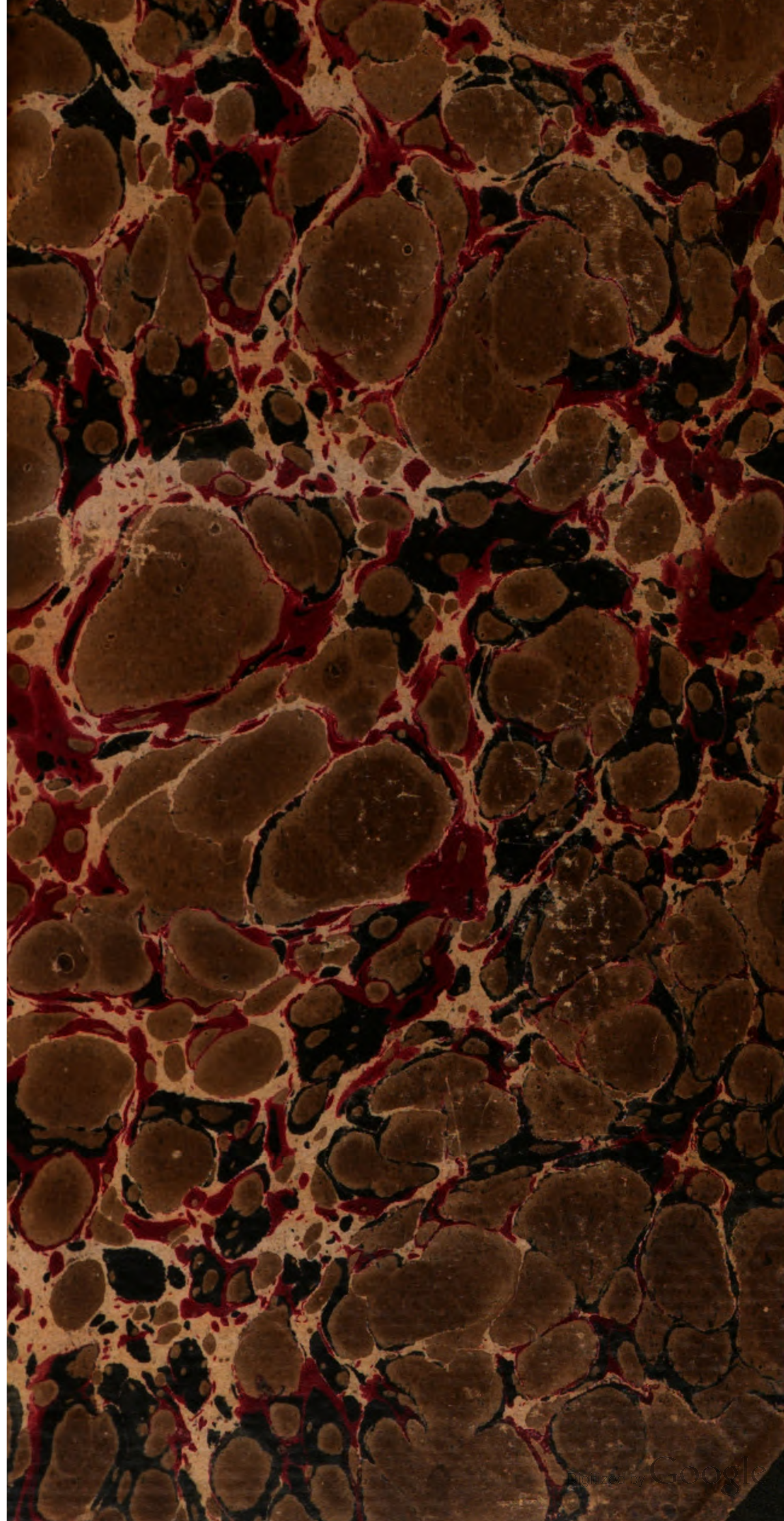

HIERONYMUS

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

Organ for Synoden

for

den norske evangelisk-lutherske Kirke i Amerika.

„Dersom I blive i mit Ord, ere I sandelig mine Disciple, og I skulle erkjende Sandheden, og Sandheden skal frigjøre eder.“ Joh. 8, 31. 32.

Redigeret af

Lærere ved det Norske Luther-College.

„Kirkelig Maanedstidende“'s 33te Aargang.

Femtende Bind. — Første Halvaargang.

Decorah, Iowa.

Den Norske Synodes Forlag.

1888.

Indhold.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. | Decorah, Ia., 6. Januar 1888. | Nr. 1.

Ved Aarsskiftet.

Et Aar ligger atter bag os paa vort Livs Vei, og hvad det har bragt os, er os ikke længere ubekjendt. Et andet Aar ligger foran os; men hvad det vil bringe os, ved kun Gud. Alligevel er det godt for os ikke alene at kaste Blikket tilbage paa det kjendte, men ogsaa, saavidt det er os muligt, fremad mod det ukjendte. Ser vi tilbage, finder vi først og fremst saa usigelig meget at takke Gud for, men af desværre, ogsaa saa meget at bede ham om Tilgivelse for. Ser vi fremad, skulde det først og fremst være med Haab til Gud, at han, som har hjulpet os saa langt, heller ikke herefter vil slaa Haanden af os, men dernæst ogsaa med et alvorligt Forsæt om at rette paa, hvad vi hidtil kan have gjort ilde, og med Bøn om, at vi ved Guds Velsignelse herefter maa gjøre det bedre.

For vort Kirkesamfund har det forløbne Aar været merkeligt som neppe noget foregaaende. Efter den haardeste og langvarigste Kamp, som det nogensinde har havt at udstaa, efter at have været i den yderste Fare for at gaa tilgrunde, har Samfundet i dette Aar vundet en afgjørende Seier over indre Fiender. For noget over syv Aar siden syntes det, som om der kun var faa iblandt os, som ikke var revne med af den Indbildning, at de fleste af vore gamle og en hel Del af vore yngre Lærere var faldne i ny, falsk Lære. Men lidt efter lidt er det i al denne Tid gaaet op for flere og flere, at det ikke var disse Mænds Lære, men Beskyldningen mod dem, som var falsk, og at hvis nogen var falden i falsk Lære, saa var det dem, som gjorde Beskyldningen. Og nu er denne Overbevisning trængt saaledes igjennem, at Anklagerne og deres Parti ved Synodens Fællesmøde isommer var i en ganske magtesløs Minoritet.

Der var dem, som mente, at allerede ved Synodens Fællesmøde i 1884 Striden skulde kommet til Afgjørelse; men heri tog de feil. Ved

Synodemødet i Minneapolis i 1884 med 377 stemmeberettigede var de to Parters Styrke saa lige, at ingen af dem formaaede at sætte noget igjennem, naar undtages, at Oppositionen seirede ved Valgene med omtrent 30 Stemmers Majoritet. Da Partistillingen dengang endnu ikke for alles vedkommende var saa skarpt udpræget, som den senere blev, kan man ikke paastaa, at den ene Side havde denne Majoritet over den anden. Havde den havt det, maatte det have vist sig ved andre Sagers Afgjørelse; men her gik det i det hele, som naar to trækker i hver sin Ende af et Klæde for at rive det til sig, og ingen kan faa det. Lykken var kun, at Klædet var saa sterkt, at det ikke gik itu; Synoden blev ikke splittet.

Ved Synodemødet isommer derimod i Stoughton, hvor Antallet af stemmeberettigede var henved 370, havde den Part, som vil fastholde den lutherske Kirkes gamle Tro og Lære, ved Valgene omtrent 120 Stemmers Majoritet, og i de fleste andre Sager var Modpartens Stemmetal endnu mindre. Den egentlige Hovedsag, hvorom den skarpeste Fegtning førtes, var det Spørgsmaal, om det skulde tillades dem, der beskyldte saa mange af sine Samfundsbrødre for falsk Lære, at oprette et Modseminar mod Synodens Presteskole og dog blive staaende i Synoden; og dette Spørgsmaal afgjorde Synodemødet med 230 mod 98 Stemmer derhen, at saadant ikke kunde taales. Paa enkelte Steder var det lykkets Angriberne at faa Prester affatte og Menigheder splittede. I alle saadanne Tilfælde kunde Synoden nu ordne Sagerne saa, at de rettroende Prester blev anerkjendte, og de Dele af de splittede Menigheder, som vilde blive troe mod Bekjendelsen og staa i Synoden, blev erklærede for de rette, i Forbindelse med Synoden staaende Menigheder. Saa blev der da ogsaa endelig ved dette Møde Tid til at ordne forskjellige Forretningssager, som under Stridens Nød ikke var blevne skjøttede, som de burde. Af Missionssager blev dog i det mindste Indianermissionen bragt i Orden ved Valg af ny Bestyrelse. Med Hensyn til Læreanstalterne blev vigtige Spørgsmaal, som i flere Aar havde ventet paa Afgjørelse, afgjorte. Skolelærerseminariets Adskillelse fra Colleget blev bekræftet, og det syntes endelig at skulle blive til Alvor med Oprettelse af et eget Skolelærerseminar. Presteskolens Flytning blev ogsaa, saavidt det da var muligt, bestemt, og de Bestræbelser satte igang, som nu har ledet til, at Samfundet har faaet Tomt ved Minneapolis for et nyt Seminar. Synodens Forlagsforretning kom igjen i de rette Hænder, som Partiaanden efter Valget i 1884 paa en noget voldsom Maade havde revet den ud af. Kort, den Afgjørelse, som nogle havde ventet allerede for tre Aar siden, er nu endelig skeet. Synoden har ialfald gjort en god Begyndelse til at komme i Orden igjen, og med den

vilde Lovløshed, hvorunder vi i de sidste Aar har sukket, er det nu forbi. Løfter og indgangne Forpligtelser kan ikke mere uden videre brydes; vi har havt vor Tid, da enhver gjorde, hvad ham godt tyktes; nu gaar dette ikke længere an, men der spørges igjen som før om, hvilke Pligter det frivillig paatagne Samfundsbaand paalægger.

At den Kamp, som nu har faaet denne Afgjørelse, har været haardere og langvarigere end nogen, vort Samfund tidligere har ført, det ved enhver. At Samfundet ogsaa under denne Kamp har været i yderste Fare, er heller ikke vanskeligt at indse. Tænk, om Angriberne i denne Kamp skulde faaet Magten, hvorledes vilde det da gaaet? Den norske Synode, som hidtil har staaet som Bannerfører for den sande, egte Lutherdom blandt vore Landsmænd her, vilde da være falden fra denne, og den fuldtud rettroende Kirke iblandt os vilde være bleven en liden fortrykt Hob, som vistnok ved Sandhedens Magt atter kunde have arbeidet sig op, men hvis Paavirkning dog derved Tusinder og atter Tusinder af vore Landsmænd vilde være blevne unddragne.

Vi kan faa et Begreb om, hvorledes det i et saadant Tilfælde vilde gaaet, naar vi betragter de Menigheder, som nu efter Afgjørelsen i Stoughton skiller sig fra Synoden. Næsten i hvert Nummer har vi jo i Løbet af det sidste halve Aar maattet berette om Menigheder, som er udtraadte af Synoden, og vi tilstaar aabent, at vi har gjort dette med tungt Hjerte. Hvorfor er nemlig dette saa sørgeligt? Mon fordi Samfundet bliver saa meget mindre? Aa nei, Synoden bliver dog ikke mindre, end at den jo dengang, da den gjorde de tungeste Løft, var endnu mindre, — den bliver ikke mindre, end at den fremdeles vil have Kræfter til at udføre de Gjerninger for Guds Rige, som paaligger den. Ja den større Del af de Menigheder, som nu udtræder, har vel, ialfald i de sidste Aar, lidet gjort for Samfundet, lidet bidraget til dets Udgifter. Langt sørgeligere er det derimod at tænke paa, at de, som saaledes skiller sig fra et rettroende Kirkesamfund, gjør dette iblinde, uden at vide, hvad de gjør, vildledede fornemmelig af sine Prester, og at de udsætter sig for de største Sjælefarer og Fristelser. Vi har her et sørgeligt Bevis for, hvilken Magt Presterne kan have, og desværre, som det synes, især naar de ikke veileder, men vildleder. De Prester, som under denne Strid samlede sig til en Flok af Anklagere mod sine Embedsbrødre, de har ogsaa optraadt som saadanne i sine Menigheder. De har ladet Anklagen komme tilorde, men for en stor Del undertrykt Forsvaret. Synodens Organ, som forsvarede de anklagede, har de søgt at faa udryddet, idet de erklærede, at det bragte falsk Lære ind i deres Menigheder. Skjønt Menighederne gjennem sine Repræsentanter skulde dømme de anklagede Samfunds-

brødre paa Synodemøderne, fik de ikke Lov at læse, hvad disse kunde have at sige til sit Forsvar, medens det Blad, som var stiftet for at angribe dem, flittig blev udbredt. Naar man nu ved, hvor langt villigere Menneskene er til at tro det onde end det gode, kan vi ikke undres over, at efter syv Aars ensidig Bearbeidelse er det for de fleste inden slige Menigheder blevet urokkelig vist, at der fra Missouri er trængt en ny, falsk, kalvinsk Lære ind i Samfundet, hvorfor de da ogsaa, da denne nu har faaet Magten i dette, mener ikke længere at kunne blive staaende deri. Og saa gaar de da, fangne i denne Indbildning, hen og løser det Baand, som hidtil har knyttet dem til et rettroende Samfund.

Men, kunde nogen sige, dersom de gjør dette, fordi de indbilder sig, at Synoden hylder en falsk Lære, som den ikke hylder, og dersom de selv alvorlig ønsker at bevare den samme gamle Tro og Lære som før, saa kunde vel denne Adskillelse fra Synoden ikke være saa farlig. Ja, svarer vi, det kunde synes saa, men det er ikke saa. En Adskillelse under saadanne Omstændigheder, som her finder Sted, udsætter vedkommende for de største Farer og Fristelser. Det er nemlig umuligt andet, end at de, som i en lang Række af Aar bekjæmper sand Lære som falsk, selv tilsidst maa falde hen i falsk Lære, om de end ikke fra Begyndelsen af har været deri. Lad end være, at deres Kamp mod Sandheden fra først af beror paa en Misforstaaelse, idet de nemlig oprigtig mener, at de, de kjæmper imod, lærer anderledes, end de virkelig gjør. Lad end være, at denne Misforstaaelse varer længe; naar man har rendt sig fast i noget, er det ofte vanskeligt at komme ud af det igjen; men tilsidst maa dog den idelig gjentagne Forklaring fra de angrebnes Side bortrydde Misforstaaelsen, og Angriberne maa, hvis de selv er Sandheden troe, med Glæde gjøre den Opdagelse, at de har taget feil, og at deres Frygt for falsk Lære var ugrundet. Nu har imidlertid en Flok af vore Prester i over syv Aar havt den rigeste Anledning til ved Forhandling paa Møder og i Skrift at overbevise sig om, at de, som de har beskyldt for Kalvinisme, ikke er Kalvinister, og dog er de ikke blevne overbeviste, men er hellere blevne haardere i sine Domme og skarpere i sine Beskyldninger. Er det da muligt, at disse Prester selv kan være rettroende? Vi har længst mulig afholdt os fra at gjengjælde Beskyldninger med Beskyldninger; men vore Anklagere er under Stridens Gang mere og mere fremkomne med Ytringer, som viser, at Grunden til deres Kamp mod dem, der har holdt fast ved den gamle Sandhed, ikke var eller ialfald ikke længere er Misforstaaelse, men megetmere den, at de selv farer vild. Det ligger nu aabent i Dagen, at de, som har drevet paa med dette Skrig mod formentlig Kalvinisme hos deres Samfundsbrødre, selv

er Synergister. Og under disse Mænds Ledelse stiller ialfald de fleste af de Menigheder sig, som nu for denne Strids Skyld forlader den norske Synode. Er det da muligt andet, end at Ledernes Vildfarelse ogsaa med Surdeigens Magt maa gjennemsyre Menighederne? Er der kanske ikke allerede paa Forhaand Stof nok til Synergisme i disse? De hører, at de saakaldte Missouriere angribes, fordi de lærer, at et Menneskes Salighed afhænger af Gud alene; og hvor mange er da ikke straks villige til at samstemme i, at denne Lære maa være falsk! Thi, siger de, vi maa da vel hjælpe til selv, hvis vi skal blive salige. De hører, at Missourierne lærer, at Gud ved et Menneskes Omvendelse ikke bestemmes af eller retter sig efter dets Forhold; straks mener de, at hermed er sagt, at Mennesket kan forholde sig, som det vil, saa bliver det alligevel saligt, naar det bare er udvalgt. De hører, at Missourierne lærer, at vor Salighed staar i Guds Haand; straks lægger de heri den Mening, at et Menneske ikke har noget med sin Saligheds Sag at bestille, men bare kan lægge sig trygt til at sove og overlade det til Lykkens Leilighed eller Guds Vilkaarlighed, om det skal blive saligt eller ikke. De arme vildledede og i mange Tilfælde lidet oplyste Mennesker bliver ikke belærte om den simple Sandhed, som dog er en uudgrundelig Hemmelighed, at om vor Salighed er af Gud alene, saa er vor Fordømmelse alene af os selv, at om vi end trygt skal sætte vor Saligheds Sag i Guds Haand, saa skal vi dog forarbeide den med Frygt og Bæven, og hvo som staar, skal altid se vel til, at han ikke falder. De oplyses ikke om, at deres egen Fornufts usle Praas ikke kan forklare disse Ting, men at vi i Enfoldighed skal holde stille for Gud og tro hans Ord og hverken med Kalvin sige, at naar Saligheden er af Gud alene, saa maa ogsaa Fordømmelsen være af ham, eller med Synergisterne sige, at naar Fordømmelsen alene er en Følge af vort eget Forhold, saa maa ogsaa Saligheden afgjøres efter dette.

Det er derfor altfor meget at befrygte, at disse arme Menigheder mere og mere vil komme bort fra Sandheden; de savner nemlig den Hjælp, de kunde havt af Forbindelsen med et rettroende Samfund, og overlades til sig selv og til de Prester, som har forført dem. Hvorledes deres senere Udvikling vil blive, vil forresten meget bero paa, om de kommer til at blive staaende hver for sig eller til at indtræde i ny Samfundsforbindelse. I sidste Tilfælde vil de uden Tvil være værre farne, hvis de slaar sig sammen til et nyt femte norsk-luthersk Samfund, end om de slutter sig til det ene eller andet af de allerede bestaaende. Thi bortseet fra den Synd og Ulykke, som det vilde være, om Splittelsen blandt vore Landsmænd skulde forøges med endnu et Kirkesamfund af luthersk Navn, saa tror vi nu, at de

vil være mindre udsatte for at gaa videre paa Vildfarelsens Vei, ja have bedre Udsigt til atter at komme tilrette, naar de kom ind i et af de bestaaende Samfund, end naar de selv stiftede et nyt. I et saadant vilde der nemlig ganske naturlig arbeides i Retning af at sætte sig fast i de Vildfarelser, hvori de er blevne bragte ind under Kampen mod sine fordums Samfundsbrødre. Hvad de andre Samfund derimod angaar, kan vi ikke andet end med Tak erkjende en Fremgang i Sandheden hos dem. Foreningsarbeidet har i saa Henseende aabenbart baaret sin velsignede Frugt. Ligesom vi selv med Tak modtager den Belærelse og Tilrettevisning, som fra de andre Samfunds Side bliver os til Del, idet vi ikke indbilder os at være ufeilbare og ikke finder, at vi har Raad til at slaa nogen Paamindelse hen i Veiret, saaledes har vi med lige megen Tak erkjendt, at ogsaa Medlemmer af andre Samfund ved de førte Forhandlinger er komne til bedre at forstaa os og har faaet bedre Øie paa, hvad vi arbeider for. Trods megen Miskjendelse, som endnu kan finde Sted, tror vi saaledes neppe, at nogen nu mere vil fælde en saadan Dom over den norske Synode — ikke engang over „Missourierne" i den — som den, der i sin Tid blev fældt i en bekjendt „aaben Erklæring".

Men kan vi end se tilbage paa det svundne Aar som et Seirens Aar, saa lad os, naar vi glæder os derover, fremfor alt gjøre dette i dybeste Ydmyghed. Ikke os, ikke os, men Gud alene tilkommer Æren for, hvad vi har vundet. Vi har intet „bedre Forhold" at pukke paa end de, som har været vore Anklagere, og som nu for en stor Del forlader os. Naar Gud har befriet os fra den Fare, som hang truende over vore Hoveder, at udjages af det Samfund, vi hidtil har stræbt at tjene i Troskab, og at se det givet Vildfarelsen ivold, saa er dette ikke skeet for vor Værdigheds Skyld, men af Barmhjertighed mod vort arme Folk, som han vilde skaane for saa stor en Ulykke. Hvor meget har vi ikke dog ogsaa tabt! Hvor maa vi ikke sørge over de mange tabte Brødre, som saa længe har staaet sammen med os, delt godt og ondt med os, nydt Naaden og baaret Korset med os, men som nu har ment at gjøre en god Gjerning ved at skille sig fra os! Og vi ved jo ikke, hvor mange flere der endnu vil følge deres Eksempel. Hvor maa vi ikke sørge over de Brødre, som selv har en bedre Erkjendelse, men af vildledede Majoriteter i de Menigheder, de tilhører, drages ud af Synoden og dermed ofte kommer i den største Samvittighedsnød! Skal de blive ved Menigheden eller ved Synoden? Menigheden er Guds Indstiftelse, Synoden en menneskelig Ordning; men Sandheden gaar for alt, og for dens Skyld maa man bryde endog Guds egen Orden, naar man nu bare altid klart kunde se, hvad Sandheden kræver. O maatte vi ret betænke

disse Brødres Nød og bede for dem, raade dem og hjælpe dem, hvad vi kan!

Men dette minder os ogsaa om, at den Seier, vi har vundet, ikke under os Hvile, men opfordrer til forøget Arbeide. Med Samfundets Gjøremaal har det i denne Stridens Tid ikke gaaet fremad, som det skulde. Der har været en Usikkerhed over Stillingen, som har gjort, at den rette Frimodighed har manglet. Nu maa dette blive anderledes, og det vil med Guds Hjælp blive anderledes. Nu maa der med al Kraft arbeides for vore Læreanstalter, for vore Missioner, for Udbredelse af gode, kristelige Skrifter. Forsømmer vi dette, da viser vi Utroskab i Udførelsen af den Kaldsgjerning, Gud har paalagt os. Og ikke mindst bør vor Synode arbeide for den Sag, som i den senere Tid har været saa meget oppe mellem de norske Lutheranere i Amerika, Foreningssagen. Netop fordi vi ser, at der tildels arbeides for denne Sag ikke ganske i den rette Aand, netop derfor bør vi arbeide for den paa den Maade, som vi er overbeviste om er den rette, nemlig — for atter at bruge de samme Ord, vi nylig har brugt — ved „rolig, velvillig, aaben og ærlig Forhandling om det, hvori der er eller har synets at være Uenighed, indtil man har forvisset sig om, at Trosenighed er tilstede“. Vi har jo ogsaa nylig i en Artikel i Nr. 51 for forrige Aar kunnet paavise, at en Tilnærmelse og bedre Forstaaelse er opnaaet ogsaa i Spørgsmaalet om, hvad der medrette maa kræves til kirkelig Forening.

Men alt Samfundsarbeide maa dog, hvis det skal blive af den rette Art, have til Grundlag et ret Arbeide for de enkelte Sjæle, vore egne og andres. Hvorledes dette skal drives, har nylig klart og indtrængende været fremholdt i det Foredrag, Past. B. Koren holdt som Indledning til Forhandlinger ved vor Synodes fælles Prestekonferens i Minneapolis i November sidstleden, og som har været aftrykt i Kirketidenden. Vi har ogsaa faaet os tilsendt Protokollerne over disse Forhandlinger med Opfordring til at levere Uddrag af dem, og vi haaber med det første at kunne gjøre dette. Vi skal derfor ikke forlænge disse Forbemerkninger til den nye Aargang ved her at udbrede os videre over dette Punkt; vi vilde kun have det sagt her og sagt med al den Vegt, vi kan lægge derpaa, at denne Del af vort kirkelige Arbeide altid bør staa for os som Hovedsagen. Dertil sigter jo dog tilsidst alt det andet hen, at vi kan frelse vore Sjæle og saa mange andres Sjæle som mulig. Hvad hjælper det, om vi kunde opføre en Samfundsbygning saa mægtig og prægtig som Pavekirkens, dersom al denne Magt og Pragt ikke virkede til Sjælenes Frelse, men snarere maaske til det modsatte? Og da der altid bliver en for os utallig Skare af dyrt kjøbte Sjæle, som endnu ikke er frelste ved

Troen paa ham, som gav sit Liv hen for dem, og da Vanskelighederne og Farerne ved Sjælefrelsen altid vokser, jo mere vi kommer ind i de sidste Tiders Trængsel, saa bliver Guds Folks Arbeide hernede altid uoverkommeligt, og det gjælder derfor at anspænde alle sine Kræfter og arbeide, medens det er Dag; thi Natten kommer, da ingen kan arbeide. Derfor bør enhver Seier saavelsom ethvert Nederlag kun anspore os til fornyet Arbeide, idet vi glæder os til, at hisset om en liden Stund er der en Sabbatshvile for Guds Folk. Gud give os da, at vi i det nye Aar som i al den Tid, Gud under os hernede, maatte være troe i den Gjerning, han sætter os til! Og maatte vi altid, hvad der end tilskikkes os, have nok i hans Naade og føle os rigelig lønnede ved den!

Testamentarisk Gave.

Undertegnede erklærer herved, at der efter min Død skal af mit Bo udbetales til Synodens Bogtrykkeri i Decorah, Iowa, den Sum et Hundrede Dollars til Udgivelse af W. A. Wexels's „Andagtsbog for Menigmand", og dersom denne Bog allerede er udgiven i Synodens Bogtrykkeri i Decorah, da skal disse Penge benyttes til andre gode gudelige Bøgers Udgivelse.

Dateret den 7de Sptbr. 1881.

Even Ellertsen. Isak Ellertsen.

Til Vitterlighed:

A. S. Byholdt.

Den 18de Januar 1887 hensov i Troen paa sin Frelser en 87aarig Mand, Even Ellertsen Dahl fra Sannikedal i Norge, ved sin Død Medlem af Highland Prairie Menighed, Fillmore Co., Minn. Denne Mand havde faaet sin Frelser kjær, derom vidnede baade hans Liv og Bekjendelse. Den hemmelige og skjulte Skat, som efter Luthers Ord findes i den hellige Skrift, var ogsaa ved Guds Naade funden af denne Mand; han havde erfaret i sit lange Liv, hvorledes Ordet kan straffe, paaminde, trøste og hjælpe til Seier. Efter den hellige Skrift var nok ingen Bog ham saa kjær som W. A. Wexels's „Andagtsbog for Menigmand". Det var hans Ønske, at den maatte blive udgiven her i Landet, og til det Øiemed bestemte han i 1881, da han var haardt syg, at der skulde gives 100 Dollars af hans Bo. Denne Bog blev ogsaa udgiven i 1884, og et smukt indbundet Eksemplar blev tilstillet den gamle. Det var hans hjertelige Ønske, at mange

maatte anskaffe sig Bogen og faa Velsignelse af den. Det samme ønsker hans Søn Isak Ellertsen, ved hvem Pengene nu er indbetalte.

Undertegnede vil benytte Leiligheden til at henlede Opmerksomheden paa denne Bog, der vissselig vil vække Andagt i Hjerterne, naar den bliver læst og bedet paa den rette Maade. Af Udgiverens Forord hidsættes: „Jeg ved, at du ligesom jeg af Naturen er en Synder, fremmed fra Livet i Gud, aandelig død og udygtig til det sande gode, uden sand Fred og Hjerteglæde; jeg ved, at den Lykke, som Verden eller du selv kan skjænke dig, er visselig en aldeles forkrænkelig Ting, der ikke i mindste Maade kan tilfredsstille din Sjæls Trang, at du derimod ofte har ret megen Sorg og Savn og Trængsel paa Jorden; jeg ved, at du som naturligt Menneske intet grundet Haab om Saligheden hisset kan eie, men formedelst Synden er fortabt og fordømt til den evige Død, at du i dig selv intet Middel har til at fri dig fra din grænseløse Elendighed, fra Guds Vrede og Unaade, og at al din Dyd er et besmittet Klædebon, der intet duer for Gud. Men jeg ved ogsaa, at du ligesom jeg er gjenløst fra Fordærvelsen, ikke med forkrænkelige Ting, Guld eller Sølv, men med Jesu Kristi, Guds Søns, dyrebare Blod, at Syndsforladelse, varig Fred, uforkrænkelig Glæde, evigt Liv er dig erhvervet og ligger færdig til dig i Guds Haand, naar du i Sandhed og Oprigtighed vil modtage disse Gaver, d. e., naar du af Guds Aand vil lade dig overbevise om din aandelige Nød og bevæge til at skjænke Jesus dit syndige Hjerte og i Troen annamme ham som din eneste Frelser.... Jeg kan ikke andet end føle en inderlig Længsel efter, at du maa blive ret lykkelig, og en Hjertens Trang til at sige dig, hvorledes dette kan ske, og saaledes rækkes dig ogsaa denne lille Bog i Jesu Navn med det oprigtige Ønske og den alvorlige Bøn til Gud, at hvad du her læser, maa under hans Aands Medvirkning bidrage til enten at vække dig af din Syndeslummer, hvis du endnu er overvældet af denne, eller til at nære og fremme dit aandelige Liv, hvis Guds gode Gjerning er begyndt i din Sjæl."

Med Hensyn til Bogens Indhold bemerkes, at fra Side 9–70 er der Morgen- og Aftenbønner til hver Dag i Ugen efter Thomas Kingo med nogle Salmer og Aftenbetragtninger af Forfatteren, hvori hans barnlig fromme og gudelskende Sind aabenbarer sig. Saa følger fra S. 75–95 Betragtninger over Fadervor, Budene og Trosartiklerne af Dr. Martin Luther; derefter nogle gudfrygtige Tanker over Alterens Sakrament af Thomas a Kempis fra Side 95–106. Det følgende Afsnit i Bogen har til Titel: „Kristelige Tanker over forskjellige Gjenstande, især over Kristi Lidelse"; det optager 27 Sider. Bogens femte Afsnit indeholder „Tankesprog og korte Betragtninger til Lærdom,

Formaning, Trøst og Bestyrkelse i sand Gudsfrygt" fra Side 134–146; endelig er vedføiet adskillige Salmer.

Bogen egner sig efter min Mening bedst til egen Opbyggelse; til Husandagt turde Aftenbetragtningerne være noget lange.

Bogen er smukt udstyret, trykt med store Typer; den er 177 Sider stor og koster indbunden 50 Cents. Den er en passende Julegave*) og egner sig ogsaa vel til at give Børn med, naar de skal drage ud i Verden.

K. M.

Presteordination.

Menigheden paa Bonnet Prairie, Columbia Co., Wis., havde den 11te Dcbr. den Glæde, at tvende unge Mænd i dens Kirke blev indviede til det hellige Embede, af hvilke den ene, Hr. Johannes R. Vaaler, var opvokset og konfirmeret i Menigheden og senere i flere Aar havde holdt Religionsskole saavel i den som i Nabomenigheden; den anden var Kand. A. Frøse.

Intimationstalen blev holdt af den ene af Menighedens Prester, Past. Chr. K. Preus, over Luk. 12, 49.: „Jeg er kommen at kaste Ild paa Jorden, og hvor gjerne vilde jeg, at den brændte allerede." Taleren efterviste, hvorledes dette Jesu Ønske var begyndt at gaa i Opfyldelse ved den Orbets Ild og Glød — en Frugt af den Lidelsens Ildbaab, hvormed Jesus var bleven døbt —, som paa den 1ste Pinsedag aabenbaredes ikke blot i Ildtungerne, der satte sig paa Apostlene, men ogsaa i den Ild, som gjennemtrængte deres Hjerter, gjorde dem til de Herrens Vidner, de blev, og gjennemglødede alt deres Vidnesbyrd, saa det som en Ild har udbredt sig til denne Dag over den hele Verden trods alle Fienders Forsøg paa at slukke og kvæle det. Derefter gjorde han opmerksom paa, hvor høilig det tiltrængtes, at denne Orbets Ild med dets oplysende, belivende, varmende, alt ondt og urent udrensende og fortærende Virkninger — denne Bodens og Omvendelsens Ild — tændtes og spredtes viden om ogsaa blandt vore Landsmænd saavel i Østen som paa Nordvestens Prairier, hvor nu disse unge Mænd var kaldede hen for at virke. Hvor herligt at kunne være Redskaber til ved Orbets Prædiken at bringe Lys og Varme til de Tusinder Tilhørere, som skulde lytte til deres Prædiken, — Lys til dem, som famler i Mørke eller ved Irlys er ledede paa Afvei, — Varme og Glød til de lunkne Hjerter, til de af Tvilens og Fortvilelsens Kulde gjennemrystede Sjæle, — Lys og Varme til dem i Dødens Nat! Dette var Maalet for disse unge Mænds Udsendelse, hvortil de udbad sig Menighedens Forbøn.

Derpaa oplæstes deres af dem selv forfattede Levnetsløb, som nedenfor meddeles.

Ordinationen forrettedes af Menighedens anden Prest, Synodens For-

*) Vi beklager, at der ikke blev Plads til dette Stykke i forrige Nummer. Red.

mand, ifølge Fuldmagt fra vedkommende Distrikters Formænd. Til Grund for sin Tale lagde Ordinator Dagens Evangelium, Matth. 11, 2 ff. Med Johannes den Døbers Eksempel og Herrens Vidnesbyrd om ham til Grundlag fremstillede Taleren en Herrens Tjeners Troskab i at lede Sjælene til Kristum. Efterat Forretningen var tilende, bevidnede Menigheden Hr. Waaler sin Tak ved at yde ham et Afskedsoffer.

Herren sætte disse sine Tjenere til Velsignelse for mange!

H. A. P.

Johannes Rollefson Waaler er født den 14de April 1849 i Saude Prestegjeld, Norge, af Forældrene Rollef Johannesen Vaala og Anlaug Johnsdatter, født Arud. I sin Barndom blev han oplært i den kristelige Barnelærdom og besøgte flittig Almuskolen. I Aaret 1862 udvandrede han til Amerika med sine Forældre, som bosatte sig i Otsego, Columbia Co., Wis. Vaaren 1864 blev han af Past. H. A. Preus konfirmeret i Spring Prairie Kirke. Under Konfirmandundervisningen vaktes Længsel hos ham efter at faa lære mere af de guddommelige Sandheder, som nu havde gjort et dybt Indtryk paa hans Hjerte. Høsten 1867 blev han optagen som Elev i Skolelærer-Afdelingen paa Luther-College i Decorah. Paa Grund af Sygdom maatte han forlade Skolen før Skoleaarets Slutning. Men Lysten til at faa fortsætte paa Skolen var endnu ikke udslukket. Efter først at have modtaget lidt privat Undervisning af Past. Hovde blev han atter optagen i Skolelærer-Klassen paa Luther-College Høsten 1871. Herfra dimitteredes han det følgende Aar som Religions-Skolelærer. Han begyndte straks med Skolegjerningen i Past. Preus's Menigheder.

Den 12te Sptbr. 1874 indtraadte han i den hellige Egtestand med Pigen Anna Evensdatter Indlæggen. Samme Høst modtog han Kaldelse som Lærer ved den norsk-engelske Menighedsskole paa Spring Prairie, hvor han virkede i omtrent 8 Aar. Paa Grund af sin Helbredstilstand og andre Omstændigheder troede han at burde nedlægge Skolegjerningen for at forsøge, hvorvidt Farmerarbeide vilde være mere tjenligt for ham. Ønsket om at studere Theologi kom ofte frem hos ham, medens han holdt Skole. Men dengang ansaa han dette som hovmodige Tanker og søgte derfor saa meget som mulig at komme bort fra dem. Men Herrens Tanker var anderledes. Pastorerne Preus og Lærerne ved Seminariet opfordrede ham til at begynde paa det theologiske Studium. Trods at han selv syntes, han manglede de nødvendige Sprogkundskaber til et saadant Studium, besluttede han i Guds Navn at gjøre et Forsøg. Høsten 1885 blev han optagen ved Luther-Seminariet i Madison, hvor han har studeret, indtil han ved den afholdte Examen 3die og 4de Novbr. 1887 blev befunden dygtig til at overtage det hellige Prædikeembede, og idag fremstiller han sig for at ordineres til dette. Han har modtaget Kald som Past. L. J. Jerdees Hjælpeprest i Polk Co., Minn.

Under hans Studietid var det ofte vanskeligt for ham at skaffe tilveie de nødvendige Midler for at kunne underholde baade sin Familie og sig selv paa

Skolen; men Herren, som aldrig glemmer sine, hjalp i betimelig Tid; han har hjulpet ham ved barmhjertige Medmennesker saa langt, og han vil ogsaa hjælpe i Fremtiden. Næst Herren, som har bevist ham saa stor en Naade, vil han ogsaa idag takke alle dem, som har ydet ham Bistand under hans Ophold ved Skolen. Særlig vil han takke Pastorerne Preus og andre i Prestegaarden tilligemed Kvindeforeningen paa Spring Prairie. Ogsaa til de mange i Vor Frelsers Menighed i Madison, som har ydet ham Bidrag, vil han herved frembære sin hjerteligste Tak.

Naar han nu idag fremstiller sig til Ordination for at overtage det hellige Embede, føler han mere end ellers det store Ansvar, han dermed paatager sig, og tillige sin egen store Skrøbelighed til en saa ansvarsfuld Gjerning. Hans eneste Trøst er, at Gud af sin Naade vil dygtiggjøre ham, saa at han kan blive et Redskab i Guds Haand, hvorved hans Navn kan forherliges, og mange dyrekjøbte Sjæle blive frelste og salige.

Han anbefaler sig derfor til alle medkristnes Forbøn med Begjæring om, at de vil bære ham frem for Naadens Throne i sine Bønner til den himmelske Fader, at han af sin Naade vil styrke og befæste ham til denne Gjerning og hjælpe ham til at vise den rette Hyrdetroskab i sit Embede.

Han giver den Erklæring, at han er sig bevidst ikke at have brugt noget af Gud forbudt Middel til at komme i dette Embede.

Amund Frøse er født 19de Novbr. 1860 i Sunelvens Prestegjeld i Norge af Forældrene Magnus Nilsen Frøse og Nikoline Knudsdatter Frøse, født Hole. Han har havt den Lykke at vokse op i et kristeligt Hjem. Især bar hans fromme Moder ham hver Dag i sine Bønner frem for Naadens Throne. Men Redet blev for trangt (han har i det hele 9 Søskende); derfor maatte han ud i Verden. Allerede fra den tidligste Barndom stod hans Hu til at sysle med Bøger. Først besøgte han 1876–77 Søndmøre Amtsskole. Derpaa reiste han i 1879 til Kristiania for at forberede sig til Examen Artium. I 1880 tog han Middelskole-Examen med Hovedkarakteren „meget godt". Aaret efter underkastede han sig Examen Artium med Karakteren „haud illaudabilis". I 1883 fuldendte han examen philosophicum med Hovedkarakteren „laudabilis".

Under Studierne og ved erfarne Mænds Tilskyndelse modnedes den Tanke mere og mere hos ham, at han skulde studere Theologi. Han tog derfor fat paa dette Studium og hørte i længere Tid Forelæsninger ved Universitetet, men blev paa Grund af Mangel paa Midler til at opholde sig i Kristiania nødt til at reise ud som Huslærer. Med dette Arbeide var han da beskjæftiget 1½ Aar, men læste dog Theologi ved Siden af. Imidlertid begyndte han at tænke over, at hans Landsmænd i Amerika paa mange Steder savnede geistlig Betjening, medens i Norge mange Kræfter gik ledige. Han besluttede sig derfor ifjor Sommer til at reise hid til Landet. For at fuldende sit theologiske Studium lod han sig straks før Jul ifjor indmelde ved Synodens Seminar i Madison. Derpaa blev han ved den fra 6te til 9de December dette Aar afholdte Examen udexamineret og befunden dygtig til at overtage det hellige

Prædikeembede. Naar han nu ser tilbage paa de svundne Dage, de indre og ydre Kampe, han har maattet gjennemgaa, da maa han love og takke Gud, der saa naadig har ført ham hidindtil. Al Naadens Gud bevare ham fremdeles og give, at han maa leve og virke Guds Navn til Ære og Medmennesker til Nytte og Gavn!

Han har nu modtaget Kald til Sogneprest for Holton Menighed i Michigan samt til at missionere blandt derboende Landsmænd. Han er sig bevidst ikke at have brugt noget af Gud forbudt Middel til at komme i det Kald, han nu skal tiltræde.

Til Venner af det paatænkte Skolelærerseminar.

„Skal vi have et Skolelærerseminar?" Saaledes spurgte N. L. Blomholm nylig i „Amerika", og han besvarede selv Spørgsmaalet med „ja". Dette Svar vil vel alle Seminariets og Skolens Venner være enige i. Men det tør kanske hænde, at flere med en vis Ængstelse tænker: „Hvor skal vi faa Midler til at oprette en ny Anstalt og lønne en to, tre nye Lærere?" Og det kan jo ikke negtes, at vort Samfunds Kasser ikke endnu er i den ønskeligste Orden, og at der forbres ikke saa lidet netop nu i disse første Aar.

Men er det klart for os, at et Skolelærerseminar er nødvendigt for vor Religionsskoles Trivsel, og at Gud altsaa vil, vi skal arbeide for det, se da kan vi ogsaa trøstig tage fat i det Haab, at han nok vil finde Udvei for os til at drive Sagen igjennem. Gjør vi Seminariets Oprettelse til en Bønnens Sag, saa vil det ogsaa gaa for os.

Desuden har vi jo flere Veie, hvorved Midler kan tilveiebringes, blot vi vil benytte os af dem. Jeg vil saaledes tillade mig at nævne for eder en Maade, hvorved der vil kunne skaffes en god Støtte for Seminariet, saafremt I blot vil hjælpe til.

Det er vel flere af eder bekjendt, at jeg i et Par Aar har udgivet et lidet Missionsblad „Missionsvennen". Bladet har nu fuldendt sin 2den Aargang og vil fra Nyaar af udkomme som før, en Gang maanedlig. Sammen med det vil ogsaa udkomme et Følgeblad, indeholdende Livsbilleder og Skildringer fra Missionen. „Missionsvennen" alene koster 35 Cents om Aaret, sammen med Følgebladet 50 Cents, og Bladets Overskud vil tilfalde Skolelærerseminariet.

Et saa billigt Blad vilde det ikke være vanskeligt at skaffe Udbredelse, dersom man vilde gjøre sig lidt Umag derfor. Og tænk nu, kjære Skolevenner, hvilken Støtte I paa den Maade kan skaffe den Sag, I arbeider for! Kunde I skaffe Bladet omkring 6000 Abonnenter, saa vilde der blive Overskud nok til at lønne en Lærer ved Seminariet; kunde I skaffe 10,000 Abonnenter, saa vilde to Lærere kunne lønnes ved Bladet alene. Skulde det ikke være værd at forsøge? Der er nu ifølge sidste Synodalberetning omkring 700 Menigheder, som staar i Forbindelse med vort Samfund; lad os nu fra disse

regne 250 Menigheder, hvori kanske ingen Abonnenter kan paaregnes, saa bliver der dog 450 tilbage. Sæt saa, at der gjennemsnitlig i hver af disse Menigheder kunde samles 15 Abonnenter paa Bladet, saa har vi straks henimod 7000, altsaa mere end nok til at skaffe en Lærer Løn.

Saa forsøg da i Guds Navn, Prester, Lærere og andre Venner baade af Skolen og Missionen, nu ved Aarsskiftet at skaffe dette lille Blad en stor Udbredelse! Har I ikke selv Tid til at arbeide for Sagen, saa faa andre, som er skikkede, til at gjøre det.

Prøvenummere kan I faa ved at henvende eder til mig, og Kvittering for indbetalt Kontingent skal komme hver Maaned i Bladet.

Hermed være Sagen eder anbefalet i Jesu Navn! Det gjælder jo hans Riges Fremme.

Baldwin, Wis., 19de Dcbr. 1887. H. J. G. Krog.

Kirkekronike.

Amerika. En ny Høiskole i Bode, Humboldt Co., Iowa, er den 29de Nvbr. bleven indviet. Skolen er stiftet af en Lutheran Academy Association, hvoraf ingen kan blive Medlem, medmindre han tilhører St. Olafs Menighed, i hvis Midte Skolen ligger, eller en Søstermenighed, som staar i Trossamfund med denne. Skolen skal ifølge sin Konstitution styres og drives i luthersk kristelig Aand, og ingen kan ansættes som fast Lærer ved den, uden han bekjender sig til den lutherske Kirke og tillige er Medlem af St. Olafs Menighed, hvis Prest ogsaa skal være Skolens Prest og Sjælesørger. Foreningen har nu faaet opført en Bygning for Skolen 40 Fod lang, 30 Fod bred og 2 Stokverk høi. Som første Lærer er ansat George A. Gullixson, som i 5 Aar har været Discipel ved Luther-College. Dernæst er der ansat en Lærerinde, Miss Adelaide Johnson, som har en alsidig Uddannelse og ikke liden Erfaring som Lærerinde. Endelig har man faaet en meget duelig Musiklærer i en Prof. Petersen. Skolen havde kort efter Indvielsen 25 Disciple, og 10 til var anmeldte, som vilde komme efter Nyaar; man antog sikkert, at man i det nye Aar vilde faa mindst 40 Disciple.

Ved Indvielsen, som begyndte Kl. 1 om Eftermiddagen, holdtes først Bøn af Menighedens Prest, Past. N. Pedersen, som derpaa oplæste Foreningens Konstitution. Indvielsestalen holdtes paa Engelsk af Past. J. Johansen. Endelig talte Past. O. A. Saner, Menighedens første Prest, om Kvindens Stilling i Samfundet og Vigtigheden af, at ogsaa hun faar den rette Uddannelse, hvortil da ogsaa denne Skole skulde være et Middel. Om Aftenen var Bygningen illumineret, og Taler holdtes af Hr. G. A. Gullixson, Kapt. T. A. Rosing og af de Prester, som havde talt om Eftermiddagen. Vi ønsker Guds Velsignelse over dette Foretagende.

— „Folkebladet“ meddeler, at Past. M. F. Gjertsen sammen med Dr. Graves, Biskop Foss, Præsident Northrop og Dr. Chase er Deltager i

de fælles Bønnemøder, som holdes i Bønneugen i Minneapolis. Vissielig er enhver Bestræbelse for Union paa Sandheds Grund prisværdig, og hvor der er en Tro, bør der ogsaa være fælles Samfund, Bøn og Arbeide, men ikke, hvor der er forskjellig Tro. Den bekjendte Baptistprest Spurgeon sagde nylig ved sin Udtrædelse af en Baptistforening, hvoraf han havde været Medlem: „To pursue union at the expense of the truth is treason to Jesus. To tamper with his doctrine is to become a traitor to him.“ P.

— Past. Hommes Vaisenhus og Asyl har ifølge „For gammel og ung“ for 25de Dcbr. fortiden 71 Børn og 12 gamle at forsørge. Straks før Jul fik det en Gave paa 500 Doll., testamenteret af G. T. Gundersen, som døde for omtrent et Aar siden, og nu indsendt af hans Sønner Joh., Syvert og Martin Gundersen i Chicago.

Indkomne Bidrag.

Til Understøttelse af trængende Presteenker: Pastor A. Larsen $1, Pastorerne H. A. Stub, Jukam, T. H. Dahl, Aaberg, Harstad, Solseth, Waage og Prof. Bøckmann hver $3; tilsammen $25.

Ridgeway, Iowa, den 27de December 1887. Einar Wulfsberg.

Til Indremissionen: Ved Prof. Stub $3 (Mrs. B. Hustvedt $1, Miss Marie Hustvedt $2, begge fra Liberty Prairie Mgh., Past. Ottesens Kald); ved G. O. Rustad fra Gjermund Skaalen, Stoughton Mgh., Past. Bredesens Kald, $50; tils. $53.

Madison, Wis., den 22de December 1887. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Past. H. P. Solstad fra Medl. af Byglands Mgh. $6 (Ole Aanonson $2.50, Mrs. Margit Sørensen, Mrs. Aasilde Sørensen og Osmund Knudsen hver $1, Ole Aslaksen $0.50); ved Past. B. Askevold Offer fra Lake Shetek Mgh. $7.75; tilsammen $13.75.

Faribault, Minn., 28de December 1887. H. W. Rasmussen.

Til Lærerløn: Ved Pastorerne Harstad og Allen fra Perry Mgh., Dak., $5.25 (B. Staboe, Th. Evensen, Chr. Sulland og Peder Evensen hver $0.50, J. Hallingstad, S. Pladsen og J. Eide hver $1, G. Pladsen $0.25); ved Pastor H. P. Solstad fra Medl. af Byglands Mgh., Minn., $7.50 (Ole Aanonson $2.50, Mrs. Aasild Sørensen $3, Mrs. Eli Sørensen $2); ved Past. T. H. Dahl fra Medl. af Delavan Mgh. $6.00 (Gullik Olsen $3 for forrige Aar og $2 for dette Aar, Knut Mikkelsen $1); ved Past. O. O. Sando fra Medl. af Leganger Mgh., Dak., $14.25 (Elias Andersen, A. T. Karsrud, Martin Austin, Lars A. Taakheim, L. J. Aga, Gunder Grøndal, Charles Austin og Halvor Clausen hver $1, Stephen Clausen, Alf Anderson, Cl. Clausen, Gilbert Austin, A. T. Austin, Martin Karsrud, Ole Carson, Torjus Kvale, Lars Tvedt og Thomas Larsen hver $0.50, Endre R. Haugen, Thosten Thompson, Emil Andersen, Ole Andersen og Carl Andersen hver $0.25); ved Past. H. J. Strand $24.50 (Ole Bergedal, Andreas Fadnæs den ældre, Anders Fadnæs den yngre og Ole Hove den yngre hver $2, Gullik Gulliksen, Knut Levorson, O. Stromli, E. H. Aamot, H. H. Aamot, A. W. Nilsen, Ole Simonsen, Ole Lofthus, Lewis Lund og Herman Hove hver $1, Hermund Annundsen $0.50, Ole T. Lund $3, Elling Svendsrud og Jørgen Lee hver $1.50); ved Pastor J. Th. Ylvisaker fra Marshall Mgh. indf. ved Paul Kristensen $9.35; ved Past. Kr. Magelssen fra Highland Prairie Mgh. $15 (Claus Howe $5, O. E. Swensen $2, Past. Kr. Magelssen $8); tilsammen $82.35.

Til forskjellige Kasser: Ved Pastor Johannes Halvorsen Konf.offer i Østre Norway Lake $14.20 (hvoraf til Lærerløn $7.10 og til Synodekassen $7.10); ved Past. H.

P. Solstad, Fisher, Minn., fra Mrs. Margit Sørensen $4 (at deles lige mellem Synodens Hedningemisſ. og Indianermisſ.); tilſ. $18.20.

Til Understøttelseskassen: Ved Past. J. Th. Ylvisaker Konf.offer bestemt til Stud. O. K. Ramberg $28.04.

Til Indianermissionen: Ved Pastor J. Th. Ylvisaker $3.10 (Skolebørn i Oakland $2.55, do. i Bancroft $0.50, Skolelærer G. Falck $0.55).

Til Synodekassen: Ved P. C. Brevig, Past. J. Berghs Kald, Høstoffer i vestre Sogn af Vor Frelsers Mgh. i Renville, Minn., $7.70.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Pastor J. B. Frich Juleoffer fra Søndagsskole-Børn i La Crosse Mgh. $22.12.

Decorah, Iowa, den 30te December 1887. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Madison: Fra Pastor A. Bredesen 50 Pund Ansjos, fra Past. J. A. Ottesen 8 Kalkuner. Hjertelig Tak! H. G. Stub.

Tak! Madison Kvindeforening takkes for den vakre Juletræ-Fest, som den fik istand.
H. G. Stub.

Taksigelse. Ved Pastor M. Borge, Brookings Co., Dak., har jeg modtaget: fra John Hjelle $8, Johannes Alsæt $5, for hvilke jeg herved frembærer min hjerteligste Tak.
Luther-Seminarium, Madison, Wis., 21de Dcbr. 1887. Markus Sværen.

Tak. Modtaget af Prof. Stub og Kodſ. i Madison: Sengklæder og en Yderfrakke, hvorfor takkes hjertelig. Ruth 2, 12. P. Langsæt.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Wilmington Mgh. af Mrs. Mathea Tryhus 8 Pund Ost; fra Spring Grove Mgh. af Mrs. Maline Gubberud og Mrs. Elling Kiland hver 6 Høns; fra Washington Prairie Mgh. af Torger Landsrud 2 Sække Havre og 1 Sæk Poteter; fra Madison Mgh. af Elling Bolb 6 Høns, Mrs. Sørine Haga 5 Pund Smør og 7 Høns; fra Past. Torgersons Mgh. af Mrs. Guttorm Børtnes 7 Pund Smør.
Ole K. Haga.

Minnesota Valley Specialkonferens

holder, om Gud vil, Møde i Granite Falls, Minn., Tirsdag, Onsdag og Torsdag den 17de, 18de og 19de Januar 1888.

Granite Falls, Minn., 21de Dcbr. 1887. O. Løkensgaard.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 13. Januar 1888. } Nr. 2.

Forhandlinger

ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887.

Efterat vi i Nr. 48 og 49 af forrige Aargang har meddelt Past. V. Korens Indledningsforedrag over det Spørgsmaal: Hvad Krav stiller vort Kirkesamfunds nuværende Tilstand til vort Presteskab? skal vi her efter de os tilsendte Protokoller give et Uddrag af Forhandlingerne over dette Spørgsmaal.

Indledningsforedraget endte med en Inddeling af Spørgsmaalet under fire Punkter saaledes, at man skulde forhandle om de Krav, som vor nuværende Stilling gjør til vore Prester 1) ligeoverfor Gud, 2) ligeoverfor vore Menigheder, 3) ligeoverfor vore Modstandere, 4) med Hensyn til Synodens ydre Anliggender.

Referenten gjorde da nogle indledende Bemerkninger til det første af disse Punkter og ytrede deri omtrent følgende: Vi skylder at erkjende, at Manglerne i vort Kirkesamfunds nuværende Tilstand er en Straf fra Gud, og at bekjende vor egen Skyld i disse Mangler. Gjør vi dette i Oprigtighed, saa vil vi ogsaa tragte efter Forbedring. Vi maa ikke nøie os med en almindelig Syndserkjendelse, at vi Prester er skrøbelige og ikke kan gjøre vor Gjerning, som vi skulde; men vi maa se, hvad det er, vi ikke har gjort, som vi skulde. Vi har ikke kjendt vore Menigheder saaledes, at vor Forkyndelse bliver, som den trænger til at være. Allerede i en Synodaltale i 1878 sagde jeg: vi maa prædike anderledes. Vore Menigheder trænger til Vækkelse og Omvendelse. De, som gaar paa Veien til evig Undergang, maa faa høre dette. Det kan ikke være skjult for os, at de fleste af vore Menighedslemmer har liden Brug for Guds Ord, de lader dette altfor meget ligge ubrugt. Eller vi har Grund til at tænke, at de forsømmer Bønnen, eller vi ser, at de ikke spørger efter de almindeligste og klareste Fordringer i Guds Ord, eller at der ikke er den Kjærlighed til Brødrene, som dog er Hovedkjendemerket paa Guds Børn, saa at deres Sammen-

komster kun lidet minder om, at det er kristelige Brødre, som kommer sammen. Vi kan ikke vente at faa beholde Guds Ord, hvis vi ikke vækkes til at se dette. Gud vil sende os en ny Straffedom, om end denne, som nu ligger paa os, er overvunden. Han vil lade end større Nød komme over os, ja tilsidst tage sit Ord fra os. Dette skulde minde os om vore Pligter mod Gud, dersom vi vil beholde hans Naade.

Past. H. A. Stub, den ældste af vor Synodes Prester, udtalte dernæst sin Glæde over at høre denne Fremstilling af det Ansvar og de Pligter, vi som Prester har ligeoverfor Gud. Det, som Gud har kaldt og sendt os til, er at frelse Sjæle. Gud vil have alle Mennesker ind i Himmelen og sender derfor sine Tjenere for at arbeide for ham til dette Maal. Jeg har altid været af den Mening, som Referenten her har fremstillet. Den største Jammer blandt os er Vanekristendom; derfor maa der prædikes saa, at Folk kan rammes. Ellers mister Gud mange af de Sjæle, som kunde kommet ind i Himmelen, dersom Presternes Vidnesbyrd havde været anderledes. Naar jeg tænker paa dette, da kommer det Ord af St. Paulus for mig: „Jeg undertvinger mit Legeme og holder det i Trældom, paa det at jeg, som prædiker for andre, ikke selv skal blive fordømt." Naar vi tænker paa den store Dom, da vi skal samles med alle vore Menighedslemmer for Guds Throne, hvilken Vækkelse burde da ikke dette være for vort Hjerte til at bede Gud hjælpe os, at det store Maal ikke skal træde tilbage i vort Sind!

Past. Muus ytrede dernæst omtrent følgende: Det er med megen Interesse, jeg har hørt paa Past. Korens Foredrag. Jeg takker Gud for de Ord, som deri er talte. Nogle eiendommelige Synsmaader kan der vel være i det, men i Forhold til det meget gode deri er disse forsvindende. Der er visse Farer, som Guds Børn og især Presterne er udsatte for. Saaledes kan Djævelen let føre retskafne Mennesker bort fra Gud ved Ensidighed. Man hamrer altid paa enkelte Sandheder og glemmer andre. Man trøster sig ved, at det, man siger, er sandt, og er derfor blind for, at man ved saadan Ensidighed virkelig kommer til ikke at forkynde Evangeliet. Halv Sandhed er undertiden værre end hel Løgn. Ved at betragte Kirkens Historie vil man finde, at den ofte har forvildet sig paa denne Maade. Kirken er stridende her paa Jorden og maa forsvare sig mod de Angreb, som gjøres paa den. Naar da et enkelt Punkt angribes, maa Kirken forsvare dette; det fordrer Gud af den. Men da gaar det ved Djævelens List let saa, at man bliver saa optagen med det ene angrebne Punkt, at man glemmer, at der er andre ligesaa vigtige Punkter, som maa drives med samme Kraft og Iver, dersom man skal bringe Guds Evangelium til Menneskene. Naar jeg tænker paa den norske Synodes Stilling

i Amerika, saa har dens Haand været mod alle, og alles mod den. Jeg forstod det saa, da jeg kom til Amerika, at her var ondt paa alle Kanter, inde i Synoden og udenfor den. Det gjaldt for dem, som havde større Erkjendelse af den guddommelige Sandhed, at bygge fra nyt af en Grundvold for Kirken. Det første Punkt, som her især stredes om, var Lægmandsvirksomheden. Det gjaldt da at fastholde, at der er et af Gud indsat Prædikeembede; thi det vilde man ikke vide af. Men da var man udsat for at komme til at drive for meget paa denne ene Sandhed, og jeg mener, det er blevet gjort inden Synoden. Det vilde været rart, om det ikke skulde været gjort; men det har berøvet os megen Vækkelse og givet vore Modstandere Vaaben ihænde og hjulpet dem til at fremme sin Sag. Om der end ikke blev lært galt af os om Lægmandsvirksomheden, saa kom man ved at fremholde, at der er et kirkeligt Embede, og ikke udvikle, at der ogsaa er en ret privat Virksomhed, til at forskylde, at der ikke blev nogen ret Forkyndelse af det Punkt, og Prædikenen blev ensidig. Saa maatte vi hævde Læren om, at Kristus virkelig har betalt for alle Menneskers Synd, hvad enten de er troende eller ikke. Siden blev det nødvendigt at udvikle, at Frugten af denne Forløsning fremrækkes i Naadens Midler uden Hensyn til Menneskenes Forhold. Det var umuligt at bygge op en kristelig Lære uden at lægge disse Stene i Grundvolden. Disse Lærdomme har været bekjæmpede og modsagte og modarbeidede paa alle mulige Maader, og det har været min Opgave og den norske Synodes Opgave at forsvare dem. Men da ligger Faren for Ensidighed nær. Man bliver saa optagen af en vis Tankekreds, at man forsømmer at drive paa andre Lærdomme, som er nødvendige for ret kristeligt Liv, og Vidnesbyrdet kan derved være blevet skjævt og halvt og paa den Maade ikke, som det burde være. Det vilde være besynderligt, om det ikke skulde gaaet saaledes. Der er ogsaa i Indledningsforedraget talt om dette, at man saa let kommer ind i en vis Tankekreds, og jeg er glad over, at en saadan Udtalelse er kommen fra den Kant. Mon det ikke er gaaet mange Prædikanter her saa, at de er komne ind i den Tankekreds, at vi er alle Syndere og kan intet gjøre af os selv, at Kristus har betalt for alle, og at dette rækkes i Naademidlerne, — og at de da har glemt andre Ting, som ogsaa skulde forkyndes? Jeg ved af egen Erfaring, at det har været en Aandsanstrengelse for mig, naar jeg er kommen hjem fra Konferenser og Synoder, at faa rystet ud af mig det, som har optaget mit Sind, forat jeg ikke skulde blive en saadan ensidig Person, der bare gaar omkring i den samme Tankekreds, ligesom en Hest omkring en horse power. Dersom man bare driver paa, hvad Kristus har gjort for os, uden at fremholde, hvorledes man bliver delagtig deri, da er det

ingen ret evangelisk Forkyndelse. Jeg ved, at jeg har hørt bedrøvelige Prædikener, som har vist, hvorledes vedkommende Prædikanter har været aldeles fastkjørte i Ensidighed. Vi maa blive gjennemtrængte af den Erkjendelse, at vi ikke bare skal hamre løs paa en Ting, men forkynde alt Guds Raad til Salighed.

Past. H. A. Preus, Synodens Formand, ytrede derpaa: Naar vi ser Tilstanden i vore Menigheder at være saa sørgelig og vor egen Gjerning saa overmaade skrøbelig, da har vi vel ofte været nedslagne og ikke vidst hverken ud eller ind. Vi maa derfor være Past. Koren taknemmelige, fordi han saa klart har udtrykt mangt og meget, som vi vel kan have følt, men ikke altid var mægtige at fremstille saa klart. Han har ogsaa vist os den rette Maade, hvorpaa vi kan forbedre Tilstanden, nemlig ved at gjøre Bod for vore Synder i Embedet og rette paa det, som mere eller mindre kan have manglet hos enhver af os. Hvad Tilstanden i vore Menigheder angaar, da tror ogsaa jeg, at Vanekristendom er det rette Navn paa den største Elendighed, hvori vore Menigheder ligger. Dette er en ulykkelig Arv fra Fædrelandet, hvor Forholdene maatte afføde Vanekristendom. Forholdene blandt de norske i Amerika har fra først af været anderledes end blandt de tyske Lutheranere, saa at de, der kun af Vane hørte Kirken til, ikke er blevne saaledes udskilte af vore Menigheder som af de tyske. I den første Tid skulde alle, som i Norge havde hørt til Kirken, ogsaa her høre til den, hvad enten de bekymrede sig om Kirkens Goder eller ikke. Nu har Forholdene dog mere og mere udviklet sig saaledes, at de, som det ikke ligger alvorlig paa Hjerte at finde Naade i Kristus, ogsaa i det ydre mere holder sig borte fra Kirken. Blandt den opvoksende Slegt inden vort Samfund er det ogsaa anderledes med Vanekristendommen nu end før. Medens vi kan glæde os over mange af de yngre, som har Kjærlighed til Gud og hans Ord, saa er der ogsaa hos mange af dem en større Ligegyldighed, ja et mere aabenbart fiendtligt Forhold til Kristus end hos de ældre, som var uden alvorlig Længsel efter Herren. Meget aabenbart ugudeligt Liv kommer tilsyne i Drukkenskab, Banden, Sværgen og gudsbespottelig Tale; maaske der dog nu ikke er saa megen Drukkenskab, som der i den første Tid aabenbarede sig hos vanekristne fra Norge, og i det hele ikke i det ydre et saa grovt ugudeligt Liv som i tidligere Dage.

Past. Frich, Formand for Synodens østlige Distrikt og tillige Prestekonferensens Formand, mente, at vi maatte komme til Erkjendelse af, at Aarsagen til baade dette og hint, som vi lider under, er hos os selv, og at Nøden er en Herrens Tugtelse over os for vore Synder. De særegne Forhold, vi har havt under den nærværende

Strid, har været os en stor Fristelse til Ensidighed; vi har ikke fremholdt den hele Sandhed nok. En anden Fristelse vilde han ogsaa nævne. Guds Naade havde været stor mod os; han havde gjennem de tyske Missouriere aabnet vore Øine for mange Sandheder. Men da er man let udsat for, at man tager det paa den Maade, at man nu har alt saa klart, og saa gjør man sig til heraf og er altfor færdig til at dømme andre, som ikke har saa klart. Syn paa denne og hin Lære. Man bliver selvgod og erkjender ikke, at den klarere Indsigt er bare af Guds Naade. Vi skulde dog komme ihu, at al vor Erkjendelse kun er stykkevis, og at vi er skrøbelige nok, naar det gjælder at fremholde den Sandhed, vi har erkjendt af Guds Ord. Fordi vi har hovmodet os af vor Klarhed, har Gud straffet os, saa at vi er blevne til Spot ligeoverfor vore Modstandere. Vi har ikke stræbet med den kristelige Ydmyghed og Overbærenhed, som vi skulde, og det uklare hos vor Modpart har vi altfor meget taget i den værste Mening. Derfor har Gud ladet os lide lignende Medfart inden vort eget Samfund, at nemlig det uklare hos enkelte blandt os er blevet udlagt til det værste. Ukjærlighed er en Pest for Gud, og skal det blive bedre med os, maa vi komme ned i Støvet. Vil vi alvorlig prøve, hvad vi i det enkelte har syndet, vil vi finde baade det ene og andet, som Herren har tugtet os for. Han har ved Ydmygelse og Trængsel villet gjøre os til rette Hyrder efter sit Hjerte, Sandheden troe i Kjærlighed og Ydmyghed.

Past. Harstad, Formand for Minnesota Distrikt: Spørger vi, hvilke Krav Gud stiller til os, da svarer han i sit Ord: „Giv Agt paa dig selv og paa Lærdommen, bliv ved dermed; thi naar du gjør dette, skal du frelse baade dig selv og dem, som høre dig.“ Naar vi skal give Agt paa os selv, saa maa vi daglig prøve vort Forhold, dog ikke ved at sammenligne os med andre, men efter Guds Ord. En Ting, som vi her maa spørge os selv om, er, om vi flittig beder i Aand og Sandhed, og om vi beder ogsaa for vort Embedes rette Førelse. Luther siger jo, at Bøn, Betragtning og Prøvelse gjør en ret Theolog. Derfor maa jeg da ogsaa prøve, om jeg rigtig studerer, og da ikke bare Stridsartikler, men Troens Artikler. Det er ogsaa galt, at vi holder saa mange Blade. Bordet i Studerekammeret er ofte saa fuldt af dem, at det er vanskeligt at finde Bibelen eller Katekismen. Mange af os maa drive Farm, og da er vi fristede til selv at arbeide med paa den og saaledes forsømme vor Gjerning i Embedet. Andre kan være mere videnskabelig anlagte og kan derved være fristede til af videnskabelig Interesse at studere saadant, som ikke er til Nytte for deres Menigheder. Vi er ikke satte til at glimre som Videnskabsmænd, men til at vogte Guds Hjord.

Det kan være slemt ikke at have Rede paa Kunstverker, Musik og Literatur; men det faar være det samme, naar jeg kun er hjemme i min Bibel og Katekismus. Studiet af Troens Artikler kan vi drive, om vi ikke sidder saa meget paa vort Studerværelse; vi kan gjøre det i vor Buggy, naar vi maa kjøre de lange Veie. Vi maa ogsaa studere Menneskenaturen i Guds Ords Lys, saa vi kan prædike efter de forskjellige Sjæles Tarv, og at vor Prædiken kan blive Sjæleføde for dem, vi prædiker for.

Past. Koren mener, at der var større Interesse for Kirken i vore Menigheder før end nu. Der er kommen en Fristelse, som ikke var her før, nemlig Rigdom og et mere forfinet Væsen. Den Tilstand, som er i vore Menigheder, virker ogsaa paa Hyrderne. Har jeg en Menighed, som er sunken ned i Vanekristendom, er jeg udsat for at føie mig efter denne Menighedens Tilstand. Vi har vel at se til, om vi ikke, skjønt vi ikke virkelig er afdøde fra Troen, er komne ind i en søvnagtig Tilstand, som er almindelig hos vanekristne, men hvorom det ikke er saa let at sige, om den er aandelig Død eller ikke. Se, hvorledes Aanden taler til Menigheden i Sardes: „Du har Navn af, at du lever, endog du er død.“ Og dog viser det følgende Vers, at ikke alt i Menigheden er dødt; thi der staar: „Vaagn op og styrk det øvrige, som vil dø.“ Dette viser, at skjønt det i det hele taget maa siges om Menigheden, at den er død, saa er den dog ikke fuldkommen død. Saaledes kan det ogsaa være med Prester; men lad os betænke den store Synd og Fare ved saadan Tilstand, og at hvis vi lader det vedblive at være saaledes med os, saa dør vi aandelig. Hvad er det for Synder, vi er udsatte for? Vi ligger ikke i aabenbare grove Laster; men der er ogsaa andet, som fortjener Helvedes Ild. Guds Ord fortæller om en Tjener, som grov sit Pund ned i Jorden, og over ham blev Dommen denne: „Kaster den unyttige Tjener ud i det yderste Mørke!“ Kan vi vente os nogen Nytte af Ordet, dersom vi ikke bruger det og gjør derefter? Og dog er den almindeligste Synd iblandt os, at vi gaar saa rolig hen i Menigheden, uagtet denne ligger i aandelig Dorskhed og Søvnighed. Det er ikke underligt, at vi ikke merker noget til Djævelens gloende Pile, naar vi sover saaledes, at han ikke engang gider skyde en Træpil efter os. Dersom da denne Søvnagtighed er almindelig i vore Menigheder, saa lad os gaa i os selv og bede Gud om, at det maa blive anderledes. Hvis vi blev kastede ind i en Menighed, hvor der var meget Sværmeri, men ogsaa megen aandelig Bevægelse, saa kunde vi ikke være Prester paa den Maade, at vi tog det magelig og trøstede os med, at vi udførte de løbende Forretninger, eller bare beskjæftigede os med Stridsartikler.

(Fortsættes.)

Kapernaum.

Matth. 4, 13 flg.: „Og da han havde forladt Nazareth, kom han og boede i Kapernaum, det, som ligger ved Søen paa Sebulons og Naftalis Grænser, at det skulde fuldkommes, som er sagt ved Profeten Jesaias, som siger: Sebulons Land og Naftalis Land ved Havets Vei paa denne Side Jordan, Hedningernes Galilæa; det Folk, som sad i Mørke, har seet et stort Lys, og dem, som sad i Dødens Land og Skygge, for dem er opgaaet et Lys."

Efterat Frelserens Bysbørn i Nazareth havde forstødt ham, kom han til Kapernaum. Medens Indbyggerne i Nazareth blev saa forhærdede mod ham, at de søgte at stene ham, fandt han i Kapernaum en god Modtagelse (Luk. 4). Allerede tidligere havde han i denne By faaet Indgang i Hjerterne. Og det ser ud til, at den Kjærlighed og Tillid, han havde vundet i Kapernaum, og som havde gjort, at han der havde lagt sin Guddomskraft frem gjennem Undere, havde vakt Avind paa hans Hjemsted. Han sagde til sine Bysbørn, fortælles der (Luk. 4, 23.): „I ville vist sige dette Ordsprog til mig: Læge, læg dig selv. Saa store Ting, som vi have hørt ske i Kapernaum, gjøre du ogsaa her i dit Fædreland." Men Indbyggerne i Nazareth havde et kjødeligt Sind. De vilde se Undergjerninger for at kunne gjøre sig stolte af den Tømmermandens Søn, som var vokset op just blandt dem. Og da han istedenfor at vise dem sin Magt og tilfredsstille deres Fordringer revsede deres Vantro, slog deres Beundring om i Had. Thi omvende sig vilde de ikke.

Det var ikke længe efter denne Begivenhed, at Jesus tog fast Bolig i Kapernaum og vedblev at udfolde sin Underkraft der. Det er fra hans første Ophold i denne By, at der fortælles om, at han helbredede en af Djævelen besat, der var mødt frem i Synagogen, og at han i Simon Peders Hus gav dennes syge Svigermoder hendes Helbred tilbage, saa at hun straks stod op og tjente dem. Der boede ogsaa den Høvedsmand, hvis Tjener han lægte, og der var det, Peder paa Herrens Bud trak den Fisk, i hvis Mund Stateren fandtes, hvormed Skatten betaltes, da den fælles Kasse var tom. I Kapernaums Synagoge var det ogsaa, at Frelseren holdt den Tale om at æde hans Kjød og drikke hans Blod, som forargede en Del af hans Disciple saa, at de forlod ham (Joh. 6). I det hele var Kapernaum baade ved Jesu Ophold og ved hans mange Undergjerninger der et særlig benaadet Sted.

En lykkelig By!

Og dog maatte Frelseren raabe over dem: „Og du, Kapernaum, som er ophøiet indtil Himmelen, du skal stødes ned indtil Helvede; thi

dersom de kraftige Gjerninger havde været gjorte i Sodoma, som ere gjorte i dig, skulde det blevet staaende indtil denne Dag" (Matth. 11, 23.).

Stor Gave medfører stort Ansvar. De iblandt Kapernaums Indvaanere, som lukkede til for sin Frelser, var isandhed saadanne Tjenere, som kjendte sin Herres Vilje og ikke gjorde den, og som derfor maatte faa mange Hug.

Man er ikke ganske vis paa, hvor det gamle Kapernaum laa. Men for os har det sin Betydning, at denne By laa i Hedningernes Galilæa. Det Strøg, hvor Herren slog sin Bopæl op, var af Jøderne foragtet som et hedensk Land, og dets Indvaanere stod i Vanrygte. Fra Galilæa kunde der ikke komme noget godt. Det var for Jøderne en afgjort Sag.

Heri ser vi en Opfyldelse af den Jesaias's Spaadom, at der skulde opgaa et Lys for dem, der sad i Dødens Skygge. Ikke som om denne Spaadom havde faaet sin fulde Opfyldelse derved, at Jesus tog Bolig blandt Galilæerne. Dette var en enkelt Station paa Veien til dens fulde Opfyldelse. Forjættelsens Sandhed stadfæstedes ved Frelserens Bosættelse i Kapernaum. Jesaias's Spaadom peger i Virkeligheden ligesaa vidt frem som den gamle Simeons, naar han fuld af Glæde og Fred holder det lille Jesusbarn paa sin Arm og forudsiger, at han skulde blive et Lys til at oplyse Hedningerne og til en Herlighed for Herrens Folk, Israel. Den Omstændighed, at Jesus bosatte sig i Hedningernes Galilæa, lægger Forstaaelse over den gamle Profeti; den er derved rykket sin endelige Opfyldelse et afgjørende Skridt nærmere.

I en liden Stad og i et foragtet Land valgte Herren sit Hjem. Det er jo i fuld Overensstemmelse med, at Stalden havde været hans Barnekammer og Krybben hans Vugge. Han skulde, da han havde taget vort Kjød og Blod paa sig, i alle Maader vandre Fornedrelsens Vei. Han lægger ogsaa herved for Dagen, at hans Rige isandhed ikke er af denne Verden. For Jøderne maatte det være en saare forargelig Ting, at han, der fremtraadte som Lærer i Israel, valgte at være de hedenske Galilæeres Landsmand. „Han tog imod Syndere og holdt Maaltid med dem." Noget værre kunde de fra sit Egenretfærdighedens Standpunkt neppe tænke og sige om ham. Det, som er det herligste, forekom dem at være det forfærdeligste.

Men Frelserens Bosættelse i en liden Galilæerby peger deilig henimod den Kjendsgjerning, at Herrens Paulun skulde være blandt alle Hedninger og Folkeslag. At han tog tiltakke med Stalden og Krybben og Hedningernes Galilæa, er os et Pant paa, at han med sin Naade og Fred gjerne vil holde sit Indtog blandt ethvert hedensk Folk, endog det dybest sunkne. Gud være lovet, at det er en saadan Synderven, vi har til Frelser!

Men saa lad da os, som har Kristus, og blandt hvem han bor ved sit Evangelium og sine Sakramenter, ikke glemme vort Ansvar, saaledes som mange af Kapernaums Indvaanere gjorde det. Vi skal ære hans Navn og forkynde hans Frelse ud over den vide Verden. Vi skal sige til alle Hedninger: *Eders Lys er opgangen.* Vælger ikke Mørket og dets Gjerninger, men vandrer i Lyset!

Gud være lovet! Han, som engang bosatte sig i det lille halvt hedenske Kapernaum, fæster Bo blandt mange Hedninger i denne Tid. Men endnu sidder mere end 800 Millioner i Dødens Skygge. Det er et forfærdeligt Tal. Og de er dog alle indesluttede i Guds Kjærlighed. Han vil deres Omvendelse, og han vil den ved sin kristne Menighed. Høsten er isandhed stor, og Arbeiderne er faa. Men de bliver flere. Deres Tal øger i den nærværende Tid. Mænd og Kvinder fører Herren ved sit Kald i større og større Skarer ud til Tjenesten iblandt Hedningerne. Gud velsigne dem alle, som gaar ud, og give dem Dygtighed ved sin Aand til i Liv og Ord ret at anbefale Evangeliet for Hedningens Hjerte og Samvittighed!

Og Undere gjør Herren ude blandt Hedningerne nu, større end hine i Kapernaum. Han hører Bønner og omvender mange. Og det er isandhed et stort Under, naar *en* Hednings Hjerte omvendes, endsige de mange. Det sker for vore Øine. Vi er Vidner til Herrens Magt og Herlighed, just som hine Folk i Kapernaum. Lad os endelig ikke gjøre vore Hjerter haarde som mange af hine, at vi ikke skal falde under samme Dom. Vi vil prise Gud paa vore Knæ og love hans Navn og sige: Han er en underlig Gud i Raad og i Forbarmelse, — han, der boede som en fattig Galilæer i Kapernaum engang, og som dog har faaet Hedningerne til Arv og Jordens Ender til Eiendom. (Eft. „Norsk Missionstid.")

Missionsefterretninger.

England. *Ikke forgjæves.* Under denne Overskrift meddeler det schreuderske „Missionsblad" efter „Calwer Missionsblatt" bl. a. følgende:

Englænderne har nylig feiret deres Dronnings femtiaarige Regjeringsjubilæum, og man har ved denne Leilighed søgt at beregne paa alle Omraader, hvad der er udført i disse fem Aartier. I disse Beregninger har ogsaa Missionsvennerne deltaget og fundet, at aldrig tidligere under nogen Fyrstes eller Fyrstindes Regjeringstid er der gjort saa meget for Hedningernes Omvendelse som under Dronning Victoria. Følgende Talopgaver giver os en Forestilling om den forbausende Udvikling, som Missionsarbeidet har vundet i disse 50 Aar.

I 1837 havde Londoner-Missionsselskabet paa 428 Stationer 6615 Kommunikanter, omtrent 26,460 kristne og 34,222 Skolebørn. Dette er paa 50 Aar forøget til 1786 Missionsstationer, 90,561 Kommunikanter, 327,374 kristne og 140,387 Skolebørn. Tallene er saaledes fordoblede mere end 3 og 4 Gange, omendskjønt Missionærernes Antal er forblevet væsentlig det samme, og Udgifterne ikke er fordoblede. For 50 Aar siden var Missionærernes Antal 145, nu 146. Dengang beløb de aarlige Indtægter sig til 1,160,000 Kroner, nu til omtrent 2,234,000 Kroner. Men hvorledes er det muligt, at 327,000 hedningekristne kan pleies og betjenes med Naademidlerne med blot 146 Missionærer? Dette Spørgsmaal besvares ved de to følgende Talopgaver, som hører til det mest glædelige i denne Oversigt. Medens Missionen for 50 Aar siden ikke eiede nogen indfødt Prest, udgjør disses Antal nu 1027, og medens de ikke ordinerede indfødte Medarbeidere dengang udgjorde 451, gaar de nu op til 6096. Og alt dette indenfor et eneste Missionsselskab, Londoner-Missionsselskabet.

Og kaster vi et Blik paa det engelske Kirke-Missionsselskab, mødes vi ligeledes af Zifre, som taler. Dette Selskab har nemlig i disse 50 Aar udsendt mere end 900 Missionærer og døbt 80,000 Hedninger og Muhamedanere (flere Tusinde Børn deri ikke iberegnede). For 50 Aar siden havde Selskabet i sin Tjeneste blot 3 indfødte Prester, men siden har det ansat 355. Naar vi erfarer, hvorledes denne Mission udbreder sig i alle Retninger, saa lyder det Ord vældigt i vore Øren: Ikke forgjæves.

Vender vi saa Blikket til de særskilte Missionsmarker, hvad er saa skeet? Paa Fidschiøerne var Missionsarbeidet nylig begyndt. Afguderi, alle Slags Vederstyggeligheder (f. Eks. at Menneskene aad hverandre op) hørte til Dagens Orden og øvede en vældig Indflydelse. Nu findes der blandt en Befolkning paa 112,000 Sjæle neppe en eneste Hedning. I 1236 Kirker forkyndes Evangeliet af 1785 indfødte Lærere, 26,839 voksne deltager i Nadveren, og 42,600 Børn besøger Søndagsskolerne. Endnu større er Fremskridtene i Indien, endog om man kun tager Hensyn til de sidste 35 Aar. I 1851 var der 222 Missionsstationer, nu 590; i 1851 var der 14,661 Kommunikanter blandt 91,092 kristne, nu 125,325 Kommunikanter blandt 487,000 kristne. I Kina fandtes der for 50 Aar siden neppe en eneste omvendt; nu beløber Antallet af Menighedslemmer sig til mindst 30,000. Om man medregner Børn og Daabskandidater, nærmer Antallet af kristne sig til 100,000. Hertil maa lægges Evangeliets næsten eksempelløse Seierstog i Japan, den bekjendte Taaresæd og Glædeshøst paa Madagaskar og meget andet, som vi ikke behøver at opregne, da enhver Mission forlængst ved det. Det anførte tydeliggjør fuldkommen, at vi i vor Tid er uden Undskyldning, om vi med Hensyn paa Missionen er senhjertede til at tro, lunkne og ligegyldige. Erfaringsbeviset for dens Fremgang og Seier er bindende.

Afrika. Den schreuderske Mission i Natal og Zululand har siden 1883 været drevet af Past. Nils Astrup, bosat paa Untunjambili i Natal, og fra 1884 tillige af hans yngre Broder, Past. Hans Astrup, bosat

paa Entumeni i Zulureserven. Om Arbeidets Frugter i denne Tid skriver den ældre af Brødrene i et Brev af 4de Juli 1887 optaget i „Missionsblad" for September: „Siden Juni 1883 har vi døbt 170 Personer (heri dog indbefattet nogle faa Børn af hvide). De døbte Menighedslemmers Tal udgjør derfor fortiden i denne Mission omtr. 300 Individer eller maaske noget derover, da jeg ikke ganske nylig har optaget nogen Fortegnelse. Maatte Gud hjælpe os at vogte Hjorden ligesaavel som at vinde nye Lemmer til den blandt Hedningerne!"

For at skaffe Missionen Indgang i det egentlige Zululand eller den Del af Landet, som indtil for nylig stod under Kong Dinizulu, har Missionær N. Astrup mellem November 1886 og Februar 1887 foretaget tre Reiser ind i Landet og paa de to første af disse besøgt Kongen og prædiket ved hans Hof. Den særdeles interessante Skildring af den første af disse Reiser er fra „Missionsblad" optagen i „For Hjemmet" Nr. 11 og 12 for forrige Aar. „Jeg har", skriver Missionæren i sit før nævnte Brev af 4de Juli, „gaaet tilfods i Zululand (næsten udelukkende i Dinizulus Land) omtrent 50 norske Mil siden November Maaneds Slutning og til Begyndelsen af Februar og har under alle Reiser derinde kun været en Time i en hvid Mands Hus."

— Fra Madagaskar har „Norsk Missionstidende" berettet om Ordinationen af de otte indfødte Prester, som vi i Nr. 35 f. f. A. omtalte, at Missionærernes aarlige Konferens i Mai Maaned sidstleden havde besluttet at ordinere. Ordinationen udførtes af Tilsynsmand Dahle paa tre forskjellige Steder, nemlig paa Sirabe den 22de Mai, hvor tre ordineredes, paa Ambohimasina den 25de Mai, hvor atter tre ordineredes, og den 28de August i Hovedstaden Antananarivo, hvor to ordineredes. Blandt de sidste var Past. Borchgrevinks Pleiesøn Hans Rabehony, som var med sine Pleieforældre i Norge under deres Ophold der.

Faa Dage efter denne sidste Ordinationshandling, nemlig den 31te Aug., overleverede Past. Dahle Tilsynsembedet til Past. Borchgrevink, som af Konferensen var valgt til hans Efterfølger, og begav sig med Missionsskibet „Paulus" paa Tilbagereisen til Norge.

I et Brev af 7de Oktbr., optaget i Missionstidenden, skriver den nye Tilsynsmand:

Det er ikke under de, menneskelig seet, gunstigste Forhold for Missionen, at jeg nu overtager Ledelsen af Gjerningen herude paa Missionsmarken. I politisk Henseende er Forholdene dygtig opreven og usikre. Franskmændene har endnu ikke opgivet sine Fordringer paa Protektoratet, hvad den madagassiske Regjering bestemt negter, og saalænge dette Forhold ikke er bragt i Orden, kan man, hvad Tid det skal være, vente en ny Krig.... Heller ikke ude paa Missionsfeltet er Forholdene de bedste. Vistnok kan vi endnu glæde os ved, at Gjerningen fremdeles gaar sin Gang uden svære Afbrydelser; men der er mange Ting, der giver os Grund til Ængstelser. Det er fra tre Hold, vi nu dels ser Uveirsskyerne reise sig, dels allerede føler Ulemperne, nemlig fra Jesuiterne, Røverne og for en Del ogsaa Londonerne, der endnu ikke ganske

har kunnet glemme Hegemoniets (Overhøihedens) Sødhed og derfor ikke er istand til at se paa vore Fremskridt i Syd-Betsileo med et saa broderligt Sindelag, som ønskeligt kunde være. Jesuiterne har ligesiden Krigens Ophør gjort alt, hvad der har staaet i deres Magt, for at trænge sig ind i de mest oparbeidede Strøg af vor Missionsmark.... Deres Bestræbelser lettes desværre meget ved den Mangel paa Standhaftighed og Troskab, som hører til Folkets Hovedfeil. Ret som det er, hører man om Lærere, som har modtaget sin Uddannelse hos os, enten at staa paa Veien til Jesuiterne eller allerede at være gaaede over til dem. Saadanne Lærere benytter da straks Anledningen til at drage Børnene til deres (Jesuiternes) Skoler. Her har vi heller ikke det Rygstød hos Regjeringen, som vi kunde ventet at have. Loven siger nemlig, at de Disciple, der engang er indskrevne i en Skole, maa blive der, indtil de er færdige med sin Skolegang. Men af Frygt for Ugreie med de franske har Regjeringen desværre i dette Punkt altfor meget ladet Lovene sove. Dog kan vi til vor Glæde erklære, at endnu ingen større Udtrædelse har fundet Sted, og at Folket i det hele og store synes at hænge ved vore Missionærer overalt, hvor vi har vundet Indgang.... Dette faar vi Lov til at modtage som et Vidnesbyrd om, at det er lykkets vore Missionære i høi Grad at vinde Folkets Hengivenhed og Tillid. Thi som bekjendt ligger Katholikernes Styrke just deri, at de gaar ned til Folket og søger at vinde deres Venskab ved personlig Omgang. At de ikke kommer videre, end de gjør, paa vor Missionsmark, er derfor vitterlig et Vidnesbyrd om, at vore Missionærer har vundet Folkets Kjærlighed overalt, hvor de virker. Jeg nævnte Røveruvæsenet som en af de Ting, der ligger iveien for vor Gjerning. Det er især den sydvestlige Del af vor Missionsmark, der i den senere Tid har faaet føle Slaget fra denne Kant. Broder Meegs rigt fremblomstrende Gjerning i Soatananadistriktet har lidt følelige Tab. Paa enkelte Steder har Befolkningen maattet samle sig i underjordiske Huler for at frelse sig fra Røverskarerne, der naturligvis ikke sparer noget af Folkets Eiendom. Glædeligt er det under denne Trængselstid for Strøget at høre om de kristnes Forhold, hvordan de besøger de flygtende i deres Skjulesteder, læser og taler Guds Ord for dem. Med Skolerne i dette Distrikt ser det, som man maatte vente sig under saadanne Forhold, høist sørgeligt ud. Paa mange Steder er de ganske opreven. Maatte Herren snart i sin Naade lægge en Tøile i disse Ildgjerningsmænds Mund og tale sit: hertil og ikke videre!

Det Tryk, vi nu i længere Tid har følt ved Mangel paa tilstrækkelige europæiske Lærerkræfter, synes nu at skulle blive taget fra os, idet vi for 14 Dage siden modtog de nye Udsendinge samt Br. Nygaard, der efter 2 Aars Fravær nu atter staar rede til at overtage Arbeidet. I de nye Brødre haaber vi at finde nidkjære og velskikkede Medarbeidere, der — saasnart de værste Vanskeligheder med Sproget er gjennemkjæmpede — med freidigt Mod og ungdommelig Begeistring vil kaste sig ind i Arbeidet. Efter Konferensens Bestemmelse bliver de her i Hovedstaden en kort Tid (til over den madagassiske Nyaarsfest, 22de November), inden de drager til Betsileo, hvor de forbeles

paa Stationerne, indtil næste Konferens fatter nærmere Bestemmelse om deres Virkeplads. Br. Smith bliver foreløbig her i Antananarivo, indtil den Mand, der forventes at skulle overtage Trykkeri, Kommissioner o. s. v., ankommer fra Hjemmet.

En Læge til at overtage Hospitalet og den medicinske Undervisning tiltrænges høilig. Det er næsten umuligt for mig efter Overtagelsen af Tilsynsmandens Forretninger paa en selv nogenlunde skikkelig Maade at klare denne Del af Gjerningen. Jeg maa derfor stille en saa indstændig Anmodning, som det er mig muligt, til den ærede Hovedbestyrelse om at gjøre, hvad der staar i dens Magt, for at komme mig til Hjælp i denne Sag. Til den almindelige, regulære Opsigt med Hospitalet og Deltagelse i den medicinske Undervisning, et Arbeide, der kræver mindst 12 Timer ugentlig af min Tid, kommer nu og da saa indstændige Opforbringer fra de engelske Missionærer om at yde dem Hjælp, at jeg ikke kan undslaa mig, da jeg fortiden er den eneste europæiske Læge, de kan henvende sig til (den franske Residenslæge har de ikke Lyst at gaa til), idet begge de engelske Lægemissionærer reiste hjem til England iaar. Jeg driver Arbeidet, saa godt jeg kan, ved Hjælp af vore indfødte efter Landets Forhold vel uddannede Læger. Men at jeg ofte maa føle Trykket knugende, særlig nu, da jeg ogsaa har overtaget Tilsynsmandens Forretninger, vil vist ikke undre eder.

Fra Broder Nilsen Lund, der, som det vil være eder bekjendt, i Juli drog afsted paa en længere Undersøgelsesreise til Bara- og Tinosy-Stammerne, har vi just havt Brev dateret den 9de Sptbr. ikke mange Dages Reise fra Onnilahy-Floden, altsaa i den sydlige Del af Bara-Landet lige paa Grænsen af de vestlige Tanosy-Stammer. Han havde, da han skrev, maattet sende sine Bærere fra sig, da Folket vilde myrde dem eller gjøre dem til Slaver. Han var ved godt Mod og bad os ikke være bange for ham. „Jeg er sikker paa“, siger han, „at det er med Guds Vilje, at jeg er ført paa denne Vei. Farvel, Brødre! Kristus er vort Liv, og Døden os en Vinding.“

Kirkekronike.

Amerika. Ny Liturgi. Medens man i Norge arbeider med Besvarelsen af det Spørgsmaal, om den nye Høimesseliturgi skal indføres eller ikke, aabenbarer sig ogsaa blandt vore herboende Landsmænd en Bestræbelse for Forbedring af Liturgien. Hauges Synodes sidste Aarsmøde opfordrede sine Prester til at holde et Møde for blandt andet at udarbeide et Forslag til en fælles Liturgi, og Synodens Formand, Past. Ø. Hansen, bekjendtgjør nu i „Budbæreren“, at dette Møde er bestemt til Afholdelse i St. Paul, Minn., fra Tirsdag den 17de Januar Kl. 10 Formiddag til Fredag Middag den 20de Januar. Foruden den nævnte Sag vil ogsaa Ordinationsformelen, særlig Presteeden, blive tagen under Overveielse.

Imidlertid er for ikke længe siden et lidet Skrift udkommet paa J. T. Relling & Co.s Forlag i Chicago, betitlet: „Høimesseliturgi for norske og danske lutherske Menigheder i Amerika". Forfatteren navngiver sig kun som „en luthersk Prest". Han siger i sin Fortale, som er dateret Mai 1887, at denne Høimesseliturgi er næsten Ord til andet den samme, som ved kongelig Resolution af 8de Jan. 1887 er tilladt benyttet fra 1ste Søndag i Advent 1887 i de af Norges Menigheder, som maatte bestemme sig dertil. Han har kun „gjort nogle faa uvæsentlige Forandringer og sat ind nogle forklarende Tillæg". Ved Sammenligning mellem hans Liturgi og den nye norske, som vi fuldstændig aftrykte i Nr. 12 af forrige Aargang, finder vi ogsaa, at Forskjellen ikke er betydelig; men den er altid stor nok til ved Siden af, hvad der berettes fra Norge, at give Vidnesbyrd om, hvor vanskeligt det vil blive at opnaa Enhed i denne Sag. Efter al Sandsynlighed vil en Frugt af Bestræbelserne for at forbedre Liturgien være den, at man faar en hel Del forskjellige Liturgier i Brug, eller at Gudstjenesterne vil blive holdte paa temmelig forskjellig Maade rundt omkring i de norske lutherske Kirker saavel her som i Norge. Her er der vel allerede ikke liden Forskjel saavel mellem som inden de forskjellige Samfund; men der er Fare for, at Forskjellen herefter vil blive endnu større, og dette vil ikke tjene til at fremme Foreningsarbeidet.

— „Hemmelig Prestekonferens". Under dette Navn har „Lutheraneren" og „Folkebladet" flere Gange omtalt den Fælleskonferens, som vor Synodes Prester i November Maaned holdt i Minneapolis. Nu finder vi, at endog et Blad som det danske „Kirkelig Samler" merker sig dette Udtryk som et, der kommer fra „Synodens Modstandere", og som saadanne optræder jo stadig de nævnte Blade. Hvor „hemmelig" imidlertid den omtalte Konferens har været, kan bedst sees af alt det, som allerede har været offentliggjort fra den; og det er Meningen, at endnu mere skal følge. Men for saadanne Mænd som dem, der redigerer „Lutheraneren" og ialfald har megen Indflydelse paa Redaktionen af „Folkebladet", burde det ikke være vanskeligt at forstaa, at et Presteskab ikke med fuld Nytte kan forhandle over et Emne som det i Past. Korens Indledningsforedrag behandlede, dersom Forhandlingerne skal føres som paa Gaden i Nærværelse af baade Kreti og Pleti.

Norge. Det Forslag af Prof. Bugge, hvis Antagelse af Uranienborg Menighed vi i Nr. 52 for forrige Aar omtalte, lød saaledes: „Forsamlingen anser det som en Mangel ved den nye Høimesse-Liturgi, at Guds syndsforladende Naade i Kristus ikke faar et bestemt Udtryk som Svar paa Menighedens Bekjendelse af sin Synd og Bøn om dens Forladelse, umiddelbart foran Lovsangen: Ære være Gud i det høie! o. s. v. Man tillader sig derfor at henstille til det kongelige Kirkedepartement at foranledige Liturgien undergivet en Revision, hvorved denne Mangel kunde blive afhjulpen." I sin Begrundelse af dette Forslag ytrede Professoren bl. a.: Naar Menigheden har bekjendt sin Synd og beder om at faa den forladt, venter den et Svar fra Gud. Hvorledes er det nu hermed i den nye Liturgi? Presten

bekjender Synden paa Menighedens Vegne, og Menigheden slutter sig dertil med det tre Gange gjentagne: „Kyrie eleison“, som er Menighedens dybeste Bodsraab. Men saa — faar den intet Svar fra Gud. Og dog skal den efter Liturgiens Anvisning straks istemme Lovsangen: „Ære være Gud i det høieste!“ Fordi Guds Naadestilsigelse mangler efter Menighedens Syndsbekjendelse, kommer den efterfølgende Lovsang „Ære være Gud“ til at svæve i Luften. Overgangen fra Bodsraabet til Lovsangen er altfor skarp. Man havde for at forsvare denne Mangel sagt, at Lovsangen „Ære være Gud“ uvilkaarlig maatte føre frem for Tanken Julebudskabet, som er Guds Naades Svar paa Menighedens Bodsraab. Men med hvad Ret kan det forlanges, at Menigheden her paa selve Hovedpunktet af den hele Liturgi, hvor Guds Naade skal møde Menighedens Bod, skal lade sig nøie med en saadan Mindelse paa anden Haand? Det heder jo ogsaa i den nye Liturgi, at Presten skal istemme „Ære være Gud“ vendt mod Alteret; men dette viser, at denne Lovsang her skal udtrykke Menighedens Pris til Gud og ikke Guds Svar til Menigheden, hvortil den jo heller ikke egner sig.

Udtrædelse af Synoden.

Efter forudgaaende Bekjendtgjørelse afholdt Solem Menighed i Douglas Co., Minn., den 8de Nvbr. 1887 et Menighedsmøde, hvor den fattede følgende Beslutning: „Da Menigheden tror, at den bedst kan bevares i Fred uden at berøres af Lærestriden, som i saa mange Aar og uden Resultat er ført i Synoden, saa anser Menigheden det bedst for sig at gaa ud og ophæver herved sin Forbindelse med Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika.“ For Udtrædelse stemte 14, ingen imod, 3 stemte ikke.

Paa lovligt Menighedsmøde, afholdt den 18de Dcbr. 1887, fattede Immanuels Menighed i Walsh Co., Dak., følgende Beslutning: „Immanuels Menighed i Walsh Co., Dak., ophæver herved sin Forbindelse med Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika, forbi Menigheden ikke kan vedkjende sig den missouriske Lære om Udvælgelsen og Omvendelsen, som nu er den raadende ved Synodens Læreanstalter og af Synoden godkjendt paa dens sidste Aarsmøde.“ Enstemmig antaget.

Indkomne Bidrag.

Til Lærerløn: Ved Past. J. A. Thorsen fra Østre St. Olafs Mgh. $13.25 (indf. ved Thrond Kr. Sætre $11.75, ved M. N. Lee $1.50); ved Past. St. S. Reque $45.25 (fra Spring Grove Mgh. $31, nemlig af Past. St. S. Reque $20, Gjermund J. Lommen $10, Martin J. Floberg $1, fra Wilmington Mgh. $14.25, nemlig af John J. Østrem og Erik

O. Stenerobben hver $2, Ingebret Solandsen, Ole T. Toebten, David L. Østbye, Ole Sandsnæss, Lars E. Smerud og Endre T. Tryhus hver $1, Lars H. Johnsrud $0.75, Edvard Østern, Olaus Sandsnæs, Thorsten Sylling, Carl Ramstad, Ole O. Myhre, Jacob Ramstad og Lars Østby hver $0.50); ved Past. J. Th. Ylvisaker samlet af Ole K. Bangen af østre Sogn i Freeborn Mgh. $9.05; fra Marie Sivesind, Glenwood Mgh., Ja., $5; ved Past. A. K. Sagen indsamlet ved G. Sætrang i Østre Painted Creek Mgh., Ja., $58.80 (S. E. Hesla $8, S. O. Nærum $5, A. T. Andersen og K. P. Andersen hver $4, Thrond Jacobsen $3, G. Sætrang, S. O. Leikvold, Ole K. Jeglum og Ole S. Leikvold hver $2, Peder Dehli, Ingebret Dehli og Joh. Jacobsen hver $1.50, Mrs. Thora Storla $2, P. J. Ask, O. H. Bjerke, Ole Busnes, Martin Jacobsen, Iver L. Seim, Holger Busnes, Lars Iversen, Peder Iversen, Harald Hansen, Carl O. Leikvold, Ole O. Storla, Gabriel Pedersen og Martin Martinsen hver $1, Lars Dehli, Hans Jacobsen, Carl Christensen, Carl Paulsen, J. Johnsen, Justus Johnsen, Albert Johnsen, Anette Jacobsen, Caroline Jacobsen, Carl Dahl, Halvor Dahl og Helge Syversen hver $0.50, Torkel Helgesen $1, Svend Johnsen $0.30); tilsammen $131.35.

Til Understøttelseskassen: Indf. ved Mrs. Welo i Treenigheds Mgh. i Yankton $17.05 (Peders Bro. $1.50, en ubenævnt $1, Mrs. L. Sampson og Mrs. A. M. Nyberg hver $0.80, Ed. Johnsen og Mrs. A. Meslow hver $0.75, Mrs. Mathea Jutlestad, Royem og Hage O. Sampson hver $0.60, Mrs. J. J. Welo, Mrs. O. Dahl, Mrs. Emma Olsen, C. Nissen, Mrs. J. P. Nyberg, Nils Berg, Arndt Saroen og A. W. Petersen hver $0.50, Mrs. A. J. Andersen $0.30, Mrs. Hanna Sylliaasen, Cornelia Norris, Mrs. Nelson, Christine Gundersen, Mrs. Rika Iversen, Annie Sofie Iversen, Anna Nelson, Helene Granberg, Gina Granberg, Johanna & Maria Abelsen, Beret Melhuus, Karen Pedersen, Martha Weslsted, Gina Christoffersen, Mr. C. Larsen, J. W. Frostesen, J. Iversen og C. W. Johnsen hver $0.25).

Til forskjellige Kasser: Ved Pastor P. A. Dietrichson Offer ved Julefest i Menomonee Mgh., Wis., bestemt til Negermisf. $6.20; fra Past. Dietrichson pers. $3 til Lærerløn og $1 til Synodekassen; fra Kobf. i Wilson Menighed til Indianermisf. $5; ved Pastor A. Rasmussen fra Amund Ericson Waage til Madagaskarmisf. $40; fra Vinje Kobf. bestemt til trængende studerende ved Luther-College $5; tilf. 60.20.

Decorah, Jowa, den 5te Januar 1888. G. O. Rustad.

Indhold: Forhandlinger ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887. — Kapernaum. — Missionsefterretninger. — Kirkekrønike. — Udtrædelse af Synoden.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.
Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 20. Januar 1888. { Nr. 3.

Forhandlinger

ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887.

(Fortsættelse.)

Hvad vi i forrige Nummer meddelte fra Prestekonferensen i Minneapolis, var kun Uddrag af Forhandlingerne i en Session, nemlig den, som holdtes Torsdag Formiddag. Vi fandt, at de Vidnesbyrd, som der aflagdes, var af den Betydning, at vi burde gjengive dem nogenlunde fuldstændig; og da de Mænds Navne, som aflagde dem, er og længe har været af de mest kjendte blandt vort Kirkefolk, ansaa vi det for tjenligt ogsaa at angive Talernes Navne. Det følger imidlertid omtrent af sig selv, at vi ikke kan fortsætte med en saa udførlig Gjengivelse af en Forhandling, som varede i flere Dage. Heller ikke er dette nødvendigt. Der er nemlig, som rimeligt, i de følgende Forhandlinger adskillig Gjentagelse af, hvad der var sagt i Indledningsforedraget og i den første Del af Diskussionen, og adskillig Tilstemning til dette. Saadan Gjentagelse og Tilstemning kan under de mundtlige Forhandlinger være til megen Bestyrkelse, men vilde i en skriftlig Beretning om disse være trættende. Dertil kommer ogsaa det, som vi i forrige Nummer gjorde opmerksom paa, at „et Presteskab ikke med fuld Nytte kan forhandle over et Emne" som det her foreliggende, „dersom Forhandlingerne skal føres som paa Gaden i Nærværelse af baade Kreti og Pleti". Brødrene maa kunne formane og straffe hverandre med den Tillid, at deres Formaning og Bestraffelse sker i Fortrolighed; ellers maatte de jo indskrænke sig til saadan „Irettesættelse", som de kunde have Lov til at øve „for alles Aasyn" (1 Tim. 5, 20.). Vi finder ogsaa ved at gjennemgaa Protokollen, at deri er optegnet mangt et Ord, sagt af Broder til Broder, som det ikke vilde være ret at stille offentlig frem for al Verden og gjennem trykt Skrift lade nedarve til Efterslegten. Ogsaa af denne Grund vil vort Uddrag af den følgende Del af Protokollen blive meget kortere end af den foregaaende Del.

Af det, som blev talt Torsdag Eftermiddag, vil vi da nævne følgende: Der blev klaget over, at Prædikenen vistnok ofte var for lidet praktisk og for lidet gik ind i det virkelige Liv. Ligeledes blev der ytret, at man vel ikke altid i sin Virksomhed havde det store Maal tilstrækkelig for Øie, at frelse Sjæle. Der blev mindet om, hvad Apostelen Paulus siger Fil. 3, 12.: „Ikke at jeg allerede har grebet det eller er fuldkommen; men jeg jager derefter, om jeg og kan gribe det, eftersom jeg og er greben af Kristus Jesus." Ogsaa i al vor Omgjængelse maatte det ene fornødne træde mere frem i Forgrunden, end det ofte gjør. Man maatte heller ikke forsømme at agte paa Tidens Krav, af hvilke enhver Tid har sine. Især gjælder det her at tage Hensyn til Ungdommen; det er ikke nok bare at advare denne for det, som er syndigt; man maa ogsaa søge at tilfredsstille dens Behov og Trang paa en ret Maade.

Der blev henvist til, hvad Aanden vil have skrevet til Menighederne i Efesus og i Sardes (Joh. Aabenb. 2), og ytret, at begge de i disse Breve givne Skildringer vist kunde passe paa Tilstanden hos os; men især mente man, at Skildringen af Tilstanden i Sardes passede. Der var en Tid, da det stod bedre til i vor Synode end nu; bedst mente man, at Tilstanden blandt os havde været for en 20–30 Aar siden, da vi arbeidede paa at grunde en Læreanstalt. Og for en stor Del kom den daværende bedre Tilstand af al den Velsignelse, som blev os til Del ved den Forbindelse med den tyske Missourisynode, som netop da var kommen istand. I de sidste syv Aar har vi været aldeles hindrede fra at faa disse praktiske Ting behandlede iblandt os; men nu er det Tid at indhente det forsømte. Vi ved, at vi staar paa Skriftens og den lutherske Bekjendelses Grund; men lad os komme Jesu Ord ihu: „Dersom I vide disse Ting, ere I salige, om I gjøre dem." Lad os takke Gud, at han har holdt os oppe i disse Aars Trængsler; men lad os ogsaa i Ydmyghed erkjende vor Uværdighed dertil. Af Husholdere kræves at være tro. Herrens Ord siger ogsaa, at den er forbandet, som gjør hans Gjerning med Svig. Vi har vist ikke med den rette Kjærlighed og Selvfornegtelse gjort vor Gjerning, ikke helt været det, vi skulde være. Er der nogen, som skulde gjøre alt af Kjærlighed til Gud, saa er det visselig Presterne; men her har Hovedfeilen været hos os. Heller ikke har der været den Kjærlighed til Sjælene og deres Frelse, som der burde være. Vi skulde ogsaa i alt kun stole paa Herren og hans Ord, som er Liv og Kraft; men i denne Henseende er det ikke som før. Dengang, da der hvilede store Byrder paa os, hvor fjernt laa det os ikke da at skaffe Penge til kirkelige Øiemed ved Fairs o. lign.! Men hvorledes vi da kunde blive varme og opmuntrede ved Guds Ords Betragtning,

det vil de ældre iblandt os erindre; og med dette Ord opmuntrede vi ogsaa vore Menigheder. Endelig blev ogsaa nævnt den rette barnlige Frygt for Gud, Frygt for ethvert Anstød i smaat som i stort. Ogsaa i denne Henseende har det manglet paa den rette Troskab og paa den stadige Følelse af det store Ansvar.

Fredag Formiddag gik man over til det andet Punkt i det foreliggende Forhandlingsemne, nemlig de Krav, som Kirkesamfundets nuværende Stilling gjør til vore Prester ligeoverfor Menighederne.

Past. Koren som Referent indledede da dette Punkt bl. a. med følgende Bemerkninger: Naar det, navnlig under den sidste Strid, saa ofte har været sagt: „Mennesket kan intet gjøre", saa ved vi jo dog ogsaa, at der er hundrede Ting, som Mennesket baade kan og maa gjøre. Skriften siger jo, at vi planter og vander, men at Gud giver Veksten; dette Ord maa ikke misbruges paa den Maade, at vi bare slaar os til Ro og intet gjør. Skriften siger, at vi skal søge Guds Rige; men den, som søger, er i Uro og Bekymring, og denne Uro og Bekymring maa vi derfor arbeide paa at vække hos Menighederne. Dette sker ved at prædike Loven, og det i al dens Strenghed, ikke som Raad, men som bestemt Fordring. Herved gjør vi vore Tilhørere til Syndere; og naar vi saa dernæst vil opreise og fornye dem igjen, saa er dertil intet andet Middel end Evangeliet. Vi maa lære vore Tilhørere, at Vanekristendom er ikke Kristendom, men Humbug, falsk Mynt. Paulus skrev til Korinthierne: „Jeg agtede mig ikke at vide noget iblandt eder uden Jesus Kristus og ham korsfæstet." Men han siger ogsaa: „Hvad jeg nu lever i Kjødet, lever jeg i Guds Søns Tro", og: „Ikke jeg lever, men Kristus lever i mig." Det er et af Merkerne paa en kristen, at han vandrer i Kristus; og dette er det, som kaldes og er Tro. Troen er et personligt Hjerteforhold til Gud, saa at man lever i ham og kommer ham ihu i alt. Lever nu vi Prester i dette Hjerteforhold, da vil vi ikke afspise vore Menigheder med Hastverksarbeide, men arbeide med vore Prædikener, arbeide med vore Konfirmander, gjøre os Flid med den meget vigtige Sag at forberede dem, der vil gaa til Herrens Nadver, hvilket vist bliver meget forsømt især af de yngre Prester.

Han vilde henstille til Konferensen under dette Punkt om vore Pligter ligeoverfor Menighederne først at tale om det Sind, hvormed vi har udført og burde udføre vort Embede, dernæst om de enkelte Embedsgjerninger, Prædiken, Konfirmandforberedelse, Nadverforberedelse, Menighedsmøder, for at se, hvorledes disse burde udføres, og hvad vi i saa Henseende har feilet.

Førend man imidlertid kom ind paa dette, som Referenten havde

opfordret til først at tale om, blev der af Past. Muus gjort opmerksom paa Vigtigheden af at fremstille den guddommelige Sandhed i et Sprog, som Menighederne forstaar. Han mente, at den gammellutherske Dogmatiks og Konkordiebogens Udtryksmaade var ukjendt for vort Folk; men den Fremstillingsmaade, som vort Folk kjender, er den, som bruges i Bibelen, Katekismen, Forklaringen og Salmebogen; fornemmelig maatte vi af Bibelen som selve Kilden til den Sandhed, vi prædiker, lære at fremstille denne Sandhed paa rette Maade; vi maatte i vor Fremstillingsmaade søge at komme Bibelens saa nær som mulig. Hertil blev der svaret, at Fremstillingsmaaden hos Pontoppidan og i vore mest brugte Postiller og Bønnebøger væsentlig er den samme som i Konkordiebogen; hos dem alle finder vi Kirkens Sprog, og vi burde arbeide til at gjøre vort Folk mere og mere bekjendt med den Bog, som indeholder Samlingen af Kirkens Bekjendelser. Forresten vil Fremstillingen under en Læreudvikling nødvendigvis ofte være ukjendt for Folket. Hvad Bibelens Fremstillingsmaade angaar, saa blev det erkjendt, at den altid bør være Mønsteret; thi den er ikke fremmed for noget Folk eller nogen Tid, men passer for alle. Men af menneskelige Lærere har ingen bedre forstaaet den Kunst at gjøre sig forstaaet end Luther; ham skulde vi derfor studere for af ham at lære at se hen til vor Tid, vort Folk, vore Forhold.

Om det Sind, hvormed Presterne bør gjøre sin Gjerning, blev der ytret, at de altid bør komme ihu, at de staar i Menigheden som sendte af Gud og sendte ene og alene for at gjøre Syndere salige; hvad de gjør, og hvor de er, skal de være Prester, helt igjennem Prester. Der blev mindet om, med hvilket Alvor Dr. Walther havde lagt sine Disciple dette paa Hjerte ved Undervisningen i Pastoraltheologi. Der blev ogsaa henvist til de gamle Profeters Nidkjærhed, navnlig i at straffe Synden; de vidste, at de derved fik mange mod sig, ja maaske maatte lide Døden; men dette holdt dem ikke tilbage. Ligesaa Jesus og Apostlene; de optraadte med guddommelig Myndighed og derfor ogsaa med Frimodighed uden at gjøre sig nogen Betænkning over Følgerne. Men for at kunne gjøre dette maa man idelig og altid ligge Gud i Øret med Bøn. O maatte vi dog itide ret prøve os selv, at vi ikke paa hin Dag skal findes blandt dem, som siger: „Herre, Herre, har vi ikke profeteret ved dit Navn, og har vi ikke uddrevet Djævle ved dit Navn, og har vi ikke gjort mange kraftige Gjerninger ved dit Navn?“ men Herren skal sige: „Jeg kjendte eder aldrig; viger bort fra mig, I, som beflitte eder paa Uret“. (Matth. 7, 22. 23.). Det rette Hyrdesind lærer vi af Jesu Ord til Petrus: „Elsker du mig?“ Det spørges, om vi kan bestaa den Examen, og om vi ogsaa har den rette Kjærlighed til de Faar og

Lam, som Herren har sat os til at røgte. Der er altfor lidet Liv og aandelig Bevægelse i Menighederne. Vi har med Skræk seet paa den falske Vækkelses Udskeielser; men vi maa ikke deraf lade os afholde fra at arbeide til sand Vækkelse. Vi maa ret søge at gaa ind paa Tilhørerne og anvende Ordet paa dem efter deres særegne Behov. Vi maa prædike Loven for dem, ikke bare prædike om Loven; og saaledes maa vi ogsaa prædike Evangeliet selv, ikke bare om Evangeliet. En Taler mente ogsaa, at det var en Mangel, at vi ikke havde mere end en enkelt Række Tekster at prædike over.

Der blev mindet om, at det ikke bare er Dorskhed, vi har at bekjæmpe i vore Menigheder, men ogsaa aandelig Død. Der maa derfor raabes: „Vaagn op, du, som sover, og staa op fra de døde, og Kristus skal lyse for dig!" (Ef. 5, 14.) Dernæst behøves der ogsaa i vor Tid, da vi paa alle Kanter er omgivne af Vantro, apologetiske Prædikener, d. v. s. saadanne Prædikener, hvori Vantroens Indvendinger gjendrives. Men lad os i al vor Gjerning komme ihu, at vi ikke tyr til new measures, men bare bruger Guds Ord. Det var nok i gamle Dage; det maa ogsaa nu være det. (Fortsættes.)

Nogle Vidnesbyrd af Luther.

(Indsendt af Lars H. Hoff.)

Luther siger i sin mindre Forklaring over 1ste Mosebog S. 32 til Kap. 4 V. 3–5: Her skriver han, hvorledes begge Brødrene har ofret. Af hvem har de vel hørt, eller hvo har lært dem, hvorledes de skulde tjene og ofre til Gud? Af ingen uden af Adam; han havde ei prædiket noget andet for dem, end at de maatte vente Sæden, som skulde sønderknuse Slangens Hoved. Derpaa har han stedse drevet, og dette har været deres Evangelium. Derhos har de ogsaa bedet og ofret. Man skal ei tænke, at Kain har gjort et ringere Offer end Abel; thi de har begge frembaaret de bedste Frugter. Thi han er ei forkastet for et ringere Offers Skyld, thi Gjerningen gjælder lige meget for Gud, enten den er ringe eller kostelig. Gud bruger ingen Persons Anseelse for Gjerningens Skyld, men anser alene Personen: er han god, saa behager ham ogsaa Gjerningen; men er han ond, saa er Gjerningen ei heller god; derfor maa man fare videre og først dømme om Personen, og at det er en Guds Tjeneste, som kommer af Troen. Personen maa først være from og behage Gud, siden bliver ogsaa Tjenesten behagelig. Se derfor, hvorledes Abels Hjerte har

staaet: Den almægtige Gud har givet Adam og ladet os forkynde det Ord og Løfte, at der skulde komme en Sæd af Kvinden, som skulde afskaffe al den Ulykke, som Djævelen har stiftet. Nu er jeg og under samme Jammer. Jeg har bragt den med mig fra Fader og Moder og er naturligvis et Vredens og Dødens Barn; men saasom jeg ser, at Gud viser mig denne Naade og lader mig ved sit Ord tilbyde, at han vilde ved den Sæd, som skal komme, hjælpe mig af al Ulykke, saa vil jeg forlade mig derpaa og med ganske Tillid love og takke ham. Siden kommer han og bringer et Offer frem. Hans Hjerte er formedelst denne Erkjendelse glad og forlader sig ei paa Gjerninger; han ofrer, fordi han udvortes vil vise, at han af Hjertet takker for Guds Naade. Se, sligt et troende Hjerte vil Gud have; derfor beviser han sig ogsaa venlig imod ham og hans Offer, paa det vi skulde kjende, at det er ham alene om Troen at gjøre.

V. 5–7. Her ser vi Kains Tro med dens Frugter. Thi hvor den sande Tro ei er, der ser sandelig Hjertet Gud an med skjæve Øine og tænker: jeg vilde, at Gud ikke var Gud. Da nu Kain er saa vred og knurrende, siger Gud til ham: Hvorfor er du vred? Var du from, saa var dit Offer ogsaa godt. Ligesom han vilde sige: du skal først være from, førend dit Offer kan blive fromt. Er du derfor ikke from, d. e. uden Tro, saa er alt det, som er paa dig, og som du gjør, Synd.

S. 112 til Kap. 25 siger han: Rebekka, de tvende Børns Moder, betyder den kristelige Kirke eller hellige Skrift. Derudi begynder nu Uenigheden, at tvende stødes tilhobe; det maa hun føle og lide, at hun mener, at hun maa blive ved Børnene. Derfor slutter de saaledes: Det er ei smukt, at denne Tvedragt skal være i Verden; man skulde dog holde et almindeligt Koncilium, paa det man kunde blive enig i Sagen, og enhver vide, hvorefter han kunde rette sig; ligesom nu de bedste og klogeste i Verden mener. Men Gud siger saaledes dertil: Der bliver intet deraf; det var ei heller ret eller godt, at det skulde blive stille. Jeg vil saaledes have det, at af Børnene skal komme tvende Folk, som evindelig skal være mod hinanden; derfor siger Paulus 1 Kor. 11, 19.: „Der maa være tvende Sekter." Derfor er det ligesaa meget, naar man vil have Fred i Kristenheden, som at man havde ingen Kristenhed. Slut da nu saaledes: Hvor Evangelium begynder, der begynder ogsaa Uenigheden, fordi man kommer i Skriften; da maa man paa alle Sider slaas med Sekterne; hvor dette ei er, der er det et vist Tegn, at der er ingen kristne. Saalænge Rebekka har gode Dage, føder hun ingen Børn. Denne Tvedragt kommer nu Gud afsted, fordi den lille Hob skal komme op og ligge ovenpaa, og paa det man skal se, at Magt og Styrke maa give tabt

og formaar intet mod Guds Ord og hans, hvor ringe og svage de end er. Her har vi da Guds Dom om disse tvende Brødre, nemlig at alt det, som er høit, er intet for Gud og maa kastes herunder, og at derimod det, som er nedrigt, er for ham høit og maa ligge ovenpaa, paa det at al Formastelse og Fortvilelse kan forebygges, og arme have Trøst, men de store og mægtige frygte og ydmyge sig.

S. 114–115: Vi har hørt, hvorledes disse tvende Brødre betyder tvende Folk, som roser sig af Gud og udvortes ei er skilte fra hinanden (thi de bliver begge i et Hus), men indvortes efter Hjertets Tro. Gjerningshelgener skinner i fine smukke Gjerninger, saa at man holder dem alene for Guds Børn. De sande kristne er sagtmodige og milde, som vel kan bære over med de svage. Derfor vil Jakob først komme frem; thi de kristne saa gjerne, at enhver erkjendte Evangelium; men det bliver intet af. Esau maa for Verden gaa før; dog holder Jakob med Haanden Esau i Hælen, d. e., Gjerningshelgener trykker de fromme kristne ned udvortes for Verden. Men for Gud er det ganske anderledes, thi da træder de kristne hine under Fødderne, som vi faar at høre. Denne lille Hob har Skriften og Guds Ord for sig, hvormed de trøster sig og er fornøiede; ja, de spørger ei meget efter Verden. Naar det gaar vel til, at vi har ingen Mangel, men Kjelderen og Loftet er fuldt, saa siger man: her bor Gud, ligesom de sammesteds siger: vel det Folk, som det gaar saaledes. Den lodne Esau betyder nu saadanne Lærere, som ei ved af Troen, men prædiker det, som man gjerne hører, og som tjener til gode Dage. Hvo som prædiker om Gjerninger, bliver ei forfulgt; thi Fornuften har Lyst til det, som den begriber; den kan ei taale det, som den ei kan fatte. Men Jakob lader den røde Ret fare og under sin Broder Esau den gjerne; men i dens Sted faar han noget høiere og bedre, nemlig den første Fødsel.

Om Udtrædelse af Synoden.

I „Lutherske Vidnesbyrd" for 28de Dcbr. har en Halvor O. Berg rettet følgende Henvendelse til Redaktionen:

„Vær af den Godhed at besvare følgende gjennem Deres ærede Blad. Som bekjendt, enedes de antimissouriske Prester under Synodemødet sidste Sommer om at tilraade sine Menigheder at træde ud af den norske Synode, og som det viser sig, har Menighederne fulgt disse velmente Raad, medens at kun 2 eller 3 af Presterne selv har traadt ud. Hvad er nu Aarsagen til dette? Naar de har tilraadet sine

Menigheder at gaa ud, ja kanske stemt med sine Menigheder derfor, saa forekommer det mig lidt underligt, at de selv kan vedblive at staa som Medlemmer af den samme Synode, som de raader andre til at hæve Forbindelsen med. Jeg og mange med mig troede, at naar en Prest har Menigheder, som gaar ud, og de begge er enige deri, saa ventede vi, at ogsaa Presten meldte sig ud. Eller med andre Ord: Er der Grund nok for at tilraade Menighederne at løse sin Forbindelse med Synoden for falsk Læres Skyld, saa kan ikke jeg skjønne andet, end der er ligesaa stor Grund for de raadgivende selv at løse den samme Forbindelse for sin egen Del. Der kan vel indvendes, at de vil staa der for at belære eller vidne imod sine Modstandere; men mon ikke det kraftigste Vidnesbyrd var nu at forlade dem, det vil sige, løse Synodeforbindelsen med dem?

„Man faar ofte høre, at Folk undrer sig over, hvorfor det ikke allerede er gjort. Det kan vel synes at være meget, at vi Lægfolk vil have lidt Rede paa saadant, men det er dog vor Sag ligesaavel som enhver andens, og jeg tror, vi har Ret til at spørge, naar vi ikke forstaar det. Det er ikke af Nysgjerrighed, jeg gjør disse Spørgsmaal; jeg har prøvet en lang Tid selv at besvare dem, men forgjæves; jeg har ogsaa spurgt andre derom, men ingen har endnu kunnet løse Gaaden for mig. Derfor er det, jeg henvender mig til Dem, Hr. Redaktør, og da jeg ved, at mange med mig venter paa at høre Aarsagen, saa tror jeg det rettest at stille den gjennem Deres ærede Blad."

Hertil bemerker Redaktionen:

„Følgende Prester er udtraadte af den norske Synode: O. J. Wilhelmsen, J. Krohn, O. Waldeland, O. H. Lee, R. Fjeldstad, Th. N. Mohn, J. N. Fjeld, E. Jaastad, L. M. Biørn, J. N. Kildahl. Udstødte: H. A. Hartmann, O. Ness. Flere Prester er vist nu udtraadte, og dersom de vil indsende sine Navne, skal de blive offentliggjorte i ‚Luth. Vidn.'"

Vi ser altsaa, at Redaktionen af „Luth. Vidn." ikke bestrider Rigtigheden af det, som Hr. Berg skriver, og den kan vel heller ikke godt bestrides. Det maatte f. Eks. se høist besynderligt ud, naar allerede før sidste Synodemøde en Prest, som havde to Menigheder, ved sit Raad medvirkede til, at den ene af disse skilte sig fra Synoden for falsk Læres Skyld, medens han intet gjorde for at faa den anden Menighed til at træde ud, men selv med to Repræsentanter fra denne mødte op og stemte ved Synodemødet. Men alligevel kan vi ikke andet end knytte et svagt Haab til disse Presters Langsomhed i selv at følge det Raad, de giver sine Menigheder. Der er dog altid, saalænge de bliver i Synoden, større Mulighed, end naar de træder ud, for, at de kan komme til Besindelse og faa sine Øine opladte.

Og skulde dette ved Guds Naade ske, saa vilde de vel ogsaa derefter søge at gjøre det onde godt igjen, som de har voldt, og selv prøve at bringe de Menigheder tilbage, som de har forført til at forlade det rettroende Kirkesamfund, de før tilhørte.

Til de før meddelte Udtrædelser kan vi føie, at Past. O. G. Felland i Brev af 6te Januar har underrettet os om, at baade han selv udtræder, og at Cedar Creek Menighed i Dodge Co., Minn., paa sit aarlige Menighedsmøde den 26de Dcbr. 1887 besluttede at ophæve sin Forbindelse med Synoden.

Af „Norden" ser vi nu ogsaa, at Past. P. A. Rasmussen er udtraadt af Synoden.

Missionsefterretninger.

Indien. Zenana-Missionen. Ordet „Zenana" er persisk og betyder ligefrem „Kvindens Plads" („Zen", Kvinde, „Ana", Plads, Sted). Det har faaet Borgerret i Indien fra den Tid, da Muhamedanerne herskede over Landet. Disse Zenanaer er blevne til Fængsler, hvori Millioner og atter Millioner af Indiens Døtre har sukket Livet hen i Slaveri; men det er en Kjendsgjerning, at det i en dunkel Fortid har været anderledes, hvilket tydeligt nok fremgaar af gamle indiske Sange. Man finder her tiltalende Billeder af kvindelig Omhed, Hengivelse, Selvfornegtelse og ubrødelig Troskab i gode som i onde Dage; men gjennem det hele gaar Tanken om den ubetingede Lydighed, der i Tidernes Løb er bleven ikke den frie Kvindes, men Slavindens, og nu er Tilstanden forlængst en saadan, at det vækker alt andet end Glæde, naar en Pige fødes: naar hun vokser op, lærer hun intet; naar hun gifter sig, bliver hun Slavinde; i sin Enkestand bliver hun forbandet, og naar hun dør, er der ingen, der sørger over hende....

Der var en Tid, da Enkerne foretrak at lade sig brænde paa Baalet sammen med sin Mand istedenfor at bære Enkestandens Elendighed, og dette har endog forekommet med smaa Børn. Var hun Moder, saa tændte den ældste Søn Baalet. Dette er nu forbudt. Regjeringen har tilladt enhver at gifte sig paany, men har intet formaaet mod de indgroede Vedtægter, og Enkestanden staar der som den forfærdelige Mulighed for den indiske Kvinde og fylder hendes Liv med Frygt. Her er mangt et stille Suk efter Forløsning, der kalder paa Vestens kristelige Døtre, og stor Velsignelse har fulgt den Gjerning, de i Troen paa sin Frelser har begyndt....

En Zenana-Missionær fortæller om en Bolig, hvor hun nylig har faaet Adgang. Hun træder ind, finder de 12 Kvinder sovende, klædende sig paa eller snakkende. Ved hendes Indtræden farer de alle op, sætter sig hos hende paa Matten, og hun fortæller dem om Jesus. „Sig os mere, sig os mere!" lyder det om hende. Dette Zenana ligger i den ene Ende af en lang, smal,

stinkende Gade. Fra det blev hun vinket ind i et andet. Rygtet om hende kom ud i Nabolaget, og snart havde hun Adgang til 7 Zenanaer.

Der er mørkt nok, men dog ikke blot Mørke. I de store Stæder og paa andre Pladse, hvor Missionen har slaaet sig ned, er der ved Regjeringens Indflydelse foregaaet stor Forandring ved Skolerne og Missionærernes Indflydelse paa Indiens Mænd. Barneofringen og Enkernes Opbrænden hører nu til Fortiden; men Kvindernes sørgelige Tilstand vil ikke hæves, før Kristendommen faar alminbelig Indgang. En Begyndelse er dog gjort med 3–400 europæiske og amerikanske Damer, der med Iver tager sig af Zenanaerne. Det er 50 Aar, siden en engelsk Dame, Miss Bird, først fik Adgang til de hermetisk lukkede Zenanaer i Kalkutta. Ingen vovede at tale om hendes Gjerning. Lidt over 20 Aar efter blev en indisk Dame omvendt ved at læse Bibelen med sin Mand, og dette vakte dyb Interesse hos en Englænderinde, der straks forsøgte at faa Lærerinder til Zenanaerne. Nu opstod Normalskolen i Kalkutta, hvor over 100 Piger opdrages. Af dem arbeider nu mange rundt om i Indien, nogle selvstændig, andre som Medhjælpersker. 10 Aar senere var Stillingen væsentlig forandret. Mange Mænd, der ved Missionen havde faaet en høiere kristelig Dannelse, forlangte bedre Opdragelse for Kvinderne. Nu aabnedes Zenanaerne, og Spørgsmaalet blev nu ikke: „Hvorledes skal jeg komme ind?“ men: „Hvor skal vi finde Arbeidersker til alt, hvad der her er at gjøre?“ Her er da adskillige Kvinder vundne for Herren; men de forholdsvis faa, der ved Daaben er optagne i Kirken, er kun en liden Del af den virkelig aandelige Velsignelse, der er spredt ud i alt dette Mørke. Her er Tusinder, som gaar med Omvendelsens Tanker; men det mangler Mændene paa Mod til at bekjende Kristus, og Kvindernes Stilling er saa eiendommlig, at man ofte maa anbefale dem at vente og holde Frugten af sin Undervisning skjult. Det tager sin Tid, før Livet og Eksemplets Magt virker paa Egtefæller og andre vantroe Omgivelser. Man tror at kunne vinde mere ved foreløbig ikke at rive dem ud af disse, og imidlertid vokser mange Spirer i det skjulte, der engang vil bryde mægtigen frem.

Vi har hidtil mest opholdt os ved de høiere Klasser i Indien; men det er ikke blot disse, der har havt godt af det trofaste Arbeide. I de lavere Klasser er Kvinderne end mere nedværdigede; men her har de Frihed, og man ser dem gaa omkring i sit Arbeide. Her har vi da ogsaa seet de første Omvendelser, og det var de fattige Børn, der blev Gjenstand for de første Forsøg paa en kristelig Opdragelse. For disse anvender man Bibelkvinder, nogle under Ledelse af kvindelige Missionærer, andre i Landdistrikterne under Opsigt af indfødte Prester. Nogle Steder gaar Bibelkvinderne ud to og to. Ofte underviser de ved Sang. Engelske Sange i Oversættelse hører man nu ofte i Skolerne. Der er ogsaa optraadt indfødte kristelige Digtere, og ingen kan sige, hvilken Betydning de kan faa. („Missionsblad“.)

Kirkekronike.

Amerika. Past. Frich skriver den 5te Jan.: Her har nu været Menighedsmøder i mine Menigheder, og de har alle enstemmig besluttet, at „hvor nødig de end giver Slip paa sin gamle Sjælesørger, saa tør de ikke modsætte sig det Kald, der nu er udstedt til ham til en endnu vigtigere Gjerning, men vil overlade det til Past. Frich selv at fatte den Beslutning, han tror er stemmende med Guds Vilje". Jeg har da idag meldt Synodens Formand, at jeg modtager Kaldelsen til Seminariet fra næste Skoleaars Begyndelse. Jeg gruer meget for den nye Gjerning, men synes, at jeg, om end med megen Frygt, faar prøve, om jeg paa den Maade kan gavne Kirken bedre.

— Foreningsmøde. I Nr. 1 af „Luth. Vidn." bekjendtgjør Prof. Mohn, at der fra 22de til 29de Febr. paa et Sted, som nærmere skal blive bekjendtgjort, vil blive afholdt et Møde af „antimissouriske" Prester og Lægmænd for at forhandle om Forening mellem de norske lutherske Samfund i Amerika. Mødet vil se til at faa istand Forslag, som kan forelægges Samfundenes Aarsmøder til Sommeren. Det gives ikke utydelig at forstaa, at man ønsker, at Konferensen, Hauges Synode og Augustanasynoden skal ophæve sine Organisationer og sammen med „Antimissourierne" danne et nyt Samfund.

— Fra Ottawa i Canada skriver Past. Borth af Missourisynoden i „Luth. Volksblatt": Her er nu ogsaa en engelsk luthersk Menighed. De herboende Skandinaver har nemlig ladet sig bevæge til at slutte sig sammen til en engelsk Menighed, som bekjender sig til den uforandrede Augsburgske Konfession, og har kaldet mig til at være deres Sjælesørger og regelmæssig prædike for dem hver anden Søndag. Med min tyske Menigheds Samtykke er der nu regelmæssig hver anden Søndag Kl. 7 om Aftenen i vor Kirke engelsk Gudstjeneste, som ogsaa bliver godt besøgt.

— Om den katholske Kirkes Tilvekst og Magt i Amerika indeholder „Augustana och Missionären" følgende:

Katholikernes Antal i de Forenede Stater ansees nu for at være fra 7 til 11 Millioner og i hele det britiske Rige mere end 10 Millioner. Nogle Tal vil vise den romerske Kirkes Tilvekst her i Landet. I Aaret 1790 var Katholikerne 1 blandt 31 af Befolkningen, ti Aar senere kun 1 blandt 88. Siden har deres Antal i Forhold til den øvrige Befolkning hastig tiltaget. I 1810 udgjorde de 1 af 60, i 1840 1 af 18, i 1870 1 af 7 og i 1878 1 af 6. Om Tilveksten fortsættes paa samme Maade — og for dette er der megen Sandsynlighed —, saa kan let om 50 Aar Halvdelen af vor Befolkning staa under Paven i Rom.

Det er allerede heraf klart, at de protestantiske Kirkers Tilvekst ikke holder Skridt med den romerske Kirkes. Den katholske Kirke har siden 1850 vokset hurtigere end alle protestantiske tilsammen. I 1850 var den næsten halvt saa stor som alle evangeliske Kirker. I de følgende 30 Aar vokste Landets Folkemængde med 116 Procent, Kommunikanternes Antal i alle protestantiske

Kirker med 185, og den katholske Folkemængde med 294 Procent. Fra 1870 til 1880 voksde Antallet af protestantiske Kirkebygninger med 49 Procent, men af katholske med 74. Fra 1850 til 1880 forøgedes de evangeliske Presters Tal med 173 Procent, men de katholskes med 391.

I Byen New York har den katholske Kirke stor Magt. Den byder over en Tredjedel af Stemmerne og betaler en Tiendedel af Skatterne, og den har paa 15 Aar i denne By vidst at forskaffe sig 12 Millioner Doll. af offentlige Midler for sine Skoler, Kirker o. s. v. Styrelsen i mange andre Byer kontrolleres af katholske Prester. Næsten ethvert politisk Parti søger at vinde den katholske Befolknings Stemmer, og de to store politiske Partier kan siges at være styrede af Rom ligesaa meget som af Rum. Rom gjør Fordring paa at opfostre 10,000 protestantiske Børn i sine Skoler, og to Trediedele af Nonneklostrenes Indvaanere skal være Børn af Forældre, som i Navnet er protestantiske. Den verdslige Presse er svag i sin Modstand mod Rom, hvor den ikke ligefrem støtter dets Planer.

Hos vore Naboer i Nord staar det omtrent ligedan til. I Canada er 2000 unge Piger af protestantiske Forældre optagne i katholske Klosterskoler for der at opfostres. Dette er maaske tolerant nok. Men fra Protestanternes Side vidner det om Ligegyldighed for Guds Ords Sandhed og derfor falsk Tro, ja maaske snarere Vantro.

Norge. Theologisk Embedsexamen er i December Maaned ved Kristiania Universitet bestaaet af 11 Kandidater. 6 af disse fik bedste, 5 næstbedste Karakter.

— Past. Gjerløw, der nylig er fratraadt som Missionsselskabets Sekretær og udnævnt til Sogneprest, afreiste ifølge norske Blade den 10de Dcbr. fra Stavanger til Zululandet for paa Hovedbestyrelsens Vegne at foretage en Inspektion af Missionsmarken. Han vil der træffe sammen med Missionær L. Dahle fra Madagaskar, som er paa Hjemreisen til Norge for at overtage Posten som Missionsselskabets Sekretær. I Zulu vil da disse to Mænd forhandle med hinanden og med de derboende norske Missionærer om Missionens Stilling og de bedste Midler til dens Fremme.

— Den nye Høimesseliturgi. Bergens Menigheder har i et Fællesmøde vedtaget følgende Resolution: „Mødet udtaler Ønske om, at de særlige Menighedsmøder ikke fortiden fatter endelig Beslutning om den nye Liturgis Indførelse eller Forkastelse, men anholder om, at der i et længere Tidsrum — indtil et Aar — kan blive afholdt Prøvegudstjeneste efter den nye Liturgi, alternerende med Gudstjeneste efter den gamle."

I Kristiania besluttedes i et Møde af Trefoldigheds Menigheds Husfædre paa 23de Søndag efter Trefoldighed med 49 mod 28 Stemmer, at den nye Høimesseliturgi skulde tages i Brug fra 1ste Søndag i Advent dette Aar. Af de 28 stemte 16 for et Forslag af forhenværende Statsminister Schweigaard, der gik ud paa, at den nye Liturgi skulde prøves endnu et Aar, førend endelig Beslutning om dens Indførelse vedtoges*). Kun 12 stemte helt imod

*) Før meddelt i „Evang.-luth. Kirketid."

dens Indførelse. Kristiania Biskop har imidlertid i Medfør af den kongelige Resolution af 11te Oktober 1873 forlangt nyt Møde afholdt i Sagens Anledning, rimeligvis af Hensyn til, at Antallet af fremmødende Husfædre har kunnet synes for lidet i Forhold til Menighedens Størrelse. I Vor Frelsers Menighed besluttedes paa 24de Søndag efter Trefoldighed den nye Liturgi tagen paa Prøve til Midfastesøndag. I Jakobs Menighed fattedes samme Dag Beslutning om Prøve paa et Aar. I Pauli Menighed vedtog man at lade Sagens Afgjørelse henstaa, indtil Menigheden fik sin egen Kirke, saaledes som før besluttet i Petri Menighed; imidlertid overlodes det til Sognepresten at anstille Prøver med den nye Liturgi. I Gamle Akers Menighed vedtoges enstemmig paa 1ste Søndag i Advent at benytte den nye Liturgi forsøgsvis i indeværende Kirkeaar. I Grønlands Menighed udsattes Afgjørelsen paa et Aar. I Uranienborgs Menighed er den nye Liturgi besluttet indført. I Oslo Menighed er det besluttet ikke at indføre den*); ligesaa i Kampe.ns Menighed. I Sagenes og Johannes's Meuigheder er endnu ingen Beslutning fattet. (Knia. „Luth. Kirketid.")

Frankrig. Femten Aar er nu forløbne, siden den bekjendte engelske Prest McAll begyndte sin Mission, og den er i disse Aar bleven til stor Velsignelse for Frankrig. Deu har nu Stationer i næsten alle Arbeidskvarterer i Paris samt desuden her og der over hele Landet, ja tilmed i de franske Kolonier i Afrika. McAll staar fremdeles som den fornemste Leder. Man søger altid i denne Mission at forkynde Frelsessandhederne enfoldig og lige løs paa Sagen og afholder sig fra at gjøre Angreb paa den katholske Lære. Da man dertil ogsaa tager sig af de fattige og elendige, er Virksomheden ikke saa ilde anseet af Landets høiere Autoriteter. Korrespondenten til Storbladet „Times" siger i Anledning af denne Mission: „Forunderligt, hvor det enfoldige Evangelium baner sig Vei! Her i Frankrig, hvor Kirken er saa spottet og daarlig anskreven hos Masserne, har det lykkets en fordringsfri engelsk Missionær at tilvinde sig Agtelse fra alle Hold."

McAll selv siger om Frankrig: „Mange kristne anser kanhænde dette Land som tabt for kristelig Indflydelse og utilgjængeligt for Evangelium. Men efter i nær 15 Aar at have arbeidet paa at føre de arbeidende Klasser ind paa Retfærdighedens Vei er jeg kommen paa andre Tanker og føler mig mere end nogensinde forvisset om den Pligt, som paaligger de kristne i mere lykkelig stillede Lande, til at benytte sig af den nærværende Krise for at standse Gudløshedens og Vantroens Strøm ved overalt at løfte Evangeliets Banner. Det er sandt, at store Masser af Folket har stillet sig paa Gudløshedens Side i dens mest oprørende Skikkelse, men det er ligesaa sandt, at der blandt dem findes store Skarer, som indtager en spørgende og ventende Stilling. De har endnu aldrig hørt en ren og skriftmæssig Forkyndelse om Sandheden i Jesus Kristus, og naar det guddommelige Budskab frembæres for dem, er de villige til at modtage det. Aldrig før har vi seet et mere iøinefaldende Begjær efter at høre Evangeliet end just nu. Hundreder af Mennesker og blandt dem

*) Før meddelt i „Evang.-luth. Kirketid."

mange Mænd kommer daglig for at høre Ordet i vore Missionssale, og jeg kunde glæde de troende med at anføre flere Eksempler paa Personer, som i den sidste Tid har omvendt sig til Troen paa den levende Gud. Hvad vi behøver i Paris og i hele Frankrig, det er en rig Tilgang paa troende og ivrige Arbeidere. Maatte Gud opvække saadanne og bøie sit Folks Hjerter til at underholde dem! Hvad Frankrig trænger, er med et Ord en rig Forkyndelse af Evangeliet, saafremt det skal frelses fra sedelig og social Undergang."

Det er dog ikke alene denne Mission, som arbeider for Evangeliets Udbredelse i Frankrig. • Flere andre Selskaber og Foreninger arbeider i samme Retning. (Knia. „Luth. Kirketid." eft. „Wäktaren".)

Rom. Paven har ved dette Aars Begyndelse feiret sit femtiaarige Jubilæum som Prest. I den Anledning udstedte han for nogen Tid siden et Afladsbrev, hvori han bl. a. siger: „Rørt over de oprigtige Bevidnelser af fast Hengivenhed og Fromhed og imødekommende de Bønner, som er blevne rettede til os, har vi, forat alle vore Børn kan have nogle Fordele for sin evige Frelse af sin Faders Fest, besluttet os til at aabne Kirkens Skatte." I det følgende anføres de Betingelser, under hvilke han giver „fuldkommen Aflad og Forladelse for alle Synder". Henimod Slutningen siger han: „Vi tillader fremdeles, at alle og enhver af disse Aflader, Syndsforladelse og Eftergivelse af Syndestraffe kan overføres paa Sjælene i Skjærsilden."

Behold os, Herre, ved dit Ord!
Styr Pavens Løgn og Tyrkens Mord!

Merk!

De Sekretærer ved Prestekonferensen i Minneapolis, som endnu ikke har indsendt sine Protokoller til undertegnede, anmodes herved venligst om at gjøre det uden Ophold. E. L. K. Red.

Frommel, Emil. Henrik fra Lindelbronn. En Fortælling. Oversat fra Tydsk. I presset Lerredsbind $1.00.

Christlieb, Theodor. Den evangeliske Hedningemission i Nutiden. En Verdensoversigt. Oversat af O. Gjerløw, Sekretær i det norske Missionsselskab. Pris $0.75.

Blot jeg bliver salig! Fortælling fra Livet af A. v. S. 254 Sider. Indb. $1.40.

Ellens Blomster. Fortælling for Børn. Med mange Illustrationer. Indb. $0.40.

Fortællinger af Norges Historie. Ved Wilh. Paulsen. I. Med 25 Billeder samt et Kart over det gamle Norge. Indb. $1.75.

„Evang.-luth. Folkelander for 1888" kan vi ikke mere skaffe, da den allerede for et Par Uger siden er udsolgt. Skulde der være nogen af vore Kunder, som har nogen Eksemplarer tilovers, bedes han at underrette os derom.

LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, **Decorah, Jowa.**

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen og Negermissionen: Ved Pastor O. A. Normann $47.25 (Offer fra Kvds. i Clitherall [Trefoldigheds-Kirken, Ottertail Co., Minn.] $40.15, Ref.offer i St. Olafs Mgh. $7.10), at deles lige mellem begge Kasser.

Faribault, Minn., 10de Januar 1888. H. W. Rasmussen.

Merk! Halvdelen af ovenstaaende Sum, som er bestemt til Negermissionen ($23.62), er mig oversendt af H. W. Rasmussen.

Decorah, Jowa, den 12te Januar 1888. G. O. Rustad.

Til Lærerløn: Ved Pastor E. Christensen $15.50 (pers. $5, Offer i Trefoldigheds Mgh., Ja., $10.15); ved Ole Evensen Glesne, Jordan Mgh., Past. Sævigs Kald, $7 (Ole Evensen Glesne $5, Christen Evensen $1, Nils Evensen $1); ved Past. Chr. Pedersen $13.05 (pers. $5, John Pedersen, Nels M. Lien, Gunder Tharaldsen og Juul Nilsen hver $1.50, John Hendriksen, Knud Pedersen og Christen Halvorsen hver $0.50, P. O. Lysen $0.30, Martinus Eide $0.25); ved Past. O. A. Normann samlet ved Chr. Hole $30 (Chr. Hole og Lars Hernes den yngre hver $5, W. Wilson, Johannes Simonsen, Herman Huseby, T. Kvilekval, Joh. Ellwanger og Chr. E. Hole hver $2, Albert Wilson og Knut Evensen hver $3, Michal E. Olsen og Nils Tveite hver $1); ved Pastor A. Larsen Offer fra Fremont ev.-luth. Mgh. i Dodge Co., Neb., $4.05; ved Pastor H. A. Preus $16.25 (Ole Brekketo, Bonnet Prairie Mgh., $3, Spring Prairie Mgh. af Endre Fadnes $4, Arne Bø $2.25, Daniel J. Sætre $2, Crookston Mgh. af Else Bergeland $5); ved Past. Wulfsberg fra ham pers. $25; fra en ubenævnt i Bristol, Jowa, $25; ved L. S. Dahle, Waseca, Minn., $8 (pers. $3, B. Simeons, David O. Dale, G. Moen, J. S. Dale og Caroline M. Dale hver $1); ved Past. M. Koefod Konf.offer i St. Johannes Mgh. $11.85; ved Past. E. P. Jensen $20 (pers. $5, Newburg Mgh. af Nils Garnaas $5, Hans Garnaas og Botolf Olsen hver $4, Ferd. Brauer $2); ved Past. A. K. Sagen fra ham pers. $10; tils. $167.35.

Til forskjellige Kasser: Ved O. H. Doxrud fra Sarons Miss.selskab i Sparta, Wisconsin, $18.50 (hvoraf $10 til Jødemissionen og $8.50 at deles lige mellem Zulu- og Madagaskarmissionen).

Til Indianermissionen: Fra Ole T. Vik, Decorah Mgh., $1; ved Past. K. L. Guttebø $2.14 (Gunna Christiansen, Jens O. Braaten og Chr. Johnsen hver $0.10, Ole Myrtrøen, Ole Christophersen, Chr. Foss og P. J. Pedersen hver $0.25, Ole Langskov $0.15, John Gregersen $0.50, en ubenævnt $0.19); fra M. O. Mæhlen, Osakis, Minn., $1; ved Past. T. K. Thorvildsen ½ Offer i Rock Prairie Mgh. $9.17; tilſ. $13.31.

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Past. T. K. Thorvildsen fra Mrs. J. Thompson, Beloit, Wis., til Madagaskarmisſ. $10; ved Pastor B. J. Muus fra Guri Fanestøl $1; tilsammen $11.

Til Negermissionen: Ved Past. B. J. Muus fra A. O. Brøin $0.50.

Til Jødemissionen: Ved Terje Ellefsen, Willmar, Minn., fra østre Kvindeforening ved Willmar $10.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Pastor Chr. Pedersen fra Anne Mortensen, Østre Zions Mgh., $3.

Decorah, Iowa, den 12te Januar 1888. G. O. Rustad.

Rettelse. I Kirketidenden Nummer 51 for forrige Aar under Rubriken Lærerløn staar: „ved K. E. Neste $28" o. s. v.; skulde være: „indſ. ved K. O. Neste $28 (ham selv $10, følgende Medlemmer af Granite Falls Mgh., Minn.: K. E. Neste $10, A. G. Degen, B. Johnsen, A. M. Hamre, P. O. Lieberg, G. H. Leslin og E. M. Marcussen hver $1, Past. O. Løkensgaard $2)".

Decorah, Iowa, den 13de Januar 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. Herved erkjender jeg med hjertelig Tak at have modtaget følgende Gaver: Af Agnes Preus og Ingeborg Langkaas hver $1, Ole Vaaler $5, Gina Norgaard $2, Rollef L. Vaaler $2.50, E. Norgaard $0.50. Dernæst har jeg modtaget af mine Brødre John, Thor og Ole $9 til Reisepenge fra Aberdeen til Fertile, Minnesota. Gud velsigne de kjære Givere! J. R. Vaaler.

Nordvestlige Wisconsin Specialkonferens

afholder, om Gud vil, Møde i Baldwin fra 21de til 23de Februar inklusive. Offentlig Forhandlingsgjenstand: Den anden Bøn.

P. A. Dietrichson.

Adresse.

Rev. H. Rosenqvist, 2412 – 4th Str. N., Minneapolis, Minn.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 27. Januar 1888. { Nr. 4.

Foredrag
i Anledning af Menighedens Udtrædelse af Synoden*)
ved G. K. Norsving.

Den sørgelige Naadevalgstrid, som nu i over 7 Aar har hersket i vort Samfund, og som truer med Splittelse, har vel sin Oprindelse i det Angreb, som forhenværende Prof. Asperheim gjorde paa den tyske Missourisynode for dens Lære om Naadevalget. Det er bekjendt, at der i den lutherske Kirke har været to forskjellige saakaldte Læreformer eller Lærebegreber om Udvælgelsen, en ældre, som har fundet sit Udtryk i Konkordieformelen, og en yngre, som er nogle af det syttende Aarhundredes Dogmatikeres. At Prof. Asperheim har fulgt den sidste, er ganske vist. Det er ogsaa bekjendt, at Prof. Schmidt og Past. Muus var de ivrigste til at overbevise Prof. Asperheim om hans Vildfarelse; men det lykkedes ikke for dem eller andre, og Prof. Asperheim forlod baade Samfundet og Landet. Mindre end 2 Aar derefter begynder Prof. Schmidt det samme Angreb paa Missourisynoden uden at give Prof. Asperheim nogen Kredit for, hvad han havde gjort. Det forvoldte ogsaa der nogen Røre, men gik snart over uden andre Følger end, at nogle faa Prester og deres Menigheder gik ud af Synoden, som tæller flere hundrede Prester. Imidlertid begynder han sit Angreb paa den norske Synode med ganske andre Følger. Her hører man mere paa hans Beskyldninger og Paastande om „falsk Lære", „sjælefordærvende" og „sjæleforførende Lære", „ny Lære", uagtet man paa den Tid vel nærmest kunde sige, at man i vort Samfund ikke lærte noget om Naadevalget.

Sagen havde vel været behandlet i nogle Prestekonferenser, men

*) Den Menighed, som her sigtes til, er Vang i Goodhue Co., Minn., hvis Prest er J. R. Kildahl, og af hvilken G. K. Norsving er Medlem. Foredraget, som er indført i Menighedens Protokol, gjengives her uden andre end ganske ubetydelige formelle Forandringer, som fornemmelig er gjorte for at bringe Retskrivningen i Overensstemmelse med den ellers i Kirketidenden brugelige. Red.

ingen Ting offentliggjort derom, og dog finder Prof. Schmidt det tjenligt at „ringe med Stormklokken" og stikke alle Bauner i Brand og opskræmme vort godtroende og troskyldige Kirkefolk. Allerede før den Tid kunde man fattet Mistanke til Manden, da han saa tidlig begyndte at overbevise sine Modstandere med Skjeldsord og Grovheder som Rævetheologer*), Kryptokalvinister og lignende. Kryptokalvinister betyder paa norsk hemmelige Kalvinister, altsaa nogle, som i sit Hjerte var Kalvinister, men med Munden bekjender den lutherske Tro. Enhver, som kjender noget til deres (d. e. Missourisynodens) Historie, ved, at et Samfund, som frimodigere har bekjendt sin Lære og Tro end disse, findes der neppe i vor Tid; og nu skulde de med engang være blevne nogle falske og feige Uslinger! Rævetheologer behøver ingen Forklaring.

Beskyldningerne mod vore Prester gik ud paa, at nu var der kommen ny og falsk Lære ind i Synoden, medens Prof. Schmidt holdt fast ved det gode gamle som ellers. Det er til denne Tid ikke bevist eller paavist, at de saakaldte Missouriere før har lært anderledes, end de nu gjør. Derimod er det gjentagende bevist, at det er netop Prof. Schmidt, som da antog og siden har ført en anden Lære. I 1874 skrev Prof. Schmidt mod Prof. Fritschel af den tyske Iowa-synode, med hvem Missourierne dengang førte Strid om den samme Lære, saaledes: „Ingen maa forundre sig derover, om man paa vor Side saa alvorlig har modsagt Theorien om den saakaldte Selv-bestemmelse,....da ved denne Lære Omvendelsens Underverk i sidste Grund bliver taget ud af Guds Haand og saaledes afklædt sin egentlige Hemmelighed"; og ved samme Leilighed (tror jeg) skrev han, at vi ved, hvad Djævelen har isinde med en slig Lære (den nemlig, at Mennesket selv kan bestemme sig for Saligheden). Enhver ved, at det er denne samme Lære, som Prof. Schmidt nu i 7 lange Aar har ført og forsvaret uden at kunne skaffe klare Skriftbeviser for dens Holdbarhed, om end hans Grunde og Argumenter for Fornuften har syntes noksaa gode; men som Lutheranere erkjender vi, at Guds Ord er Regel og Rettesnor for Tro, Lære og Liv, og det gjælder da først at ransage Skriften, om disse Ting har sig saaledes. Paulus siger Rom. 9, 16.: „Derfor staar det ikke til den, som vil, ei heller til den, som løber, men til Gud, som gjør Miskundhed." Dette Sted lærer vist ikke om Menneskets Selvbestemmelse, men kanske man kan forstaa det anderledes. Vil vi være Lutheranere, saa bør vi vel først høre, hvorledes Luther forstaar det; han siger, „at det er taget aldeles ud af vore Hænder og alene stillet i Guds Haand, at vi bliver fromme.

*) Skjeldsordet „Rævetheologer" brugte Prof. Schmidt dog, saavidt vi ved, ikke før Høsten 1882 om Missourierne. Red.

Og det er ogsaa i høieste Grad nødvendigt; thi vi er saa skrøbelige og ustadige, at hvis det stod til os, da blev tilvisse intet Menneske saligt, men Djævelen vilde visselig overvælde os alle" (Fortale til Rom. 9 i Altenburgertestamentet).

Johan Arnd siger om den samme Sag: „Hvilket er altsammen over al menneskelig Evne og staar ikke til nogen vor egen Vilje eller Kræfter; thi var det anderledes, da stod det til Menneskets Vilje eller Løben og ikke til Guds Forbarmelse alene....og saa bliver vor Retfærdighed og Forening med Kristo i Guds Haand alene som en Guds Gjerning og Gave." (Joh. Arnds „Sande Kristendom" Side 314 Kristiania-Udgaven 1844.)

„Dersom vor Retfærdighed var grundet paa os selv, paa vore Gjerninger og Fortjeneste, da var Naaden intet, da behøvede vi ingen Naade og Barmhjertighed, ei heller Syndernes Forladelse, om hvilken dog alle hellige beder." (Joh. Arnds „Sande Kristendom" S. 291.)

„Ihvorvel nu den menneskelige Forstand, som sagt, ikke kan hitte Rede i alle Tilfælde, saa giver den hellige Skrift den dog saa megen Oplysning, at den dermed bør lade sig nøie. Den lærer klarligen, at de, som bliver omvendte, alene har Guds kraftige og naadige Virkning at takke derfor, og at det ikke staar til den, som vil, ei heller til den, som løber, men til Gud, som gjør Miskundhed, Rom. 9, 16. Paa den anden Side lader den os vide, at de uomvendte ikke kan tilskrive nogen anden sin Usalighed end sig selv og sin Vantro." (Chr. Scrivers „Sjæleskat" 1ste Bind S. 167.)

„Stod det til os selv, da blev vi aldrig salige; thi vor Natur er ganske forgiftet, fordærvet og til alt ondt tilbøielig. Skal noget godt gjøres i os, da maa Gud selv ved sin Naade virke og forarbeide det i os endogsaa efter vor Omvendelse." (Joh. Arnds „Sande Kristendom" S. 315.)

Det er Menneskets Forhold f ø r, i og e f t e r Omvendelsen, som er Hovedpunktet i Striden. Forhold er et Ord, som er meget ubestemt, og mange ved ikke rigtig, hvad det betyder; det gjengives i Ordbøger med Handlemaade, conduct, behavior. Prof. Schmidt har selv forklaret, hvad han mener med Ordet; han siger, at det mener „Gjøren og Laden", altsaa virkelige Lovens Gjerninger. Men Past. Muus er altid meget greitalende; han siger, at Forhold er det samme som Menneskets Sindelag, Tale og Gjerning og er Aarsag til Saligheden.

Vor Barnelærdom lærer os klart og tydeligt om Menneskets Forhold som Aarsag til Saligheden uden at bruge det samme Ord, naar der i Pontoppidans Forklaring Spørgsmaal 207 og 8 spørges: „Kan vi holde Guds Bud fuldkommen? Nei. Kan vi fortjene Salighed ved Lovens Holdelse? Nei; thi det er vor Skyldighed at holde Guds

Bud. Naar I have gjort alt det, som eder er befalet, da siger: vi ere unyttige Tjenere, thi vi gjorde kun det, vi vare skyldige at gjøre, Luk. 17, 10." Læres ikke her klart og tydelig, 1) at vi ikke kan holde Guds Bud fuldkommen, 2) at om vi kunde forholde os saa, at vi opfyldte den ganske Lov, saa var vi unyttige Tjenere som de, der intet havde gjort; vi var vistnok da uskyldige for Loven, men ikke salige, thi Lukas siger, at vi da var unyttige Tjenere?

Naar der i den nærværende Strid ofte har været opstillet det Spørgsmaal: „Afhænger Saligheden af Menneskets Forhold, som er dets Handlemaade eller Gjerning?" saa besvares det af Antimissourierne med Ja og af Missourierne med Nei. Paa den ene Side er det klare Skriftsteder og klare Steder af anerkjendte Kirkefædre og den lutherske Kirkes Bekjendelse. Paa den anden Side er det, saavidt mig bekjendt, ikke andet end Fornuftgrunde. Det skal villig indrømmes, at Fornuften støder sig over den Lære, at Menneskets gode Forhold intet bidrager til Saligheden, og man siger: hvortil tjener da mit gode Forhold? og følger det ikke deraf, at man da maa lære, at man kan forholde sig, som man vil? Nei; viser ikke det anførte af Pontoppidan, hvorfor vi skal forholde os vel, eller hvorfor vi skal holde Loven? Det er, fordi vi er skyldige at holde den; men dermed fortjener vi ikke Saligheden. At fortjene Saligheden eller selv give Aarsag eller være Aarsag dertil kommer ud paa et og det samme. Man har klogelig undgaaet at bruge Ordet „fortjene Saligheden", thi da var man opdaget; men istedenfor har man brugt Ordet „afhænger af", nemlig: Saligheden afhænger af Menneskets (gode) Forhold, hvilket med andre Ord vil sige, at det bidrager dertil.

Af Johan Arnd anføres: „Men slig Forening med Gud og Omvendelse til ham staar ikke i vor Magt. Vi er af Naturen udygtige, ja døde til alt godt, og er der noget godt hos os, saa er det altsammen Guds overnaturlige Naade i Kristo. Paulus siger derfor: Af Guds Naade er jeg det, som jeg er. Ikke jeg, men Guds Naade, 1 Kor. 15, 10. Vi kan intet gjøre til vor Omvendelse fra Syndens Død og Forening med Gud. Guds Naade alene maa udi os forarbeide den. Ligesom du kan intet gjøre til din legemlige Fødsel og aldeles ikke danne eller skabe dig selv, saa kan du og intet gjøre til din nye Fødsel eller Gjenfødelse. Du kan nok fordærve, fortabe og myrde eller døde dig selv; men at fornye, retfærdiggjøre og levendegjøre dig selv igjen, det er altsammen langt over al din Magt og Evne. Ja vi maa end ikke, naar vi allerede er gjenfødte, omvendte og med Gud forenede, tilskrive os selv og vore egne Kræfter noget, ligesom vi ved dem var mægtige til at blive bestandige i det

gode....Maa vi da, naar vi er blevne omvendte og Guds Børn og kan ved Guds Naade gjøre det gode, ikke tilskrive vore egne Kræfter noget, men bør tilskrive Guds Naade alene alt vort gode, som er mægtig i vor Skrøbelighed, saa maa vi langt mindre, medens vi endnu er uomvendte og udenfor Naaden, tilskrive vore Kræfter noget udi Omvendelsen, vor Forening med Gud og vor Saligheds Forarbeidelse; thi da har vi ikke den ringeste Gnist af det aandelige Lys og Liv."

Her ved jeg, at man fra den anden Side vil svare, at dette er vi alle enige i, dette lærer vi ogsaa, at Mennesket af sig selv intet kan gjøre; det er Gud, som virker dette Forhold. Hvis man virkelig mente dette og fuldt ud erkjendte, at det er Gud, som virker alt, hvorom strider man da? Thi hvad andet er det, som Missourierne lærer, end dette, at det er Gud, som virker alt til vor Omvendelse, Frelse og Salighed? Det er netop da, naar der læres saaledes, at man finder, dette maa være Kalvinisme. Men at man ikke tror eller mener, hvad man her siger, bevises blandt andet derved, at man forkaster Kap. III § 15 i „Redegjørelse" eller fornemmelig Forkastelsessatsen. Satsen lyder saaledes: „Aarsagen til Naadevalget er alene Guds Barmhjertighed og Kristi allerhelligste Fortjeneste, og der er ikke hos os nogen Aarsag dertil, formedelst hvilken Gud har udvalgt os til det evige Liv." Dette er Bekjendelsens Ord. Modsatsen lyder saaledes: „Vi forkaster den synergistiske Lære, at Gud ved Menneskets Udvælgelse er bleven ‚bestemt af' eller har ‚taget Hensyn til' eller har ‚rettet sig efter' Menneskets ‚Forhold'. Thi et Menneskes (gode) Forhold betegner noget, som Mennesket ‚gjør eller lader', eller en Lovens Gjerning, og naar der tales om Udvælgelsen til Salighed og Opnaaelse af Salighed, da bekjender vi, at ‚dertil duer vore bedste Gjerninger slet intet'. Naar derimod Talen er om Fordømmelse, da bekjender vi, at Menneskets (onde) Forhold er Aarsagen dertil." Denne Sats forkastes ligefrem som falsk Lære. Man burde kanske være dem taknemmelig, fordi de saa aabent tilstaar, at det er den synergistiske Lære, som de bekjender sig til (synergistisk betyder den Lære, at Mennesket medvirker til sin Salighed). Men virkelige Lutheranere bekjender sig til Luthers Forklaring over den 3die apostoliske Trosartikel: „Jeg tror, at jeg ikke af min Styrke eller Fornuft kan tro paa Kristum eller komme til Kristum min Herre, men det er den Helligaands Gjerning" o. s. v. „Dette (at Guds Rige kommer til os) sker da, naar vor himmelske Fader giver os sin Helligaand, som gjør det ved sin Naade, at vi baade tror Guds Ord og lever et helligt og gudeligt Levnet her og i det tilkommende Liv." (Den 2den Bøn.) Og: „Dette sker da, naar Gud forhindrer alle

onde Raad og alle vore ugudelige Idrætter." (Af 3die Bøn.) „Det er Gud, som virker i eder baade at ville og at udrette" (Fil. 2, 13.).

Past. Kildahl skriver i „Lutherske Vidnesbyrd" Nr. 21 dette Aar blandt andet saaledes: „Naar vi Antimissouriere har fremholdt, at vor Salighed for en stor Del afhænger af, hvordan vi forholder os ligeoverfor Gud, saa har ofte Missourierne svaret os ved at henvise til de kristnes Erfaring" o. s. v. Her siger Past. Kildahl med tydelige Ord, at Mennesket kan gjøre „en stor Del" til sin Salighed ved sit gode Forhold, som er Lovens Gjerninger. Altsaa virkelig synergistisk Lære, at Mennesket medvirker til sin Salighed, og heller ikke i det smaa, men „for en stor Del", siger han. Men Paulus siger Gal. 5, 4.: „I have intet med Kristo at gjøre, I, som ville retfærdiggjøres ved Loven." „Saa holde vi da for, at et Menneske bliver retfærdiggjort ved Troen uden Lovens Gjerninger" (Rom. 3, 28.). „Men er det af Naade, da er det ikke mere af Gjerninger" (Rom. 11, 6.) o. s. v.

Det hjælper ikke at paastaa, at man lærer, at Mennesket retfærdiggjøres ved Troen alene, naar man ellers lærer, at Saligheden for en stor Del afhænger af Menneskets Forhold.

Men tager da Gud slet intet Hensyn til Menneskets Forhold? spørges der. Hvis man mener kun dette, at Gud tager Syn paa eller sætter sit Syn paa Menneskets Forhold, saa maa vel alle svare: Ja, Gud ser og ved alle Ting. Mener man derimod, at Gud tager saadant Hensyn, at han *for* dette gode Forholds *Skyld* for en større eller mindre Del regner os for retfærdige og salige, da maa man svare Nei; thi for det første er det Forhold, som Mennesket udviser, *før* det er omvendt og troende, idel Synd; thi Paulus siger, at alt, som ikke sker af Tro, er endog Synd (Rom. 14, 23.), og for det andet er det Forhold, som Mennesket udviser, efterat det er blevet omvendt og troende, forsaavidt det da gjør virkelig gode Gjerninger, Troens Frugter, altsaa Frugter af den Tro, som Gud har skjænket Mennesket, og det bliver da, synes mig, ikke nogen god Mening i at sige, at Gud tager Hensyn til det Forhold, som er Guds egen Gjerning. Troen er en Guds Gave, men Gud skjænker ikke Troen til den, som ikke vil have den; men at nogle vil have Troen, er virket ved Guds Ord.

Jeg har — om end i stor Skrøbelighed — dog søgt at finde Rede paa disse Ting, og jeg har ikke i Bibelen eller Barnelærdommen kunnet finde Medhold for den Lære, at Saligheden afhænger af Menneskets gode Forhold. Tvertimod finder jeg, at Menneskets Gjerninger altid forkastes som Grund eller Aarsag til Salighed. Pontoppidan i sin Forklaring (Udtog) gjør (208) det Spørgsmaal, om vi ikke kan fortjene Salighed ved Lovens Holdelse, og svarer:

„Nei; thi det er vor Skyldighed at holde Guds Bud", og Spørgsmaal 418: „Kan vi ikke ved vore gode Gjerninger fortjene og faa Syndernes Forladelse? Nei ingenlunde. Saa holde vi da for, at et Menneske bliver retfærdiggjort ved Troen uden Lovens Gjerninger, Rom. 3, 28." Spørgsmaal 419: „Tjener saadan Lærdom om Syndernes Forladelse ikke til Sikkerhed? Nei; den bør megetmere opmuntre os til en sand Gudsfrygt." Han har ogsaa følt, at man vilde komme med saadanne Indvendinger, som man nu hører saa ofte, at naar vort gode Forhold intet hjælper, saa kan vi forholde os, som vi vil.

Beretningen om Farisæeren og Tolderen synes jeg beviser klart, at Menneskets gode Forhold intet duer; thi hvem er det, som forholder sig bedre, hvad Lovens Gjerninger angaar, end hin Farisæer? Og dog tog Gud intet Hensyn dertil. Noget lignende finder vi hos Arbeiderne i Vingaarden; de, som havde arbeidet den ganske Dag, mente, de skulde faa mere end de, som blot havde arbeidet en Time; men Vingaardsmanden gjør dem opmerksomme paa, at han ikke gjorde dem Uret. Er det ikke det samme, som nogle knurrer for ogsaa nu, at de, som forholder sig bedre end andre, ingen Kredit eller Erkjendelse faar derfor? (Fortsættes.)

Vidnesbyrd om Lov og Evangelium.

(Indsendt af Lars H. Hoff.)

Luther siger i sin mindre Forklaring til 1 Mos. Kap. 15: Lov er, naar Gud befaler at gjøre eller lade og fordrer noget af os; Evangelium er, naar han forkynder noget godt, som han selv vil gjøre og give os. Disse to gaar imod hinanden, den ene driver, den anden giver; denne fordrer, hin giver. Alle de Sprog, som forjætter Guds Naade og Godhed, skal man ei kalde andet end Evangelium.

Joh. Arnd skriver i sin „Sande Kristendom" 5te Bog Kap. 9: Men naar vi intet kan fortjene, hvorfor har da Gjerningerne Belønnings Forjættelse? Svar: Belønningen er rig og stor, som Herren sagde til Abraham 1 Mos. 15, 1.: „Jeg er dit Skjold og din meget store Løn." „Jeg er den almægtige Gud, vandre for mit Ansigt og vær fuldkommen" (1 Mos. 17, 1.). Men efterat den fromme Gud med sin Naade virker i os alt det gode, vi gjør, saa skjænker han os af Naade, hvad han virker i os, og belønner det, ligesom vi havde gjort det. Men den troende erkjender saadant vel og giver igjen Gud Æren og Berømmelsen og ikke sig selv. Derfor beder Paulus (Fil. 1, 11.), at de maatte blive fyldte med Retfærdigheds Frugter, som sker ved

Jesum Kristum, Gud til Ære og Lov. Men om alle gode Gjerningers Belønning skal vi lære, at de bliver belønnede for Kristi Skyld, paa hvem vi tror; saa vel behager Troen Gud, saa og fordi sligt sker til Guds Ære. Men der er tvende Slags gode Gjerninger, som har Belønnings Forjættelse. De indvortes gode Gjerninger er Gudfrygtighed; derom siger Apostelen Paulus (1 Tim. 4, 8.): „Gudfrygtighed er nyttig til alle Ting, da den har Forjættelse for dette Liv, som nu er, og for det tilkommende", d. e., den bliver baade timelig og evig belønnet. Men de udvortes gode Gjerninger har denne Forjættelse (Matth. 10, 42.): „Hvo som giver en af disse smaa ikkun et Bæger koldt Vand at drikke, fordi han er en Discipel, sandelig siger jeg eder, han skal ingenlunde miste sin Løn." (Es. 58, 8. Salme 41, 1. Dan. 4, 27.) Matth. 25, 21. blev sagt til den Tjener, som havde vel anlagt sit Pund og aagret dermed: „Vel, du fromme og troe Tjener, du har været tro over lidet, jeg vil sætte dig over meget, gak ind til din Herres Glæde." Gal. 6, 9.: „Naar vi gjøre godt, lader os ikke blive trætte; thi vi skulle og høste i sin Tid, om vi ikke blive lade." 2 Kor. 9, 6.: „Hvo karrigen saar, skal og karrigen høste" o. s. v.

Luthers større Forklaring over 1ste Mosebog Kap. 12 § 102: Vi kan jo dog ikke sige, at Abraham blev retfærdig, fordi han drog ud fra Ur i Kaldæa og forlod alt; men han var allerede i Forveien retfærdiggjort, da han troede Guds Forjættelse, som var ham meddelt og aabenbaret ved de hellige Patriarker. Thi havde han ikke været retfærdig, saa var han aldrig dragen ud og havde ikke adlydt Gud, som kaldte ham. Derfor hørte han Ordet og troede det; derved blev han retfærdiggjort og gjorde saa sidenefter retfærdige Gjerninger deri, at han fulgte Kristi Kald og vandrede deri. § 103: Thi dette er den rette Orden, at den ydre Lydighed følger paa den indre. Men dette vender Munkene om.... De mener, at denne ydre Forandring kan udrette saa meget, at derved Hjertet og det hele Menneske forandres, af hvilken Indbildning Følgen visselig bliver Hykleri, saa at de gjør sig Tanker om Retfærdighed, medens deres Hjerter er urene.

Til Kap. 15 § 75: Hvorledes, er da Loven ganske unyttig og udygtig til Retfærdighed? Ja sandelig. Og Troen alene foruden Gjerninger gjør salig? Ja sandelig. Eller, hvis du ikke vil tro det, da fornegt Moses, som siger, at Abraham var retfærdig før Loven og før Lovens Gjerninger, ikke fordi han havde ofret sin Søn, der endnu ikke var født, heller ikke fordi han havde gjort denne eller hin Gjerning, men fordi han troede Gud, som gav ham Forjættelse. § 100: Saaledes fører Troen med sig en Hob saare herlige og skjønne Dyder og er aldrig alene; men derfor skal man ikke blande det ene sammen med det andet og tilskrive andre Dyder eller Gjerninger, hvad

der alene hører Troen til. Troen er ligesom en Moder, hvoraf denne Afkom, de skjønne Dyder, udspringer og fødes; hvis derfor Troen ikke først er tilstede, vil du forgjæves søge efter disse Dyder; thi hvor ikke den har grebet Forjættelserne om Kristus, kan hverken Kjærligheden eller andre Dyder findes, hvorvel Dienskalkene og Hyklerne praler meget deraf og en Tid lang foregiver opdigtet Fromhed. § 101: Derfor skal man skjelne Forjættelsen fra Loven. Forjættelsen kræver Tro, men Loven kræver Gjerninger. Forjættelsen er sikker og fast og sker vissélig, thi Gud opfylder den; men Loven sker ikke, thi vi, som skulde opfylde den, er Mennesker, d. e., svage, skrøbelige og elendige Syndere.

Til Kap. 21 § 171: Men dette sker ved Loven, der siger: „Uddriv Tjenestekvinden og hendes Søn; thi han skal ikke være Arving" (Gal. 4, 30.); det er saa meget sagt som saa: Vi er af Naturen alle udenfor Naaden; thi hvad vor Natur angaar, er vi Fordømmelsens Børn, og det hjælper ikke, at Jøderne er Abrahams Sæd, at vi, naar vi fødes, bringer med os Forstanden, Fornuften og Loven, og at vi paa en Maade kan styre vor Vilje efter den; alt dette gjør intet til Salighed. Men om alt det, som er af Loven og af Kjøds og Mands Vilje, heder det: Uddriv!

Til Kap. 20 § 129: Thi det er ingen Spøg eller Spas, naar man hører Guds Ord; thi det rører Hjertet og er ligesom et Lyn, der med sin store Magt endog omkaster saadanne Steder, som er saare faste, hvilket Historien om Paulus's Omvendelse (Ap. Gj. 9, 3. 4.) viser, da han paa Veien til Damaskus blev slaaet til Jorden. Der hørte han ingen prægtige Ord, men han følte, at hans Aand blev sønderknust, som Herren siger hos Profeten Jeremias Kap. 23 V. 29: „Er mit Ord ikke saa som Ild og som en Hammer, der kan sønderslaa en Klippe?" Thi Paulus var med et forhærdet Hjerte Evangeliet saa aldeles fiendsk, at han var som en urokkelig Klippe; og dog blev han sønderknust med Ordets Hammer. Thi Herren døder og gjør levende, han nedfører til Helvede og fører op igjen.

Til Kap. 17 § 12: Derfor sønderfled denne Ulykke Kirken straks i Kristi Riges Begyndelse, og ulærde Folk har altid blandet Evangelium og Lov sammen med hinanden, ligesom jo det muhamedanske Utyske Alkoranen, hvor den er paa det bedste, intet andet er end en Tiggerkappe sammenflikket af Sprog af Loven og Evangeliet. Thi af begge Dele har de affindige, galne Aander plukket sammen, hvad der har tjent den hver til hans Forehavende og har behaget Kjødet.

Missionsefterretninger.

Amerika. Om den svenske Utahmission berettede vi i Nr. 46 f. f. A., at Augustanasynodens Missionsstyrelse ved et Møde den 28de Oktbr. havde kaldet to Prester til Missionærer i Utah. I „Augustana och Missionären" for 12te Jan. meddeles nu, at Missionsstyrelsen atter har havt Møde den 30te Decbr. og, da den ene af de kaldede, Past. Borg, havde afslaaet, besluttet at udfærdige Kaldelse til Past. Hedin i Minnesota. Denne Missionær skulde tage Bolig i Ogden, som ansees for den livligste Forretningsby i Utah, og hvor der skal være et stort Antal Skandinaver og et stort Antal Ikkemormoner; den anden Missionær skal bo i Provo.

I samme Nummer meddeler Past. Krantz fra Salt Lake City, at Kongregationalistpresten Montgomery fra Minneapolis, Forstander for „The American Home Missionary Society", nylig har opholdt sig et Par Uger i Utah og søgt at sætte sig ind i Forholdene der, særlig hvad der kan gjøres for at redde Skandinaverne fra Mormonismen. Hensigten med hans Besøg er nu blevet offentliggjort i et af Østens Blade, hvor det bl. a. heder: „Hr. Montgomery fandt over 40,000 Skandinaver i Utah, og deres Lod er isandhed beklagelsesværdig. Han er nu sysselsat med at forberede en Række af Opsatser, som kommer til at læses i alle skandinaviske Blade paa begge Sider af Havet, og hvori han fremstiller Sandheden med Hensyn til Utah og Mormonkirken og advarer det skandinaviske Folk allesteds for Mormonmissionærernes Lokkelser. Han omtaler, at Methodisterne driver en stor Virksomhed blandt dette arme, bedragne Folk, og at andre Samfund næsten ikke gjør nogen Ting. Han omtaler ogsaa, at unge Mænd findes nu i Seminariet*), som kommer til at udgaa til denne Mark, saasnart som Hjemmemissions-Foreningen kan sende dem."

Det laa naturligvis, tilføier Past. Krantz, i Montgomerys Interesse ganske at ignorere vor ringe Mission i Utah og fremstille Methodisterne som de eneste, der udretter noget, ihvorvel jeg gav ham Oplysninger og Tal, som viste den Fremgang, Missionen havde gjort blandt den skandinaviske Befolkning, og hvortil Methodisterne ikke kan fremvise noget Sidestykke. Til Herrens Pris og til Opmuntring for Utahmissionens Venner være dette sagt! Naar vor Synode af Træghed, Forsømmelse og synlig Ligegyldighed ikke for Alvor vil optage Arbeidet, saa burde vi vel glæde os over, at der findes nogen, som har Medynk med vort Folk herude og ikke lader det blive ved fromme Ønsker og en magtesløs Beklagelse, men vil gjøre Alvor af Sagen. Men vi bedrøves over, at andre Samfund skal række vort Folk her det Livets Brød, som det først og fremst var vor Kirkes Pligt at række det. Var det en haabløs Mark, da kunde vi have nogen Undskyldning. Men tvertimod kunde vort Samfund vinde Indgang og Fremgang her som intet andet. Kunde et tilstrækkeligt Antal Arbeidere sendes hid og blive her nogen Tid, skulde Hundreder af vore

*) Formodentlig det i Chicago, hvor den danske Prest Trandberg er Lærer.
E. L. K. Red.

Landsmænd kunne reddes, som nu ikke kan naaes af noget andet Samfund. Men hvad hjælper det at paapege dette?

Montgomery reiser nu omkring i de rige Menigheder i Østen og holder Foredrag om Utah og Stillingen her og samler Bidrag til at underholde de paatænkte Missionærer. Disse vil nok indfinde sig paa Skuepladsen inden et Par Maaneder, og alt vil blive gjort for at føre vort Folk ikke til det Hjem, til hvilket det gjerne vilde vende tilbage, og som det længes efter, men kun længere bort derfra*).

— Synodalkonferensens Negermission. Over denne Missions nuværende Stilling giver „Die Missionstaube" for Januar et Overblik, hvoraf vi her vil meddele vore Læsere det vigtigste:

Ved Synodalkonferensens sidste Møde i 1886 var Missionen ikke alene gjældfri, men havde endda et Overskud af 635 Doll. i Kasse, uagtet kort i Forveien en Kirkeeiendom var bleven kjøbt for 1000 Doll. i Forstaden Carollton ved New Orleans. I Løbet af det følgende Aar viste sig den paatrængende Nødvendighed af at aabne endnu en ny Station i New Orleans selv, og Missourisynoden bevilgede ved sit Møde i Mai 1887 4000 Doll. dertil. Desværre er denne Station endnu ikke kommen istand. Kjøbet af Byggetomter i New Orleans er forbundet med særegne Vanskeligheder og tidsspildende Omstændigheder. Det er vanskeligt at faa et fuldkommen sikkert Skjøde paa et Grundstykke. Den Tomt, som man nu tror at være sikker paa, og som synes passende, koster 2400 Doll.; de øvrige 1600 vil være nok til den fornødne Bygning af et Kapel med Indredning til Skole. Men med Stationens Aabning er naturligvis forbunden Ansættelsen af mindst en Lærer, hvilket vil volde en forøget aarlig Udgift af 750 Doll.

Missionsarbeidet ved den ældste Station i New Orleans, St. Pauls-Kapellet, har glædelig Fremgang. Her er allerede en liden velordnet Negermenighed, Skolen tæller mere end 100 Børn, og Kirkeføgningen er meget god. Stationen staar allerede i stor Anseelse blandt Negrene; det er ialfald, ligesom det er den ældste Station, saaledes ogsaa den haabefuldeste. Missionær Bakke arbeider siden 1880 her med megen Velsignelse. Men ligesaa blomstrende som Missionsarbeidet her er, under ligesaa store Vanskeligheder arbeider Missionæren; thi denne Station har det mindste og utilstrækkeligste Lokale. Det er altfor lidet. Der er neppe Rum for 80 Børn, som da endda maa sidde tæt sammen, og Søndagsskolen tæller ofte 110 Børn, saa at mange maa sidde paa Bordene eller staa i Gangen. Kapellet har kun Plads for omtrent 70 voksne, og over 100 fylder ofte hvert Rum ved Gudstjenesten. Missionæren selv skrev nylig i „Die Missionstaube" bl. a. følgende: „For at benytte hver Fod af det lille Rum maa Bænkene skyves saa tæt sammen, at voksne Folk neppe kan komme imellem dem. Som Alter har hidtil været brugt et simpelt Bord og en Træbænk; bag Bogskabet klæder Presten sig paa.

*) Vi forstaar dog ikke, hvorledes Past. Krantz kan sige, at de ved at blive Kongregationalister skulde komme længere bort fra sit aandelige Hjem, den lutherske Kirke, end om de vedblev at være Mormoner. E. L. K. Red.

Prædikestolen svarer til sine Omgivelser i Simpelhed. Om kirkeligt Udseende er der, ude som inde, aldeles ikke Tale. Kapellet kaldes derfor sedvanlig chicken coop, og vore Menighedslemmer spottes som Medlemmer af the chicken coop church. Hvorledes Missionsarbeidernes Sundhed har lidt og endnu lider i dette Hus, derom vil vi ikke tale." Her maa altsaa i det nye Aar skaffes Hjælp. I denne Skole har Læreren i Løbet af de sidste fem Aar af Mangel paa Rum maattet bortvise 375 Skolebørn. Kunde vi altsaa skaffe Rum og ansætte en Lærer for en anden Klasse, o hvilken rig Høst kunde vi da ikke indsamle! De 45 kommunicerende Medlemmer af denne Neger-menighed, mest unge Mennesker i 20 Aars Alderen, har samtlige gaaet igjennem denne Skole og er derefter blevne konfirmerede. De holder sig trolig til Ord og Sakrament og vandrer gudfrygtig. Saaledes bygges altsaa en ret luthersk Negermenighed ved Skolen.

Fra Missionær Burgdorfs Station i Carollton er kun at berette om Missionens langsomme, men glædelige Fremgang. Særegne Behov er der for Øieblikket ikke forhaanden, ligesaa lidt som i Little Rock, Ark., hvor Missionær Achenbach med Velsignelse udfører sit troe Arbeide blandt Negrene. Derimod har det behaget Gud efter hans Naades Rigdom uden vor Medvirken i det sidste Aar at aabne en Station for Mission blandt de arme Negre paa et Sted, som ingen af os vilde have tænkt paa, nemlig i Springfield, Hovedstaden i Illinois. Om denne Missions underlige Begyndelse og høist velsignelsesrige Fremgang under opofrende Arbeide af Prof. Wyneken og nogle af hans Studenter har allerede før været berettet. (Se Kirketid. forr. Aarg. Nr. 24, 29 og 35.) Sagen har der nu havt saadan Fremgang, at Missions-komiteen foreløbig har overtaget Arbeidet og allerede kjøbt en Byggetomt for 900 Doll. Prof. Wyneken vedbliver endnu for det første Arbeidet paa samme Maade som før; Komiteen betaler Husleien og den Student, som holder Ugeskole. Men skal Verket ret trives, saa skulde ogsaa her i dette Aars Løb bygges et Kapel, og en egen Missionær ansættes.

Kirkekronike.

Amerika. Luther-College 20de Jan. Antallet af dette Skole-aars Disciple er efter Nyaar steget til 118, hvoraf dog 4 allerede har forladt Skolen. Helbredstilstanden har i det hele været meget god; kun i den sidste overmaade kolde Tid har her været lidt sygeligt, dog mest intet andet end Forkjølelse. En har en let Lungebetændelse og er den eneste, som har maattet lægges paa Sygeværelset.

— Den Folkekalender, som vor Synodes Forlagsforretning har udgivet, er, som omtalt i forrige Nr., udsolgt. Men nu er der tilsendt os en anden, som vi ogsaa tror at kunne anbefale. Den er udgiven af Bladet „Nordvesten" i St. Paul og heder Nordvestens Folkekalender. Den indeholder

en hel Mængde kalendariske og astronomiske Oplysninger og desuden en temmelig udførlig Redegjørelse over Kirkeaaret og dets Fester. Ogsaa Past. Homme har ligesom ifjor udgivet en Kalender, kaldet Vaisenhus-Kalender; men da den ikke er kommen os ihænde, kan vi ikke sige, hvorban den er.

— The Lutheran Seminary and Institute i Willmar, Minn., har efter Nyaar 242 Disciple, og alt gik godt.

— Ved Augsburg Seminarium var der ifølge „Lutheraneren" Nr. 2 96 Disciple i de forberedende Afdelinger og 30 i den theologiske.

— „Vort Blad for Kirken og Hjemmet" er Navnet paa et nyt Blad, som skal træde istedenfor og er en Sammensmeltning af „Vort Land" og „Ugebladet for Kirken og Hjemmet", hvilke to Blade hidtil som to selvstændige Blade fulgte med hinanden. Det nye Blad skal udkomme ugentlig og koste $1.00 om Aaret. Det er betydelig mindre end de to ældre Blade tilsammen, af hvilke det er sammensmeltet; men det paastaar at være betydelig større end ethvert af de kirkelige Blade, som alle nu udkommer ugentlig for $1.00 om Aaret. Det har imidlertid en Mængde Avertissementer, medens de kirkelige Ugeblade næsten ingen saadanne har.

— Willmar, Minn., 14de Januar 1888. Vi hører og læser ofte Opraab og Opmuntringer til Kvindeforeningerne om at støtte dette og hint kirkelige Arbeide iblandt os. Jeg vil tillade mig at meddele lidt om, hvilken Fremgang dette Arbeide har havt her. I Vinje Menighed, som betjenes af Past. Estrem, har i længere Tid bestaaet 2 Kvindeforeninger, en i Byen og nærmeste Omegn og en længere ude paa Landet. Efter i nogen Tid at have sendt sine Indtægter til Missionen besluttedes at opføre en Tilbygning til Prestegaarden; da Prestefamilien boede altfor trangt, og da Menigheden var faatallig og havde ofte havt forholdsvis store Udlæg, troede man, at dette var baade rigtigt og forsvarligt, især da Menigheden hver Sommer ofrer betydelige Summer til Missionen. Efter omtrent 3 Aars Arbeide har den opført og gjort fuldt færdig en Tilbygning til Prestegaarden for et Kostende af omtrent 500 Doll. Desuden sendte disse samme Kvindeforeninger ifjor 42 Doll. til Indianermissionen, og idag sender de sit Overskud, efterat al Gjæld er betalt, 37 Doll. til Vaisenhuset i Wittenberg og 74 Doll. til Indremissionen. L. O. Thorpe.

Norge. Af Vogts lille Bibelhistorie er nu i Norge trykt det 25de Oplag, og dermed er der i det hele der i Landet trykt 1 Million Eksemplarer af denne Bog. Hvor mange mon der er trykt her i Amerika saavel paa Norsk som i engelsk Oversættelse?

Tyskland. Luthersk Frikirke blandt Lithauerne. Fra Chemnitz i Sachsen skriver Past. P. Kern i „Der Lutheraner", at han den 14de Søndag efter Trinitatis har ordineret og indført i Embedet en lithauisk Prest, Georg Matzat, Kandidat fra Missourisynodens Presteseminar i Springfield, Ill., og kaldet til Hjælpeprest ved en luthersk Frimenighed i Rucken i Østpreussen tæt ved den russiske Grænse. Det er Meningen, at Past. Matzat ogsaa skal missionere og ved Betjeningen af andre Prædikepladse muligens

samle sig en egen Menighed. Og man har Haab om, at dette vil lykkes; thi Lithauerne er et Folk, som gjerne vil høre Guds Ord, og blandt hvem vore Dages Vantro endnu har gjort forholdsvis ringe Ødelæggelse. Desværre er de imidlertid i sin Utilfredshed med den unerte Statskirke komne ind paa andre Afveie. Lægmandsprædiken er bleven almindelig iblandt dem i en Grad som neppe paa noget andet Sted i Kristenheden. Bønder, Vedhuggere o. s. v. drager om fra Sted til Sted, idet de beraaber sig paa sit indre Kald, og holder i Privathuse talrig besøgte Forsamlinger, ofte paa en Dag i fire forskjellige Landsbyer. Om Kundskaber og Dygtighed til at undervise andre i den sunde Lære og overbevise dem, som modsiger, spørges ikke, naar de bare ikke staar fast for Ord og kan bevæge Tilhørerne til Taarer. Nylig holdtes i Østpreussen en Konferens af saadanne Lægprædikanter, ved hvilken ikke mindre end 60 af dem var tilstede. At under saadanne Omstændigheder de forskjelligste Sekter benytter Anledningen til at fiske i rørt Vand, kan man ikke undres over.

Past. Lauckandt, hos hvem Past. Matzat skal være Hjælpeprest, udgiver i 500 Eksemplarer et kirkeligt Ugeblad i det lithauiske Sprog, som kaldes Luterons (Lutheraneren). Men som frikirkelig Prest bliver han forfulgt af den statskirkelige Øvrighed og blev nylig dømt til Pengebøder „for ulovlig Skoleundervisning", fordi han havde læst med sine Konfirmander. Og paa den anden Side er Forholdene i hans Frimenighed endnu saa lidet ordnede, at han vistnok med sin talrige Familie bliver forsørget af sine Menighedslemmer med de fornødne Levnetsmidler, men ikke faar nogen fast Løn i Penge.

— „Den hellige Kjortel" i Trier vil vel snart igjen blive udstillet for at tilbedes. Sidste Gang skede dette i 1844. Papisterne vil gjerne endnu engang se og ære den. Derover glæder Biskopen i Trier sig. „Men", siger han, „Fremtiden staar ikke i et Menneskes Haand, Gud selv bestemmer Øieblikket. Det har altid været Verdensbegivenheder, som krævede Udstillingen af den hellige Kjortel. Om denne Verdensbegivenhed allerede er forhaanden, ved jeg ikke. Jeg kan kun love, at naar Gud hidfører det rette Øieblik, da skal Kjortelen blive udstillet."

Om denne Kjortel gaar der de forunderligste Historier. Kjortelen, heder det, skal være spunden af Jomfru Maria, men virket af Keiserinde Helena (!) paa Oljebjerget og baaren af Jesus allerede som Barn, hvorefter den voksede med hans Legeme; blodbestænket skjænkede Herodes den efter Korsfæstelsen til en Jøde, som forgjæves forsøgte at rense den og derpaa kastede den i Havet. Efter mange Aar blev den funden paa Stranden af en Pilegrim, men som atter kastede den i Havet, fordi han ikke ansaa sig værdig til at eie den. Nu blev den opslugt af en Hvalfisk; efter en Række af Aar fangede en Fisker Hvalfisken og solgte Kjortelen til Kong Orendel i Trier for hine 30 Guldstykker (!), hvorfor Judas forraadte Jesus; Maria skulde have sendt Kongen Guldstykkerne. Orendel skal have iført sig Kjortelen og derved være bleven ikke alene uovervindelig, men ogsaa usaarlig o. s. v.

Den første Udstilling af den fandt Sted i 1512 og skulde tjene til at

støtte det synkende Pavedømme ved Overtro og opdigtede Undere. Luther regnede ogsaa det nye Bedrageri i Trier til „det farlige, løgnagtige, skjændige Narrespil", som blev drevet med Relikvier og Valfarter. („Der Lutheraner".)

Italien. Bibelen i Rom. Det var den 20de September 1870. Siden Kl. 7 om Morgenen var Bymuren bleven beskudt af Italienerne; snart var der ved Porta Pia skudt Bresche, og den seierrige Hær holdt sit Indtog gjennem den Gade, som nu heder Gaden af 20de Sptbr. Da viste der sig for Romerne, som jublede sine Befriere imøde, et sælsomt Syn. Imellem Kanonerne kom en Kjærre trukken af en Hund; ved Siden af den gik to unge Mænd. Det var Kolportører for det Britiske og Udenlandske Bibelselskab. De vilde saa raskt som mulig bringe Bibelen ind i Rom; saa skaffede de sig en Kjærre, kjøbte af en Hyrde hans Hund og spændte den for det med Bibler læssede Kjøretøi.

Nu lader Bibelen sig ikke mere drive ud af Rom. Den sælges offentlig. Man behøver heller ikke at indføre, endsige indsmugle den fra England, men den trykkes i Rom selv. Men den Presse, som bruges til Trykning af Bibler, staar i et Rum i et fordums Fængsel, hvor før en Pinebænk stod. I Aaret 1885 er der i Italien solgt mere end 90,000 Bibler, Nytestamenter og Dele af Bibelen. („Der Lutheraner".)

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. E. J. Magelssen $43.70 (Kodf. i Manitowoc Mgh. $25.20, do. i Trefoldigheds Mgh., Marinette, $18.50).

Til et Orgel ved Seminariet: Ved Past. J. A. Ottesen fra Kvdf. i Vestre Koshkonong, østre Rode, samlet i en „Sociable" hos Mrs. L. Kittelsen $35.60. Tak!

Madison, Wis., den 12te Januar 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Lærerløn: Ved Pastorerne Harstad og Allen samlet ved Henrik Hesken i Bruflat Mgh., Dak., $23.25 (Ole A. Grove $2, Henrik Hesken, Annie H. Hesken, Ingri H. Hesken, Kari H. Hesken, Nils Hesken, Ole S. Nestrud, Ole Hesken, Jakob Jensen, Ole T. Kensrud, John Amb, Ole E. Sætra, Peder P. Hagen, O. H. Klev og S. E. Svensen hver $1, Svennung Berge, Marit Hesken, Bergit A. Klubberud, E. J. Evensen, E. O. Brager, H. N. Kaasa og Marit Hesken hver $0.50, Ole J. Jensen, Erik T. Kensrud, Anne O. Sætra, Maren O. Sætra og T. O. Simle hver $0.25, Louis Volbeng af Mayville Mgh. $2.50); fra A. Blilie, Glenwood Mgh., Ja., $1.25; ved Past. Em. Christophersen fra M. E. Olsen, Pigeon Creek, Wis., $0.50; ved Prof. Ylvisaker fra Liberty Prairie Mgh., Wis., Pastor Ottesens Kald, $16; ved J. J. Næset indf. ved Jakob Qvale og Hans Pedersen, Stoughton, Wis., Past. A. Bredesens Mgh., $37.50; tilf. $78.50.

Til forskjellige Kasser: Høstoffer indf. ved Jørgen Linnevold, Washington Prairie Mgh., Ja., $80.50, hvoraf 4 Femtedele ($64.40) til Lærerløn og 1 Femtedel ($16.10) til Synodekassen (Past. V. Koren pers. $15, Joh. Hegg $6, E. E. Sørland, Jørgen Linnevold, Engebregt Skaarlin, Anton Hegg, T. A. Enger, Ole Viste og Thore Storla hver $5, G. E. Sørland, Erik P. Egge, Nils Ramsø, Erik Evensen og A. T. Brandhagen hver $3, Gullik Viste og Joh. J. Ronning hver $2, Ole Bergan $1.50, Wilhelm Koren, Thorgrim Busnæs, Thorger Hove og Engebregt Sørland hver $1).

Til Indianermissionen: Ved Pastor Em. Christophersen $9.50 (pers. $0.75, 1 Femtedel af Pigeon Creek Kvdf.s Aarsudbytte $8.75).

Til Understøttelseskassen: Ved Prof. Ylvisaker fra Past. R. Christensen $5; ved Prof. Stub fra Ingebregt Larsen, Norway Grove Mgh., Wis., $2; tilſ. $7.

Til Synodekassen: Ved Pastorerne Harstad og Allen fra Louis Bolbeng, Mayville, Dak., $2.50.

Decorah, Iowa, den 19de Januar 1888. G. O. Rustad.

Til Indremissionen: Ved Pastor T. H. Dahl (gjennem G. O. Rustad) fra Mrs. Helene Langsev $0.50; ved Pastor P. A. Widvey fra Pastor P. T. Hilmens Kald (Reisebidrag til Past. Widvey) $12.05; ved Past. H. Aanestad (gjennem H. B. Hustvedt) fra John A. Kilnæs, St. Paulus Mgh., $2; tilſ. $14.55.

Decorah, Iowa, den 20de Januar 1888. Chr. Næseth.

Sioux Falls Specialkonferens

holder, om Gud vil, sit næste Møde hos Past. P. H. Dahl i Gayville, Dak., fra Tirsd. Middag den 14de til Torsd. Middag den 16de Fbr. næstkommende.

Keyes, Dak., den 16de Jan. 1888. O. O. Sando.

Albert Lea Specialkonferens

holder sit næste Møde, om Gud vil, hos Past. T. H. Dahl fra og med 21de til og med 23de Fbr. førstkommende. Forhandlingsgjenstand: Livsassurance.

Ved Mødet med Menigheden i Kirken den 22de forhandles om Lægfolks Udøvelse af det aandelige Prestedømme.

Tilreisende Prester maa inden den 15de n. M. underrette Stedets Prest om, til hvilken Station de kommer med Jernbane, til Wells eller Blue Earth City, og naar de vil hentes derfra, hvis han skal besørge Skyds for dem til Stedet for Mødet.

Bristol den 18de Jan. 1888. T. A. Torgerson.

Indhold: Foredrag i Anledning af Menighedens Udtrædelse ved G. K. Norsving. — Vidnesbyrd om Lov og Evangelium. — Missionsefterretninger. — Kirkekrønike.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 3. Februar 1888. { Nr. 5.

Foredrag

i Anledning af Menighedens Udtrædelse af Synoden

ved G. K. Norsving.

(Slutning.)

Jeg tror, der er mange, som misforstaar disse Udtryk, at Saligheden ikke afhænger af Menneskets Forhold; de mener at gjengive Meningen deraf rigtig ved at sige, at man lærer, at det ikke kommer an paa Menneskets Forhold, altsaa ved ikke at nævne Saligheden, men isteden derfor bruge Ordet „det", saa kan man — og det ved jeg er Tilfældet — mene eller indbefatte ligesaa vel Fortabelsen som Saligheden og alt, som staar i Forbindelse dermed, og da bliver det en ganske anden Sag. Men dette lærer ingen; begge Parter lærer, at Mennesket altid beholder den Evne at kunne fortabe sig selv. „Redegjørelse" siger klart paa flere Steder, at Mennesket paa ethvert Standpunkt og til enhver Tid har Magt og Evne til at fortabe sig selv. Men naar man siger Saligheden, saa maa man ogsaa mene kun Saligheden og ikke tillige Fordømmelsen.

Men her kommer Vanskeligheden. Naar der paa den ene Side læres, at Mennesket selv intet kan bidrage, og dog bliver nogle salige, saa følger det*) som nødvendig Slutning af saadan Lære, at man lærer en Vilkaarlighed hos Gud eller en forskjellig Vilje hos ham til Menneskene; og for Fornuften synes det ogsaa virkelig saa. Men saa faar vi erindre, at vi forstaar kun stykkevis, og saa skal vi tage Fornuften fangen, naar den strider imod Skriften. Og det er Skriftens klare Lære, at det er Gud, som virker i eder baade at ville og at udrette (Fil. 2, 12.), ligesom det er Skriftens klare Ord, at Gud vil, at alle Mennesker skal blive salige. Og det er saaledes, at baade Luther med Barnelærdommen og andre gamle, paalidelige Kirkefædre ikke her har kunnet give anden Forklaringsgrund til, at nogle gaar fortabte, end dette, at de ikke vilde blive salige, de modstaar Guds

*) Efter Modstandernes Mening. Red.

Kald, siger Pontoppidan. Men saa er der andre, som ikke er tilfredse med dette, men vil have en anden Forklaringsgrund, nemlig at der hos det Menneske, som bliver saligt, maa være en Aarsag, nemlig et bedre Forhold, som Gud tager Hensyn til, og for hvis Skyld han da for en Del bestemmer en for Saligheden. Denne Forklaringsgrund synes da ogsaa for Fornuften meget god og maatte antages, dersom den ikke stred mod andre klare Lærdomme i Skriften. Men det vilde da ikke blive fuldkommen sandt, at Mennesket bliver saligt for Kristi Lidelses og Døds Skyld alene; det vilde ikke blive sandt, at Mennesket retfærdiggjøres ved Troen uden Lovens Gjerninger; det vilde ikke blive sandt, at Mennesket er saa fordærvet ved Syndefaldet, som det beskrives at være, nemlig at vor Forstand er formørket, og Viljen gjort uduelig til det gode og tilbøielig til alt ondt. Naar Kirkefædrene med Skriften lærer os, at vi intet formaar af os selv, men at alt er af Gud, saa er Hensigten dermed at berede os for Saligheden; thi det er Betingelsen derfor, at vi ikke alene med Munden bekjender, at vi er nogle Syndere, men at vi virkelig er fortabte Syndere, som intet andet ved sig til Salighed end Kristus og ham korsfæstet. Men denne Sandhed krænkes ved den Lære, at Gud tager Hensyn til Menneskets gode Forhold, saa at han derfor — om end kun for en liden Del — bestemmer en for Saligheden; thi fortabte og fordømte Syndere er vi ikke, hvis vi kan redde os selv ved vort gode Forhold.

Den Lære, at Saligheden for en stor Del afhænger af Menneskets Forhold, er altsaa ubibelsk, uluthersk og falsk. Man vil maaske herimod indvende, at denne anden Lære eller Fortolkning eller Forklaringsgrund har været ført af mange Lærere i den lutherske Kirke og har været holdt for luthersk Lære og altsaa rigtig. Men dertil maa svares, at den saakaldte anden Læreform er opkommen efter Luthers og Bekjendelsens Dage, og alt, hvad der er virkelig forskjelligt fra det, som Luther og Bekjendelsen lærer, bliver aldrig luthersk Lære trods alle Benævnelser og Paastande. Luthersk kan den til Nød kaldes, naar Forskjellen ikke er saa stor, at den bliver kirkeadskillende, som man nu gjør den til. Det kan nok være, at disse Dogmatikere, som har ført denne anden Læreform, har været meget dygtige Mænd eller Theologer; men er det ikke for en Del for disse store Mænd, at vi nu har nogle Hundrede forskjellige Religioner i Verden, hvor der burde være kun en Religion? Og er det ikke den dogmatiske Professor Schmidts Dygtighed, vi har at takke for, at de norske Lutheraneres Samfund og Religion i disse Dage forøges med et Nummer? *)

*) Forfatteren gjør her de lutherske Lærere, som hyldede den anden Læreform for Læren om Udvælgelsen, Uret. Der var ingen af dem, som hyldede en Lære som den, at Saligheden

Af Chr. Scrivers „Sjælestat" 1ste Bind S. 166 skal anføres: „Jeg har troet at burde gjøre denne Forerindring, efterdi vi har fundet for godt som Indgang til denne Prædiken at undersøge det Spørgsmaal, hvad Aarsagen kan være til, at af Mennesker, som har ens Naademidler, som hører et og samme Ord, en og samme Prædikant, nyder et og samme Sakrament og af Naturen ikke kan andet end modstaa Naaden, vorder nogle omvendte, hvorledes det gaar til, at under en og samme Prædiken vorder et Hjerte blødgjort, overbevist og vundet, medens derimod et andet forbliver i sin Ubodfærdighed, haardt, forblindet og ryggesløst. Den store Kirkelærer Augustinus ytrer sig med sin sedvanlige Beskedenhed om denne Sag og siger, at han igrunden ikke ved at svare derpaa. Nøder nogen mig, siger han, til at undersøge den Hemmelighed (eller Dybhed), hvorfor en af Tilhørerne tiltales og tillige overtales, en anden ikke, saa ved jeg for Øieblikket intet mere at svare derpaa end dette: O Rigdoms Dyb! o. s. v. (Rom. 11, 33.), og atter: Mon der være Uretfærdighed hos Gud? Det være langt fra! (Rom. 9, 14.) Jeg er et Menneske, jeg ser vel Dybet, men kan ikke udgrunde det; jeg forfærdes derfor, men kan ikke udgranske det; hans Domme er uransagelige, og hans Veie usporlige."

Her finder vi det samme Spørgsmaal, som ofte har været opstillet af Antimissourierne og altid — saavidt jeg ved — har været besvaret af Missourierne paa samme Maade, som her gjort af Chr. Scriver og Augustinus, nemlig at „det ved vi ikke"; og mange har da raabt over sig og sagt: se, der staar de fast, der kan de ikke klare sig, uagtet det for Fornuften synes at være den simpleste Ting i Verden; thi Scriver tilstaar klart, at Aarsagen til den forskjellige Virkning ikke ligger hos Gud, og da er der kun den ene Part igjen, nemlig Mennesket, og endda kan han ikke sige, at der er noget bedre Forhold eller nogen bedre Vilje, som er Aarsag eller bidrager til, at den ene bliver salig fremfor den anden, skjønt vi vel maa antage, at disse Mænd har havt ligesaa megen Fornuft som nogen af os. Saa maa de vel have sine Grunde for ikke at give nogen Forklaring, og Grunden er da udentvil den, at de ikke har fundet Berettigelse i Skriften for

for en stor Del afhænger af Menneskets Forhold. En saaban Lære har aldrig i Kirkens Historie været anerkjendt som luthersk. Vi maa atter minde om det bekjendte Ord af Joh. Gerhard, som er optaget saavel i „en Redegjørelse" som i Modpartens „Bekjendelse": „Med lydelig Røst bekjender vi, at vi lærer, at Gud ikke har fundet noget godt i det Menneske, som skulde udvælges til det evige Liv, at han ikke har taget Hensyn hverken til gode Gjerninger, ei heller til den frie Viljes Brug, ja hvad mere er, ikke engang til Troen selv paa den Maade, at han derved er bleven bevæget, eller at han for dens Skyld har udvalgt nogle; men vi siger, at det er ene og alene Kristi Fortjeneste, hvis Værdighed Gud har taget i Betragtning, og at han af idel Naade har fattet Udvælgelsesbeslutningen." Red.

saadan Fortolkning. De har ligesaa lidt villet lægget noget til Guds Ord som tage noget derfra. Det er ogsaa udentvil meget bedre ikke at fortolke dunkle Skriftsteder end at give en falsk Fortolkning deraf. Her gjælder ogsaa det samme, som ovenfor er anført, at man ved den Forklaringsgrund, at Menneskets bedre Forhold eller Vilje er Aarsag til eller bidrager til Saligheden, krænker Hovedlærdommen i den kristelige Lære om Aarsagen til vor Salighed, nemlig Guds Barmhjertighed og Kristi Fortjeneste, som Bekjendelsen siger: „Derfor er det falskt og urigtigt, naar der læres, at ikke alene Guds Barmhjertighed og Kristi allerhelligste Fortjeneste er Aarsagen til vor Udvælgelse, men at der ogsaa i os er en Aarsag dertil, formedelst hvilken Gud har udvalgt os til det evige Liv. Thi ikke alene før vi har gjort noget godt, men ogsaa før vi blev fødte, har han udvalgt os i Kristo, ja før Verdens Grundvold blev lagt, og paa det Guds Beslutning eller Udvælgelse skulde staa fast, ikke ved Gjerninger, men ved ham, som kaldte.“ (Konkordief. Gr. Forkl. XI § 57.)

„Ligesaa, hvad det angaar, at Dr. Luther har skrevet, at Menneskets Vilje i dets Omvendelse forholder sig pure passive, d. e., at den aldeles intet gjør, saa er det at forstaa respectu divinae gratiae in accendendis novis motibus*), d. e., naar Guds Aand ved Ordets Hørelse eller ved de hellige Sakramenters Brug angriber Menneskets Vilje og virker den nye Fødsel og Omvendelse. Thi saasnart den Helligaand har virket og udrettet dette og ved sin guddommelige Kraft og Virkning alene har forandret og fornyet Menneskets Vilje, da er Menneskets nye Vilje et Redskab og Verktøi for Gud den Helligaand, saa den ikke alene annammer Naaden, men ogsaa virker med i den Helligaands efterfølgende Gjerninger.“ (Konkordief. Kort Begreb II § 13.)

Dette bliver nok en anden Lære end den, at Saligheden for en stor Del afhænger af, d. e., kommer af Menneskets gode Forhold; og vil man være Lutheraner, faar man følge den lutherske Bekjendelse; kan man ikke forstaa Guds Ord saaledes, faar man være noget andet end Lutheraner.

Naar man er kommen ind paa dette, at Mennesket selv kan bidrage noget til sin Salighed, saa maa det være paa Grund af en urigtig Brug af Loven. Enhver ved, at baade Loven og Evangelium skal prædikes; men der er Forskjel paa, at Loven prædikes — om kun for en liden Del deraf — til Salighed, og at den prædikes til Fordømmelse, som jeg tror er den rette Brug af den. At den opfattes som Bidrag til Salighed af mange, tror jeg at have Vished for.

*) Disse latinske Ord var udeladte i Manuskriptet, men er tilsatte af os, forat Citatet kunde være fuldstændigt efter Konkordieformelen. Red.

Det er ikke sjelden at høre, at der sættes stor Pris paa Lovens Prædiken, medens faa eller ingen sætter Pris paa en evangelisk Prædiken. Er nu dette saaledes, saa maa det være, fordi man ialfald for en Del vil blive salig ved Loven, hvilket den Sætning synes at antyde, at Saligheden for en stor Del afhænger af Menneskets Forhold, som er Lovens Gjerning. Thi hvilken menneskelig Mening er der i, at skrøbelige Mennesker virkelig og alvorlig søger Lovens Domfældelse, hvorfra der hverken i Tid eller Evighed gives nogen Appel? Men det kommer vel deraf, at vor Syndserkjendelse ikke er saa alvorlig og oprigtig, som den burde være. Hvem er det ikke, som meget frimodig bekjender, at vi er nogle store Syndere? Men prøver nogen at overbevise os om, at vi er store Syndere, saa bliver vi ofte finte.

„Ved Loven kommer Syndens Erkjendelse."

„Loven er vorden vor Tugtemester til Kristum."

„Forbandet er hver den, som ikke bliver ved i alt det, som er skrevet i Lovens Bog, at han gjør det."

Det er dette, som Loven skal udrette, nemlig at tugte os og drive os til Kristus. Men der kan man ikke komme med godt Forhold; der maa man komme som en arm og fortabt Synder, som ikke ved sig andet til Salighed end Kristus og ham korsfæstet.

Men, siger mange, denne Lære, at man bliver retfærdiggjort ved Troen alene uden Lovens Gjerning og salig bare for Kristi Skyld, det bliver en altfor let Salighedsvei; intet andet end Tro, saa har man det. Nei, man maa nok gjøre noget selv ogsaa. Disse beviser, at de slet ikke har nogen Greie paa sin Katekismus eller Barnelærdom, som lærer os om to Slags Tro, nemlig en falsk eller død Tro og en sand eller levende Tro. Den første kan man vel faa omtrent for intet, men er den Tro, som de ubodfærdige gjør sig selv om at faa Naade, endskjønt de ikke vil omvende sig. Den anden, nemlig den sande og levendegjørende Tro, som forandrer Hjertet og fatter Kristum, den maa opkomme i vor syndige Jammers Følelse og maa skjænkes af den Helligaand; denne Tro er ikke saa let at bekomme; thi der staar, at den maa opkomme i vor syndige Jammers Følelse, der maa altsaa være Jammer og Nød, og da bliver den Salighedsvei meget, meget tungere og vanskeligere end den, som sker ved vort gode Forhold.

Men nu er det saaledes, at begge de stridende Parter gjør Fordring paa at følge Barnelærdommen; lad os se lidt paa dette. Past. Muus lærer, at naar Gud kalder paa Mennesket, saa meddeles det nogle Evner eller Kræfter, som det da har og beholder og har fri Dispositionsevne over, og hvormed det i fuld Valgfrihed selv kan bestemme sig til at omvende sig. Barnelærdommen lærer os om to

forskjellige selvstændige Kræfter, som betegnes som den gamle Adam og den nye Adam eller det gamle Menneske og nye Menneske, som, hvor begge er tilstede, uafladelig strider om Herredømmet i Mennesket, Striden mellem Kjødet og Aanden, som det ogsaa betegnes. Naar Gud kalder paa Mennesket (det vil vel sige ligesaa vel første som anden eller tredje Gang), saa maa det vel forudsættes, at der kun er den gamle Adam, som er den herskende i det Menneske; thi naar Gud kalder, da har det Menneske ikke modtaget eller antaget Guds Kald. Saa skulde den da, den gamle Adam, ikke alene tillade, at der kom nye Kræfter og Evner ind i Mennesket, men det bliver igrunden ham, d. e., den gamle Adam, som bruger disse Evner og Kræfter og i fuld Valgfrihed bestemmer, at det Menneske skal blive omvendt, hvilket efter Barnelærdommen betyder at døde og drukne den gamle Adam ved daglig Pønitense, og det er mange, som synes godt om den Lære. Jeg tror nu, at Mennesket først maa være oplyst af Guds Ord, før det antager Guds Kald.

Saa er det, om der er to eller tre forskjellige Tilstande, hvori Mennesket kan befinde sig. Past. Muus har lært, at der er en Mellemtilstand, altsaa tre, en Tilstand, hvor Mennesket ikke var aandelig levende eller aandelig dødt som en Hedning; men merk, hvilket Bevis han har. En, som er omvendt i en ældre Alder, ved, at det er saa, siger han*). (Se Kirkeraadsprotokol fra Minneapolis.) Enhver, som vil, kan nu af Barnelærdommen vide, at dette er falsk Lære. Et Menneske kunde vel dø ogsaa i den Tilstand, og hvor kom han da hen?

Saa er det dette Udtryk af Pontoppidan, at være paa Omvendelsens Vei, som nogle mener berettiger til den tredje eller Mellemtilstanden. Pontoppidan spørger: „Hvem kan bede paa en Gud velbehagelig Maade? De, som enten er omvendte eller paa Omvendelsens Vei." De paa Omvendelsens Vei maa altsaa høre til samme Klasse som de omvendte; thi Pontoppidan siger, at begge kan bede paa en Gud velbehagelig Maade. Nogle mener, at det at være paa Omvendelsens Vei betegner saadanne, som kun har Anger, men ingen Tro. Men disse er ikke engang paa Veien; thi Pontoppidan lærer os, at Omvendelsen bestaar af to Dele, Anger og Tro. Er der kun Anger og slet ikke Tro, saa er det Fortvilelse. Er det Anger, som ikke er Fortvilelse, saa maa der være en liden Gnist af Tro; denne kan gjerne være uformerket, men er der dog. Omvendelsens Vei maa være føiet til som en Forklaring af omvendte, som vel alene vilde betegne fuldt omvendte, som vel ingen bliver i dette Liv; og hvem kunde da med Tillid og Fortrøstning bede, naar man ikke kunde gjøre

*) Taler Past. Muus af egen Erfaring?

det, før man kjendte sig fuldt omvendt? At være paa Omvendelsens Vei kan ikke høre til de ubodfærdige og vantroe; thi deres Bøn, siger Pontoppidan, er Gud en Vederstyggelighed.

Men saa er det det bekjendte Spørgsmaal 548 i Pontoppidans „Sandhed til Gudfrygtighed", som det siges, at Missourierne har imod; det lyder saa, at „Gud har beskikket alle dem til det evige Liv, som han af Evighed har seet at ville antage den tilbudne Naade, tro paa Kristum og i denne Tro blive bestandige indtil Enden".

Chr. Scriver siger om det samme, at Gud har udvalgt alle dem, som han har forudseet vilde forblive i Troen o. s. v.

Forskjellen bliver da den, at Scriver ikke lader Menneskets Vilje komme i Betragtning, før Mennesket er blevet en troende, medens Pontoppidan lader den komme med i Betragtning allerede før eller ved Antagelsen af Kaldet.*)

Naar nu Menigheden staar i Begreb med at forlade det gamle Samfund, som mange har tilhørt i over 25 Aar, og faktisk dermed gaar over i et nyt Samfund, som ingen offentlig Bekjendelse har andet end, at Missourierne er falske Lærere, saa er dette en meget vigtig Sag, og det er da nødvendigt at følge Pauli Raad: „Enhver være fuldt forvisset i sit eget Sind."

Holden, Minnesota, den 4de Novbr. 1887.

Tale af Prof. H. G. Stub

ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887.

(Refereret af ham selv.)

En Hovedsag for os Prester er, at vi helt, fuldt ud er, hvad vi skulde være. Det har nok skortet meget i denne Henseende. Og naar jeg siger, at vi helt, fuldt ud skal være, hvad vi er kaldte til at være, saa mener jeg ikke dermed, at vi skal være fuldkomne, at vi skal være fri for Synder, Brøst og Mangler. Men jeg mener, at vi skulde være saadanne af Aanden fødte, dannede og støbte Personligheder, at det baade i vor Prædiken, i vor Tale og i vor Færd maatte træde klart frem, at en stor Tanke bærer vort Liv, nemlig at tjene Herren, og at et stort Maal staar for os, nemlig at frelse Sjæle.

Har det ikke manglet meget paa, at denne Tanke og dette Maal er traadt saaledes frem i vore Prædikener, som det burde, just paa Grund

*) Forfatteren gjør dog her Pontoppidan Uret. Denne bruger nemlig i det anførte Svar ikke Ordet „ville" for at udtrykke en Vilje, men kun for at betegne det fremtidige. Red.

af den Maade, hvorpaa der saa ofte kan være blevet prædiket? Der ligger en stor Fristelse for os paa Grund af vor theologiske Opdragelse til at fremføre Vidnesbyrdet i staaende, stereotype Former. Der har sikkerlig saa ofte været en altfor stor Ængstelse for at lade det personlige træde frem. Man har mere bevæget sig i en abstrakt Sfære og ladet Sandheden fremtræde mere som belærende Foredrag end iklædt den Kjød og Blod, saa Tilhørerne ligesom kunde tage og føle paa den. Der er saaledes ikke bleven en saadan levende Rapport mellem Prædikanten og Tilhørerne, som der burde være. Prædikanten har ikke magtet at lade det, som han egentlig vilde, fremtræde i den Umiddelbarhedens Form, som han burde, forat Sandheden rigtig kunde slaa igjennem, og Tilhørerne har ikke faaet det sterke Indtryk af Sandheden som en Livsmagt, man ikke kan undgaa. En Ting er det at være vel hjemme i sin Dogmatik, en anden Ting er det at lade Troslærdommene fremtræde i en saadan Form, at alt har Liv, og at alt bliver af praktisk Betydning.

Som Prædikanter maa vi betragte os som Sagførere for Guds Sag. Og Guds Sag skal vi føre saaledes, at vore Tilhørere forstaar, at det nu gjælder Liv eller Død, og at vort Maal er at frelse Sjælene nu. Staar vi som saadanne Sagførere, saa er det ogsaa selvsagt, at just Omvendelse og Igjenfødelse, uden hvilken ingen skal se Guds Rige, maa blive et Hoveddrag i vore Prædikener.

Har det ikke i denne Henseende skortet saa meget? Jeg har selv saa ofte følt, hvorledes det tunge dogmatiske Apparat, der har sin Berettigelse, hvor der er Tale om en solid theologisk Uddannelse, ligesom vil lænkebinde en. Sandhederne, som vi har optaget i os under den theologiske Uddannelse, maa bevares; men de maa gjennemarbeides og omstøbes i saadanne Former, at de passer for vor Tid og vort Folk. Vor Herre Jesus skulde nu fremfor alle være vort Mønster i vore Prædikener. Hvorledes gaar ikke alt, hvad han siger, lige løs paa Maalet! Johannes den Døbers Maade at tale paa er ogsaa i høieste Grad praktisk. Jeg er ogsaa overbevist om, at vi foruden af Luther kan lære meget i denne Henseende af Prædikanter i vor egen Tid, selv om de ikke tilhører vor Kirke. Jeg vil kun nævne en som Spurgeon og en som Moody.

Det har dernæst sikkerlig skortet meget paa, at vi i vor Omgjængelse fuldt ud har været, hvad vi skulde være. Vi har været ængstelige for at henfalde til et pietistisk Hængehovedvæsen, og det er vel og bra. Men er vi maaske ikke ofte gaaet til en anden Yderlighed? Naar vi ser bort fra de mere reglementerede Andagtstimer, har der da ikke ved vore Sammenkomster eller ved vore Besøg i Menigheden været saa altfor lidet af isandhed aandelig Tale? Jeg har følt det

selv mere end en Gang og spurgt mig selv, om Apostlene eller de første kristne vilde have ladet det, som dog blandt kristne burde være Hovedsagen, træde saa tilbage i Omgang. Har ikke vi Prester tildels forskyldt det, at vore Menighedslemmer er komne paa den Tanke, at gudelig, religiøs Tale — og da mener jeg ikke Talen om brændende Stridsspørgsmaal, thi af den Tale kan der desværre blive altfor meget — ikke egentlig hørte hjemme, naar man kom sammen? Der skal under visse Omstændigheder et Tiltag og Frimodighed til for at lede Samtalen ind paa det ene fornødne; men vi burde ogsaa her vise Veien. Kristenlivet skulde være mere gjennemført. Det at være en kristen er ikke at gjøre en Del spredte gode Gjerninger eller just ved særegne Anledninger, specielt da i Kirken, at tale en Del gode Ting; men det er et Liv i Gud, som aabenbarer sig saaledes i vor Færd og Omgjængelse, at intet er mere selvsagt og naturligt, end at den ene store Tanke, som skal bære vort Arbeide, og at det ene store Maal, hvortil vi skulde virke, lyser frem gjennem alt. Jeg vil ogsaa sige, at jeg tror, vi selv kan have hemmet vor Indflydelse ved at trække os tilbage fra visse Bevægelser i Tiden, som vi burde have søgt at øve Indflydelse paa. Saa sandt som det er, at Guds Ord, og Guds Ord alene, er det Middel, hvorved et voksent Menneske bliver et Guds Barn, saa følger ikke deraf, at vi Prester skulde mene, at vi ikke havde noget at gjøre der, hvor vi ikke direkte kunde faa bruge Guds Ord. Jeg vil specielt nævne den saakaldte Temperancebevægelse. Der er meget usundt og usandt i de Principer, som mange har hævdet under denne Bevægelse, og i den Maade, hvorpaa mange er gaaet frem; men dersom vi ligesom giver Folk det Indtryk, at vi stiller os fiendtlige ligeoverfor det store og berettigede Virke for at sætte en Stopper for Brændevinstrafiken, da vil vi skade vor egen Sag. Min Mening er nu den, at vi ikke blot saa leilighedsvis i vore Prædikener, men ganske specielt bør behandle denne Sag. Som Borgere har vi ogsaa vore store Forpligtelser i denne Henseende, og vi bør ikke mene, at vi her ikke har noget at gjøre. Vil vi ikke her være med, saa langt vi kan, vil Strømmen tage os eller ialfald vort Folk og lede det ind paa gale Spor. Man har været for ængstelig for, hvad man har kaldt „new measures".

Der har været sagt, at Presten havde nok med sin Bibel og Katekismus. I en Henseende er det sandt, men i en anden ikke. Vi Prester har den Opgave ogsaa i ren social og intellektuel Henseende at hæve vort Folk. Jeg tror, det vilde, især i Byerne, være en stor Forsømmelse, dersom vore Prester ikke forsøgte at paavirke og drage Ungdommen ved at faa istand Foreninger, hvor Ungdommen kan faa Sans for Literatur, Sang, Musik og Kunst, kort sagt for alt, hvad

der kan tjene til at give almenmenneskelig Dannelse og Syn for alt, som er ædelt og skjønt. Skal man tænke at bevare Ungdommen ligeoverfor alle de dragende og forførende Magter, da maa man ikke mene, at der er gjort nok ved Ordets offentlige Prædiken. Man maa søge at give deres Aand noget andet og bedre, end hvad der bydes af den ugudelige eller vantro Verden. Forholdene er ikke mere nu, som de var for en 30 eller 40 Aar tilbage. Nye Tider, nye Forhold, nye Krav. Vi vil ogsaa selv stænge os Veien, dersom vi ligesom giver Folk det Indtryk, at vi ikke følger med vor Tid. Vi kan i denne Henseende lære meget af Amerikanerne. Hvad gjøres der ikke blandt dem for at bevare Ungdommen fra Forførelse og derimod give dem Anledning til at samles om det, som kan virke forædlende paa deres Aand!

Et Vidnesbyrd om afdøde Dr. Walther.

(Indsendt af H. G. S.)

Den berømte Prof. Delitzsch, et af de store Lys ved Universitetet i Leipzig, var en Ungdomsven af Dr. Walther. Venskabet varede Livet ud, til Trods for at de ikke var enige i alle Ting. Da jeg reiste til Tyskland, var Dr. Walther saa venlig at give mig en Anbefalingsskrivelse med til Dr. Delitzsch. Den gamle læser Brevet, brister i Graad og siger: „Ja, vi har været Venner fra vor Ungdom af. Hvor underlige er dog Guds Veie! Walther skulde føres over Havet og opbygge Guds Kirke i det fjerne Amerika og selv blive en saadan Søile i den lutherske Kirke!"

Nedenstaaende Brev fra Delitzsch i Anledning af Walthers Død bærer det samme Vidnesbyrd om det inderlige Venskab, som bandt disse Mænd sammen. Under al den Bitterhed, som de sidste Aars Kampe har født af sig, og efter alle de haarde Domme, som saa mange har fældt over den salig afdøde Dr. Walther, kan det gjøre godt at høre, hvorledes en Mand som Delitzsch dømmer. Brevet har tidligere staaet i „Amerika", men det bør ogsaa staa i vor Kirketidende. Det lyder saaledes:

Leipzig 2den Pinsedag 1887.

Aldrig har Klokkeklangen over døde saa rystende gaaet mig gjennem Marv og Ben som iforgaars, da jeg først kun gjennem et Rygte, men igaar gjennem en Avisberetning fra Columbus paa en altfor utvetydig Maade fik det Sorgens Budskab om min elskede gamle Vens, Dr. Ferdinand Walthers, Død. Der gives neppe nogen nulevende, der ligesom jeg har gjennemlevet med ham Aarene i den første Kjærlighed til den fundne Frelser og tillige Smerterne, under hvilke Udvandringen iverksattes. Gjennem hvilke tunge Kampe naaede hans Tro frem til Gjennembrud! I hin Kampens Tid var han aftæret som et Skelet, spyttede Blod, led af Søvnløshed og følte Helvedes Forskrækkelser; han var mere en døende end en levende, og Gud har i denne Anfegtelsens

Hede ftaalsat ham, saa han for vor lutherske Kirke er bleven en Jernpille og en Kobbermur (Jer. 1, 18.), — i mine Øine et Under, hvorved min svage Tro ofte er bleven styrket.

I mange Ting kunde vi to gamle Venner i den sidste Tid ikke være aldeles enige; men min Kjærlighed og Høiagtelse led derved intet Afbræk, og i det fundamentale forblev vi dog enige; thi i den Herres Jesu blodige Fortjeneste skjuler ogsaa jeg mig baade i Liv og Død; Guds Naade er mit Liv, hans Forbarmelse mit Haab. Om et livet saa haaber jeg at gjense min dyrebare Ven der, hvor intet Hav mere skiller os. Hans Hjemgang minder mig om, at ogsaa min Tid er omme.

De ærede efterladte forsikrer jeg om min inderligste Deltagelse i det Tab, som har truffet dem. Hele den lutherske Kirke har Aarsag til at sørge med; men jeg var personlig bunden til den hedengangne ved uforglemmelige Oplevelser. Jeg skriver disse Linjer som i Bedøvelse formedelst Sørgebudskabet. Herren, til hvis Fødder ogsaa den sidste Fiende (1 Kor. 15, 26.) skal lægges, hjælpe os alle gjennem Døden ind i sit himmelske Rige!

Prof. Franz Delitzsch.

Missionsefterretninger.

Amerika. Fra Utah skriver Missionær J. A. Krantz i Brev af 6te Jan., optaget i „Aug. och Miss." for 19de, at der ialt er indkommet til Indredning af Kirken i Salt Lake City $1441.49, hvilket paa det nærmeste dækker Omkostningerne ved dette Arbeide. Kirken er nu, skriver han, bleven saa indbydende, at enhver, som træder ind i den, maa sige med Petrus: „Herre, her er godt at være!" Den hele Kirkeeiendom har, Tomten iberegnet, kostet omtrent 11,600 Doll., men værdsættes efter de nuværende Priser til mindst 16,000 Dollars.

Afrika. Missionsskibet Paulus er, skriver „Norsk Missionstidende", ifølge Telegram ankommet fra Mauritius til Durban i Natal omkring Midten af December. Det havde først landsat Missionærerne Aarnes og Andreasen i Tullear paa Madagaskars Vestkyst. I Durban havde det faaet Fragt til Europa.

— Fra Madagaskar indeholder „Norsk Missionstidende" Brev fra Tilsynsmanden, Past. Borchgrevink, af 8de Novbr. Deri skriver han bl. a.: Folket er roligt, Forholdet til Udlændinge synes upaaklageligt. Fra de fleste Steder af Missionsmarken lyder Beretningerne opmuntrende. Kun den vestlige Del af Missionær Meegs Distrikt er ilde medtagen af Røvere. De nyankomne Missionærer var endnu i Hovedstaden og vilde blive der til over de indfødtes Nyaarsfest den 22de Novbr. Fra Missionær Hogstad, som er udsendt af den norsk-danske Konferens i Amerika, havde man endnu intet hørt. Det var ventet, at han skulde komme før de med „Paulus" afreiste Missionærer; men

nu sagdes det, at det Skib, hvorpaa han antoges at være, laa i Karantæne ved Mauritius, og isaafald kunde han ikke ventes til Madagaskar før Slutningen af November eller omtrent to Maaneder senere end de, som kom med „Paulus".

Fra Missionær Nilsen-Lund, som siden Juli havde været paa en Undersøgelsesreise i det sydlige, havde man paa lang Tid intet sikkert hørt. Der gik det Rygte, at han skulde have naaet Øens Sydspidse. Den londonske Missionær Shaw havde desværre valgt en saadan Stilling just i Centrum af den af Nilsen-Lund og Walen paapegede Missionsmark, at det saa meget vanskeligt ud at kunne optage Missionen der, hvor man nærmest har tænkt det, uden at komme i en meget nær Berørelse med Mr. Shaws Arbeide. Dog haabede man, at Nilsen-Lund vilde kunne give saadanne Oplysninger, at alligevel en Mission paa Sydostkysten vilde komme istand.

Kirkekronike.

Amerika. Ved Luther-College holdtes Halvaarseramen i de fem Dage fra 24de til og med 28de Januar. Den syge, som i forrige Nr. omtaltes, er nu frisk igjen, og ingen anden har taget hans Plads paa Sygeværelset.

— Omvendelsens Vei. At Pontoppidan, naar han taler om saadanne, som er paa Omvendelsens Vei, mener sande, om end svage troende, derom har vi nylig fundet et Vidnesbyrd i en Bog, som Past. O. J. Hatlestad af Augustanasynoden netop har udgivet, og som vi ved en anden Leilighed nærmere skal omtale. Han anfører der paa Side 39 § 2 af de saakaldte Ellingianeres „gamle Konstitution", som lyder saaledes: „Efter den Orden og Maade, som den hellige Skrift lærer og overbeviser, at intet almindeligt eller urent kan indkomme i det nye Jerusalem (Aab. 21, 27 m. m. fl.), saa kan og ingen optages som Medlem af vort Samfund, uden han har gjennemgaaet en sand Omvendelse eller og er paa Omvendelsens Vei, saa han har en hjertelig Sorg over Synden og Hunger og Tørst efter Retfærdighed, hvoraf maa følge Levnets Forbedring til Vidnesbyrd om den levende Tros Virkninger i Sjæl og Hjerte, om hvilket Skriften vidner saa udtrykkeligen at være af uundgaaelig Fornødenhed for ethvert sandt Lem paa det sande Kirkelegeme."

Her sees det tydelig, at de gamle Ellingianere tænkte sig, at ogsaa de, som var paa Omvendelsens Vei, havde „den levende Tro" og maatte vise dennes Virkning i Livet. Da Past. P. A. Rasmussen senere skilte sig fra Elling Eielsen, vidnede han mod det falske i det Hjertekjenderi, som denne Paragraf foreskriver; men vi har ikke seet, at hverken han eller nogen anden har fundet noget galt i, at de, som er paa Omvendelsens Vei, i denne Paragraf er betegnede som sande troende.

— Past. L. M. Biørn har endelig i „Luth. Vidn." for 18de Januar svaret paa et Spørgsmaal, vi gjorde ham i Kirketid. for 25de Nvbr. Han

havde i „Luth. Vidn.“ for 9de Novbr. fortalt, at Joh. Arnd, Pontoppidan, Spener, Francke og Scriver under „den senere Tids Foreteelser“ var blevne beskyldte for Synergisme, og vi spurgte ham da, hvem der havde gjort dette. Past. Biørn svarer, at det har alle de gjort, som i 1884 har underskrevet „en Redegjørelse“. Han indrømmer, at ingen af „hine Mænd offentligen med Navns Nævnelse er beskyldt for Synergisme“; men han mener, at en Lære, som disse Mænd har ført, i den nævnte „Redegjørelse“ er stemplet som synergistisk. Det vilde nu have været godt, om Past. Biørn havde angivet den Paragraf i „Redegjørelse“, hvori saadant er skeet; men det gjør han ikke. Vi tror dog, at vi ikke tager feil, naar vi antager, at han sigter til den Del af III, 15., som findes meddelt i forrige Nr. i Hr. Norsvings Foredrag, og hvorom denne siger: „Man burde kanske være dem taknemmelig, forbi de saa aabent tilstaar, at det er den synergistiske Lære, de bekjender sig til.“ Men at paastaa, at Arnd, Pontoppidan, Spener, Francke og Scriver har ført den Lære, som der er forkastet, det er virkelig at bespotte dem i deres Grav.

Past. Biørns Beskyldning falder altsaa i enhver Henseende død og magtesløs til Jorden. Han maa selv tilstaa, at ingen offentlig med Navns Nævnelse har beskyldt hine gamle, trofaste Guds Vidner for Synergisme. Han har ikke bevist og kan ikke bevise, at nogen Lære, de har ført, i „en Redegjørelse“ eller noget andenstebs er erklæret for synergistisk.

— Endnu en Ordination af en af de fra Northfield sidste Vaar uderaminerede Kandidater berettes i „Luth. Vidn.“ Nr. 3. Det er dennegang Past. N. J. Ellestad, som paa Taksigelsesdag sidstleden har udført Ordinationen i sin Menighed i Scandinavia, Wis. Past. Ellestad er, saavidt vi ved, ikke udtraadt af den norske Synode, og som Prest i denne har han ikke Ret til at ordinere uden efter Fuldmagt fra Distriktsformanden, og en saadan har han vel i dette Tilfælde ikke havt. Ordinanden var John H. Lawrence, kaldet som Hjælpeprest til St. Pauli norske evang.-luth. Menighed i Berlin, N. H. Om denne Menighed oplyses, at den blev organiseret den 16de Mai 1887 og nu tæller 56 stemmeberettigede Medlemmer. I de tre sidste Aar har de været betjente nogenlunde regelmæssig hver Maaned af Past. G. A. T. Rygh i Portland, Me., og tidligere besøgtes de af Pastorerne K. G. Faegre og N. J. Ellestad. Læsegudstjeneste holdtes hver Søndag; men Trangen til Prest, som kunde bo paa Stedet, føltes mere og mere, og i Menighedsmøde den 19de August kaldtes Kand. Lawrence. Han agter at gjøre Missionsreiser til Montreal og Ditton i Canada.

— Tilnærmelse mellem Samfundene. Som Prøve paa, af hvad Art den Tilnærmelse mellem Samfundene kan være, hvorom der ofte tales saa vakkert, meddeler „Amerika“ følgende:

At der maa være skeet en betydelig Tilnærmelse mellem de lutherske Samfund her i Landet, er der mange Vidnesbyrd om. Saaledes har i Øst-Minneapolis en nystiftet Konferensmenighed under Ledelse af Past. Falk-Gjertsen kjøbt sig Kirketomt 12 Fod fra Synodekirken og tænker nok alvorlig paa at faa en Mand ansat der paa Stedet til at hjælpe Past. Ottesen.

Konferenspresten P. B. Normann af Manistee, Michigan, opfordrer i „Ugebladet“ sine Samfundsbrødre til at hjælpe Konferensmenigheden i Northport, Mich., med at faa sin Kirke fuldført. Dette er ogsaa et Bevis paa den store Tilnærmelse, som Frikonferenserne har stiftet mellem Samfundene. Thi i Northport er der en norsk Kirke, og de faa Konferensfolk, som bor der, blev tilbudte at faa bruge denne. Men aldrig saa snart var den ene Kirke færdig, før Past. Normann fik sine Folk til at paabegynde en anden, et Par Kvartaler fra Past. Maakestads Kirke. Hvorledes kan saadant forsvares, al den Stund man taler og skriver saa meget om Forening?

— Past. P. B. Normann, Manistee, Mich., har til Konferensens Formand indleveret Meddelelse om, at han er udtraadt af Konferensen. Anledningen hertil var, at nogle af Past. Normanns Menigheder havde tilkaldt Konferensens Formand for at høre deres Klager over Presten, og da Past. Normann ikke fandt sig tilfreds med Formandens Kjendelse i Sagen, udmeldte han sig af Samfundet. Past. Normann har ogsaa paa Grund af den stadig voksende Misnøie med ham opsagt sin Betjening af Menighederne i Manistee og Norwalk. („Lutheraneren“.)

— Bladet „Norden“ oplyser i sit Nr. 4, at dets Redaktion fra næste Nummer af vil blive overtagen af Prof. P. O. Strømme fra St. Olaf's School, Northfield, Minn.

Norge. En Skolefest holdtes Onsdag Aften før Jul for „Latinskolen paa Hauges Minde“ i Forbindelse med Fest for Past. Storjohanns Presteskole. Det første Kuld af Kandidater fra denne var nemlig nu efter 4–5 Aars Arbeide færdigt, og de 7 sidste af disse tog nu Afsked med sine Lærere. I norske Blade, som beretter dette, heder det, at 5 allerede tidligere er udgaaede og nu i fuld Virksomhed som Prester i Amerika. Vi kan dog ikke erindre at have seet eller hørt om mere end to af Past. Storjohanns Kandidater, som endnu er blevne Prester i Amerika, nemlig Past. Hulteng, som er kommen i afdøde Past. Betlesens Sted, og Past. Dreyer, som er bleven Past. T. Larsens Efterfølger i Greenfield, Minn.

Italien. Leo den trettende er sikkerlig en af de dygtigste Paver, som har beklædt den saakaldte St. Peters Stol. Tvungen af Tiderne til at skjule sine Løvekløer, har han vist, at Rævesnedighed ikke er under en Paves Værdighed. Se paa ham, hvor han styrer sin Baad gjennem de politiske Konflikters skummende Bølger og Brændinger, idet han undgaar den Klippe, hvor hans Baad vilde være bleven slaaet istykker, og holder sig klar af den Strømhvirvel, hvor den kunde have kantret! Han har ikke tilbagekaldt en eneste af Pavedømmets Paastande, fra Ufeilbarheden i aandelige Sager til Kravet paa verdslig Magt. Nutildags som i Middelalderen dømmer han alle dem til Fortabelse, der ikke er redebonne til at anerkjende hans Magt, og dog — og dog sender Keiseren for det Folk, der kalder sig med Martin Luthers Navn, ham som en Jubilæumsgave et Diadem, d. e., netop Symbolet paa den Myndighed, mod hvilken Luther gjorde Oprør til bedste for en stor Del af Europa! Og dog betragter Millioner af Protestanter ham med

uskyldige Børns Ligegyldighed, der vilde lægge deres Hænder i en Tigers Mund eller klappe en Klapperslange, hvis de ikke blev hindrede deri af dem, der forstaar det bedre.

Saa skriver ifølge „Almindl. Kirketid." en Korrespondent fra Italien til det engelske Valdenserblad „Voice of Italy". I andre Blade oplyses dog, at det ikke var en Krone, men kun en Bisskopshue, som Keiser Wilhelm sendte Paven til hans Jubilæum; men, som „Lehre und Wehre" bemerker, for Paven er det naturligvis hverken om Kronen eller om Bisskopshuen i og for sig selv at gjøre, men om den Anerkjendelse, som Fyrsterne giver ham ved at bringe ham Gaver af den ene eller anden Art. Og med fuld Grund tilføier det samme Blad: Vi Amerikanere har at beklage, at ogsaa vor Præsident Cleveland er blandt dem, som bringer Paven Gaver. Vistnok har han hverken sendt ham en Bisskopshue eller noget andet Slags Hue, men en Udgave af de Forenede Staters Konstitution. Men Præsident Cleveland skulde vide, at Paven, hvis han virkelig studerer de Forenede Staters Konstitution, kun gjør det i den Hensigt at skyde Bresche i den. Overhovedet, hvad har Præsident Cleveland med Paven at gjøre? Han selv er ikke Katholik, men Protestant, og hans Gave lader sig derfor vanskelig opfatte som Gave af en Privatperson. Men som de Forenede Staters Præsident har han ingen Ret til at sende Paven en Gave.

Udtrædelse af Synoden.

Midtre Coon Valley Menighed, Vernon Co., Wis., besluttede under sit Aarsmøde den 10de Januar 1888 enstemmig at træde ud af Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika. Som Grund anføres Synodens Beslutning angaaende Presteskolen i Northfield.

Indkomne Bidrag.

Til Understøttelse af trængende Presteenker: Professor Mohn $2, Pastorerne J. Koren, Estrem, J. K. Rystad, Growe, Quammen, J. Bergh, M. Koefod, Nilsen, Smeby, Wisnæs, P. H. Dahl, Everson og Hilmen hver $3; tilſ. $41.

Ridgeway, Jowa, den 25de Januar 1888. Einar Wulfsberg.

Til Indremissionen: Ved L. O. Thorpe fra Vinje Mgh.s Kvindeforeninger, Willmar, Minn., $74.

Faribault, Minn., 25de Januar 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerløn: Ved Past. P. T. Hilmen $24 (Plum Creek Menighed af Anders Thompson og John Scheie hver $3, Lars og Thorstein A. Thompson hver $1, Andrew Eriksen $2, Vor Frelsers Mgh. af Halvor B. Gladem $1, indſ. ved K. Gladem $3, Pastor P. T. Hilmen $10); ved Past. H. J. Strand $5.50 (Amund Hagen, Knud Fabnæs, Hans Aas, E. Bøien og Aug. Lane hver $1, Svend Børsheim $0.50); ved H. P. Solstad, Fisher, Minn., fra Mdl. af Byglands Mgh. $12 (Ole Osmundsen $5, Ole D. Ose den yngre og

Mrs. Bertha Ose hver $2.50, Peder Johnson og Miss Ingeborg D. Ose hver $1); ved Past. R. J. Wisnæs $11.50 (Høstoffer i Søndre Pleasant Mgh. $7, do. i Nordre do. $4.50); ved H. B. Hustvedt fra Geo. Johnson, Pastor Skaars Kald, $3; ved Pastor T. A. Torgerson $29.25 (Lime Creek Menighed $18.25: indsamlet ved T. G. Hønsey fra ham selv, A. J. Sime, C. O. Thompson, J. Martinsen, O. A. Føli, Mrs. R. Rolandsen og L. Tistal hver 1 Sæk Hvede, indf. ved Th. J. Sæterdal fra E. B. Stene og O. K. Singelstad hver 1 do., Mrs. A. E. Tærum, H. Edwin og S. E. Stene ½ do., M. Ludvig, S. S. Skjelnes og Th. J. Sæterdal hver $1, S. A. Furrevig $0.60, E. A. Børsli og Nils H. Ludvig hver $0.25, Silver Lake Mgh. $11: indf. ved S. Hansen fra M. E. Landsrud, A. E. Landsrud og S. Hansen hver $2, M. S. Hansen, S. S. Hansen og H. Halvorsen hver $1, Hans Halvorsen og E. S. Hansen hver $0.50, Ingri Halvorsen, Kristine, Aase og Ingeborg Hansen hver $0.25); ved Past. J. G. Nilsen fra ham selv $5; ved Pastor J. Bale $26.90 (Offer i Kristiania Mgh. $13.85, Konf.offer i Goel Mgh. $13.05); tilf. $116.65.

Til Understøttelseskassen: Ved Past. J. Th. Ylvisaker Konf.offer i Freeborn Mgh. bestemt til Student O. K. Ramberg $37.80; ved Pastor A. E. Andersen fra Byglands Mgh., Polk Co., Minn., bestemt til Grunde Grundesen $18; tilf. $55.80.

Til Indianermissionen: Ved Past. P. T. Hilmen fra Tina og Gunda Hilmen $2; ved Past. H. J. Strand fra Kvdf. i London Mgh. $6.72; ved H. P. Solstad fra Mrs. Anne Ose, Byglands Mgh., Minn., $3; ved Pastor R. J. Wisnæs $4.45 (Chr. A. Sundet og A. Kvinild hver $1, Hans Sundet, Anne Reitan og Gunnar O. Borman hver $0.50, Marie og Sophie Sundet hver $0.10, Marie, Charlotte og Dikka Wisnæs hver $0.25); ved H. B. Hustvedt $1 (Katie, Bennie, Tommy og Olaf Hustvedt hver $0.25); tilf. $17.17.

Decorah, Iowa, den 26de Januar 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. For $5.00 til hver af undertegnede fra Vestre Freeborn Kvdf. aflægger vi herved vor bedste Tak. T. G. Opsahl. O. K. Ramberg.

Taksigelse. Modtaget fra Kvdf. i Red Wing $10.00, fra Kvdf. i Madison 1 Kvilt og af Prof. Stub ½ Cord Ved, hvorfor takkes hjerteligst. Johan Nørvik.

Til Husholdningen i Decorah: Af Past. K. Magelssen 90 Pund Kjød; fra Glenwood Mgh. af Ole Resset 45 Pund Ost. Ole K. Haga.

Rettelse. I Nr. 2 staar: til Madagaskarmissionen fra Amund Eriksen Waage $40.00; Navnet skal være A. E. Maage, og Bidraget var en personlig Gave.

Indhold: Foredrag i Anledning af Menighedens Udtrædelse ved G. K. Norsving. — Tale af Prof. H. G. Stub ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887. — Et Vidnesbyrd om afdøde Dr. Walther. — Missionsefterretninger. — Kirkekrønike. — Udtrædelse af Synoden.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 10. Februar 1888. { Nr. 6.

Om Forældres Samtykke til sine Børns Giftermaal.

„I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske." Saa synger vel kristelige Brudefolk i Fællesskab med dem, der har indfundet sig ved Vielsen som Vidner til deres Egteskab og Deltagelse i deres Glæde. Men saa kan med Sandhed kun de Egtefolk synge og tale, der slutter sit Egteskab saaledes, at Gud kan vedkjende sig deres Formæling som en Forbindelse indgaaet efter hans Vilje og Velbehag og i Lydighed mod hans Bud, medens det Brudepar derimod, der med bevidst Overtrædelse og Tilsidesættelse af Guds Bud tænker paa at indtræde i Egteskabet, kun driver en Løgnens Leg og Spot med en saadan Bekjendelse.

Til de Bud, som en kristelig Yngling og en kristelig Jomfru har at agte paa ved sit Egteskab, hører ogsaa det fjerde Bud: „Du skal hædre din Fader og din Moder." Hvis en Søn eller Datter i hvilkensomhelst anden Hensigt, selv om det blot var for at besøge en Ven eller Veninde, for en Stund vilde forlade det fædrene Hus og uden at sige et Ord for at forvisse sig, om Forældrene vilde billige en saadan Bortdragen eller ikke, pakkede sin Vadsæk og drog afsted, vilde allerede dette ikke være Vidnesbyrd om nogen stor Ærbødighed mod Fader og Moder. Men om Indgaaelse af Egteskab er det allerede i Paradiset sagt: „Derfor skal Manden forlade sin Fader og sin Moder og blive fast hos sin Hustru" (1 Mos. 2, 24.). Et Barn, som gifter sig, forlader sin Fader og Moder, som har næret og pleiet denne Søn eller Datter fra Barnsben af, trofast og omhyggelig passet det i sunde som i syge Dage og Nætter og overøst det med sin Kjærlighed; det knytter sit Ve og Vel, hvori Forældrene paa det inderligste deltager, til en anden Person, som ved en saadan Forbindelse træder ind i et saadant Barns Familie og Slegt og fra nu af uundgaaelig til en vis Grad maa dele Ære og Skam, Lykke og Ulykke med de nye paarørende. Al den Ulykke, som et Barn ved sit Egteskab paadrager sig, lægger det

ogsaa for en Del paa sine Forældre. Hvor mangen en Svigersøn har ikke bragt sine Svigerforældre til Betlerstaven, ja med Sorg i Graven! Hvis man nu medrette forarger sig over en Forretningsmand, som uden at indhente sin Partners Raad og Samtykke indlader sig paa Foretagender, der vilde bringe denne Tab, om de skulde mislykkes, hvad skal man da, rent menneskelig seet, sige om et Barn, der uden sine Forældres Raad og Samtykke, ja muligens endog stik imod deres Vilje foretager et Skridt, som nødvendigvis maa bringe Forældrene den bitreste Hjertesorg, hvis det bærer galt afsted? Hos et Barn, der handler saaledes mod sine Forældre, kan man fornuftigvis hverken søge efter den Kjærlighed eller Ærbødighed mod Forældrene, som burde findes hos et ret Barn.

Men ligesom et Barn, der uden sine Forældres Vidende eller endog mod deres berettigede Vilje indtræder i Egteskab, sætter ud af Betragtning den Kjærlighed og Ærbødighed mod Fader og Moder, som det fjerde Bud fordrer, saaledes forsynder ogsaa den sig, som vil egte en Pige mod hendes Forældres Vilje og Vidende. Blandt alle de Goder, et Menneske kan opnaa efter den første Artikel og den fjerde Bøn, er vel med Undtagelse af dets eget Liv dets Barn det største. Den Mand, som ser sin surt erhvervede Eiendom synke i Grufet som et Rov for de graadige Ildsluer eller gaa tilbunds som et Bytte for Bølgerne, priser sig endnu lykkelig, hvis han kan rive sine smaa Børn ud af Ilden eller Bølgen og slutte dem i sine Arme. Gjælder altsaa allerede den, der stjæler en Mands Penge eller røver hans Hest, som en elendig Skurk, som man sender Politiet i Hælene paa og, naar han er greben og overbevist, sætter i Fængsel under Laas og Lukke, hvad fortjener saa den, der frastjæler den samme Mand uden hans Vidende og mod hans vel berettigede Vilje et Gods og en Eiendom, som han skatter langt høiere, stjæler hans Barn, hans Kjød og Blod, ud af hans Hus og ud af hans Hjerte? Ja, Luther har Ret, naar han siger: „Hvem vilde billige sligt: Jeg har opdraget en Datter med saa megen Bekostning og Møie, Bekymring og Fare, Flid og Arbeide og i saa mange Aar sat hele mit Liv med Legeme og Gods ind derpaa — og hun skulde ikke være bedre beskyttet, end om hun var min Ko, som havde gaaet sig bort i Skoven, og som enhver Ulv kunde æde; saaledes skulde ogsaa mit Barn staa der uden Støtte, saa at den første den bedste Karl, som jeg ikke kjendte, ja som maaske havde været min Fiende, havde Magt og fri Adgang til hemmelig at stjæle hende fra mig og uden mit Vidende og Vilje bortføre hende? Der er dog ingen, som vilde lade sine Penge eller sit Gods staa saa aabent, at den første den bedste, som kom, kunde tage det. Men nu tager Karlen ikke alene mine Penge og mit Gods fra mig, men mit

Barn, som det har kostet mig saa megen Møke at opdrage, og desforuden faar han sammen med Datteren mit Gods og mine Penge; jeg maa altsaa betale ham og for den Sorg og Synd, han har begaaet mod mig, lade ham arve mit Gods, som jeg med saa megen Møie og Slid har erhvervet. Det er isandhed at belønne Ondskab med Ære; det er at lukke Dør og Port paa vid Væg og give Anledning til at gjøre ondt og Skade." (St. Louis Udg. X, 759.)

At Forældrenes Samtykke, saa langt som Retsgyldigheden af deres Myndighed maa anerkjendes, er nødvendigt til et gyldigt Egteskab, fastholder da ogsaa de borgerlige Love i vort Land. Saalænge nemlig som en Søn staar under sine Forældres Myndighed, d. e., til hans borgerlige Myndighedsalder, kan Egteskabet efter Lovene i de Stater, hvor saadanne Love findes, kun da lovlig indgaaes, naar den mindreaarige Parts Forældre bevislig har samtykket. Men for Gud eksisterer ingen Mindreaarighed, ingen Myndighedsalder, som lader et Barn vokse fra det fjerde Bud; Ordet: „Du skal hædre din Fader og din Moder", gjælder i samme Grad for den myndige Mand som for Gutten, der gaar paa Skole med sin ABC og Tavle; og Datteren, til hvem det heder: „Foragt ikke din Moder, naar hun bliver gammel" (Ordspr. 23, 22.), kan ikke opleve den Tid, der tillader hende at tilsidesætte den Ærbødighed, som det fjerde Bud fordrer. Det har saavel den naturlige som den oplyste Fornuft allerede fra Arilds Tid erkjendt. Luther skriver: „Hertil kommer for det fjerde ogsaa det Eksempel, som findes i den gamle Lov og hos alle Fædre, hos hvem det har været baade Ret og Sedvane, at Forældrene bortgiftede sine Børn af sin egen Magtfuldkommenhed som Øvrighed, saaledes som det tydelig staar 2 Mos. 22, 17., og som Isaks, Jakobs, Josefs og Samsons Eksempel viser. For det femte har dette været en naturlig Ret selv hos Hedningerne, som f. Eks. Grækerne, der var de viseste Folk paa Jorden. Thi hos den græske Digter Euripides staar det: 'Min Fader har at sørge for mit Giftermaal, det sømmer sig ikke for mig at sørge for det.' Disse Ord finder St. Ambrosius overordentligt Behag i (Bog I om Abraham) og formaner dermed alle Kvinder til, at de skal følge Rebekkas Eksempel og ikke forlove sig selv, ei heller selv vælge Mænd, men overlade Forældrene den Omsorg og Magt." (St. Louis Udg. X, 758.)

Men, kunde maaske en indvende, Forældrene maa dog have en antagelig Grund til at negte sit Samtykke til sit Barns Egteskab med denne eller hin Person, hvis Barnet skal høre paa og tage Hensyn til deres Indsigelse. Dertil svares: Vistnok staar Forældre, der forbyder sit Barn at egte en Person, de ikke liker, Gud til Ansvar for Grundene til deres Fremfærd. Dersom de f. Eks. ikke vil give en Beiler sin

Datter, fordi de ikke finder ham rig eller anseet nok, vil Gud visselig drage dem til Regnskab for deres gjerrige og havesyge, verdslige Tanker. Ogsaa kan et Barn eller dets Sjælesørger vel foreholde Forældrene en saadan syndig Tænkemaade, naar den lægges for Dagen og vil gjøre sig gjældende, bede og formane dem til at opgive denne for Gud forkastelige Grund til at negte sit Samtykke til Egteskabet. Men rent galt vilde det være raadet og handlet, hvis man i Tilfælde af, at Fader og Moder ikke hørte paa en saadan Bøn og Formaning, vilde sige til et Barn: Nu, gaa kun hen og gift dig selv uden og mod dine Forældres Vilje, og Barnet saa trods Forældrenes Indsigelse vilde indgaa i det forbudte Egteskab. Forældrenes Ret grunder sig jo ikke paa, at de handler med det rette Sindelag; da kunde jo en Søn eller en Datter ogsaa opsige sin Fader Arbeide og Tjeneste, hvis han sammenpugede eller paa anden Maade misbrugte Frugterne af deres Arbeide, ja da behøvede et Barn, som havde vantro eller endog lastefulde Forældre, overhovedet ikke længere at adlyde dem eller at vise dem nogen barnlig Ærbødighed. I en saadan Miskjendelse af den guddommelige Orden var den fromme Jakob saa langt fra at gjøre sig skyldig, at han megetmere lod den gjerrige, uærlige, troløse, afgudiske Laban beholde sin Faderret ubeskaaren og ikke stjal Rakel, som han begjærede til sin Hustru, fra hendes Fader eller gik bort med hende uden at bemøie sig med at indhente Faderens Samtykke eller at respektere hans Vægring. Forældrenes Ret til at fordre Lydighed af Børnene beror saaledes ikke paa den Art og Maade, paa hvilken, eller paa det Sindelag, hvormed de bruger denne sin Ret, men paa deres Stilling som Forældre og paa det hellige Bud, hvormed Gud vil have Forældrestillingen støttet og beskyttet: „Du skal hædre din Fader og din Moder." Intet Menneske har Ret eller Magt til at svække et saadant Guds Bud, til at sætte sig ud over det eller at fritage andre for Lydighed mod det, saaledes som det er skeet og fremdeles sker i Pavedømmet, og som ogsaa udenfor dette ikke blot vantro Verdensmennesker, men nu og da ogsaa saadanne, som vil være kristne, ja selv Prester, som sandelig baade kunde og skulde vide det bedre, handler.*)

Men medens Gud ikke har givet noget Menneske paa Jorden Ret til at fritage sig selv eller andre fra nogetsomhelst guddommeligt Bud, saa har han dog, han, Lovgiveren selv, givet en Regel, hvorefter Lydigheden mod det fjerde Bud skal indrettes, og som lyder: „Man skal adlyde Gud mere end Menneskene" (Apost. Gjern. 5, 29.). Forlanger Forældre, forlanger Øvrigheden noget, som Gud selv i sin Lov

*) Et saadant Tilfælde, der nylig hændte i Staten New York, og hvori Prester af en Synode, der kaldes luthersk, havde stor Andel, har foranlediget nærværende korte Afhandling.

har forbudt, saa maa Lydigheden mod Guds eget Bud staa saa meget høiere end Lydigheden mod Mennesker, som Gud staar høiere end Menneskene, ja selv end saadanne, som han har forlenet med Herredømme ligeoverfor andre, og som vistnok kan befale og fordre Lydighed, men som ikke paa første Haand har at bestemme, hvad der skal være Ret og ikke Ret for Gud. Hvis altsaa en Fader først havde givet et Barn sit Samtykke til det Egteskab, det havde isinde at indgaa, men saa siden, efterat Forlovelsen havde fundet Sted, uden gyldig Grund tog sit Samtykke tilbage og forlangte, at Forlovelsen skulde hæves, saa turde Barnet ikke efterkomme dette Forlangende eller Bud; thi derved vilde et for Gud gyldigt, i Virkeligheden ved Forlovelsen sluttet Egteskab være brudt, og Synd begaaet mod det klare Guds Bud. Eller hvis en Fader vilde tvinge sin Søn eller Datter til ugift Stand, fordi han maaske ikke vilde give Udstyr eller for en billig eller slet ingen Løn vilde bruge Barnet til Tjener eller Pige, saa var Barnet visseligen ikke forpligtet til at tilsidesætte Guds klare Ord: „Men for Skjørlevnets Skyld have hver Mand sin egen Hustru, og hver Hustru have sin egen Mand“ (1 Kor. 7, 2.), d. e., kan du ikke undvære Egteskab uden at staa i Fare for at falde i svær Synd, saa tag dig en Egtefælle. I hvilke Tilfælde Negtelse af et bestemt Egteskab ligefrem betyder Negtelse af Egteskab overhovedet, lader sig kun afgjøre ved at undersøge de enkelte Tilfælde, og ligesaa vist som Forældre maa se vel til, at de ikke ved en kjødelig, egensindig Negtelse af sit Samtykke forsynder sig mod sine Børn, især sine Døtre, ved at kue deres Samvittighed og sætte deres Legeme og Sjæl paa et farligt Spil, ligesaa vist maa paa den anden Side ogsaa Børnene vogte sig vel, at de ikke selvkloge og letfærdige handler uden Overlæg og foresnakker sig, at de i sin Samvittighed var bundne til trods Forældrenes Forbud at styrte sig ind i Egteskabet. Der gives i Egteskabet alligevel Nød og Trængsel nok; hvilken kristen skulde ikke ængstelig sørge for at bevare en god Samvittighed, naar han begiver sig ind i en Stand, hvori han maa være belavet paa saa mangt et surt Stridt?

Altsaa, du Fader og Moder, hvis en Mand beiler til din Datter og beder dig om hende til sin Hustru, saa gaa samvittighedsfuldt tilverks, som om du stod for Guds Aasyn. Lad dig ikke blende af Gods og Guld; en rig Vellystling kan ikke gjøre nogen Hustru lykkelig, men vel meget ulykkelig, og at hun tilsidst kan blive nødt til ved Vaskebrettet at ernære ham, er ikke det værste, der kan forestaa den Kvinde, som tager ham til Mand. Lad heller ikke smaa Formuesomstændigheder indtage dig mod Beileren; en Mands sande Værd lader sig ikke beregne efter Dollars og Cents. Er Manden retskaffen, istand til redelig og ærlig at ernære sin Hustru, og fremfor alt, hvis

han har den rette Tro og Bekjendelse, saaledes som du og dine, saa kald i Guds Navn paa dit Barn og spørg hende: „Vil du fare med denne Mand?“ og svarer hun, som Rebekka gjorde: „Ja, jeg vil fare“, saa vær tilfreds dermed og tak Gud, som har ment det godt med dit Barn, saa at hun med Gud og Æren er bleven Brud. Men ser du, at Manden er saadan beskaffen, at dit Barn vilde faa det ondt hos ham, saa vær heller ikke svag; vid, at Gud vil spørge dig: Hvad har du gjort med dit Barn, som jeg har betroet dig? Hvortil har jeg givet dig Faderret? Hvorfor har du ikke gjort, hvad der var din Pligt? Vær heller ikke paa rede Haand med den Undskyldning: Det hjælper saa intet alligevel; man maa finde sig i, hvad man ikke kan hindre. Vil dine Børn ikke høre dig, saa bevar i det mindste din Samvittighed ren. Men er Tilfældet vanskeligt, saa bed itide din Sjælesørger om Raad. Naar du røgter din Gjerning, vil ogsaa Gud vedkjende sig dig.

Og du, kristelige Jomfru, sig du kun trøstig lige i Ansigtet paa den Mand, der med Tilsidesættelse af det fjerde Bud vil tage dig tilegte: Hvo som foragter sin Moder, vil heller ikke elske og ære sin Hustru, saaledes som Gud finder Behag i, og den, som kan træde paa mine Forældres Hjerte, maa ikke tale til mig om Kjærlighed og Troskab; for ham bevare Gud mit Hjerte.

Og du, unge kristne, som begjærer en Pige tilegte, tro ikke, at du først maa vinde Datterens Hjerte og Ja, og at der da altid er Tid til at forhandle med Forældrene. Nei, overbevis dig først om, at dine egne Forældre vil finde Behag i denne eller hin Svigerdatter; bed saa hendes Forældre om Datteren og lad dem afgjøre, om du ogsaa af hende tør modtage Jaordet, hvis hun vil give dig det. Og lad saa den Tid komme, da I i Fællesskab synger: „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske“, og for Alteret i Guds Navn giver hinanden eders Hænder. (A. G. i „Der Lutheraner“.)

Om det religiøse Sværmeri.

(Af O. Jonassen.)

Alt Sværmeri beror paa en Opvækkelse. Naar den Helligaand har faaet vakt Mennesket op af Dødsdvalen, lært ham at se sin fortabte Tilstand, da kan det saa let hænde, at Mennesket istedenfor i stille Lydighed af Guds Aand at lade sig føre til Omvendelse i Guds Orden egenmægtig tager sig selv tilrette og saaledes vil tage det som et Rov, der dog kun er en Guds Gave. Opvækkelsen er

derfor det kritiske og farlige Punkt i Menneskets Omvendelseshistorie. Thi Mennesket staar her paa det farlige Punkt, hvor han kan modstaa Naaden, idet han ikke i Selvfornegtelse vil hengive sig i Sandheds Lydighed, skjønt han vel en liden Tid vilde fryde sig i Sandhedens Lys (Joh. 5, 35.), eller at han i Sendrægtighed kan forsømme Naadens beleilige Tid, eller at han paa en selvraadig Maade kan ville fastholde sin Opvækkelse istedenfor at lade den blive Gjennemgangspunkt til Gjenfødelsen (Martensen). Derfor finder vi ogsaa saa meget af det religiøse Hovmod i Sværmeriet, Hovmod under Ydmygheds Skin. Den usande Pietisme i dens forskjellige Former træder os her imøde, og Følelseslivet spiller her en fremtrædende Rolle. Istedenfor Jordens Salt finder man her usunde og gjærende Stoffer, aandelige Aborter, utidige Fostre, Karikaturer af det hellige. Baade den gamle og nyere Kirkehistorie viser os dette. Opvækkelsens Fare er af Suso*) træffende sammenlignet med Bierne, naar de gjør Honning: naar disse første Gang farer ud af Kuben, da flyver de forvirrede om og ved hverken ud eller ind; nogle flyver vild og bliver fortabte, men andre føres atter tilbage til Kuben. Skal derfor Mennesket bevares fra at komme ind paa Sværmeriets Afveie, trænger det nok at lægge sig paa Hjerte Jesu Ord, naar han siger: „Bliver i mit Ord, da ere I sandelig mine Disciple, og I skulle erkjende Sandheden, og den skal gjøre eder fri" (Joh. 8, 31. 32.). Sværmeriet er heller ikke blot en uskyldig eller barnagtig Foreteelse; oftest er det megetmere det modsatte. Samfund og Kirke møder ofte en stor Fare fra den Kant — vi behøver blot at minde om Gjendøberne og Agricolas**) Parti paa Luthers Tid —, idet man hader al Tugt og Orden, saaledes at Friheden her bliver til en over alle Grænser gaaende Lovløshed. Og for den enkelte hvilke Farer! Sværmeriet er som en Farsot, det griber om sig med en frygtelig Fart og en næsten uimodstaaelig Magt. Her kan vi tydelig se, hvorhen det bærer, naar Mennesket river sig løs fra den Aand, som skal veilede til al Sandhed. Med saadanne Mennesker kan det sidste blive værre end det første; thi her kan man saaledes forvilde sig, at det — menneskelig talt — bliver et forgjæves og et forfængeligt Arbeide at forsøge at føre og tale tilrette saadanne. Det aandelige Hovmod kan her vise sig i saadanne frastødende Former, at man kan grue for det. Selvgodheden har aldeles fortrængt Ydmygheden, og for sand, virkelig Anger og Syndserkjendelse er der ikke mere Plads hos et saadant Menneske; man er ikke længere

*) En Dominikanermunk i Tyskland, død 1365, en af de saakaldte Mystikere, der ivrig arbeidede for en inderlig Hjertets Tilegnelse af den guddommelige Sandhed. Red.

**) En af Luthers samtidige, som i falsk Iver for Evangeliet ganske forkastede Loven og negtede, at den var Guds Ord. Red.

„syndebenaadet", men man er nu virkelig „syndefri" og hævet over Timelighedens og Sanselighedens Verden og inde i en „Verden" — om den kan kaldes saaledes —, hvor alt er Inderlighed og Aandelighed.
„Mine Børn, vogter eder for Afguderne" (1 Joh. 5, 21.).

Fra New Hope, Wis.

Paa et Menighedsmøde i New Hope Kirke Lørdagen den 21de Jan. 1888 oplæstes og indleveredes følgende Erklæring, der er undertegnet af 24 stemmeberettigede Medlemmer, hvoraf de 5 er Ungkarle eller ugifte:

Vi undertegnede Medlemmer af New Hope Menighed afgiver herved følgende Erklæring:

1) Da Past. K. O. Eidahl trods Formaning og Belærelse har forkastet vigtige Lærdomme i den lutherske Tro og Bekjendelse (f. Eks. den lutherske Lære om Omvendelsen) og deltager med andre, som fører aabenbar falsk Lære, i at nedbryde Synoden, baade i Ord og Gjerning arbeider for Opretholdelsen af en Skole, der har til Maal at ødelægge Synodens egne Læreanstalter, gjør de sværeste ubeviste og ubevislige Beskyldninger mod Prester og Lærere i Synoden, som holder fast ved den gamle lutherske Tro og Bekjendelse, og har derved vildledet mange og fremkaldt Splittelse i Menigheden;

2) Da Majoriteten af New Hope Menighed paa Aarsmødet den 7de Debr. 1887 har brudt med vor gamle Menighedskonstitution og trods Protest og uden gyldig Grund udtraadt af et rettroende Kirkesamfund, som vi fremdeles ønsker at tilhøre, og da der nu efter dette Brud med Synoden ikke mere er nogen Sandsynlighed for, at vi kan faa disse Ting, som besværer vore Samvittigheder, tilfredsstillende ordnede:

Saa finder vi undertegnede Medlemmer af New Hope Menighed det efter Guds Ord ikke længere forsvarligt at bruge Past. K. O. Eidahl som vor Prest og Sjælesørger; ligeledes: at vi ikke længere kan staa i Menighedsforbindelse med den Del af New Hope Menighed, som endnu holder fast ved Past. Eidahl og har brudt med vor gamle Menighedskonstitution og udtraadt af Synoden og saaledes faktisk skilt sig fra os og er bleven en ny Menighed, og vi erklærer os herved at være den rette, oprindelige „New Hope norske evangelisk-lutherske Menighed i Portage County, Wisconsin", der holder fast ved den gamle Menighedskonstitution og den gamle lutherske Tro og Lære og staar i Forbindelse med „Synoden for den norske evangelisk-lutherske Kirke i Amerika".

Naar De nu, Hr. Redaktør, for anden Gang faar at melde New Hope Menigheds Udtrædelse af Synoden, saa vil De maaske spørge: Hvordan kan da dette forholde sig? Lad mig derfor give en kort Beretning herom.

Allerede paa Aarsmødet i December 1886 fattedes Beslutninger om at udtræde af Synoden, dog paa visse Betingelser, som Forslagsstilleren, Past. Eidahl, nævnte, og som gik ud paa, at hvis Synoden paa sit kommende Aarsmøde handlede saa eller saa, da skulde Forbindelsen være hævet. Det blev da ogsaa overdraget Presten og Repræsentanterne at handle derefter. Uagtet nu Synoden efter disses Mening handlede saaledes, at de havde havt fuld Ret til at indlevere Udtrædelseserklæringen under Synodemødet, fandt de det dog rettest at forelægge Sagen igjen for Menigheden paa et Møde den 25de Juni 1887.

Der fremlagdes da et ubegrundet Forslag til Udtrædelseserklæring. Vi Synodemænd ønskede at vide Grunden til Udtrædelsen, allerhelst da Alting tydede paa, at den egentlige Grund var den, at man mente, Synoden førte falsk Lære. § 5 af Menighedens Konstitution blev fremholdt. Den lyder saaledes: „Menigheden vedbliver at være i kirkelig Forbindelse eller Samfund med Synoden...., saalænge den vedbliver i den lutherske Tro og Lære." Vi mente da, at for at handle i Overensstemmelse med Konstitutionen maatte man anføre som Grund, at Synoden nu ikke længere „vedbliver i den lutherske Tro og Lære"; hvis ikke, saa maatte man vente til næste Aarsmøde og da faa Konstitutionen forandret. Past. Eidahl erklærede, at hans Grund til at udtræde var den falske Lære i Synoden, men at de, som ikke havde denne Grund, kunde jo udtræde af andre Grunde, f. Eks. for at faa Fred i Menigheden o. s. v., og saaledes var det bedst ikke at anføre nogen Grund. Hermed blev det da ogsaa. Erklæringen vedtoges med 60 Stemmer. 7 stemte imod, og 14 stemte ikke.*)

Vor Stilling i Menigheden blev nu end mere trykkende. Vor Prest og Sjælesørger havde stemplet vore Trosbrødre i Synoden som falske Lærere og dermed i Virkeligheden ogsaa os, og nu var det at befrygte, at ogsaa Flerheden af Menigheden havde gjort det samme. At man ingen Grund vilde anføre i Udtrædelseserklæringen, kunde, som Stillingen var, ikke tilfredsstille vore Samvittigheder. Noget ordentligt Diskussionsmøde om Lære havde vi aldrig kunnet faa. Vel sagde Presten, at vi ikke var saadanne farlige Missouriere som de, han havde erklæret for falske Lærere, og at vi derfor burde slaa os tiltaals, da hans Dom ikke gjaldt os; men dette hjalp os intet, al den Stund vi ikke ved andet, end at vi staar i nøie Trosenhed med disse dømte Lærere, og at deres virkelige Lære er den gamle lutherske Lære, som vi ved Guds Naade ogsaa vil holde fast ved. Naar vi saa bad om at faa et Møde, hvor en af disse Lærere kunde være tilstede og faa forklare sig, saa vilde man ikke høre derpaa.

Saa underrettede vi Formand Frich om vor Stilling og bad ham være os behjælpelig paa en eller anden Maade. Han tillyste da Visitats til den 28de Sptbr. for at forhandle om Udtrædelsen. Forat Formanden ikke skulde reise forgjæves, fik vi dette Møde lovlig sammenkaldt. Formand Frich blev rigtignok negtet Visitats; men han fik dog Taleret i Mødet, og da Debatten

*) Denne Beslutning samt en Protest derimod er indført i Kirketid. Nr. 29 for 1887.

kom ind paa Læren, fik han Anledning til at aflægge flere Vidnesbyrd for Sandheden, hvilket glædede os. Paa dette Møde blev besluttet, at Afgjørelsen af denne Sag om Udtrædelse af Synoden henvises til Menighedens Aarsmøde.

Paa Aarsmødet den 7de Dcbr. 1887 blev da Menighedens Konstitution forandret. Der var før nedsat en Revisionskomite, som nu fremlagde, hvad den troede burde forandres. Forat Forandringen kunde blive Lov, udkrævedes to Trediedeles Stemmeflerhed af de tilstedeværende Medlemmer. Den første og vigtigste Forandring var da af den ovenanførte § 5, som efter en længere Debat vedtoges, idet 90 stemte for, 18 stemte imod, og 14 stemte ikke. Da denne Afstemning var over, var der mange, som forlod Mødet, saa at da Udtrædelsesbeslutningen straks efter blev vedtagen, var der 74, som stemte for, og 6 imod. De øvrige Forandringer vedtoges med et mindre Antal Stemmer.

Giv du, o Gud, os trofaste Hyrder, som, brevne af Kristi Kjærlighed, intet andet Maal har for Øie end Sjælenes Frelse! Giv dem Naade til at forkynde alt Guds Raad til Salighed rent og uforfalsket, i al dets Strenghed og al dets Liflighed, saa at det ved Guds Naade kunde bære Frugt hos ret mange i en sand Omvendelse og Helliggjørelse! Ja, Gud hjælpe os alle til en sand Syndserkjendelse og Tro paa Jesus Kristus vor Frelser! Amen.

E. P. Kalstad.

Kirkekronike.

Amerika. Indianerbørnene i vort Missionshus Bethania i Wittenberg, Wis., var efter det sidste fra Past. T. Larsen nu 32 i Tal, og Guds Ord synes at have god Virkning ialfald paa nogle af dem.

— Lewiston norske evang.-luth. Menighed, betjent af Past. E. Borgen, besluttede paa sit aarlige Menighedsmøde den 16de Januar d. A. fra nu af udelukkende at benytte Synodens Salmebog ved sine Gudstjenester. Hidtil har Guldbergs været benyttet ved Siden af Synodens. E. B.

— „Norden"s nye Redaktør udtaler i sine Tiltrædelsesord, at Bladet ikke skal være et kirkeligt Organ, men at det vel under visse Omstændigheder kan tillade en alvorlig og sømmelig Diskussion om de brændende kirkelige Spørgsmaal. Det vil stille sig venlig ligeoverfor dem, som bekjæmper Missourianismen. I det hele tror den nye Redaktør sig at staa paa den afdøde Redaktørs Standpunkt, saavidt han kjender det, og vil gjerne følge i hans Fodspor.

— Det Møde, som vi nylig omtalte, at Prof. Mohn havde berammet til Afholdelse fra 22de til 29de Fbr., skal efter Bekjendtgjørelse fra ham i „Norden" og „Luth. Vidnesb." afholdes i Minneapolis til den nævnte Tid. Alle lutherske Menigheder, som ikke hører til noget Samfund, opfordres til at sende Delegater. Om flere end en Delegat fra hver Menighed skal have Tale- og Stemmeret i Mødet, vil Forsamlingen selv afgjøre.

— Den første Kirkeindvielse blandt Islænderne i Amerika. Af „Sameiningen" for Januar, som indeholder en udførlig Beretning herom, tager vi følgende: Den 18de Dcbr. 1887 blev den islandske Kirke i Winnepeg indviet. Indvielsen fandt Sted ved Høimessen, som begyndte Kl. 11 Form. Den høitidelige Handling, som foregik efter et paa Islandsk trykt Program, der uddeltes ved Kirkedøren, tog sin Begyndelse, idet Menighedens Organist spillede et Præludium paa det Orgel, der nylig var indkjøbt til Kirken. Efter dette kom Stedets Prest, J. Bjarnason, og Past. Fr. Bergmann fra Gardar, Dakota, gjennem Døren, ledsagede af Menighedens Trustees, og da de var komne ind i Kirken, læste de høit op af Davids Salmer 84, 1–4. og 24, 9–10. Hele Menigheden reiste sig og fremsagde høit: „Ære være Gud Fader, Søn og Helligaand, som været har af første Begyndelse, endnu er og altid bliver evindelig! Amen." Stedets Prest sagde: „Herren være med eder!" Menigheden svarede: „Og med din Aand." Derefter holdt Past. Bjarnason Bøn. Past. Bergmann læste 1 Kong. 8, 22–30. og 54–58., Bjarnason Ap. Gj. 17, 24–31., og saa Bergmann Joh. 17. En Salme blev sungen, og hele Menigheden fremsagde den apostoliske Trosbekjendelse. Past. Bjarnason læste Indvielsesordene, en Salme blev sungen, og Past. Bergmann holdt Bøn. Derefter bad hele Menigheden Fadervor. Til Tekst for sin Prædiken tog Past. Bjarnason 1 Mos. 28, 10–19. Om Aftenen prædikede Past. Bergmann, og den følgende Aften holdt han et Foredrag til Indtægt for Kirken.

Af det Regnskab, som ved Aftenmødet blev fremlagt, viste det sig, at Kirken kostede 4000 Doll. Ved Indsamling i og udenfor Menigheden var indkommet 1500 Doll. Et lignende Beløb var laant mod Pant i Kirkeeiendommen. De to Indvielsesdage indkom $332.50. Kirkebygningen er 66×46 samt 22 Fod høi og forsynet med Gallerier; der er en Tilbygning 12×18 Fod. Kirken, som er af Træ, har Siddeplads for 7–800 Mennesker. Antallet af de Islændere, som bor i Winnepeg, anslaaes til 2500.

— Fra Lincoln, Nebr., skriver den der bosatte luthersk Prest H. Frincke i „Der Lutheraner" bl. a. følgende: Hans Vanhellighed i Rom har nylig fundet for godt at ophøie Byen Lincoln i Nebraska til Biskopssæde. Herover blev der stor Glæde blandt de herboende Katholiker. Straks blev en Komite udnævnt for at modtage den nye Biskop, Fader Bonacum fra St. Louis, overensstemmende med hans Rang. Denne Komite, som bestod af tre prominente Katholiker, gik da ogsaa ivei med stor Dristighed. En høitidelig Modtagelse i Operahuset om Aftenen, samme Dag som Biskopen ankom, blev foranstaltet, og hertil indbødes alle Professorer ved Statsuniversitetet, hele Byraadet, alle Statsembedsmænd og alle protestantiske Prester i Byen ved smukt trykte Indbydelseskort. Guvernør Thayer skulde føre Forsædet; men han havde, som man siger, saa megen Takt, at han paa Modtagelsesdagen blev syg og lod sig repræsentere af en anden. Det samme gjorde Universitetets Kansler. Trods den bidende Kulde var Salen vel fyldt. Paa Scenen sad Æresgjesterne, blandt dem den engelske „lutherske" Prest Lipe af General=

synoden, som ogsaa skulde yde sit Bidrag til Pavedømmets Forherligelse. Ved Siden af ham sad en Kongregationalistprest og en Episkopalprest. Efterat Biskopen var forestillet, holdt han en kort Tale, hvori han bemerkede, at han betragtede den Hyldest, han fik, ikke som bevist mod ham, men mod hans Kirke, og sluttede med de Ord: „I gjør vel deri, at I i min Person ærer den Kirke, som er evig gammel og dog altid ny." Herefter indtraf det for vor By hidtil uhørte, at en Episkopalprest holdt en Velkomsttale for en romersk Biskop. Han sagde bl. a.: „Det er mig en stor Glæde at hilse den høiærværdige Dr. Bonacum, den første romersk-katholske Biskop i Lincoln Stift, velkommen som en Borger af Byen. Vi har en fælles Fiende i alt ondt, som er i Verden; derfor tør vi vist ogsaa Haand i Haand, i broderlig Kjærlighed kjæmpe mod denne fælles Fiende. Jeg lykønsker den romersk-katholske Kirke til den Visdom, som den har aabenbaret i Oprettelsen af dette nye Stift, og glæder mig som en Borger af denne By over, at den er bleven hævet til et Bispesædes Værdighed. Jeg haaber ogsaa, at den Kirke, som jeg i stor Skrøbelighed repræsenterer, vil følge sin romersk-katholske Søsters vise Eksempel og snart ligeledes ophøie denne By til et Bispesæde for Episkopalkirken."

Saa skede den 21de Dcbr. 1887 i Lincoln, Nebr. Dette er at drive Unionen saa vidt som mulig, naar man endelig ogsaa stifter Broderskab med Antikristen og ønsker ham Fremgang.

Norge. Om Skriftens Inspiration blev der ifølge „Luthersk Ugeskrift" i forrige Aar forhandlet i to Møder af Jarlsbergs Pastoralforening. Sagen indlededes med et Foredrag af Provst Schiørn. I den derpaa følgende Diskussion syntes samtlige Talere paa en nær at være enige i, at man maatte forlade de gamle Dogmatikeres Opfattelse af Inspirationen og fastholde, at denne var et Produkt baade af den Helligaand og Menneskeaanden, begge hævdede i sin personlige Selvstændighed. Derimod kunde man ikke tilstemme den Paastand i Indledningsforedraget, at Inspirationen kun var det samme som den Helligaands Oplysning i en forsterket Grad.

„De gamle Dogmatikeres Opfattelse", som disse norske Prester „forlader", er den, som vor Barnelærdom enfoldig har udtrykt med de Ord, at „Guds Aand har givet dem isinde alt, hvad og med hvilke Ord de skulde skrive". Istedenherfor lærer nu disse norske Prester, at Bibelens Bøger er blevne til ved Samvirken af to Aander, som begge virker selvstændig, nemlig Guds Aand og den menneskelige Forfatters Aand. Ja en af dem gaar endog saa vidt, at naar det heder, at den ganske Skrift er indblæst af Gud, saa paastaar han, at dette bare er gaaet til saaledes, at de hellige Forfattere har havt noget mere af Aandens Oplysning end andre kristne. Paa denne Maade fastholdes Barnelærdommen i den Moderkirke, som nogle ogsaa her i Amerika synes at ville følge i tykt og tyndt. En stor Glæde for Presterne i Jarlsberg maa det være, at de faar Ros for sin Optræden af et Blad som „Verdens Gang". Under Overskriften „Det dæmrer" udtaler dette Blad sin Glæde over, at det nu begynder at lysne lidt blandt Presterne, som før har siddet i saadant Mørke.

England. Dronning Victoria og Paven. Under denne Overskrift indeholder Bladet „Fædrelandet" fra Kristiania noget, som er vel værd at lægge Merke til i disse Tider, da Pavemagten synes at hæve sig maaske til en større Høide end nogensinde. Dronningen af Englands sedvanlige Opholdssted er Slottet Windsor i Nærheden af London i Prestegjeldet New Malden, hvor Charles Stirling fortiden er Prest. Denne Mand har i Stedets Avis gjort opmerksom paa, at Dronningen oftere har været tilstede ved Gudstjenesten i den katholske Kirke, at hun under sit Ophold i Mentone i Nærheden af Nizza i Sydfrankrige besøgte den katholske Domkirke under Høitideligholdelsen af „Palmeindvielsen", at hun i April sidstleden med særlig Tilladelse af Paven besøgte Klosteret Grande Chartreuse, hvor kun Katholiker har Adgang, at hun har besøgt den katholske Kirke i Weybridge og allerseneſt et Jesuiterkollegium i Nærheden af Windsor. Den Avis, hvori Presten omtaler disse Ting, sendte han til General Ponsonby, Kommandant paa Windsor Slot, med den Bemerkning, at han som loyal Undersaat her havde søgt at varsle om den Fare, som truer hendes Majestæts Throne fra den jesuitiske Indflydelse, hvoraf hun nu er omgiven. Heraf udspandt sig en Brevveksling mellem Presten og Generalen, hvori denne sidste paastaar, at meget af, hvad Presten har fortalt, er unøiagtigt, men vægrer sig ved at oplyse, hvori Unøiagtigheden bestaar, idet han bare henviser til de officielle Meddelelser om, hvad hendes Majestæt foretager sig. Heraf drager da Presten den Slutning, at det, han har meddelt, er i Hovedsagen rigtigt, og at de Unøiagtigheder, som kan være deri, angaar rene Ubetydeligheder. Han minder ogsaa om, at ifølge den engelske Thronfølgelov Act of settlement af 1701 vil den engelske Throne blive ledig i Tilfælde af en Fornyelse fra Regentens Side af „Forbindelsen med Pavestolen". Efter Stuarternes Fordrivelse blev der nemlig paa Grund af de Bestræbelser, som under disse Konger havde været gjorte for at skaffe Katholicismen Indgang, truffet de strengeste Bestemmelser for at forhindre, at noget saadant i Fremtiden skulde gjentage sig.

Rom. En pavelig Helgen. Pave Pius den femte sagde ofte: „Da jeg endnu var en Dominikanermunk, beholdt jeg endnu godt Haab om at blive frelst. Da jeg blev Kardinal, begyndte jeg at tvile. Men nu, da jeg har besteget den pavelige Stol, maa jeg opgive næsten alt Haab om at blive frelst." Og dette fortælles af Jesuiten Engelgrave. Dette er den selvsamme Pave, hvem den nuværende Pave har udraabt til Helgen og dermed foregivet at give ham Magt til gjennem sine Fortjenester og Forbøn at hjælpe andre i at opnaa den Himmel, som han selv var i Tvil om at naa.

(T. D. i „Lutheran Witness".)

Protokollerne

for de Møder, som holdtes Mand. Efterm. og Tirsd. Efterm. ved Prestekonferenſen i Minneapolis, er endnu ikke indkomne, men ønskes snarest mulig af E. L. K. Red.

Udtrædelser af Synoden.

New Hope Menighed fattede paa sit Aarsmøde afholdt den 7de Dcbr. 1887, efterat Menighedens Bilove var forandrede, følgende Beslutning: „New Hope norske evang.-luth. Menighed i Portage Co., Wis., ophæver herved sin Forbindelse med Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika." 74 stemte for, 6 stemte imod.

Ifølge Beslutning af New Hope Menighed paa dens Vegne

E. Hanson, Mgh.s Sekr.

Paa lovligt Menighedsmøde afholdt den 26de Novbr. 1887 vedtog Gols Menighed følgende Beslutning: „Gol norske evang.-luth. Menighed, Goodhue Co., Minn., ophæver herved sin Forbindelse med Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika." 38 stemte for, 5 imod, og 13 stemte ikke.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. J. Bale fra Cheyenne Mgh. $6.40.
Faribault, Minn., 31te Januar 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerlønskassen: St. Olafs Mgh. ved Past. B. Harstad $6 (T. E. Sætra $5, Reier Eriksen $1); Calmar Mgh., Ia., Høstoffer indf. ved O. A. Tenold $57.05 (O. P. Tenold $5, A. Flaskerud $3, L. O. Moen $4, P. Tvedt, E. Stenseth, O. A. Tenold, A. Kittelsby, G. A. Nystrøm, J. E. Grundeland, John Stenseth og Ellen Borlaug hver $2, L. O. Lillegaard, O. Helgesen, S. Støvern, Torkel Ramberg, Andrew Grundeland, R. F. Foss, J. J. Dahlen, Anton Moe, Erik Tvedt, Sjur Tvedt, G. Christiansen, P. Borlaug, H. Evensen, E. O. Flaskerud, Lars Helgesen, Edward Støvern, E. S. Haukedahl og J. P. Hove hver $1, Peder A. Fæbje, Christian Hakedahlen, G. G. Winger, A. G. Egge, Gulbr. Kragrud og O. Hilbal hver $0.50, Nels Grinde, Ole O. Ramberg (Øvre) den yngre, Lars Ramberg, O. Trykerud og Lars Trykerud hver 2 Bushels Hvede, Nils H. Grinde og Ole O. Ramberg (Nedre) hver 1 do., Mrs. J. Stenseth 4 do. [Hveden solgt for $7.55]); ved Past. N. P. Xavier $65.10 (J. E. Gerald $10, indf. ved O. Quamsoe fra ham selv, J. A. Bergley og G. Cormonton hver $5, Peter E. Wicken $3, Chr. M. Lunde og Hustru $4, indf. ved H. J. Blaker fra ham selv og Johnson Bros. hver $2, A. Olsen $1, Mrs. Christofersen og Miss Oline Olsen hver $0.50, indf. ved J. O. Langlie fra J. J. Langlie $2, J. O. Langlie, O. Ingebretsen, G. Halvorsen og And. Andersen hver $1, P. Olsen $1.50, Ole Edwood, G. Tollefsen, N. Wold, H. G. Halvorsen, Edw. Halvorsen, O. Nelsen, J. A. Sannum, A. A. Lynner, Mrs. Lynner, H. Eriksen, Mrs. G. Eriksen, Sven Larsen, M. Eriksen, And. Andersen, N. N. Wold, P. Sørensen, And. Bringen, Edv. Bringen og Mrs. T. Bringen hver $0.50, Mrs. Ingebretsen, Mrs. Larsen, Mrs. Wold, Mrs. Nilsen, Mrs. Ellingsen, Mrs. Sannum, Mrs. G. Sannum, J. Sannum, Mrs. Andersen, Mrs. Langlie, Ludvig Bringen og Miss A. Bringen hver $0.25, M. Nilsen, Sarah Nilsen og Mrs. Halvorsen hver $0.20, G. O. Lunder $3, A. Strøm $2, E. O. Otnes $1); ved Past. St. S. Reque fra Spring Grove Menighed $58.40 (indf. ved Ped. O. Vermager: Ole P. Volden, Ped. P. Bøien og And. J. Blegen hver $1.50, Hans Snedkerpladsen, Joh. O. Bondelie, Lauritz O. Volden, Erik A. Livdalen, Kristen A. Sundet og Iver H. Sylling hver $1, Asle E. Sundet, Peder O. Vermager, Hans A. Braaten, Anders O. Braaten, Ole E. Bjertnes, Haavel P. Johnsrud, Olaus H. Johnsrud, Ole Snedkerpladsen og Elling A. Sundet hver $0.50, Amund G. Lunde $5, indf. ved Ole E. Stensrud: Ped. J. Lommen $3, Chr. Nilsen, Chr. Engell, L. P. Budahl, Timan Gilbertson, Knud K. Kieland, Nils O. Blirrud, Ole K. Blirrud, Mrs. Pauline Henderson og Hans Ellefsrud hver $2, Haakon E. Kieland $2.50, Ole E. Kieland, Fingal Aslesen og John J. Lommen hver $1.50, Kristen Jakobsen, Ole E. Stensrud, Elling K. Kieland, Knud E. Kieland, Martin J. Floberg, Johan H. Blirrud og Olaus E. Vaaler hver $1, Mich. L. Eriksen, Henr. H. Henriksen, O. E. Hagen, O. J. Blegen, Andr. A. Homstad og Bjørn J. Bergerud hver $0.50, Narve H. Narvesen $0.40); ved H. B. Hustvedt fra Halvor Halvorsen og Ole Corneliussen, Past. Chr. Pedersens Kald, hver $1; ved Pastor St. S. Reque fra Wilmington Mgh., Minn., $15.50 (indf. ved And. A. Fossum fra Thos. E. Tryhus, Lars M. Qvinnild, Ole O. Hefte og J. P. Kopang hver $2, Knud O. Myhre, Svend Olsen, Halv. Vermager, Ole E. Olsgaard og Mrs. Marthe Tryhus hver $1, Asle Svendsen, Lars A. Grinager, Anders A. Fossum og Andr. A. Stenerhjem hver $0.50, Chr. Berg og Mrs. Siri Berg hver $0.25); ved T. R. Tobiassen, Hatten, Dak., indf. ved ham selv $35 (Peder P. Sponheim, H. P. Sponheim, Magnus Johnsen, Ole Jensen, Mrs. Katherine Lambheim og T. R. Tobiassen hver $5, A. H. Braaten og E. A. Tignes hver $2, Ambrose Thompson $1); ved Professor Ylvisaker indf. ved Thore Hansen, Edgerton, Wis., $50 (Thore Hansen, Ole J. Hansen, E. H. Hansen, Henry Johnsen, Søren Pedersen og John Hansen hver $2, J. B. Barnes $3, Magnus E. Nilsen $5, Andrew Jensen $10, H. O. Linstvedt $2, Nils Larsen, Jakob Johnsen, Peter Olsen, Carl Marthinsen, Edvard Wrølsen, H. H. Moen, Frank J. Hartzheim, Sondre Omsberg, Jens Pedersen, E. Svensen, Peter Marthinsen, Levor Knudsen og Christian

Christophersen hver $1, Ole A. Hauge $0.75, George Jakobsen, Ole Johnsen, Lars Evensen, Amund H. Hagen, Haagen Pedersen, Thom Johnsen, Nick Pedersen og Robert Johnsen hver $0.50, Olaus Jakobsen $0.25); Høstoffer i Washington Prairie Mgh., Ja., indſ. ved Ole Hansen Aarnes $28.50 (Elling Nilsen, Ole Aarnes, Mons O. Ramsey, John Nilsen og E. O. Bakke hver $2, Elling Ramsey, Endre G. Haugen og P. O. Bakka hver $5, Thrond Throndsen, Erik T. Styve og Tollef Ellestad hver $1, E. G. Aarnes $0.50); ved G. K. Norsving indſ. af ham ſelv i Vangs Mgh., Paſtor Kilbahls Kald, $26 (G. K. Norsving, K. H. Haugen og Ole O. Braaten hver $5, B. K. Norsving, K. K. Tasa og H. E. Tasa hver $2, H. O. Brøin og Ambjørn Tasa hver $1, John K. Tasa $3); Decorah Mgh. indſ. ved O. T. Arneſen $35.50 (B. Anundsen, Ole Nordgaard og John Herom hver $3, Ole A. Anderſen, L. M. Enger og G. O. Ruſtad hver $5, O. N. Bagne, Ole S. Vibne, J. Jackwitz, Mrs. E. Steen, Ole O. Sveisſer, Mrs. Mari Tobiaſſen, Ole Wingaard, F. Jurgens og E. S. Gjellum hver $1, Andreas Johnſen $2, Ole A. Viger $0.50); tilſ. $379.05.

Til Indianermissionen: Ved Mrs. Paſtor N. Chriſtenſen fra Kvbſ. i Vor Frelſers Mgh., Idaho, $10.

Til Underſtøttelseskaſſen: Fra Rochester, Minn., indſ. ved G. A. Huſemo $7.10 (ham ſelv $2.10, F. Nelſon $1, Jno. Dietrichſon, Jno. Nerhod, O. F. Laque, S. Starkſen, Sivert Haagenſen, Ole G. Hanſen, B. A. Olſen og Peder Bockſeth hver 0.50), hvoraf $3 beſtemt til Stud. O. K. Ramberg i Madiſon.

Til forſkjellige Kaſſer: Fra Prof. Ylviſaker perſ. $25, hvoraf til Lærerløn $15, til Synodekaſſen $5 og til Underſt.kaſſen $5; ved Paſt. H. Roſenqviſt fra Peder O. Svenaas, Immanuels Mgh., Grove City, Minn., $3, hvoraf til Jødemiſſ. $1, til Vaiſenh. i Wittenberg, Wis., $1 og til Indianermiſſ. $1; ved Paſt. N. Amlund fra Glenwood Mgh.s Kvbſ., Ja., $75.70, hvoraf til Lærerløn $37.85 og til Indianermiſſ. $37.85; ved Paſt. N. P. Xavier $4.64 (til Hedningemiſſ. fra L. L. Tinnes $1, til Negermiſſ. en Bøsſe indeholdende $1.31, til Indianermiſſ. en do. indeholdende $1.82, til do. en do. indeholdende $0.51.

Til Hedningemiſſionen (den norſke): Ved Paſt. St. S. Reque fra Ole O. Hefte, Wilmington Mgh., Minn., $3.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Paſt. J. B. Frich fra en liden Gut, Martin Hendre Engelbretſen, Aaſtad, Ottertail Co., Minn., $0.06 i Frimerker.

Decorah, Jowa, den 2den Februar 1888. G. O. Ruſtad.

Til trængende ſtuderende: Mrs. Pederſen Sulem, Glenwood, 2 Par Strømper og 2 Par Vanter. Laur. Larſen.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Waterloo Ridge Mgh. af Mrs. Lars O. Morken 8 Høns, fra Spring Grove af Mrs. Ingv. Müller 5 do., Mrs. Ole J. Svartebraaten 5 do., Mrs. S. E. Reque 4 do. og Mrs. Kn. Onsgaard 3 do. O. K. Haga.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norſke evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet beſtilles og betales helſt hos Synodens Preſter eller ogſaa ved Henvendelſe til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 17. Februar 1888. { Nr. 7.

Forhandlinger

ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887.

(Fortsat fra Nr. 3.)

Vi har hidtil givet Uddrag af, hvad Prestekonferensen Torsdag Formiddag og Eftermiddag samt Fredag Formiddag forhandlede over det Spørgsmaal: Hvad Krav stiller vort Kirkesamfunds nuværende Tilstand til vort Presteskab 1) ligeoverfor Gud, 2) ligeoverfor vore Menigheder? Forhandlingerne om denne Sag fortsattes først Lørdag Formiddag, og vi skal her efter Protokollerne gjengive det vigtigste af, hvad der ved dette Møde blev talt.

Naar der var spurgt, hvad der mangler os, saa blev der af en dertil svaret: En ret levende, vækkende Prædiken, Liv i og for Guds Ord og i Trossamfund med Herren, Hengivelse til at tjene Gud med Legeme og Aand, ikke bare med Munden. Det er ikke nok at staa paa Prædikestolen og prædike; en Prest maa prædike med hele sit Liv. Dersom vi ret beflitter os herpaa, vil Tilstanden blive bedre iblandt os. Der var af Referenten sagt, at vi maatte ned paa vore Knæ for Gud; hvorfor kunde vi ikke, straks dette blev sagt, have gjort det og alle faldt ned paa vore Knæ i fælles Bod og Bøn?

Dernæst blev af en anden ytret, at naar der taltes om det Sind, hvormed vi skulde gjøre vor Gjerning, saa giver Skriften os Besked herom, idet den siger: „Det samme Sindelag være i eder, som og var i Kristo Jesu", og saa skildrer den Kristi ydmyge Selvfornedrelse. Men herpaa har det manglet os. Skal der være den rette Tillid til Herren, saa maa det ydmyge Sind være tilstede. Kun med dette Sind kan vi vente at vinde baade Venner og Fiender for os. Men dette Sind faaes ved Bøn og ved ret Omgang med Guds Ord. Ogsaa her har vi forsømt meget. Og under Omgangen med Guds Ord maa Presterne ikke alene tænke paa Tilhørernes Tarv, men først og fremst paa sin egen Trang og deraf daglig hente Føde og Be-

styrkelse for sit aandelige Liv. Naar man vil straffe Synder, da maa man især komme dem ihu, som mindst erkjendes. Man maa ogsaa lægge Merke til Aandsretningerne i Tiden, hvad der er Mode og i Almindelighed drives mest paa.

Prof. Ylvisaker vilde gjerne lægge et godt Ord ind for sand og sund Vækkelse og henholdt sig da til, hvad der var sagt herom ved Slutningen af den foregaaende Dags Møde (se Nr. 3 S. 37). Dernæst vilde han sige, at vi trængte til at være mere kristelige Psykologer (Sjælekjendere), end vi har været. Vore Prædikener styder ofte over Maalet, fordi vi sætter os for lidet ind i Hjertelivet baade hos gjenfødte og uigjenfødte. En Prædikant skal bl. a. ogsaa være en aandelig Læge; men dertil behøves at studere Sjælesygdommene saavelsom Lægemidlerne imod dem. Det uomvendte Menneske søger at skjule sin Synd baade for sig selv og andre; det gjælder derfor at kunne ligesom vende Menneskenes Indside ud og tvinge dem til at se sig selv saadanne, som de virkelig er. Det, som gjør f. Eks. Past. Heuch til en saa udmerket Prædikant, er netop hans Evne til at tjende og ramme Hjertelivets forskjellige Tilstande.

Past. Kildahl mente, at de Synder og Mangler, som man nu her bekjendte, just var, hvad der var anket over af dem, som stod udenfor den norske Synode, og at man derfor nu burde aflægge den samme Bekjendelse ligeoverfor disse. Det vilde give dem et godt Eksempel og maaske bringe dem til ogsaa at bekjende, hvad de havde syndet mod Synoden; paa den Maade kunde der blive Tilnærmelse og Fred. Forresten troede han, at Grundskaden i den norske Synode var den falske Lære, som nu var kommen til Herredømme der, og hvis Grundtræk han da paa sin Vis gjengav.

Herimod blev der af flere protesteret, men man vilde nu ikke indgaa paa, hvad der ikke forelaa, en Behandling af den i de senere Aar omstridte Lære. De, som havde staaet paa en anden Side i Striden end Past. Kildahl, vedkjendte sig ikke hans Fremstilling af deres Lære, men henholdt sig til den lutherske Bekjendelse, med hvilken de vidste sig i fuld Enighed. Der indrømmedes, at vi vist ikke altid havde taget nok Hensyn til de Bebreidelser, som var gjorte os af udenforstaaende. Vi burde altid komme ihu, at vi ikke har Raad til overlegent at afvise, hvad andre kan have at bebreide os, men at vi bør prøve, hvad sandt der kan være i det. Men hvorfor har vi for en stor Del ikke kunnet anerkjende meget af det, man har lagt os tillast? Fordi vi af Guds Ord saa, at det, man vilde sætte istedenfor, hvad man dadlede hos os, var urigtigt.

Til den Ytring af en Taler, at vi straks burde knælet ned til fælles Bøn, blev der svaret, at den, der havde sagt, at vi maatte

ned paa vore Knæ for Gud, dermed havde ment en stadig Bønnens Øvelse, som vor Nød skulde drive os til. Han havde ofte tænkt, om vi ikke burde opfordre til en fælles Bededag eller til at synge Litaniet sammen, men var bleven holdt tilbage fra at foreslaa det ved Frygten for, at vi, som vel staar i samme Samfund, men har været uenige i Læren, skulde komme til at bede mod hverandre. Vi kunde vissélig trænge til at forene os til fælles Bøn; men det er ikke en pludselig, øieblikkelig Stemning, som skulde drive os dertil og deri finde sit Udtryk. Vi er ikke alle lige, og ikke alle vilde have godt af, at en fælles Bøn kom istand paa den Maade. Der blev mindet om, at Missourierne, naar en gribende Nød kom over dem, pleiede at bede Litaniet sammen; men ved en Leilighed, da dette var foreslaaet, ytrede en af de gamle: „Ja, men ikke nu straks."

Naar vi ser, at vi ikke har gjort det rette, er der altid Fare for, at vi i vor Stræben efter at rette derpaa skal slaa ind paa en gal Vei. Hvad skal give os Vilje og Kraft til at blive bedre? Det nytter ikke bare at klage og klynke og sige, at vi har feilet. Vi kan nok fristes til at tænke, at vi dermed er komne et godt Stykke fremad, medens vi dog i Virkeligheden dermed endnu intet har vundet. Det trænges vistnok, at vi kommer i Angst; men det er ikke dette, som giver os Kraft til at udrette vort Embede. Deraf kommer let bare Bekymring, en Aand, som Gud ikke vil skal regjere i os, Frygtsomheds Aand, Trældoms Aand til Frygt, og den udretter ikke det, som er ret for Gud. Derimod skal vi have Krafts og Kjærligheds og Sindigheds Aand, som Paulus skriver i sit 2det Brev til Timotheus. Hvorledes faar vi den? „Kom Jesum Kristum ihu!" siger Apostelen kort efter i samme Brev. Dette skal give os alt, hvad vi tiltrænger. Den, som kjender Kristus, lærer først og fremst Ydmyghed. Mangel paa Ydmyghed finder vi nok af i vore egne Hjerter; og intet hindrer os saa meget som dette, at vi vil gjøre os selv retfærdige istedenfor at være retfærdige alene i Kristo. Vi vil have noget i os selv at stole paa, f. Ex. at vi ligger paa vore Knæ, har gjort vort bedste o. s. v. Det er et langsomt Arbeide at faa denne Surdeig ud. Lad os bede Gud, at vi selv ret maa lære at erkjende os først som Syndere og dernæst som benaadede Syndere. Da kan vi lære som Paulus at ofre os selv under Menighedernes Betjening; thi vi maa se, at der tiltrænges meget mere Arbeide, end der hidtil har været gjort. Der mindedes atter om Vigtigheden af Katekisation, Konfirmandundervisning og Forberedelse af Nadvergjesterne. Der mindedes ogsaa om Nødvendigheden af, at vi selv flittig studerer Guds Ord, og om det Løfte eller den Ed, enhver af os ved sin Ordination har aflagt, ikke at lade nogen Dag hengaa uden at studere Guds Ord, saafandt ikke

uovervindelige Hindringer lægger sig iveien. Som Mønster paa praktisk Prædiken blev gjentagende nævnt Luther med Formaning til flittig at studere ham.

Flere Talere beklagede, at den lange Strid havde voldt, at vi var komne bort fra det at formane og opmuntre hverandre; men vi maatte nu se til i denne Henseende som i andre at komme tilbage i de gamle Spor. Naar forøvrigt vort hele Kirkevæsen var saa langt fra det ideale, saa maatte vi komme ihu, at vi ikke er komne ud over Statskirkevæsenets sørgelige Følger med Vane- og Massekristendom. Den norske Synode har især tidligere havt den tvilsomme Lykke, at Masserne især søgte hen til den; nu kan det tildels være anderledes. Og med den utilstrækkelige Betjening, dens Menigheder har nydt, kan man ikke vente saa megen Forbedring. Man har levet i Haabet om, at Betjeningen skulde blive rigeligere; men endnu er man paa de fleste Steder ikke kommen ud over aandelig Sultefodring. Og allersørgeligst er det, at man paa de fleste Steder har saa altfor lidet af et kristeligt Skolevæsen; kan ikke heri ske en Forbedring, er Udsigterne for Fremtiden meget mørke.

Hermed endte Forhandlingerne over dette Emne Lørdag Formiddag, og Eftermiddagen blev anvendt til andre Sager. Derimod optoges det igjen Mandag Formiddag, og vi skal nu gaa over til at levere et Uddrag af, hvad da blev talt.

Pastor Harstad mente, at Tilstanden i vort Samfund var skildret med vel mørke Farver. Medens vi vistnok maa stræbe at fremstille den guddommelige Sandhed saa friskt og saa alsidig som mulig, saa maa Pioneerpresterne ikke glemme den guddommelige, lutherske Ensidighed, som bestaar i altid at drive paa Læren om Retfærdiggjørelsen af Troen og i Prædikenen især fremstille Kristus som Synderes Ven. Vi maa ikke blive modløse, om vi derved kan komme til at bevæge os i en snever Kreds af Tanker. Vi, som maa reise meget og derfor kun kan besøge Menighederne hver tredje eller fjerde Søndag, maa ikke prædike paa samme Maade som i Byerne, hvor der er Gudstjeneste hver Søndag; thi da kunde vi komme til at forholde Folket en Del af Sandheden. Men der er ogsaa andet Arbeide for Presten at udføre i Menigheden end at prædike. Vi har en vigtig Gjerning paa Menighedsmøderne. Vi maa vise, at Menigheden er den høieste Myndighed i alle ydre Anliggender, og at Presten i saadanne Ting ikke maa søge at sætte sin personlige Mening igjennem, naar ikke Menigheden er enig med ham; kun naar det gjælder den guddommelige Sandhed, maa han staa urokkelig. Det er ogsaa godt at holde Samtalemøder, som ikke er egentlige Menighedsmøder; derved kan Menigheden blive undervist i Guds Ord og vokse i aandelig

Erkjendelse. Under Prædikenen kommer Presten ligesom ikke Folket saa nær som ved saadanne Møder. Vort norske Folk er selvstændigt og vil gjerne have et Ord med i Laget, og dertil kan det faa Anledning ved saadanne Samtaler. Dette skjærper ogsaa Lysten til at tænke paa aandelige Ting og opdrager til at tale med andre derom. Vi burde søge at benytte de Gaver, som der maatte være i Menigheden, til dennes Gavn; vi har visselig syndet ved Forsømmelighed heri.

Past. Ruh ønskede at faa sagt, at Past. Korens Referat havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Han fremhævede dernæst især, hvorledes vi maa blive levende Offere, antændte af Aandens Ild. Det er ikke nok at have den rene Lære, vi maa ogsaa have et renset Hjerte, og dette opnaaes kun ved at komme i Livssamfund med Herren. Der er tre Ting, som gjør en Theolog, Bøn, Studering og Fristelse. Det er ikke nok, at vi bliver staaende ved de to første af disse; men vi maa ogsaa føres ind i Fristelse, Kors og Anfegtelse, hvorved vi faar dybere Syn paa Himmel og Helvede og alene lærer at kjende vore egne Kræfters Utilstrækkelighed. I Troens Forening med Herren bliver der Glæde, Fred og Kjærlighed, og da bliver Arbeidet i Menigheden en Lyst for os. Kristi Kjærlighed tvinger os da til Husbesøg og Sygebesøg, uden at vi særlig opfordres dertil. Ved Husbesøg kan man gjøre stor Nytte. Under Prædikenen forskanser let den ene sig bag den anden; men ved Husbesøg vil man kunne arbeide mere paa hver enkelt. Desuden, dersom man skal kunne prædike efter Tilhørernes Behov, maa man blive kjendt med dem, og det bliver man ved at besøge dem i deres Huse.

Past. Bjørgo ytrede: Den bedste Theori for Prædikenen er at holde sig til Guds Ord, lade det være Regel og Rettesnor og tillige vidne, at de, som ikke vil rette sig efter dette Ord, ikke skal se Morgenrøden. Naar det gaar daarligt i Menighederne, fristes vi let til at tænke, at de, som kan drage Masserne til sig, har den bedste Prædikemaade, medens Guds Ord dog snarere siger det modsatte. Vi lever i Frafaldets Tid, og prædiker vi Guds Ord ret, maa vi hellere vente, at de fleste vil gaa fra os. Gaar vi derimod med Strømmen og prædiker, eftersom Ørene kløer, da vil nok Flokken samles om os; men en saadan Flok bør vi ikke ønske at have til Menighed. Det gjælder at prædike Guds Ord purt og rent med de Evner, Gud har givet enhver, og paa den Maade, som falder enhver naturligst, men ikke netop søge at efterligne denne eller hin Prædikant, hvis Anlæg kan være anderledes. Det gjælder ogsaa at prædike med Overbevisningens Kraft, saa at man kan sige: „Jeg tror, derfor taler jeg."

Den Strid, som er kommen paa os, er visselig en Guds Straffedom over os for vore Synder; men den kan ogsaa være sendt os til

Prøvelse, forat det kan sees, om vi vil holde fast ved Sandheden. Naar vi da ser, at mange forlader os, maa vi ikke tænke, at vi for at beholde dem maa slaa af paa Sandheden. Naar vi prædiker Loven, da maa vi vel se til, at ikke bare den gjørlige Synd straffes, men at vi ogsaa kan ramme Arvesynden, hvorfra al gjørlig Synd udspringer. Ellers vilde vi handle som en Skovhugger, der bare vilde hugge Toppen og Grenene af Træet, men lade Stammen og Roden være. Naar man prædiker om udvortes Synder, da vil Folk helst tænke, at det gjælder andre; men naar man prædiker om Arvesynden, da kan ingen undslippe. Dernæst maa man se til, at man ikke prædiker Loven fra Sinai, men fra Golgatha, saa at Sjælene ikke skal behøve at flygte ud i Ørkenen for Lovens Torden, men kan ty til Kristi Kors. Intet viser jo heller Syndens og Skyldens Storhed mere, end at Guds Søn maatte lide saa skrækkelig Straf for den.

En Ting, som virker skadelig i vore Menigheder, er, at vore kirkelige Modstandere saa ofte kommer Djævelen tilhjælp og hindrer Prestens Gjerning. Dette gjør de dels ved at nøde ham til at anvende Tid og Kraft paa Strid istedenfor paa at forbedre Menighedens aandelige Tilstand, dels ved at støtte og styrke dem i vore Menigheder, som vi efter Guds Ord har maattet straffe. Derved har Menighederne ofte tabt Modet til at øve den broderlige Tugt, og Presten kan have været fristet til at tænke: Straffer jeg dem, saa gaar de fra os, og jeg kan ikke længere faa Anledning til at virke paa dem, medens jeg ved at fare lempelig frem kan beholde Adgangen til at virke paa dem ved fortsat Vidnesbyrd og saaledes maaske tilsidst bringe dem til Erkjendelse. Aarsagen til den aandelige Død og Ligegyldighed, som er i vore Menigheder, er for en stor Del den, at vore kirkelige Modstandere i andre Samfund har støttet netop den værste Klasse blandt vort Menighedsfolk; og vore Modstandere inden Synoden gjør nu det samme. De klager over, at vi prædiker aandelig Død; men jeg vil lægge dem paa Samvittigheden, at netop de Folk i vore Menigheder, som ikke søger Kirken, forsømmer Nadveren og undlader at betale sin Del i de kirkelige Udgifter, — netop de er det, som støttes af den anden Side. Maaske den anden Sides Prester ikke altid ved, hvad Slags Folk det er, de støtter; men de kunde mangengang se sig lidt bedre for, end de gjør, saa vilde de ikke paa denne Maade ødelægge Herrens Vingaard saaledes, som det nu ofte sker. Det samme er naturligvis ogsaa vor Pligt, naar vi faar Opfordringer til at hjælpe Folk i schmidtske Menigheder, som siger sig at være enige med os. Vi maa da vel vogte os, at vi ikke kommer til at antage os Folk, som er imod sin Prest og Menighed, bare fordi de bliver straffede af disse.

Forresten tror jeg, det er en Grundskade blandt os, at man forsømmer at opdrage Børnene i Guds Ords Kundskab. Kirkestriden har desværre ogsaa hemmet dette vigtige Arbeide; men hvis der er nogen Gjerning, som vi Prester maa tage fat paa og hamre paa baade sent og tidlig, saa er det dette, at vort Folk maa oprette kristelige Skoler og opdrage Børnene i Guds Ord. Vi ser allerede Frugterne af, at Børnene mangesteds i vore Menigheder har været opdragne næsten som Hedninger. Tager vi ikke alvorlig fat paa denne Sag, kan vi snart slutte med at være Prester.

Endelig maa vi, som allerede før har været sagt, lægge Merke til Livet blandt vort Folk og tage Hensyn dertil i vore Prædikener. Presterne maa komme ud blandt Folk og tale med dem. De behøver ikke altid at tale om aandelige Ting. Naar de paa en sømmelig Maade taler med Folk om deres Arbeide, som de jo ved optager den største Del af deres Liv og Tanke, saa bliver Folk mere aabne og fortrolige mod dem. Ved at tale som Farmer med Farmere har jeg fundet ud meget om, hvorledes det staar til i Husene i min Menighed, og faaet meget godt Stof til mine Prædikener. (Fortsættes.)

Hvor er Materialet for den underlige „Guds Bolig i Aanden"?

(Indsendt.)

I.

Gud har gjennem Tiden aabenbaret sig for Menneskene, men paa høist forskjellige Maader. Hans Boen paa Naadestolen og siden i Salomons Tempel var kun forbilledlige Aabenbarelser af hans uafladelige Væren i den menneskelige Natur; men selv om han indgik i en hemmelighedsfuld Forening med Slegten, da „Ordet blev Kjød og boede iblandt os", saa vil han dog aabenbare sig for den enkelte ved Naadens Midler og bo i ham ved sin Helligaand; han vil, at Menneskene skal blive „delagtige i den guddommelige Natur".

Men hvor er Materialet for denne aandelige Bygning? Er det at søge hos Gud eller i Mennesket, eller er Ord og Sakrament det Materiale, hvormed det underskjønne Tempel skal opføres? Der kunde jo være meget, som taler for, at Mennesket som saadant udgjør det vigtigste Stof for denne Bygning af Gud; men da det ikke mere staar i det oprindelige Forhold til Gud, men Synd og Ulydighed mod dets Herre er bleven en fremtrædende Tilstand hos det faldne Kjøn, saa maatte det faa en ny Stammefader, der kunde indføre i den døde

Slegt et nyt Liv. Dette Liv var paa den ene Side et Guddommens Liv, og for at kunne komme de udarmede Slegtninger tilgode maatte han tillige være et sandt Menneske. „Thi baade den, som helliggjør, og de, som helliggjøres, ere alle af en.“ Derfor blev han vor nærmeste Slegtning, vor Løser, vor Goel; og kun derved kunde vi indsættes i det oprindelige Barneforhold. I saadan nær Forbindelse med Mennesket var Gud før ikke indtraadt; vel læser vi om, at han boede paa Kerubims Vinger i Tabernaklet, og at han fyldte Templet med sin Herlighed; men det nye Tempels Herlighed var dog større; thi „i Kristus bor al Guddommens Fylde legemlig“. Han var og er et Bedehus for alle Folk, og dette er forbilledlig antydet allerede ved det Bygningsmateriale, der blev anbragt i Salomons Tempel, og især ved den Spaadom, at „Libanons Herlighed skal gives til Hedningerne“.

Men den nye Stammefader er en Bærer og Forplanter af det sande Liv i en kold og død Verden. Ligesom Noah udbredte Liv i en folketom Verden efter Syndfloden, saaledes skulde Kristus udbrede Lys og Liv, hvor der var og er Mørke og Tomhed. Han alene kan frembringe en ny Skabelse og en ny Slegt, hvilket det første Vers i det nye Testament angiver: „Jesu Kristi, Davids Søns, Abrahams Søns, S l e g t e s Bog.“ Denne merkelige Skabelse og Udbredelse af en aandelig Slegt ligger allerede indesluttet i det Testament, som Gud gav Abraham, naar han siger: „Derfor vil jeg storligen velsigne dig og meget mangfoldiggjøre din Sæd som Stjernerne paa Himmelen og som Sand paa Havets Bredder.“ David omtaler denne aandelige Frugtbarhed i Forbindelse med Messias's kongelige og prestelige Værdighed, naar han siger: „I saare hellig Prydelse skal af Morgenrøden som af Moders Liv fremkomme dig din Afkoms Dug.“ Men det, som Patriarkerne og Profeterne saa i Aanden, blev aabnet og oplukket for de hellige Apostle, da de begyndte at prædike om Jesu Død, Opstandelse og Himmelfart; og saaledes blev han formedelst Ordet og Aanden forklaret for Menneskene, der med inderlig Glæde hørte, at det, som de ikke trods al Anstrengelse formaaede at gjøre, „gjorde Gud“ i deres Sted. „Vi dømme dette, at dersom en er død for alle, da ere de alle døde.“ Kun dette er den eneste Kilde til Fred og Glæde, hvor Synderen faar Øie paa den. Det er det aabnede Paradis's Hovedstrøm.

Konkordieformelen siger ogsaa, at Ordet og Aanden — ikke Menneskets Vilje — er Grundaarsagen til denne salige Tilstand, hvor man har Syndernes Forladelse istedenfor Frygt og Angest, Frihed istedenfor Trældom og Guds Aands Iboen istedenfor Syndens Herredømme trods alle Skrøbeligheder. Salig er derfor den, som ser, at Kristus gjør alt, tilbereder en Bolig i „Dødens Legeme“ og fylder

den med „Guds sande Naade“, der ikke taaler nogen Kraft ved Siden af sig. Det er derfor ikke Mennesket som saadant, der er en Bærer og Forplanter af Kristendom, ihvor god han end kan synes at være; thi vistnok bliver de oprindelige Kræfter, hvad det ydre angaar, staaende som Ruiner og Vidnesbyrd om den svundne Storhed; men de gamle Byggeforetagender maa dog sløifes, og noget virkelig nyt komme isteden, saa at man „tænker, taler og dømmer anderledes end tilforn“. „Det gamle er forbiganget; se, alt er blevet nyt.“ Og dette nye har den Egenskab, at det driver Verket saavel i Begyndelsen som Enden.

Ligesom Døden før har seet ud af Vinduerne, saaledes er der nu bleven en Livsfylde, der ængster, driver, tvinger og pryder. Herren siger: „Jeg vil pryde min Herligheds Hus“, og Paulus: „Kristi Kjærlighed tvinger os“, og atter: „Vi drives af Guds Aand.“ Han gjør fremdeles sin Gjerning. Og hvis det ikke var saa, skulde vi atter og atter henfalde til afgudisk Beundring og Tilbedelse af vor Sønderknuselse, Alvor, Kjærlighed, Ydmyghed, Selvforsagelse o. s. v. Nei, om vi skal holdes indenfor Skrankerne, da maa Kristus være Guddommen i alle vore Gjerninger, og hvis han faar være det, da er ogsaa alle vore Gjerninger Gud velbehagelige; thi den Person regnes da for retfærdig og hellig, fra hvem de udgaar. Vi ser altsaa, at her er der et nyt Liv og derfor ogsaa en „ny Forstand“ og en „ny Gjøren“. Naar Livet seirer allerede her paa en saadan Maade i „Dødelighedens Krop“ trods al Ufuldkommenhed, da skal alle Ting i Herliggjørelsen faa sin fulde Glans.

Her arbeider Gud ved Ord og Sakrament for at oprette sit Billede i os, d. e., forklare Kristus i Hjertet; men hans levende Indsegl bliver først rigtig forstaaet, „naar han kommer paa hin Dag, at herliggjøres i sine hellige og beundres af dem, som tro“. Det skal da vise sig, at han har gjort alt, forat vi skal arve det evige Liv, og at alle, som vil „gjøre“ noget for at opnaa det evige Liv uden Delagtighed „i hans sande Naade“, har krænket hans Ære. Foruden Sønnen er der ingen „Ære i det høieste“ og ingen „Fred paa Jorden“.

Til Minde om Dr. Martin Luthers Dødsdag,

den 18de Februar 1546.

Mel.: Befal du dine Veie.

Med Tak til Gud vi hædre
Og agte høit og stort
Det, vore Kirkefædre
Har troet, lært og gjort

Og os til Arv og Eie
I Skrifter efterlod,
Som aandelig os pleie
Med bibelsk Manna god.

Og størst blandt hine mange
Er Martin Luther vist;
I Lære, Skrift og Sange
Han viser først og sidst
Enhver til Bibelordet
Med Salighedens Sag
Som til et Lys paa Bordet
Og Solen, som gjør Dag.

Han samme Ord forkyndte,
Som lød i Tidens Gry,
Og nu som da tilskyndte
At blive født paany
Og Synderne aftvætte
I Livets Flod og Elv,
Og han, som byder dette,
Er Gud i Ordet selv.

Han lærte, Gud os gjester
Med Naade, Lys og Liv,
Forsamler og befæster
Ved Ordets: Kom og bliv
Indlemmet i Guds Kirke!
Den staar paa Ordets Grund,
Hvor Aandens Kræfter virke
Og gjøre Sjælen sund.

Han lærte, Gud os drager
Med Kjærlighedens Snor,
Som gjør, at vi forsager
Paa egen Dyd og tror,
At det er kun af Naade,
Forladelse kan ske
For hans Skyld, som er baade
Guds Søn og Menneske.

Gud er det, som omslutter
Og indeholder alt
Til Salighed, som Luther
Har skrevet om og talt
Og ligervis besjunget
I Salmer, Sang og Kvad,
Saa Tonerne har runget
Igjennem Land og Stad.

Og da tilsidst hans Hjerte
Ei længer kunde slaa,
Da var der Sorg og Smerte
I Slot og Hytter smaa;
Saa lagdes han ved Foden
Af Prædik'stolen, hvor
Han havde talt om Boden
Og Troen paa Guds Ord.

Han gik fra Død til Livet,
Det tør vi haabe vist;
Thi ogsaa ham var givet
At tro paa Jesum Krist,
Som han saa tidt bekjendte,
Indtil hans Løb var endt,
At Gud os Livet sendte
I Ord og Sakrament.

Om aandelig hans Sønner
Og Døtre ligedan
Vi er og lidt paaskjønner,
Hvad Kirke, Hjem og Land
Erholdt ved Luthers Lære
Og Kamp paa Ordets Grund,
Den fremfor alt vil være
Os kjær til sidste Stund.

Lægmand.

En Opreisning.

Da Majoriteten i Liberty Menighed ikke vilde indgaa paa noget rimeligt Forlig, blev Sagen angaaende Kirken indanket for Retten i Madison. Dommeren har endnu ikke afgivet sin Kjendelse. Men hvad end Kjendelsen gaar ud paa, saa er dog det vist, at Past. Ottesen og Minoriteten i en Hovedsag har faaet den bedste Opreisning.

Det er jo bekjendt, hvorledes Prof. Schmidt, O. Gulseth og L. Hulsether har søgt at tilrakke især Past. Ottesen. Man har fremstillet ham som en, der brød Tro og Love, og allevegne søgt at fremkalde den Mening, at Past. Ottesen var et uredeligt og troløst Menneske. (Se Prof. Schmidts Artikel i „Luth. Vidn." 1885 Nr. 11 S. 165–172.)

Det saakaldte „Kompromis" blev nu for Retten grundigen drøftet. Ved Vidnesbyrdene blev det uimodsigelig godtgjort, at Past. Ottesen ikke havde lovet at resignere, uden at Striden i Menigheden blev nedlagt, og man vilde

søge at enes om hans Eftermand. Det blev godtgjort, at Past. Ottesen, før Kompromisset blev antaget, havde erklæret, at dersom der ikke blev Fred, og man ikke kunde enes om hans Eftermand, vilde han blive staaende som Prest for dem, som vilde holde ved det gamle. Men kunde Striden nedlægges, og Enighed gjenoprettes, vilde han med Glæde resignere. Da Majoriteten, saa langt fra at nedlægge Striden, megetmere optog den igjen straks efter Kompromisset og ikke vilde vide af nogen anden Prest end en, som vilde underskrive den nye Bekjendelse af Schmidt og Elling Johnsen, saa havde den selv brudt Kontrakten, og Past. Ottesen var fri.

Under Retsforhandlingerne hentydede Advokat Sloan til de Forsøg, man havde gjort paa at fremstille Past. Ottesen som et uredeligt Menneske. Dertil svarede Judge Stewart fra Dommersædet: „I do not think so, I think he (Ottesen) is the noblest Roman of them all.“ (Jeg har ikke den Mening. Efter min Mening er han [Ottesen] den ædleste Romer blandt dem allesammen.)

Af den verdslige Domstol har saaledes Prof. Schmidts ærekrænkende og skammelige Beskyldninger efter grundig Undersøgelse af Sagen faaet sin Dom. Tør man nu haabe, at Prof. Schmidt vil erkjende sin Synd? Men hvad end Prof. Schmidt gjør eller ikke gjør, saa meget er vist, at denne Sag vil staa i et andet Lys hos alle rettænkende Mennesker, som ikke kjendte til andet end Schmidts, Gulseths og Hulsethers Fremstilling. En uinteresseret og upartisk Dommers Vidnesbyrd efter en grundig retslig Undersøgelse maa vel være noget andet at holde sig til end Paastande, som bitre Fiender kommer med.

H. G. S.

Stiftelse af Menighed og Tilslutning til Synoden.

Allerede Sommeren 1886, da jeg, efter at have modtaget Kald fra Willow Creek Menighed og til at virke som Missionsprest blandt de herværende Skandinaver, kom hid til Turtle Mountain, forefandt jeg nogle faa norske Familier nordvest for Bottineau og har siden den Tid holdt regelmæssige Gudstjenester for dem. Der har ogsaa gjentagne Gange været Tale om at stifte Menighed; men da der altid var nogle, som troede, at man ikke var mange nok endnu, blev det Tid efter anden udsat. Isommer er der imidlertid, efterat Jernbanen er kommen ind til Bottineau, ankommen en hel Del norske; og da det derfor i Julen igjen kom paa Tale at stifte Menighed, troede man for Alvor at burde tage fat paa Sagen. Hertil bidrog ogsaa den Omstændighed, at en af de faa Konferensfolk, som er bosatte der, gjorde Forsøg paa at faa Folket til at slutte sig sammen til en Konferensmenighed, ja endog skrev til Konferensens Formand om at faa en Missionsprest af dette Samfund til at virke iblandt dem. En Pastor Pedersen af Konferensen indfandt sig ogsaa virkelig og søgte under en 14 Dages Ophold i Nærheden af Bot-

tineau at gjøre Propaganda for sit Samfund. Dette hans Arbeide havde imidlertid ikke den af ham ønskede Fremgang; thi af de omkring 60 Familier, som findes der, var der ikke flere end omtrent 8, som sluttede sig til Konferensen, medens 35 undertegnede et Cirkulære, som opfordrede alle, der ønskede at staa i en Synodemenighed, til at skrive sit Navn. Dette Cirkulære var efter Opfordring af de ved Gudstjenesten første Juledag tilstedeværende skrevet af mig, og det var da Meningen, at der, naar det tilstrækkelige Antal havde tegnet sig, skulde holdes et Møde for at organisere Menighed, antage en Konstitution o. s. v. Den næste Gudstjeneste bestemte jeg om Juledagen til den 22de Januar. Imidlertid modtog jeg Mandag den 16de Januar et Brev fra Bottineau med Opfordring til at komme allerede Fredag og være der, saalænge det maatte tiltrænges for at organisere Menigheden. Man troede nemlig, at det paa Grund af Veiret og Veiene, som her især i Vintertiden ikke altid er de bedste, vilde være vanskeligt at faa alle de interesserede samlede til et Møde, og havde derfor tænkt at holde to Møder, et paa Prærien og et i Mountain, da nemlig de norske findes omtrent lige fordelte paa disse to Steder.

Vi blev imidlertid begunstigede med et saa smukt Veir og godt Føre, at der ved Gudstjenesten i Mountain Tirsdag den 24de Januar indfandt sig saa mange ogsaa fra Prærien, at det ikke gjordes nødvendigt at holde mere end et Møde. Dette Møde blev da ogsaa afholdt efter nævnte Gudstjeneste, og man besluttede der at organisere sig til en Menighed under Navn af Turtle Mountain norske evangelisk-lutherske Menighed i Bottineau County, Dakota Territory. Synodens Udkast til Menighedsordning blev dernæst gjennemgaaet og med et Par uvæsentlige Forandringer antaget som Menighedens Konstitution. Derpaa blev det besluttet, at Menigheden ansøger om Optagelse i den norske Synode, og i den Hensigt blev da Synodens Konstitution oplæst og antagen. Til de 35, som tidligere havde undertegnet Cirkulæret, sluttede sig under Mødet endnu 6 andre, saa at Menigheden for nærværende bestaar af 41 stemmeberettigede Medlemmer.

Maatte da Herren velsigne ogsaa dette Arbeide og lade det blive til sit Navns Ære og til mange Sjæles Frelse!

Theod. J. E. Tønnesen.

Kirkekronike.

Amerika. Indianermissionen. Efterat forrige Nr. var trykt, modtog vi fra Past. T. Larsen Brev af 3dje Fbr., hvori han bl. a. meddeler: Med Indianermissionen gaar det noksaa godt. Der holdes daglig Skole omtrent efter den offentlige Skoles Mønster. Da Josias Solseth fra Greenfield Menighed, som i Begyndelsen bistod Past. Larsen med Undervisningen, paa Grund af Sygelighed maatte reise hjem til Jul, blev en Miss Olsen ansat som Lærerinde for to Maaneder; men fra 1ste Mars venter man, at

Axel Jacobsen fra Willmar skal overtage Posten som Past. Larsens Assistent. Past. Larsen underviser om Aftenerne og Søndagene de større Børn i Religion. Børnenes Antal er vokset til 43. Der er sluttet Kontrakt med Regjeringen om Forsørgelse og Undervisning af 25 Børn. Kontrakten blev underskreven 31te Dcbr. og gjælder for et halvt Aar.

— Past. N. J. Ellestad er ifølge „Luth. Vidn." for 25de Januar udtraadt af den norske Synode.

— I Fort Wayne blev Hr. A. Bäpler ifølge „Der Lutheraner" den 9de Januar indført i sit Embede som Bestyrer af Missourisynodens College.

Mexico. Tyrefegtninger. Medens man i de Forenede Stater ved Fairs og lignende søger at opdrive Penge til kirkelige Øiemed, foranstalter Katholikerne i Mexico Tyrekampe i samme Øiemed. Følgende beretter Bladet „El Pueblo" i Chihuahua for 13de Oktbr.: „Sidste Søndag blev der af dem, som ynder denne Fornøielse, givet en Tyrefegtning, hvoraf Indtægterne skulde anvendes til at smykke Stedets Kirke indvendig. Tilskuerne havde en behagelig Underholdning og var tilfredse; og det havde de Grund til, om end nogle Personer blev saarede." Nylig blev en saadan Kampplads for Tyrefegtninger indviet af en katholsk Prest.

(„Der Lutheraner".)

Indkomne Bidrag.

Til „den gamle Enkekasse" (Fru Hattrems Pension) har betalt: Pastorerne Waage, Jukam, M. Koefod, T. Larsen, Frich, P. H. Dahl og Johansen tilsammen $10.50.
Bristol den 30te Januar 1888. T. A. Torgerson.

Til Indianermissionen: Ved Pastor Reque fra Ole O. Hefte, Wilmington, Minnesota, $7.
Wittenberg, Wis., den 3dje Februar 1888. T. Larsen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. G. A. Lunde $9.75 (inds. ved Peder Larsen fra Tamarkdalen $3.25, inds. ved Høystad fra Hardees Creek $3.50, inds. ved O. Hemma $3); ved K. Throndsen fra Christian Lie og Johan Haaven (Minneota, Minn.) hver $1; ved Past. E. Christensen inds. ved G. Andersen i Forest City Mgh., Ja., $8.25 (G. Onstad, John Isaaksen, A. Mykleståd og G. Andersen hver $1, E. Isaaks $2.50, T. G. Tvedt $0.75, T. S. Tvedt og O. Tveito hver $0.50); ved Past. T. A. Torgerson inds. ved J. A. Rummedal i Silver Lake Mgh., Ja., $9.50 (J. O. Kaasa $2, E. J. Stiene, M. Hansen, O. O. Rummedal og J. A. Rummedal hver $1, L. O. Elevland, O. Bulie, O. O. Bulie, O. A. Biland og A. A. Hallhem hver $0.50, Karoline Kaasa, O. Gundersen, Kjersti G. Kivle og O. O. Bulie den yngre hver $0.25); ved H. P. Solstad, Fisher, Minn., fra Knud K. Knudsen $2.50; ved Past. H. A. Preus $15 (Spring Prairie Kvds., Nils Fosmark og Chr. K. Preus hver $5); tils. $47.

Til Lærerløns- og Synodekassen: Inds. ved Jørgen Linnevold, Washington Prairie, Iowa, $4.50 (Jul T. Ovale $3, Ole G. Hauge $1.50), fra Nils Nordgaard $5 (i alt $9.50, hvoraf 4 Femtedele til Lærerløn og 1 Femtedel til Syn.kassen); inds. ved E. A. Lien at fordeles paa samme Maade $32 (ham selv, Ole J. Remmen og Berith Braaten hver $5, Halvor Nilsen, Peder Tvenge og Thorger E. Landsrud hver $3, Tørjus Kjønaas og Marith Andersen hver $2, Thomas Lien, Thomas Iversen og Barboe Tufte hver $1, Petter Remmen og Nils Remmen hver $0.50); fra Hans Hendriksen, Glenwood, Ja., Past. Amlunds Kald, $15 (hvoraf ⅘ til Lærerløn og ⅕ til Syn.kassen); ved Past. A. K. Sagen

Høstoffer i Calmar Mgh. indf. ved J. Kolaas $26.70, hvoraf 4 Femtedele til Lærerløn og 1 Femtedel til Syn.kassen (O. Flasterud 5 Bushels Hvede, J. Kolaas 4 do., J. Bjørnrud og R. Sandager hver 2 do. [Hveden solgt for $7.70], J. Dyrland $5, A. G. Olsen $3, J. Dalen $3, A. Esgard, O. Haugen, P. Dyrland, K. Flasterud, H. Pedersen, S. Iverberg, L. A. Vangsnes og G. Hagen hver $1); ved Ole T. Lommen Høstoffer indf. i Stanger Mgh., Ia., Past. Korens Kald, at fordeles paa samme Maade $38.50 (søndre Distrikt indf. ved Peder Wolfs $19.85, nemlig fra O. A. Kloster, L. L. Kloster, Even Enga og Ole Fosaaen hver $2, Anders Kloster $4, Mrs. A. Kloster og Mrs. Lisa Kloster hver $1, Ansin Ansinsen, Paul Kloster, Peder Lofte, Anders Vesvig, Lars Ansinsen, Mrs. K. Sæbo, Arne Broe, Nils Tvedt, Mrs. Wolfs og Peder Wolfs hver $0.50, Østen Paulson, Engebret Paulson og Aamund Sæboe hver $0.25, Helge Torkelsen $0.10, østre Distrikt indf. ved Ole E. Laatvedt $11.50, nemlig fra Sakarias Eide, Harald Kaasa og Ole Hegland hver $1, Jens Bodland, L. Jelsø, Ole Fevold, Mikael Fjelle og Chr. Laatvedt hver $0.50, John Jørmeland, Ole Moen og Elling Rødland hver $2, vestre Distrikt indf. ved Gunder Aasheim $7.15, nemlig fra ham selv, Peder Knudsen, Ole Egeland, Ole J. Huglem og Martha Bertelsen hver $1, Martinus Huglem og Harald Johnsen hver $0.50, Bjørn Bjaa $0.35, Bertha Sætre $0.30); tilf. $121.70, hvoraf $95.36 til Lærerløn og $26.34 til Syn.kassen.

Til Understøttelseskassen: Ved Prof. L. Larsen fra J. F. Grose, Northfield, Minn., Tilbagebetaling af tidligere modtaget Understøttelse $17.50; ved Past. T. A. Torgerson $13.15 (Offer $12.65, Sv. Hansen $0.50) bestemt til J. Levorson; ved Past. H. A. Preus fra Spring Prairie Kvdf. $5; tilf. $35.65.

Til Synodekassen: Ved Pastor H. A. Preus $10 (Spring Prairie Kvdf. og Chr. K. Preus hver $5).

Til Indianermissionen: Ved H. P. Solstad, Fisher, Minnesota, $6.50 (ham selv og Torkel D. Ose hver $2, Knud K. Knudsen $2.50); ved Past. H. A. Preus $6 (Spring Prairie Kvdf. $5, Arne Bø $1); tilf. 12.50.

Til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis.: Ved H. P. Solstad, Fisher, Minn., fra Torkel D. Ose $1.

Til forskjellige Kasser: Ved Prof. Ylvisaker fra Lewis O. Monsen, Gettysburg, $6 bestemt til at deles lige mellem Indianermisf. og Vaisenhuset i Wittenberg, Wis.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Pastor J. B. Brich fra A. Jurgens, Chicago, $50.

Rettelse. I Nr. 6 staar under Lærerlønskassen: indsamlet ved Ole Hansen Aarnes $28.50; hertil skulde der været tilføiet, at af denne Sum var de 4 Femtedele eller $22.80 bestemte til Lærerlønskassen og 1 Femtedel eller $5.70 til Synodekassen. Sammesteds staar: „ved Prof. Ylvisaker indf. ved Thore Hansen", skulde være: „ved Prof. Ylvisaker indf. ved Andrew Jenson"; der staar: „Carl Marthinsen, Peter Marthinsen", skulde være: „Carl Mathiien, Peter Mathisen"; der staar: „Edvard Wrølsen", skulde være: „Wraalsen"; der staar: „H. O. Linstvedt", skulde være: „H. O. Lindtvedt".

Decorah, Iowa, den 9de Februar 1888. G. O. Rustad.

Til Indremissionen: Ved Past. Krog fra Sjur Nilsen, Baldwin, $2; ved Past. J. G. Nielsen perf. $3; ved O. Jonassen, Sheboygan, Past. Magelssens Kald, $2 (Hans Sørensen $0.50, Aug. Johnsen $0.25, P. Knudsen $0.50, Joh. Bostrup $0.25, O. Jonassen $0.50); ved Past. H. A. Preus $10; ved L. O. Monsen, Gettysburg, perf. $4; tilf. $21.00.

Madison, Wis., den 8de Februar 1888. Joh. Ylvisaker.

Taksigelse. Modtaget af Pigeforeningen i Madison til hver af os $3, hvorfor takkes hjerteligst.

Madison, Wis., 6te Fbr. 1888. W. B. Skov. Johan Nørvik.

Til Studenter i Madison: Fra Kvdf. i Lodi, Wis., ved Mrs. Ole Løken 7 Par Uldstrømper, fra Mrs. Fredrik Aas, Lewis Valley, ved Past. Hjermstad 2 Par Uldstrømper. Hjertelig Tak! H. G. Stub.

Til Husholdningen i Madison: Samlet og kjørt ned af Jens Nordnæs, Norway Grove, Pastorerne Preus's Mgh.: Ole Davidsen 1 Sæk Havre, Lars Grinde og

Nils P. Johnsen hver 1 Sæk Poteter, Gjest Thomas 2 do., Anders Bale 1 Sæk Corn og ½ Bush. Havre, Lars Engesæther 52 Pund Mel, Lars L. Ethun og Erik N. Rjøs hver 1 Sæk Poteter, John K. Horvei og Torkel K. Horvei hver 1 Sæk Havre, Peter Wolden ½ do., Mrs. Ingeborg Ofstedahl 1 Sæk Corn, Peder S. Holum og Johannes P. Linde hver 1 Sæk Hvede, Erik Esse 1 Sæk Poteter, Mrs. Lissie Grinde 1 Sæk Corn, Kolbein Nilsen 3 Pund Smør, Knud Ofstedahl 1 Sæk Havre, Jens Nordnæs 1 Sæk Maismel; fra Mrs. Felland (Sun Prairie) 13 Quarts Melk, Halvor Teisberg (Vestre Koshkonong) 7 Pund Smør. Hjertelig Tak! H. G. Stub.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Madison Mgh. af Thor Halvorsen og Mrs. Aagot Blegeberg hver 3 Sække Havre. Ole K. Haga.

Merk følgende Omberammelse!

Paa Grund af indtrufne Omstændigheder holder Albert Lea Specialkonferens sit næste Møde ikke hos Past. T. H. Dahl, men hos Past. L. P. Jensen i **Albert Lea, Minn.,** 21de–23de ds., begge Dage indbefattede.

Bristol, Ja., 3dje Fbr. 1888. T. A. Torgerson.

En dygtig Skolelærer

ønskes snarest mulig i Ullensvang evang.-luth. Menighed, Humboldt Co., Ja. Han har at holde 4 Maaneders Religionsskole om Aaret (Løn $30.00 pr. Maaned paa egen Kost) og 6 Maaneders engelsk Skole (Løn $30.00 for en med bedste Certificate, $27.00 for næstbedste). Han kan tillige faa Kirkesangerposten sammestedes, om han dertil er skikket. Ansøgning med Attester indsendes til Rev. A. Rasmussen, Callender, Webster Co., Iowa.

Indhold: Forhandlinger ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887. — Hvor er Materialet for den underlige „Guds Bolig i Aanden"? — Til Minde om Dr. Martin Luthers Dødsdag, den 18de Februar 1546. — En Opreisning. — Stiftelse af Menighed og Tilslutning til Synoden. — Kirkekrønike.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.
Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. | Decorah, Ja., 24. Februar 1888. | Nr. 8.

Forhandlinger

ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887.

(Fortsættelse.)

Past. Koren ytrede: Der var sagt, at den Skildring, som her var given af Tilstanden i Samfundet, var for mørk; men jeg tror ikke det. Mit Bevis herfor er for det første den almindelige Ligegyldighed for Guds Ord. Hvorledes kunde Folk saa ganske trygt og rolig leve hen uden alvorlig og jevnlig Brug af Guds Ord, dersom der var levende Kristendom i dem? Dernæst er mit Bevis den almindelige Forsømmelse af Bønnen. Lad os ikke lukke Øinene for, at saadan Forsømmelse er almindelig, og lad os saa betænke, hvad saadan Ligegyldighed for Guds Ord og Forsømmelse af Bønnen vidner om. Den Vækkelse, vi taler om, maa derfor have det bestemte Maal at bringe Folk til at sanse sig og skjønne, at der ikke er Alvor i deres Kristendom, og at de er paa den lige Vei til Fortabelse. Men om vi saaledes maa tale haardt og strengt til de sikre Syndere, saa maa vi ogsaa erindre, hvad en gammel Lærer har sagt, at man forgjæves vil lede gjennem den hele Bibel efter et eneste haardt Ord mod bekymrede og ængstede Syndere. Og naar vi ser hen til Tilstanden blandt os Prester, saa tror jeg nok, vi har stræbt at arbeide med Troskab; men alligevel maa vi se, at vi har begaaet store Embedssynder. Men naar vi bekjender dette og vil rette paa det, da maa vi ikke sige saaledes: Før har vi gjort det daarlig, nu skal vi gjøre det bedre og dermed forlige os med Gud. Nei, vi maa søge vor Hjælp alene i Troen paa Guds Naade; vi maa prædike Evangeliet for os selv ligesaa vel som for andre og hente Kraft i Forvisningen om, at om vi end er Syndere, saa er vi dog ogsaa benaadede Syndere.

Man har advaret mod at følge Sensationsprædikanternes Eksempel, og det medrette; men vi maa dog ogsaa vogte os for at fælde en altfor almindelig og vidtgaaende Dom over det Slags Prædikanter. Saa-

ledes ogsaa hvad det angaar at tiltale Følelsen. Det er vist en stor Uting at ville lægge an paa at bevæge Folk i en Hast; thi i de allerfleste Tilfælde bliver dette kun et udvortes Væsen. Men Følelsen har dog ogsaa sin store Betydning, og jeg har ofte tænkt, at det var et daarligt Tegn, at der i vort Vidnesbyrd ikke er mere, som tiltaler Følelsen. Er vort Vidnesbyrd, som det skal være, da maa det henvende sig til Hjerterne, og det maa da ogsaa gaa til Hjerterne, gribe dem og holde dem fast. Vi maa ikke mene, at vi kan faa Folk vakte, uden at deres Følelse bevæges. Se hen til Paulus. Da de i Efesus saa ham formane dem med Taarer, sad de vist ikke der, uden at [illegible] Følelse blev greben.

Hvad Ordet Vækkelse angaar, saa har det en dobbelt Betydning. I Almindelighed bruges det om at komme til Syndserkjendelse, og saadan Vækkelse virkes alene ved Loven. Men i vore Bekjendelsesskrifter bruges Ordet i en videre Betydning, nemlig om at blive omvendt, og da kan sand Vækkelse ikke virkes ved Loven alene, fordi sand Omvendelse ikke kan ske, medmindre Evangeliet kommer til.

Vore Forhandlinger her skulde ikke have til Maal at give Regler i Homiletik; men som Kristi Sendebud skulde vi her tale med hverandre paa Veien om vort Embede og opmuntre hverandre, ligesom Kristi Disciple fordum talte med hverandre paa Veien.

Vi maa ikke i nogen Maade slaa af paa det Vidnesbyrd, vi hidtil har aflagt; thi Gud har naadig ladet os beholde sin Sandhed, om vi end ikke har brugt den trolig og flittig nok. Vi har været paavirkede af mange Indflydelser, som har bragt os ind i Slendrian; men til at komme ud deraf fordres ikke nye Midler, ingen „new departures", skjønt vistnok det at vækkes op af Søvnen i en Forstand altid er en „new departure". „Vaagn op og styrk det øvrige, som vil dø", siger Aanden til Menigheden i Sardes, „og kom ihu, hvorledes du har annammet og hørt, og bevar det og vend om!" Gud være takket, at vi kan sige, at det, som vi har annammet og hørt, det skal vi bevare, og gjør vi det, saa vender vi om. Vi skal ikke komme med noget nyt, men vende om alvorlig og se til at faa vore Menigheder til at skjønne, at der maa Omvendelse til for at blive salig, og vise dem, hvad de har at gjøre, og hvorledes de skal bære sig ad, naar de skal omvende sig. Vi vil nok til samme Tid faa Anledning til at indskjærpe dem, at det er alene Guds Gjerning, at de bliver omvendte, og at de aldrig i Verden bliver omvendte, før de skjønner, at det er Guds Gjerning, at de gjør det, som er nødvendigt til sand Omvendelse, og at Guds Ord selv virker det, som det opfordrer til.

Det vilde være en Fortsættelse af den daarlige Tilstand iblandt

os, om vi kom ind i en falsk Retning, som kun havde Skin af at være bedre end den forrige. Luther siger til de Ord: „Hellige dem i din Sandhed!“ at intet i Verden har gjort ham saa meget Bryderi som falsk Hellighed, som Djævelen faar istand, og som stoler paa sig selv. Naar han vilde fremstille den Hellighed, som alene gjælder for Gud, og som faaes i Kristi Tro, da kom der fra alle Kanter en Sky af falsk Hellighed, hvormed Djævelen vilde fordunkle den sande Hellighed og Vidnesbyrdet om den. Lad os bede Gud bevare os for at komme ind i en saadan falsk Helligheds Tilstand.

Der har været sagt, at vi skulde lære af Luther at prædike, og jeg vilde da gjerne bede Brødrene at betænke, hvad det er, som gjør ham til en saadan Hovedlærer heri. Det er, at han altid saa levende fremstiller Kristus og leder sine Tilhørere til ham. Dette har han forstaaet som ingen anden uden de inspirerede Guds Mænd. Hensigten med det Udtryk „denne Mand“, som vi saa ofte hos Luther finder brugt om Kristus, er netop den at drage Tilhørernes Tanke hen til Frelserens levende Personlighed, i hvem vi alene kommer til Livet. Luther kom ikke med noget nyt; det var altid det samme gamle Evangelium, han bragte. Og dog forkyndte han aldrig dette Evangelium i de samme stereotype Former. Vi skal bruge ham flittig, men paa en fornuftig Maade, ikke søge at efterligne ham, som vi dog ikke kan. Skulde nogen mene, at vi ikke trænger saa meget til ham nu, fordi han mere straffer den falske Lære end Synder i Livet, saa vil jeg bede en saadan læse hans Skrifter mod Antinomerne*) og hans senere Prædikener, hvori han drager tilfelts mod dem, som brugte Evangeliet til Skalkeskjul for sine Synder.

Past. H. A. Preus anstillede en Sammenligning mellem den nuværende Tilstand i vore Menigheder og den, som fandt Sted for 20–30 Aar siden; han mente, at det i nogle Henseender staar bedre, i andre værre til nu end da. Med Hensyn til Skolevæsenet staar det, ytrede han, paa sine Steder i større Kredse værre til nu end før, idet man ikke har faaet Øie for, hvor utilstrækkelige, ja farlige de offentlige Skoler er for kristne Børn, og derfor ikke arbeider nok for at faa Menighedsskoler istand, hvor Børnene ikke alene kan blive underviste i Religion, men faa de borgerlige Kundskaber meddelte i en kristelig Aand. Det var bedre i denne Henseende for 20–30 Aar siden, end det er nu, hvad enten nu Grunden er, at man under Arbeidet for Menighedsskoler er kommen til det Resultat, at det ikke nytter noget, og at man maa hjælpe sig med de offentlige Skoler og nogen Religionsskole ved Siden af, eller man er bleven mere sløv for

*) Fornemmelig den Joh. Agricola, som omtales i Nr. 6. Red.

Børnenes kristelige Undervisning. Men maaske det i denne Henseende kan staa bedre til i Vesten, og at der er større Erkjendelse af, at man ikke bare maa tale om kristelige Skolers Nødvendighed, men ogsaa gjøre noget for at faa dem. Jeg vil opmuntre dem, som har taget sig af denne Sag, til ikke at blive trætte, om de skulde møde Hindringer. Det er meget nedslaaende for dem, som arbeider ivrig for Sagen, at mange Prester intet gjør for den. Det ligger da saa nær at sige: Hvorfor skal vi gjøre saa meget, naar andre intet gjør?

Jeg tror ogsaa, fortsatte han, det staar værre til nu end før med Hensyn til Nadverforberedelsen. Saa vist som det er, at denne Sag kan drives saaledes, at den bliver til en blot og bar Formalitet, saa er det ogsaa sikkert, at den er af stor Vigtighed for, at Presten kan øve Troskab i sin Gjerning baade ligeoverfor den enkelte og ligeoverfor Menigheden i det hele. Jeg ved, at der er Steder, hvor en Prest med stor Møie har faaet Skriftemaalsanmeldelse istand, men hvor hans Efterfølger har ladet det hele gaa istaa. Kjære Brødre, lad os ikke forsømme denne vigtige Gjerning! Det kan være vanskeligt nok at kunne tale alvorlig med den enkelte; men lad ikke Gjerningens Vanskelighed afholde os fra at gjøre vor Pligt i denne Sag. Tag den for eder paa de mindre Konferenser og søg at opmuntre og belære hverandre, saa vil nok de, som hidtil ikke har indseet Sagens Nødvendighed, komme til at erkjende den og skjønne, at det er Utroskab, naar man f. Eks. lader Folk, man ikke kjender noget til, uden videre løbe til Nadveren. Vi maa ikke lade os hindre af den Tilstand, som i den senere Tid har været iblandt os. Om Folk truer med at gaa over til vore Modstandere, hvis de ikke faar det efter sit Sind hos os, saa lad ikke dette anfegte os. Er det i denne Henseende slappere i andre Samfund eller blandt dem, som har forladt os, saa faar de forsvare dette for Gud; men vi maa gjøre, hvad vi kan, for at virke med Troskab og Velsignelse i vor Gjerning.

Vi maa takke Gud for, at han har bevaret os i Sandheden, og at saa mange baade Prester og Lægfolk har havt Guds Evangelium saa kjært, at de i denne Strid har holdt fast derved trods Spot og Forfølgelse. Vi tør haabe, at saadanne ved Striden baade har faaet Evangeliet kjærere og har faaet større Indsigt deri; men vi kan paa samme Tid ikke undgaa at se, at det store Affald fra Sandheden, som har fundet Sted blandt os, er et Vidnesbyrd om en sørgelig Tilstand i vort Samfund. Havde der været den rette Erkjendelse af Guds Ord og en ret Glæde deri, saa havde ikke en saadan bitter Rod kunnet vokse op blandt os og bære saadanne Frugter, som vi nu ser. Det er klart, at Hovedmangelen blandt os er, at Guds Ord bruges saa lidet i vore Menigheder og derfor ogsaa saa lidet bringes i Anven-

delse paa Hjerterne. Fra gammel Tid har Husandagt været meget forsømt i vore Menigheder, og vi har arbeidet paa en Forandring til det bedre i denne Henseende. Paa enkelte Steder og hos enkelte Personer har dette Arbeide ikke været uden Frugt; men jeg frygter for, at om de Menighedslemmer, som er opvoksede i Norge, lidet bruger Husandagt, saa bruger de, som er opvoksede her i Landet, endnu mindre Guds Ord hver for sig. Enhver af os har vist havt den Glæde at se Eksempler paa, at Ungdom, som er voksen op her i Landet og fører et kristeligt Liv, i mange Henseender staar over den Ungdom, som kommer fra Norge. Men en større Del af vor Ungdom her falder hen i Vantro og Ugudelighed, og det uagtet de ikke har saa stor Fristelse til at falde fra Troen som de, der kommer fra Norge. Blandt disse kommer dog Vantroen mere aabenbart tilsyne end blandt dem, som er voksede op her i Landet.

Med Hensyn til kristelig Opdragelse er der store Mangler hos os. Dog maa man ikke vente hos Børn og unge at se netop saadanne Ytringer af kristeligt Liv som hos ældre. Hovedsagen er, at de har Respekt for Guds Ord og bøier sig for det, saa at de, naar Forældre eller andre foresatte kommer til dem med Ordet, da ikke sætter sig op derimod, men bøier sig under det.

Past. Muus ytrede: Vor norske lutherske Kirke har havt særegne Førelser, som andre Dele af den lutherske Kirke ikke har havt, og har derfor ogsaa sit særegne Præg. Nationalitetens Indflydelse paa Kirken er stor. Skal man nu arbeide med Held inden en særegen Afdeling af Kirken, da maa man lægge Merke til dennes særegne Eiendommeligheder. Den norske Synode er i en besynderlig Stilling, idet en stor Del af dens Presteskab er uddannet i en anden Del af den lutherske Kirke og saaledes bleven fremmed for det Folk, de skulde virke iblandt. Men er dette heldigt for de Menigheder, de skal arbeide i? Der kommer fra Norge mange, som med mere eller mindre Ret maa kaldes vanekristne; men der kommer ogsaa en Del, som har en aldeles udpræget religiøs Retning. De vil tjene Gud og forsage Verden, og de har faaet sin Opdragelse dertil i den fædrene Kirke. De er vante til visse Opbyggelsesbøger og Udtryksmaader, og paa samme Tid kan de være skrøbelige i Erkjendelsen, især naar man kommer ind paa Ting, som vi her har arbeidet meget med, men de ikke tænkt paa. Det kan hænde, at de i mange Henseender og netop i det, som er Hovedsagen i Kristendommen, har en alvorlig Erkjendelse af Guds Ord og derfor skulde være et Salt i vore Menigheder. Men saa træffer det sig saa, at de kommer sammen med Prester, som er uddannede paa ovennævnte Maade og derfor fremmede for den særegne Retning, de har med fra Fædrelandet; og disse Prester driver dem

da ved den Maade, hvorpaa de møder dem, bort fra sig og hen til andre Samfund, hvor de mere finder den samme Retning som hjemme, om end oftest udartet.

Man anbefaler Luther som den, der først og fremst bør studeres ved Siden af den hellige Skrift. Men hvis man virkelig studerer ham, vil man finde, at han har taget Hensyn til sin Tid; og det skulde man lære af ham. Men som oftest lærer vore Prester ikke denne Kunst af ham. Man har sagt os, at den nyere Theologi er besmittet baade i denne og hin Henseende, og det kan til en vis Grad være sandt; men vi vil dog ogsaa finde meget godt i den, som kan være til Læskelse og Opmuntring for Sjælen og drive den til at granske Guds Ord, til Bøn og til Arbeide for Kristi Evangelium. For at være tro mod Sandheden maa man ikke afbryde Udviklingen. Tiden kræver, at vi er kjendte med den religiøse Udvikling i Norge og med den norske Opbyggelseslitteratur, og at vi ved Samtaler søger at komme til at forstaa de Strømninger, som gaar gjennem vort Menighedsfolk, forat vi kan tale til dem saaledes, at de forstaar os, og ikke fremføre for dem det, som de endnu ikke erkjender, uden grundigt Bevis og nøie Forklaring. Vi kan have en ret Lære, men at anvende den paa alle Livets Forhold er ikke let, og maaske et Menighedslem, som sidder der og hører paa og ikke har stort Begreb om Dogmatik, dog forstaar godt, hvorledes det talte skal anvendes paa Livet.

Past. Juul vilde minde om den Synd, som var begaaet i vort Samfund ved en vis Art af Menneskeforgudelse. Den Mand, som for en Del Aar siden begyndte at „ringe med Stormklokken“, ansaas en Tid som uundværlig, og man lod ham ogsaa merke det. Der taltes, som om uden ham kunde vi intet gjøre, og nu ser vi Følgerne deraf. Nu tænkte han, vi havde lært noget andet; men vi bør da ogsaa bekjende den Synd, vi begik ved at tale saaledes, som vi gjorde, om et Menneske.

Som en, der i mange Aar havde prædiket to Gange hver Søndag i samme Kirke, vilde han sige, at de, der var saaledes stillede, burde faa en ny Række Tekster ved Siden af de gamle. Dernæst vilde han formane til, at vi ikke holder os tilbage fra at vidne det, som vi paa Forhaand ved vil sætte Folk op imod os. Fristelsen er stor til at tie med saadant eller ikke prædike det skarpt nok; men vi maatte modstaa denne Fristelse. Som Eksempel nævntes de hemmelige Selskaber. Han havde nylig læst om en Del Amerikanere paa et Sted, som havde sendt efter en Prest, forat han skulde prædike for dem og maaske blive deres faste Prest. Presten kom, og de ledende Mænd i Flokken sagde da til ham, at han maatte være varsom med, hvad han prædikede

om; han maatte saaledes ikke prædike mod Saloonerne, da Saloonholderne havde vist sig meget gavmilde mod Kirken. Hvad skal jeg da prædike mod? spurgte Presten. De svarede, at de tænkte, det var tryggest, at han prædikede mod Mormonerne, thi da vilde Folk synes godt om ham; og han gjorde saa. Fristelsen til at gjøre noget lignende kan ligge nær for enhver af os.

I Anledning af Past. Muus's Ytringer erklærede han, at han for sin Del havde søgt at gjøre sig bekjendt med de Bøger, som udkommer i Norge og øver Indflydelse der.

Efterat nogle flere Talere havde ytret sig i Sagen, hævedes Mødet Mandag Middag, og senere kom denne Sag ikke mere op til Behandling. (Sluttes.)

Deres Galenskab begynder at blive aabenbar.

(Af H. Halvorsen.)

I.

Under Diskussionsmøde i Coon Prairie Kirke 7de til 9de Fbr. fremsattes af Pastorerne Kildahl og Bøckman flere Lærdomme, der saa aabenbart viser deres Galenskab, at det maa være iøinespringende for enhver, der endnu har nogen, jeg vil ikke sige luthersk, men kristelig Sans.

Det ofte fremsatte Spørgsmaal om, hvem der alene kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, kom ogsaa op i dette Møde. Past. Kildahl svarede da herpaa med Pontoppidans Ord: „De, som enten er omvendte eller paa Omvendelsens Vei." Han forklarede disse Ord saaledes: Der er to Slags Mennesker, som kan bede, for det første saadanne, som er bodfærdige og troende, for det andet ogsaa saadanne, som er bodfærdige og vantroende. Uden Sky, med den mest ligefremme Dristighed blev den Lære forkyndt, at en angergiven og vantro Person kunde bede paa en Gud velbehagelig Maade.

Man foreholdt ham Skriftens Ord: „Uden Tro er det umuligt at behage Gud." „De, som ere kjødelige, kunne ikke tækkes Gud." Men til ingen Nytte. Naar Synderen ved Loven var oppvakt af Syndens Søvn, mente han, saa maatte hans Bøn være Gud behagelig.

Hvorledes saadanne Folk læser Skriften, er mig uforklarligt. Jeg har i al Enfoldighed troet, at det var Skriften, som skulde mestre mine Tanker om de aandelige Ting. Men vor Modpart synes at have en anden Mening herom.

Skriften siger, at det er ved Troen paa Kristum, at en Synder

bliver velbehagelig for Gud, idet han ved Troen kommer i Samfund med Sønnen, der er „den elskelige, i hvem Faderen har sit Velbehag". Skriften siger, at det er alene for Kristi Skyld, Gud vil høre en Synders Bøn, hvorfor Jesus ogsaa har lært os, at naar vi beder, maa vi bede i Jesu Navn. Men Kildahl lærer, at en Judas-Anger, der jo var forenet med Vantro, er Gud saa behagelig, at naar Synderen blot har den, saa er det det samme med Troen, hans Bøn vil være Gud behagelig for denne Angers Skyld.

Skriften siger: „Hvo som tror paa Sønnen, har et evigt Liv; men hvo som ikke tror Sønnen, skal ikke se Livet, men Guds Vrede bliver over ham." Hvad bryder Kildahl sig om disse Ord? Det er jo blot Johannes den Døber, der siger, at Guds Vrede bliver over hver den, som ikke tror.

Skriften lærer mig, at den, som ikke tror, er en Afgudsdyrker. Og jeg har aldrig før hørt, at en Afgudsdyrker kunde bede paa en Gud velbehagelig Maade. Ja, jeg har aldrig før hørt, at han overhovedet kunde bede til den sande Gud, hvem han ikke tror paa og altsaa ikke kjender. Men Past. Kildahl mener, dette kan altsammen godt lade sig gjøre. Har man blot en Judas-Anger, saa er ens Bøn velbehagelig for Guds Øren.

Jeg har altid læst, at den, som ikke tror, overhovedet heller ikke beder eller kan bede, endsige bede paa en Gud velbehagelig Maade. Men Past. Kildahl mener, at dette altsammen godt lader sig gjøre. Den vantro ikke alene kan bede, men han beder, og hans Bøn er Gud velbehagelig, naar han blot er vækket op ved Tordenen, som ruller ned fra Sinai Bjerg.

Folket, som under Mose Anførsel var ført til Sinai og „saa Tordenen og Blussene og Basunens Lyd og Bjerget ryge" (2 Mos. 20, 18.), „de flyede og stod langt borte", og den Bøn, de fremfører, er denne, som de henvendte til Moses: „Tal du med os, og vi ville være lydige, og lad ikke Gud tale med os, at vi ikke dø." Trældomsfrygten, Frygten for Straffen, Frygten for at „dø" havde gjort Folket skjælvende og bævende af Rædsel og Forfærdelse for Gud, hvorfor de ogsaa „flyede for Gud og stod langt borte" og henvendte sig til et Menneske istedenfor til Gud. Naar nu Loven i hine Dage ikke kunde udrette mere end bringe Folket til denne Angest og Forfærdelse for den levende Gud, til denne Trældomsfrygt, er det da rimeligt, at den blotte og bare Lov skulde kunne udrette mere i vore Dage? Den lutherske Bekjendelse siger ialfald her Nei, Loven alene kan heller ikke nu udrette mere. Thi hvad staar der i den augsburgske Konfession Artikel 20? Der staar følgende: „Thi uden Tro kan den menneskelige Natur ingenlunde gjøre de Gjerninger, som det første og

andet Bud kræver. Uden Tro paakalder den ikke Gud, venter heller ikke noget af Gud, fordrager heller ikke Korset, men søger menneskelig Hjælp og sætter sin Fortrøstning dertil."

Jeg synes, Judas's Eksempel her maatte kunne formaa at aabne Øinene paa den mest forblindede. Hvad fortæller da Skriften om Judas? „Der Judas, som ham forraadte, da saa, at han (Jesus) var fordømt, angrede han det, og han bar de treti Sølvpenge til Ypperstepresterne og de ældste igjen og sagde: Jeg har syndet, at jeg forraadte uskyldigt Blod. Men de sagde: Hvad kommer det os ved? Se du dertil! Og han kastede Sølvpengene i Templet, veg bort og gik hen og hængte sig." Judas angrede og sagde: Jeg har syndet. Men Angeren hos denne Mand var forenet med Vantro. Derfor vender han sig ikke til Gud og beder om Naade. Men han søger menneskelig Hjælp. Han gaar til Ypperstepresterne og de ældste og søger Hjælp hos dem. Disse, som ingen anden Retfærdighed kjender end Egenretfærdigheden, henviser denne stakkels Mand til hans egen Styrke og Fornuft. „Se du dertil!" siger de til ham. Ak, havde de kunnet vise ham hen til det Guds Lam, som bar al Verdens Synd, saa kunde maaske Judas's Anger være bleven forenet med Hunger og Tørst, d. e., Længsel efter Naaden i Kristo; men da de isteden derfor blot henviser ham til hans egen Styrke og Fornuft, saa holdes Manden i Vantro og fortviler og gaar hen og hænger sig selv.

Nogle Spørgsmaal til Pastorerne Bøckman og Kildahl.

Da det er mig om at gjøre, at jeg ikke alene selv kan blive salig, men ogsaa gjerne vilde lede andre til Salighed, og da især mine kjære Menighedslemmer, som Gud har anbetroet mig, forat jeg skulde være dem en Hyrde og lede dem paa gode Græsgange, at de ikke skulde omkomme paa Veien, saa vilde jeg gjerne bede eder, mine kjære Embedsbrødre, hvem jeg af Hjertet elsker som saadanne, der ikke alene med mig er kaldte til det samme Haab, men ogsaa med mig er satte til at opbygge Zions Mure iblandt vort arme, sønderrevne norske Folk her i dette Sekternes og Partiernes Land, om I i al Venlighed og Kjærlighed vil enten i Kirketidenden eller i „Luthersk Vidnesbyrd" give mig Svar paa følgende Spørgsmaal, der for mig og, som jeg tror, ogsaa for eder er af høieste Vigtighed, nemlig disse:

1. Er der flere Gjerninger nødvendige, forat jeg kan tro paa Kristum og saaledes blive salig, end de Gjerninger, som er op-

regnede i den tredje Artikel af Katekismen, nemlig at den Helligaand kalder mig ved sit Evangelium, oplyser mig med sine Gaver, helliggjør og opholder mig i den sande Tro?

2. Hvis der ikke er flere Gjerninger nødvendige, forat jeg kan tro paa Kristum og saaledes blive salig, end disse ovenfor nævnte, hvad bliver der da tilovers for mig at gjøre enten af egen eller nogen anden Kraft, forat jeg kan tro og blive salig, naar den tredje Artikel siger mig, at alle og hver enkelt af disse Gjerninger er den Helligaands Gjerninger?

3. Hvis der er en eller flere Gjerninger nødvendige, forat jeg kan tro og saaledes blive salig, som enten den Helligaand eller jeg eller begge i Forening og Samvirken maa gjøre, saa ønskede jeg at faa vide: a) hvilke disse er, og b) om I da tror, at den tredje Artikel i Katekismen er en god Veileder til Salighed, naar den ikke viser mig andre Gjerninger, som er nødvendige, forat jeg kan tro og blive salig, end de ovenfor nævnte.

Eders i Kristo forbundne Medarbeider paa Zions Mure

H. Halvorsen.

Vor Tid.

Mel.: Kryb dig, du Jesu Brud.

Det klages maa for Gud,
At det ser ilde ud
Med Kirken her paa Jorden,
Som nutildags er vorden
En liden, ringe Hytte,
Hvor Fienden gjør Bytte.

Som en beleiret Stad
Den er og skydes ad
Med allehaande Vaaben,
At gjøre Veien aaben
For alskens Tro og Lære,
Som Folket kan besnære.

I Guds Ords Lys og Skin
At følge Jesu Trin
Og tornefulde Gange,
Det huer ikke mange,
Som heller bort sig vende
End Korsets Ord bekjende.

Og Gudsfrygt ser man lagt
I Støvet med Foragt
Blandt høie Aanders Række
Saa vel som blandt de frække,
Der Mord og Brand anvende
Til Ondskabs Maal og Ende.

Og mange lever i
Drik, Svir og Fraadseri,
Mens andre ei i Øden,
Men Brødsorg unfornøden
Og Gjerrighed fortfarer,
Mod hvilket Gud advarer.

Han ogsaa siger saa:
Naar Vantro øger paa,
Da se op mod mit Rige;
Thi Engle snart nedstige
At kalde fra hver Zone
Til Dommen for min Throne.

O Herre, Jesu Krist,
Som altid har bevist
Barmhjertighed og Naade,
O lad den ogsaa raade,
Naar vi tilsidst er kommen
Til Døden og for Dommen!

Lægmand.

Forfatteren af dette og en Del tidligere i Kirketidenden optagne Digte med Underskriften „Lægmand" siger i et Brev til Redaktionen:

Paa Grund af legemlig Svaghed kan jeg ikke udrette noget Arbeide, og jeg fordriver da stundom Tiden med at sætte mine Tanker paa Papiret. Aarsagen, hvorfor jeg da sender Dem mine Produkter, er mest, forat De kan se, at Deres Forsvar af Sandheden i „Evang.-luth. Kirketid." ikke alle Steder er forgjæves. Det er sørgeligt at se, hvorledes man saa at sige i Flok og Følge gaar ud af Synoden; og dog maa vi takke Gud for, at det ikke er værre; thi det saa en Tid ud til, at Sandheden skulde ligge aldeles under for Gjerningshelligheden. Og mon ikke denne Strid og Prøvelse har gjort mange godt? Jeg tror det. Jeg tror, at mange er komne til bedre Erkjendelse af sin egen Udueligheid og Guds Naades Storhed og Magt.

Og idet jeg tilønsker Dem Guds Velsignelse, forbliver jeg Deres i Kristo hengivne ......

Lidt af hvert.

Den, som tror, er stor og rig,
Eier Gud og Himmerig.
Den, som tror, er klein og arm,
Raaber kun: Dig, Gud, forbarm!

Sand Bod er aldrig for sildig, men sildig Bod er sjelden sand. (Augustin.)

Sand Bod er aldrig for sildig; Røveren gik fra Korset ind i Paradis. (Hieronymus.)

Kirkekronike.

Amerika. I Processen om Kirken paa Liberty faldt Dom den 14de Fbr. Past. Ottesens Menighed havde anlagt Sag for at faa tilbage sin Kirkeeiendom, som var den berøvet. Dommeren erklærer: „I find all the allegations of the complaint true.“ „I find as conclusions of law that the plaintiffs are entitled to the relief demanded.“ Menigheden faar altsaa sin Kirke tilbage.

— Luther-College 17de Fbr. Da vi sidst berettede lidt fra Colleget, var alle friske. Senere har tre Disciple havt Lungebetændelse, de to af dem dog meget let. Nu er de to forlængst i Klassen igjen, den tredje sidder oppe.

— Om den Skole i Canton, som den norske Augustanasynode har oprettet, siger Synodens Blad: Vinterterminen begynder den 2den Januar.... Alle Værelserne i Bygningen er optagne for Vinteren. Ikke saa faa af Studenterne maa nu bo i Værelser leiede rundt i Byen. Dette er Tilfældet for første Gang i Skolens Historie her i Vesten. Det vil heraf sees, at Skolen er i stadig Vekst, hvad Elevantallet angaar.

— Past. S. O. Braaten har begjæret offentliggjort i Kirketidenden, at han er udtraadt af den norske Synode.

Norge. Den nye Høimesseliturgi er nu i et nyt Møde om denne Sag med 83 mod 25 Stemmer uden Diskussion besluttet indført i Trefoldigheds Menighed i Kristiania. Forresten læses der i den senere Tid ikke meget i norske Blade om Møder i Anledning af denne Sag.

— „Bort med Pontoppidan!“ Saa raaber „Verdens Gang“ i Kristiania, et Blad, som ikke bare er fiendsk mod vort Folks gamle Lærebog, men mod den kristelige Religion. „Nu staar der“, siger Bladet, „atter en stor Reform i vort Skolevæsen for Døren. Lad ikke Pontoppidan slippe ind paany. Den har gjort nok Ugavn iblandt os.“ At Skolevæsenets „Reform“ „staar for Døren“, bekræftes ved et Forlydende om, at Statsminister Sver-

drup skal have paalagt Kirkedepartementet at fremlægge Forslag til ny Skolelov for det kommende Storting.

— Digteren Bjørnson har i nogen Tid reist rundt først i Danmark og nu i Norge og holdt et Foredrag om „Engifte og Mangegifte". Han har ikke tilladt, at der optages Referater af hans Foredrag; men saa meget kan man dog forstaa af, hvad der fra alle Kanter berettes om det, at ligesom han selv er en Fornegter af Kristentroen, saaledes staar hans Foredrag heller ikke paa kristelig Grund. Alligevel har Past. Lars Oftedal i Stavanger tilladt ham at holde Foredraget i sit Bedehus Bethania. Fra Stavanger reiste Bjørnson til Egersund, men skulde der holde sit Foredrag i Gymnastiksalen, da Bedehuset enstemmig var ham negtet.

— I Anledning af Forslaget til ny Skolelov minder i „Fædrelandet" for 28de Jan. Skolelærer Th. Hornbæk i Aker om, hvorledes i Aarene omkring 1850, da ogsaa en ny Skolelov stod paa Dagsordenen, Lærerne i de offentlige Blade opfordredes til at danne Foreninger for at give sin Mening i Sagen tilkjende, og han opfordrer til nu at gjøre det samme. Hvis vi, siger han, kunde have Haab om at blive hørte paa høiere Steder, tror jeg, Lærernes samstemmige Bøn til Regjering og Storting vil blive: Lad Sagen udstaa et Aar, saa vi kan faa Tid til at raadslaa om den. Holder ikke mine Læsere med i dette? Er ikke Loven altfor lidet udredet? Det ser nok ud, som der skulde være skjøn Enighed om den, da den ikke er bleven kritiseret i noget Blad; men at det ikke er Tilfældet, er jeg vis paa, da Lærerne for en større Del tidligere har protesteret mod, at Ansættelsesmyndigheden skal fratages Stiftsdirektionen. Den kongelige Skolekommissions Medlemmer kan ikke have været ubekjendte med dette, men man ser, hvilket Hensyn der er taget dertil. Er det saa, at Tingets Ledere føler Grunden under sine Fødder vakle, eftersom de vil have Loven frem paa første Ting? eller staar en anden bag?

— Geistlig Statistik for 1887. Ved Udgangen af 1887 var de geistlige Embeders Antal 607, nemlig 6 Bispedømmer, 469 Sognekald, 9 Fængsels- og Hospitalsembeder, 68 resid. Kapellanier, 4 Tredjeprestembeder, 11 ord. Kateketembeder, 21 Kaldskapellanier og 19 Stiftskapellanier.

Af disse er 5 nye Embeder oprettede i 1887, nemlig Selbo resid. Kap. i Nordre Dalenes Provsti, Tredjeprestembedet i Bragernes i Drammens Provsti, Sulen Sognekald i Ytre Sogns Provsti, Kopervik Sognekald i Karmsunds Provsti, Sund resid. Kap. i Midthordlands Provsti.

22 Embeder var ledige ved Aarsskiftet. 12 Prester er i 1887 afgaaede fra Embede, 6 ved Døden, 6 ved Afsked. Saa liden Afgang har ikke været siden 1868. 19 Prester er ansatte, nemlig 8 som Sogneprester, 6 som resid. Kapellaner, 1 som Tredjeprest og 4 som Stiftskapellaner. Af disse var 2 forhenværende Sogneprester, 1 forhenværende Missionær, 10 pers. Kapellaner og 6 theologiske Kandidater. De har taget Examen: i 1868 1, i 1873 2, i 1875 1, i 1876 2, i 1877 1, i 1878 4, i 1879 1, i 1880 1, i 1881 3, i 1882 1, i 1883 2. Deres Alder er fra 47 til 28 Aar. Middelalder 35.85 Aar.

Presternes Alder var: Over 80 Aar 1, 79–75 Aar 9, 74–70 Aar 22, 69–65 Aar 31, 64–60 Aar 34, 59–55 Aar 55, 54–50 Aar 67, 49–45 Aar 84, 44–40 Aar 113, 39–35 Aar 102, 34–30 Aar 60, 29–25 Aar 7. Samtliges Middelalder 47.83 Aar.

Presternes Embedstid (heri medregnet deres Virksomhed som pers. Kapellaner, Sømandsprester, Missionærer o. s. v.) er: Over 50 Aar 6, 49–45 Aar 5, 44–40 Aar 6, 39–35 Aar 20, 34–30 Aar 35, 29–25 Aar 60, 24–20 Aar 70, 19–15 Aar 99, 14–10 Aar 131, 9–5 Aar 94, under 5 Aar 59 (hvoraf 6 under 1 Aar). Middeltallet er 16.75 Aar.

Sit nuværende Embede har Presterne indehavt: I over 35 Aar 2, 34–30 Aar 2, 29–25 Aar 5, 24–20 Aar 6, 19–15 Aar 18, 14–10 Aar 51, 9–5 Aar 192, under 5 Aar 309 (hvoraf under 1 Aar 48). Middeltallet er 6.00 Aar.

2 Prester har holdt sit Embedsjubilæum, nemlig N. G. Berg (født 1808, Kandidat 1836, pers. Kap. Evje 1837, pers. Kap. Stavanger 1841, Sogneprest Vaaler 1853, Sogneprest Aasnes 1864) og N. N. Arnet (født 1807, Kandidat 1837, pers. Kap. Gloppen 1837, pers. Kap. Borgund 1842, Sogneprest Veø 1858).

Antallet af de personelle Kapellaner var ved Aarets Begyndelse 60. Af disse er 10 beforbrede, 1 er bleven Sømandsprest, 9 er udnævnte, saa Antallet nu er 58. Deres Alder er fra 47 til 24 Aar; deres Middelalder 32.04 Aar.

De theologiske Kandidaters Antal er 377, hvoraf 21 har taget Examen i 1887. Deres Alder er: Over 50 Aar 85, 49–45 Aar 37, 44–40 Aar 34, 39–35 Aar 70, 34–30 Aar 87, 29–25 Aar 52, under 25 Aar 12. I geistlig Stilling er 93, nemlig 58 personelle Kapellaner, 6 Hedningemissionærer, 9 Sømandsprester, 19 Prester i Amerika, 1 Prest paa Sydhavsøerne. Af de øvrige er 2 Statsraader, 8 Professorer, 1 Bestyrer af det praktisk-theologiske Seminar, 5 Skoledirektører, 21 Overlærere og Adjunkter, 10 Seminarlærere. Som geistlige Ansøgere kan regnes omtr. 170. (Eft. Knia. „Luth. Kirketid.")

Stor Gave.

Fra Past. O. H. Smedy har Luther-Seminariums Bibliothek modtaget følgende tildels sjeldne og meget værdifulde Bøger: Acta Colloquii Montis Belligartensis, Brandenburger Kirchenordnung, A. Caroli Memorabilia, Heerbrand Refutatio Jesuit. def., Carpzov Jurisprudentia ecclesiastica, Walch Introductio in Libr. Symb., J. Maier Paraphrasis in Psalmos, J. G. Dorschæus Pentadicas dissertationum, Buddæus Isagoge Hist. Theol. (2 Bind), Spener Concilia Theol., David Chytræus Historia Augsb. Conf., Carpzov Critica sacra V. T., C. Riegers Leichenpredigten, J. H. Boehmeri Jus Parochiale, Lauctantii opera (2 Bind), Carolus Memorabilia Ecclesiastica, Sal. v. Till Methodus Concionandi, Bengel Apparatus Criticus, Th. Goodwin Aron & Moses, A. H. Franke Idea

Stud. Theol., G. Maier Vitæ Patrum, Th. Ittigius Exertationes Theol., Joh. Heermann Nuptialia, Seb. Schmidt Tractatus de Pascale, Tennemanns Grundriß der Gesch. der Philos., Hävernicks Einleitung in das alte Test. (3 Bind), J. Brentius Pericopæ Epistolarum, Sal. v. Till Methodus Concionandi.

Hjertelig Tak til den kjære Giver! Who will be the next?

Madison den 9de Fbr. 1888. Joh. Ylvisaker.

Indkomne Bidrag.

Til Lærerlønskassen: Ved Pastor H. J. Strand $57.50 (ham selv $10, A. Krogh, Paul A. Paulsen, Mads Kristiansen, Nils Hefte, N. E. Thoen og J. O. Knudsen hver $1, H. J. Hansen, Chas. Hendersen, Fred. Johnsen, O. Haraldsen, N. Syvertsen, A. Fadnæs, Ole G. Melum og N. P. Johnsen hver $2, T. Ringham, E. G. Melum og E. Sævre hver $3, J. B. Thompsen, S. B. Lund og Gilbert Haugen hver $5, Adolf og Kornelius S. Lund hver $0.25, Sarah Tenold og Sarah Strand hver $0.50); ved Pastor B. Hovde fra Simon Nilsen og L. J. Ovammen (aarlige Bidrag) hver $5; ved Past. T. A. Torgerson fra Silver Lake indf. ved J. S. Hove $20.10 (O. Ellingsen og E. Ellingsen hver $3, M. O. Rumedal $2, N. Hengestig $1.60, B. Holstad, A. O. Sime, Birgit Ellingsen og J. S. Hove hver $1, L. O. Ellingsen $0.75, J. P. Næset, G. A. Sime, Lissie A. Sime, T. O. Ellingsen, Mari Levorsen, L. Levorsen og S. O. Hønsey hver $0.50, J. J. Næset, H. O. Holstad, L. O. Holstad, G. O. Holstad, J. Levorsen, H. G. Rugland, Anbjør G. Rugland, L. J. Hove og M. Huus hver $0.25); ved Prof. L. Larsen fra Hans Henriksen, Glenwood Mgh., Past. Amlunds Kald, (før $10) $5; ved Past. J. Bergh indf. ved L. Rude, Rock Dell, Minn., $13.75 (L. Rude, H. Helgesen, K. Kravig, Mrs. O. Enerstvedt, Ole Enerstvedt, P. Kittelsland, Olaf J. Kittelsland, Tollef Enerstvedt og Mrs. P. Mangerud hver $1, Erik Nilsen, B. Haagensen, L. Tufte, Jørand og Jørgine Enerstvedt, Gjertrud O. Kittelsland, Anton Dokka, Ole Dokka og Hellek Kollien hver $0.50, Helge Helgesen $0.25); ved Past. E. Dale $16 (John Larsen, Brule Creek Mgh., Dak., $10, Ole Iversen, Hans J. Smith og Ole O. Løkken, Vermillion Mgh., hver $2); ved Past. T. A. Torgerson fra Lime Creek Mgh., Ia., $16.85 (indf. ved A. A. Hersindal $8.20, nemlig fra O. M. Dale og O. N. Roalkvam hver 2 Bush. Hvede, P. H. Neste 1½ do., K. K. Tysseu, O. K. Tysseu og J. J. Neste hver 1 do., H. T. Wangsnes og A. A. Hersindal hver $1, F. J. Dale $0.50, indf. ved M. N. Helle $8.65, nemlig fra ham selv $1.50, N. H. Rotenes og J. J. Dale hver 1 Sæk Hvede, E. J. Brudvik og J. A. Ludvig hver $1, H. H. Rotenes, J. T. Nelson, M. T. Nelson og M. Johnsen hver $0.50, J. E. Brudvik og N. E. Brudvik hver $0.25, Anne og Marie Rotenes hver $0.10); tilſ. $139.20.

Til Understøttelseskassen: Ved Prof. H. G. Stub indf. ved Jens Nordnæs i Norway Grove, Past. Preus's Mgh., $7.25 (Mikkel Engesæter, Ole S. Holum og Jens Nordnæs hver $1, A. Molestad $2, Lars Næset, Peder Linde, Lars Ingebregtsen og Anders Andersen hver $0.50, Elling Grinde $0.25), bestemt til studerende i Madison; ved Past. T. A. Torgerson fra E. Ellingsen, Silver Lake, $1 bestemt til J. Levorsen; ved Prof. L. Larsen fra Hans Henriksen, Glenwood Mgh., Past. Amlunds Kald, $5; tilſ. $13.25.

Til Synodekassen: Ved Past. T. A. Torgerson $23.85 (Concordia Mgh. $22.85, Erik Ellingsen, Silver Lake, $1); ved Prof. L. Larsen fra J. Simmons, Appleton, Minn., $2.50; ved Past. T. A. Torgerson $15.77 (½ Offer i Lime Creek Menighed $15.52, O. K. Singelstad $0.25); tilſ. $42.12.

Til Indianermissionen: Ved Prof. H. G. Stub fra Mrs. Ingeborg Himle, Madison, Wis., $0.50; ved Past. Em. Christophersen fra Hay Creek Kred. $17; ved Past.

E. Dale fra Clay Creek Mgh., Dak., $8 (Knudt Olsen $5, Lewis Lewisen og Oline Lewisen hver $1, Elen og Hans Lewisen hver $0.50); tilſ. $22.50.

Til Gjælbens Afbetaling (Jubelfondet): Ved O. Løkensgaard fra Ole Flugstad, Stoney Run, Minn., $3.50.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. J. Bergh fra Nils Sanbager $5 (hvoraf til Lærerløn $2, til Indianermisſ. $1, til Vaisenh. i Wittenberg, Wis., $1 og til det nye theol. Seminar i Minneapolis $1).

Decorah, Iowa, den 16de Februar 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Washington Prairie Mgh. af Ole Biste 3 Sække Poteter, Erik E. Lommen 1 do. og 2 Sække Havre. Ole K. Haga.

Til Indianermissionen: Fra Portland, Dak., (Pastorerne Harstads og Allens Kald) ved Pastor Allen $15 (Ole Gabrielsen, Helge Skabland og S. C. Sætra hver $5).

T. Larsen.

Møde.

Herved indbyder Bergens og Salems Menigheder til et fælles Samtalemøde, at holdes den 6te, 7de og 8de Mars. Til Forhandling er opstillet: 1) Hvad kan gjøres, forat der blandt os kan vækkes og fremmes mere aandeligt Liv? 2) Hvorledes kan vi bedst efterkomme det Guds Ord i 1 Kor. 1, 10.? 3) Hvorledes kan vi bedst bevare vor Ungdom for den lutherske Kirke? 4) Hvorledes bør vore Prester og Menigheder stille sig til udenforstaaende?

Deltagere, som ønsker Logis, bedes om at melde sig helst inden Udgangen af Februar til en af undertegnede.

Paa Komiteens Vegne

C. B. Jacobsen, Formand. M. Olsen, Sekretær.

Roland, Story Co., Iowa, den 9de Februar 1888.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 2. Mars 1888. { Nr. 9.

Indledningsforedrag af Pastor H. Halvorsen,

holdt ved Diskussionsmødet i Coon Prairie Menighed 8de Fbr. 1888.

I den bekjendte Parabel om den rige Mand og den fattige Lasarus siger Abraham til den rige Mand, som fra Helvede havde anraabt ham om Forbarmelse: „Mellem os og eder er et stort Svælg befæstet, forat de, som ville fare herfra ned til eder, ikke skulle kunne, ikke heller de derfra komme over til os" (Luk. 16, 26.).

Det græske Ord, som her er oversat med Svælg, betyder egentlig en gabende Aabning, en Kløft. Om denne store Kløft, som der var mellem den rige Mand i Helvede og den fattige Lasarus i Himmelen, siger Abraham, at den var befæstet; den var gjort fast, saa at den ikke mere kunde gaa sammen eller blive udfyldt.

Og han siger, at dette var gjort, forat de, som vilde fare fra Himmelen ned til dem i Helvede, ikke skulde kunne, og at heller ikke de, som var i Helvede, skulde kunne komme derfra over til dem i Himmelen.

Kan vi forstaa, hvoraf det kommer, at denne Kløft er saa vel befæstet? Mon det ikke kommer deraf, at paa den ene Side er den evige Død og paa den anden Side det evige Liv? Ganske vist. Evig Død! Hvor maa ikke dette Ord fylde os alle med Rædsel og Forfærdelse! Hvad betyder vel dette Ord? Det betyder, at de Mennesker, som er komne i denne Tilstand, ikke mere kan blive levende. Enhver Evne til Omdannelse af deres Hjerters Tilstand er udslukket hos dem, ethvert Rum, hvori de kunde have rummet Gud, er tilintetgjort. Den Tilstand, hvori deres Sjæle befinder sig, er bleven fast og uforanderlig. Det er en Tilstand af evig og uforanderlig Forhærdelse.

Paa den anden Side af denne store Kløft er det evige Liv. De Mennesker, som befinder sig i denne salige Tilstand, de kan heller ikke

mere komme ud af den. Døden kan aldrig mere komme ind der (Joh. Aab. 21, 6.). Livet er befæstet, gjort fast hos dem, det er blevet evigt og uforanderligt.

Denne hinsidige, store, uoverkommelige, evige Kløft mellem de døde og de levende, hvorfra har den havt sin Oprindelse?

Den hellige Skrift lærer os, at den har havt sin Oprindelse her i Tiden. Den opstod, siger den, da vore første Forældre faldt i Synd. Thi Gud havde sagt: „Paa den Dag, du æder deraf, skal du dø Døden.“ Og vi ved, at „ligesom Synden kom ind i Verden formedelst et Menneske, saaledes er ogsaa Døden kommen ind i Verden formedelst et Menneske“, og vi ved, at „Døden trængte igjennem til alle, efterdi de syndede alle“ (Rom. 5, 12.).

Døden i dens tredobbelte, rædselsfulde Skikkelse — baade som timelig, aandelig og evig Død — kom over Menneskene, da vore første Forældre faldt i Synd. Denne Død begyndte som aandelig Død. Og vi ved, at der, hvor denne aandelige Død ikke bliver ophævet ved Livet, der maa Mennesket ikke alene dø den timelige Død, men det gaar da ved den timelige Død over i den Dødstilstand, som Skriften kalder den evige Død, og som Jesus selv har vist os i al dens forfærdelige Skikkelse i Billedet af den rige Mand i Helvede.

Om den aandelige Død taler Skriften paa mange Maader. I Joh. Aab. 3, 1. siger Kristus selv til Johannes: „Og skriv til Menighedens Engel i Sardes: Dette siger han, som har de syv Guds Aander og de syv Stjerner: Jeg ved dine Gjerninger, at du har Navn af, at du lever, og du er død.“ Apostelen Paulus siger 1 Tim. 5, 6.: „Den vellystige er levende død.“ Og til de kristne i Efesus skriver han: „I vare døde i eders Overtrædelser og Synder.“

At denne aandelige Død er trængt igjennem til alle Mennesker, det har Apostelen Paulus klart lært i det ovenfor nævnte Vers af hans Brev til de Romere. Vor Herre Jesus Kristus har ogsaa selv paa det sterkeste fremhævet dette i det bekjendte Ord til Nikodemus: „Hvad der er født af Kjødet, er Kjød.“ Meningen af disse Ord er klar nok. Thi overalt i den hellige Skrift, hvor Ordet Kjød bruges i Modsætning til Aand, der betyder det ikke et Stykke af Mennesket, men det hele Menneske til Legeme og Sjæl, saadant som dette er uden den Helligaand. Det betegner altsaa Mennesket som aandelig dødt. Hvad Jesus altsaa har villet sige med disse Ord til Nikodemus, det er dette, at hvad der er født af aandelig døde Mennesker, det er et aandelig dødt Menneske. Dette fremgaar af Apostelen Pauli Ord i Rom. 8, 6., hvor han udtrykkelig siger, at „Kjødets Sans er Døden“, hvilke Ord klart og tydelig lærer os det, at i al Kjødets Digten og Tragten er der kun Døden. Og han har til Overflod forklaret os,

hvorfor det er saa, naar han i det følgende Vers siger: „Efterdi Kjødets Sans er Fiendskab mod Gud" (Rom. 8, 7.).

Af alt dette fremgaar det da klarligen, at det naturlige Menneskes Tilstand, Menneskets Tilstand, saaledes som den er af Naturen, efter Fødselen af de naturlige Forældre, er en Tilstand af aandelig Død. Det aandelige Liv eller Livets Aand findes ikke mere i dets Hjerte. Og det fremgaar endvidere af disse Jesu og Pauli Ord, at det naturlige Menneskes Tilstand er en Tilstand af Fiendskab mod Gud, eller, hvad der er det samme, at den aandelige Død egentlig bestaar i Fiendskab mod Gud.

O hvor forfærdeligt var da ikke vore første Forældres Fald! Hvor der før var Liv, der var nu Død. Døden, denne forfærdelige Tilstand af Ufrihed og Usalighed, den havde nu taget Bolig i de Hjerter, hvor der før var et saligt Liv i Guds Samfund. De høieste og bedste og fortrinligste Evner og Kræfter i Mennesket, saasom Forstand, Vilje, Følelse, Samvittighed, de var nu blevne fordærvede og gjennemtrængte af Døden. I Forstanden var der kommet Mørke istedenfor Lys, ja et saadant Mørke, at det naturlige Menneskes Fornuft nu er, som Pontoppidan siger, halv blind i alle timelige Ting og helt blind i de aandelige og guddommelige Ting. I Viljen, hvor der før var Renhed og Hellighed, var der nu kommet Forvendthed og Fiendskab ligeoverfor den hellige og retfærdige Gud, saa at den var bleven uduelig til det gode og tilbøielig til alt ondt. Og Samvittigheden havde nu tabt sin Fred og sin Glæde. Der var nu Ufred og Angest og Usalighed.

Hvilken Kløft, ja hvilken stor Kløft havde ikke her aabnet sig mellem før og nu! Hvilken Kløft mellem Adam før Faldet og Adam efter Faldet! Hvilken Kløft mellem Uskyldighedsstanden og Syndestanden!

Men, mine Venner, Skriften lærer os, at der er skeet Opreisning fra Faldet. Opreisningen blev forkyndt af Gud selv paa selve den Dag, Adam og Eva var faldne i Synd. Thi han forkyndte dem, at „Kvindens Sæd skulde knuse Slangens Hoved". Vi ved ogsaa, at vore første Forældre troede denne Forjættelse, og at det tabte Liv saaledes atter drog ind i deres døde Hjerter. De blev, idet de troede Forjættelsen, oversatte fra Døden til Livet, fra Syndestand til Naadestand og kom saaledes atter i salig Forening med Gud. Og overalt, hvor denne Forjættelse er bleven troet, der er denne Oversættelse bleven fuldbyrdet, der har Livet atter trængt ind, der er atter blevet Samfund med Gud.

Men ikke alle tror Forjættelsen, og derfor bliver heller ikke alle overførte fra Døden til Livet. Og deraf kommer det, deraf og

deraf alene, nemlig af Menneskenes egen Gjenstridighed i ikke at ville tro Forjættelsen, deraf kommer det, at der blandt Menneskene i Verden findes denne store Kløft, idet nogle befinder sig i den aandelige Død, medens andre er oversatte fra Døden til Livet og saaledes har faaet det aandelige Liv.

Skriften taler paa mange Steder og paa mange Maader om denne store Kløft, som findes mellem Menneskene her i Verden. Vi ser den allerede mellem Kain og Abel. Vi ser den mellem Kains Efterkommere og Seths Efterkommere. Vi ser den mellem Menneskene i Arken og Menneskene udenfor Arken. Vi ser den mellem Isak og Ismael, mellem Esau og Jakob, mellem Saul og David, mellem Israel efter Kjødet og Israel efter Aanden. Det er denne Kløft, Jesus viser Nikomedus, idet han siger til ham: „Hvad der er født af Kjødet, er Kjød. Hvad der er født af Aanden, er Aand." Det er denne Kløft, Apostelen Paulus viser os, naar han siger (Rom. 8, 5.): „Thi de, som ere efter Kjødet, sanse det kjødelige, men de, som ere efter Aanden, sanse det aandelige." Det er Kløften, den store, dybe, brede, forfærdelige Kløft mellem det uomvendte Menneske og det omvendte Menneske, mellem det Menneske, som ikke er født paany, og det Menneske, som er født paany, mellem det ubodfærdige Menneske og det bodfærdige Menneske, mellem det troende Menneske og det vantro Menneske, mellem Syndestand og Naadestand, mellem Satans Rige og Guds Rige, mellem det naturlige Menneske og det aandelige Menneske, mellem det aandelig døde Menneske og det aandelig levende Menneske.

Saaledes ser vi da, at der ogsaa mellem Menneskene i denne Verden er en stor Kløft, en Kløft af lignende Natur og Beskaffenhed som den Kløft, Abraham taler om til den rige Mand. Men den hellige Skrift, som viser os dette, den viser os ogsaa, at der til Trods for Ligheden dog er en stor Forskjel mellem disse to Slags Kløfter, mellem den dennesidige og den hinsidige.

Og hvori bestaar Forskjellen? Jo, Abraham siger om hin Kløft, at den er befæstet. Men om Kløften her i Verden siger Skriften ikke dette. Hist hos den rige Mand var der ikke mere nogen Plasticitet, nogen Evne til at blive ombannet. Her derimod, saalænge Mennesket endnu er her i Naadens Tid, har det denne Evne til at blive ombannet. Mennesket kan paa denne Side af Graven blive ombannet. Den eneste Undtagelse maatte være den, at det begik den Synd, som Skriften kalder Synd mod den Helligaand. Hos den rige Mand i Helvede var denne Evne bleven udslukt.

Saalænge Mennesket er her i Verden, har Døden endnu ikke befæstet sig saaledes, at den jo endnu kan blive fordreven af Livet.

Det er denne Evne, vor Kirkefader Dr. Luther kalder Menneskets capacitas, non activa, sed passiva, d. e., Menneskets ikke virkekraftige, men lidende Frelse=Evne, og han forklarer den saaledes: „Naar Fædrene forsvarer den frie Vilje, taler de om, at den er skikket til at blive fri, at den nemlig ved Guds Naade kan blive omvendt til det gode og blive virkelig fri, hvortil den i Begyndelsen er skabt.“ (Bd. 1 S. 236.) Konkordieformelen siger herom: „Og medens Gud efter sin retfærdige, strenge Dom har ganske og aldeles, for evig forkastet de faldne onde Aander, har han dog af særlig, idel Barmhjertighed villet, at den arme, faldne menneskelige Natur igjen skal blive og være skikket til og delagtig i Omvendelse, Guds Naade og det evige Liv, ikke af egen, naturlig, virkekraftig Dygtighed eller Evne (thi dets Natur er Fiendskab og Gjenstridighed mod Gud), men af idel Naade, ved den Helligaands naadige, kraftige Virksomhed.“

Efter Skrift og Bekjendelse siger vi derfor: Mennesket har i sin naturlige Tilstand ingen Evne til selv at virke sin Omvendelse, men det har Evne til at blive omdannet, det har Plasticitet.

Hvad har vi da nu seet? Vi har seet, at der mellem Kløften hinsides og Kløften her i Verden er en stor Forskjel. Hist var Kløften befæstet, den var absolut uoverkommelig. Abraham siger: „Ingen kan komme fra os til eder eller fra eder til os.“

Dette gjælder ikke om Kløften i denne Verden. Her kan det naturlige Menneske blive et aandeligt Menneske, og det Menneske, som har faaet det aandelige Liv, kan atter miste dette Liv. Der er altid Mulighed, en fuld og virkelig Mulighed for begge disse Ting. Og Grunden er den: Paa ingen af Siderne er Tilstanden befæstet. Det naturlige Menneske er endnu skikket for Omvendelse, og det aandelige Menneske kan atter falde fra. Derfor taler Skriften ligesaa vel til det aandelige Menneske om, at det maa „befæste sit Kald og sin Udvælgelse“, som den taler til det naturlige Menneske om, at det maa fødes paany.

Og ligesom det aandelige Menneske kan ved Guds Naade befæste sit Kald og sin Udvælgelse, saaledes kan det naturlige Menneske ved Guds Naade blive omvendt eller født paany. Her i Naadens Tid, naar vi ser hen til Menneskets naturlige Beskaffenhed, er der derfor Mulighed, en fuld og virkelig Mulighed for ethvert Menneske til at opnaa den Frelse, som Skriften kalder „det evige Liv“.

Havde ikke denne Mulighed været der, saa havde Gud ikke sendt sin Søn til Verden. Havde ikke denne Mulighed været der, havde den ikke været der for alle Menneskers vedkommende, saa havde Kristus heller ikke sagt til sine Disciple: „Gaar ud i al Verden og prædiker

Evangelium for al Skabningen." Saa stor og bred end Kløften er mellem det naturlige Menneske og det aandelige Menneske, saa kan man dog her i Naadens Tid endnu komme over den.

Men saa reiser sig da Spørgsmaalet, det store, for ethvert Menneske saa uendelig vigtige Spørgsmaal: Hvorledes kan dette ske? Hvorledes kan det naturlige Menneske blive et aandeligt Menneske? Eller hvad der her er det samme: Hvorledes kan jeg tro paa Kristum eller komme til Kristum min Herre?

Det er paa dette Spørgsmaal, der svares i den tredje Artikel af vor Katekismus. Og Svaret, som gives, er et tosidigt Svar. Der svares først, hvorledes jeg ikke kan det, og derefter, hvorledes jeg kan det. Den første Del af Svaret lyder saaledes:

„Jeg tror, at jeg ikke af min Styrke eller Fornuft kan tro paa Kristum eller komme til Kristum min Herre."

Klart og bestemt læres altsaa her, at Mennesket kan ikke af sig selv, hverken af sin Styrke eller af sin Fornuft, komme til Kristus, som er Livet, eller tro paa ham. Mennesket kan ikke af sig selv, hverken af sin Styrke eller af sin Fornuft, blive levende. Det kan ikke af sig selv blive et aandeligt Menneske, det kan ikke af sig selv komme over den store Kløft, som staar der gabende mellem ham, der er paa Dødens Side af den, og dem, der er paa Livets Side af den.

Hvorfor kan da ikke Mennesket dette? Hvorfor kan det ikke dette af sin Styrke? Svaret er her simpelt og klart: Fordi Mennesket her, hvad denne Sag betræffer, ingen Styrke har. Ligesom den legemlig døde ingen Styrke har til at gjøre sig selv levende, saaledes har heller ikke den aandelig døde nogen Styrke til at gjøre sig selv aandelig levende. Han er nemlig Kjød, intet andet end Kjød. Og Skriften siger: „Kjødet er skrøbeligt", „Kjødet gavner intet" (Joh. 6, 63.), „Kjødets Sans er Døden", „Kjødets Sans er Fiendskab mod Gud" (Rom. 8, 6. 7.). Ja, Skriften siger klart og bestemt, at det naturlige Menneske her intet formaar. Var det ikke det, Jesus selv sagde til sine Disciple: „Uden mig kunne I slet intet gjøre" (Joh. 15, 5.)? „Kan og en Morian omskifte sin Hud, eller en Parder sine Pletter? Saa skulde I ogsaa kunne gjøre vel, I, som have lært at gjøre ilde" (Jer. 13, 23.). „Ser nu, at jeg, jeg er den, og der er ingen Gud med mig; jeg, jeg døder og gjør levende, jeg har saargjort, og jeg skal læge, og der er ingen, som redder af min Haand" (5 Mos. 32, 39.).

Altsaa af sin egen Styrke formaar Mennesket her intet. Men heller ikke af sin Fornuft formaar det her noget. Thi Fornuften

hos det naturlige Menneske er her ganske blind. Den ser ingen Ting. „Det naturlige Menneske", siger Apostelen Paulus i 1 Kor. 2, 14., „fatter ikke de Ting, som høre Guds Aand til, de ere ham en Daarlighed, og han kan ikke kjende dem; thi de bedømmes aandelig." Her staar ogsaa „kan ikke". Ogsaa Jesus bruger om denne Sag Ordet „kan ikke". Thi til Nikodemus sagde han: „Uden at nogen bliver født paany, kan han ikke se Guds Rige", af hvilke Ord det klart fremgaar, at det Menneske, som endnu ikke er et aandeligt Menneske, som altsaa endnu er et naturligt Menneske, det kan ingen Ting se af Guds Rige. Om det naturlige Menneske formaaede at komme lige hen til Randen, den skarpe Rand af det store Svælg, der er mellem det Rige, hvori han befinder sig, og det Rige, hvori det aandelige Menneske befinder sig, saa vilde han intet kunne se af dette sidste Rige. Han kan ikke se Guds Rige, saalænge han er i Satans Rige, han kan ikke se Guds Rige, saalænge han er et naturligt Menneske, han kan ikke se Guds Rige, saalænge han er paa Dødens Side af Kløften.

Det naturlige Menneske kan heller ikke høre. Det har ikke Øren at høre med. „Hvo som er af Gud, hører Guds Ord; derfor høre I ikke, fordi I ikke ere af Gud" (Joh. 8, 47.).

Saaledes er der da her intet Raad og ingen Hjælp hos det arme Menneske selv. Det er i Døden og kan ikke andet end blive i Døden, saalænge det alene er overladt til sin egen Styrke og Fornuft. Ingen Forandring af Opholdssted eller Omgivelse, ingen Sjæls- eller Vilje-Anstrengelse, ingen moralsk Bestræbelse, ingen Udvikling af det naturlige Menneskes Karakter, intet Fremskridt i Civilisation, intet, intet af alt det, Mennesket kan gjøre af sin Styrke eller sin Fornuft, kan skjænke en eneste Sjæl aandeligt Liv. Den aandelige Verden, Aandens levende Verden er bevogtet ligeoverfor den Verden, hvori det naturlige Menneske befinder sig, ved en Lov om Livets Oprindelse, der er ligesaa fast som nogen anden Lov i Naturen, og det er den Lov, Jesus har vist Nikodemus: „Uden at nogen bliver født fra oven (anothen), kan han ikke se Guds Rige." „Uden at nogen bliver født af Vand og Aand, kan han ikke komme ind i Guds Rige." Paa det Spørgsmaal, hvorledes det da kan ske, er derfor Svaret alene dette, som den tredje Artikel giver: „Men det er den Helligaands Gjerning."

Guds Aand, Livsaanden (Rom. 8, 2.) berører det naturlige Menneskes døde Sjæl med sit Liv og bærer den over den dybe Kløft mellem det naturlige og det aandelige og oversætter den fra Mørket til Lyset, fra Døden til Livet, fra Satans Magt til Gud.

Hvad den hellige Skrift her lærer, er klart og tydeligt nok.

„Det er Aanden, som levendegjør", siger Herren. „Hvad der er født af Aanden, er Aand." „Ogsaa eder gjorde han levende, der I vare døde", skriver Apostelen Paulus til de kristne i Efesus. „Dem, som tro paa hans Navn", siger Apostelen Johannes, „de ere ikke fødte af Blod, ei heller af Kjøds Vilje, ei heller af Mands Vilje, men af Gud." Af disse og mange andre klare Skriftens Ord ser vi, at det er „den Helligaand, som gjør det ved sin Naade, at vi tror". Vi ser, at det er den Helligaand, som tager den døde Sjæl i sine Hænder og gyder sit Liv i den og saaledes gjør af det naturlige Menneske et aandeligt Menneske.

Vi staar her overfor en Undergjerning, et Mirakel. Skriften betegner den saaledes, idet den kalder denne Gjerning en Skabelse. Allerede David siger: „Skab i mig et nyt Hjerte!" Paulus siger: „Vi" (nemlig de kristne som saadanne) „ere hans Verk, skabte i Kristo Jesu til gode Gjerninger." „Dersom nogen er i Kristo", siger han, „da er han en ny Skabning." Og atter siger han: „Iførar eder det nye Menneske, som er skabt efter Gud i Sandhedens Retfærdighed og Hellighed." Ja, Venner, det aandelige Menneske er skabt af Guds levendegjørende Aand.

Den samme Guds Aand, der „svævede over Vandene" og var virksom tilstede under Verdens Skabelse, den samme Guds Aand er det, som har svævet over Vandene og været virksom tilstede under Skabelsen af det nye, aandelige Menneske. Derfor er det Sandhed, evig og urokkelig Sandhed, hvad Katekismen siger: „Men det er den Helligaands Gjerning."

Men, Venner, naar vi nu i disse sidste onde Tider forkynder denne Sandhed fra Prædikestolene eller andensteds, naar vi stempler det som urigtig og falsk Lære, at „det uigjenfødte Menneske endnu har saa mange Kræfter, at det begjærer at annamme Evangeliet, at trøste sig dermed, og at altsaa den naturlige, menneskelige Vilje virker noget med i Omvendelsen", saa gaar det os paa samme Maade, som det gik Fædrene, og hvorom de har skrevet i Konkordieformelen disse Ord, som jeg vel vil bede eder om at betænke. Hvad de har skrevet, er dette: „Denne Lære om vor naturlige frie Viljes Vanmagt og Ondskab og om vor Omvendelse og Gjenfødelse, at den alene er et Verk af Gud og ikke af vore Kræfter, bliver imidlertid paa en ukristelig Maade misbrugt baade af Enthusiaster og Epikuræere, og mange Folk bliver ved deres Tale vilde og tøilesløse og dovne og træge til alle kristelige Øvelser i Bøn, Læsning og kristelig Betragtning, idet de siger, at siden de ikke af sine egne naturlige Kræfter formaar at omvende sig til Gud, vil de fortfare med at staa Gud aldeles imod eller vente, indtil Gud omvender dem med Magt mod deres Vilje, eller siden de

nu i disse aandelige Ting intet kan gjøre, men alt alene er den Helligaands Virkning, vil de hverken bryde sig om Ord eller Sakrament, hverken høre eller læse, men vente, indtil Gud fra Himmelen af umiddelbart indgyder dem sine Gaver, saa de ret egentlig hos sig selv kan føle og merke, at Gud har omvendt dem. Andre forsagte Hjerter kan ogsaa falde i tunge Tanker og Tvil, om Gud har udvalgt dem og ved den Helligaand ogsaa vil virke saadanne sine Gaver i dem, siden de ikke føler nogen sterk, brændende Tro og hjertelig Lydighed, men idel Svaghed, Angest og Elendighed. Derfor vil vi nu endvidere af Guds Ord fremstille, hvorledes Mennesket bliver omvendt til Gud, hvorledes og ved hvilke Midler (nemlig ved det mundtlige Ord og de hellige Sakramenter) den Helligaand er virksom i os og vil virke og give os sand Bod, Tro og ny, aandelig Kraft og Evne til det gode i vore Hjerter, og hvorledes vi skal forholde os til disse Midler og bruge dem."

Var det derfor nødvendigt for vore Fædre at fremstille af Guds Ord disse Ting, saa er det ogsaa nødvendigt for os. Derfor er det ogsaa, Katekismen siger: „Det er den Helligaands Gjerning, som har kaldet mig ved sit Evangelium, oplyst mig med sine Gaver, helliggjort mig og opholdt mig i den sande Tro." Hvad er det nemlig, vore Dages „Enthusiaster og Epikuræere" overser? Det er det, at den Helligaand ikke vil virke den sande Tro i vore Hjerter uden ved Ordet og Sakramenterne. Man glemmer, hvad Paulus siger: „Troen kommer derved, at man hører, men at man hører, sker ved Guds Ord." Man glemmer endvidere, hvad Jesus siger: „Mine Ord ere Aand og ere Liv." Skal derfor et Menneske kunne bekomme Livet, saa maa han høre og bruge Ordet og Sakramentet. Dette kan ogsaa det Menneske, som endnu ikke er omvendt til Gud og gjenfødt, gjøre. Han kan udvortes høre og læse Guds Ord. Han kan med sine legemlige Øren høre Guds Ord, han kan med sine legemlige Øine læse Guds Ord. „Thi i disse udvortes Ting har Mennesket ogsaa efter Faldet paa en vis Maade en fri Vilje, saa han kan gaa til Kirke, høre Prædiken eller ikke høre den."

Men Katekismen siger os ikke blot dette, at det er ved Evangeliet som sit Redskab og Middel, at den Helligaand virker i os; men den lærer os ogsaa, at Menneskets Levendegjørelse og endelige Saliggjørelse sker i en vis Orden, gjennem Kaldelse, Oplysning, Helliggjørelse og Opholdelse.

Det første i Ordenen er da her Kaldelsen. Derved forstaar vi da med Pontoppidan den Gjerning af den Helligaand, „at han ved sit Ord rører Menneskets Hjerte, ved Evangeliet isærdeleshed

aabenbarer det sin Naade, tilbyder den alvorlig og giver med det samme Kraft til at antage den".

Idet jeg saaledes af ganske Hjerte tilstemmer denne Definition, som Dr. Erik Pontoppidan har givet os, skal jeg da ogsaa med det samme tilføie, hvorledes jeg forstaar den. (Fortsættes.)

Aabent Brev til Pigerne i den norske Synode.

Bode, Humboldt Co., Ia., i Febr. 1888.

Kjære Søstre i Herren!

I vil vist ikke tage os det ilde op, om vi, skjønt ukjendte som vi er for eder, i al Beskedenhed vover at tilskrive eder for at henlede eders Opmerksomhed paa en saare vigtig Sag, som vi synes, at vi Piger især burde tage os af og af al Kraft arbeide for, da der er saa meget andet, som gjør Krav paa Understøttelse af vort Samfunds Medlemmer. Vi havde helst ønsket, at nogen værdigere end vi havde ladet udgaa en saadan Skrivelse til Opmuntring og Veiledning for os alle i denne Sag. Men da ingen har gjort det, brister vi os til at fremsætte vore Tanker for eder.

Det er eder vist alle bekjendt, at Synoden i Stoughton sidste Sommer besluttede at flytte sit Presteseminar fra Madison, Wis., til et bedre og mere centralt beliggende Sted inden vort Samfund. Synoden bemyndigede ogsaa Kirkeraadet til at skride til Verket, saasnart det lod sig gjøre. Sidste Høst blev der gjort et overordentlig godt Tilbud i Minneapolis, naar man vilde flytte Seminariet derhen. Der blev nemlig tilbudt Synoden 3000 Doll. og 10 Acres Land paa et særdeles heldig beliggende Sted paa den Betingelse, at Synoden skulde opføre passende Bygninger inden et vist Tidsrum og forlægge Seminariet derhen. Kirkeraadet modtog Tilbudet, og der maa derfor begyndes paa Opførelsen af Bygninger til Sommeren. Til Opførelsen af disse Bygninger kræves der mange Penge, da de maa være solide og tillige burde være en Pryd for vort Samfund.

Nu faldt det os i Tanker, at vi Piger i den norske Synode burde lægge vor Taknemmelighed for Dagen mod denne vor gamle Moder, som har fostret os med den „aandelige uforfalskede Melk", det saliggjørende Evangelium, og som vi næst Gud har at takke for, at vi nu kjender H a m, paa hvem vi skal tro for at blive salige, ved efter Evne at bidrage til disse Bygningers Opførelse.

Vi Piger her i St. Olafs Menighed har nu sluttet os sammen til en Forening, hvis Formaal skal være indtil videre at arbeide for denne Sags Fremme. Og som en liden Frugt af vort Arbeide i den korte Tid, Foreningen har bestaaet, har vi idag tilsendt Kasserer G. O. Rustad 25 Doll. til dette Øiemed.

Vi ved vel, kjære Søstre, at mange af eder har dannet saadanne For-

eninger længe før os og muligens ogsaa nu allerede arbeider for denne Sag. Af eder havde vi helst ønsket at kunne modtaget Raad, Veiledning og Opmuntring. Men vi turde dog maaske forudsætte, at mange af eder endnu ikke har sluttet eder sammen til nogen Forening og heller ikke sat eder noget bestemt Maal for eders Arbeide. Til eder var det da, at vi i al Beskedenhed vilde tillade os at stille den venlige Anmodning om snarest mulig at slutte eder sammen i Foreninger baade i By og paa Land for at samle Pengebidrag til de nye Seminariebygninger i Minneapolis.

Der skal lægges mange Stene i disse Bygninger. Tænk, hvilken stor og herlig Gjerning det dog er, at kunne faa være med at bære Sten til en saadan Bygning, inden hvis Vægge det rene, saliggjørende Guds Ord og den uforfalskede lutherske Bekjendelse skal indprentes i unge Mænds Hjerter, som siden skal gaa ud som Herrens Vidner og Stridsmænd for at samle Stene til det aandelige Hus, til Herrens Tempels Opbyggelse!

Vi læser i Evangelierne om fromme Kvinder, som fulgte Jesus og „tjente ham med sit Gods". Vi læser i Apostlenes Gjerninger om en Discipelinde, som hedte Dorkas; om hende heder det, at hun „var rig paa gode Gjerninger og paa Almisser, som hun gav". Og da hun var død, og Petrus blev tilkaldt og ført op paa Salen, hvor hun laa, da „stod Enkerne omkring hende, græd og viste ham de Kjortler og Klæder, som samme Dorkas gjorde, den Stund hun var hos dem". Efter vor ringe Formening ser vi dog heraf, at Herren ikke vil forsmaa Kvindens Tjeneste i sin Kirke, om vi end efter vort Kjøn ikke er kaldede til de store, offentlige Forretninger, men til mere i det stille at gjøre Herrens Gjerning, dog maaske med ikke mindre Velsignelse. Lad da ogsaa os ligesom hine Kvinder „tjene Herren med vort Gods". Og ligesom Dorkas ved „gode Gjerninger og Almisser" og ved de „Kjortler og Klæder", som hun gjorde, den Stund hun var her, satte sig et Eftermæle, som beviste, at hun var en ret Discipelinde, saa lad ogsaa os, kjære Søstre, ved „gode Gjerninger og Almisser" og ved at lægge mange Stene i disse Bygninger sætte os et Eftermæle, som kan bevise, at ogsaa vi er rette Discipelinder.

Maaden, hvorpaa Bidrag kan ydes, og ellers Penge tilveiebringes, vil I selv bedst vide at finde og bestemme. Herfor kan ikke godt gives Regler, da Forhold og Omstændigheder er saa forskjellige paa de forskjellige Steder. Men vi vil tillade os at sige saa meget: Vi har lovet hverandre ikke at ville foretage os noget til dette Formaals Opnaaelse uden, hvad der kan ske „i vor Herres Jesu Kristi Navn, takkende Gud og Faderen formedelst ham".

Griber vi nu alle som en paa en eller anden Maade Sagen an med Lyst og Iver, skulde det ikke undre os, om vi Piger, som maaske mange mindst har tænkt kunde gjøre noget synderligt, kunde faa den største Andel i dette store og for vort kjære Kirkesamfund saa velsignede Foretagende.

Hermed vil vi da have denne Sag anbefalet til eders kristelige Omtanke og Ihukommelse. Maatte Herren ret faa opflamme os alle for denne Gjerning, da skal I se, vi kan gjøre store Ting.

Vi beder eder venligst om at holde os vor Skrøbelighed tilgode, naar vi har været saa dristige at tilskrive eder i denne vigtige Sag.

Vær nu alle hjertelig hilsede fra

eders ringe Medsøstre i Herren

Kate Rossing. Ingeborg & Olive Rossing. Mary Christiansen. Mary, Dorthea, Agathe, Emma & Caroline Olsen. Helene & Martha Hansen. Adalaid, Dorthea & Tina Johnson. Cicelie, Clara & Mary Gullixon. Gina Wilhamsen. Ingeborg Shager. Mary Gangestad. Biddie Strand. Gina Guldbransen. Berthe Rossing. Brita Cløve. Severine Myhre. Line Haagensen. Matilde Malstad. Maren Christiansen. Nette Andersen.

Efterskrift. I Guds Tjenere! Eder anmoder vi venlig om rundt omkring i alle eders Menigheder at sammenkalde Pigerne til Møde og oplæse dette Brev for dem samt bistaa dem med Raad og Daad. Vi tror, I skal finde, at de er ikke de mest uvillige til at ofre af sine Midler og arbeide for vort Samfunds Velfærd og Fremgang.

Liberty Menigheds Kirkesag.

(Indsendt af H. G. S.)

Dommer Stewart har afgivet følgende Kjendelse:

1st. I find all the allegations of the complaint true. (Jeg finder alle Paastande i Klagen sande.)

2d. In relation to the so called peace resolutions, I find that they were not intended as final but a step in the direction of harmonizing differences, which failed. (Med Hensyn til det saakaldte Fredsforslag — det saa bekjendte Kompromis — finder jeg, at Hensigten ikke var den, at det skulde afslutte Sagen, men at det skulde være et Skridt i Retning af at udjevne Stridighederne, hvilket imidlertid mislykkedes.)

3d. Upon the findings the questions are the same as those decided upon demurrer, the only difference being that upon it the facts stated in the complaint stood as admitted, upon the trial they are found proven. (Ved Afgjørelsen denne Gang er Spørgsmaalene de samme, som blev afgjorte ved „demurrer“ *], kun med den Forskjel, at Kjendsgjerningerne, som er fremsatte i Klagen, dengang stod der som indrømmede, medens de nu under Forhøret er befundne beviste.)

As conclusions of law I find that the plaintiffs are entitled to the relief demanded. (Lovens Afgjørelse finder jeg at være den, at Klagerne er berettigede til det, som de ad lovlig Vei har krævet.)

Dommer Stewart har altsaa tilkjendt Minoriteten al Kirkeeiendom.

*) Majoriteten søgte nemlig først at faa Sagen afvist, hvilket Dommeren afviste.

Denne Afgjørelse har meget at betyde, forsaavidt som den godtgjør, at ogsaa en Minoritet kan faa sin Ret anerkjendt. Det synes at have været en temmelig almindelig Mening, at en Majoritet hertillands kunde gjøre saa omtrent, hvad den vilde, og at en Minoritet var aldeles afskaaren fra at faa Ret. Man har saaledes oplevet, at en Majoritet har antaget nye Bekjendelser, krævet, at Presten ubetinget skulde forpligte sig til dem, afsat sin Prest, stængt Kirken for Minoriteten o. s. v. Denne Kjendelse synes at skulle sætte en Stopper for et vilkaarligt, uretfærdigt Majoritetsherredømme.

Det synes ogsaa urimeligt, naar man har en Konstitution, der bestemmer, hvad der skal være en Menigheds Bekjendelser, at en Majoritet skal kunne gaa hen og fastslaa en ny Bekjendelse, som enhver ubetinget skal underkaste sig. Kirkens Bekjendelser skulde just være et Værge mod den Forvirring og Splid, som urolige Hoveder kunde afstedkomme. Minoriteten paa Liberty har holdt fast ved sine Bekjendelser; men den vilde ikke tvinges til at antage nye. Den vilde heller ikke, at Presten, mod hvem der aldrig var ført Klage for falsk Lære, skulde tvinges til at underskrive en ny Bekjendelse.

Minoriteten har ventet længe og gik med stor Ulyst til Retten. Saavidt jeg ved, har den gjort Majoriteten det Forslag, at man skulde bruge Kirken i Fællesskab i 5 Aar, og at da den ene Part skulde udløse den anden. Den har tilbudt sig at give Majoriteten 2400 Doll. for Eiendommen — dette Beløb havde en Del af Majoritetens ledende Mænd selv nævnt — eller tage det samme Beløb af Majoriteten og dermed opgive sin Ret til Eiendommen. En af Minoriteten tilbød sig at deponere 2400 Doll. i Banken i dette Øiemed. Men Majoritetens Ledere vilde ikke nogen af Delene. Da syntes Minoriteten, at den ad retslig Vei vilde gjøre sin gode Ret gjældende efter saa længe at have været udestængt fra sine Rettigheder og uden nogen Udsigt til Forlig i Fremtiden. Men har end Minoriteten seiret, saa er jeg dog forvisset om, at den ikke vil stænge de andre ude af Kirken.*) Jeg er ogsaa af den Formening, at der er mange inden Majoriteten, som ikke synes om Ledernes Færd.

Udtrædelser af Synoden.

Paa Menighedsmøde afholdt den 28de November 1887 besluttede Moland norske evang.-luth. Menighed i Steele og tilgrænsende Countier, Minn., at træde ud af Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika.

I „Luth. Vidnesbyrd" for 15de Febr. bekjendtgjør Past. N. Arvesen, at han ophæver sin Forbindelse med Synoden.

Den 15de Juni 1887 fattede Winnebago norske evangelisk-lutherske Menighed den Beslutning, at udgaa af den norske Synode. 36 stemte for

*) Denne Meningsudtalelse maa staa for Indsenderens egen Regning. Vi er ikke tilstrækkelig kjendte med Sagen til at turde have nogen Mening om dette Spørgsmaal.
Red.

Udtrædelsen — Presten, J. M. Dahl, iberegnet —, 2 stemte imod, 5 stemte ikke; G. O. Honsey og Knudt Johnson protesterede imod den af Menigheden fattede Beslutning. Først paa et Menighedsmøde afholdt den 15de Febr. 1888 besluttedes at offentliggjøre denne Menighedens Udtrædelse af Synoden.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. O. E. Solseth fra O. P. Soue, Immanuels Menighed, $2.

Faribault, Minn., 22de Februar 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. O. O. Sando fra Nidaros Menighed, Dak., $37.75 (indſ. ved Erik G. Brende af Gudmund O. Brende og G. T. Nyhus hver $1, Peder Kvernmo, Ole O. Eggen, Halvor T. Nyhus og John P. Volland hver $0.50, Anders P. Risvold $0.75, Erik G. Brende, Ole G. Brende, Ole L. Solbak, Ole H. Hautrø, Anne E. Krogstad, Torger T. Brende, Ole J. Smeuese, Ole T. Brende, Paul Risvold, Torger H. Nyhus, Erik O. Eggen og T. O. Nyhus hver $0.25, indsamlet ved O. H. Ustrud af Lars Simonsen, Halvor Ustrud, G. H. Williamsen, Knud Larsen, Ole J. Aasen, Hans H. Sandvig og O. Sando hver $1, Even O. Fossum $0.75, O. J. Ustrud, Knud O. Hilbal, Lars A. Berven, Anders L. Aas og Ole J. Stordahl hver $0.50, Julia Ustrud, Hans Ustrud, John O. Hilbal, Jac. O. Hilbal, Julie Williamsen, John O. Aasen, Hans L. Otterby, Ole J. Merager og Ole H. Lee hver $0.25, indsamlet ved Olaf O. Langsnes af John O. Langsnes $1, Johan J. Bruaas, John Gundersen, Peder Risvold, S. E. Kringen, Erik Langsnes, John Risvold og O. O. Langsnes hver $0.50, Johan M. Bruaas, Paul Risvold, Peder Haugen, Ole J. Fundaunet, Peder E. Petersen, P. Pedersen, Haagen Skatvold, Ole N. Moan, Ole J. Langsnes, Ole Løvli og Olaf Langsnes hver $0.25, indſ. ved Sven T. Kirkeby af Jens Flaamoe, T. E. Sæter, E. Christensen, Magnus Tidemansen og Iver Nilsen hver $1, A. Røsten $0.75, Sven T. Kirkeby $0.40, Jens Flaamoe den yngre, Ingebregt Øien, Anton Øien, H. Tidemann, H. Tidemann den yngre, Daniel Eliassen, P. A. Sorken, Anders P. Sorken, Ole A. Sorken, J. Aarstad, Ole O. Gilseth, T. H. Fersdal, John J. Aasen, S. J. Aasen og A. P. Skreppen hver $0.25, M. H. Tidemann $0.10); ved Alex. Norman $81 (fra St. Olafs Mgh., Ottertail Co., Minn., $46 indſ. ved ham selv, nemlig fra Past. Q. A. Norman $10, Alex. Norman og Ole A. Norman hver $5, N. P. Rasmussen, Søren Baltinsen og Ole H. Dalen hver $3, M. H. Berge, Knut O. Eggum, Ole Melby den yngre, N. O. Melby, Joseph Norman, en ubenævnt, Tosten S. Ringestuen, G. Reiersen, Jørgen Rasmussen, Erik Nilsen og Børre E. Dahl hver $1, Torkel E. Nisbrud og Ole Melby den ældre hver $2, Simon E. Dahl, H. A. Stevney og Oliver Rustad hver $0.50, fra Trefoldigheds Mgh., Elitherall, Minn., $10, nemlig indſ. ved E. Hole af Iver K. Tvete og Lars H. Jorrud hver $2, indſ. ved K. W. Bondy af ham selv $3, Chr. Olsen, Tollef Evensen og A. Scott hver $1, fra H. Thorsen, Pelican Lake, $25); ved K. Throndsen fra Nils Johnsen, Stillwater, Minn., $2; ved Pastor J. Th. Ylvisaker fra Freeborn Mgh. $51.85 (indſ. ved Ole J. Helle $7.70, ved Jens Sjærdal $11.25, ved Asle Baglie $8.75, ved Ole Hermundsen $8.90, ved Lars Johnsen $15.25); ved A. Danielsen indsamlet ved ham selv i Crookston Mgh., Minn., $21 (E. O. Christiansen, Austin Larsen og Andrew Eriksen hver $5, O. O. Christiansen og G. T. Eriksen hver $3); ved Pastor T. A. Torgerson fra Concordia Mgh. $53.07 (indſ. ved J. O. Paulsen $33.62, nemlig af N. N. Storre $5, S. N. Storre $3, A. T. Arneson $1.50, N. O. Storre, E. Knudsen, E. O. Ellingson, en Enke, J. Aasenhus, N. A. Aasenhus, M. A. Paulson og O. Aasenhus hver $1, O. E. Brunsvold $0.75, E. S. Leistad, J. J. Brunsvold, O. Benson, Halvard Myli og Erik Myli hver $0.50, Fredrik, August og Johanna Aasenhus, Julius og Bergitte Paulson, Emma Hanson og Otto Bergstrøm hver $0.25, J. O. Paulsen 5 Sække Havre, E. M. Hanson 1 do., O.

O. Ellingson, T. H. Wiko og H. H. Myli den ældre, J. Hanson og E. G. Trøstem hver 1 Sæk Hvede, E. O. Brunsvold ½ do., indf. ved G. O. Burtnes $19.45, nemlig af T. O. Heimdal 3 Sække Hvede, G. O. Burtnes 2 do., H. J. Norstag, O. E. Kaasa og N. O. Dokken hver 1 do., O. W. Bilstad 3 do., H. J. Lockrem 2 do., T. E. Kaasa, J. O. Fjone og Erikson hver 1 do., K. D. Johnson $1, H. O. Burtnes, O. K. Tangen, S. Haraldson og H. S. Enderud hver $0.50); indsamlet ved Knut Nilsen i Decorah Menigheds søndre Distrikt $15 (E. T. Høyme, P. E. Haugen, Gutr. Allen, O. J. Lommen, G. T. Lommen og Knut Nilsen hver $1, Ant. O. Bang $0.50, O. T. Vik $3, Tollef Larsen $2, K. T. Hove $1.50, K. K. Nefte den yngre $2); ved K. T. fra Jerome Scolen (Stoughton, Wis.) $2; ved Past. A. K. Sagen fra Painted Creek Mgh., Ja., $27 (indf. ved J. P. Olsen i Vestre Painted Creek af Østen J. Sørum og G. Haugen hver $2, Johannes Ø. Sørum, Chr. Ø. Sørum, Gustav Paulsen, G. L. Paulsen og Østen Haugen hver $1, Peder Paulsen $3, Johan P. Olsen og A. O. Sørum hver $1.50, indf. ved H. Smeby af ham selv, P. Rikansrud og Martin Andersen hver $2, Ingebret Rikansrud og Ole Smeby hver $1, Alfred og Johan Andersen hver $0.50, indf. ved G. E. Rood af ham selv $1, P. G. Rood $1.50, B. H. Rood $0.50); ved H. B. Hustvedt $3.50 (L. E. Brandser, Past. J. G. Nilsens Kald, $1, Herbrandsen, Evansville, Minn., $2.50); ved Ole K. Haga fra Mdl. af Big Canoe Mgh. $2.50 (Lars Fossum $1, Margrethe Folkedal, Edvard Jensen og Lars Pedersen hver $0.50); ved Past. Chr. Pedersen fra Benson, Minn., $11.50 (Knut Thorresen og Tosten E. Lien hver $1.50, Anders Andersen, Anders Thoresen, E. M. Corneliussen, Ole E. Soland, Albert A. Amundsen og Ole O. Helledal hver $1, Einar H. Somstad, G. O. Simenstad, Martin O. Seberg, G. Knudsen og K. K. Haugen hver $0.50); ved H. B. Hustvedt indf. ved Ole A. Thorsen i Zions Mgh., Grand Forks, Dak., $15 (Ole A. Thorsen og H. Tharaldsen hver $5, Anders Andersen, Ole B. Dahl, John J. Vaatvedt og Arne O. Higdem hver $1, A. G. Bratvold $0.50, Betsey og Emma Odegaard hver $0.25); ved Sven M. Olsen af Hosjanger Mgh., Day Co., Dak., indf. ved Andreas Nilsen $7.25 (Andreas Nilsen, Mons K. Valsvik og Sven M. Olsen hver $1, Lars J. Langeland, Jens Jesme, Ole Amundsen og Lars Pettersen hver $0.50, T. S. Johnsen, Torger S. Svensen, Nils J. Dale, Brita Dale, Ole N. Forstvedt, Nils K. Valsvik, Frank Svensen, Astein Kvandal og Gunder Ingebregtsen hver $0.25); tilf. $330.42.

Til Understøttelseskassen: Ved Jacob N. Bestul fra Kodf. i Bestul Distrikt $16.10; ved Prof. Stub fra John Benson, Capron, Ill., til studerende i Madison $5; ved H. B. Hustvedt fra Ole Evensen Glesne (Past. Sævigs Kald) $2.50; ved Prof. Stub fra Past. O. P. Vangsnes bestemt til W. Grunnet $10; ved Pastor A. Turmo fra Mrs. Jacobsen, Lu Verne, $5; ved Past. A. E. Andersen Offer i Fisher Mgh., Minn., bestemt til Grunde Grundesen $23; tilf. $61.60.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. J. B. Frich fra H. G. Haugan i Milwaukee, Wis., $100.00; ved Past. N. Pedersen fra St. Olais Mgh.s Pigeforening $25.00; tilf. $125.00.

Til Synodekassen: Ved Past. A. K. Sagen 1 Femtedels Offer i Østre Painted Creek Mgh., Jowa, $3.76.

Til forskjellige Kasser: Ved Prof. L. Larsen fra Martha Reque $4 (hvoraf til Lærerløn $1, til Synodekassen $1, til trængende studerende $1 og til Indianermisf. $1).

Til Indianermissionen: Ved Pastor A. K. Sagen fra Mrs. Ø. Sørum, Painted Creek, Ja., $1; ved Mrs. E. Kittleson fra Albany Mgh.s Kvdf., Wis., (indsendt ved Past. T. K. Thorvildsen) $16; ved Past. O. E. Solseth (gjennem H. W. Rasmussen) fra Ole P. Røe, Immanuels Mgh., Minn., $0.50; tilf. $17.50.

Til Hedningemissionen (den norske): Fra Past. T. Larsen perf. $27.50; ved Pastor O. E. Solseth (gjennem H. W. Rasmussen) fra O. P. Saue, Immanuels Mgh., Minn., $2; tilf. $29.50.

Til Negermissionen: Ved Past. O. O. Sando fra Peder P. Kvernmo, Nidaros Menighed, Dak., $1.

Decorah, Jowa, den 23de Februar 1888. G. O. Rustad.

Til Indremissionen: Ved Pastor T. A. Torgerson fra E. Ellingson, Silver Lake Mgh., $1; ved Past. K. Seehuus Helligtrekongers-Dags-Offer i Big Canoe Menighed (Pastorerne Stubs og Seehuus's Kald) $22.35; ved Pastor A. K. Sagen (gjennem G. O. Rustad) $29.54 (4 Femtedeles Offer i Østre Painted Creek Mgh. $15.04, T. Rikansrud $1, J. Rikansrud $0.50, Albert Andersen og Johan Andersen hver $0.25, Mrs. Anne Andersen og Mrs. H. Smeby hver $1, indſ. ved G. E. Rood i Vestre Painted Creek Mgh. $2.50, nemlig af Mrs. P. G. Rood $1, Emma Rood, Henrica Rood og Henrica Fossum hver $0.50, indſ. ved J. P. Olsen i samme Mgh. $8, nemlig af Mrs. O. Sørum og Mrs. P. Paulsen hver $2, Ellen M. Paulsen og Julia Paulsen hver $0.50, Mrs. J. P. Olsen, Mrs. Ingeborg Haugen og Mrs. O. Haugen hver $1); tilſ. $52.89.

Decorah, Iowa, den 23de Februar 1888. Chr. Næseth.

Til Gymnastiklokalet har vi med hjertelig Tak modtaget som Gave af Past. V. Koren en stor, prægtig Hængelampe. Vil ikke nogen anden ogsaa tænke paa, at vi endnu mangler meget for at faa denne vigtige Del af vort College i den ønskelige Stand?

Laur. Larsen.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Big Canoe Mgh. af Kittil Luraas 1 Sæk Poteter, Halvor Bergan, Nils Ovandal, Margrete Folkedal og Lars Fossom hver 2 Bush. Havre, John Nesheim 1 Sæk Poteter, Ole Tolehug Smør for $1.00, Edvard Jensen 2 Bush. Havre (altsammen nedkjørt af Kittil Luraas); fra Mellette, Dak., af Søren Gotaas $1.00 ved K. Throndsen. Ole K. Haga.

Til Husholdningen i Madison: Af Sjur Johnsen (McFarland) 1 Sæk Poteter, O. Felland (Sun Prairie) 2 Høns, G. Edwards (Vestre Koshkonong) 1 Ost, O. Teisberg (do.) 1 Sæk Mel, Jøitil (do.) 60 til 70 Pund Kjød og 50 Pund Mel. Hjertelig Tak! H. G. Stub.

Taksigelse. Modtaget fra Monona Kvindeforening i Madison $5.00, hvorfor takkes hjerteligst. T. G. Opsahl.

Bekjendtgjørelse.

Om Gud vil, afholder R. R. V. Specialkonferens Møde i Barnesville, Minn., den 6te, 7de og 8de Mars 1888. De, som ikke møder, maa melde sig til undertegnede. T. Rosholdt.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.
Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 9. Mars 1888. { Nr. 10.

Indledningsforedrag af Pastor H. Halvorsen,

holdt ved Diskussionsmødet i Coon Prairie Menighed 8de Fbr. 1888.

(Slutning.)

Det er klart, synes mig, af denne Definition, at Kaldet efter Pontoppidans Mening indeslutter i sig al den Naade, som er nødvendig til Synderens Frelse og Salighed. Og lad mig ogsaa her lægge til: ikke blot til visse enkelte Synderes Frelse og Salighed, men til alle Synderes Frelse og Salighed. Thi hvis Menneskets Hjerte bliver rørt af Guds Ord, hvis det dernæst faar Del i Aabenbarelsen af Guds Naade gjennem Evangeliet, hvis det ogsaa, idet denne Naade kraftig tilbydes det, modtager og saaledes kommer i Besiddelse af Kraft til at antage denne Naade, da er det Menneske allerede frelst. Og hele denne Frelse er det, som ogsaa virkelig bæres hen til og kraftig tilbydes og skjænkes Synderen gjennem Kaldet.

Dette stadfæstes ogsaa af Apostelen Paulus. Han siger nemlig 2 Tim. 1, 9.: „Han, som har frelst os og kaldet os med et helligt Kald", hvor det første Udtryk: „han, som har frelst os", er nærmere bestemt ved det andet Udtryk: „og kaldet os med et helligt Kald", idet Ordet „og" her staar, hvad Grammatikerne kalder epexegetisk, d. e., indleder en nærmere Forklaring eller Bestemmelse. Meningen af Apostelens Ord er derfor denne: Han, som har frelst os, d. e., kaldet os med et helligt Kald.

I den guddommelige Kaldelse er saaledes hele Frelsen indesluttet. Men denne Frelse fuldbyrdes i Synderens Hjerte ikke med en Gang. Man er vel kaldet, saa snart som man har hørt Guds Ord om Synd og Naade. Men man er ikke dermed frelst. Kaldelsen kommer først til Synderen paa den Maade, at den søger at „røre" hans Hjerte eller vække det til Eftertanke. Dersom da Synderen her ikke gjenstridig forhindrer denne Kaldelsens første Virkning, dersom denne Virkning opnaas, da fuldbyrder Kaldelsen sig videre som guddommelig Op-

lysning, der bestaar deri, at Aanden meddeler ham en levende Kundskab og kraftig Overbevisning om de guddommelige Sandheder, og hvor denne Oplysning vinder Indgang, der fuldbyrder Kaldelsen sig videre som Helliggjørelse, idet den Helligaand føder ham paany, d. e., at han, som Pontoppidan siger, „paa en os ubegribelig Maade skaber en ny, guddommelig Art og Beskaffenhed, i Forstanden et nyt Lys, i Viljen en ny Længsel, Lyst og Kraft og altsaa et ganske nyt Liv i den, som ellers var aandelig død". Nu har han Kraften, hvormed han antager Naaden og for sin Person tilegner sig den Retfærdighed, hvormed han kan bestaa for Gud. Saasnart en Troens Gnist er tændt i hans Hjerte, er han kommen over Kløften, der før adskilte ham fra Aandens levende Verden. Nu er han ikke længere Kjød alene, men Aand; thi han er nu født af Aanden.

At det ogsaa efter Pontoppidans Lære er Kaldet, som, hvor det ikke gjenstridig forhindres, fuldbyrder sig som Oplysning og derigjennem som Helliggjørelse, det fremgaar klart af hans egne Ord. I „Sandhed til Gudfrygtighed" Spørgsmaal 483 siger han nemlig: „Naar man nu ikke modstaar Evangeliets Kald, men giver det Rum hos sig, hvad virker det da i Hjertet? Svar: Oplysning, d. e., en levende Kundskab og kraftig Overbevisning om de guddommelige Sandheder, i hvilke man da først faar ret Indsigt og Smag", af hvilken Definition det klart fremgaar, at det er gjennem denne guddommelige Oplysning, at Kaldet efter Pontoppidans Mening fuldbyrder sig som Helliggjørelse, d. e., som Gjenfødelse og Retfærdiggjørelse. Thi at det nye Lys, som ved Gjenfødelsen skabes i Forstanden, og at den nye Lyst, Kraft og Længsel, som ogsaa ved Gjenfødelsen skabes i Viljen, er Resultatet af den gjennem Kaldet virkede Oplysning, det fremgaar klart, synes mig, af hans egne Ord. I Spørgsmaal 485 siger han: „Sig mig den egentlige Forskjel paa menneskelig Lærdom og guddommelig Oplysning." Og han svarer: „Hin læres ved menneskelig Fornuft og Flid af Guds Ord, hvis Kraft da imodstaas. Denne virkes ved samme Ord af den Helligaand, som da faar Sted og bor i Sjælen. Hin er ikkun i Hjernen alene og en blot historisk Kundskab. Denne indtager Hjertet og er samlet med en levende Forfarenhed. Hin lader Mennesket blive i sin Ondskab. Denne begynder at borttage Viljens Gjenstridighed."

Saaledes er da ogsaa efter Pontoppidan den Helligaands Naadegjerninger til Synderens Overførelse fra Døden til Livet ikke en Række af afbrudte, usammenhængende Virksomheder; men de er organisk sammenknyttede, de er en fremadskridende Udfoldelse af den Livskraft, som ved Ordets levende Sæd saas i Synderens Hjerte, naar det kaldes af Gud. I Ordet er Livet, og det er dette Liv i Ordet, som

begynder sin levendegjørende Virksomhed i Synderens Hjerte. Hvor denne Virksomhed faar have sit Løb, fuldbyrder den sig i Synderens Omvendelse og Gjenfødelse eller, hvad der er det samme, i Skabelsen og Frembringelsen af et nyt Guds Menneske i Synderens Hjerte. Men hvor den i Ondskab forhindres, og det kan den paa ethvert Punkt, der bliver der heller ikke nogen Omvendelse af.

Af denne Forklaring er det da indlysende, synes mig, at ingen Omvendelse kan ske eller være forhaanden der, hvor ved den Helligaand slet ingen Forandring til det gode sker i Forstanden, Viljen og Hjertet. Thi som vi har seet, er netop Omvendelsen eller Gjenfødelsen en saadan ved den Helligaands Virkning i Menneskets Forstand, Vilje og Hjerte frembragt Forandring, at Mennesket ved saadan den Helligaands Virkning kan annamme den tilbudte Naade eller tro paa Kristum.

En tvungen Omvendelse er derfor en absolut Umulighed. Thi det vilde være at lære en Omvendelse uden Viljens Forandring, hvad der er den rene Absurditet.

Men medens en tvungen Omvendelse er en absolut Umulighed, er en Omvendelse pure passive, d. e., rent lidende, uden nogen Menneskets Medvirken, den eneste mulige Omvendelse.

Man betænke nemlig, hvorledes Skriften taler om det aandelige Menneske. Den gjenfødte, troende kristne er ikke blot Aand. Det gamle Menneske, Kjødet, er endnu i ham. Det er mellem Ruinerne af det gamle Menneske, at der er frembragt et nyt Menneske. Det er mellem Ruinerne af det gamle Menneske, at det nye Menneske skal mere og mere opkomme og opstaa. Det forholder sig derfor ikke saaledes, at den gamle Ondskab i Viljen og det gamle Mørke i Forstanden er blevet omskabt til en ny Lydighed i Viljen og til et nyt Lys i Forstanden. Nei, Ondskab og Mørke er der endnu nok af. Thi han har endnu Kjødet at trækkes med. Og han bliver ikke kvit dette Kjød, saalænge han er her i Verden. Og Kjødet er Kjød og bliver Kjød, dets Natur bliver den samme, nemlig Fiendskab mod Gud. Men hvad er det da, som er foregaaet med ham? Hvori bestaar Forandringen? Jo, Forandringen bestaar deri, at Ondskaben i Viljen og Mørket i Forstanden ikke længere er herskende i ham. Thi saasnart Aandens Liv er tændt i Hjertet, da er dette Liv herskende, og det kan ikke bestaa der uden at være det herskende. Hvad der er foregaaet, er skildret af Herren i hans bekjendte Ord i Luk. 11, 21. 22.: „Naar den sterke bevæbnet bevogter sit Palads, bliver det, han har, med Fred; men naar en sterkere end han kommer over ham og overvinder ham, da fratager han ham hans fulde Harnisk, som han forlod sig paa, og uddeler hans Rov." Med Paladset menes her det naturlige

Menneskes Hjerte. Det holdes i Besiddelse af Djævelen. Han har bevæbnet sig der inde, og Bevæbningen er Ondskaben i Menneskets Vilje og Mørket i Menneskets Forstand. Den sterkere, som kommer over ham, er Kristus eller hans Aand, som angriber Paladset med Guds Ord, om hvilket Skriften siger, at det er som en Hammer, der sønderslaar Klippen, og som et tveegget Sverd, der trænger igjennem, indtil det adskiller Legeme og Aand og dømmer over Hjertets inderste Tanker. Dette Ord, som er „en Guds Kraft til Saliggjørelse", det fordriver Ondskaben i Viljen fra dens Herskersæde, det fordriver Mørket i Forstanden fra dets Herskerstilling. Thi Guds Ord er Aand og Liv og Lys. Ved dette sit Ord er det, at Kristus fratager den sterke hans fulde Harnisk, som han forlod sig paa, og uddeler hans Rov, d. e., alle gamle Lyster og Vaner, alle onde Tilbøieligheder, alle mørke og falske Meninger og Lærdomme, som holdt Hjertet bundet i Satans Rige, de bliver ved Livskraften og Lyset i Guds Ord knækkede, sønderbrudte og adsplittede, saa der kun er Levninger og Ruiner tilbage, og paa Høisædet i Hjertet sidder den Herre Kristus. Det gamle jeg, som før tjente Synden, er blevet et nyt jeg, som nu tjener Retfærdigheden (Rom. 7). Derfor siger Paulus: „Jeg er korsfæstet med Kristus; alligevel lever jeg, dog ikke jeg mere, men Kristus lever i mig. Men hvad jeg nu lever i Kjødet, det lever jeg i Guds Søns Tro, som elskede mig og gav sig selv hen for mig." Det er Kristus, som lever i den kristne.

I Midtpunktet af hans Sjæl hersker Aanden. Kjødet er fordrevet og fortrængt ud imod Periferien eller Omkredsen. Paa det klareste ser vi dette i det bekjendte Ord af Paulus: „Thi jeg har Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske; men jeg ser en anden Lov i mine Lemmer, som strider mod mit Sinds Lov og tager mig fangen under Syndens Lov, som er i mine Lemmer." Man merke sig her Apostelens Udtryksmaade. Han siger: „Jeg har Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske." Han taler ikke saa om det andet, som endnu er i ham. Han siger ikke om det: Jeg har Lyst til Syndens Lov. Men han siger: „Jeg ser en anden Lov, som er i mine Lemmer, som strider mod mit Sinds Lov og tager mig fangen under Syndens Lov, som er i mine Lemmer." Hvor klart fremgaar det ikke af disse Pauli Ord, at Sjælens Midtpunkt, hans jeg er gjennemtrængt af Lysten til Guds Lov, medens der i Sjælens Yderkanter og Yderpunkter, i Lemmerne endnu er Rester af det gamle Kjød.

Disse Rester og Ruiner af det gamle Menneske, de skal nu under den daglige Helliggjørelse eller Fornyelse mere og mere dødes og dræbes, og op imellem disse Ruiner skal reise sig mere og mere

det nye Menneske, som er skabt efter Gud i Sandhedens Retfærdighed og Hellighed.

Den Sandhed, jeg nu har forsøgt at fremholde, skal jeg endnu til bedre Forstaaelse oplyse med et Eksempel. Hvorledes gik det til, at Kanaans Land, hvor de ugudelige Kananiter herskede, hvorledes gik det til, at dette Land blev en Bolig for det nye Guds Folk, blev et Guds Land, en Herrens Have og Vingaard? Var det paa den Maade, at Kananiterne blev forvandlede til Israeliter? Eller var det paa den Maade, at Kananiterne frivillig forlod Landet og gav frivillig Rum for det nye Folk? Ingen af Delene fandt Sted.

Josva, hvilket Navn betyder Frelser, det store gammeltestamentlige Forbillede paa Jesus, han drager ind i Landet med sit Folk og overvinder Kananiterne i flere Slag, indtager deres faste Stæder og fordriver dem fra Herredømmet over Landet. Israels Folk, det nye Folk er her et Billede paa det nye Menneske, der drager ind med Jesus i Synderens Hjerte.

Virkede nu Kananiterne med til sin Fordrivelse? Virkede Kananiterne med til Landets Indtagelse af Josva? Nei, mine Venner, de stred imod paa Liv og Død. Kananiterne blev aldrig Israeliter; men de blev fortrængte og tilsidst ganske udryddede af Landet. Hvorledes forholdt Landet sig under alt dette? *Pure passive*, rent lidende. Det led Forandringen, det blev fra et Land behersket af Kananiterne forandret til et Land behersket af Israeliter. Medens det før var en Bolig for Kananiterne, blev det nu en Bolig for Israel.

Paa samme Maade gaar det ogsaa til i den Provins, som vi kalder det menneskelige Hjerte. Det er oprindelig et Land behersket af Kananiter; thi det er behersket af Kjødet, der er „Fiendskab mod Gud“. Men naar den sterkere, nemlig Jesus, den rette Josva, kommer over den sterke og overvinder ham, da fordriver han det kananitiske Kjød fra dets Herskerstilling og bliver selv Herre i Hjertets Provins. Under alt dette lider Hjertet eller Mennesket Forandringen; det virker ikke selv med. Thi det er den Helligaand alene, som gjennem Ordet fører Kampen mod Kjødet, indtil Mennesket selv er blevet levendegjort af Aanden. Da og da først kan Mennesket virke med til det kananitiske Kjøds fuldstændige Fordrivelse. Det er ved Loven, Gud sønderknuser Synderens Hjerte og frembringer den syndige Jammers Følelse, hvori alene Troen kan undfanges ved Evangeliets Prædiken.

Men holder da dette Stik? Er det ikke med dette Billede som med andre Billeder, at det halter? Er der ikke en stor Forskjel mellem en Landstrækning, en Provins, og det menneskelige Hjerte? Jo, ganske vist. Landet er en død Ting, Hjertet er derimod en

Organisme, noget levende. Og dog fastholder vi Eksemplet. Thi det er det, vi paastaar, at ligeoverfor Aandens levende Verden er det naturlige Menneskes Hjerte ligesaa dødt som den Landstrækning, i hvilken Kananiterne havde sine Bopæle. Ja, vi paastaar mere end dette. Vi paastaar, at Forholdet, hvad Hjertet angaar, er ti Tusende Gange værre, end om det havde været dødt i den Forstand, som Landstrækningen hist var død. Thi medens hin Landstrækning under Erobringen forholdt sig uvirksom — den var jo død og kunde intet gjøre —, saa er det ikke saa med Menneskets Hjerte. Det er ikke og kan ikke være uvirksomt. Thi her gjælder Herrens Ord: „Hvo som ikke er med mig, er imod mig, og hvo som ikke samler med mig, han adspreder.“ Det menneskelige Hjerte kan ikke andet, det maa i sit Forhold til Gud enten elske eller hade, enten være med eller imod. Noget tredje er her absolut umuligt. Er det ikke det, Jesus har sagt til os: „Ingen kan tjene to Herrer; thi han vil enten elske den ene og hade den anden eller holde sig til den ene og foragte den anden. I kunne ikke tjene Gud og Mammon“? Saa meget værre er derfor Erobringen af det naturlige Menneskes Hjerte, som selve dette Hjerte er en Guds Fiende saa længe, indtil det er blevet erobret af Jesus Kristus, vor Herre.

Er det ikke dette, Bekjendelsen har gjort opmerksom paa, naar den siger: „Og i denne Henseende kan man medrette sige, at Mennesket ikke er en Sten eller Stok. Thi en Sten eller Stok staar ikke den imod, som bevæger den, forstaar heller ikke og føler ikke, hvad der bliver gjort med den, saaledes som et Menneske med sin Vilje staar Gud Herren imod saa længe, indtil det bliver omvendt. Og alligevel er det sandt, at et Menneske ogsaa før Omvendelsen er en fornuftig Skabning, som har Forstand og Vilje, dog ikke Forstand paa guddommelige Ting eller Vilje til at ville noget godt og saliggjørende. Med alt dette kan det (som ogsaa ovenfor er sagt) slet intet gjøre til sin Omvendelse og er i dette Stykke meget værre end en Sten eller Stok; thi det staar Guds Ord og Vilje imod, indtil han opvækker det af Syndens Død, oplyser og fornyer det“?

Der er ogsaa et andet Sted i Konkordieformelen, som klart og tydelig viser os, hvad dens Mening er i Henseende til dette Spørgsmaal. Det heder nemlig „Grundig Forklaring“ II, 31.: „Derfor kan det heller ikke medrette siges, at Mennesket før sin Omvendelse har en modus agendi, en Maade at virke paa, nemlig noget godt og saliggjørende i guddommelige Ting. Thi da Mennesket før sin Omvendelse ‚er dødt i sine Synder‘, saa kan der ikke hos det findes nogen Kraft til at virke noget godt i guddommelige Ting, og saaledes

har det ingen modus agendi eller Maade at virke paa i guddommelige Ting."

Her siges det dog med klare Ord, at fordi Mennesket før sin Omvendelse „er dødt i sine Synder", saa kan der ikke hos det findes nogen Kraft til at virke noget godt i guddommelige Ting. Der kan ikke findes hos det nogen Kraft, hverken egen Kraft eller nogen anden Kraft, hvormed Mennesket selv kan virke noget godt, saalænge det er dødt i sine Synder.

Bekjendelsen har her nævnt en af de Grunde, som gjør det umuligt, at Mennesket kan være med at virke sin Omvendelse enten ved egen Kraft eller ved nogen anden Kraft. Og den Grund, som den anfører, er den, at Mennesket er dødt i sine Synder. Denne Sandhed er saa simpel og øinespringende, at den burde være indlysende for enhver. Men der er ogsaa en anden Grund, som, saavidt jeg ved, har været overseet under denne Lærestrid. Og det er den, at den Kraft, som der her alene kan blive Tale om, og som alene kan udrette noget, det er Livskraften fra Guds levende og levendegjørende Aand. „Livskraften er forskjellig fra al anden Kraft. Den er ikke indesluttet i en Beholder eller i et Kar en eller andensteds mellem Himmelen og Jorden og maales ikke ud efterhaanden til bestemte Tider. Livet er i hver Plante og hvert Træ, inde i dets egen Substans og Væv, og vedbliver at være der, indtil det dør ud. Dette, at Livet har sit Opholdssted i hvert enkelt Individ, i Organismen, er netop det Punkt, som adskiller Livskraften fra alle andre Kræfter i Naturen. Den har meget tilfælles med saadanne Kræfter som Magnetisme og Elektricitet; men der er en uudslettelig Forskjel mellem dem, nemlig at Livet for stedse har fæstet sig og slaaet Rod i et Individ, en Plante, et Dyr eller et Menneske." (Drummond „Naturens Lov i Aandens Verden".) Derfor kan denne Kraft alene bruges, naar den har fæstet Bolig i Individet, naar den har gjort Individet levende. Dyret kan bruge sin Livskraft, saalænge Livskraften bor i det; men det kan ikke bruge den, naar Livskraften har forladt det. Mennesket kan bruge sin Livskraft, saalænge Livskraften har Bolig i det; men naar den har forladt det, kan det ikke længere bruge den. Men dette gjælder ogsaa om den aandelige Livskraft, hvorom Talen er her i dette Spørgsmaal. Saalænge denne aandelige Livskraft ved Aandens Paavirkning endnu blot virker paa det naturlige Menneskes Hjerte, kan dette Menneske ikke bruge denne Kraft, saa at det med den kan virke noget. Det er først, naar denne Kraft har fæstet Bolig i Hjertet og gjort det aandelig levende, det er først da, at Mennesket kan bruge den. Før kan det ikke gjøre dette. Dette vilde være ligesaa umuligt, som at et dødt Menneske, et Lig kunde bruge den legemlige

Livskraft til dermed at flytte sin Haand eller Fod, saalænge denne Kraft endnu ikke havde gjort ham til et levende Menneske. Aanden kan ved sin Livskraft slaa det naturlige Menneskes Hjerte, „røre“ det, saa det føler Virkningen af Slaget. Men dette Menneske kan ikke slaa sig selv ved Aandens Livskraft, førend denne Kraft har gjort det levende. Det kan lide Virkningen; men det kan ikke selv frembringe den. Det er ogsaa først, naar Mennesket er blevet aandeligt, at det ønsker, at Angeren var dybere, end den er.

Dette, som jeg nu har forsøgt at fremstille for eder, er ikke en spekulativ Tanke udsprungen af den arme menneskelige Forstand eller Fornuft; men det er klart og tydelig lært i Guds eget Ord. Apostelen Paulus skriver i Rom. 8, 9. til de kristne i Rom: „Men I ere ikke kjødelige, men aandelige, saafremt Guds Aand bor i eder.“ Af dette klare og ligefremme Ord følger dog med Nødvendighed dette, at saalænge Guds Aand endnu ikke er bleven boende i Mennesket, saa længe er det Menneske ikke aandeligt, men kjødeligt. Dette staar fast, og ingen Fortolkningskunst kan omstøde dette. Hvad siger han nu i Verset ovenfor dette, i det 8de Vers af det 8de Kapitel? Han siger: „Men de, som ere kjødelige, kunne ikke tækkes Gud.“ Dersom da nogen vil paastaa, at det Menneske, som endnu befinder sig paa Dødens Side af Kløften mellem det naturlige og aandelige Menneske, dersom nogen vil paastaa, siger jeg, at dette Menneske, der vistnok er under Aandens og Ordets Paavirkning, men i hvis Hjerte endnu ikke Aanden og Ordet eller det aandelige Liv har fæstet Bolig, — dersom nogen vil paastaa, at dette Menneske har faaet Livskræfter, som det kan og maa bruge til sin Omvendelse, hvis det skal blive omvendt, — dersom nogen vil paastaa, at dette Menneske saaledes kan og maa virke med til sin Levendegjørelse paa en eller anden Maade, saa kan ingen forbyde ham at hylde saadan Lære eller at sige noget saadant. Men den Skrift, som ikke kan feile, den Skrift, som alene skal være Regel og Rettesnor for, hvad vi skal tro til Salighed, denne Skrift, Guds Aands egen Skrift, den siger dog her med ligefremme, klare, bestemte, nøgne Ord, at de, som er kjødelige, d. e., de, hos hvem Aanden endnu ikke har fæstet Bolig, saa at den bor der, de kan ikke tækkes Gud. De kan ikke. Himmel og Jord skal forgaa; men ikke en eneste Tøddel af Herrens Ord skal forgaa.

Venner, lad os her vogte os for at slippe vor blinde Fornuft ind med sit Irlys. Begynder vi at gjøre den til vor Ledestjerne i disse Ting, da formørkes snart den Stjerne, Gud har tændt for os. Lader vi Fornuften lede os her, saaledes som de vise fra Østen en Stund gjorde, saa kommer vi til Herodes, Guds Søns bitre Fiende. Men følger vi det profetiske og apostoliske Ord, det skrevne Guds Ord,

Skriften, Skriften, om hvilken vor Herre Jesus selv har sagt: „Skriften kan ikke feile", da kommer vi til Bethlehem og finder Jesus, ham, som er Livet, og som kom til Verden, „forat Menneskene skulde have Liv og have Overflod".

Der staar skrevet her i Pauli Brev til de Romere, det 8de Kap. 8de og 9de Vers, at Mennesket er kjødeligt, saa længe som Guds Aand ikke bor i Mennesket. Og der staar skrevet, at „de, som er kjødelige, kan ikke tækkes Gud". De kan ikke. Lad os ikke overse dette! Lad os ikke glemme dette! Hvorledes kan der da være Tale om, at dette Menneske skulde kunne virke med til sin Omvendelse ved egen eller anden Kraft? At virke med til sin Omvendelse, af sig selv, medens Mennesket endnu er dødt, at bestemme sig for sin Omvendelse, af sig selv, medens Mennesket endnu er dødt, at vælge at omvende sig eller af sig selv, medens Mennesket endnu er dødt, at bede om sin Omvendelse, det maatte dog vel, hvis Mennesket kunde gjøre det, være noget, som „behagede Gud". Men nu siger Skriften, at de Mennesker kan ikke behage Gud. Deraf maa da vel følge det, at de kan ikke; saa længe som Guds Aands Liv endnu ikke bor i dem, er residerende, saa kan de ikke virke med til sin Omvendelse, de kan det ikke paa nogen Maade, de har „ingen Maade at virke paa", de kan som døde hverken bestemme sig for sin Gjenfødelse eller vælge at blive omvendte eller engang bede derom. De kan ikke tækkes Gud, de, som ikke er aandelige, men kjødelige.

Har ikke ogsaa Apostelen Johannes sagt det samme i det betjendte Sted 1 Joh. 5, 12., hvor han siger: „Hvo som har Sønnen, har Livet; hvo som ikke har Sønnen, har ikke Livet"? Død er den, som ikke har Guds Søn, og en død kan intet gjøre, førend han er bleven levende, og det er han først da, naar han har Guds Søn i en sand Tro og saaledes er født paany af Guds levendegjørende Aand.

Det forekommer mig, at denne Sandhed ogsaa er klart udtalt i de Udtryk, Dogmatikerne her har betjent sig af. De taler om den forberedende Naade, den omvendende Naade og den samvirkende Naade. Det maa dog vel heraf være klart, at Samvirken mellem Naaden og den menneskelige Vilje først da begynder, naar den forberedende og omvendende Naade har gjort sin Gjerning. Da først kan Mennesket virke med; thi da er det levende og har Livskraften boende i sig. Om det forlangtes af det naturlige Menneske, at det skulde virke med til sin Omvendelse, saa vilde dette Forlangende være absolut umuligt for Mennesket nogensinde at efterkomme. Derfor siger vi: Den eneste mulige Omvendelse er den, som vor Kirkes Fader, Dr. Martin Luther, har talt om, naar han siger, at „Mennesket i Omvendelsen forholder

sig pure passive, d. e., at det slet intet gjør dertil, men kun lider, hvad Gud virker i det". Kun lider, kun lider, **kun** lider. Det er dette, som ogsaa klart fremgaar af hans Ord i Katekismen. Dersom vi nemlig der vilde ombytte Subjekt og Objekt, saa vilde vi klart se, at der fra Menneskets Side kun er Tale om Passivitet, om at lide. Thi hvorledes vilde det da hede? Jo, Venner, Ordene: „som har kaldet mig ved sit Evangelium", vilde blive til disse: Jeg er bleven kaldet af ham ved hans Evangelium. Ordene: „som har oplyst mig med sine Gaver", vilde blive til Ordene: Jeg er bleven oplyst af ham med hans Gaver, og ligesaa Ordene: „som har helliggjort mig og opholdt mig i den sande Tro", de vilde blive til: Jeg er bleven helliggjort og opholdt af ham i den sande Tro.

Katekismen kjender saaledes kun to Maader, hvorpaa det kunde gaa til, at jeg kom til Tro paa Kristum. Den ene Maade var den, at jeg kunde gjøre det ved egen Styrke og Fornuft. Men det negter den bestemt. Da er der kun dette andet tilbage: „Det er den Helligaands Gjerning." Noget tredje eller fjerde eller femte kjender den ikke. Det er den Helligaands Gjerning. Om disse Katekismens Ord er det derfor, at Konkordieformelen „Grundig Forklaring" II, 18. siger disse Ord, og vi gjør dem herved til vore: „Disse Vidnesbyrd udsiger, at vi ikke af egne Kræfter kan komme til Kristum, men at Gud maa give os sin Helligaand, ved hvem vi bliver oplyste, helliggjorte og saaledes bragte til Kristum ved Troen og hos ham opholdte, og hverken vor Vilje eller Medvirken bliver nævnt."

Min Forstaaelse af Katekismens Ord i den tredje Artikel er hermed given. Jeg har for Øieblikket intet mere at tilføie. Min Samvittighed er bunden og fangen af Guds Ord. I denne Sag er det ikke raadeligt at bespørge sig med Kjød og Blod eller med den blinde Fornuft. Guds Ord skal her alene dømme mellem os. Give da Gud, at vi alle maatte faa se Lys i hans Lys! O han være med os! Han give os sin Helligaand, som alene kan veilede os til al Sandhed! Det ske for Jesu Skyld! Amen.

Presteordination.

Ifølge Fuldmagt fra Østlige Distrikts Formand, Past. J. B. Frich, ordineredes af mig i Vor Frelsers Kirke i Chicago den 19de Januar d. A. theologisk Kandidat Jens J. K. Grevstad til det hellige Prædikeembede. Pastorerne A. Mikkelsen, Joh. D. Bothne og O. E. O. Hjort deltog i den hellige Handling. Pastor Mikkelsen intimerede over Salme 68, 17–20.

Ordinationstalen holdtes over 1 Tim. 4, 16. Ordinandens Levnetsløb, som blev oplæst, lød, som følger:

Jens Johan Karolus Grevstad er født i Sykelven, Anneks til Ørskaugs Prestegjeld, Romsdals Amt, Norge, af Forældrene Bastian Jakobsen og Birgitte Andersen den 30te Juni 1859 og konfirmeret i Sykelvens Kirke 1874. I 17 Aars Alderen gik han ind paa Maribogadens Latin- og Realskole i Kristiania, hvorfra han dimitteredes Sommeren 1879. Efter at have virket som Huslærer i Ørskaug et Aar vendte han tilbage til Kristiania og fortsatte sine Studier til om Vaaren 1881, da han udvandrede til Amerika. Lysten til at studere Theologi vaagnede hos ham efter et kort Ophold her i Landet; men da Midlerne ikke tillod at realisere denne Tanke med det samme, maatte han vente i næsten to Aar, i Løbet af hvilken Tid han ved haardt Arbeide havde opsparet sig en liden Sum, hvormed han kunde slaa sig igjennem det første Aar ved Luther-Seminar i Madison, Wis. Det næste Aar studerede han i St. Louis ved Concordia Seminar. Nærmest paa Grund af pekuniære Omstændigheder saa han sig ikke istand til at reise tilbage til Concordia Seminar for at fuldende det almindelige tre-aarige Kursus, men tilbragte den følgende Vinter i Lake Park, Becker Co., Minn., dels med at læse paa egen Haand, dels med at assistere Past. Bjørgo i Betjeningen af hans mange Menigheder. I August 1885 blev han tilligemed to andre Kandidater examineret af en dertil nedsat Komite i Minneapolis og befunden dygtig til det hellige Prædikeembede. Siden den Tid har han blandt andet været Medarbeider i „Nordvesten" i lidt over et Aar.

Nu er der udstedt Kald til ham fra Cleveland, O., Detroit, Mich., og Buffalo, N. Y., som Past. O. E. Brandts Hjælpeprest, og idet han modtager dette, vil han sige, at han intetsomhelst har gjort hverken i den ene eller anden Retning for at faa dette Kald eller komme i Betragtning ved Besættelsen af det.

Med Bøn til Gud om Kraft og Udholdenhed til at røgte det ansvarsfulde Embede, han nu staar i Begreb med at paatage sig, beder han ogsaa denne Menighed at indeslutte ham i sine Bønner, at hans Gjerning som Sjælesørger kan blive ham selv til Glæde og de Menigheder, der er betroede ham, til Gavn og Velsignelse.

O. Juul.

Indførelse.

Helligtrekongers-Dag 1888 blev Past. T. H. Dahl af undertegnede indført i Jewell Centre norske ev.-luth. Menighed, Jewell Co., Kansas, og 1ste Søndag efter Helligtrekonger holdt Past. Dahl sin Tiltrædelsesprædiken over Dagens Evangelium. Kirkens Herre velsigne da ogsaa her baade Prest og Menighed!

A. Larsen.

Missionsefterretninger.

Afrika. Af en Aarsoversigt for 1887 i Nr. 1 af „Norsk Missionstidende" optages her følgende:

Det svundne Aar har været et roligt og stille Arbeidsaar i vor Mission. Her hjemme har Gjerningen kunnet glæde sig ved jevn Tilslutning, og vi maa takke Herren, at under alt Tidens Tryk dog de nødvendige Midler til Arbeidets Udførelse er indkomne; det er skeet af Herren og er underligt for vore Øine. Underligt, at de mange smaa Bidrag — den lidet øinefaldende Virksomhed af Kvindeforeninger, hvor fattige og rige, unge og gamle har været samlede, Indsamlinger af Maanedsbidrag og Bøssepenge, hvor større Gaver fra den enkelte sikkerlig hører til Undtagelserne — har tilsammen udgjort saa meget, at de mange Udgifter i Aaret er bestridte. Der er stillet store Krav til Selskabets Bæreevne dette Aar paa Grund af den storartede Udsendelse af nye Missionsarbeidere. Det er et af Lyspunkterne i vor Mission iaar. Da „Paulus" i Juni drog fra England, var der 9 unge Missionærer ombord, der fulde af Tro og Haab længtede ud til Madagaskar for at optage Arbeidet for det Folk, hvem de vilde vie sit Livs Kraft. Seks Forberedelsesaar havde de tilbragt paa Missionsskolen; de tre Vintermaaneder havde de været i Kristiania, hvor de ved Hr. Korpslæge Finnes særdeles Imødekommenhed og under hans Ledelse havde faaet Undervisning i Sygepleie, særlig i Behandling af de i varme Lande hyppigst forekommende Sygdomme; samtidig havde Missionsprest Jørgensen givet dem Undervisning i det gassiske Sprog; nys havde de været samlede for sidste Gang paa Missionsskolen, og under dette Ophold var de af Hr. Biskop Smitt indviede ved Kirkens Presteordination til sin Missionsgjerning. Saa det sidste vemodsfulde Farvel til Slegt og Venner, og de drog afsted for i Liverpool at gaa ombord i „Paulus", der har bragt dem lykkelig frem, — de 7 til Tamatave, de 2 til Madagaskars Vestkyst. Sammen med dem reiste Missionsprest Nygaard ud igjen; hans Familie blev igjen her hjemme, men selv følte han Nøden paa Arbeidskræfter der ude som et Kald fra Herren til at ile med at optage Gjerningen paany. Endelig fulgte der med 2 Lærerinder, den ene for at virke ved Skolen for Missionærernes Børn, den anden blandt Hedningerne. Senere er Missionsprest Hogstad med Hustru afreist med Dampskib. Hogstad er Repræsentant for vore Brødre i Amerika, idet han er udgaaet fra deres Kreds; men forøvrigt staar han i alle Maader i samme Forhold til det norske Missionsselskab som vore øvrige Arbeidere....

Samtidig med Udsendelsen af de nye Missionærer falder Begyndelsen af et nyt Kursus ved Missionsskolen, idet 14 unge Mænd er optagne paa Prøve, eftersom baade Generalforsamlingen udtalte Ønske om fuldt Elevantal, og Forholdene paa vore Missionsmarker kræver flere Kræfter.

Af de tidligere hjemkomne Missionærer er, som ovenfor bemerket, Missionær Nygaard allerede vendt tilbage til Missionsmarken i Madagaskars Indland. Missionær Walen har i Aarets Løb været omkring paa forskjellige

Kanter af vort Fædreland og er fortiden paa en Emissærreise i Amerika, hvor Missionsvennerne har modtaget ham med megen Glæde og stillet næsten uoverkommelige Krav til ham om at aflægge Besøg i de forskjellige Menigheder; rimeligvis bliver det af den Grund nødvendigt, at hans Ophold der forlænges noget. Missionær Jørgensen har dels syslet med litterære Arbeider om Missionen, hvoraf Frugten foreligger i to Missionsskrifter, det ene færdigtrykt, det andet under Udgivelse. Dr. Guldberg, der kom hjem ifjor kort før Jul, har den meste Tid opholdt sig paa Østlandet og søgt at styrke sin svækkede Helbred. I Missionær Stockfleths Tilstand er der desværre ingen synderlig Forandring at spore; men de, som har staaet ham nær, har vanskeligt for at slippe Haabet om, at Herren har bestemt ham til andet end ende sine Dage indenfor Sindssyge-Asylets Mure....

Ivaar kom Missionærerne Engh og Nilsen med Familie hjem paa Besøg; de har været borte fra Hjemmet i 22 Aar, — vi kan nok unde dem en Hvilestund i deres Arbeide; forresten ser det ikke ud til, at de ønsker at forblive uvirksomme, da de begge, særlig Engh, har reist om og talt Missionens Sag. Sammen med disse ankom Enke efter Missionær Haslund med sine tre Smaabørn og Minsaas's tre Børn, der paa Hjemveien mistede baade sin Moder og Fader og saa dem sænkes ned i den vaade Grav i Havet....

Paa vore Missionsmarker har Arbeidet ogsaa iaar været fortsat i de gamle Spor. I Madagaskars Indland er Skarer efter Skarer lagte til Menigheden, og paa somme Steder har Tilslutningen antaget Karakteren af en Folkevækkelse; andensteds er det kun enkeltvis, Indsamlingen foregaar. Men naar vi hører, hvorledes Skoler og Kirker er fulde, hvorledes Ordet trænger ind i Krogene og drager ogsaa de gamle hen til Missionæren og „lærer dem at blive som de smaa Børn, der gaar til Undervisning", kan vi ikke andet end inderlig glæde os. Vanskeligt har det været for de faa Missionærer der ude at klare alt Arbeide; men ved mere udstrakt Anvendelse end før af indfødte Kræfter er det lykkets over Forventning. Nu er jo Nøden forsaavidt afhjulpen, som der er kommet 8 unge Mænd ud til Hjælp; men endnu er disse ikke saa inde i Sproget, at de kan optage nogen selvstændig Gjerning....

I Zululand er ingen væsentlig Forandring i Missionens Stilling; Folkets forrige Indbildning om egen Uovervindelighed er vel knækket, men det er langt fra, at det endnu har følt Trang til at bøie sig for Herren og hente ny Kraft fra ham. Enkeltvis kommer de vel til Missionærerne, og paa nogle Stationer synes der at røre sig sterkere Bevægelse; men i det hele maa vi dog sige, at Gjerningen er mod Haab med Haab, saaledes som igrunden al Missionsgjerning; dog ved vi det, at ogsaa her har arme Syndere annammet Frelsens Budskab med troende Hjerter, har levet et Kristenliv, om end ofte skrøbelig nok, og er døde i Troen paa ham, som er Opstandelsen og Livet, og som har lovet alle dem, som tror paa ham, et evigt Liv.

Paa Madagaskars Vestkyst har det ogsaa iaar været Tale om Krig

mellem Hovaerne og Sakalaverne; en Stund saa det saa truende ud, at Røstvig (i Tullear) maatte sende sin Hustru og sine Børn fra sig til Natal, forat han ialfald kunde vide dem i Sikkerhed. Det kom dog heller ikke iaar til Krig, og den nye Konge synes at have holdt nogenlunde god Orden, saa at Røstvig har kunnet udsaa den Sæd, der engang skal vokse op og bære Frugt, selv om den længe bliver liggende i Folkehjertets Jordbund uden at vise Tegn til Livsspire. I Moronbava er den lille Menighed ogsaa dette Aar forøget; meget har den havt at lide af Overseømmelse og anden Nød, men den har holdt ud i Trængslerne, og Aas har trofast baaret Dagens Byrde og Hede paa sin ensomme og trængselsfulde Post.

Kirkekronike.

Amerika. Fra St. Paul beretter Past. W. M. H. Petersen, at han har faaet 2000 Doll. til vort theologiske Seminar af en Mand der i Byen.

— Prof. Schmidt skrev i „Lutherske Vidnesbyrd" for 10de Mai 1885 S. 221 saa haanligt: „Disse Folk" (nemlig Past. Ottesens Menighedslemmer) „kan jo trænge til at lære ad Lovens Vei, hvorledes Past. Ottesens Resignation ifjor og hans Færd den 3dje Mars iaar er at bedømme, ligeledes hvilken Forskjel der er mellem en Minoritets og en Majoritets Rettigheder." Saa skrev Prof. Schmidt i 1885. Mon han vilde skrive saa nu?

Det er sandt, man har „ad Lovens Vei lært" adskilligt. Man har faaet Svar paa, „hvorledes Past. Ottesens Resignation er at bedømme". Dommer Stewart har givet et modsat Svar af det, Prof. Schmidt ventede.

Man har ogsaa „lært ad Lovens Vei", „hvilken Forskjel der er mellem en Minoritets og en Majoritets Rettigheder". Dommer Stewart har givet et modsat Svar af det, Prof. Schmidt ventede. Han har „ad Lovens Vei" hævdet en forurettet Minoritets Rettigheder og erklæret, at Minoriteten paa Liberty har Retten til al Kirkeeiendom.

Prof. Schmidt bærer unegtelig for en stor Del Skylden for den Forvirring og Bitterhed, som er kommen ind paa Koshkonong og Liberty. Der var en Tid, da han og Advokat Olin — for ikke at tale om Mons Jerde og en Gut ved Navn Ludvig Hulsether — faktisk dominerede i Menighedsmøderne paa Koshkonong og opførte sig, som om man kunde trampe paa en Minoritets Rettigheder, for ikke at tale om en gammel Prest. Det ser ud til, at Bladet begynder at vende sig, og at de forurettede vil komme til sin Ret. Herren lever, og han tillader vistnok, at Sandhed og Ret en Tidlang undertrykkes; men i sin Tid griber han ind. H. G. S.

Boganmeldelse.

„Referat af Forhandlingerne i tredje Fællesmøde af norske lutherske Kirkesamfund i Amerika, afholdt i Willmar, Kandiyohi Co., Minn., fra 6te til 12te Oktbr. 1887. Efter Fællesmødets Beslutning udgivet af S. M. Krogness."

Endelig foreligger det paa Mødets egen Foranstaltning udgivne Referat af 3dje Fællesmødes Forhandlinger for Offentligheden. Den allerstørste Del deraf er oplæst og vedtaget af selve Fællesmødet, og Referatet er ubentvil i alt væsentligt nøiagtigt. Vistnok er ikke alle Taler i Læresspørgsmaalet lige godt og lige udførlig gjengivne; men dette kommer dels af, at de er nedtegnede af forskjellige Sekretærer, dels ogsaa deraf, at enkelte Talere selv har leveret Referat af sine Taler, ja endog forud skrevet nogle af dem og i Mødet holdt dem ved at læse dem fra Papiret, som da senere blev tilføiet Protokollen. Men i det hele vil man faa et godt Begreb om, hvorledes de, der deltog i Debatten, nu staar i et vigtigt Læresspørgsmaal, hvorom der snart i en Menneskealder har været Strid iblandt os. I Referatet er ikke optaget det i Nr. 43 og 44 af Ktd. f. f. A. aftrykte Foredrag, hvormed Past. V. Koren som Referent indledede den Forhandling om Retfærdiggjørelsen, der optog den største Del af Mødets Tid; men den er ligesom Past. Hoymes Aabningsprædiken at faa særskilt hos samme Forlægger, som udgiver Referatet, nemlig Luther Society, 140 W. Indiana Str., Chicago, Ill. Referatet, som udgjør 72 Sider, koster 25 Cts., de nævnte to Taler hver 10 Cts. eller tilsammen 15 Cts. eller, naar mindst 25 af hver tages mod Kontant, 5 Cts. Stykket. Alle disse Skrifter kan ogsaa bestilles gjennem Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

Udtrædelse af Synoden.

I Brev af 22de Februar 1888 fra Menighedens Sekretær meddeles os: Ved lovligt Menighedsmøde den 6te Juli 1887 besluttede Le Sueur River Menighed i Waseca Co., Minn., at ophæve sin Forbindelse med Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika.

Indkomne Bidrag.

Til Understøttelse af trængende Presteenker: Af Mrs. Mari Stenset i Calmar $5, Past. Krohn $2, Pastorerne Bale, Lunde, Hovde, Strand og Mellby hver $3; tilsammen $22.

Ridgeway, Iowa, den 27de Februar 1888. Einar Wulfsberg.

Til Lærerlønskassen: Indsamlet ved Ole O. Vaala i Little Turkey River Menighed, Past. Moses's Kalb, $32.50 (Ole O. Vaala $3, Gregor O. Vaala, Thomas J.

Landsverk, Knut K. Henslaud, Lars J. Natvig, Peder Landsverk og John J. Svennungsen hver $2, Ole G. Vaala, Kari G. Vaala, Ole Nirisen, Jens L. Natvig, Lars L. Natvig, Halvor Nirisen, Ole O. Natvig, Hermund O. Natvig, J. Trondsen, Ole E. Natvig, Johannes J. Landsverk, Endre O. Natvig og Ole P. Dyrvik hver $1, Ole Sigurdsen, Thorsten Nirisen, E. S. Estrem, Ole H. Hagen, John J. Ramberg, Sivert O. Estrem, O. S. Estrem, Iver O. Natvig og John Treider hver $0.50); ved Knut Johnsen, Lake Mills, Iowa, $7 (ham selv $2, Gutorm O. Hønsey $5); ved Past. E. Wulfsberg indf. i Lincoln Mgh., Ia., ved Hans O. Aakre $10.10 (Hans O. Aakre, M. Brekke, John B. Thompsen, Aslak Hotvedt, John Haave og Anders Vikre hver 2 Sække Hvede, Kristen Johnsen 1 Sæk Hvede, E. Ellingsen og Albert Ofstedahl hver 1 do.); ved H. B. Hustvedt fra S. O. Steen, Clinton, Minn., $2.50; ved Past. E. P. Jensen $36 (Black Hammer Mgh., Minn., $18, nemlig af Thosten Johnsen og O. Stenehjem hver $5, Tollef Haagensen $3, Svartaas og Mikkel Onsgaard hver $2, Helge Gundersen $1, Newburg Mgh. $7, nemlig af Ole Garnaas $5, Iver Ellestad $2, Riceford Mgh. $11, nemlig af Gunder Traaen $4, S. Halstensrud og Ole Lie hver $3, Engebret Johnsen $1); ved Past. M. P. Ruh $27.68 (indsamlet i Østre Lemonweir $18.75, nemlig af Odd Larsen $3, Halvor Halvorsen, John Bergan, Lars Olsen, Gjermund Tvedt og Gunder Tvedt hver $1, Odd Albertsen, Jacob Larsen, Agnes & Clara Larsen og H. N. Gjermundsen hver $0.50, Anna Tvedt $0.25, Charley, Helga & Ingeborg Kittelsen, Helge Olsen, Knud & Hans Olsen, Helge Kittelsen, T. A. Lee, John Lone, Ole & John Bedum og Peder & Sven Andersen hver $0.50, Ole Syversen $1, A. H. Lee $0.75, Torjus Thompsen $0.25, fra Greenwood Mgh. $8.93); tilſ. $115.78.

Til forskjellige Kasser: Fra Prof. Stub perſ. $23, hvoraf til Lærerløn $15, til trængende Studerende $5 og til Indianermissionen $3; ved Past. N. A. Qvammen fra Kodſ. i Kristiania Mgh., Minn., $30, hvoraf til Lærerløn $20 og til Husholdningskassen $10; Høstoffer indsamlet i Stavanger Mgh., Ia., (nordre Distrikt) ved Hans Nerisen $47.40, hvoraf 4 Femtedele eller $37.92 til Lærerløn og 1 Femtedel eller $9.48 til Synodekassen (A. Dybendal og Ole Halvorsen hver $4, Amund Bøe, K. Aasheim, Thore Bøe, Ole Anaas, Haaken Myhre, Peder Larsen, Gundersen, O. Myhre, Even Larsen, Thorsten Christensen og Søren Larsen hver $1, Tosten Tangen $5, G. Levold, P. Helseth og Helge Huglen hver $0.25, O. Tangen $2.40, O. Bøe og A. Gundersen hver $2, Søren Lønold, O. Lommen og Søren Larsen hver $3, G. Dybendal, L. Dybendal, E. Dybendal og A. Dybendal hver $0.50, Rest paa en ældre Subskription $5.25).

Til Indianermissionen: Ved Ole E. Sønstelie (Winger, Polk Co., Minn.) $10 (Østre Storelvedalen Kodſ. $9.15, ham selv $0.85).

Decorah, Iowa, den 29de Februar 1888. G. O. Rustad.

Indhold: Indledningsforedrag af Past. H. Halvorsen, holdt ved Diskussionsmødet i Coon Prairie Menighed 8de Fbr. 1888. — Presteordination. — Indførelse. — Missionsefterretninger. — Kirkekrønike. — Boganmeldelse. — Udtrædelse af Synoden.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 16. Mars 1888. { Nr. 11.

Forhandlinger

ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887.

(Slutning fra Nr. 8.)

Efterat vi i det foregaaende har givet Uddrag af, hvad der blev talt i den Sag, som var Hovedgjenstand for Mødets Forhandlinger, vil vi i det følgende berette noget om andre Sager, som var oppe.

Missionær Walen var tilstede og fik Anledning til at udtale sig. Idet han takkede herfor, ytrede han, at han var kommen herover for at vække mere Interesse for Hedningemissionen. Det var ham ikke saa meget om at gjøre at samle Penge som at virke til at fremme den Erkjendelse, at det baade var Guds Befaling og til stor Velsignelse for Kirken selv at arbeide i den rette Aand for Missionen blandt Hedningerne. Han mente, at vor Tid var en særegen Missionstid, en Besøgelsestid for Hedningerne, og det var Guds Kirkes Opgave at kjøbe denne beleilige Tid. Han vilde arbeide for Missionen i det hele og store, men dog især for Madagaskarmissionen. Paa Madagaskar oplades nu den ene Dør efter den anden for os; i et Tidsrum af omtrent 4 Maaneder er der døbt over 4000 Mennesker. I de sidste 10 Aar er det ene Nødraab efter det andet derfra kommet til os, saa at vi maa gjøre de største Anstrengelser for at imødekomme dem og faa flere Arbeidere, ogsaa fra Amerika, ind i denne Gjerning. Han vilde ikke trænge sig ind i Menighederne, men gaa did, hvor han blev indbuden, og han modtog med Glæde saadanne Indbydelser. Han vilde ikke blande sig i de herværende kirkelige Stridigheder; han havde intet med Samfundsinteresserne at gjøre, men vilde modtage Indbydelse fra Menighederne i alle de forskjellige lutherske Samfund. Han takkede for den Imødekommenhed, som var vist ham fornemmelig af Formændene i Synoden.

Past. Frich som Mødets Formand takkede Missionær Walen, fordi han var kommen, og ønskede ham velkommen. Han ønskede at vide,

hvad han allerede havde spurgt om i et Brev til Past. Walen, om denne vilde finde sig i, paa Grund af den nærværende Nød iblandt os, ogsaa paa sine Reiser at virke noget for vor egen Indremission. Vi har nu saa mange Gjøremaal for os, vi har vore herværende Missioner, Indremissionen, Indianermissionen, Negermissionen, desuden vore Læreanstalter og Indsamling til Samfundets løbende Udgifter. Nu har vi ogsaa paa mange Steder havt Uaar, saa at Omstændighederne ikke nu er saa gunstige, som f. Eks. da Past. Borchgrevink var her. Han vilde derfor vide, om Past. Walen vilde finde sig i, at maaske de Ofre, som optoges, naar han talte, deltes, og at noget deraf anvendtes til vor Indremission.

Hertil svarede Past. Walen, at al Missionsvirksomhed var ham kjær, og han vilde gjerne lægge et godt Ord ind for Indremissionen. Synodens Hedningemission blandt Indianerne havde han ogsaa havt Grund til at glæde sig over, idet han havde været tilstede i Wittenberg ved to Indianerbørns Daab. Med Hensyn til Ofrene havde han intet at fordre, men vilde ganske overlade det til Menighederne at bestemme, hvorledes de skulde anvendes.

Past. H. A. Preus, som forøvrigt sluttede sig til Past. Frichs Udtalelser, troede, at Madagaskarmissionen, som Past. Walen særlig vilde virke for, var den Hedningemission, som var mest bekjendt blandt os, og som vort Folk helst vilde arbeide for, og han ønskede Missionæren Guds Velsignelse til hans Gjerning. Men han vilde gjerne vide, hvorledes han stillede sig til den Opfattelse, som nogle havde, at det vilde tjene til at forene de forskjellige lutherske Samfund herover, om man fik dem til at drive Missionsarbeide i Fællesskab. Saavidt ham bekjendt, var der holdt Møder, hvor man havde arbeidet i den Retning, og det syntes at fremgaa af et Brev fra det norske Missionsselskabs Sekretær, Hr. Gjerløw, at Walen i den Anledning var kommen til Amerika. Han vilde derfor gjerne have Oplysning herom; thi han for sin Del ansaa saadant Samarbeide for syndig Unionisme, saalænge der ikke var Enighed mellem Samfundene i Tro og Lære.

Past. Walen svarede, at han ikke var ganske bekjendt med, hvad Hr. Gjerløw havde skrevet; men han vidste dog, at der havde været et saadant Møde som det omtalte, og at det var det, som gav Stødet til, at han var kommen herover, idet det havde udtalt Ønske om at faa en norsk Missionær hid. Men han var ikke kommen for at danne noget Missionsselskab eller for at virke i noget Partis Tjeneste. Tiden var ikke kommen, mente han, til at danne noget Missionsselskab herover.

Past. Kildahl vilde oplyse, at det ved Fællesmissionsmødet i Eau Claire, som havde givet Stødet til, at Missionær Walen kom herover,

ikke havde været Meningen at faa dannet et Missionsselskab eller at faa en Missionær hid for at virke for et Parti. Han forstod derfor ikke, hvor Preus vilde hen med sine Bemerkninger. Hertil svarede Past. Preus, at han lige fra først af havde været imod Bestræbelsen for at forene Samfundene ved fælles Missionsarbeide, og han havde forstaaet, at hine fælles Missionsmøder havde dette til sit Maal. Past. V. Koren mente, at Dannelsen af et Missionsselskab herover, bortseet fra alle kirkelige Stridigheder, ikke var ønskelig, og at det vilde være et daarligt Tegn for vor Kirke, om det skulde komme dertil. Thi Missionssagen er en Menighedssag, og dersom dette bare blev almindelig erkjendt iblandt os, vilde vi slippe for mange af de slemme Ting, som kommer frem under Bestræbelsen for at forene Samfundene ved fælles Missionsarbeide. Hermed gik man fra denne Sag.

Det var vistnok et almindeligt Ønske ved denne Konferens, at man denne Gang vilde behandle noget andet end de nu i saa mange Aar paa saa mange Møder drøftede Stridsspørgsmaal. Derfor vandt et Forslag, som ved Begyndelsen af Mødet blev gjort om at forhandle Læren om Omvendelsen, ingen Tilslutning. Men Forsamlingen vilde dog vise, at den var villig til ogsaa at fortsætte Behandlingen af Stridsspørgsmaalene for, om muligt, endnu at opnaa den Enighed, man hidtil forgjæves havde stræbt efter, og fattede derfor i sit sidste Møde paa Forslag af Past. V. Koren enstemmig følgende Beslutning: „Prestekonferensen erklærer, at den anser det for sin Pligt at fortsætte Forhandlinger med de Medlemmer af Synoden, som har stillet sig i Modsætning til denne, om de skulde ønske det. For i saa Fald at ordne det fornødne overdrages det til Formanden at vælge en Komite.“

Hvor er Materialet for den underlige „Guds Bolig i Aanden“?

(Indsendt.)

II.

Vore første Forældre i Uskyldighedsstanden var en deilig Bolig for den hellige Treenighed, saalænge Synd og Ulydighed ikke var trængt ind i deres Hjerter; men da de ikke bestod Prøven, maatte denne Guds Bolig oprettes igjen paa en anden Maade, hvilket den evige Pagtes Gud har bevist baade ved Ord og Tegn. De havde tabt Guds Billede, og dette Grundbillede af Retfærdighed og Hellighed kunde ikke faa sit Udtryk, førend der kom — i en Forstand — et andet

Materiale*). Saavel Forjættelsen om Slangetræderen som den nye Kjortel af Skind tyder hen paa, at der maa komme noget andet til. Da deres første Sønner forrettede sin Gudstjeneste, var vistnok den ydre Fremtræden ligesaa ret hos den ene som den anden; men den yngste tog sin Tilflugt til Forjættelsen om Kvindens Sæd, og derfor saa Herren til ham og hans Offer. Da Personen var bleven god, var ogsaa hans Offer godt, og hvor det ikke er Tilfælde, der er heller ikke Offeret eller Gjerningen god. Guds Boen i Personen er altsaa Forudsætningen for en fuld Besiddelse af Guds Velbehag.

Fremkaldelsen af en ny Slegt, hvori Gud bor, bliver altsaa aabenbaret for os paa forskjellige Maader i den hellige Historie, saavel i Forjættelser som i Tegn og Forbilleder, hvilket fremgaar paa det tydeligste af Abraham og hans Efterkommere. Det var ikke nok dermed, at han fik Afkom ved kjødelig Nedstammen; Gud vilde fremkalde i ham en ny Slegtlinje, der tydede hen paa en overnaturlig Fødsel. Da han og hans Hustru var gamle, saa at deres Liv var som „hendøde", da kaldte Gud tillive en Søn ifølge Forjættelsen, aldeles imod Naturens sedvanlige Løb. Og efter en lang Ventetid paa Forjættelsens Opfyldelse var det nødvendigt at prøve Patriarkens Tro end mere ved Sønnens Opofrelse; men han fik ham igjen, efterat han havde været som død i tre Dage. Dernæst viste det sig, at det ikke var nok for Abrahams Efterkommere at være omskaarne og tagne i Pagt med Gud; men dersom de skulde nyde Pagtens Goder, saa maatte de komme i Besiddelse af Forjættelsens Indhold, som er „Guds Søn, Abrahams Søn", der igjen ved sit Midlerembede og de deraf flydende Naadevirkninger fremkalder en aandelig Slegt — om ikke imod Fornuften, saa dog langt over dens Evne og Dom.

Det er derfor ikke nok med at nedstamme naturlig fra Abraham, men der maa være en aandelig Slegt, som skriver sin Fødsel fra ham, der kaldes „Evigheds Fader". Der maa være en legemlig-aandelig Isak, en legemlig-aandelig Jakob. „De ere ikke Børn, de, som ere

*) En ellers dygtig Billedhugger forsøgte at udtrykke sin Ide ved Kunstfrembringelse, men han tog ikke det rette Materiale. Trods al Dygtighed vilde det derfor ikke lykkes; fik han endog med sin Meisel dannet et udtryksfuldt Ansigt, saa var det ikke muligt at faa fremhævet de fine Træk, Haanden og Fingrene. Paa Grund af gjentagne mislykkede Forsøg klagede han sin Nød for en anden mere erfaren Kunstner, der straks opdagede, hvori Feilen bestod, og raadede ham til at tage et andet Materiale af fin Marmor, og nu blev det ikke længe, førend et Billede stod frem i sin Fuldendthed baade i Form og Udtryksmaade lige til de mindste Enkeltheder. Saaledes er det ogsaa i den kristelige Kunst; sedeligt Alvor kan vel ogsaa frembringe et Billede, men det har dog ingen indvortes Skjønhed og Livsfylde, naar Kristus ikke er der fra først til sidst, hvilket omsider aabenbares i det ydre, f. Eks. i Mangel paa Kjærlighed eller i at være rundhaandet mod den trængende.

Børn efter Kjødet, men de, som ere det ifølge Forjættelsen." Først da er det „Guds Slegt" i den alleregentligste Betydning og derfor ogsaa en „Guds Bolig i Aanden". Patriarken blev meget glad, da han fik Naade til at tro Forjættelsens Opfyldelse; „han faldt paa sit Ansigt og lo" (1 Mos. 17, 17.).

Efter sit Komme til Verden har Kristus paa det tydeligste stadfæstet denne Sandhed saavel i sit Liv som i sin Død. Der, hvor der intet Haab var, blev der noget, og dette intet var mere Død end Liv; men af denne Død og Fordærvelse blev der Liv ved ham, som „gjorde alle Ting vel". Som „indskreven i Adams Slegt" gjorde han alt i vort Sted; men det, som han gjorde, kom fra hans Guddom, der aabenbarede sit Herredømme baade over den levende og døde Natur; thi omendskjønt Mennesket kaldes levende i Modsætning til de livløse Skabninger, saa er han dog som en „tør Trækløds" (Luther til 1 Mos. 12.). Ligesom Træerne ikke har nogen Nytte af Saften, hvis den ikke trænger sig frem af Roden til Stammen og Grenene lige til de mindste Stilke, saaledes har Verden ingen sand Velsignelse af Kristus, førend hans Kraft trænger ind i den; men den er og bliver tør, ufrugtbar og forbandet, indtil den, eller de enkelte, bliver velsignet. Ligesom den paatagne menneskelige Natur ikke kunde skabe og igjenløse, uden at den blev gjennemtrængt og oplivet af Guddommen ved den personlige Forening, saaledes kan heller ikke vort Alvor og Sedelighed, hvortil vi er opfordrede og forpligtede, gavne os for Gud, førend de bliver oplyste, rensede og helligede ved hans Guddomsmagt. Men ligervis som vi kan sige, at Marias Søn har skabt og gjenløst Verden i Kraft af den menneskelige Naturs Forening med den guddommelige, saaledes paastaar vi medrette, at Troen, der har Kristus til sit Indhold, er Guddommen i alle vore Gjerninger, hvis de skal have noget Værd i sedelig Henseende.

Hvis der altsaa skulde indtræde en ny Skabelse, en ny Fødsel i den enkelte, i de enkelte Led, da maatte Guds Søn bryde Banen for en ny Udvikling. Han blev nedlagt som et livskraftigt Frøkorn i Jordens Skjød; men han saa ikke Forraadnelse. Vi, hans legemlig-aandelige Efterkommere, bliver ogsaa behandlede efter Hvedekornets Grundlov: Først aandeligvis i Boden eller Omvendelsen, da Egensindigheden og Egenviljen med sine syndige Bevægelser begraves, og dernæst, naar Legemet bliver stedt til Jorden og forraadnes; men vi skal paa Grund af hint livskraftige Frøkorn opstaa og faa en ny Stiftelse.

Dette er dog ikke blot Naturens Orden, men Gud virker det ved sit Ord og Tegn, hvori han bor og aabenbarer sig; men han vil ogsaa tage sin Bolig i os. Guds Søns Menneskevorden er derfor ikke alene Forløsning fra Straf og Vrede, men ogsaa Aabenbarelse

for Tid og Evighed; ikke alene Retfærdighed, men ogsaa Helliggjørelse; ikke alene en tilkommende Befrielse fra Helvede, men en nærværende Befrielse fra Syndens Herredælde. Vi er af Naturen baade fordømmelsesværdige og „fremmedgjorte fra Guds Liv"; derfor maa vor Fordømmelse ophæves ved hans oplysende og retfærdiggjørende Naade, og ved sin iboende Hellighed maa han gjøre os til „Husfolk"; men disse herlige Ting formidles ved Ord og Tegn. Men Guds Bolig hos Mennesket er tre Slags: først da han blev Kjød og boede iblandt os, dernæst i Ord og Sakrament og endelig i de sande troende; thi lige vist som hans Menneskevorden blev bevirket paa en overnaturlig Maade, idet den Helligaand overskyggede Maria, saaledes bliver vi „fødte ikke af Kjøds Vilje, ei heller af Mands Vilje, men af Gud". I de troende, „kaldte hellige", bor Herren ligesom i sit Tabernakel og Tempel, hvori han forbilledlig boede i det gamle Testament.

„Det sidste Huses Herlighed skal blive større end det førstes" har derfor en stor Rækkevidde. Kjødspaatagelsen eller Inkarnationen foregaar endnu — altsaa der, hvor Kristus bliver lagt formedelst Troen i Hjertet. I vor Salmebog synger vi om den i Udtryk som dette: „Og vil, fordi han har os kjær, Udi vort Kjød sig klæde". Og atter: „Du er vort Hoved, derimod Vi dine Lemmer, Kjød og Blod".

Denne hellige Idealisme er den sande bibelske Realisme, eller disse Forestillinger har sin virkelige Grund baade i Skrift og Erfaring. Her har vi den virkelige Grundvold for al sand og virksom Kristentro eller det rette Underlag for al Theologi, der taler om Guds Forhold til os, og den rette Bevæggrund i al Sedelære, der taler om vort Forhold til Gud. Her er vi derfor satte paa Prøve ligeoverfor det nye Livsens Træ, som Gud har opreist for os i Kristo; og gaar vi det forbi, da æder vi kun Døden af alslags Kundskab og Stridigheder om Læren som saadan uden det rette Hensyn til Lærens Forvandling til Liv. Dvæler vi ensidig ved de to Slags Boen, d. e., i Kristi Menneskevorden eller i Ord og Tegn — altsaa ved den blotte Historie om disse hellige Begivenheder i Guds Rige —, da kan der let blive en Lovens Kirke; men betoner man paa en ensidig Maade Kristi Boen i os overensstemmende med den menneskelige Erkjendelse uden den idelige Hensyntagen til Forjættelsens „Moders Liv" (Es. 46, 3.), da bliver der Sværmeri eller en forstandsmæssig Kristendom. Ligesom derfor Guds Bolig i Aanden eller „Kristi Legeme" ikke er en Frembringelse af et ordnet Kundskabsforraad om Læren, saaledes er det heller ikke det menneskelige Alvor, Stræben og Tænkning, som har frembragt den, ihvorvel disse er vigtige, ja uundværlige Bestanddele i denne underfulde Bygning; men det allervigtigste er og bliver Kristus for os og i os efter hans forløsende og helliggjørende Virksomhed.

Er det ikke sørgeligt?

Følgende Udmeldelse, som en af de yngre Prester nylig har indsendt, viser desværre altfor tydelig, at ialfald en af den nuværende Prof. Schmidts Disciple ikke heller længere tilstemmer den gamle Lære om Retfærdiggjørelsen og Bønnen, saaledes som disse vigtige Lærdomme efter Guds Ord og Bekjendelsen før er blevne bekjendte i den norske Synode.

Udmeldelsen lyder saaledes: „Da jeg ikke længere øiner noget Haab om, at Missourierne vil afstaa fra sin falske Lære om Udvælgelsen, Troens Visshed, Retfærdiggjørelsen, Omvendelsen og Bønnen, og da jeg paa samme Tid ser, at jeg ikke kan gjøre noget for at faa dem ud af disse deres Afvigelser fra Guds Ords rene Lære, men tvertimod maaske støtter dem og forarger andre ved at regnes med dem længere, saa melder jeg mig herved ud af den norske Synode. Maatte Gud hjælpe de affaldne tilbage! Ærb. S. O. Braaten."

Forleden Høst fik vi Gammellutheranere („Missouriere") paa Mødet i Willmar af Prof. Schmidt Attest for, at vi „talte i den gamle Stil", og af andre, at vi sagde kun det samme, som vi før havde bekjendt om Forsoningen og Retfærdiggjørelsen. Nu melder en Antimissourier sig ud af Synoden ikke bare med Beskyldning for, at vi skal lære falsk om Udvælgelsen, Trosvisheden og Omvendelsen, men ogsaa om Retfærdiggjørelsen og Bønnen.

Man flyr altsaa ogsaa disse gamle Sandheder i den gamle Stil. Er det ikke tungt at tænke paa, at saa mange Prester og Menigheder, som før har havt den lutherske Kirkes herlige Klenodie, Læren om Retfærdiggjørelsen, rent og uforvansket, nu med Vidende og Vilje forkaster det? De har ikke den Undskyldning, at de ikke har kjendt det. Mange af dem er opvoksede i dets Glans, og alle har hørt derom. Hvor skal det bære hen med dem, som „er udgangne fra os" netop ogsaa for denne vigtige Læres Skyld? Ak, det er ondt endog at tænke paa, fordi det er sikkert nok sandt, hvad Prof. Schmidt i 1872 skrev og flere Aar udbredte i følgende Sats: „Læren om Retfærdiggjørelsen er den fornemste Hovedartikel i den kristelige Tro, og dens rette Erkjendelse er af den høieste Vigtighed og ubetinget Nødvendighed for den enkeltes Frelse, ligesom dens rene Forkyndelse er det for Kirkens Velfærd i det hele."

Dette er en gammel Sandhed i den gamle Stil, for hvis Skyld man nu melder sig ud af Synoden. Maa vi ikke efter disse hans Ord tro, at han med sine nuværende Tilhængere støder an i den Lære, „hvis rette Erkjendelse er af den høieste Vigtighed og ubetinget Nødvendighed for den enkeltes Frelse, ligesom dens rene Forkyndelse er det for Kirkens Velfærd i det hele"?

Nu henviser Prof. Schmidt Menneskene til deres Forhold og til den uigjenfødtes „frie Selvbestemmelse“ som noget, hvoraf hans Omvendelse og Salighed „afhænger“. Men før var han med at aflægge følgende Vidnesbyrd om „Sekternes eiendommelige Læresystemer“: „De siger vistnok ogsaa: Vi bliver retfærdige af Naade alene ved Troen; men neppe har de udsagt dette, saa henviser de Menneskene til deres Bod, deres Stræben og Kamp, deres Hellighed o. s. v., og det bliver saaledes aabenbart, at de dog vil bringe Mennesket til Himmelen ved egen Fortjeneste. Men den, som gjør dette, tager fra os det guddommelige Lys, som alene kan oplyse os i denne Verdens Syndenat, og lader os blive i et grueligt Mørke.“

Konkordieformelen siger: „Denne Artikel om Retfærdiggjørelsen af Troen er, som Apologien siger, den fornemste i den hele kristelige Lære, uden hvilken ingen ængstet Samvittighed kan have nogen bestandig Trøst eller ret erkjende Kristi Naades Rigdom, ligesom ogsaa Dr. Luther har skrevet: ‚Hvor denne ene Artikel bliver bevaret ren, der bliver ogsaa den kristelige Kirke ren, endrægtig og uden alle Partier; men hvor den bliver forvansket, der er det ikke muligt retteligt at imødegaa en eneste Vildfarelse eller sværmersk Aand.‘ Og om denne Artikel i Besynderlighed siger Paulus (1 Kor. 5, 6. Gal. 5, 9.), at en liden Surdeig gjør den ganske Deig sur. Derfor bruger han ogsaa particulae exclusivae, d. e., de Ord, hvormed Menneskenes Gjerninger udelukkes (nemlig ‚uden Loven‘, ‚uden Gjerninger‘, ‚af Naade‘) med saa megen Nidkjærhed og Alvor i denne Artikel for dermed at betegne, hvor høilig fornødent det er, at i denne Artikel ved Siden af den rene Lære ogsaa antithesis, d. e., al modsat Lære, derved bliver udskilt, udelukket og forkastet.“

Luther: „Dette er den høieste Artikel i vor Tro. Naar man nu enten borttager den, ligesom Jøderne gjør, eller og forfalsker den som Papisterne, saa kan hverken Kirken bestaa, ei heller Gud beholde sin Ære, som bestaar deri, at han er naadig og barmhjertig, og at han for sin Søns Skyld vil tilgive os vor Synd og gjøre os salige.“ „Denne Artikel vil de (Papisterne) aldeles ikke taale; men vi kan ikke undvære den. Thi naar denne Artikel er borte, saa er Kirken borte, og ingen Vildfarelse kan blive modstaaet, fordi uden denne Artikel vil og kan den Helligaand ikke blive hos os; thi han skal forklare os Kristus.“ „Derfor skal man flittigen lære og beholde Artikelen om Retfærdiggjørelsen, som nutildags er vor eneste Lærdom. Thi naar vi har mistet denne, saa kan vi ikke modstaa noget Kjætteri eller nogen falsk Lære, om den end var noksaa latterlig og ussel.“ „Thi dette

Punkt er Hovedstykket og Hjørnestenen, som alene frembringer, styrker, opbygger, opholder og beskytter Guds Kirke; og uden det kan Guds Kirke ikke bestaa en Time." Derfor „fra denne Artikel kan man ikke vige eller mod den give noget efter, lad saa Himmel og Jord falde og alt, hvad der ikke vil blive staaende. Thi der er intet andet Navn givet iblandt Menneskene, ved hvilket det bør os at blive frelste, siger Peter Ap. Gj. 4, 12. Og vi har faaet Lægedom ved hans Saar, Es. 53, 5. Og paa denne Artikel hviler alt, hvad vi lærer og lever mod Paven, Djævelen og Verden. Derfor maa vi være fast forvissede herom og ikke tvile; ellers er alt tabt, og Pave, Djævel og alle vore Fiender vil beholde Seier og Ret imod os."

Ja, Gud give os at holde fast, hvad vi har, at ingen skal tage vor Krone! Det ske for Kristi Skyld! Amen. V. Harstad.

Formaning.

„I løb godt; hvo stansede eder, saa I ikke lade eder overtales af Sandheden?" (Gal. 5, 7.)

Hvor mange Sjæle er der ei,
Som Løbet godt begynde;
De vandrer paa den trange Vei,
Sig vogter for at synde.

Hvor Ordet læres, man dem ser,
De hører det med Glæde,
De fuld af Kraft og Styrke er
Paa Tornene at træde.

De ænser ei Foragt og Spot,
Men vil kun gjerne gjøre,
Hvad der for Gud er ret godt,
Og vil ei Verden høre.

De elsker Jesum og hans Ord,
Han er kun deres Glæde;
De søger smukt udi hans Spor
Paa Korsets Vei at træde.

Men Jammer og stor Hjertevee
Det er for Kristi Rige,
Naar snart vi slige Sjæle se
Fra Livets Vei at vige.

De blander sig i Verdens Flok
Og lader Ordet ligge,
Ei Jesus længer er dem nok,
Ei Naade mer de tigge.

O vogt dig, vogt dig vel, min Sjæl,
Her er saa stor en Fare!
O se, at du til Enden vel
Kan undfly Satans Snare!

Skal dette ske, min Sjæl, du maa
Især dig merke nøie
Tre Ting, og du skal sikkert faa
Stor Kraft ifra det høie.

Hold ved i Bønnen Nat og Dag,
Om Herren end sig dølger.
Læg paa hans Hjerte al din Sag;
Thi Ro og Fred da følger.

Læs flittig Ordet, du kan se
Deri Guds Hjerte brænde
Til alle arme Syndere;
Det Tro og Kraft vil tænde.

Til Slutning du dig ikke maa
Ved kristne Brødre skamme,
Men søge dem; du da vil faa
Din Tro i større Flamme.*)

Clifton, Bosque Co., Tex., i Febr. 1888. Gustav Thomason.

Det „antimissouriske" Møde,

om hvis Berammelse vi før har berettet, holdtes i „Konferensen"s Kirke i Minneapolis fra Onsd. Form. den 22de til Tirsd. Aften den 29de Febr., og efter de forskjellige Blades Beretninger vil vi her meddele det vigtigste, som ved dette Møde foretoges.

Der valgtes en Fuldmagtskomite, og da denne havde rapporteret, og Mødet var erklæret sat, valgtes Past. Rasmussen til Formand og Prof. Mohn til Viceformand.

Til at fremlægge Forslag til Forhandlingsgjenstand valgtes Past. Rasmussen, Prof. Schmidt og Past. Ellestad. Denne Komite foreslog, at man skulde samtale om, 1) „hvad vi vil", og 2) „hvad vi skal gjøre

*) Ovenstaaende aandelige Sang fandt jeg i „For fattig og rig" i Nr. 4 for 1866.

med Hensyn til kirkelig Forbindelse", og fremlagde som Ledetraad under disse Forhandlinger følgende Punkter:

I. Hvad vi vil.

1. Vi vil trolig fastholde vor norske lutherske Moderkirkes Bekjendelse som en os af Gud skjænket dyrebar Arv og kostelig Skat.

2. Vi vil alvorlig bestræbe os for, at denne vor Moderkirkes rettroende Bekjendelse skal være en velsignet Magt i vort kirkelige Arbeide.

3. Vi vil søge at iagttage de tilbørlige Grænser, hvad Rettroenheds-kravet angaar, og ikke kræve en fuldkommen og ubetinget Enighed i alle mulige Lærepunkter.

4. Vi vil over Omsorgen for Guds Ords rene Lære ikke tilsidesætte Iveren for den sande gjørlige Kristendom, men megetmere lade denne være Maalet for al vor Stræben, ogsaa den for Sandhedens Bevarelse iblandt os.

5. Vi vil med Guds Hjælp modarbeide den altfor almindelige Forstands-tro, som kun bestaar i en Læreoverbevisning angaaende Evangeliets Sandheder uden nogen virkelig Sindsforandring eller noget nyt Hjerteliv af Gud, i Gud og efter Gud.

6. Vi vil beflitte os paa, at Guds Ords Forkyndelse iblandt os maa mere og mere blive et Aandens levende Vidnesbyrd om Naadens og Sand-hedens virksomme Kraft.

7. Vi vil med Troskab modarbeide baade utilbørligt Herredømme over Samvittighederne og kjødelig Frihedssyge og Tøilesløshed.

8. Vi vil arbeide til, at vore Menigheder efterfølger de første kristnes Iver i at tjene Herren, at arbeide for Guds Rige, at øve Tugt mod Verdens indtrængende Væsen og Kjødets grovere Udbrud og i at opbygge hverandre ved broderlig Formaning og Bestraffelse.

II. Hvad skal vi gjøre med Hensyn til kirkelig Forbindelse?

1. Vi bør gjøre, hvad vi med god Samvittighed kan, for at undgaa at danne et eget Samfund.

2. Vi bør megetmere arbeide til, at de eksisterende norske lutherske Samfunds Tal hellere formindskes, idet de, som for Alvor vil holde fast ved vor norske lutherske Moderkirkes Arv, kommer til at danne en norsk luthersk Kirke i Amerika.

3. For, om muligt, at opnaa et Gud velbehageligt Resultat i den Retning henstiller vi ærbødigst til Konferensen, Hauges Synode og Augustanasynoden paa sine Aarsmøder:

a) at fatte Beslutning om et Fællesmøde mellem dem og os;

b) at nedsætte en Komite af 7 Medlemmer fra hvert Samfund for sammen med 7 fra os at gjøre det nødvendige Forarbeide for et saadant Fællesmøde samt bestemme Tid og Sted for samme.

4. Mødet her vælger to Komiteer, en paa 7 Medlemmer til at møde Komiteerne fra de nævnte Samfund og en paa 5 Medlemmer for at møde frem paa de respektive Samfunds Aarsmøder for at tale for dette Forslag,

hvis der gives Anledning dertil. Disse Komiteer vælges ved Stemmesedler, efterat det dobbelte Antal Kandidater er foreslaaede til hver Komite.

5. Forsaavidt det gamle Foreningsarbeide Samfundene imellem fortsættes, nedsætter vi en Komite paa 6 Medlemmer til at møde med de andre Samfunds Komiteer.

6. For, om muligt, endnu at komme til Trosenhed med Missourierne nedsættes en Komite paa 5 Medlemmer for at forhandle med dem i Kollokvier, om de er villige dertil.

Komiteens Forslag til Svar paa Spørgsmaalet om, „hvad vi vil", blev først behandlet. Da Punkt 1 og 2 var antagne*), og man havde forhandlet en Stund om Punkt 3, gik Mødet over til Behandling af det i praktisk Henseende langt vigtigere Spørgsmaal om, „hvad man skulde gjøre med Hensyn til kirkelig Forbindelse". Af Komiteens Forslag til Besvarelse blev Punkt 1 og 2 enstemmig antagne; men ved Punkt 3 kom Prof. Mohn med et Amendment, som gik ud paa, at man ogsaa skulde sætte den norske Synode ind mellem de Samfund, som nævnes i Punktet. For dette Amendment talte foruden Prof. Mohn Past. Løkensgaard, Hr. Aslakson fra Willmar og Past. Muus. Mod Amendmentet talte Past. P. A. Rasmussen, Prof. Schmidt, Past. Jaastad, Past. Ellestad, Past. Waldeland, Hr. A. Kirkelie, Delegaten Fladeland, Past. J. M. Dahl og Past. J. Olsen. Den sidstnævnte er, som bekjendt, en af de ældste Prester i Konferensen. Han var tilligemed Presterne Gjertsen, Müller-Eggen og J. A. Bergh af samme Samfund og Past. Eisteinsen af Hauges Synode optagen som raadgivende Medlem.

Enden paa Diskussionen blev, at Prof. Mohns Amendment forkastedes, og de 6 Satser blev alle antagne, hvorpaa man gik over til at behandle det Spørgsmaal, hvad man midlertidig skulde gjøre for at holde sammen. Ogsaa herom havde Komiteen for Forhandlingsgjenstande fremsat et Forslag, som antoges saalydende:

1. For at holde sammen maa vi have en midlertidig Ordning, hvortil hører, foruden en Bestyrelse for vor Presteskole, ogsaa en Tilsynskomite, til hvilken Prester og Menigheder kan henvende sig for at søge Raad og Veiledning i paakommende Tilfælde.

2. Denne Komite bestaar af 6 Medlemmer, 3 Prester og 3 Lægmænd.

3. Denne Komite vælger af sin Midte en Formand, som efter Samraad med de andre Medlemmer af Komiteen:

a) besørger Ordination for de Menigheder, som begjærer det;

b) sørger for at faa istand større og mindre Møder iblandt os til indbyrdes Bestyrkelse, og som sørger for at forfremme det, som vi har at arbeide for.

Under en videregaaende Forhandling om Presteskolen blev man Mandag Eftermiddag enig om følgende Resolution: Besluttet at leie Lokale i Min-

---

*) Efter „Luth. Vidn." og „Norden" blev intet af disse Punkter antaget; men da der ingen Uenighed viste sig om dem, gik man videre.

neapolis for „Luthersk Presteskole", hvis det lader sig gjøre.*) Resten af Tiden optoges med at rette Protokoller og vælge Komiteer, og Tirsdag Eftermiddag fattede man følgende Resolutioner, førend Mødet sluttede:

Besluttet at anmode alle antimissouriske Menigheder før Mødet til Sommeren om at udtale sig, om de vil være med at støtte „Luthersk Presteskole", og rapportere til Bestyrelsen.

Besluttet, at den Komite, som skulde møde ved de respektive Aarsmøder, henstiller til alle udenforstaaende Menigheder at udtale sig om Foreningen og særlig om at være med, om der bliver en Forening mellem Antimissourierne og et eller flere af de 3 Samfund.

Besluttet, at den Komite, som skulde forberede Fællesmødet, arbeider for, at Indremissionen kan drives saa, at det ene Samfund ei arbeider mod det andet, og at Menighedsskole kan drives sammen.

Besluttet, at den Komite, som skal møde paa Aarsmøderne, gjør de nødvendige Undersøgelser angaaende Presteskolens mulige Forflyttelse til Minneapolis.

Besluttet, at en Komite bestaaende af Prof. Mohn, Hr. Halle Steensland og H. T. Lerdal skal bistaa Pastorerne Dahl og Homme i deres Arbeide for, at Indianermissionen skal holdes uafhængig af Samfundsstridigheder.

Besluttet, at alle, som er enige med os, og især Presterne opfordres til at faa istand Ordninger til Indsamling af Bidrag til „Luthersk Presteskole", forat de nødvendige Penge kan komme ind til Skolen.

Valget paa de forskjellige Komiteer fik ifølge „Norden" følgende Udfald:

Komite til at møde lignende fra de andre Samfund for at forhandle om Forening: Past. P. A. Rasmussen, Prof. Schmidt, Pastorerne Ellestad og Kildahl, Mikkel Johnson, Arne Kirkelie og Ole Aslakson.

Til at møde frem ved de forskjellige Samfunds Aarsmøder for at tale Foreningssagen: Past. P. A. Rasmussen, Past. Biørn, Past. Kildahl, Arne Kirkelie, Ole Aslakson og H. T. Lerdal.

Til at kollokvere med Missourierne i Synoden: Past. Muus, Prof. Bøckman, Past. Kildahl, Prof. Schmidt og Prof. Mohn.

Til at deltage i det gamle Foreningsarbeide: Past. P. A. Rasmussen, Prof. Bøckman, Past. Ellestad, Even Thygesen, Nils Raabølle og Halle Steensland.

Til at fungere som et Slags midlertidigt Kirkeraad for Antimissourierne: Past. Biørn, Past. Ellestad, Past. Krohn, Ole Finseth, Arne Kirkelie og Mikkel Johnson. Til disses Suppleanter valgtes Past. Kildahl, Past. O. H. Lee, Past. Jaastad, Sevat Knudsen, Tollef Sandersen og H. T. Lerdal.

Mødet bestod af omtrent 50 Prester og ligesaa mange Delegater.

*) Ifølge „Norden" var der til denne Beslutning ogsaa føiet den Betingelse: „dersom man maatte leie Lokale for den", og det Tillæg, at man i Minneapolis helst skulde se at faa Lokale i Nærheden af Augsburg Seminar.

Indkomne Bidrag.

Til Indianermissionen: Fra Holden, Minn., ved Pastor Kildahl fra Mrs. O. O. Braaten 3 Uldblankets og 1 Uldtæppe.

Wittenberg, Wis., den 5te Mars 1888. T. Larsen.

Til Indremissionen: Ved Prof. Stub fra Monona Kvds. i Madison $5; ved G. O. Rustad fra Prof. Stub pers. $5; ved G. O. Rustad fra Greenwood Mgh., Pastor Ruhs Kald, $1.66; tilsammen $11.66.

Rettelse. I Nr. 7 under Indremissionen staar: „ved Pastor H. A. Preus $10", skulde være: „ved Past. H. A. Preus fra Kvds. paa Spring Prairie $10".

Madison, Wis., den 5te Mars 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Past. J. A. Thorsen fra Østre St. Olaf, Minn., $1.

Faribault, Minn., 7de Mars 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. T. H. Dahl $131.20 (ham selv $10, Leonora og Magdalena Dahl hver $0.25, Blue Earth Mgh. af Mads Christoffersen $5, en ubenævnt og Gjest A. Husebø hver $3, indsamlet ved Hermund Haaversen $11.50, nemlig af Mons Monsen $2, Haaver L. Olsen, Peder J. Langenes, Hans J. Bø, Mons M. Monsen, Lars E. Bolstad og Oscar Wedel hver $1, Mrs. Kari Rygg $0.75, Bottolf Thomsen, Thor. J. Bø, Hans Monsen og Hermund Haaversen hver $0.50, Thomas N. Thompsen, Kari Sjursen og Haaver H. Haaversen hver $0.25, indf. ved Ole L. Rynning $11, nemlig af ham selv $1.50, Ole J. Langenes og Halsten Loen hver $1, Thosten Skrenes $0.75, Rognald Pedersen, Peder Olsen, Sjur L. Olsen, Erik S. Dahl, Ole Nilsen, John R. Pedersen, Martin Olsen, Bertinus Vangen, Christen J. Stakkebø, Christian Bjodland, Isak O. Langenes og Knud Berge hver $0.50, Tina Oddsen, Sønneva T. Skrenes og Mrs. Kari Fossen hver $0.25, indf. ved Rasmus D. Hestenes $27.70, nemlig af ham selv $10, Skolelærer R. A. Hole $2, Mrs. Maria Hestenes & Didrik R. Hestenes, Tallak Danielsen, T. & Ole Rossedahl, John Øren, Christoffer Johnsen, Ole R. Holmen, Iver E. Husebø og G. Halvorsen hver $1, Johan R. Hestenes, Thora Danielsen, Sølfest Pedersen, Mrs. Berthe Rossedahl, Arne L. Skarsten og Mrs. Betsey Holmen hver $0.50, Anna R. & Jacob R. Hestenes, Thomas T. & Anna T. Rossedahl, Sophia J. & Maria J. Øren og Norbahl J. & Isak Holmen hver $0.25, Minnie Holmen og Elias Johnsen hver $0.10, indf. ved Jens T. Rossedahl $21.25, nemlig af ham selv, T. O., R. O. og C. O. Haaland hver $3, Syver P. Langsev $1.50, Østen J. Valsnes, Mrs. Marie Rossedahl, Edvard Hove og Ole Hove hver $1, Carl Blom, Mrs. Marianne A. Haaland, Martinius Andersen og Anders Stageberg hver $0.75, Emil Blom $0.50, Aasta G. Haaland $0.25, indf. ved Lars J. Jelle $9.75, nemlig af Knud O. Mæland $1.50, Lars J. Jelle, Lorents T. Beitland, Gjert Beum og Hendrik Gullord hver $1, Martinus Helseth og Andreas Torkelsen hver $0.75, Martin Gullord $0.50, John K. Jelle, K. P. Olsen, Karl Helseth, Tollef og Anna Helseth, O. J. Hennric, Peder Barbo, Nils Nilsen og Andrine Jacobsen hver $0.25, indf. ved Mrs. T. H. Dahl af Blue Earth Mgh.s Kvds. Nr. 1 $10, Christen Skjolden $2, fra Delavan Mgh. indf. ved Østen Aarmundsen og Tarje S. Wraalie $16.50, nemlig af E. L. Malmin $5, T. S. Wraali, Thorsten Thompsen, Olaf Iversen, Johannes Halvorsen, O. Aasmundsen, M. A. Broe, T. B. Thorstensen og Andreas Holst hver $1, Iver Iversen, Harald Grøtvig, Thea, Oline & Margith Olsen og Ole G. Bugten hver $0.50, Thor O. Thorsen og S. S. Sollee hver $0.25); ved Past. St. S. Reque fra Spring Grove Mgh., Minn., $60.25 (indf. ved Knud G. Traaen $13.75, nemlig af And. H. Sylling $2, Knud G. Traaen, Ole K. Rank, Kn. Gilbertsen, And. N. Kjos og Ole L. Tovsrud hver $1, Ole K. Sagdalen, Ingebr. Melbraaten, Elling Snedkerpladsen, Ole K. Haugen, Jacob Rosten, Oline Lindalen, Barbro Lindalen, Jørund Kolsrud, Gulbr. & Thor Kolsrud, Knud Wilhelmsen og Nils Kristoffersen hver $0.50, Edv. Vinnor $0.75, indf. ved Ingvald Throndsen $3.50, nemlig af ham selv $2, Nils J. Kinneberg $1, Iver P. Kinneberg $0.50, indf. ved Stengr. Bergerud $43, nemlig af Anders H. Knopf $10, Stengrim S. Bergerud, Dr. T. Jensen, E. Reiersen og C. Hoegh hver $5, Levor Qvarve og Ole Stenerobden hver $2, S. H. Ellestad $1.50, N. Glasø, And. B. Foss,

T. Paulsen og Ole A. Blegeberg hver $1, Ingebret Enderud, Henr. Flabager, Olaus Myhra, Guro Haugen, Iver B. Kjos, Stener Reiersen og John M. Walhus hver $0.50); ved K. Throndsen $4 (Mrs. S. T. Lommen og Mrs. G. M. Johnsen, Yorkville, Ill., hver $2); ved Past. J. A. Thorsen fra St. Olaf $3 (indf. ved H. N. Lee $2.50, do. ved Jens Olsen $0.50); ved Past. E. Wulfsberg $22.35 (indf. i Lincoln Mgh., Ia., ved Thorbjørn Andersen $13.05, nemlig af Ole Grønsdal $1, Ole Bakken og Knud Johnsen hver $0.50, Nils Gunvold og T. Andersen hver $1, Jørgen Olsen 4 Sække Havre, Harald Bakken, H. Fjeldstøl og Ole Juve hver 2 do., N. Wemark, Mrs. Haugeberg, Mrs. Amli, Ole Rue og G. Gundersen hver 1 do., L. Wemark 2 do. [Havren solgt for $9.05], indf. ved Ole Hildal $9.30, nemlig af Haaver Thompsen og Gunlik Mogen hver 2 Sække Havre [solgt for $2.45], Ole Kvale, D. O. Aaker, Mrs. Galby, Nils Resdal og Magnus Ringøen hver $1, O. Lee og Ole Hildal hver $0.50, Amund Mikkelsen $0.25, Thomas Berget $0.60); ved Past. E. Dale $34 (fra Brule Creek, Dak., af Pastor E. Dale perf. $10, Gunder Sæther $2, Gothfried Sæther, Gustav Sæther, Ole Walstad, John Ronnei og Miss Catharine Andersen hver $1, Ole Christensen og Lars Larsen hver $5, fra Vermillion, Dak., af Ole N. Andersen $1, fra Lodi, Dak., af Helge Johnsen, Hendrik H. Johnsen og Miss Sørine Johnsen hver $1, fra Clay Creek, Dak., af Sjur Ellingsen $3); ved Knut Nilsen indf. i Decorah Mgh.s søndre Landdistrikt af John Nephstad $1; ved Past. J. Th. Ylvisaker indsamlet ved G. Bagaasen, Albert Lea, Minn., $9; gjennem H. B. Hustvedt ved Lars Edsvig, Kvindherred Menighed, Calamus, Ia., $23.25 (Lars Edsvig $3.25, Chris. Christensen $2, Arne Johnsen $5, Hans B. Andersen $3, Bryngel Andersen $10); fra Pastor J. Johansen perf. $5; ved Pastor K. Seehuus fra Big Canoe Mgh. $54.85 (indf. ved Past. Seehuus af ham selv, Past. H. A. Stub, Kittel Siversen, Kari Luraas og Torger Luraas hver $5, Austin Meland, Maria Meland, Halvor Meland og Lina Luraas hver $0.50, Fru Ingeb. Stub $10, Knut Bergh $0.25, indf. ved Nils Bergh fra Distrikt Nr. 6 $12, do. ved Martin Bjørke fra do. Nr. 7 $14.60); fra Decorah Mgh.s nordre Landdistrikt indf. ved A. T. Istad $13 (Hans P. Engen $2, Tollef A. Istad $3, Georgina T. Haugen, Nils O. Haugen, Tollef Throndsen, Engel Michalsen, Knut K. Neste den ældre, Iver Eriksen, Ole A. Neste og Ole Haugen hver $1); ved Pastor N. Pedersen $41.75 (ham selv $5, Mrs. N. Pedersen $1, Ingeborg, Sophia, Johannes, Lovise, Walther, Ida, Della, Adolf og Emma Pedersen hver $0.50, O. T. Rikansrud $2, fra St. Olafs Mgh. indf. ved E. A. Rosing af T. A. Rosing $5, J. J. Olsen $5, E. A. Rosing $4, L. K. Opheim, Mons N. Hauge, J. N. Johnsen, Jens Gangestad, E. F. Gulliron, Peder Williamsen, John M. Sørlien og Lars Gangestad hver $1, Ludvig Gangestad, Svend Andersen, Adolf Andersen, T. A. Hallanger, S. M. Gangestad og Mrs. O. J. Olsen hver $0.50, Jacob Rolland $0.25, indf. ved O. Kløve af Anders O. Bothne $1, Henry E. Olsen, John E. Dale, Hans Lee, Andrew Lee, A. Nelsen og Anthon Andersen hver $0.50); ved Jacob L. Midbø (gjennem Prof. Larsen) indf. i Silo Mgh., Lyon Co., Minn., $6.50 (E. H. Dahl $2, E. T. Hamre og Jacob L. Midbø hver $1, P. Rognlie, K. Pedersen og J. Pedersen hver $0.50, N. Rosvold, M. Rosvold, O. Grande og N. Grande hver $0.25); ved Prof. L. Larsen fra N. A. Nelsen, Lansing, perf. $5; indsamlet ved A. P. Storhoff i Elstad Mgh., Past. Kr. Magelssens Kald, $19 (A. P. Storhoff og G. P. Storhoff hver $2, Mrs. Ingeborg Aas $5, P. P. Storhoff, M. T. Trulsen, Mrs. Anne E. Aas, Ole H. Braadal og R. O. Hamre hver $1, T. Trulsen Aff $3, Elling Thesjom $2); ved R. H. Dahl indf. i Byen Lamberton, Redwood Co., Minn., $8.75 (ham selv, H. H. Dahl, O. E. Fredricksen og Dr. E. Quevli hver $1, O. Andersen, R. Clausen, Eliot Johnsen, Smith Hansen, Charles Chester, John Larsen, Lewis Chester, Knut Andersen og J. L. Howe hver $0.50, Gabriel Olsen $0.25); ved Past. G. A. Lunde $18.85 (fra French Creek indf. ved Paul Herberg $3.50, fra Tamarakdalen $12.35, nemlig indf. ved Tollef Tovsen $5.10, indf. ved Anders Olsen $4, indf. ved John Henriksen $3.25, fra Hardees Creek indf. ved Ole Hemma $2.50, af Mikkel Stensven $0.50); tilf. $460.75.

Til forskjellige Kasser: Ved Pastor St. S. Reque fra Spring Grove Kpbf. $40 (at deles lige mellem Lærerløns- og Indianermisf.-Kassen); fra Mrs. O. Vinje (Black Hammer Mgh., Minn.) $0.50 og Mrs. Maria J. Vinje (do.) $0.25 (bestemt til Indianermissionen).

Til Indianermissionen: Ved Past. J. Th. Ylvisaker fra Mrs. A. Dyrdal og hendes to Døtre Klara og Anna hver $0.50; ved Pastor K. Seehnus fra Kodf. i Big Canoe Mgh.s Distrikt Nr. 1, Ia., $20.45; ved Past. A. G. H. Overn fra en ubenævnt i Jackson Lake Mgh., Minn., $5; ved Mrs. T. H. Dahl $5.50 (Blue Earth Mgh.s Kodf. Nr. 1 $5, Leonora H. og Magdalena T. Dahl hver $0.25); tilf. $32.45.

Til trængende studerende: Ved Past. J. Johansen fra hans 3 Børn Laura, Martha Emilie og Theodor (Indholdet af deres Sparebøsse) $3; ved Past. T. A. Torgerson fra A. O. Sime i Silver Lake Mgh. bestemt til J. Levorsen $1; ved Mrs. T. H. Dahl $6 (Blue Earth Mgh.s Kvindef. Nr. 1 $5, en ubenævnt $1); tilf. $10.

Til Jubelofferet: Ved Past. T. H. Dahl $7.25 (Gjest A. Husebø $2.25, August E. Støen (en gammel Subskription) $5.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. O. A. Fosmark Børnenes Bidrag $6.25 (Louise Nilsen, Alex. Fosmark og August Fosmark hver $0.50, Sophia Quse, Lisa Quse, Josephine Bakke, Owen Bakke, Clara Back, Edwin Back, Thea Knoff, John Knoff, Auden Johnsen, Louise Johnsen, John Dahl, Henry Dahl, Minnie Week, Roy Week, Peder Lee, Jørgen Fossen, Cary Jacobsen, Severin Chrislock og Ben Back hver $0.25); ved Pastor E. Dale $1.25 (Leonhard, Gerhard, Bergitha, Eilert og William Dale hver $0.25); tilsammen $7.50.

Til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis.: Ved Mrs. T. H. Dahl $5.50 (Blue Earth Mgh.s Kodf. Nr. 1 $5, Leonard H. og Magdalena T. Dahl hver $0.25).

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Past. J. B. Frich $25.20 (Offer i La Crosse Mgh. $17.20, do. i Nord La Crosse Mgh. $8).

Rettelse. I Nr. 9 under Lærerløn staar: „ved Past. G. A. Lunde samlet ved Ole Hemma $3", skulde være: „ved Pastor G. A. Lunde fra Ole Hemma $3"; i Nr. 9 under Lærerløn staar: „Ole O. Helledal $1, Einar H. Somstad $0.50", skulde være: „Ole O. Hatledal $1, Einar H. Svenstad $0.50".

Decorah, Iowa, den 8de Marts 1888. G. O. Rustad.

Indhold: Forhandlinger ved Prestekonferensen i Minneapolis November 1887. — Hvor er Materialet for den underlige „Guds Bolig i Aanden"? — Er det ikke sørgeligt? — Formaning. — Det „antimissouriske" Møde.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.
Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 23. Mars 1888. { Nr. 12.

Hjemmet hisset.

Kan synges som: Jesu, dine dybe Vunder.

Hist i Himlens lyse Sale
Er et fagert Hjem og godt.
Ingen kan det her afmale,
Det er mer' end Kongers Slot.
Al dets Herlighed og Glans
Overgaar al jordisk Sans,
Ja dets Pragt saa herlig funkler,
At den Solens Glans fordunkler.

Der er hellig Sang og Tale,
Der er Renhed i hvert Bryst;
Der ei Livets Sol skal dale,
Der er altid klart og lyst;
Der ei flyder Taarer mer',
Der kun Venlighed man ser;
Der er evig Seir og Fryd,
Der er evig Jubellyd!

O, hvor længes did mit Hjerte,
O, hvor drages did min Aand!
Gid at Dødens bitre Smerte
Snarlig løste Livets Baand,
Saa jeg kunde flyve hen
I vort Hjem i Himmelen,
Nyde Salighedens Glæde,
Uden Sorg om Jesus kvæde!

B. A.

Fra vor Indianermission i Wittenberg, Wis.

Da mange af vort Kirkefolk har begjæret Oplysning om vor Mission blandt Indianerne og om dens Drift, og jeg ikke rækker at besvare alle Forespørgsler enkeltvis, vil jeg atter skrive lidt offentlig og forsøge i Sammenhæng at fremstille vor Missionsvirken, siden jeg overtog Bestyrelsen. Men som jeg til forskjellige Tider har skrevet lidt i Bladene desangaaende, vil man undskylde, om jeg kommer til at gjentage noget af, hvad jeg før har omtalt.

Den 24de Juni f. A. flyttede jeg med Familie ind i vort store, pene Missionshus ved Wittenberg, Wis., der ved Indvielsen den 4de Juli fik Navnet „Bethania". Den 27de Juni overgav Past. Homme os de 6 Indianerbørn (1 Pige og 5 Gutter), som han havde havt i sit Vaisenhus, siden Hr. Mørstad den 29de Oktbr. 1886 forlod vor Mission. To Pigebørn var komne til Hommes Vaisenhus i Vinterens Løb, saa vi fik 8 Indianerbørn at begynde vor Missionsvirksomhed med. De forstod alle lidt Engelsk, og de fleste kunde læse lidt, saa vi straks kunde begynde at tale med dem om Gud og hans Raad til deres Frelse og Salighed. Som Hjælpemidler ved Undervisningen fik jeg fra Luth. Publ. House i Decorah Luthers lille Katekismus, Pontoppidans Forklaring, Vogts Bibelhistorie, Pictorial Primer or First Reader og Hymn Book for the use of Evangelical Lutheran Schools and Congregations (alle disse Bøger paa Engelsk). Sangbogen har været i stadig Brug ved Morgen- og Aftenandagt, ved Gudstjenesterne og Søndagsskolen, tildels ogsaa ved Maaltiderne. Flere af Børnene kan nu mange af Salmerne udenad og kan synge dem alene. Ved Religionsundervisningen har jeg mest benyttet Katekismen og Bibelhistorien, den sidste paa den Maade, at jeg den ene Dag eller Aften læser et Stykke og derpaa lader Børnene gjøre Spørgsmaal om det, de ikke forstaar, og saaledes gjennemgaar med dem den Lekse, som de skal forberede sig paa til næste Dag; da lader jeg dem læse af Bogen et Stykke hver, som gjennemgaaes spørgsmaalvis eller fortællende. Disse Timer har forekommet mig at være de mest velsignelsesrige. Katekismen læres udenad. Nogle af Børnene har lært de 5 Parter i Katekismen udenad, og Bibelhistorien har jeg gjennemgaaet med saa mange, som kan følge med, saa langt som til Jesu Lidelse. Der er nu 18 i denne Klasse.

Den 8de Juli reiste jeg tilbage til mine Menigheder for at læse med Konfirmander, holde Konfirmationer, Altergang, Afskedsprædikener m. m. og var borte i 6 Uger. Imidlertid drev min Hustru og vore to Hjælpelærere, Josias Solseth og Hilda Erhard, Missionsgjerningen her i Bethania. Eftersom der da var 3 Lærere og bare 8 Disciple,

saa kunde de yde hver af dem tilstrækkelig Hjælp, og det var glædeligt at erfare, hvilke Fremskridt de havde gjort, og hvor gudfrygtige og snilde de syntes at være, da jeg kom tilbage. Men vi skulde ikke leve bare for disse 8 kjære Lam, vi skulde ogsaa søge at bringe andre ind i vor Faarefold.

Den 24de August reiste jeg til Oneida-Reservationen, som ligger omtrent 60 Mil herfra og 10 Mil fra Green Bay, for at søge efter Indianerbørn for vor Skole. Indianerne George Doxtator og John Archiquette, U. S. Chief Police, ydede mig velvillig Hjælp, saa jeg den næste Dag reiste hjem igjen med 12 Børn. Der blev baade Glæde og Bekymring i vort Missionshjem, da jeg kom med flere Børn, end man havde ventet, Glæde over, at vi fik saa mange flere under Guds Ords Paavirkning, men Bekymring for, at en saa stor Flok maaske vilde udøve en skadelig Indvirkning paa vore snilde Børn, samt Bekymring for Føde og Klæder til saa mange; thi paa Grund af Lærestriden i vor Synode og adskilligt andet, som jeg ikke her vil omtale, saa det en Tid ud, som om Kilderne for vort Underhold skulde tilstoppes og ophøre at flyde. Men da vi fik tro, at Herren havde sendt os hid og vilde, vi skulde virke for Indianernes Frelse, og vi kom ihu, at Gud formaar at lede Hjerterne som Vandbække, saa blev vi dog ikke saa forsagte, at vi straks opgav Arbeidet og reiste hjem igjen, men var bestemte paa at drive Missionen her et Aar for det første, hvis Herren vilde, selv om vi ikke fik en Cent i Understøttelse. Men se, da Heden og Tørken havde vedvaret en Stund, kom der Regn og Frugtbarhed, og Gaver kom i Mængde snart fra den ene, snart fra den anden Kant, og dette har, Gud ske Lov, vedvaret hele Tiden, saa det var bare for en Maaned, jeg ikke havde Penge til at betale min „store-bill" fuldt ud. Det er dog ikke saaledes at forstaa, at vi nu har denne store Eiendom — 80 Acres Land og Bygninger til omtrent 5000 Doll. — gjældfri; nei, derpaa skyldes omtrent 1000 Doll.; men jeg taler her om Missionens Drift.

Vi skulde dog ikke have den Glæde at beholde alle disse 20 Børn længe under vor Undervisning og Pleie; thi allerede den 6te Sptbr., medens jeg var nede hos Dr. Ravn i Scandinavia med en Gut, som havde ondt i et Øie, og tillige bivaanede et Kreds- og Misionsmøde i New Hope og Scandinavia, løb 2 af de sidst ankomne Gutter (en 10 og en anden 12 Aar gammel) bort og reiste hjem igjen. Der var Sorg og Bekymring, da jeg kom hjem, over det forefaldne. Man havde ikke faaet Svar paa Forespørgsel, om Gutterne var hjemkomne. Jeg reiste derhen baade for at undersøge, om de var vel hjemkomne, og for at iagttage, hvilken Rapport de havde bragt hjem om vor Skole, samt hvilken Indvirkning dette muligens maatte have paa

andre. Jeg fik Hr. Archiquette til at følge mig til den ældste Guts Hjem, og Moderen sagde, at han havde ikke talt ilde om os, men han havde en legemlig Feil, som gjorde, at han ikke syntes at kunne være hos os; hun sagde, hun gjorde galt i ikke at sige mig dette, da hun leverede Gutten til mig; hun haabede dog, at han maatte snart blive kureret, saa vilde hun sende ham tilbage. Noget lignende var Tilfældet med den anden.

Ogsaa denne Gang kunde jeg faaet flere Børn med mig hjem, men undlod det. Hermed ventede jeg til den 5te Novbr.; da hentede jeg fra samme Sted igjen 12 Børn.

Den 21de Dcbr. kom en gammel Indianer med 2 af sin Datters Børn og bad mig saa inderlig, om vi vilde antage os dem. Faderen var løbet bort fra dem for 2 Aar siden.

Den 30te Jan. hentede jeg atter 12 Børn; da fortalte man mig, at der var omtrent 40, som vilde været med. Næste Dag sendte jeg en af de ældre Gutter hjem, da hans Fader var syg og trængte til ham med Arbeidet hjemme. Saaledes har vi ialt havt 46 Indianerbørn her, men har nu ikke mere end 43 — 23 Gutter og 20 Piger — i Alderen fra 3 til 17 Aar. To af Mødrene har havt sit Ophold her 3 til 5 Uger, og to af Fædrene 2 til 3 Dage. Den gamle Bedstefader var her en Dag og en Nat. Jeg tror, det har havt god Virkning, at disse gamle har været her og iagttaget, hvorledes vi har det baade ved Maaltiderne, Andagten og Undervisningen, samt hvor godt Børnene kan have det her, og hvor god Anledning de har til god Skolegang m. m. Den gamle Mand vilde, at hans Datters Børn skulde være her, til Pigen blev 18 og Gutten 22 Aar. Han holdt alvorlige Formaningstaler til alle Børnene. Ligesaa gjorde en Enkemand, der fulgte mig hid sidste Gang og har 5 Børn her. Han tilhører Methodistkirken der borte, men bad mig at døbe hans mindste Barn, en Pige paa 5 Aar; de andre af hans Børn er døbte. Naar de sidst ankomne Børn bliver lidt mere tæmmede, hvilket jeg haaber vil kunne ske om en Maaneds Tid, agter vi, om Gud vil, at optage flere.

Hvad vi nu mest trænger til af Husbekvemmelighed baade for Børnenes Sundhed og for at kunne lære dem legemligt Arbeide, er en simpel Bygning, der baade kan tjene som Verksted for større Gutter og Legestue eller Tumleplads for dem alle. Jeg tænker mig, at den ene Ende af Bygningen og Loftet kunde være Verksted, den anden „Gymnastiklokale", om man vil behage at kalde det saa. Her kan man kjøbe „common lumber" til 7 Doll. pr. 1000 Fod, saa jeg antager, at vi kan opføre en ganske stor Bygning for 100 Doll. Medens jeg omtaler dette, vil jeg spørge, om der er en Haandverker, Skrædder, Skomager, Snedker eller Smed, der vil ofre vor Mission

noget af sin Tid til at lære nogle af vore Indianergutter den Kunst, han selv er i Besiddelse af. Vi kan ikke love ham stor Løn; men Herren vil betale.

Var der nogen, som havde Midler og Anlæg og vilde opføre et større mekanisk Verksted, saa tror jeg, her vilde være et godt Sted nede ved Jernbanen i Nærheden af Depotet, hvor man kan faa en „side-track" ind til Stedet paa et Stykke Land, som grænser lige op til Missionslandet. Var det en god Lutheraner, saa kunde vi sende vore Indianergutter did i Lære. Past. Homme vilde vist ogsaa benytte en slig Anledning for sine Vaisenhusgutter, og det tyske Vaisenhus tænker jeg ogsaa vilde sende Gutter did. Det omtalte Sted ligger omtrent midt imellem disse 3 Anstalter.

Man taler om at bygge en Møbelfabrik her i Nærheden, da her er en stor Rigdom paa „Hardwood".

Flere Kvindeforeninger har spurgt, hvad Slags Klædningsstykker vi helst trænger for Børnene. Hertil svares: For Vaaren og Sommeren trænges især Trøier (Bluser), Overalls, Skjorter og Strømper samt brugte Klæder baade efter Børn og voksne af begge Kjøn. Vi har nogle efter sin Alder ganske store Børn, og saa kommer her ikke saa sjelden Indianere, Mænd og Kvinder, og betler om Klæder. Hvis vi havde Klæder at give dem, vilde vi kunne gjøre vel imod dem og derved drage dem nærmere til os, maaske ogsaa til Gud.

Et længe følt Savn her ved Anstalten blev afhjulpet, idet vi fik fra Chicago et stort, godt og vakkert Orgel. Det var rigtignok lidt brugt, men dog i god Stand. Past. Juul, som kjøbte det, og en Skolelærer, som gav 1 Doll. dertil, men især K v i n d e f o r e n i n g e n i H e n r y t o w n, F i l l m o r e C o., M i n n., bør have Tak derfor. Denne Kvindeforening havde ydet 100 Doll. før til Indianermissionen; men da jeg skulde forlade Menigheden og selv begynde Arbeidet blandt Indianerne, gav den mig 40 Doll. med det udtalte Ønske, at vi vilde kjøbe noget derfor, som kunde være skikket til at bringe os den i Erindring. Vi tænkte og tænkte, hvad vi nu helst skulde kjøbe. Tanken faldt paa flere Gjenstande og fæstedes en Tid ved en Klokke i Taarnet i Bethania; thi saa ofte den maatte kalde os enten om Morgenen eller til Andagt, til Gudstjeneste, Skolen eller Maaltiderne, kunde vi blive erindrede om den kjære Kvindeforening, med hvem min Hustru og jeg har havt saa mange opbyggelige og hyggelige Sammenkomster. Og dog blev det ikke Klokke, vi kom til at kjøbe; thi vi syntes at trænge et Orgel mere, især for Børnenes Skyld, der er særdeles glade i Musik og Sang. Nu har vi Orgelet i vor store, vakre Skolesal, hvor vi holder Gudstjeneste, Søndagsskole og daglig Aftenandagt. Morgenandagt holdes i Spisesalen i Forening med Frokosten

paa den Maade, at vi synger først en kort Morgensalme, som de fleste kan udenad, derpaa læses lydelig Morgenbøn og Bordbøn af os alle i Forening efter Luthers lille Katekismus. Efter Maaltidet læser jeg et Kapitel i Testamentet (nu en af Davids Salmer, da jeg har læst Testamentet ud), derpaa læses Takfigelsen, Bønnen og Fadervor paa samme Maade, og saa synger vi tildels et Salmevers. Ved Aftenandagt synges flere Salmer, og jeg læser et Affnit af Bibelen. Trosbekjendelsen og Bønnerne læses som før omtalt. Ved Søndagsskolen og Gudstjenesterne synges flere Salmer, og jeg læser om Søndagene de Kapitler i Testamentet, hvoraf Søndagstekstene er tagne, og holder derover en liden Bibelforklaring og Katekisation, — alt paa Engelsk.

Eftersom Orgelet bliver stadig brugt baade ved disse Andagter og ofte ellers, saa har vi ofte Anledning til at kalde os de kjære Givere i Erindring. Det traf sig saa godt, at Kjøbesummen for Orgelet blev netop 40 Doll.; Fragten var kun $2.51.

Det er glædeligt at erfare, at flere og flere af vort norske Kirkefolk (tildels ogsaa danske) er med i at yde Gaver til vor Indianermission. Snart faar jeg Gaver fra Børn og Barneforeninger, snart fra unge Pigers Foreninger og Kvindeforeninger. Det faldt mig ind at tænke: Mon ikke andre Foreninger eller enkelte Personer skulde ville følge Kvindeforeningen i Henrytowns Eksempel?*) Naturligvis faldt Tanken først paa Kvindeforeningen i Greenfield eller Harmony, Minn.; thi den staar jo som Nr. 1 i at have ydet Gaver til vor Indianermission.

Wittenberg, Wis., 5te Mars 1888. T. Larsen.

Deres Galenskab begynder at blive aabenbar.

(Af H. Halvorsen.)

II.

Under Diskussionsmødet i Coon Prairie Kirke blev det især sterkt fremholdt af Past. Bøckman, at Guds Naade var to Slags. Den forberedende Naade var af den Art og Natur, at den satte alle Mennesker, til hvem den kom, istand til i Frihed at kunne lade den Modstand fare, som hindrer deres Omvendelse. Den omvendende

*) En Klokke paa 100 Pund af „pure copper and tin — fully warranted against breakage for two years with fair and proper usage — with hangings and ropes for ringing" vil koste omtrent 30 Doll.

Naade derimod var af den Art og Natur, at den rettede sig efter vort Forhold, tog Hensyn dertil, lod sig bestemme deraf.

Om dette første Slags Naade blev det sagt, at den satte sig igjennem hos alle dem, som blev kaldede. Ja Past. Kildahl sagde udtrykkelig, at man kunde gjerne kalde den en Tvangsnaade. Om Mennesket under denne Naades Paavirkning blev det sagt, at det uomvendte Menneske ikke blot kan forhindre Guds Aand fra at have sit Arbeide i dets Hjerte, men et saadant uomvendt Menneske kan under Kaldets Paavirkning foranledige, at Gud omvender det; at det kan udvise et ret Forhold under denne Naade, og kun under den Forudsætning giver Gud det den anden Naade, nemlig den omvendende Naade, og omvender det. Dette Menneske, det uomvendte Menneske, som er under Kaldets Paavirkning, kan bestemme sin egen Vilje, blev der sagt; Gud bestemmer den ikke.

Hvad er dette for et Evangelium, som disse Herrer her forkynder for vort arme Folk, og hvormed de forstyrrer Israel og volder Splittelse og al deraf følgende Elendighed? Lad os se, hvad det er, lad os analysere denne moderne Lutherdom.

I den ene Haand holder altsaa Gud, siger de, en Tvangsnaade; det er den, som gjennem Kaldelsen sætter sig igjennem hos alle Mennesker, til hvem Kaldet kommer.

Hvor staar dette skrevet? Det blev foreholdt dem, som paastod dette, at Stefanus siger til Jøderne, som stenede ham: „I modstaa altid den Helligaand." Hvilken Modstand blev her ophævet, eller naar var det, at disse Mennesker ikke forhindrede den Helligaand i at sætte dem istand? Der siges jo, at de modstod altid den Helligaand. Naar modtog de da den aandelige Kraft, som de maatte bruge ret, hvis de skulde faa den omvendende Naade?

I den anden Haand holder Gud ifølge denne nye Lære den omvendende Naade. Men denne Naade er efter sin Natur og Væsen ifølge Past. Bøckmans Paastand ganske forskjellig fra den første Naade. Medens den første Naade var oplukket for alle, saa er denne anden Naade tillukket for alle dem, som ikke udviser det rette Forhold, og kun oplukket for dem, som udviser dette rette Forhold. Medens hin første Naade er en Tvangsnaade, saa er denne anden Naade, den omvendende Naade, altsaa den væsentligste Naade, en betinget Naade, betinget af Menneskets gode Forhold under den forberedende Naade.

Om hin første Naade kunde der vel siges, at den var oplukket for alle Mennesker i Kraft af Jesu Blod og Død. Men den anden Naade? Hvem er det, som maa oplukke den? Den er tillukket; det kan altsaa ikke være Jesu Død og Blod, som har oplukket den; thi den er tillukket. Den er hermetisk tillukket. Og det, som

her alene lukker op, det er det **uomvendte** Menneske, det **kjødelige** Menneske, som efter Past. Bødmans Mening har en **befriet** Vilje og nu, medens det er **kjødeligt,** sanser det **aandelige.**

Men hvad er det for et Evangelium, som herved forkyndes for det arme, syndige Menneske? Hvilken Vei til Frelse er det, som man her viser den bekymrede Synder, der kommer og spørger efter Lys i sin Salighedssag?

Man siger dog ved denne Lære til den arme Synder: Kristus har vistnok lukket op nogen Naade for dig, saa du er ikke ganske uden Hjælp. Men ikke al Naade og Hjælp har han lukket op for dig. Der er en Naade, han ikke har lukket op, og det er den omvendende Naade. Den omvendende Naade? Ja, den omvendende Naade. Men det er den Naade, jeg allerhelst trænger, allermest behøver? Ja, det er det vistnok; men du kan faa ogsaa den Naade. Kan jeg faa ogsaa den Naade? Ja, naar du bruger ret den Naade, du har faaet. Bruger ret den Naade, jeg har faaet? Ja, bruger ret den Naade, du har faaet.

Er det da umuligt for Pastorerne Bødman og Kildahl at se, at de herved fører den arme Synder ind under Gjerningernes Pagt, ja at de herved ganske stænger ham Veien til Salighed? Thi naar skal den arme, forskrækkede, ved Sinais Torden opskræmte og forfærdede Synder, naar skal han kunne tro, at hans Forhold har været det rette? Naar skal han kunne tro, at han har oplukket den Naade, som ikke Jesu Død og Blod har magtet at oplukke?

„Der Judas, som ham forraadte, da saa, at han (Jesus) var fordømt, angrede han det, og han bar de treti Sølvpenge til Ypperstepresterne og de ældste igjen og sagde: Jeg har syndet, at jeg forraadte uskyldigt Blod. Men de sagde: Hvad kommer det os ved? Se du dertil! Og han kastede Sølvpengene i Templet, veg bort og gik hen og hængte sig." Matth. 27, 2–5.

Om den norske Vækkelse

var det overdraget Past. Wright, Formand for den norske Augustana-synode, at levere et Referat til Fællesmødet i Willmar; men han selv blev hindret fra at komme til dette Møde, og det Referat, han havde udarbeidet, naaede ikke frem. Han har derfor ladet det offentliggjøre i sin Synodes Kirketidende for Mars „til Overveielse for vort Folk og for at give de norsk-lutherske Kirkeblade, som maatte ønske at fremlægge det for sine Læsere, Anledning til at optage det". Da det

er temmelig langt, og vi kunde ønske at ledsage det med nogle Bemerkninger, maa vi ialfald for Øieblikket opgive Tanken om at meddele det i dets Helhed. Det vil vi dog sige, at Past. Wright tager Ordet „Vækkelse" i den videre Betydning om en Forandring hos Mennesket, virket ikke alene ved Loven, men ogsaa ved Evangeliet, og hvori allerede „den begyndende Tro" ligger. Han udtaler det ogsaa som sin „Overbevisning, at en forskjellig Betragtning af den religiøse (norske) Vækkelse er den dybeste Kløft, som eksisterer mellem Samfundene end den Dag idag; thi den trænger sig sammen i det store Spørgsmaal: Hvad er **sand** Kristendom? og aabenbarer sig i det theoretiske og praktiske Svar paa dette Spørgsmaal." Tilslut spørger han: „Hvad har vi da nu endelig med Hensyn til den norske Vækkelse at gjøre?" og svarer herpaa: „1) Offentlig og privat at anerkjende Vækkelsen, den kristelige Vækkelse, som en Gjerning af Gud, der ikke alene inden Kirken er i sin fulde Ret paa Skriftens faste Grund, men ogsaa er aldeles nødvendig, og det ligesaa vel for Kirkens Liv og Bestaaen som for Sjælenes evige Salighed. 2) Indrømme den den Arbeidsmark og den Virkemaade, som Gud i Ordet har foreskrevet, og som den i sin praktiske Fremtræden har fundet tjenligst. 3) Føie den lutherske Kirke her i Landet sammen til enigt Samarbeide paa alles 'Opvækkelse af den aandelige Død, Omvendelse og Oversættelse fra Mørket til Lyset, fra Satans Magt til Gud'."

Missionsefterretninger.*)

Afrika. Fra Antananarivo skriver ifølge „Norsk Missionstidende" Past. Borchgrevink den 6te Decbr. f. A.:

Den vigtigste Efterretning, jeg kan bringe eder siden sidste Post, er Broder Nilsen-Lunds Tilbagekomst fra hans lange og sikkerlig i mere end en Henseende farefulde Reise gjennem den største Del af det endnu ukjendte Syd-Madagaskar.... Siden han mod Slutningen af Juli forlod Syd-Betsileo, har han gjennemreist Bara-Landet, det søndenfor samme liggende Tanosy-Land omkring Ony-lahy-Floden (her var han kun 3 Dages Reise fra Tullear), de hidindtil fuldstændig ukjendte Strøg mellem den sidstnævnte Flod og Fort Dauphin samt tilsidst den ogsaa hidindtil af Missionærer ubefærdede Kyststrækning fra Fort Dauphin til Vangaindrano. Det resterende af hans Reise (fra Vangaindrano til Fianarantsoa) har ført gjennem Strøg, der allerede ofte har været bereiste saavel af vore som andre Selskabers Missionærer.

*) Forsinket af Mangel paa Plads i d: to sidste Nr.

Det er vist ingen Tvil om, at Broder Nilsen-Lunds sidste Reise vil faa en meget stor Betydning for Missionens Fremgang paa Madagaskar, og da særlig for den norske Mission. Den hidtil saagodtsom fuldstændig ukjendte og for temmelig utilgjængelig anseede sydlige Fjerdepart af Madagaskar er derved aabnet for Missionens Indgriben. Og den norske Mission har, saasandt den nu benytter Tiden ret, bedst Udsigt til at kunne blive Midlet i Herrens Haand til at bringe denne Del af Landet Evangeliets Lys. Broder Nilsen-Lund har som Resultat af sin Reise paapeget 4 Strøg som utvilsomme Missionsstrøg i den nærmeste Fremtid: 1) Bara-Landet med Udgangspunkt fra den befæstede Hova-By Ihosy. 2) Tanosi-Landet ved Onylahy-Floden med Haab om Udbredelse til Mahafaly-Landet søndenfor nævnte Flod lige til Madagaskars Sydspids. 3) Fort Dauphin-Strøget med Udgangspunkt fra Fort Dauphin til de omkringboende Tanosy- og Taimory-Stammer. 4) Vangaindrano-Strøget med Udgangspunkt fra Vangaindrano til de søndenfor boende talrige Taisaka-Stammer. At arbeide nordenfor Vangaindrano, som egentlig havde været Brødrene Walens og Nilsen-Lunds første Tanke, maa opgives, da Londonerne har optaget dette Strøg, idet deres Missionær Shaw allerede er stationeret midt i Strøget.

Selv for det sidste af de nævnte 4 Strøgs vedkommende, der af Nilsen-Lund ansees for det bedste og for Missionsarbeidet mest haabefulde i en nær Fremtid, maa vi gjøre alt, hvad der staar i vor Magt, for at faa det besat saa snart som muligt. Ved Nilsen-Lunds Tilbagekomst til Fianarantsoa havde han et Møde med Brødrene i Syden, og de fattede der enstemmige Beslutninger til Forslag, der nu cirkulerer blandt Brødrene til Afstemning, gaaende ud paa, at Vangaindrano-Strøget optages straks, saasandt vi faar Anbefaling til Guvernøren fra Regjeringen, noget, jeg sikkert haaber ikke vil blive os negtet. Nilsen-Lund og 2 af de sidst udkomne Missionærer (jeg tænker at foreslaa Thorbjørnsen og Gabre) vil da sandsynligvis kunne drage nedover til Vangaindrano omkring Nyaarstider. Tanken er dernæst, at saasnart de er vel bosatte i Vangaindrano, indgaaes til Londonerne med Forslag til en Deling af Sydostkysten saaledes, at Londonerne arbeider fra Vangaindrano (exklusive) og nordover, medens vi fra Vangaindrano (inklusive) arbeider sydover. Der er ingen Grund til at tvile paa, at Londonerne, naar de ser, vi gjør Alvor af Sagen, gjerne gaar ind paa et saadant Forslag.

Saaledes staar altsaa Sagen nu. Jeg antager det for temmelig givet, at Flertallet af Brødrene vil stemme i samme Retning som Forslaget fra Fianarantsoa. Og forudsat at vi faar Regjeringens Anbefaling, vil da sandsynligvis, inden disse Linjer naar eder, vor Sydostkyst-Mission være paabegyndt. Maatte Herren selv være den, som gaar i Spidsen og hjælper os at lægge den rette Grundvold, om han vil, vi skal være hans Budbærere paa denne Kyst!

Bara-Missionen bliver der neppe gjort nogen Begyndelse med før efter vor næste Konferens. Forholdene synes ikke paa den Kant at være saadanne, at der kræves overordentlige Forholdsregler. Glædeligt skulde det dog være,

om vi strax over Konferensen kunde se os istand til at sende Brødrene Hogstad og Eilertsen nedover til Ihosy (eller dem, der nu ikke kommer til at gaa til Vangaindrano). Det næste Skridt bliver da sandsynligvis Tanosy-ondlahy, og i saa Fald staar vi ikke langt fra at kunne række Brødrene i Tullear Haanden. Om saa i Fremtiden den paatænkte Fort Dauphin-Mission og den i nærmere Udsigt staaende Tanosy-Mission kan række hinanden Haanden gjennem Mahafaly-Landet rundt Madagaskars Sydkyst, faar blive en skjøn Fremtidstanke, som Missionens Herre maaske i en ikke altfor fjern Fremtid vil tillade os at realisere.

Saavidt jeg har kunnet erfare, er i det hele taget Sundhedstilstanden nogenlunde tilfredsstillende blandt os, ligesom Missionsarbeidet paa de fleste Steder gaar jevnt og uhindret fremad.

— Om Missionær Hogstad, som isommer udsendtes fra den norsk-danske Konferens i Amerika for at virke paa Madagaskar, beretter „Lutheraneren", at han ifølge Brev af 29de Dcbr. med sin Hustru var vel fremkommen til Antananarivo og derfra var reist til Betsileo, hvor han havde faaet Bolig i Fijakana, Past. Stuelands gamle Station. I „Folkebladet" fortælles, at han har skrevet til Minneapolis efter Snedkerverktøi og Tandtrækkerinstrumenter, og at man har sendt ham en Kasse med et Udvalg af bedste Sort af disse Sager.

Kirkekronike.

Amerika. „For Hjemmet, et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning", er nu gaaet ind efter at have bestaaet i 18 Aar. Det var Prester i den norske Synode, som fik dette Tidsskrift igang, og det redigeredes først af tre af Lærerne ved Luther-College. Siden 1876 har Hr. K. Throndsen været dets Eier og Udgiver. Dette Tidsskrift afhjalp i sin Tid et stort Savn og har altid paa en heldig Maade løst sin Opgave. Men efterhaanden fik det Konkurrenter, mod hvilke det ikke kunde staa sig. De farligste af disse blev de almindelige Ugeblade, som efterhaanden udvidedes til et Omfang, der gjorde det nødvendigt for dem at optage ogsaa det Stof, hvorpaa „For Hjemmet" var beregnet. Naar en Mand holdt et eller flere af disse store Ugeblade og dertil maaske ogsaa et eller flere kirkelige Blade, kunde det altfor let hænde, at han ikke fandt Tid til at læse eller Raad til at holde „For Hjemmet". Udgiveren fortjener dog Tak for, at han saa længe har holdt det ilive, og vi er visse paa, at det i den Læsekreds, det endnu havde, vil blive meget savnet.

— Missionær Walen offentliggjør i „Folkebladet" for forrige Uge og beder optaget i andre Blade en Fortegnelse over de Offere og Gaver, han indtil Udgangen af Februar har modtaget ved sine Besøg i Menighederne og paa en Ubetydelighed nær sendt til det norske Missionsselskab, som vil kvittere derfor i Missionstidenden. De udgjør tilsammen $2394.25. Paa Grund af

de mange Anmodninger, han har faaet om Besøg i Menighederne, har Selskabets Hovedbestyrelse anmodet ham om at forlænge sit Ophold saa meget, at han kunde komme rundt ialfald til de fleste af de Menigheder, som har indbudt ham. Efter hans oprindelige Plan, at reise omkring her til Slutningen af Mai, kunde han ikke faa besøgt mere end høist to Tredjedele af de Menigheder, som havde indbudt ham. Han holder nu paa at reise i Wisconsin, hvor han neppe bliver færdig i denne Maaned. I April kommer han da rimeligvis til at begynde i Illinois og Iowa.

— Det sydlige Distrikt af Missourisynoden har allerede holdt sit Aarsmøde for 1888 fra 1ste til 7de Februar i New Orleans. Fra alle Ender af dette Distrikts store Omraade, heder det i „Der Lutheraner", fra Pensacola i Florida til det nordvestlige Texas, var Prester, Lærere og Menighedsrepræsentanter i glædeligt Antal ilede til Mødet og havde ikke skyet de tildels meget store Reiseudgifter. Aabningsprædikenen holdtes af Synodens Fællesformand, Past. Schwan, som deri paaviste, hvorledes vi af det guddommelige Magtriges Herlighed kan erkjende Naaderigets endnu større Herlighed. Gjenstand for Læreforhandlingerne var den anden Bøn i Fadervor: „Tilkomme dit Rige". Den vigtigste Forretningssag, som behandledes, var Distriktets indre Mission. Ret glædelige Beretninger herom blev oplæste. Navnlig i Texas og Alabama, men ogsaa i Louisiana og Florida gaar Herrens Verk kraftig fremad. Reiseprædikanter og Missionærer vinder ved Guds Ord den ene Seier efter den anden. Mange Steder skulde Arbeidet endnu tages fat, hvis det bare ikke manglede paa de fornødne Penge og Arbeidere. Ogsaa Negermissionen blev omtalt, og en længere glædelig Beretning fra Negermissionskommissionen oplæst.

— Over Past. Trandberg klager „Kirkelig Samler", forbi han har blandet sig ind i den danske Emaus Menighed i Racine, Wis., hvis Prest, Past. Th. Lyngby, snart skal forlade den for at reise tilbage til Danmark. Han har nemlig begyndt regelmæssig Betjening for nogle af Emaus Menighed udtraadte Familier, grundet paa Ønsket om „hellige Menigheder". Han understøttes i dette Arbeide af en Kvinde og et Par Studenter. Formodentlig er de sidste fra det Kongregationalistseminar i Chicago, hvor Past. Trandberg uddanner vordende Prester for lutherske Menigheder.

Den samme Past. Trandberg var, som vi før har berettet, kaldet af „det danske evangelisk-lutherske Kirkesamfund i Amerika" til Lærer ved dets Presteskole i Blair, Nebr. Nu ser vi af det sidste Nr. af Samfundets „Kirkeblad", at Trandberg har erklæret, at han ikke kan modtage Kaldelsen. „Kirkebladet" beklager dette; men vi kan ikke andet end lykønske Samfundet dermed.

— Ohiosynodens College og Seminar i Columbus undgik fornylig med Nød og neppe en overhængende Fare. I Nattens Løb udbrød der nemlig Ild i Bibliotheket; men nogle af Eleverne vækkedes af den kvælende Røg, og det lykkedes med megen Anstrengelse at faa Ilden dæmpet; der blev imidlertid anrettet Skade til en Værdi af flere Hundrede Dollars. Hvorledes Ilden opkom, er ubekjendt. (Eft. „Kirchenblatt".)

— En statistisk Aarbog for 1887 er nylig udkommen for Missourisynoden. Den viser, at Synoden i forrige Aar har havt 984 Prester, 1424 Menigheder, hvortil endnu kommer 544 saakaldte Prædikepladse, 266000 kommunicerende Medlemmer, 67545 stemmeberettigede Medlemmer. Sammenligner man disse Tal med dem for 1886, saa viser der sig en Tilvekst af 57 Prester, 78 Menigheder (Tallet af Prædikepladse er omtrent vedblevet at være det samme), 18000 kommunicerende og omtrent 3000 stemmeberettigede Medlemmer. Antallet af Skoler i Synoden udgjør 1090, Skolelærere 620, Skolebørn 71504; dette er, sammenlignet med 1886, en Tilvekst af 80 Skoler, 13 Skolelærere og 3000 Skolebørn. Summen af de Bidrag, som er kvitterede for i „Der Lutheraner", udgjør $107463.71 mod $104718.11 i Aaret 1886. En betydelig Forøgelse viser Missionsbidragene, som udgjør $32589.62 mod $26308.05 i Aaret 1886. Derimod er Bidragene til Synodalkassen blevne mindre, nemlig $12138.52 mod $14791.30 i 1886. Antallet af de i 1887 byggede Kirker er 66. (Eft. „Der Lutheraner".)

Sverige. Katholikerne i Stockholm har i mange Aar tilbage ikke kunnet opnaa noget nævneværdigt Antal nye Tilhængere fra vor Kirke, skriver „Wårt Land"; men i den sidste Tid er deres Virksomhed i denne Retning bleven foruroligende stor. De, som i Stockholm har traadt over i de to sidste Aar, gaar allerede op til over 30; men Rygtet ved at fortælle, at der fra katholsk Side gjøres alt for at „omvende" Folk til deres Lære. Man skulde tænke, at det var umuligt for en luthersk kristen at begynde at læse paa Rosenkrans, tilbede Jomfru Maria, dyrke det i Nadveren velsignede Brød o. s. v.; men desværre har mange glemt, hvad den Samvittighedsfrihed, som vi Lutheranere eier, er værd; vi nødes aldrig til noget Slags Afgudsdyrkelse i vor Kirke. Den katholske Menigheds Prest, Bernhard, har nylig havt en Tvist med Stockholms Konsistorium og har derunder i en Skrivelse udtrykt sig upassende om det svenske Presteskab. (Knia. „Luth. Kirketid.")

Frankrig. Kommunebestyrelsen i Paris har paany lagt sit religionsfiendtlige Sindelag for Dagen. Det har oprettet en Lærestol for „biologisk Filosofi" for naturvidenskabelig at godtgjøre for Ungdommen, at Mennesket umulig kan være skabt af Gud. Hidtil var Religionsundervisningen endnu taalt i de Byen underliggende høiere Skoler. Kun maatte de Forældre, som vilde have sine Børn undervifte i Religion, betale noget høiere Skolepenge. Denne Frihed skal nu ophøre; thi Kommunebestyrelsen har med Regjeringens Samtykke besluttet Afskaffelsen af Sjælesorg og Religionsundervisning. Nvaarsdag blev de barmhjertige Søstre udviste af Hospitalerne, hvor de endnu havde været taalte. Nu har Søstrene kun Adgang til et Par Hospitaler, som er deres Privateiendom. (Knia. „Luth. Kirketid.")

Til Lærerne.

Det er nu Skik og Brug, at naar man vil sætte et Foretagende igang, saa ivrer man for det. Det, der burde ligge Lærerne mest paa Hjerte, er Skolen og dens Tarv. Til Skolens Tarv hører unegtelig et godt Seminarium. Dette har vi nu Udsigt til at faa; det eneste, der mangler, er Midler til at bygge for. Det er ogsaa Skik og Brug, at man samler Bidrag til det, man interesserer sig for. Lad nu Lærerne sætte sig i Spidsen for en saadan Indsamling og gjøre, hvad de kan. Jeg er forvisset om, at Børnene med Glæde vil aabne sine Sparebøsser og give sin Skjerv, naar de hører, hvortil det er, og kanhænde mange voksne ogsaa vilde være med. Lad os prøve dette. Vi kunde maaske fremskynde Foretagendet. Jeg er forvisset om, at meget kan gjøres i den Retning, naar man kun gjør en Begyndelse. Haanden paa Verket med Bøn om den almægtiges Bistand, og Frugterne vil ikke udeblive.

Venligst

T. L. Brevig.

Udtrædelser af Synoden.

Park Center Menighed i Walsh Co., Dak., betjent af Past. C. A. Flaten, havde et Menighedsmøde Mandagen den 5te Mars 1888 for blandt andet ogsaa at forhandle om at udtræde af Synoden. Efter en Del Forhandlinger blev Udtrædelsen enstemmig antagen baade af Prest og Menighed.

I lovlig tillyst og ordentlig afholdt Menighedsmøde i Vor Frelsers Menighed, Clay Co., Minn., Mandagen 5te Mars 1888 blev følgende Beslutning fattet: Menigheden ophæver herved sin Forbindelse med Synoden for den norske evangelisk-lutherske Kirke i Amerika.

Af „Norden" ser vi, at Past. J. M. Dahl den 9de Mars har indsendt sin Erklæring om, at han udtræder af den norske Synode.

Indkomne Bidrag.

Til Indianermissionen: Fra Winger, Minn., ved Ole E. Sønstelie fra Østre Storelvedalens Kvdf. 8 Par Strømper, 4 Par Vanter, 2 Par Pudevar, 3 Yards Skjørtebord, 1 Kvilt, 1 Par Underbenklæder, 1 Skjorte, 1 Par Pulsvanter og 1 Forklæde.

Rettelse. I Nr. 8 under Indianermiss. staar: „Ole Gabrielsen", skulde være: „Ole Halgrimsen"; der staar: „S. E. Sæthra", skulde være: „T. E. Sæthra".

Wittenberg, Wis., den 8de Mars 1888. T. Larsen.

Til Lærerlønskassen: Ved N. A. Nelson (gjennem Prof. L. Larsen) fra G. H. Fagree, Fagree Mgh., Iowa, $3; ved Prof. L. Larsen fra Ole J. Brøin, Goodhue Co., Minn., $2.50; ved Past. H. J. Strand $15.50 (Hans Masterud, Ellen Ellingsen, Erik Nilsen Jorde, John Holm, Ole Leidal og Henry Andersen hver $1, K. E. Sævre $3, Erik Sævre, Cicilie K. Sævre og N. J. Nilsen hver $0.50, G. Mellem $5); ved Pastor R. O. Brandt $25.35 (T. E. Petersen $10.35, J. A. Thronsen $5, Past. R. O. Brandt pers. $10); ved Past. E. Wulfsberg fra Madison Mgh., Ia., $60.25 (indsamlet ved Knud Hovden $11, nemlig af Aase Dale $1, Lars Braaten $0.75, Asle Myran $1, Ole B. Olson $0.50, Ole H. Sauton $1, John J. Kjos 1 Sæk Hvede og 1 Sæk Havre, Knud Hovden $2, Bottolf Hellen $1.50, Johannes Fretheim $1, Ole A. Ramsta 1 Sæk Korn og 1 Sæk Havre, inds. ved Asbjørn Melaas $25.25, nemlig af Simon Holstad og Helge Skaalia hver $1.50, Hans Halvorsen $1, Peder Fulsaas $2, Ole Blegeberg $1, Hans K. Dessenud $0.50, Aagot Blegeberg, Nils Fjøser og Ole Fulsaas hver 2 Sække Havre, Ludvig Haakonson og Herbrand Fulsaas hver 3 do., Asbjørn Melaas 2 do., Torbjør Myran, Gunder Blegeberg og Edvard Lunby hver $1, inds. ved John K. Hovden $24, nemlig af Helge H. Fjøser, Hans Melaas og Lauritz Larsen hver $1, Guttorm Hovden $5, John K. Hovden $3, Andreas Bakken og Ole Thompson hver $2, Christopher Halvorsen $1.50, Jacob E. Berg $1, Karelius Lunby 2 Sække Havre, Erik Bothner 1 do., Søren Engen 2 do., Gunder Amundsen 1 do., Kittel Furrer $1, Gustav Bakken $0.75, Nils Helgeson $1); ved Prof. Stub fra P. Hektoen, Madison, Wis., $5; fra Decorah Mgh., Ia., inds. ved O. E. Johnsen $42.75 (H. B. Hustvedt $10, H. P. Johnsen, H. Olsen og H. M. Langeland hver $3, F. N. Egge og Miss Mary J. Hovden hver $2, O. E. Johnsen $5, Endre T. Vik, Peter Johnsen, J. J. Hopperstead, A. Gulliksen, Gulbr. Christiansen, Lars Rognaas, O. W. Holm, J. O. Johnsen, Olaf Sandstrøm, Tollef T. Vik den yngre, Miss Bell A. Urness, E. Larsen og B. Krogh hver $1, Ole Mikkelsen $0.25, Gulbrand Johnsen, Ole Hansen Oset og Mrs. Pullen hver $0.50); tilsammen $154.35.

Til Indianermissionen: Ved Pastor St. S. Reque fra Immannels Kvdf., Wilmington Mgh., Minn., (½ Bidrag) $16.25; ved Past. H. J. Strand fra K. E. Sævre $1; tilsammen $17.25.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. J. A. Ottesen (gjennem Prof. Stub) fra Kvdf. i Vestre Koshkonong Mgh.s østre Rode ved dens Præsident, Mrs. A. Swan, $44.21 (fratrukket Vekselgebyr, $0.25), at deles lige mellem Lærerlønskassen og trængende studerende i Madison; fra O. Torrison, Manitowoc, Wis., $50 (hvoraf til Lærerløn $30, til trængende

studerende $10 og til Synodekassen $10); fra Calmar Mgh., Ja., indsamlet ved Christian Wangsnes $44.70, hvoraf 4 Femtedele eller $35.76 til Lærerløn og 1 Femtedel eller $8.94 til Synodekassen (P. Sandager $5, Erik Sandager, H. Wangsnes, S. Hansen og Knud L. Hognerud hver $3, L. Wangsnes og C. Wangsnes hver $2, S. Sandager $4.95, P. Kittelsby $5.25, H. Bø $6, O. Hof, John Rumedal, Ole M. Kil, John Pettersen og E. T. Ytterbø hver $1, P. Gundersen $2); ved Past. H. J. G. Krog fra Thomas Larsen, North Rush River Mgh., $10 (hvoraf til Lærerløn $8 og til Synodekassen $2).

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Pastor K. Berven $17 (gjennem Student H. Reitan fra Th. Amundsen, Lodi, Wis., $1, fra en Smaapige-Forening i Red Wing, Minn., bestemt til Fru Borchgrevinks Asyl $16).

Til Skolelærerseminariet: Ved L. O. Lillegaard fra Calmar Menigheds Søndagsskole $2.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Fra Past. J. B. Torrison, Waco, Texas, pers. $30; ved Pastor J. B. Frich fra Pastor Chr. Pedersens Børn, Benson, Minn., $2 (Paul, Alfred, Kathinka og Christoffer hver $0.50); tils. $32.

Rettelse. I Nr. 9 under Hedningemiss. (den norske) staar: „fra Past. T. Larsen pers. $27.50", skulde være: „fra Past. T. Larsen for et Barn i Fru Borchgrevinks Asyl paa Madagaskar $27.50". I samme Nr. under Lærerløn staar: „ved A. Danielsen....Andrew Eriksen....G. T. Eriksen", skulde være: „ved A. Danielsen....Andrew Eiken....G. T. Eiken". I Nr. 11 under Lærerløn (Side 175 Linje 27 fra neden) staar: „Ole A. Reste", skulde være: „Ole A. Ræseth".

Decorah, Iowa, den 15de Mars 1888. G. O. Rustad.

Til Indremissionen: Ved Pastor J. Th. Ylvisaker $1.50 (Mrs. A. Dyrdahl og hendes to Døtre Klara og Anna hver $0.50); ved Pastor K. Seehuus fra Pastorerne Stubs og Seehuus Kald $25.95 (½ Bidrag fra Kobf. i Big Canoe Mgh.s Distrikt Nr. 1 $20.45, Helligtrekongersdags-Offer i Waterloo Mgh. $5.50); ved Pastor St. S. Reque ½ Bidrag fra Immanuels Kobf. i Wilmington Mgh. $16.25; tils. $43.70.

Decorah, Iowa, den 15de Mars 1888. Chr. Ræseth.

Til Husholdningen i Madison: Fra B. Larsen (McFarland), Past. Bredesens Menighed, 1 Sæk Rugmel. H. G. Stub.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Decorah Mgh. af Guttorm Juvet 2 Sække Hvede og 56 Pund Kjød. O. K. Haga.

Indhold: Hjemmet hisset. — Fra vor Indianermission i Wittenberg, Wis. — Deres Galenskab begynder at blive aabenbar (II). — Om den norske Vækkelse. — Missionsefterretninger. — Kirkekrønike. — Til Lærerne. — Udtrædelser af Synoden.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 30. Mars 1888. { Nr. 13.

De tvende Pagter, den gamle og den nye.

(Af H. Halvorsen.)

„I ere jo ikke under Loven, men under Naaden". Ifølge dette Apostelens Ord (Rom. 6, 14.) maa det være klart, synes mig, at der for os Mennesker her i Verden kun kan være Tale om et enten-eller, enten at være under Loven eller under Naaden, og at der ikke kan gives noget tredje.

Det maa vel ogsaa være klart, synes mig, for enhver, som ved, hvad Kristendom er, at det alene er ved Troen paa Kristus, at et Menneske kommer under Naaden og er under Naaden. Men erkjendes dette, da maa det vel ogsaa være klart, synes mig, at et Menneske, som endnu ikke tror paa Kristus, er under Loven. Til Overflod stadfæster nu ogsaa Apostelen selv dette, naar han siger: „Men førend Troen kom, bevogtedes vi, indesluttede under Loven, til den Tro, som skulde aabenbares" (Gal. 3, 23.). Af alt dette vil det nu vel ogsaa være klart, synes mig, at saalænge et Menneske er under Loven, saa vil han selv og al hans Gjerning blive dømt af den Lov, han staar under. Ogsaa dette stadfæstes af Apostelen i disse Ord: „Hvilkesomhelst der have syndet under Loven, de skulle dømmes ved Loven" (Rom. 2, 12.).

Men hvad er nu dette for en Dommer? Ved jeg noget om denne Dommer? O ja, han siger: „Forbandet er hver den, som ikke bliver ved i alle de Ting, som ere skrevne i Lovens Bog, saa at han gjør dem" (Gal. 3, 10.). Om der nu var en eneste Ting, jeg havde forsømt at gjøre? Om jeg et eneste Øieblik ikke var bleven ved at gjøre den? Hvad saa? Forbandet, forbandet, forbandet! Skrækkelige Ord!

Og dog er det Sandhed. Thi der staar atter skrevet: „Hvo som holder den ganske Lov, men støder an i et af de mindste Bud, han er bleven skyldig i dem alle." Hvad er det, som her siges? Her siges med klare Ord, at om du havde holdt den ganske Lov fra Barn-

dommen af, men idag i et ubevogtet Øieblik stødte an, idag kom til at tale et ukjærligt Ord, idag kom til at nære en uren Begjærlighed, idag havde en uren Tanke, idag følte Ulyst til Bønnen eller til Guds Ords Læsning eller Betragtning, idag forsømte at velsigne den, som forbandede dig, o da laa al din forrige Lovopfyldelse der, den laa der kastet til Jorden som en eneste stor og grov Lovovertrædelse. Se, se, under denne forfærdelig strenge Dommer staar alle de Mennesker, som er under Loven, alle de Mennesker, som ikke er under Naaden, alle de Mennesker, som ikke tror paa Kristus.

Dette er ikke Fabel opfunden af herskesyge Prester for at skræmme Folk og holde dem under sit Herredømme, saaledes som Verden tror; men det er Sandhed, Guds Ords Sandhed. Om saa al Verden vilde negte det, saa var det Sandhed alligevel, fordi det staar skrevet i det Ord, om hvilket Herren selv har sagt: „Himmel og Jord skal forgaa, men mine Ord skulle ingenlunde forgaa."

Den allerstørste Del af Menneskene tror ikke dette. Deraf kommer det, at de lever saa sorgløst hen og spørger hverken efter Troen eller efter Kristus. De mener, at der er Naade udenfor Kristus og udenfor Troen paa ham; de mener, at Gud hører en Synders Bøn, selv om han ikke tror paa Kristus; de mener, at der er Naade under Loven. O hvor de bedrager sig selv! O hvor de vil blive skuffede! Kjære Læser, hvo du end er, tro det ikke. Udenfor Troens Samfund med Kristus er der ingen Naade, men idel Vrede og Forbandelse. „Hvo som ikke tror paa Sønnen, skal ikke se Livet, men G u d s V r e d e bliver over ham." O, dette er Sandhed, evig og urokkelig Sandhed! Udenfor Kristus vil du finde Gud som en retfærdig Gud, som en Gud, der hevner Synd, som en Gud, der ingenlunde vil betale din Gjæld. Og vær vis paa, at hver eneste en, som findes udenfor Jesus Kristus, vil paa Dommens Dag blive befunden skyldig, og Guds Vrede skal da ryge til deres evige Ødelæggelse. (John Bunyan „Lov og Naade".) Loven kjender ingen Naade. Den siger til dig: „Gjør dette, saa skal du leve." Nogen anden Maade at bekomme Livet paa kjender ikke Loven. Og har du ikke „gjort alle de i Loven befalede Ting", saa er du ubarmhjertig given hen til „dem, som pine, indtil du har betalt den sidste Hvid".

Det er min faste Overbevisning, at al den Ulykke, som nu ligger over os, der før har staaet sammen, har sin egentlige Kilde og Rod i en Sammenblanding af Lov og Evangelium. Man har ikke paa den anden Side havt Øie for den Grundforskjel, der er mellem de tvende Pagter, den gamle og den nye. Hvorpaa var den gamle Pagt grundet? Den var grundet paa Menneskets Gjerning. „Gjør dette, saa skal du leve." Ser vi ikke dette saa klart i de Ord, hvormed

„Moses fuldendte at tale til Israel" (5 Mos. 32, 45 ff.)? Hvad er det for Ord, hvormed han „fuldender sin Tale til al Israel"? De lyder saaledes: „Lægger alle de Ord paa eders Hjerte, som jeg vidner for eder idag, hvilke I skulle byde eders Børn for at tage vare paa at gjøre alle denne Lovs Ord! Thi det er ikke et forgjæves Ord for eder; thi det er eders Liv, og ved dette Ord skulle I forlænge eders Dage i det Land, hvorhen I drage over Jordan til at eie det." Denne Pagt har ogsaa, som vi ser, sine Forjættelser. Den lover ogsaa Liv. Men hvorpaa hviler disse Forjættelser, eller paa hvilke Betingelser lover denne Pagt Liv? Som vi klart ser, er Betingelsen denne: „at gjøre alle denne Lovs Ord". Vil du have Livet, o Menneske, du, som staar under den gamle Pagt, under Loven, saa se til, at du gjør alle de i Loven befalede Ting, se til, at du „gjør alle denne Lovs Ord". Paa anden Maade vil du her ikke faa Livet. Forjættelsen hviler altsaa her paa din Gjerning, paa din Opfyldelse af alle Lovens Ord.

Om den nye Pagt tales der i Ebr. 8, 6 f.: „Men nu har han (Jesus) faaet en saa meget ypperligere Tjeneste, som han og er Midler for en bedre Pagt, der er grundet paa bedre Forjættelser. Thi dersom hin første havde været ulastelig, da var der ikke søgt Sted for den anden. Thi lastende siger han til dem: Se, de Dage komme, siger Herren, da jeg vil slutte en ny Pagt med Israels Hus og med Judas Hus, ikke efter den Pagt, som jeg gjorde med deres Fædre paa den Dag, da jeg tog dem ved Haanden for at føre dem ud af Ægyptens Land; thi de bleve ikke i min Pagt, derfor agtede jeg ikke paa dem, siger Herren. Men dette er den Pagt, som jeg vil slutte med Israels Hus efter disse Dage, siger Herren: Jeg vil give mine Love i deres Sind, og jeg vil indskrive dem i deres Hjerte, og jeg vil være dem en Gud, og de skulle være mig et Folk. Og de skulle ikke lære, hver sin Næste, og hver sin Broder, og sige: kjend Herren! Thi de skulle alle kjende mig, fra den mindste iblandt dem indtil den største iblandt dem. Thi jeg vil være naadig mod deres Uretfærdigheder og ikke mere ihukomme deres Synder og deres Overtrædelser."

Hvo ser ikke her den Grundforskjel, som er mellem disse to Pagter? Den første Pagt hvilede paa vor Gjerning. „I skulle byde eders Børn for at tage vare paa at gjøre alle denne Lovs Ord." Her heder det: **I** skal byde, **I** skal gjøre. Men hvorledes er det med den anden Pagt? Netop det modsatte finder her Sted. „De skulle ikke lære, hver sin Næste, og hver sin Broder, og sige: kjend Herren!" „Jeg (Herren) vil give mine Love i deres Sind" o. s. v. Og hvorpaa hviler denne Pagt? Jo, det hører vi i disse

Ord: „Thi jeg vil være naadig mod deres Uretfærdigheder og ikke mere ihukomme deres Synder og deres Overtrædelser.“ „Jeg vil være naadig.“ Hist sagde Herren: „Gjør dette, saa skal du leve.“ Her siger han: „Jeg vil gjøre, jeg vil være naadig“. Og hvorpaa hviler dette Guds naadige Sindelag? O, hvilken kristen ved ikke det? Det hviler alene paa Midlerens, den nye Pagts Midlers, Jesu Kristi fuldkomne Lydighed, bitre Lidelse og forsmædelige Død. Den hviler alene paa hans Gang til Faderen gjennem Fødsel, Lidelse, Død, Opstandelse, Himmelfart og Sæde hos Faderens høire. Paa Jesu Kristi Gjerning er den nye Pagt grundet. Og det er netop derfor, at denne Pagt er saa meget bedre end den gamle. Den gamle viste sig ikke at være ulastelig. Den duede ikke. Hvorfor? „Formedelst Kjødets Skrøbelighed“, fordi Mennesket ikke kunde gjøre de i Loven befalede Ting. Den førte derfor ikke Mennesket til Livet, den førte det megetmere til Døden, til Forbandelsen. Det var derfor, „der blev søgt Sted for en anden“ og bedre Pagt, en Pagt, som kunde føre til Livet.

Og hvorledes fører den nye Pagt til Livet? Gjennem Menneskets Gjerning? Nei, det var den gamle Pagts Vei til Livet, og den fandtes kun at føre til Død. Men gjennem Jesu Kristi Gjerning fører den nye Pagt til Liv. For Jesu Kristi Gjernings Skyld vil Gud være naadig mod deres Uretfærdigheder og ikke mere ihukomme deres Synder og deres Overtrædelser. For Jesu Kristi Gjernings Skyld „vil Gud give sine Love i deres Sind og indskrive dem i deres Hjerte og være dem en Gud, og de skulle være hans Folk“. Man sammenligne her det Svar, Pontoppidan giver paa Spørgsmaalet: „Hvad er Naadestand?“ „En salig Forening med Gud, som for Kristi Skyld gjenføder en Synder, forlader ham Synden og fornyer ham til sit Billede igjen.“ Se ogsaa det Bibelsted, han her anfører: „Men Gud, som er rig paa Barmhjertighed, har formedelst sin store Kjærlighed, med hvilken han elskede os, gjort os levende med Kristus, der vi endog vare døde i Overtrædelserne — af Naade ere I frelste —, og med ham opreist os og sat os i det himmelske i Kristus Jesus“ (Ef. 2, 4–6.). Her nævner Pontoppidan kun Kristus som den, hvis Gjerning Gud er bleven bestemt af til at gjenføde os. For Kristi Skyld, siger han, hverken mere eller mindre.

Isandhed, Jesus Kristus er Midler for en bedre Pagt. Ja, saa høit ophøiet som Jesus er over Moses, saa høit ophøiet er den nye Pagt over den gamle Pagt. Saa høit ophøiet som Jesu Kristi Gjerning er over vor Gjerning, saa høit ophøiet er den nye Pagt over den gamle Pagt. O, hvilken Frelse, hvilken Naade! Hvem er

salige efter den gamle Pagt? Salige er de, som har gjort „alle de i Loven befalede Ting“. Hvem er salige efter den nye Pagt? „Salige ere de, hvis Overtrædelser ere forladte, og hvis Synder ere skjulte; salig er den Mand, hvem Herren ikke vil tilregne Synd.“ Gjælder da denne Salighed de omskaarne alene eller ogsaa de uomskaarne? „Abraham fik den ikke, da han var omskaaren, men da han var uomskaaren, da han havde Forhud.“ „Derfor er Arven ved Tro, forat den maa være af Naade“ (Rom. 4, 16.). Hvorledes kommer da et Menneske under Naadens Pagt? Ved Tro og ved intet andet end Tro, og det saaledes forstaaet, at al Gjerning af os er udelukket. Derfor staar der: „ved Troen, uden Lovens Gjerninger“; derfor staar der: „ikke af eder“, „ikke af Gjerninger“, forat Gud skal have al Ros, og Mennesket ingen Ros (Ef. 2, 8.). „Ved Tro“, fordi vi ved Troen som den eneste Gribehaand alene modtager, hvad Kristus Jesus har forhvervet os ved sin Gjerning. „Ved Tro“, fordi det er Troens Væsen alene at se hen til Jesu Kristi Lydighed og holde sig til den alene og se bort fra alt, alt hos Mennesket selv. I Troen er alene Jesu Kristi Gjerning, i den Haand ligger alene Jesu Kristi Retfærdighed, og for denne Retfærdigheds Skyld, og for den alene, skjænkes os Livet her og hisset, her som aandeligt Liv, hisset som evigt Liv. Saaledes hviler den nye Pagt alene paa Jesu Kristi, Midlerens, Gjerning, medens den gamle Pagt alene hvilede paa Menneskets egen Gjerning. Hvilken Modsætning kan være større end denne? Hvilken Grundforskjel mellem disse Pagter, hvilken Forskjel mellem Lov og Evangelium! Loven kræver, kræver, kræver, men giver intet Liv, førend Kravet er fyldestgjort af dig. Evangeliet giver, giver, giver Naade, Liv og Salighed, fordi Lovens Krav er fyldestgjort til Punkt og Prikke af Midleren Kristus Jesus.

Se, dette er Naade, Naade, fri, uforskyldt Naade, det er en Naadens, en Livsens Flod, som udvælder fra Guds og Lammets Throne, klart skinnende som Krystal (Joh. Aab. 22, 1.). Her heder det kun: Kom, kom, alle Syndere, alle urene, alle Skjøger og Horkarle, alle Mordere og Røvere, alle Tyve og Afgudsdyrkere, kom og drukne alle eders Synder i dette Naadens Hav, kom og lad denne store, dybe Naadens Flod faa bortvaske alle eders Urenheder, kom med det altsammen, med godt og med ondt, med alle eders Gjerninger, og drukne dem i dette Guds evige Forglemmelses Hav. Det gives eder for intet.

Her er Trøst for Syndere, for virkelige Syndere, for en Synder som mig; her er den Trøst, som jeg behøver; jeg ialfald maa

have en saadan Trøst; thi ingen ringere Trøst vilde hjælpe mig. Jeg maa have det saa, ellers er jeg fortabt, fortabt, fortabt.

Jesus! naar jeg Synet ned I de dybe Grunde sænker,
Paa din store Kjærlighed Til mig arme Synder tænker,
O, da bliver jeg saa glad, Som jeg snart i Himlen sad.

Lammet være Pris og Magt, Som sig lod for Synden slagte
At oprette Naadens Pagt, Som en evig Frelse bragte,
Den jeg udi Daaben faar Og med Jesus Barnekaar.

Helvede i Lænker lagt Kan sig over mig ei glæde,
Og den onde Verdens Magt Vil jeg under Fødder træde,
Ja ved Jesu Kraft det sker, At jeg kun ad Døden ler.

Tordner det paa Sinai Over alle Syndeslaver,
Jeg i Jesu Krist er fri; Alt det, som han vundet haver,
Det er mig af Gud tilkjendt, Som jeg selv det havde tjent.

Han, som Naade til mig vandt, Lyster i min Sjæl at blive
Og til sikkert Fæstepant Mig sin Helligaand vil give;
Gud hos mig i Hjertet bor, Gjør det til sit Tempelkor.

Driv da fra mig alt det Skum, Som mit Hjerte vil besvære,
Lad dit Evangelium, Daab og Nadver mig livnære,
At jeg derved Styrke faar, Fast hos Gud i Naaden staar!

Det er denne store, rige Trøst, den eneste Trøst, der virkelig er nogen Trøst, som man (Gud være deres Sjæle naadig!) har villet røve fra mig og andre Syndere ved den nye Lære om, at Gud retter sig efter Menneskets Forhold, og det medens dette Menneske endnu staar under Loven. Ak, hvo kunde da blive frelst? Hvad er det for en Lov, og hvad er det for et Evangelium, som man ved denne Lære prædiker? Er det saa, som Paulus siger, at vi, før Troen kommer, er bevogtede, indesluttede under Loven, eller er det ikke saa? Er det saa, saa bliver jo alt mit Forhold før Troen et Forhold under Loven og skal derfor dømmes af Loven. Men hvor vil da Synderen komme hen? Man komme ikke her og sige, at det ikke er et Forhold overfor Lovens Krav, her er Tale om, men at det er et Forhold overfor Evangeliets Tilbud. Thi hvad hjælper det? Saalænge jeg ikke tror, er jeg under Loven, og derfor vil jeg selv med alt mit Forhold blive dømt af den Herre, jeg staar under. Thi der staar skrevet: „Hvo som ikke tror, skal ikke se Livet, men Guds Vrede bliver over ham.“ Der staar ogsaa skrevet: „Men efterat Troen er kommen, ere vi ikke mere under Tugtemesteren.“ Før Troen er jeg altsaa under Tugtemesteren, og som vi har seet, er det en meget streng og nidkjær Tugtemester. Der er hos ham ingen Naade, ingen Eftergivelse. Hvad

han kræver, det kræver han fuldt ud, helt og fuldkomment. Og hvad er det for et Forhold overfor Evangeliet, som jeg udviser før Troen? Er det ikke Vantro? Eller kan det være noget andet end Vantro, hvor der ikke er Tro?

Men hvad er det for et Evangelium, som de forkynder, der har villet indføre denne nye Lære? Det er et Evangelium, som hviler paa Menneskets Forhold, er betinget deraf. Ak, hvilket Evangelium er dette? Man kunde græde Blod ved Tanken paa den uigjennemtrængelige Mur, som de her reiser op mellem Synderen og Guds Naade. Har jeg andre Kræfter, medens jeg staar under Loven, end mine egne naturlige Kræfter? Har jeg andre Kræfter end „mit Kjøds Skrøbelighed"? Jeg har jo ikke endnu annammet Evangeliet, saalænge jeg ikke tror, har altsaa ikke endnu noget af det Liv, som tilflyder Synderen gjennem Evangeliet. Og en Lov, som kan levendegjøre, gives der ikke. Jeg er jo saaledes endnu i Døden. Hvorledes kan jeg da udvise noget andet Forhold end et Forhold til Død og Fordømmelse?

„O I uforstandige Galatere! Hvo har fortryllet eder, saa I ikke adlyde Sandheden, eder, hvem Jesus Kristus var malet for Øine, som om han var korsfæstet iblandt eder? Kun dette vil jeg vide af eder: Var det ved Lovens Gjerninger, I annammede Aanden, eller ved Troens Forkyndelse? Ere I saa uforstandige? Ville I, som begyndte i Aanden, nu fuldende i Kjødet?" (Gal. 3, 1 ff.)

Disse Apostelens alvorlige Ord til Galaterne har sin fulde Anvendelse paa dem iblandt os, som nu prædiker et andet Evangelium end det, han har prædiket. Det er et andet Evangelium, de prædiker. Det er ikke den fri Naade, det er ikke det ubetingede Evangelium, som prædikes af dem, der nu staar imod os. Hvad var det for et Evangelium, Paulus prædikede? Han har sammenfattet det i dette Ord, som vi finder i hans Brev til de Efeser Kapitel 2 Vers 4–6: „Men Gud, som er rig paa Barmhjertighed, har formedelst sin store Kjærlighed, med hvilken han elskede os, gjort os levende med Kristus, der vi endog vare døde i Overtrædelser og Synder — af Naade ere I frelste —, og med ham opreist os og sat os i Himmelen i Kristus Jesus." Den, som ikke er ganske blind, maa her kunne se, synes mig, at det ikke var noget ret Forhold fra vor Side, som bestemte Gud til at gjøre os levende med Kristus, men at det alene var hans egen store, uendelige Barmhjertighed og Kjærlighed. Ligesom den barmhjertige Samaritan fandt han os som sine Fiender liggende elendige og hjælpeløse og døende, ja hvad mere er, han fandt os „døde i Overtrædelser og Synder". Det var nok for ham. Bestemt til Forbarmelse af Jesu Kristi Blod og Død, tog han sig af os og

gjorde os levende, „der vi endog vare døde i Overtrædelser og Synder“, der vi altsaa var hans Fiender. O, lad os holde os fast ved denne Sandhed til Salighed! Lad os holde fast ved dette fri, ubetingede Evangelium, denne fri, ubetingede Naade! Lad os ikke gjøre en ny Lov af det Evangelium, som er kjøbt os med Guds Søns dyre Blod! Lad Naade være Naade, og Gjerning være Gjerning! Lad os ikke sammenblande de tvende Pagter, den fra Sinai og den fra Golgatha! Lad os holde dem fra hinanden! Thi de er saa forskjellige som Guds Gjerning og Menneskets Gjerning. Lad os tage til Hjerte Apostelens Ord i Rom. 6, 14.: „Thi I ere jo ikke under Loven, men under Naaden.“

„I ere under Naaden“, det skrev han til de kristne i Rom. O, lad os blive under Naaden! Lad os ikke atter bortbytte den nye Pagt med den gamle! O, lad os ikke gaa tilbage til Trældommen! Lad os huske paa, hvad Skriften siger: „Uddriv Tjenestekvinden og hendes Søn! Thi Tjenestekvindens Søn skal ingenlunde arve med den fri Kvindes Søn“ (Gal. 4, 30.).

Langfredag.

O hvilken Smertens Mand!
Paa Korset hænger han
Al Verdens Synd at sone
Og sig en Brud at krone.
Derfor han kom til Jorden
Og er en Frelser vorden.

Den Dag var mørk og lang
Og uden Frydeklang;
Thi Død og Liv de strider,
Og Gud og Mand sig vrider
I Helvedkval og Klemme:
„Min Gud, kan du mig glemme?“

Ja Langfredag, dit Navn
Det bærer i sin Favn
Det dybe og det høie.
Det svimler for mit Øie,
Uskyldighed maa lide,
For min Skyld maa han svide.

Men Langfredag, dit Navn
Er og en Himmelhavn;
Thi seierrigt det lyder:
„Fuldbragt!" og det betyder,
At Seieren er vunden,
At Vreden er forsvunden.

Guds Kirkeflok! Idag
Blev vunden vores Sag;
En anden gik i Vorgen
At frelse os af Sorgen,
At sætte os i Ære,
Der før laa i Vanære.

Derfor syng Seierssang,
Det lyder nok en Gang:
„Fuldbragt!" og det skal gjælde
Trods Synd og Satans Vælde.
De skal os ei antaste,
Vor Sag paa Gud vi kaste.

Men Skam os, om vi gaar
Forbi vor Jesu Saar
Og sætter Lid til andet.
Vor Tro er da forbandet
Og er ei Aandens Gave,
Som Guds Børn faa og have.

Men hviler vi deri,
At Sønnen har gjort fri
Os, som var stedt i Døden,
Da fra Langfredagsnøden
Vi salig kan indtræde
Til herlig Paaskeglæde.

Sheboygan, Wis., Mars 1888. O. Jonassen.

Lidt af hvert.

Af et Brev fra en Kvinde i en af vore Menigheder hidsættes følgende: Jeg tror fremdeles, som jeg har troet hele Tiden, at meget beror paa Misforstaaelser. Kjære, hvordan skulde det være muligt, at vore Prester skulde være saa taabelige, at de skulde tro, at Gud skulde tage noget Hensyn til mit Forhold? Jeg finder intet andet end Synd og ondt i al min Gjøren og

Laden. Mine bedste Gjerninger, min Gudstjeneste, min Bøn — alt er af Synden saa besudlet og besmittet, at skulde Gud tage nogetsomhelst Slags Hensyn dertil, da blev jeg aldrig frelst. Thi om jeg kunde synes, jeg havde gjort noget godt, saa naar jeg nærmer mig min Gud, da har jeg ikke andet at komme med end: „Ak Gud, vær mig arme Synder naadig!“ Ville Gud af sin store Naade og Barmhjertighed hjælpe mig til at leve og dø i den Tro, som jeg har lært fra Barndommen af! Ved Guds store Naade tror jeg nu som før, at jeg af Naade for Jesu Kristi Skyld alene bliver salig. Og jeg tror som før, at jeg af min Styrke eller Fornuft hverken kan tro paa Kristum eller komme til Kristum min Herre, men det er den Helligaands Gjerning.

Langfredagsbøn for Israel. Vi minder om den Bøn, som den gamle latinske, den middelalderlige og den nærværende romerske Kirke bad og endnu beder hver Langfredag for det jødiske Folk: „Lad os ogsaa bede for de vantro Jøder, at vor Gud og Herre maatte borttage Dækket fra deres Hjerter, saa at ogsaa de erkjender Jesus Kristus vor Herre. Almægtige, evige Gud, du, som end ikke støder den jødiske Vantro tilbage fra din Barmhjertighed, hør vore Bønner, som vi frembærer for dette forblindede Folk, at de maatte erkjende dit Lyses Sandhed, som er Kristus, og saaledes udrives af sit Mørke.“ (Knia. „Luth. Kirketid.“)

Opraab til Skolelærerne i den norske Synode.

Paa det sidst afholdte Kirkeraadsmøde i Minneapolis blev det besluttet at oprette et Skolelærerseminar og at anlægge det i Sioux Falls. De Betingelser, som Kirkeraadet stillede, nemlig at Sioux Falls By tilveiebringer 10000 Doll., vil blive opfyldte. Det er altsaa nu med Guds Hjælp sikkert, at vi faar et eget, selvstændigt Skolelærerseminar. Det, som I Lærere saa længe har ønsket og bedet om, og som en Del af eder har stræbet om, det, som for Tusender af Forældre har staaet som saa saare nødvendigt at faa igang, og det, som Kristenfolket i vort Samfund sætter saa store Forhaabninger til, hvad vor Kirkes Bestaaen angaar, det skal nu virkeliggjøres. Vort Samfund vil nu oprette et eget Skolelærerseminar. Vi har derfor alle meget at takke Gud for. Lad os nu vise vor Tak, lad os nu vise, at det er oprigtig ment altsammen, lad os nu som Mænd med Kristendom i Hjertet og med Vilje til at gjøre endnu mere for Kristendommens Sag, end vi hidtil har gjort, fuldføre det, som Kirkeraadet efter Synodens Opdrag har begyndt. Lad os, kjære Lærere, nu beslutte os til at tage det tungeste Arbeide af Kirkeraadets Skuldre med Hensyn til vort Skolelærerseminar. Kirkeraadet har meget at tænke paa og meget at bestille, og man kan vel med Billighed forlange, at Lærerne nu fortsætter og gjør Arbeidet færdigt; man kan vel med Billighed forlange, at vi yngre nu tager fat og arbeider med. Denne

Sag er af den Beskaffenhed, at den trænger Arbeide og Interesse; det er vor Mening, at der i vor Synodes Historie ikke ofte er fattet Beslutninger, som er af saa stor Vigtighed og Betydning som Oprettelsen af denne Skole; derfor trænges nu ogsaa de interesserede Kræfter og Arbeide. Tænk, efter disse mange Forstyrrelsens Aar, efter de mange Sorger, vi har havt, nu med Hjerte og Sjæl at kaste sig over dette store Arbeide! Kunde vi nu ikke ved Siden af de mange andre Gjøremaal for vort Samfunds Læreanstalter ogsaa med al vor Kraft tage fat paa dette Fredsarbeide? Burde I Skolelærere ikke rigtig tage i nu? Vi stoler paa eder; Samfundet sætter nu sit Haab til eder; Folket venter nu paa, at I tager fat.

Vi undertegnede henvender os derfor i Guds Navn til eder alle og beder eder indsamle et lidet Pengebidrag til Skolen. Her i Sioux Falls vil vi kunne skaffe 10000 Doll., Byggetomt iberegnet; men forat Bygningerne kan blive fuldt færdige snarest muligt, trænges mere. Vi burde nemlig sætte os det Maal at have vor nye Skole gjældfri. Det kan vi, dersom vi vil; dersom alle vil gjøre lidt, da vil det hverken tage lang Tid eller meget Arbeide at skaffe det fornødne. Det kommer an paa Viljen. Vi har al Grund til at tro, at er der noget, Folk virkelig har Lyst til at ophjælpe, saa er det Skolelærerseminariet. „Bare Ungdommen kunde oplæres!" „Hvorledes skal det gaa vore Børn, dersom vi ikke skaffer dem Undervisning i Guds Ord?" Dette hører man allevegne, ikke blot østover, men ogsaa her i Vesten. Her i Sioux Falls samlede vi omtrent 5000 Doll. paa fire Dage. Vistnok er Sioux Falls specielt interesseret i at faa Skolen; men burde Kristenfolket rundt omkring være mindre interesseret? Nu staar vi ved Maalet, det længe ønskede Maal; nu har vi Udsigt til at faa grundlagt et godt Lærerseminar, og nu har vi Haab om, at Religionsskolen trindt omkring i Menighederne derved kan komme paa en bedre Fod. Altsaa nu frem til Arbeide for Kristenlivet, frem til Arbeide for denne Skole! Vi føler os forvissede om, at I vil møde Velvillighed overalt, hvor I beder om Bidrag. Vi kan høre Hundreder, ja Tusender af Fædre og Mødre og ligesaa mange unge Mænd og Kvinder i vort Samfund sige: „En Dollar til Skolen i Sioux Falls? Ja, gjerne! Vi kan vist ikke bruge den Dollar til noget bedre." Vil I efterkomme denne Opfordring og samle til vort vordende Skolelærerseminar? Gjør det; gjør det for Jesu Kristi Skyld, for Børnenes Skyld, for Kirkens Skyld! Bed ikke om store Summer, men bed om 25 Cents, om 50 Cents, om en Dollar; mange smaa Stene danner en stor Mur, og mange Hænder bygger Byen. Naar I alle vil gjøre noget og rigtig oparbeide Sagen, vil det nok gaa godt altsammen.

Vær saa snild at sende de indsamlede Penge til Synodens Kasserer, Hr. G. O. Rustad i Decorah, Iowa. Eders i Ærbødighed

L. O. Lillegaard, Calmar, Iowa.
H. B. Thorgrimsen, Sioux Falls, Dak.

Svar paa de unge Kvinders aabne Brev
i Kirketidenden Nr. 9 fra Vor Frelsers Menigheds Ungdomsforening i Minneapolis.

Kjære Søstre!

Med megen Interesse hørte vi eders Brev oplæst ved vort sidste Møde. I har gjort Begyndelsen til et stort Arbeide i vort Samfund, om nu de unge inden Samfundet vil følge Eksemplet; og vor Forening fattede enstemmig den Beslutning, at saasnart den blev færdig med det Arbeide, som den for nærværende har sat sig som Maal (og dermed haaber vi at blive færdige om en kort Tid), vil den tage fat paa Arbeidet for vort nye theologiske Seminar.

Lad os unge inden Samfundet nu løfte i Flok. De ældre har gjort Rydningsarbeidet og har slidt tungt; de har ofret sin Kraft i Arbeidet for den kommende Slegt. Medens de har bygget op, har andre sat sin Ære i at rive ned; men de har ikke opgivet Haabet eller tabt Modet; thi Herren har vist dem, at han har fundet Behag i deres Arbeide.

Unge Venner rundt om i vort kjære Samfund! Lad os ikke være med i at skuffe dem i deres Forhaabninger, lad os glæde deres Hjerter ved at vise, at vi elsker det Arbeide, de har gjort for os, og lad os nu alle som en lægge Haanden paa Verket. Vi bør ikke for bestandig stole paa de ældre. Elsker vi Herrens Ord og Guds Kirke, har vi ingen Tid til at lægge Hænderne i Skjødet, medens Kirkens Fiender overalt er vaagne og i Virksomhed, og kun nogle faa trækker sig tilbøde for at kjæmpe Herrens Krige og bygge op Zions Mure.

Paa Foreningens Vegne

Susanna Arntsen, Sekr.

Kirkekronike.

Amerika. Past. J. N. Fjeld er ifølge en Beretning i „Skandinaven" for forrige Uge efter længere Tids Sygdom død i sit Hjem i Black Earth, Wis., den 12te Mars og blev begraven den 16de. Han kom i 1860 til Amerika, blev prøvet og funden dygtig til Prædikeembedet af en af den norske Synodes Formand udnævnt Komite, hvorefter han blev ordineret paa Kald fra Vermont og annekterede Menigheder. Sidste Høst udtraadte han af den norske Synode. Han var født i Valders den 18de Oktbr. 1818.

— „Er Paven Herskereendog her i de Forenede Stater og Chicago?" Under denne Overskrift finder vi i „Skandinaven" for 14de Mars en Beretning, som danner et værdigt Sidestykke til, hvad vi nedenfor beretter fra Tyskland. En bekjendt Amerikaner, heder det, Past. Dr. Fulton, ankom til Chicago for at holde en Del Foredrag over Pavedømmet, ligesom han allerede har gjort i flere af de østlige Byer. Saasnart han kom, satte Katholikerne alt i Bevægelse for at hindre ham i at udføre sit Forehavende. Methodist- og Baptistpresterne tog sig af ham og laante ham en Kirke, hvori han holdt et

Foredrag; men adskillige katholske Urostiftere havde indfundet sig og søgte at forstyrre Mødet. Det fandtes derfor mindre pasende at fortsætte med at holde Foredragene i en Kirke, og en Sal blev leiet for Mandag Aften (5te Mars?). Men i sidste Øieblik forbyder Politichef Hubbard Mødets Afholdelse, forbi det „kunde forvolde Blodsudgydelse". En Politistyrke blev sendt hen til Salen for at hindre en Samling af Mennesker, og Enden blev, at Dr. Fulton maatte forlade Byen med uforrettet Sag.

Sverige. Biskop Dr. Gustav Daniel Bjørck døde den 3dje Januar sidstleden. Han var født i Gøteborg 1806 og blev i 1856 Biskop i sin Fødeby, i hvilket Embede han blev til sin Død. I nogle Mindeblade over ham, som delvis er optagne i „Luth. Ugeskrift", heder det: „Han var en skriftlærd af Guds Naade, oplært til Himmeriges Rige, en modnet Vismand med Barnets ydmyge Enfold, en Lærernes Lærer, en Hyrdernes Hyrde, de nødlidendes hengivne Hjælper, de betryktes Husvaler, en Prest efter Guds Hjerte, som har stiftet rig Velsignelse i Herrens Menighed ved, hvad han var, og hvad han virkede i sin Krafts Dage, og maaske ikke mindst ved den trofaste Bøn og Forbøn, som i hans senere Aar Dag og Nat var hans Gjerning i det forborgne, efterat de synkende Kræfter ikke længere tillod ham nogen anden Virksomhed. Det var en Beden, som ikke forstummede førend i Døden, og som nu er gaaet over i den evige Lovsang for Guds Throne. Hans Minde skal fremdeles leve iblandt os til Velsignelse."

Tyskland. En høist betydningsfuld og lærerig Erfaring. Wupperdalen i det vestlige Tyskland har i lange Tider været berømt for sin Befolknings Fromhed og kristelige Alvor. Den er beboet af baade Lutheranere og reformerte, som begge var faste i sin Bekjendelse og levede i et godt og fortroligt Forhold til hverandre. Nu skrives der derfra, at det ser ganske anderledes ud end før. Man har nemlig troet at kunne gjøre Tilstanden endnu bedre, end den var, ved at indføre den preussiske „Union", som bestaar i, at Lutheranere og reformerte skal udgjøre et Samfund og saaledes glemme de Bekjendelser, som adskiller dem. Men Følgen deraf er bleven, at det kirkelige Liv er dødt, medens det før var meget friskt. Nu kommer endnu noget andet til, nemlig at i samme Grad, som Bekjendelserne blev afsvækkede, steg den romerske Kirkes Magt. Rom frygter ikke „Unionen"; thi denne arbeider Pavemagten i Hænderne. Roms sterkeste Modstander er den faste, paa Bekjendelsen staaende lutherske Kirke. Disse Erfaringer kaster et klart Lys ogsaa over meget af det, som foregaar i Amerika. („Aug.-och Miss.")

— En Prest Thümmel havde i et lidet Skrift angrebet Pavedømmet og kaldt Paven Antikristen. Han blev anklaget derfor. Da Processen i Januar kom for Domstolen i Kassel (som siden 1866 hører til Preussen), fordrede Regjeringsadvokaten en Straf af 9 Maaneders Fængsel for Thümmel og 2 Maaneders Fængsel for Skriftets Forlægger. Han sagde bl. a.: „Den anklagede beraaber sig paa Luther. Men man maa lægge Merke til, at Luther levede for 300 Aar siden, og at siden den Tid Sederne, Tonen, Smagen o. s. v. har forandret sig. Hvis Luther levede nu og vilde sige og skrive det samme,

som han dengang gjorde, saa vilde han utvilsomt blive dømt efter Straffelovens § 166....Men saa siger den anklagede: Det staar i de symbolske Bøger, og paa dem er jeg forpligtet. Her er imidlertid ligeledes den Indvending at gjøre, at disse Skrifter er forfattede for 300 Aar siden. Den anklagede havde Lov til paa en Maade, som bare holder sig til Sagen selv, at omtale Messen; men de Angreb, han har gjort paa den, er en Forhaanelse af en Institution i den katholske Kirke og derfor strafbare efter § 166. Forhaanelsen af den katholske Kirke ligger deri, at han kalder den Antikristens Kirke." Domstolen anerkjendte vistnok ikke alt, hvad Regjeringsadvokaten havde paastaaet, men dømte dog Presten for disse Udtryks Skyld til 6 Ugers og Forlæggeren til 10 Dages Fængsel. („Der Lutheraner".)

Europa. Om Bibeludbredelsen i Europas katholske Lande meddeler „Der Lutheraner" efter et Bibelselskabs Beretning: Udbredelsen af Bibler i Østerrig viser den glædelige Tilvekst af 200788 Eksemplarer mod 153714 i Aaret 1884. Dette har meget at sige, da Udbredelsen i høi Grad hindres af den katholske Kirke, som gjør det meget vanskeligt for Kolportørerne at faa Øvrighedens Bevilgning til sin Gjerning. I Tyrol, hvor det britiske Bibelselskab ligefrem blev forjaget, kunde man kun uddele 80 Eksemplarer. Ogsaa i Galizien, hvor Befolkningen bestaar af Katholiker og Jøder, var der haarde Indskrænkninger, og fra 7394 i 1884 gik Tallet ned til 6682. I Ungarn derimod fik Kolportørerne sine Bevilgninger direkte fra Ministeriet, som med megen Beredvillighed meddelte dem, og der steg det høie Antal af 44501 i det foregaaende Aar til 54566. Jo sterkere Foragten for Kristi Kirke er, desto mere blomstrer Bibeludbredelsen. Et Eksempel herpaa er Frankrig. I dette Land betegnes nu Kristendommen af selve Kultusministeren paa Embeds Vegne som en Overtro. Og de katholske Prester tilbagebetaler i de Huse, hvor de finder Bibler eller Nytestamenter, de for dem betalte Penge, tager Bøgerne med Ildtænger for ikke at besmitte sine Hænder med Kjættergods og kaster dem paa Ilden. Dette er den haarde Jordbund, hvorpaa Bibelselskabet, trængt fra alle Sider, har at gjøre sit Arbeide. Men med hvilken Velsignelse kroner ikke Herren denne sin Gjerning! I Aaret 1884 havde det britiske Bibelselskab en Afsætning af 133867 Eksemplarer, 1886 af 162000. Kaster vi et Blik paa Katholicismens Arne, Italien, Spanien, Portugal, saa betegnes Fremgangen der ved følgende Ord udtalte i 1885 af en britisk Agent: „Det har behaget Gud at velsigne Bibeludbredelsen rigeligere end nogensinde." Den udgjorde i 1882 58000, 1883 63000, 1884 80938, 1885 95,679 Eksemplarer. Der gives i det italienske Sprog ingen Bog, som Aar efter Aar finder flere Kjøbere end den hellige Skrift. Kolportører udbreder den over det hele Land, ogsaa til Steder, hvor endnu ikke paa flere Aar nogen Prest vil naa hen. I Spanien er Afsætningen stegen fra 50486 til 55640 Eksemplarer, i Portugal fra 5873 til 6524.

Modtagen Gave.

Herved erkjendes modtaget fra Past. Chr. Treider i Chicago som Gave til Luther-College Bibliothek følgende af ham nylig udgivne Bøger: 1) Bibelsk Naturhistorie; ved J. W. Borchsenius, A. M. 2) Mænd og Kvinder i Bibelens Lande; ved samme Forfatter. 3) Haandbog i Bibelens Geografi; ved samme Forfatter. 4) Seder og Skikke i Bibelens Lande; ved Past. J. M. Freeman; oversat ved O. M. Petersen. Hjertelig Tak!

Decorah, Iowa, den 16de Marts 1888. Chr. Næseth,
Bibliothekar.

Indkomne Bidrag.

Til Lærerlønskassen: Ved Ole Næseth, Glenwood, Iowa, fra Alf A. Næss, Utica, Wis., $2; ved A. Danielsen, Crookston, indsamlet af ham selv $6 (O. E. Bergland, Crookston Mgh., $5, Henry Gilbertsen $1); ved J. E. Tarvestad indf. i Decorah Mgh. $8 (ham selv, K. Thompsen og David Lee hver $1, O. P. Thompsen $2, Carl Olsen $3); ved Past. J. Bergh $55.50 (Sacred Heart Sogn af Vor Frelsers Mgh.: H. A. Paulsen, O. T. Ramsland, Nellemo Bros., Scholl & Listerud og J. Bergh hver $2, Sven & Sten Kollien $1.75, C. T. Kleven $1.50, Tov. Kollien $1.25, Jens Thompsen, O. Hill, A. Ogaarden, T. H. Boldstad, P. F. Wallstrøm, P. Dotseth, A. Riise, Hans P. Evje, Julius Goli, H. Tomli, A. Tomli, J. Thorstad, E. O. Lybers, O. Hansen, E. Kjørven, N. Braaum, E. S. Gundersen, J. Stensrud, S. Millesten, H. Aarnes, G. Aarnes, Peder J. Kattum, A. Samuelsen, A. O. Gjerde, F. Strand, Halgrim Thostensen, P. Johnsen, Ole Kneftang, J. Haug, E. E. Hagen og Amund Hagen hver $1, K. Gjevne og P. Dusterud hver $0.50, Renville Mgh.: H. Lee, L. E. Lien, L. Pedersen, J. H. Dale, D. Benson, P. Pedersen, K. Karlsen, J. O. Dahle og S. N. Olsen hver $1); ved Pastor K. Bjørgo Offer fra Wabena Mgh. $8.45; fra Pastor M. Borge $5; ved Pastor St. S. Reque $16.75 (Spring Grove: Ole T. Skotland $5, Nils O. Onsgaard $2, Wilmington: Ole Øfstedahl $2.50, Nils Hefte $2, Gut. Tyrebakken, Nils Sæland og Ole Engen hver $1, Ole O. Hefte, Johan Aas, Andr. Haugstad og Mik. Grangard hver $0.50, And. Bjertnes $0.25); ved K. Kroken (gjennem Past. B. J. Muus) fra J. P. Urnæs $1; ved Past. C. Wulfsberg indsamlet ved John L. Hopperstad i Lincoln Mgh. $10.50 (Ole A. Albertson, Jacob Gabrielson, O. E. Shervan, L. P. Andersen og J. J. Johnson hver $0.55, A. P. Andersen $0.50, H. A. Albertson, N. O. Brenne, J. O. Linde, H. Halvorson og E. Seim hver $1.10, L. J. Hopperstad $0.65, E. N. Vangsnes $0.25, A. J. Hopperstad $0.85); ved Past. C. F. Magelssen fra Sheboygan Mgh. $9.75; tilf. $122.95.

Til trængende studerende: Ved Pastor M. Borge $10 (ham selv $4, M. Steeneley $3, Mrs. C. Lyse $1, K. Leite $2 [bestemt til Student M. J. Sværen]); ved Past. J. Norby fra Lee Co. Mgh.s Kvdf. $48, at deles lige mellem Studenterne G. S. Breivik og P. K. Mellang i Madison; tilf. $58.

Til Indianermissionen: Ved Pastor J. Bergh fra Rumedals Kvdf. i Rock Dell $14; ved Lars L. Kloster, Castalia, Ia., $4 (hans Børn, Amund, Anna, Ingeborg og Jensina L. Kloster, hver $1); tilf. $18.

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Past. O. Løkensgaard fra Bergens Mgh.s Kvdf. $30; ved Past. O. A. Mellby Offer i Nordre Wasieca Mgh., Minn., $18.50; tilsammen $48.50.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. J. A. Ottesen $99, hvoraf (Vekselgebyr, $0.45, fratrukket) til Synodekassen $25 og $73.55 at deles lige mellem Lærerlønskassen og

trængende studerende (Past. J. A. Ottesen $25, Ole L. Bolstad, Liberty, $5, Hans L. Aaby, Liberty, $2, Tjostolv Tollessen, Østre Koshkonong, $5, indsamlet ved K. K. Teigset, Østre Koshkonong, $6, do. ved Aslak Juve, Vestre Koshkonong, $5, do. ved Michael Fliseram, Vestre Koshkonong, $16.50, do. ved O. P. Sverrig, Vestre Koshkonong, $10, do. ved N. M. Erdall, Liberty, $9.50, do. ved Lars Funnebø, Liberty, $15); ved Past. H. A. Preus fra ham selv $20 at deles lige mellem Lærerløns- og Synodekassen; ved Past. H. J. G. Krog fra North Rush River Kods. $18 at deles lige mellem Indianermissionen og det nye theol. Seminar i Minneapolis.

Rettelse. I Nr. 10 S. 160 Linje 9 fra oven staar: „Kristen Johnsen 1 Sæk Hvede", skulde være: „Kristen Johnsen 1 Sæk Hvede og 1 Sæk Havre"; sammestedss Linje 9 fra oven staar: „hver 2 Sække Hvede", skulde være: „hver 2 Sække Havre".

Decorah, Iowa, den 22de Mars 1888. G. O. Rustad.

Ledig Skolelærer- og Kirkesangerpost.

Utica Menighed, Crawford Co., Wis., ønsker en dygtig og kristeligsindet Religionslærer og Kirkesanger. Skoletiden er 8 Maaneder om Aaret, Løn 90 Cents pr. Skoledag med Kost og Logis i Skoletiden. Som Kirkesanger har han 25 Doll. aarlig samt Offer i Høitiderne, og hvad der ellers maatte tilfalde ved ministerielle Forretninger. Der sees paa Duelighed i Sang. Ansøgninger med Vidnesbyrd for Duelighed og kristelig Vandel sendes til Rev. J. G. Nilsen, Rising Sun, Wis., indtil Udgangen af Mai 1888.

Prestekraver.

Paa nye Prestekraver modtages Bestillinger, og gamle opsættes af Miss Marie Sivesind, Washington Prairie P. O., Iowa.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 6. April 1888. { Nr. 14.

Hvor er Materialet for den underlige „Guds Bolig i Aanden"?

(Indsendt.)

III.

Men naar Læren, saadan som den staar paa Papiret eller blot i Forstanden, ikke er Materiale for denne underfulde Bolig, da kan langt mindre den menneskelige Aand være det; thi Erfaring har stadfæstet, at den kan opløse det skrevne i nokfaa klare Tankebestemmelser, selv om den i Bund og Grund er fordærvet ved Synden. Den eneste Maade, hvorved den tænkende Aand kan blive benyttet i Bygningen, er, at den renses og helliges ved ham, der ved sin Menneskevorden udjevnede den gabende Kløft mellem Gud og os. Men under alle Omstændigheder maa det gamle nedbrydes; ikke i den Forstand, at det forbigaaes eller bortskaffes (thi det er en Grundregel, at Naaden ikke tilintetgjør Naturen, men forbedrer den); men alt maa dog gjennemgaa en grundig Ildprøve. Det gode, sande og skjønne, som altsaa bliver tilbage efter den store Smeltning ved Kristi Fremtræden og Aandens Virksomhed, kan alene benyttes, hvis „Jerusalems Mure" skal bygges og blive Gud til Ære. Ligesom Kristus kaldes og er en „smeltende Ild", saaledes kaldes den Helligaand „en Aand, som dømmer, og en Aand, som optænder en Ild", hvilket antyder denne Sondring, naar det gjælder Materiale for den underlige Bolig i Aanden.

Det fortælles, at den forrige Tids Krigsbytte maatte først udstaa en grundig Renselse, førend det blev taget i Brug af Seierherren; alt Træverk maatte vaskes, og alt Metal maatte gjennem Ilden. Ligeledes skulde Erobrerne udrydde alt, som havde Aande, baade af Mennesker og Kvæg, og hvis de lod noget leve, blev det til en Snare. Da en var ulydig i saa Henseende, blev Kongeriget taget fra ham. Dette har sin rigtige Anvendelse paa Mennesket, der er skabt, gjenløst og helliget til at blive indført i Bygningen af „levende Stene".

Uagtet Menneskeaanden er tænkende, kan den alligevel være opfyldt af sanselige Begjærligheder eller urene Sindsbevægelser; men disse maa udryddes; thi det er ikke nok dermed, at vi er retfærdiggjorte, vi maa ogsaa blive helliggjorte og tragte efter at blive „ustraffelige i Hellighed". Hvis ikke alle urene Lyster dræbes, tabes baade den kongelige og prestelige Værdighed; vi mister Mod og Magt til at gjøre en voldsom Indtrængen i Guds Rige, og vi mister Kongedømmet, som vi har faaet i Daaben. Helliggjørelsen er derfor saa betydningsfuld, at hvor den udebliver, ophører ogsaa den engang ved Troen tilregnede Retfærdighed eller Syndsforladelse; men „hos dig er Forladelse, paa det du maa frygtes". For at antyde, hvor vigtig Helliggjørelsen er for det kristelige Livs Bevarelse, har Apostlene paa flere Steder sat den før Retfærdiggjørelsen, medens dog Helliggjørelsen maa følge efter; thi Træet maa jo plantes, førend det kan bære Frugt. Paulus siger: „Gud udvalgte os af Begyndelsen til Salighed i Aandens Helliggjørelse og Sandheds Tro" (2 Thess. 2, 13.). Her staar Sandheds Tro efter Aandens Helliggjørelse, skjønt den dog maa være først. Petrus siger: „Udvalgte efter Gud Faders Forudviden i Aandens Helliggjørelse til Lydighed og Renselse ved Kristi Blod" (1 Petr. 1, 2.). R e n s e l s e n v e d K r i s t i B l o d maa dog gaa foran L y d i g h e d og A a n d e n s H e l l i g g j ø r e l s e; men det er som paa flere andre Steder sat saaledes for at vise Nødvendigheden af at tragte efter Hellighed, der driver og skynder til Selvfornegtelse og Verdens Forsagelse. Thi ligesom Mennesket ikke skal stanse blot ved Kristi Lydighed, der er og bliver Salighedens Grund, men maa selv eie og besidde denne Lydighed i sit Hjerte, saaledes betyder Guds Forudviden ikke blot hans nøgne Viden, men indbefatter hans evige Pagt med sin Søn og hans Testament til Menneskene. Den nøgne Viden kan f. Eks. være hos et Menneske uden Kjærlighed, men aldrig hos Gud, hvis egentlige Væsen er Kjærlighed; og dersom nogen vil dvæle ved hans Forudviden alene og ikke tænker paa eller bøier sig hen til hans kjærlige Vilje, da river han en Egenskab ud af Guds Fuldkommenheder og vil udstykke hans uadskillelige Væsen. Da Luther fik tro, at Guds Retfærdighed, Hellighed og Kjærlighed var bleven hans virkelige Eiendom, „gjennemløb han Skriften og førte det abstrakte hen paa det konkrete — Retfærdigheden paa den retfærdige —, og han kjendte sig som født paany og gaaet ind ad Paradisets Porte".

Vel har Gud ved sin begyndende Kjærlighed og Dragelse i Lov og Evangelium arbeidet paa vort Hjerte og gjort det flydende for at sætte sit retfærdiggjørende Stempel derpaa; men han vil fremdeles med sin efterfølgende og iboende Kjærlighed gjøre det lydigt og „gyde det i sin Lærdoms Form", saa at vi pryder hans Lære. Men hvis

vi skal forblive „sunde i Troen", da maa vi lære at gjøre en klar Forskjel mellem Troens eller Kristi tilregnede Retfærdighed og et helligt Levnets Retfærdighed; thi medens den første er vor Saligheds Grundvold og bliver i Evighed fuldkommen, saa er den anden ufuldkommen, selv om den er oprigtig; men det duer ikke at stole paa sin Retfindighed og Oprigtighed, især naar vi er i Anfegtelse og Dødsnød. Naar det derfor heder om Kristus, at „han skal regjere midt iblandt sine Fiender", da betyder det, at han vil herske i vore Hjerter og undertvinge sig de mange Fiender, som er der. Derfor maa den gamle Adam knuses hver Dag, saa at de herlige Ting, som er foregaaede udenfor os, og som er aabenbarede for os i Ord og Sakrament, bliver aabenbarede og forklarede for det indre Menneske. Der maa være en stedsevarende Øvelse. Det haarde Stenhjerte maa atter og atter knuses, og da er der Haab om, at Oljen trænger ind, medens den ellers bliver udenpaa, hvilket ikke bliver til indre Fred, men hellere til Strid; og den Mening tør ikke være saa ugrundet, at dersom vi alle havde „jaget efter Hellighed", efterat vi var tagne i Pagt med Gud i Daaben, hvor vi blev døbte til hans Død eller til at dø med med ham, d. e., afdø fra Synden, — da skulde der ikke have reist sig saa mange nysigne Spørgsmaal, der kun føder Strid.

Som levende Stene lægges vi altsaa i Bygningen, hvilket er det samme som Kristus forklaret i Sjælens Grund efter sin dobbelte Virksomhed til Retfærdighed og Helliggjørelse, og dette bringer hans Gaver ud i alle Sjælens Kræfter: Lys i Forstanden, Kraft i Viljen, og fylder Hukommelsen med ukjendte Skatte. Men nu gjælder det, at man ikke bliver saa indtagen i Gaverne, at Giveren glemmes. Men denne Opbyggelse foregaar ikke med stor Larm, hvilket er forbilledlig antydet saavel ved det Alter, hvorpaa der ikke skulde komme noget Hugjern, som ved Salomons Tempel, hvortil Stenene paa Forhaand maatte beredes. Samme Stilhed ved det aandelige Tempels Opførelse har Augustinus omtalt, naar han siger: „Min Gud, jeg vil gjøre en Akkord med dig: lad mig dø, at du kan leve i mig; lad mig tie, at du kan tale; lad mig hvile, at du kan virke."

Men er det saa, at mit eget jeg skal dø, tie og hvile, paa det at Gud kan leve, tale og virke, da er det ikke bare den sanselige Overmagt, som skal afskjæres, men ogsaa den sedelige Kraft, for saa vidt som den ikke er „ovenfra, men jordisk, sanselig og djævelsk", altsaa aabenbarer sig i Gjenstridighed og Pukken paa stor Visdom. Forstandens Klogskab, der er tilbøielig til at lade Viden gaa foran Tro i Guds Riges Hemmeligheder, og Viljens Ulydighed med de urene Sindsbevægelser kan ikke faa Plads i denne Bygning. Den Visdom, der ligger i Skjul, er ikke altid kjendt selv for den,

der besidder megen Kraft og Dygtighed i sedelig Henseende. „Herre, lad mig tabe alt, at jeg kan finde alt", har en Kirkelærer sagt.

For at faa den sande Visdom og forborgne Kraft maa vi indplantes i Kristus paa en saa virkelig Maade, at vor Viden, Villen og Følen er med; thi den, som ikke ved, hvad han vil, ved overhovedet ikke noget, og det samme kan siges om Følelsen eller de rene Bevægelser i Sindet. Alt kommer an paa, om Livets Træ er plantet i vort Hjerte. Men ligesaa lidt som vi ved, hvorledes vi blev fødte og saa Dagens Lys, ligesaa lidt ved vi, hvordan vi i enhver Henseende blev fødte paany og førte ind i Naadens Rige. Er det ene et Underverk, at man bliver draget frem af den skjulte Forborgenhed og kan modtage Næring ligesom i en ny Verden, da er det endnu større Under ved en ny Fødsel at opstaa i et nyt Rige, hvorom vi medrette kan sige: „Salig er den, som æder Brød i Guds Rige." Men ligesom vi ikke straks havde fuld Bevidsthed, da vi blev fødte, men fik den først efter kortere eller længere Øvelse, saaledes har man heller ikke straks en klar Erkjendelse i aandelige Ting, men den maa ved mange tildels bitre Erfaringer udvikles. Det er ikke altid, man med Vished ved, om Retfærdiggjørelsen er indtraadt, og især i Anfegtelse. En høitstaaende Lærer i Kirken har sagt: „Synderens Gjenfødelse er saaledes noget ganske andet end hans Retfærdiggjørelse. Ved denne bliver han en anden for Gud, ved hin en anden i sig selv." For at naa frem til større Klarhed og Vished om Livet i Gud maa man arbeide paa sin Sjæls Saliggjørelse, og en saadan bliver sat over fem eller ti Stæder, d. e., hans Erkjendelse bliver forøget i samme Mon, som hans eget underkues efter hint Ord: „Hvo som har, skal gives, men hvem som ikke har, skal fratages endog det, han synes at have." Denne Visdom bestaar ikke saa meget i at kunne forklare alt, men hellere i at blive greben af en hellig Beundring, der som oftest skaffer Erkjendelsen ny Drift. En hellig Forundring driver mere til Tragten efter Lys end den menneskelige Kundskab, der ofte giver sig tilkjende i at ville skjønne og forklare alt.*) „I min Betænkning optændtes en Ild", men denne Ild, som ikke er „fremmed", men bevirket ved Helligdommens Glød, brænder helst paa Enfoldets Alter. Den hellige Lampe skinner, medens Takofferets Røg ikke henveires af egne Meninger.

For altsaa at kunne blive „Kristi Legeme og Lemmer" maa vi

---

*) Naar f. Eks. to Personer forundres over Naturens Storverker, ligeoverfor hvilke deres Forstand i flere Henseender maa staa stille, og en af dem vil forsøge at nævne nogle Stjerner ved Navn samt forsøge at forklare deres Gang, da vil denne kanske ikke nyde saa godt af dem som den, der fryder sig i deres Lys og Bevægelse. At se op til ham, der har alle disse Verdener i sin Haand, er som oftest bedre end de nøiagtigste Beskrivelser.

fødes, hvilket ikke sker uden alvorlige Fødselssmerter. Her bliver det derfor af stor Betydning at have personlig Erfaring om disse for at kunne fremkalde dem hos andre; heller ikke bør de ubetænksomt fordrives ved at tale om alle mulige Ting med Hensyn til Lærens Renhed eller dens vildfarende Opfattelser; thi de fremmes ikke ved lærde Fremstillinger, men kan blive en Overgang til Liv ved den „Helligaand, der gjør det ved sin Naade, at vi baade tror Guds Ord og lever et helligt og gudeligt Liv". Derved indlemmes man paany i dette vidtstrakte Legeme, hvortil Kristus er Hoved, og kommer ligesom ind i en ny Verden, hvor Sjælen næres ikke med „haard Føde", der kun er for dem, som har „øvet Sans", men hellere med Kjærlighed og Lys, der er langt ophøiet over alle Modsigelser. Her kommer det derfor meget an paa en stadig Øvelse. Ligesom det virkede tilfredsstillende paa Sindet at blive bestænket med kjølende Vand efter at være dømt fri for Spedalskhed, saaledes giver Blodbestænkelsen i Daaben og Evangeliets Prædiken en glad Samvittighed. Man kjender sig optagen til Barnekaar og har saaledes faaet den sønlige Udkaarelses Aand, der indgyder Tillid og Frimodighed til at „træde frem med et sanddru Hjerte i Troens fulde Forvisning, ved Bestænkelsen rensede i Hjerterne fra en ond Samvittighed og aftoede paa Legemet med rent Vand". Paa Grund af Syndens og Vantroens Besmittelse er det derfor høilig fornødent at foretage idelige Renselser. Der er jo altid noget, som maa aflægges, og noget, som atter maa iføres. Paa samme Tid som Kristus straffer Sønderlemmelsen af det nye i Lignelsen om den „nye Klud", har han straffet Bibeholdelsen af det gamle i Lignelsen om den „nye Vin". Den gamle Synagoge eller den jødiske Kirke blev forstyrret, førend det nye Tempel „i Aand og Sandhed" blev oprettet. Og ligervis som det gamle Testaments Hylster brast for at give Plads for den nye Pagts Blomster og Frugt, saaledes skal den nuværende Husholdning vige for det, der skal finde Sted paa den nye Jord, naar det skal lyde: „Se, Guds Paulun er hos Menneskene, og han skal bo hos dem, og de skulle være hans Folk, og Gud selv skal være med dem og være deres Gud."

Nogle Bemerkninger om Antagelse af Klagemaal. 1 Tim. 5, 19.

„Sandt er det" — siger Dr. Luther — „vi skal leve med vor jevnkristen saaledes, at naar vi ved om en Synd hos ham, som endnu er hemmelig, saa skal vi tildække den, saaledes som jeg gjerne vilde, at man gjorde mod mig (Matth. 7, 12.). Men er det aabenbart,

saa hver Mand ved det, og det ikke længere kan blive skjult, saa skal vi dog hjælpe en ved at undskylde og neddysse, saa meget man kan; men at man ikke skal irettesætte og ikke afværge Synden, det gjælder paa ingen Maade. Thi saaledes siger Paulus til Timotheus: 'Irettesæt dem, som synde, for alles Aasyn, forat ogsaa de øvrige kunne have Frygt' (1 Tim. 5, 20.). Og se, hvorledes han selv farer til og straffer deres aandelige Adfærd, kalder dem Hyklere og fordømte Sekter o. s. v. Hvorfor gjør han det? Fordi deres Adfærd var en aabenbar Forargelse, som ledede Folket derhen, at man skulde sige, deres Sager var rette. Der gjælder det ikke længere at tildække og tie; thi derved fordærves Sjælene. Naar derfor Lasten bryder saaledes frem og gjør Skade, saa maa man ikke længere tie. Men saalænge det er hemmeligt, saa det ikke skader andre end vedkommende alene, da skal du tie og straffe hemmelig, hjælpe ham tilrette igjen eller begrave, saa det ikke bryder videre frem." (Leipzigerudgaven I S. 79.)

Fremdeles siger Luther: „Ihvorvel Gud vidste og saa alle Ting, saa nedfor han dog for at se, hvad Folket gjorde (1 Mos. 11, 5.). Derfor skal man ingen Dom fælde, hvor vis man end selv er i Sagen. Men man skal først gjøre sig bekjendt med den, undersøge den nøie og søge Oplysning om alle Omstændigheder, saa at Dommen ikke kan feile. Dette er en nødvendig Ting, som man skal merke sig vel. (1 Mos. 3, 9. 4, 9. 10. 18, 20. 21.) ....Djævelen har altid besat Folk med giftige Tunger, saa den ene bagtaler den anden og giver dog Sagen et stort Skin, som da enhver forstaar at smykke sin egen Sag og gjøre den til den bedste, saa at de, som hører det, ofte fanges og siger, det er ikke ret for Gud. For at afværge saadant har Gud ladet skrive dette Eksempel (1 Mos. 11, 5.), at man skal se sig for og ingen dømme, men først høre ogsaa den anden Part. Derfor skal man aldrig tro noget Menneske, hvor hellig han endog monne være, naar han taler om en anden i hans Fraværelse, forat man dog saaledes maa vogte sig for ubetænksomme Domme. Vil du endelig tro det, saa faar du gjøre det, men hold blot din Mund og døm ikke; gaa ikke hen og sig, at det er saaledes, som du har hørt; opgjør ikke din Dom, førend du først selv har undersøgt Sagen. Saaledes skal man intet begynde paa en andens Ord; thi det gjælder ikke, at du beraaber dig paa en anden og siger: Denne eller hin har sagt det. Gjør du det dog, saa feiler du visselig, bliver selv bedragen og kommer selv til at staa tilskamme. O hvor megen Jammer og Ulykke kunde undgaaes, naar man undlod sligt! Dog gaar vi hen og bygger paa Mennesker, skjønt man dog ved, at de er Løgnere, som Skriften siger (Salme 116, 11.). Gud selv vil

ikke dømme, førend han først har spurgt: Hvor er du? (1 Mos. 3, 9. 4, 9. 10.) Lad det derfor først blive hørt, hvad den anklagede selv siger. Hvis han da offentlig er overvunden, saa kan du dømme. Gud give, at vi indprentede os dette i Hjertet og rettede os derefter, saa vi holdt Styr paa Tungen, som anretter alskens Hjertеve, hvorpaa der, selv ved sanddru Tunger, vanskelig igjen kan raades Bod." (I, 86.)

Og i sin store Katekismus, hvor Luther udførlig taler om disse Ting, siger han følgende: „Kristus lærer: ‚Men hører han ikke, da tag endnu en eller to med dig, paa det at enhver Sag maa blive stadfæstet efter to eller tre Vidners Udsagn.' Man skal altsaa altid handle med den Person selv, som det angaar, og ikke bagtale ham, saa han ikke ved af det; men vil saadant ikke hjælpe, saa forebring det offentlig for Menigheden, det være nu for verdslig eller geistlig Domstol. Thi her staar du ikke alene, men har hine Vidner med dig, ved hvilke du kan overbevise den skyldige, hvorpaa Dommeren da kan bygge, dømme og straffe. Saaledes kan man ordentlig og rettelig opnaa at forhindre eller rette paa det onde."

De, som i Særdeleshed er udsatte for Klagemaal og strenge Domme, er tro Kirketjenere. Derfor siger ogsaa den gamle Lukas Osiander: „Da Satan er særlig fiendsk mod tro Kirketjenere, saa pleier han at opegge giftige Bagtalere, Øretudere og Spottemunde til blandt det almindelige Folk at udsprede et falsk Rygte om uskyldige Prædikanter. Derfor skal Kirken ikke have saa aabne Øren, at den straks vilde opfange saadanne Bagvaskelser og holde dem for sande."

Naar der nu foreligger et Klagemaal, og en kristelig Menighed staar i Begreb med at høre det og tage det under Behandling, saa har Menigheden overensstemmende med Guds Ord, 5 Mos. 19, 15. 17, 6. 4 Mos. 35, 30. Matth. 18, 16. Joh. 8, 17. 2 Kor. 13, 1. Ebr. 10, 28., at fastholde følgende: Ethvert Klagemaal maa i Forveien, nemlig førend det offentlig forebringes Menigheden og af denne optages til Behandling, være fyldestgjørende stadfæstet ved to eller tre paalidelige Vidners Udsagn. Først da, naar Klagemaalet saaledes er bevidnet, da er dets offentlige Behandling berettiget, ikke før; kun under denne Forudsætning er Menigheden istand til at udøve sin Irettesættelse ligeoverfor den anklagede; dette vilde jo i modsat Fald være umuligt, fordi Menigheden hverken maa antage et Klagemaal blot paa Klagerens Ord og heller ikke grunde sin Dom blot paa Klagerens Beskyldning, men alene paa de for-

nødne Vidners stadfæstende Udsagn angaaende samme Klagemaals Sandhed. Skulde derimod en Klager have Ret til at faa sit Klagemaal offentlig undersøgt og behandlet, uden at han først vilde give Menigheden den i Guds Ord krævede betryggende Sikkerhed for, at hans Klagemaal ogsaa er sandt og berettiget til offentlig Behandling, saa vilde jo Følgen heraf blandt andet være den, at Menighedens Fred bestandig vilde være udsat for at blive forstyrret og vel aldeles tilintetgjort af Urostiftere og hevnsyge Personer; thi de vil nok sørge for, at det ikke skal mangle paa Klagemaal, medens de ikke agter den Forargelse, de giver, — blot de kan faa sin egen Vilje frem.

Hvad der saaledes gjælder om Menighedens Medlemmer i Almindelighed, det gjælder ogsaa om Menighedens ældste i Særdeleshed. Men desuden giver ogsaa Guds Ord en udtrykkelig Forskrift om, hvorledes man skal forholde sig, naar der forebringes Klager over Kirkens Tjenere; thi Paulus skriver nemlig saaledes: „Antag ikke noget Klagemaal mod nogen af de ældste uden efter to eller tre Vidners Udsagn.“ Til disse Ord skal her føies et Par Bemerkninger.

1. „Her (i 1 Tim. 1, 19 ff.) foreskriver Apostelen Timotheus, hvorledes han skulde forholde sig, naar der forebragtes ham Klager over en Tilsynsmand (Presbyteros)....Antag intet Klagemaal mod nogen Presbyter (ældste) uden efter Udsagn, Bekræftelse af to eller tre Vidner. Det var og overensstemmende med Mose Lov 5 Mos. 17, 6. 19, 15. Og det var her saa meget nødvendigere at bruge Forsigtighed, som de, der er satte til at rette andres Uordener, let udsættes for fleres Uvilje.“ (Dr. N. Møller til d. anf. St.)

2. „Antag ikke noget Klagemaal mod nogen af de ældste (Kirkeforstandere, V. 17, saa at du straks vilde tro, hvad man beskylder dem for) uden efter to eller tre Vidners Udsagn (nemlig uden saa er, at to eller tre sanddru Vidner stadfæster saadan Anklage).“ (Weimar-Bibelen til d. anf. St.) Den fortjente Bibeloversætter Kristiern Pedersen gjengiver 1 Tim. 5, 19. saaledes: „Hør ikke Kjæremaal mod en Prest, uden to eller tre vidner mod ham.“ Og i den engelske Bibel lyder vort Sted saaledes: „Against an elder *receive* not an accusation but before two or three witnesses.“

3. „Efter den mosaiske Lov kunde en Privatperson vel indkaldes, men ikke dømmes efter et Vidnes Udsagn. Men Paulus vil, at en ældste ikke engang skal indkaldes paa et Vidnes Udsagn.“ (Bengel til d. anf. St.)

4. „For at skaane de ældstes Embede skal man ikke lettelig modtage Klagemaal og meget mindre dømme, uden der er fyldestgjørende Beviser, 5 Mos. 19, 15." (Tübinger-Bibelen til d. ans. St.)

5. „Kan en Kirketjeners Overtrædelse ikke bevises med to eller tre troværdige Vidner, saa skal du ikke fæste Tiltro til noget Klagemaal mod ham og derfor heller ikke foretage dig noget mod den anklagede." (Osiander-Bibelen til d. ans. St.)

6. „Ingen kunde dømmes, medmindre der var to eller tre Vidner imod ham, 5 Mos. 19, 15. Matth. 18, 16.; men en Klage mod en Presbyter maatte slet ikke modtages, naar ikke Vidnerne straks blev stillede. Det blev altsaa ikke vanskeligere at faa ham dømt end nogen anden; men nok blev Klagen mod ham forbunden med flere Vanskeligheder." (Fr. Helweg til d. ans. St.)

Af foranstaaende fremgaar det, at en Menighed ikke blot ikke uden videre maa optage et Klagemaal mod sin Prest til nogensomhelst offentlig Behandling, men at den overhovedet ikke engang maa modtage et saadant Klagemaal, uden at der med det samme er to eller tre Vidner, som enten personlig eller ogsaa (hvis de f. Eks. ikke staar i Trossamfund med Menigheden) skriftlig fyldestgjørende bevidner Klagemaalets Sandhed. Hvis ikke saadan Bevidnelse er forhaanden og ledsager Klagemaalet ved dets Fremlæggelse, saa skal et saadant Klagemaal uden videre afvises som ubevist og ugrundet. M. Fr. Wiese.

Deres Galenskab begynder at blive aabenbar.

(Af H. Halvorsen.)

III.

Under Diskussionsmødet i Coon Prairie Kirke fremholdt Past. Koren, at hvad Saligheden angik, saa havde den sin Kilde, Grund og Aarsag alene i Guds Naade og Miskundhed. Han anførte her Rom. 9, 15. 16.: „Jeg vil være den miskundelig, som jeg er miskundelig, og forbarme mig over den, som jeg forbarmer mig over. Derfor staar det ikke til den, som vil, ei heller til den, som løber, men til Gud, som gjør Miskundhed."

Past. Bøckman optraadte herimod og vilde paavise, at det stod til

den, som vil, og til den, som løber, og ikke til Guds Miskundhed alene. Dersom Koren vilde læse videre, mente han, saa vilde han ogsaa finde det samme. Bøckman læste da videre og mente i Vers 30–32 at have fundet Bevis for sin Lære, at Guds Vilje ogsaa her, hvad Saligheden angaar, retter sig efter Menneskets Vilje og ikke efter Guds Miskundhed alene. Vers 30–32 lyder saaledes: „Hvad skulle vi da sige? At Hedningerne, som ikke jagede efter Retfærdighed, fik Retfærdighed, men den Retfærdighed, som er af Troen; men Israel, som jagede efter Retfærdigheds Lov, kom ikke til Retfærdigheds Lov. Hvorfor? Fordi de ikke søgte den ved Troen, men ved Lovens Gjerninger."

Hvorledes har Past. Bøckman her læst Guds Ord? Han har læst det saaledes: Jøderne, som jagede efter Gjerningernes Retfærdighed, fik ikke Troens Retfærdighed. Gud rettede sig her efter deres Vilje. Hedningerne, som jagede efter Troens Retfærdighed, fik Troens Retfærdighed. Gud rettede sig ogsaa her efter deres Vilje.

Ganske uden Sky, aldeles bestemt og uforbeholdent udtalte han, at „Gud retter sig i begge Tilfælde efter vort Forhold, tager Hensyn dertil, lader sig bestemme deraf".

Har nu Past. Bøckman læst rigtig, da han læste Rom. 9, 30–32 paa den Maade, som han har læst det paa? Ak, det er dog øinespringende for al Verden, at han har læst netop det modsatte af, hvad Paulus siger der, hvor han taler om Hedningerne, som fik Troens Retfærdighed. Staar der i Vers 30, at Gud rettede sig efter Hedningernes Vilje? Staar der, at det var derfor, Hedningerne fik Troens Retfærdighed, fordi de jagede efter Troens Retfærdighed? Eller staar der, at det var derfor, Hedningerne fik Troens Retfærdighed, fordi de ikke jagede efter Gjerningernes Retfærdighed? Enhver opmerksom Læser maa dog kunne se, at Paulus siger intet af dette.

Hvad siger han da? Han siger: „Hedningerne, som ikke jagede efter Retfærdighed", som ikke jagede efter noget Slags Retfærdighed, som aldeles ikke søgte nogen Retfærdighed, de fik Retfærdighed, men den af Troen. De fik Troens Retfærdighed. „Men derfor er den ved Tro, forat den maa være af Naade" (Rom. 4, 16.). „Men er det af Naade, da er det ikke mere af Gjerninger; ellers bliver Naaden ikke mere Naade. Men er det af Gjerninger, da er det ikke mere af Naade; ellers er Gjerningen ikke mere Gjerning" (Rom. 11, 6.).

Nei, det staar nok fast, hvad Past. Koren fremholdt, at hvad Saligheden angaar, saa har den sin eneste Kilde, Grund og Aarsag i Guds Naade og Miskundhed. „Jeg vil være den miskundelig, som jeg er miskundelig, og forbarme mig over den, som jeg forbarmer

mig over. Derfor staar det ikke til den, som vil, ei heller til den, som løber, men til Gud, som gjør Miskundhed."

Past. Bøckman vilde ogsaa vise, at det stod til den, som løber, at ogsaa vort Løb bestemmer Guds Vilje. Thi, sagde han, der staar i 1 Kor. 9, 24.: „Løber saaledes, at I kunne erholde det." Her staar det dog klart, sagde han, at Guds Vilje bestemmes af, hvorledes Mennesket løber. Løber vi ret, saa faar vi Klenodiet; løber vi ikke ret, saa faar vi ikke Klenodiet. Hvad er saadan Skriftfortolkning andet end den reneste, skjæreste Katholicisme? Er det da umuligt, at vore Venner, som nu strider imod os, kan se, at de her roder sig ind i samme Slags Theologi, som den lutherske Kirke lige fra sin Fødselsstund har havt at kjæmpe imod?

Naar Skriften siger til de kristne: Løber, arbeider, søger, leder, banker, tragter, jager, — saa slutter vore kjære Venner, som nu strider imod os, at „det staar i vor Magt at efterkomme dette", og at det er dette, at vi nu gjør, hvad der saaledes befales, at det er dette, som bestemmer Guds Vilje, saa at han af den Grund giver os Klenodiet. Kjære, hvor fører dette hen? O, „gid mit Hoved var Vand, og mit Øie en Graads Kilde! Da vilde jeg begræde Dag og Nat mit Folks Datters ihjelslagne. Gid jeg havde i Ørkenen et Herberge som for de veifarende! Da vilde jeg forlade mit Folk og gaa fra dem; thi de ere allesammen Horkarle, som handle troløst endog paa Forbundsdagen. Og de spænde sin Tunge som sin Bue til Løgn, og de blive vældige i Landet, ikke ved Sandhed; men de udgaa fra det ene onde til det andet og kjende mig ikke, siger Herren" (Jer. 9, 1–3.).

Paa „vor Løben" skulde altsaa efter Bøckmans Lære vor Salighed bero. Derpaa skulde det komme an, om jeg blev salig, at jeg løb ret. Naar skal jeg da selv kunne faa tro, at jeg har løbet ret? Naar skal jeg faa tro, at mit Løb har været saaledes, at jeg derpaa tør bygge noget Haab om at erholde Klenodiet? O, jeg vilde saa gjerne, saa gjerne have noget Haab om Salighed. Jeg vilde saa gjerne, saa gjerne have nogen Trøst, som hvilede paa fast Grund, paa en Grund, som aldrig svigter, paa en Grund, som ikke svigter, naar Stormen kommer, og Vandskyllene sætter an mod mig. O, hvor er denne Grund at finde? „Løb saaledes, at du kan erholde det", siger Past. Bøckman mig.

„Men der Judas, som ham forraadte, saa, at han (Jesus) var fordømt, angrede han det, og han bar de treti Sølvpenge til Ypperstepresterne og de ældste igjen og sagde: Jeg har syndet, at jeg forraadte uskyldigt Blod. Men de sagde: Hvad kommer det os ved? Se du dertil! Og han kastede Sølvpengene i Templet, veg bort, gik hen og hængte sig" (Matth. 27, 3–5.).

Kirkekronike.

Amerika. Døbeattester. I Luth. Publ. House i Decorah er nylig udkommet nogle vakre Blanketter til Døbeattester, paa hvilke der er Plads ikke alene til den døbtes Navn, men ogsaa til Daabs- og Fødselsdatum, Menighedens og Fadderne Navne samt naturligvis Prestens Underskrift. Attesterne, som er trykte i flere Farver, er prydede med et smukt lidet Billede af Maria med Jesusbarnet. Nedenunder staar Bibelstedet: „Vær tro indtil Døden, saa vil jeg give dig Livsens Krone." De sælges i sammenheftede Pakker paa 50 Stykker for 50 Cents.

— Fra Chicago skriver en Indsender i „Skandinavisk Tribune": Det vakte megen Opsigt her i Byen, da Politimesteren, Mr. Hubbard, forbød Dr. Fulton fra Boston at holde Foredrag i Armory Hall, uagtet han havde leiet og betalt for Lokalet. Der er nu dannet en Forening af baade rige og høitstaaende Mænd med Mr. Duncan i Spidsen, hvis Formaal skal være at modarbeide den irsk-katholske Indflydelse her i Byen. Dersom Irlænderne skal have Magt til at bestemme, hvorvidt en Mand skal have Lov til at holde et særligt Foredrag eller ikke, samt bedømme Foredragets Gjenstand eller Indhold, da er Talefriheden kun et dødt Bogstav her i Chicago. Tiden vil vise, hvor det bærer hen med et sligt Regimente, hvor Politiet og den irske Pøbel gaar Haand i Haand.

Jeg vil ved denne Leilighed bemerke, at Dr. Julsen ifjor Foraar skrev en Artikel i et Blad, hvori han gjorde opmerksom paa den skadelige Indflydelse paa vort offentlige Liv, som afstedkommes ved, at Katholiker har Stemmeret, skjønt de staar i Underdanighedsforhold til en udenlandsk Potentat (Paven i Rom). Han mente, at ingen Katholik skulde have Stemmeret i Statsanliggender, uden at de først havde aflagt Ed paa, at de ikke staar i nogetsomhelst Lydighedsforhold til en udenlandsk Magthaver. Bladet gjorde en misbilligende Anmerkning til nævnte Artikel; men nu har det faaet Øinene lidt op og holder en Straffeprædiken for Mr. Hubbard for hans Optræden mod Dr. Fulton. Jeg tror ogsaa, at der med Lov burde bestemmes, at Katholiker saavelsom vi andre skulde afsværge alt Underdanighedsforhold til Potentaten i Rom, inden de fik Stemmeret.

— Om det „antimissouriske" Møde i Minneapolis vil vi til vor Beretning i Nr. 11 efter „Norden" og „Luth. Vidn." endnu føie følgende Rettelser og Oplysninger:

For Prof. Mohns Amendment til II § 3, at man blandt de Samfund, man skulde søge Forening med, ogsaa skulde nævne den norske Synode, stemte 4, medens 57 stemte derimod.

II § 4 blev amenderet saaledes, at den Komite, som skulde møde frem ved de andre Samfunds Aarsmøder, skulde bestaa af 6 Medlemmer, af hvilke mindst 2 skulde møde frem ved de nævnte Aarsmøder. („L. V.")

Ifølge „L. V." holdtes der ogsaa Onsd. Formiddag den 29de Febr. et Møde, hvori paa Forslag af Prof. Schmidt besluttedes:

1. Den Komite, som er valgt til at møde frem ved Aarsmøderne,

forfatter en Henvendelse til det norske lutherske Kirkefolk, hvori fremlægges vore Grunde, hvorfor vi har gaaet ud af Synoden, og hvori vor Foreningsplan fremsættes.

2. Den oftere omtalte Dom, som Minnesotadistriktet har udtalt over Konferensens Lære- og Bekjendelsesstandpunkt, anser vi for at have været uberettiget og en stor Synd mod det 8de Bud. Forsaavidt vi maa anse os at have havt Andel i nævnte Dom ved at tilstemme den eller ialfald ved ikke kraftig nok at arbeide for dens tilbørlige Tilbagekaldelse, beder vi Konferensen om Forladelse for den Uret, som er den tilføiet ved nævnte Doms Udtalelse.

Paa Forslag af Past. Løkensgaard besluttedes: Vi udtaler vor Glæde over, at et Skolelærerseminar er sat igang i Wittenberg, Wis., og vi opmuntrer hverandre til at understøtte det.

Paa Forslag af Iver Larsen valgtes en Komite til at udarbeide et Udkast til en bedre Menighedskonstitution end den, som de fleste Menigheder har. Til denne Komite valgtes Prof. Mohn, Iver Larsen og H. T. Lerdall.

Ifølge „Norden" blev der Mandag Eftermiddag behandlet et Forslag om at oprette en ny Collegeklasse ved St. Olaf's School og dertil bevilge 1200 Doll. Prof. Mohn forklarede, at dersom ikke dette gjordes, vilde naturligvis den nuværende College-Afdeling dø ud. Forslagets Behandling fortsattes Tirsd. Formiddag, men der sees ikke at være foretaget nogen Afstemning derover. De fleste, som ytrede sig, udtalte Betænkelighed ved den forøgede Udgift.

Ligesaa beretter „Norden", at Prof. Schmidt den sidste Onsdag Formiddag foruden de to ovenfor nævnte Forslag, som antoges, ogsaa fremsatte et Forslag om, „at man allerede nu skulde begynde med Indsamling til Fond for et Fællesseminar, som dog ikke skulde betales, medmindre ialfald to af Samfundene forenedes". Men „man gik fra denne Sag".

Endelig omtales der i „Norden", at Hr. Ole Aslakson „havde et meget godt Tilbud" med Hensyn til Skolelærerseminar, „som Forsamlingen opfordrede ham til, om muligt, ikke at give Slip paa".

England. En pan-anglikansk Konferens — den anden i sit Slags — skal træde sammen i England Sommeren 1888. 210 Biskoper er blevne indbudte til den. Erkebiskopen af Canterbury har udsendt et Cirkulære med Angivelse af de Emner, som skal behandles. Disse er: Drukkenskaben, sedelig Renhed, Omsorg for Emigranterne, Socialismen. (Knia. „Luth. Kirketid.")

Rom. Pavens 50aarige Embedsjubilæum har, skriver Luthardts tyske Kirketidende, vist Pavedømmet i dets fulde Forgudelse. Katholske som protestantiske Fyrster overbød hverandre i overordentlige Gesandtskaber og kostbare Gaver, ja selv ikke-kristne Fyrster lagde sin Hengivenhed for Jubilarens Fødder. Schahen af Persia overtraf endog de biskoppelige Jubilæums-Hyrdebreve, idet han, Muhamedaneren, gik saa vidt som til at bruge om Paven den Floskel: „Messias, mere ophøiet end den himmelske Verdens Beboere". Overalt Fester, Pilegrimstog, Hengivenhedsforsikringer og Gaver. Hvem skulde have tænkt det for faa Aar siden? Selv Paven kunde ikke afholde sig fra i sin Tale til de italienske Pilegrimme

den 3dje Januar at sige: „Læg Merke til, hvad der nu foregaar. Vort Jubilæum, denne simple Kjendsgjerning, har vakt hele Verdens Opmerksomhed. Ikke blot Katholiker, ikke blot Privatpersoner, nei, Suveræner og Fyrster, Regjeringer og Folkerepræsentationer har kappedes i at tage Del i denne Fest og bevidne os sin agtelsesfulde Hengivenhed og Høiagtelse. Denne Kjendsgjerning finder sin sande Grund i Pavedømmets overordentlige Vigtighed, dette Fyrtaarn, som Gud har opreist midt iblandt Folkene, forat det skal vise Frelsens Vei, denne Verdensmagt, som er til alle Tider, paa alle Steder, som, naar alt omkring falder sammen, staar og lever og kun fremgaar ærerigere og kraftigere af alle Forfølgelser."

Den eneste Monark i Europa, som ikke gratulerede Paven til hans Jubilæum, var Kongen af Norge og Sverige. Jubilæumskomiteen havde henvendt sig til en svensk Diplomat for ogsaa herfra at faa en saadan Æresbevisning udvirket. Men Regjeringen i Stockholm skal have svaret, at Kongen var en protestantisk Nations Herske og ikke fandt nogen Foranledning til at hylde Paven. (Knia. „Luth. Kirketid.")

Det lappiske Barnehjem.

Siden sidst er indkommet til det lappiske Barnehjem i Tromsø Stift, Norge, følgende Gaver:

Ifølge forrige Kvittering (foruden det indsendte) $2.85, af et Barneoffer i Ft. Ridgely og Dale $2.51, af et Barneoffer i Clear Lake $2.00, af et Barneoffer i Palmyra $1.00, af et Barneoffer i Bergen $1.00, ved „den tomme Vugge" $2.36, fra en ubenævnt Indhold af en Bøsse $1.03, Chr. Blichfeldt, Andr. Tompson, E. Olson og Mrs. O. Nilson hver $0.50, en ubenævnt $0.25; tilsammen $15.00.

I December sidstleden sendte jeg dette Beløb i Veksel paa Kr. 55.00, hvorpaa følgende Kvitteringsskrivelse fra Stiftsprovsten er indløben:

„Hjertelig Tak for de Lappehjemmet tilsendte Kr. 55.00. Der er nu snart 16 Børn i Hjemmet, saa der udkræves ei lidet til alt, som er fornødent der. Gud har hidtil hjulpet, og saa vil han nok gjøre fremdeles. Med broderlig Hilsen og Ønsket om et af Herren velsignet Nyaar Deres forbundne Chr. Hall."

Vi har nu saaledes ialt sendt til hin Barmhjertighedsanstalt Kr. 105.50. Gud er den, som gjør Gjerningen; vi er blot hans unyttige Tjenere. Gud vil fremdeles hjælpe os at komme ihu ogsaa hine de ringeste og fattigste Børn af vor kjære gamle Moder Norge. Det ene vil vi gjøre, det andet ikke forsømme: Brødet vil vi beholde, men en og anden Smule skal vi sende didover. Og i Gud har vi vor Hjælper. Han velsigne og mangfoldiggjøre vore Gjerninger og Gaver!

Franklin, Minn., 19de Mars 1888. N. P. Xavier.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. J. W. Preus fra Eau Claire Kodf. $11.49; ved Past. J. B. Frich $29.50 (La Crosse Mgh. $21.50, Nord La Crosse Mgh. $8); ved G. O. Rustad fra Lee Co. Mgh.s Kodf. $50; ved do. fra Bærums Mgh., Past. Dietrichsons Kald, $7.25; tilsammen $98.24.

Madison, Wis., den 26de Mars 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Lærerlønskassen: Ved O. Ohnstad (Past. P. A. Dietrichsons Kald) Offer i Menomonie Mgh., Wis., $20; ved Pastor P. A. Dietrichson ½ Offer i Bærums Mgh. $7.25; ved Ingebret Iversen Brooton, Minn., indsamlet i Big Grove Mgh., Minn., Past. N. Gieres Kald, $31.50 (Ingebret Iversen, Søren H. Kjebdal og Ole H. Kjebdal hver $5, Knud E. Vig, K. Halvorsen, Thomas H. Kjebdal og Kittel Nilsen hver $2, E. E. Knudsen, K. O. Roe, Ole O. Beile og N. K. Strande hver $1, Anders O. Knudsen $0.50, Peder O. Roe og Ole E. Vig hver $1.25); ved Past. Th. Johnson $27.85 (Swan Lake Mgh. af J. Andersen $5, M. Jensen $3, A. Jensen $2, L. Olsen og Mrs. A. Pedersen hver $1, Norwegian Grove Mgh. af J. Pedersen $1, W. O. Andersen, J. K. Svendsen, T. A. Torgersen, O. Strand, N. Reielsen, A. Reielsen, T. S. Torgersen, K. Tollefsen, P. J. Pedersen og O. Nerisen hver $0.50, Mrs. A. Reielsen $0.85, A. Reielsen, N. Nerisen, J. G. Pedersen og Mrs. S. Torgersen hver $0.25, Nicollet Mgh. af Th. Johnson $2, B. Pedersen, L. Pedersen, O. Huus og Mrs. Th. Johnson hver $1, J. G. Johnsen, M. J. Johnsen, A. E. Johnsen og J. Z. L. Johnsen hver $0.50); fra Past. O. H. Aaberg pers. $5; ved Pastor E. Wulfsberg fra Madison Mgh., Ia., $9.20 (indf. ved Andreas Dyrland af Ole O. Hove $1, E. M. Hansen $1.50, Sigrid Melby $1, Ivar Dale $1, Andreas Dyrland $2, Thor Halvorsen 3 Sække Havre, Ole Fretheim 1 do.); ved Past. Chr. Pedersen (gjennem H. B. Hustvedt) $5.50 (Halvor Aslagsen Rood, Knud Aslagsen, Ole Halvorsen og Halvor Aslagsen hver $1, M. E. Lien, John O. Lysen og Ole Simenstad hver $0.50); ved Past. N. G. Tvedt fra Andres Gran, Lime Creek, Nebr., $8; ved Past. E. Dale $21 (fra Clay Creek, Dak., $14, nemlig af Knudt Olsen $10, Lewis Lewison og Olene Lewison hver $2, fra Lodi, Dak., $7, nemlig af Hendrik Johnsen $2, John H. Johnsen $1, Endre Hesla $4); ved Ole T. Lommen Høstoffer indsamlet ved Tobias B. Haugland i Eldorado Distrikt af Stavanger Mgh., Ia., $3.25 (Tobias B. Haugland, H. Halvorsen, Ole Mosby, Simon Andersen og Knud L. Lierboe hver $0.50, Omund Tjensvold $0.75); ved Pastor O. E. Solseth $48.50 (indf. ved L. T. Sarberg, Immanuels Mgh., Chippewa Co., Minn., af T. Jacobsen og Past. O. E. Solseth hver 8 Bush. Hvede, Ole Torgesen 2 do. [Hveden solgt for $11], L. T. Sarberg $8, Hans Halvorsen $4, Jørgen Christensen $2, Marthe Andersen, Paul Goli, E. O. Eriksen, Ole Salemonsen og Thorvald Hopsland hver $1, fra Zions Mgh. indsamlet ved T. O. Vik af ham selv, J. H. Dvergsten, Gulbrand Iversen, Hans Iversen, Helge Iversen, Ole T. Olsen og Henrik Geppe hver $1, Iver Kanten $5, John Potter, Thom Olsen og John Ehrenberg hver $0.50); ved Pastor P. H. Dahl fra Mrs. Anne Johnsen, Bangen Mgh., Dak., $1; tils. $178.05.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. E. P. Jensen $15, hvoraf $3 fra Ole Berge, Newburg Mgh., Minn., til Lærerløn og $12 til det nye theol. Seminar i Minneapolis (Past. E. P. Jensen $6.50, Mrs. E. P. Jensen og Miss Magda Magelssen hver $1, Hilda Jensen, Clara Jensen, Estella Jensen, Herman Jensen, Agnes Jensen, Julius Jensen og Marie Hansen Lund hver $0.50); ved Past. Nils Giere $47.10, hvoraf til Lærerløn $33.10 (Ole Jørgensen og T. Mikkelsen hver $1.50, L. Hansen, A. Thompson, N. Christensen, H. Sonstegaard, G. Johnsen, A. Amundsen, J. & E. Sonstegaard og H. Torgersen hver $1, T. Thorsen $0.75, Ole Olsen, O. A. Olsen, S. Olsen, O. Knudsen og G. Pedersen hver $0.25, S. Sørensen $10, P. O. Iversen $1.50, K. Mork $2, J. Iversen $0.60, T. Z. Nygaard $2, O. Lohn, M. Nygaard, O. Nordrum og T. Leite hver $0.50, J. Gulbrandsen $2), til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis., $4 (T. Johnsen og K. Olsen hver $1, E. Hansen, N. Andersen, O. Aadland og M. T. Johnsen hver $0.25. E. O. Bjørge og H. Larsen hver $0.50), til Indianermissionen $5 (H. Pedersen, H. Halvorsen, Th. Iverslie, T. Z. Nygaard

og P. Roe hver $1, til Ydremissionen fra J. Schibsted $0.25, til Skolelærerseminariet i Wittenberg, Wis., $2.25 (Elling Røs $0.25, N. Giere $2); ved Past. P. T. Hilmen $16, hvoraf til det nye theol. Seminar i Minneapolis $9 (Hendrik Aaberg $1, Ole J. Haugen $3, Skolelærer S. A. Brager $5), til Lærerløn $7 (ved Kasserer Knud Gladem $3, fra Christian Pedersen $4); fra Past. M. Langeland pers. $10 at deles lige mellem Lærerlønskassen og Synodekassen; fra Hr. L. O. Thorpe i Willmar, Minn., $200.00, hvoraf $150.00 til det nye theol. Seminar i Minneapolis, til Lærerlønskassen $30.00, til Synodekassen $10.00 og til Skolelærerseminariet $10.00.

Til trængende studerende: Ved Past. A. Rasmussen (gjennem H. B. Hustvedt) fra Vinje Mgh.s Kobf. $1.

Til Ydremissionen: Ved Past. O. E. Solseth fra L. T. Sarberg, Immanuels Mgh., Chippewa Co., Minn., $1.

Decorah, Iowa, den 29de Marts 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. Modtaget af Pastor Frøsø 5 Dollars, af Pigeforeningen i Madison 3 Dollars. P. Langsæt.

Ledig Skolelærer- og Kirkesangerpost.

Utica Menighed, Crawford Co., Wis., ønsker en dygtig og kristeligsindet Religionslærer og Kirkesanger. Skoletiden er 8 Maaneder om Aaret, Løn 90 Cents pr. Skoledag med Kost og Logis i Skoletiden. Som Kirkesanger har han 25 Doll. aarlig samt Offer i Høitiderne, og hvad der ellers maatte tilfalde ved ministerielle Forretninger. Der sees paa Dueligheb i Sang. Ansøgninger med Vidnesbyrd for Duelighed og kristelig Vandel sendes til Rev. J. G. Nilsen, Rising Sun, Wis., inbtil Udgangen af Mai 1888.

Prestekraver.

Paa nye Prestekraver modtages Bestillinger, og gamle opsættes af Miss Marie Sivesind, Washington Prairie P. O., Iowa.

Indhold: Hvor er Materialet for den underlige „Guds Bolig i Aanden"? (III). — Nogle Bemerkninger om Antagelse af Klagemaal. 1 Tim. 5, 19. — Deres Galenskab begynder at blive aabenbar (III). — Kirkekrønike. — Det lappiske Barnehjem.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 13. April 1888. { Nr. 15.

Hvor er der Anledning til Frelse?

(Af H. Halvorsen.)

Past. Bøckman sagde i en af sine Taler under Mødet i Coon Prairie Kirke: „Det er ikke saa, at den uomvendte, som er under Kaldets Paavirkning, blot kan forhindre Guds Aand; et saadant Menneske kan ogsaa foranledige, at Gud omvender det, og kun under den Forudsætning er det, at Gud omvender Synderen."

Disse Ord er klare nok. Her er talt ud af Posen. Efter denne Lære er det vistnok Gud, som omvender Synderen; men at Gud gjør denne Gjerning, det har Synderen selv foranlediget ved et Forhold, et Valg, en Viljeshandling. Ja, siger man saa, men det, at Synderen udførte denne Foranledigelse, er af Gud; thi dertil var han sat istand af den forberedende Naade. Og derfor bliver det Gud, siger man, som faar al Æren for Menneskets Omvendelse.

Bliver det det? Faar Gud her virkelig Æren alene? Vi vil bedst se dette ved et Eksempel. En Konge lader kundgjøre for sine Undersaatter: Alle og enhver, som paa 300 Alens Afstand kan træffe Blinken paa min Skydeskive, skal faa 100 Daler. En hel liden Flok af Undersaatterne møder frem. Men de siger: Vi er ikke istand til dette; vi har ingen god Rifle, vort Syn er ogsaa daarligt, og vi forstaar ikke at skyde. Kongen svarer: Det er slemt; men jeg vil sætte eder istand. Og saa sætter han dem alle istand. Han giver dem et skarpt Syn, han lærer dem at skyde, han giver dem alle en god Rifle. Han har gjort alle lige dygtige. De er alle satte istand til at kunne træffe Blinken og saaledes foranledige, at de faar de 100 Daler. Saa begynder Skydningen. A skyder, men træffer ikke. B skyder og træffer. A fik ikke de 100 Daler; det var en Selvfølge, thi han opfyldte ikke Betingelsen. B fik de 100 Daler. Hvorfor? Fordi han opfyldte Betingelsen.

Var det nu Kongen, som her alene gjorde, at B fik Pengesummen? Hvis det er sandt, saa er det andet ogsaa sandt, at det

var Kongen alene, som gjorde, at A ikke fik den. Thi efter vor Modparts Lære havde Kongen gjort dem alle lige dygtige. Var det da Kongen, som traf Blinken, saa var det ogsaa Kongen, som ikke traf Blinken. Nei, ingen af Delene kan tilskrives Kongen. Den Handling, som her gjorde Udslaget, den Handling, som her afgjorde Sagen om Besiddelsen af de 100 Daler, den Handling var ikke Kongens, den Gjerning var ikke Kongens Gjerning, den Gjerning var Undersaattens Gjerning; den Gjerning var Undersaattens Gjerning ligesaa meget, som den Gjerning var Undersaattens Gjerning, at A skjød og ikke traf. Det var Undersaattens egen Gjerning ligesaa vel i det ene Tilfælde som i det andet.

Paa Menneskets egen Gjerning beror altsaa efter denne Lære ligesaa vel et Menneskes Tro og endelige Salighed som et Menneskes Vantro og endelige Fortabelse. Hvo maa ikke her se en Gjengjældelse? De Mænd, som uden Grund begyndte en Krig paa Liv og Død imod dem, der holdt fast ved den egte lutherske Tro og Lære, nemlig at give Gud alene Æren for Frelsen og Mennesket alene Skylden for Fortabelsen, disse vore Modstandere er nu sunkne ned til Halsen i Gjerningernes Sump, og Gud alene ved, om de nogensinde kommer op deraf. Det maatte da være, at Apostelen Paulus kunde aabne deres Øine med et Ord som dette: „Af Naade ere I frelste ved Troen, og det ikke af eder, Guds er Gaven, ikke af Gjerninger, forat ikke nogen skal rose sig" (Ef. 2, 8.).

Levner Apostelen Paulus i disse Ord nogetsomhelst Rum for en Handling, en Gjerning, et Forhold eller en Viljesakt fra Menneskets Side som noget, der skulde foranledige, altsaa bevirke, at Mennesket fik Troen og blev frelst? Er det ikke netop alt, alt saadant, han vil have udelukket? Er det ikke derfor, han netop bruger particulæ exclusivæ, idet han to Gange siger: „ikke af eder, ikke af Gjerninger"?

Levner Apostelen Paulus i disse Ord nogetsomhelst Rum for Ros for Mennesket? Siger han ikke: „Forat ikke nogen skal rose sig"? Men Past. Bøckman levner Mennesket Rum for Ros. Thi den, som har foranlediget eller bevirket, at Gud omvender ham, hvad enten han har bevirket det ved egen Styrke og Fornuft eller ved den Helligaands Styrke og Fornuft, den, som virkelig, faktisk, i Handling og Gjerning, med sin Vilje har foranlediget eller bevirket, at Gud omvender ham eller giver ham Troen (i den ovenfor brugte Lignelse Pengesummen), han kan træde frem og rose sig heraf. Han kan sige til Gud: Du gjorde ikke alt, jeg gjorde ogsaa noget.

Jeg spurgte ovenfor: Hvo ser ikke her en Gjengjældelse? Ja,

jeg vil atter spørge: Hvo ser ikke den gjengjældende Retfærdighed? De Mænd, som begyndte uretfærdig at angribe den egte lutherske Tro og Lære og at stemple den som Kalvinisme, de Mænd sidder nu allerede til Halsen i Kalvinisme. De taler allerede høit nok om et Tvangskald, som sætter sig igjennem hos alle, og som ingen Modstand kan hindre; thi alle kaldede bliver satte istand, siger de. „Man kan gjerne for mig kalde det et Tvangskald", det var Past. Kildahls Ord.

Men endnu mere. Uden selv at kunne se det lægger de ved sin Lære snart baade Frelsens og Fortabelsens Aarsag i Mennesket og snart i Gud. Thi naar de paastaar, at de med sin Lære giver Gud alene Æren for Frelsen, saa har de hermed ogsaa med det samme givet Gud alene Skylden for et Menneskes Fortabelse. Thi som vi ovenfor saa: Kongen var akkurat ligesaa lidet og ligesaa meget Aarsag til, at A ikke traf Blinken, som til, at B traf Blinken. Skal Kongen have Æren for det ene, saa maa han ogsaa have Æren for det andet; og idet man giver ham Æren for det ene, giver man ham samtidig, hvad enten man vil eller ikke, ogsaa Æren for det andet. Se her Gjengjældelsen!

Men hvad er nu ogsaa dette for en Humbug, at den uomvendte skulde af Gud være sat istand med aandelige Kræfter, hvormed han kunde „foranledige", at Gud omvender ham? At den uomvendte, det „kjødelige" Menneske skulde af Gud være sat istand til at „sanse det aandelige"? Siger ikke Paulus med klare Ord: „De, som ere efter Kjødet, sanse det kjødelige; men de, som ere efter Aanden, det aandelige"? „Men I ere ikke kjødelige, men aandelige, saafremt Guds Aand bor i eder." (Rom. 8, 5. 9.) Hvad er Betingelsen, Forudsætningen for, at et Menneske kan sanse det aandelige? Klart og tydelig er den udtalt af Apostelen i disse Ord: „saafremt Guds Aand bor i eder". Bor Guds Aand i den uomvendte? Bor Guds Aand i alle de Mennesker, som kaldes af Gud? Bor Livet i dem, som er døde? Bor Guds Aand i dem, som endnu ikke er fødte paany? Kan den døde foranledige eller bevirke, at han bliver levende? Ligesaa godt kan den døde foranledige eller bevirke, at han bliver levende, som „Stenene" kan foranledige eller bevirke, at de bliver „Brød".

Men — og det er Spørgsmaalet, som jeg har sat over denne Artikel — hvor er der da Anledning til Frelse?

Vi svarer: Anledningen er den Dag idag den samme, som den var for Saulus og for dem, som var med ham paa Veien til Damaskus. Hvor var Anledningen der? Var den hos Paulus eller dem, som var med ham? Nei. De havde kun en capacitas non activa, sed passiva, de havde kun en lidende Frelse-Evne, ingen virkekraftig. Hvor var da Anledningen? Den var i det lysende og levendegjørende Ord

eller rettere i det levende Lys, som aabenbarede sig for ham og hans Ledsagere paa Veien; den var i det, at Ordet, det Ord, som blev Kjød og boede iblandt os, at dette Ord, som er Liv og Lys, traadte dem nær og „omskinnede dem“ (Ap. Gj. 26) for at gjennembryde Mørket og Døden i deres Hjerter. Der var den samme Anledning for dem alle, og dog finder vi, at kun Saulus blev omvendt. Alle hørte Røsten, alle hørte Lov og Evangelium, alle havde saaledes fuld Anledning til at komme til Syndserkjendelse og Tro. At Saulus's Ledsagere ikke saa Lyset, uagtet de hørte Røsten, og uagtet Lyset ogsaa omskinnede dem, det var deres egen Skyld. De blev kaldte, men Kaldet fik ikke hos dem virke den Oplysning, ifølge hvilken et Menneske alene kan se Guds Rige. Derfor saa de intet. De var aandelig blinde og blev aandelig blinde, og det til Trods for, at de hørte Røsten med sine legemlige Øren, og at Lyset ogsaa søgte at oplyse deres Hjerter. Mon ikke Paulus ogsaa har havt disse sine Ledsagere for Øie, da han skrev det Ord i 2 Kor. 3, 15.: „Men indtil denne Dag ligger der et Dække over deres Ansigt, naar Moses læses.“ „Men deres Sind er forhærdet“?

Saulus derimod, han ikke blot hørte Røsten, men han saa ogsaa Lyset; han saa i et Øieblik sig selv som Synderen og Jesus som Frelseren. Hos ham blev Angsten og Forfærdelsen forenet med Troen paa Syndernes Forladelse, hos de andre blev Angsten og Forfærdelsen forenet med Vantro. Derfor beholdt vel disse det legemlige Syn til et Tegn paa, at de kun sansede det legemlige og ikke det aandelige; men Saulus mistede det legemlige Syn for en Stund til et Tegn og Vidnesbyrd om, at han havde faaet det aandelige Syn, hvormed et Menneske „kan se Guds Rige“. Og et Vidnesbyrd om, at hans indre Syn var henvendt paa det Guds Rige, som var aabenbaret i Kristus Jesus, under de tre Dage, hvori han laa legemlig blind, har vi deri, at det heder om ham, at han i disse Dage „beder“.

Fremgaar det nu af Teksten, at Saulus selv havde foranlediget, at han blev omvendt? Havde han ved en Gjerning, en Handling, et Forhold, en Viljesakt foranlediget, at han saa Lyset? Er det tilladt at slutte saaledes: Fordi hans Ledsagere havde ved Vantro lagt et Dække over sit Hjerte og af den Grund ikke saa Lyset, saa havde Saulus ved Tro borttaget Dækket, og derfor saa han Lyset? Fremgaar dette af Teksten? Visselig ikke. Men det fremgaar af Teksten, som Paulus selv har skrevet til de Efesier: „Da I vare døde, gjorde han eder levende.“ „Af Naade ere I frelste ved Troen, og det ikke af eder, Guds er Gaven, ikke af Gjerninger, forat ikke nogen skal rose sig.“ Thi her er det dog saa iøinespringende, at det var Lyset, som adsplittede Mørket, og Livet, som forjog Døden, at

det var den sterkere, som kom over den sterke og fratog ham hans fulde Harnisk, som han forlod sig paa, og uddelte hans Rov og frembragte i Saulus en Paulus. I det ene Øieblik er han en Saulus, der fnyser med Trusel og Mord mod Herrens Disciple, i det andet Øieblik er han en Paulus, der spørger Jesus af Nazareth, den korsfæstede: „Herre, hvad vil du, at jeg skal gjøre?"

Man kunde her komme med den Indvending, at Anledningen for Saulus til at blive omvendt var dog langt større, end den er for os eller noget andet Menneske, og af den Grund kan man ikke slutte fra Saulus's Omvendelse til vor Omvendelse. Dette vilde gjælde, dersom den umiddelbare Aabenbarelse af Naaden, som blev Saulus og hans Ledsagere forundt, var nødvendig for Omvendelsen. Men Skriften lærer os, at den ikke er nødvendig til Omvendelse, og i Saulus's Ledsagere har vi levende Vidner for, at ogsaa denne Aabenbarelse af Naaden kan modstaas og forhindres, saa at der ingen Omvendelse finder Sted. Den rige Mand i Helvede mente det, at dersom Lasarus opstod fra de døde og gik til hans Brødre, saa vilde disse omvende sig. Men han faar det Svar: „De have Moses og Profeterne, lad dem høre dem. Og høre de ikke Moses og Profeterne, skulle de heller ikke tro, om nogen opstaar fra de døde." Det, som er væsentligt og nødvendigt for, at der er fuld Anledning for et Menneske til at blive omvendt, er alene det, at Røsten er der, den levende Røst, og at Menneskene hører den. Det er Ordet om Synd og Naade, det er Lov og Evangelium. Hvor dette Ord lyder, hvor der virkelig prædikes Lov og Evangelium, hvor Ordet lyder, som det lød til Saulus, hvor Loven prædikes saaledes som her: „Hvi forfølger du mig?" og hvor Evangeliet prædikes som her: „Jeg er Jesus", jeg er den, som frelser, — se, der er der altid fuld og rig Anledning for en Synder til at komme til Syndserkjendelse og Tro. Thi hvor denne Prædiken lyder, der er Aand og Liv, der saas den Livsens Sæd, hvoraf der kan fremspire en levende Guds Plante, et godt Træ, som kan bære god Frugt. Overalt, hvor dette Ord prædikes, der træder Livet og Lyset hen til Mennesket, og det hører til Lysets Væsen at lyse og til Livets Væsen at gjøre levende; der er derfor altid rig og fuld Anledning for den, som sidder i „Mørke", til at blive oplyst, og for den, som er i „Dødens Land og Skygge", til at blive levende.

Men hvori bestaar nu Forvirringen hos vore Modstandere? Den er deri, at de ikke kan skjelne mellem Lyset, Lysningen og Oplysnigen. Denne sidste kan Mennesket altid forhindre. Det er dette, Paulus lærer i 2 Kor. 3, 13 fg., naar han siger: „Vi gjøre ikke som Moses, der lagde et Dække over sit Ansigt, forat Israels Børn ikke skulde

skue Enden paa det, som skulde afskaffes. Men deres Sind er forhærdet; thi det samme Dække bliver indtil denne Dag over det gamle Testaments Læsning uden at afdrages; thi i Kristus bliver det afskaffet. Men indtil denne Dag ligger der et Dække over deres Hjerte, naar Moses læses. Men naar de omvende sig til Herren, bliver Dækket borttaget."

Her lærer Paulus med klare Ord, at Dækket borttages ikke forud for Omvendelsen, men i Omvendelsen, i Gjenfødelsen. Thi han siger: „i Kristus Jesus bliver det afskaffet"; „naar de omvende sig til Herren, bliver Dækket borttaget", altsaa i Gjenfødelsen, i Omvendelsen borttages Dækket. Og det er dette, vi har lært i Pontoppidans Forklaring, hvor det heder: „I Gjenfødelsen skabes et nyt Lys i Forstanden, en ny Længsel, Lyst og Kraft i Viljen." Det er det Livsens Lys, som gaar ind og adspreder Mørket og gjør, at Mennesket „ser Lys i hans Lys". Det er ikke Mørket, som forvandles til Lys, eller Døden, som forvandles til Liv, eller Kjødet, som forvandles til Aand. Men der skabes et nyt Menneske i ham, som før var aandelig død. Der skabes et Menneske, som har Øine at se med, Øren at høre med, Forstand til at forstaa med, et nyt Menneske, som „sanser det aandelige".

Hos Saulus frembragtes dette nye Menneske; derfor sansede han det aandelige. Hos hans Ledsagere frembragtes ikke det nye Menneske; derfor sansede de ikke det aandelige, men bare det legemlige. Dette sidste var disses Skyld, men det første var ikke Saulus's Fortjeneste. Det var bare Naade, Naade, Naade.

Han har ogsaa klart udtalt dette i det sidste Vers, nemlig i 2 Kor. 3, 18. Hvad siger han der? „Men vi blive alle, idet vi med ubedækket Ansigt skue Herrens Herlighed ligesom i et Speil, forvandlede efter det samme Billede fra Herlighed til Herlighed saaledes som af Herren, der er Aanden."

„Vi bliver forvandlede af Herren". Naar han endog maa tale saaledes om det, som foregaar efter Omvendelsen, hvor meget mere maa han da ikke tale saaledes om det, som foregik med ham hin Stund paa Veien til Damaskus? O, hvor vilde han have afvist den Tanke: „jeg foranledigede ved mit Forhold, at Gud omvendte mig"! O, om Past. Bøckman havde prædiket saaledes i Pauli Nærværelse, hvor vilde han ikke være bleven tilrettevist af den Mand, der mere end nogen anden har fremholdt Guds fri, uforskyldte Naade, der mere end nogen anden har brugt particulæ exclusivæ, der mere end nogen anden har forkyndt og atter forkyndt for Hedninger som for Jøder: „ikke af eder", „ikke af Gjerninger", eller efter Grundteksten egentlig: uden Gjerninger, adskilt fra Gjerninger!

„Hvem kan vel lægge en Alen til sin Vekst, endog han bekymrer sig derfor?" Hvor meget mere gjælder dog dette,

naar Spørgsmaalet er om Livets Oprindelse! Hvilken død har vel kunnet foranledige, at han blev levende? Gud alene al Ære! Saaledes staar vi her foran en uløselig Gaade. Men ikke skal de fortabte kunne sige til Gud: Du vilde ikke; men de skal maatte sige: Vi vilde ikke. Heller ikke skal de salige kunne sige: Vi vilde, og derfor blev vi omvendte; men de skal ogsaa maatte sige: Gud vilde. Og fra Evighed til Evighed skal de synge: „Saliggjørelsen tilhører vor Gud, han, som sidder paa Tronen, og Lammet."

O, lad os dog blive staaende herved! Aldrig vil vi i denne Endelighedens Verden kunne løse denne Gaade. Og vi behøver det heller ikke. Det er mig nok, at jeg ved det, at Gud vil min Frelse, at han har sendt sin Søn ogsaa til mig og gjennem Ordet kommer til mig ligesaa kraftig, alvorlig og virkelig som til hvilketsomhelst andet Menneske, efterdi jeg har den samme Lov og det samme Evangelium som enhver anden, og efterdi der er det samme i denne Lov og i dette Evangelium for mig som for ethvert andet Menneske, nemlig en hel og fuld og virkelig Frelse, en Frelse ligesaa vel fra Syndens Skyld og Straf som fra Syndens Magt og Herredømme.

O, lad os nu ikke atter stænge dette fulde og hele Lys, denne fulde og rige Naade derved, at vi gjør den afhængig af det gode Forhold, som et Dødens Barn skal udvise. O Gud, se dog i Naade til alle dem, som prædiker saaledes! Ak, hvor skal da Synderen hen, som ligger der i Dødens Angst og Frygt? Hvor skal han hen, den Judas, som maaske tusend Gange har forraadt uskyldigt Blod? O, saalænge dette „Forhold" staar der mellem ham og Naaden, saa er Veien stængt, stængt, stængt. Saalænge man henviser ham først til ham selv og siger: „Se du dertil", saa har han intet Haab, ingen Trøst, Mørket bliver kun tættere, Dødens Frygt og Angst bliver kun større, og Judas gaar hen og fortviler og hænger sig selv.

Her er det, vi saakaldte Missouriere med Paulus og med Luther aabner Himmeriges Rige fuldt ud for den bekymrede Sjæl; her er det, vi aabner Guds Naades Favn for alle elendige, jammerlige, fattige, blinde og nøgne, idet vi siger til dem, som Jesus selv sagde: „Kommer hid til mig alle, som arbeide og ere besværede, og jeg vil give eder Hvile for eders Sjæle." Kom blot, kom blot, kom, som I er, som I ligger der i eders Blod, som I ligger der paa eders Gjerninger; kom, kom, saa han kan faa afto eder og rense eder fra alle eders Urenheder; kom, se, se det Guds Lam, som bar al Verdens Synd, og som udraabte paa Korsets Træ: „Det er fuldbragt!"

O, hvorledes skal vi vel undfly, dersom vi ringeagter saa stor en Frelse? O se dog, du norske Kirkefolk i dette Land, se dog, hvor der er Anledning til Frelse!

Siger St. Paulus sig selv imod?

(Af V. Koren.)

I Kirketidenden Nr. 14 anfører Past. Halvorsen en Ytring af mig fra Diskussionsmødet paa Coon Prairie om, at „Saligheden har sin Kilde, Grund og Aarsag alene i Guds Naade og Miskundhed og ikke i Mennesket selv". Som et af de mange Skriftbeviser for denne Sandhed havde jeg anført Rom. 9, 15. 16.: „Jeg vil være den miskundelig, som jeg er miskundelig, og forbarme mig over den, som jeg forbarmer mig over. Derfor staar det ikke til den, som vil, ei heller til den, som løber, men til Gud, som gjør Miskundhed."

Past. H. beretter, at Past. Bøckman i Modsætning hertil beraabte sig paa 1 Kor. 9, 24., hvor St. Paulus siger: „Løber saaledes, at I kunne erholde det" (Klenodiet).

Dersom nu dette Sted virkelig skulde vise, at det dog „staar til den, som løber", saa at Saligheden altsaa dog paa en Maade har sin Kilde og Aarsag i Mennesket selv, da maatte jo St. Paulus sige sig selv imod.

Dette ved vi kan ikke være Tilfælde. Ja, saa langt fra er der en Modsigelse mellem disse to Steder, at vi megetmere ved at sammenholde dem finder et skjønt Eksempel paa, hvorledes det ene Sted i Skriften forklarer det andet, og dette er det, jeg i disse Linjer gjerne vilde gjøre opmerksom paa.

Dersom nemlig et Menneske erkjender, at det er sandt, som St. Paulus siger, at „det staar ikke til den, som løber", da vil jo samme Menneske maatte opgive Tanken om at frelse sig selv. Han har maaske prøvet længe paa at løbe rigtig og gjøre alt, som han skulde, men det hjalp ikke. Han har maattet erkjende, at det duede ikke, at det kunde ikke bestaa for Guds Dom, og at hans Frelse ikke stod i hans egen Haand. Han maatte erkjende sig som en skyldig og dertil hjælpeløs Synder. Han ved, at heller ikke andre Mennesker kan frelse ham. Dersom han dog gjerne vil frelses, hvor skal han da hen? Guds Ord siger: Ligesaa vist som det ikke staar til den, som vil, ei heller til den, som løber, ligesaa vist er det, at det staar til Gud, som gjør Miskundhed. Men vil da Gud gjøre Miskundhed? Ja, siger Skriften; det vil han gjøre for Kristi Skyld. Hvorledes? Saaledes, at hver den, som tror paa Kristus, han skal blive salig. Ved dette velsignede og mægtige Evangelium fremkalder derhos Gud selv af sin Miskundhed Troen i den bedrøvede Synders Hjerte. Naar nu en saadan Synder tror Evangeliet og altsaa sætter sin Lid til Frelseren, da er han retfærdiggjort for Gud og er et Guds Barn.

Hvem forlader han sig paa? Paa Gud alene, hvis Naade er ham given i Kristo. Er han nu færdig? Nei, nu gjælder det at blive i Troen indtil Enden. Kan han da opholde sig selv i Troen? Nei, atter erkjender han, at „det staar ikke til den, som løber". Skulde det staa til mig, siger han, saa vilde jeg nok snart falde fra; men Gud gjør Miskundhed. Han vil ikke slippe mig, det har han lovet. Ham vil jeg holde mig til. Hans Ord vil jeg høre og stræbe at lyde; og det onde vil jeg vogte mig for. Selv er jeg ganske udygtig; derfor vil jeg bede ham om Hjælp, og ham alene vil jeg haabe paa; thi jeg ved, at „det staar ikke til den, som løber, men til Gud, som gjør Miskundhed".

Se, den, som saaledes af Hjertet erkjender, at det er Gud og ikke ham selv, som er Frelser, — han løber saaledes, at han kan erholde Klenodiet.

Det Menneske derimod, som vil stole paa sin egen Løben og haabe paa, at Gud vil „rette sig efter" hans vakre Løb, og at det altsaa dog „i en vis Forstand" staar til den, som løber, — han farer vild. Han løber ikke saa, at han kan erholde Klenodiet; thi han kjender hverken Gud eller sig selv, men er forfængelig i sine egne Tanker. Intet Under derfor, at han heller ikke forstaar St. Paulus, og at den, som lader sig veilede af Lærere, som saaledes misforstaar St. Paulus, tilsidst maa falde i Fortvilelse, saaledes som Past. Halvorsen i Slutningen af sin Opsats paaviste.

Hvad skal disse Penge bruges til?

Saaledes spørges der ofte og ikke mindst, naar der bedes om Bidrag til Indremissions-Kassen. De, som yder Bidrag, har jo ogsaa Ret til at fordre Svar og Regnskab. I Synodalberetningerne vil de finde, til hvilke Personer Pengene er blevne udbetalte.

Efter Indremissions-Kassens Bestemmelse skal der af den udredes Understøttelse til saadanne Prester, som udsendes i de Egne, hvor endnu ingen Menigheder af vor Bekjendelse er ordnede. Hist og her i næsten alle Stater og Territorier findes der større eller mindre Flokke af vore Landsmænd, som endnu ikke har nogen kirkelig Ordning iblandt sig og derfor heller ingen Adgang til at nyde godt af Ordets og Sakramenternes ordentlige Forvaltning. De er derhos udsatte dels for at forføres gjennem alle Slags skadelige Indflydelser og Paavirkninger, dels for at hensynke i en fuldkommen Dorskhed og Ligegyldighed for alt, hvad der angaar deres Sjæles Frelse. Saadanne Landsmænd søger da vor Indremission at naa gjennem sine Missionsprester. Men dette kan ikke ske uden derved, at Menighedernes Kjærlighedsgaver sætter

vedkommende Missionskomite istand til at bestride de dermed forbundne Omkostninger.

Der er fremdeles paa ikke faa Steder ordnet Menigheder, men som er saa smaa og fattige, at de ikke vilde kunne underholde Prest og Skolelærer, om de ikke fik Hjælp dertil ialfald for en Tid. Mangesteds er saadanne „Missionsmenigheder" efter flere eller færre Aars Forløb blevne istand til selv at bestride sine Udgifter, saa de ikke længere faar Understøttelse, men endog selv kan bidrage til Indremissionen. Dersom vi nu ikke gjennem vor Indremission var komne saadanne Egne til Hjælp, vilde der i de fleste Tilfælde ingen kirkelig Orden være. Nogle af de Prester, som betjener saadanne smaa Missionsmenigheder, anvender desuden en Del af sin Tid til den førstnævnte Gjerning, at opsøge og betjene de adspredte Landsmænd eller nye Setlementer.*)

Da det antages at kunne interessere Kirketidendens Læsere at erfare, hvorledes en og anden saadan „Missionsprest" kan have det med Hensyn til Indtægt o. l., saa hidsættes her nogle Uddrag af Breve fra et Par af dem.

En skriver (i Mars d. A.): „Skandinaverne her synes mig at være mere forkomne end paa de fleste andre Steder, hvor jeg har været. De har i saa mange Aar ikke havt andet end Salooner̃ne at samle sig om. Der er nogle af disse, som drives af Skandinaver. Her er ogsaa en frafalden amerikansk Prest, som med stor Veltalenhed, siges der, forkynder den nøgne Vantro. Enkelte af vore Landsmænd hører til hans Menighed, og mange er paavirkede af ham. Dog til Trods for dette og mere er vor Menighed stadig gaaet fremad. Vor Gjæld (paa Kirke-Eiendommen) er nu omtrent 500 Dollars. Til Presteløn har man ikke ydet andet end Offer ved Høitiderne. Mere bliver det vel heller ikke i dette Aar. Jeg tror dog ikke, at det vilde være heldigt at skifte Prest her i den nærmeste Fremtid."

En anden skriver (i Februar d. A.): „De har ønsket at høre, hvorledes jeg er stillet, hvad det pekuniære angaar, og jeg skal da forsøge at give en kort Udsigt derover. Lige siden min Ankomst hid til disse Trakter har min økonomiske Stilling — seet gjennem menneskelige Øine — været jammerlig.... Ifjor fik jeg omtrent 75 Doll. og i det sidste Aar omtrent 70 Doll. af de af mig betjente Menigheder. Men det kan jeg, Gud være lovet, sige, at jeg ikke derfor har næret Uvilje mod mine Menighedslemmer; thi de fleste har levet i Nødens og Fattigdommens Kaar og har ogsaa af Herren været tugtede med Uaar. Foruden de nævnte Underholdningsbidrag i Penge har jeg alt i alt i denne Tid faaet 20 Bushels Hvede og 50 Bushels Havre; ligeledes fik jeg fra et Menighedslem i N. N. en Ko med Kalv forrige Sommer samt et Svin og fra en anden sammesteds ogsaa et Svin. Lidt Flesk og Smør har jeg ogsaa faaet fra N. N. Nu, hvad Pengene angaar, saa har de ikke paa langt nær været tilstrækkelige til at dække Reise-Udgifterne, dersom jeg skulde reise paa ‚folkelig Vis', som man siger. Men ved at give Afkald paa

*) Da Distriktssynoderne ikke har nogen anden særskilt Kasse end Indremissions-Kassen, saa skal der efter Synodens Beslutning af denne Kasse ogsaa udbetales Lønning til Distriktsformandens Kapellan samt, om fornødiges, Bidrag til Formandens Reise-Udgifter.

Middagsmad og ved hele Sommeren igjennem ogsaa at give Afkald paa Husly under Reisen, idet jeg har spændt fra paa Prærien og lagt mig til Hvile i Vognen og ladet Hesten æde Græs rundt denne, og i Vintertiden, naar jeg har kunnet række en liden By, sætte Hesten ind i Stalden og selv gaa ovenpaa og lægge mig i Høet — derved har jeg faaet det til at række til. Men saa kommer de allernødvendigste Husholdningssager, Klæder, Sko m. v., og dertil, at jeg stundom paa Grund af Veiret og ufremkommelige Veie maa ty til det Middel at reise paa Jernbane. Her paa dette Felt er det mig mangen Gang en Gaade, hvorledes Gud fører det; thi de Bidrag, jeg har faaet fra Venner i vort kjære Samfund og fra Indremissions-Kassen, har været kjærkomne, men ikke dækket alt.... For min Hest skylder jeg 100 Doll., og 40 Doll. for Sæletøi og Vogn, som maatte anskaffes, da den forrige var ganske udslidt.... For to Aar siden kjøbte jeg mig en Klædning, da Gud gav mig en Hustru til at dele Livets Glæder og Sorger med.... Skotøi har det især denne Vinter været værst med; thi naar to skal have Nytte af et Par Sko, synes det at være lidet; men ogsaa dette har gaaet af uden Knur. Ja nu har De.... faaet en kort Udsigt over det timelige her hos mig; men De vilde tage storlig feil saavel af min kjære Medhjælp som af mig, dersom De formodede, at vi ønskede os hen til bedre Kaar i Mistro til Herren vor Gud. Nei, saa er det ikke. Jeg kan ikke noksom takke min Herre og Gud for hans Naade imod mig ved at føre mig ind i Korsets Skole, ind i den jordiske Trængsel, for derved at vise mig, at det er noget ganske andet, Mennesket trænger, end det, som er for Øiet, og at vi næres ved Guds Naade og Miskundhed.... Hvad jeg her i Fortrolighed har skrevet, ønskes ikke fortalt i videre Kredse.... Vor lille Datter er frisk og rask...."

Indsenderen af disse Uddrag har troet ikke at burde tage Hensyn til dette Ønske om, at ovenstaaende ikke skulde fortælles.

Penge til Indremissions-Kassen sendes til Distriktskassererne, for Østlige Distrikt Prof. Joh. Ylvisaker, Madison, Wis.; for Iowa Distrikt Prof. Chr. Næseth, Decorah, Iowa; for Minnesota Distrikt Hr. H. W. Rasmussen, Faribault, Minn. ....k.

Kirkekronike.

Amerika. Palmesøndag brugte Past. Ottesens Menighed paa Liberty Prairie for første Gang atter sin gamle Kirke, efterat den i flere Aar har været stængt for den. Det gjorde et dybt Indtryk, allerede da Kirkeklokken lød og raabte sit Velkommen. Past. Ottesen prædikede om Herrens Indtog i vore Hjerter. Kirken var, uagtet det var Uveir, ikke langt fra fuld. Og dog var der næsten ingen af dem tilstede, som i Striden har staaet paa den anden Side. Om derfor end Menigheden ikke kunde andet end glæde sig over atter at kunne være samlet til Gudstjeneste i sin Kirke, var det dog med Vemod, den maatte savne saa mange gamle Venner, som havde skilt sig fra den.

— Om den Dr. Fulton, som ikke fik Lov at holde sine antipapistiske

Foredrag i Armory Hall i Chicago, oplyser „Norden", at hans Foredrag skulde være over Emnet: Why priests should marry, og at han i Boston har udgivet disse Foredrag i en Bog, som af Myndighederne er bleven erklæret for usedelig, og hvis Salg derfor er bleven forbudt. Det var ikke, siger „Norden", fordi han angreb den katholske Kirke, men fordi man maatte kalde hans Foredrag usedeligt, at der blev sat en Stopper for det.

Rigtigheden af denne Oplysning, hvilken vi med Taknemmelighed optager som Rettelse af vore tidligere Meddelelser om denne Sag, finder vi ogsaa bekræftet ved en Bekjendtgjørelse, som er sendt os fra Udgiverne af „Dr. Fulton's suppressed book", men som vi naturligvis ikke optager.

— Om et Par Menighedsmøder ser vi i Aviserne Beretninger, hvoraf den ene er rigtig, den anden urigtig. Da det nu saa ofte hænder, at en Avisberetning, ogsaa en urigtig, gaar fra Blad til Blad, vil vi her for at tjene Sandheden stadfæste den rigtige og berigtige den urigtige af de to nævnte Beretninger. Den første findes i „Norden" og indeholder, at Past. Juuls Menighed i Chicago med 41 mod 29 Stemmer har forkastet et Forslag om at udtræde af Synoden. Dette er rigtigt. Den anden Beretning findes i „Budstikken" og indeholder, at „Synodemenigheden i Albert Lea" med 50 mod 21 Stemmer har besluttet at udtræde af Synoden, og at „det nu forlyder, at Majoriteten (Antimissourierne) vil forlade den gamle Menighed og danne en ny". Dette er ikke rigtigt. Sandheden er, at Menigheden med 50 mod 21 Stemmer forkastede et Forslag om at udtræde af Synoden. „Budstikken" bedes berigtige.

— Hauges Synodes Prester holdt efter Bestemmelse, grundet paa Synodens Paalæg, et Møde i St. Paul, Minn., fra 17de til 20de Januar for at forhandle om en fælles Liturgi for Synoden. Ifølge „Budbæreren", hvis Referat vi her henholder os til, optoges der en hel Del raadgivende Medlemmer af Mødet. Man enedes om et Forslag, som gjennem „Budbæreren" „forelægges Menighederne til Overveielse og Synodens endelige Antagelse eller Forkastelse". „Ved kommende Aarsmøde skal det stemmes over."

Sammenligner vi det fremsatte Forslag med den Liturgi, som i Norge er tilladt indført fra dette Kirkeaars Begyndelse, og som vi fuldstændig aftrykte i Nr. 12 forr. Aarg., finder vi bl. a. følgende Forskjelligheder:

Ifølge Forslaget til Hauges Synode begynder Gudstjenesten med Indgangssalme, medens den efter den nye norske Liturgi begynder med den gamle Indgangsbøn, noget forandret og uden Fadervor. Derimod skal der efter Hauges Synodes Forslag efter Indgangssalmen holdes Bøn (sandsynligvis en fri Bøn) med Fadervor „ved en af Menigheden dertil opfordret".

Ligesom den nye norske Liturgi har optaget Syndsbekjendelse i Begyndelsen af Gudstjenesten, saaledes ogsaa Forslaget til Hauges Synode; men den Syndsbekjendelse, som dette sidste har, er langt vidløftigere end den i den norske Liturgi. Lige efter Syndsbekjendelsen skal Presten læse Dagens Kollekt og Epistel og lige derefter den apostoliske Trosbekjendelse. Det store Gloria, som er optaget i den nye norske Liturgi, er altsaa udeladt; ligesaa Evangeliets

Læsning fra Alteret. Heller ikke er der Tale om, at noget skal synges eller messes fra Alteret, medens den norske Liturgi kun for det Tilfælde, at „Presten enten ikke eller kun maadelig kan synge", vil tillade ham „simpelthen at fremsige Ordene" eller læse dem. At Trosbekjendelsens Ordlyd i Hauges Synode foreskrives at være den, som findes i den gamle Alterbog, er naturligt; i den norske Liturgi siges blot, at det skal være den apostoliske Trosbekjendelse, uden at nogen bestemt Form for denne er angiven.

En Synderlighed ved Forslaget i Hauges Synode er den, at den almindelige Kirkebøn ikke er henlagt til Prædikenens Slutning, men skal læses fra Alteret, efterat en kort Salme er sungen efter Prædikenen. Den foreslaaede Form for Kirkebønnen slutter sig med adskillige Forandringer til den anden af de to i den norske Liturgi foreskrevne Former. Forresten overlades det til Presten, om han vil, hellere at bede frit, kun at „han maa søge at faa med alle Momenter, som denne Formel indeholder". Altergang skal forrettes efter Alterbogen som før, altsaa ikke efter den nye norske Liturgi. Ved Gudstjenestens Slutning har Forslaget til Hauges Synode en lignende Besynderlighed som ved dens Begyndelse, nemlig at der efter Slutningsbønnen kommer en Slutningssalme. Slutningsbønnen, som skal ledsages af Fadervor, holdes „ved en af Menigheden dertil opfordret". Efter den nye norske Liturgi ender Gudstjenesten med „den sedvanlige Udgangsbøn uden Fadervor".

Endelig vedtog Mødet som Forslag til sin Synodes Overveielse: 1) at „den ved Slutningen af Skriftetalen brugelige Absolutionsformel bortfalder", 2) at istedenfor den i Synoden „ved Ordination brugelige saakaldte Preste-Ed indtræder herefter et høitideligt Løfte med Haandtryk", og 3) at Indførelsen af nye Tekstrækker anbefales.

— Om „Fondssagen" i Konferensen beretter „Lutheraneren" for 31te Mars, at „der af den nye Fondsindsamling nu er indsendt til Fondskasiereren ialt Kontanter og Notes til et Beløb af omkring 19500 Doll.", og at der „desuden er rapporteret en Forøgelse af Menighedsfond paa $886.25". I „Folkebladet" for 28de Mars oplyser Prof. Sverdrup, at „der er 187 Menigheder, som har bestemt sig til at deltage i den nye Fondsindsamling", at „der er nu indsendt Bidrag til Fondet fra 127 Menigheder", og „ved den nye Fondsindsamling ialt indkommet $20517.84". Endnu er Arbeidet ikke afsluttet. Der klages sterkt over, at „mange af de Menigheder, som ikke samler Fond, heller ikke paa anden Maade støtter Samfundets Skole, saa at Gjæld sluger store Summer af Fondsindsamlingen".

— Ogsaa et Kaldsbrev. I „Lutherisches Kirchenblatt" berettes, at en engelsk luthersk Menighed i Charleston, S. C., nylig sendte en Deputation til Dr. Bowman i Savannah, Ga., for at formaa ham til at flytte tilbage til Charleston, hvor han før i 20 Aar var Prest; nu har han været 7 Aar i Savannah. Petitionen, som Udsendingerne havde med, bar saa mange Underskrifter, at den var 12 Fod lang; men saa var den ogsaa underskreven af „Menighedslemmer, andre Lutheranere og mange af Byens Borgere forresten".

— I Philadelphia blev der for ikke længe siden i kirkelige Kredse omdelt et Opraab til alle kristne, som beklager Kirkens sønderrevne Tilstand, om paa Langfredag at komme sammen til et fælles Bønnemøde for at bede om Gjenforening af Kirkens adskilte Dele. Dette Opraab er underskrevet af 3 Prester i den „lutherske" Generalsynode, en Prest i Pennsylvaniasynoden, saa af en Række presbyterianske, baptistiske, methodistiske og Episkopalprester. Dette er nu atter et Stykke ret aabenbart „fromt" Hykleri; eller har „Lutheranerne", „Presbyterianerne", „Baptisterne", „Episkopalerne" o. s. v., som i dette Øiemed træder sammen, indseet, og tilstaar de det ogsaa ærlig, at de indtil denne Tid har ført et saadant syndigt Kirkevæsen, at de alvorlig maa vidne og bede derimod? Det falder ingen Methodist, Baptist eller anden Sekterer ind, og naar en saadan i den tilløste Forsamling beder, saa gjør han det kun med den Forstaaelse, at alle andre skal omvende sig til hans Sekt. Kun med Hensyn til Generalsynodalerne er vi i Tvil, om de ikke vilde være istand til at sælge sin Kirke temmelig billig. Men nu kommer de alle sammen med Hyklermerkel, og i Ord beder de om Enighed; men Gud, som udforsker Hjerterne, ser den sørgelige Uenighed i Tanker og Ønsker. („Zeuge der Wahrheit".)

Norge. Om den nye Høimesseliturgis Indførelse hører man i den senere Tid ikke meget fra Norge. En af Menighederne i Kristiania, Johannes's, har besluttet at lade Spørgsmaalet om dens Indførelse hero indtil videre. I Liers tre Kirker skal den prøves en Stund.

Udtrædelse af Synoden.

Paa Menighedsmøde i South Rush River Menighed den 19de Mars sidstleden forhandledes om Menighedens Udtrædelse af Synoden. Resultatet blev efter en kort Forhandling, at 51 stemte for og 31 imod, flere stemte ikke. De 31 indleverede med det samme sin Protest og fik sine Navne vedføiede Protokollen.

I „Lutherske Vidnesbyrd" bekjendtgjør Pastorerne O. C. Baker, O. P. Syftestad og A. C. Andersen sin Udtrædelse af den norske Synode. Ogsaa Pastorerne Th. Eggen og N. Amlund har udmeldt sig af Synoden.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. Niels Giere fra Crow River Mgh., Minn., $2.50 (K. Kristensen og J. Pedersen hver $1, Jørg. Olsen $0.50).
Faribault, Minn., 28de Mars 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Pastor A. Rasmussen fra Vinje Kvdf. $11.20.
Decorah, Iowa, den 5te April 1888. Chr. Næseth.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. M. P. Ruh. ½ Offer ved en Kirkeindvielse i Recebah, Juneau Co., Wis., $12.60; ved Past. B. Askevold indsamlet i Sleepy Eye Mgh., Minn., $6.75 (Hans Mo $5, H. G. Hansen $1, H. J. Stockstad $0.50, A. J. Stockstad $0.25); ved Prof. L. Larsen fra Lars Hoff, New Lisbon, Wis., $0.50; ved Past. J. Norby $26.75 (indſ. ved Halbor Eden $9.50, nemlig af Einar Buer, O. W. Olson og Helge A. Løining hver $1, Amund Løining $3, Halbor Eden $2.50, Olai Eden og Gunder Jordal hver $0.50, indſ. ved C. Christopher $13.25, nemlig af W. K. Risetter og Nils P. Maakestad hver $0.50, Jacob O. Rogbe $2, John J. Maakestad $0.50, Sjur J. Maakestad $0.25, Ingebrigt Christopher $0.25, Lars Midnes $1, Lars Olson $0.50, C. Christopher $1, Andrew Monsen $0.50, S. W. Weeks og S. Seversen hver $0.25, Tollef T. Eide $0.50, Lars Helland $0.50, Ole Anderson $0.25, Peder H. Bly $0.50, Sven Sæbø, Thore Jacobson og Isak Tvete hver $0.25, O. A. Hommersand, Sylvia Greve, Ivar Hansted og Jørgen Jacobson hver $0.50, Ole Vatne, Odmund Selsestad, Berje Kopren, Lars Freim og Johannes J. Tveten hver $0.25, indſ. ved T. R. Ness $4, nemlig af O. M. Botten $1.50, T. R. Ness $2.50); ved Anders Hørsrud indſ. ved ham selv i Glenwood Mgh., Ja., Past. Amlunds Kald, $18.50 (Anders Hørsrud $5, Carl Sivesind $5, Hans Løvbraaten $4, David Herum $0.75, Anders Eggemoen, Martha S. Hanson, Andreas Hanson, Axel Hanson, Johannes Engrav, Crist Fortun og Henry Hendrikson hver $0.50, Even Eggemoen $0.25); ved Gustav A. Westby indſ. ved ham selv i Glenwood Mgh., Ja., Past. Amlunds Kald, $30.50 (Gustav A. Westby $2, O. H. Berg $2, A. H. Løvstuen $1, A. Evenrud $2, A. H. Blegen $0.50, G. Blegen $1, O. Kvam $0.50, Pernille Rønaas $10, Gustav Rønaas $0.50, Augustinus Rønaas $0.50, Johannes H. Sivesind $1, Jens Ask $0.50, H. C. Sivesind $1, A. G. Strandbakken $2, Johannes Hager, O. H. Næss, Halvard Pasop, Nils Svenserud og H. A. Blegen hver $1, Berthe og Marie Evenrud hver $0.50); ved Agrim Halvorsen indſ. ved ham selv i Glenwood Mgh., Ja., Past. Amlunds Kald, $18 (Ole C. Nesset $5, Agrim Halvorsen $2, B. A. Halvorsen $2, Andreas A. Halvorsen $0.50, Gudbrand Dalle, Kristofer Ask, Anders Tangen, Gustav Johnson og Hans Nilsen Egge $1, Tosten A. Nesset $1.50, Nils Løvstuen, Hans Løvstuen, Ben Sander og Hans O. Rosendal hver $0.50); ved Jørgen Linnevold fra Iver Ystaas, Washington Prairie, $1; ved Pastorerne Harstad og Allen indſ. ved Gunder Rud i Vang Mgh. $26.50 (Gunder Rud $1, Christian Rud $1.50, Ole C. Rud $1.50, Ole C. Bakke, H. Gaukerud, Andreas C. Rud, Harald Gilbertson, John Lindelien, P. L. Goplerud, Anton Gilbertson og Tosten Scheldahl hver $1, Reier K. Lien $10, Olaus Williams $0.75, Ed. Williams $0.50, John N. Sween $2, Anders Larsen $1); ved Pastor N. Pedersen fra Ringsaker Mgh. $8.50 (C. M. Johnson $2, H. Taraasen, J. Johnson, Chr. Hansen, A. Amblie og H. Nelson hver $1, John Saugstad og Johannes Hansen hver $0.50, Jørgen Hulberg og Herman Hulberg hver $0.25); ved John L. Benson, Capron, Jll., indsamlet ved Ole L. Johnson i Long Prairie Mgh., Boone Co., Jll., $35.50 (Helena S. Benson $2, Augusta Benson $2, Martha Benson $3, John L. Benson $5, Ole L. Johnson $6, John Hopperstad $2.50, Ole C. Johnson $2, Henry L. Johnson $3, Rhoda Hopperstad $1, Andrew L. Johnson $1, Edling J. Hovey $2, Margarette Hopperstad $1, Bendik Benson $3, Ole Stimes $2); ved Past. J. Th. Ylvisaker $37.95 (indsamlet ved Erik Gulbrandsen $19.50, ved Thorsten P. Leite $11.20, ved Amund Juv $7.25); tilſ. $216.05.

Til forſkjellige Kasser: Ved Pastor H. A. Preus fra A. Molstad, Norway Grove Mgh., Wis., $31.50, hvoraf til Lærerløn $10, til det nye theol. Seminar $15, til Skolelærerſeminariet $6.50; fra Isaach Vambheim, Lodi Mgh., $1 bestemt til Lærerløn; fra Past. M. Fr. Wiese personlig $5, hvoraf til Lærerløn $3, til trængende studerende $2; ved Prof. H. G. Stub fra Martin Jversin, Madison, Wis., $5, hvoraf til Lærerløn $3, til Synodekassen $1, til Indianermissionen $1; ved Past. Johannes Halvorsen $24, hvoraf til Lærerløn $18, til Synodekassen $6 (Pastor Johannes Halvorsen $5, J Gloppen $2, Jens Skaalerud $0.50, E. O. Neegaard, Anders O. Henjum, L. O. Njøs, Thor Solelien, Andr. Olsen, Lars Nilsen, Henrik Larsen, Johan Skaalerud og Ole Ellestad hver $1, J. K. Syse $2, J. Haavelson $2, Ole Halvorson, Per Negaard og Even Lundemo hver $1, Olaf E. Negaard $0.50); ved Past. J. A. Thorsen $41, hvoraf til Synodekassen $18.50 (indsamlet ved Ole L. Lie, Vestre St. Olaf, $8.50, fra Past. J. A. Thorsen perſ. $10), til Lærerløn

$12.50 (indſ. ved H. R. Lie $2.50, fra Paſt. J. A. Thorſen perſ. $10), til Indianermiſſ. fra Kvdſ. Nr. 5 i Veſtre St. Olaf $10; fra Toſten Rasmusſen, Monterey, Waukeſha Co., Wis., $3, hvoraf til Lærerløn $2, til Synodekasſen $1.

Til Indianermisſionen: Ved Paſt. M. Fr. Wieſe fra J. Jacobſen, Marengo Mgh., Jowa, $2.

Til Synodekasſen: Ved Paſt. E. Wulfsberg fra Lincoln Menighed, Jowa, $3 (Endre Brekke $2, S. Gunderſen $1).

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Paſt. B. Aſkevold fra Hans Mo, Sleepy Eye Mgh., Minn., $2; fra Paſt. Johannes Halvorſen perſ. $25; tilſ. $27.

Rettelſe. J Nr. 11 Side 174 er under Indſamlingen ved Rasmus D. Heſtenes udeglemt: „Gunder Johnſen $0.50"; Summen (27.70) er rigtig. J ſamme Nr. Side 176 Linje 20 fra oven ſtaar: „Leonard....Dahl", ſkulde være: „Leonora....Dahl".

Decorah, Jowa, den 5te April 1888. G. O. Ruſtad.

Til Indremisſionen: Ved Paſt. O. E. Solſeth fra L. T. Sarberg, Jmmanuels Mgh., Chippewa Co., Minn., $1.

Faribault, Minn., 4de April 1888. H. B. Rasmusſen.

Øſtlige Diſtrikts Synodemøde

af „Synoden for den norſke evang.-luth. Kirke i Amerika" afholdes, om Gud vil, i Paſt. M. Thorſens Menighed i Ruſh River, Wisconſin, fra Torsdag Morgen den 7de til Onsdag Aften den 13de Juni d. A.

Foruden de ſedvanlige Sager (vore Læreanſtalter — og nu ſpecielt det nye theologiſke Seminar og Skolelærerſeminariet —, Misſioner o. ſ. v.) nævnes her: Valg paa Formand og Viceformand til at udfylde Vakance.

Som Læregjenſtand foreſlaaes: „Ligeſom Gjerningerne er døde uden Troen, ſaaledes er og Troen død uden Gjerninger."

Gud velſigne i Naade vort Møde!

J. B. Frich, Formand. H. Halvorſen, Sekretær.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norſke evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet beſtilles og betales helſt hos Synodens Preſter eller ogſaa ved Henvendelſe til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J I [illegible]

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 20. April 1888. { Nr. 16.

Betragtninger over Lignelsen om Arbeiderne i Vingaarden.

Efter et Referat behandlet i Albert Lea Specialkonferens.

(Indsendt af J. Th. Y. paa Konferensens Opfordring.)

Naar Jesu Lignelse om Arbeiderne i Vingaarden skal udlægges, er det af høieste Nødvendighed at bringe til Anvendelse Reglerne for Lignelsers Fortolkning. Det kunde synes overflødigt at forudskikke en saadan Bemerkning; men Erfaring viser dog, at af de mange, som har offentliggjort sine Tanker over dette Skriftafsnit, er der faa, som har truffet den Mening, Frelseren lagde i Lignelsen, dengang han fremsatte den. Netop fordi man under Behandlingen af denne Lignelse har stanset ved Enkeltheederne og har villet bringe de Ord og Udtryk, som aabenbart er satte til for at give Fortællingen Form og Sammenhæng, i Samklang med hinanden og med „Troens Regel", er man kommen ind i gale Spor og er dreven bort fra Teksten trods det, at man syntes at gaa grundig frem i Udlæggelsen af den.

Hermed være det ingenlunde sagt, at Lignelsen ingen Vanskeligheder har, langt mindre, at vi har mestret dem. Faa af Jesu Taler indeholder vel saa meget, „der er svart at forstaa", som just denne. Allerede det volder Hovedbrud at bringe Lignelsen i Harmoni med de Ord, som indleder og begrunder den og tillige slutter den. Siden Frelseren begynder Lignelsen med de Ord: „Men mange, som ere de første, skulle blive de sidste, og de sidste de første; t h i Himmeriges Rige" o. s. v., og ender den med de Ord: „Saaledes skulle de sidste blive de første, og de første de sidste", saa er det utvilsomt disse Ords Sandhed, som Lignelsen skal belyse. Nu er det Spørgsmaalet: Kan vi gjøre det klart for os, at den er en Anskueliggjørelse af disse Ord?

Saa har vi den moralske Vanskelighed, som vi ogsaa finder i Lignelsen om den forlorne Søn med Hensyn til den ældre Broder, nemlig hvorledes Mennesker, der fremstilles som ivrige Medlemmer af

Guds Rige, kan blive beherskede af en saa lav Lidenskab som Misundelse, i det Øieblik Gud staar i Begreb med at holde Regnskab med dem og er ifærd med at uddele det gode, han har tiltænkt dem. Det er dog vel en Umulighed, at paa Dommens Dag de ugudelige skal faa Anledning til at holde nogen Trætte med Gud angaaende sin Løn, selv om de vilde. Og sæt, at Gud endog under Domsakten gav Anledning til Modsigelse, er det da tænkeligt, at saadanne, som har arbeidet for Guds Rige hele Livsdagen, og det paa en saadan Maade, at de uden Løgn kan sige om sig, at de har baaret Dagens Byrde og Hede, og nu tilslut er lige ved at modtage sin Herres Paaskjønnelse, — at saadanne skulde ville benytte sig af Anledningen til at gaa irette med Gud? Er det ikke den kristnes Sind at glæde sig ikke blot over sin egen Yndest hos Gud og sin tilkommende Salighed, men ogsaa over, at han ikke er alene om disse Goder? „Dog ikke mig alene", siger Paulus, idet han længes efter den salige Stund, da „den retfærdige Dommer" skal give ham Retfærdighedens Krone. Dette er enhver kristens Tanke. Og netop derfor er det, han arbeider som en Guds Missionær paa Jorden; den Gjerning, han udfører i Vingaarden, er hovedsagelig at gjøre saa mange som mulig meddelagtige i hans egne lykkelige Kaar. Og saa skulde der blandt Arbeiderne være dem, som knurrer over, at andre skal faa det saa godt som de selv? Er ikke det, som om de vilde være misfornøiede med sin egen Gjernings Udbytte?

Men hvor mange eller faa Dunkelhederne ved denne Lignelse end monne være, vi faar dog lade dem staa derhen, ialfald indtil vi har været istand til at finde den Hovedlærdom, Frelseren her har til Hensigt at lægge sine Tilhørere paa Hjerte. Kan vi da løse Lignelsens Gaader i Lignelsens Aand, saa er det vel; kan vi ikke, saa lader vi den Sten ligge, som vi ikke orker.

Hvilken er da Lignelsens Grundtanke? Det er sandt, mange Lærdomme kan hentes ud af den; den er overmaade rig paa guddommelige Sandheder. Den giver Anledning til at tale om Syndefaldet og Menneskeslegtens Gjenopreisning, om den evige Udvælgelse, om Kaldet, om Troen, om Retfærdiggjørelsen, om gode Gjerninger, om Kirken, om den yderste Dom, om det evige Liv, om Forskydelsen. Og i Prædikener har vi vel baade seet og hørt, hvorledes Prædikanten „tager Anledning" af denne Tekst til at fremholde den af disse Sandheder, som synes ham at være mest fornøden for hans Tilhørere. Men vor nærværende Opgave er at finde den Sandhed, som Frelseren, da han fortalte Lignelse, fornemmelig fandt det fornødent at lægge sine Disciple paa Hjerte.

Mange har ment, at Nøglen til hele Lignelsen er den lige store

Penning, som tilbydes alle dem, der har arbeidet i Vingaarden, hvad enten de begyndte tidlig eller silde. De fik hver en Penning; altsaa, siger man, vil Jesus lære, at i Guds Rige er Lønnen lig for alle. Om nu denne Tanke i alle andre Henseender kunde ansees som Lignelsens røde Traad, saa vilde dog de Ord, der danner dens Moral: „Mange, som ere de første, skulle blive de sidste, og de sidste de første“, hindre en saadan Udlæggelse. Vilde Frelseren undervist os om, at i Himmeriges Rige er der lige Løn for lang eller kort Arbeidstid, saa havde han formodentlig sagt: De første og de sidste skal være lige.

Andre holder for, at Lignelsen skal vise, hvorledes Gud ikke maaler den lange Tid, et Menneske er i hans Tjeneste, men agter desto mere paa den Troskab, hvormed Arbeidet udføres. Gud ser ikke paa Kvantiteten, men paa Kvaliteten. Men i hele Fortællingen er der ikke en Stavelse, som tilkjendegiver, at de sidst leiede Arbeidere udviste mere Nidkjærhed for sit Hverv og mere Troskab mod sin Herre end de først leiede, der begyndte Vingaardsarbeidet i Morgendæmringen. Det lader hellere til, at de, som tilslut knurrede, havde større Ret til at rose sig af ovennævnte Dyder end de tilfredse. De misfornøiede løi vist ikke, naar de underrettede Fogden om, at de havde „baaret Dagens Byrde og Hede“. De irettesattes ingenlunde som Dagtyve, der laa i Skyggen og dovnede sig, naar Solen stod høiest.

Kalvin mener, at det er Lignelsens Hensigt at advare mod Tryghed og Selvtillid hos den kristne, der har begyndt vel. Bliv ikke lunken i din Iver, ellers vil andre løbe dig forbi, og du lades tilbage; stol ikke paa din første Kjærlighed og Fyrighed i Aanden, thi netop derved kjølner den; ros dig ikke af Seier, før du har seet Fienden for dine Fødder; pris ikke Dagen, før Solen gaar ned. Men ogsaa her kan indvendes: Ingen af Arbeiderne beskyldes for Slaphed, heller ikke roses nogen for Ihærdighed. Ved Lønsuddelingen siges ikke: Du har vistnok arbeidet længere end hine, men du fortsatte ikke, som du begyndte, du blev lunken; derfor har du ikke fortjent mere end disse, som vel har arbeidet blot en Time, men gjort forsvarligt Arbeide.

Der er andre, som fæster Opmerksomheden paa de forskjellige Tider, da Arbeiderne blev leiede, som den mest fremtrædende Omstændighed ved Lignelsen. Nogle af Kirkefædrene tænker sig, at Gud her giver en billedlig Beretning om de forskjellige Kaldelser, han har ladet udgaa fra Menneskeslegtens Morgen indtil Apostlenes Dage, de sidste Tider. De senest kaldede var, fordi de levede i det nye Testaments Tid og saa og hørte, hvad de gamle kun havde forventet, og desuden havde en forholdsvis kort Virketid, heldigere stillede end hine, som

levede i Spaadommens og Forjættelsens graa Oldtid. Patriarkerne og Profeterne kunde derfor siges at have baaret Dagens Byrde og Hede. Men naar indtraf da Knurringen, forudsat at hine Guds Mænd kunde og vilde knurre? De gamle, hvis Ben forlængst laa i Jorden, da Apostlene stod i Vingaarden, vendte sig da vel ikke i sine Grave af Misundelse over de tolvs bedre Kaar? Eller skal maaske det være Samtalen i Himmelen mellem Abraham, Isak og Jakob paa den ene Side og Petrus, Paulus og Johannes paa den anden: Hvilken af os var Gud bedst tjent med paa Jorden? Nei.

Andre betragter de forskjellige Tider af Dagen som de forskjellige Perioder i Menneskenes Liv, naar de omvender sig til Herren. Nogle vinder Gud i den tidlige Barnealder, andre i Ungdomstiden, andre i Manddomsalderen, men nogle, som Røveren paa Korset, først i den sidste Strid, naar Livet er udlevet. Vi negter ikke, at Lignelsen lader sig smukt anvende til at vise, at saalænge det heder idag, er Herren nær med sin Naade. Men det er dog ikke denne Anvendelse, hvor gjængs den end er, som Frelseren først og fremst tilsigter. Thi da stod Lignelsen aldeles uden Forbindelse, og det blev da et Spørgsmaal, om ikke Ordet „thi", som begynder Lignelsen, her kom til at staa aldeles betydningsløst.

Naar vi sætter som denne Lignelses Overskrift Spørgsmaalet: „Hvorledes forholder det sig i Guds Rige med Hensyn til Lønningen af det Arbeide, som der udføres af de kaldede?" eller som Petrus stillede det: „Hvad skal da vi have", d. e., som Løn? da giver Frelseren Svar herpaa i Lignelsen.

Der kom en ung jødisk Mand til Kristus for af ham at faa Rede paa, hvor mange gode Gjerninger der skulde til for at opnaa det evige Liv. Det er saa ganske naturligt for Mennesker, som har et Slags Attraa efter Saligheden, at spørge endog Gud: „Hvad skal jeg g j ø r e, før du giver mig den?" Frelseren svarer tilsyneladende i samme Aand, som Manden havde spurgt, idet han forelæser ham Budene; de gav Besked om de til Salighedens Opnaaelse fornødne Gjerninger. Til dette gjenmæler Jøden: „Alt dette har jeg holdt fra min Ungdom af; hvad fattes mig endnu?" For nu rigtig at vise denne egenretfærdige Yngling, at han ikke engang havde holdt det første Bud, men elskede sine Penge mere end baade Gud og Saligheden, svarer Jesus: „Sælg, hvad du har, og giv fattige det, og du skal have en Skat i Himmelen; kom saa og følg mig." Dette blev den unge Mand for meget. Han holdt mere af Skatten i Kisten end af Skatten i Himmelen; derfor gik han bedrøvet bort, og han,

som mente, at Budene var et tilbagelagt Standpunkt, viste sig som en, der bedrev Afguderi med Guldkalven.

Jesu Disciple havde været Vidner til denne Samtale, og nu tager Mesteren Anledning til at lægge dem paa Hjerte, hvor vanskeligt det er for en, som elsker Rigdom, at blive salig; ja, Mammonstrællen, siger han, staar foran den trange Himmelport saa stor og bred som en pukkelrygget Kamel foran et Naale-Øie.

Disciplene forskrækkedes over saa haard Tale; de finder det tvilsomt, om under saadanne Vilkaar nogen kan blive salig. Men da trøster deres Herre dem med, at det Under at omvende et egenkjærligt Menneskehjerte er udførligt for Gud.

Nu griber Petrus Ordet. Denne Discipel, som saa ofte var de tolvs Ordfører, om ikke altid den heldigste, kunde ikke længere holde sig. Han havde til sin Forundring seet, at den unge Mand foretrak sit Guld for Jesu Samfund. Men denne Forundring veg Pladsen for Beundring over ham selv og Meddisciple: Vi fattige Galilæere, som vel ikke havde stort mere, vi kunde kalde for vort, end vore Fiskegarn, men dog forlod dette vort eneste for at blive Kristi Følgesvende, maa vel ogsaa kunne gjøre Regning paa en Skat, siden hin Mand, som nys var her, fik saadant prægtigt Tilbud. Saa spørger han da lige ud: „Se, vi have forladt alt og fulgt dig; hvad skulle da vi have?" Vi har gjort netop det, som den rige Yngling ikke vilde; hvad vil du give os derfor?

Det ser ud, som om Petrus nu vil indhente noget forsømt, nemlig at træffe Overenskomst med Herren om Løn. Da han forlod sine Fiskeredskaber, skede det paa Jesu Ord: „Følg mig, og jeg vil gjøre eder til Menneskefiskere", altsaa uden Akkordering; Gjerningen var ham da Løn nok. Nu derimod havde det Svar, Ynglingen fik, bragt ham ind paa Betragtninger over hans og Meddisciplenes Stilling — vi kan vel sige — i finansiel Henseende. Han glemte, at hans Øine var salige ved det, han saa, og at kun Jesus selv, for hvem alle Ting var mulige, havde bragt dette salige Samfund istand. Omendskjønt Petrus ikke gik bedrøvet bort, begik han dog af Overilelse en Synd af samme Art som den skuffede Yngling. Denne vilde komme i Besiddelse af det evige Liv saa billig som mulig, Petrus spørger, som om han vilde tjene Jesus saa dyrt som mulig. Der spørges, som om det var Mesteren, der havde Fordel af Discipelen, og ikke omvendt, eller som om han vilde minde Mesteren om, at han dog ikke kunde vente, at Disciplenes Fornegtelse af alt, som var dem kjært i Verden, skulde ske gratis. Ja, det var naturligt for Petrus ogsaa at være Handelsmand, at kjøbe og sælge saavel aandelige som legemlige Goder; guddommeligt er det at give.

Frelseren saa Petri Tankegang. Han foragter ikke Spørgsmaalet, men svarer: „Sandelig siger jeg eder, at I, som have fulgt mig, I skulle i Gjenfødelsen, naar Menneskens Søn skal sidde paa sin Herligheds Trone, ogsaa sidde paa tolv Troner og dømme de tolv Israels Stammer. Og hver den, som har forladt Hus eller Brødre eller Søstre, eller Fader eller Moder eller Hustru eller Børn eller Agre for mit Navns Skyld, skal faa hundrede Fold igjen og arve et evigt Liv.“ Altsaa ingen virkelig Opofrelse for Jesu Navns Skyld uden mangfoldig Erstatning. Men han, som selv var kommen til Verden for at tjene og ofre, undlader nu heller ikke at give sine kjære Disciple, der stod i Fare for aandeligt Hovmod, en alvorlig Formaning, og denne indleder han da med de Ord: „Men mange, som ere de første, skulle blive de sidste, og de sidste de første.“ Som om han vilde sige: Vel gjorde I, dengang I forlod alt og fulgte mig, et Bytte, som I staar eder paa; men tro ikke, at I udvalgte mig, eller at jeg skulde have eder behov for min Skyld. For Mennesker gjælder I som de første, hvad Selvfornegtelse angaar. Men forlod I alle Ting med den Bagtanke, at Forsagelsen var en guddommelig Erstatning værd, og mener I nu, at jeg staar i nogetsomhelst Slags Gjælds-forhold til eder, saa er eders Dyd intet, da har I igrunden intet forladt, da bliver I, som har Skin af at være de første, dog de sidste. „Ikke af Gjerninger, forat ikke nogen skal rose sig“, var den Sandhed, Disciplene stod i Fare for at miste, og som Lignelsen skal indskjærpe dem.

(Sluttes.)

Hvad man fortæller om os.

(Af V. Koren.)

De Beskyldninger, ved Hjælp af hvilke man har udsaaet Mistanke mod den norske Synodes Prester, afgiver et sørgeligt Vidnesbyrd mod dem, som har gjort Beskyldningerne. De viser, hvorledes Partisind kan sløve Samvittighederne. Beskyldningerne er nemlig tildels saa-danne, at man ikke skulde tro, nogen vilde gjøre dem, som endnu vilde gjælde for en Sandhedens Tjener. Saaledes har man beskyldt os for at lære, at naar en var udvalgt, saa kunde han forholde sig, som han vilde, salig blev han alligevel, og at naar en ikke var udvalgt, saa hjalp det ikke, hvor meget han end bad og stræbte efter Salighed.

I vor „Redegjørelse“ havde vi blandt andet erklæret om denne Sag følgende: „Skjønt et Menneskes gode Forhold (d. e. Lovens Gjerninger) ikke kan bidrage nogetsomhelst til hans Salighed, saa er det dog paa den anden Side vist, at et Menneskes onde Forhold

desværre kun altfor let kan bringe ham i Fortabelse. Da tillige den eneste Vei til Salighed, paa hvilken Gud fører de udvalgte, er gjennem Omvendelse, Tro og Helliggjørelse, og altsaa den, som vil blive salig, maa findes paa denne Vei, saa er det bespotteligt at sige, at naar vort Forhold ikke hjælper os til Salighed, saa kan vi forholde os, som vi vil, hvilket er den gamle Forargelse over Evangeliet." („Redegj." III, 16.)

„Erkjendelsen af Muligheden af Frafald og det deraf følgende Alvor i at forarbeide sin Saliggjørelse med Frygt og Bæven (sønlig Frygt) ophæver ikke den troendes Vished om Salighed, indskrænker den ikke heller, men styrker den; thi den er et af de Midler, ved hvilke Gud opholder den troende. Den driver ham nemlig til idelig at søge hen til Guds Forjættelse om Hjælp, der styrker og opholder ham i den faste Tro og Haab om, at Muligheden af Frafald ved Guds Naade ikke skal blive til Virkelighed. Hin Erkjendelse vil derfor altid ledsage den sande Trosvished om Salighed. Hvor den glemmes, og Mennesket henfalder i syndig Sikkerhed, der tabes Guds Naade og Troen." („Redegj." IV, 12.)

„Gud kalder alle Mennesker til Omvendelse, og ‚han vil i dem, som han saaledes kalder, ved Ordet virke, at de kan blive oplyste, omvendte og salige'." („Redegj." I, 3.)

Da jeg først hørte det paastaaet, at der virkelig, endog af Prester, skulde være sagt, at vi lærte, at en, som var udvalgt, maatte blive salig, hvorledes han end forholdt sig, da troede jeg det ikke. Jeg tænkte, at det maatte være en Misforstaaelse af dem, som fortalte mig det. Da det blev mig fortalt om en bestemt Mand, Past. Krohn, at han havde sagt det, svarede jeg, at kun da, naar det blev ordentlig bevidnet af Personer, som selv havde hørt det af ham, kunde jeg fæste Lid dertil. Rygter om, at han skulde have sagt noget saadant, eller Fortællinger derom paa anden Haand kunde jeg ikke tage Hensyn til. I Mai Maaned f. A. blev der mig tilsendt nedenstaaende Erklæring. Jeg har ikke gjerne villet offentliggjøre den. Jeg syntes, at det var ondt at bekjendtgjøre saadant om en Prest. Der er vistnok dem, som synes at have Glæde af at drage frem i Aviserne alle Slags Beretninger og Rygter, om end noksaa uvederheftige, naar de bare kan komme sine Modstandere tillivs. Jeg for min Del har altid troet, at det var rettest saa vidt muligt at holde udenfor Striden alt, hvad der ikke ligefrem kunde tjene til at kaste Lys over de omstridte Lærdomme.

Men i Løbet af denne Vinter har jeg fra forskjellige Steder i

Samfundet erfaret, at hin ovennævnte Beskyldning ogsaa der har været brugt som Middel til at gjøre Folk mistænkelige og drage dem fra os. Jeg tror derfor, at det er Pligt at sende det Slags Løgne tilbage til dem, som de er komne fra.

Den mig tilsendte Skrivelse lyder saaledes:

Rootprairie, Fillmore Co. Minn. May 9de 87.

Formand V. Koren

Vi undertegnede bevidner herved at Pastor Krohn har sagt at Missourierne lærer at de som er udvalgte til salighed maa og skal blive salige, haas dem lever.

Even Eriksen. Lars Isaksen. Tholine Isaksen. Beret Ødegaarden.
Halgrim Aslesen. Narve O. Norli.

Lidt af hvert.

En Gravskrift. Ole Torjussen Bergland har i en Alder af 75 Aar, tre Aar før sin Død, forfattet nedenstaaende Gravskrift. Hans Død indtraf den 14de September 1886, og hans Datter har begjæret Gravskriften optagen i Kirketidenden. Den lyder saaledes: „Naar Tungen ikke mere kan røre sig, vil jeg hermed sige dette: Læs her. Glem ikke flittig at holde Husandagt. Søg flittig Kirken. Brug Sakramenterne rettelig. Glem ikke at opdrage eders Børn vel. Kom stedse Daabspagten ihu. Sky Synden og tænk ofte paa Døden. O hvor ynkeligt, at saa mange vandrer paa Syndens brede Vei! Farvel. Gud være med eder alle!"

Mormonernes Virksomhed i Skandinavien. Herom har vi erholdt følgende værdifulde Oplysninger af Pastor Krantz: Ved forrige Aars Udgang fandtes i Danmark 28 Missionærer fra Utah, og Antallet af Mormoner beløb sig til 1083. I Norge var der 10 Missionærer, og Medlemmernes Antal gik op til 748. I Sverige var der 24 Missionærer, og Mormonernes Antal var 2177. I Aarets Løb døbtes i Danmark 227, og 195 emigrerede til Utah. I Norge døbtes 71, og 54 emigrerede. I Sverige døbtes 366, og 167 emigrerede. Hele Missionen havde saaledes 62 Missionærer og 4008 Medlemmer i de tre nordiske Lande. („Augustana och Missionären".)

Bismarck udtalte nylig i den tyske Rigsdag, da det gjaldt at faa Bevilgning til Hærens Forøgelse: „Vi Tyskere frygter kun Gud, men ellers intet i denne Verden." Denne Ytring gjentoges kort efter

af den nuværende tyske Kronprins og synes i det hele at skulle blive et af disse „bevingede Ord“, som atter og atter paa de forskjelligste Maader kommer frem. Saaledes fortælles der, at der nu i Berlin sælges Medaljoner med Bismarcks Portræt og ovennævnte Ord som Indskrift, og at der i Køln foranstaltes en Indsamling for at overrække ham en Sølvbakke med den samme Indskrift. Dette vilde nu altsammen være godt og vel, dersom bare hine „bevingede Ord“ indeholdt Sandhed; men det gjør de ikke. Med Gudsfrygten blandt det tyske Folk i vore Dage er det desværre smaat bevendt.

Den berømte Theolog Dr. Bernhard Ziegler, en af Luthers samtidige, forlod Klosteret for at tjene Gud og sine Medmennesker ved Evangeliets Forkyndelse. Han bad derfor Gud, at han vilde beskjære ham et ærligt Embede og dertil omkring 40 Gylden, forat han kunde have sit ærlige Udkomme. Det skede saa. Da han senere indtraadte i Egteskab, vilde dette ikke længere strække til. Saa bad han Gud om 60 Gylden, og dem fik han ogsaa. Da Børnene voksede til, bad han om 80 Gylden, og ogsaa disse skjænkede Gud ham. Da Ziegler saa var bleven gammel, vilde det igjen blive knapt med Næringen; men han vendte sig atter til Gud og bad: Kjære Fader, jeg har hørt om Abraham, at han nogle Gange talede med dig, og at du i Naade bønhørte ham; det samme har ogsaa jeg erfaret. Giv mig, hvad jeg trænger, saa har jeg alle Tider nok og vil ikke mere foreskrive dig noget. Derpaa beskjærede Gud ham 150 Gylden om Aaret. Og da Kurfyrsten af Sachsen fik høre, at han havde bedet saaledes, gav han ham endnu 200 Gylden til, idet han sagde: „Han skal ikke blot have det tørre Brød, men i sin Alderdom ogsaa en Læskedrik dertil.“ („Zeuge der Wahrheit“.)

Opraab.

Af alt, hvad den Herre Jesus har givet os at gjøre i Menigheden, er vel intet saa vigtigt som dette, der indeholdes i Jesu Ord til Petrus: „Røgt mine Lam.“ Børnenes Undervisning i det, som hører til Gudsfrygt og Gudsrigets Opnaaelse, er baade i sig selv og i sine Følger en af de allervigtigste Gjerninger. Den hører nødvendig med til dette, at de unge kan „blive i sin Daabspagt indtil sin sidste salige Ende“ og indtage de ældres Plads i Menigheden, naar disse faar nedlægge Vandringsstaven og komme hjem. Hvor kjærlig og alvorlig har derfor ikke ogsaa vor Gud i sit Ord lagt os dette paa Hjerte, naar han saaledes taler til os: „Men opføder dem (eders Børn) i Tugt og Herrens Formaning“.

Mere og mere har vi ved Guds Naade faaet se, hvor meget denne vigtige, velsignelsesrige Gjerning hidindtil er bleven forsømt her hos os og vel ogsaa rundt om i vor Kirke. Med dyb Bedrøvelse merker vi dette, og bange Anelser ængster vort Hjerte, naar vi tænker paa, hvilken Frugt dette vil have for vor kjære lutherske Kirke i dette Land. Og naar vi beder Gud om, at han vil opholde sit Ord purt og rent og sine hellige Sakramenter uforfalskede „for os og vore Børn indtil Verdens Ende", da fornemmer vor Aand dette Herrens Svar strengt og alvorlig: „Opføder dem (eders Børn) i Tugt og Herrens Formaning".

Skal Børnene blive opfødte i Tugt og Herrens Formaning, saa kan man i de fleste Tilfælde ikke lade det blive med den Undervisning, Far og Mor kan give dem; thi hvorvel der er kristelige Forældre, som med Dygtighed og Flid antager sig sine Børns Undervisning og kristelige Opdragelse, saa mangler der mange Forældre dels Erkjendelse af Sagens Vigtighed, dels den nødvendige Tid. Skal Trangen afhjælpes, saa maa Menigheden tage Sagen i sin Haand og sørge for kristelige Skoler til Børnenes Opdragelse. Mange Hindringer stiller sig her iveien, mange Vanskeligheder er at overvinde, og vi frygter for, at der er forholdsvis faa, som arbeider til Sagens Fremme, og at derfor Skolen mangesteds er i en meget daarlig Forfatning. I det mindste giver de forskjellige Beretninger om Skolens Tilstand et saadant Indtryk.

Vor Plan er derfor, om muligt, at faa samlet alle den kristelige Barneskoles Venner trindtom i Menighederne til fælles Arbeide for denne store Sags Fremme. Med Bøn til Gud og stadig og kraftig Samvirken er det vort visse Haab, at Sagen skal lykkes.

Lad derfor Prester, Menighedsskolelærere, Søndagsskolelærere og Menighedsfolket i det hele arbeide Haand i Haand; lad dem komme sammen til fælles Raadslagning fra Tid til anden, for Eksempel ved vore Synodemøder. Søndagsskolerne kan sende en Delegation af sin egen Midte for at tale deres Sag.

Velordnede Søndagsskoler er visselig en Ting, som vor Kirke under de Forhold, den er sat i, bør benytte og udnytte med al Flid. Hvor der er igang Menighedsskole, der træder Søndagsskolen støttende til; hvor der ingen Menighedsskole er, der vil man lettest komme til Maalet ved Hjælp af Søndagsskolen; thi den drager mange af de bedste, baade Mænd og Kvinder, unge og gamle, med ind i Arbeidet i Skolen.

Maalet maa altsaa være Menighedsskolen; men Søndagsskolen sættes ved Siden af denne som dens virksomme Hjælp. Af forskjellige Grunde kan Søndagsskolen ikke træde istedenfor Menighedsskolen; men denne som Dagskole med dygtige, øvede Lærere maa være den Stamme, hvortil Søndagsskolen støtter sig.

Under vort Arbeide for Skolen her hos os har vi fundet Søndagsskolen af stor Betydning, blandt andet har den fremmet Sansen for Skolen i Almindelighed; paa andre Steder kan man vel have gjort en lignende Erfaring. Det er f. Eks. ikke nok til en Søndagsskoles Drift, at man faar saa eller saa mange Børn og Lærere; nei, Sagen maa grundig oparbeides og vel

ordnes, skal den gaa; og dette vil uvilkaarlig føre Skolesagen i det hele frem til levende Overveielse.

Men vi har ogsaa erfaret Nødvendigheden af, at der paa en eller anden Maade kunde blive Samvirken mellem Skolerne omkring i Kirken. Vi har ofte følt os saa ene og følt vor Mangel paa Erfaring og forstaaet, at i mangt er vore Tiltag blevne ligesom famlende. Kunde vi have faaet Raad og Veiledning af mere erfarne, hvilket Gavn skulde ikke Sagen have havt iblandt os! Ved Samvirken kunde den eksisterende Mangel paa Skolemateriale blive afhjulpen; uden det vil den altid mere eller mindre vedblive. Kun med Vanskelighed kan man nu samle passende Bøger til et Skolebibliothek o. s. v.

Ved saadan Samvirken kunde man med Tiden faa istand et Skoleblad for Lærere, støtte et Barneblad for Skolerne og faa det udgivet ugentlig og saa prisbillig, at det kunde findes snartsagt i Hvermands Hus.

Man kunde da sørge for, at der blev Forraad af passende Bøger til en billig Pris for Skolebibliotheker og andet nødvendigt Skolemateriale. Man kunde faa mere Virksomhed til Understøttelse af et Skolelærerseminar til duelige Læreres Uddannelse for den kristelige Menighedsskole, — i det hele taget faa Fart i Skolesagen. Som det nn er, ser det ud til, at de, som arbeider for Skolen, er faa og spredte, og dette tynger og lammer.

Vi tænker os ikke Skolen og Arbeidet for den løsrevet fra Menigheden; men vort Maal er at faa oparbeidet den rette Iver for Sagen i selve Menigheden.

Det er derfor i den bedste Hensigt, at vi herved vender os til eder med Anmodning om eders villige Imødekommen til en nærmere Samvirken i Skolesagen. Lad os faa høre fra eder, kjære Brødre, og giv os eders Tanker og Raad i denne Sag.

Lad os faa et Møde eller Møder af Skolevenner til Sommeren, Prester, Lærere, Udsendinge fra Søndagsskolerne, Menighedsudsendinge.

Saa være da Sagen lagt i Jesu Haand, han, som har givet os dette sit Ord: „Røgt mine Lam". Amen.

Story City, Iowa, 8de Febr. 1888.

I Ærbødighed
St. Petri Søndagsskoles Lærerforening ved
O. Bracke,
Sekretær.

Missionsefterretninger.

Amerika. Synodalkonferensens Negermission. Over denne Missions Stilling ved Aarsskiftet leverede vi i Nr. 4 et Overblik efter „Die Missionstaube". Vi skal nu efter samme Blad og efter „Der Lutheraner" berette lidt mere om den.

Fra New Orleans skriver Missionær Bakke den 21de Jan., at de to Menigheder, han der betjener, Mount Zions og St. Pauls Menigheder, i det forløbne Aar ved Guds Naade har vokset saavel en indre som en ydre

Vekst. Menighedslemmernes Troslív har aabenbaret sig i at holde fast ved Bibelordet, i flittig Brug af Naademidlerne, i frimodig Bekjendelse af de bibelske Sandheder og i at yde Bidrag, som efter deres Evne maa kaldes rigelige. Endog gamle Folk, som ved sin Optagelse i Menigheden ikke kunde skjelne A fra B, lader sig undervise i Læsning for at kunne læse Guds Ord. De fleste Menighedslemmer gaar en eller to Gange om Aaret til Alters. Sin lutherske Kirke forsvarer de, saa ofte Leilighed tilbyder sig. „Jeg er en Lutheraner, og Gud være derfor lovet! At jeg alene ved Troen bliver salig, er jeg vis paa; thi Guds Ord siger det. Den lutherske Kirke er den sande Kirke; der prædikes Guds Ord ret, der vises den rette Vei til Himmelen." Saaledes hører man nu de sorte Lutheranere, unge og gamle, frimodig bekjende ligeoverfor de falsktroende. I Begyndelsen blev nogle Kvinder, som hørte til hemmelige Selskaber, optagne, før Missionæren vidste, at der gaves saadanne Selskaber for Kvinder. Nu er disse Personer i det forløbne Aar frivillig udtraadte, og Menighederne er fri for dette urene Element. Af sin Armod har de tilsammen bidraget omtrent 525 Doll. til Missionen.

I Mount Zions Menighed er ved Daab og Konfirmation 13 Medlemmer optagne, af hvilke 11 var voksne. Da det gamle Aar lakkede til Ende, syntes en særegen Guds Naadebesøgelse at blive denne Menighed til Del. Efter Reformationsfesten begjærede paa en Gang 13 voksne Optagelse. Efter modtagen Undervisning blev 8 af dem optagne 4de Søndag i Advent. To gamle Koner aflagde sit Daabsløfte og blev derefter med de andre høitidelig forpligtede paa den lutherske Kirkes Bekjendelse. Efter Konfirmationen og i Helligdagene meldte sig atter 8 nye til Optagelse i Menigheden. En saadan Vækkelse, om man tør kalde det saa, er endnu ikke forekommen i denne Missions korte Historie.

I St. Pauls Menighed er i Aarets Løb 10 optagne. Nogle har meldt sig til Optagelse; andre vil vente, indtil de ser, om en ny Kirke virkelig bliver bygget. Den gamle er nemlig, som i Nr. 4 nærmere beskrevet, altfor liden. Her har Missionen ogsaa en haard Kamp at bestaa med Sekterne, som især holder de ældre Folk borte. De unge i Menigheden har i det forløbne Aar tappert arbeidet for at samle Bidrag til ny Kirke. Hver Maaned har de kollekteret dertil blandt Medlemmerne, og derved er omtrent 80 Doll. indkomne. Søndagsskolebørnene har i lang Tid givet Afkald paa sine „prizes", forat Pengene kan blive anvendte til den nye Kirke.

Missourisynodens Fællesformand, Past. Schwan, som i Februar var tilstede ved Synodens sydlige Distrikts Møde i New Orleans, benyttede Anledningen til ogsaa at besøge Negermissionens Kirker og Skoler der og skriver i den Anledning i „Der Lutheraner" bl. a.: „Vi vil nu snart have fire Kirker og ligesaa mange Skoler for Negere i denne By. To af dem er allerede nu ganske anselige Bygninger. Den tredje vil i den nærmeste Fremtid blive erstattet ved en større. Den fjerde er allerede lykkelig under Tag. Gudstjenesterne bliver efter Omstændighederne godt besøgte.... Tilhørerne var saa opmerksomme og sang saa friskt og freidig med, som vore tyske Menigheder

paa nogen Maade kan gjøre det. De tre Skoler har alt, hvad de kan rumme, enhver omtrent hundrede Børn. Men af Mangel paa Plads maa de altid endnu bortvise i det mindste ligesaa mange, som de optager. Det vilde være en let Sag endnu at fylde fire til fem Skoler. Børnene lærer ogsaa omtrent saa meget og det samme som i vore tyske Skoler med en Klasse. Endelig maa det ikke glemmes, at vore kjære sorte ogsaa allerede gjør en god Begyndelse med selv at bidrage til at opholde Kirker og Skoler. Det gaar altsaa godt. Det gaar ogsaa fremad. Gaar det ikke i Galop, saa gaar det dog med faste Skridt, og det er nok." (Fortsættes.)

Kirkekronike.

Amerika. Luther-College fik omkring Paaske Besøg af Meslinger, og 11 Disciple blev i Løbet af 6 Dage syge af dem. Men dermed stansede Sygdommen; ingen var meget haardt angreben, og Søndag efter Paaske var alle omtrent friske igjen, om end ikke alle straks kunde begynde at være med i sine Klasser. Discipelantallet har i dette Skoleaar været 122. Omkring 4de Kvartals Begyndelse er der altid nogle, som maa forlade Skolen af Mangel paa Midler eller for at hjælpe sine Forældre med Vaararbeide o. s. v. Iaar var det dog kun 7, som reiste ved den nævnte Tid; men tidligere i Aarets Løb har 8 forladt Skolen, saa at den nu i 4de Kvartal har 107 Disciple. Af de bortreiste var 6 i nederste og 6 i næstnederste Klasse, altsaa i de 5 øverste Klasser tilsammen kun 3, nemlig 1 i Secunda, 1 i Qvarta og 1 i Qvinta. Forhaabentlig vil det nuværende Discipeltal holde ud til Skolens Slutning den 20de Juni.

Norge. I Kristiania har Vor Frelsers Menighed med 33 mod 9 Stemmer besluttet at indføre den nye Liturgi.

Taksigelse.

Ved Menighedsmøde afholdt i den skandinaviske lutherske Menighed i Holton, Muskegon Co., Mich., den 3dje April 1888 besluttedes: Menigheden sender sin hjerteligste Tak til Formand H. A. Preus for det Besøg, han aflagde os, og tillige for, at han sendte os Prest saa snart. Maatte Herrens Velsignelse være altid med ham baade her og hisset!

Paa Menighedens Vegne

Ole C. Olsen, Sekr.

Past. Atle J. Lee ønsker sine Venner blandt dette Blads Læsere underrettet om, at Herren i sin Visdom den 25de Mars bortkaldte fra ham og to Børn hans Hustru. Hun havde lidt af Tæring i to Aar, men var først i de sidste seks Maaneder mere alvorlig syg. Hun døde i barnlig Tro paa sin Herre og Frelser og i en glad Forvisning om det evige Liv.

Udtrædelse af Synoden.

Den norske evang.-luth. Immanuels Menighed i Wittenberg, Wisconsin, besluttede paa det aarlige Møde, som blev afholdt den 11te Januar d. A., at udtræde af Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika.

Indkomne Bidrag.

Til „den gamle Enkekasse" (Fru Hattrems Pension) har indbetalt Pastorerne Hovde, A. L. Dahl, Wiese og Askevold hver $1.50.

Bristol den 31te Mars 1888. T. A. Torgerson.

Til Indremissionen: Ved Pastor J. A. Thorsen fra Kvindeforening Nr. 5 i Vestre St. Olaf $10.

Faribault, Minn., 10de April 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indianermissionen: Ved Past. A. Mikkelsen fra Kvindeforeningen i den norske evang.-luth. Mgh. i Chicago $15.

Wittenberg, Wis., den 11te April 1888. T. Larsen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. L. P. Jensen $12 (fra ham selv $10, Clara og Sarah Jensen hver $1); ved Lars Isaackson, Fountain, Minn., $7.50 (Miss Elise G. Ødegaard og Miss Kristine G. Ødegaard hver $0.50, Miss Nettie Pedersen, H. Aslesen, E. K. Blixrud og Miss Berit Ødegaard hver $1, O. H. Kaushagen $2, Torger Graffer og John O. Wolden hver $0.25); ved Past. T. H. Dahl fra Blue Earth Mgh. $38.55 (indf. ved Andreas L. Kallestad $11.80, nemlig af L. A. Kallestad, Ole M. Mehl, Tønnes Mikkelsen, Anthon A. Nesje, Lars Kallestad og Ole Weberg hver $1, Ole O. Mehl, Anders R. Brække, Hermund Sæim og Andreas Kallestad hver $0.50, Rasmus M. Nesje $0.45, Jørgen Mehl, Aagodt Husebø, Markus Hovland, Peder Hovland, Ole Hovland, Halvor E. Halvorsen, Even Halvorsen, Gusta Grane, Lina Urnes, Johanna Urnes og Peder Midthun hver $0.25, Andreas Egenes $0.35, indsamlet ved Rasmus L. Mork $11.25, nemlig af to ubenævnte hver $2, Peder E. Vangen $3, Jakob Aarheim, Rasmus L. Mork og Abraham Bergsjether hver $1, Mrs. Aarheim og Nils Sørensen hver $0.50, Joseph Rygh $0.25, indf. ved Hans L. Kvalen $15, nemlig af Peder Engesether $5, John J. Mæland $2.50, Ole Halvorsen Svalheim $2, Rasmus Brække $1.25, Anders Tenold og Sigrid Andersen Brække hver $1, Hans L. Kvalen $1.50, Jan Mæland, Caroline Mæland og Martin Ryg hver $0.25, ved R. D. Hestenes af Ole L. Olsen $0.50); ved Past. G. A. Lunde $16.75 (indf. i French Creek af Christopher Eriksen $6.25, af Martin Madsen $6.25, af Past. G. A. Lunde pers. $2, af en ubenævnt i Tamarakdalen $0.25, af Ole Evensen i Søndre Beaver Creek $2); ved Past. N. P. Xavier $62.35 (indsamlet ved C. A. Mork $7, nemlig af ham selv $2, G. Peterson, H. Grønnerud, H. Listerud, E. Ericson og P. B. Olson hver $1, indf. ved H. C.

Larson $11.25, nemlig af ham selv, O. Jacobson, H. P. Enerson, A. Larson, A. Hanson, E. Olson og R. Tvedt hver $1, E. P. Enerson $0.50, John og Jørgine Jacobson hver $0.25, Lovise, Bergitte og Lena Larson hver $0.25, Henry, Even, Wille og Clara Hanson hver $0.25, R. Torgrimson, Anna Torgrimson, B. O. Olson, Dina Olson, S. E. Swenson og A. Haneborg hver $0.25, indsamlet ved J. Røstberg $8.70, nemlig af A. R. Amundson $1, J. Thorbjørnson $1, Christopher Hanson, S. Sivertson, O. Hanson, H. Kolseth, J. Amundson, F. J. Tange, E. Johnson, O. T. Amundson, C. T. Amundson og J. Røstberg hver $0.50, O. J. Olson, G. Bondelid, Britha Knudson, P. P. Bondelid, O. Sivertson og K. Braaten hver $0.25, Karen J. Hagen $0.20, indf. ved O. P. Høimyr $11, nemlig af Sylfest Olson $3, P. O. Høimyr, Halvor og Ole Høimyr hver $1, O. Anderson $1, K. Gunderson, R. O. Næs og A. O. Næs hver $0.50, Miss J. og L. Høimyr hver $0.25, Mrs. A. Høimyr, Marith Høimyr, Miss Malena Hillestad, John Kinnonen, H. Carlson, Miss Maria Carlson, Th. Semingson og J. Olson hver $0.25, indf. ved P. O. Blaalid $2.75, nemlig af ham selv $1, G. E. Loftnes og O. Aastad hver $0.50, J. Brunsberg, Mathilda Aastad og A. Hanson hver $0.25, indf. ved S. Monson $3.50, nemlig af ham selv, John Vold, O. P. Holt, P. Bakke, J. Bakke og T. Christofferson hver $0.50, O. Johnson og O. Nilson hver $0.25, indf. ved M. Ellefson $3.50, nemlig af E. G. Loftnes $0.50, O. G. Loftnes, K. Johnson, O. Dahlgren, E. Iverson, S. Halvorson, J. Evenson, S. Rydeen, Chr. Johnson og M. Ellefson hver $0.25, M. G. Loftnes og A. Lilleboe hver $0.20, A. Haakonson og A. Dalen hver $0.10, Chr. G. Dahl $0.15, indf. ved L. Hauglie $0.90, nemlig af ham selv, O. Melvold og E. H. Grasmoen hver $0.25, L. J. Enger $0.15, indsamlet ved Karl Xavier $13.75, nemlig af Past. R. P. Xavier perf. $5, Amanda Xavier $2.50, Karl Xavier $1, M. Sæther, O. O. Ellefson, L. Sæther, E. B. Jacobson og Olaf Dale hver $0.50, A. U. Norom, J. P. Sæther, L. Ellefson, Mrs. Ellefson, J. O. Jacobson og Mrs. Maria Dale hver $0.25, Mrs. Sævela $0.20, Mrs. Jacobson og Maria Jacobson hver $0.10, Josefine Jacobson $0.05, Anna, Marith, Sara, Paul, Henrik og Ella Xavier hver $0.10, Mrs. A. C. Norom og Ingeborg Iverson $0.10); fra Past. Em. Christophersen perf. $5; ved Past. O. R. Fosmark $29.50 (ham selv $10, A. G. Teisberg $5, L. E. Nilsen $3, O. T. Sjørdal $3, O. O. Sjørdal $0.50, Andreas Seem $2, K. Onstad, O. Skramstad, H. Halstensen og Theodor Sjørdal hver $1, Ole Hallan $2); ved Past. H. Aanestad $21 (indf. i St. Paul Mgh. af John Sokke, T. M. Eriksen, And. Guleide, L. Hove, Steffen H. Guleide, Karl Hege og Jacob Guleide hver $1, T. Johnson, E. Ovesen, J. Nilsen, J. Kelnæs, O. Sagsnæs, J. Gulliksen og A. Hegge hver $0.50, R. O. Vold $0.25, indf. i Rosendal Mgh. af Past. Aanestad perf. $3, R. O. Lærdal, L. W. Kalestad, K. Knudsen, K. Knudsen den ældre og O. Øfstedal hver $1, P. Fjellanger, David Andersen, K. Gundersen og A. Wold hver $0.50, Hermund Øfstedal $0.25); ved Oscar T. Thompson Offer i Beloit Mgh., Wis., Past. Thorvildsens Kald, $10.75; ved Past. T. A. Torgerson fra Concordia Mgh. indf. ved P. O. Bilstad $26.75 (H. Aslakson, $5, P. O. Bilstad $2, T. S. Huse, E. S. Huse og S. S. Huse hver $1.50, O. J. Huse, A. Bilstad, T. O. Jorde, K. S. Tvedten, O. J. Hogen, T. Olson, T. A. Kittelstvedt, Mrs. Thone Lee, A. O. Lindflott, T. L. Lee og E. Bilstad hver $1, O. O. Lindflott $0.75, A. H. Aamodt, O. A. Studlien, O. O. Studlien, J. O. Stordal, T. Johnson, H. Johnson og T. K. Midbø hver $0.50); ved Pastor E. Dale $14 (Brule Creek Mgh., Dak., af Anders Lassesen og Anders Dalager hver $3, Martin Sæther $1, Clay Creek Mgh. af Ole Andersen $4, Stephen Olsen $3); tilf. $244.15.

Til forskjellige Kasser: Fra Pastor R. P. Xavier personlig $10, hvoraf til Lærerløn $5, til Indianermisf., Australiamisf., Madagaskarmisf., Husholdningen i Decorah og Bibelkomiteen hver $1; fra Ole K. Haga, Madison Mgh., Ia., Past. Wulfsbergs Kald, $5, hvoraf til Lærerløn $3, til Synodekassen $2; fra Past. A. O. Alfsen personligt Bidrag $10, hvoraf til Lærerløn $5, til Underst.kassen bestemt til Oscar Johnsrud ved Luther-College $5; ved Past. R. O. Brandt fra Ole Steensland $3, hvoraf til Lærerløn $2, til Gjældens Afbetaling $1; ved Pastor H. Aanestad fra Kvdf. i Rosendal Mgh. ved Mrs. Aanestad $14.45 at deles lige mellem Indianermisf. og Underst.kassen (Mrs. Aanestad $2.15, Mrs. E. Megaard $1.80, Mrs. S. Megaard $2.05, Mrs. Øyhus $0.55, Mrs. H. Dokken $0.90, Mrs. O. Dokken $1, Mrs. Brønby $0.25, Ingeb. Bergo $0.10, Helda Nord $0.20,

Mrs. Ofstedal $2, Mrs. A. Bold $1, Brita Ingebregtsen $0.50, Bella Ingebregtsen $0.25, Anna Ingebregtsen $0.10, Dina Lee $0.10, Mrs. Kallestad $1, Mrs. Fjellanger $0.50).

Til Synodekassen: Fra Past. Th. Johnson pers. $5.

Til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis.: Ved Past. T. H. Dahl fra Blue Earth Mgh. $5 (Christen Skjolden $3, Siri og Ingri Skjolden hver $1).

Til Hedningemissionen (den norske): Missionsoffer fra Christian Olsen, Clitherall Menighed, $5.

Til trængende studerende: Indsamlet ved Mrs. Inger Toebten i Crookston, Polk Co., Minnesota, $7 (Mrs. Else Bergland, Halvor B. Toebten, Wm. O. Wilson, A. Danielson, Austin Larsen, C. O. Christianson og O. O. Christianson hver $1).

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Pastor O. Juul fra Mrs. Liv Hansen, Chicago, $20; fra Past. C. Dale pers. $17; tilf. $37.

Decorah, Iowa, den 12te April 1888. G. O. Rustad.

Minnesota Distrikt

af Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika holder, om Gud vil, sit 8de Aarsmøde i Sacred Heart, Renville Co., Minn., fra Onsdag Morgen den 30te Mai 1888 til Tirsdag Aften i den følgende Uge.

Brookings, Dak., 3dje April 1888. M. Borge, Sekr.

Dakota Central-Specialkonferens

holder, om Gud vil, Møde hos Past. Askevold i Tracy, Minn., fra 1ste til 3dje Mai.

Flandreau, Dak., 5te April 1888. J. A. Blilie, Sekr.

THE ANNUAL MEETING

of the Board of Directors of Lutheran Publishing House will be held at the Secretary's office in Decorah, Ia., on the 1st day of May 1888 at 3 o'cl. p. m.

Ridgeway, Ia., April 4th, 1888. EINAR WULFSBERG,
Chairman of the Board.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 27. April 1888. { Nr. 17.

Betragtninger over Lignelsen om Arbeiderne i Vingaarden.

Efter et Referat behandlet i Albert Lea Specialkonferens.

(Indsendt af J. Th. Y. paa Konferensens Opfordring.)

(Slutning.)

Lignelsen er ingen Spaadom, men en Advarsel rettet til Petrus og gjennem ham til alle, som vil gjælde for Kristi Disciple.

Lignelsens Tankegang er i al Korthed denne: Gud lønner vistnok baade Apostlenes og alle troendes Arbeide i Guds Kirke paa Jorden; men han gjør det ikke af Skyldighed, ikke for at undgaa Uærlighedens eller Partiskhedens Ogenavn, ikke som om Arbeidet var ham, den fuldkomne Gud, af saa stor Betydning; men efter sin Naades Rigdom giver han „hundrede Fold igjen". Gud er i disse Henseender lig en Husbonde. Arbeidere vil han have i sit Rige. Han sørger ogsaa selv for, at han ikke mangler saadanne. Til forskjellige Tider gaar han ud, og det lykkes ham altid at sende Arbeidsfolk tilbage til sin Vingaard. Som det er i det jordiske, saa og i det aandelige: Ikke alle disse Arbeidere har lige lang Arbeidstid; ikke alle de, der staar som aandelige Arbeidere i Guds Vingaard, udretter lige meget; her er Grader, alt eftersom den himmelske Husbonde har anvist Tid og Sted og tildelt Kræfter. Men nu kommer det særegne ved denne Husbonde: Han giver alle den samme Løn, uanseet hvor længe vedkommende har tjent ham. I menneskelige Forhold vilde dette fremkalde Knur hos de først leiede, Husbonden vilde beskyldes for Partiskhed. Men Knur taales ikke af denne Herre. Persons Anseelse er ikke hos ham; at Lønnen paa Opgjørets Dag er den samme for Nummer en som for Nummer fem, har ikke sin Grund deri, at han ikke under den først

saa meget som den sidste; men han vil minde endog sine ældste og flittigste Tjenere om, at ingen har givet ham først, at det skulde betales ham igjen. Det er netop den væsentlige Beskaffenhed ved Arbeidet for Gud, at det sker, som om Arbeidet var sin egen Løn, altsaa uden Tanke paa Erstatning fra den høie Husbonde. Saasnart derimod Hjertet begynder at spekulere i Guds Rigdomme og gjøre sig Forestillinger om at kunne tilvende sig dem ved sin Fortjenestes falske Varer, saasnart Arbeideren bliver betagen af den Aand, som ikke nøier sig med at tjene Gud, men ogsaa vil fortjene sig Skatten i Himmelen og vover at gjøre Krav, ikke paa Husbondens Godhed, men paa hans Retfærdighed, — da er Arbeidet ormædt, udhulet, kjerneløst, vederstyggeligt og forkasteligt for Gud. Kravet paa retfærdig Behandling opfyldes, idet den guddommelige Husbonde viser Knurreren fra sig med det, han har; hvad dette er, ved han selv bedst. Ialfald faar han ikke de Goder, Gud i sin store Naade havde tiltænkt ham.

Guds Rige er et Naadesrige, hans Husholdning er en Naadeshusholdning. Gud er Herren i Huset, og de, som tjener hos ham, gjør det i Kraft af sin Herres Kald. Allerede dette, at de er villige og dygtige til noget godt for Gud, er en Barmhjertighed fra oven. Strengt taget, kan der altsaa ikke tales om Løn i denne Forbindelse; thi Løn eller Fortjeneste er Begreber, som aldeles stænger Naaden ude. Gud har selv gjort Skilsmisse mellem dem i Lov og Evangelium. Der er et svelgende Dyb mellem Naade og Løn efter Fortjeneste. Og derfor gaar det saa, at paa Opgjørets Dag maa de, der mente sig rige og en lang Tid bespiste sin Sjæl med egne Dyder og klædte den i Egenretfærdighedens Purpur, ja ogsaa de, som fra først af var unyttige Tjenere, men siden gav sig ind under Loven, for stedse skilles fra dem, der under Arbeidet for Guds Rige indeni sig og udenom sig satte sin Lid aldeles til Naaden og forblev i sine egne Tanker de sidste. Men heller ikke da skal de, der faar hundrede Fold igjen og det evige Liv, benytte dette som Anledning til at faa bekjendtgjort: Vi arbeidede os frem.

Det er, naar Ordet „Løn" bruges i samme Betydning som skyldig Betaling for udført Arbeide („en Arbeider er sin Løn værd"), meningsløst at kalde det Løn, som Gud her og hisset giver sine. Mennesket kaldes til Omvendelse og Salighed; hvem nøder Gud dertil? Hans Barmhjertighed i Kristo. Hvem har godt deraf? Mennesket. Mennesket omvendes og begynder et Liv i sand Gudsfrygt, saa han er villig til at forsage alt, hvad der er ham kjært i Verden, paa det at Guds Vilje maa have Fremgang i ham; hvem virker dette? Guds gode Aand gjennem Naadens Midler. Hvem tjener det tilgode? Mennesket. Mennesket bevares for Frafald, saa at han bærer Dagens

Byrde og Hede, indtil Kvelden kommer; hvem ophølder ham? Han, som begyndte den gode Gjerning. Hvem skal tilslut have Fordelen deraf? Mennesket. Men saa, idet dette Menneske er ved Enden af sit Dagverk, og Gud allerede saa at sige har grebet i Lommen efter Penningen, saa skulde Tjeneren ikke ville modtage denne som Gave, men fordre den som sin Betaling, sin Hyre, sin Løn! Om noget saadant vár tænkeligt, hvad maatte saa Resultatet blive? Hans eksemplariske og tidligere virkelig Gud velbehagelige Kristendom vilde ved saadant Krav ligeoverfor Gud nu maatte høre: „Tag dit og gak bort". Naar Synderen — lad være, at han tusend Gange er Guds Tjener — i mindste Maade gjør Beregning paa Gud, som om denne skulde være ham noget skyldig, selv om denne Guds Skyldighed benævnes Naade, saa lever han ikke paa Naaden alene; thi Naaden kan ikke fortjenes, heller ikke kan nogen gjøre sig værdig til den.

Dette er altsaa Advarselen. Hvor meget Apostlene end har forladt, hvor meget de end som Kristi Udsendinge vil komme til at udrette, hvor lang og besværlig Arbeidsdagen end bliver, — al Opofrelse vil dog blive som intet at regne, dersom Arbeiderne ikke bevarer det ydmyge Sind, der siger: „Vi er unyttige Tjenere". Opofrelsen ophører at være Opofrelse, den tilintetgjør sig selv, i det Øieblik den sker i den Mening, at den ene Haandsrækning er den anden værd.

Tilfredshed med sig selv, forsaavidt derved menes Glæde over at have sand Fred i Samvittigheden, skal naturligvis enhver kristen sætte mere Pris paa end paa noget andet i Verden; thi en saadan Selvtilfredshed er jo intet andet end at sætte Pris paa Guds tilgivende Naade. Men det Slags Selvtilfredshed, som er ensbetydende med Selvgodhed, Selvklogskab og Egenretfærdighed, sætter Plet paa hele Kristendommens Selvfornegtelse og flytter dem, der stod forrest i Rækkerne og indtog Hædersspladsene, nederst eller, rettere sagt, støder dem ud. „Gud staar de hoffærdige imod, men de ydmyge giver han Naade." Ydmyghed er det, som bevarer den kristnes Dyder sunde.

Der er den Forskjel mellem Lignelsens Fortælling og dens Moral, at medens det for en jordisk Husholder ikke vilde ansees ganske billigt aldeles at forholde de knurrende Arbeidere deres Løn, saa vil de, som behandler Gud, som om han var en haardhjertet Kapitalist, der berøver sine Arbeidere deres Fortjeneste, vises bort uden at faa den egentlige Penning, Saligheden. Den Lekse, Petrus og vi alle skal lære af denne Lignelse, er, at de, hvis Arbeide i Guds Rige synes gildest, kan komme til aldeles at miste sin Krone, hvis de nemlig glemmer, at sin Løn har de allerede begyndt at faa ved at faa Naade til at arbeide, og at den vil blive fuldkommen, naar Naaden herlig-

gjør dem. De derimod, hvis Virke varer kort og synes ubetydeligt, men foregaar i Ydmyghed, skal finde evig Anerkjendelse paa Regnskabsdagen; thi da skal det aabenbares, at disse er udvalgte til at sidde i Høisædet ved det lange Bord. Mange er kaldede til Arbeide i Herrens Vingaard; men hvor vanskeligt for disse at bevare sig selv i Hjertets Ringhed og altid fuldt at opgive alle Krav paa sin Ret! Hvor vanskeligt derfor for de kaldede at blive delagtige i de udvalgtes Penning!

Er Generalsynoden luthersk?

Kjære Ven! Du vil vide, om Generalsynoden er luthersk. Der er maaske Lutheranere i den; men jeg kan ikke tro, at man medrette kan kalde Samfundet luthersk.

Skal et Samfund være luthersk, maa det i det mindste kræve af sine Medlemmer ubetinget Tilstemning til et af den lutherske Kirkes Bekjendelsesskrifter; men det gjør Generalsynoden ikke. Den kræver kun Tilstemning til den augsburgske Konfessions Fundamentalartikler, og det uden at sige, hvad den anser for fundamentalt. Saadan Tilstemning er værre end ingen.

I dens Konstitution Artikel II § 3 heder det: „Alle regelmæssig ordnede lutherske Synoder, som nu ikke staar i Forbindelse med Generalsynoden, og som antager og med vore Fædres evangelisk-lutherske Kirke fastholder Guds Ord, som indeholdes i det gamle og nye Testaments kanoniske Skrifter, som eneste ufeilbare Regel for Tro og Praksis og den augsburgske Konfession som en ret Fremstilling af de fundamentale Lærdomme i Guds Ord og af vor Kirkes Tro grundet paa dette Ord, kan naarsomhelst blive forenede med Generalsynoden ved at antage denne Konstitution og sende Delegater til dens Møde efter det Forhold, som er specificeret i § 1 i denne Artikel.“

Og § 8 i Artikel IV lyder saa: „Generalsynoden kan give Raad eller udtale sin Mening, naar Klager bringes for den af hele Synoder, Ministerier, Menigheder eller enkelte Prester eller Lægmænd angaaende Læren eller Disciplinen. Den skal heri dog være yderst forsigtig, at ikke Evangeliets Tjeneres Samvittigheder bebyrdes med menneskelige Opfindelser, Love eller Forordninger, og at ingen bliver undertrykket paa Grund af Meningsforskjel i ikke-fundamentale Lærdomme.“

Tillad mig ogsaa at anføre efter „Lehre und Wehre“ nogle Udtalelser af Generalsynodens kirkelige Blade, forat du kan se, hvorledes man der selv forstaar og anvender disse Paragrafer.

I 1866 og 68 skilte flere Synoder sig fra Generalsynoden og stiftede General Council. En væsentlig Grund til denne Splittelse var Uenighed i Læren. Hvorledes Generalsynoden stod, vil du se af følgende Citater.

I „Lehre und Wehre" Bd. XIV S. 95 anføres af „American Lutheran" for 30te Januar 1868 om Generalsynodens Stilling til den augsburgske Konfession bl. a. dette: „Nu, da det symbolistiske Element*) er udskilt af Generalsynoden, hvorfor vi tør takke Gud, kan vi udtale og skrive vore egentlige amerikansk-lutherske Tanker uden at maatte frygte for at støde dem for Hovedet, som aldrig stemte overens med os. Vort ulykkelige Yorker-Kompromis med vore symbolistiske Brødre fik, som alle Kompromisser, en ulykkelig Ende. Vi troede at kunne holde hine Brødre, men Kompromisset hjalp intet. Vi bortbyttede kun et meget godt, klart og bredt-bibelsk Standpunkt for et daarligere og langt mindre klart....Saaledes som jeg forstaar den augsburgske Konfession, kan den være ‚en rigtig Fremstilling af de fundamentale Lærdomme i Guds Ord'; men saaledes som Symbolisterne forstaar Ordet fundamental, agter jeg det ikke for rigtigt. I Symbolisternes Øine gjælder Gjenfødelsen ved Daaben og Jesu Legemes og Blods sande Nærværelse i Nadveren ikke alene for fundamentale, men for de fundamentale Lærdomme i Bibelen....Jeg har intet imod det i den augsburgske Konfession, som er sandt og skriftmæssigt, men jeg vil ikke antage menneskelige Meninger som Guds Ord. Luther og Melanchton var ikke ufeilbare; de havde ikke mere Lys over religiøse Gjenstande end vi, og de har ikke mere Ret til at sige sine Efterfølgere, hvad Bibelen lærer, end vi har til at opstille en Bekjendelse for dem, som kommer efter os."

„Lehre und Wehre" Bd. XV S. 121 anfører af „Lutheran Observer" fra 12te og 19de Mars 1869 om fundamentale og ikke-fundamentale Artikler følgende: „Generalsynodens Læregrund fordrer Antagelse af de fundamentale Lærdomme i Guds Ord, saaledes som den augsburgske Konfession har lært dem. Dog har den aldrig bestemt, hvilke Lærdomme den holder for fundamentale, og hvilke ikke. Den lod sig før nøie med den protestantiske Verdens almindelige Dom med Hensyn til Kristendommens Fundamentalartikler....Men i de sidste ti Aar er det Spørgsmaal: Hvad er fundamentalt? blevet vidløftig drøftet, og saaledes opfordrer det guddommelige Forsyn os da til at skjænke dette Spørgsmaal en særegen Overveielse....Ifølge Kirkens almindelige Dom hører de Meningsforskjelligheder om visse Opfattelser af Læren, hvorved de orthodox-protestantiske Kirker skiller sig

*) d. e. de, som vilde holde strengt paa den lutherske Bekjendelse.

fra hverandre, ikke til de fundamentale, men til de ikke-fundamentale Lærdomme. Om Guds Naadevalgs Raadslutning er absolut eller betinget, — om Adams faldne Naturs Fordærvelse simpelthen har forplantet sig, eller kun hans Syndeskyld er bleven hans Efterkommere tilregnet, — om Retfærdiggjørelsen sker, idet Kristi Retfærdighed tilregnes den troende, eller idet dennes Tro tilregnes ham til Retfærdighed, — om Kristi Nærværelse i Nadveren er legemlig eller aandelig, om hans Legemes og Blods Modtagelse sker ved Troen eller med Munden, indskrænkes til de troende eller ogsaa er udstrakt til de vantro, — om Lægmænd har Del i Kirkestyrelsen, eller om Udøvelsen af al kirkelig Magt er indskrænket til Presterne, — om kirkeligt Hirarki eller Demokrati stemmer med Skriften: — disse og mange andre Spørgsmaal bliver af de forskjellige protestantiske Samfund besvarede forskjellig, men uden at dette objektivt omstøder Troens Grund eller subjektivt Troens Væsen. Med andre Ord: Disse Spørgsmaal kan man besvare forskjellig, uden at et Menneskes Rettroenhed vilde lide derved, eller hans Haab om Salighed forspildes. Kort, de Læreanskuelser, som nu skiller den protestantiske Kirke, er ikke fundamentale."

Altsaa, endog Læren om Retfærdiggjørelsen regnes med til de ikke-fundamentale Lærdomme.

Af „American Lutheran" for 21de Febr. 1867 anfører „Lehre und Wehre" Bd. XIII S. 125 følgende om Gjenfødelsen ved Daaben: „Der gives ikke og kan ikke gives en saadan Ting som Gjenfødelse ved Daaben i Ordets egentlige Forstand. Daaben er Tegnet og Seglet paa Pagtssamfundet med Gud. Men Tegnet er ikke og kan ikke være den betegnede Sag selv."

Kjære Ven! Tilslut vil jeg lade et Medlem af Generalsynoden besvare dit Spørgsmaal. Past. S. P. Sprecher af Albany skriver ifølge „Lehre und Wehre" i „Observer" i 1868: „Generalsynodefolket forvarer sig almindelig imod den augsburgske Konfessions sekteriske Besynderligheder. De bibeholder kun Reformationens store adskillende*) Lærdomme. Jeg paastaar, at det ikke er smukt at kalde dette Lutherdom. Da vi har forkastet alt undtagen Protestantismens almindelige Lærdomme, saa vilde det passende Navn for Generalsynoden være Reformationskirke eller et andet Navn, som udtrykte denne Kjendsgjerning."

P. T. Hilmen.

*) d. e. som adskiller den fra den katholske Kirke.

Deres Galenskab begynder at blive aabenbar.

(Af H. Halvorsen.)

IV.

Under Diskussionsmødet i Coon Prairie Kirke blev der paa det sterkeste fremholdt fra vor Side, at der ikke var nogen Mellemstand mellem Syndestand og Naadestand, mellem Liv og Død, mellem troende og vantro. Vor Modpart svarede hertil undertiden, at der var ingen Mellemstand, undertiden, at der var en Mellemstand. Nogen Mellemstand mellem Liv og Død var der ikke, men „den, som var kaldet af Gud, var ikke ganske død som en Hedning". Han havde dog noget Liv, men levende var han ikke. De, som var i Mellemstanden, var de angergivne og vantro Mennesker, som altsaa var paa „Omvendelsens Vei" og kunde bede til Gud paa en Gud velbehagelig Maade.

„Over disse Ting græder jeg; mit Øie, mit Øie nedflyder med Vand; thi Trøsteren, som skulde vederkvæge min Sjæl, er langt fra mig; mine Børn ere ødelagte, thi Fienden fik Overhaand" (Jer. Begr. 1, 16.).

Under Replikerne angaaende denne Mellemstand kom man ind paa Pauli Omvendelse. Det var klart, at de, som stod imod os, mente her at have en Støtte for sin Lære om Mellemstanden. Pauli Omvendelse var efter deres Mening ingen pludselig Omvendelse, den foregik ikke i et Øieblik; han var 3 Dage i Mellemstanden, og det siges om ham, at han i denne Tilstand „beder", og at det var for denne Bøns Skyld, at Herren sendte Ananias til ham, forat han skulde blive helbredet fra sin „dobbelte" Blindhed og blive „fyldt" med den Helligaand.

Vi fremholdt herimod, at Paulus dengang ikke var i nogen Mellemstand, og vi grundede denne vor Tro og Lære paa selve den historiske Beretning, som vi finder i Ap. Gj. 9, 1 ff. og 26, 12–19. Af denne Beretning hører vi, at Saulus fnysede med Trusel og Mord mod Herrens Disciple, og at han reiste med Breve fra Ypperstepresterne til Damaskus for at føre Jesu Disciple bundne til Jerusalem. Paa Veien nær ved Damaskus omskinnede pludselig et Lys fra Himmelen ham. Og han faldt til Jorden og hørte en Røst, som sagde til ham: „Saul! Saul! Hvi forfølger du mig?" Men han sagde: „Hvo er du, Herre?" Men Herren sagde: „Jeg er Jesus, som du forfølger; det vil blive dig haardt at stampe mod Brodden." Og han sagde bævende og forfærdet: „Herre! hvad vil du, at jeg skal gjøre?"

Af Pauli egen Fortælling herom til Kong Agrippa i Kap. 26 V. 12 ff. ser vi, at Herren anden Gang talte mere til Saulus, end hvad Lukas har berettet i Kap. 9. Det heder nemlig: „Jeg er Jesus,

som du forfølger. Men reis dig og staa paa dine Fødder! Thi derfor har jeg aabenbaret mig for dig for at udkaare dig til en Tjener og et Vidne baade om det, som du har seet, og om det, hvori jeg vil aabenbare mig for dig, idet jeg vil udfri dig fra Folket og Hedningerne, til hvem jeg nu sender dig for at oplade deres Øine, at de maa omvende sig fra Mørket til Lyset og fra Satans Magt til Gud, forat de ved Troen paa mig kunne annamme Syndernes Forladelse og Lod blandt dem, som ere helligede." Og saa tilføier Paulus: „Derfor, Kong Agrippa, blev jeg ikke ulydig mod det himmelske Syn."

Naar vi sammenligner begge disse Beretninger, saa ser vi, at det himmelske Lys, som „overgik Solens Glans", var et dobbelt: Et Lys, der først aabenbarede ham hans store Synd med de Ord: „Saul! Saul! Hvi forfølger du mig? Jeg er Jesus, som du forfølger; det vil blive dig haardt at stampe mod Brodden." Dette slog ham ned, saa han blev bævende og forfærdet, ligesom Israels Børn foran Sinai Bjerg, da de hørte og saa Tordenen og Blussene og Basunens Lyd og Bjerget ryge. Men her foran Damaskus var ikke blot Loven, som „er given ved Moses", men her var ogsaa „Naaden og Sandheden, som er bleven ved Jesus Kristus" (Joh. 1, 17.). Da han derfor bævende og forfærdet har faaet vide, at den Herre, som har aabenbaret sig for ham, er Jesus den korsfæstede, saa er vel „hans Synd bleven overflødig kjendt", men han ser straks og hører, at „Naaden er end overflødigere". Ligesom Petrus har ogsaa han seet i Herrens Øine et Rigdoms Dyb af Naade og Sandhed, og han hører denne Herre selv forkynde ham, at han har udkaaret ham til en Tjener, forat han skal vidne for Folket og Hedningerne, at de „ved Troen paa ham kunne annamme Syndernes Forladelse og Lod blandt dem, som ere helligede".

Vi paa vor Side mente derfor, at naar Saulus, efterat han har hørt, at det er Jesus, spørger: „Herre! hvad vil du, at jeg skal gjøre?" saa blev han da født paany, det nye Menneske var dermed kommet til Verden, saa at det ikke mere var Saulus, men Paulus, der spurgte. Som Bevis herfor anførte vi, hvad Skriften siger: „Ingen kan kalde Jesum Herre uden ved den Helligaand." Rigtignok svarede Past. Kildahl os med disse Ord: „Ikke alle, som sige til mig: Herre, Herre! skulle indgaa i Himmeriges Rige, men den, som gjør min Faders Vilje, som er i Himmelen." Men for mig ialfald lød dette som en Bespottelse. At tænke sig, at Paulus, P a u l u s, **P a u l u s** i det alvorlige, afgjørende Øieblik stod der som en Hykler! Han, i hvis hele Liv forresten, der jo ligger saa klart for os, man aldrig opdager denne Synd! Nei, mine Venner, en Hykler var han ikke i det Øieblik. Vidste man det ikke af andet, saa maatte man dog skjønne det af Jesu

Svar, hvori han siger, at han har udkaaret ham for at sende ham som sit Vidne til Hedningerne. Det er heller ikke Vantroens Væsen at kalde Jesum Herre; det er ikke Vantroens Væsen at spørge Jesus: „Hvad vil du, at jeg skal gjøre?“ det er ikke Vantroens Væsen at „bede“ til Jesus. Nei, Ordet om Syndernes Forladelse ved Troen paa Jesus havde tændt en Troens Gnist og bragt til Verden den Paulus, der som ingen anden har forkyndt Menneskene den fri Naade i Kristo. Hans Erfaring var ialfald den, at der ingen Mellemstand gives; hans Erfaring var ialfald den, at det ikke er vort gode Forhold, som oplukker den omvendende Naade og saaledes gjør, at vi „i en vis Forstand“ er vore egne Frelsere. Det var „Livet“, som kom til ham, da han var i Døden, og hans Kjøds Sans var Fiendskab mod Gud. Det var det „Liv, som er Menneskenes Lys, og som skinner i Mørket“, det var dette Livsens Lys, der her oversatte ham „fra Mørket til Lyset, fra Satans Magt til Gud“ (26, 18.). Derfor vidner han ogsaa, og han kunde vidne det af egen personlig Erfaring: „Ogsaa eder gjorde han levende, der I vare døde i eders Overtrædelser og Synder“, eller som Grundteksten har det: „Værende døde, gjorde han eder levende“ (Ef. 2, 1.).

Past. Bøckman indvendte imod os, at Saulus ikke kunde have den Helligaand før efter de tre Dage, fordi der staar i det 17de Vers, at Ananias siger til ham, at han skulde blive „fyldt“ med den Helligaand. Men har da Past. Bøckman overseet, at Ananias, da han kommer ind til Saulus, tiltaler ham med Navnet „Broder“? Og er det ikke en Livets Lov baade i Naturens og Naadens Rige, at Livet altid i sin Begyndelse er lidet og svagt? Ved vi ikke ogsaa om Herrens Disciple, at de havde den Helligaand før Pinsefestens Dag? Havde de ikke troet, at Jesus var Kristus? Havde ikke ogsaa Jesus selv hilset dem paa Opstandelsens Dag og sagt til dem: „Annammer den Helligaand“? Alligevel modtog de Aanden paa Pinsefestens Dag, Aanden kom til dem i „Fylde“. Er det da ikke det samme, som her sker med Paulus? Siger ikke Ananias det klart nok? Viser ikke Udtrykket: „fyldt med den Helligaand“, netop dette, at Paulus da fik Aanden i en lignende Fylde som den, hvori Apostlene havde modtaget den paa Pinsefestens Dag?

Endvidere, hvad siger han selv om sin Tilstand, fra den Stund det himmelske Syn havde vist sig for ham? Han siger: „Jeg var ikke ulydig mod det himmelske Syn.“ Kunde han have talt dette uden at lyve, dersom han i hine tre Dage havde ligget der i en Mellemtilstand, vistnok angergiven, men dog vantro? At være vantro er dog vel ikke det samme som at være lydig?

Nei, mine Venner, paa Pauli Omvendelse kan I ikke bygge denne

vildfarende Lære om en Mellemstand. Opgiv denne Lære; den er ikke fra Gud, men fra den arme, blinde menneskelige Fornuft. Opgiv den jo før des hellere, og lad ikke Israel længere forstyrres af saadanne Menneskelærdomme, hvorom Herren har sagt: „De dyrke mig forgjæves, idet de lære saadanne Lærdomme, som ere Menneskers Bud."

„Mit Øie randt med Vandbække over mit Folks Datters Forstyrrelse. Mit Øie flød og kunde ikke holde stille, fordi der er ingen Afladelse, indtil Herren ser ned og ser af Himmelen. Mit Øie handlede ilde med mit Liv for alle min Stads Døtres Skyld. Mine Fiender jagede mig haardt uforskyldt som en Fugl. De udryddede mit Legeme i en Hule og kastede Stene paa mig. Der flød Vand over mit Hoved, jeg sagde: Jeg er afhuggen. Herre! jeg kaldte paa dit Navn nederst af Hulen. Du hørte min Røst; skjul ikke dit Øre for mit Suk, for mit Raab! Du holdt dig nær, den Dag jeg kaldte paa dig; du sagde: Frygt ikke!" (Jer. Begr. 3, 48–57.)

Kirkeindvielse.

Den 21de Mars havde Menigheden i Necedah den Glæde at faa indviet sin Kirke, der koster omtrent 1000 Doll. og er betalt. Past. Hovde organiserede Menigheden i 1875, og siden har den været betjent i Gjennemsnit 12 Gange om Aaret af Pastorerne Hovde, Lunde og Ruh. Past. H. Halvorsen holdt Provstetalen og mindede deri Menigheden med Salmistens Ord: „Takker Herren, fordi han er god, og hans Miskundhed varer evindelig." Han lagde Forsamlingen paa Hjerte den høitidelige Anledning, der havde kaldt den sammen, og fremstillede Guds uforskyldte Godhed, som burde bevæge Menigheden til at takke ham for hans legemlige og aandelige Velgjerninger. Efterat de foreskrevne Bibelsteder var oplæste af Pastorerne Preus, Ruh, Borgen og Halvorsen, besteg Past. H. A. Preus Prædikestolen og holdt Indvielsestalen over Matth. 5, 13–16.

„Jeg er ringere end alle de Miskundheder og al den Trofasthed, som du haver gjort mod din Tjener; thi med min Stav gik jeg over denne Jordan, og nu er jeg vorden til to Hære." Efter at have anført dette Sprog mindede Taleren om, at det var over 30 Aar, siden han først besøgte disse Egne. Da var vore Landsmænd her baade faa og fremmede; men de havde det Haab, at Ordet, Arven, som de førte med sig, vilde føre til det himmelske Fædreland. Faren har været stor siden den Tid, men Guds Miskundhed har været større. Ved de forskjellige Sendebud har den samme Sandhed lydt dengang, da der kun var en liden Hob, og nu, da den er bleven til to Hære. Dette lille Gudshus er vistnok ikke at ligne med de pragtfulde Kirker, som nu opføres paa flere Steder i vort Samfund; men I kan deri finde ham,

der ikke kunde rummes selv i Salomons Tempel. Herren vor Gud være her, naar I her forener eders Bønner! Og maatte I betragte det som en Forgaard til de evige Boliger!

Prædikenens Thema var: En luthersk Menigheds Kald og Opgave. En luthersk Menigheds Kald er ikke blot at følge Skik og Brug, men selv at have erfaret Ordets Kraft og blive et Salt, der modvirker og ophæver Forraadnelsen. Dette Kald er herligt. „Af de umyndiges og diendes Mund skal du berede en Lov." Verden maa se vort Lys og vore Gjerninger og derved bringes til at prise Gud.

Hvorledes løser vi nu denne Opgave? „I Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud." Det var Liv og Lys. Det har Gud bevist ved at opreise sin Søn fra de døde. I Troens Forening med ham har vi Livet. Han gjør os sterke. Skal vi være et Lys for andre, da maa Gud først have oplyst os selv. „Han har givet os Forstand paa den sande." „Hvo som ikke tror, skal ikke se Livet; men hvo som tror, skal blive salig." Vi kan ikke af egne Kræfter tro paa ham; men ved Ord og Sakrament kommer han til os. „Dine Ords Opladelse gjør den enfoldige vis" (Salme 119). Skal du blive din Gjerning voksen, maa hans Ord og Sakrament bruges, og du maa ikke spare Møie og Arbeide, naar det skal opholdes og bevares. Derfor har du jo anvendt Arbeide og bygget dette Hus. Du skal og bede om tro Hyrder og bede, at Gud vil bevare dem, han har givet. Du maa hellere lide Forsmædelse end taale falsk Lære; du maa heller ikke blive indtagen i store Gaver, ikke foragte de smaa. Men vær ikke fornøiet med bare at have været i Kirken. „Hørelsens Ord hjalp dem ikke, da det ikke forenedes med Troen." Eders Hjerte maa blive et Tempel af levende Stene. Ikke blot offentlig, men ogsaa privat bør I bede og synge; Husandagt, broderlig Formaning maa øves; ingen glemme sit aandelige Presteddømme. Børnene maa ikke forsømmes. Foragt ikke en af disse smaa; nogle iblandt dem skal afløse os paa Kamppladsen. De bør opfødes i Tugt og Herrens Formaning; Forførelse og ondt Eksempel bør de befries fra, at „Møllestenen" ikke skal blive hængt os om Halsen.

„I ere Jordens Salt og Verdens Lys." Naar dette faar virket, viser det sig. Troen er en mægtig Ting; den spørger ikke efter, hvad den skal gjøre, men den har allerede gjort det i Kjærlighed uden at snakke meget om gode Gjerninger. „En Stad paa Bjerget kan ikke skjules." Troen maa ikke være skjult, men bryde ud i Bekjendelse. Jo klarere Verdens Hulhed og Bedrageri bliver afsløret, des bedre; jo mere Livets Gaade bliver forklaret, desmere kan Livets Kilde faa strømme. Disse Gjerninger er paabudte i de ti Bud, og Evangeliets Kraft driver Verket. Om derfor Menigheden beflitter sig paa at have Ordet, men fornegter det i Gjerningen, er det at beklage. „Jeg har dette imod dig, at du har forladt din første Kjærlighed." Hvis vi ikke lever deri, vil han tage Lysestagen bort. Prest og Menighed maa bære Korset i denne Gjerning, selv naar det gjælder at bringe Lyset udenfor dens egne Grænser og lade det skinne. Du skal erindre dine Landsmænd;

Missionen skal du betænke; „Høsten er stor, men Arbeiderne ere faa." Maatte da dette Hus blive helliget ved Guds Ord og Bøn!

Ligesom Past. Vik fra La Crosse holdt den i Ritualet foreskrevne Indgangsbøn, saaledes bad han ogsaa Slutningsbønnen. M. P. R.

Kirkekronike.

Amerika. Sioux Falls vil blive Stedet for den norske Synodes Skolelærerseminar. Den af Kirkeraadet valgte Komite har været paa Stedet og opnaaet meget fordelagtige Tilbud. Arbeidet vil rimeligvis blive paabegyndt med det første.

— Kirkeklokke. Om det kunde være af Interesse og til Opmuntring for nogen anden Menighed, der vil forskaffe sig Kirkeklokke, da kan det meddeles, at Østre Lemonweir Menighed for over et Aar siden har faaet en saadan fra det velbekjendte Støberi i Troy i New York. (I vor Kirketidende er der jo et Avertissement fra dette Kompagni.) Den veier 1100 Pund og koster med Tilbehør noget over 250 Doll. Dens Lyd er baade dyb og klangfuld, saa at dens Hørevidde er ganske stor. Forsaavidt den kan kalde os sammen til Gudstjeneste og minde om Døden og det, som er bag dens Porte, vil vi ikke paa nogen Maade undvære den. M. P. R.

— Ordination. Ifølge „Luth. Vidnesbyrd" blev en af de i Mai Maaned forrige Aar fra „Luthersk Presteskole" i Northfield udexaminerede Kandidater, Jens Skukstad, den 14de Mars dette Aar ordineret til Prest af Past. C. A. Flaten med Bistand af Pastorerne Holseth og J. T. Langemo. Han var kaldet af nogle Menigheder i Cavalier Co., Dak., og disse Menigheder, som ikke staar i nogen Samfundsforbindelse, havde, heder det, enstemmig besluttet at overdrage til Past. Flaten at ordinere ham. Det er en saadan Benyttelse af Menighedsfriheden, som, hvis den blev almindelig, vilde skaffe os, ikke fire eller fem norske lutherske Samfund i Amerika, men saa mange Samfund, som der er Menigheder, og saa mange Ordinatorer, som der er Prester.

— Ole O. Tangen, der døde for et Par Aar siden paa Jefferson Prairie, Wis., havde ved sit Testament givet til Indianermissionen 400 Doll., til Vaisenhuset i Wittenberg 200 Doll., til den norske Hedningemission 200 Doll., til den norske Synodes Indremission 500 Doll. og til Negermissionen i New Orleans 200 Doll. Boet er nu opgjort, saa disse Penge er eller straks vil blive betalte til rette vedkommende. („Norden".)

— Rettelse. I forrige Nr. er Antallet af Disciple ved Luther-College i dette Skoleaar ved en Feil angivet til 122 istedenfor 118. Senere er ogsaa endnu 2 Disciple, 1 af hver af de to nederste Klasser, reiste, saa at Antallet af dem, som nu er tilstede, udgjør 101.

England. Presten Spurgeon i London er en af de trossterke

Folk, som med ringe Midler, men desto sterkere Tro har udrettet store Ting. Han fortalte engang i et Selskab, at han den følgende Dag inden Kl. 10 trængte 2000 Pund Sterling (10000 Doll.) til sine Anstalter, at han intet havde under Hænderne, men dog ikke tvilede paa, at nok Gud endnu i rette Tid vilde lade ham faa, hvad der trængtes. En af Gjesterne indvendte: Hvorledes kan De saa bestemt sige det? Nogle Minuter senere, endnu medens Selskabet sad tilbords, kom der et Telegram med Melding om, at der i Spurgeons Kontor var bleven indbetalt en saadan Sum for Anstalterne. Da udbrød hin tvilende Gjest, at saadant havde han endnu aldrig oplevet; han vilde derfor foreslaa, at man skulde lægge Kniv og Gaffel fra sig og paa Stedet bringe den rige og trofaste Gud sin fælles Taksigelse. („Kirchenblatt".)

Jerusalem. Om det syriske Barnehjem i Jerusalem (se forr. Aarg. Nr. 10) indeholder Kristianiabladet „Fædrelandet" for 27de Mars d. A. følgende:

Siden Past. Hagberg i Falun døde, er der her i Landet ikke indkommet stort til denne Anstalt. Indtil Udgangen af forrige Aar beløb hele Summen sig til noget over 600 Kroner, som jeg har oversendt Barnehjemmets Forstander, Hr. Schneller. I en Skrivelse, som jeg nylig har modtaget fra Schneller, siger han bl. a.: „Deres Skrivelse var os til megen Glæde, ikke alene forbi den bragte os Frc. 871.67, for hvilket Beløb vi i de 150 Vaisenhusbørns Navn takker hjerteligst, men ogsaa forbi vi atter engang fik et Livstegn fra Norge. Dette er os af stor Betydning, idet vi i de senere Aar for en Del har levet af Gaver fra den skandinaviske Halvø, og det var ved Hjælp af disse, det blev os muligt at optage saa mange Børn, som vi har gjort. Det gjælder nu at skaffe Brød til de mange smaa Munde. Det er os imidlertid en Trøst, at vor Gud har alting i sine Hænder — ham hører Guldet og Sølvet til —, og vil han, at en Sag skal fremmes, saa fattes der ham ikke paa Midler dertil. Han har nu engang blandt vore Trosfæller i Norge og Sverige skaffet os Venner til at staa os bi i vort Arbeide, og det er vor Bøn, at han vil holde denne Kilde til Understøttelse aaben for os.

„Det har endnu ikke været os muligt at finde en Mand, som i Sverige kan optage Past. Hagbergs Arbeide for vor Sag, og dette har forvoldt os nogen Bekymring; men Sagen er endnu ikke afsluttet. Vi vilde være Dem meget taknemmelige, om De velvillig kunde tage Dem af Sagen for Norges vedkommende."

Saa vidt Schneller. Jeg vil med Fornøielse efterkomme hans Opfordring om at støtte Barnehjemmet og erklærer mig derfor villig til fremdeles at modtage Gaver til samme.

Siden Nyaar er følgende Bidrag indkomne: Sogneprest Borch, Gloppen, Kr. 5.00, Fru Gløersen, Voss, ved Fru Hærem Kr. 10.00.

Peter Nøvik, Hausmannsgaden 23, Kristiania.

Udtrædelse af Synoden.

Paa Menighedsmøde afholdt i Bergens Menighed, Yellow Medicine Co., Minn., den 3dje April 1888 blev følgende Beslutning fattet: Paa Grund af Lærestriden udtræder herved Bergens Menighed af den norske Synode paa den Betingelse, at den ikke er med at danne eller gaa ind i det femte Samfund (Antimissouriernes). For denne Beslutning stemte 56, 16 stemte imod, 7 stemte ikke.

Ifølge „Luth. Vidnesbyrd" for forrige Uge er Pastorerne Bu og Dahlen udtraadte af Synoden.

Indkomne Bidrag.

Til „den gamle Enkekasse" (Fru Hattrems Pension) har indbetalt Pastorerne Kr. Magelssen, H. A. Stub, L. M. Biørn, H. A. Preus, V. Koren, T. H. Dahl, R. Quammen og N. Giere tilſ. $12.01. Det er endnu ikke nok.

Bristol den 14de April 1888. T. A. Torgerson.

Til Indremissionen: Fra K. Throndsen, Decorah Mgh., $1; ved Fru Wiese fra Fjeldberg Mgh.s Kvdf. $8.45; ved Fru Koren fra Kvdf. paa Washington Prairie $35 (midtre Afdeling $18, vestre do. $17); tilſ. $44.45.

Decorah, Iowa, den 19de April 1888. Chr. Næseth.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. Kr. Magelssen fra Elstad Mgh. $19 (Peder Torgerud $0.50, Lars Topnæs $1, Poul Vaalerud $0.50, Hans H. Dammen $1, Andreas Thompsen $2, Martin Andersen $1, Andreas Gravaas, Sølfest Topnæs og Sivert Topnæs hver $2, Asle Rønningen $2.75, Peder, Olaus og Dina Rønningen hver $0.25, Osmon Johnsen $3, Caroline Johnsen $0.25, Knud Dikken $0.25); ved Pastor St. S. Reque fra Spring Grove Menighed indsamlet ved Jul H. Sylling $13.75 (Jul H. Sylling $2, Joh. Hallan, Ole Tollefsrud den ældre og Ped. S. Høiland hver $1, Andr. Hallan og Johan Lansemb hver $0.75, Mart. Jetmundsen, P. T. Nyhus, Ole T. Nyhus, Kn. O. Volb, Olaus A. Kroshus, Gulbr. Husemoen, Mrs. Thuri Kroshus, Lars H. Lien, John P. Høiland, Ole O. Tollefsrud den yngre og Lars O. Røslien hver $0.50, Aase Lindaas $0.25, Mrs. Helga Svartebraaten $1); ved Past. J. Bale $56.80 (fra Sheyenne Mgh.s søndre Distrikt indſ. ved Endre Lykken $27.55, nemlig af Nils O. Brække $5, Oscar Brække $0.10, Juel Sørbel $0.25, Oline og Bergit Brække hver $0.10, Erik Hemsing $0.25, Ole Lykken $0.25, Sven E. Ulsaker $2, Ingeborg Berg $0.25, Ingvar H. Ulsaker $0.25, Endre E. Lykken $3, Ole L. Sørbel $0.25, Ole K. Trom $0.25, Anders Olerud $0.50, Peter Trana $3, Paul Alberg $0.25, Asle Mikkelsen $0.50, Johan Trana $0.50, Ingri Lykken, Anne Golberg, Anne Tryhus og Helmer A. Tryhus hver $0.25, Kirsti Tryhus $1, Chr. Erstad $0.25, H. H. Thue $0.50, Chr. E. Bale, Sophus A. Bale, Caroline Bale, Beatus A. Bale, Ingvald M. Bale og Theodor Endresen hver $0.25, Randi E. Aalrust $0.50, Mrs. Silvia Bale $1, Past. J. Bale $5, fra Sheyenne Mgh.s nordøstre Distrikt indsamlet ved Haakon Haakonsen $14.25, nemlig af Lars Olsen $1.25, John Bleier $0.25, F. Giard $0.50, Mathias Nilsen $0.50, Noah Bobieleen $0.25, Hans Larsen $0.50, J. A. Hasaas $1, Mikkel Larsen, Knut A. Tryhus og Steffen Hvamstad hver $0.50, Olaus Rosendal $0.25, Anders J. Bakken $0.50, Egbert Gilbertsen, Ole Perhus, Even Johnsen og Hans Trangsrud hver $1, Helmer Johnsen $0.50, Amund Trangsrud $0.25, Haakon Haakonsen $2, Caroline Haakonsen $0.50, Aase Haakonsen $0.50, fra Kinbred, Dak., $15, nemlig af Evingson & Gilbertson $5, Dr. M. R. Triplett $2, P. H. Dennis $1, Ole O. Brække $0.50, Carl Steineyer $0.50, Olsen & Elstad $2, D. Grampp $0.50, A. Nilsen $0.50, A. P. Qually $1, C. J. Lund $1, M.

Larsen $0.50, Ole Johnsen $0.50); ved Past. B. Askevold $1.25 (A. R. Thompson $1, J. S. Berg $0.25); ved Prof. L. Larsen fra Ole Christensen, Fishville Mgh., Wis., Pastor Jukams Kald, $2; ved Pastor M. Thorsen $138.52 (Pastor M. Thorsen pers. $5, Jens B. Jensen, Ellsworth, $10, Kvdf. i South Rush River Mgh. $25, indsamlet ved forskjellige $98.52); ved Past. O. H. Smeby $22.80 (Offer i Wells Mgh. $10.05, St. Nicholas Mgh. af Peter Nilsen $1, William Nilsen $1.50, Albert Lea Mgh. af G. A. Hauge $10, Oakland Mgh. $0.25); ved C. L. Strom fra Zumbrota Mgh., Minn., inds. ved A. C. Erstad $13 (A. C. Erstad $5, M. R. Fylken $5, Anna C. Tvedt $2, en ubenævnt $1); ved Past. J. Nordby indf. ved Jacob Bleie $16.25 (Lars Ullensvang $1, Ole Williams $0.50, Erik Bleie $0.50, Jacob Bleie $1.50, Helge P. Bleie $1, O. A. Risetter $1, John Severson $1.50, J. J. Tastad $3, Sjur M. Maakestad $0.25, O. O. Kittleson $1, Pastor J. Nordby $5); ved Past. A. Bredesen fra Stoughton Mgh., Wis., $45.80 (indsamlet ved Betsie Wettleson $21.50, nemlig af Ole Wettleson $4, Ole C. Lee $2, S. Rasmussen, G. Balken, G. G. Felland, Simmon Thompson, Osmund Gunderson, N. C. Nelson, Mrs. Jargo og Mrs. Lee hver $1, Ole Evenson, John Evenson, Anna Holtan, G. T. Mandt og Stener Halvorson hver $0.50, Past. A. Bredesen $5, indf. ved Mrs. O. O. Fortun $24.30, nemlig af O. O. Fortun $2, C. J. Melaas $2, Jacob Wettleson, O. O. Melaas, J. J. Næseth, Mrs. T. G. Mandt, R. Jensen, L. T. Lawson, Mrs. J. Colb, Gunder Anderson, Albert Børte, Mrs. Dorr og Mrs. O. Skaalen hver $1, Christopher Howe, Ole Erikson, Jens Olson, G. Seim, Mrs. T. Lench, Lena S. Johnson, Josie Wettleson, Mrs. F. Falk, Mrs. Anna Ellingson, Miss Gertha Sime, W. F. Lovejoy, Endre Nilson, Christen Breckson, Mrs. T. Lea, Mrs. Julia Thompson og Mrs. Cora Daws hver $0.50, Miss Else Lee, Mrs. O. Isak, Mrs. Kari Jairan og Suri Ladd hver $0.25, Mrs. Dorthe Stenehjem $0.30); ved Theo. Lindstad samlet i Scandia Mgh., Past. A. J. Andersens Kald, $12.50 (Theo. Lindstad $2, Syver Hegg $1, Esten Thompson $2, Amund Mæland $1, Sam. Andersen $0.50, Johannes Hegg $1, Past. A. J. Andersen $5); tilf. $341.65.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Pastor A. Mikkelsen fra R. F. Petersen, Chicago, Ill., $50; ved Pastor B. Askevold $5 (A. R. Thompson $4, J. S. Berg $0.50, M. J. Turan $0.50); ved Past. J. Bale $10 (Colbjørn Gilbertson, Goel Mgh., Dak., og Amund Nilsen, Kristiania Mgh., Dak., hver $5); fra Past. O. H. Smeby personlig $25; tilsammen $90.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. T. Rosholdt $9 (Hans Langen $2, Jacob Hansen $2, Past. T. Rosholdt pers. $5), hvoraf ⅔ ($6) til Lærerløn og ⅓ ($3) til Synodekassen; Washington Prairie, Ia., Høstoffer indf. ved K. J. Odden $8 (ham selv $2, K. O. Hotvedt, Ole Hotvedt, Edvard Lynne, Johannes Lynne, Sven Thompson og Andrew Ramsey hver $1), hvoraf 4 Femtedele ($6.40) til Lærerløn og 1 Femtedel ($1.60) til Synodek.; ved Past. V. Koren Høstoffer i Washington Prairie Mgh., Ia., indf. ved Knut Buli $32 (K. Thovsen $5, H. Orvilla $5, L. Østensen $2, O. Orvilla $1, P. Ode $5, A. Quien $1, John Thorson $1, O. P. Roe $2, H. P. Gjevre $5, K. S. Aakre $2, Bjørn Olsen $1, Knut Buli $2), hvoraf 4 Femtedele ($25.60) til Lærerløn og 1 Femtedel ($6.40) til Synodekassen; ved Past. M. Fr. Wiese fra Fjeldberg Mgh. $52, hvoraf til trængende studerende 13.55 fra Fjeldberg Mgh.s Ungdomsforening ved Jane C. Nelson, til Indianermisf. $8.45 fra Fjeldberg Mgh.s Kvdf. ved Fru Wiese, til det nye theol. Seminar i Minneapolis $30 fra Past. M. Fr. Wiese pers.; ved O. P. Hoyord indf. i Scandinavia Mgh., Wis., $112, hvoraf 4 Femtedele ($89.60) til Lærerløn og 1 Femtedel ($22.40) til Synodekassen (John P. Peterson $5, Jakob R. Bestul $8, Anund A. Brekke, Ole P. Hoyord, Jens Jakob Torgerson og Mathias P. Hoyord hver $5, Ingebret Erikson $3, Ole R. Bestul $5, Jakob T. Rosholt $3, J. G. Rosholt $10, K. Rosholt, R. O. Rolleifson og Nels Olson hver $1, Johan P. Mikkelson $2, Nels R. Bestul $5, S. A. Brekke $1, T. Torgerson $2, Christian Hanson $2, Ole Reierson $2, Strøm Torgerson, Adolf Hanson og August Paulson hver $1, C. Torbenson $5, Gilbert Soberg $1, H. A. Hermanson $2, Nels C. Nelsen $2, Isak Pederson $1, Knud Pederson $1, John R. Bestul, Martin Thorson, Isaac Seter og J. O. Peterson hver $5, Oscar P. Hoyord $1, John O. Eggen $0.50, H. P. Helgeson $0.50, Andrew Johnson $3, Tuus Torgerson $1); tilf. $213, hvoraf til Lærerløn $127.60, til

Synodekassen $33.40, til trængende studerende $13,55, til Indianermisj. $8.45, til det nye theol. Seminar i Minneapolis $30.

Til Synodekassen: Fra Past. St. S. Reque pers. $5; ved Past. M. Thorsen $20 (disse $20 samt de ovenstaaende $98.52 til Lærerløn er indsamlede ved følgende Personer: i Rush River Mgh. ved Andr. Thoen $2.75, ved Jens Borgen $2.60, ved Ole Bergseng $20.75, ved Andr. Tønnessen $12.50, ved P. Wahl $10, ved Anders Bakke $1, ved Nils Nyhagen $3.65, ved Elias Jørgensen $2.20, i South Rush River Mgh. ved Iver Andersen $20.35, ved Ole Jensen $4, ved Kristen Hansen $5.05, ved John Aasterud $8.50, i Gilman Mgh. ved Ole Mathisen $8.35, ved Ole Hammer $12.50, ved Halvor Halvorsen $4.87); ved Past. P. A. Dietrichson, Menomonie Mgh., Wis., $11 (E. Larsen $2, O. Ohnstad $2, Ole Næsseth $1, A. O. Strand $1, Ole Hagdahl $2, O. P. Stenersen $1, Pastor P. A. Dietrichson $2); tilsammen $36.

Til Indianermissionen: Ved Pastor M. Thorsen fra Kobf. i South Rush River Mgh., Wis., $20.

Til Skolelærerseminariet i Sioux Falls: Fra N. H. Dahl, Lamberton, Minnesota, $5.

Rettelse. I Nr. 14 Side 223 Linje 38 fra neden staar: „W. O. Andersen"; skulde være: „J. Wold, O. Auersen".

Decorah, Iowa, den 19de April 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. Med hjertelig Tak erkjendes Modtagelsen af 25 Doll. fra Past. Bangsnæs's Menighed i Minneapolis. P. Langsæt.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Decorah Mgh. af Knud Tvenge 1 Sæk Poteter; fra Madison Mgh. af Ole Johnsen Tvetter 2 Sække Havre. O. K. Haga.

Synodemødet i Sacred Heart, Minn.

Prester og Repræsentanter, som ønsker Logis under Synodemødet for Minnesota Distrikt i Sacred Heart, Minn., begyndende 30te Mai, ville behage at melde mig dette snarest mulig og senest inden 15de Mai.

Sacred Heart, Renville Co., Minn. J. Bergh.

Indhold: Betragtninger over Lignelsen om Arbeiderne i Vingaarden. — Er Generalsynoden luthersk? — Deres Galenskab begynder at blive aabenbar (IV). — Kirkeindvielse. — Kirkekrønike. — Udtrædelse af Synoden.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgerson

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. | Decorah, Ia., 4. Mai 1888. | Nr. 18.

Zululandets nuværende politiske Stilling.

Af alle de Egne, hvor Hedningemissionen virker, har ikke mange været i den Grad Gjenstand for de kristnes Tanker, Tale, Bøn og Arbeide som Zululandet. Der begyndte den norske Mission sin Virksomhed ved Schreuder i 1844 og fortsætter den endnu med Kraft trods al Modgang. Der har foruden flere engelske og amerikanske Selskaber Hermannsburgerne en betydelig Mission, og i de senere Aar har ogsaa den svenske Kirke begyndt at arbeide der og underholder fortiden tre Missionærer. Da imidlertid Zululandets politiske Stilling i de senere Aar har undergaaet mange Forandringer, som det for den almindelige Læser af Missionsefterretninger ikke er saa let at holde Rede paa, og da disse Forhold øver en betydelig Indflydelse paa Missionen, skal vi her efter et Brev fra Entumeni af 20de Januar fra Past. H. Astrup, optaget i Schreudermissionens „Missionsblad", give en Oversigt over Zululandets nuværende politiske Stilling. Den bekræfter Rigtigheden af de Oplysninger, som findes i vor Kirketidendes Nr. 28 for forrige Aar, men er fuldstændigere. Brevet lyder med en Del Udeladelser saaledes:

Vi ser ofte mange underlige Nyheder, naar vi faar Post fra eder. Saaledes har vi nylig seet hjemmefra en Notis om, at „Zulukrigen har begyndt igjen". Nærmest ser det ud, som om man hermed mener, at Krigen fra 1879 mellem Englænderne og Zuluerne er opstaaet igjen i et nyt Klædebon. Men en saadan Fornyelse af Zulukrigen er vel herefter neppe mulig, ialfald ikke sandsynlig. Zulufolket som en Helhed eksisterer jo ikke længere som dengang, kun splittede Rester. Derfor kan der vel nu godt tales om Krig i Zulu, men neppe om, at Zulukrigen er begyndt igjen, som om det var en Krig mellem Zulunationen og de hvide, altsaa enten Englænderne, som det jo vilde ligge nærmest at tænke paa, eller Hollænderne. En saadan Sammenslutning af

Zulunationen mod de hvide er jo vistnok tænkelig, men heller neppe mere; dertil er Zulufolket for opsplittet og for Størstedelen for afvant med Vaabenbrug. Men trods dette oprinder det nye Aar krigerst nok for Zululand. Jeg vil med nogle faa Ord karakterisere Situationen.

Det gamle Zululand er jo nu udstykket i forskjellige Dele. Ved Proklamation af forrige Aar har England tiltaget sig Overhøihed over det hele med Undtagelse af den rigtignok betydningsfulde Del, som Hollænderne for et Par Aar siden bemægtigede sig og ved Overenskomst med Englænderne fik beholde som Løn for at have hjulpet den unge Tronarving, Søn af Cetywayo, imod hans Fiende, Høvdingen Usibepu, og sat ham (Dinizulu) paa Tronen. Denne Del, hvori Hollænderne hersker uafhængig, heder „den nye Republik". Hollænderne har anlagt en liden By i den, benævnt Vreijheid (Frihed). Over det øvrige Zululand har altsaa England proklameret sit Herredømme. Det bestaar dog af temmelig forskjelligartede Dele. Først det forrige engelske Reserve (det af Englænderne ved Cetywayos Gjenindsættelse reserverede Territorium, nærmest bestemt for de indfødte, som ikke ønskede at være under Cetywayo, men foretrak at staa under engelsk Protektion, styret af egne Love, med de Indskrænkninger, som et saadant Protektorat nødvendiggjorde). Dette forrige Reserve — hvori Entumeni ligger —, for det meste begrænset af Floderne Umlatuzi og Tugela, har aflagt sit forrige Navn, er indlemmet i det nye Queen's Dominion, „Zululand", og Bestyrelsen af det har nærmet sig mere Bestyrelsen af Natal og andre engelske Kolonier. Hvide Folk kan dog endnu ikke faa kjøbt Land der. I denne Del er altsaa de indfødte allerede i længere Tid vante til civiliseret Regjering eller Overhøihed og synes i det hele at være loyale overfor Englænderne. En anden Del af det under engelsk Overhøihed staaende Zululand er da det, som er blevet tilovers af Cetywayos forrige Rige, efterat først Reservet, dernæst den nye Republik er bortklippet af det. Men ogsaa inden denne Del er Forholdene forskjellige. En Del ogsaa af dette tilhører Hollænderne. De har altsaa faaet det som et Tillæg til „den nye Republik". Denne Del skal indeslutte omtrent 80 større og mindre Boerfarme, som Boerne har faaet i Erstatning for nogle Farme, de havde taget længere mod Sydost ned imod Kysten, og som de maatte opgive. Dette Land har da ogsaa Boerne til Odel og Eiendom. En af dem har nylig solgt sin Farm til en af de svenske Missionærer (Fristedt). De fleste Zuluer er, som det pleier at gaa, hvor Hollænderne tager Regimentet, dragne bort fra denne Del, enten ligefrem bortdrevne eller frivillig paa Grund af Plagerier fra Boernes Side. Imidlertid staar disse Boer ogsaa under engelsk Overhøihed, har en engelsk Kommissionær mellem sig og skal saaledes vistnok betale Skat

til den engelske Regjering. Hidtil har dog ikke, saavidt mig bekjendt, Forholdene ordnet sig saa meget, at Englænderne har kunnet begynde at tage Skat enten af Boerne eller indfødte udenfor det forrige Reserve.

Ialfald den efter disse Beskjæringer tiloversblevne Del af hans Faders Rige mente nu vistnok Dinizulu skulde blive overladt til ham som et lidet Kongerige under engelsk Protektion. Men ogsaa heri skuffedes den unge Konge. Englænderne fandt ikke, at han satte nok Pris paa den nye Ordning eller var taknemmelig og lydig nok. Og heri havde da Englænderne Ret, for saa vidt som den engelske Kommissionær, der før styrede Reservet, men nu er øverste Styrer over hele Zululand (dog under Guvernøren af Natal), i lang Tid sad lige i Nærheden af den unge Fyrste og citerede ham til sig Gang paa Gang, uden at denne behagede at laane Øre til Kaldelsen, ikke engang modtog den engelske Øvrigheds Sendebud. Hvorvidt imidlertid Englænderne har Ret, naar de kalder ham en Oprører, er vel tvilsomt, forsaavidt Dinizulu aldrig har anerkjendt formelig den Ordning, som Englænderne har istandbragt ved et Pennestrøg. Usibepu, Cetywayos Dødsfiende, var af Boerne og Kongepartiet (Usutuerne) i Forening fordreven fra sit Land. Englænderne mente sig i Taknemmelighedsgjæld til ham som en loyal Mand og pligtige til at gjenindsætte ham i hans Land. Tillige ansaa de dette som det bedste Middel til at holde den unge Konge i Schak. Følgelig har de nylig sendt Usibepu op til hans Land i Nærheden af Kongens Land, ledsaget af en hvid Mand, der skulde „bringe ham tilbage". Nu heder det, at Dinizulu — hvis fornemste Raadgiver og Leder er hans Onkel, Cetywayos Broder, Undabuko, medens igjen begge har havt forskjellige hvide Mænd til Raadgivere — ruster sig til at anfalde Usibepu. Forsaavidt begynder det nye Aar virkelig med „Rygter om Krig", og man kan ikke vide, naar det kan bryde løs. Den unge Konge prøver langt den nølende engelske Politiks Taalmodighed. Zuluerne har i det hele vanskeligt for at forstaa en saadan Politik; de forstaar og frygter den hollandske Bøssepibe-Politik. Hvad de navnlig forundrer sig over, er, at Englænderne ikke tog Zululand efter Krigen 1879. Men naar Cetywayo endelig skulde gjenindsættes, syntes nok de fleste, at den engelske Regjering burde have givet ham mere Magt til at hævde sin kongelige Værdighed og holde sine Fiender i Ave, end Tilfældet var. Hvorom alting er, maa jeg for min Del sige, at jeg har mere tilovers for det legitime Kongehus og dets nye Repræsentant end for dets mere heldige Modstander, Usibepu, som Englænderne beskytter. Denne Mand har udgydt en Mængde af sine Stammefrænders Blod. Han er desuden vistnok mindst ligesaa fiendsk mod eller ligegyldig for Guds Ord som Kongehuset. Den stakkels Dinizulu

er i en lidet misundelsesværdig Stilling. Stoler han paa Boerne, er jeg bange for, han støtter sig paa en Rørkjep, der gaar gjennem Haanden, eller at han falder fra Asken i Ilden. Usibepu er tillidsfuld og triumferende. Han har faaet sit Høvdingeskab igjen og har det mægtige Albion i Ryggen.

Jeg havde for kort Tid siden Anledning til at iagttage hele Situationen sammenfattet som i et Brændpunkt paa en for Zululand vigtig Dag, idet jeg overvar en Del af Forhandlingerne mellem den engelske Guvernør (Sir A. Havelock), der for Øiemedet var kommen op til Etjowe, og 1) Dinizulu og Undabuko, 2) Usibepu. Dog, „Forhandlinger" er et temmelig uegentligt Navn, idet de igrunden var ensidige, forsaavidt de hovedsagelig bestod i en Tiltale og Advarsel med Straf til de to første og en Tiltale med Belønning til den sidste. Det var den anden og sidste Forhandlingsdag, jeg var tilstede. Først hørte jeg, at Guvernøren holdt en Tale (ved Tolk) fuld af Ros og Anerkjendelse til Usibepu, endende med Tilladelse for ham til at vende tilbage til sit Land. Triumfen lyste ud af Usibepus Øine. Dinizulu og Undabuko var ikke tilstede om Formiddagen. Imidlertid var der gaaet Bud efter dem. Det styrtregnede, og Dinizulu lod sige, at han kunde ikke komme den Dag, man maatte have ham undskyldt. Atter Bud, at han maatte komme. Han kom da ogsaa om Eftermiddagen tilligemed Undabuko. Han og Undabuko sad lidt fremfor sine Folk paa Stole omtrent midt paa Gulvet, Guvernøren paa en Forhøining i den ene Ende af Salen eller Retslokalet med sine ledsagende Officerer tæt ved sig, Tolken, en Engelskmand, midt imellem, Tilskuerne, hvide og sorte, staaende og siddende paa Bænke rundt om. Dinizulu sad der som en anklaget i en noget uvillig, maaske noget skjødesløs eller trodsig, men ingenlunde upassende eller uværdig Stilling.

Dinizulu er en ganske ung, slank Mand, knapt 20 Aar, tænker jeg. Han var europæisk klædt, i en lang Rytterkappe, inden hvis brede, opstaaende Krave han saa godt som mulig skjulte sit Ansigt. Desuden havde han Ridebukser og store Ridestøvler, hvori han havde stukket sin Ridepisk eller Schambok (holl.). Guvernøren irettesatte dem for deres Ulydighed, men tog iøvrigt lempelig paa dem, endte dog med at ilægge Dinizulu og Undabuko hver en Mulkt af 50 Stykker Kvæg. Begge rørte neppe en Muskel i sit Ansigt under Guvernørens Tale. Da de gik ud, gik jeg sammen med en Landsmand efter, da jeg ønskede at se og tale nogle Ord med Dinizulu. Men han var allerede kommen sig op paa Hesten. Da han var kommen op paa sin Hest og var omgiven af 20–30 unge Ledsagere, ogsaa tilhest og for en stor Del europæisk klædte, fandt han sig øiensynlig mere i sit Element. „A si hambe!" (lad os reise!) raabte han og satte afsted

i strakt Karriere fulgt af sine Ledsagere. Den ene havde i Farten nær redet overende en af Regjeringens Soldater. Gud alene ved, hvad Dage der igjen forestaar Zulufolket. Undabuko faldt, da han skulde stige tilhest og reise fra Ekjowe, og vred sin Arm ud af Led. Dette blev vist antaget for et daarligt Varsel.

Af et Brev.

Pigeon Falls den 9de April 1888.

Jeg har læst Kirketidenden i længere Tid, men ikke været Abonnent før dette Aar. Jeg har læst med Interesse alle de gode Vidnesbyrd fra de saakaldte Missouriere. Jeg siger „gode Vidnesbyrd“, fordi jeg tror, det er den lutherske Lære, de vil forsvare, endskjønt Antimissourierne vil prøve at faa os til at forstaa, at det er noget nyt, de vil lære os. Antimissourierne gjør os stor Uret, naar de siger, at der er Tusender og atter Tusender i den norske Synode, som er enige med dem i Læren om disse omstridte Punkter. Jeg tror ikke, der er mange i den norske Synode, som vil sige, at en ubodfærdig kan bede paa en Gud behagelig Maade. Ikke tror jeg, der er mange, som er enige med dem om, at et Menneske kan vælge ligesaa vel det gode som det onde. Antimissourierne siger, at Missourierne lærer, at naar en Synder angrer sin Synd og beder til Gud, saa vil ikke Gud høre ham. Er det Sandhed, at Missourierne lærer noget saadant, saa har jeg ikke forstaaet dem ret. Jeg har forstaaet dem saaledes, at naar en Synder angrer sin Synd og beder til Gud om Forladelse for sin Synd, saa er han bodfærdig og troende. Og da har vi Guds Ord for, at Gud hører den, som beder, som ogsaa Pontoppidan lærer. Men Pontoppidan siger, at en ubodfærdig ikke kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, men at hans Bøn er Gud en Vederstyggelighed.

Antimissourierne siger, at kan et Menneske ikke gjøre noget selv til sin Omvendelse, saa maa vi gaa og vente, til Gud kommer og gjør det og det for os. Det er hjerteskjærende at høre Folk, som har lært sin Barnelærdom og vil gjøre Krav paa at være de bedste Lutheranere, tale noget saa usømmeligt. Har de ikke lært, at de er skyldige at holde alle Guds Bud og gjøre derefter og endda sige: „Vi ere unyttige Tjenere, thi vi gjorde kun det, vi vare skyldige at gjøre“? Antimissourierne fortæller os atter og atter, at det er de mindre oplyste Folk, som holder med de missouriske Prester. Dette kan vi gjerne indrømme; men dette skal ikke afskrække os fra Sand-

heden. Pontoppidan siger, at med Gud kan man tale mere enfoldig end med noget Menneske. Skriften siger, at det naturlige Menneske fatter ikke de Ting, som hører Guds Aand til, o. s. v. Men her staar ikke Antimissourierne fast; de kan fatte, de kan vælge, de kan gjøre mange forunderlige Ting, som er efter min Mening imod Barnelærdommen. Pontoppidan siger, at Guds Aand virker selv Kjærligheden i mig, og i Skriften heder det, at Guds Kjærlighed er udøst i vore Hjerter ved den Helligaand. Saaledes forstaar jeg Skriften, at Guds Aand er alene Aarsagen til vor Omvendelse og Salighed. Hermed nok for denne Gang. N. J. Hagen.

Hvor er Materialet for den underlige „Guds Bolig i Aanden"?

(Indsendt.)

IV.

(Slutning.)

Har vi hidtil i vore Undersøgelser seet de enkelte Dele i dette Aandens Tempel, og hvorledes det opføres, da staar det nu tilbage at betragte — vi kunde gjerne kalde det de større Sammensætninger, hvad der holder disse sammen, og endelig dets Udseende, hvoraf det forhaabentlig ogsaa vil fremgaa, at Materialet er at søge mere i den treenige Gud end i den menneskelige Aand.

Naar vi da læser om „Guds Bolig i Aanden", betegner dette Udtryk ikke saa meget den tænkende Aands Boen i Gud, men mere hans Aands Boen i de troende. Vistnok er der i Mennesket noget med Gud beslegtet, en aandelig-moralsk Natur, hvis Bestemmelse er at komme i hans Samfund; men ved Siden af dette med Gud beslegtede er der indkommet i Mennesket en ugudelig Kraft, en sterk Egenkjærlighed. Den menneskelige Aand har saaledes tabt den oprindelige Hellighed, som aabenbarede sig i ren Kjærlighed og Fasthængen ved Herren; men naar Kjærlighedens Tilstand ikke er tilstede ligesom af sig selv, da er der intet sandt Forhold, ingen Fortrolighed, men tvertimod en indre Tvedragt. Derfor bestaar netop Kristendommens Væsen deri, at den meddeler Spiren til et nyt Liv i Gud, en Kjærlighed og Kraft til det gode.

I det skjulte blev vi dannede, hvad det naturlige Liv angaar, og ligedan er det med Troens Liv, der har faaet sin Dannelse i Forjættelsens „Moders Liv" (Es. 46, 3.). Ligesom Guds Aand svævede over Vandene, opvarmede de uordnede Masser og fremkaldte Liv og Orden, saaledes gjør han fremdeles med Menneskene for at virke Lys i Forstanden, Kjærlighed i Viljen, Fred og Glæde i Samvittigheden. Vistnok er Forstand og Vilje blot Kræfter og Ytringer af den Aand, som Gud har skabt, gjenløst og vil hellige eller allerede har helliget; men han maa selv blive lagt i Sjælens dybe Grund ved Omvendelse og Tro, førend der kan siges at være en „Guds Bolig i Aanden".

Dette maa ske lige virkeligt som det, at han blev lagt i Krybben; thi den historiske Kristus skal forklares; ellers bliver Hjertet ligesaa mørkt og sønderrevet af Skattepaalæg og Fordringer, som Verden var før hans Komme i Kjødet. Denne Sandhed, at Jesus bliver Sjælens Eiendom, er ikke ensbetydende med, at han blot bliver klar for Tanken; men han maa tilegnes ved Troen, der „opvækkes i den syndige Jammers Følelse".

Ligesom altsaa „Guds Bolig i Aanden" ikke bestaar deri, at man har en sammenhængende Indsigt i den hellige Historie eller kan fremstille Kirkens Lære for sig og andre, saaledes har man heller ikke den virkelige Kristus, saaledes som han var og er tegnet af de fire Evangelister, alene derved, at han staar om end noksaa klar for Tanken, men hvis denne Gave skal være Hjertets Skat, da maa han være lagt der ved en ny Fødsel. Men om det nu end bliver urigtigt at ville opføre en skjøn Lærebygning ved en blot ensidig Opsøgen af det nedarvede i Skriftens Forstaaelse og Bekjendelsen, saa er dog dette mindre farligt end at ville opføre en Guds Bolig bare i Tanken; den indre Herlighed, som er en Tjeneste i Aanden, bliver i begge Tilfælde ofte skjult ved den ydre Stillads. At man baade ved Lære og Tænkning har gjort saadanne Forsøg, er noksom vist i Kirkens Historie. Men Læren og den menneskelige Aand vil heller ikke kunne gjøre det anderledes, uden Guds Aand forklarer Ordet og fradømmer Mennesket Retten til at leve efter den blotte Natur. Der maa ske et virkeligt Dødsfald i sand Bod; kun derved kan Mennesket opstaa i en ny Verden.

Nu bliver der Kjærlighed og Glæde i Gud, et nyt Liv og Væsen i og hos „Aandernes Fader", efterdi han først bor i sine Børn. Sjælen hænger nu fast ved Kristus og har al sin Styrke i ham, fordi den elsker ham; derfor kjendes hans Væsen og Vilje. „Hvo som ikke elsker ham, kjender ham ikke", siger Kjærlighedens Apostel. Vistnok kan man ogsaa kjende Gud efter Bogstaven; men Faderhjertet kjendes dog ikke rigtig uden Kjærlighed. Men denne rene, liflige Bevægelse i Sindet har sin Grund i Syndernes Forladelse. Ligesom Syndsforladelsen har sin Grund i Guds Forbarmelse og Kristi Sonoffer, saaledes har Kjærlighed, Fred og Glæde sin Grund i hans Opstandelse og Liv, der atter og atter indplanter Ydmyghed. Det, som virkelig er skeet for os i Kristi Død og Opstandelse, maa ske i os ved Aandens Virken og Formidling i Ord og Daab, dette „himmelske Bad", som er de „væsentlige Stykker", der holder denne Bygning sammen.

Naar Skriften forudsiger, at „der skal blive ny Himmel og Jord", da er dette gaaet i Opfyldelse i Kristus, som har forhvervet et saadant „Jorderige", der allerede besiddes i Troen og Haabet, og hvortil de indføres, som har „Aandens Førstegrøde". Vil man da endelig svæve rundt i dette Jorderige — vi kunde gjerne kalde det Lysrige —, da maa man sandelig ikke flagre omkring paa Fornuftens Voksvinger, som de er efter Naturen, men saadanne, som de bliver ved Kristus, den uskabte Fornuft, der er „al Skabningens førstefødte". Derfor er „Indførelse af et bedre Haab, ved hvilket vi nærme os til Gud", saare fornødent; men dette Haab viser igjen til ham, som „er

Prest ikke ifølge et kjødeligt Buds Lov, men ifølge et uopløseligt Livs Kraft", hvad enten vi tager Haabet i den Betydning, at det er en tillidsfuld og stadig Fastholden ved de i Forjættelsen lovede Goder, eller at det er den bestandige Venten paa den Herlighed, som er gjemt „indenfor Forhænget". Men der, hvor dette Haab seirer, der er Frihed fra det tvungne Væsen, være sig Bogstavens Tjeneste eller Tankens indbildte Frihed; thi den øvede Tænker kan jo ogsaa bevæge sig i et Frihedsrige, naar han løsriver Sindet fra det sanselige. Men det staar fast, hvad Apostelen siger: „Hvor Herrens Aand er, der er Frihed. Men vi blive alle, som med ubedækket Ansigt skue Herrens Herlighed ligesom i et Speil, forvandlede efter det samme Billede fra Herlighed til Herlighed, saaledes som af Herren, der er Aanden" (2 Kor. 3, 17. 18.).

Naar man derfor i vor Tid ogsaa kan fristes til at sætte sig fast enten i Skrift og Overlevering eller i en forstandsmæssig Erkjendelse, der ad Tankens Vei vil tilegne sig Troslivet, da bliver det saa meget mere af Vigtighed at kunne vise det aandelige Tempels indre Herlighed. Hvis man ikke ved kristelig Erfaring i nøie Overensstemmelse med Guds Ord fastholder den Sandhed, at Troen har sin skjulte Næring i Kristi Person, Sonoffer og Retfærdighed, da kan begge de forrige Betragtningsmaader strande i Materien: i Bogstaven eller Tanken, der er saa mægtig, at den kan bestorme Himmelen, mestre Guds Raad og bringe Religionen inden Fornuftens Grænser. Kom da og lad os i Andagt og Tilbedelse lidt nærmere bese denne „Guds Bolig i Aanden"! Det maatte vist være Længselen efter dette Tempels indre Pragt, som fortrængte alt andet af Salmistens Hjerte, naar han siger: „Vore Fødder stod i dig, Jerusalem", og atter: „Alle vore Kilder ere i dig" — „denne og hin er født der."

Men naar vi betragter dette Tempels indre Skjønhed, da kan vi ikke blive staaende blot ved Kristi R e t f æ r d i g h e d, hans S ø n n e k a a r og S o n o f f e r; thi ihvorvel dette er Troens Grund (der er i det h e l l i g e), saa vil Gud, at vi i Troens Enfold skal træde ind i det a l l e r h e l l i g s t e og nyde af Templets gode Ting. Naar det heder: „Gud er retfærdig", da vil han, at vi skal tilegne os denne Retfærdighed, der giver os Liv og Kraft til at „gjøre Retfærdighed, ligesom han er retfærdig". Da vort Sønnekaar eller vor sønlige Udkaarelse var tilintetgjort ved Synd og Egenkjærlighed, sendte Gud sin Søn, der har optaget os til sønlig Udkaarelse og „sendt sin Søns Aand i vore Hjerter, som raaber: Abba Fader". Med disse herlige Goder kommer Kjærlighed, Ydmyghed, den barnlige Fortrøstning af sig selv herovenfra og giver os Lyst og Kraft til „at vandre i Lyset, ligesom han er i Lyset". Men naar Kristus gav sig selv hen til et Sonoffer for os, da bør hans Liv og salige Opstandelses Frugt vise sig i os, saaledes at vi vandrer i Helliggjørelse og daglig bringer ham Lov- og Takoffer. Hvis vi derfor bør tale om et v i r k e l i g t L i v i G u d, en Opstaaen fra Synden, da bør vi ogsaa tale om en v i r k e l i g D ø d m e d K r i s t u s, en Afdøen fra Egenkjærlighed. Kristi Selvopofrelse er den hellige Bevæggrund og Drivkraft til vor selvopofrende Kjærlighed til Brødrene.

Og naar det heder: „Du er min Søn, jeg fødte dig idag", da kan ogsaa det anvendes paa de troende, skjønt ofte svage Guds Børn. Seet i Lyset af den hellige Skrift, der igjen peger hen paa Kristus, har dette Sprog sin Anvendelse paa dem, ikke alene efter Skabelsen, da de fik en aandelig-moralsk Natur, men ogsaa efter Naaden, da de blev „Prester, ikke ifølge et kjødeligt Buds Lov, men ifølge et uopløseligt Livs Kraft", og endelig naar disse hellige engang fremkaldes af Jordens Skjød til at møde frem paa det Jorderige, der tog sin Begyndelse her. Men dette sker alene formedelst ham, der er „større end Templet", ja herligere end alt det skjønne, hvormed det fyldes, være sig Evner, Begavelse, Naadevirkninger eller Dyder. Alt dette skal forsvinde, naar det „fuldkomne kommer", naar den, som her „erkjender stykkevis", skal se den, som „er erkjendt". Eia, var vi der, hvor „Kjærlighed evindelig brænder"!

Missionsefterretninger.

Amerika. Synodalkonferensens Negermission. (Slutning fra Nr. 16.) Hvad Past. Schwan ovenfor skriver om de fire Kirker i New Orleans, viser, at der er god Udsigt til at faa en ny Kirke istedenfor den altfor lille i St. Pauls Menighed, og at det har lykkets ikke blot at skaffe Tomt til den nye Station, hvortil Missourisynoden ifjor bevilgede 4000 Doll., men at ogsaa Kirkebygningen paa denne allerede i Februar var langt fremskreden; forhaabentlig vil vi snart høre om dens Fuldendelse. De to Kirkebygninger, som han kalder „ganske anselige", er den i Mount Zion, som er den anden af de af Past. Bakke betjente Menigheder, og den i Forstaden Carollton, som betjenes af Past. Burgdorf.

Et stort Tab har Missionen i New Orleans lidt ved Lærer Karl Bergs Død i en Alder af kun 28 Aar. Efter at have fuldendt sin Uddannelse ved Skolelærerseminariet i Addison blev han i 1880 Lærer ved Negermissionen i Little Rock; allerede i Januar 1881 forflyttedes han herfra til New Orleans, hvor han til Udgangen af forrige Aar med stor Dygtighed og stort Held forestod Skolen i St. Pauls Menighed. Mellem Jul og Nyaar blev han syg og døde den 9de Mars.

Ved Siden af dette Sørgebudskab indeholder „Die Missionstaube" for April den opmuntrende Efterretning, at et Medlem af en norsk Menighed, Ole O. Tangen, i sit Testament havde betænkt Negermissionen i New Orleans med en Gave af 200 Doll., som allerede var indbetalte i Missionskassen. Det er den samme Gave, som allerede i forrige Nummer af vor Tidende er nævnt i Forbindelse med flere andre Gaver fra den samme Mand til forskjellige kirkelige Øiemed.

Men vi maa ogsaa berette noget om Negermissionen paa de andre Stationer. Her har vi da først den ældste Station, nemlig den i Little

Rock, Ark., hvor Missionær Allenbach arbeider med Velsignelse. I en Beretning af 30te Decbr. om Arbeidet i det forløbne Aar siger han bl. a.: Omendskjønt i dette Aar kun to kunde konfirmeres, saa var dog Besøget af Gudstjenesten gjennemsnitlig meget godt saavel fra Menighedslemmernes Side som af fremmede. Med en passende og glad Fest i den grønne Skov sluttede Skolen ved Udgangen af Mai, og i Begyndelsen af September blev den atter aabnet. Den fik da flere nye Børn, men nogle af de gamle blev borte, saa at Antallet blev omtrent det samme som før, nemlig 50. Indførelsen af de nye engelske Læsebøger, som Missourisynodens Forlagsforretning har udgivet, vakte alminbelig Tilfredshed. Baade Forældre og Børn har glædet sig hjertelig over de prægtige Bøger. Til Reformationsfesten var Kirken skjønt smykket med grønt og Blomster, og ved Gudstjenesten var den propfuld. Men fremfor alt var den kjære Julefest glæderig for den lille Menighed, ikke alene fordi den i sig selv er den glædeligste af alle Feste, men især fordi der da kunde optages to nye Medlemmer, nemlig Miss Nancy Davies og Abraham Matthews. Den første har i mere end et Aar flittig besøgt Menighedens Gudstjenester og har ivrig lært sin Katekismus, saa at hun gjerne kunde have været konfirmeret tidligere. Den anden, som tillige blev døbt, er en ung Mand fra Missouri, som i August Maaned kom til Little Rock; han havde før besøgt en tysk Kirke paa Landet, da han forstod det tyske Sprog, men kom til Little Rock for at lære noget mere; og han lærte da ikke alene at læse og skrive, men ogsaa sin Katekismus. Foruden disse to havde Missionæren haabet endnu at kunne konfirmere mindst fem andre; men disse blev trætte af Undervisningen og trak sig tilbage.

Den 14de Januar døde et af Menighedens troeste Medlemmer, en meget gammel Kone ved Navn Margaretha Rider. I en lang Række af Aar havde hun underholdt sig ved sine Hænders Arbeide for en Løn af 25 Cts. om Dagen, men havde dog altid sin „nickel“ tilovers for Kirken; selv til Fattigkassen havde hun i Løbet af nogle Maaneder allerede bidraget 2 Dollars. Hun var i sin Barndom døbt af en katholsk Prest, men havde aldrig villet slutte sig til nogen Kirke, indtil hun for noget over tre Aar siden blev bekjendt med Past. Allenbach. Hun fandt Behag i den lutherske Gudstjeneste og besøgte den flittig. Snart kom hun ogsaa og bad om Undervisning for at blive optagen i Menigheden, og skjønt hun ikke kunde læse, lærte hun ordret Budene, Trosartiklerne og Fadervor samt nogle Salmer, som hun jevnlig sang. Især var Salmen: „I know that my Redeemer lives“, hende kjær. Hun døde i frimodig Tro paa sin Frelser.

Endelig kommer vi til Missionen i Springfield, Ill., som har været drevet af Professor Wyneken, Lærer ved Missourisynodens praktiske Presteseminar sammesteds, med Bistand af Studenter fra Seminariet. Den 11te Mars holdtes her den første Konfirmation, og en evangelisk-luthersk Negermenighed stiftedes. Gudstjenesten holdtes som sedvanlig i Seminariets store Sal, som var værdig smykket for Anledningen og fyldt til Trængsel. Der var seks Konfirmander, to Egtepar omkring Firtiaarsalderen og to Piger

paa noget over 20 Aar. De bestod sin Examen saa godt, at flere af de tilstedeværende Negere mente, at kun faa af deres sorte Prester havde kunnet svare saa godt. Af Negere var der omtrent 50 voksne og en Del Børn tilstede. Forøvrigt bestod Forsamlingen af Seminariets Studenter og Medlemmer af de nærmeste tyske lutherske Menigheder. Man haaber om ikke ret længe at kunne feire en lignende Fest; thi der endnu 14 Negere i Springfield, som forberedes til Konfirmation, og desuden 5, som forberedes til Daab.

Om Aftenen efter Konfirmationen holdtes et Møde, hvori de 6 nykonfirmerede besluttede at organisere sig til en Menighed. Denne tæller vistnok endnu kun disse 6 Medlemmer, og af dem er kun 2 stemmeberettigede; men ved Guds Naade venter man snart Tilvekst. Der blev paa Mødet ogsaa talt om Kirkebygning. Inderlig længes den lille Menighed efter at faa en saadan og tillige efter at faa en egen Missionær, og det er et almindeligt Haab, at man da snart vilde faa en betydelig luthersk Negermenighed i Springfield.

Kort efter Konfirmationen og Menighedsstiftelsen viste det sig, at en af de konfirmerede, som er Fader til en talrig Familie, for denne sin kristelige Bekjendelses Skyld mistede den Stilling, hvoraf han havde sin Næring. Allerede før Konfirmationen udtalte han sin Frygt for, at dette vilde ske; men han er alligevel trøstig tilmode. Saaledes kommer ogsaa over disse kristne Trængsel og Forfølgelse, saasnart de gjør Alvor af sin Bekjendelse.

Europa. England. De engelske og amerikanske Blade har i den senere Tid udtalt varm Anerkjendelse af Frøken Agnes Hedenstrøms Virksomhed i London for skandinaviske Sømænd. Denne Kvinde fortjener ogsaa al Anerkjendelse. For 8 Aar siden begyndte hun sin Virksomhed, og nu har hun indkjøbt Tomter og Huse for 60000 Doll. I denne Tid har Tusender af Sømænd fundet aandelig og legemlig Vederkvægelse i hendes vennesæle Hjem, for ikke at tale om de mange, som gjennem denne Virksomhed er blevne reddede fra Lastens Veie. Vi har havt Anledning til at samtale med adskillige Sømænd, som har sagt, at de har de kjæreste Minder fra Frøken Hedenstrøms „Sailors' Rest". Nylig indfandt sig ogsaa Prins Oskar, som medrette er bleven bekjendt som en sand Menneskeven, hos Frøken H. og takkede hende for hendes Kjærlighedsgjerning. Vi tror ogsaa, at denne Virksomhed nu kommer til end mere at udvides, siden den er bleven fremstillet for den engelske Verden paa en saadan Maade, som den fortjener. („Aug. och Miss.")

Med Tak

erkjendes herved Modtagelsen af $10.00 fra Luther College Orchestra til den Prest, om hvem det i Nr. 15 blev oplyst, at han paa sine Reiser ikke havde Raad til at tage sig Logis om Natten, og at han endnu stod i Gjæld for Hest, Sæletøi og Vogn. Orkestret gav nemlig nylig en Koncert for at skaffe sig de fornødne Midler til Bestridelse af sine Udgifter til Instrumenter, Noder o. s. v., og Udbyttet af denne Koncert var over Forventning godt.

Det vilde derfor gjerne dele lidt med en trængende Herrens Tjener. Ligesaa har vi fra en Skomager faaet Begjæring om at opgive ham Prestens eller hans Hustrus Maal til et Par Sko, da han synes, det er for meget, at de begge skal hjælpe sig med et Par sammen, og derfor vil skaffe dem et til. Vi haaber at kunne opfylde denne Begjæring og takker paa vedkommendes Vegne ogsaa for dette kjærlige Tilbud. Red.

Indkomne Bidrag.

Til Understøttelse af trængende Presteenker: Af Pastorerne Bredesen, Moses, Askevold, Bu, C. K. Preus, K. Thorstensen, Frich og Prof. Larsen hver $3; tilsammen $24.

Ridgeway, Jowa, den 23de April 1888. Einar Wulfsberg.

Til „den gamle Enkekasse" (Fru Hattrems Pension) har indbetalt Pastorerne Mellby, Norman, J. E. Bergh, Moses, Prof. Mohn, Prof. Stub, C. K. Preus, C. B. Jacobsen og A. Mikkelsen hver $1.50. Nogle, som ikke er Medlemmer, har indsendt Bidrag i Lighed med Medlemmerne. Mere trænges.

Bristol, Jowa, den 20de April 1888. T. A. Torgerson.

Til Indremissionen: Ved Past. A. Frøie fra Holton Mgh.s Kobf. $10.

Madison, Wis., den 21de April 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Fra Past. Otto C. Ottesen, Minneapolis, pers. $2; fra J. J. Warley (Pastorerne Harstads og Allens Kald) $1; tils. $3.

Faribault, Minn., 24de April 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. B. Harstad $10 (ham selv $5, Helge Skadeland $5); ved Past. Kr. Magelssen $2.75 (Highland Prairie Menighed, Minn., af Tarje Hægland $1, Bjørn Enderud $1, Erik Olsen, Ole Benson og Bent Benson hver $0.25); ved Past. N. Pedersen $44.80 (St. Olafs Mgh. indf. ved O. L. Cløve $30.90, nemlig af O. L. Cløve $5, L. J. og J. E. Cløve hver $2, John Cløve $1, Brita Cløve $0.50, Martha og Nora Cløve hver $0.25, E. J. Ericksen, J. Ericksen og C. Olsen hver $2, John Petersen, Ole B. Olsen, Lars O. Larsen, Mons M. Rolland, Martin Olsen og A. Mjelde hver $1, Ole B. Nelson, Ole O. Lee, Ane Rasmussen, Martin C. Olsen, Erick Rolland, K. J. Arne, K. A. Rolland, Iver Olsen, Jens A. Johnson og Ole Tangeland hver $0.50, John J. Dale $1.25, Mons Monsen, Carl M. Olsen, Mina C. Olsen, Nels Monsen og Bertha Ericksen hver $0.25, John O. og N. J. Dale hver $0.15, M. J. Dale $0.10, Ringsaker Mgh. $8.50, nemlig af Ole Thompson $2, C. B. Johnson $5, A. P. Rasmussen, H. B. Hansen og Lewis Gudmundson hver $0.50, St. Olafs Menighed indf. ved George A. Gulliron $2.50, nemlig af Andrew Petersen og Martin Enger hver $1, Lars Monsen $0.50, indf. ved C. A. Rossing $2, nemlig af Peter Knutsen og Chr. Rivenes hver $1); ved Past. A. K. Sagen fra Østre Painted Creek, Ja., $1 (O. H. Monsrud og John Saga hver $0.50); ved D. J. Danielsen, Fountain, Minn., $8.75 (T. A. Sorenson $1, John J. Klemoen $1, D. J. Danielson $0.50, Beattie Johnson $0.50, Even Ericksen, Gunder C. Ødegaarden og Lars Isakson hver $1, Julius Sørenson, Charles J. Wettre og Ludvig Ericksen hver $0.50, Ole R. Nordli $0.25, Narve Olson $1); ved Pastor St. S. Reque fra Spring Grove Mgh. indf. ved Gulbrand A. Gubbernd $14 (Gulbr. A. Gubberud $5, P. O. Qvale, Sigrid Qvale, H. A. Lee, Ole Wilhelmsen, Chr. O. Halbakken og Even C. Solberg hver $1, Eskild Qvinnild, Thorsten Aamodt, Herm. Dusterud, Edv. Evensen, And. O. Blegeberg og Ole O. Halbakken hver $0.50); ved Past. J. Nordby indsamlet ved Holden L. Risetter $11.50 (Lars L. Risetter $2, Holden L. Risetter, Lewis L. Risetter og Thos. Nelson $1, Viking Jøssendal $2, Willie Jøssendal $0.50, Allen Johnson $0.75, Peter Johnson $0.25, Einar Winterthun $1, Lars Hilleson $0.25, Odmund Hilleson $0.25, Ragnild Salomonson, Ole C. Winterthun

og Viking Winterthun hver $0.50); ved Pastor H. J. G. Krog inds. ved Peter P. Reitan $5.25 (Hans E. Newton $0.40, Peter Reitan, Magnus Reitan og Peder Rønningen hver $0.50, John E. Nilsen $0.35, E. S. Nelson, N. S. Nilsen, T. S. Nilsen, Anders H. Hekfom, John Gundersen, Ole Sarvold, Andrew Grant, Ole Pedersen, L. T. Nilsen og O. T. Rolstad hver $0.25, Sjur Nilsen $0.50); ved Past. E. Wulfsberg inds. i Madison Mgh., Ja., ved Elling O. Bold $35 (Andreas Ask $1, C. E. Johnson $2, Elling E. Bold $10, Christen Hørgen $1.50, John O. Bold $2, O. H. Bakken $1.50, N. S. Hellerud $2, Narve Gilbertson $5, Bjørn Aasland $1, Tosten Ansten $1, Elling O. Bold $4, Aase Holstad $3, Lars Haugstvedt $1); ved A. K. Finseth (Pastor Bøckmans Mgh., Minn.) $15.10 (A. K. Finseth $10.10, M. K. Finseth $5); ved Past. H. Aanestad fra St. Paulus Mgh., Dak., $3.50 (H. Sandvik, S. Sandvik og L. O. Grinde hver $1, S. Kilnæs $0.50); ved Agrim Halvorsen, Glenwood Mgh., Ja., $2 (Einar og Martin Næseth hver $1); ved Past. W. M. H. Petersen Konf.offer i St. Paul $37.84; ved Past. J. Bergh $32.35 (inds. i Rock Dell ved A. M. Gjemestad $10.25, nemlig af H. Bakke $1, C. Olson $1, H. Sandager, A. Gjelbnes, G. Knudsen, Ole Cole, H. Daru, Nils Hansen, O. Bøklep, A. Pedersen, A. Weideman, G. Flom, K. Monsen og M. Monsen hver $0.50, Olaus Cole, T. Hetle, Marie Bakke, Olaus Nelson, Lars Olsen, Sadie Bakke, Emma Bakke, Christian Bakke og E. Sampson hver $0.25, inds. i do. ved Tov Rude $5.50, nemlig af Lars Andersen, H. Hegdal og Peder Kollien hver $1, B. Hegdal $0.50, Østen Bergo $0.50, A. Aaen $0.25, P. Ellingsen $0.25, Tarald Iversen $1, Sacred Heart $16.60, nemlig af G. Melsnes $3, G. Ottes $2, O. Stensrud, O. Skjeggeby, K. O. Bergan, P. Undersløs, H. Braaum, Nils Næstebø, G. Sørensen og S. Sørensen hver $1, Clara Sørensen, Iver Jonsrud, Ole Osli, O. J. Hagen, Gunnar Dokka, Ole Dokka og Inger Dokka hver $0.50, Ida Dokka $0.10); ved Past. H. J. G. Krog inds. ved Lewis Olsen $9.95 (Pernille Larsdatter $0.50, Theodor Larsen $0.10, Lars P. Olsen $0.25, Mrs. Mathea Jørstad, Tina O. Jørstad og Arne Andersen hver $0.25, Sara Andersen $0.10, Lizzie Andersen $0.10, Ole E. G. Olson $0.25, Peter G. Olsen $0.25, Anne Iversen $0.50, Gina Iversen $0.50, Minnie Iversen og Karoline Iversen hver $0.10, Andreas Monsen $0.50, Hanna Andersen $0.10, Petra Myhre $0.25, Betsey Myhre $0.10, Anne N. Larsen $0.50, Nils Myhre og Amanda Geisnæs hver $0.25, Norman B. Olsen $0.10, Mrs. Tobine Olsen $0.50, Ole P. Olsen, Kristine Reitan, Ingle Reitan og Johanna Andersen hver $0.25, Andrev Lee $1, Minnie Olsen $0.25, John J. Græslie $0.25, Kornelius Olsen $1, August T. Olsen $0.10, Konrad B. Olsen $0.05, Carrie Iversen $0.25); ved Past. A. O. Alfsen $59.75 (inds. ved Sören Andersen i Gjerpen Menighed $43.50, nemlig af Ole Larsen Ballestad $10, Aslak Halvorsen Aas $2, Mrs. Anne Larsen $1, Mads Larsen $0.50, Nikolai Nilsen $0.50, Kristen Larsen Ballestad $2, Halvor Pedersen Holm $1, en ubenævnt $2, M. G. Madsen $2, Iver Paalsen $1, S. Terkelsen $2, T. Ouslsen $1, Kaptein Ch. Gustaveson $1, Simon Halvorsen $2.50, T. Nilsen $2, A. T. Norstad $2.50, Mrs. Marie Anne Kjær, Ole Hansen, Gullik Nilsen og Ole Nilsen hver $1, Kittil Larsen $2, Thov Aslaksen $1, Kristoffer Halvorsen $0.50, Lars Mathisen, Sören Andersen og K. Johnsrud hver $1, indsamlet ved Ole K. Gigstad i Valders Mgh. $16.25, nemlig af Ole K. Gigstad $1, Ole K. Oppen $1, Anders Kaarstad $5, Haakon Kaarstad $3, Ole O. Gigstad $2, Martin Oppen $1, Jens P. Pettersen $1, Oskar Aabol $0.50, Mons Andersen $0.50, N. N. Quale $1, Nils Eriksen $0.25); ved Past. C. F. Magelssen $29.25 (Kapt. P. Christensen $1.50, G. H. Kiland $2, Lars Pedersen $1, Lars Olsen $1, A. H. Kiland $2, Inga Halvorsen $1, Ingerid Waarum $0.50, Ole Christiansen $1, Mrs. Gjermundsen $0.50, Kapt. Olaus Aaberg $0.75, C. F. Magelssen $4, Thomas Torrison $5, Gunder Torrison $5, Knud Olsen $4); ved Past. F. A. Møller $50 (O. Olsen $1, E. Alme $1, Lyster M. $2.20, S. Syvertsen $1, M. Garthe $2, S. Hansen $1, J. Monsen, N. S. Kins, G. Amundsen, A. Brekke, L. Eriksen, S. Øvrebø og E. Aas hver $0.50, G. E. Møller $2.70, O. M. Möller $3, M. Møller $13, F. A. Møller $12, Konfirmander $4.50, T. Barsnes $0.50, J. og M. Aase $0.60, M. Nerby, M. Aas, C. Boleng og J. Basrud hver $0.25, A. Sjelund $1, J. Kristensen $1); ved Past. J. A. Ottesen $49 (inds. ved C. C. Aas $12.50, inds. ved Mart. Andersen $2, inds. ved Ole Gunnuldsen Vehuus i Østre Koshkonong $34.50, nemlig af Halvor Kravik $5, Johan J. Næset $2, S. E. Andersen $2,

Engebret J. Næset $3, Ole Gunnulsen Behuus $3, Erik E. Smitbak $2, Ole Pederson $0.50, Henrik Larsen Lien $5, Jens P. Behuus $2, Lars E. Kravik $2, Nils E. Smitbak $3, Mrs. Thuri Kampestad $1, Lars K. Lier $1, Gunder O. Svensrud $0.50, Edwin J. Næset $0.50, Gustav J. Næset, Anton Johnson og Peter Johnson hver $0.25, John Rettum $1, Peder Jensen $0.25); fra Past. R. A. Quammen pers. $10; ved Past. Kr. Magelssen $2 (Whalan Christian Larsen og Peter Paulsen hver $1); ved Past. J. Waage fra Holden Mgh. $38.80 (J. Waage $5, indf. ved J. L. Grimsrud $7.70, nemlig af J. L. Grimsrud $1, Louis, Amalie, Lovise og Clara Grimsrud hver $0.25, Lelly og Herman Grimsrud hver $0.10, Iver Bjøre $1, Gullik og Albert Gulliksen hver $0.50, A. J. Aker $0.50, Ole Kenny, P. Rynning og Christ. Long $1, indf. ved Peder Andersen $7.90, nemlig af P. Andersen $1, Ole Andersen $0.25, Pauline og Albert Andersen hver $0.10, Gerhard Andersen $0.05, Anders Olsen $1, Seriana Olsen $0.10, Anton Andersen $0.25, Halvor Andersen $0.05, Halvor Eriksen $0.10, Caroline Andersen $0.05, Nils O. Grande $0.25, Olai Andersen $2, Anna og Tilla Andersen hver $0.10, Ole Gulliksen $0.50, Ingebrigt Johansen $0.25, Gunner Semmingsen $0.50, Gunhild Jacobsen $0.10, Jacob Ellingsen $0.25, Elling Ellingsen $0.05, Ole Foslid, Thomas Johnsen og Severin Fjeldsted hver $0.25, indf. ved Hans O. Næs $4.25, nemlig af Hans Næs $1, Ole O. Næs $0.25, Joh. J. Berg, Karen Berg, Gunder Sørensen, Syver Bjerknæs, Peter M. Berg og Kristian Berg hver $0.50, indf. ved Edv. Holm af Even Thompsen $1, indf. ved Berger Andersen $9.45, nemlig af A. Framy $4, Berger Andersen $0.50, Albert, Anna og Ragnhild Andersen hver $0.25, Hans Johnsen $1, Hanna K. Andersen $0.50, Berntine og Anton Andersen hver $0.25, Herman og Caroline Andersen hver $0.10, Oleana Knudsen $0.15, Halvor Knudsen $0.10, Severin Syversen $1, Thorine Syversen $0.25, Johs. Andersen $0.50, indf. ved Ole Gundersen $3.50, nemlig af Gunder Olsen $0.50, Ole Maukstad $0.25, Osmund Strand $1, Syver K. Andersen $0.25, Ole E. Langberg $0.50, A. A. Andersen $1); tilf. $478.59.

Til Synodekassen: Ved Past. T. H. Dahl Offer i Nordre Sogn af Blue Earth Mgh., Minn., $12.30; ved Prof. Joh. Ylvisaker indsamlet ved Andrew Jenson i Edgerton, Wis., $12 (Ole Ellingsen $5, John Ratsetter $2, Andr. Jensen $2, Tom Ellingsen, Elling Ellingsen og Ole Olsen hver $1); ved Pastor C. F. Magelssen $7.50 (G. H. Kiland $1, Lars Pedersen $0.50, Lars Olsen, A. H. Kiland, Ole Christiansen, C. F. Magelssen, Knud Olsen og Thomas Torrison hver $1); fra Past. F. A. Möller pers. $5; fra Past. R. A. Quammen pers. $3; ved Past. Otto C. Ottesen $3 (ham selv $2, L. M. Johnsen $1); ved Past. Kr. Magelssen fra Ingeborg Aas, Elstad Mgh., Minn., $5; ved Pastor J. Waage fra Holden Mgh. ½ Offer $7.57; ved Past. P. T. Hilmen $10.80 (Halvor Björnsen $5.80, Iver Berg $5); tilsammen $65.37.

Til forskjellige Kasser: Fra J. J. Warley (Pastorerne Harstads og Allens Kald) $10, hvoraf til Lærerløn $4, til Synodekassen $1, til det nye theologiske Seminar i Minneapolis $5; ved Past. O. Juul fra Kodf. i Vor Frelsers Kirke, Chicago, $61, hvoraf til Hedningemisf. (den norske) $30.50 og til Indianermisf. i Wittenberg, Wis., $30.50; ved Past. L. Sherven fra St. Petri Mgh., Ja., $67, hvoraf til Lærerløn $40, til Synodekassen $27 (indf. ved O. Bracke $44, nemlig af H. Larsen $3, L. J. Tjernagel $5, W. D. Grandrup $2, G. Amlund $3, Daniel Johnson $1, L. A. Britson $1, O. Bracke $3, J. Butler $2, John Molstre $2, O. T. Hanson $1, Ole Jondal $2, H. Amlund $1, H. Halleland $1, L. Sherven $5, J. H. Jondal $0.50, Christ. Olson $1, T. T. Henryson $1, S. Grotnefs $0.25, N. Tjernagel, Jens O. Lund og M. A. Tendeland hver $1, E. L. Ericson $2, G. Lee $0.50, Thor Svelland $1, Jens Storpen $1, Martin M. Teigland $0.50, H. L. Dale $1, H. H. Dale $0.25, indf. ved Gerhard Larson $15.50, nemlig af S. S. Larson $10, S. L. Larson $2, Gerhard Larson $2, C. M. Christenson $0.50, M. O. Marvig $0.50, B. E. Grinde $0.25, Jens N. Bonde $0.25, indf. ved Martin Jørgenson $7.50, nemlig af ham selv $0.50, Nels Erickson $2, Thor Erickson $5); ved Past. C. S. Everson, New York, $64 (Perth Amboy Mgh.s Kodf. $44, hvoraf til Lærerløn $24, til det nye theol. Seminar i Minneapolis $20, Past. Everson pers. $10 til det nye theol. Seminar, Mrs. Emilie Lund $10 til den norske Hedningemisf.); fra Past. C. B. Jacobson pers. $25 (hvoraf til Lærerløn $5, til trængende studerende $4, til Vaisenh. i Wittenberg, Wis., $4, til Indianermisf. $4,

til Jødemisf. $5, til Hedningemisf. $3); fra Brush Creek Mgh. Konf.offer til Lærerløn $8.50; ved Past. E. Christensen $15.50, hvoraf fra ham selv til Synodekassen $5 og Resten ($10.50) til Lærerløn (Past. E. Christensen pers. $5, indsamlet ved Iver Rosheim i North Prairie Mgh. $5.50, nemlig af Iver Rosheim, Hans Sande, Stepha Knudsen, Anders Rebemos, Ole E. Ulve, Lars Thompsen, Arne Gryte og Ole Sønderland hver $0.50, Ole Pedersen, Peder Roalsen, R. B. Thompsen, Jørgen Jørgensen, Salve Søderland og Tollef Qvale hver $0.25); fra Past. Ed. Borgen $5 til Lærerløn, til den norske Hedningemission $5 (Jørgen Bjørgaas $2, Mrs. J. Bjørgaas $1, Gustav, Julia, Sylvester og Helena J. Bjørgaas hver $0.50); ved Pastor H. J. G. Krog fra Sjur L. Hesthammer $3, hvoraf til til Lærerløn $1, til Indianermisf. $1, til Vaisenh. i Wittenberg, Wis., $1; ved Past. G. A. Lunde indsamlet i French Creek Mgh., Wis., ved Christian Bjørge $12.82, hvoraf til Synodekassen $6.85, til Indianermisf. $5.97 (Navnelisten over Bidragsyderne af det sidste trykkes i „For gammel og ung"); fra Past. W. M. H. Petersen personlig $10, hvoraf til Lærerløn $5, til Synodekassen $3, til Underst.kassen $2; fra Past. T. Larsen $45, hvoraf til det nye theol. Seminar i Minneapolis $20, til Skolel.seminariet $5, til Lærerløn $10, til trængende studerende $5, til Synodekassen $5; ved Past. Otto C. Ottesen $23.50 (John Lee, P. G. Andersen, Lars Formo, Mrs. L. Formo, H. Pedersen, Ole Lee og Mikal Nilsen hver $1, P. Pedersen $1.50, B. Gundersen $1, P. G. Hansen $1, ialt $10.50, hvoraf til Lærerløn $5.50, til Synodekassen $2.50, til Indremisf. $2.50, endvidere til Lærerløn $13, nemlig af L. M. Johnson $1, Mrs. L. M. Johnson $1, Jørgen og Oluf Johnson hver $0.50, Past. Otto C. Ottesen pers. $10); tilf. $354.82, hvoraf til Lærerløn $131.50, til Synodekassen $50.35, til det nye Seminar $55, til Hedningemisf. (den norske) $45.50, til Indremisf. $2.50, til Indianermisf. $40.97, til Underst.kassen $11, til Jødemisf. $5, til Hedningemisf. (Synodens) $3, til Vaisenh. i Wittenberg, Wis., $5, til Skolel.seminariet $5.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Pastor P. Mortensen $14.55 (Offer i Vor Frelsers skandinaviske ev.-luth. Mgh. i Lansingburgh, N. Y., $8.05, Kristian Nilsen $0.50, B. Jegsen $1, fra dettes Söndagsskole $5); fra Prof. Chr. Næseth pers. $15; fra Prof. L. Larsen pers. $25; fra Prof. L. S. Reque pers. $25; ved Past. J. Waage fra Minnie Waage for Maanederne Jan., Febr., Mars og April $1); fra Past. A. K. Sagen pers. $25; ved Past. B. Koren $100; ved Pastor O. Juul, Chicago, $70 (Paul O. Steensland $50, Lauritz Thoen [subskriberet $50] $20; ved Past. E. Christensen $33.33 (Liste over Bidragsyderne trykkes senere); fra Pastor Joh. Moses personligt Bidrag $20; tilsammen $328.88.

Til Understøttelseskassen: Ved Prof. Joh. Ylvisaker fra Pastor Bangsnæs's Menighed i Minneapolis bestemt til Student P. Langsæt $25; fra Pastor Otto C. Ottesen personlig $1; tilsammen $26.

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Past. Otto C. Ottesen $4.25 (Mrs. S. Larsen, Bridgeman, Minn., $4, Anna Larsen $0.25).

Rettelser. I Nr. 16 Side 255 Linje 10 fra neden staar: „Fra Past. N. P. Xavier personlig $10, hvoraf til Lærerløn $5" o. s. v., skulde være: „Fra Past. N. P. Xavier personlig $10, hvoraf til Synodekassen $5" o. s. v. I samme Nr. S. 254 L. 13 og 14 f. n. staar: „Jørgen Mehl", skulde være: „Jørgine Mehl"; sammesteds L. 12 f. n. staar: „Gusta Grane", skulde være: „Gusta Graue".

Decorah, Iowa, den 25de April 1888. G. O. Rustad.

Til Indremissionen: Ved Past. Chr. Jørgensen, Stanwood, W. T., $7 (O. J. Finby, Jens Helseth og Ole Rian hver $1, Mrs. K. Helseth og Iver Flo hver $0.50, P. Gundersen $3); ved Pastor L. Sherven fra Dorkas Kvdf. af St. Petri Mgh.s nordre Sogn $28; ved G. O. Rustad fra Peder A. Kvernmo af Nidaros Mgh. (Past. O. O. Sandos Kald) $1; tilsammen $36.

Decorah, Iowa, den 26de April 1888. Chr. Næseth.

Til Husholdningen i Decorah: Ved Past. S. Reque fra Elling H. Solum, Spring Grove, 2 Sække Poteter, Gunl. Traaen, Riceford, 1 do., Mrs. Gunl. Traaen 5 Høns (solgt for $1); Past. Reque personlig $2.50; fra Past. Erdals Mgh. i Elbow Lake, Grant Co., Minn., af Iver Halvorsen Hougen 30 Pund Smør. O. K. Haga.

Albert Lea Specialkonferens

holder, om Gud vil, Møde hos Past. Smeby i Albert Lea den 29de, 30te og 31te Mai. Forhandlingsgjenstande: 1) Forklaring af Matth. 7, 15–21. 2) Livsassurance. 3) Skriftens Lære om Naadeløn. J. Johansen,
Sekretær.

Bekjendtgjørelse.

Som Forhandlingsgjenstande paa Minnesota Distrikts Synodemøde (fra Kl. 9 Formiddag Onsdag den 30te Mai til Tirsdag Aften den 5te Juni) foreslaaes: 1) Om Forsoningen og Retfærdiggjørelsen. 2) Om Troens Analogi. En Del Embedsmænd maa vælges for at fylde Vakancer, f. Eks. Kirkeraadsmedlem, Sekretær, Formandens Suppleant o. s. v.

B. Harstad.

Synodemødet i Sacred Heart, Minn.

Prester og Repræsentanter, som ønsker Logis under Synodemødet for Minnesota Distrikt i Sacred Heart, Minn., begyndende 30te Mai, ville behage at melde mig dette snarest mulig og senest inden 15de Mai.

Sacred Heart, Renville Co., Minn. J. Bergh.

Prester og Repræsentanter,

som agter at bivaane Østlige Distrikts Synodemøde, der afholdes i Rush River Menighed, Pierce Co., Wis., fra 7de til 13de Juni d. A., anmodes om at melde sig til undertegnede snarest muligt og senest inden 13de Mai førstkommende. Man gaar med Chicago St. Paul Minneapolis & Omaha Banen baade fra Øst og Vest til Baldwin, Wis., og afhentes derfra med Skyds Onsdag den 6te Juni.

New Centerville, Wis., den 23de April 1888. M. Thorsen.

Adresse.

Rev. Otto C. Ottesen, 1366 Madison Str. N. E., Minneapolis, Minn.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 11. Mai 1888. { Nr. 19.

Lutherske Vidnesbyrd om den rette Bøn.

(Indsendt af H. J. Hansen, Vermillion, Dak.)

Du tror, at Kristus er Faderens evige Ord, Menneskets sande Lys og Liv. Du tror ret; men se til, at dette Ord kan tale i dig, at dette Liv kan leve i dig; thi ellers er det dig til ingen Nytte. Du maa have denne Skat „i dig", du maa være forenet med Kristo ved Troen. Du tror og ved, at „det er godt at bede, at prise Herren og at lovsynge dit Navn, du høieste" (Salme 92, 2.). Du tror ret; men hvis ikke Kristus „beder" i dig, og den Helligaand sukker i dig (Rom. 8, 26.), hvilken er „Naadens og Bønnens Aand" (Zak. 12, 10.), og hvis du ikke beder i „Aandens og Sandhedens rette Tempel" (Joh. 4, 23.), i dit Hjertes Grund, saa vil det ikke nytte dig meget. Du tror, at du i „Daaben" faar Syndernes Forladelse, den nye Fødsel og Barneret hos Gud. Du tror ret; men hvis du ikke har Daabens Frugt, den nye Fødsel, Aandens Salvelse og den guddommelige Oplysning „i dig", hvad vil det da hjælpe dig? o. s. v. Ligesom en Podekvist indpodes i en god Stamme, grønnes, blomstrer og bærer Frugt i den, men hentørrer udenfor den, saaledes er et Menneske udenfor Kristus intet andet end en forbandet Vinstok, og alle hans Gjerninger er Synd. (Joh. Arnd.)

Alt, hvad der skal behage Gud i vor Gjerning, det maa udgaa fra Gud; thi Gud finder ikke Behag i noget, som han ikke selv virker i os; men Gud er selv Kjærlighed, derfor maa alt, hvad der skal behage Gud, udgaa af Troen, men alt, hvad der skal være Mennesket nyttigt og tjenligt, af Kjærlighed uden al Ære og Ros; saaledes maa ogsaa Bønnen udgaa af hjertelig Kjærlighed. Tænk nu, hvad for en Bøn der udgaar af et saadant Hjerte, som er fuldt af Vrede og Fiendskab. Om en saadan beder hele Davids Salmer hver Dag, saa er det altsammen en Vederstyggelighed for Gud. Den sande „Tilbedelse bestaar i Aand", i Tro, i Kjærlighed og ikke i Ord (Joh. 4, 23. 24.).

Uden Kjærlighed er alt djævelsk, hvad der er i Mennesket, og alt ondt i Bund og Grund. (Joh. Arnd.)

Saa snart som Mennesket fortryder Synden og i en sand Tro afbeder den hos Gud, ligesaa snart fortryder og Gud Straffen. (Arnd.)

Ligesaa lidet som et Menneske hjælper Solen til at skinne, ligesaa lidet hjælper vore Gjerninger Guds Naade. Abraham, Isak, Jakob, Elias o. s. v. er alle blevne salige af Naade; de har alle maattet sige: „Gaa ikke irette med din Tjener; thi ingen, som lever, er retfærdig for dig“ (Salme 134, 2.). (Arnd.)

At tro ret og at bede ret er tvende Ting, som altid er hos hinanden: Hvo som tror ret, han beder ogsaa ret; hvo som ei tror ret, han kan ei heller bede ret. Thi Bønnen maa saaledes være beskaffen, at Hjertet først er forvisset om, at Gud er naadig og barmhjertig og gjerne vil tage vor Nød fra os og hjælpe os. (Luther.)

Det heder i 1 Joh. 5, 14. 15.: „Og dette er den frimodige Fortrøstning, som vi have til ham, at dersom vi bede om noget efter hans Vilje, hører han os. Og dersom vi vide, at han hører os i, hvad vi bede, da vide vi, at vi erholde de Ting, om hvilke vi have bedet ham.“ Derved, siger Johannes videre, har vi en frimodig Fortrøstning til Gud, saa at naar vi beder om noget efter hans Vilje, da hører han os. Thi Bønnen følger, hvor Troen er, og vi saaledes ved Jesum Kristum venter os alt godt fra Gud.

„Den norske Kirkes Mission ved Schreuder“.

Da Biskop Schreuder skilte sig fra det norske Missionsselskab, fortsatte han paa egen Haand sin Missionsgjerning i Afrika. Da han døde, blev hans Gjerning holdt oppe af hans Enke, indtil i 1883 Sogneprest Nils Astrup kom derud som Missionær. I 1884 traadte ogsaa en yngre Broder, personel Kapellan Hans Astrup, i denne Missions Tjeneste. Den har havt og har to Stationer, Untunjambili i Natal, hvor den ældre af Brødrene bor, og Entumeni i den saakaldte Reserve, hvor den yngre virker. Paa denne sidste Station har ogsaa indtil for ganske nylig foruden Bispinden tillige en anden Enkefru Schreuder boet og virket. Denne anden Fru Schreuder var Biskopens Søster og Enke efter hans Fætter. Hun døde paa Entumeni den 30te November forrige Aar i en meget høi Alder. Hun faar i „Missionsblad“ det Vidnesbyrd, at hun har ydet Missionen store Tjenester. „I en Alder“, heder det, „naar andre, der har arbeidet som hun, er udslidte, var hun modig nok til at reise over Havet for uden Løn at hjælpe sin Broder, medens han

endnu stod alene efter sin første Hustrus Død." Ved hendes Begravelse var foruden Brødrene Astrup Presterne Stavem, Norgaard og Berge af det norske Missionsselskabs Udsendinge tilstede, og to af disse talte ved Graven. Hvor mange af vore Landsmænd der dog ogsaa i dette fjerne Hedningeland leilighedsvis kan være samlede, ser vi af Beretningen i „Missionsblad", hvor det fortælles, at der ialt ved denne Anledning var 16 norske tilstede, som efter Begravelsen nød Middag sammen hos Bispinden. Senere er denne reist til Norge og den 5te Mars kommen til Kristiania. Det er ikke hendes Mening at blive der; men, som det heder i „Missionsblad", „Bispinden, der ofte alene og uden mandlig Bistand har hævdet Stillingen paa Entumeni før og nogen Tid efter Biskop Schreuders Død, føler sig træt efter Anspændelsen under de urolige Tider, hun har gjennemlevet. Hun vil søge Rekreation under et Ophold i Fædrelandet, som hun ikke har seet paa 22 Aar. Efter Schreuders Ordination til Biskop i 1866 fulgte hun ham og hans daværende Hustru til Zululandet, hvor hun med beundringsværdig Trofasthed, Dygtighed og Kraft har viet sig til Missionen og navnlig ydet vor Mission uvurderlige Tjenester."

For nylig modtog vi til Afbenyttelse nedenstaaende Brev fra et Medlem af „Komiteen for den norske Kirkes Mission ved Schreuder". Uden at ville indlade os paa nogen Dom over denne Mission og dens Forhold til Missionsselskabet eller paa nogen Bemerkning til Brevets egne Udtalelser tror vi at burde lade denne Henvendelse komme frem for vort Kirkefolk, for hvilket den er bestemt. Striden mellem Biskop Schreuder og Missionsselskabet ligger nu saa fjernt, at der vel nu, saa længe efter Biskopens Død, kan være liden Opfordring til at forsøge paa at skifte Ret mellem de to Parter. Sine Skrøbeligheder kan vel den ene som den anden af de to Missioner have; men disse indeholder neppe mere Grund for den enes end for den andens vedkommende til at negte nogen af dem Understøttelse. Det ser ud, som om de nu begge kan arbeide fredelig ved Siden af hinanden, og begge stifter vist Velsignelse. At begge Parters Missionærer var sammen ved Fru Schreuders Begravelse, omtales ogsaa i Missionsselskabets Blad uden nogen Antydning til Misbilligelse.

Af Schreudermissionens Aarsregnskab for Tiden fra 1ste Febr. 1887 til s. D. 1888 sees, at dens Indtægter i denne Tid har været 5700 Kroner, og at Kassebeholdningen, som ved Aarets Begyndelse udgjorde 2970 Kroner, ved dets Slutning beløb sig til 1792 Kroner. Naar man betænker, at der er to Stationer at opretholde, og at der paa hver af disse bor en Missionær med Familie, saa er det let at indse, at der tiltrænges større Indtægter.

Efter disse Bemerkninger lader vi nu det omtalte Brev følge:

Kristiania den 21de Mars 1888.

Hr. Professor Larsen!

Som Hr. Professoren bekjendt, har der siden Biskop Schreuders Udtrædelse af Missionsselskabet her i Landet eksisteret en Mission, der bærer Navnet „Den norske Kirkes Mission ved Schreuder". Hensigten med ogsaa efter Biskopens Død at opretholde denne Mission har været i muligste Tilslutning til de bestaaende kirkelige Former at øve ogsaa denne Gren af Kirkens Virksomhed. Ligesom man har antaget, at Missionsgjerningen derved bevares for at præges af noget den egentlige Mission uvedkommende Partiformaal, saaledes vil den formentlig tillige i den Grad, som det er muligt, saalænge Missionen ikke drives af Kirken som saadan, blive i en dybere organisk Forbindelse med Kirken og øvet i en mere almenkirkelig Aand. Paa en Tid, da Sansen for det almenkirkelige og for det historisk udviklede maa siges her hjemme i flere Henseender at være slappet, har Tanken hos Venner af vor Mission vendt sig mod den amerikanske Datterkirke, der saavel i Lære som Kultus har forstaaet med en beundringsværdig Styrke at hævde et historisk konservativt Standpunkt. Vor Mission, der maa betragtes som et Led i Bestræbelserne her hjemme for, om det endnu er muligt, at lede Bevægelsen tilbage i en Retning, der stemmer med Kirkens bedste Traditioner, tillader sig derfor at minde Hr. Professoren om den Gjerning, som vor Mission øver. Paa intet andet Felt vil den amerikanske Datterkirke have bedre Leilighed til at øve Indflydelse paa den norske Moderkirke. Da det ikke er vor Hensigt, ialfald for Øieblikket, at anlægge Gjerningen i noget større Omfang ude paa Missionsmarken, vil der ikke blive Spørgsmaal om Pengebeløb af nogen nævneværdig Betydning. Vi tiltrænger en forøget Indtægt af omtrent 500 Dollars. Et saadant Beløb vilde ogsaa vor Mission kunne tilveiebringe her hjemme, hvis den vilde gribe til det Middel at udsende Emissærer. Men de Principer, hvorpaa vor Mission er grundet, forbyder os paa denne Maade at gribe ind i de lokale Menigheder med en Gjerning, som vi tror bør være det kirkelige Embede forbeholdt. Paa Grund af denne mere stilfærdige og mindre paagaaende Fremgangsmaade, hvortil vi saaledes maa indskrænke os, siger det sig selv, at Bidragene under de nuværende kirkelige Forhold ikke indflyder særdeles rigelig, om de end til Nød og med Jagttagelse af en streng Økonomi paa det nærmeste kan strække til at opretholde de to Stationer, som vi besidder i Zululandet. En liden Hjælp fra Amerika, om ogsaa kun en Del af de 500 Dollars, vilde komme vel med og modtages med største Taknemmelighed. Det er maaske overflødigt at sige Hr. Professoren, at vore to Missionærer er Mænd af en strengt udpræget luthersk Retning. Bispinde Schreuder, der netop

i disse Dage er hjemme paa et Besøg, giver dem begge det bedste Vidnesbyrd, ligesom ogsaa Docent ved Upsala Universitet, Tottie, der nylig har inspiceret den svenske Statskirkes Missionsfelt i Syd-Afrika, offentlig har udtalt sig om dem paa en høist anerkjendende Maade. Vor Missionskomite bestaar fortiden af følgende Medlemmer: Biskop Birkeland, Prof. juris Ingstad, Past. G. Hansen, Kjøbm. Th. Amlie og undertegnede. Under andre Medlemmers Forfald tilkaldes Dr. theol. Tonning, der er opnævnt til Suppleant. Idet jeg haaber, at jeg ved at følge det Vink, som jeg fra flere Hold, ogsaa fra Amerika, har faaet om at henvende mig til Hr. Professoren, ikke maa blive ilde optagen, forbliver jeg med sand Høiagtelse

Deres ærbødige
Georg Kent.

Gjenfødelsens Under.

„Vinden blæser, hvor den vil, og du hører dens Susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen; saaledes er det med hver den, som er født af Aanden." (Joh. 3, 8.)

Til disse Ord af Jesu Tale til Nikodemus om Gjenfødelsen meddeler Dächsels Bibelverk følgende forklarende Bemerkninger af forskjellige Kirkelærere:

Ligesom du ikke kan fatte Vinden med din Fornuft, hvo den er, og om du end hører dens Susen udvortes, alligevel hverken kan vide eller merke dens Begyndelse eller Ende, hvor langt borte den foran dig er begyndt, eller hvor langt bag dig den hører op, saaledes vil du endnu mindre med din Fornuft begribe, hvorledes Gjenfødelsen foregaar. (Luther.)

I Græsk springer Sammenligningspunktet mellem Aand og Vind straks i Øinene derved, at et og det samme Ord pneuma betyder saavel Aand som Vind. (Besser.)

Naar nogen Magt i Verden er uberegnelig og ei til at maale, saa er det Guds Aand, den skabende Almagts, den fri Naades, den uudforskelige Visdoms Aand. Aandens Veie lader sig jo allerede i verdslige Ting ikke beregne; pludselig som et Lyn kommer til Opfinderen en skabende Tanke, uformodet kommer over Digteren Begeistringens Time, uforudseet farer i en hel Tid en Bevægelsens Storm frem. Paa lignende Maade er det med den Helligaand; man kan ikke bestille ham paa Dag og Time, man kan ikke lukke ham inde paa et bestemt Sted, man kan ikke undfly ham paa nogen Vei. Han

kan nøle og lade vente paa sig, naar vi venter ham med størst Længsel; han kan udeblive, hvor man mener, at alt er beredt for ham, f. Eks. ved den mest prunkende Gudstjeneste og bedst studerede Prædiken; og atter kan han gribe et Menneske, hvor det mindst venter det. (Gerok.)

Den gjenfødende Aands Virksomhed er 1) en fri, unddragen menneskelig Vilkaarligheds Magt og menneskelig Egenvirksomhed; 2) en hemmelighedsfuld, liggende udenfor den menneskelige Bevidsthed, kun kjendelig paa sine Virkninger. Naar den gjenfødte sammenligner sin nuværende Tilstand med den gamle og dennes endnu ikke udslettede Rester, kjender han sig som et nyt Menneske med en forvandlet Grundretning i alle sine Kræfter, ved Besprængelse med Kristi Blod befriet fra den forrige onde Samvittighed eller, hvad der er væsentlig det samme, ved den retfærdiggjørende, helliggjørelses-kraftige Naade fra et Vredens Barn atter bleven til et Guds Kjærligheds Barn og fornyet i sit Væsens Grund efter Guds Billede, saaledes som det i Kristus har vundet ny skabende Virkelighed i Menneskeheden. Han hører Aandens Stemme lig Vindens Susen, idet han erfarer paa sig Aandens Vidnesbyrd om sit Barnekaar, de i hans Bønner sig blandende uudsigelige Sukke, Abbaraabet, den Helligaands Tugt, der viser sig mangfoldig i Undervisning, Formaning og Revselse. Han er en Gang for alle oplyst, smager Syndsforladelsens himmelske Gave, hvori al Naadens Rigdom er indesluttet, ved sig i væsentlig Besiddelse af den Helligaand, smager det kjære trøsterige Guds Ord og den tilkommende fuldendte Verdens Kræfter, der allerede rækker ind i den dennesidige Verden (Ebr. 6, 4 flg.). Men alt dette er dog kun Følger af det, som er skeet med ham, Gudsgjerningen selv er og bliver for ham i et udenfor hans Bevidsthed liggende utilgjængeligt Dyb, og ligesom den naturlige Fødsel, som hans naturlig bevidste Liv har til sin Grund, bliver ogsaa den aandelige Fødsel, Grundvolden for hans aandelig bevidste Liv, for ham indhyllet i Dunkelhed. Han er sig bevidst det, som er virket, men som en Følge af en Aands-gjerning, der er skeet paa hans Ubevidstheds Omraade. (Delitzsch.)

Vinden viser sin Nærværelse ved Susen; Gjenfødelsens Aand har ogsaa en Stemme. Den forkynder for Verden sit Verk, enten saa, at den giver Lyd i Landet, eller saa, at den gjenfødtes Mund aabnes, og han med nye Tunger priser Naaden, for ikke at tale om, at der gives ham Kraft til i Gjerningen at bevise, at en ny Aand er kommen over ham. Men spørg den gjenfødte, hvorfra dette nye er kommet, eller hvad det videre vil blive med ham, — han ved det ene ligesaa lidt som det andet. Gjenfødelsen er ikke Begyndelsen, den umiddelbart satte Begyndelse til et nyt Liv, men kun Afslutningen paa en Virksomhed, hvis første Begyndelser ikke er os bevidste; og saaledes

ligger ogsaa Enden i det skjulte; hvem kan sige, hvor mægtig den levende Aands Strømme vil udgyde sig over den enkelte Sjæl, hvilke Strømme af levende Vand vil udgaa fra denne, hvilke fra hin? (Rebe.)

Kan ingen forbyde Vinden at fare, hvorhen den vil, hvor meget mindre vil den Helligaand lade sig hindre ved de naturlige Skranker af en eller anden jordisk Magt! (Chrysostomus.)

Søndagsskoleforening.

Under vort sidste Lærermøde for Granite Falls Søndagsskole forhandlede vi blandt andet St. Petri Søndagsskoles Lærerforenings Opraab, som har staaet i flere Blade, og vi glædede os over, at Sagen om Søndagsskolen er bragt frem. Det er betimeligt, og det gjøres fornødent atter og atter at indskjærpe hverandre Jesu Befaling: „Røgt mine Lam!"

Vi føler, at dette Ord ogsaa gjælder os, og vi vilde derfor søge at gjøre vort til, at de smaa, som er os betroede, kunde opfødes i Tugt og Herrens Formaning. Men under Arbeidet derfor har ogsaa vi gjort den Erfaring, at der er saa mange Vanskeligheder, som stiller sig hindrende iveien. Det er næsten umuligt, især i Byerne og i smaa Menigheder, at faa istand Dagskole til Børnenes kristelige Undervisning. Vi tror derfor, at man maa gjøre mere Brug af Søndagsskole, end hidtil har været Tilfældet blandt os norske. Vi ved, hvilken Velsignelse Søndagsskolen har været for den engelske Kirke; men saa har der ogsaa været iherdigt Arbeide for at bygge op Skolen, saa nu har man Blade, Bøger og Materiale for Søndagsskolen, hvilket vi er aldeles blottede for. Amerikanerne har sine aarlige Sunday School Conventions, hvor Lærerne kommer sammen til Raadslagning om Skolen og til hverandres Opmuntring. Kan ikke vi gjøre det samme? Kan vi ikke danne en Søndagsskoleforening, som kunde arbeide for Søndagsskolen?

For 4 Aar siden stiftedes en Lærerforening af vore norske lutherske Lærere; den har allerede gjort meget godt ved idelig at tale og skrive om Skolen og fremholde for Folk Skolens Nødvendighed; den har vissélig ogsaa været til Opmuntring for Lærerne selv. Men den Forening befatter sig nærmest med Dagskolen, og Medlemmerne er for det meste saadanne, som har gjort det til sin Livsopgave og sit Kald at være Lærere.

Da vi tror, at det vilde være til Søndagsskolens Fremme, at vi fik en Søndagsskoleforening, saa tillader vi os herved at opfordre Venner af Søndagsskolen til at møde frem ved Synodemødet i Sacred Heart, Renville Co., Minn., Fredagen den 1ste Juni for at organisere en Søndagsskoleforening for Minnesota.

Vi nævner Synodemødet, forbi der til saadanne Møder pleier at komme mange, som er interesserede for Skolen; men det er vor Mening, at en saadan Forening ikke skulde indskrænke sig til noget enkelt Samfund, men at alle lutherske Søndagsskoler burde være med, hvortil vi da ogsaa vil arbeide.*)

Lad os faa en Søndagsskoleforening, saa Søndagsskolelærerne kan komme sammen til større og mindre Møder til gjensidig Belærelse og Opmuntring, saa Søndagsskolen kunde blive et kraftigt Middel baade til at vække Sansen for Skolen i Almindelighed og til at drage de smaa ind i Guds Kirke, vække i dem Kjærlighed til Gud og hans Ord og saaledes hjælpe til at røgte Jesu Lam.

Hermed være Sagen anbefalet til eders velvillige Overveielse. Andre norske Blade bedes optage.

Granite Falls, Minn., 25de April 1888.

I Ærbødighed

K. O. Neste. G. H. Weflen. O. Løkensgaard.
B. Johnson. A. M. Hamre.

Kirkekronike.

Amerika. Past. A. Mikkelsen i Chicago har paa Grund af skrøbelig Helbred maattet nedlægge sit Embede og agter at foretage en længere Reise for, om muligt, derved at gjenvinde sin Helbred. I Søndags skulde han holde sin Afskedsprædiken. Til midlertidig at betjene hans Embede har Menigheden kaldet Hr. D. Kvaase, som siden 1885 har studeret ved den theoretiske Afdeling af Luther-Seminar i Madison, og som paa dette Kald blev ordineret den 29de April. Nærmere Beretning om Ordinationen kan af Mangel paa Plads først komme i næste Nr.

— En ny luthersk Læreanstalt i Minnesota. Ifølge „Kirchenblatt holder Past. J. O. Cavallin af den svenske Augustanasynode paa med at faa grundlagt en høiere Læreanstalt i Moorhead. Den skal kaldes Hope Academy og tænkes aabnet til Høsten.

— Udkommet er „Referat af Forhandlingerne ved de norske Lutheraneres Møde afholdt i Minneapolis Mars 22de–29de 1888. Udgivet efter Forsamlingens Paalæg af L. M. Biørn." Herom siger „Lutheraneren": „Denne Titel er misvisende, dels forbi der er mange norske Lutheranere, som ikke deltog i dette Møde, dels ogsaa forbi Mødet ikke blev holdt i Mars, men i Februar." Forhaabentlig er Indholdet ikke saa „misvisende" som Titelen. Vi har allerede meddelt Mødets Beslutninger og har Grund til at tro, at vi har faaet dem rigtige. Skulde nogen ville gjøre sig nærmere bekjendt med

*) Naturligvis maatte man se til, at de, med hvem man havde Skole sammen, ogsaa var tro Lutheranere, tro mod den lutherske Bekjendelse i alle Stykker. Red.

Diskussionerne, vil han finde en hel Del af dem i dette Referat. Det udgjør 35 Sider og koster 10 Cts. hos Northfield Publ. Co. i Northfield, Minn.

— Ordination. Ifølge „Luth. Vidn." for forrige Uge har Past. Kildahl den 15de Decbr. sidstleden ordineret en Kandidat til Prest for den Del af Fjeldberg Menighed i Jowa, som har skilt sig fra Past. Wiese. Ordinandens Navn er O. E. Farseth. Han er ifølge sine egne Meddelelser om sit Levnetsløb født 5te Mars 1852, blev i sit 27de Aar gift og kom i 1882 til Amerika, hvor han begyndte som Farmer, men efter 1½ Aars Ophold af Luverne Kreds i den norsk-danske Konferens blev kaldet til at virke som Emissær. I Oktober 1886 kom han ind paa Presteskolen i Northfield og blev der til Skolens Slutning den 12te Mai 1887, men var næsten hele Tiden syygelig. Ved Skolens Slutning blev han af Professorerne anmodet om at reise til den antimissouriske Del af Fjeldberg Menighed, som havde begjæret at faa en Student til sig i Ferierne. Den 2den November blev han examineret i Northfield og funden duelig til Prædikeembedet.

— Udtraadte af den norske Synode er ifølge „Norden" for forrige Uge Presterne Bøckman, E. Olsen, Berseth, Thorstensen, Hagen og S. Hansen.

— Fra Past. Storjohanns Presteskole er ifølge „Lutheraneren" nylig ankommet til Amerika Kandidaterne Th. B. Framnes og Olaf Varikmo.

— Ved Hauges Synodes Seminar i Red Wing skal ifølge „Budbæreren" theologisk Examen afholdes i den sidste Uge af Mai samt den 1ste Juni over 6 Kandidater.

— Ved Augsburg Seminarium skal ifølge „Lutheraneren" fra 22de til 31te Mai holdes theologisk Examen over 9 Kandidater. Om den ene af disse, H. Voldal, har vi seet berettet, at han skal være kaldet til Prest i Perry, Dane Co., Wis., istedenfor Past. Isberg, som har nedlagt sit Embede.

Norge. Past. Gjerløw, der som det norske Missionsselskabs Sekretær har været paa en Visitatsreise i Natal og Zululand, kom ifølge et Brev fra ham i „Norsk Missionstidende" frem til Durban den 13de Januar. Han traf der Missionsskibet „Paulus" færdigt til Afreise, kun ventende paa Høivande for at blive slæbt ud af Havnen. Om Eftermiddagen drog det afsted. Det havde Fragt til London og passerede den 1ste Febr. St. Helena. Past. Gjerløw skulde efter Bestemmelsen reise fra Durban igjen den 29de Februar og ventedes tilbage til Norge i Slutningen af Mars eller de første Dage af April.

Rusland. Forfølgelserne mod Lutheranerne i Østersøprovinserne tiltager i Strenghed, berettes der i „Zeuge der Wahrheit". Saaledes blev nylig en Past. Harschelmann i Esthland, „fordi han havde dadlet den græsk-orthodoxe Kirke", og „fordi han havde hindret Folk i at træde over til den", dømt til fire Maaneders strengt Fængsel og til at „forvises til de fjerneste Egne i Øst-Sibirien". Hvad det vil sige, har vi vanskeligt for at gjøre os nogen rigtig Forestilling om, men saadan Straf er værre end Døden. „Vi Lutheranere hertillands burde i Betragtning af saadanne Erfaringer", siger

nævnte Blad, „af Hjertet takke Gud, forbi vi lever i et frit Land, hvor enhver kan tjene Gud efter sin egen Samvittighed uden derfor paa nogen Maade at lide Overlast; men saa skulde vi ogsaa bede for vore lidende Brødre i Rusland, at Gud maatte holde Tyrannerne i Ave og give sit Folk Fred."

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. F. A. Møller fra Konfirmander $3; ved G. O. Rustad fra Kobf. i Stoughton, Past. Bredesens Kald, $20; ved Past. J. Waage ½ Offer i Holden Mgh. $7.56; ved G. O. Rustad fra Past. T. Larsen perf. $5; ved Past. J. B. Frich $60.50 (La Crosse Mgh. $30.50, Nord La Crosse Mgh. $30); tilf. $96.06.

Madison, Wis., den 28de April 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Past. C. B. Jacobsen $30 (indf. ved G. W. Larsen $10.50, nemlig af G. W. Larsen $0.50, Tomas Ener $0.50, Kari Gundersen $0.25, Kari Olsen $0.25, Aaren Manus $0.50, John Opstvedt $0.25, Jahn Olsen $0.25, Mrs. Rasmussen $0.50, Jacob Olsen $0.50, Lewis Larsen, Knud Danjelsen og Mrs. Danjelsen hver $0.25, Nils Nerheim $0.50, J. C. Jacobsen $2, T. H. Opstvedt $0.50, Sjur Opstvedt, Halvor Johnson og T. J. Opstvedt hver $0.25, Reier Andersen $0.50, Elias Johnson $0.50, B. M. Rasmussen $0.25, Hans Tvedt $0.50, Sam. Bretsen $0.25, Erik M. Röd $0.50, indf. ved Ole Langeland $14.60, nemlig af O. C. Langeland $4, Claus Jacobsen $5, Johannes Sevde $1, Johannes Tvedt, Erik Evens den yngre og John Sevde den yngre hver $0.25, Jacob Johnson $0.35, Cornelius Rise $0.50, Erik Evens $0.50, et Offer $1, Lars Bakke $0.50, Andrew Eskeland $1, indf. ved Holger Birkeland $10, nemlig af Ole Jacobsen og Thore Jacobsen hver $0.50, Knud Teig $0.25, Knud Pedersen $1, Oskar Thompsen $1, Tom Eriksen, Peder Durby og Nils Osmundsen hver $0.25, Ole L. Rasmussen, Ole Eriksen, Johannes Pedersen, Holger Birkeland og Martin Durby hver $0.50, Hans Pedersen $0.25, Ole Reiersen $0.25, Hans Eriksen $0.50, Mary Reiersen, Hans Hansen og Rikkard Reiersen hver $0.25, Salo Eriksen, Peder Reiersen og Iver Sampsen hver $0.50, Guri Reiersen $0.25, indf. ved John Gitleson $8, nemlig af Ole Tollefsen, John Gitleson, T. J. Klomtvedt og Gunner Nilsen hver $0.50, John Egenæs $0.25, Ole K. Tvedt $2.25, Edward Jacobsen $0.50, Hans Jacobsen $0.50, Tollef Tollefsen $0.25, H. Musland $0.50, A. G. Egenæs, Rakel Johnsen, Inger Johnsen, Ole Johnsen og Ole L. Haugaas hver $0.25, B. K. Johnsen $0.50, indf. ved Ole O. Hegland $2, nemlig af ham selv og Mikkel Hegland hver $0.50, Ole Wierson $1, ialt $45.10, hvoraf til Indremisf. $30, til Jödemisf. $15.10).

(Hermed afsluttes Kvitteringerne for indeværende Regnskabsaar for Iowa Distrikts Indremission.)

Decorah, Iowa, den 30te April 1888. Chr. Næseth.

Til Indremissionen: Ved G. O. Rustad fra Østre Lemonweir Kobf.s Distr. Nr. 1, Past. Ruhs Kald, $5; ved Past. A. Chr. Olsen $15 (Ref.offer i Beaver Lake $4.70, do. i Grand Prairie $6.92, Past. A. Chr. Olsen perf. $3.38); tilf. $20.

(Hermed afsluttes Kvitteringerne for dette Regnskabsaar.)

Madison, Wis., den 1ste Mai 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. G. Erdahl fra Immanuels Mgh., Grant Co., Minn., $21.12 (Herman Larsen, John K. Lee og Jens Blirrud hver 2 Bush. Hvede, Ole Alvstad 1½ do., Jakob Larsen, Markus Samuelsen og John E. Andersen hver 1 do. [indf. og folgt ved Markus Samuelsen for $6.17], indf. ved Andreas Johnsen af Ole J. Leraas $1.50, Reinert Johnsen $3, Ole E. Lien $4.45, Past. G. Erdahl perf. $5); ved Past. H. A. Preus $53.02 (Offer i Run Creek Mgh. $10.52, Claus Bortage $1.50, Kathinka Hjort $1, forskjellige, hvis Navne trykkes senere, $40); fra en ubenævnt i Rutland, Boston, $5; ved

G. A. Gulliron, Bode, Ja., $10.25 (Hans A. Sørlien $5, A. Gulliron $2, O. K. Grefstad $1.25, G. Christiansen $1, Ole Töndrum $0.50); ved Pastor N. Førde indſ. i Amherst Mgh. $60.50 (ham ſelv perſ. $10, Jakob O. Foren $10, M. S. Murat, Ole Iverſen, A. M. Nilſen og Nils Baller hver $5, John Iverſen $3, Chr. Annundſen $2, Thom Anderſen $0.50, O. H. Bakke, A. P. Anderſen, A. Howen, N. Rolleſſen, G. Torkelſen, L. Nilſen, Lorentz Johnſen, John Toſtenſen, Erik Jenſen, Iſaak Olſen, John Sivertſen, Ole Simonſen, Søren Halvorſen, N. Nilſen og John Malliſon hver $1); ved Paſt. M. P. Ruh indſamlet ved Anders Rosſeland i Øſtre Lemonweir Mgh.s 2det Diſtrikt $5 (Sigvald Bordalen, Knut Bordalen, Martin Wood, Hans Wood, John Johnſen, Ole Svenſen, Johanna Johnſen, Ole Olſen, Lars Gunderſen og Anders Rosſeland hver $0.50); ved Paſtor J. A. Thorſen fra Veſtre St. Olaf $102.60 (indſ. ved Rasmus Paulſen $4.25, ved Ole H. Vaatvedt $16.75, ved Halvor N. Mibbø $7.25, ved Ole E. Sølvernæs $15, ved Rollef Gregerſen $13.10, ved Kriſtian Olſen $12.75, ved John O. Dalen $24.75, ved Sjur Brækhus $8.75); Decorah Menighed, Ja., indſ. ved K. J. Haugen $60.50 (John Alſtad, Johannes Andreſen, E. B. Bergerſen hver $1, Prof. L. Larſen $10, Prof. L. S. Reque $10, Prof. Chr. Næſeth $20, Ole Korsrud $2, P. O. Haugen $2, Mrs. Dr. Smith $5, K. J. Haugen $5, Hans Erikſen $0.50, Prof. O. Ramſtad $3); New Hope Mgh., Wis., ved E. P. Kalſtad $55.25 (Johan N. Loberg $5, Hendr. Lysne, David Bøe, Anders Neberlo, Nils J. Loberg, Ole Iverſen, Halvor Waller, Edward Helgeſen, M. M. Reine, M. O. Wrolſtad, Ole Paulſen, Simon Stenerſen, P. J. Rø og E. P. Kalſtad hver $2, Anton og Carl Loberg, T. T. Loberg, Martin Anderſen, Hans Hanſen, Ole Wolden, Theodor Paulſen, Thomas Mathiſen, J. T. Hanſen, Jens T. Jenſen, Samuel Paulſen, Paul O. Paulſen, G. O. Gullikſon, P. A. Anderſen, Albert Anderſen, Nils D. Jacobſon, Mrs. N. B. Berg, Suſan og Olena Lysne og Dina Bøe hver $1, Anna Loberg, Ingeborg og Elſa Bøe, Willie og Henry Waller, E. A. Helgeſen, Sofia Paulſen og John S. Paulſen hver $0.50, Anton Syverſen $0.25); ved Paſt. A. G. H. Overn fra Jackſon Lake Mgh. $26 (indſ. ved A. Thorſtenſen $16, nemlig af Ole Evenſen, Elias Anderſen og A. Thorſtenſen hver $2, T. A. Thorſtenſen, Bernt Pederſen, Kittil Olſen, Ole K. Olſen, P. B. Pederſen, Gudbjør S. Henningsgaard og Aslak Størkerſen hver $1, Bernt A. Thorſtenſen, A. E. Anderſen, P. H. Bakkum, Chr. Olſen Buck og E. Tørreſen hver $0.50, indſ. ved Stener Olſen $10, nemlig af Knudt Rue, Ole Bakkum og Stener Olſen hver $2, L. O. Benrud $1.50, O. S. Olſen, Even O. Rue, Tobias Olſen, Edward Rue og Harald Rue hver $0.50); Rapidan Mgh., Blue Earth Co., $4.25 (indſ. ved Chriſtian Erikſen $2.75, nemlig af Lars Johnſen, Erik Knudſen, Chr. Erikſen og Ole O. Brøſte hver $0.50, Ellef Jenſen, Thoſten Erikſen og en ubenævnt hver $0.25, indſ. ved Lars A. Baanhus $1.50, nemlig af Ole Johnſen Bakken, E. A. Baanhus og L. A. Baanhus hver $0.50); ved Paſt. T. A. Torgerſon et Takoffer fra en ubenævnt $15; ved Anders A. BRække, Alban, Wis., $20 (ham ſelv $8, Ole A. og Rasmus A. Brække hver $2, Iſak O. Brække, Øſten P. Guttu, Guſtav P. Guttu, Thomas O. Liſtul, Martin N. Veſtul og Jens Mortenſen hver $1, Amund O. Brække, Johan Larſen, Knudt Halvorſen og John O. Daabu hver $0.50); ved Paſt. K. Bjørgo fra Immanuels Mgh. i Audubon indſ. ved E. O. Haukedahl $13 (E. P. Skaiem $2, E. O. Haukedahl $2, Jakob Anderſen, Bertinus Bjerke, Mrs. Haukedahl og Knud Benſen hver $1, Paul T. Skaiem $1.50, Arne M. Arneſen, J. P. Herberg, Mrs. Benſen og Mrs. Skaiem hver $0.50, Mrs. Arneſen, Halvor Arneſen, Halvor Johnſen, Mrs. H. Johnſen, Alfred Benſen og Klara Benſen hver $0.25); ved Paſtor N. P. Xavier $15.30 (indſ. ved Peder P. Hornſeth af Peder P. Hornſeth $1, T. P. Hornſeth, Peter Hornſeth, N. T. Hornſeth, Mrs. Hornſeth, Mrs. G. N. Hornſeth, K. Gunderſen, Miſs Nilla Semingſen, Miſs Mina Tolleſſen, Mrs. Regine Peterſen, Miſs Gina Peterſen, O. K. Otnes, Miſs G. Otnes, Mrs. K. Otnes, E. H. Ellevold og Mrs. Ellevold hver $0.25, Enok Ellevold $0.15, Tomine Hornſeth, Carl J. Otnes, Hakon Ellevold og Olaus Semingſen hver $0.10, indſ. ved Ole O. Nordſkog $10); ved Paſt. O. H. Smeby fra Albert Lea Mgh. $43.50 (B. og Hans Gulbrandſen hver $5, A. L. Tockle $3, A. J. Stadhem, H. T. Hanſen, C. Chriſtopherſen, John Thompſen og B. H. Skaugh hver $2, Nick Johnſen, E. J. Rood, L. Anderſen, N. L. Nilſen, J. J. Ingebregtſen, John Erikſen, O. P. Hanſen, Hans N. Owen, O. S. Hove, E. M. Nilſen, Andreas O. Frosager,

P. L. Torgersen, O. Søderberg, M. E. Ruden, Even Johnsen, Mrs. Even Johnsen, Peder O. Stensveen hver $1, Johan Rood $1.50, Mathias Nilsen $1.50, O. E. Dæhlen $0.50); af O. T. Hamre, Decorah Mgh., $1; ved Pastor H. J. G. Krog $39.95 (indf. ved Karl Aune $4.25, nemlig af Peder Tornæs, Karl O. Freberg, Peder Svendsen, Johannes Johannesen, Anton Solum, Johan J. Røli, Christoffer Rustad, Ole Pedersen, Laurits Ellingsen, Johan Skaarstad og Markus Flæk hver $0.25, Sven Reinaas, Elling Offerdahl og Karl K. Aune hver $0.50, ved Jens Jensen $10.05, nemlig af Peder R. Iversen, Erik Olsen, Johan Iversen, Samuel Lorentsen, Ole J. Lien, George Johnsen, Anna Iversen, Johannes Iversen, Julia Andersen, H. E. Nelson, Anton Andersen, J. E. Andersen, Anders Andersen, Erik Madsen, A. Jensen, Nils G. Gunvalsen, Mads Haugfos, Ole E. Olsen, Anna Amundsen, Johan Johannesen, Omund Olsen, Engebrigt O. Endahl, Ole Haugestad den ældre og S. Hermandsen hver $0.25, Peder Hansen, Iver O. Petersen, Ole Jensen, Hans E. Jensen og Jens Olsen hver $0.50, Samuel Jensen $0.20, Bellik Johannesen $1, Nils Hageseth $0.35, ved Elias Arntsen $12.80, nemlig af Peder Gilbertsen, Ole Bruaas, Halvor Gaustad, A. J. Løken, Lisbeth Løken, Jakob Harstensen, Andreas Olsen, Ole O. Kjørstad, Peter Olsen, H. Hendriksen, Johan Olsen, Martin Strand, Andrew T. Solum, Lars Vindahl, Jakob Olsen og Peder M. Falk hver $0.25, Ole B. Reitan, George Jensen, Sam Pedersen, Johan Svensen, A. Hansen, Torger Torstensen og Mrs. Petersen hver $0.50, Hans E. Hulbæk $0.10, Mary Evensen $0.10, en ubenævnt, John E. Johnsen, T. O. Kraadel og Peder Aamodt hver $1, J. Himo $0.20, ved Andersen $1.60, nemlig af Charley Olsen $0.25, Halvor Eriksen $0.75, Nils R. Nilsen, Lars W. Nilsen og Mary E. S. Nilsen hver $0.10, Letty Nilsen $0.05, Kristian Andersen $0.25, ved L. P. Nilsen $11.25, nemlig af Past. H. J. G. Krog $5, H. Hagestad $0.50, O. A. Saugstad $1, E. A. Sampsen $0.50, Ed. Syversen, R. M. Johnsen, A. Rasmussen, M. Havig og E. O. Dahl hver $0.25, L. Larsen, en ubenævnt og L. P. Nielsen hver $1); ved Past. O. Estrem $40 (M. O. Thorpe $10, M. Knutsen $5, Past. O. Estrem $5, O. Grangaard, J. Boyd, T. Staland, O. Kjeland, M. Jørgensen og Miss M. Christensen hver $2, Mary Iversen, Markus Sanderson, Mrs. Ingeborg Stalland, J. Thompson og Gert Alvig hver $1, Knut Arnæs $3); ved Sjur Hellebø fra Roche a Cree Mgh., Wis., Past. Ed. Borgens Kald, $96 (indf. ved John Heyer $15, nemlig af John Heyer $5, Iver Olsen $5, Sakarias Eggum $2, Tollef Waller $2, Christian Brenna $1, indf. ved S. Hellebø $21, nemlig af S. Hellebø $2, Iver Røsgaard $2, Christian R. Holm $4, Halvor Røsgaard, Math. Mikkelsen, Chr. E. Holm og Nils Holm hver $1.50, Ole Røsgaard, Chr. E. Holm den yngre, Isak Holm og Mort. Mikkelsen hver $0.75, Ole Mikkelsen $0.50, Reier Gjermundsen $0.50, Gjerm. Reiersen, Carl Simonsen og Ole Mibbø hver $1); ved Past. O. R. Fosmark $39 (B. R. Johnson $5, J. P. Haave $5, G. O. Dahl $5, S. Jacobsen, Martin Orfold og J. Garnes hver $2, J. Johnson, H. Hille og H. Halvorsen hver $3, John Barke $2, John Undseth $1, ved Alex. Norman af A. K. Berg, St. Olafs Mgh., $1, ved A. G. Teisberg af E. A. Braaten $0.50, S. Stengrimsen $1, K. E. Berget $1.50, K. L. Bove $0.50, Peder T. Sande $0.25, Peter Svensen $0.50, T. Ofteli $0.25); ved Pastor M. Fr. Wiese fra Marengo Mgh. indf. ved Henry Halvorsen $18 (Henry Halvorsen $3, Joh. Jakobsen $1.50, Hans Olsen $0.50, Mrs. J. Valtinsen $0.50, Valtin Nelsen $1, Halvor Olsen $0.50, E. M. W. Engelbert $1, Peder Andersen $0.50, Kaspar Valtinsen $0.25, B. L. Olsen $0.25, Allek Hansen $1, A. Sigvaldsen $0.50, T. J. Engelbert $0.25, Mark. Valtinsen $0.50, Enok Enoksen $0.50, Martin Hansen $0.25, Tobias Sæveim $0.50, Kornelius Valtinsen, Mark. Markesen og Ole Engelbert hver $0.50, Jakob Jakobsen, Andrew Jakobsen, A. Nerisen og Mrs. L. Olsen hver $1); ved A. O. Sand indf. af ham selv $79 (Prof. O. J. Breda $10, A. E. Haugan $25, Ole Dahl $10, Th. Remmen $15, O. E. Brecke $15, John J. Kjærem $1, John Asp $1.50, A. O. Sand $1.50); ved Past. A. C. Olsen (gjennem Prof. L. Larsen) Konf.offer i Milk Grove, Ill., $10.20; ved Past. E. Wulfsberg fra Cresco Mgh., Ja., indf. ved John Johnsen $25.50 (John Johnsen $5, Mrs. A. Johnsen $2, Miss Sigrid Helle $1, Andrew Johnsen $5, Mrs. S. Johnsen $2, Miss Betsey Johnsen, John Thorstensen, Berger Larsen, Mrs. B. Larsen, Martin Hansen og Hermund Orvold hver $1, D. Andersen $2, Jakob Johnsen $0.50, P. L. Grobel $2); ved Pastor O. Juul fra Vor Frelsers Mgh. i Chicago $72.30 (Konf.offer

$35.55, Past. O. Juul $10, Sarah Alberts $1.50, Martha Johnsen $1.50, indf. ved Kapt. O. Albreghtsen $15, nemlig af Thomas Michelsen $5, John A. Buslee $3, John Wilson, Christian Johnson og Martin Buslee hver $1, Ole Albreghtson $2.50, R. Egeland, Christian Buslee og Laura Buslee hver $0.50, indf. ved Mrs. Laurence Johnson $6.75, nemlig af Mrs. O. Larsen $1, Mrs. R. Elsen, Miss B. Olsen, Gilbo & Malum, Mrs. G. Carlson og P. S. Peterson hver $0.50, Mrs. Pedersen, Mrs. Iversen, Mrs. Halvorsen, Inga Johnsen, Mrs. Lars Johnsen, Mrs. Joh. Winge, Inga Olsen, Mrs. Stenborg Johnson, Miss Ingeborg Olsen, Miss P. Larsen og Maria Korsan hver $0.25, Miss Olsen $0.15, Miss Johnsen $0.10, indf. ved Miss Valborg Brække af Christian Brække og Elisabeth Hansen hver $1); ved J. J. Næseth samlet i Past. Bredesens Mgh. $27.35 (ved Iver Ovale $11, ved Ovale $12.25, ved T. H. Leslie $4.10); ved Pastor T. K. Thorvilbsen $27.45 (Albany Mgh., Wis., $9.70, Rock Prairie Mgh. $17.75); ved Pastor A. Bredesen fra McFarland Mgh., Wis., $13 (B. Larsen $2, T. Larsen $1, Sjur Johnsen $1, John S. Johnsen $0.50, Mary S. Johnsen, Christina S. Johnsen og O. R. Nilsen hver $0.25, O. T. Olsen $1, Joh. Ylvisaker, John Ellestad og E. O. Natvig hver $0.50, R. J. Ellestad $1, John, Tollef, Gro og Anna Ellestad hver $0.25, Even Halvorsen $1, K. Halvorsen $0.50, Ole Almussen $0.25, Joh. Ellestad og Hans Ylvisaker hver $0.50, Anna og Emma Ylvisaker hver $0.25); ved Past. Th. Johnson fra Nicollet Mgh. $22.75 (Iver Johnsen, J. Johnsen, B. Omundsen, J. Tollefsen, J. Auerstad, H. E. Hansen, J. H. Hansen, S. Larsen, E. Tostensen, O. Haugen, A. Myhra, L. O. Strand, O. K. Dække, L. O. Dokken og L. S. Svensen hver $1, Berjer Johnsen, G. Johnsen, J. Ottum, H. Syversen, E. O. Haugen, B. Gilbertsen, R. Svensen, J. Mikkelsen, K. O. Dække, L. O. Dække, O. S. Dokken, M. L. Dokken, A. L. Dokken og T. Rasmussen hver $0.50, E. Dvrejord, Lina Strand og S. O. Dække hver $0.25); ved P. E. Brevig (Pastor J. Berghs Kald) fra Vor Frelsers Mgh.s vestre Sogn $10.50 (P. E. Brevig $2, Chr. Ingebregtsen $2, Helge Hamre, Simon Johnsen, Ole Ellefsen, Hans Grøtvedt og Endre Rogn hver $1, Mor Minur Agne $0.75, Ingebregt Hansen $0.75); ved O. T. Arnesen indf. i Decorah Menighed $6.25 (Fin Gjerdrum $2, Anders H. Vigenes, John O. Pedersen og Nils Riste hver $1, H. Tobiassen $0.50, Mrs. M. E. Rudy $0.50, Mrs. O. Tvenge $0.25); ved Past. H. J. Strand $32.25 (Ole Hove den ældre, Ole Hove den yngre og Lars Tue hver $2, K. Sævre $1, B. Nærby $0.50, Mrs. Rudsen $1, A. Stensrud $1, T. E. Thompsen $0.50, Ole Thompsen $0.25, Olaus Wall, T. Elverum, John Holmen og A. Albertsen hver $1, Knud Ovestrud $2, Knud Vigen $1, Helge Rumedal $3, Anders Rumedal $1, Ole Loden $2, Amund Jorde $1, Erik Jorde $1, Anders Støveren $2, Ole Dalseide $3, Anders Tenold $2, Bergit Jorde $0.50, J. R. Hagen $0.50); ved Past. P. H. Dahl indf. i Bergens Mgh., Dak., ved Aslak Iversen $17.25 (Ole Olsen den ældre, Ole Olsen den yngre, H. J. Hansen, Torger Thompsen, O. J. Hansen, L. B. Larsen, J. A. Iversen, L. A. Iversen, Aslak Iversen og Am. Hansen hver $1, Knud Siversen $0.25, S. Colbensen, Joh. Olsen, Hans H. Hansen og Nils Pedersen hver $0.50, T. A. Thompson $5); ved Past. Chr. Pedersen $8 (T. O. Hansen $2, Olaus Pedersen, Peder Pedersen, Magnus Pedersen, A. G. Kinde, Engebret Andersen og Ole Mortensen hver $1); ved Past. Lauritz Carlsen $28 (Bernt Bjørk $5, John L. Høibergsmo $3, John Arntsen $4, Gunar Johnsen $2, Paul Foslien $5, Haaken Foslien $4, Joh. O. Olsen $4, Chas. Brown $1); ved Pastor H. J. G. Krog indf. ved Kristian Andersen $6.75 (Kristian Andersen $5, Absalon Torkelsen $1, Bennie Græslie, Hanna Græslie og John Græslie $0.25); ved Past. H. Johnson Konf.offer i St. Petri Mgh., Norman Co., Minn., $12.70; ved Past. Nils Giere $5 (Onsberg $1, T. Tollefsen $2, O. A. Thompson $0.50, A. Oversland $0.25, R. O. Heiele $0.25, E. Baalsen $1); ved Pastor J. Th. Ylvisaker indsamlet ved John Dvri i Freeborn Menigheds nordre Sogn 9.50; tilsammen $1097.99.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. H. Halvorsen $123.40 (P. T. Unseth $5, L. Thorsgaard $5, W. Fleischer $3, J. A. Pedersen, A. H. Dahl, Otto Galstad, A. Johnsen, E. Reperud, E. F. Ramsland, Michael Larsen, Brown Olsen, Chr. Morterud og Severin Reperud hver $2, Lars Ramstad, Ella Elsæter, Sigbj. Haaversen, Sigr. Karlsen, E. G. Theige, Anne Martinsen, E. Morrisen, E. Ruderud, H. Hansen, S. Maakerud, O. K. Staar, T. Lysne, Tosten Larsen, Ole Christiansen, Goro Olsen, R. Strandbakke, John

Johnsen, P. & O. Holmen, Ole Knudsen, Hans Knudsen, Amund A. Bø, E. J. Sveen, E. O. Homstad, A. Andersen, E. B. Homstad, John Hall, Ole Thoresen, Hans E. Bakke, Johan Mikkelsen, Einar Lindgjorde, O. T. Westby, Erik Virak, Ole G. Theige og Lars Tomtengen hver $1, Sivert H. Skjerpe $0.75, Peder Skaaland, Anton Nilsen, Henrik Svensen, Hans E. Christiansen, Ole O. Kolvestrand, Chr. Tosterud, Joh. K. Berg, P. Stigen, T. E. Halstenstad, G. Maakerud, Anders Johnsen, E. E. Berge, L. T. Johnsen, Morten Johnsen, Anders Sørensen, Peter S. Wold, Th. M. Johnsen, O. M. Lien, Iver Hegge, Anton Hegge, Høre Oversen, Haaken O. Holthe, Lars Horde, Chr. O. Moen, Knud Villand, Emil Bratengen, Ole Uland, Hans Tomtengen og H. O. Hansen hver $0.50, E. Sveum $0.85, Fredrike Anundsen, Aug. Holen, John O. Melby, Torger G. Moen, C. H. Holthe, Jakob Moen, Jens Dele og Peder Larsen hver $0.25, Ole Bentsen $1, Christian Christiansen $1, Søren Larsen og Mathilda Unseth hver $0.50, O. H. Strurnæs $0.40, Mari Bjørge $0.25, Offer i Coon Prairie Mgh. $35.15), hvoraf til Lærerløn $100.40, til det nye theol. Seminar $23; ved Prof. H. G. Stub $90 (af H. G. Haugan, Milwaukee, $50, hvoraf til Lærerløn $30, til Synodekassen $10, til trængende studerende $5, til Indianermisj. $5, Ole Johnsen, Long Prairie, Ill., til Lærerløn $2, Jordan Mgh., Green Co., Wis., $33 til det nye Seminar, nemlig af Ole Glesne $12, Christen Glesne $5, J. J. Iversen $5, Fingar Andersen $10, Mrs. Fingar Andersen $1, til Lærerløn $5 af John Roe, Madison); ved Past. J. Th. Ylvisaker indj. ved Ole Hermundsen $20 at deles lige mellem Lærerløns- og Synodekassen; ved Past. T. Rosholdt $34.10, hvoraf til Lærerløn ⅔ eller $22.74), til Synodekassen ⅓ eller $11.36 (Simen Østen $5, H. Back $2, Nils Johnsen $2, Syver Evensen, Ole Madsen, Hans H. Furua og Julius Steffensen hver $1, John Steffensen $2, Ole Solum $2, Peder Stadum $1.50, Erik Haugtvedt $1.50, Tønder Haagensen $0.60, Lars Skari $0.50, Gj. Østshus $1, Nicolai Julsrud $2, Ole Evensen, Ole Viste, Anton Kopperud og Didrik Haug hver $1, Ole Synnes $2, H. O. Holt $1, Johan L. Olsen $1, Ole J. Kopperud $2); ved Past. J. B. Frich $237.75 (La Crosse Menighed $111.50, hvoraf til Lærerløn $60, til Synodekassen $21, til Indremisj. $30.50, nemlig af G. R. Børresen $20, Jno. Lienløkken $15, Past. J. B. Frich $15, John Halvorsen $10, Stavrum & Hulberg $10, T. A. Børresen, B. M. Benson, Ivar Benson, John O. Jørstad, Fredr. Gulbrandsen og Mrs. J. Fleischer hver $5, Børre Andersen, Hans Engelstad, Andreas Engelstad John Bentsen og Ole Hansen Kjos hver $2, Anton Hammer $1, Rasmus G. Moen $0.50, Nord La Crosse Mgh. $104.50, hvoraf til Lærerløn $35, til det nye Seminar $39.50, til Indremisj. $30, nemlig af Pastor E. O. Vik $20, E. B. Rynning $10, L. Holm $7, E. P. Mæhlum $5, Jno. Streeter $5, S. Børresen, L. Børresen, Carl L. Børresen H. Danchertsen og E. G. Staff hver $3, Erik Eriksen, R. Vammer, R. Davidsen, Chr. Pedersen, Chr. Molstad, Peder Hansen og Peder Eriksen hver $2, P. Halvorsen, G. Nilsen, L. S. Ingstadnes, Mrs. P. Støre, Nils Poulsen, L. Christoffersen, O. T. Poulsen, Even Rønne, T. H. Nordlien, Kristen Larsen, Henry Hansen, Oliver P. Strand, J. E. Magnussen, Joh. Frogner, Jens Lunke, M. Mæhlum, Harald Eriksen, Fred Poulsen, A. J. Sæther, B. P. Skoug, Carl Johnsen, Ant. Johnsen og A. Fredriksen hver $1, O. Eide, P. Eide, Peder Olsen, E. A. Miller, O. Holseth, J. Solberg, O. E. Fredriksen, Peder O. Pedersen, Peder Eriksen, Julia Støre og Caroline Lindberg hver $0.50, Sparta Mgh. $21.75, hvoraf til Lærerløn $11.75, til det nye Seminar $10, nemlig af Peter Gustavsen $5, Math. Hansen $2, O. Brown, O. Jackson, O. H. Dorrud, A. Johnsen, Carl Berg, Carl Abrahamsen, Chas. Amundsen og Mrs. Kari Thompsen hver $1, G. Gustavsen, Abr. Abrahamsen, H. Abrahamsen, S. Hansen, H. Ryberg, Emma Berg, Beata Drogseth, Martha Drogseth, Josefine Berg Just. Berg, Hanna Abrahamsen, Helmine Poulsen og Klara Drogseth hver $0.50, Fredrikke Berg $0.25); tilf. $444.75 hvoraf til Lærerløn $276.89, til det nye theologiske Seminar i Minneapolis $105.50, til Synodekassen $52.36, til Understøttelseskassen $5, til Indianermissionen $5.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. G. Erdahl fra Reinert Johnsen $2.45; ved Past. H. A. Preus $146.98 (Chr. K. Preus pers. $15, C. K. Preus's Børns Sparepenge $10, Past. H. A. Preus pers. $25, Agnes Preus $5, Kathinka Hjort $2, Ole Sæther Poynette $5, forskjellige, hvis Navne trykkes senere, $84.98); ved Past. A. G. H. Overn fra Kvbf. i Jackson Lake, Blue Earth Co., Minn., $10; ved Past.

K. L. Guttebø, Prairie Farm, Wis., $5 (Peter Johaug, Hans Ness, Ole Stevens, Anton Stevens og P. J. Pedersen hver $1); ved Past. O. Estrem $5 (Ane Rykken $2, Ingeborg Rykken $2, Ingeborg Stalland $1); ved J. J. Ræseth, Stoughton, Wis., fra Pastor A. Bredesen $50; ved Past. A. Bredesen fra McFarland Mgh., Wis., $6 (Robert Johnsen $2, Peter E. Brickson $1, Sjur Johnsen $3); ved Past. A. Bredesen $60 (Konf.kollekt i Stoughton $16.35, do. i McFarland $4.50, A. A. Ovale, Stoughton, $30, ved Past. A. Bredesen $9.15); ved Past. J. B. Frich fra La Crosse Mgh. $148.55 (E. N. Börresen $20, John Halvorsen, Jno. Lienlökken, Jens Lienlökken, F. A. Husher og Past. J. B. Frich hver $10, P. A. Börresen, Emil Kriebel, O. E. Steenberg og Hansen & Seielstad hver $5, Börre Andersen, Hans Engelstad, Andreas Engelstad, John Bentsen og Ole Hansen Kjos hver $2, Rasmus G. Moen $0.50, Kvbf. i La Crosse Mgh. $10, Ungdommen i do. $27.55, nemlig af Ant. Andersen $2, F. Stabenfeldt, O. Hansen, Otto Börresen, S. Salvesen, Ole Evensen, E. Amundsen, Gerh. Frich, Ingeborg Bothne, Lina Gundersen, Oline Roverud, Marie Fröise, Mary Johnsen, Rosa Pedersen, Inga Evensen, Anna Kristiansen, Lisa Berg, Carrie Johnsen og Hilda Börresen hver $1, Gurine Pedersen, Helena Hansen, Ida Andersen, Karoline Hansen, Mathilde Gulbrandsen, Susanne Lund, Marie Johnsen, Alma Lienlökken, Anna Thompsen Mathilde Brække, Albertine Olstad, Mathilde Olsen og en ubenævnt hver $0.50, mindre Bidrag $1.05, endvidere af J. A. Johnsen, Independence, $10, to Börn i Nord La Crosse, Lovise og Hulda Nordlien, hver $0.25); fra Hr. O. Torrison i Manitowoc, Wis., personligt Bidrag $500.00; tilſ. $933.98.

Til trængende studerende: Ved Past. N. Pedersen Konf.offer i Ringsaker Mgh., Iowa, $8.90; ved Prof. H. G. Stub af Fru Bredesen, Stoughton, Wis., $5; ved Past. H. A. Preus Ordinationsoffer paa Spring Prairie $23; tilſ. $36.90.

Til Synodekassen: Ved K. J. Hangen fra Prof. Chr. Ræseth $5; ved Past. T. H. Dahl Offer i Blue Earth Menighed, Minn., $6.55; ved Past. H. J. Strand $20.80 (indſ. i Six Mile Grove $3.50, nemlig af T. Guttromsen $1, O. T. Lund $1, A. Fadnæs, K. Levorsen, G. Skjærvangen, Aamund Olsen, Hermod Aslaksen og E. Aamodt hver $0.25, indſ. i London Menighed $6.55, nemlig af Paul Paulsen $0.25, Nils Hesta $0.50, Mads Kristiansen, Hans Aas, Aug. Lane John Holm, Ole Leidal, Emma Hansen og Henry Andersen hver $0.25, Lisa Olsen $1, Miss Ingebregtsen $0.25, Mrs. Paulsen $0.50, Miss B. Holm $0.25, Miss J. Holm $0.20, Iver Börsheim $0.10, Lisa Olsen $1, Mrs. P. Paulsen $0.50, Miss Ingebregtsen $0.25, indſ. i Elk Grove $10.25, nemlig af O. Blegen $0.50, Chr. Frostuen $0.25, O. Syvertsen, Gunerius Vold og John Vold hver $0.50, Nils Nilsen $0.15, K. E. Sævre $0.50, Nikolai Rudsen $0.25, O. E. Thoen $0.50, Knud Overstrud $0.50, O. Loden $0.25, Anders Olsen $0.50, Nils Jorde $0.50, B. Nærby $0.25, Thompsen $0.25, J. H. Nilsen $0.50 Erik Sævre $0.25, Carl Sævre $0.10, N. J. Nilsen $0.25, P. H. Dahlsören $0.25, Ellen Ellingsen $0.50, E. N. Dyrhovd $0.25, Julia Eliassen $0.25, Elling Nilsen $0.50, Mrs. Stensrud, Maline Grimstvedt og Elisa Sævre hver $0.25, T. E. Thoen $0.50 L. Andersen $0.25); ved Past. H. J. Strand $20.70 at deles lige mellem Synodekassen og Indremisſ. (Round Prairie Mgh. $11.10, nemlig af Theodor Haraldsen, Anders Kaarstad, Carl Stene, M. Stene, E. Stenset, A. Haraldsen og Th. Narvesen hver $0.50, J. Holten, T. Kalstad, John Kalstad, O. Flasterud, S. Larsen, Carl Johnsen, Guro Tollessen, Julia Kaarstad, Anna Haraldsen Anna Loftsgaard, Anna Tollessen, J. Syverslykken, J. Knudsen, A. Thompsen, A. Verket, O. Strömsod, N. E. Hagen, O. Hovedstad T. Strömsod O. Sundby A. W. Nilsen, Torger Stene, K. Knudsen, Carolina Korstad, E. Flasterud og Chr. Flasterud hver $0.25, Margit Halvorsen $0.10, O. Opdal $0.50 G. Hagen $0.50 Northwood Mgh. $9.60, nemlig af T. Ringham, N. Syvertsen, Bertha Lund, J. B. Lund og J. B. Thompsen hver $0.50, H. J. Hansen, A. Moen, O. Brunsvold, O. Haraldsen, Georg Lane, Chr. Hendersen, Alette Syvertsen, Lina Evensen, Miss A. Levorsen, Helena Levorsen, Cecilia Levorsen, Mrs. H. Hansen, Albert Thompsen, Gilbert Thompsen, Fred Johnsen, Alette Stensrud, O. J. Knudsen, Julia O. Rumedal, Mrs. S. B. Lund og Mrs. Tenold Kari Thoen hver $0.25 Mrs. Ellen Thompsen $0.10, Mrs. Johanne Olsen $0.40, Lina Svendsrud $0.10, E. Mellem $1, Mrs. J. E. Johnsen $0.25); ved Past. J. A. Thorsen indſ. ved Ellef Amundsen $11; tilſ. $53.20.

Til Indianermissionen: Ved Past. T. Rosholdt fra Söndre Immanuels Mgh.s Kvdf. $45; ved Past. J. A. Thorsen fra Østre St. Olafs Kvdf. Nr. 4 ved Bestyrerinden, Anne Olsen, $24; ved Past. O. H. Smeby fra Albert Lea lutherske Pigeforening $11; ved C. B. Jacobsen (gjennem Prof. Næseth) $1; ved Past. Th. Johnson fra Sven Svensen $1; tilsammen $82.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Fra G. H. Kiland, Manitowoc, $1; fra Luther-Collegets Orkester Del af Udbytte af en Koncert $10; fra Elever ved Luther-College $14 (J. G. Jukam $5, J. T. Hilmen $5, O. Helland $4); tilſ. $25.

Til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis.: Ved Prof. Chr. Næseth fra Pastor C. B. Jacobsen $1.

Til Jødemissionen: Ved Prof. Chr. Næseth fra Past. C. B. Jacobsen $15.10.

Til Skolelærerseminariet i Sioux Falls: Ved Pastor R. P. Xavier $7.25 (ham selv perſ. $5, K. S. Nilsen $0.25 Karl, Johan, Anna, Marith, Sara, Paul, Henrik og Ella Xavier hver $0.25); ved Skolelærer L. O. Lillegaard indsamlet i Calmar Parochial-School's Distrikt Nr. 2 $3.50 (Ole, Marie, Julius og Line Sandaker hver $0.25, Anton, Sigvart og Paul Kittilsby hver $0.25, Theodor og Adolph Samuelsen hver $0.25, Gracie McMillem $0.25, Diana og Herman Wangsnes hver $0.10, Laura, Johan, Hent og Theodor Larsen hver $0.25, Mathilde Gundersen $0.10); fra Calmars norske Læseselskab $5; tilsammen $15.75.

(Hermed afsluttes Kvitteringerne for dette Regnsskabsaar.)

Decorah, Iowa, den 2den Mai 1888. G. O. Rustad.

Til trængende studerende i Madison: Ved Prof. Stub fra fölgende Medlemmer af Stoughton Kvdf.: Mrs. Fermon, Mrs. O. Melaas, Mrs. Betsey Wetlesen og Mrs. B. Ingebretsen hver $1, Mrs. T. G. Mandt $0.50, Mrs. Dorthea Lee $0.50 (indsamlet ved Mrs Bredesen); gjennem Mrs. Bredesen fra fölgende Medlemmer af Stoughton Kvdf.: Mrs. O. Forton 1 Kvilt, Mrs. O. Falk 1 hvid Skjorte, Mrs. O. Brickson 1 Par Pudevar, Mrs. Jacob Wetlesen 1 hvid Skjorte, Mrs. Jargo 1 Uldskjorte, Mrs. A. Bredesen 2 hvide Skjorter, Mrs. John Lillesand 1 hvid Skjorte, Mrs. Dorthe Lee 1 Par Strömper. Hjertelig Tak! H. G. Stub.

Til Husholdningen i Madison: Fra Pastorerne Preus 50 Pund Kjöd, Mrs. Felland, Sun Prairie, 6 Pund Smör, Mrs. A. Swan, Vestre Koshkonong, 50 Pund Mel, Mrs. L. Kittelsen do., 14 Pund Smör. Hjertelig Tak! H. G. Stub.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. | Decorah, Ia., 18. Mai 1888. | Nr. 20.

Indberetning til Synoden

fra Præsidenten for det Norske Luther-College i Decorah.

Den sedvanlige Aarsberetning, som pleier at afgives til Synoden samtidig med Kassererens Regnskabs-Afslutning omkring Udgangen af April, vil iaar ikke blive trykt i Synodalberetningen, men meddeles forud for Synodemøderne i Kirketidenden, hvor da Samfundets Medlemmer kan gjøre sig bekjendte med den og saaledes skaffe sig de Oplysninger, den kan give, til Forberedelse for vedkommende Sagers Behandling af Synoden.

Da den sidste Aarsberetning var dateret 2den Mai 1887, skal her først gjøres Rede for den da tilbagestaaende Del af forrige Skole-Aar. Det sluttedes som bestemt den tredje Onsdag i Juni eller den 15de Juni. I de foregaaende Dage havde 105 af Skole-Aarets 133 Disciple underkastet sig Examen, nemlig i Secunda 12, Tertia 13, Qvarta 15, Qvinta 15, Sexta 20 og Septima 30. Nogen Prima eller øverste Klasse havde vi paa Grund af Overgangen fra seks- til syvaarigt Kursus ikke, og der var derfor ingen, som graduerede. Til vort praktiske theologiske Seminar dimitteredes 3 Disciple, 1 fra Tertia og 2 fra Qvarta; men kun de to sidste benyttede sig af denne Dimission; den første kom tilbage til Colleget for der at fortsætte sit Studium og har iaar været Discipel i Secunda. Gjennemsnitstallet af Disciple for hele forrige Skole-Aar blev 115½.

Det nye — 27de — Skole-Aar aabnedes Torsd. den 1ste Sptbr. 1887, efterat de to foregaaende Dage var anvendte til Examinationer dels af saadanne af forrige Aars Disciple, som ikke havde taget Examen i Juni, dels af nye Disciple, som mente at kunne komme i høiere Klasser end den nederste. Paa Grund af det Uaar, som ifjor rammede de Egne, hvorfra vor Skole faar sine fleste Disciple, kunde vi i dette

Aar ikke vente saa stor Tilgang som ellers; men dog var ved det første Opraab ligesaa mange tilstede som det foregaaende Aar, nemlig 87. Ialt fik vi dog i dette Skole-Aar kun 28 nye Disciple, foruden at 5 kom tilbage, som tidligere, men ikke i sidste Aar, havde været her og derfor var betragtede som udgaaede. Af disse 33 kom 3 i Qvinta, 8 i Sexta og 22 i Septima. 8 af vore Disciple fra forrige Aar gik til Skolen i Northfield; de fleste af disse var dog saadanne, som havde staaet sig mindre godt her, og som da valgte den Udvei at ty til en anden Skole. Ialt har vor Skole i dette Aar havt 118 Disciple, hvoraf 12 i Prima, 11 i Secunda, 8 i Tertia, 12 i Qvarta, 18 i Qvinta, 35 i Sexta og 22 i Septima. For Øieblikket er her 97. De fleste af dem, som er reiste før Skolens Slutning, har maattet gjøre det for at tjene sig Penge eller hjælpe Forældre med Arbeide, tildels ogsaa paa Grund af Sygelighed. 2 af dem var i Secunda, 1 i Qvarta, 2 i Qvinta, 9 i Sexta og 7 i Septima. Gjennemsnitstallet af Disciple for dette Skoleaar bliver rimeligvis 106½.

Ved sit Møde ifjor Sommer besluttede Synoden, at Skolelærer-Afdelingen ved vort College, som i forr'ge Aar ikke havde været i Virksomhed, skulde forblive nedlagt. Heri maatte da ogsaa ligge, at den Lærerpost, som Synoden i 1878 havde oprettet for Skolelærer-Afdelingens Skyld, og som siden Udgangen af Januar 1886 havde været ubesat, skulde bortfalde. Men da denne Lærer i de senere Aar havde anvendt omtrent Halvdelen af sin Tid i Collegeklassernes Tjeneste, kom disse fremdeles ligesom siden 1ste Febr. 1886, da Posten blev ledig, til at have Halvdelen af en Lærers Kraft mindre end før den nævnte Tid til sin Raadighed. Dette blev nu saa meget uheldigere, som med indeværende Skole-Aar Collegets syvaarige Kursus endelig er blevet fuldt gjennemført, og her altsaa var syv Klasser at undervise. Imidlertid var der ingen Udsigt til at faa Lærerkræfterne forøgede, og man maatte altsaa hjælpe sig, som man kunde. Det havde ved Beslutningen om Udvidelsen af Kursusset til et syvaarigt været forudsat, at de to øverste Klasser kunde læse sammen, og det har de da ogsaa i det forløbne Aar i de fleste Fag gjort. Kun har Prima havt Hebraisk for sig selv, medens Secunda i det tilsvarende Antal Timer har læst den nyere Historie og dermed fuldendt et treaarigt Kursus i Verdenshistorie. Desuden har Secunda havt en Extratime Græsk. En Hjælp var det, at man for denne Gang kunde slaa Tertia og Qvarta sammen i Mathematik, og Qvinta og Sexta vedblev ligesom ifjor at have Undervisning i Religion sammen. Naar man derimod i 1886–87 af Hensyn til den formindskede Lærerkraft havde afkortet en Time i 5 Fag i forskjellige Klasser, saa faldt nu denne Afkortning for de 4 af de 5 Timers vedkommende atter bort, idet flere af Lærerne hellere

vilde arbeide noget mere, end at Undervisningen skulde lide dette Afbræk. Med det samme Lærertal som ifjor er saaledes iaar undervist 178 Timer om Ugen mod 175 ifjor, medens der i 1885–86 med en Lærer mere læstes 195 Timer. Og medens Klassernes Timetal ifjor var for Qvinta og Septima 31, for de øvrige 30, har det iaar været for Septima 32, for Secunda, Tertia, Qvinta og Sexta 31 og for Prima og Qvarta 30.

Heri er ikke medregnet Gymnastikundervisningen. Ifjor blev denne fra Nyaar af til ud paa Vaaren dreven regelmæssig med 4 Timer ugentlig af Prof. Reque, som paatog sig dette som Tillæg til sit øvrige Skole-Arbeide. Iaar blev dette Fag overtaget af en af de nye Lærere, Hr. Halland, men er heller ikke iaar drevet den hele Tid. Man fandt det tjenligst ikke at begynde dermed før ud paa Høsten, da Veiret ikke længere tillod saa megen Bevægelse i det fri; og da Gymnastiklokalets Vægge endnu kun bestaar af enkelt Bordklædning, fandtes det i et Par Maaneder af den strenge Vinter, vi har havt, paa Grund af Kulden for det meste nødvendigt at lade Gymnastikundervisningen bortfalde. Forøvrigt har denne været dreven paa samme Maade som ifjor; Disciplene har været delte i to Afdelinger, og enhver af disse har havt to Timer ugentlig. Lokalet er nu nogenlunde godt forsynet med Apparater. Det er at haabe, at der snart vil blive Midler til at bordklæde det indvendig, saa at det kan blive varmt nok til, at denne saare nyttige Undervisning kan blive dreven ogsaa i den koldeste Tid, hvor den mest tiltrænges.

Istedenfor Prof. Petersen og Hr. Tingelstad ansattes for dette Aar som Lærere Hr. O. Ramstad, som fra April 1884 til Mars 1886 havde været Lærer ved Colleget, men da ved Sygdom afbrødes i sin Virksomhed, og Hr. J. Halland, som i 1884 graduerede fra Colleget og i Juni 1887 bestod theologisk Examen ved Concordia Seminar i St. Louis. Undervisningsarbeidet har været fordelt mellem Lærerne saaledes, at Bestyreren har havt 16, Ramstad 27, Næseth, Monrad og Bothne hver 26, Reque 25 og Halland 24 Timer foruden de 4 Timer Gymnastik. Sanglæreren Sperati og Skrivelæreren Balder har som før havt henholdsvis 5 og 3 Timer ugentlig. Lærernes Arbeide har kun lidet været afbrudt. Jeg var fraværende under hele Fællesmødet i Willmar i Oktbr. og bivaanede 1 Dag vor Prestekonferens i Minneapolis i Novbr.; men ingen af de øvrige Lærere tog Del i disse Møder. Ved Sygdom har Lærernes Arbeide ikke i nogen betydelig Grad været hindret. I et Par Tilfælde har vi for en ganske kort Tid faaet Hjælp af Dhrr. Jens Næss og Haldor Hansen som Vikarer.

Blandt Disciplene har i det hele taget Helbredstilstanden været

god. I den koldeste Vintertid havde vi 4 Tilfælde af Lungebetændelse, af hvilke de tre dog var meget lette. Kort før Paaske fik en af vore Disciple Meslinger, og snart var 12 angrebne, af hvilke dog kun 10 boede paa Colleget. Men hermed standsede Sygdommen, ingen var haardt angreben, og det varede ikke længe, før alle atter kunde deltage i Undervisningen. En maatte dog efter nogen Tids Forløb reise hjem paa Grund af Sygelighed, som rimeligvis var en Eftervirkning af Meslingerne.

Halvaarsexamen, som vi i nogle Aar ikke har brugt, har iaar atter været holdt, og vi har fundet den dertil anvendte Tid meget vel anvendt; den holdtes i de fem Dage fra 24de til og med 28de Jan.

Af de Aftengudstjenester for Skolen, som jeg i de senere Aar paa Synodens Opfordring har holdt, har jeg i dette Aar kun havt Anledning til at holde 5, nemlig den 30te Oktbr. til Reformationsfesten, hvorved Betydningen af Luthers Gjerning for Skolerne vistes, 4de Søndag i Advent om Ungdommens rette Juleglæde, 15de Jan. over 1 Thess. 5, 22.: „Styr det onde under alle Skikkelser", 12te Febr. over Joh. 13, 35.: „Derpaa skulle alle kjende, at I ere mine Disciple, om I have indbyrdes Kjærlighed", og 22de April til Besvarelse af det Spørgsmaal, hvorfor de unge med Lyst og Frimodighed bør berede sig til at tjene Gud i Prædikeembedet. I Slutningen af forrige Skole-Aar overvar jeg sammen med Synodens Formand Dr. Walthers Begravelse i St. Louis den 17de Mai og talte den paafølgende Søndags Aften i Collegesalen om denne Mands og hans Virksomheds Betydning for vor Kirke.

De Renter af Gjerjords Legat, som indkom 15de April 1887, er med sit fulde Beløb $328.59 uddelte til følgende Disciple til Bestridelse af deres Udgifter i dette Skole-Aar: G. T. Lee i Prima, B. Mohn, O. Vereide og Joh. Lunde i Secunda samt A. O. Dolven i Qvarta. De Renter af Martin Pedersens Legat, som indkom 1ste Mai 1888, og som udgjorde $45.00, er givne til O. Otterson i Secunda. Af Understøttelseskassen er i Løbet af Regnskabsaaret uddelt til Disciple ved Colleget $793.16, hvoraf $208.22 af Giverne har været bestemt til de Disciple, som har faaet Pengene, Resten har været uddelt efter Lærerkollegiets Bestemmelse.

Det aarlige Møde af Collegets Trustees holdtes i Collegebygningen den 5te Juli 1887. Bygningerne blev besigtigede, og Udførelsen af de fornødne Reparationer overladt til Præsidenten og Sekretæren. Der blev diskuteret adskillig om at faa anskaffet et Varme-Apparat for Collegebygningen, og det blev overdraget Hr. J. Næset at reise til Milwaukee eller Chicago eller til begge disse Steder for at indhente nærmere Oplysninger om, hvad Slags Varme-Apparat maatte være

tjenligst for os, og hvad et saadant maatte koste. Ligeledes fremlagdes Kontrakt og Opgjør med Decorah Menighed i Anledning af Synodens Overtagelse af Halvdelen af den af begge i Fællesskab opførte Kirke samt Skjøde (deed) paa Synodens Del af Kirken. Endelig fattedes Bestemmelse om Uddelingen af Renterne af Gjerjords Legat.

Nærmere Oplysninger om Skolen og dens Arbeide vil findes i de saavel paa Norsk som paa Engelsk udgivne Kataloger for 1887–88, som faaes frit tilsendte ved Henvendelse til undertegnede.

Dette Skole-Aar skal efter den vedtagne Regel slutte Onsdagen den 20de Juni med en festlig Sammenkomst Kl. 9 Form. Saavel til denne som til den forudgaaende Examen, hvis mundtlige Del begynder den 9de Juni, indbydes venligst alle Skolens Venner.

Decorah, Iowa, 9de Mai 1888. Laur. Larsen.

Et Fingerpeg.

(Af O. Jonassen.)

Guds Kirke eller Menighed har altid sat sig som Opgave at bringe sin Herres Sandhed rundt til alle Folk. Det var jo dens Herre selv, som gav den denne Opgave: at gjøre alle Folk til hans Disciple; og tro mod sin Herre og hans Ord maatte den være, hvis den vilde være en Herrens Menighed. Og jo inderligere i Troen Menigheden var knyttet til sin Herre, desto større Iver sporedes der i at efterkomme denne som enhver anden af Herrens Befalinger. Det er jo Guds alvorlige Vilje, at det, som han har gjort for alle Folk, ogsaa skal blive alle forkyndt. Frelsen for alle i Kristo, det glade Budskab om en forsonet Fader i Himmelen — se, dette skulde raabes ud i al Verden. Og Guds Menighed skulde jo være Bærer og Bringer af det Guds gode Ord, som er mægtigt til at gjøre Sjælene salige. Ja, hvordan havde det vel seet ud, om ikke saa var skeet af de første Menigheder? Hvis de havde levet Livet i sig selv, i stille Affondrethed og Afsluttethed uden at ænse sin Herres og Mesters store Befaling: Gaar ud i al Verden og gjører alle Folk til mine Disciple — gaar ud — forkynder Evangelium for al Skabningen — gaar ud, lærer og døber — døber og lærer, — o hvilket grufuldt Ansvar for hine Menigheder, om de havde forholdt sig ligegyldige eller efterladne ligeoverfor hin Befaling! Og hvilken Ulykke for os, om ikke Ordet var kommet til os! Men ogsaa vi har noget at gjøre, ogsaa os gjælder Befalingen: Gaar ud, gaar ud! Guds-

ordet har vi, ja den rene bibelske Sandhed; men ak, hvor mange lever og dør ikke den foruden, hvor mange lever ikke i Hedenskabets Nat eller i et kristeligt Formvæsen uden Indhold eller i Illusioner grundede paa et Blandingsverk af Sandhed og Vildfarelse!

Helvedes Porte skal ikke faa Overhaand over hans Kirke; saa har vor Herre og Mester sagt, og vi ser det opfyldes for vore Øine. Guds rene og herlige Sandhed er dog hos os, og der prøves paa ogsaa hos os at efterkomme Befalingen fra Vorherre: Gaar ud og gjører alle til mine Disciple. Prester uddannes med dette Opdrag, Indremission og andre Missioner holdes gaaende iblandt os, og Menighederne mindes jo gjennem alt dette sin Herres og Mesters Afskedshilsen til dem og den Opgave, han selv har lagt for dem. Og skulde ikke det være vort Hjertes største Længsel, at Guds Sandhed maatte blive en Magt iblandt os og i al Verden? Skulde ikke vi ville som vor Mester, der vil, at alle skal komme til Sandheds Erkjendelse og blive salige? Det, vi har baade af aandeligt og legemligt godt, har vi af hans Naade, og han vil, at vi skal bruge det i hans Tjeneste og til hans Ære og hans Riges Udbredelse. Og ingen af os burde tabe dette af Øie; thi Regnskabet forestaar enhver af os.

Men der er især e n Mission, som burde ligge os paa Hjerte, og det er Missionen blandt vore arme Brødre og Søstre i Utah. Meget skulde jeg feile, om ikke dernede er en stor Længsel efter de gamle Stier, efter Guds sanddru Ord, rent og uforfalsket. Men selv om der ingen saadan Længsel var, — skulde vi derfor slaa os tiltaals? Ak, Brødre, Vorherre ventede ikke med at komme til os, til dér blev en Længsel og Attraa i os efter ham og hans Forbarmelse; nei, vi har intet at rose os af i saa Maade; vi var uværdige til, at han skulde komme til os, og dog kom han, dog tog han ind til os, dog tog han os og vore Børn paa sine sterke Naades- og trofaste Frelserarme, og vi fik skue ind i en Kjærlighed, som elsker, fordi den ikke kan andet, og vi fik glimte, at han elsker uden Forbehold og uden Persons Anseelse.

Og nu vi, skulde ikke vi gaa i vor Frelsers Fodspor ogsaa i dette Stykke? Men der nede i Mormonterritoriet er jo ikke blot de arme forførte og vildledte, som vi skulde forsøge at føre tilbage til Sandheden; der er ogsaa andre af vore Brødre efter Kjødet, som visselig endnu tilhører vor lutherske Kirke. Mange af disse længes visselig efter Gudsordet; skal vi lade dem vansmegte? Skal vi lade dem blive vore Anklagere paa hin store Dag, naar vor Herre kommer igjen? Ak nei, lad os skynde os; kaldes vi end ikke derned ved Mennesker, saa sender dog Herren os; thi vi har i saa Maade hans bestemte Befaling.

Vore svenske Brødre har jo en Mission dernede i Utah. Deres Udsending lader os vide, ikke blot hvilken Nød der er, men ogsaa hvilken Trang og Længsel og Spørgen. „Flere Arbeidere!“ raaber han. Høsten er stor, men ak, Arbeiderne er saa faa; skal ikke vi staa Side om Side med vore svenske Brødre og drage Sjæle til Guds Rige dernede? Og endnu et maa vi tænke paa, og det er: Vi kan ikke og bør ikke slaa os tiltaals med, at vore svenske Brødre arbeider dernede. Vi ved jo, at vort Sprog og vor Gudstjeneste er mere kjendt og forstaaelig for vore egne Landsmænd, og derfor bør vi gjøre vort til, at en Mission ogsaa af os kan begyndes og drives blandt vore Landsmænd dernede. „Ak ja, men vi har dog saa meget at ofre til“, kan der vel svares; men lad os huske paa, at Gud har givet os dyre Pund at aagre med, og Sagen er hans. Lad os huske paa de hjemvendte Israeliters Klage midt i deres Glædesang ved deres Befrielse fra Babels Fængsel: „Herre, hjemfør vore Fanger!“ Ogsaa vi maa klage saadan; thi saa mange slaar sig til Ro i Verden snart paa en, snart paa en anden Maade, og Gudsfolkets Jubel er for dem noget uforstaaeligt ligesom og dets Klage.

Men, Brødre, Herren er bleven for os en Helligdom her i Landet, hvorhen vi er komne (Ezek. 11, 16.); han har forsamlet os om sit rene Ord, og vore Børn tager han paa sin Naades Arme i Daabens Sakrament, og i vor Kamp, Nød og Strid rækker han os i Nadveren sine dyre Panter paa, at hans Faderhjerte er aabent for os, gjennem det Legeme og Blod, som der gives os. O hvor vi skulde bede: „Hjemfør, Herre, vore Fanger!“ hjemfør dem til din sande synlige Kirke, ind i din Naades Arme! Og, Søstre, har ikke I tænkt eder, hvor gruelig den Fornedrelse maa være, som mange af eders eget Kjøn sidder i dernede i Mormonernes Babel? O hvor de er narrede bort fra sin Gud og sin Barnetro, bort fra alt, hvad der er rent, godt og stort! O, kunde I se Taarerne, som rinder, og Hjerterne, som krymper sig, — I vilde være med at række ud til dem Lyset og Ledestjernen: Herrens usvigelige Ord. Tænk over det, Brødre og Søstre, og lad Tanken komme ud i Tale, og Talen i kraftig Handling, og lad det blive virkeliggjort iblandt os, at vor Frelsers store Befaling til os holdes høit i Ære. Jeg faar slutte med dette „Fingerpeg“, saa usikkert og skjælvende det har været; det er dog blevet gjort med Øie paa, hvad Herren har befalet.

Et Livsbillede fra Nutiden.

„Luthersk Ugeskrift" for 7de April indeholder følgende skjønne Skildring af en nylig afdød svensk Biskops Liv:

Biskop Lar's Landgren i Hernøsand afgik ved Døden Langfredag den 30te Mars. Han var født den 14de Mai 1814 i Vestmanland af tarvelige Bondefolk. Hans Moder skal have været en særdeles rigt begavet Kvinde, og paa hende slegtede Sønnen. Til Trods for de trange Kaar, hvori han voksle op, blev han dog Student i en Alder af 17 Aar, men synderlig længere formaaede ikke hans Forældre at understøtte ham. Han maatte derfor strals ud paa Landsbygden som Huslærer. Dog kunde han allerede i en Alder af 22 Aar underkaste sig sin Kandidatexamen og blev Aaret efter promoveret til Magister. Han vedblev dog altid at bevare et sterkt folkeligt Præg. Ved sin Promotion udtalte han saaledes: „Nu har jeg faaet lidt Bogvet, nu agter jeg mig ud i Livet for at lære lidt Folkevet." Efter at have virket i 12 Aar som Lærer ved Latinskolen i Hudiksvall fik han i en Alder af 34 Aar Pastoratet i Delsbo i Nordre Helsinglands Provsti, hvor han Aaret efter blev Provst. Delsbo var dengang berygtet for de vilde Seder, som der raadede, navnlig var der et Par sterke Tyvebander, som terroriserede hele Egnen; desuden gik der isvang mange stygge Uskikke, især ved Brylluperne. For at modarbeide alt dette Uvæsen tog Landgren sig med stor Iver af Folkeskolen. Selv opsøgte han duelige Læreremner og uddannede dem, førend der endnu paa hine Kanter fandtes Anstalter til Uddannelse af Lærere for den lavere Almueskole. Naar han paa sine Visitatsreiser i Provstiet traf en særdeles duelig Lærer, drog han ham ofte til Delsbo ved af egne Midler at forhøie hans Løn, ligesom han understøttede mange til at gjennemgaa et Lærerseminarium. Hans Offervillighed for Skolen var ubegrænset. Da Menigheden ikke var villig til i en meget berygtet Trakt af Sognet at bygge et Skolehus saa rummeligt, at der kunde holdes opbyggelige Møder der, erklærede han: „Skolehus skal der blive; jeg bygger det vel selv." Og han gjorde saa. Af Forbitrelse over hans Virksomhed for at fremme Undervisningen og udbrede Guds Ord feirede Bygdens Udskud Indvielsen af det nye Skolehus ved at tænde Ild paa en stor Ladebygning i en anden Del af Sognet. Medens man stod og saa paa Luerne, og de øvrige Tilskuere gav sin Harme Luft, udtalte Landgren ganske rolig: „Jeg bygger vel et Skolehus ogsaa i den Trakt." Og han gjorde ogsaa dette. Endogsaa hans Liv blev oftere efterstræbt af Bygdens Berserker; men deres Anslag blev, ofte paa en merkelig Maade, stedse tilintetgjort, og hans freidige Mod og urokkelige Tillid

til Forsynets Varetægt magtstjal efterhaanden hans Efterstræbere. I de 32 Aar, han var Prest i Delsbo, opførte han blandt andet 13 nye Skolehuse. Paa samme Tid havde han paa en meget virksom Maade taget sig af Sognets materielle Anliggender, faaet anlagt nye Veie, udtørret Søer og i det hele virket til at gjøre Delsbo til et af de mest formuende Sogn i Nord-Sverige. Efterhaanden blev han ogsaa mere og mere forstaaet og paaskjønnet af sine Sognebørn, og da han den 14de Mai 1876 tog Afsked med dem for at tiltræde Hernøsands Bispestol, udtalte en af dem paa Menighedens Vegne: „Det var Guds Vilje, at de skulde tage ham fra Prestegaarden, men ud af vore Hjerter skal man aldrig tage ham."

Midt under denne sin Virksomhed havde han udarbeidet flere theologiske og praktisk-kirkelige Afhandlinger, deriblandt flere Artikler om Sektvæsenet og „Grunddrag" om Daaben, Retfærdiggjørelsen, Gud og Kirken samt flere Missionsafhandlinger (han var nemlig en meget ivrig Missionsven). Ligeledes har han stiftet et Folkeskole-Bibliothek for Provstiet og ydet „et halvt Tusend" til Bibliothek for Provstiets Prester. Endelig var han Ordfører i Helsinglands Selskab for Fortidsminders Fredning og virkede baade ved det skrevne og ved det talte Ord for at vække Interesse for denne Sag. Han bevirkede ogsaa, at Enångers merkelige gamle Kirke blev skjænket til Selskabet og indrettet til et Provinsmuseum for Opbevaring af alle Slags gammeldags Kirke-Inventar.

I en Alder af 66 Aar blev han i 1876 kaldet til Biskop i Hernøsand. Men til Trods for sin høie Alder gav han sig med ungdommelig Iver ifærd med at lære Lappernes og Kvænernes Sprog for at kunne umiddelbart sætte sig i Forbindelse ogsaa med den ikke-svenske Del af den norrlandske Befolkning. Som Biskop var han utrættelig virksom og gjennemreiste hele det 2000 Kvadratmil store Stift. Ofte kunde han reise omkring 300 Mil om Aaret, tildels paa ubanede Veie. Ogsaa her var Folkeskolen den fornemste Gjenstand for hans Omhu. Men ogsaa sit Presteskab tog han sig faderlig af; selv underviste han endog Kandidater til Presteembedet. Vel begyndte hans Kjæmpekræfter at svigte under dette Arbeide, men han holdt ud paa sin Post i det længste. Det passer paa ham selv, hvad han engang udtalte til Erkebiskop Reuterdahl, da denne talte om at tage sin Afsked. „Der findes Fjeldlier", sagde han, „i hvilke der er Staal lige frem i Bakkekanten, og saadanne skal man aldrig kaste bort."

Biskop Landgren havde en usedvanlig kjæmpemæssig Skikkelse, der dog i de senere Aar var temmelig bøiet. Som Student var han, maaske som Følge af Overanstrengelse, meget sygelig. Der fortaltes om ham, at han dengang hele Uger igjennem havde fastet for at

overvinde Krampetilfælde, som havde trodset Lægernes Behandling. Hans Væsen var djervt; men man merkede snart, at der bankede et varmt Hjerte bag det temmelig barske Ydre. Om han end ikke var blandt de Mænd, der har grebet ind i den almindelige kirkelige Udvikling inden sit Folk, saa var han en Mand, der i høiere Grad end de fleste gjorde Fyldest for sig inden den Virkekreds, som var ham særlig betroet.

Til Brødre og Søstre i Herren.

Kjære Brødre og Søstre, der ligesom jeg har lidt og lider under denne Strid i vor Kirke, lad os ikke forsage! Herren forlader ikke dem, som bliver ved hans Ord; og vi vil bygge paa Herren og hans Forjættelse og ikke paa os selv og vort Forhold, som om det skulde gjøre det. Gud bedre os, om Herren skulde dømme os efter vore Gjerninger! Men vi tror, at han, som har begyndt, ogsaa vil fuldføre vor Salighed. Men lad os i Tillid til Jesum Kristum forarbeide vor Saliggjørelse med Frygt og Bæven. Kjære, lad os gjøre det med Hjerte og Mund! Det har været tungt for mig her, som før i saa mange Aar har staaet i Synodens Menighed og havt Prædiken og Altergang; men for Samvittighedens Skyld kan jeg her ikke være med. Vi, som er udenfor, har nu havt den Glæde nogle Gange, at Presterne Harstad og Solstad har prædiket for os. Kan vi ikke komme i Kirken, saa har jo vor Frelser ogsaa prædiket baade paa Bjerg og paa Skib og paa Strand. Maatte vi bare blive ved hans Ord og have det ret i Hjerte, saa vi kan beholde ham! Han kan snart vende Tingen om, og det begynder ogsaa her at lysne. Undskyld en gammel Enke, som har prøvet noget i Verden og fundet, at det eneste faste at holde sig til er Jesus Kristus alene. Gud holde os ved ham!

Crookston i April 1888. Eders ringe Søster

E. B.

Presteordination.

Den 4de Søndag efter Paaske havde Spring Prairie Menighed atter den Glæde at se en ung Mand blive indviet til det hellige Prædikeembede, nemlig Daniel Kvaase, kaldet til midlertidig Prest for den første norske evang.-luth. Menighed i Chicago.

Den hellige Handling indledes af Prof. H. G. Stub med Oplæsning af Ordinandens Levnetsløb og Kol. 4, 3. 4.: „Beder tillige ogsaa for os, at Gud maa oplade os Ordets Dør til at forkynde Kristi Hemmelighed, for hvis Skyld jeg ogsaa er bunden, forat jeg kan aabenbare det saaledes, som mig bør at tale." I Henhold til disse Apostelens Ord lagde han Menigheden og alle tilstedeværende kristne en indtrængende Formaning paa Hjerte til at

bære Ordinanden frem i Forbøn til Herren. Prædikeembedet er vel en herlig Gjerning, men ogsaa vanskelig og ansvarsfuld; det naturlige Menneskes Hjertedør er ikke let at faa aabnet for Livets Ord, og det, som en Herrens Tjener skal forkynde, kalder Paulus Kristi Hemmelighed. Følte nu den store Apostel Trang til Menighedernes Forbøn for sit Virke, saa var det jo rimeligt, at vi maatte føle denne Trang endnu mere, og Ordinanden havde følt den, derfor havde han selv bedet om medkristnes Bistand i Bøn for ham og den Gjerning, han nu skulde begynde.

Synodens Formand, Past. H. A. Preus, forrettede efter Fuldmagt fra Distriktsformanden Ordinationen. Til Tekst for sin Tale tog han 2 Kor. 5, 20.: „Vi ere derfor Sendebud i Kristi Sted, ligesom Gud formaner formedelst os; vi bede i Kristi Sted: Lader eder forlige med Gud.“ Paa Grundlag af disse Ord lagde han Ordinanden paa Hjerte, hvad der kunde opmuntre og styrke ham til at vise den rette Troskab i Embedet. To Stykker fremholder Apostelen i den oplæste Tekst som kraftige Bevæggrunde til at bevise denne Troskab, nemlig: 1) At en Kristi Tjener er den høiestes Sendebud; 2) at han har at bringe det herligste og vigtigste Budskab.

Bevidstheden om, at en Sjælesørger er Kristi Tjener, den høieste Herres Sendebud, skulde være ham en kraftig Spore til at vogte sig for enhver endog den mindste Afvigelse fra den Ordre, han havde modtaget, men derimod til i alt at gjøre sin Herres Vilje; den skulde tjene ham til i sand Ydmyghed at se sin Ringhed og Uværdighed; thi hvad skulde mere kunne nedslaa alle hovmodige Tanker og bevare ham i Ydmyghed end Bevidstheden om, at han skal træde frem i hans Sted, som er Herlighedens Herre, den hellige i Israel? Men hvad skulde ogsaa mere bevæge ham til at forsøge altid at være værdig den Herre, som har sendt ham, værdig det høie Kald, som er ham givet? Denne Bevidsthed skulde ogsaa baade drive ham til at søge den Dygtighed, som er af Gud, og give ham Frimodighed i Gjerningen, lære ham at trøste sig til sin store Herres Hjælp og Bistand. En Herrens Tjener fristes ofte til Forsagthed og Modløshed, naar han ser paa Gjerningens Storhed og Ansvar og paa egen Svaghed og Udygtighed i mange Maader; men hvad skulde da mere forlene ham Frimodighed til uforfærdet at fremholde Vidnesbyrdet — selv om han maatte komme til at staa alene med det ligeoverfor Verdens vise eller den store Hob — og til taalmodig at lide for Vidnesbyrdets Skyld end Tanken paa, at han gaar den Herres Jesu Ærende, som har sagt: „Hvo som foragter eder, foragter mig“? han, som ogsaa har forjættet: „Jeg vil være med eder alle Dage indtil Verdens Ende“, og: „Jeg vil give eder Mund og Visdom, hvilke alle eders Modstandere ikke skulle kunne modsige og ei modstaa“?

Men ikke blot det, at en Kristi Tjener er den høiestes Sendebud, skal opmuntre og styrke ham i Troskab, men ogsaa Vigtigheden og Herligheden af det Budskab, han bringer. Hvilket Budskab kan vel være herligere, liftigere og saligere for en arm Synder, som har erfaret Syndens Nød og Jammer, end Budskabet om, at Gud nu ikke længere er vred, men er forligt med

Verden ved Kristi Blod og derfor ogsaa med ham? Som Mose Tjenere skal vi vel slaa med Lovens Stav, hvor der er Tale om at bringe Synderen til Erkjendelse af sin Synd, til Anger og Forfærdelse; men som Kristi Tjenere skal vi ikke komme med Bud og Befalinger om, at nu skal Synderen gjøre sit, ligesom Gud har gjort sit. Nei, vi skal — ligesom Kristus selv vilde gjøre, om han personlig fremtraadte iblandt Syndere — afmale for dem hans Lidelsesvei ligefra Krybben til Golgatha Kors, hvorledes han af ubegribelig Kjærlighed har baaret deres Synd og sonet for den, — og saa bede dem, at de nu for sin egen Freds og Saligheds Skyld vil modtage den Naade, som rækkes dem, og lade sig forlige med Gud.

Hvilket skjønt, hvilket herligt Hverv! Hvilken Ære at være Bærer af et saadant Budskab! Og hvilken Glæde, naar den sønderknuste Synder annammer Forligelsens Ord, bliver omvendt og saaledes forligt med Gud! Hvor skulde dog Bevidstheden om dette Budskabs Herlighed kraftig opfordre Herrens Tjener til at forkynde Budskabet med Troskab! Og Lønnen af Naade skal heller ikke udeblive for den tro Tjener. Maa han end saa med Graad, han skal engang komme hjem med Frydesang, bærende sine Neg. „O tænk, naar Herrens Vidnehær, Hans Tjenere paa Jord, De Millioner møde der, Som hørte deres Ord!" Tanken paa dette salige Møde skulde være til Trøst i de tunge Timer ogsaa for ham, hvem idag bliver overdragen en Sjælesørgers Gjerning i Guds Menighed.

Altergangen forrettedes af Prof. Ylvisaker. Foruden de allerede nævnte Prester deltog ogsaa Pastorerne C. K. Preus og A. Bredesen i den hellige Handling.

Ordinandens af ham selv forfattede Levnetsløb lød saaledes:

„Daniel Kvaase er født den 15de Mars 1862 i Høivaag Prestegjeld, Norge, af Forældrene Govert Kvaase og Karen Andrea Danielsdatter. Efter Undervisning i Hjemmet og paa Skolen blev han i 1876 konfirmeret af Past. Aagaard. Hans Lyst stod til at udvide sine Kundskaber; men da han ikke havde Anledning til at komme ind paa nogen Skole, gjorde han straks efter sin Konfirmation et Par Smaareiser tilsøs. Høsten 1879 indmeldtes han imidlertid som Elev paa Maribogadens Latin- og Realskole i Kristiania. Sommeren 1880 absolverede han Middelskoleexamen paa Reallinjen; men af Mangel paa Midler kunde han ikke fortsætte Studierne. Da han nu fik høre om de kirkelige Forhold i Amerika, reiste han derfor hid, ledsaget af Anbefaling fra sin gamle kjære Sjælesørger, Past. Christensen, til Past. H. A. Preus. I September 1881 kom han til Spring Prairie, der blev ham et andet Hjem, og hvor han i Past. Preus fandt en faderlig Velgjører. Ved Nyaarstid 1882 optoges han som Elev ved Luther-College, Decorah, Iowa, hvorfra han efter 3½ Aars Forløb dimitteredes Sommeren 1885. Høsten samme Aar blev han indskreven som Student ved Synodens Læreanstalt, Luther-Seminarium, Madison, Wis., hvor han har studeret i 3 Aar. I den fra 23de til 26de April afholdte Examen er han befunden dygtig til at overtage det hellige Prædikeembede.

„Naar han paa sin Ordinationsdag skuer tilbage paa sit Livs Førelser, føler han Trang til først og fremst at takke den kjære Gud for al Velsignelse. Dernæst frembærer han Tak til sine kjære Forældre, til Pastorerne H. A. Preus og C. K. Preus, sine Lærere, denne og andre Menigheder for al Kjærlighed og Omsorg. Herren lønne dem alle baade her og hisset!

„Han har modtaget Kald til midlertidig at betjene den første norske evang.=luth. Menighed i Chicago, Illinois. I Følelsen af egen Uværdighed fremstiller han sig til Ordination med Bøn til Gud om Bistand til at udføre den ansvarsfulde Gjerning. Han beder om denne Menigheds og medkristnes Forbøn."

Herren ledsage ogsaa denne sin Tjener med rig Velsignelse, sit Navn til Ære og mange Syndere til evig Frelse! Y.

Missionsefterretninger.

Amerika. Over Synodalkonferensens Negermission har Missionskomiteens Formand, Past. Sapper, netop i „Die Missionstaube" for Mai givet en Oversigt. Af denne og en anden Beretning i samme Nr. vil vi til det, som vi nylig i Nr. 16 og 18 har fortalt om denne Mission, her tilføie følgende:

„Paa samtlige Stationer", siger Komiteformanden, „viser de statistiske Tabeller en Tilvekst, og et Fremskridt i Kristendom lader sig ikke miskjende. Endnu betydelig mere kunde udrettes, hvis de fornødne Midler og Kræfter stod til vor Raadighed. Blev der f. Eks. paa enhver af de tre ældre Stationer i New Orleans aabnet en anden Skoleklasse, saa vilde denne straks være fyldt, da Børn bestandig maa afvises paa Grund af Mangel paa Plads. Vore tre Stationer i New Orleans talte i Mars Maaned 229 Sjæle, hvoriblandt rigtignok kun 13 stemmeberettigede, men 122 kommunicerende Medlemmer.... Vore tre Søndagsskoler i New Orleans talte 343, de tre Ugeskoler 279 Disciple. Til Konfirmation forberedtes i Mars 21, og desuden fik 19 voksne Undervisning." I Aarets tre første Maaneder havde disse smaa Menigheder ved Kollekter samlet iblandt sig over 120 Doll. som Bidrag til kirkelige Udgifter.

Paa den nye, fjerde Station i New Orleans, til hvis Oprettelse Missourisynoden ifjor bevilgede 4000 Doll., er en vakker Byggetomt kjøbt for 1600 Doll., og en Bygning opført, som skal bruges baade til Kirke og Skole. Den blev høitidelig indviet Søndagen den 15de April. Den giver Rum for 100 Børn og 175 voksne. Den bekjendte Klokkefabrikant H. Stuckstede i St. Louis har til dette nye Gudshus skjænket en Klokke paa 200 Pund.

Paa St. Pauls Station opføres en ny Kirke for 2000 Doll., og den gamle Bygning skal da bruges til Skolelokale. For at faa den fornødne Plads har man for 250 Doll. maattet kjøbe et lidet Stykke Grund ved Siden af den gamle Tomt, saa at det hele Grundstykke her nu udgjør 80×127 Fod.

I Little Rock tæller Menigheden 51 Sjæle, deriblandt 5 stemmeberettigede og 20 kommunicerende Medlemmer. Søndagsskolen havde i Mars 60, Ugeskolen 94 Disciple. Til Konfirmation forberedtes desuden 8, og 5 voksne underviistes.

I Meherrin i Virginia var der, som vore Læsere vil erindre, for nogle Aar siden en Station; men den blev paa Synodalkonferensens Beslutning nedlagt. Men omendskjønt der derfor i 1½ Aar ingen Missionær var, holdt den lille Hob af lutherske negerkristne sig ved Læsegudstjenester fast sammen og bad atter og atter Missionskomiteen om at sende dem en Missionær. Foruden den lille Menighed paa 29 Sjæle, hvoraf 9 kommunicerende, havde allerede før Stationens Nedlæggelse endnu nogle Personer meldt sig til Undervisning for at blive optagne i Menigheden. Missionskomiteen har faaet en Prest i Richmond til nogle Gange at besøge den lille Menighed, og han har bestemt raadet til atter at sende en Missionær derhen, især da der nu er mere Udsigt end tidligere til, at Menigheden vil vokse. Missionskomiteen sendte da en Student fra Springfield derhen. Efter to Maaneders Ophold har han afgivet en ret opmuntrende Beretning. Vistnok har Menigheden endnu ikke vokset; tvertimod er et af dens Medlemmer afgaaet ved Døden; men Gudstjenesterne besøges gjennemsnitlig af 54 Personer, Søndagsskolen talte 45, og Ugeskolen 34 Disciple; desuden fik allerede 13 voksne særskilt Undervisning.

I Springfield, Ill., besøgtes Gudstjenesterne gjennemsnitlig af 22 voksne, men undertiden ogsaa af det tredobbelte Antal. Der var døbt 22, Søndagsskolen havde 80, Ugeskolen 31 Disciple; særskilt Undervisning nød ved Udgangen af Mars 15. En Byggetomt er kjøbt for 900 Doll.

Paa samtlige Stationer talte denne Negermission i det første Kvartal af indeværende Aar 320 Sjæle, hvoraf 156 kommunicerende Medlemmer. Dens Gudstjenester besøgtes gjennemsnitlig af 297 Personer, medens det talrigste Besøg kunde sættes til 500. Søndagsskolerne tæller 528, Ugeskolerne 438 Disciple. Særskilt Undervisning fik 81 Personer.

Hvad Missionen nu ønsker og tiltrænger, opgives at være følgende:

1. Til den nye St. Pauls-Kirke i New Orleans skulde saa snart som mulig tilveiebringes 2000 Doll.

2. Tre nye Missionærer skulde i dette Aar ansættes: en ved den nye Station i New Orleans, en i Meherrin og en i Springfield, hvor man ikke længere kan lægge paa Prof. Wyneken det Arbeide, som han hidtil har udført i Missionens Tjeneste.

3. En Bygning skulde opføres i Springfield, hvortil mindst 1500 Doll. vilde behøves.

4. Endelig nævnes som sidste Ønske og Behov, at „Die Missionstaube" maatte faa en større Udbredelse. Bladet har nu „kun" 12000 Abonnenter, men antages let at kunne faa dobbelt saa mange. I 1887 afgav dette lille Blad, som kun koster 25 Cts., over 500 Doll. som Overskud til Missionskassen, medens „Lutheran Pioneer" afgav 105 Doll. til samme Kasse.

Vi ser, at her er endnu ikke medregnet, hvad der vel med Grund kunde

opføres som et femte Behov, Ansættelse af tre nye Skolelærere ved de tre ældre Stationer i New Orleans, forat Skolerne ved enhver af disse kunde faa en Klasse til. Visselig, her er Arbeide nok for denne Mission, og Gud har øiensynlig aabnet den en Dør. Maatte da ogsaa Hjerterne blive opladte til at arbeide for den i Tro og Kjærlighed!

Kirkekronike.

Amerika. „Det aarlige Møde af antimissouriske Prester og Repræsentanter fra antimissouriske Menigheder" skal ifølge Bekjendtgjørelse fra Prof. Mohn i „Norden" for forrige Uge afholdes fra 21de til 28de Juni i Baldwin, Wis., hvor Past. N. Arvesen har stiftet en Modmenighed mod Past. Krog.

— I „Kirkeblabet, Organ for det danske evangelisk-lutherske Kirkesamfund i Amerika", for 1ste Mai meddeler Past. A. M. Andersen, at Samfundets Skole i Blair, Nebr., i det forløbne, nu afsluttede Skole-Aar har havt 14 Disciple. Han henstiller til Samfundet, om der ikke kunde holdes Pigeskole i Bygningen i de mindst fem Maaneder af Aaret, hvori den staar tom og ledig.

Norge. Lov om Formuesforholdet mellem Egtefæller har i forrige Maaned i flere Dage været behandlet i Odelstinget. Af det Parti, som i de senere Aar har havt Magten i Norge, er der i længere Tid krævet vaa, at det gamle Sameieforhold mellem Egtefolk skulde ophæves, og Særeie indføres. Men da der blev indhentet Erklæringer fra Landets Formandskaber, udtalte de allerfleste af disse, 508 af 525, sig for Bibehold af det bestaaende Sameieforhold. Den Indstilling til ny Lov, som nu forelaa, gjorde da ogsaa Fordring paa at være bygget paa det bestaaende og derved at have rettet sig efter det gjennem Formandskaberne saagodtsom enstemmig udtalte Ønske, men foreslog dog den vigtige Forandring, at Arv og Gaver, som tilfalder en af Egtefællerne efter indgaaet Egteskab, skal være dennes særskilte Eiendom. Der blev under Debatten gjort opmerksom paa, at denne Bestemmelse vilde ramme ni Tiendedele af al Arv og saaledes være et ganske betydeligt Skridt i Retning mod Særeie. Ved Afstemningen den 19de April blev da ogsaa dette Forslag forkastet med 50 mod 32 Stemmer, og Komiteens Minoritets Indstilling antagen, der lød saaledes: „Arvlader kan ved Testament bestemme, at de hans Livsarving tilfaldne Midler skal blive dennes Særeie."

— Past. Gjerløw ankom ifølge „Norsk Missionstidende" den 4de April fra England til Stavanger efter lykkelig at have tilendebragt Reisen til Zululand.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. H. J. Strand (gjennem G. O. Rustad) $10.35 (Round Prairie Mgh. $5.55, Northwood Mgh. $4.80; sml. Liste i Hr. Rustads Kvittering i Kirketid. Nr. 19 S. 303).

Decorah, Iowa, den 10de Mai 1888. Chr. Næseth.

Til Lærerlønskassen: Ved Pastor T. K. Thorvildsen Konf.offer i Janesville Mgh., Wis., $17.70; ved Gustav Andersen (gjennem Prof. L. Larsen) fra Forest City Mgh., Ia., $6.75; ved O. T. Hamre fra Hartvig Engebretsen, Decorah, $5; ved Past. P. H. Dahl fra Vangen Menighed, Dak., indf. ved A. Simonson $21.75 (A. Simonson, T. Nilson, J. Berget og L. Hanson hver $2, N. Hanson $0.50, E. Larsen $1, Chr. Olson $0.25, Peter Royem $1, Mark Dahlsven $0.25, Math Bagstad $0.25, Alex. Bagstad $0.50, Ringsaker Kvindeforening $10); tilsammen $51.20.

Til Synodekassen: Ved Pastor P. H. Dahl fra Ringsaker Kvdf. og Vangen Mgh., Dak., $10, en ubenævnt $0.25; tilf. $10.25.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Fra Past. O. E. Solseth $10; ved Past. O. A. Norman $70; ved G. Sætrang fra Østre Painted Creek Mgh. $127.10 (indf. ved S. O. Narum $80, nemlig af S. E. Hesla $10, Mrs. Hesla $10, Peter, Oscar, Miss Rosine, Miss Berthe og Albert Hesla hver $4, S. O. Narum $10, Mrs. Narum $10. Olaus, Peter, Miss Berthe, Miss Rosine og Edvin Narum hver $3, Otto, Wilhelm, Miss Clara og Miss Sophie Narum hver $1.25, indf. ved Thomas Anderson $47.10, nemlig af ham selv $5, Mrs. Th. Anderson $3, Miss Caroline Anderson $1.50, Miss Nora Anderson $0.50, K. T. Anderson $7, Mrs. Anderson $2, Miss Amy Anderson $1, A. T. Anderson $5, Mrs. Anderson $2, Oluf Theodor Anderson $1, Miss Ambjør Helene Anderson $0.50, Lars Iverson $3, Mrs. Iverson $2, Mrs. Ida Espeland $1, Miss Julia M. Espeland $0.50, Thrond Jacobson $2.50, Martin Jacobson $1.50, Miss Anette og Miss Caroline Jacobson hver $0.50, G. Sætrang $2, Mrs. Sætrang $2, Miss Emma og Ingemann Sætrang hver $0.50, Ole Busnes $1, Mrs. Busnes $0.25, Miss Julia, Miss Elise og E. M. Busnes hver $0.25, Miss Alice Busnes $0.10); tilf. $207.10.

Rettelser. I Nr. 16 og 18 er kvitteret for Bidrag til Lærerløn fra Fountain indsamlede ved Lars Isaksen og D. J. Danielsen. Fountain var kun det P. O., hvorfra Pengene sendtes; men de var indsamlede i Past. Krohns Menighed. I Nr. 19 under Luther-College's Gymnastiklokale staar: „O. Helland $4", skulde være: „A. Halland $4".

Decorah, Iowa, den 10de Mai 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Madison, Iowa, af Mrs. Anna S. Lee $2 og Miss Ingeborg S. Lee $1. Laur. Larsen.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 25. Mai 1888. { Nr. 21.

En farlig Fristelse især for Bymenigheder.

Hr. Redaktør!

Idet jeg nylig læste i nogle gamle Nummere af Kirketidenden, traf jeg i Nr. 13 for 1875 dette Stykke: „En farlig Fristelse især for Bymenigheder", af Prof. H. G. Stub, dengang Prest i Minneapolis. Med stor Interesse læste jeg det over og over igjen og syntes atter, som da jeg første Gang læste det, da det kom ud, at det baade var saa sandt og godt og tillige saa træffende, ikke blot for den Tid, da det blev skrevet, men tillige, ja endnu mere nu for vor Tid. Jeg vil derfor bede Dem atter at optage det hele Stykke i Kirketidenden og sender derfor en Afskrift af det. Jeg tror, det netop nu vilde være meget gavnligt for os alle, baade Prester og Menigheder, i deres Arbeide for Guds Rige atter at se, læse og vel overveie det.

Ærbødigst X.

En farlig Fristelse især for Bymenigheder.

(Af H. G. S.)

En Fristelse, der især i Byerne ligger saa nær, er den at ville skaffe Penge til kirkelige Øiemed ved Fairs, Suppers, Lotteri o. s. v. Det tager ofte saa lang Tid, førend selv Folk, om hvem man dog maa tro, at de mener det alvorlig med sin Kristendom, kan indse, at det er en kristen Menighed uværdigt ved saadanne Midler at samle Penge til Kirke eller Skole. Snart er det den ene, snart den anden, der finder paa at ville give en „supper" eller udlodde en eller anden Gjenstand til Indtægt for Kirken, og saadanne vistnok ofte meget velmente, men lidet overlagte Tilbud finder desværre saa let Gehør hos saa mange. Bliver der nu vidnet og alvorlig protesteret mod dette Uvæsen — og der maa jo vidnes og protesteres derimod —, saa kan det vel hænde, at der i mangen Menighed kan opstaa megen Uro

og Misfornøielse; men det faar da staa i Herrens Haand. Frugterne af en saadan Protest vil ikke udeblive; Øinene vil lidt efter lidt aabnes ialfald hos en Del.

Hvad der i denne Sag blender saa mange, er det gode Øiemed. De fleste vil indrømme, at f. Eks. Lotteri er Synd, naar man gjør Brug af det for egen Vindings Skyld; men naar man bruger Lotteri i Kirkens Tjeneste, saa skal, mener man, hvad der i sig selv er syndigt, retfærdiggjøres og helliges ved den fromme Hensigt. Det er sørgeligt, at Lutheranere kan hylde den jesuitiske Grundsætning: „Hensigten helliger Midlet"; men det er ikke desto mindre Tilfældet med mange, ialfald i dette Stykke.

Det er imidlertid ikke nærmest min Hensigt at bevise enten Lotteriets eller den jesuitiske Grundsætnings Syndighed, da der nylig i Nr. 9 af vor Kirketidende har staaet en grundig Artikel om den Sag, en Artikel, som jeg vil bede alle, der er uklare i dette Stykke, læse nøiagtig igjennem og tage alvorlig til Hjerte; men jeg vilde kun gjøre opmerksom paa, hvorfor det er saa fristende at gribe til Fairs, Suppers, Lotteri o. s. v., naar man trænger til Penge i kirkeljge Øiemed.

1. Det er saa fristende for vort magelige Kjød, fordi det i Almindelighed er den hurtigste og mest letvindte Maade at faa Penge ind paa. Det koster ofte saa meget Arbeide og skaffer en ofte saa mange Ubehageligheder at maatte gaa omkring fra Hus til Hus Gang efter Gang for at faa nogle faa Dalere; ja ofte faar man ikke en eneste Cent, men desto mere af andet, som er til liden Trøst for dem, som paa Menighedens Vegne skal samle Penge, og til liden Nytte for Kirken. Hvor fristende da at slippe for alt dette Stræv og paa en eneste Aften tage ind en 100 til 200 Daler! Men er det ret at sy Puder under Armene paa vort magelige Kjød? Kan den, som vil være en kristen, undslaa sig for at gaa den ene rette Vei, fordi den er saa besværlig, ubehagelig og lidet indbringende, og vælge en for Kjødet mere letvindt og magelig Vei, der ikke er ret?

2. Det er saa fristende, fordi en Menighed slipper saa let fra alle Udgifter, naar den, ialfald for en stor Del, lader andre betale for sig, hvilket man jo vitterlig opnaar ved Suppers, Lotteri o. s. v. Men er vi nu ikke alle af Naturen saa tilbøielige til at hænge vort Hjerte ved disse jordiske Ting? Er det da ret at opelske Gjerrighed i en Menighed? Er det ikke megetmere en Velsignelse, at en Menighed uafladelig faar Anledning til at gjøre sin Pligt, at give ikke blot af sin Overflod, men ogsaa af sin Nødtørft, saa det svier i Kjødet?

3. Det er fremdeles saa fristende, naar en Menighed er i trange Kaar eller i øieblikkelig Pengeknibe. Da maa det dog være tilladt

eller undskyldeligt, mener mange. Dette er det samme Argument, som almindelig de, der holder offentlige Drikkehuse, anfører. De har ikke havt andet at gribe til, siger de. Med andre Ord: de har maattet synde for at kunne leve. Og dog siger Sirak ganske i Overensstemmelse med Guds Ord: „Han befol ingen at være ugudelig og haver ingen givet Forlov at synde“ (Sir. 15, 20.). Men har da en Menighed større Ret til at gribe til ulovlige Midler for at kunne bestaa end det enkelte Menneske? Vilde ikke en saadan Handlemaade røbe den største Mistillid til ham, som kan hjælpe af al Nød?

4. Det er endelig saa fristende, fordi saa mange gjør det. Blandt de amerikanske Kirkesamfund er det Skik og Brug. Ja selv saakaldte Lutheranere, der fortrinsvis brammer af sit kristelige Liv, tager ikke i mindste Maade i Betænkning i denne Henseende at skikke sig lige med denne Verden. Saaledes gav Konferensens Menighed i Minneapolis før Jul en „Oyster Supper“ paa Augsburg Seminarium til Indtægt for Kirken. 2den Juledag blev ligeledes paa Augsburg nationale theologiske Seminar aabnet en Basar, hvortil Amerikanere vist havde leveret en betydelig Del af Bidragene. I Forbindelse med Basaren stod et Lotteri, og theologiske Professorer angav Tonen ved selv at tage Nummere. I en liden Beretning om Basaren rostes ogsaa Sælgerskernes store Færdighed i at plukke alle, som var saa uheldige at komme indenfor det theologiske Udstillingslokales Døre. Udbyttet af Basaren og Lotteriet opgaves at være 650 Doll. Hvad skal man sige om saadant? Kan en saadan Maade at samle Penge paa være en Menighed værdig, der gjør Fordring paa kristeligt Alvor? Det, at saa mange gjør det, kan umulig for os være en Grund til ogsaa at gjøre det. Tvertimod skulde det, at saa mange gjør det, gjøre os endnu mere betænkelige; thi den store Masse pleier i Regelen ikke at være saa nøie i Valget af Midlerne.

Det ved jeg vel, at der ogsaa inden vor Synode har været syndet i denne Henseende, fordi der baade her og der staar saa uendelig meget tilbage at ønske, baade hvad kristelig Erkjendelse og kristeligt Liv angaar. Men at der ofte baade skriftlig og mundtlig er blevet vidnet mod denne for Kirken saa uværdige Maade at samle Penge paa, vil ingen kunne negte. Vi vil da heller ikke blive trætte af at vidne, omend dette Vidnesbyrd vil bringe os megen Kamp; og vi vil ikke alene vidne, men ogsaa flittig bede til Herren om, at han ved sin gode Helligaand gjennem Ordet maatte virke paa Hjerterne, saa at mange maatte komme til ham, den levende Sten, og selv vorde som levende Stene opbyggede til et aandeligt Hus, til et helligt Prestedømme, saa de kan frembære aandelige Offere, der er velbehagelige for Gud, ved Jesum Kristum.

En Del Oplysninger om Past. O. Næss's Færd.

(Af H. G. Stub.)

1.

I „Lutherske Vidnesbyrd“ Nr. 10 og 11 f. d. A. findes en lang Artikel, angivelig fra Otter Creek Menighed. Den begynder med en udførlig, angivelig historisk Fremstilling af Sagernes Gang. Dernæst faar vi en i sterke Udtryk affattet Retfærdiggjørelse af Past. Næss ligeoverfor de mod ham reiste Anklager, der ender med følgende Attest: „Fremdeles er det os en Glæde ligeoverfor de ugrundede og usandfærdige Beskyldninger og uretfærdige Domme....herved offentlig at kunne bevidne og erklære, at i alle de Aar, Past. O. Næss har været vor Prest og Sjælesørger, har han forkyndt os Guds Ord purt og rent og har som vor Prest og Sjælesørger i hele sit Forhold i sin Embedsfærd og sit Liv arbeidet og virket, som det sømmer sig en tro Herrens Tjener*), for hvilket vi næst Gud siger ham vor hjerteligste Tak og vil nedbede over ham Guds rige Velsignelse med Bøn om, at Herren vil forunde ham Mod og Kraft til fremdeles at virke længe iblandt os.“ Efter denne Attest staar der: „For ikke at friste Hr. Formand Frich eller andre Missouriere til at tro, at ‚det er blot Menighedens Sekretær og nogle faa til, som holder med Presten, og som siger og skriver, hvad de finder for godt’, saa har vi paa sidst afholdte Menighedsmøde besluttet i nærværende Tilfælde at bekræfte denne vor endelige Erklæring og Bevidnelse med at vedføie vore Navne som Menighedens stemmeberettigede Medlemmer*). Otter Creek, Iowa Co., Wis., i Decbr. 1887. Ovenstaaende endelig oplæst og bekræftet paa det aarlige Menighedsmøde den 30te Jan. 1888.“ Saa kommer en hel Række Navne paa Mænd, som da angivelig har været tilstede paa det Møde, hvor denne Erklæring og Bevidnelse blev antagen, har stemt for den og endog bekræftet sin Tilstemning ved at vedføie sine Navne.

Jeg maa tilstaa, at saasnart jeg havde læst denne lange „Redegjørelse“ og „Bevidnelse“, fattede jeg Mistanke om, at noget var raaddent. Var det sandsynligt, at saa mange stemmeberettigede Medlemmer havde været tilstede paa et Møde? Var det sandsynligt, at alle disse, selv om de havde været tilstede, vilde have været med paa at afgive Erklæringer om Ting, som de efter Sagens Natur ikke kunde kjende noget til? Var det sandsynligt, at saa mange vilde være med paa at give Past. Næss en saadan glimrende Attest? Jeg

*) Udhævet af mig.

maatte svare Nei paa alle disse Spørgsmaal. Dernæst kjendte jeg jo Past. Næss. Jeg vidste, at selv Past. Biørn i en stor Forsamling foragtelig sagde om ham: „Vi har kun e n Næss i den norske Synode.“ Jeg vidste, at Past. Næss's Færd under Synodemøder og ellers havde vakt Forargelse, og at der i hans Menigheder og ellers var megen Misnøie med ham, just fordi han ikke „som Prest og Sjælesørger i hele sit Forhold i sin Embedsfærd og sit Liv arbeidede og virkede, som det sømmer sig en tro Herrens Tjener“. Hvorledes var det da muligt for Past. Næss at faa et saadant udmerket Vidnesbyrd, og det af saa mange, endog bekræftet med Navns Underskrift?

Efter Opfordring reiste jeg ud til Otter Creek for at antage mig dem, som efter Past. Næss's Suspension var uden prestelig Betjening. Her fik jeg da ogsaa Vished for, at min Frygt var altfor begrundet. Jeg stod nemlig ligeoverfor et Bedrag fra Past. Næss's Side.

Sammen med Hr. Paul Stenersen gik jeg til en af dem, hvis Navn staar under Erklæringen, John Raahum, og spørger ham, om han havde stemt for Erklæringen og vedføiet sit Navn. Han svarer Nei. Hans Nabo, Syvertsen, havde man ogsaa spillet det samme Puds. Jeg sagde til Hr. Raahum, at han burde protestere mod, at Past. Næss havde taget hans Navn og sat under en glimrende Attest for sig selv. „Ja, jeg burde vel det“, sagde han. To andre ved Navn Lysen talte jeg ogsaa med. Den ene havde været paa Mødet, men ikke stemt, endsige undertegnet sit Navn; den anden havde i k k e e n g a n g v æ r e t p a a M ø d e t. Nu sidst talte jeg med en ved Navn Rognstad, hvis Navn ogsaa staar der. H a n h a v d e h e l l e r i k k e v æ r e t p a a M ø d e t, endsige da stemt for eller undertegnet nogen saadan Bevidnelse. Hvor mange der virkelig var paa Mødet og har tilstemt og undertegnet Bevidnelsen, er meget tvilsomt.

Det er blevet mig berettet (og jeg har al Grund til at tro, at denne Meddelelse er sand), at Past. Næss for en Tid tilbage optog en Fortegnelse over Menighedens stemmeberettigede Medlemmer. Denne Navnefortegnelse benyttede han nu, da han offentliggjorde de saakaldte „aabne Erklæringer og Redegjørelser“ og den Attest, som sikkerlig ingen af hans Menighedslemmer har forfattet. Hvorvidt Manden stemte eller ikke, hvorvidt Manden var paa Mødet eller ikke, gjorde intet til Sagen. Det gjaldt at faa en lang Række med Navne. Det er dog sørgeligt, at en Prest kan synke saa dybt, at han kan tillade sig en saa umoralsk Handling som denne. Under andre Omstændigheder vilde den være borgerlig strafbar.

I det længste vil jeg haabe, at Pastorerne Ellestad og Syftestad, som saa trolig hjalp til med at faa Past. Næss vasket ren, er uvidende om, hvorledes dette hænger sammen. Men de burde ialfald vide, da

de jo selv var paa Mødet, at der ikke skede nogen Bekræftelse ved at vedføie sine Navne.

Jeg har al Grund til at tro, at man vil være enig med mig i, at Past. Næss efter en saadan Færd vel vanskelig vil kunne staa som Helgen i de Ting, for hvilke han af saa mange var anklaget. Er Underskrifterne komne istand paa saadan Maade, saa vil vel Stykkets Indhold ogsaa være derefter. Vi skal se.

2.

En væsentlig Del af den lange Artikel kaldet „Aabne Erklæringer og Redegjørelser", angivelig af Otter Creek Menighed, optages med en lang Levnetsbeskrivelse af en J. E. N. Rude, ledsaget af Attester. Det er for den Sag, om hvilken det her gjælder, meget urigtigt, at Rude har faaet en saa vidløftig Behandling. Læserens Tanker og Dom drages derved bort fra Past. Næss og de mod ham reiste Klager; Rude træder saaledes i Forgrunden, at Næss og Klagerne mod ham næsten kommer bort. Ved at vække Afsky ligeoverfor Rude turde det endog være muligt at vække Sympathi for Past. Næss som en tro, nidkjær Herrens Tjener, der var bleven et Offer for et ugudeligt Menneskes Efterstræbelser. Men vilde dette være i Sandhedens Interesse? Læseren maa ogsaa faa det Indtryk, at dette styggе Menneske Rude har været en „Missourier" eller rettere Gammel-lutheraner. Det heder nemlig udtrykkelig, at Rude „ved Leilighed virkede for Udbredelsen af Missouriernes Lære, især om, at ‚det ikke kommer det allermindste an paa Menneskets Forhold i Omvendelsen', som han da ogsaa paa en meget praktisk Maade søgte at vise ved sit eget Forhold". Rude holdes altsaa frem som et Eksempel paa en saakaldet „Missourier" i Tro og Liv. Jeg kjender ikke Rude, har aldrig talt med ham eller seet ham; men jeg har henvendt mig til dem, som i denne Sag maa være bedst underrettede, og spurgt, om Rude nogensinde gjorde Fordring paa at være en Missourier eller søgte at optræde som Talsmand for den Lære, som man behager at betegne som den „missouriske", d. e., den gammellutherske. Af alle, jeg har talt med, benegtes det bestemt, at Rude var eller vilde være en „Missourier". Tvertimod har jeg al Grund til at tro, at han deler Past. Næss's Tro, for saa vidt som det overhovedet kan siges, at et saadant Menneske har nogen Tro. Havde Rude været en Modstander af Næss i Læren, saa maatte vel det paa en eller anden Maade være kommet frem under den langvarige Strid i Menigheden.

Dernæst søger Artikelen at fremkalde det Indtryk, at Rude er Ophavsmanden til al denne Strid og Formand Frichs tro „Med-hjælper". Artikelens Forfatter ved uden Tvil, at dette ikke forholder

sig saa. Han maa for det første vide, at Ophavet til Striden maa søges i en Færd fra Past. Næss's Side, der maatte fremkalde Klager. Han maa dernæst vide, at Formand Frich, der som Visitator har den Forpligtelse at undersøge Klager over Prester inden Distriktet, har været saa forsigtig, at han har holdt Rude udenfor og gjennem vederheftige Menighedslemmer og udenforstaaende søgt at forvisse sig om Klagernes Sandhed. Man skal ogsaa for deres vedkommende, der betegnes som Rudes Tilhængere ligeoverfor Past. Næss, vel merke sig, at de graverende Attester angaaende Rude skriver sig fra et meget sildigere Datum end Klagerne mod Past. Næss. Den første Attest angaaende Rude er dateret 24de Juni 1885, den anden 27de Oktbr. 1885, den tredje 17de Novbr. 1886. De Ting, som oplyses om i disse Attester, var ukjendte Ting for Folk i Otter Creek i 1884, da Striden i Otter Creek brød ud mellem Past. Næss og en Del af Menigheden. De værste Ting, som Rude skal have gjort sig skyldig i, skede ogsaa senere. At Rude, om hvem man i Otter Creek i 1884 ikke vidste noget ondt, kom til at tage saadan Del i Striden, har sin Grund deri, at han vel var mere taledygtig og skrivedygtig end de fleste paa de Kanter.

Men lad Rude have været den Mand, han være vil — han har sikkerlig været et daarligt Subjekt, der ogsaa har gjort sig skyldig i borgerlig strafbare Handlinger —, Klagerne mod Past. Næss er en Sag for sig selv, der efter al menneskelig Sandsynlighed vilde være fremkomne i sin Tid, om aldrig Rude havde været til. Disse Klager er nemlig fremførte af adskillige af de ældste og, jeg tror jeg tør sige, bedste Mænd i Menigheden. Det Vidnesbyrd har disse Mænd faaet af Past. Næss's Forgjænger i Embedet, som den Dag idag omtales med den største Høiagtelse og Kjærlighed af alle, jeg har mødt paa de Kanter. Disse selvsamme Mænd, der nu er Klagere, har i en lang Aarrække været Past. Næss's bedste Støtter og har vel gjort mere for Kirkens Opførelse end nogen af dem, som nu staar med Past. Næss. Tilstanden og Past. Næss's Færd nødte dem til at optræde mod ham.

Og Spørgsmaalet er nu simpelthen det: Er de Klager, som disse Mænd har fremført — og da fremfor alt de Klager, som det her kommer an paa —, sande? Jeg svarer herpaa ubetinget Ja. Er der overhovedet Grund til at klage over en Prests Embedsførelse, saa er det i dette Tilfælde. De tre Hovedklager gjælder: Næss's Forhold ligeoverfor Konfirmander, ligeoverfor Religionsskolen og ligeoverfor Daab af Børn udenfor Menigheden.

Er nu den første Klage begrundet? Jeg har liggende for mig en Fortegnelse over 37 — siger og skriver syv og tredive — voksne

ukonfirmerede inden det Strøg, som kaldes Otter Creek Menighed. Nogle af disse er reiste bort derfra, men i voksen Alder, nogle faa er døde, ogsaa ukonfirmerede; men det store Flertal er der endnu. Nu ved jeg vel, at en Prest ikke kan gjøres ansvarlig for alle mulige Misligheder i en Menighed; men det voder jeg at paastaa, at en saadan Tilstand som den nævnte er umulig, hvis Presten er en tro Hyrde, som søger at vinde ogsaa Lammene for Overhyrden. Aarsagen til denne sørgelige Tilstand maa søges hovedsagelig i Past. Næss's Færd. En Konfirmand fik f. Eks. et saadant Slag af Past. Næss, at han aldrig vilde til ham igjen.*) En meget flink Gut blev ikke længe før Konfirmationen vist bort, fordi hans Fader ikke havde betalt sin Presteløn. Børn med smaa Gaver blev gjorte latterlige. Prestens haarde og opirrende Behandling fremkaldte en bestemt Uvilje mod Konfirmationen, en Uvilje, som vel i ikke faa Tilfælde gik over til Uvilje mod al Kristendom. Der skal meget til for at opbygge, hvad Past. Næss i denne Henseende har nedbrudt. For mig forelaa her et ikke lidet Arbeide i den indre Missions Tjeneste. Det er mig ogsaa en Glæde at kunne berette, at en hel Del voksne ukonfirmerede, endog flere gifte med Børn — i enkelte Tilfælde baade Mand og Hustru —, selv har meldt sig for at forberedes til Konfirmation.

Jeg har reist meget, men en saadan Tilstand som i den gamle Otter Creek Menighed har jeg ikke engang fundet paa den egentlige Indremissions Mark paa Udkanterne. Hvor sørgeligt nu end dette er, saa er det, om muligt, end sørgeligere, at Pastorerne Ellestad og Sykkestad kan være med paa at retfærdiggjøre en saadan Færd.

Et andet af Hovedklagepunkterne lyder: „Ingen Religionsskole i de sidste 5 Aar.“ Benegtes dette? Hør, hvad der svares: „Vi finder Beskyldningen mod Past. Næss for at have vist ikke liden Forsømmelse og Slaphed med Hensyn til Børnenes kristelige Undervisning baade ved Konfirmandforberedelse, Katekisation og Omsorgen for Religionsskolen at være falsk, og at Dommen, som Kirkeraadet har fældt over ham paa Grund af samme Beskyldning, er uretfærdig; thi som Referatet fra ovennævnte Menighedsmøde viser, *har Past. Næss arbeidet for at faa mere Skole i Menigheden.*“**) Vi har her en over 30 Aar gammel, folkerig Menighed, hvor der er over 100 stemmeberettigede foruden en hel Del, som staar udenfor Menigheden. Og her har i 5 Aar ikke været holdt nogen Religionsskole. Jeg voder at paastaa, at den Prest, som i Løbet af 5 Aar ikke

*) Efter hvad der er mig berettet, blev dette benegtet den første Dag i et Møde, der varede 2 Dage; men den anden Dag blev den, der havde faaet Slaget, — nu en gift Mand med Barn — hentet for at vidne i Sagen.

**) Udhævet af mig.

kan sætte igjennem eller bryder sig om at sætte igjennem, at Børnene ialfald til sine Tider af Aaret kan faa en Del kristelig Skole, mangler Evne eller Vilje for en væsentlig Del af sin Gjerning. Vil nogen paastaa, at en saadan Prest efterkommer Jesu Ord: „Røgt mine Lam"?

Maa ikke Pastorerne Ellestads og Sykfestads Samvittighed sige dem, at de ikke har gjort ret, naar de ogsaa i denne Sag har erklæret Past. Næss for at være ren? Tænk paa de mangfoldige Børn i denne Egn, som i Aarevis har maattet savne kristelig Undervisning i Skolen!

Et andet Hovedpunkt i Klagen gik ud paa, at Past. Næss havde negtet Barnedaab. Man tænke sig, at man i en gammel luthersk Menighed sætter igjennem den Bestemmelse, at Børn af Forældre, der ikke tilhører Menigheden, skal enten døbes hjemme eller døbes i Kirken, efterat Gudstjenesten er forbi! De kjære smaa skal altsaa lide for, at Forældrene ikke hører Menigheden til. De skal ikke kunne bringes til Daaben i Menighedens Forsamling. Denne ukristelige Bestemmelse, som havde til Hensigt at tvinge dem, der stod udenfor Menigheden, til at slutte sig til den, vilde vel aldrig være bleven fattet, dersom Past. Næss havde vist Menigheden, hvor syndig og oprørende den er. Ialfald vilde ingen tro Prest og Sjælesørger lade sig binde af en saadan Bestemmelse.

At Past. Næss ikke vilde jordfæste et af Menighedens ældste Medlemmer, der trolig havde arbeidet for Menighed og Kirke, fordi han var en af Klagerne, er bevidnet. Den Grund, som Past. Næss anførte for ikke at gjøre det, gjør ham sandelig ikke Ære.

De andre Klager, der gaar ud paa, at Past. Næss skal have sagt, „at man ikke begik saa stor Synd ved Dans og Drik som den fine Synd, man begik i Sangskolen", fremdeles at Past. Næss skal have sagt, „at Rude var en fordømt Skurk", fremdeles at Past. Næss skal have erklæret, at en af Klagerne ikke havde nogen Stemmeret, er af liden Betydning sammenlignet med de forrige. At Past. Næss har brugt disse eller hine høist usømmelige Ord, er bevidnet — han er paa Grund af sin Hastighed tilbøielig til at bruge utilbørlige Ord —; men selv om Past. Næss paa en eller anden Maade kunde komme bort fra disse Ord, saa staar de førnævnte Kjendsgjerninger urokkelig fast. Andre bedrøvelige Foreteelser paa de Kanter skal jeg ikke berøre her, hvor jeg kun holder mig til Klagen.

Lad nu enhver upartisk Mand dømme mellem den klagende Del af Otter Creek Menighed og Kirkeraadet paa den ene og Pastorerne Næss, Ellestad og Sykfestad paa den anden Side.

Er „Lutherske Vidnesbyrd“ i Strid med Herrens Ord?

(Af H. H.)

Jesus siger til sine Disciple Joh. 15, 5.: „Jeg er Vintræet, I ere Grenene; hvo som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen Frugt; thi uden mig kunne I slet intet gjøre.“

Disse sidste Ord: „uden mig“ o. s. v., har ofte været benyttede under den forhaandenværende Lærestrid af dem, som har maattet fremholde sent og tidlig „det naturlige Menneskes Udygtighed til i aandelige Ting af sig selv at tænke, forstaa, kunne, begynde, ville, foretage sig, gjøre, virke eller medvirke noget godt og ret“ (Konkordieform. Art. II.).

Vor Modstandere, som har fremholdt, at det naturlige Menneske ikke alene kan ved Guds Naades Virken, men ogsaa undertiden vil, hvad der er godt og ret, og at Gud først da vil omvende Mennesket, naar det selv har lagt saadan Vilje til, — disse vore Modstandere har ogsaa ofte anført Joh. 15, 5. De har, som det synes, slet ikke følt sig i mindste Maade uleiligede af dette Sted; tvertimod, de har brugt det ofte, og det er sikkert deres Mening, at den Lære, de hylder, er i fuld Overensstemmelse med disse Herrens Ord.

Jeg har da tænkt mig, at dette maatte komme deraf, at de slet ikke har faaet Øie paa, hvad det er, som Herren her virkelig siger. For ret at kunne se dette er det tildels nødvendigt at betragte Grundteksten. Thi der gives i det græske Sprog to Ord, som begge gjengives paa Norsk med „uden“; og der er en Forskjel i disse Ords Betydning, som ikke saa godt kan komme frem i Oversættelsen.

Hvad bliver da Forskjellen for dette Steds vedkommende? Jo, Forskjellen bliver denne: Havde der paa dette Sted staaet det Ord, som ikke staar der, saa havde Meningen været: „Hvis jeg ikke er tilstede hos eder med min Virken, saa kan I slet intet gjøre.“ Denne Mening kan vore Modstandere godt antage; deres Lære strider ikke imod denne Mening. Men Herren har her ikke sagt dette. Johannes gjengiver hans Tale med et andet Ord, som oversættes med „uden“, og efter dette Ords Betydning bliver Meningen denne: „Adskilte fra mig kan I slet intet gjøre.“ At dette er Meningen, vil ogsaa straks springe i Øinene, naar man betragter Sammenhængen. Herren siger jo: „Jeg er Vintræet, I ere Grenene; hvo som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen Frugt.“ Herimod sætter han da det følgende, hvormed han vil begrunde Nødvendigheden af at „blive i ham“. „Thi“, siger han, „uden mig kunne I slet intet gjøre.“ Og han har sagt i det 4de Vers: „Ligesom Grenen ikke kan bære

Frugt af sig selv, uden den bliver i Vintræet, saa heller ikke I, uden I blive i mig."

Men dette bliver rigtignok en ganske anden Lære end den, som vore Modstandere har fremholdt i den senere Tid. Thi her siger dog Herren selv klart og tydelig, at saalænge et Menneske er „adskilt fra ham", saalænge det altsaa endnu ikke er i Samfund med ham, saalænge det endnu ikke er født paany, saalænge det altsaa endnu ikke tror, „kan det slet intet gjøre". Det kan, saalænge det er uden, d. e., adskilt fra Kristus, ligesaa lidt gjøre noget ret og godt, som den Gren kan bære nogen Frugt, der er adskilt fra sin Stamme. Ligesom Grenen adskilt fra sin Stamme er død, vissen og ufrugtbar, saaledes er ogsaa Synderen, der er adskilt fra Kristus, det sande Vintræ, altsaa Synderen uden Tro, aandelig død, vissen og ufrugtbar og kan slet intet gjøre.

Men naar da Prof. Schmidt i „Lutherske Vidnesbyrd" Nr. 15 slutter en længere Artikel, som han har skrevet imod mig, med disse Ord: „Thi selve den Sag og Sandhed, at en Synder uden Tro kan ved Guds Naade forholde sig saaledes, at Gud sikkert vil virke Omvendelse og Tro i ham" o. s. v., — hvo ser da ikke, at han med denne sin Lære slaar Herrens Ord i Joh. 15, 5. lige i Ansigtet? Vil „Lutherske Vidnesbyrd" være i Strid med Herrens Ord?

Missionsefterretninger.

Amerika. Den svenske Mission i Utah. I „Augustana och Missionären" for 19de April findes en Rapport til Missionsstyrelsens Formand fra Past. J. A. Krantz, dateret Salt Lake City, Utah, den 9de Jan. 1888. „Vi har nu", siger han deri, „i et Par Maaneder havt den store Glæde at faa samles til vore Gudstjenester oppe i Kirken*), og Velsignelsen heraf har allerede begyndt at vise sig, idet Tilhørerskaren er voxet betydelig. Bidragene til Indredningen har været ganske rundelige, og Menigheder, Ungdomsforeninger og Søndagsskoler har omfattet Sagen med en stor Kjærlighedens Interesse. Ialt er til dette Øiemed indkommet den vakre Sum af $1441.49, medens jeg til Arbeide, Materialier o. s. v. har udbetalt $1479.43; vi har nu ingen anden Gjæld end en Sum, som endnu ikke er betalt paa en Malerkontrakt, og den haaber vi selv at kunne udrede med det allerførste. Vi har derfor nu den Glæde at kunne samles i et hyggeligt, indbydende Gudshus, og dette virker ogsaa høist velgjørende for Missionen og Arbeidet. Kirke-Eiendommen værdsættes nu til mindst 16000 Dollars....

*) Før maatte man bruge Kirkens Basement til Gudstjenester.

„Menigheden har i Aarets Løb vokset med 11 Kommunikanter, 2 er blevne konfirmerede, 9 Børn optagne ved den hellige Daab; 5 Vielser har været udførte, ved tre af hvilke de viede ikke hørte til Menigheden. Tre Kommunikanter er bortflyttede, en er død, og ligesaa er et Barn dødt. Det hele Antal af Kommunikanter er nu 64, af Medlemmer 108. Søndagsskolen....har nu 51 Medlemmer, forbelte i fire Klasser. Til stor Glæde og Velsignelse for os har vor Høiskole været, og vort Haab er, at den skal blive vort Folk og vor Mission til stort Gavn. Fortiden er Børnene fordelte i 7 ‚grades', og alt synes at arbeide nogenlunde harmonisk. Under Høstterminen har 38 Børn besøgt Skolen, og nu ved det nye Aars Begyndelse har nogle flere meldt sig. Stud. A. P. Fors og Miss Carrie Engstrøm har arbeidet med stor Troskab og Flid, og Børnene gjør store Fremskridt under deres Veiledning....

„Trangen til en kvindelig Missionær har været ret følelig. Besøg i Hjemmene og Husene er af allerstørste Betydning for vor Virksomhed, og vi haaber, at Mrs. Carlson maa saaledes gjenvinde Helbred og Kræfter, at hun kan gjenoptage det Arbeide, som hendes daarlige Helbred tvang hende til at forlade for en Tid.

„I Løbet af Høsten foretog jeg adskillige Reiser, og hvor man kommer, er det altid den samme Klage og det samme Raab, som gjør sig gjældende: flere Arbeidere! Hvor nedslaaende det er bestandig at skuffe disse arme, som dog af hele sit Hjerte længes efter at høre Guds gamle, frelsende Sandheder, vil jeg ikke beskrive. Skal da alle vore Forhaabninger, alle vore Bønner blive tilskamme? Findes der ingen, som er villig til at optage Salighedens Kalk og prædike i Herrens Navn for vort arme Folk herude? Overalt har vi aabne Døre og Hjerter, som i Løndom græder efter Livets Brød. Men disse nu saa aabne Døre begynder mere og mere at lukkes for os. Andre Samfund....har allerede optaget Arbeidet blandt det Folk, til hvilket Gud befalede os at gaa med Livets Brød. Havde vi lidet eller intet Haab for vor Mission herude, da kunde der være nogen Undskyldning for at drive den, som det hidtil er skeet; men da den tvertimod har den allerherligste Fremtid og har et Kald som intet andet Kirkesamfund, saa har vi ingen Undskyldning."

Saa langt Past. Krantz's Rapport. Den 28de Mars havde Synodens fælles Missionsstyrelse Møde i Chicago og besluttede med Hensyn til Utahmissionen 1) at kalde Past. Erlander til Missionsprest i Utah, 2) at kalde theologisk Student Elving til Missionsprest i Utah med Provo som Hovedstation, 3) at kalde theologisk Student Gibson til efter modtagen Ordination (Aar 1889) at blive Missionsprest i Utah, men snarest mulig foretage en Missionsreise til Utah og blive der til Høsten, 4) at kalde Stud. Anderson til Skolelærer i Salt Lake City for et Aar. Efter at have faaet Underretning om disse Kaldelser skriver Past. Krantz: „Jeg føler mig nu meget opmuntret og glad og vil antagelig arbeide med fordoblet Iver." Men vi har endnu ikke i de hidtil udkomne Nummere af „Aug. och Miss." kunnet opdage noget Tegn til Efterretning om, at nogen af de kaldede har modtaget den til ham

udgaaede Kaldelse. Det har heller ikke tidligere manglet paa Kaldelser fra Missionsstyrelsens Side; men Ulykken har været, at de saa ofte har været afslaaede af dem, til hvem de udstedtes.

Derimod findes i nævnte Blad Beretning om en stor Konferens af kristne Missionærer i Utah, som nylig har været holdt i Salt Lake City. Det siges, at disses Antal nu udgjør henimod 300, og at der aarlig anvendes over 150000 Doll. til at drive de forskjellige kristne Samfunds Missionsarbeide der. Mødet varede i tre Dage og behandlede en Mængde Emner, saasom: Mormonpresteдømmet en af de største Hindringer for borgerligt og kristeligt Fremskridt; Mormonernes Forvrængning af Bibelen og af sand Religion; Mormonernes Anskuelser om Livet, Samfundet og Moralen; Bibelen er Kilden til det Fremskridt, som Utah behøver; Kristendommen er det eneste Haab for saadanne, hvis Tro paa den aabenbarede Religion er bleven forstyrret ved Mormonismen; Samarbeide mellem de forskjellige Kirkesamfund o. s. v. Man besluttede, at de holdte Taler skulde trykkes, og at der hvert Aar skulde holdes et lignende Møde.

I Sammenhæng hermed nævnes ogsaa, at Mormonerne har havt sin Aarskonferens i Salt Lake City. En opmerksom Jagttager, heder det, paatrænger sig ved en saadan Anledning den Overbevisning, 1) at det gaar nedad med Mormonismen, 2) at det koster en uhyre Pengesum at underholde Mormonernes Kirke, 3) at den moralske Tilstand inden denne er yderst daarlig, 4) at Folket i det hele taget er træt af den. Naturligvis er Mormonernes Konferensmøder yderst tørre og kjedsommelige; dette føler de selv og søger derfor at hjælpe paa Sagen ved en Mængde Tilstelninger og Forlystelser, især theatralske Forestillinger.

Om Skandinavernes Antal blandt Mormonerne heder det: Den, som er tilbøielig til at tro, at der ikke findes mange Skandinaver i Utah, han bør indfinde sig ved et Mormon-Konferensmøde, og han skal finde, at en god Tredjedel bestaar af Skandinaver.

Kirkekronike.

Amerika. Kirkebasar afholdtes i Minneapolis til Indtægt for Vor Frelsers Menigheds Kirke af den norske Synode fra 3dje til 5te Mai. Vilde det ikke være bedst, at alle norske Lutheranere blev enige om ganske og aldeles at afskaffe alle Kirkebasarer? („Lutheraneren".)

— En Kirkefair for den verdslige Domstol. For Kriminalretten i Wilkesbarre, Penn., har der nylig ifølge Beretninger i Bladene verseret en Sag, som vel er enestaaende i sit Slags. To Medlemmer af en Menighed i Edwardsville var satte under retslig Tiltale, fordi de ved en Kirkefair havde solgt berusende Drikke uden „License". I sin Tale til Juryen ved denne Anledning ytrede Dommer Woodward sig, som følger: „Dette er et eiendommeligt Tilfælde, da der her maaske for første Gang

fra Lovens Side gjøres Indsigelse mod Salg af Øl eller andre berusende Drikke ved Kirkefairs eller Menighedsfester. Findes der i det hele taget noget i Menneskenes Liv i vore Dage, som ikke rimer sig sammen, saa er det i Forbindelse med Kjøbet og Brugen af berusende Drikke. Dette beviser den Kjendsgjerning, at Folk, som tilhører en kristelig Menighed og har Sans for Menighedens Vel, kan bekvemme sig til at ville fremme dette deres Menigheds tilsyneladende Vel derved, at de handler direkte i Modsætning til Landets Love. Deres Kirker forvandles til et Slags indviede Restaurationer. De vil frelse Menneskenes Sjæle ved paa ulovlig Maade at pleie deres Bug. Hele dette Uvæsen burde der gjøres en Ende paa. De, som repræsenterer kristelige Menigheder, burde sætte Samfundet i det hele et bedre Eksempel, end de gjør, naar de med Overtrædelse af Landets Love sælger berusende Drikke for paa denne Maade at opdrive Midler til Opnaaelse af et angivelig godt Øiemed....Som Dommer erklærer jeg Dem, at hvilketsomhelst Salg af Øl eller Vin ved Menighedstilstelninger eller ved en Kirkefair som i foreliggende Tilfælde er en ligefrem Overtrædelse af Staten Pennsylvanias Love, ligesaa meget som det vilde være en Overtrædelse af Lovene, om nogen vilde aabne Dramme-Udsalg ligeoverfor denne Retssal og der sælge berusende Drikke uden „License". Dette Vin- og Ølsalg ved Kirkefester er ligesaa forkasteligt og en ligesaa grov Overtrædelse af Lovene, som ovenanførte Tilfælde vilde være....I foreliggende Tilfælde er det klart, at nogen paa ulovlig Maade har solgt berusende Drikke...., og er De overbevist om, at anklagede har ledet og dirigeret det hele, bør de kjendes skyldige at være."

Saa langt Dommeren. Om han gjør Fordring paa at være en kristen eller ikke, kjender vi ikke til, men i ethvert Fald har han forarget sig over dette Slags Kristendom, og det har han havt Aarsag til. Selv om der ikke vanker Øl og Vin, saa er der mange Ting ellers ved Kirkefairs, som de nu i Almindelighed drives, der ikke kan andet end vanære den kristne Kirke og forarge baade kristne og Hedninger. Hvad Dommeren siger om at ville „frelse Menneskenes Sjæle ved at pleie deres Bug", kunde vel ogsaa have sin Anvendelse i noget videre Udstrækning.

Norge. Forslaget til ny Skolelov. Skolelærer Th. Hornbæk i Østre Aker meddeler i „Fædrelandet", at der den 17de April overbragtes til Stortinget 230 Ansøgninger om at udsætte med Behandlingen af Forslaget til ny Skolelov. Disse Ansøgninger var tilbagesendte Akers Lærerforening, fra hvilken Opfordring til at indsende dem var udgaaet, og forsynede med 1394 Underskrifter, hvoraf 3 Prester og 1 Ordfører, Resten var Lærere og Lærerinder. 3 Ansøgninger var tilbagesendte med den Paategning, at ingen af Lærerne fandt sig beføiet til at undertegne. Saavidt det af Følgeskrivelser kan sees, er der i de Bygder, hvorfra Ansøgningerne er, kun 18 Lærere og 4 Lærerinder, som ikke har villet undertegne, skjønt enkelte af disse ogsaa har erkjendt Ønskeligheden af Udsættelse. Paa de allerfleste Steder har alle Lærere uanseet politisk Standpunkt undertegnet. Nogle afsidesboende har man ikke havt Anledning til at træffe.

Italien. Pilegrimstog til Rom. I den sidste Tid har Tilstrømningen af Pilegrimme fra alle Europas Egne til Rom i Anledning af det pavelige Jubilæum været overordentlig stor. Det er især Østerrig og Frankrig, som stiller en betydelig Kontingent. Den 9de og 10de April kom der to store østerrigske Tog, og der ventes endnu flere i næste Uge. Ialt har henved 3000 østerrigske Pilegrimme i de sidste Dage bragt den hellige Fader sin Hyldest, og Pilegrimstoget fra Wien, der tæller omtrent 1000 Deltagere, er endda ikke indbefattet i dette Tal. Hvad Franskmændene angaar, er der meldt omtrent 6000, der i disse Dage skal modtages af Paven. De franske Pilegrimme ledes af en Vicomte de Damas, de østerrigske af Grev Pergen. Den 17de kommer de bosniske Pilegrimme under Ledelse af Biskop Strossmayer, den 19de indtræffer Belgierne, den 22de kommer det store Tog af spanske Pilegrimme fra Barcelona, den 25de kommer Portugiserne, og den 29de Hollænderne. Til næste Maaned er der meldt flere italienske Tog tilligemed det andet tyske Tog, der ventes at ville indtræffe den 10de Mai.

(„Fædrel." for 19de April.)

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. R. O. Brandt fra R. W. L. Jaeger, Immanuels Mgh., Minneota, Minn., $2.

Faribault, Minn., den 15de Mai 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. R. O. Brandt $8 (Andreas Lee, Immanuels Mgh., Minneota, Minn., $3, R. W. L. Jaeger sammesteds $5); ved Past. R. J. Wisnæs fra T. Blom $5; ved Prof. H. G. Stub fra Søren Olsen, Madison, Wis., $5; ved Past. O. Estrem $18.50 (T. Stalland $3, T. Ellefsen $4, E. Elleffen $1, Fred Bredesen $3, Johannes Bredesen $1.50, Chr. Bredesen $0.50, Anton Kieland $2, Mrs. Gusta Houg $1, Julie og Anne Iverson hver $2, Mrs. Jonette Olson $0.50); ved Pastor J. A. Thorsen $21.25 (Vestre St. Olaf inds. ved Anders A. Tisdal $13.25, Østre St. Olaf inds. ved Joh. Rafelsen $8); ved Past. E. P. Jensen fra Black Hammer Mgh., Minn., $16 (Østen Børtnes $5, Ole S. Olsen $5, Erik Karelsbraaten $2, Peder Glæserud $2, Mrs. Marie Vinge $1.50, Ole Suldal $0.50); tils. $73.75.

Til Synodekassen: Ved Pastor R. O. Brandt $4 (Andreas Lee, Immanuels Mgh., Minneota, Minn., $2, R. W. L. Jaeger sammesteds $2).

Til forskjellige Kasser: Ved Prof. Joh. Ylvisaker fra Ole G. Felland, Sun Prairie Mgh., $10, hvoraf til Synodekassen $5, til Lærerlønskassen $5.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. A. Bredesen fra Ole Ostelie, Stoughton, Wis., $15.85 (i Nr. 19 S. 303 L. 7 f. o. staar opført ved Past. Bredesen $9.15, hvilket var en Del af Ole Ostelies Subskription); ved Past. K. L. Guttebø $15 (følgende Mdl. af Past. Gnttebøs Kald: Christ. Thompsen, Halvor Olsen, Chr. Hansen, Bjørn Johnsen og C. H. Strand hver $1, John M. Olien. Andrew Knudsen, Signe Johnsen og Gilbert Louis hver $0.50, John Louis, Rasmus Andersen, Anders Brentebraaten, Lars Amundsen og Anne Gurine Gunnulsdatter hver $0.25, Reinhart Eriksen $0.20, Mrs. Guttebø $0.75, Barnebidrag i Solums Mgh. af Sofie Pedersen, Lauritz Guttebø, Kasper, Christine, Dorothea og Herman Guttebø hver $0.50, Barnebidrag i Vermillion Mgh. af Oscar D. Olsen, Anne Maria Knudsen, Malla og Christine Knudsen hver $0.25, Karen, Clara, Sofia, Gustava og Christoffer Hansen hver $0.10, John, Tilla og Olaus Johnsen hver $0.10, Alfred Halvorsen $0.05, Barnebidrag i Ny-Skandinavia Mgh. af Tollef, Albert og Louis Amundsen hver $0.25, Ida og Louis Louis hver $0.10); ved Past. J. J. Maakestad fra Kirkesanger Esten L. Bæhle $1 ledsaget med Bøn om Guds Velsignelse; fra Past. St. S. Reque pers. $25; ved G. Haugen inds. ved Peder Paulsen i Vestre Painted Creek, Ia., $52 (Østen Sorum, Peter Paulsen og Hans Smeby hver $10, Johan P. Olsen $3, G. Haugen $6, Tollef Rikansrud $6, Erik O. Gjesle $2, Martin Andersen $5); ved Past. W. M. H. Petersen, St. Paul, Minn., $35 (Chas. Kittilsen $25, G. Lommen $10); ved Pastor Otto C. Ottesen, Minneapolis, Minn., $65 (ham selv $15, Ole Qvam $25, O. J. Wigen $25); tilsammen $208.85.

Til Indianermissionen: Ved Past. R. J. Wisnæs $1 (John Reitan $0.50, Ed. Myhre $0.50); ved Pastor St. S. Reque fra St. Johannes Kvindeforening, Spring Grove, Minn., $26.31; tilsammen $27.31.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. V. Koren indf. ved Skolebørn i Washington Prairie Mgh.s midtre Distrikt $44.31 (indf. ved Jul. Brown $3.70, ved Minnie Enger $3.55, ved Beata Ode $4.40, ved Olaf Hegg $5, ved Ella Soland $5, ved Peter Guttebø $1.60, ved Helene Elemet $2.25, ved Dina Hanson $1.80, ved Henrik Biste $4.31, ved Johan Quale $2.75, ved Theodor Hauge $1.50, ved Helga Jacobsen $0.60, ved Gilbert Running $4, ved Karine Haraldsen $0.35, ved Gustav Haugen $0.50, ved Willie Linnevold $3); ved Past. J. J. Maakestad $2 (ham selv $1, Kirkesanger Esten L. Bæhle $1 ledsaget med Bøn om Herrens Velsignelse); ved Past. O. Estrem fra T. Ellessen $5; tils. $51.31.

Til Zulumissionen (den schreuderske): Fra K. Throndsen, Decorah, Iowa, $1.

Rettelse. I Nr. 19 S. 300 L. 19 f. o. staar: „Hans E. Hulbæk $0.10", skulde være: „Hans E. Hulbæk $1.00"; i samme Nr. S. 304 L. 4 f. o. staar: „ved C. B. Jacobsen (gjennem Prof. Næseth) $1", skulde være: „ved Past. C. B. Jacobsen (gjennem Prof. Næseth) indf. ved Ole Langeland fra Tollef Birkeland $1"; sammestedes L. 9 f. o. staar: „ved Prof. Chr. Næseth fra Past. C. B. Jacobsen $1", skulde være: „ved Past. C. B. Jacobsen (gjennem Prof. Næseth) indf. ved Ole Langeland fra Tollef Birkeland $1".

Decorah, Iowa, den 17de Mai 1888. G. O. Rustad.

Iowa Distrikts Synodemøde

afholdes, om Gud vil, i Sioux Falls, Dakota, fra Fredag den 22de Juni Kl. 9 Form. til Torsdag Aften den 28de Juni. Forhandlingsgjenstand: De praktiske Opgaver, som nu foreligger den norske Synode. Deltagere i Mødet ville behage at melde sig til Past. H. B. Thorgrimson, Sioux Falls, Dak., inden 12te Juni. V. Koren.

Merk!

Deltagere i Synodemødet i Sacred Heart vil blive hentede med Skyds Tirsdagen den 29de. Træn fra Øst og Vest ankommer mellem Kl. 1 og 2 Eftm. Man bør undgaa at komme med Nattrænet. J. Bergh.

Til Skolelærerne i den norske Synode.

I Anledning af en Henvendelse fra Søndagsskole-Foreningen i Story Co., Iowa, besluttede Kirkeraadet at foreslaa „Vort Skolevæsen" som Forhandlingsgjenstand ved de forestaaende Synodemøder og at opfordre Skolelærerne til at afgive Møde.

Minneapolis 11te Mai 1888. H. A. Preus.

Skolelærer-Møde vil blive afholdt under Synodemødet i Sacred Heart for Minnesota Distrikt. Et Foredrag om Skolen af undertegnede. Den valgte Mand gjør intet, og derfor tager jeg mig den Frihed at beramme Møde, omend sent. T. L. Brevig.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 1. Juni 1888. { Nr. 22.

Om Menighedssplittelsen i Zumbrota.*)

Zumbrota den 22de Mars 1888.

Til „Lutherske Vidnesbyrd".

Pastor L. M. Biørn har i Nr. 41 f. f. A. i dette Blad ladet indrykke en Skrivelse fra en Minoritet af Lands Menighed, der var adresseret til Past. L. M. Biørn og Majoriteten af Lands Menighed, altsaa ikke adresseret til Offentligheden. I sin Behandling af nævnte Skrivelse giver Past. Biørn det Skin af, at vi kun har villet fremføre Anklage uden at føre Beviser. Sagen forholder sig ikke saa. Vi har ventet og ventet paa, at Past. Biørn skulde vist os saa megen Retfærdighed, at naar han har givet Sagen dette Skin, han ogsaa i det mindste havde offentliggjort vor Bevisførelse, der er dateret Zumbrota den 24de November 1887, og som af fire dertil valgte Mænd af Minoriteten egenhændig blev overleveret Pastoren, idet han af dem blev tilspurgt, om den Samtale, til hvilken Skrivelsen for det første refererer sig, var sand, hvortil han svarede Ja. Vi beder da i Ærbødighed om Plads for vor Redegjørelse, der tillige var adresseret baade til Prest og Majoritet.

---

*) De her meddelte to Skrivelser er negtet Optagelse i „Luth. Vidn.", idet der som Grund for denne Negtelse anføres, at Indholdet af dem ikke antages at interessere Bladets „Læsere i den Grad, at de er villige til at betale for det". I Redaktionens Svarskrivelse mindes ogsaa om en Regel, som den „tror, alle Hædersmænd bestræber sig paa (!) at befølge, den nemlig: Man kan ikke fremføre for Offentligheden det, som siges privat, uden begge Parter er villige dertil." Men hertil bemerker Hr. Gullerud i det Brev, hvori han begjærer Skrivelserne optagne i Kirketidenden, at Samtalen mellem ham og Past. Biørn dog ikke var saa ganske privat, og tilføier: „Det væsentligste af nævnte Samtale blev gjentaget og refereret af mig, dengang vor Begrundelse blev Past. Biørn overleveret af de 4 nævnte dertil af Minoriteten valgte Mænd, og i Overvær af disse tilstemte da Past. Biørn, hvad jeg refererede af nævnte Samtale, at være korrekt; hvilket disse Mænd kan bevidne naarsomhelst."
E. L. K. Red.

Først vil vi da give en liden Oplysning om den Samtale, som fandt Sted mellem den Mand, som overrakte Past. Biørn vor første Skrivelse, og Past. Biørn. Da Pastoren havde læst Skrivelsen, siger han, at han ikke kunde forstaa dette Dokument. Saa blev han spurgt, om Formen var saadan, at han for den Sags Skyld ikke kunde forstaa Meningen. Herpaa svarede han intet, men siger, at dette var i høieste Grad ukristeligt, kun at fremkomme med Klagepunkter uden med det samme at specifisere, hvori den falske Lære skulde bestaa, ja at dersom vi havde havt en Gnist af kristelig Erkjendelse, saa havde vi ikke gaaet frem paa en saadan Maade. Han kunde jo ikke vide om, hvorledes vi mere vilde tage Sagen. Herpaa blev svaret af Overbringeren: Hvad vi her har søgt at fremholde, er de Grunde, som har bevæget os til at tage det Skridt, som vi herved har taget. Og det er saa langt fra, at vi har ment kun at ville komme med Beskyldninger, at vi megetmere anser os forpligtede til at fremmøde for den samlede Menighed og føre vore Beviser baade for Prest og Majoritet. Vi vil ikke handle saa, som Past. Biørn Gang paa Gang har handlet iblandt os, fremført de sværeste Beskyldninger mod Embedsbrødre for falsk Lære og ikke forsøgt at bevise dem, endskjønt han paa det indstændigste blev opfordret dertil. Hvad Specifikation angaar, saa mente vi ogsaa, at den Sag, som her omhandles, var Past. Biørn ligesaa godt bekjendt som os. For os stod det saa, at hele hans Lærefremstilling var gjennemtrukken af den røde Traad: at vor Saligheds Opnaaelse kom an paa os selv, og det kunde vi ikke finde stemmende med Skriften og Bekjendelsen. Vi opfattede Prestens Forhold til os og vort Forhold til Presten saaledes, at han indehavde til Forvaltning Ordets Embede. I dette Embede har han visse bestemte Love, som han er edsvoren til at følge i Læren og i det hele i Forvaltningen af Naadens Midler. Saalænge han heri er tro, er det vor Pligt at annamme hans Ord, som om Gud selv talede til os. Men vi har ogsaa Guds alvorlige Befaling til at prøve Lærdommen paa Ordets og Bekjendelsens Prøvesten, og finder vi, at Læren ikke stemmer overens hermed, saa er det ligesaa vel vor Pligt at forkaste samme og, om vedkommende ikke gjør Bod, fly en saadan som en falsk Profet. Presten ytrede, at dersom vi fik Fremgang med dette, saa vilde han miste sit Levebrød, blive afsat fra sit Embede og som gammel, fattig Mand med stor Familie blive sat ud paa den bare Bakke, og det var ingen Barneleg. Hertil bemerkedes, at vi havde aldrig anseet det som en Barneleg, men af den allerhøieste Vigtighed og Betydning. Forresten forsikredes, at vi ikke vilde ham eller nogen af hans personlig tilliv, men at vi var paa Grund af Samvittigheden tvungne til at handle saa, som vi gjorde. Presten

var forresten selv den egentlige Aarsag til, at det gik denne Vei; vi bad nemlig paa Menighedsmødet den 15de September 1887 (hvor Beslutningen om Udtrædelse af Synoden fattedes) paa det allerindstændigste om, at man dog ikke maatte tvinge en saadan Beslutning igjennem som at ophæve Forbindelsen med Synoden, men først komme frem med virkelige Grunde for et saadant Skridt og saa give os Anledning til at diskutere samme, forat, om muligt, vi ogsaa kunde blive overbeviste, saa vi ogsaa kunde stemme for samme, eller omvendt. Da afgjorde Presten med sin Decision, at vi fra vor Side ingen Ret havde til at forlange andre Grunde end den, som var udtalt i selve Forslaget, nemlig: „At Menigheden var bedst tjent dermed, at den ophævede Forbindelsen med Synoden". Da der af Prest og Majoritet i Ord og Handling flere Gange var udtalt Dom over vore Trosbrødre i Synoden, saa var denne Grund kun en Skingrund. Hvad vi havde ønsket og begjæret, var en grundig Undersøgelse af Læren i de omstridte Punkter, førend man tog et saadant Skridt som at gaa ud af et Samfund, Menigheden i over 25 Aar har staaet i Forbindelse med. Hertil bemerkede Past. Biørn, at han aldrig havde rettet nogen Beskyldning mod nogen af os her for falsk Lære. Dertil svaredes, at det var vel ikke direkte rettet mod os, men indirekte, da Past. Biørn meget vel vidste, at vor Overbevisning var den, at de saakaldte Missouriere stod paa Skriftens og Bekjendelsens Grund, og at selvfølgelig en Beskyldning rettet mod dem, gjaldt ligesaa vel os. Dernæst bemerkede Past. Biørn, at han havde levet i det glade Haab, at vi skulde faaet staa sammen til vor Død paa denne brede Grundvold, uanseet enten vi stod i den norske Synode eller ei. Dette forekom mig som Overbringer at være en besynderlig Tale, da Presten og de andre, som gaar med ham, først havde gjort et saadant Skridt, som fra vor Side betragtedes som en Bekjendelseshandling, som vi ogsaa flere Gange gjorde opmerksom paa under Diskussionen paa hint Menighedsmøde.

Af hvad vi her har søgt at fremholde, haaber vi, det klart fremgaar, at det ikke var vor Mening at søge at unddrage os Bevisbyrden for den Anklage, som vi har rettet mod Past. Biørn, og vi kan end yderligere paavise, at dette er sandt. Allerede i den første Samtale med Presten var der af undertegnede som den, der overrakte Presten hin Skrivelse, hvorom før er handlet, udtalt, som før er gjort opmerksom paa, at vi vilde anse os forpligtede til at afgive Møde og føre Beviser, om de andre forlangte det. Men vi vilde møde paa visse bestemte Betingelser. Dersom de andre ikke vilde tilkalde fremmede Theologer, saa vilde vi fremmøde uden at tilkalde nogen Theolog; men dersom de paa den anden Side vilde tilkalde, saa vilde ogsaa vi forbeholde os Ret til at tilkalde, saa det blev Theolog mod Theolog.

Dette ansaa ogsaa Past. Biørn for „fair". Imidlertid fik vi den hoslagte Bevisførelse istand, som af førmeldte fire Mænd blev indleveret til Presten, saa han kunde faa nøie Kjendskab til vore Grunde og faa se, hvordan vi vilde tage Sagen. Og han blev tilspurgt, om han vilde have Møde med os. Hertil svarede han først, at han havde intet med os at gjøre, da vi var udtraadte, mente han. Vi sagde, at vi her ikke kom frem med en Fordring, men kun i al Beskedenhed spurgte om samme. Vi gjentog flere Gange samme Spørgsmaal. Han siger blandt andet, at det ikke var saa godt at vide, hvordan han skulde svare paa et saadant Spørgsmaal, eller hvad kristelig Visdom og Kjærlighed vilde byde; han ønskede ialfald at samraade sig med andre i denne Sag, førend han vilde give os et bestemt Svar, da han ikke følte sig saa sikker, som han pleiede, og vi forresten levede i en meget farlig Tid. Men han erklærede dog som sin Mening, at han burde give os et Svar paa et bestemt fremsat Spørgsmaal. Vi fik da tilslut det Løfte, at vi skulde faa Svar paa vort Spørgsmaal om en Uge. Saa spurgte vi, om han vilde tjene os i at oplæse vor Bevisførelse for Majoriteten, saa den kunde blive bekjendt med den ligesaa vel som vor første Skrivelse. Hertil bemerkede han, at det blev kun at oplæse en ny Anklage mod ham selv, og han vilde ingen Anledning have til at føre Modbeviser. Dette syntes vi var en besynderlig Tale, da han jo havde den rigeste Anledning dertil, og vi sagde, at han kunde jo gjøre det som første Gang o. s. v. Man lægge Merke til, at Skrivelsen var adresseret ikke blot til ham, men ogsaa til Majoriteten. Vi fik herom intet bestemt Løfte, men kun et betinget. Vi foretog intet, men ventede Ugen ud og indfandt os hos ham for at faa det lovede Svar. Ja, han siger, at han er kommen til den Beslutning, at han intet Svar vilde give os, men overlade det til Menigheden, om den vilde have Møde med os eller ei. De havde ogsaa, siger han, bestemt Menighedsmøde til næste Fredag, hvor den Sag vilde blive behandlet. Vi spurgte da, om vi kunde faa komme paa dette Møde. Dertil svarede han bestemt Nei, det var kun for Menigheden, ikke for de udtraadte; saadan betegnede han os. Med den Besked fik vi da begive os hjem og oppebie dette Mødes Beslutninger. Men vi fik intet officielt Svar, hørte kun privat, at vor Modpart ikke vilde have noget med os at skaffe. Indtil da havde vi intet gjort for at faa kirkelig Betjening.

Heraf haaber vi, det fremgaar klart for enhver (vi gjentager det), at vi ikke har unddraget os Bevisbyrden, men just søgt Anledning til at faa bevise, hvad vi har beskyldt vor fordums Prest for. Dette skriver vi, ikke fordi det er os en Lyst at drage disse Ting frem for Offentligheden, men vi anser det som vor Pligt ligeoverfor Gud,

Sandheden og os selv, da Past. Biørn istedenfor at forhandle med os, som vi synes havde været mere kristsømmeligt af ham, har henvendt sig til Publikum, idet vi mindes det Herrens Ord: „Sky alt ondt Skin". Haabende, at disse Bemerkninger samt vor hoslagte Bevisførelse bliver optaget i Deres Blad, tegner jeg mig med Ærbødighed

M. Gullerud,
Zumbrota P. O., Goodhue Co., Minn.

Til Past. L. M. Biørn og Majoriteten af Lands Menighed.

Vi forstaar, Past. Biørn mener, at vi har handlet ukristeligt ved ikke nærmere at bestemme og bevise den falske Lære, som vi beskylder ham for i den Skrivelse, hvori vi angav vore Grunde for det Skridt, som vi har taget. Vi kan ikke indse, at vi har gaaet frem paa nogen ukristelig Maade; vi har tvertimod i alt søgt at vogte os for det, vel vidende, at vi skal gjøre Gud Regnskab. Vi tror nemlig ikke, at Past. Biørn kan være uvidende om, hvilke Lærdomme vi i vor Skrivelse sigter til; enkelte af os har jo mere end en Gang maattet formane ham og søgt af Guds Ord og Bekjendelsen at overbevise ham om Vildfarelser i de Punkter, som nævnes i Skrivelsen. De Beviser, som maatte være utilstrækkelige, var det vor Hensigt at fremføre, naar det blev krævet af os.

Men siden der er anket over os, skal vi idag gaa lidt nærmere ind paa Sagen angaaende Læren. Vi har nævnt som Eksempler paa Past. Biørns Vildfarelser hans Lære om Bønnen og om Mennesket før Gjenfødelsen. Vi skal da holde os til disse Stykker.

Om Bønnen har Past. Biørn i Prædikener og ellers lært, hvad han visselig ikke vil benegte, at ogsaa uigjenfødte, saadanne, som endnu ikke er komne til Troen, kan bede paa en Gud velbehagelig Maade. Men den Lære maa vi efter Guds Ord anse for falsk og farlig for Sjælene. Den er for det første uden Grund i Skriften. Gud har ikke paa noget Sted sagt, at en Bøn, som ikke sker i Tro og derfor heller ikke sker i Jesu Navn, er ham velbehagelig, han har heller ikke knyttet nogen Forjættelse til saadanne Bønner. Men Læren er ogsaa mod Guds klare Ord. Herren siger hos Jakob: „Men han bede med Tro, ikke tvilende! Thi den, som tvíler, er ligesom en Havsbølge, der røres og drives af Vinden. Thi ikke tænke et saadant Menneske, at han skal faa noget af Herren" (Jak. 1, 6. 7.). Jesus siger: „Og alt, hvad I begjære i Bønnen troende, det skulle I faa" (Matth. 21, 22.). „Dersom I blive i mig, og mine Ord blive i eder, da beder om, hvadsomhelst I ville, og det skal vederfares eder" (Joh. 15, 7.). Han har lært os, at det er i hans Navn, vi skal

bede (Joh. 14, 13. 14.); men i Jesu Navn kan ikke den bede, som ikke har Tro. Jesus har lært os at bede Fadervor; men den, som ikke har Tro, kan ikke bede denne Bøn, kan ikke begynde og sige Fader, kan ikke slutte og sige Amen, uden at lyve for Herren. Herren siger ogsaa, at uden Tro er det umuligt at behage Gud, altsaa er det ogsaa umuligt at bede en Gud velbehagelig Bøn uden Tro. Sml. Pontoppidan „Sandhed til Gudfrygtighed" Sp. 323, 566, 567, 568, 576, 580, 589.

Nærmere at udvikle, hvor farlig denne Lære er for Sjælene, hvorledes den kan holde Syndere borte fra sand Omvendelse og fra Troen paa den Herre Jesum, skal vi her ikke indlade os paa. Det er nok, at den er forkastet af Guds Ord; da maa ogsaa vi forkaste den, saafandt vi vil være dette Ord tro.

Dernæst har vi nævnt Past. Bjørns Lære om Mennesket før Gjenfødelsen. Som Prøver paa denne hans Lære skal vi indskrænke os til at pege paa følgende Udtalelser i hans Skrivelse „Til de norske ev.-luth. Menigheder" o. s. v.: „Hverken Gud eller Satan berøver Mennesket dets fri Selvbestemmelse eller tvinger det i nogen bestemt Retning; did gaar det, hvor det bestemmer sig selv at gaa. Den Helligaand gjør, at Mennesket kan gaa i sig selv; han tilskynder det, men afventer dets Bestemmelse." (S. 7.) „Efter det Forhold, som Mennesket udviser under den Helligaands Arbeide med Lov og Evangelium, støttet af Livets Førelser, indretter ogsaa Gud sit Forhold; han retter sig efter Mennesket, naar han først har gjort det muligt for Mennesket" (altsaa det endnu uigjenfødte Menneske) „at rette sig efter ham." (S. 15.) „Denne Sandhed, at et Menneske ikke kan omvende sig af sin egen Kraft, er en Sovepude, som den verdenskjærlige og syndesikre Sjæl griber med begge Hænder; men den er ogsaa en Snare for den, som ellers gjerne vilde gjøre Alvor af sin Omvendelse, dersom han har faaet i sit Hoved, at han derfor staar der aldeles hjælpeløs og slet intet kan gjøre til sin Omvendelse og Salighed." (S. 16.) „Guds omvendende Arbeide har til Hensigt at frembringe den Aktivitet hos Mennesket, at det omvender sig; det er paa denne Aktivitet fra Menneskets Side, at det endelige Resultat" (Omvendelsen) „omsider beror." (S. 17.) Paa Side 18 læres, saavidt vi forstaar, at Mennesket af Naturen eier en Evne til at „benytte", bruge den Kraft, som er tilstede i Ordet. Paa Side 19 læres ogsaa en Aktivitet, en Medvirken til Omvendelsen. Der staar: „Men Mennesket er jo dødt i Synder og Overtrædelser; hvorledes kan en død gjøre en Livets Gjerning? At omvende sig er jo en Livets Gjerning.... Om nogle staar, at de omvendte sig. Det gaar altsaa an, at en død gjør en Livets Gjerning, og ved jeg ikke, hvorledes det gaar

til, saa ved Gud det; for mig er det nok, at det kan ske, og — at jeg gjør det." (S. 19.)

Paa disse Steder er lært ogsaa ifølge den Sammenhæng, hvori de forekommer, at Mennesket har i sin uigjenfødte Tilstand Kraft til at bestemme sig selv i aandelige Ting, Evne til at bruge den Kraft, som kommer til ham i Ordet, at Gud i Omvendelsen indretter sit Forhold efter vort Forhold, at Mennesket er medvirkende med Gud til Omvendelse, at Mennesket, endnu medens det ligger i aandelig Død, kan gjøre det aandelige Livs Gjerninger. Dette er altsammen i aabenbar Strid med Guds Ord og den lutherske Kirkes Bekjendelse.

Af Guds Ord skal vi blot henvise til følgende Steder: Joh. 8, 34. Rom. 3, 9. (alle er under Synden som sin Herre) 7, 14. (saalænge Mennesket er i sin kjødelige Tilstand, er det solgt under Synden) 8, 7. (det naturlige Menneske er altsaa ikke blot vendt fra Gud i Ulydighed, men dets inderste Grundretning er endog Fiendskab mod Gud) Joh. 3, 6. Ef. 2, 1. 5. Kol. 3, 3. Joh. 15, 4. 5. og mange flere Steder, som baade viser, hvorledes Mennesket i sin uigjenfødte Tilstand er trælbundet under Satans Magt, altsaa ikke frit i aandelige Ting, aldeles udygtigt til alt aandelig godt, og hvorledes Gud maa gjøre og ogsaa gjør alt i Omvendelsen uden nogen Medvirken fra vor Side.

Af den lutherske Bekjendelse skal vi blot anføre følgende Steder:

„Det Menneske, som ikke er gjenfødt, strider helt igjennem mod Gud og er ganske og aldeles en Syndens Træl, Joh. 8, 38. Rom. 6, 16." (Konkordief. II, 44. Lisb. Udg. S. 362.)

„Mennesket er ved vore første Forældres Fald saa fordærvet, at det i aandelige, vor Omvendelse og Sjælenes Frelse vedkommende Ting er af Naturen blindt, at det, naar Guds Ord prædikes, ikke forstaar det eller kan forstaa det, men holder det for en Daarskab, heller ikke af sig selv nærmer sig til Gud, men er og bliver en Guds Fiende, indtil det ved den Helligaands Kraft bliver ved det prædikede og hørte Ord af lutter Naade uden nogen dets Medvirken omvendt, troende, gjenfødt og fornyet." (S. 350.)

„Man kan ikke tilskrive Mennesket før dets Omvendelse nogen modus agendi eller nogen Maade at virke noget godt paa i aandelige Ting." (S. 359.)

„Katekismen nævner ikke med et eneste Ord vor fri Vilje eller Medvirken, men tilskriver den Helligaand altsammen." (S. 356.) Se ogsaa Side 355.

„Omvendelsen er en saadan ved den Helligaands Virkning i Menneskets Forstand, Vilje og Samvittighed frembragt Forandring, at Mennesket ved saadan den Helligaands Virkning kan annamme den tilbudne Naade." (S. 362.)

„I Omvendelsen gjør Gud af gjenstridige og uvillige ved den Helligaands Dragelse villige" (S. 362), „saa at der af en formørket Forstand bliver en oplyst Forstand og af en gjenstridig Vilje en lydig Vilje." (S. 359.)

„I aandelige og guddommelige Ting kan det uigjenfødte Menneskes Forstand, Hjerte og Vilje af egne naturlige Kræfter slet intet forstaa, tro, annamme, tænke, ville, begynde, fuldbringe, gjøre, virke eller medvirke; men det er ganske og aldeles fordærvet og uddødt til det gode, saa at i Menneskets Natur, efter Faldet før Gjenfødelsen, ikke den mindste Gnist af aandelige Kræfter er bleven tilbage eller er forhaanden....det er en Syndens Træl, Joh. 8, 34., og en Djævelens Fange, af hvem det drives, Ef. 2, 2. 2 Tim. 2, 26." (S. 350 f.) Se ogsaa længere nede paa samme Side i Bekjendelsen.

Vi kunde anføre mange flere Steder, men dette er for det første nok. Naar vi i vor Skrivelse af 4de November har klaget over, at Past. Biørn gaar sammen med dem, gjør fælles Sag med dem, som fører aabenbar falsk Lære, saa har vi allerede henvist til Formand Preus's Indberetning til Synoden. Fornemmelig sigter vi til Past. Muus's falske Lære, som der er omtalt. At denne hans Lære er falsk og uluthersk, har været tydelig og uimodsigelig bevist i vor Kirketidende, hvortil vi henviser. Se Nr. 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 samt Nr. 12 for 1886.

Zumbrota den 24de November 1887.

I Ærbødighed

M. Gullerud. Ole P. Finstuen. C. L. Strøm.
A. P. Strand. J. J. Lunde. A. C. Erstad. H. C. Lunde.
John Johnsen Libakken. Hendrik A. Goplen.
Andreas A. Goplen. Torsten S. Raaen.
Hans Johnsen Bjugan. Petter P. Finstuen.
Annun Bjørndahl. Andrew Johnson.

Indberetning til Synoden

fra Bestyreren for Luther-Seminar i Madison.

Luther-Seminarium har i Skole-Aaret 1887–1888 havt 25 Studenter, saaledes fordelte: I øverste theoretiske Afdeling: Daniel Kvaase, Amund Frøie, Abel Lien og Theodor Opsahl; i anden theoretiske Afdeling: Nils Bøe, Jakob Edvard Jørgensen, Sophus Kristian Petersen, Lauritz Larsen, Michael Mikkelsen, Elland J. Dvri, Willads V. Skov, Johan Nørvig, Ove Ramberg og Hans Nødshilder (i gammeltestamentlig Exegese i den praktiske Afdeling);

i første theoretiske Afdeling: Peder Langseth, Hans Blegen og Gabriel Breivik (i gammeltestamentlig Exegese i den praktiske Afdeling); i øverste praktiske Afdeling: Johannes Vaaler og Waldemar Grunnet; i anden praktiske Afdeling: Bernt Julius Larsen og Daniel Svensen; i første praktiske Afdeling: Peder Mellang. Markus Sværen, Peder Thuen og Johan Næss.

Johannes Vaaler, kaldet til Prest af Menigheder i Minnesota, underkastede sig i November Examen og blev funden dygtig til at overtage det hellige Embede. Amund Frøse, kaldet til Prest af Menigheder i Michigan, underkastede sig i December Examen og blev befunden dygtig til at overtage det hellige Embede. Daniel Kvaase, kaldet til at overtage Past. Mikkelsens Kald i Chicago, underkastede sig i de sidste Dage af April Examen og blev befunden dygtig til at overtage det hellige Embede.

De forskjellige Fag har været saaledes fordelte: Prof. Ylvisaker nytestamentlig Exegese med den theoretiske Afdeling 2 Timer, med den praktiske 2 Timer, Synopse med begge Afdelinger 2 Timer, nytestamentlig Indledning med begge Afdelinger 2 Timer, Dogmatik med den praktiske Afdeling 2 Timer, Kateketik med begge Afdelinger 1 Time, tilsammen 11 Forelæsninger om Ugen; desuden har Prof. Ylvisaker undervist i „at messe". Prof. Stub har havt gammeltestamentlig Exegese med den theoretiske Afdeling 2 Timer, med den praktiske 2 Timer, gammeltestamentlig Indledning med begge Afdelinger 1 Time, Dogmatik med den theoretiske Afdeling 3 Timer, Kirkehistorie med begge Afdelinger 2 Timer, Homiletik med begge Afdelinger 2 Timer, tilsammen 12 Forelæsninger om Ugen. Ikke faa af den praktiske Afdeling har ogsaa været med i den dogmatiske Undervisning i den theoretiske Afdeling, ja ogsaa i den gammeltestamentlige, og omvendt. Past. Bredesen har iaar ligesom ifjor havt den engelske homiletiske Undervisning.

Afgangsexamen vil iaar finde Sted fra 15de til 20de Juni. Det vilde være glædeligt at se nogle af Seminariets Venner ved den Anledning.

Helbredstilstanden har i det hele været meget god. Kun en, nemlig Hr. Opsahl, har siden Jul været saa daarlig af et nervøst Tilfælde, at han har maattet opgive den Tanke at tage Examen isommer. Under den store Prestenød er det et føleligt Tab, ligesom det ogsaa har været tungt for den før saa sterke og friske Yngling at maatte midlertidig ophøre med sin kjæreste Sysſel. Det er vort Haab og vor Bøn, at det maatte være Herrens Vilje snart at gjengive ham hans Helbred, saa ogsaa denne gode Kraft kunde komme den Kirke til Gavn, hvor Arbeidsmarken er saa stor, men hvor Kræfterne er saa faa.

En anden af vore Kandidater, Hr. Grunnet, Søn af N. P. Grunnet, Formand for den lutherske Frikirke i Danmark, kommer ikke til at virke herover. Hans Fader, som med rastløs Flid og en næsten uopslidelig Kraft saagodtsom alene har samlet og betjent en hel Række af lutherske Frimenigheder i Danmark, vil trænge til al den Hjælp, hans Søn vil kunne yde ham som Kapellan.

Maatte Herren i mangen Ynglings Hjerte faa vakt inderlig Lyst til at

ville ofre sig for Herrens Sag! Der er en saa stor Arbeidsmark, Agrene venter kun paa Arbeidere. Vort Luther-Seminar burde samle henved det dobbelte Antal Studenter af, hvad det nu har. Jeg ved, at Tiderne har været onde, og at de opvevne kirkelige Forhold kan have skræmt mangen ung Mand tilbage. Men Tiderne har forandret sig. Uforstyrrede har vi kunnet drive vor Gjerning i dette Skole-Aar. Fred og Enighed har hersket ved Seminariet.

Det er ogsaa saare glædeligt, at vi har kunnet beholde vore Studenter og har Udsigt til at beholde dem lige til 1ste Juni, da Forelæsningerne slutter. Kun en eneste har været nødt til at reise noget tidligere. Naturligvis vilde dette ikke have været muligt, dersom ikke vore Menigheder havde ydet saa meget til Kassen for trængende studerende. Isandhed, vi har al Grund til at takke Gud for den store Kjærlighed, med hvilken vore Læreanstalter har været omfattede. Her i Madison har baade Kvindeforeningen og Pigeforeningen arbeidet trolig for vore Studenter. De har ogsaa begge skaffet Studenterne ikke liden Hygge ved de forskjellige festlige Tilstelninger, som vi har dem at takke for. Vort Seminar har ogsaa i dette Aar faaet et meget godt „Chapel"-Orgel. Kvindeforeningen i Vestre Koshkonong skaffede lidt over 35 Doll., og Resten af Orgelets Kostende — omtrent 90 Doll. — skaffede Mrs. Stub ved en Koncert, hun fik istand i den Anledning.

Da en Del blev nødt til at udtræde af Menigheden her og organisere sig som en egen Menighed, har her regelmæssig hver Søndag Formiddag været Gudstjeneste paa Seminariets Sal. I Regelen har jeg selv prædiket; Nabuprester har dog hjulpet lidt til. Vor lille Menighed her har været ivrig for at holde Sandhedens Sag oppe. Det er selvsagt, at ligesom Seminariet har havt en Støtte i Menigheden, saa har Menigheden igjen i Seminariet havt en Støtte. Naar vort Seminarium flyttes, vil den lille Madison Menighed være temmelig uheldig stillet: uden Prest og uden Kirke. Man vil vist være enig med mig i, at til Trods for, at Madison Menighed er en liden Menighed, saa er dog Madison et meget vigtigt Punkt ogsaa for vort Samfund: midt inde i en Kreds af store Landmenigheder. Naar jeg ser bort fra min offentlige Virksomhed som Prest, har jeg desværre kun kunnet gjøre saare lidet for Menigheden gjennem Husbesøg og ved at opsøge Folk, som kommer hertil. Her er ikke faa norske; flere kommer der til, da Madison gaar fremad. Maaske vil ogsaa flere og flere af dem, som har ladet sig forvilde, komme tilrette. Vort østlige Distrikt ialfald burde saa kraftig som muligt støtte den lille Menighed i Madison ved Bidrag af den indre Missions Kasse. Kunde vi faa en dygtig og virksom Mand hid, har jeg ingen Tvil om, at hans Menighed her snart vilde øges betydelig, og at han vilde faa nok at gjøre ogsaa paa andre Steder; thi den gamle lutherske Sandhed, som vort Samfund har søgt at holde frem, har sine Bekjendere rundt omkring.

Vort theologiske Seminar har havt mange Vanskeligheder at kjæmpe med. Der har været mange Savn. Især har vi savnet et godt Bibliothek. Naar nu vort Seminar flyttes til Minneapolis, og vi faar de Bygninger, som en

saadan Anstalt bør have, burde det være vor Opgave at skaffe Seminariet alle de Hjælpemidler, som kan tjene til at drage unge Mænd til os og gjøre dem Opholdet saa frugtbringende som muligt. Et godt Bibliothek for vort theologiske Seminar bør være et af vore Formaal.

Hvert Aar har jeg fremholdt Nødvendigheden af at faa en „engelsk Professor" til vort Seminar, d. v. s. en Professor, som foredrog en eller flere Discipliner paa Engelsk. Der er en Del, som efter min Overbevisning ikke har rigtig Øie for Betydningen af Engelsk for vor norske lutherske Kirke herover. Jeg synes, at vi for hvert Aar faar flere og flere Beviser for Nødvendigheden deraf. I dette sidste Aar f. Eks. har jeg selv paa to Steder — i By og paa Landet — maattet undervise flere Konfirmander paa Engelsk, fordi de ikke forstod Norsk. Der høres fra mange Hold, især fra Byerne, den Klage: Ungdommen forlader os; Ungdommen gaar til amerikanske Kirker eller gaar slet ikke i Kirke, hvor der kun er norsk Prædiken. Men skal vor Kirke især i Byerne være istand til at holde den norske amerikaniserede Ungdom, da er det ikke nok, at Presten saa nogenlunde kan greie sig paa Engelsk; men han maa være næsten „fuldblods" engelsk, ellers vil han ved sin engelske Prædiken i Længden ikke magte sin Opgave. Hvor mange er det ikke, som føler det som en stor Hindring for sit Virke blandt den yngre Slegt, at de ikke kan naa dem gjennem Ordets Forkyndelse i det Sprog, som for en stor Del er Ungdommens Hjertesprog, især i Byerne!

Da Formand Frich har modtaget det Kald, som er udgaaet til ham, vil vort theologiske Seminar faa en kraftig Støtte. Det vil da ogsaa være muligt at træffe en saadan Fagfordeling, at ikke en Professor skal være nødt til at holde Foredrag over 4 eller 5 forskjellige theologiske Discipliner.

Synodens Beslutning om at forlægge vort theologiske Seminar til Minneapolis synes overalt at blive mødt med Interesse, ja paa mangfoldige Steder med Begeistring. Maatte da de Bestræbelser, som er gjorte og fremdeles vil gjøres, krones med Held! Herren velsigne vort Seminar! Han velsigne vore Hænders Gjerning, og Herrens vor Guds Liflighed være over os!

Madison i Mai 1888. H. G. Stub.

Uddrag af Synodens Regnskaber
for Aaret fra 1ste Mai 1887 til 1ste Mai 1888.

Indtægt.

Til Lærerlønskassen,	Bidrag	$8267.88	
" —"—	Skolepenge	714.47	
			$8982.35
" Understøttelseskassen,	Bidrag	$1245.07	
" —"—	Værdi af Gaver in natura	112.40	
" —"—	indbetalt Gjæld	135.03	
			1492.50

Til Synodekassen, Bidrag		1074.73
= Jubelfondet, Bidrag	$ 37.37	
= —=— Laan	1825.00	
		1862.37
= det nye theol. Seminar, Bidrag	$2073.76	
= —=— —=— Deposita	792.25	
		2866.01
= Skolelærer=Seminariet i Sioux Falls		51.55
= —=— i Wittenberg		2.25
= Vaisenhuset i Wittenberg		231.72
= Gymnastiklokalet ved Luther=College		46.35
= Hedningemission, den norske		916.41
= —=— Synodens		280.20
= Negermissionen		133.54
= Australiamissionen		1.00
= Indianermissionen		1226.97
= Jødemissionen		41.10
= Utahmissionen		4.57
		$19213.62
Kassebeholdning fra forrige Aar		1898.53
Tilsammen		$21112.15

Udgift.

Af Lærerlønskassen (hvoraf $150.00 f. f. A.)		$9746.50
= Understøttelseskassen: i Madison	$565.90	
= —=— i Decorah	793.16	
		1359.06
= Synodekassen		1906.52
= Jubelfondet, Renter	$1134.18	
= —=— Afdrag, Renter og Assurance paa Kirken i Decorah	886.69	
		2020.87
Til det nye theol. Seminar		2871.57
= Skolelærer=Seminariet i Wittenberg		2.25
= Vaisenhuset i Wittenberg		257.56
= Gymnastiklokalet ved Luther=College		22.20
= den norske Hedningemission		1071.09
= Negermissionen		108.52
= Indianermissionen		1189.41
= Jødemissionen		20.00
= Utahmissionen		4.57
		$20580.12
Kassebeholdning		532.03
Tilsammen		$21112.15

De forskjellige Kassers Status.

Overskud (Kreditbalance).

Jubelfondet *)	$10924.70
Understøttelseskassen	200.75
Gymnastiklokale-Kassen	30.08
Den norske Hedningemissions Kasse	22.73
Synodens —:— —	3452.22
Australiamissions-Kassen	995.00
Indianermissions-Kassen	43.86
Jødemissions-Kassen	21.10
Indremissions-Kassen	3.84
K. E. Berghs Minde	38.05
Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls	63.76
Tils.	$15796.09

Underbalance (Debetbalance).

Lærerlønskassen	$7949.97
Synodekassen	7283.51
Kassen for det nye theol. Seminar	5.56
— : Vaisenhuset i Wittenberg	1.00
Kirkerne i Waco og Seguin Falls	24.02
	$15264.06
Kassebeholdning	532.03
Tilsammen	$15796.09

Bidrag fra de forskjellige Distrikter.

Østlige Distrikt.

Lærerlønskassen	$2463.78
Understøttelseskassen **)	464.17
Synodekassen	528.12
Jubelfondet	2.00
Det nye theologiske Seminar ***)	1424.56
Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls	18.80
Vaisenhuset i Wittenberg	16.80
Gymnastiklokalet ved Luther-College	13.85
Hedningemissionen, den norske	307.53
—:— Synodens	20.00

*) I Jubelfondets Beholdning er medregnet optagne Laan til et samlet Beløb af $16725.00.

**) Heri er ikke indbefattet, hvad der er indkommet ved at indbetale til Kassereren Værdien af Gaver in natura, og heller ikke, hvad der er indbetalt paa Gjæld til Understøttelseskassen.

***) Heri er ikke indbefattet Deposita til Brug for denne Kasse.

Negermissionen	16.20
Indianermissionen	416.07
Jødemissionen	10.00
Utahmissionen	4.57
Tilsammen	$5706.45

Iowa Distrikt.

Lærerlønskassen	$3281.63
Understøttelseskassen *)	453.38
Synodekassen	345.35
Jubelfondet	17.25
Det nye theologiske Seminar **)	401.45
Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls	10.50
Vaisenhuset i Wittenberg	72.88
Gymnastiklokalet ved Luther-College	26.50
Hedningemissionen, den norske	291.40
—:— Synodens	137.42
Negermissionen	71.91
Indianermissionen	457.26
Jødemissionen	20.10
Tilsammen	$5587.03

Minnesota Distrikt.

Lærerlønskassen	$2522.47
Understøttelseskassen *)	327.52
Synodekassen	201.26
Jubelfondet	18.12
Det nye theologiske Seminar **)	247.75
Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls	22.25
—:— i Wittenberg	2.25
Vaisenhuset i Wittenberg	142.04
Gymnastiklokalet ved Luther-College	6.00
Hedningemissionen, den norske	317.48
—:— Synodens	122.78
Negermissionen	45.43
Indianermissionen	353.64
Jødemissionen	11.00
Australiamissionen	1.00
Tilsammen	$4340.99

*) Heri er ikke indbefattet, hvad der er indkommet ved at indbetale til Kassereren Værdien af Gaver in natura, og heller ikke, hvad der er indbetalt paa Gjæld til Understøttelseskassen.

**) Heri er ikke indbefattet Deposita til Brug for denne Kasse.

Kirkekronike.

Amerika. Past. O. Næss har ifølge „Norden" i et Brev til Østlige Distrikts Formand af 10de Mai udmeldt sig af den norske Synode.

Norge. Til Sømandsprest i Buenos Ayres har Hovedbestyrelsen for den norske Sømandsmission valgt Past. Hans Jakob Geelmuyden, hidtil personel Kapellan hos Sogneprest Breien i Stokke.

Udkommet er:

Vogts Bibelhistorie med Billeder. Teksten uforandret efter den norske Synodes Udgave. Indbunden i smukt Shirtingsbind med forgyldt Titel $0.45. Luth. Publ. House, **Decorah, Iowa.**

Udtrædelse af Synoden.

Det aarlige Menighedsmøde afholdtes i Nordre Waseca Menighed den 11te Mai 1888, og følgende blev besluttet: Nordre Waseca Menighed udmelder sig herved af den norske Synode. Grunden dertil er, at Menigheden under de forhaandenværende Omstændigheder tror paa den Maade at kunne forebygge Strid og bevare Fred og Enighed i sin Midte. 18 stemte for, ingen imod, 6 stemte ikke.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved T. E. Thompsen fra Kvbf. i Immanuels Menighed, Pope Co., Past. M. Koefods Kald, $10.

Faribault, Minn., den 23de Mai 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. N. Giere $3 (O. E. Vik, Big Grove Mgh., $2, A. Moen $1); ved Past. J. Th. Ylvisaker indf. ved Torger Samuelsen i Hartland $5.75; ved Past. U. E. S. Hjermstad $17 (fra Lewis Valley $6, nemlig af Christian Gaukestad, Andrew Hansen, John Hoff og John Johnsen hver $1, John Øfstedal $2, fra Half Way Creek Menighed $11, nemlig af Ole Black den yngre $1, en ubenævnt $10); ved Past. E. Christensen indf. ved Juul Olsen i West Prairie Mgh. $17 (Ole Johnsen $5, John Halvorsen $5, Juul Olsen $2, Ole Ellefsen, G. Olsen og Halvor Bakkejord hver $1, Johannes Ovam, Christian Olsen og Julius Olsen hver $0.50, Marie og Thea Olsen hver $0.25); ved Past. A. Bredesen indf. ved Albert Standal i McFarland Mgh. $10.75 (Liste over de enkelte Givere vil maaske blive trykt senere); ved Past. A. G. H. Overn indsamlet ved Ole Larsen Stavem i Rapidan Menighed $6.50 (Ole K. Skov $3, Ole Larsen Stavem $1, Ole Paulsen, Nicolai Paulsen, John Knudsen, Jakob Knudsen og N. Olsen hver $0.50); ved Past. B. Hovde $23.50 (indf. ved Martin Tharaldsen $7.50, nemlig af ham selv $2, Arne J. Berg $1, C. A. Berg $2, Hendrik J. Heg $0.50, A. H. Mersundstad $0.50, Johannes Arnesen $1, Ole Sletten $0.50, indf. ved N. J. Tvesme $16, nemlig af Peder J. Augenes $2, N. J. Tvesme $2, Johan N. Tvesme $1, N. O. Herreid $3, H. N. Herreid, Maths. O. Thunold og L. J. Bu hver $1, Bernt Pedersen aarligt Bidrag $5); ved Past. U. E. S. Hjermstad fra Martinus Andersen, Lewis Valley Mgh., Wis., $1; ved O. O. Vaala, Saude,

Ja., Past. Moses's Kalb, $1.50 (Mons Monsen $0.50, J. Dybevik $1); ved Past. Daniel Kvaase Pinseoffer fra d. n. ev.-luth. Mgh. i Chicago $25.33; tilſ. $111.33.

Til forſkjellige Kasser: Ved Past. T. Rosholdt $19, hvoraf til Lærerløn $14, til Synodekassen $5 (Ole Sommernes, Hart. Tesum, John Melen og Ole Grina hver $2, Thrond Vigen $1.50, Erik Sneve, Anders Stabum, Hans Tasa, Georg Vig, Torger Oh og Hans Evensen hver $1, Ole Haageusen $0.50, Thore Skotland $3).

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Past. J. O. Scheie (gjennem H. B. Hustvedt) Konf.offer i Sugar Creek Mgh. $8.66; ved Past. A. G. H. Overn fra Kvdſ. i Rapidan Mgh., Blue Earth Co., Minn., $10; tilſ. $18.66.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. B. Hovde $50.74 (Konf.offer i Beaver Creek $19.90, do. i Trempealeau Valley $15.58, do. i Blair $15.26); fra A. K. Finseth i Kenyon, Minn., $100.00; tilſ. $150.74.

Rettelse. J Nr. 13 S. 207 L. 33 f. n. staar: „K. Thompsen", skulde være: „K. Throndsen". J. Nr. 20 S. 320 L. 9 f. o. staar: „J. Berget", skulde være: „J. Bruget"; sammestеds L. 10 f. o. staar: „Mark Dahlsven", skulde være: „Mark Døhlsveen"; sammesteds L. 12 f. o. staar: „fra Ringsaker Kvdſ. og Vangen Mgh.", skulde være: „fra Ringsaker Kvindeforening af Vangen Menighed".

Decorah, Jowa, den 24de Mai 1888. G. O. Rustad.

Prester og Repræsentanter

til Synodemødet i Rush River, Wis., gjøres opmerksomme paa følgende: Træn paa Chicago, St. Paul, Minneapolis & Omaha Banen kommer til Baldwin vestenfra Kl. 9,20 Form. samt 4,35 og 7,20 Efterm.; østenfra Kl. 8,40 Form. samt 12,8 og 5,20 Efterm. J Merrilan Junction er der Konnektion med Green Bay Banen baade for øst- og vestgaaende, og i Camp Douglas med Chicago, Milwaukee & St. Paul Banen for østgaaende. Alle, som kommer længere østenfra end Black River Falls, bør tage det Træn, som ankommer hid Kl. 12,8, da Hurtigtrænet i Almindelighed ikke stanser i Baldwin.

Baldwin, Wis., den 23de Mai 1888. H. J. G. Krog.

Adresse.

Rev. A. R. Rystad, Box 241, Sioux Rapids, Jowa.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 8. Juni 1888. } Nr. 23.

Endnu nogle Ord om Paulus og hans Ledsagere.

(Af H. Halvorsen.)

Gjort opmerksom derpaa af en af mine Venner, der troede, at jeg i Kirketidenden S. 228 havde sagt noget, der ikke var stemmende med Teksten, finder jeg, at hvad der er sagt, trænger til en nærmere Forklaring, og jeg nødes derfor til atter at bede om Plads for nogle Ord angaaende min Opfatning af den Begivenhed, som fandt Sted paa Veien til Damaskus, og hvorom der fortælles i Apostlenes Gjerninger Kapitel 9, Kapitel 22 og Kapitel 26. Hvad jeg havde sagt i Kirketidenden, var dette: „Der var den samme Anledning for dem alle, og dog finder vi, at kun Saulus blev omvendt. Alle hørte Røsten, alle hørte Lov og Evangelium, og alle havde saaledes fuld Anledning til at komme til Syndserkjendelse og Tro. At Saulus's Ledsagere ikke saa Lyset, uagtet de hørte Røsten, og uagtet Lyset omskinnede dem, det var deres egen Skyld."

Som enhver vil se, der vil sammenholde de forskjellige Beretninger om denne Begivenhed med hinanden, er der en tilsyneladende Modsigelse i disse Beretninger. Denne tilsynelandende Modsigelse havde jeg ikke indladt mig paa at hæve. Jeg holdt mig kun til det, som Lukas selv beretter i Kapitel 9 som Substansen af, hvad der fandt Sted ved dette Under. I Kap. 9 V. 7 siger Apostelhistoriens Forfatter, at Pauli Ledsagere „hørte Røsten, men ikke saa nogen". Naar det da siges i Kap. 22 V. 9: „Men de, som vare med mig, saa vel Lyset og bleve forfærdede, men hørte ikke hans Røst, som talte til mig", saa omstøder dette sidste ikke i mindste Maade, hvad Lukas har sagt i Kap. 9. Modsigelsen her er kun tilsynelandende. Thi hvad fremgaar af disse Beretninger? Det fremgaar heraf for det første, at Pauli Ledsagere saa Lyset, men saa ikke nogen Person. De saa vel med sine

legemlige Øine et „Skin" (Kap. 26), en „Glans" (Kap. 22 V. 11), men Lyskilden, Personen, fra hvem Skinnet og Glansen udgik, ham saa de ikke. Om ham havde jeg talt straks ovenfor paa S. 228 og kaldt ham „det levende Lys", og dette Lys saa de ikke.

Endvidere fremgaar det af Kap. 9 V. 7 og Kap. 22 V. 9, at Ledsagerne „hørte Røsten", men de „hørte ikke hans Røst, som talte til Saulus". For at forstaa dette sidste maa man se paa Grundteksten. Her er brugt Genetiv for den Person, som talte, for at betegne Udgangsforholdet. Man sammenligne Winers Udtalelse herom i hans Grammatik, hvor han handler om Brugen af Genetiv for at betegne Udgangsforholdet ved Verber som „høre" o. l. Sml. ogsaa F. A. Philippi til Rom. 10, 14. Man sammenligne hermed Steder som Matth. 17, 5. Mark. 7, 14. Joh. 3, 29. Ap. Gj. 1, 4. Joh. 5, 25. o. fl. Hvad der derfor siges i Kap. 22 V. 9, er egentlig dette: De hørte ikke Røsten udgaaende fra den, som talte med Paulus, d. e., den Røst, de hørte, opfangede de ikke som kommende fra den Person, som talte med Paulus. Røstens Kilde blev ikke opfattet af dem. Det er ogsaa heraf klart, at „Fænomenets Centrum" var skjult for dem. At Ledsagerne, saaledes som enkelte Fortolkere mener, blot skulde have hørt nogle uartikulerede Lyd, det fremgaar ikke af Teksten. Man kunde ligesaa godt sige det samme om Joh. 5, 25.

Efter alt dette bliver det altsaa Historiens Substans, hvad Lukas siger i Kap. 9 V. 7, nemlig at de hørte Røsten, men saa ingen. Jesus, det sande, egentlige Lys, var skjult for deres Øine, og det uagtet de hørte hans Røst. Det fremgaar ogsaa af, hvad der ellers siges om hans Ledsagere, at det var blot den udvortes Side af Underet, som de opfattede. Virkningen af Underet var paa dem forbigaaende og flygtig. Omend en øieblikkelig Forfærdelse griber dem, saa ogsaa de falder til Jorden, saa er de dog snart paa Benene igjen og kan lede Paulus til Damaskus.

Alt dette, synes det mig, taler for, at dette Naadesbesøg ikke for dem blev til andet end en kortvarig Rystelse, ligesom vantro Mennesker den Dag idag vel kan blive rystede og forfærdede ved overordentlige Begivenheder, saasom Jordskjælv og lignende, men dog, saa snart som Faren er over, fortsætter i de gamle Tanker og de gamle Vaner, og det uagtet Herrens Tjenere maaske ogsaa havde prædiket for dem om Guds Vrede og formanet dem til Omvendelse og Tro paa den Herre Jesum Kristum. Det er da Menneskenes egen Skyld, naar de ikke kommer til nogen ret Erkjendelse af sine Synder eller til nogen sand Tro paa Jesum Kristum. „Seende se de ikke, hørende høre de ikke og forstaa ikke heller" (Matth. 13, 13.).

At hine Pauli Ledsagere hørte til denne Klasse af Mennesker,

det synes jeg fremgaar ikke alene af, hvad der siges om dem, men ogsaa af, hvad der ikke siges om dem. At nogen Sindsforandring er foregaaet med dem, at de er komne til Omvendelse ligesom Paulus, derom tier Lukas. Skriften er her taus som Graven. Ikke engang Paulus lader os skimte noget Lys her, og det uagtet han to Gange omtaler denne Begivenhed. Han paaberaaber sig ikke engang disse Mennesker som Vidner til denne Begivenhed, medens han dog paaberaaber sig Ypperstepresterne og hele de ældstes Raad som Vidner for, at han af dem havde modtaget Fuldmagt for at drage til Damaskus og fængsle Jesu Disciple (Kap. 22 V. 5). Jeg siger derfor her det samme, som Prof. Caspari har sagt ved en anden Leilighed: „Skriften taler ikke blot, hvor den taler, men den taler ogsaa, hvor den tier, ja den taler ofte høit, hvor den tier."

Jeg kan saaledes ikke se andet, end at hvad jeg har sagt paa Side 228 i Kirketidenden, i alt væsentligt er ret. Jeg beklager kun, at jeg der ikke havde udtalt mig fyldigere især med Hensyn til, hvad der siges i Kap. 22 V. 9.

Men er det da ret at sige, at Anledningen for Pauli Ledsagere var den samme som for Paulus selv? Hertil vil jeg svare: Forsaavidt det gjaldt for dem som for Paulus at komme til Syndserkjendelse og Tro og altsaa blive delagtige i Frelsens Goder, da var der her for dem den samme Anledning som for Paulus. Thi hvad det angaar, at Paulus dog ogsaa *saa* Kristus, og at Kristus egentlig prædikede for ham, saa havde det sin Grund i den fremtidige Stilling, Paulus skulde indtage i Guds Riges Historie. Han blev nemlig ogsaa paa samme Tid kaldet til at være Hedningernes *Apostel*. Han skulde ligesom de andre Apostle ogsaa være et Vidne om de Ting, som han havde „seet og hørt". Til Omvendelse var det ikke nødvendigt, at Paulus saa den himmelfarne Kristus, men for hans fremtidige Embedes Skyld var *det* nødvendigt.

Min Opfattelse forresten af Pauli Omvendelse stemmer ogsaa i alt væsentligt med Luthers Betragtning heraf. I sin Forklaring over Gal. 1, 11. 12. siger han følgende: „Men naar han (Paulus) siger, at hans Evangelium ikke er menneskeligt, saa mener han dermed ikke, at hans Evangelium ikke er opfundet af Mennesker, hvilket ogsaa ellers af sig selv var vitterligt og aabenbart, al den Stund ogsaa de falske Apostle pralede af, at deres Lære var guddommelig og ikke menneskelig; men dette alene vil St. Paulus have forstaaet derved, at han ikke har lært sit Evangelium ved noget Menneskes Tjeneste, Hjælp eller Medvirken, ikke heller, som man ellers pleier med andre Ting, lært eller modtaget det ved *menneskelige Midlere*, saaledes som vi alle pleier at lære *ved Menneskers Tjeneste*

eller Undervisning...., men at han har annammet sit Evangelium umiddelbart ved Jesu Kristi Aabenbarelse.

„Men St. Paulus annammede sit Evangelium, da han var paa Veien og reiste til Damaskus, da Kristus aabenbarede sig for ham og talte med ham. Siden talte han ogsaa med ham i Templet i Jerusalem; men paa Veien var det, at han modtog sit Evangelium af ham, som St. Lukas fortæller Ap. Gj. 9, 6.: ‚Staa op' (siger Kristus til ham) ‚og gaa ind i Staden, og det skal siges dig, hvad dig bør at gjøre.' Han byder ham ikke at gaa ind i Staden for at lære Evangeliet af Ananias; Ananias skulde alene døbe ham, lægge Hænderne paa ham, overantvorde ham Prædike-Embedet, forestille og anbefale ham for Kristi Menighed; men Evangeliet skulde han ikke lære ham, eftersom han allerede (som han her roser sig af) havde annammet dette paa Veien ved Jesu Kristi Aabenbarelse. Hvilket ogsaa Ananias selv bekjender med disse Ord, som han siger V. 17: ‚Saul, Broder! Herren Jesus, der aabenbaredes for dig paa Veien, ad hvilken du kom, haver udsendt mig, at du skal faa dit Syn igjen' o. s. v. Derfor har han ikke annammet sin Lære af Ananias, men først da han allerede paa Veien var kaldet af Kristo, oplyst og belært, først da blev han sendt til Ananias, alene forat han ogsaa af Mennesker skulde have det Vidnesbyrd, at han var kaldet og sendt af Gud for at prædike Kristi Evangelium." (Luthers Udlæggelse af Galaterbrevet, oversat af F. W. Bugge, Side 64.)

Hvad nu ogsaa de tre Dage angaar, hvori Paulus laa blind i Damaskus, ene med sin Gud, da vil jeg ligne hans Stilling i denne Tid med Jonas's Stilling, medens han laa tre Dage og tre Nætter i Fiskens Liv. Jonas er vistnok først og fremst et Forbillede paa Kristus; men han er ogsaa det gammeltestamentlige Forbillede paa den store Hedninge-Apostel Paulus. Ligesom Jonas paa Guds Befaling endelig drog til Hedningeverdenens store Midtpunkt Ninive med Guds Ord og blev for denne Stad en Omvendelsens Prædikant, saaledes var det jo egentlig Paulus forbeholdt at være den Due*), der skulde flyve ud i Hedningeverdenen med Fredens Oljeblad og bringe Hedningefolkene den Trøst og den Frelse, som de saa saare vel trængte til.

Pauli Liv og Virksomhed før hans Omvendelse, især den sidste Tid deraf under og efter Mordet paa Stefanus, ligner meget den Jonas, vi lærer at kjende i det første Kapitel af hans Profeti, den egenretfærdige, for Fædrenes Tro nidkjære Jøde, der ikke kunde udholde Tanken om, at Hedningerne skulde faa Guds Ord, fordi han deri saa

*) Ordet Jonas betyder en Due. Red.

en Forkastelse af sit eget Folk. Dette drev ham endog til Flugt bort fra Herrens Ansigt. Men var det ikke ogsaa saa med Paulus? Var ikke ogsaa han paa saadan Flugt bort fra Herrens Ansigt, da han af Nidkjærhed for sin fædrene Tro forfulgte Guds Menighed og tørstede efter Disciplenes Blod?

Men ligesom Storm og Uveir indhentede Jonas og stansede ham i hans Flugt, saaledes blev ogsaa Paulus stanset midt i sin vilde Flugt, da Herren pludselig viste sig for ham paa Veien. Og ligesom Jonas blev kastet i Dødens Svelg og i „Helvedes Bug“ og maatte kjæmpe sig ud af dette forfærdelige Dyb ved inderlig Bøn og alvorlig og grundig Bod, indtil Herren gjenløste hans Liv af Graven, saaledes blev ogsaa Saulus kastet ind i Dødens og Helvedes Rædsler. Men ogsaa han „raabte til Herren af sin Angest, og Herren svarede ham“. Sml. ogsaa Jonas 2, 3. med Ap. Gj. 9, 11. 12. Ogsaa Paulus kunde sige ligesom Jonas: „Der min Sjæl forsmegtede udi mig, kom jeg Herren ihu, og min Bøn kom til dig i dit hellige Tempel“ (Jon. 2, 8.). Den Herre, der havde slaaet ham til Jorden med sin Lovs forfærdelige Tordenkile, der havde dømt som Had til Gud, hvad Saulus selv ansaa som Kjærlighed til Gud, denne samme Herre havde ogsaa prædiket for ham om Syndernes Forladelse, og deraf var opkommet en Troens Gnist i den sønderknuste Synders Hjerte, og han begyndte at paakalde den Herre som Synderes Frelser, hvis Navn han kort i Forveien havde søgt at udslette fra Jorden. Men det var en trang Port, han maatte gaa igjennem. Det holdt haardt at bryde med sin glimrende Fortid og at blive en Tilbeder af det saa foragtede Nazaræernavn. Det holdt haardt at dø fra Loven og stille sig ganske under Naaden. At Jesus, den korsfæstede, var opstanden og var Herlighedens Herre, det gaar straks op for ham, det tror han. Derfor spørger han ogsaa denne Jesus: „Herre, hvad vil du, at jeg skal gjøre?“ Men ret at tilegne sig Naaden, at opreise sin af Syndens og Dødens Rædsler forfærdede Samvittighed, at trøste sig med Jesu Naade og stille Kristi Blod og Død op imod Guds Vrede, o det var heller ikke for Saulus nogen let Sag. I tre Dage og tre Nætter holder han paa med at opsende for Naadens Trone i Himmelen saadanne Bønner og Sukke som dem, David har optegnet i den 51de Salme. Det er under saadanne Smerter og under saadanne Kampe, at Troen fødes og kjæmper sig frem til Seier. Thi den opkommer kun under den syndige Jammers Følelse, den begynder i Hunger og Tørst, d. e., Længsel efter Naade.

Og ligesom Jonas's Angest og Kamp i Fiskens Bug endte med Troens Seiersraab: „Salighed hører Herren til“, saaledes endte ogsaa for Saulus de tre Dage med Trøst og med Seier. Og lige-

som Jonas efter at være udspyet af Fisken og kastet op paa det tørre drager til Ninive og prædiker for Hedningestaden den Prædiken, Herren havde talt til ham, saaledes drager ogsaa Paulus straks efter de tre Dage ud og prædiker først for Jøderne, men siden for de arme Hedningefolk, som i ubevidst Længsel havde ventet paa hans Komme.

I en Mellemtilstand var visselig Paulus ligesom Jonas i disse tre Dage, men ikke i en Mellemtilstand mellem Liv og Død, mellem Vantro og Tro, mellem at være under Loven og at være under Naaden; thi en saadan Mellemtilstand gives der ikke og kan der ikke gives. Men han var i det Slags Mellemtilstand, hvori den for Loven virksomme og nidkjære Farisæer bliver smeltet og ombannet til at være Evangeliets virksomme og nidkjære Budbærer. Han var i det Slags Mellemtilstand, hvori den i Smeltedigelen kastede egenretfærdige Synder sønderknuses og kjæmper sig frem til et bevidst Trosliv og til Visshed om Syndernes Forladelse i Kristo Jesu, vor Herre.

Angaaende Past. O. Næss's Suspension fra Synoden.*)

(Af J. B. Frich.)

I „Lutherske Vidnesbyrd" Nr. 10–12 d. A., som ogsaa i Bladet „Norden", er der offentliggjort et Par Erklæringer, som maaske kunde bringe forskjellige, der ikke kjender nærmere til Sagen, til at tro, at vi har begaaet en Uretfærdighed ved midlertidig at suspendere Past. O. Næss fra den norske Synode.

De, der upartisk vil dømme i denne Sag, vil vente, indtil de har hørt begge Sider. Man maa dertil først kjende og prøve følgende Dokumenter, hvorpaa vi har grundet vor Dom:

1) De af mig antagne og ved mange Dienvidner bevidnede 9 Klagemaal, som fremførtes ved min første Visitats i Novbr. 1886, da baade Past. Næss og Majoriteten negtede at møde, og man stængte Kirken for mig (uden at jeg i Forveien var underrettet derom), uagtet baade Past. Næss og Menigheden dengang stod i Synoden, og det ogsaa var dem betjendt, at Klagemaal over Past. Næss forlængst var indsendte til mig.

2) Majoritetens Svar herpaa, som den paa min Opfordring gav, efterat jeg havde sendt den alle bevidnede Klagemaal.

*) Negtet Optagelse i „Lutherske Vidnesbyrd" og derfor begjæret optaget i Kirketidenden. Vi tilføier, at det ikke er Past. Frichs Skyld, at denne Artikel, som er skreven i April, saa sent kommer for Offentligheden. Red.

3) Resultatet af den anden Visitats i Avoca i Mars 1887, da vi gjennemgik baade Klagemaalene og Majoritetens Svar, da ikke alene Formand Preus, men ogsaa N. Jakobsen af mig var tilkaldt, og flere af Past. Næss's Venner og Forsvarere i Menigheden mødte, medens Past. Næss selv, trods mine indtrængende Opfordringer til at møde, ogsaa da udeblev. Her havde vi da ogsaa Anledning til at høre og prøve Vidnesbyrdene fra den anden Side, omend den Mand, der især i Begyndelsen af Mødet optraadte som Hovedtalsmand for Past. Næss, og som har været en meget betroet Mand i Menigheden og i disse Stridens Aar, om jeg ikke tager meget feil, oftere har været sendt til Synoden, selv maatte undskylde sin Optræden med, at han var „omtaaget", og senere indsandt sig meget beruset i Mødet.

Disse Dokumenter, hvorpaa vi, som sagt, har grundet vor Dom, er jeg villig til at afskrive og sende „Luth. Vidn", hvis man vil vise os den Villighed at optage dem. De vil naturligvis atter fremlægges for vort kommende Synodemøde til nærmere Prøvelse og saaledes rimeligvis ogsaa forelægges Offentligheden i vor Synodalberetning.

Da disse Dokumenter er mere vidløftige, vil jeg paa Forhaand kun bede „Luth. Vidn." og „Norden" at vise os den Retfærdighed at optage disse Bemerkninger.

1. Den første offentliggjorte Erklæring og Redegjørelse imod os indeholder, trods Mængden af Underskrifter, saa mange falske Paastande og Beskyldninger, at jeg kun maa beklage, at saa mange har ladet sig bevæge til at skrive under paa Ting, som de for en stor Del heller ikke kjender til.*)

Hvor urigtig f. Ex. den Fremstilling er, som der er givet af, hvordan det gik til ved denne Sags Behandling ved sidste Synodemøde, ved enhver, som var tilstede ved Synoden.

Det heder i denne Redegjørelse: „Om ham" (nemlig Past. Næss) „skal man da ikke med Grund kunne sige, at han har søgt at undfly Formandens Tugt, men givet ham fuld Anledning til at øve samme." Jo, er der nogen, som har søgt at undfly Formandens Tugt, som atter og atter har søgt at afskjære ham al Anledning til at øve samme og negtet at møde frem, som i grove Breve har blæst ad Formanden, og som herved ogsaa har søgt at berøve det Samfund, hvori han stod, Anledning til at øve Tilsyn med ham og hans Gjerning, saa er det Past. O. Næss.

At man er rent forbauset over, at vi efter de 2 mislykkede Forsøg ikke ogsaa den 3dje Gang reiste derned for at prøve paa, om det da skulde være muligt at faa ham og Majoriteten til at møde, synes

*) Hvorledes det forholder sig med nogle af disse Underskrifter, har Prof. Stub oplyst i sin Artikel i Nr. 21. Red.

besynderligt. Og at man skulde forlange og vente, at Synoden fremdeles, efter hvad der var passeret, skulde vedblive at bære Ansvaret for, hvordan Past. Næss optræder og varetager sin Gjerning, synes ogsaa besynderligt. Vi kunde dog ikke fortsætte i det uendelige med at reise derned paa det uvisse, selv om vi kunde tænke os Muligheden af, at Past. Næss endnu kunde modbevise et eller andet i de fremførte Klagemaal som falskt. Der var dog atter og atter givet dem Anledning til Modbevis, vi havde hørt ikke saa lidet fra den anden Side ogsaa. Men selv efter de nu offentliggjorte Erklæringer, som vi dengang ikke kjendte til, kan jeg ikke finde noget væsentligt Punkt i Klagemaalene modbevist.

Man skriver en hel Del om „Frichs og Rudes Visitats", om „Formandens tro Medhjælper Rude". Past. Næss ved dog, at jeg strats skrev til ham, at jeg havde liden Tillid til Hr. Rude, og at jeg, hvis der ikke havde været andre, som klagede over ham, lidet vilde agtet derpaa. At Rude indfandt sig ved den første Visitats, vidste jeg i Forveien intet om. Jeg søgte at holde ham udenfor saa meget, som det var mig muligt. Han blev ikke antagen som Klager, men kun som Vidne i et Par Sager, hvor han var et af Dienvidnerne, og jeg havde dengang ikke saadanne Beviser imod ham, at jeg turde formene ham dette. Som Vidner kunde jeg jo kun antage virkelige Dien- og Drenvidner. Det gjør ellers intet til Sagen, om Rudes Navn stryges. Siden den første Visitats har Rude intet havt med disse Sager at gjøre.

Blandt Klagerne findes flere af Menighedens ældste Medlemmer, som har staaet i den i over 30 Aar, og som efter Past. Juuls Vidnesbyrd var af dens bedste Medlemmer dengang, da han var Menighedens Prest.

2. Den anden offentliggjorte Erklæring fra Pastorerne Ellestad og Syftestad og Dhrr. M. Johnson og N. Jakobsen er af en anden Art og Tone end den første. Jeg haaber, at de har søgt paa bedste Maade at undersøge og prøve Klagerne. Og dog er jeg overbevist om, at de er førte bag Lyset med Hensyn til den sande Tilstand i Otter Creek Menighed og Past. Næss's Virksomhed der, og at de har været altfor snare til at frikjende Past. Næss og til at beskylde os for Uretfærdighed. Hvorledes N. Jakobsen, som var tilstede paa Mødet i Avoca, som der hørte begge Sider og da fandt Tilstanden meget ilde og ialfald var for, at Past. Næss burde forflyttes til et andet Kald, — nu kan være kommen til dette Resultat, har jeg vanskeligt for at forstaa. Grunden maa vel være den, at et Par af Klagerne var tilstede ved det omskrevne Møde, at de synes at have optraadt meget ubestemt, ja i et Par Punkter endog at have ladet

sig bevæge til at tage sin Klage tilbage, og at man ikke har bekymret sig noget om de Vidner, der ialfald nu er udenfor Menigheden.

Hovedsagen for mig har været at finde ud, hvad der virkelig er Sandhed i disse Ting, om de Vidnesbyrd, hvorpaa Klagen er bygget, og som man har erklæret sig villig til at stadfæste med Ed, virkelig er sande, eller de kan modbevises som falske eller erkjendes af vedkommende som falske og løgnagtige. Intet af det sidste er efter min Overbevisning skeet. Om en eller anden alligevel tager Klagen tilbage eller ikke vil være med paa den Dom, som vi paa Grund af Vidnesbyrdene har afgivet, er en anden Sag. Ingen af de afhørte Vidner i de paaankede Sager har endnu for mig erkjendt, at han vidnede falsk.

Tvertimod finder jeg ogsaa efter disse sidste Erklæringer adskilligt kun stadfæstet. Saaledes f. Eks. det Vidnesbyrd, at der i mindst 5 Aar ikke har været holdt nogen Religionsskole i den store Otter Creek Menighed (undtagen maaske nogen Søndagsskole), indtil man ifjor Vinter, efterat jeg havde været der paa min første Visitats, atter fik en Lærer. At Konfirmandforberedelsen har været saare utilstrækkelig, maa jeg fremdeles tro. At en Mængde Ungdom vokser op der uden Konfirmation, er desværre altfor sandt. Prof. Stub havde ivaar kun været der et Par Gange, og han kjendte allerede da til 37 — syv og tredive — ukonfirmerede voksne. En saadan Tilstand er efter min Erfaring hidtil ganske enestaaende, ialfald i den norske Synodes Landmenigheder. Er Tilstanden ligedan i Past. Næss's øvrige store Menigheder, bør dog noget alvorligt gjøres derved af dem, som kan det.

Angaaende forskjellige andre Klagemaal tror jeg fremdeles, at de trænger en ganske anden grundig Undersøgelse for Vidnerne i de paaankede Sager end den, de 4 Mænd har anstillet, hvis de skal kunne modbevises, og Past. Næss fritages for at have givet megen og grundet Forargelse.

Da jeg for en 2 til 3 Aar siden bad Past. Ellestad som Viceformand at bistaa mig med Visitatser hos Prester, som stod paa hans Side i Lærestriden, anmodede jeg ham særskilt om at holde Visitats hos Past. Næss, fordi jeg nærede alvorlig Frygt med Hensyn til Tilstanden i hans Menigheder. Past. Ellestad kunde da ikke efterkomme mit Ønske.

Med Hensyn til enkelte Klagemaal kunde det tjene til Past. Næss's Undskyldning, at han har saa mange store og vidt spredte Menigheder. Men disse bidrager dog saa meget til Prestens Løn, at 2 Prester med Tarvelighed maatte kunne leve deraf, og da Menighederne ganske anderledes kunne tilsees.

Vor nye Postil.

Det har uden Tvil vakt almindelig Glæde, at Past. Wulfsberg har paataget sig at udgive en Samling Prædikener over Kirke-Aarets Evangelier, holdte af Prester i den norske Synode. Det har vistnok, som det heder i Indbydelsen, længe været et kjært Ønske hos mange at faa et saadant Vidnesbyrd om, hvorledes Guds Ord forkyndes rundt om i vore Menigheder. Mange kjender lidet til de fleste af vore Prester uden fra Stridsartikler og Diskussionsmøder og danner sig derfor let feilagtige Tanker om deres Virksomhed. Men en Samling af de Prædikener, de i disse Aar har holdt, vil bedre end nogen anden Ting kunne give et Indblik i, hvorledes og i hvad Aand deres Arbeide har været drevet. Vi ved, at naar dette Vidnesbyrd bliver fremlagt, vil det blive nøie sigtet; der vil heller ikke mangle paa dem, som vil lede efter Feil ved det. Vi ved ogsaa, at det vil vise sig at have sine Skrøbeligheder, og vi tror, at vort Presteskab vil tage til Hjerte enhver Paapegen af saadanne. Men vi tror ogsaa, at Prædikensamlingen forsaavidt skal kunne bestaa for Dommen, som den dog vil indeholde et alvorligt Vidnesbyrd om den guddommelige Sandhed og give Læserne den Følelse, at dem, som har aflagt det, ligger de dem betroede Sjæles Frelse fremfor alle Ting alvorlig paa Hjerte.

Som en liden Prøve tillader vi os her at aftrykke Slutningen af den Prædiken, som Postillen vil indeholde for 3die Søndag efter Helligtrekonger. Den lyder saaledes:

O kjære, dyrekjøbte Menighed, du, som nu i over en Menneske-Alder har her i dit nye Hjemland havt dette Guds hellige og salige Evangelium purt og rent hos dig! Hvorledes har du annammet det og taget det til Hjerte, naar han deri talte til dig itide og i Utide og tillige lod alle sine Førelser drage dig til at agte paa dets Lys og give Rum for dets Kraft? Er du derved bleven gjenfødt til et nyt Liv? Thi du ved, der staar skrevet: „Uden nogen fødes paany, skal han ikke indgaa i Guds Rige.“ Og viser du da og dette, at alt er blevet nyt hos dig, saa du er som Staden paa Bjerget, der ikke kan skjules? Eller maatte Herren, naar han velsignede dig, klage over dig som over Israel: „Jeg talte til dig i din store Rolighed, men du sagde: jeg vil ikke høre“? Og naar han prøvede dig, maatte han da sige: „Jeg slog dem, men de følte ingen Smerte; de vægrede sig ved at annamme Tugt“?

Hver enkelt iblandt os spørge sig selv: hvorledes ser det ud hos mig og mine, hos Venner og Naboer, i den ganske Menighed? Lader vi det tilsyne i al vor Vandel, at Guds Ord er mægtigt hos os til at skabe Liv af Død, Lys af Mørke? Kan vi af Hjertet sige: „Guds Ord er min rige Skat, mit Lys i Sorgens mørke Nat, mit Sverd i Troens Krige“? Hvad kan det hjælpe, at du har Ordet, kanske og pukker paa den sunde Lærdoms Form, at du kjender den og bekjender den, siger, at du har alt i Orden i en rettroende Menighed med Ordets rette Udlæggelse ved dets Prædiken eller i dine Bøger? Hvad kan det hjælpe, dersom du dog ikke isandhed tror det og derfor heller

ikke bærer Frugt? Thi hvert Træ, som ikke bærer god Frugt, skal afhugges og kastes i Ilden; saaledes skal og du afhugges og brændes med evig Ild, hvis du vedbliver at være et ufrugtbart Træ.

Da gavner det ikke, om du raaber paa „den rene Lære", som du har, ligesaa lidt som det friede Israel, at de raabte: „Herrens Tempel, Herrens Tempel, Herrens Tempel!" Og Dagens Evangelium minder ogsaa derom, naar det heder, at Rigets Børn skal udkastes i det yderste Mørke. Spørg dig da selv, om du beder flittig for dig og dine, at Herren vil styrke eder til at tjene ham i Troens Lydighed. Er det din daglige Sorg, naar du ser, der fattes dig saa meget, — dit daglige Begjær, at han vil hjælpe dig til at gjøre det bedre? Kommer du flittig og med Andagt til hans Naadebord, hvor han befalede dig at hente Kraft og lovede at give den? Bliver Guds Ord dig mere og mere kjært og kosteligere end Guld og meget fint Guld? Bliver du mere og mere nidkjær for at fremme dets Prædiken og Sakramenternes Forvaltning, saa langt din Haand rækker, ja saa langt din Bøn naar?

Medens du havde lidet, gav du kanske meget og gjerne dertil. Nu, da du fik meget, giver du maaske lidet og sukkende. Dine Agre bærer nu meget rigere Frugt. Bærer da ogsaa din og din Egtefælles og dine Børns Hjerte-Ager rigere Frugt? Er der mindre Torne og Tidsler der nu, mindre ormstukken Frugt, mere rig og ædel Frugt af Ordets gode Sæd? Eller er det kanske hellere omvendt hos eder? Høres der ikke endnu ogsaa hos os om Synder som Kiv og Avind, Uretfærdighed og Skjørlevnet, Vellyst og Drukkenskab, hvorved Guds Navn og Lærdommen bespottes blandt os, og hvorom skrevet staar, at de, som gjør saadant, skal ikke arve Guds Rige? Og selv om Gud bevarede dig og dine fra Synd og Skam i det ydre, saa at kanske alt har god kristelig Skik hos dig, saa bedrag dig ikke med et blot udvortes Skin. Husk, Gud kræver Hjertet. Er dette ved hans Kraft i Ordet omvendt til ham, gjenfødt til hans Billede, saa du har al din Glæde i ham og er villig til at lide Haan og Forfølgelse for hans Navns Skyld? Eller tragter du igrunden mest efter de jordiske Ting, medens Hjertet er lunkent for Gud og hans Ord?

Ser du ikke, at Verdenskjærlighed og deraf følgende Lunkenhed i vor Tid ligger som en Taage over saa mange, baade unge og gamle? Saa ofte har Herren talt til dig for at vække dig og mindet dig om, at han vil spytte den lunkne ud af sin Mund. Hvorfor vedbliver du da i Sløvhed og nøies med en Navnkristendom uden Alvor og uden Iver for at bevares og vokse i Troen? Hvad vil du sige, og hvormed vil du retfærdiggjøre dig paa Dommens Dag, om du da maatte høre de Ord: det havde været dig bedre, at du ikke havde kjendt Retfærdigheds Vei, end at du kjendte den og blot sagde, at du vilde gaa paa den, men dog ikke gjorde det?

Bed derfor Gud vække dig, aabne dit Hjerte og salve dine Øine, at du kan se Nøden, du er i, men ogsaa gribe Hjælpen og Kraften, som han bringer i sit Ord, at du kan opstaa af Søvne og som den, der er opreist med Kristus, tragte efter de Ting, som er oventil. Og som han hørte den spedalskes Raab og kom til Høvedsmanden, vil han og i Naade høre dit Raab og komme ind

til dig — „tænk, under dit det ringe Tag, hvor blev det dog en salig Dag" —, komme ind med Lys og Liv og Kraft til dit arme Hjerte. Søg ham da, medens han findes, og kald paa ham, den Stund han er nær. End i denne Stund er han nær i det Troens Ord, som prædikes. End taler han til dig og kalder paa dig; din Utroskab har ikke gjort hans Trofasthed til intet; end vilde han komme til dig og blive hos dig og velsigne dig. Grib ham da i Troen og bed ham bevare dig ved sit Ord, saa du aldrig slipper Jesus af Hjertet, førend du ser ham klarlig i det evige Liv. Ja, ovhold os, kjære Herre Gud, i Ordet og Troen, indtil vi dør, saa vi hisset kan sidde tilbords med dig i dit Rige! Hør os for din Barmhjertigheds Skyld! Amen.

Kirkekronike.

Amerika. Ved Luther-College havde man Fredag før Pinse og Torsdag efter Pinse den Glæde at høre to Foredrag af Past. V. Koren, som hvert varede omtrent halvanden Time, men som vist alligevel fra først til sidst lyttedes til med spændt Opmerksomhed. Han skildrede, hvorledes Herren førte ham til det Arbeide, hvori han nu i snart 35 Aar har staaet i Guds Kirke her i Landet, og hvorledes dette Arbeide blev drevet i de første Aar; han afsluttede Skildringen med Grundlæggelsen af Colleget i Decorah. Det var at ønske, at flere af vore Prester vilde besøge vore Lære-Anstalter og tale belærende og vækkende Ord til de unge, som studerer ved dem. De kunde vist derved stifte megen Velsignelse.

Aarsexamen er allerede den 31te Mai og 1ste Juni holdt i nogle af Prof. Ramstads Fag, da han ønskede at bivaane et Kursus ved en Sommerskole og derfor maatte reise bort før Skolens Slutning. Den 2den, 4de og 5te Juni har College-Afdelingen skriftlig Examen i Engelsk, Norsk og Latin. Fra 9de til 18de Juni — 8 Skoledage — holdes mundtlig Examen over den hele Skole, 20de Juni Slutningsfest. Alle Skolens Venner er hjertelig velkomne saavel ved Examen som ved Slutningsfesten.

Norge. Den nye Skriftemaalsordning volder flere og flere Vanskeligheder. Saaledes omtaler nylig en Prest i „Fædrelandet", at det havde hændt ham, at af dem, som antegnede sig tilalters, vilde saagodtsom alle kun nyde Nadveren, og at der kun var et Par af dem, som tillige vilde have Absolutionen. Havde der nu ingen været, som vilde have Absolution, hvad skulde man da have gjort? Den nye Ordning har ingen Bestemmelse for et saadant Tilfælde. Desuden siger han, at det vækker stor Forbitrelse, at de, som vil gaa tilalters uden Absolution, skal behøve for hver Gang først at indfinde sig hos Presten. De siger, at om de kommer til en anden Anskuelse, skal de nok selv sige fra i rette Tid og indfinde sig hos Presten; men de er ikke istand til at indse, til hvad Nytte det skal være, at de atter og atter reiser flere Mile for bare at udtale de samme Meninger som før og derved bare spilde saavel Prestens som sin egen Tid.

— Kristiania. En Jødes Daab. Julius Arnholdt Lipmann, der er født i Kowno (i Rusland) den 15de April 1852 af Jødeforældrene Kjøbmand Aron L. og Hustru Lina, kom ifjor hertil, tog Borgerskab som Handelsborger og begyndte med en Tobak- og Legetøiforretning. Han havde faaet Logis hos en kristeligsindet Dame, der er meget interesseret i Missions- og andre kristelige Kjærlighedsgjerninger. Hun blev først lidt betænkelig ved at skulle have en Jøde i Logis; men hun merkede snart, at han, naar hun talte med ham om de Ting, som hører til Guds Rige, havde aabent Sind derfor, og at der paa Bunden af hans Hjerte rørte sig Alvorstanker, saa hun bad ham som tysktalende at høre den tyske Prests Prædikener her. Dette gjorde han, og Følgen deraf blev, at han tog fat ikke blot paa sin Bibel og Bønnebog, men ogsaa paa det nye Testament, — og han blev truffen deraf; navnlig var den Herres Jesu Kjærlighed mod sine bitre og ondskabsfulde Forfølgere ham saa overbevisende, at han ikke kunde komme fra, at han, Jesus af Nazareth, maatte være Gjenløseren, Messias. Han blev nu henvist til Professor Caspari som den, der bedst maatte kunne forstaa og veilede ham i hans Søgen. Af denne blev han anbefalet Stiftsprovsten, der, da L. kun vanskelig kan udtrykke sig paa og forstaa Norsk, formaaede den tyske Prest til at meddele ham Undervisning. Han syntes med Lethed og af Hjertet at tilegne sig Kristendommens Sandheder og vedblev — trods alle paatrængende Advarsler, Raad og tildels endog Trusler fra hans Trosforvandtes, Jødernes, Side — at granske Guds Ord og at begjære den kristelige Daab. Efterat Stiftsprovsten nu ogsaa havde prøvet ham i hans Kundskab og Hjerteforhold til Herren, blev hans Daab bestemt at skulle foregaa Søndagen den 15de April — besynderligt nok, uden at det var bekjendt, at det netop var hans Fødselsdag. Straks efter Prædikenen i Høimessegudstjenesten blev han døbt i en talrig Menigheds Overvær i Vor Frelsers Kirke. Handlingen fulgtes med megen Deltagelse, og alle syntes dybt grebne derved. (Eft. „Knia. Luth. Kirketid.")

Uddrag af Distriktskasserernes Regnskaber
for den indre Mission
for Aaret fra 1ste Mai 1887 til 1ste Mai 1888.

Østlige Distrikt.

Indtægt ved Bidrag fra 32 Prestekald	$1063.21
Udgift	1063.21

Iowa Distrikt.

Kassebeholdning fra forrige Aar	$ 74.78
Indtægt ved Bidrag fra 31 Prestekald	1674.14
	$1748.92
Udgift	1605.02
Kassebeholdning	$ 143.90

Minnesota Distrikt.

Kassebeholdning fra forrige Aar	$ 206.24
Indtægt ved Bidrag fra 29 Prestekald	1092.68
	$1298.92
Udgift	999.50
Kassebeholdning	$ 299.42

Lægges de i forrige Nummer nævnte Bidrag til de af Hovedkasfereren bestyrede Kasser til de her nævnte Bidrag til Indremissionen, viser det sig, at de enkelte Distrikters og hele Synodens samlede Bidrag, som er indkomne til Samfundets Kasserere, i Regnskabsaaret udgjør:

For Østlige Distrikt	$ 6769.66
„ Iowa —	7261.17
„ Minnesota Distrikt	5433.67
„ den hele Synode	$19464.50

Modtagne Gaver.

Herved erkjendes modtaget fra Prof. O. J. Breda som Gave til Luther-Collegets Bibliothek følgende Bøger: 1) Lyman's Historical Chart. 2) Key to Lyman's Historical Chart. 3–5) Plinii Epistolae et Panegyricus, ed. Gierig (3 Bind). 6) Ciceronis Cato Major; Sohnmeyer. 7) Ciceronis Cato Major; J. Sommerbrodt. 8) J. Trumbull: M'Fingal, An Epic Poem. 9) C. W. Sander's Rhetorical or Union 5th Reader. 10) Tegnér: Frithiofs Saga; med Oversættelse af A. E. Boye. 11–13) Guhl & Caspar: Denkmäler der Kunst; Tekst og Billeder (3 Bind). 14–16) Bilder-Atlas der Wissenschaften, Künste & Gewerbe; Volksausgabe (3 Bind). 17) Harper's Weekly for 1876. 18) C. Molbech: Tolv Forelæsninger over den videnskabelige Kulturs og Literaturens Historie i den gamle Verden, særdeles i Orienten. 19) Shicks Humoristische Bibliothek (Nr. 1). 20) Thomas Carlyle: Life of Robert Burns. 21) Shakespeare: Hamlet; Tauchnitz. 22) Max Adeler: Elbow Room. 23) The George-Hewitt Campaign. 24) The Gospel according to St. John; revised version. Ligeledes fra Hr. C. Urban, Udgiver i Des Moines, Iowa, et Eksemplar af Crams Unrivaled Family Atlas. Hjertelig Tak!

Decorah, Iowa, den 30te Mai 1888. Chr. Naeseth, Bibliothekar.

Indkomne Bidrag.

Til Hjælp for den i Nr. 15 omtalte nødlidende Prest erkjender vi med Tak at have modtaget af Past. J. A. Ottesen pers. $10.00, ved Past. Jukam fra Mishicott, Wis., af Mrs. Josefine Knudsen $1.00 og Miss Clara Knudsen 50 Cts. E. L. K. Red.

Til Indremissionen: Ved G. O. Rustad fra Halvor Johnsen og Mrs. H. Johnsen af McFarland Mgh., Past. Bredesens Kald, hver $0.50; ved Past. Bredesen $45.21 (Offer i Stoughton $26.80, do. i McFarland $18.41); ved Sjur Helleboe af Past. Borgens Kald $19 (Konf.offer i Roche a Cree Mgh. $18, Ole Hegna og Anun Hansen hver $0.50); tilsammen $65.21.

Madison, Wis., den 29de Mai 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Pastor C. Wulfsberg $72.44 (Konf.offer i Lincoln Mgh. $33.58, do. i Madison Mgh. $38.86).

Decorah, Iowa, den 31te Mai 1888. Chr. Næseth.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. B. Askevold fra Hølands Mgh. $5.95 (indsamlet ved Nikolai Nilsen $2.50, nemlig af A. Sandsteen, Klemet Hellesen, A. Olsen, Hans Bredveien og Tollef Nilsen hver $0.50, indf. ved M. O. Eriksrud $3.45, nemlig af ham selv $1, Mrs. Maren Olsen $0.50, Ole H. Olsen $0.50, Ole M. Eriksen $0.15, L. M., N. M. og Meney Eriksen hver $0.05, John Iversen $0.50, J. J., E. J. og Maline Iversen hver $0.05, John Holden $0.50); ved Past. Kr. Magelssen $13 (P. M. Olsen af Highland Prairie Mgh. $5, J. Johnsen af do. $1, Ludvig Stenshol af Elstad Mgh. $5, Lars Stenshol og Tosten Ramsoe af do. hver $1); ved Past. Chr. Pedersen $2.50 (Tideman Throndsen $1.50, Otto Tellessen $1); ved Past. O. Estrem $14 (Thore Hong $1, en ubenævnt $5, P. P. Alvig $5, J. K. Rykken, K. T. Rykken og O. N. Olsen hver $1); ved Past. G. Erdahl fra Medlemmer af Pomme de Terre Lake Mgh. $3 (Erik Vold og Peder Hansen hver $1.50); ved J. J. Næset, Stoughton, Wis., $13 (O. N. Falk $2, Wm. A. Ferman $2, H. T. Hansen, Knud Olsen, John P. Johnsen, Mrs. O. Roe, Geo. Barrens, Mrs. A. Lillesand og J. J. Lillesand hver $1, Ole Hansen Menes, Mrs. Ole Larsen, Mrs. Hoen og Mrs. A. Eriksen hver $0.50); ved R. Giere fra Paynesville River Mgh. $7.20 (R. Danielsen $1, N. E. Kalland $1, D. M. Danielsen, A. Andersen, A. Kalland, N. Kalland, A. Mathiassen, J. Larsen, O. R. Danielsen, J. Henriksen og N. A. Kalland hver $0.50, N. Eriksen og E. Henriksen hver $0.25, O. Pedersen $0.20); ved Past. A. E. Olsen Konf.offer i Webster Grove, Mo., $7.50; ved P. E. Brevik fra vestre Sogn af Vor Frelsers Mgh., Past. Berghs Kald, $4 (Iver G. Loe, Anders Skjeste, Anders Kjersten og E. O. Narvestad hver $1); ved T. E. Thompsen, Past. M. Koefods Kald, $7.64 (Nils Mikkelsen $2, E. L. Brevig $1.50, T. E. Thompsen, Ole Engebretsen, H. Johnsen, T. L. Brevig og A. L. Brevig hver $0.50, Hans Johnsen, M. H. Baukol, H. P. Berg, Ole J. Haugen, Martin Amundsen og Mary Thompsen hver $0.25, Edvin Thompsen $0.14); tils. $78.14.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. B. Askevold fra John Molien af Zions Mgh. $0.50; ved Pastor J. B. Frich fra to Smaapiger, Asta og Marie P. Haaland, af Homedahl, Minn., hver $0.25; ved Past. O. Estrem $5.50 (Thore Houg $0.50, en ubenævnt $5); ved Past. G. Erdahl $0.75 (Gunda Vold $0.50, Otto Throndsen $0.25); ved Past. H. Johnsen Afdrag paa hans Subskription ($150) $52.75 (ham selv $10, Jens Vold $10, Thrond Rishof $5, Hans Flom, G. Lund, Jonas Humlevig, Erik Urdal, Johannes Skostad, Bjørn Sandager, O. Hauer, R. Grutle og Nicolai Overgaard hver $2, Anton Johnsen, Erik Andersen, Johannes Underdal, Elling Flom, John Humlevig, S. A. Skarvie, Simon Flom og Peder L. Flom hver $1, Gulbrand Braaten $0.50, Ole Andersen $0.25, Erik Flom $1); ved Past. B. Harstad fra K. G. Faegre i St. Paul $15; fra Past. Kr. Magelssen pers. $20; tils. $95.

Til forskjellige Kasser: Ved Pastor Kr. Magelssen fra Highland Prairie Kobf. $30, hvoraf til Lærerløn $10, til Vaisenh. i Wittenberg, Wis., $10, til Synodekassen $10; do. fra Kobf. ved Hans Dammen i Elstad Mgh. $30, hvoraf til Lærerløn $10, til Indianermisf. $10, til Vaisenhuset i Wittenberg, Wisconsin, $10; do. fra Tause Maud til

Synodekassen $5 og til trængende studerende $1; ved Past. R. O. Brandt fra Ole Iversen af Immanuels Mgh., Minneota, Minn., til Lærerløn $2 og til Synodekassen $1; ved T. E. Thompsen fra Kobf. i Immanuels Mgh., Pope Co., Minn., (Past. M. Koefods Kald) $37, hvoraf til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls $10, til Lærerløn $10, til Negermisf. $7, til Indianermisf. $7, til det nye theol. Seminar $3); tilf. $106, hvoraf til Lærerløn $32, til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis., $20, til Synodekassen $16, til Indianermisf. $17, til trængende studerende $1, til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls $10, til Negermisf. $7, til det nye theol. Seminar i Minneapolis $3.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Skolel. O. H. Berg, Glenwood Mgh., Ia., $5 (ham selv $2, O. E. Ræseth $1, G. Bestby $1, Andrew Hansen $0.50, N. Løvstuen $0.50); ved L. O. Lillegaard indsamlet ved Skolebørn i Parokialdistrikt Nr. 1 i Calmar, Ia., $13.48 (ved Anders Hvamstad $0.25, ved Benney Grundeland $0.12, ved Helmer Johnsen $0.33, ved Johnny Grundeland $0.13, ved Gilbert Evensen $0.39, ved Syver Syversen $0.50, ved Ole Moen $1.45, ved Adolf Moen $1.30, ved Henry og Celie Kittelsby $2.02, ved Ole Christiansen $0.55, ved Julius Sandaker $0.50, ved Emilie Jacobsen $1.26, ved Ida Olsen $0.72, ved Anne og Berthe Sweren $0.15, ved Maria Olsen $0.20, ved Maria Gladem $0.39, ved Nethie Hvamstad $0.45, ved Ida Evensen $0.56, ved Sophia Syversen $0.70, ved Amalia Pedersen $0.30, ved Julia Winger $0.12, ved Dina Hvamstad $0.40, fra Hanna Pedersen, Hans og Inger Moen pers. hver $0.10, fra Emma Bjerke pers. $0.15); ved A. Hetland, Rockdale, Wis., fra Skolebørnene ved Koshkonong lutherske Søndagsskole $2.30; tilf. $20.78.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Ved C. A. Sperati fra Elever ved Luther-College Oscar Olsen $5 og L. J. Olsen $5; tilf. $10.

Rettelse. I Nr. 21 S. 335 L. 32 f. n. staar: „Julie og Anne Iversen hver $2", skulde være: „Julie og Anne Iversen hver $1". I Nr. 19 S. 301 L. 26 f. o. staar: „Mor Minar Agne $0.75", skulde være: „Marthinus Agre $0.75".

Decorah, Iowa, den 31te Mai 1888. G. O. Rustad.

Skolelærer-Møder

for Iowa Distrikt afholdes under Synodemødet i Sioux Falls. Blandt andet vil følgende forhandles: 1) Hvad vi Lærere kunde gjøre; indledes ved Foredrag af Lærer L. O. Lillegaard. 2) Søndagsskolen; indledes ved Foredrag af Hr. G. Amlund, Delegat fra Story City Søndagsskole-Forening. 3) Hvad er det Maal, vi bør søge at naa ved vor Religionsundervisning? Indledes ved et Foredrag af undertegnede. Lærere for Iowa Distrikt opforbres til at møde. S. Gundersen.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 15. Juni 1888. { Nr. 24.

En Røst fra Moderkirken.*)

(Indsendt af L. H. Hoff.)

Mennesket er selv Skyld i sin Vantro. Men Troen er Guds Verk.

Da Jesus sammen med sine Disciple paa Synagogeforstanderen Jairus's indstændige Anmodning begav sig til dennes Hus for at udrive hans Datter fra Døden, ombølgedes han — saa fortæller Markus og Lukas, der begge udførligere end Matthæus i Dagens Evangelium fremstiller denne Begivenhed — af en stor Skare, som paa alle Sider trængte og trykkede ham. De havde naturligvis faaet nys om, at der var noget usedvanligt paafærde. Nogle har bemerket, at da en fornem og anseet Mand knælede ned for den fattige Profet fra Nazareth med Bøn og Raab om, at han maatte komme og helbrede hans Datter, som var nær ved at dø, og da Jesus fulgte Opfordringen og virkelig gik med til Jairi Hus, kan vi nok begribe, at de, som havde været Vidne til hint underlige Optrin, fulgte med for at se, hvorledes Sagen vilde ende, og ligesaa naturligt er det, at eftersom Toget bevægede sig frem, sluttede sig altid flere og flere til Skaren. Men blandt disse mange Mennesker, som vel for Størstedelen ved Nysgjerrighed var bragte i Jesu Nærhed, var en stakkels Kvinde, der i 12 Aar havde lidt af en Sygdom, som Lægernes Kunst ikke havde vist sig tilstrækkelig til at helbrede; hun søgte at bane sig en Vei gjennem den tætte Masse for at komme i Berørelse med Frelserens Person; thi, tænkte hun, kunde jeg blot faa røre ved Sømmen af hans Klædebon, saa vilde jeg sikkert blive helbredet.

Hvorledes hun var kommen til denne Tro, derom kan vi intet vide med Vished; thi de evangeliske Beretninger melder intet derom.

*) Af O. Berg, Sogneprest til Levanger i Norge; død 1862. Findes i hans Huspostil paa 24de Søndag efter Trefoldighed.

Sandsynligvis har hun oftere havt Anledning til at høre Jesu livsalige Taler; maaske har hun ogsaa havt Anledning til at se et eller andet kraftigt Tegn af ham; men hermed er rigtignok ikke hendes Tro forklaret; thi den samme Adgang til at høre Jesum og se hans kraftige Virken havde jo ogsaa alle de andre Mennesker, mellem hvilke han færdedes, og de blev dog ikke troende. Troen var ligesaa lidt dengang som nutildags en Frugt af den menneskelige Virksomhed; den var og den er endnu en Guds Naadegave, en guddommelig Virkning af den Helligaand. De, som i Tidernes Løb er komne til Troen, har alle bekjendt, at de ikke naaede derhen ved sin egen Styrke eller Fornuft. „Ingen kommer til mig, uden Faderen faar draget ham", siger Jesus selv; og „ingen kan kalde Jesum en Herre uden ved den Helligaand", vidner hans Apostel. Derfor ender ogsaa den Bøn, som Jesus har lært os at bede til vor Fader, som er i Himlene, med den Bekjendelse: „Dit er Riget, din er Magten, og din er Æren i al Evighed." Ja, saaledes er det tilvisse; Æren er altid Guds, naar nogen kommer til Troen og formedelst Troen kommer til at fornemme en fra Jesus udgaaende Kraft. Men naar nu nogen ikke kommer til Troen og ikke fornemmer nogen fra Jesus udgaaende Kraft, hvis er saa Skylden? Er maaske Gud Skyld ogsaa deri? Nei, det være langt fra, siger straks en umiddelbar Følelse i os, som ingen for Alvor kan fornegte. Mennesket er selv Skyld i sin Vantro, medens al Ære for dets Tro, hvis det kommer til Troen, og for dets Frelse, hvis det bliver frelst ved Troen, er Guds, alene Guds.

Det kan naturligvis ikke være Hensigten her fra dette Sted at forsøge paa at løse ad Tænkningens Vei det for den menneskelige Forstand saa svære, ja igrunden vel aldeles uløselige Spørgsmaal, som vistnok selv den lægeste Lægmands Forstand er kløgtig nok til at opkaste, men som indtil den Dag idag selv de viseste blandt Verdens Vismænd forgjæves har anstrengt sig med at besvare, Spørgsmaalet nemlig om, hvorledes Menneskets Vilje og Selvbestemmelse og Handlekraft forholder sig til Guds altbestemmende Vilje og navnligen til den i Skriften klart og bestemt nok udtalte Lære, at det er Gud, som udretter alt i de troende, baade det at begynde og det at udføre efter sin velbehagelige Vilje. Min Tale vilde blive dunkel og uforstaaelig for de fleste af mine Tilhørere, om jeg vilde fordybe mig i Undersøgelser af en saa vanskelig Natur. Men da Sagen er af megen Vigtighed for Livet, vil vi i denne Andagtens Stund dog søge at sprede det Lys over den dunkle Materie, som Guds eget Ord sætter os istand til, idet vi tør holde os forvissede om, at det hellige Ord ogsaa om denne Hemmelighed har aabenbaret os saa meget, som vi behøver at vide for at blive frelste. For imid-

lertid ikke at blive altfor vidløftig nødes jeg til uden nogen udførlig Bevisførelse af Guds Ord at forudsætte som noget, mine Tilhørere vil være overbeviste om paa Forhaand, at det virkelig er den hellige Skrifts Lære, at intet Menneske kan ved sin egen Styrke eller Fornuft komme til Kristum og ved ham til Frelse, men at den samme Gud, som i Skabelsens Morgen bød Lyset skinne ind i Mørket, selv maa tænde Lys i det af Naturen formørkede Menneskehjerte og drage det til Kristum. Jeg kan saa meget mere trøstigen forudsætte dette som noget paa Forhaand indrømmet, som jeg jo, som I ved, stadig pleier at fremholde denne Sandhed og belyse den af Skriftens eget Lys ligeoverfor al Selvklogskab og Egenretfærdighed og enhver Tanke om egen Fortjeneste hos nogen dødelig. Det er ogsaa en Erfaring, som alle sande, troende kristne vil have gjort, at det aldrig kan falde dem ind at tillægge sig selv nogen Ros eller Ære for, at de er komne til Troen og derved i Livets Kampe og Prøvelser vinder en Seier, som overvinder Verden. Nei, enhver troende vil upaatvilelig sige med hin store Apostel: Jeg roser mig af intet uden af min Skrøbelighed; Guds Kraft fuldbyrdes i min Skrøbelighed. Gud alene Æren! er hver Jesu Kristi Stridsmands Løsen. Skal vi kunne frelses, maa det ske uforskyldt af lutter Naade; og er det virkelig altsammen lutter Naade fra først til sidst, saa bliver der ingen Plads tilovers for den menneskelige Fortjeneste. Det staar altsaa fast.

Men naar nu den menneskelige Forstand griber denne Tanke, saa kommer den, naar den deraf slutter paa egen Haand, let paa farlige Afveie, medens den dog forekommer sig selv at bevæge sig fremad paa den snorlige Vei, som er den anvist. Det synes nemlig at ligge saa nær at slutte saaledes: Er det virkelig Gud, som begynder den gode Gjerning i Menneskets Hjerte, og han — og alene han —, som fortsætter og fuldender den af ham begyndte Gjerning, saa at der ingen Tale kan blive om menneskelige Fortjenester, saa maa enten alle Mennesker blive frelste, eller ogsaa maa Gud selv paa en eller anden Maade være Skyld i, at nogle fortabes. Men begge disse Slutninger, som for vor Forstand synes at ligge saa nær, at de næsten ser ud som uafviselige og uundgaaelige, er falske og uberettigede. At ikke alle Mennesker kommer til Troen paa Jesum Kristum — og det er jo efter Skriften uimodsigeligen den eneste Vei til Frelse —, det er klart nok, Erfaringen vidner kun altfor sikkert derom, og Guds eget Ord siger det jo i de bestemteste Udtryk; ja, det gaar endog saa vidt, at det betegner den Vei, hvorpaa de gaar, som vandrer til Livet, som en trang Vei, hvorpaa kun faa vandrer, medens Mængden slaar ind paa og vandrer fremad paa den brede Vei, som fører til Fortabelsen, og det siger jo rent ud, at mange er kaldede, men kun faa udvalgte.

Og som det med største Klarhed taler om to Veie her i Verden, saaledes taler det ikke med mindre Klarhed om to aldeles forskjellige Maal hisset....

Og hvad hin anden Slutning angaar, som synes at ligge saa nær, at er Gud den eneste, hvem al Ære tilkommer for de troendes Tro og Frelse, saa maa han ogsaa være Skyld i de fordømtes Vantro og Fortabelse, saa henvender jeg mig frit til enhver enkelt af eder med det Spørgsmaal: Kan du for Alvor endog kun for et Øieblik tro paa dette? Og jeg ved, at Svaret vil og maa blive dette: Nei, det kan jeg ikke tro. Den menneskelige Følelse oprøres ved den blotte Tanke om en saadan Forestilling. Monne Gud være uretfærdig? Monne Gud være partisk? Eller monne Gud, den hellige, den uforanderlige, være vilkaarlig og lunefuld? Umulig. Nei, da faar hellere Forstanden være en Smule beskeden og bekjende sin Afmagt til at løse denne vanskelige Knude....

Herre, du, som af Naade virker i vore Hjerter den saliggjørende Tro paa din enbaarne Søns Navn, antag dig os arme Syndere, bøi vore Hjerter og bliv ikke træt af at drage os med din Naades Aand, førend vi villig følger dit Kald og forlader de Vantroens og Syndens Veie, hvorpaa vi ved egen Skyld paa Grund af vor Gjenstridighed og Modstand gaar Fortabelsen imøde! Herre, forbarm dig over os for Jesu Skyld! Amen.

Bortkastede Bibler.

Da Tyskerne i 1870 rykkede frem mod Paris, flygtede mange af Indbyggerne bort fra Staden og søgte Ophold andensteds. Saaledes ogsaa en Pige, der neppe var ude over Barne-Aarene. Hun fandt Tilflugt i et Hus i London, hvor hun snart viste sig at være en alvorlig og forstandig kristen. Hun havde lært Frelseren at kjende paa en ganske merkelig Maade. Som Barn blev hun sat i et Kloster for at blive opdragen. Hun var efter sin egen Tilstaaelse dengang en tankeløs, letsindig Pige, der ofte maatte straffes. Engang havde hun saaledes igjen i høi Grad prøvet den Nonnes Taalmodighed, der var hendes Lærerinde. Hun blev vist ud af Skolestuen, og den forbitrede Skolesøster kastede endogsaa en Bog efter hende. Hun tog den op; det var et Nytestament. Hun læste det og blev omvendt ved Bogen. To Aar tilbragte hun i den londonske Familie og udøvede en god Indflydelse paa det Pigebarn, hvis Opdragelse var hende betroet. Hun døde af en smertelig Hjertesygdom, men fuld af glad Haab.

Hvorledes er vel det Nytestament kommet i hint Kloster? Maaske er det under Pariser-Verdensudstillingen i Aaret 1867 blevet foræret til en eller anden af Agenten for det britiske Bibelselskab og er øiensynlig kommet paa det urette Sted. Men netop ved, at det blev kastet bort, opfyldte det ved Guds Naade sit Øiemed.

Lad os endnu høre, hvad en Missionær fortæller om en Bibel, der blev kastet i Ilden. Gopal Chandra Dutta nedstammer fra en anseet Familie i Joynagar, en større By i Nærheden af Kalkutta. Hans Forældre holdt ham til nøie Jagttagelse af Hinduernes religiøse Skikke. Men snart erkjendte han det taabelige i Afgudsdyrkelsen, skjønt han aldrig havde seet en kristen Prædikant eller en Bibel. Hans Forældre merkede, at han ikke var den hinduiske Religion videre hengiven; af Frygt for, at han skulde blive kristen, gjorde de sig al mulig Umag for at bibringe ham de sletteste Forestillinger om den kristne Religion. Man sagde ham, at Kristendommen kun var en Religion for den uvidende Hob, at de kristne førte et usedeligt Liv og ikke gjorde sig nogen Samvittighed af at svelge i Nydelsen af Oksekjød og Vin. Med saadanne Fordomme kom han til Chitlah. Der bemerkede han i sin Onkels Hus, at to af hans Nevøer, der besøgte en Missionsskole, forberedte sig til sine bibelske Lekser. Fuld af Raseri over at se en saa farlig Bog i deres Hænder, kastede han den straks i Ilden og mente dermed at have gjort en god Gjerning. Da Bogen var omtrent halvt opbrændt, tænkte han, at det dog var taabeligt af ham at behandle en Bog, hvis Indhold han ikke engang havde undersøgt, paa den Maade. Han rev den da atter ud af Ilden og begyndte at læse ivrig i den. Han var stødt paa Johannes's Evangelium. Dette gjorde et saadant Indtryk paa ham, at han nu erkjendte, at Bibelen var den bedste af alle Bøger. Han bad sine Nevøer om at ledsage ham hen til en kristen Lærer. Nu lod han sig i et Fjerdingaar undervise i Missionshuset i Guds Ord og besluttede sig tilsidst til at blive en kristen. Forberedelserne til Daaben blev trufne; men en Time før denne blev han til stor Sorg for alle Menighedens Medlemmer overfalden af det hos Hinduerne ikke ualmindelige Vankelmod og gik bort. I tre Aar hørte man intet mere til ham. I Aaret 1883 kom Frøken Taylor af Londonermissionen, der virkede som Zenanalærerinde, til Joynagar. Hun traf der sammen med nogle unge Folk, der pleiede at læse i Bibelen med hverandre. De nævnte ofte Missionær Chatterjees Navn og udtalte det Ønske at faa ham at se. Han gjorde derfor et Besøg i Joynagar og fandt Marken hvid til Høsten. I Tidens Løb erfarede han, at den i Joynagar opstaaede Bevægelse ikke hidrørte fra nogen anden end Gopal Chandra Dutta. Nu besøgte Chatterjee de unge Folk i Joynagar regelmæssig en Gang om Maaneden i to Aar

og blev altid et Par Dage hos dem. I Begyndelsen af 1886 fik han det Indtryk, som om han havde gjort sig for store Forhaabninger, og havde allerede besluttet kun at ville besøge Joynagar ved Leilighed herefter. Men da han engang igjen kom tilbage til sin Station, ventede Gopal, de unges Leder, paa ham der. Han meddelte Missionæren til dennes store Glæde, at han nu ønskede ved Daaben at optages i den kristne Kirke. Den 24de Oktober 1886 blev den hellige Handling fuldbyrdet paa ham. Sæden var altsaa dog spiret frem og havde baaret sin Frugt. („Alm. Kirketid.")

Lidt af hvert.

Hvad er Forskjellen paa omvendte og uomvendte Menneskers Syndefald? Følgende Lignelse af gamle Scriver giver et anskueligt Svar paa Spørgsmaalet: „Et renvasket Lam træffer paa en Sølepyt i Veien, falder af Uagtsomhed ned i den, men hopper øieblikkelig ud igjen og løber skjælvende og forskrækket til Hyrden, som tager det i Armene og atter renser det. Samme Vei kommer et Svin, ser med Velbehag Sølepytten for sig, plumper med Vilje ned i, velter sig i Sølen og grynter idel Tilfredshed; thi nu er det i sit Element."

Under Forberedelserne til Senator Roscoe Conklings Begravelse blev hans Brodersøn, Byraadsmand Conkling i New York, spurgt, om ikke hans Onkel havde været Frimurer, og han svarede: „Nei, ikke var han Frimurer, og heller ikke var han Medlem af noget andet hemmeligt Selskab. Da min Fader for omkring 60 Aar siden var offentlig Anklager (prosecuting attorney) i Montgomery Co., havde han engang at føre Sagen mod en Mand, som var anklaget for Mord, og medens han for Retten opsummerede Klagen, gav den anklagede Frimurernes Nødsignal (sign of distress), og derover blev min stolte Fader saa oprørt, at han straks meldte sig ud af sin Loge, og siden den Dag har ingen af vor Familie sluttet sig til nogen Loge." („Kirchenblatt".)

Daniel Webster, den store Statsmand og Taler, kom engang til New York. I Astor House, hvor han logerede, indfandt sig snart et Antal anseede Mænd, som vilde gjøre Amerikas Demosthenes sin Opvartning. Man talte om dette og hint, navnlig om Politik. Da rettede pludselig en af de tilstedeværende dette merkværdige Spørgs-

maal til Webster: „Hr. Webster, tør jeg spørge, hvilken har været den største Tanke, som nogensinde har fyldt Deres Hjerte?“ Manden, som var en bekjendt Politiker, tænkte vist, at han nu skulde faa høre om en eller anden vigtig politisk Tanke. Men Webster vendte sig mod Spørgeren med et Ansigt fuldt af det høitideligste Alvor og svarede: „Den største Tanke, som nogensinde er kommen mig ihinde, er Tanken om en personlig Ansvarlighed ligeoverfor Gud.“ („Kirchenblatt“.)

Fra Synodemøderne.

Minnesota Distrikt.

Synodemødet for Minnesota Distrikt begyndte den 30te Mai i Sacred Heart, Minn., med Prædiken af Distriktets Formand, Past. Harstad.

Medens en midlertidig Fuldmagtskomite gjennemgik Repræsentanternes Fuldmagter, oplæstes Navnelisten over Presterne, 6 Hjælpesekretærer blev valgte, en Valgkomite af 3 blev nedsat til at vælge de Komiteer, Synoden bestemte sig til at vælge, og Tiden for Møderne bestemtes. Fuldmagtskomiteen rapporterede 48 Repræsentanter ankomne. Omtrent 30 Prester var tilstede. Mødet erklæredes derpaa organiseret, og Formanden læste sin Indberetning; den indeholdt en kort Oversigt over det Arbeide, der forelaa Synodemødet, over Formandens Arbeide i det forløbne Aar og Distriktets Stilling. Tre Kandidater var ordinerede til Prester for Distriktet, 3 Prester var indflyttede fra andre Distrikter, 3 Kirker var indviede, og 18 Menigheder visiterede i Aarets Løb. 3 Menigheder ansøgte om Optagelse i Distriktet. 51 Menigheder og 15 Prester havde indsendt Udmeldelseserklæring. De Beslutninger, som var fattede før Mødets Organisation, blev derpaa ratificerede. En permanent Fuldmagtskomite og en Komite til at gjennemgaa Formandens Indberetning blev udnævnt, og Mødet hævet med Fadervor.

Onsdag Eftermiddag aabnedes Mødet med Andagt ved Past. Xavier. 2 Menigheder optoges i Synoden. Synodens Formand, Prof. Stub og Past. Muus meldtes ankomne. Pastorerne Sagen og Seehuus af Iowa Distrikt optoges som raadgivende Medlemmer. Synodens Formand oplæste derpaa sin Indberetning. Et Forslag fra Past. Overn blev oplæst. Det indeholdt et Tilbud fra et Par gamle Folk i Garden City, Minn., af en værdifuld Eiendom med passende Bygninger paa meget billige Vilkaar for derpaa at oprette et Vaisenhus. Valgkomiteen foreslog til at fylde Vakance i Embeder: Past. O. P. Vangsnæs som Suppleant for Formanden, Hr. L. O. Thorpe fra Willmar som Kirkeraadsmedlem, Past. Johannes Halvorsen som Sekretær. Valg skulde foretages Torsdag Eftermiddag straks efter Mødets Begyndelse. Som Kandidater for Suppleant for Formanden opnævntes ogsaa Pastorerne J. A. Thorsen og Erdahl, som Kandidat for Sekretær Past. O. N. Fosmark. Man skred derpaa til at behandle Forslaget om Oprettelsen

af et nyt Vaisenhus i Garden City, Minn. Efterat Past. Overn havde vist de Eiendommes Beliggenhed og Fordele, som tilbødes Synoden, blev Sagen overgiven en Komite af 3.

En Skrivelse fra Silo Menighed, Lyon Co., Minn., Past. Thorstensens Kald, blev oplæst. Menigheden bad om Raad og Veiledning paa Grund af, at en Minoritet af 5 havde erklæret sig løst fra Prest og Menighed og erklæret sig selv for den rette Menighed. Begge Parters Udsendinge fik Taleret. Minoritetens Repræsentant oplyste, at da Past. Thorstensen trods gjentagen Formaning havde fortsat med at understøtte et Parti og en Lære=Anstalt, som var oprørsk mod Synoden, da han havde gjort Beskyldninger mod Samfundets Lærere for falsk og sjæleforbærvende Lære og nu sidst var udtraadt af det rettroende Samfund, Menigheden tilhørte, kunde de, for ikke at blive delagtige i Past. Thorstensens Synd, ikke længere bruge ham som sin Prest eller anerkjende dem, der endnu vilde bruge ham, som tilhørende Menigheden. En længere Skrivelse forklarede, hvilke Forhandlinger havde været pleiede i Menigheden. Efterat begge Parter havde afgivet sin Forklaring, blev Sagen overgiven en Komite af 5. Denne kom til at bestaa af Pastorerne J. A. Thorsen, Joh. Halvorsen og O. P. Vangsnæs samt Repræsentanterne T. C. Saetra og T. Berstad.

Af Komiteen for Synodens Pengesager berettede Pastorerne Xavier og Sagen, hvorledes Stillingen nu var, og opmuntrede alle til at tage Del i Indsamlingen til Samfundets Udgifter. Man maatte ikke paa Grund af Byggeforetagender eller fattige Kaar i Menighederne undlade at indsamle noget, da lidt fra alle var det, som hjalp bedst og opdrog til aldrig at glemme Herrens Sag over sine egne Bekymringer. Synodekassen var den, som stod mest tilbage, væsentlig paa Grund af, at mange ikke vidste, hvortil den Kasses Indtægter blev brugte. Man opfordredes til at oplyse derom ved Menighedernes Aarsmøder. En Komite af 5 for Synodens Lære=Anstalter og Pengesager blev derpaa nedsat; den bestod af Pastorerne Quammen, W. M. H. Petersen og L. Carlsen samt Skolelærer Brevig og Repr. Martin Johnsen fra Red Wing. Besluttet at forhandle den næste Formiddag om Forsoningen og Retfærdiggjørelsen.

Torsdag Formiddag aabnedes Mødet med Andagt ved Past. Vangsnæs. To Menigheder og deres Repræsentanter optoges i Synoden. Flere raadgivende Medlemmer optoges, og adskillige Gjester indbødes til at tage Sæde. 5 fraværende Prester blev undskyldte. Alle Udmeldelser fra Prester og Menigheder overgaves til Komiteen for Silo Menighed.

Ifølge Dagsordenen gik man nu over til at behandle Lærespørgsmaalet om Forsoningen og Retfærdiggjørelsen. Prof. Stub, som var udnævnt til Referent, oplæste i sit Indledningsforedrag følgende Punkter som Grundlag for Forhandlingerne:

1. Forsoningslæren gaar gjennem den hele hellige Skrift.

2. Forsoningslæren er i det gamle Testament afskygget og forbilledlig betegnet ved Israels, især Davids, Førelser, men særlig ved hele Offerritualet.

3. Forsoningen er i det gamle Testament skildret med saa klare Ord, som om de hellige Guds Mænd i den gamle Pagt havde seet hele Kristi Gjerning og dens Frugt.

4. Skriften fremstiller Kristi Gjerning og dens Frugt i det nye Testament under tre Grupper af Ord: Forløsning, Soning, Forsoning.

5. Forsoning er saaledes paa den ene Side den store Gjerning, at Jesus Kristus frivillig har opfyldt Loven i vort Sted, taget alle vor Synder paa sig, der da i Guds Dom bliver ham tilregnede, i vort Sted hengivet sit Liv til et Sonoffer for Verdens Synd for at borttage og afskaffe Synden, — og paa den anden Side den Gjerning, at Gud har erklæret, at hans Retfærdighedskrav er tilfredsstillet, Synden udslettet, Fiendskabet ophævet, og Retfærdighed kommen over Menneskene, altsammen kun med Henblik paa Kristi Gjerning.

6. Ved Forsoningen i Kristus er der ikke skeet nogen Forandring i Verden eller i Menneskene. De er fremdeles af Naturen Vredens Børn, Guds Fiender.

7. Forat disse Fiender fra sin Side kan blive forsonede med Gud, vil Gud gjennem Forligelsens Tjeneste lade Forligelsens Ord udgaa i Verden.

8. Forsoningen er saaledes den urokkelige Grundvold for den enkelte Synders Forsoning med Gud og Delagtiggjørelse i den Retfærdighed, som er kommen over alle Mennesker.

9. Uden at den enkelte Synder personlig bliver forsonet med Gud og delagtig i Kristi Retfærdighed, vil han blive under Vreden og gaa evig fortabt.

10. Den enkelte Synders personlige Forsoning med Gud er det samme som Troen.

11. I det Øieblik Mennesket tror, indtræder Retfærdiggjørelsen.

12. Ordet „retfærdiggjøre" betegner i det gamle og nye Testament en Dommerhandling, en Handling ikke i Mennesket, men udenfor Mennesket.

13. Retfærdiggjørelsen betegner da den Dommerhandling, at Gud af Naade tilregner en bodfærdig og troende Synder Kristi Retfærdighed, frikjender ham fra Synden og dens Straf og anser ham i Kristo, som om han aldrig havde syndet.

Der blev af de forskjellige Talere vist, at Forsoningen var klart fremstillet ved mange af det gamle Testaments forbilledlige Tildragelser, saasom ved Befrielsen fra Egyptens Trældom og fra Fangenskabet i Babel. Overførelsen af Synd og Lidelsen for os og i vort Sted fremstilledes ved Offerdyrene. Det lydeløse Lam blev agtet saa urent, at de, som slagtede det, maatte vaske sine Klæder og selv ansaas for urene til om Aftenen. Saaledes var det et Forbillede paa ham, den syndefri, der blev gjort til Synd for os.

Davids Salmer viser paa mange Steder Kristi Lidelse gjennem David som Forbillede. Den 22de Salme og Es. 53 skildrer især tydelig Kristi Forsonergjerning for os. Det er vigtigt at fastholde dette baade mod den nyere Kritiks Nedsættelse af det gamle Testament og som en Opmuntring til mere Studium ogsaa af det gamle Testament. At denne Forsoning skulde være almindelig for den hele Verden, sees ogsaa i det gamle Testament af

Forjættelserne til Eva og til Abraham („i din Afkom skulle alle Jordens Slegter velsignes"). Guds Vilje til Hedningernes Frelse og Forsoning ser vi af, at Israels Folk førtes til Ægypten, til Assyrien, til Babylon, de tre store gamle Kulturlande; Farao og Nebukadnezar var ogsaa Midler til at udbrede Guds Kundskab. Daniel, Jeremias, Jonas sendtes til Hedningerne; dette viser, at Forsoningsideen heller ikke i det gamle Testament er partikulær, — kun for Israels Folk. Mange Skriftsteder og Eksempler blev fremførte for at bevise det samme.

Torsdag Eftermiddag foretoges efter Bestemmelsen Valg paa Embedsmænd ved Stemmesedler. Ved Opraab af Navnelisten viste der sig at være 92 stemmeberettigede Medlemmer tilstede. Af disse var 55 Repræsentanter, 37 Prester. Turtle Mountain Menighed, Dak., optoges i Synoden. En Komiterapport angaaende Formandens Indberetning blev oplæst, punktvis gjennemgaaet, og Komiteer nedsatte til de fleste Sagers Behandling. En Skrivelse fra Past. Fjeldstad blev oplæst. Den indeholdt en Anklage mod Formand Harstad for at have forfalsket Synodalberetningen for Minnesota Distrikt for 1886. Efterat Formand Harstad og Lasse Bendiksen havde forklaret Sagen, blev Skrivelsen henlagt. Tællerne berettede derpaa Resultatet af Valg paa Embedsmænd. Som Suppleant for Formanden var valgt Past. O. P. Vangsnæs med 46 Stemmer, som Kirkeraadsmedlem Hr. L. O. Thorpe fra Willmar med 83 Stemmer, som Sekretær Past. Joh. Halvorsen med 78 Stemmer. Ialt var 83 Stemmer afgivne.

Komiteen for Vaisenhussagen indstillede følgende: 1) Minnesota Distrikt anbefaler Oprettelsen af en Barmhjertighedsanstalt ved at benytte Tilbudet fra Garden City, om intet bedre Tilbud skulde gjøres. 2) Der nedsættes en Komite af 3 til at foretage de nødvendige Undersøgelser og Forberedelser og indberette til Kirkeraadet, som da afgjør Sagen. 3) Ønskeligt, at „Børnebladet" sættes i Forbindelse med Barnehjemmet og udgives ugentlig. 4) De andre Distrikter anmodes om at tage sig af denne Sag. Efter længere Tids Behandling blev Punkterne 1, 2 og 4 antagne. Punkt 3 blev overgivet til en Komite for Søndagsskolerne. For disse Forslag blev anført, at Past. Hommes Vaisenhus i Wittenberg, Wis., var en Privatanstalt, at den nu var overfyldt, saa flere Ansøgninger om Optagelse maatte afslaas, at Anstaltens Drift heller ikke var tilfredsstillende, og at intet Regnskab var aflagt for Forvaltningen af de til Anstalten indkomne Bidrag. Der tiltrængtes i Minnesota Distrikt et eget Vaisenhus; der var ogsaa Trang til at vise Barmhjertighed paa denne Maade, og det var et kristeligt Livstegn, som vi med Glæde burde styrke. Past. Giere mente, at Synoden allerede havde saa mange Jern i Ilden, at den ikke taalte flere for Øieblikket; men Past. Preus, Prof. Stub, Pastorerne Overn, Løkensgaard og Vangsnæs med flere talte for Forslaget. Tilbudet fra Garden City var desuden meget fordelagtigt, og der vilde ikke trænges store Udgifter til Hjemmets Drift for det første.

En Komite blev nedsat for Religionsskolen, Søndagsskolen og Barnebøger; den bestod af Pastorerne Bale og Løkensgaard samt Repr. J. Lunde.

Ligesaa en Komite for Foreningssagen, Distriktets Beslutning mod Konferensen og, hvad vi skylder dem, som trods Forhandlinger vedbliver at modarbeide Samfundet; dens Medlemmer blev Pastorerne Erdahl og Mellby samt Repr. Henry Gilbertsen. Som Komite for Indremissionen udnævntes Pastorerne O. T. Lee og Lars Jerdee samt Repr. A. C. Ulland.

Fredag Formiddag blev Past. Hans Magelsen optagen som staaende Medlem i Synoden. Man fortsatte med Læreforhandlingerne om Forsoningen og Retfærdiggjørelsen. Der vistes atter, hvorledes Forsoningen ogsaa i det gamle Testament er fremstillet som almindelig og fuldkommen, og man gik derpaa over til 4de Sats om det nye Testaments Beskrivelse af og Udtryk for Forsoningen. Forløsning, Soning, Forsoning, Forligelse er Udtryk, som bruges paa talrige Steder og belyser Kristi Gjerning seet fra lidt forskjellige Synspunkter. Man forklarede og imødegik Waldenstrømianernes og Unitariernes Lære om Forsoningen og viste, at Guds Vrede maatte først forsones, forat vi kunde blive forsonede med Gud. Under Punkt 5 viste man udførlig Kristi Gjerning og dens Frugt for os, hvorledes det var den eneste fuldkomne Grundvold for en Synder at bygge sin Tro og sit Haab paa. Hvilken Trøst og Kraft deri ligger for Hjertet, blev ogsaa sterkt fremhævet af flere Talere.

Fredag Eftermiddag. Til staaende Missionskomite for Distriktet udnævntes Past. H. Allen og Hr. T. C. Saetra. Til Vaisenhuskomite udnævntes Pastorerne N. A. Quammen og B. Harstad samt Hr. L. O. Thorpe. Da den sidstnævnte, som var valgt til Kirkeraadsmedlem, paa Grund af mange Forretninger negtede at modtage Valget, indstillede Komiteen Hr. M. Wollan af Glenwood i hans Sted. Det blev imidlertid besluttet atter at henvende sig til Hr. Thorpe, før noget nyt Valg foretoges. Komiteen, som var nedsat i Anledning af Silo Menighed, Minn., bragte en Indstilling, som efter længere Forhandling blev antagen i følgende Form: 1) Synoden finder efter at have hørt begge Parters Beretning, at den ikke nu kan afsige nogen Dom ved at anerkjende den ene Part fremfor den anden som Silo Menighed, men haaber, at det Brud, som har fundet Sted, endnu kan udjevnes. 2) Synoden finder, at Majoriteten har feilet i ikke at tage Minoritetens Anker mod Presten under Behandling, da det for disse var en Samvittighedssag, afgjørende for, enten de fremdeles kunde tilhøre Prestekaldet og bruge Past. Thorstensen som sin Sjælesørger eller ikke. 3) Synoden finder, at Minoriteten har havt gyldig Grund til at være misfornøiet med Past. Thorstensen for hans Udtrædelse af Samfundet og hans Delagtighed i Oprørsarbeidet ved at understøtte en Oppositionsanstalt og unddrage Synoden Menighedens Understøttelse og støtte og samarbeide med dem, som har beskyldt Samfundets Lærere for falsk og sjæleforbærvende Lære. 4) Synoden finder, at Minoriteten har handlet forhastet og urigtig ved at erklære Presten for afsat og de Medlemmer, som holdt ved ham, for udelukkede af Menigheden uden at forsøge paa at faa videre offentlige Forhandlinger om Prestens Lære og Handlemaade og uden at have tilkaldt Trosbrødres, særskilt Formandens, Hjælp og Raad. 5) Synoden

opfordrer Formanden eller en, som Formanden maatte bemyndige, til snarest mulig at besøge Menigheden.

Lørdag Formiddag fortsattes med Læreforhandlinger. Prof. Stub viste, at Jesu Kristi Lidelse var frivillig paatagen, ikke som vort Kors, der ofte synes en tung Byrde. Jesus elskede os og gav sig selv hen for os til en Gave. Baade ved Lidelse og Handling fuldførte Jesus Forsoningen. „Jeg er ikke kommen", siger han, „for at opløse Loven, men for at opfylde den." Denne Lidelse er ogsaa skeet i vort Sted. „Han har taget vore Sygdomme paa sig og baaret vore Piner; han er saaret for vore Overtrædelser, er knust for vore Misgjerninger; Straffen laa paa ham, at vi skulde nyde Fred, og vi have faaet Lægedom ved hans Saar." „Gud lod alles vores Misgjerning møde ham." Past. Muus mindede om, at det her gjaldt at fremhæve, baade hvad Gud har gjort for at redde os, og hvorledes Menneskene kan blive delagtige i den istandbragte Forsoning. Disse Satser handler fornemmelig om det første. Den anden Side træder kun frem i et Ord. Referenten har dog forvaret sig mod Misforstaaelse ved at medindbefatte i Referatet, at ved denne Kristi Gjerning er endnu ingen Forandring frembragt i Menneskene, men at de endnu alle er Fortabelsens Børn. Man merke sig Forskjellen paa den objektive Forsoning, som er for alle, og den Helligaands Gjerning, som maa komme til. Saadanne Udtryk, som at vi er alle opstandne i Kristo, og at vi er alle fuldkommen forløste fra Synden, er betænkelige, naar de bruges saaledes løselig. Kristi Gjerning er Grundvolden og nødvendig til Frelsen; men vi maa ogsaa vogte os for den Fare, at man trøster sig derved uden at omvende sig og søge Gud. Derved trøstede Israels Børn sig, naar de sagde: Vi er Abrahams Børn, vi har Forjættelsen og Pagterne; hvorfor taler du til os om Omvendelse? Vi hører Gud til. Pastorerne Petersen, Overn, Erdahl, Prof. Stub, Pastorerne J. A. Thorsen, Vangsnæs og H. A. Preus udviklede Forsoningens Herlighed og viste, at man paa dette Punkt ikke behøvede at tale om Delagtiggjørelsen, da det kom senere og var klart fremsat i Referatet. Man skulde ikke være ræd for at tale om den objektive Forsoning, at Gud er forligt med os, forbi det er den store Grundvold for den kristne Prædiken, hvis Maal er, at ogsaa vi skal blive forligte med Gud. Man skulde ikke tale saaledes: Kristus har betalt al din Skyld, og Guds Vrede er forsonet, dersom du tror. Da vilde ingen komme til Troen, men man vilde gaa i en Ring og undersøge sin egen Tro, om den var fuldkommen, medens man skulde undersøge Kristi Gjerning og dens Fuldkommenhed. Det ubetingede, fuldkomne Frelsebudskab virker Troen.

Lørdag Eftermiddag blev det efter en Del Optagelser tilladt Past. Overn at indsamle Penge til Vaisenhuset i Garden City. En Indberetning fra Indianermissionen ved Past. T. Larsen blev læst. Flere Indstillinger hørtes og henvistes til senere Behandling. Man gik derpaa over til at forhandle om det nye theologiske Seminar. Der forevistes Tegninger af den nye Seminarbygning; dens Længde skulde være 133 Fod; den skulde afgive Rum for 70 Studenter og en Lærerbolig. Den skulde bygges af Træ

med Stenbelæg (veneered) og opvarmes med Damp. Dens Kostende var ansat til $23700. J. Næset fra Stoughton er Formand for Bygningskomiteen; han er ogsaa Formand for Bygningen af Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls. Seminariet i Madison var værdsat til 25000 Doll., men det høieste Bud hidtil var kun 20000 Doll.; derfor vilde man vente med Salget. Da der imidlertid allerede var subskriberet 20000 Doll. til det nye Seminar, kunde man straks skride tilverks med Bygningen uden Frygt for at føre Samfundet i større Gjæld. Tilsidst vedtoges enstemmig følgende Beslutning: Vort Distrikt udtaler sin Glæde over, hvad der er gjort for vort Seminar i Minneapolis, og beslutter med Tak til Gud at gaa ivei med Arbeidet. En Komite for Forlagssager: Synodalberetningen, den nye Postil og Lærebøgers Trykning, udnævntes af Formanden. Endelig besluttedes, at Synodemødet varer til Onsdag Formiddag Kl. 11.

Mandag Formiddag optoges Prof. Larsen, som var ankommen fra Decorah, som raadgivende Medlem. Derpaa fortsattes Læreforhandlingerne. Da man ikke ventede at kunne anvende flere Sessioner paa disse, og man gjerne ogsaa vilde behandle den anden Hoveddel af Referatet, om en Synders Delagtiggjørelse i Forsoningen, gik man over til Sats 6 og de derpaa følgende Satser i Referatet. Her fremhævedes da Troens Nødvendighed, og hvorledes Troen kun kan vækkes i vor syndige Jammers Følelse. Ligeledes, hvorledes Troen her ikke kommer i Betragtning som en Gjerning, men kun retfærdiggjør formedelst Kristum, som den griber. Ligesom Forsoningen er skeet alene af Naade, saaledes ogsaa Delagtigheden i Forsoningen; vore Gjerninger er her, ved Retfærdiggjørelsen, udelukkede og kommer først i Betragtning som Troens og Retfærdiggjørelsens Frugt.

Mandag Eftermiddag optoges først megen Tid med Protokollæsning. Derefter foretoges Valg paa Kirkeraadsmedlem, da Hr. Thorpe fastholdt sin Vægring ved at modtage det paa ham faldne Valg. Den af Valgkomiteen foreslaaede Kandidat, M. Wollan fra Glenwood Menighed i Pope Co., valgtes enstemmig ved Akklamation. Efterat en Del mindre Sager var afgjorte, gik man efter tidligere fattet Beslutning over til at behandle Indstilling fra Komiteen for Lære-Anstalterne og Pengesager. Det første Punkt deri gik ud paa at bifalde et af Lærerkollegiet ved Luther-College fremsat Forslag til Forandring i Undervisningsplanen og Betalingsvilkaarene for den forberedende Afdeling af Colleget. Dette Forslag er i sine Hovedtræk omtalt i de netop udkomne Kataloger for Skole-Aaret 1887–88, især i den norske Udgave, og vi vil derfor her bare henvise til disse. Forslaget fremkaldte en temmelig livlig Debat, som ikke var afsluttet, da Tiden for Mødet udløb.

Tirsdag Formiddag var bestemt til Forhandling om Religionsskolen. Den i Anledning af denne Sag nedsatte Komite anbefalede at forhandle 1) om Religionsskolens Vigtighed for Kirken, 2) om de almindelige Hindringer for den. Desuden anbefaledes Søndagsskole der, hvor ingen anden eller kun utilstrækkelig Religionsskole kunde haves. Der oplæstes ogsaa et Opraab fra Story, Jowa, hvori Synoden opfordredes til ved alle sine Møder

at tage sig nogen Tid til at forhandle om Religionsskolen og desuden at ansætte en Tilsynsmand for Skolerne i Distriktet; saadanne Tilsynsmænd skulde da ogsaa ansættes for de øvrige Distrikter, og de skulde sammen med Formændene i Synoden danne en Skolekommission for hele Samfundet, der skulde bestemme om Skolebøger o. s. v.

Da man paa denne Sags Behandling ikke kunde anvende mere end denne Formiddag, indskrænkedes Talernes Tid til 15 Minuter. Resultatet af Debatten opsummeredes i et Forslag af følgende Indhold, som enstemmig antoges: Som det bedste og ønskeligste skulde man stræbe at oprette Menighedsskoler, som kunde give Børnene al den fornødne Undervisning baade i Engelsk, Norsk og Religion. Hvor dette ikke kunde naaes, skulde man se at faa istand Religionsskoler i saa lang Tid af Aaret som mulig. Endelig skulde man ogsaa virke til at faa saa gode Søndagsskoler som mulig. Det besluttedes ogsaa, at Synoden ved hvert af sine Møder skulde anvende nogen Tid til Forhandling om Religionsskolen. (Fortsættes.)

Kirkekronike.

Amerika. Fra Willmar, Minn., er sendt os et Nummer af et der udkommende Blad, hvori udførlig berettes om Slutningsfesten ved „Lutheran Seminary and Institute", som holdtes den 18de Mai. For første Gang kunde Skolen udsende en Del af sine Disciple som færdige fra den. Fire unge Mænd modtog sine Diplomer. Deres Ophold ved Skolen har dog kun været en to tre Aar.

— Ordination. Ifølge „Norden" for 29de Mai ordineredes den 18de Mai i Northfield theol. Kand. J. J. Heke af Past. L. M. Biørn. Det heder om Ordinanden, at han for omtrent 15 Aar siden var Elev ved Luther-College, men kom saa til at slutte med sine Studeringer og var i flere Aar Farmer; for tre Aar siden reiste han til Columbus, O., for at studere Theologi og tog der theologisk Examen ifjor Sommer. Vi kan berigtige denne Beretning med, at Hr. Heie var Discipel af Luther-College fra 1874–78, og i Aarsberetningerne fra Luther-Seminar i Madison findes han opført som Student i den praktiske Afdelings 1ste Klasse i Aaret 1879–80.

— Fra Hauges Synode beretter „Budbæreren" for 2den Juni, at St. Peters Menighed i Red Wing og Trefoldigheds Menighed i St. Paul har forkastet det af Prestemødet i St. Paul fremsatte Forslag til ny Liturgi (omtalt af os i Nr. 15). I den første af de nævnte Menigheder var Forslaget behandlet paa 3 Menighedsmøder, og adskillige Punkter af det blev vedtagne; men som et helt blev det forkastet.

— Katholikerne er ifærd med at oprette et storartet katholsk Universitet i Unionens Hovedstad. Det skal først og fremst uddanne katholske Prester; siden vil man ogsaa oprette Afdelinger for andre Fag. Den 24de

Mai blev Hjørnestenen lagt med stor Høitideligheb, og det heder i Bladene, at ogsaa Landets Præsident har beltaget i Festen.

Norge. Kong Oskar er bleven omtalt som den eneste af Europas Regenter, der ikke sendte Paven nogen Gave eller Lykønskning i Anledning af hans Jubilæum. Nu har han dog, berettes der, paa sin Reise i Italien besøgt Paven den 22de April og underholdt sig over en Time med ham. Det heder, at man før Besøget gjorde ham opmerksom paa, at han efter Skik og Brug maatte kysse Paven paa Haanden, men Kongen svarede smilende, at det kunde han ikke indlade sig paa. Da derfor Leo XIII traadte ham imøde og rakte Haanden frem, lod Kongen, som om han ikke saa denne Bevægelse, men omfavnede Paven og kyssede ham paa begge Kinder. Om nu dette end kan være en ringere Æresbevisning end et Kys paa Haanden, saa er det dog forargeligt at læse saadant om en luthersk Konge, som sidder paa Gustav Adolfs Trone.

Rusland. Fra Riga meldes, at Keiseren har givet sin Tilstemning til Rigsraadets Minoritetsbeslutning, som gaar ud paa, at der skal meddeles Indenrigsministeren, Grev Tolstoi, Fuldmagt til efter eget Skjøn at fratage de lutherske Prester i Østersøprovinserne deres Embeder, det vil sige, Ministeren kan efter eget Godtykke jage dem ud af deres Stilling. De lutherske geistliges Kaar i Rusland bliver mere og mere trykkende. Ministeren kommer visselig til at gjøre virksom Brug af denne Fuldmagt. („Kirchenblatt".)

Rettelse.

I Indberetningen fra Luther-Seminar i Madison staar opført under første praktiske Afdeling: „Johan Næss", skulde være: „Jens Næss".

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. Nils Giere $3.25 (R. Danielsen, N. E. Kalland, M. Kalland, J. Henrikson og N. A. Kalland hver $0.50, D. E. Solem, T. Kalland og D. Christensen hver $0.25).

Faribault, Minn., den 6te Juni 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. J. Monsen ½ Konf.offer i Little Sioux Valley Mgh. (Pastorerne Gulbbrandsens og Monsens Kald) $10; ved Past. St. S. Reque (gjennem G. O. Rustad) Del af Konf.offer i Spring Grove $20.42; ved Pastor V. Koren fra Hans Støble, Stavanger Mgh., $1; tils. $31.42.

Decorah, Iowa, den 7de Mai 1888. Chr. Næseth.

Til Lærerlønskassen: Ved Engebret Lien fra Ole O. Røvang, Washington Prairie Mgh., $2; ved Pastor Joh. Halvorsen $3 (Lasse Bendiksen, Nils Hystad og O. T. Berg hver $1); ved E. P. Kalstad, New Hope Mgh., Wis., $2.50 (Torger P. Weslie $2, Miss Bessie Bakke $0.50); ved Past. Kr. Magelssen fra Markus Ulvestad, North Prairie Mgh., Minn., Past. Krohns Kald, Bidrag for det forløbne Regnskabsaar $5; ved Pastor A. Bredesen fra Halvor Homme, McFarland Mgh., Wis., $5; ved Past. E. Dale $7 (Gulbrand Larsen, Brule Creek, Dak., $5, Stephen Olsen, Clay Creek, Dak., [før $3] $2); ved Past. T. K. Thorvildsen, Rock Prairie Menigheb, Wis., $5; ved Past. G. Gulbrandsen ½ Konf.offer i Little Sioux Valley $10; ved Past. V. Koren fra Hans Støble $1; tils. $40.50.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. A. Bredesen $50 (Gaute Ingebregtsen, Stoughton Mgh., $30, Ole Betlesen, do., $20); ved Past. P. T. Hilmen $107 (ham selv $100, George Sandersen $5, Lars Thompsen $2); ved Past. A. Bredesen $4.50 (Bjørn Stondal, McFarland Mgh., $4, And. Hovland, do., $0.50); ved A. G. Haugan, Minneapolis, indf. ved Past. R. J. Wisnes $15; ved Past. P. H. Dahl fra Medlemmer af Bangen Mgh., Dak., $12.48 (Martin Olsen, Thorsten Pedersen og Kristi Holseth hver $0.25, Lars Hansen $1, Bidrag fra Børn i Menigheden, hvis Navne trykkes senere i Børnebladet, $10.73); ved Past. E. Dale fra Mrs. Stephen Olsen, Clay Creek, Dak., $3; ved Past. A. Larsen $20 (ham selv $5, forskjellige i hans Kald, hvis Navne trykkes senere, $15); ved Past. A. K. Sagen fra Martha Sandager, Calmar Mgh., Ja., $1; tilf. $212.98.

Til Synodekassen: Ved Past. St. S. Reqne Del af Konf.offer i Spring Grove $20; ved Prof. Larsen Offer ved Synodemødet i Sacred Heart Kirke $107.85; tilf. $127.85.

Til Luther=College's Gymnastiklokale: Overskud af en Opvisning i Gymnastiklokalet af Collegets Turning Club $25.

Til forskjellige Kasser: Fra Andreas H. Bakken, Madison Mgh., Ja., Past. Wulfsbergs Kald, $1.50, hvoraf til Hush.kassen $0.75, til Lærerløn $0.75; ved Anna L. Julsberg (Kasserer for Bethaniamissionens Pigeforening i North La Crosse, Wis.) $26.64, hvoraf til Indianermisf., til Jødemisf., til Santalmisf. og til Fru Borchgrevinks Barne-Asyl paa Madagaskar hver $6.66; ved Past. Joh. Halvorsen fra A. T. Berg $4, hvoraf til det nye theol. Seminar i Minneapolis $2, til Skolelærer=Seminariet i Sioux Falls $1, til Synodekassen $1.

Til Skolelærer=Seminariet i Sioux Falls: Ved Pastor P. H. Dahl Konf.offer i Bangen Mgh., Dak., $16.55; ved Past. A. K. Sagen fra Martha Sandager, Calmar Mgh., Ja., $1; tilf. $17.55.

Til Indianermissionen: Ved Pastor T. K. Thorvildsen fra Rock Prairie Menighed $7.75.

Til Hedningemissionen (den norske paa Madagaskar): Ved Prof. L. Larsen ½ Offer under Missionsforedrag af Past. Walen ved Synodemødet i Sacred Heart $42.59.

Til Zulumissionen (den schreuderske): ½ Offer ved en Misf.fest i Vor Frelsers Menighed i Rock Dell $20.

Decorah, Jowa, den 7de Juni 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Andreas Aff, Madison Menighed, 1 Sæk Poteter. O. K. Haga.

Indhold: En Røst fra Moderkirken. — Bortkastede Bibler. — Lidt af hvert. — Fra Synodemøderne. — Kirkekrønike. — Rettelse.

„Evang.=luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.=luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 22. Juni 1888. { Nr. 25.

Den nye Lære.

Den Lære, som føres af „Antimissourierne", maa vel for alle, som er befæstede i Guds Ord og hjemme i sin Barnelærdom, være helt fremmed. Naar der i Pontoppidans „Sandhed til Gudfrygtighed" Sp. 385 spørges: „Har det faldne Menneske da i sin naturlige Stand ingen fri Vilje til det gode?" saa svarer han: „Ikke til det aandelige gode, som er ham ganske imod, men dog har han fri Vilje til naturlige gode Ting og udvortes gode Øvelser, saasom at læse, synge, gaa til Kirke." At ville det gode, altsaa at ville overensstemmende med Guds gode Vilje, kan ikke et Menneske, før der er kommen en ny Lyst og Kraft i Viljen, et forandret Sind og Hjerte. Dette lærer Pontoppidan os i sit „Kort Begreb" (Sats 31) og „Sandhed til Gudfrygtighed" (Sp. 488). Det heder jo ogsaa, at Gud skaber det nye Hjerte, skaber nyt Lys i Forstanden og ny Lyst og Kraft i Viljen; og vi ved, at med Ordet skabe menes at gjøre noget af intet eller af en ubekvem Materie (se Pontoppidan). Da det nu er Gud alene, som kan skabe, saa er det ogsaa alene hans Gjerning at skabe det nye Liv i Sjælen, at forandre Hjertet, at føre fra Mørket til Lyset, fra Satans Magt og til Gud. Og kun saadanne, hvis Vilje er bøiet efter Guds Vilje, og som saaledes er blevne aandelig omlagte, kan bede efter Guds Vilje og til hans Behag. Det lærer ogsaa Pontoppidan os, naar han i Sp. 556 svarer, at Bønnen „skal ske med sønlig Tillid", og sin Bøn „skal man grunde paa Jesu Fortjeneste og Forbøn hos Faderen" (Sp. 554). Og hvad Omvendelse er, faar vi vide i Sp. 677; thi der spørges: „Hvad er de faldnes Omvendelse?" Svar: „Naar det fra Guds Naade affaldne og i Synden døde Menneske bliver igjen ved Guds Kraft opvakt til det aandelige Liv, formedelst Troen forligt med Gud og saaledes ganske omvendt og forandret." Ja, ved Guds Kraft alene

omvendes Mennesket. Dette lærer os ogsaa Prof. Caspari i sin herlige Afhandling om „Barnedaabens Skriftmæssighed“. Og hvad Troen er, beskriver Pontoppidan for os i Sp. 494 efter Luthers Fortale til Romerbrevet: „Troen er en levende, bristende Fortrøstning om Guds Naade; den er en Guds Gjerning i os, som omskifter og nyføder os af Gud, dræber den gamle Adam, gjør os til ganske andre Mennesker af Hjerte, Mod, Sind og alle Kræfter og fører den Helligaand med sig. O hvor er det en levende, kraftig, mægtig og flittig Ting med Troen!“ Og Pontoppidan giver os ogsaa en Forklaring over disse Ord: „Vi skulle frygte og elske Gud“, i Sp. 107 i „Sandhed til Gudfrygtighed“, idet han siger: „Det sker for at vise, hvorledes alle sande Kristendomsdyder maa ikke være en blot udvortes Ærbarhed og borgerlig Retfærdighed; men de maa komme indenfra af et kjærligt og gudfrygtigt Hjertelag. De maa være rette Troens, saa og Kjærligheds og Gudfrygtigheds Frugter, hvis de skal tækkes Gud og være bedre end Farisæernes Retfærdighed.“ Her ser vi i Korthed, at skal vi bruge Guds Navn ret og gjøre det hellige Navn Ære, maa vort Hjerte være ombannet, omvendt; og Omvendelsen bestaar af tvende Stykker: Anger og Tro, ved vi. Det var godt, om vi læste ret flittig disse Satser eller „Kort Begreb“, som de kaldes, af vor gamle lutherske Lærer Pontoppidan og især lagde os vel paa Hjerte Satserne fra 24 til Enden. Og lad os da ogsaa høre, hvad den kjære Luther siger i sin større Katekismus (Side 126–27 i norsk Oversættelse af Prof. F. W. Bugge; denne Oversættelse er gjennemseet og ledsaget af et Forord af Prof. Caspari, hvis Slutning vi ogsaa her hos os kunde have godt af at tage til Hjerte): „Thi vi kunde (som ovenfor forklaret) aldrig komme saa vidt, at vi erkjendte Faderens Gunst og Naade, uden ved den Herre Kristum, som er det faderlige Hjertes Speil, udenfor hvilket vi intet ser uden en vred og skrækkelig Dommer. Men om Kristo kunde vi heller intet vide, hvis det ikke var os aabenbaret ved den Helligaand. Derfor adskiller og affondrer disse Troens Artikler os kristne fra alle andre Mennesker paa Jorden. Thi hvad der er udenfor Kristenheden, det være Hedninger, Tyrker, Jøder eller falske kristne og Hyklere, om de endogsaa tror og tilbeder kun en virkelig Gud, saa ved de dog ikke, hvorledes han er sindet mod dem, kan heller ikke vente sig nogen Kjærlighed eller noget godt af ham, hvorfor de forbliver under evig Vrede og Fordømmelse. Thi de har ikke den Herre Kristus, er dertil ikke oplyste og benaadede med nogen Gave af den Helligaand. Heraf ser du nu, at Troen er en hel ganske anden Lære end de ti Bud; thi disse lærer vel, hvad vi skal gjøre, men hin siger, hvad Gud gjør mod os og giver os. De ti Bud er ogsaa ellers skrevne i alle Menneskers Hjerte; men

Troen kan ingen menneskelig Klogskab fatte, den maa alene læres af den Helligaand. Derfor gjør hin Lære endnu ingen kristne; thi Guds Vrede og Unaade bliver endnu altid over os, efterdi vi ikke kan holde, hvad Gud fordrer af os; men disse bringer idel Naade, gjør os fromme og Gud velbehagelige."

Ak, at disse Luthers Ord maatte komme til sin Ret blandt dem, som nu lærer og tror, at vor Bøn kan tækkes Gud og er ham behagelig, om vi endnu ikke hviler i Troen paa Guds Naade i Kristo, men dog angrer og erkjender vor Synd! Men Luther og Guds Ord siger, at det alene er den Tro, som trøster sig ved Kristus og hans Gjerning, som er Gud velbehagelig, og alene de Gjerninger — og hertil hører ogsaa Bønnen —, som gaar af denne Tro, har Guds Velbehag. Ja, kun en troende Sjæl, et sandt Guds Barn kan i sønlig Tillid nærme sig Gud og kalde ham med dette deilige Navn: Fader. O lad os ikke føres bort fra Guds Sandhed ved Menneskers Spil, men lad os blive fast, urokkelig fast ved Guds Ord og vor Barnelærdoms Enfoldighed og fly den nye Lære, som nu sniger sig om blandt vort lutherske Kirkefolk i dette Land. Herren være vor Styrke og Tilflugt mod alle Satans Kunstgreb og det menneskelige Hjertes Bedrag!

Sheboygan, Wis., i Mars 1888.*) O. Jonassen.

Lidt mere om hin farlige Fristelse for Bymenigheder.

Hr. Redaktør! Vil De være saa snild at tillade mig at gjøre nogle Bemerkninger i Anledning af Stykket „En farlig Fristelse for Bymenigheder“, som nylig var indsendt af X til Kirketidenden? Det er mig overmaade magtpaaliggende at faa tale i denne Sag, ikke blot fordi Stykket efter min Mening dømmer lidt for strengt, men ogsaa fordi vor Kvindeforening her i Sioux Falls flere Gange har holdt saadanne „Suppers“, som der omtales, og en hel Del af Menighedens Medlemmer læser Kirketidenden.

Jeg er naturligvis fuldstændig enig med Prof. H. G. Stub og X i det, at alle Slags Lotteri er Synd; enhver, som kan sin Barnelærdom, vil indrømme det. Hvorledes man ser paa det, saa er Lotteri, enten det er i det smaa eller store, „Gambling“, og „Gambling“ maa ikke blot Kirken efter Guds Ord fordømme, men ogsaa Staten gjør det. Jeg er ogsaa ganske enig med Prof. Stub og X i det, at dersom

*) Dette Stykke har som flere andre Indsendelser af Mangel paa Plads hidtil ikke kunnet komme ind. Red.

Menigheden ikke vil have noget Udlæg, ikke vil gjøre sit til at vedligeholde Kirken, da er det galt at opdrage den i Dovenskab og Gjerrighed ved, hvergang nogle Penge behøves, strats at foranstalte en „Supper" og paa den Maade skaffe det fornødne til Menighedens Udgifter. Det vil ogsaa enhver ædel og rettænkende Mand og Kvinde indrømme. En saadan Fremgangsmaade er ikke blot ukristelig, men ogsaa uædel; thi hvad Slags kristne er det, som ikke vil bære Dagens Byrde og Hede? Hvad Slags Menighed er det, som ikke vil yde sin Skjerv til, at Kristi Rige og Kristi Sandhed kan blive bestaaende iblandt os? Hvorledes kan den være taknemmelig for, hvad vor Herre Kristus har gjort for os, som ikke vil give lidt af sit timelige Gods til ham igjen? Men naar nu en Menighed er fattig, og naar den samme Menighed har gjort meget for Kirken og fremdeles vil gjøre sit til at opholde den — lad det end alt være ufuldkomment og skrøbeligt —, er der da noget galt i det, at Menighedens Kvinder som Kvindeforening engang imellem sælger Mad for ogsaa at hjælpe lidt til? Jeg kan heller ikke forstaa, at det skal være nogen Synd under de Omstændigheder, som jeg nævnte ovenfor, at Kvindeforeningen syr f. Ex. Klædningsstykker til Indtægt for sin fattige Menighed og sælger dem. Jeg mener, at en Kvindeforening har ligesaa megen Ret til at lave Mad eller sy Klæder og sælge det til Indtægt for Menigheden, som et Publishing House har Ret til at sælge Papir og Blyanter til Befordring af et Kirkesamfunds Vekst og Trivsel. Naturligvis maa alt gaa sømmelig til ved en saadan „Supper" eller ved en Auktion over saadanne Sager; og det maa da de kristne kunne sørge for. Jeg maa sige, at hint Stykke gjorde mig lidt ondt. Der var meget sandt i det; men det tager ikke nok Hensyn til alle Omstændigheder. Jeg ved ogsaa, at en Del af vore Kvinder, som med Interesse arbeider for Kirken, og som mange Gange giver flere Dollars af sin egen Lomme til Prest og Menighed, vil føle sig urolige over det. Man raaber til Kvinderne: „Dan Kvindeforening!" Men maa de da ikke virke og sælge? Er der nogen, som vil sige, at det er galt, at Maler Gausta maler et skjønt Stykke — en Naturscene f. Ex. — og sælger det i Paris til Indtægt for X's Menighed? Ingen kan vel heller sige, at jeg synder, om jeg opretter et Spisehus og lader alt Overskud gaa ensteds, hvor det trænges i Kirken. Det er ganske rigtigt, dersom Menighedslemmerne ikke vil gjøre noget, da væk med „Suppers" og Auktioner; gaar Menigheden da tilgrunde, saa er den værst mod sig selv; men der, hvor Menigheden har store Udgifter, og den dertil ikke er rig, — skulde der ikke Kvindeforeningen have Lov til at hjælpe til paa denne Maade? Man kan være ensidig og snerversynt i Kristendommen ogsaa; men man er pligtig til at tage Hensyn til de forskjellige Omstændigheder. I en

Bymenighed er det nødvendigt at faa Kirken ordentlig istand saa hurtig som mulig. Mange vil ikke lade den Grund gjælde, at Kirken derved bliver mere tiltrækkende, og Gudstjenesterne bedre besøgte; man siger: „Ja, hvis det er Grunden til, at Folk gaar til Kirke, da er det bedre, at de sidder hjemme.“ Men man husker da ikke paa, at til Byerne kommer alle Slags Folk, deriblandt mange, som ikke har Tanke om Kristendom; men disse har ogsaa dyrekjøbte Sjæle, og dersom nu en saadan forvildet Sjæl engang gik til Kirke, tiltrukken af Kirkens nette Indredning og Orgelmusiken, og maaske netop da bliver greben af et Guds Ord og derved reddes, — var det da ikke godt, at Kirkebygningen der var et Middel i Herrens Haand til, at dette skede? Gud bruger mange Midler. Men nu formaar ikke altid en Menighed saa snart at istandsætte Kirken, det tager ofte mange Aar, før den kan blive færdig; ikke heller gives der nogen Kasse, hvor en fattig Menighed kan fly hen og faa det, den trænger til; og saa skulde ikke Menighedens Kvindeforening have Lov til at sælge Mad og Klæder for at fremskynde Arbeidets Fuldførelse? Jeg tror, den har Lov til det; jeg tror, at Guds Velsignelse er med den Kvinde, som saaledes med et godt Hjertelag yder sin Skjerv til Kirken for at lette den dens Mission. Jeg er af den Mening, at vi organiserer Menigheder og bygger Kirker ligesaa meget for at drage uvidende og forvildede Mennesker ind i Guds Rige som for os selv. En kristen arbeider ligesaa vel for den ulykkelige blinde Broder som for sig selv. Og derfor er vi ofte nødte til at bruge saadanne Fremgangsmaader som ovenfor nævnt for saa hurtig som mulig at fuldføre det, som maa fuldføres.

H. B. Thorgrimson.

Vort Skolelærer-Seminar.

Det Tilbud, som vi før har omtalt var gjort vor Synode i Sioux Falls, hvis den vilde lægge sit Skolelærer-Seminar der, bestod i en Gave af 4 Acres Land, værdsat til 3000 Doll., og mindst 8000 Doll. i Kontanter, mod at Synoden paa dette Land opfører en Bygning til en Værdi af 12000 Doll., som skal være under Tag til Nyaar. Dette Tilbud har Kirkeraadet paa Synodens Vegne modtaget, og — som andensteds i dette Blad vil sees — er Modtagelsen med Tak og Glæde godkjendt af vort Minnesotadistrikt ved dets nys afholdte Synodemøde.

Man har tænkt sig, at de Penge, som maa skaffes til dette Seminar, kunde samles af Skolebørnene rundt om i vore Menig-

heder. Hvorledes en Begyndelse hertil er gjort, vil sees af følgende Artikel i „Amerika“ af Skolelærer Lillegaard i Calmar:

Den første Sten til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls har Børn i Calmar Menighed bragt, idet de allerede i Mars indsendte 2 Dollars. Den var rigtignok ikke stor, men store Bygninger opføres jo af smaa Stene, og det var ikke Meningen, at det skulde blive den sidste; det beviste de ved atter at sende ind $3.50 den sidste Uge i April, og nu har de rigtig for Alvor begyndt at indsamle Penge til dette Øiemed. I Børn i andre Menigheder kan vel vinde paa os ved at samle mere, end vi kan her; men I skal neppe kunne vise større Iver for Sagen. Vi haaber, at Børnene rundt om i Menighederne vil tage Del i denne Indsamling, og I skal se, hvilken Glæde og Velsignelse I vil have deraf. Det er saligt at give, og det er sandt, at „Gud elsker en glad Giver“. Og hvis nu eders Lærere eller Forældre glemmer at begynde og ordne en saadan Indsamling, saa mind I dem om det, kjære Børn. Det gjorde Søndagsskole-Børnene her, da jeg gjorde mig skyldig i den Forsømmelse. Hvis det er en Gud velbehagelig Gjerning at bygge dette Skolelærer-Seminar, som vi ved det er, da det skal uddanne gudfrygtige Lærere, som kan undervise Børnene i hans hellige Ord, saa ved han nok at skaffe Pengene til det, han, „som haver alt at raade“; men det er ved os, at hans Arbeide skal udføres, og vi skulde da meget gjerne ville være med i denne vigtige Gjerning. Og hvortil skulde I bedre kunne benytte eders opsparede Center end til dette? Tænk ikke, at eders smaa Bidrag intet kan nytte; thi, som sagt, det er af smaa Stene, de største Bygninger opføres, og vi skal kun give alt, vi kan, og saa overlade Fuldførelsen af Bygningen til Gud, som har sagt: „Dersom Herren ikke bygger et Hus, da arbeide de forgjæves, som bygge derpaa“ (Salme 127, 1.). Vi bør ikke sige: Hvad gjør dette lille? der skal jo saa meget til. Saaledes talte, husker I, Disciplene til Frelseren, da de bar frem fem Brød og to smaa Fiske og saa paa, hvor lidet det var til 5000, som skulde mættes; ved Guds Velsignelse blev dog alle mætte. Saa giv da til denne Sags Fremme! Ingen er bleven fattig ved at give af de Gaver, han har faaet af Gud, til Kirken og Skolen. Kjære Børn, kom I med eders smaa Stene til den Skolebygning, som ved Guds Hjælp skal opføres i Sioux Falls! Naar saa de voksne kommer med fine store Stene, saa staar snart Bygningen der og vidner om eders Arbeide til Guds Riges Fremme.

En Lægmands Blik paa Lærestriden.

I disse urolige Tider,
Da lærde og Lægfolk de strider
Om Kirkens de dyreste Skatte
Og synes det tidt ei at fatte, —

Saa meget er talet og skrevet,
Bekjendelser tvende er blevet
Uddelte til Lærdommens Fremme;
Forkaste man kan eller gjemme.

Som venteligt var, det nu hændte:
Med Splid og Partier det endte,
Og Varsko og Raab har lydt længe
Den norske Synode at sprænge.

Det synes, at meget det gjælder,
Snart en, snart en anden sig melder
Som udtraadt af Samfundets Kjede
Og vil i et nyt nu indtræde.

Nu vel, hvad er her saa paafærde?
Hvad gjælder den Strid blandt de lærde?
Har nu vore gamle os sveget
Og bort fra sin Lutherdom veget?

Saa tænkte jeg engang i Tiden,
Jeg fik dog Beviserne siden
For, hvad som dog her er det egte.
Med Guds Hjælp jeg derfor vil fegte.

Naar Gjerninger vore skal raade,
Vor Frelse blir da ei af Naade;
Nei, enten det ene eller andet;
Det duer ei stort, er det blandet.

Dog maa det nu her ikke menes,
At Gjerning med Tro ei forenes;
Det ene, det er dog en Gave,
Hvorved vi det andet kan have.

Giv Agt paa din Bibel, min kjære,
Lad Kristus og Paulus dig lære!
Om længer du gaar i din Iver,
Da se lidt paa Arend og Scriver!

Jeg selv haver lært der saa meget,
At intet os hjælper vort eget,
Af Gud vi alt godt maa annamme,
Hvad har vi saa da af at bramme?

Begribe jeg kan ei de Prester,
Som til saadan Lære sig fæster,
Som pelagiansk er igrunden.
Jeg tænkte, forlængst den var svunden.

Baldwin, Wis., 14de Mai 1888. John C. Nelsen.

Kirke-Indvielse.

Første Søndag efter Trefoldighed indviedes Sacred Heart Kirke. Til denne Fest havde der indfundet sig en meget talrig Forsamling. Det vakre Veir bidrog vist ikke lidet til at samle saa mange. Synoden var jo ogsaa i disse Dage samlet i denne Menighed, og de fredelige, hyggelige Forhandlinger, den i de nærmest foregaaende Dage havde pleiet, gjorde adskilligt til at sprede en glad, festlig Stemning over Forsamlingen. Høitideligheden aabnedes præcis Kl. 10 med Indgangsbøn ved Past. L. J. Jerdee. Provstetalen holdtes af Past. Th. Johnson over Teksten: „Takker Herren; thi han er god, og hans Miskundhed varer evindelig.“ Minder fra Menighedens første Dage drog han frem. Ogsaa denne Menighed havde havt meget at kjæmpe imod; trangt og misligt var mangt, dengang Taleren i Forening med andre Prester overtog Betjeningen af den nyorganiserede „Vor Frelsers Menighed i Renville og Redwood Counties“. Tre af disse Prester hvilede nu i Graven *), men selv var Taleren tilstede for paa denne Menighedens Høitidsdag at minde den om Guds store Godhed og Naade mod den i svundne Dage og for at give den Løftet om den Guds Miskundhed, som varer til evig Tid.

Indvielsestalen holdtes af Prof. H. G. Stub over Dagens Evangelium. I en kraftig, gribende Prædiken besvarede Taleren med vanlig Veltalenhed det Spørgsmaal: Hvad skal dette Huses Formaal være? Det skulde være 1) at hindre, at nogen blev den rige Mand lig her og hisset, 2) at søge at gjøre ret mange den arme Lasarus lige her og hisset, og det 3) kun gjennem de af Gud beskikkede Midler, Ordet og Sakramenterne. Efter Prædikenen afsang et Kor af Prester under Past. Realf Brandts Ledelse „Himmel og Jord skal forgaa“, hvorpaa et Offer til Synodekassen, stort $107.85, optoges. I Indvielsen deltog, foruden de allerede nævnte og Stedets Prest Past. Joh. Bergh, Pastorerne Harstad, Bjørgo, Erdahl, Abel Anderson, Xavier og undertegnede.

Efter Middag prædikede Prof. L. Larsen over Epistelen paa Trinitatissøndag, hvoraf han tog Anledning til at fremstille 1) den ubegribelige Gud, 2) den klart aabenbarede Gud. Det var en klar, apologetisk belærende Prædiken, der paahørtes med megen Opmerksomhed. Især var det en Glæde for Prof. Larsens mange tilstedeværende forrige Elever atter at høre en Prædiken af den agtede og elskede Lærer. En velsignet Dag var det for alle tilstedeværende. Hørte Redskriveren af disse Linjer ret, saa var det Meningen at lade trykke et Mindeskrift om Indvielsen, hvori da forhaabentlig Professorerne Stubs og Larsens Prædikener vil blive optagne. Maatte ret mange velsignede Dage blive Menigheden til Del i dette dens nye, smukke Gudshus!

Kirken er 60×40 Fod med Kor 20×20 og Taarnfod 16×16 Fod. Taarnets Høide er 105 Fod. Kirkens Kostende er 6000 Doll. foruden Alter og Prædikestol. Disse iberegnet, koster den 6962 Doll. Alter, Altertavle — et stort, deiligt Maleri af H. Gausta, forestillende Kristi Himmelfart —,

*) Ylvisaker, Markhus og Hattrem. Red.'s Anm.

Gulvteppe og Betræk paa Alter og Prædikestol er skjænket af Paska Kvindeforening. Det koster 367 Doll. Prædikestol og Orgel er skjænket af Sacred Heart Kvindeforening med et Kostende af 284 Dollars. Døbefont, skjænket af Nordre Kvindeforening, 15 Dollars, Kirkeklokke af Menighedens Ungdom 300 Dollars.

Samme Dag holdtes en Fest i Rock Dell Menighed, en anden Del af Vor Frelsers Menighed i Renville og Redwood Counties, ved hvilken Past. Wisnæs prædikede om Formiddagen og Past. Carlsen om Eftermiddagen. Et Offer til Indre- og Schreuder-Missionen optoges, stort 40 Doll. Guds rige Velsignelse blive fremdeles disse Menigheder og deres Prest til Del!

K. S.....s.

Fra Synodemøderne.

Minnesota Distrikt.

(Slutning.)

Tirsdag Eftermiddag fortsattes Behandlingen af Indstillingen fra Komiteen for Lære-Anstalterne. Den største Del af Tiden optoges med fortsat Debat om det første Punkt. Tilsidst blev det med 31 mod 19 Stemmer besluttet at udsætte den deri omhandlede Sag. Det næste Punkt i denne Indstilling, der, som ovenfor nævnt, ogsaa omfattede Synodens Pengesager, gik ud paa at bevilge 500 Doll. aarlig af Indremissionskassen til Løn for Distriktets Formand. Dette Punkt antoges. Dernæst besluttedes overensstemmende med Indstillingen at opfordre de af Synodens Prester betjente Menigheder til hvert Aar, helst tidlig i Regnskabsaaret, at optage Offer til Synodekassen eller paa anden Maade komme denne Kasse ihu og, hvor det ikke før er skeet, indføre en fast Ordning med aarlige Indsamlinger til Lærerlønskassen.

Dernæst antoges to Punkter i Komite-Indstillingen, som angik Seminarierne i Minneapolis og Sioux Falls. Synoden udtalte deri sin Glæde og Tak til Gud over, hvad der var gjort for theologisk Seminar i Minneapolis, opfordrede alle Samfundets Medlemmer til at være med at bidrage dertil og udtalte det Haab, at Seminariet et Aar fra nu kunde staa der færdigt og gjældfrit. Med Hensyn til Skolelærer-Seminariet udtalte Synoden sin Taknemmelighed for de gode Tilbud, som var gjorte i Sioux Falls, sin Glæde over Udsigten til at faa et eget Skolelærer-Seminar og en Opfordring til at faa de til Bygningen af dette endnu manglende omtrent 4000 Dollars snarest mulig indsamlede ved Hjælp af Skolebørnene, forat Bygningen kunde blive færdig ihøst. Der omtaltes, hvorledes en saadan Indsamling med meget Held var begyndt ved Skolebørnene i Past. V. Korens Menigheder.

Kun ved at forlænge Eftermiddagsmødet en halv Time over den bestemte Tid kom man om Tirsdagen saa langt i Behandlingen af alle de vigtige Komite-Indstillinger, som forelaa. Egentlig skulde Mødet have sluttet Tirsdag

Aften; men man var allerede tidligere bleven enig om at forlænge det til Onsdag Formiddag Kl. 11, og denne sidste Dag begyndte ogsaa Mødet en halv Time tidligere en sedvanlig.

Onsdag Formiddag den 6te Juni behandledes en Komite-Indstilling i Anledning af den i forrige Nummer S. 378 omtalte, af Past. Fjeldstad mod Distriktets Formand fremsatte Beskyldning for at have forfalsket Synodalberetningen for 1886 paa Side 105–7 i det trykte Referat. I Anledning af den Skrivelse, hvori denne Beskyldning indeholdtes, og som først var henlagt, blev nemlig senere nedsat en Komite, og denne fandt, at Beskyldningen ikke var grundet, men at der paa det nævnte Sted ufrivillig havde indsneget sig et Par Feil, hvilket beklagedes. Indstillingen antoges af Synoden.

Dernæst behandledes et Punkt i Indstillingen fra Komiteen for Lære-Anstalterne. Dette angik den prestelige Betjening for Luther-College i Decorah. Det fremgik nemlig af sidste Synodalberetning, at ogsaa Decorah Menigheds Prest havde undertegnet en Protest, som fremlagdes for Fællessynoden i Stoughton, mod dennes Beslutning i Anledning af Presteskolen i Northfield, og i denne Protest er Synodens Lære-Anstalter beskyldte for falsk Lære om Udvælgelsen og Omvendelse. Det er desuden gjort offentlig bekjendt, at den samme Prest nu har formelig udmeldt sig af Synoden. I Anledning heraf indstillede Komiteen til Synoden at opfordre Kirkeraadet til personlig eller ved et Udvalg at forhandle med Decorah Menighed og derved søge opnaaet en tilfredsstillende Løsning af den Vanskelighed, som er opstaaet. Denne Indstilling antoges enstemmig.

Den for Forlagssager nedsatte Komite afgav sin Indstilling, som med lidt Forandring antoges. Den indeholdt bl. a. Bestemmelser om Synodalberetningens Trykning, om herefter at benytte den nu i Norge autoriserede J. Aars's Retskrivning i de paa Synodens Forlag udgivne Lærebøger og en varm Anbefaling for den Samling af Prædikener holdte af Synodens Prester, som nu er under Arbeide og kan ventes færdig til Høsten.

Derefter behandledes Indstilling fra Komiteen for Udtrædelser af Synoden, den samme, som havde behandlet Silo Menigheds Anliggende. Der viser sig i det hele at være 46 Menigheder og 15 Prester i Distriktet, som er udtraadte af Synoden. I St. Lukas Menighed, betjent af Past. Thorstensen, var Udtrædelsen besluttet med 4 Stemmer mod 1, og 14 stemte ikke. Komiteen foreslog, at Synoden skulde henstille til denne Menighed at tage Spørgsmaalet om Udtrædelse under fornyet Overveielse. I Nordre Immanuels Menighed i Ottertail Co., Minn., var der en betydelig Minoritet, som protesterede mod Udtrædelsen, men dog vilde blive staaende i Menigheden. Komiteen indstillede, at Synoden skulde billige denne Minoritetens Handlemaade. I Bygland Menighed, betjent af Past. A. C. Andersen, havde Presten, som selv er udtraadt af Synoden, tilraadet Menigheden ogsaa at udtræde og paa Menighedsmødet talt ivrig for dette. Ved Afstemningen stod Stemmerne 14 mod 14, og Presten afgjorde da med sin Stemme, at Menigheden skulde være

udtraadt. Komiteen foreslog, at Synoden ikke skulde anerkjende denne Afgjørelse, men betragte Menigheden som fremdeles staaende i Synoden. I alle disse Punkter blev Komiteens Indstilling antagen.

Komiteen oplyste fremdeles, at de udtraadte dels ingen Grund havde anført for sin Udtrædelse, dels havde anført fornemmelig følgende Grunde: at der var Strid i Synoden, at de vilde holde fast ved Moderkirken og Barnelærdommen, og endelig at der i Synoden førtes falsk Lære. Hertil foreslog Komiteen for Synoden at svare: 1) at den maatte beklage, at de, som hidtil havde staaet i Samfundet, kunde foretage et saa vigtigt Skridt som at skille sig fra det uden at angive nogen Grund; 2) dem, som for Stridens Skyld udtraadte, vilde Synoden minde om 2 Tim. 1, 8.: „Skam dig derfor ikke ved vor Herres Vidnesbyrd eller ved mig, hans bundne, men lid ondt med Evangeliet ved Guds Kraft"; 3) Moderkirkens Lære og Barnelærdommen vilde man bedst bevare ved at blive i Synoden; og hvad endelig 4) Beskyldningen mod Synoden for falsk Lære angik, maatte man haabe og bede til Gud, at de, som har gjort den, maatte faa sine Øine opladte til at se dens Uretfærdighed. Ogsaa denne Del af Komiteens Indstilling antoges af Synoden.

Med Hensyn til Immanuel Menighed, Lyon Co., Minn., tidligere betjent af Past. Hoel, foreslog Komiteen, at den Minoritet, som havde været imod Udtrædelsen, skulde anerkjendes; men da de, der kunde vidne i Sagen, allerede var afreiste, blev der ogsaa foreslaaet at overlade Afgjørelsen til Kirkeraadet. Ved Afstemningen blev dog Menighedens Anerkjendelse besluttet med 25 mod 14 Stemmer.

Med Hensyn til Rock Prairie Menighed i Ottertail Co., Minn., besluttedes, at Distriktskirkeraadet faar Myndighed til at anerkjende den som hørende til Synoden, saasnart den er ordentlig organiseret.

Af Indstillingen fra Komiteen for Missionssager behandledes kun den Del, som angik Indianermission. Indholdet heraf var: 1) Tak til Gud for den lykkelige Fremgang, han havde givet denne Mission. 2) Opfordring til at yde Bidrag til den. 3) Erklæring om, at den Indianermission, som nu drives i Wittenberg, Wis., er Synodens Eiendom, og Opfordring til Kirkeraadet til at sørge for, at Eiendommen bliver deeded over til Synodens Trustees. Dog skulde Kirkeraadet ogsaa have Myndighed til — for at undgaa Strid og Proces — at give Udløsning til Pastorerne Homme og J. M. Dahl, som har vægret sig ved at give Synoden Deed, og overhovedet i denne Sag at handle efter bedste Skjøn. Indstillingen antoges af Synoden.

Der forelaa to Indbydelser fra Menigheder, som ønskede at have Synodemødet næste Aar, nemlig fra Fergus Falls og fra Vestre St. Olaf. For begge Indbydelser udtalte Synoden sin hjertelige Tak og besluttede at modtage Indbydelsen fra Fergus Falls.

Flere vigtige Sager var endnu uafgjorte. Der var adskillige ubehandlede Komite-Indstillinger; men med Hensyn til dem fik man kun besluttet, at de skulde trykkes i Synodalberetningen. Blandt disse Indstillinger var f. Eks.

Resten af den om Missionen og en angaaende den meget omtalte Minnesota-distriktets Dom over Konferensen. Det er isandhed beklageligt, at man heller ikke nu skulde blive færdig med denne Sag. Man kan nu ikke undskylde sig med, at Partistriden optog Tid og Kraft; thi her var ingen Partistrid ved dette Møde. Men forresten forelaa der jo en Mængde vigtige Sager, og altfor let hænder det, at en Sag kan fremkalde en uventet lang Diskussion, hvormed Tiden gaar, saa man ikke kan blive færdig med, hvad man har at gjøre. Saaledes gik det tildels ved dette Synodemøde, som dog var et saa velsignet Møde, hvorpaa vist alle Deltagere maa se tilbage med Glæde og Tak til Gud.

Efter Synodemødets Slutning prædikede Past. Mellby.

Østlige Distrikt

af Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika samledes til Distriktsmøde Torsdag Formiddag den 7de Juni Kl. 10 i Rush River Menigheds Kirke i Pierce Co. Mødet aabnedes med Gudstjeneste og Prædiken af Past. J. A. Ottesen over Joh. 14, 23. 24. Efter Gudstjenestens Slutning blev en midlertidig Fuldmagtskomite udnævnt, og Tiden for Eftermiddagsmødet fastsat til fra Kl. 2–5.

Da denne Komite om Eftermiddagen havde rapporteret, og de stemmeberettigede Presters samt staaende Medlemmers Navne var oplæste, erklærede Formanden Synoden at være konstitueret og oplæste sin Indberetning. Af den fremgik, at i Synodalaaret havde 10 Prester forladt Synoden, og en, nemlig O. Næss, var bleven suspenderet; 2 Prester havde nedlagt Embedet, 3 havde modtaget Kald i andre Distrikter, nemlig Pastorerne Abel Anderson, Overn og Welo. Past. Stolt var indflyttet. Past. A. Mikkelsen havde paa Grund af sin Helbred maattet slutte som Prest i Chicago og fra Høsten modtaget Kald som Bestyrer for Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls. 6 Kandidater var ordinerede til det hellige Prædike-Embede, nemlig A. Frøie, N. Grevstad, D. Kvaase, P. Mortensen, E. O. Vik og J. W. Preus, hvoraf alle undtagen A. Frøie ansøgte om Optagelse i Synoden. De blev ogsaa senere paa Formandens Anbefaling optagne. Ifjor virkede 63 Prester i Distriktet, iaar 52; 20 Menigheder havde sendt Udtrædelseserklæring. For to Aar siden var der i Distriktet 113 Menigheder, nu 95; dengang var der 220, som betjentes af Synodens Prester, nu 180.

Den midlertidige Fuldmagtskomite blev anerkjendt af Synoden, enkelte nødvendige Komiteer nedsatte, og Hjælpesekretærer valgte samt Tiden for Møderne fastsat til Kl. 9–12 Form. og 2–5 Efterm. Ud paa Eftermiddagen ankom Fællesformanden, H. A. Preus, fra Minnesota Distriktsmøde; han oplæste sin Indberetning og fremlagde flere Beslutninger og Skrivelser fra Mødet i Minnesota. I Sessionstiden havde den Komite, som blev nedsat til at gjennemgaa Formændenes Indberetninger, holdt Møde og fremlagde Begyndelsen af en Indstilling, hvis enkelte Punkter henvistes til forskjellige

Komiteer. Det blev besluttet, at Valg paa Formand og Suppleant for Formanden til at fylde Vakance skulde foregaa Lørdag ved Formiddagsmødets Begyndelse, og en Valgkomite blev nedsat af Synoden til at forberede og bestyre Valget. Distriktsformanden havde i sin Indberetning klaget over, at flere Prester forsømte at indsende Parokialrapporter. Paa Forslag af Past. H. A. Preus besluttede Synoden i den Anledning at udtale sin Beklagelse over, at saa mange Prester havde forsømt at indsende disse, og sit Haab om, at alle for Fremtiden vilde efterkomme sine Pligter og udvise Troskab ogsaa i det smaa. Det, som man endnu blev færdig med i dette Eftermiddagsmøde, var at bestemme Gjenstand for Læreforhandling. Formanden foreslog i sin Indberetning følgende Thema, som blev antaget: „Ligesom Gjerningerne er døde uden Troen, saa er og Troen død uden Gjerninger." Past. H. Halvorsen var udnævnt til Referent. Han fremlagde følgende Satser:

Sats 1. Da alene saadanne Gjerninger kan kaldes sande gode Gjerninger, som Guds Aand virker hos de troende efter Lovens Regel, og som sker af Tro, uden Tvang, til Guds Ære og Næstens bedste, saa følger heraf, at alle — endog de i Menneskers Øine bedste — Gjerninger, som gjøres af Vantro, og som følgelig ikke kan ske af Troen, intet andet er end aandelig døde Menneskers døde Gjerninger.

Sats 2. Som den frugtbare Spire til et nyt aandeligt Liv i Menneskets Hjerte er den sande Tro paa Kristus aldrig uden sine Frugter, de sande gode Gjerninger, hvilke i en Sum kan siges at være Kjærlighed til Gud og Næsten.

Sats 3. Hvor saadanne Frugter ikke findes, der er dette et Tegn paa, at aandeligt Liv ikke er tilstede i Hjertet, eller at Troen ikke er levende, men død; thi ligesom Gjerningerne er døde uden Tro (Sats 1), saaledes er og Troen død uden Gjerninger.

Fredag Formiddag hørtes først efter den sedvanlige Andagt fortsat Indstilling fra Fuldmagtskomiteen. I tre Menigheder var der indtraadt Splittelse, nemlig i New Hope, betjent af Past. Eidahl, i Roche a Cree, betjent af Past. E. Borgen, og i Otter Creek, betjent af Past. O. Næss. En Majoritet i disse Menigheder havde skilt sig fra Synoden, men paa en saadan Maade, at Minoriteterne ikke kunde gaa med uden at fornegte Sandheden. De ønskede fremdeles at staa i Brodersamfund med Synoden, hvis Tro og Lære de delte, og havde sendt Repræsentanter til dette Møde. Med Hensyn til Minoriteterne i New Hope og Roche a Cree indstillede Fuldmagtskomiteen:

„1) Da Majoriteten i New Hope Menighed er gaaet ud af Synoden, men en Minoritet ønsker at vedligeholde sin Forbindelse med Synoden og har sendt Hr. E. P. Kalstad som sin Repræsentant, anerkjender Synoden denne Minoritet som den rette New Hope Menighed og Hr. E. P. Kalstad som dens Repræsentant.

„2) Da en Del af Roche a Cree Menighed er traadt ud af Synoden, men en Del har protesteret mod Udtrædelsen og erklæret, at de vil holde fast

ved Synoden, anerkjender Synoden de sidste som den rette Roche a Cree Menighed og Hr. Sjur Helleboe som dens Repræsentant."

Begge disse Punkter i Indstillingen blev enstemmig antagne, efterat Synoden havde faaet alle nødvendige Oplysninger. Sagen angaaende Otter Creek Menighed blev henvist til en særegen Komite, som nedsattes i Anledning af Past. Næss's Suspension. Efterat flere Komiteer var udnævnte, gik man over til Læreforhandling over det opstillede Thema. Referenten gjorde opmerksom paa, at i disse Satser omtales ikke Troen som Middel i Retfærdiggjørelsen, men som Moder til de gode Gjerninger. Diskussionen over disse Satser, som optog det meste af Fredag Formiddag, Lørdag Formiddag, en Del af Lørdag Eftermiddag og Mandag Formiddag, paahørtes med megen Interesse af den store Forsamling, og Referatet over disse Forhandlinger, som kommer i vor Synodalberetning, vil uden Tvil blive til baade Belærelse og Opbyggelse. Vi hørte Folk, gamle Synodefolk, med Taarer i Øinene udtale sin Glæde over, at de havde kunnet opleve den Dag, da man atter paa vore Synodemøder kunde samtale som Brødre i Enighed og Fred om Guds Ords Sandheder. (Fortsættes.)

Kirkekronike.

Amerika. Past. Amlund flyttede i Slutningen af Mai tilbage til sine gamle Menigheder i Story Co. Past. M. Borge, som blev kaldet til hans Eftermand i Glenwood, ankom dertil den 15de Juni og holdt sin Tiltrædelsesprædiken den følgende Søndag.

— Past. A. K. Sagen, som i de sidste fire Aar har været Hjælpeprest hos Past. V. Koren, er bleven kaldet til Past. Frichs Efterfølger i La Crosse og har modtaget Kaldet. Der bliver dog gjort den Forandring, at det Prestekald, som hidtil har været betjent af Pastorerne Frich og E. O. Vik i Forening, nu bliver delt i to, hvoraf Past. Sagen faar det ene og bliver bosat i Syd La Crosse, Past. Vik det andet med Bolig i Nord La Crosse. Past. Korens Menigheder har kaldet hans Søn, Past. P. Koren i Wausau, Wis., til Hjælpeprest.

— Fra Wittenberg, Wis., skriver Past. T. Larsen, at han atter har hentet 9 Indianerbørn, saa at der i Missionshuset nu ialt er 50 Børn, som alle er taalelig friske. Gud være derfor lovet og lægge sin Velsignelse til Arbeidet for deres Sjæles Frelse!

— Den norsk-danske Konferens holdt sit Aarsmøde i Nordland Menigheds Kirke i Kandiyohi Co., Minn., fra 6te Juni, og vi skal her efter „Folkebladet" meddele noget af det vigtigste fra dette Møde. Ved Mødets Aabning var der henved 90 Prester og 100 Delegater tilstede. I Formandens Indberetning meddeltes: 150 Menigheder havde taget de nye Prædikentekster i Brug, medens kun to Menigheder endnu havde antaget den nye Høimesse-Liturgi. Han anbefalede Dannelsen af en ny Kreds paa Stillehavskysten, hvor der nu var 3 Prester i Arbeide, nemlig Tollefson i Tacoma, Wold og

Rosing i Portland og Seattle. 7 Prester havde i Aarets Løb flyttet, 7 Kandidater ansøgte om Ordination, deriblandt 1 — Framnæs — fra Past. Storjohanns Skole. To Prester ansøgte om Optagelse i Samfundet, L. Thoresen og S. M. Krognæss. To Prester var udtraadte af Konferensen, P. B. Norman og N. B. Vaage; den egentlige Grund dertil var, at de var uskikkede til at være Prester og havde vist ukristeligt Forhold i Menigheden.

Til Embedsmænd valgtes enstemmig ved Akklamation følgende: til Formand Past. G. Hoyme, Viceformand Past. E. Saugstad, Sekretær Past. J. Tharaldson, Kasserer Senator L. Swenson.

Torsdag Formiddag blev ved Mødets Begyndelse følgende optagne som raadgivende Medlemmer: Pastorerne Krognæss, Waldeland, P. A. Rasmussen, Kildahl og Fjeldstad samt Hr. O. Aslakson. Paa Indstilling fra Fuldmagtskomiteen optoges Past. L. Thoresen i Samfundet; ligeledes optoges 24 Menigheder. Med Hensyn til Past. Krognæss besluttedes, at han skulde fremlægge sine Grunde for sin Udtrædelse af Augustanasynoden, og at Sagen skulde behandles i Aarsmødet, efterat den forud var behandlet i Møde af Presterne.

Paa Forslag af Prof. Oftedal besluttedes, at den fremmødte Komite af Antimissourierne skulde anmodes om at frembære sit Ærende. Dette skede da ved Past. Rasmussen, som takkede for den beviste Imødekommenhed og inderlig lagde Forsamlingen Foreningssagen paa Hjerte. Derpaa gik man over til at behandle Udkast til Bilove til Konferensens Konstitution, og dermed fortsatte man Resten af Formiddagen og hele Eftermiddagen. (Fortsættes.)

Indkomne Bidrag.

Til „den gamle Enkekasse“ (Fru Hattrems Pension) har indbetalt Past. E. F. Magelssen, Prof. Bøckman og Fru Fjeld tilsammen $4.50, Pastor Bale $1; ialt $5.50. Endnu er det ikke nok.

Bristol, Jowa, den 8de Juni 1888. T. A. Torgerson.

Til Indremissionen: Ved H. A. Paulson $62.58 (½ Offer i Vor Frelsers Mgh. i Rock Dell $20, ½ Offer i Vor Frelsers Menighed i Sacred Heart, Minn., $42.58).

Faribault, Minn., den 13de Juni 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. T. Larsen inds. ved ham fra Medlemmer af Greenfield Mgh., Minn., $27.25 (Berent Pedersen $2, Tollef Harstad $10, Lars Chr. Larsen $1, Svend Solseth $5, John T. Krosso $0.25, F. M. Trogstad $3, Nels H. Nelson $1, Past. T. Larsen pers. $5); ved Pastor H. Johnsen Konf.'offer i Wild Rice Kirke den 3dje Juni $32.65; tilsammen $59.90.

Til trængende studerende: Konf.'offer i Decorah Kirke 10de Juni $43.15.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Pastor B. Harstad (gjennem J. J. Lommen) $50; ved Pastor J. Th. Ylvisaker fra Anders Olsen, Freeborn Menighed, $10; tilsammen $60.

Til forskjellige Kasser: Ved Benjamin Trøen, Indherred Mgh., Pastor M. Koefods Kald, $10, hvoraf til det nye theol. Seminar i Minneapolis $5, til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls $3, til Lærerlønskassen $2.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Ved E. A. Sperati fra Elever ved Luther-College $9 (A. Gustavsen $4, Ingebregt Blækkan $5).

Til Hedningemissionen (den norske paa Madagaskar): Ved Past. L. M. A. Hoff (gjennem Indremiss.=Kasserer H. W. Rasmussen en Gulbring fra Mrs. Soen Andersen, Minnesota Valley Mgh., Lac qui Parle Co., Minn., solgt for $1.40.

Rettelse. I Nr. 23 S. 367 L. 1 f. n. staar: „Jause Maud", skulde være: „Ludvig Stensbol, Elstad Mgh."

Decorah, Iowa, den 14de Juni 1888. G. O. Rustad.

Til den fattige Indremissions=Prest, som er omtalt i Kirketid. Nr. 15: Mrs. S. O. Østensø $0.25, Helga C. Østensø $0.15, Olaf S. Østensø $0.15, S. O. Østensø, $0.50, T. O. Østensø $0.50, Mrs. Guri Anna Skjellum $0.50, en ubenævnt $0.50; tilsammen $2.55. H. W. Rasmussen.

Taksigelse. Af Monona Pigeforening, Madison, til Student Bøe og Student Thuen hver 5 Doll., Student Langsæt 4 Doll. Hjertelig Tak!

Merk!

Alle, som agter at besøge Synodemødet i Sioux Falls, anmodes om at faa et Certificate hos den Agent, som de kjøber sin Ticket hos, for, at de har betalt full fare til Sioux Falls. Dette vil muliggjøre, at de paa Tilbageveien kan faa den sedvanlige Reduktion. Reiser nogen over flere forskjellige Baner, maa de sikre sig Certificate for hver Gang, de kjøber Ticket. Disse Tickets maa dog ikke kjøbes tidligere end 3 Dage før Synodens Begyndelse, og Certificaterne gjælder kun 3 Dage efter Mødets Slutning.

H. B. Thorgrimsen.

A MEETING

of the Board of Trustees of the Norwegian Luther College will be held, D. v., on Friday the 6th of July 1888 at 10 o'cl. A. M. in the president's office.

Decorah, Iowa, June 12th 1888. LAUR. LARSEN, Pres.

„Evang.=luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.=luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 29. Juni 1888. { Nr. 26.

Fra Goodhue County.

Hauges Synodes Aarsmøde holdtes iaar ved Aspelund og har netop afsluttet sine Forhandlinger. Den Sags Behandling, som vakte mest Interesse, var, hvorledes Synoden vilde stille sig med Hensyn til det Foreningsarbeide, som var stillet i Udsigt ved det antimissouriske Partis Opfordring til at vælge en Komite til at deltage i det forberedende Arbeide til en fremtidig Sammensmeltning af de 4 Samfund. Der viste sig strats en afgjort Stemning i Synoden mod at deltage i dette Foreningsarbeide, fornemmelig blandt Presterne, allerede derved, at Formanden i sin Indberetning havde omtalt Sagen og anbefalet, at den først overgives til en Komite for at forberede den, før den optoges til Behandling i Synoden, hvilket ogsaa blev antaget. Den antimissouriske Delegation, bestaaende af Pastorerne Rasmussen, Biørn og Kildahl samt Hr. Arne Kirkeli, indfandt sig Mandag den 11te (Mødet begyndte den 6te) og forebragte sit Andragende. Der blev gjort Forsøg paa at faa Sagen behandlet straks; men ifølge hin Bestemmelse blev den overgiven til en af Formanden udnævnt Komite, som den næste Dag fremkom med en Majoritets- og en Minoritets-Indstilling. Den sidste gik ud paa at udnævne den forlangte Komite uden videre, den anden, nemlig Majoritets-Indstillingen, som ogsaa blev antagen, satte som Betingelse, at Delegationen kunde give tilfredsstillende Svar paa, om hvorvidt de antimissouriske Prester endnu vedkjendte sig og fastholdt de af den norske Synode før førte Lærdomme om Retfærdiggjørelsen, Absolutionen, Søndagen m. fl. Hertil svarede Delegationen, at den ikke kunde indlade sig paa Besvarelsen af disse Spørgsmaal; det laa ikke i den Mission, de havde faaet; den Sag havde aldrig været behandlet blandt dem, og man fik da endelig undskylde, at de ikke kunde indlade sig herpaa. Hermed syntes Sagens Udfald at være utvilsomt. Synoden sluttede nu sit

Formiddagsmøde, og i Hviletiden faaes Delegationen at have Konferens; og da Mødet om Eftermiddagen var aabnet, fik Past. Rasmussen Ordet og sagde da, at han efter Samraad med Delegationen og andre Trosbrødre troede at kunne give tilfredsstillende Svar. Han talte da omtrent saaledes: Allerede for flere Aar tilbage begyndte nogle af os at opponere mod Synoden, hvad de nævnte Lærepunkter angaar. Han nævnte St. Ansgar-Mødet og sagde, at denne Opposition var tiltaget med Aarene, saa at der nu hos dem, som kalder sig Antimissouriere, var en ganske anden Opfatning, hvad de nævnte og andre Lærepunkter angaar, end tidligere, ja en ganske anden Aandsretning i det hele taget, saa at han nu kjendte sig i fuld Trosenighed med Hauges Synode og tvilede ikke paa, at det i alt væsentligt var Tilfældet med de øvrige Prester og andre, som stod paa den samme Side som han. Synoden havde fra først af været en falsk Retning, som altid havde handlet uforstandig og stellet sig saaledes, at den havde stødt fra sig de bedste Kræfter.

Saaledes talte Past. Rasmussen om det Samfund, som ogsaa han engang valgte at tilhøre, og hvori han er forbleven i mange Aar, — det Samfund, som han ved eller burde vide har kjæmpet, lidt og stridt mere for Guds Ords rene Sandhed og den lutherske Bekjendelse end noget andet, ja maaske end alle de herværende norske lutherske Kirkesamfund tilsammen, — det Samfund, som endog efter Past. Muus's egen Dom under Minneapolis-Mødet sidste Vinter „historisk er den lutherske Kirke i Amerika", — det Samfund, „som reiste Kristi Banner i en forvirret Tid", og som har den „fortvilede Uvane at holde Guds Ord frem for sig", som Past. Muus ved andre Leiligheder har skrevet, — et Samfund, som ikke lader sig bestemme eller lede af nymodens Theorier eller Folkeviljen, men alene af Guds Ord efter bedste Overbevisning. At den norske Synode har sine Skrøbeligheder, behøver vel ikke jeg at tilstaa; men hvo som er ren, kaste den første Sten.

Past. Kildahl kunde ikke indlade sig paa de gamle Lærestridigheder, men aflagde sin Bekjendelse om de tre nævnte Lærepunkter, som antagelig var tilfredsstillende. Han erklærede sig i fuld Trosenighed med Hauges Synode, uagtet man ved, at han deler den norske Synodes Lære om Slaveri, som han vist vil faa Anledning til nærmere at forklare, før Forening finder Sted. Prof. Schmidt og Past. Waldeland var ogsaa tilstede og holdt Taler, hvorefter Sagen afsluttedes ved at udnævne den forlangte Komite.

At Lægmandssagen ofte var paa Tale under disse Forhandlinger, er vel forstaaeligt, og det hedte, at der var fuld Enighed derom. Men et Medlem af Hauges Menighed her ønskede at høre Past. Bjørns

Standpunkt i denne Sag. Han mindede om et Møde hos Past. Muus for et Par Aar siden, hvor Past. Biørn sagde, at Lægmænd i Regelen manglede Lærdom og Dygtighed til at prædike; thi, sagde han, en Prædiken opad Væggene og nedad Stolperne var værre end ingen Prædiken; hvis Past. Biørn fremdeles vedkjendte sig slige Grundsætninger, saa vilde han (Taleren) betakke sig for Samfundsforbindelse med slige Prester. Prof. Schmidts tidligere indtagne Standpunkt, hvad Lægmandssagen angaar, er heller ikke tilfredsstillende for Hauges Synode. Han skal ved et Synodemøde under denne Sags Behandling have sagt, at om en Lægmand omvendte tusende Sjæle, saa kom han selv i Helvede, fordi han gjorde Indgreb i Preste-Embedet. Han vil visselig faa Anledning til at frafalde denne Ytring, før han faar Samfundsforbindelse med Hauges Synode; men efter al Sandsynlighed har saadan Samfundsforbindelse for nærværende meget smaa Udsigter for sig.

Past. Rasmussens Bekjendelse vil vel forundre, om ikke forbause mange. I lang Tid hedte det under denne Strid, at det var „Missourierne", som havde forandret Lærestandpunkt. Past. Biørn sagde i et længere Foredrag sidste Høst i et Møde om Menighedens Udtrædelse af Synoden bl. a. følgende: Synoden er nu heltigjennem en anden Synode, end dengang jeg gik ind i den for 26 Aar siden. Han nævnte da de fleste Lærepunkter, hvorom der har været Strid, og sagde, at *saa* lærte man før, og *saa* lærer man nu. Man sammenholde disse to Bekjendelser, og man vil se, at en af de nævnte Herrer har forsyndet sig mod det 8de Bud. Gid disse forvildede Mennesker vilde betænke sig og vende om!

Den 14de Juni 1888. N.

Fra Synodemøderne.

Østlige Distrikt.

(Slutning.)

Fredag Eftermiddag anvendtes til Forretningssager. Med Hensyn til Udgivelsen af Synodalberetningen vedtoges Minnesota Distrikts Beslutning med følgende Tilføielse: „a) Østlige Distrikt henstiller til Kirkeraadet at faa en ensartet Ordning med Fortegnelse over de forskjellige Synodemøders Medlemmer. For iaar anmodes Synodens Generalagent om at bære Omsorg derfor. b) Komite-Indstillinger skal i Regelen trykkes." Angaaende Revision af Kirkeritualet antoges Minnesota Distrikts Beslutning. Med Hensyn til den nye Postil besluttedes: „Synoden opfordrer Prester og Repræsentanter til at arbeide for den nye Postils Udbredelse." I Forbindelse hermed anbefalede

Past. Ottesen paa det varmeste den nye illustrerede Udgave af Vogts Bibelhistorie. Minnesota Distrikts Beslutning om, at Aars's Orthografi herefter skal bruges i de af Synoden udgivne Lærebøger, antoges.

Ved Begyndelsen af Mødet Lørdag Formiddag foretoges Valg paa Formand og Suppleant for Formanden til at fylde Vakance, da Past. Frich havde modtaget Kaldelse som Professor ved Seminariet, og Past. Ellestad var udtraadt af Synoden. Den nedsatte Valgkomite havde indstillet Past. O. Juul til Formand og Past. H. Halvorsen til Suppleant. I Mødet den foregaaende Dag blev H. Halvorsen nomineret til Formand og O. Juul til Suppleant. Past. C. K. Preus blev af en nomineret til Formand, af en anden til Suppleant; men han erklærede, at han ikke paa nogen Maade kunde modtage noget af disse Embeder, og bad om, at man ikke vilde kaste sine Stemmer bort paa ham. Efter Tællernes Rapport afgaves ved Valget 66 Stemmer. Til Formand havde Past. O. Juul 34 Stemmer og erklæredes valgt, hvorpaa hans Valg blev gjort enstemmigt. Dernæst havde Past. Halvorsen 29, Frich 2 Stemmer og C. K. Preus 1 Stemme. Til Suppleant for Formanden havde Past. Halvorsen 33, Juul 22, C. K. Preus 10 Stemmer. Da der til Valg behøvedes 34 Stemmer, var altsaa ingen valgt. Ved Omvalg i Eftermiddagsmødet Mandag blev Past. Halvorsen enstemmig valgt. Efter Valghandlingen Lørdag fremlagde Past. Ottesen følgende Resolution, som Synoden gjorde til sin ved Reisning: „Da Past. J. B. Frich har modtaget Kaldelse som Professor ved vort theologiske Seminar og derfor ikke kan vedblive som Formand for Østlige Distrikt, saa vil Synoden, idet den nu har valgt hans Eftermand, herved udtale sin Tak til Gud for den rige Velsignelse, som Gud har ladet vort Samfund faa Del i ved Past. Frichs Tjeneste, og tillige udtale sin Tak til Past. Frich for den Flid og Dygtighed og Troskab, hvormed han nu i 12 Aar har varetaget Formandsembedet i Østlige Distrikt. Idet Synoden beklager, at den ikke længere kan have hans værdifulde Tjeneste i det Embede, som han nu forlader med vor Høiagtelse og Kjærlighed, nedbeder den Guds Velsignelse over ham til den vigtige Gjerning, hvortil han nu er kaldet, og beder, at Gud vil styrke og opholde ham for os og bevare ham og hans Hus."

Førend man gik over til Læreforhandlinger Lørdag Eftermiddag, hørtes flere Skrivelser, som overgaves til særskilte Komiteer. Med Hensyn til et paatænkt Vaisenhus eller Barnehjem tilstemtes Minnesota Distrikts Beslutninger med den Forstaaelse, at den af Minnesota Distrikt nedsatte Komite til nærmere at undersøge Sagen og modtage Tilbud anerkjendes af Østlige Distrikt. Mandag Eftermiddag anvendtes til Forhandling om Religionsskolen. En Komite, som var nedsat i Anledning af denne Sag, fremlagde en Indstilling, som efter nogle Forandringer i Mødet kom til at lyde saaledes:

„Komiteen enedes om at henlede Synodens Opmerksomhed paa følgende Aarsager til Religionsskolens slette Tilstand iblandt os:

„1) Menighederne mangler den rette Erkjendelse af, hvor nødvendigt det er, at Børnene undervises i Guds Ord.

„2) Forsømmelse for mange Presters vedkommende i at fremholde denne Sag for Menigheden baade i Menighedsmøder og i Prædikener.

„3) Slaphed fra mange Presters Side, hvor det gjælder for Forældrene blot at faa sine Børn konfirmerede uden tilstrækkelig Forberedelse.

„4) De daarlige Lønninger har bevirket, at dygtige Mænd ikke har kunnet gjøre Skolegjerningen til sin Livsgjerning.

„Menigheder og Prester opfordres derfor til at lægge en kraftig Haand paa Verket, forat der kan raades Bod herpaa. Til den Ende tillader vi os at foreslaa for Østlige Distrikts Synode:

„a) Religionsskolen gjøres til en staaende Forhandlingsgjenstand ved Synodemøderne.

„b) Til Fremme af alt, hvad der vedkommer Religionsskolen, udnævnes en Tilsynsmand for Skolen i Distriktet, der særskilt skal bistaa Formanden i denne Sag og søge at fremme Skolens og Lærernes Tarv.

„c) Denne Tilsynsmand skal i Forening med Distriktets Formand og Fællessynodens Formand udgjøre Distriktets Skolekommission, hvis Hverv det skal være at kalde og ansætte Lærere paa Menighedernes Begjæring."

Forhandlingerne dreiede sig hovedsagelig om Aarsagerne til Religionsskolens slette Tilstand iblandt os, og mangt et lærerigt, vækkende og opmuntrende Ord blev talt for den kristelige Undervisnings Nødvendighed baade af Lærere og andre. Komiteens Forslag antoges enstemmig, og Past. H. Halvorsen blev valgt til Tilsynsmand inden Distriktet.

Tirsdagsmøderne, baade Formiddag og Eftermiddag, optoges af Forretningssager. Past. J. Nordby valgtes til Sekretær i Past. H. Halvorsens Sted, som tidligere var valgt til Suppleant for Formanden. Følgende Punkter af Indstillingen fra Komiteen for Lære-Anstalterne antoges:

„1) Synoden udtaler sin Glæde og Tak til Gud, som i Naade har holdt sin Haand over vore Lære-Anstalter, saa deres Gjerning trods Striden og dens Følger dog uforstyrret har kunnet fortsættes, omfattes med Kjærlighed og støttes af et enigt, alvorligt Arbeide rundt i vort Samfund.

„2) Distriktssynoden tilstemmer Minnesota Distrikts Beslutning i Anledning af det nye theologiske Seminar.

„3) Distriktssynoden vil desuden opfordre Menighederne at yde sine Bidrag til det nye Seminars Opførelse snarest muligt, saa Flytningen, om muligt, kan foregaa ihøst.

„4) Minnesota Distrikts Beslutning angaaende Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls tilstemmes.

„5) Synoden erkjender Nødvendigheden af, at der sørges for engelsk Undervisning ved vort theologiske Seminar, og vil derfor opfordre Kirkeraadet til at gjøre, hvad der under Omstændighederne kan gjøres for den Sag.

„6) Da Lærerkollegiets Forslag med Hensyn til Forandring i Kursuset i de lavere Klasser ved Luther-College blev udsat af Minnesota Distrikt, bliver herved intet at gjøre, da Diskussion eller Beslutninger desangaaende ikke vilde have nogen praktisk Nytte; kun vil Komiteen foreslaa, at Lærer-

kollegiets Forslag trykkes i Kirketidenden med det første og fremlægges for næste Aars Synode.

„7) Prof. Stubs Tilbud om selv at bygge sin Professorbolig ved Seminariet i Minneapolis, dersom Synoden ikke kan bygge, mod at han erholder Husleie-Godtgjørelse 175 Doll. aarlig i 3 Aar og senere 100 Doll. aarlig, modtages.

„8) Minnesota Distrikts Beslutning angaaende Stillingen i Decorah Menighed tilstemmes.

„9) I Anledning af Prof. Larsens Andragende, fremlagt af Past. H. A. Preus, om Fritagelse fra at redigere Kirketidenden besluttes:

„Idet Østlige Distriktsmøde udtaler sin Tak til den aftrædende Redaktion, særlig Prof. Larsen, for den Dygtighed, Troskab og Uegennyttighed, hvormed Redaktionen i saa lang en Aarrække under saa vanskelige Forhold har redigeret vort Samfunds Organ, vil den anbefale, at Redaktionen overbrages det theologiske Fakultet, saasnart Prof. Frich har tiltraadt sit nye Embede."

Under Behandlingen af Sagen om Lære-Anstalterne optoges en Subskription til det nye theologiske Seminar. Hr. H. A. Haugan fra Milwaukee gjorde det Tilbud, at hvis 9 Personer tegnede sig for 50 Doll. hver, vilde han tegne sig for 50 Doll., foruden hvad han allerede havde indbetalt (100 Doll.), hvis 24 vilde tegne sig for 25 Doll., vilde han lægge 25 Doll. til, hvis 99 tegnede 10 Doll., vilde han endnu tilføie 10 Doll., hvis 499 tegnede 5 Doll., vilde han atter lægge 5 Doll. til, og hvis 999 vilde give 1 Doll., saa vilde han til den øvrige Sum endnu føie 1 Doll. Denne Mands store Iver for vort vordende Seminar i Minneapolis vakte Iver ogsaa i andres Hjerter. Der subskriberedes under Mødet over 3000 Doll., og Hr. L. Thoen, 215 W. Erie Str., Chicago, valgtes til at arbeide for en fortsat Subskription rundt om i Samfundet. Til ham skulde de enkelte Subskriptionssamlere indberette.

Onsdag behandledes først Sagen angaaende Kirkeraadets Suspension af Past. Næss og Anerkjendelsen af Minoriteten i Otter Creek Menighed. Komiteen, som i den Anledning var nedsat, indstillede: „Synoden godkjender som berettiget Østlige Distrikts Kirkeraads Suspension af Past. O. Næss. Ligesaa, at Synoden anerkjender Minoriteten i Otter Creek Menighed som den rette til Synoden hørende Menighed og Hr. Fredrik Larsen som dens retmæssige Repræsentant til Synodemødet iaar." Denne Indstilling, som havde en længere Indledning, blev enstemmig antagen.

Past. T. K. Thorvildsen foreslog: „Kirkeraadet ansætter som midlertidig Lærer i Elocution og Rhetoricals ved Luther-College, Decorah, en flink ung Amerikaner, der er Graduate fra et amerikansk College, og som tillige er en flink Elocutionist." Synoden besluttede at oversende dette Forslag til Lærerkollegiet i Decorah til Betænkning.

En Komite, som var nedsat i Anledning af Udtrædelse af Synoden, specielt angaaende Udmeldelse af Black River Falls og Syd Rush River Menigheder, fremlagde en længere Indstilling, hvori Komiteen foreslog, at

Udmeldelsen af nævnte Menigheder ikke modtages af Synoden. Indstillingen blev antagen. Desuden besluttedes, at Kirkeraadet foranlediger et Referat fremlagt for næste Aarsmøde om: „Hvad bør de sidste Aars Erfaring lære os med Hensyn til vort Arbeide for Fremtiden?"

En Komite, som var udnævnt til at gjennemgaa Kirkeraadets og Prestekonferensernes Protokoller, indberettede, at den ikke fandt noget at henlede Synodens Opmerksomhed paa med Hensyn til Kirkeraadets Protokol, men foreslog, at ogsaa Prestekonferensernes Protokoller altid skulde fremlægges for vedkommende Distriktssynode. Forslaget blev antaget.

Af Missionskomiteens Indstilling vedtoges følgende Punkter:

„A. Indremissionen. 1) Synoden opfordrer en af sine Prester, som maatte være dertil skikket, til at foretage en Missionsreise paa — om saa trænges — et Par Maaneder i det nordvestlige Wisconsin, særlig langs North Wisconsin og Wisconsin Central Banen, mod at en Student i den Tid kunde betjene vedkommendes Menigheder med Guds Ord. Reise-Udgifterne bevilges af Indremissions-Kassen.

„2) Da det viser sig, at der sidste Aar til Distriktets Indremissions-Kasse kun var indkommet $1063.21, hvoraf næsten Halvparten gik til Løn for Formandens Kapellan, saa der altsaa til selve Indremissionen blot kunde anvendes lidt over 500 Doll., — og da det af Formandens Indberetning fremgaar, at kun en ringe Del af Distriktets Menigheder har bidraget noget synderligt til denne Kasse: saa vil Synoden paa det alvorligste lægge Prester og Menigheder paa Hjerte, at vore Landsmænds og Trosbrødres aandelige Nød ligger os nærmest, og at vi derfor har det Kald og den Pligt fra Gud, at vi skal afhjælpe deres Nød først, idet vi ihukommer Missionsgjerningen blandt dem i vore Bønner og støtter dem med vore Gaver.

„3) Forat Interessen for Indremissionen mere kan vækkes, og Gjerningen mere fremmes, anbefaler Synoden: a) at Kirkeraadet i hvert Distrikt søger at finde en Mand, som kan ville holde Indremissionens Tarv frem for Folket i Tale og Skrift; b) at der i hver Menighed aarlig holdes en Missionsgudstjeneste, hvorved et Offer optages til Indremissionen; c) at der ved hvert Synodemøde holdes en Missionsgudstjeneste, i hvilken ogsaa særlig Indremissionens Tarv bliver lagt Synodens Medlemmer paa Hjerte; d) at Missionspresterne af og til indsender Beretninger om sit Arbeide til Kirketidenden og ‚Missionsvennen'.

„B. Emigrantmissionen. Synoden opfordrer Kirkeraadet til snarest mulig at ansætte en Emigrantmissionær i New York.

„C. Australiamissionen. Synoden opfordrer Kirkeraadet til, saasnart ske kan, at ansætte ialfald en Prest til at fortsætte Past. Carlsens Gjerning i Australien.

„D. Indianermissionen. 1) Synoden anerkjender Indianermissionen som sin egentlige Hedningemission og opfordrer Menighederne til at støtte den baade med Forbønner og Gaver, idet den ogsaa udtaler sin Tak til Gud for dens Fremgang i det svundne Aar.

„2) Da Indianermissionen allerede fra Begyndelsen af baade har været betragtet og behandlet som Synodens Mission, idet den staaende Missions-komite er valgt af Synoden og selv har godkjendt dette Valg ved at handle paa Synodens Vegne, ja endog selv har besluttet, at Skjødet paa Indianer-missionens Eiendom skal lyde paa: The committee for the Indian Mission of the Norwegian Lutheran Synod and their successors in office, og har paalagt Past. Homme at besørge denne Beslutning udført, og da Past. Homme istedenfor at udføre det ham paalagte Hverv har deeded Indianermissionens Eiendom til disse fire Mænd, Homme, Larsen, Ruh og J. M. Dahl personlig, saa a) opfordrer Synoden o. s. v. (som Minnesota Distrikts Beslutning); c) Synoden udtaler sin Misbilligelse af og Beklagelse over Past. Hommes Fremgangsmaade i denne Sag. Selv om Past. Hommes Tanke derved har været at fremme Indianermissionens Trivsel, saa finder Synoden dog, at han som Medlem af dens Indianermissions-Komite har svigtet den Tillid, Samfundet har vist ham, og foretaget sig noget, som vel ikke vil kunne forsvares hverken for den verdslige Ret eller for Guds Dom."

I Foreningssagen besluttedes: „Synoden anmoder den tidligere nedsatte Komite om fremdeles at blive staaende og i Fællesskab med lignende Komiteer fra de andre norske lutherske Kirkesamfund herover bestemme Tid, Sted og Forhandlingsgjenstande for næste Fællesmøde."

Past. Frich anmodedes om at blive i Formandsembedet saa længe som mulig.

Af en fortsat Indstilling fra Komiteen for Lære-Anstalterne vedtoges følgende:

„10) Distriktssynoden finder stor Grund til at glæde sig over, at Regnskaberne for de to sidste Aars vedkommende viser sig at staa bedre end de to foregaaende Aar, ligesom ogsaa over den Iver, der under dette Møde har vist sig for det nye Seminar, og det opmuntrende Resultat med Indsamlingen dertil. Dog, da Erfaringen lærer, at man ved nye Bygge-Arbeider ofte glemmer de aarlige Bidrag, som tiltrænges, saa at ny Gjæld stiftes, og da jo det ene skal gjøres, og det andet ikke forsømmes, saa vil Synoden lægge sine Medlemmer særlig paa Hjerte Formand Frichs Paamindelse om den Sag i hans Indberetning.

„11) Synoden anmoder enhver Menighed, som betjenes af en af Synodens Prester, om hvert Aar at optage et Offer til Synodekassen samt indføre aarlige Indsamlinger til Lærerløn i Tilfælde af, at ingen Ordninger før er indførte.

„12) Vore Professorer søger i Ferierne saavidt mulig at komme om i Menighederne, forat vort theologiske Seminar og dets Gjerning kan blive mere og mere kjendt blandt vort Samfunds Medlemmer."

Af Indstillingen fra Komiteen for Religionsskolen antoges endvidere følgende Punkter:

„5) Østlige Distrikt af den norske Synode anser Oprettelsen af norsk-engelske Menighedsskoler som det store Fremtids-Maal i Skolesagen.

„6) Østlige Distrikt vil derfor varmt anbefale Menighederne at arbeide for Oprettelsen af Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls.

„7) Østlige Distrikt vil varmt anbefale de Menigheder, hvor norsk-engelske Menighedsskoler endnu ikke kan oprettes, at sørge for, at der ialfald til sine Tider af Aaret holdes Religionsskole, og at der ansættes dygtige Lærere.

„8) Østlige Distrikt vil varmt anbefale Oprettelse af Søndagsskoler, dels paa Norsk og dels paa Engelsk, alt efter Omstændighederne, som en Hjælp for den kristelige Undervisning.

„9) Østlige Distrikt vil anbefale Menighederne at se til at faa saa dygtige Lærere som mulig ved Søndagsskolerne og Presterne saavidt mulig at tage sig af Søndagsskolers Oprettelse og Gang."

En Udmeldelseserklæring fra Morris Menighed, betjent af Past. Homme, blev læst tilligemed en længere Skrivelse fra flere Menighedslemmer, som havde protesteret mod Udtrædelsen. Det besluttedes, at Udmeldelsen ikke modtages af Synoden, men Menigheden tilskrives af Formanden. Et Brev fra Past. E. Jensen blev oplæst, hvori han udmeldte sig af Synoden, nærmest paa Grund af den tyranniske Aand, som skulde gjøre sig gjældende hos de styrende, og fordi Synoden skulde være afvegen fra „Moderkirkens" Lære. Synoden besluttede at afvise Beskyldningen for Tyranni som falsk, ubevist og ubevislig, og med Hensyn til „Moderkirkens" Lære blev det fremhævet, at den var Bekjendelsens Lære; men Past. Jensen vilde aldrig kunne bevise, at Synoden var afvegen fra den. Det besluttedes, at Past. Jensen tilskrives af Sekretæren. Forskjellige Protokoller blev læste og antagne, og Tid og Sted for næste Synodemøde overladt til Kirkeraadet at bestemme.

Mødet sluttede med en Tale af Formanden, hvori han paa Synodens Vegne takkede Prest og Menighed for udvist Gjestfrihed og de mange Beviser paa Velvilje og Kjærlighed, som havde gjort dette Møde saa hyggeligt. Dernæst tog han Afsked med Distriktssynoden som Formand, takkede for den Resolution, Synoden havde vedtaget, og ønskede, at Guds Velsignelse altid maatte hvile over den. Stedets Prest Past. M. Thorsen takkede de bortdragende for deres Besøg, som havde været saa mange til Glæde, og haabede, at dette Møde vilde være til Velsignelse for hans Menigheder og længe blive bevaret i kjærlig Erindring. Tilslut istemte hele den store Forsamling Salmen: „Aand over Aander, kom ned fra det høie!" (Nr. 275 i vor Salmebog), og Formanden holdt Bøn.

Det var hyggelige Dage, som nu var tilbragte i Rush River Menighed. Skal nogengang Salmens Ord: „Se, hvor godt og lifligt det er, at Brødre bo sammen", finde sin Anvendelse, saa maatte det være her. Som Brødre havde man kunnet pleie Forhandlinger om det, som skulde tjene til Kirkens Opbyggelse; som Brødre skiltes man ad. Gud bevare dem, som nu staar igjen i den norske Synode med Vidnesbyrdet om den „gamle Sandhed", bevare dem i denne Sandheds rette Erkjendelse, bevare dem i Ydmyghed og uskrømtet Broderkjærlighed!

Mødet bestod af 32 stemmeberettigede Prester, 37 Repræsentanter, 1 ikke-

stemmeberettiget Prest, 8 raadgivende Medlemmer og 9 Gjester. Flere Prester var fraværende; enkelte havde tilskrevet Synoden og angivet, hvorfor de ikke kunde komme; nogle havde ikke ladet høre fra sig. Disse skulde tilskrives af Sekretæren. Fra mange Menigheder var der ingen Repræsentant. En Del havde valgt, men den valgte kunde ikke komme; andre havde ikke valgt, dels paa Grund af Lærestriden, dels fordi Afstanden var saa stor, at de ikke kunde bære Udgifterne med at sende Repræsentant; atter andre angav ingen Grund. Mange Menigheder kunde derfor Synoden ikke undskylde. Y.

Kirkekronike.

Amerika. Luther-College afsluttede sit 27de Skole-Aar Onsdag den 20de Juni. Festlighederne i denne Anledning begyndte med en høitidelig Gudstjeneste i Kirken Søndag Aften den 17de. Skolens Lærere og Disciple gik i Procession fra Colleget til Kirken, hvor det fornødne Antal Sæder var dem forbeholdte, saa at de sad samlede omkring Prædikestolen, den graduerende Klasse i forreste Række. Past. V. Koren holdt en saakaldet Baccalaureate Sermon over Salme 86, 11.: „Lær mig, Herre, din Vei, jeg vil vandre i din Sandhed; foren mit Hjerte til at frygte dit Navn." Han viste, hvorledes der til den rette kristelige Mands Modenhed hører: 1) Enhed i sit Maal, og 2) at Maalet er sand Gudsfrygt.

Onsdag Formiddag holdtes den egentlige Slutningsfest i Collegets Gymnastiklokale, som var skjønt prydet for Anledningen med Flag og grønt. Adskillige Gjester, tildels fra fjernere Steder, havde indfundet sig; fra den nærmeste Omegn var ikke faa tilstede; men mange, som vilde kommet, hindredes ved voldsomt Regn om Morgenen. Af Synodens Prester var foruden dens Formand Pastorerne V. Koren, S. S. Reque, Mellby, J. Th. Ylvisaker, Borge og O. T. Lee tilstede.

Man begyndte med Andagt. „Vor Gud han er saa fast en Borg" blev sunget, Davids 33te Salme læst, og Herrens Velsignelse nedbedet over Festen. Efter en Tale af Bestyreren introducerede denne for Forsamlingen den graduerende Klasse, hvis 12 Medlemmer samtlige holdt kortere Foredrag over følgende Emner: P. A. Kittilsby over Klassens Motto „Palma non sine pulvere" (Ingen Seier uden Kamp), C. A. Sperati over Emnet „De forbringsløse", M. E. Remmen „Work", C. A. Mellby „Heroism", O. T. Rikansrud „Wergeland og hans Samtid", Olaf Ylvisaker „Luther College", H. O. Fjeldstad „Vær tro mod dine Idealer", John Levorson „Shakespeare and his age", Ivar Ylvisaker „Store Mænd", G. T. Lee „Choice of pursuit", P. H. Bakke „Vær dig selv", D. C. Jordahl Valedictory. Mellem disse Foredrag udførte Collegets Orkester to Musiknummere, og et større Kor af Disciplene en Sang.

Derefter foregik Uddelingen af Diplomer. To af Collegets Alumni havde

ansøgt om og faaet Magistergraden, nemlig Hrr. O. Ramstad og John Halland, som begge i det forløbne Aar havde været ansatte som Lærere ved Colleget. Hr. Ramstad var desværre ikke tilstede, og hans Diplom kunde derfor ikke overrækkes ham personlig. Derimod overraktes Magisterdiplomet til Hr. Halland, og Baccalaureusdiplomerne til de 12 Graduender. Bestyreren udtalte ogsaa Skolens Tak til Hr. Sperati, som ved Siden af at være Discipel i de tre sidste Aar havde været Sanglærer og i det hele virket meget for Musiken ved Colleget. Han meddelte, at man for næste Aar havde sikret sig Hr. Haldor Hansen som Musiklærer. Han takkede ogsaa de midlertidig ansatte Lærere for deres Arbeide i Aarets Løb og oplyste, at Hr. Ramstad herefter vilde være fast ansat Lærer ved Skolen og særlig virke for Naturfagene. Derefter fremførte Synodens Formand Tak til Lærere og Disciple for deres Arbeide og sluttede med Tak og Bøn til Gud og med Herrens Velsignelse. Med Afsyngelse af Salmeverset „Guds Ord det er vort Arvegods" sluttede den skjønne Fest.

Norge. Hjemkomne Missionærer. Missionsskibet „Paulus" afgik ifølge „Norsk Missionstidende" den 5te Mai fra London bestemt til Stavanger; men Nordveststorm nødte det til at gaa ind til Kristianssand, hvor det den 11te Mai landsatte sine Passagerer. Ifølge andre norske Blade bestod disse af Missionær Dahle med Hustru og 8 Børn, Missionær Stueland med Hustru og 1 Barn, Missionær Wilhelmsens Enke med 5 Børn og desuden 1 norsk og 2 gassiske Piger. Missionær Dahle, som har været Tilsynsmand over Missionen paa Madagaskar, skal i Stavanger overtage Posten som Missionsselskabets Sekretær efter Past. Gjerløw. Stueland derimod skal kun have sig en Hviletid og saa atter vende tilbage til Missionsmarken. De to Madagassierpiger skal gaa paa Industriskolen i Kristiania for saa efter endt Kursus at vende tilbage som Lærerinder. Onsdag den 16de Mai holdtes i Missionshuset i Stavanger en Velkomst-Fest for de hjemkomne Missionærer og deres Familier, hvori over 600 Personer deltog. De hjemvendte hilsedes velkomne af Kand. Schøning, hvorpaa Past. Dahle frembar Hilsen fra Brødre og Søstre og Menighederne paa Madagaskar. Han har i over 18 Aar været borte fra Fædrelandet.

— En Nonnes Begravelse i Fredriksstad den 24de Mai omtales i norske Blade som „en sjelden smuk og gribende Høitidelighed". Hun var født i Savoyen i 1838 og har siden 1858 paa forskjellige Steder i de nordiske Lande — Kjøbenhavn, Stockholm, Kristiania, Trondhjem — „viet sit Liv til Ungdommens Undervisning og til Pleie af syge og fattige". I August forrige Aar „overtog hun Ledelsen af den katholske Kjærlighedsmission" i Fredriksstad, men kom „desværre" (!) kun kort til at virke der. Hvilket Tab for Fredriksstad! Men den hellige Fader i Rom kan vel snart sende en anden saadan hellig Kvinde til at fortsætte Gjerningen. Det faar de gode Lutheranere i Fredriksstad trøste sig ved.

Rettelse.

I forrige Nr. blev det fortalt, at Past. V. Korens Menigheder havde kaldet hans Søn til Hjælpeprest. Dette var ikke rigtigt. Sagen har kun været behandlet i to af Menighederne. Disse har valgt Medlemmer af en Komite, som skal sammensættes af Mænd fra alle tre Menigheder for at kalde Prest, men har tillige udtalt som sit Ønske, at Past. Paul Koren maa blive kaldet.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. Hjermstad Offer i Øvre Lewis Valley Mgh $5.60; ved Past. M. Thorsen $85.27 (Offer under Synodemødet i Rush River Kirke $49.52 Del af Konf.offer i Rush River og Syd Rush River Kirker $25, fra Kvdf. i Syd Rush River Mgh. bestemt til Past. Guttebø $5, indsamlet til Past. Guttebø i samme Menighed $5.75); tilsammen $90.87.

Madison, Wis., den 14de Juni 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Past. J. Th. Ylvisaker fra Mrs. Guttorm Winjum i Freeborn Mgh. $1; ved Past. F. Christensen fra Steffen Holo i Trefoldigheds Mgh. $2; ved Past. St. S. Reque Konf.offer i Wilmington Mgh. $30.04; ved Pastor E. P. Jensen (gjennem G. O. Rustad) fra Kvdf. i Blackhammer Mgh., Minn., $10; tils. $43.04.

Decorah, Iowa, den 21de Juni 1888. Chr. Næseth.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. E. P. Jensen $5 (Gulbrand Ellestad i Newburg $2, Chr. P. Onstad i Blackhammer $3); ved H. B. Hustvedt fra Halvor Kristensen Velta, Lake Crystal, Minn., $4; ved Pastor J. A. Ottesen inds. ved Knud Odden, Vestre Koshkonong. $11.50; tilsammen $20.50.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. Otto C. Ottesen fra Lars Formo $10; ved Past. P. T. Hilmen $15 (Knud, Bjørn og Haldor Gladem hver $5); fra Prof. Joh. Ylvisaker pers. $100.00; ved Past. J. Waage $32 (Holden Menigheds vestre Kvdf. $15, Holden Mgh.s Kvdf. i Fjeldstad Kreds $10, J. L. Grimsrud $5, Martha Michalsen $2); ved Past. A. Bredesen en Gave fra Halvor Homme, McFarland Mgh., $50; ved H. B. Hustvedt fra Nils Olson, Past. Hilmens Kald, $1; ved G. Sætrang fra Østre Painted Creek Mgh., Ia., $19.25 (inds. ved Ingebret Dehli $11, nemlig af ham selv $3, Peder Dehli $2, Lars, Herman og Miss Hanna Dehli hver $1, O. H. Monserud, John Olsen, J. Johnsen og Justus Johnsen hver $1, inds. ved S. O. Nærum $8.25, nemlig af Johan Jacobsen $1, Mrs. Jacobsen $1, Theodor, Adolph og Henry Jacobsen hver $0.25, Sander, Manuel, Richard, Ingeman og Miss Selma Jacobsen hver $0.10, Ole K. Jeglum $5); ved Past. Chr. Stoltz fra Medlemmer af Wood River Menighed, Burnett Co., Wis., $14 (Th. Olsen $10, Ole Andersen $2, Ole Hansen $1, S. F. Jensen $1); ved Lauritz Thoen, Chicago, $65 (Hans P. Wahl, Rush River, Wis., $5, M. G. Mossing, El Paso, Wis., $10, Mads Presterud $50); tilsammen $306.25.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved O. H. Berg fra Glenwood Mgh., Ia., $3 (H. Henriksen $1, B. A. Halvorsen $2).

Til Synodekassen: Ved Past. P. T. Hilmen $13 (Haldor B. Gladem $5, Ole Gregorsen $3, Knud B. Gladem $2.50, Bjørn Gladem $2.50); ved Prof. L. Larsen fra Mrs. Pedersen Sulem $1; ved Past. J. A. Thorsen fra Østre St. Olaf $41.63 (Konf.offer $40.63, ved Ellef Rystølen fra Mrs. A. Gjerald $1); ved Pastorerne Harstad og Allen fra S. S. Orwoll, Yellow Medicine Co., Minn., $2; tils. $57.63.

Til Understøttelseskassen: Ved Pastor T. A. Torgerson fra A. O. Seim, Silver Lake, Ia., $1 bestemt til John Levorson.

Til Indianermissionen: Ved Pastor A. Rasmussen fra Mrs. B. Dusterud, Callender, Iowa, $1.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Fra Pastor H. A. Preus $2.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. M. Thorsen (gjennem Prof. Joh. Ylvisaker) Del af Konfirmationsoffere i Rush River og Syd Rush River Kirker $19.65, hvoraf til Hedningemissionen $5, til Indianermissionen $5, til Understøttelseskassen $9.65.

Rettelse. I Nr. 23 under det nye theologiske Seminar i Minneapolis staar: „Jens Vold 10", skulde være: „Jens Urdal $10"; der staar: „Bjørn Sandager $2", skulde være: „Bjørn Landager $2"; der staar: „Erik Andersen $2", skulde være: „Erik Amundsen $2". I Nr. 25 Side 399 under Lærerlønskassen staar: „ved Past. T. Larsen", skulde være: „ved P. T. Larsen"; der staar: „Past. T. Larsen pers. $5", skulde være: „P. T. Larsen pers. $5".

Decorah, Iowa, den 22de Juni 1888. G. O. Rustad.

Til den i Nr. 15 omtalte nødlidende Missionsprest ved Pastor R. Pedersen Konf.offer i St. Olafs Mgh. $32. E. L. K. Red.

Indhold: Fra Goodhue County. — Fra Synodemøderne. — Kirkekrønike.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

Organ for Synoden

for

den norske evangelisk-lutherske Kirke i Amerika.

„Dersom I blive i mit Ord, ere I sandelig mine Disciple, og I skulle erkjende Sandheden, og Sandheden skal frigjøre eder.' Joh. 8, 31. 32.

Redigeret af

Lærere ved det Norske Luther-College.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Femtende Bind.—Anden Halvaargang.

Decorah, Iowa.
Den Norske Synodes Forlag.
1888.

Indhold.

Side

Side

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 6. Juli 1888. { Nr. 27.

Om at skjelne ret mellem Lov og Evangelium særlig i Retfærdiggjørelsen.

(Indsendt af M. Fr. Wiese.)

Hele den kristelige Lære, som Gud fra Himmelen har aabenbaret til vor Salighed, bestaar af to Dele, nemlig Lov og Evangelium. I disse to Hovedstykker indeholdes alt, og af disse to Hovedkilder flyder alt, hvad Profeterne, den Herre Kristus og Apostlene har lært og efterladt til os i sine Skrifter. Men mellem de her nævnte Hovedstykker maa der skjelnes med stor Flid, saa de ikke sammenblandes, hvorfor St. Paulus alvorlig befaler rettelig at uddele Sandhedens Ord (2 Tim. 2, 15.). Thi hvilken Urigtighed, Misforstand, Mørke og alskens Uraad der følger af, at man kaster ind i hinanden og sammenblander disse forskjellige Lærdomme, og paa den anden Side, hvilket herligt Lys det kaster over alle Troens Artikler og over alle Profeternes og Apostlenes Skrifter, naar man rettelig holder disse to forskjellige Lærdomme adskilte, det kan ikke med Ord udsiges. Kort og for at sige det i en Sum: Saasnart den klare Forskjel mellem Loven og Evangeliet tabes, saa falder med det samme den rette Forstaaelse af Loven, Kristi Velgjerninger fordunkles, Trøsten af Syndernes Forladelse tilintetgjøres, Guds Menighed kan ikke erkjendes, den sande Gudspaakaldelse udebliver, og hele Frugten og Kraften af den kristelige Tro forsvinder aldeles og forvandles til idel hedensk Filosofi. Naar derimod disse tvende Lærdomme rigtig adskilles, som det sig bør, og som Guds Ord viser, da ser man som ved Middagssolen baade Guds uforanderlige Retfærdighed aabenbaret i Loven og hans uudgrundelige Barmhjertighed forkyndt i Evangeliet. Og dette klare Lys falder dernæst over alle Troens Artikler, saa man

kan kjende Guds underbare Raad og fatte hans naadige Vilje mod os. (Heshusius, „Lutheraner“. 283.)

Dr. M. Luther: Hvo som derfor ret og vel ved at adskille Evangeliet fra Loven, han takker vor Herre Gud og kan vel gjælde for en Theolog. Jeg har vistnok endnu ikke vidst det saa vel i mine Anfegtelser, som det vel havde været mig fornødent*); men saaledes maa man adskille disse to fra hinanden, at du sætter Evangeliet op i Himmelen og lader Loven blive hernede paa Jorden; at du kalder og anser Evangeliets Retfærdighed for en himmelsk og guddommelig Retfærdighed og Lovens Retfærdighed derimod for en jordisk og menneskelig, og at du saa tydelig og omhyggelig affondrer og adskiller Evangeliets Retfærdighed fra Lovens Retfærdighed, som vor Herre Gud tydelig og omhyggelig har affondret og adskilt Himmelen fra Jorden, Lyset fra Mørket og Dagen fra Natten, saaledes at Evangeliets Retfærdighed er Lys og Dag, men Lovens Retfærdighed Mørke og Nat; og give Gud kun, at vi kunde adskille dem endnu videre fra hinanden. (XI, 84.**)

Og at man tydelig, sikkert og vel ved denne Artikel om Forskjellen mellem Lov og Evangelium, er paa det allerhøieste fornødent; thi deri bestaar og indbefattes Summen af den hele kristelige Lære. Derfor lære kun enhver med Flid at adskille Loven fra Evangeliet, ikke alene med Ord og i Tale, men ogsaa i Hjertet, ved Øvelse og Erfaring, det er saa, at han i Hjertet og Samvittigheden ved vel at adskille dem. Ellers er det ingen Sag at adskille dem saa meget, som kan ske med Ord; men naar det skal komme til Erfaring og til Gjerning, saa finder du, at Evangeliet er en hel sjelden Gjest i Samvittigheden, og derimod Loven en daglig Husfælle; thi Fornuften har af Naturen godt Kjendskab til Loven. (XI, 85.)

Her i denne Sag lade man Fornuften blive hjemme, hvilken er

*) Hvo der vel kunde denne Kunst, han kunde medrette og billig kaldes en Doctor theologiæ. De gjerningshellige og Sværmeraanderne samt deres Disciple indbilder sig vel, at de kan den saare vel, hvorfor de ogsaa bestandig roser sig af idel Aandelighed. Men jeg og mine lige, vi kan neppe ABC deraf og er endnu bestandig Disciple i den Skole, hvor man lærer denne Kunst. Det lader sig vel lære; men saalænge Kjødet og Synden forbliver, kan man dog ikke lære det tilfulde. (XI, 247.)

**) St. Paulus skjelner mellem Lovens og Naadens Tid. Derfor skal ogsaa vi med al Flid lære at adskille begge Slags Tid, ikke alene i Ord, men i Hjertet, hvor de har sin Virksomhed. Men det er over al Maade vanskeligt. Thi hvorvel disse to Tider, Lovens og Naadens Tid, er langt adskilte fra hinanden i Henseende til sin ulige og modsatte Virkning, saa er de dog alligevel paa det allernærmeste sammen, nemlig i et Hjerte; ja, ingen Ting er en anden saa nær som Frygt og Tro, Lov og Evangelium, Synd og Naade. Thi saa nær er de ved hinanden, at det ene opæder og opsluger det andet. (XI, 248.)

Troens Erkefiende og saaledes beskaffen, naar man skal kjæmpe mod Synden og Døden, at den ikke tager Fodfæste paa Kristi og Troens Retfærdighed (thi den kjender den ikke og ved ikke, hvad den er), men alene forlader sig paa sin egen eller (naar den gjør det paa det bedste) paa Lovens Retfærdighed. Men saasnart Loven og Fornuften kommer sammen, har Troen allerede tabt sin jomfruelige Renhed. Der er ingen Ting, som er Troen mere imod end Loven og Fornuften, og disse to kan heller ikke nogensinde overvindes uden stor og høi Møie og Arbeide, og dog maa man overvinde dem, saafremt man ellers vil blive salig. (XI, 83.)

En ængstet, elendig Samvittighed skal slet ikke tænke eller vide noget om Loven, skal heller intet andet sætte imod Guds Vrede og Dom end Kristi søde, trøstelige Ord, hvilket er et Naadens, Syndsforladelsens, det evige Livs og Salighedens Ord. Men at gjøre saadant er sandelig vanskeligt og saare besværligt. Thi vor Samvittigheds Frygtagtighed er saa stor og hindrer os fra helt og holdent at gribe Kristus; men vi lader ham ofte fare og falder tilbage til Tankerne om Loven og vore Synder, saa at vor Natur altid søger, hvorledes den kan blive legemlig fri efter Kjødet, men efter Samvittigheden bliver til en stakkels fangen Slavinde. (XI, 87.)

Naar St. Paulus siger: et Menneske retfærdiggjøres ikke ved Loven eller ved Lovens Gjerninger (hvilket for St. Paulus altsammen gjælder lige meget og betyder det samme efter hans sedvanlige Taleskik), saa taler han om den hele Lov og stiller altsaa mod hinanden de to Slags Retfærdigheder, nemlig Troens Retfærdighed mod den hele Lovs Retfærdighed, saa godt som man kun kan tilveiebringe den efter Loven, det ske nu ved menneskelig Kraft eller ogsaa ved guddommelig Naade, Hjælp og Medvirkning. Og for saadan Retfærdigheds Skyld, siger St. Paulus, bliver intet Menneske anseet for retfærdigt af Gud. Men Troens Retfærdighed tilregner Gud os uden vor Fortjeneste af lutter Naade og Barmhjertighed for Kristi Skyld. (XI, 89.)

Vistnok var det en stor, herlig Ting, at Abraham efter Guds Befaling modtog Omskjærelsen, at han var prydet og smykket med saa mange skjønne, fortræffelige Dyder, at han i et og alt var vor Herre Gud saa lydig. Ligesom sandelig ogsaa det er en stor og herlig Ros, at man efterfølger Kristi Eksempel i sine Gjerninger, saasom at man elsker sin Næste, gjør vel mod sine Fiender, beder for dem, at man taaler den store Utaknemmelighed hos dem, som gjengjælder godt med ondt, o. s. v. Og dog er alligevel alt saadant intet, gjør eller hjælper intet til den

Retfærdighed, som gjælder for Gud. Ligesaa lidt som derfor Abrahams herlige, gode Gjerninger blev tilregnede ham til Retfærdighed, ligesaa lidt gjør det os retfærdige for Gud, at vi efterfølger Kristi Eksempel. Thi der vil en meget dyrebarere og kosteligere Skat til, forat vi skal blive retfærdige for Gud, end alle Menneskers og Loves Retfærdighed, ja endog end Kristi Efterfølgelse, ikke at tale om de andre helliges. Dertil maa vi have Kristus selv, som kan velsigne os, d. e., hjælpe os af Synd og Død, ligesom da ogsaa Abraham havde ham. Men hvorledes gaar dette til? Sandelig ikke ved Gjerningerne; men Gud lader os dette forkynde ved Ordet. Hvo som tror det, han har det. (XI, 175.*)

Saaledes slutter vi med St. Paulus, at al Verden med samt dens Love og Ret, de være nu end saa gode og nødvendige, som de blot kan, fremdeles, at allehaande Gudstjeneste og menneskelig Hellighed, den glimre saa smukt, som den vil, udenfor Troen paa Kristus alt tilhobe er og forbliver indesluttet under Synden, Døden og den evige Forbandelse, medmindre Forjættelsen om Troen paa Jesus Kristus kommer dertil.... Men hvad for Gjerninger der sker udenfor Troen, hvor skjønt de ogsaa udvortes kan glimre og skinne, de er dog allesammen under Synden og Forbandelsen; derfor fortjener de, som gjør saadanne Gjerninger, dermed ikke alene ikke nogen Naade, Retfærdighed og Salighed, men de forøger kun Synderne og hober den ene paa den anden. (XI, 241. 242.)

1 Mos. 15, 6.: Abraham troede paa Herren, og det tilregnede han ham til Retfærdighed. Denne Tekst har aldrig noget Menneske udlagt rigeligere, klarere og kraftigere end St. Paulus i Brevet til Romerne fra det tredje Kapitel indtil det tolvte. Men saaledes udlægger han den, at han viser, at man maa

*) Saaledes slutter vi med St. Paulus, at vi bliver retfærdige alene ved Troen paa Kristus uden Lov og Gjerning. Men naar Mennesket er blevet retfærdigt ved Troen og ved Troen har faaet Kristus og nu ved, at han er hans Retfærdighed og Liv, da vil han vísselig ikke forblive ørkesløs og uden Gjerning, men som et godt Træ vil han ogsaa bære gode Frugter. Thi et troende Menneske har den Helligaand; men hvor han er, der lader han ikke Mennesket være dovent og ørkesløst, men driver ham til allehaande godt, hvori han skal øve sin Tro og bevise sit kristelige Væsen, saasom til at prise Gud, til Taalmodighed i Trængsler, til at paakalde og takke Gud, vise Hvermand Kjærlighed og Tjeneste o. s. v. Derfor siger ogsaa vi, at Troen uden Gjerninger er intet værd og til ingen Nytte. Hvilket Papisterne og de sværmerske Sektaander forstaar saaledes og tyder derhen, som om Troen ikke skulde retfærdiggjøre uden Gjerningerne, eller omend Troen er ret, som om den dog intet skulde udrette uden Gjerningerne. Men dette er falskt og urigtigt. Det er derimod Meningen, at den Tro, som er uden Gjerninger, er et purt og bart intet, d. e., en ren opdigtet Hjertets Drøm og Indbildning; en saadan Tro er visselig falsk og retfærdiggjør ikke. (X, 111 f.)

forstaa denne Forjættelse om Sæd eller Slegt ikke alene om den timelige eller legemlige Sæd, men om aandelige og evige Arvinger. Thi Moses tager ikke en Lignelse af jordiske eller timelige Ting, men af himmelske. Derfor er ogsaa Forjættelsen himmelsk og handler ikke om Kjødets Børn, men om Aandens eller, som St. Paulus Rom. 9, 8. kalder dem, Forjættelsens Børn; det forstaar man klart af Paulus. Men at Moses derved tilføier: han troede paa Herren, det er den første Tekst i Skriften, som vi hidtil har havt om Troen. Thi de øvrige Tekster, som Moses ovenfor har fremsat, kræver kun Troen, men berømmer, priser eller roser den ikke; saasom den om Kvindens Sæd, ligeledes Befalingen til Noah om at bygge Arken og Truselen om Syndfloden, Befalingen til Abraham om at forlade sit Land o. s. v. Alle saadanne Forjættelser eller Trusler er Guds Ord, der kræver Troen, men ikke priser den, saaledes som denne Tekst her; derfor er den ogsaa en af de fornemste Tekster i den hele Skrift. Og Paulus har ikke alene paa det omhyggeligste udlagt den, men han lægger ogsaa Kirken den med stor Flid paa Hjerte, naar han tilslut derefter siger Rom. 4, 23. 15, 4., at dette er skrevet ikke for Abrahams Skyld alene, der sidenefter er død, men og for vor Skyld, at vi derved skal have Lærdom og Trøst. Dette er at behandle Skriften paa ret og apostolisk Vis og at udlede af den en saadan almindelig Sætning, for hvilken alle Helvedes Porte forfærdes, og som de maa være fiendske, nemlig at alle de, som tror Guds Ord, er retfærdige.

Forat jeg derfor ikke ved min Udlæggelse og Udvikling skal formørke den allerbedste Lærer og Udlægger af Skriften, vil jeg blot kortelig fremsætte min Mening derom. Læser I Paulus, og læser I ham paa det opmerksomste, saa vil I finde, at han af denne Tekst grundfæster og opbygger den fornemste Artikel af vor Tro, hvilken Verden og Djævelen ikke kan taale, nemlig at Troen alene gjør retfærdig og salig, Rom. 3, 28., og at Troen intet andet er end at give Guds Forjættelser sit Bifald og slutte med Sikkerhed, at de er sanddru. Og af denne Grund indeslutter Forfatteren af Brevet til Hebræerne, Kap. 11 V. 1 ff., saare mesterlig alt, hvad de hellige har gjort, under Troen og siger, at de har gjort alt formedelst Tro; thi uden Tro er det umuligt at behage Gud, Hebr. 11, 6., og naar Gud forjætter noget, saa vil han have, at vi skal tro det, d. e., være visse paa, at det er vist og sandt, og ikke tvile paa, at det jo vil gaa saaledes, som Forjættelsen lyder.

Hvis derfor nogen vilde spørge, om ogsaa Abraham var retfærdig før denne Tid, da vilde jeg svare: Ja, han var retfærdig, fordi han havde troet paa Gud. Men det har den Helligaand her klarlig bevidnet, at efterdi Forjættelsen er om en evig Sæd, da skal du med Vished

drage den Slutning eller Følge heraf, at alle de, som antager denne Sæd eller tror paa Kristus, er retfærdige. Abraham havde vel ogsaa dengang, da han paa Guds Befaling forlod sit Fædreland og vovede sig ud i Elendigheden, en herlig Tro; men at gjøre saadant befales ikke os alle. Derfor tilføies heller ikke der, at Abraham troede Gud, og det tilregnedes ham til Retfærdighed; men her sætter den Helligaand det, hvor han taler om den himmelske Sæd, forat denne Lære maa bekræftes i Kirken for alle Tider, at alle de, som med Abraham tror denne Forjættelse, isandhed er retfærdige. Thi dette Sprog har den Helligaand villet sætte klart og tydelig i denne Tekst som den, hvor det egentlig hører hjemme, nemlig at Retfærdighed ikke er andet end at tro Guds Forjættelser. (Sluttes.)

Hvad 10 Cents kan gjøre.

10 Cents fra hver ukonfirmeret i den norske Synode vil bygge vort Skolelærer-Seminar i Sioux Falls. Der er omkring 40000 ukonfirmerede i Synoden, og 40000 Ticenter udgjør 4000 Dollars, omtrent hvad der fra vor Side maa til, forat de allerede paabegyndte Bygninger kan fuldføres. Ti Cents! Hvilket Barn er ikke villigt til at give det for at fremme Guds Riges Udbredelse? Lad Børnene faa være med og allerede i den spæde Alder vænne sig til at give til Kirken. De vil faa mere Iver og Interesse for Kirken og føle sig mere hjemme der, naar de bliver voksne. Børn, lad Ticenterne komme let ud af Sparebøsserne og faa alle, I kjender, til at være med. I sætter jo kun eders Spareskillinger ud paa Rente, og hvert Aar vil nogle unge Mænd udsendes fra Anstalten til at lære eder ham at tjende, som elsker en glad Giver. De er Afdrag paa Renten. I Forbindelse hermed vilde jeg gjerne faa saa mange Skolelæreres Adresse som mulig, helst allesammen. Send Adresserne til mig; jeg har noget, jeg vil meddele Skolelærerne. T. L. Brevig,

Willmar, Minn.

Fra Synodemøderne.

Iowa Distrikt.

Iowa Distrikts Synodemøde begyndte i Sioux Falls, Dak., Fredag Morgen den 22de Juni. Da Trænene paa Milwaukeebanen saavel nordenfra som søndenfra kun ankommer en Gang daglig til Sioux Falls, og det er ved Middagstid, var der ved det første Formiddagsmøde mange af de anmeldte

Medlemmer, som endnu ikke var komne, og Aabningsprædikenen blev derfor udsat til om Eftermiddagen, medens Formiddagsmødet aabnedes med Salmesang, Læsning af Joh. 14 og Bøn. Formanden opnævnte en midlertidig Fuldmagtskomite, og medens den var fraværende for at udføre sit Arbeide, behandledes foreløbig en Del mindre Sager. Da Fuldmagtskomiteen havde rapporteret, hvem der var rettelig valgte Repræsentanter, og man ved Oplæsning af Listen over staaende Medlemmer havde udfundet, hvem af disse var tilstede, erklærede Formanden Mødet for organiseret. Af Hensyn til det nævnte Forhold med Træntiden blev det besluttet, at Mødet kun skulde vare til Torsdag Middag i den følgende Uge. Desuden blev en Del Forretningssager afgjorte.

Eftermiddagsmødet begyndte Kl. 3 med Aabningsprædiken af Distriktets Formand over Kol. 1, 1–14. Efterat Protokollen for Formiddagsmødet var læst og antagen, meldtes og optoges de mange i Middagsstunden ankomne Medlemmer. Formanden meddelte derpaa, at han paa Grund af Sygelighed ikke havde faaet færdig sin Synodaltale; men han udviklede dog, hvorledes han i denne havde villet paavise, at vort Samfund altid havde gjort det til sin Hovedopgave at verne om de to store Grundprinciper: 1) Skriften eneste Kilde og Regel for Tro og Liv, 2) Retfærdiggjørelsen af Troen. Naar han da i sin Bekjendtgjørelse havde foreslaaet for Synoden at forhandle om de praktiske Opgaver, som nu foreligger den norske Synode, saa havde han tænkt at opsummere disse under følgende syv Punkter:

1. At verge om det lutherske Skriftprincip.
2. At stræbe at tilegne os Læren om Retfærdiggjørelsen af Troen alene, med specielt Hensyn til de Afvigelser, som under den sidste Strid er komne tilsyne.
3. At indskjærpe os, at Kristendom er Liv.
4. At frugtbargjøre vore Sammenkomster.
5. At arbeide for Efterslegten gjennem Skoler og Lære-Anstalter.
6. At arbeide til Enighed med andre Kirkesamfund.
7. At opmuntre til Offervillighed.

Dernæst oplæste Formanden sin Indberetning, hvoraf følgende fremgik: 4 Kandidater var i Aarets Løb ordinerede til Prester i Distriktet, nemlig J. Reini, E. Hove, O. Klevjord og J. Monsen. En Del Prester var forflyttede, nemlig N. Christensen fra St. Joseph, Mo., til Idaho, T. H. Dahl fra Blue Earth Co., Minn., til Kansas (hans Flytning var dog endnu ikke iverksat), M. Borge fra Minnesota Distrikt til Glenwood, Iowa, og A. K. Sagen fra Hjælpeprest hos Formanden til La Crosse, Wis., (hans Eftermand er endnu ikke kaldet). Past. Bilstad havde paa Grund af Sygdom maattet nedlægge sit Embede. Udtraadte af Samfundet var i dette Distrikt i det forløbne Aar 10 Prester og 15 Menigheder; desuden i foregaaende Aar 8 Menigheder. Af de udtraadte Menigheder betjenes dog 4 endnu af Prester, som staar i Synoden. Ialt har Distriktet 53 Prester og Professorer, hvoraf 42 stemmeberettigede, og af dets Prester betjenes 124 Menigheder, hvoraf 75

optagne i Synoden. Ifølge Parokialrapporterne er der i Distriktet 51 Skolelærere; men at dømme efter det opgivne Antal Skoledage maa en stor Del af disse kun en kort Tid af Aaret arbeide i Skolens Tjeneste.

Efterat Indberetningen var læst, besluttedes den overgiven til en Komite af 3. Til paa Synodens Vegne at vælge denne og andre Komiteer, som Synoden maatte beslutte selv at vælge, valgtes en Valgkomite, som kom til at bestaa af følgende 5 Medlemmer: Past. S. S. Reque, Past. E. Christensen, Repræsentanterne P. Kittilsby af Calmar, Ole L. Hesla af Sioux Rapids og L. Tue af Elk Grove. Denne Komite valgte til Medlemmer af Indberetningskomiteen Pastorerne Sagen og Hilmen samt Repr. Ole Ulve. Man besluttede, at man næste Formiddag skulde begynde paa Behandlingen af Spørgsmaalet om de praktiske Opgaver, som nu foreligger den norske Synode, og deri følge den Orden, som Formanden havde antydet. Resten af Mødet anvendtes til Afgjørelsen af nogle mindre Sager.

Lørdag Formiddag optoges først Solberg Menighed, Gerauld Co., Dak., betjent af Past. A. J. Lee, i Synoden. Dernæst optoges de fire i Aarets Løb ordinerede Prester. Komiteen, som skulde gjennemgaa Formandens Indberetning, fremkom med Indstilling, hvori den paapegede de deri omtalte Sager, som burde blive Gjenstand for Synodens Behandling. Blandt disse blev Indianermissionen og Indremissionen besluttet overgiven til en Komite af tre, Udtrædelserne af Synoden ogsaa til en Komite af tre, alt vedkommende Lære-Anstalterne til en Komite af fem, som skulde vælges af Valgkomiteen. Det blev besluttet at anvende i det mindste en Session til Forhandling om Religionsskolen, og Tirsdag Eftermiddag blev bestemt dertil. Til at forberede denne Sags Behandling skulde Valgkomiteen vælge en Komite af tre. Der blev oplæst Rapport fra Synodens staaende Finanskomite, og den blev besluttet overgiven til Komiteen for Lære-Anstalterne. Dernæst oplæstes en Skrivelse fra Forlagskomiteen og de Beslutninger, som de to andre Distrikter i den Anledning havde fattet. Disse gik ud paa, 1) at herefter skulde den i Kirketidenden*) nu brugte Orthografi bruges i de af Synoden udgivne Lærebøger, 2) at anbefale Udgivelsen af den Samling af Prædikener af Synodens Prester, som nu er under Arbeide. Begge Beslutninger blev efter nogen Debat tilstemte af Jowa Distrikt. Der blev ogsaa besluttet, at de Valg, som var at foretage, skulde foregaa Mandag Eftermiddag, og det blev overdraget Valgkomiteen at forberede og bestyre Valget.

Derefter gik man over til den for dette Møde bestemte Forhandlingsgjenstand: de praktiske Opgaver, som nu foreligger den norske Synode, og forhandlede Resten af Formiddagen og hele Eftermiddagen om det første Punkt, som af Referenten her var nævnt, nemlig at verge om det lutherske Skriftprincip. Der blev paavist, hvor klart og bestemt

*) I Beretningen fra de andre Distrikter heder det, at Aars's Retskrivning besluttedes indført. Dette er ikke ganske nøiagtigt; men den Orthografi, som nu bruges i Kirketidenden, er Aars's, alene med den Undtagelse, at virkelige Substantiver skrives med store Begyndelsesbogstaver.

dette var fremstillet i Indledningen til Pontoppidans Forklaring. Her har man for det første Skriftprincipets Grundlag og Forudsætning, nemlig at den ganske Skrift er Guds Ord, indblæst af ham, idet hans Aand gav de hellige Skribenter isinde, hvad og med hvilke Ord de skulde skrive. Der blev advaret alvorlig mod at vige af fra den Sandhed, at ogsaa Ordene, og ikke bare Indholdet, var de hellige Guds Mænd indgivne af Gud. Denne Advarsel var saa meget mere nødvendig, som vi ser, at saa mange i vore Dage — f. Eks. en stor Del Prester og Theologer i Norge — er faldne af fra den gamle, enfoldige Barnelærdom i dette Stykke. Men dernæst indeholder Pontoppidans Indledning ogsaa Skriftprincipet selv, idet den lærer, at Skriften er den eneste visse og fuldkomne Kilde og Regel for vor Tro og vort Liv. Her blev advaret mod at sætte andre Kilder og Regler ved Siden af Guds Ord, saasom Fornuften, Fædrene, „Daabspagten" o. s. v.

Man besluttede, at man Mandag Formiddag vilde gaa over til det andet af Referenten opstillede Punkt, og i den Anledning blev følgende Sats dikteret: „Den rette gammellutherske Lære om Retfærdiggjørelsen fordrer det erkjendt, at der ikke i os, i vore Kræfter, Fortjenester og Gjerninger er nogen Grund til vor Retfærdiggjørelse, men at Gud uforskyldt af idel Naade alene for Kristi Skyld for sin Dom frikjender en sand bodfærdig og troende Synder baade fra hans Synd og dens fortjente Straf og derimod tilregner ham Kristi Retfærdighed, ja anser ham i Kristo, ligesom han aldrig havde syndet."

Ved Slutningen af Mødet meddelte Valgkomiteen, at den til Medlemmer af Komiteen for Lære-Anstalterne havde valgt Prof. Larsen, Pastorerne Jacobsen og Smeby samt Repræsentanterne P. Kittilsby og Nils Larsen, og til Medlemmer af Komiteen for Religionsskolen Pastorerne Sherven og Aanestad samt Skolelærer Lillegaard.

Mandag Formiddag rapporterede Valgkomiteen, at den til Missionskomite under dette Møde havde valgt Pastorerne Hilmen og Gulbrandsen samt Repræsentant Hans Myron. Den foreslog til Medlemmer af Distriktets faste Indremissions-Komite Pastorerne T. A. Torgerson, E. Christensen, C. B. Jacobsen og K. Magelssen og til Distriktets Medlem af Synodens Finanskomite Past. M. Borge. Man gik derpaa over til Læreforhandlinger og diskuterede hele Formiddagen den ved Slutningen af Lørdags Eftermiddagsmøde dikterede Sats om Retfærdiggjørelsen.

Om Eftermiddagen besluttede man, at Referatet af Læreforhandlingerne ikke skulde læses og rettes i Synoden, men hver Taler skulde selv faa Anledning til at rette, hvad der var nedskrevet af hans Tale. Efterat en Del Protokoller var læste, foretoges det til at afholdes denne Eftermiddag berammede Valg med det Udfald, at de af Valgkomiteen foreslaaede alle enstemmig valgtes ved Akklamation. Man gik derpaa over til at behandle Indstilling fra Komiteen for Lære-Aanstalterne, og hermed medgik den hele Eftermiddag. Af Indstillingens 7 Punkter antoges de 4 første. Det første indeholdt Tilstemning til Østlige Distrikts Udtalelse af Tak til Gud, fordi han havde holdt sin Haand over vore Lære-Anstalter og ladet dem blive saa

kraftig understøttede i det forløbne Aar. Det andet og fjerde indeholdt Tilstemning til de to andre Distrikters Beslutninger med Henſyn til det nye theologiske Seminar i Minneapolis og Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls. Det tredje Punkt indeholdt Tilstemning til Østlige Distrikts Beslutning om at paaskynde Indsamlingen til det nye theologiske Seminar, forat Bygningen, om muligt, kunde blive færdig til at tages i Brug til Høsten.

Tirsdag Formiddag berettede Valgkomiteen, at den til Komite i Anledning af Udtrædelser af Synoden havde valgt Pastorerne E. P. Jensen og Strand samt Repræsentant Botolf Hansen. Man gik dernæst over til Dagsordenen, som var fortsat Behandling af den før dikterede Sats om Retfærdiggjørelsen, og hertil anvendtes hele Formiddagen.

Eftermiddagen var allerede før bestemt til Behandling af Sager vedkommende Religionsskolen, og den i Anledning deraf nedsatte Komite fremkom med sin Indstilling. Det første Punkt deri gik ud paa, at Skolesagen skulde være en staaende Forhandlingsgjenstand ved Distriktets Synodemøder. Dette blev efter nogle faa Bemerkninger antaget. Som andet Punkt foreslog Komiteen: „Iowa Distrikt ansætter en Skoletilsynsmand for Distriktet, hvis Hverv skal være at paase Skolens Tarv og arbeide til dens Fremme a) ved at indhente Oplysninger om Skolens Tilstand inden Distriktet, b) arbeide for, at Skolesagen bliver drøftet paa Menigheds- og Kredsmøder, og saaledes virke til paa letteste og bedste Maade at bortrydde Hindringerne for Skolen og hjælpe den op, c) være Menighederne behjælpelig med at faa dygtige Lærere."

Behandlingen af dette Forslag optog hele Eftermiddagen og kom ikke til Afslutning, uagtet Mødets Tid blev forlænget 15 Minuter. Der blev udtalt Frygt for, at man ved at antage dette Forslag vilde oprette et nyt Tilsynsembede, som vilde komme til at gribe ind i Distriktsformandens Embede. Det blev erklæret, at dette ikke var Meningen, og Komiteen forandrede da sit Forslag saaledes, at der istedenfor „ansætter en Skoletilsynsmand for Distriktet" kom til at staa: „vælger et Medlem af en fælles Skolekomite for Synoden". Hertil bemerkedes, at da Minnesota Distrikt ikke havde gjort noget ved denne Sag, og „en fælles Skolekomite for Synoden" saaledes ikke kunde komme istand før til næste Aar, medens det vilde være ønskeligt, at det i Forslaget tilsigtede Arbeide for Skolen allerede straks kunde begynde i dette Distrikt, saa vilde det være bedre at vælge en Mand hertil uden Hensyn til, hvad de andre Distrikter gjorde, og saa kunde man i det følgende bestemme, hvorledes denne Mand i Forening med Mænd fra andre Distrikter kunde komme til at danne en for den hele Synode fælles Komite. Der blev derfor foreslaaet, at der istedenfor „et Medlem af en fælles Skolekomite for Synoden" skulde sættes „en Mand", og dette Amendment blev tilsidst antaget med 22 Stemmer for og 10 imod, efterat først et Forslag om at stryge hele Punktet var forkastet mod 4 Stemmer, og et Forslag om Tilbagesendelse til Komiteen var forkastet mod 9 Stemmer. Længere kom man ikke i dette Møde.

Onsdag Formiddag læstes Indstillinger fra Komiteen for Udtrædelser og fra Missionskomiteen, en Skrivelse fra Past. T. Larsen og en

fra Past. Reini. Komite-Indstillingernes Behandling udsattes, og de to Skrivelser blev ifølge sit Indhold henviste til Missionskomiteen. Derefter gik man over til Behandlingen af den tredje af de praktiske Opgaver, som Formanden havde henledet Opmerksomheden paa som foreliggende den norske Synode, nemlig at indskjærpe, at Kristendom er Liv. En opbyggelig og lærerig Diskussion herom optog hele Formiddagen.

Om Eftermiddagen læstes flere Komite-Indstillinger, som dels behandledes straks, dels henvistes til senere Behandling. Da det snart bliver nødvendigt at optrykke Ritual og Alterbog, tilstemtes de øvrige Distrikters Beslutning om at opfordre Kirkeraadet til at besørge en Revision af disse Bøger, før de optrykkes. I Anledning af Meddelelse i Fællesformandens Indberetning om Past. Frichs Kaldelse til theologisk Professor og Past. Mikkelsens til Lærer ved vort nye Skolelærer-Seminar udtalte Synoden sit Ønske om Guds Velsignelse over dem og deres Arbeide i disse nye Stillinger. I Anledning af Kirketidendens Redaktion tilstemtes Østlige Distrikts Beslutninger. Paa Indstilling fra den Komite, som havde med Udtrædelser af Synoden at gjøre, tilstemtes de to andre Distrikters Beslutning i Anledning af Past. Eggens Udtrædelse.

Man gjenoptog dernæst til Behandling det Punkt af Skolekomiteens Indstilling, hvormed man den foregaaende Eftermiddag ikke var bleven færdig. Som Substitut for dette og de følgende Punkter i Komiteens Indstilling foreslog Past. Koren følgende: „Jowa Distrikt vælger et Medlem af en fælles Skolekomite for Synoden. Denne Komite skal have det Hverv at overveie, hvad der kan være til Religionsskolens Tarv, og arbeide til dens Fremme.“ Dette Forslag antoges saagodtsom uden Debat, og det blev besluttet at sende Komite-Indstillingen til den fælles Skolekomite for Synoden. Valgkomiteen skulde til næste Dag foreslaa Jowa Distrikts Medlem af denne Komite.

Man gik dernæst over til fortsat Behandling af Indstilling fra Komiteen for Lære-Anstalterne. Det 5te Punkt i denne, hvorved man sidst var bleven staaende, løb omtrent saaledes: „Distriktssynoden bifalder, at Skole-Aaret ved den forberedende Afdeling af Luther-College herefter inddeles i tre Terminer: Høstterminen paa 12, Vinterterminen paa 16 Uger, og Vaarterminen Resten af Skole-Aaret, og at de 72 Doll. om Aaret, som betales for Kost, Lægetilsyn m. m., fordeles paa disse Terminer saaledes, at der for Høstterminen betales 22, Vinterterminen 30 og Vaarterminen 20 Doll., og at de Skolepenge, som betales, fordeles i samme Forhold.“ Efter en længere Debat blev Forslaget enstemmig antaget. Ingen stemte derimod, og kun en bad det bemerket, at han ikke stemte. Derefter antoges med betydelig Majoritet følgende Forslag: „Distriktssynoden henstiller til Fakultetet og Kirkeraadet, om muligt, at virke til, at denne Forandring sættes i Kraft ved næste Skole-Aars Begyndelse.“

(Sluttes.)

Kirke-Indvielse.

Sioux Falls Menighed benyttede Anledningen, da Iowa Distriktssynode var samlet i dens Midte, til at faa sin Kirke indviet Søndagen den 24de Juni. Indgangsbønnen holdtes af Past. N. Pedersen. Derefter blev Salmen „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske" afsungen, og Past. A. J. Lee traadte frem og holdt Provstetalen over Salme 118, 23–29. I denne Tale skildrede han i korte Træk Menighedens og Kirkebygningens Historie. For 11 Aar siden den 10de Juni 1877 stiftedes Menigheden ved Past. Sando, som betjente den i 4 Aar. Saa kaldtes Kand. A. J. Lee til Prest for denne Menighed tilligemed Split Rock og Slidre. Man havde imidlertid ingen Kirke, men maatte holde sin Gudstjeneste snart i en, snart i en anden Sal, snart i en, snart i en anden Kirke. Man forstyrredes meget ved Sektprædikanter, som ofte skaffede sig Adgang til det samme Lokale paa samme Tid, som Menigheden havde faaet Lov paa det. Den 8de Febr. 1883 besluttede man endelig at forsøge paa at samle Penge til Kirkebygning; men da denne var saa vidt færdig, at den omtrent kunde tages i Brug, var man nær ved at miste den, da man ikke kunde skaffe Penge til at betale Arbeidet. Da fik man Hjælp dels ved Bidrag fra andre Menigheder, dels ved et større Laan paa gunstige Vilkaar. Da Past. Lee modtog et andet Kald, havde man — midt under Kirkestriden som det da var — Vanskelighed ved at faa en ny Kaldelse istand, men endelig lykkedes det den 26de Juni 1885 at faa et Kaldsbrev udstedt. I September ankom den nye Prest, Past. Olaf Stub, som syntes at skulle komme til at virke til megen Velsignelse, men allerede ved Juletid bortkaldtes ved Døden. Hans Eftermand blev Past. Thorgrimsen.

Efter Afsyngelse af Salmen „I kristne, som bekjende," messede Past. Turmo den ved Kirke-Indvielser brugelige Kollekt for Søndag Sexagesima, hvorpaa mellem hvert Vers af Salmen „Hvor stor er dog den Glæde" de sedvanlige Afsnit af den hellige Skrift læstes, nemlig 1 Kong. 8, 15–62. af Past. Thorgrimsen, Salme 84 af Past. P. H. Dahl, Salme 100 af Past. Gulbrandsen, Ebr. 10, 19–29. af Past. Turmo og Joh. 17 af Past. Torgerson. Efter Afsyngelse af Salme 373, 1. 2 og 7. holdt Past. H. A. Stub Indvielsestalen over Matth. 22, 1–14., hvoraf han fornemmelig lagde Tilhørerne paa Hjerte Guds Naades Almindelighed. Under Afsyngelse af Salme 318 optoges et Offer, som skulde være det første Bidrag til Lønning af Lærere ved det Skolelærer-Seminar, som nu bygges i Sioux Falls. Efter Kollekt, messet af Past. Turmo, og Afsyngelse af Salme 40 i vor Salmebog holdtes Slutningsbøn ved Past. Reini. Om Aftenen prædikede Past. Wulfsberg.

Kirken i Sioux Falls er en meget vakker Framebygning. Dens Skib er 36×54 Fod, Alterkoret 18×20, Taarnet er omtrent 100 Fod høit. Den blev tagen i Brug for omtrent 4 Aar siden. I Past. O. Stubs Tid blev den plastret, og der blev bygget Grundmur under den. Nu er den malet og, omend ikke ganske, saa dog næsten færdig. Menighedens Kvindeforening har

bidraget meget til at faa den istand. Hr. C. F. Johnsberg har arbeidet den meget vakre Prædikestol og foræret den til Kirken. Hr. A. Almoes har foræret den meget smukke Døbefunt, ogsaa hans eget Arbeide. En Amerikaner ved Navn Tennie har arbeidet og skjænket et Marmorfad til Døbefunten. Menigheden eier foruden sin vakre Kirke ogsaa en ved Siden deraf liggende Prestegaard, og dens Gjæld paa den værdifulde og heldigt beliggende Eiendom er forholdsvis ubetydelig.

Kirkekrønike.

Amerika. Fra Luther-College dimitteredes ved Skole-Aarets Slutning en Discipel til vort praktiske theologiske Seminar, nemlig A. O. Dolven i Ovarta. Dette blev ubeglemt i Beretningen i forrige Nr.

— En Kirke-Indvielse holdtes ifølge en Beretning i „Norden" Trefoldigheds Søndag i Trefoldigheds Menighed i Buffalo Co., Wisconsin. Menighedens Prest, Past. Dæhlen, er forleden Vinter udtraadt af den norske Synode. Efter Menighedens Beslutning skulde Prof. Schmidt og Past. Kildahl, Past. H. C. Wik (fra Northfield Presteskole og ordineret af Past. Biørn), Pastorerne G. Hoyme og C. J. Helsem af Konferensen beltage i Indvielsen, og de gjorde det ogsaa alle undtagen Past. Kildahl, som ikke kom. Past. Hoyme (Konferensens Formand) holdt Provstetalen, og Prof. Schmidt Indvielsestalen.

— Fra Augustanasynodens Aarsmøde berettes, at den med Hensyn til Foreningssagen har besluttet at tilsætte Synmandskomite og beltage i Fællesmøde. („Lutheraneren".)

— Om den norsk-danske Konferens's Aarsmøde skal vi efter „Folkebladet" og „Lutheraneren" fortsætte den i Nr. 25 paabegyndte Beretning. Saagodtsom hele Fredagen anvendtes til „Foreningssagen", og følgende Beslutninger fattedes:

„Idet Konferensen udtaler sin Glæde over den Fremgang, Foreningstanken Aar om andet har vundet blandt de norske lutherske Menigheder i Amerika,

„og idet den med de bedste Forhaabninger for Fremtiden imødekommer den broderlige Opfordring til Fællesmøde og Samvirke, som til os og andre norske lutherske Samfund er udgaaet fra de af den norske Synode udtraadte Menigheder og Prester, beslutter Aarsmødet:

„1) At der her ved Mødet nedsættes en Komite af 7 Medlemmer til at møde lignende Komiteer fra ovennævnte af den norske Synode udtraadte, fra Hauges Synode og fra Augustanasynoden.

„2) Konferensen opfordrer Past. P. A. Rasmussen, Lisbon, Ill., til at sammenkalde denne Fælleskomite til saadan Tid og Sted, hvorom de respektive Komiteer indbyrdes maatte blive enige.

„3) Nævnte Fælleskomite anmodes broderligst om at tage følgende for-

beredende Skridt: a) At sammenkalde et Fællesmøde af Repræsentanter fra de 3 ovennævnte Samfund og de af den norske Synode udtraadte Menigheder og Prester; b) at bestemme Tid og Sted for nævnte Fællesmøde; c) at forberede til Behandling ved nævnte Fællesmøde følgende Spørgsmaal: 1) hvorledes en Sammenslutning bedst kan komme istand, 2) om Lægmandsvirksomheden, 3) om hvorledes Samfundene kan undgaa Brydninger og Sammenstød paa Indremissions-Marken, 4) om hvorledes Samfundene kan enes om fælles Grundregler for Ordination og Udsendelse af Prester, 5) om hvorledes en fælles Presteskole bedst kunde oprettes og drives.

„4) I Overensstemmelse med Samfundets tidligere Beslutninger vil Konferensen paalægge sin Komite at udtale det som Samfundets Ønske, at stemmeberettigede ved nævnte Fællesmøde skal være Prester og Professorer fra de konfererende Parter samt 1 Delegat fra hver af deres Menigheder.

„5) Den ovennævnte af Aarsmødet nedsatte Komite skal ogsaa i Tilfælde gjøre Tjeneste i samme Egenskab som de tidligere tilsatte Fællesmødekomiteer.

„6) Det af Augustanasynoden tilstillede Forslag henvises til ovennævnte Fællesmøde.

„7) Fællesmødets Beslutninger tilsendes Konferensens næste Aarsmøde til videre Behandling og Afgjørelse."

Ved Punkt 3 a var der i Komite-Indstillingen tilføiet: „samt om muligt (for at imødekomme den af Fællesmødet i Willmar i Oktbr. 1887 til alle norske lutherske Samfund udgaaede Opfordring) ogsaa den nuværende norske Synode"; men dette blev ved Afstemning i Konferensen efter nogen Debat strøget. Ligeledes havde Komiteen foreslaaet, at „Forholdet til Læren om Naadevalget" skulde behandles ved Fællesmødet; men ogsaa dette blev strøget.

Til Fælleskomite, om hvilken der besluttedes, at den bestaar af 1 Professor, 3 Prester og 3 Lægmænd, valgtes Prof. Sverdrup, Pastorerne G. Hoyme, J. Olsen og T. H. Dahl, Lægmændene L. Swenson, O. Aanstad og Hans Nilsen.

Af andre Beslutninger, som Aarsmødet fattede, kan nævnes, at der ved Augsburg Seminar oprettes en 2den Fællesklasse fra Skole-Aarets Begyndelse. Prof. A. M. Hove kaldtes til Collegeprofessor, og W. Pettersen ansattes som Lærer for 1 Aar. Der besluttedes at opføre en ny Professorbolig for de 2 theologiske Professorer. Der oprettedes en „Pacific Kreds", indbefattende de Menigheder, som betjenes af Pastorerne Rosing, Tollefsen og Wold paa Pacifickysten.

Søndag under Aarsmødet ordineredes 7 theologiske Kandidater til Prester, hvoraf 6 var uderaminerede fra Augsburg Seminar og 1, nemlig Th. B. B. Framnes, fra Storjohanns Presteskole i Kristiania, Norge. 26 Menigheder blev efter Ansøgning optagne i Konferensen.

— De i Chicago bosatte Rusjere, Bulgarer og Serber har isinde at grundlægge en græsk-katholsk Kirke der. Hidindtil skal der i de Forenede Stater kun findes 3 saadanne Kirker, nemlig en i Philadelphia, en i New Orleans og en i San Francisco. („Kirchenblatt".)

— Pennsylvania College, Generalsynodens Lære-Anstalt i Gettysbyrg, Pa., fik nylig af Oberst Brua af de Forenede Staters Arme en Gave paa 15000 Doll., som skal anvendes til Opførelse af et Kapel til Erindring om Giverens afdøde Forældre. (Eft. „Kirchenblatt".)

Danmark. Overgangen til Mormonismen og den dermed forbundne Udvandring til Utah har i den senere Tid været sterkt i Aftagende i Danmark. Medens der saaledes for 37 Aar siden, da Sværmeriet begyndte at gribe om sig, paa et Aar døbtes 700 Proselyter, og der siden den Tid er udvandret til Utah omkring 20000 danske, var der i 1887 kun 120 Personer, som lod sig bedaare af „de sidste Dages hellige". (Eft. „Kirchenblatt".)

Rettelse.

I Beretningen om Østlige Distrikts Synodemøde har der indsneget sig et Par Feil. Paa Side 396 staar, at „alle undtagen A. Frøse ansøgte om Optagelse i Synoden"; skulde være: alle undtagen A. Frøse og N. Grevstad. Paa Side 406 staar, at „Hr. L. Thoen....valgtes til at arbeide for en fortsat Subskription rundt om i Samfundet"; skulde være: rundt om i Distriktet.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved K. O. Ærnes fra Søndre Vikørs Mgh.s Kodf. (Past. Estrems Kald) $10; ved Past. K. Bjørgo Konf.offer i Richwood Mgh. $20.70; tilſ. $30.70.
Faribault, Minn., den 26de Juni 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. J. A. Ottesen $92.28 (Fradrag for M. O. $0.45), nemlig Konf.offr i Vestre Koshkonong $41.18, do. i Østre Koshkonong $24.60, do. i Liberty Prairie $26.50.
Madison, Wis., den 27de Juni 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. B. Aslevold samlet ved Ole Andersen i Høland Mgh. $2 (ham selv $0.25, Martin Jacobsen, Juul Hellesen, Ole Hellesen, Anders Hellesen, Ole Rosenlund, Gunerius Olsen og Eilef Andersen hver $0.25); ved Past. E. Dale fra Hans P. Johannesen, Brule Creek Mgh., Dak., $1; ved Past. K. Bjørgo indſ. i Solems Mgh. $5 (A. Klemetsen, Chr. Jørgensen, L. Lingjerdet, O. Overſen, O. Klemetsen, Jens Bremer, E. S. Kvam, Klemet Olsen og O. Tang hver $0.50, J. E. Sørenger $0.25, E. J. Næss $0.25); ved Past. J. Bale $23 (indſ. i Sheyenne Mgh.s midtre Distrikt ved Elling Flatland $9.25, nemlig af Peter A. Stenhjem $0.50, J. A. Stenhjem $1, Nels P. Sporpind $0.25, Karen Sørensen $0.25, Hans E. Bjerke $0.75, Peter Hendriksen $0.35, Lauritz Stenhjem $0.50, E. Bjørnethum $0.25, Christen Owen $0.25, Ole H. Tryhus $0.50, M. E. Lønsten, M. O. Stenberg og H. M. Myrah hver $0.25, Martin Myrah $0.40, Andreas Ovam $0.25, Ole Ovally $0.50, Anna Sandnes $0.25, Sophia Ovally, Syvert Flatland og Nils G. Myrah hver $0.50, Elling Flatland $1, indſ. i Nordre Sheyenne Mgh. ved H. M. Petersen $12.75, nemlig af ham selv $3, E. Brink $3, Andor Storstad $1, Jacob Storstad $1, Johannes Holmen $2, L. Christiansen $0.50, Anton Andersen $0.25,

Ole Holmen $2, fra Ole Hansen af Goel Mgh. $1); ved Past. O. E. Solseth indf. ved S. O. Berger af Zions Mgh. $6.50 (S. O. Berger, A. O. Struxnes og O. Kristensen hver $1, E. O. Kristensen, Martin Hansen og Hans Larsen hver $0.50, H. Hagenstad $2); ved Pastor M. Thorsen fra Kittil Rogn, Rush River Menighed, $0.25; ved Pastor Chr. Pedersen $2 (John Andersen $1, Knud Knudsen $0.50, Sem Andersen $0.50); ved E. L. Strøm, Zumbrota Mgh., Minn., $16 (Thomas Brusegaard $5, E. L. Strøm $5, L. S. P. Bolden $2, P. M. Ræset $2, T. R. Avlsgaard $2); tilf. $55.75.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. B. Askevold fra en ubenævnt $1; fra Past. E. Dale perf. $17 (før $17); ved Past. K. Bjørgo $25 (Knut Benson, Audubon, $15, H. G. Kildahl, Lake Park, $5, K. Bjørgo, Lake Park, $5); ved Past. J. Bale $20 (Peter Trana, Cheyenne Mgh., og Nils O. Brække, do., hver $5, Colbjørn Gilbertsen, Goel Mengihed, $5 [før $5], Ole Holmen og Lars Olsen, begge af Cheyenne Mgh., hver $2.50); ved Past. O. E. Solseth $8 (Hans Halvorsen $5, Hans Hagenstad $3); ved Past. M. Thorsen $45 (Nils Hærum, Rush River Menighed, $25, Svennung Shellang, do., $15, Martin Madsen, Gilman Mgh., $5); ved Past. J. Nordby $325 (Lars L. Risetter $100, Amund Løining $100, Halbor Eben $100, Holden L. Risetter $25); fra Past. G. A. Lunde Del af perf. Bidrag $15; ved Past. Chr. Pedersen $20 (ham selv $10, Jul Nilsen, Vestre Zions Mgh., $10); tilf. $476.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. J. Nordby Konf.offer i Lee Co. Mgh., Ill., $27.40.

Til Indianermissionen: Ved Past. Th. Johnsen Konfirmationsoffer i Nicollet Mgh., Minn., $13.75.

Til Synodekassen: Ved Pastor O. E. Solseth fra S. O. Berger, Zions Menighed, $1.

Til Negermissionen: Ved Past. A. G. H. Overn fra Kvdf. ved Jackson Lake, Blue Earth Co., Minn., $10.

Decorah, Iowa, den 28de Juni 1888. G. O. Rustad.

Til den i Nr. 15 omtalte trængende Missionsprest Overstud af en Indsamling ved Østlige Distriktssynode $3.50. E. L. K. Red.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Madison Mgh. af Guttorm Hovden 2 Sække Havre, Mrs. Eline Thomsen 8½ Pund Smør. Ole K. Haga.

Ledig Post.

Husholderposten ved Luther-College er ledig. Der behøves en Mand, som kan gjøre Indkjøb, holde Land og Bygninger istand m. m., og en Kone, som kan forestaa Husholdningen. Man henvende sig til Prof. L. Larsen, Decorah, Iowa.

„Evang.-luth. Kirketidende“, Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika“, udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 13. Juli 1888. { Nr. 28.

Om at skjelne ret mellem Lov og Evangelium særlig i Retfærdiggjørelsen.

(Indsendt af M. Fr. Wiese.)

(Slutning.)

Men her opstaar nu megen Tale om Loven og Troen, nemlig om Loven gjør retfærdig, og om Troen ophæver Loven o. s. v. Alt dette giver Paulus Rom. 4, 3. 11 ff. Besked paa, idet han mesterlig lægger Vegt paa Tidsforholdene, nemlig at Moses i dette Kapitel taler om den Retfærdighed, hvormed Abraham retfærdiggjordes før Loven og før alle Lovens Gjerninger, ja før Lovens Folk og førend Moses, Lovgiveren, var bleven født; derfor er Retfærdigheden ikke alene ikke af Loven, men er før Loven, og Loven eller Lovens Gjerning gjør intet dertil. Hvorledes, er da Loven ganske unyttig og udygtig til Retfærdighed? Ja sandelig. Og Troen alene uden Gjerninger gjør salig? Ja sandelig. Eller hvis du ikke vil tro det, da fornegt Moses, som siger, at Abraham var retfærdig før Loven og før Lovens Gjerninger, ikke fordi han havde ofret sin Søn, der endnu ikke var født, heller ikke fordi han havde gjort denne eller hin Gjerning, men fordi han troede Gud, som gav ham Forjættelse.

Her tales ikke om nogen Forberedelse til Naaden, ikke om nogen Tro, der har faaet sin rette Skikkelse ved Kjærligheden, eller om nogen forudgaaende Dygtighed; men det siges der, at Abraham dengang var midt i Synder, Frygt og Tvil og midt i sit Hjertes høieste Bedrøvelse og Uro. Hvorledes erholdt han da Retfærdigheden? Svar: kun paa denne Maade, at Gud taler, og Abraham tror hans Tale. Men dertil kommer den Helligaand, der som et sikkert og troværdigt Vidne vel kan tros, og siger, at netop denne, Troen, eller denne Tro er Retfærdigheden eller af Gud tilregnes ham og ansees for Retfærdighed.

Men efterdi de Ord, som Herren taler til Abraham, fornemmelig gaar paa den aandelige Sæd, nemlig Kristus, saa greier Paulus Gal. 2, 16. denne Hemmelighed, aabenbarer det og siger rent og klart, at Retfærdigheden kommer ved Troen paa Kristus. Lad os derfor være tilfredse med denne Mening og holde fast paa den, saa hverken Djævelen eller Pavens Raseri og Vrede skal rive os bort derfra. Thi at Djævelen er denne Lære fiendsk, kan sees deraf, at han ikke alene nutildags saa gruelig anfegter og frækt spotter og fordømmer den ved Pavens Kreaturer, men her lægger ogsaa Rabbinerne for Dagen sin Daarskab og sit Fiendskab mod Kristus. Thi saaledes oversætter de denne Tekst: Abraham troede paa Gud og tænkte om ham i Retfærdighed, d. e., han troede Gud og tænkte, at han var retfærdig og vilde give ham en Sæd, fordi han var retfærdig, d. e., fordi han vilde se hen til den hellige Fader Abrahams Fortjeneste og Hellighed. Saadanne Tanker er Rabbinerne og Kristi Fiender vel værdige. Thi saaledes fordreies den hele Tekst og Mening, Forjættelsen og Naaden udelukkes, og den menneskelige Retfærdighed bekræftes, da dog Paulus just med denne Tekst kraftig kjæmper mod denne Mening som en ugudelig.

Om det hebraiske Ord chaschab, som vi har oversat med tilregne, betyder at tilregne eller at tænke, derom vil jeg ikke stride stort, da begge Ord kommer ud paa en og den samme Mening. Thi hvis den guddommelige Majestæt om mig tænker, at jeg er retfærdig, at mine Synder er mig forladte, at jeg er befriet fra den evige Død, og jeg med Taksigelse i Troen antager og griber disse Guds Tanker om mig, saa er jeg sandelig retfærdig, ikke af mine Gjerninger, men af Troen, hvormed jeg griber og fatter Guds Tanker. Thi Guds Tanker er Sandhed; de kan ikke bedrage nogen eller slaa feil; griber jeg dem derfor med min Samvittighed og faste Tanker, ikke med en usikker og tvilende Mening, saa er jeg retfærdig. Thi Tro er en bestandig og sikker Tanke eller Tillid til Gud, at han er naadig ved Kristus, og at han for Kristi Skyld har Fredstanker mod os og ikke tænker paa at vredes paa os og straffe os. Thi disse to: Guds Tanke eller Forjættelse og den Tro, hvormed jeg griber Guds Forjættelse, er hos hinanden og hører sammen. Derfor gjengiver St. Paulus Ordet chaschab medrette ved Ordet at anse, hvormed han ogsaa ser hen til Guds Tanker, ligesom ved Ordet tilregne; thi tror du Gud, som giver dig Forjættelsen, saa holder eller anser Gud dig for retfærdig. Og her tales hverken om Loven eller Omskjærelsen eller Offerne, at Gud vil anse dem for Retfærdighed; men dette gjør alene hans Tilregnelse og alene hans Tanke om os, at han vil være os

naadig. Thi Abraham skjænkes Retfærdigheden, ikke da han gjør Gjerninger, men da han tror; den gives heller ikke til Troen som en Gjerning af os, men for den Guds Tankes Skyld, som Troen griber.

Derfor er det saare skjønt, at Paulus saaledes indprenter Ordet tilregne. Thi saa siger han Rom. 4, 4. 5.: „Den, som har Gjerninger at fremvise, tilregnes Lønnen ikke af Naade, men som Skyldighed; den derimod, som ikke har Gjerninger, men tror paa ham, som retfærdiggjør den ugudelige, ham tilregnes hans Tro til Retfærdighed." Og kort i Forveien i Kap. 3 V. 20 siger han, at ingen kan blive retfærdig ved Lovens Gjerninger. Men nu ved man, hvad Lovens Gjerninger er, nemlig de allerhøieste og skjønneste Dyder. Skulde de da ikke gjøre noget til Retfærdighed? Slet intet, siger Paulus; men kun Guds Barmhjertighed gjælder; alle vore Gjerninger forkastes. Thi hvorvel Gud fordrer vore Gjerninger og Dyder og ikke vil have, at vi skal følge Kjødets Lyster, men alvorlig byder, at vi ikke alene skal betvinge disse og holde dem i Tømme, men ganske og aldeles dræbe dem, saa kan de dog ikke nytte eller hjælpe os noget for Guds Dom; thi de er besmittede med den syndige Lyst. Hvis derfor Gud ikke vender sine Øine bort fra vore Synder, ja fra vor Retfærdighed og vore Dyder, og holder os retfærdige for den Tros Skyld, som holder sig til hans Søn, da er det ude med os. Thi vi frelses og saliggjøres alene ved Naade og Barmhjertighed eller ved denne Tilregnelse. Saaledes er her vor Lære grundfæstet, at vi bliver retfærdige for Gud alene ved Guds Barmhjertighed, som antager os som retfærdige.

Og St. Paulus har af denne Tekst ligesom af en Brønd øst sine Ord, hvormed han i Brevene til Romerne og Galaterne giver og tilskriver Troen Retfærdigheden, ikke Gjerningerne eller Loven. Men se, hvor efterladende, blinde og uagtsomme Lærerne før os har været; thi ogsaa Lyra har forfalsket denne Tekst med sin Udlæggelse. Thi han siger, at det, som retfærdiggjør Hjertet, er Troen, naar den har faaet sin Dannelse og rette Form ved Kjærligheden. Derfor anser han den for en bar og kraftløs Tro, som ikke er tilberedt ved Kjærligheden, og forkaster den. Men hvad er dette andet end at sige, at Gud ikke agter paa Troen, men alene ser hen til Kjærligheden og Gjerningerne? Men hvorledes stemmer dette med Moses og St. Paulus? Thi faar Troen først ved Kjærligheden sin rette Form og Dannelse,

saa følger jo deraf, at det fornemmelig er Gjerningerne, som Gud ser hen til; men er det Gjerningerne, saa er det jo os selv. Saaledes skulde da Kjærligheden eller Gjerningerne være de levende Farver, men Troen skulde være et stumt Skrifttegn, en kraftløs, unyttig Ting, som ikke var værd at bryde sig synderlig om.

Og saadanne daarlige Tanker kommer intet andet Sted fra end af stor Blindhed og Uvidenhed i den hellige Skrift, hvorved Lov og Forjættelse, Tro og Gjerninger kastes om hinanden og sammenblandes, da de dog skal skilles saare langt fra hinanden. Thi Forjættelsen er Hovedstykket og det fornemste i denne Lære; til den slutter Troen sig eller, for at sige det tydeligere, den griber Troen. Men naar denne Griben er uden nogen Tvil og og sikker, da kaldes den Tro og retfærdiggjør, ikke som nogen vor Gjerning, men som Guds Gjerning; thi Forjættelsen er en Skjænk, Gave eller Tanke af Gud, hvorved Gud tilbyder os noget; og det er ikke vor Gjerning, som om vi skulde gjøre og give Gud noget, men vi faar alene af ham af hans Naade og Barmhjertighed. Hvo som derfor tror Gud, naar han forjætter noget, og holder ham for sanddru og for en saadan Gud, som vil holde, hvad han har lovet, han er retfærdig eller ansees og holdes for retfærdig.

Dernæst er ogsaa Loven derhos; thi Gud giver ikke alene Forjættelser, men byder og befaler ogsaa. Men nu hører det til Loven, at du retter din Vilje efter den og er Gud lydig, naar han befaler dig noget. Maa nu ikke enhver sige, at det er en saare bagvendt Ting saaledes at slutte, at Forjættelse og Lov er et og det samme? Men skal de derimod adskilles fra hinanden, saaledes at Troen alene griber Forjættelsen, medens Gjerningerne tjener Loven, er det da ikke en stor Taabelighed, at man foregiver, at Troen i sig selv er en bar og ufuldkommen Ting, og siger, at Troen ikke retfærdiggjør paa anden Maade, end naar den har faaet sin Form og Dannelse ved Kjærligheden? Hvorfor lader man ikke disse to: Troen og Gjerningerne, hver beholde sin Plads og sin Værdighed indenfor sine Grænser?

Tro er sandelig intet andet, formaar heller ikke andet end at skjænke Forjættelsen Bifald og tro paa den; men saafremt nu dette Bifald eller denne Tro ansees for Retfærdighed, hvorfor foregiver du da, du taabelige Ordkløver, at Kjærlighed, Haab og andre Dyder af Gud holdes for Retfærdighed? Jeg ved vel, at dette er herlige Guds Gaver og paabudne af Gud, tillige at de ved den Helligaand opvækkes og opholdes i vore Hjerter; jeg ved ogsaa, at Troen ikke er disse Gaver.

Men her spørger vi om, hvad der tilhører og tilkommer enhver af dem i Særdeleshed; ligesom naar du i Haanden holder flere Slags Frø, og jeg ikke spørger om, hvad Slags Frø det er, som ligger ved hinanden, men hvad der er ethverts eiendommelige Kraft og Virkning. Saaledes sig nu her klart og tydelig, hvad Troen i sig selv alene gjør og virker, og ikke, med hvad for Dyder og Gjerninger den er omgiven eller prydet. Nu griber Troen for sig alene Forjættelsen, tror Gud paa hans Ord, og naar Gud tilbyder og giver den noget, strækker den Haanden ud derefter og tager imod det. Dette er alene Troens særegne Gjerning. Men Kjærligheden, Haabet, Taalmodigheden og andre Gjerninger omgaas med andre Ting og har sin synderlige Plads, Maal og Grænse, indenfor hvilke de holder sig; thi de griber ikke Forjættelsen, men udfører Befalinger; de hører Gud, naar han byder og befaler, men hører ikke, hvad han forjætter, saaledes som Troen gjør.

Saaledes har vi her et klart og sikkert Vidnesbyrd af Skriften for, at Retfærdigheden tilregnes Troen, d. e., at Abraham, fordi han troede Gud, af Gud ansees og regnes for retfærdig; noget saadant siger ikke Skriften om Gjerningerne. Saadant skal man derfor bedømme efter Skriften som den rette Grundvold og ikke efter Sofisternes taabelige og daarlige Tanker, hvilke tænker saaledes: Se, det er ikke nok, at du tror, du maa ogsaa gjøre gode Gjerninger. Ligesom om vi lærte, at Gud alene gav Forjættelser og ikke ogsaa paalagde Loven og bød os, hvad vi skulde gjøre og lade. Men naar Gud giver Forjættelser, saa handler han selv med os og giver og tilbyder os noget; naar han derimod byder og befaler ved Loven, kræver han noget af os og vil, at vi skal gjøre noget. Derfor skal man holde fast ved denne Forskjel, at Troen, som har at gjøre med Gud og hans Løfte og griber dette, alene gjør retfærdig og salig, medens Kjærligheden, som har at gjøre med Gud og hans Befaling og Bud, er Gud lydig og udretter hans Befaling. Men ligesom Forjættelsen og Loven maa adskilles fra hinanden, saaledes skal ogsaa Troen og Kjærligheden og Troens og Kjærlighedens Maal adskilles fra hinnnden. Og man skal slet ikke høre paa denne fordærvelige Forklaring om Troen, der faar sin rette Form og Dannelse ved Kjærligheden, men afvise og forkaste den, saasom den giver og tillægger Kjærligheden alt, men berøver Troen alt.

Og man skal alene give Agt og se hen til den hellige Skrift, som noksom vidner og beviser, at ingen kan gjøre Loven Fyldest. Thi Loven kræver af dig, at du skal elske Gud af dit ganske Hjerte og din Næste som dig selv, 5 Mos. 6, 5. 3 Mos. 19, 18. Men sig

mig, hvem gjør det? Thi ogsaa de helliges Kjærlighed er ufuldkommen og bliver ofte forstyrret og forhindret ved Frygt, Vantro og Utaalmodighed i Ulykken. Hvor bliver der da af, at Troen skal faa sin rette Form og Dannelse ved Kjærligheden? Thi vil Gud ikke anse dig for retfærdig, førend du har elsket ham af ganske Hjerte og holdt Loven, saa bliver du aldrig retfærdig. Lær derfor, at du maa ikke tilskrive din Kjærlighed, dine Gjerninger og Fortjenester Retfærdigheden; thi disse er altid besmittede, ufuldkomne og beplettede, hvorfor de tiltrænger, at man bekjender sin Uværdighed, ydmyger sig og beder om Naade, men alene tilskriver Guds Naade og Barmhjertighed den, alene Forjættelsen om Kristus, som Troen tager imod og dermed forsvarer sig mod Guds Dom og sin Samvittighed. Dette er den rette, rene og sande Lære. Derimod er hin sofistiske Lære om den ikke dannede og den dannede og tilberedte Tro af Djævelen, som udslukker Læren om Troen og forvirrer os med tyrkiske og jødiske Vildfarelser; derfor skal vi fly og forkaste den som Djævelen og Helvede selv.

Vi ved jo godt, at *Troen aldrig er alene*, men bringer med sig Kjærligheden og manfoldige andre Gaver. Thi hvo der tror paa Gud og er vis paa, at han vil os vel, aldenstund han har skjænket os sin Søn og med sin Søn Haabet om det evige Liv, hvorledes kan han vel andet end elske Gud af ganske Hjerte? hvorledes kan han andet end frygte og ære ham? hvorledes kan han andet end beflitte sig paa et taknemmeligt Hjerte for saa store Gaver og Velgjerninger? hvorledes kan han andet end bevise Gud Taalmodighed i Ulykke? o. s. v. Saaledes fører Troen med sig en Hob saare herlige og skjønne Dyder og er aldrig alene; men derfor skal man ikke blande det ene sammen med det andet og tilskrive andre Dyder eller Gjerninger, hvad der alene hører Troen til. Troen er ligesom en Moder, hvoraf denne Afkom, de skjønne Dyder, udspringer og fødes; *hvis derfor Troen ikke først er tilstede, vil du forgjæves søge efter disse Dyder. Thi hvor ikke den har grebet Forjættelserne om Kristus, kan hverken Kjærligheden eller andre Dyder findes der, hvorvel Øienskalkene og Hyklerne praler meget deraf og en Tidlang foregiver opdigtet Fromhed.*

Derfor skal man skjelne Forjættelsen fra Loven. Forjættelsen kræver Tro, men *Loven* kræver *Gjerninger. Forjættelsen er sikker og fast og sker visselig*; thi Gud opfylder den. Men *Loven sker ikke*; thi vi, som skulde opfylde den, er Mennesker, d. e., svage, skrøbelige og elendige Syndere. Saaledes grunder vor Retfærdighed sig ikke paa Lov og Gjerninger, efterdi vi ikke kan fuldkommen opfylde Loven,

men paa Forjættelsen, som er fast, sikker og uforanderlig; naar derfor Troen griber den, sker den visselig og opfyldes, og saaledes følger deraf med Vished og isandhed, at Troen alene griber Forjættelsen og ogsaa alene retfærdiggjør. Men Loven og Gjerningerne retfærdiggjør ikke, og dog skal man forkynde Loven, ogsaa forkynde og gjøre Gjerningerne, paa det vi kan lære at erkjende og forstaa vor Elendighed og Skrøbelighed og desto begjærligere antage Naaden.

Denne Theologi er ikke, saaledes som de Gudsbespottere Papisterne skriger mod os, først fremvokset med os eller født af os selv, udtænkt eller opfunden af os; men den hellige Paulus lærer den og beraaber sig paa Mose Vidnesbyrd, som siger, at Abraham troede paa Gud, og at dette blev tilregnet ham til Retfærdighed, d. e., at Abraham af den Grund blev regnet for retfærdig, fordi Gud forbarmede sig over ham, da han troede Forjættelsen. Men nu indeslutter enhver Forjættelse Kristus i sig; thi var det ikke for denne Midlers Skyld, vilde Gud aldrig indlade sig med os. Saaledes er der mellem vor og Abrahams Tro ingen anden Forskjel, end at Abraham troede paa Kristus, som skulde komme; men vi tror paa Kristus, som nu allerede er kommen og aabenbaret, og alle retfærdiggjøres vi ved denne Tro. (II, 92–96. Udførlig Udlæggelse af første Mosebog. Oversat af F. W. Bugge I, 584–590.)

Den nye norske Bibeloversættelse.

Om den nye Oversættelse af Bibelen, som i mange Aar har været under Arbeide i Norge, indeholder Kristianiabladet „Fædrelandet" bl. a. følgende:

Det var rimeligt, at det norske Bibelselskab, som i 1816 stiftedes med det Formaal at sprede den hellige Skrift over vort Land, der var saa sparsomt forsynet dermed, ogsaa snart maatte henvende sin Opmerksomhed paa at forbedre, fornorske og forynge den gamle Oversættelse. Da imidlertid en ny selvstændig Oversættelse var et svært Arbeide, nøiede man sig med i 1820 at udgive et Oplag Nytestamenter, der af Biskop Bech, Prof. Hersleb og Lektor Stenersen var bedret noget ved Sammenligning ved Grundteksten. I 1833 udkom endvidere en revideret eller rettere ny Oversættelse af det nye Testament, foretagen af Prof. Hersleb.

En ny Oversættelse af det gamle Testament viste sig imidlertid alt mere nødvendig, og i 1842 gav det norske Bibelselskab sig igang

med det vanskelige Arbeide, der først overdroges til Dhrr. Prof. Kaurin og Past. Wexels med Professorerne Holmboe og Diedrichson som Revisorer. I 1848 afløstes Prof. Kaurin som Oversætter af den dygtige Adjunkt Thistedahl fra Kristiansand, der allerede i 1855 afsluttede sin Oversættelse, som oprindelig var tænkt tilendebragt i Løbet af 10 Aar. I 1848 var Prof. Caspari, der siden den Tid stadig har deltaget i Arbeidet, tiltraadt Revisionskomiteen; og fra 1854–73 udkom ogsaa en Prøve-Oversættelse. I 1873 fandt man imidlertid en ny Revision af det store Verk nødvendig, og det er denne Revisions Arbeide, hvoraf det første Hefte udkom allerede i 1876, der nu foreligger samlet i den nye Bibeludgave, som ivaar er bragt i Handelen. Revisionen foretoges først af Dhrr. Diedrichson, Caspari og Nissen; senere afgik Prof. Diedrichson ved Døden, og Prof. Johnson afløste Nissen, da denne blev kaldt til Statsraad.

Ogsaa af det nye Testament, der som før nævnt flere Gange tidligere var revideret, har imidlertid en ny Oversættelse vist sig ønskelig. Allerede Adjunkt Thistedahl havde ogsaa udarbeidet et Udkast til en saadan. Senere har Prof. Diedrichson paa Bibelselskabets Foranstaltning givet Udkast til Oversættelse af de 4 Evangelier, og Prof. F. W. Bugge til de øvrige Bøger i det nye Testament.

Bibelselskabet har nu nedsat en Komite bestaaende af Dhrr. Professorerne Caspari, Johnson og Bugge med Prof. Joh. Storm som sproglig Konsulent til Revision af disse Arbeider og Besørgelse af den nye Oversættelses Udgivelse. Da imidlertid hertil formentlig maa medgaa nogle Aar, er den nu udkomne Udgave bragt i Handelen. Saa meget mere har dette været nødvendigt, som den nye udkommende Oversættelse, paa hvilken man ellers kunde være tilbøielig til at vente, antagelig først maa udkomme som Prøve-Oversættelse.

Bibelselskabet har fra 1851–73 erholdt Statsbidrag til Oversættelsesarbeidet; forøvrigt er Arbeidet bekostet af Selskabet.

Fra Synodemøderne.

Iowa Distrikt.

(Slutning.)

Som Tillæg til, hvad vi i forrige Nr. meddelte fra Iowa Distrikts Synodemøde, vil vi her først føie, at idet Mødet tilstemte de andre Distrikters Beslutning med Hensyn til det nye Skolelærer-Seminar, tilføiede det ogsaa en Tak til de Mænd i Sioux Falls, som havde anvendt saa meget Arbeide og gjort saa store Opofrelser for denne Sag. Da Mødet holdtes paa selve

Stedet, havde jo ogsaa dets Medlemmer den rigeste Anledning til at gjøre sig bekjendte baade med, hvad der var gjort, og med Udsigterne for Fremtiden. Tomten for det nye Seminar blev beseet, og man kunde vist ikke andet end være tilfreds med den. Der var lovet, at Streetcar-Linjen isommer skulde forlænges helt ud til Seminariet, og man kunde nu se, hvorledes der arbeidedes derpaa, og Skinnerne allerede kjørtes ud lige hen i Seminariets Nærhed. Ved Hjælp af denne Linje faar Seminariet den letteste Adgang til Menighedens Kirke. Kontrakten paa Bygge-Arbeidet blev under Synodemødet afsluttet, og efter denne skal Bygningen være færdig til 15de Dcbr. Ved Siden af Past. Thorgrimsen og en Del af hans Menighedslemmer har især County Treasurer Swenson med megen Iver og Interesse arbeidet for denne Sags Fremme, og Samfundet kan visselig ikke være disse Mænd taknemmelig nok for, hvad de har gjort.

Ved den i forrige Nr. sidst omtalte Sag, nemlig at Distriktssynoden bifaldt Skole-Aarets Inddeling i tre Terminer ved den forberedende Afdeling af Luther-College, bør ogsaa tilføies, at Forsamlingen paa Tilspørgsel udtrykkelig erklærede, at den hermed ogsaa havde villet bifalde, at der gjordes en saadan Forandring i Ordningen af Undervisningen, at der, saavidt muligt, i hver Termin læstes noget helt og sammenhængende. Hermed havde Synoden udtalt sig om denne Sag saa langt, som det for en saa stor Forsamling var rimeligt at gjøre. Det Forslag til en Forandring ved den forberedende Afdeling af Luther-College, som var indbragt i Minnesota Distrikts Synodemøde, var egentlig bestemt for Kirkeraadet og indeholdt derfor en saadan specificeret Indgaaen i Fagordningen, som et Synodemøde havde vanskeligt for at sætte sig ordentlig ind i. Derfor gik det da ogsaa saa, at Minnesota Distrikt, uagtet det anvendte mere af sin knappe Tid i de sidste Sessioner, end det for andre Sagers Skyld havde Raad til, paa denne Sags Behandling, dog saa sig nødt til at udsætte den. Iowa Distrikt derimod holdt sig til Hovedsagen og indlod sig ikke paa Enkeltheder, men overlod disse til Kirkeraadet og Lærerkollegiet.

Torsdag Formiddag holdtes det sidste Møde, og i dette blev da ogsaa en Mængde Sager afgjorte. Først fremkom Fuldmagtskomiteen med sin sidste Indstilling, som antoges. Den oplyste tillige, at Mødet havde bestaaet af 39 staaende Medlemmer og 46 valgte Menighedsrepræsentanter; desuden var 19 optagne som Gjester. Af de staaende Medlemmer var 38 Prester og Professorer, 1 Skolelærer. Af Presterne var 31 stemmeberettigede, saa at der altsaa ialt var 77 stemmeberettigede Medlemmer af Mødet. 4 Prester blev under Mødet optagne som staaende Medlemmer i Synoden, 1 Menighed optoges. Til Afholdelse af næste Distriktssynode-Møde forelaa Indbydelse fra St. Olafs Menighed i Iowa, betjent af Past. N. Pedersen, og denne Indbydelse blev med Tak modtagen.

Man gik dernæst over til Punkt 6 i Indstilling fra Komiteen for Lære-Anstalterne. Dette indeholdt en Tilstemning til Minnesota Distrikts Beslutning om at opfordre enhver Menighed, som betjenes af en af Synodens Prester,

til hvert Aar, helst tidlig i Regnskabsaaret, at optage et Offer til Synodekassen samt indføre aarlige Indsamlinger til Lærerløn i Tilfælde af, at ingen Ordninger før er indførte. Efter nogen Forhandling om denne Sags store Vigtighed blev Punktet antaget. Beslutningen hviler paa et Forslag fra Synodens Finanskomite, som blev forelagt alle tre Distrikter, og som i Minnesota og Iowa fik det Tillæg, at Offeret til Synodekassen helst skulde optages tidlig i Regnskabsaaret. Naar dette Tillæg ikke antoges i Østlige Distrikt, saa var Grunden uden Tvil alene den, at ingen der kom til at tænke derpaa. Men dette Tillæg er dog meget vigtigt, og det var at ønske, at man overalt i Synoden vilde merke sig det og, saavidt muligt, handle derefter. Thi det har været en meget slem Ting, at Bidragene til Samfundets løbende Udgifter for den allerstørste Del er indkomne saa sent i Regnskabsaaret, at Kassereren har havt mere at gjøre de 3 eller 2 sidste Maaneder af Aaret end i de 9 eller 10 foregaaende, og at Samfundets Lærere i den tidligere Del af Aaret har maattet vente ofte flere Maaneder paa sin Løn. Dersom der dog i nogle Kasser — f. Eks. Synodekassen — indkom flere Bidrag tidlig i Regnskabsaaret, saa kunde denne Mislighed i betydelig Grad afhjælpes.

Punkt 7 i Indstillingen var det samme som Punkt 12 i Østlige Distrikts Komite-Indstilling for Lære-Anstalterne. Der udtaltes deri Ønske om, at de theologiske Professorer i Ferierne maatte komme omkring i Menighederne saa meget som mulig, forat Seminariet og dets Gjerning kunde blive kjendt blandt disse. Det antoges. Ligesaa Punkt 8, svarende til Punkt 10 fra Østlige Distrikt og indeholdende Opfordring til under Indsamlingen til de Bygninger, som nu opføres, ikke at forsømme Bidragene til de sedvanlige løbende Udgifter.

I Anledning af Prof. Stubs Tilbud om selv at bygge sin Bolig ved Seminariet i Minneapolis, dersom Synoden ikke kan bygge, mod at han skulde faa Husleie-Godtgjørelse, indstillede Komiteen som Punkt 9 omtrent følgende: „Da Synoden har forpligtet sig til at opføre Bygninger i Minneapolis for 30000 Dollars, formoder dette Distrikt, at dette for nærværende maa være tilstrækkeligt, og at yderligere Udgifter til Bygninger kan undgaaes.“ Hertil foresloges som Amendment følgende: „men overlader med Hensyn til Prof. Stubs Andragende Kirkeraadet at handle efter bedste Skjøn, eftersom Samfundets Tarv maatte kræve.“ Dette Amendment blev med stor Majoritet forkastet, og Komiteens Indstilling derpaa antagen. Man vilde aabenbart ikke høre Tale om nogen Mulighed for, at 30000 Doll. til Seminariet ikke skulde være nok, og man vilde ikke give Kirkeraadet nogen Frihed til at overskride dette Beløb.

Da man var bleven færdig med denne Indstilling, foretoges Valg paa Medlem af Synodens Skolekomite. Valgkomiteens Majoritet havde foreslaaet Past. S. S. Reque, dens Minoritet (Past. Reque) Past. Borge. Synoden valgte Past. Reque og til hans Suppleant Past. Borge. Dernæst gik man over til Missionskomiteens Indstilling. Denne indeholdt med Hensyn til

Emigrantmission, Australiamissiou og Indianermissionen det samme, som var foreslaaet og antaget i Østlige Distrikt (se Nr. 26 S. 407–8), og dette antoges ogsaa af Iowa Distrikt. Desuden indeholdt den Forslag om, at Kirkeraadet — for at undgaa Proces om Bygningen i Wittenberg — skulde have Myndighed til at give Pastorerne Homme og J. M. Dahl Udløsning og, hvis man heller ikke kunde enes herom, verne om Synodens Interesser efter bedste Skjøn. I Minnesota Distrikt var ogsaa disse to Bestemmelser vedtagne foruden det, som efter vort Referat i Nr. 26 antoges i Østlige Distrikt. Derimod kan det af vort Referat ikke sees, at de sidstnævnte to Bestemmelser antoges i Østlige Distrikt. „Fædrel. og Emigr.“ beretter i al Korthed, at alle Minnesotadistriktets Beslutninger om Indianermissionen blev antagne af Østlige Distrikt. Om nu her paa det ene eller andet Sted er en Feil i Referatet, vil vel senere blive opklaret; men vist er det, at Iowa Distrikts Komite for Missionssager foreslog alle de af Minnesota Distrikt fattede Beslutninger om Indianermissionen vedtagne. Dog var der til et af Punkterne en Minoritetsindstilling, idet et Medlem af Komiteen antog, at Udtrykket „verne om Synodens Interesser“ kunde forstaaes om at gaa til Proces, og derfor foreslog at erklære, at man hellere vilde lide Uret end benytte sig af verdslig Ret. Da denne Sag syntes at ville kræve mere Tid, end man nu havde til Raadighed, besluttedes det at forbigaa begge Punkter, baade om Udløsning og om, hvad der, hvis den ikke kom istand, skulde gjøres, idet det udtrykkelig erklæredes, at denne Forbigaaelse skede af Mangel paa Tid til grundig Drøftelse.

Det næste Punkt i Missionskomiteens Indstilling angik det paatænkte Barnehjem i Garden City. Distriktssynoden besluttede indtil videre at understøtte dette, og Past. E. Christensen valgtes som Medlem for dette Distrikt af den Komite, som skulde have med denne Sag at gjøre.

Den Skrivelse fra Past. Reini, som var bleven oplæst Onsdag Formiddag og overgiven til Missionskomiteen, indeholdt en Skildring af den kirkelige Nød i Denver og Begjæring om Hjælp til Kirkebygning der. Komiteen indstillede, at Menigheden skulde anbefales til saadan Hjælp, og Indstillingen antoges af Synoden. Dernæst besluttedes efter samme Komites Indstilling at opforbre den staaende Komite for den indre Mission til at tage sig af Arbeidet paa Stillehavskysten og Past. Reini til at besøge Utah. Endelig tilstemtes Østlige Distrikts Beslutning angaaende Foreningssagen. Dens Indhold var, at den gamle Komite skulde blive staaende og være med at forberede et nyt Fællesmøde.

Mødet sluttede med Afsyngelsen af Salme 365 Vers 2 samt Bøn og Velsignelse af Formanden. Vist alle syntes, det havde været et velsignet Møde, og ved Guds Naade tør vi haabe, at det vil bære velsignede Frugter.

Kirkekronike.

Amerika. Theologisk Embedsexamen ved Luther-Seminar. Fra 15de til 20de Juni fandt den theologiske Embedsexamen Sted ved Luther-Seminar, de to første Dage skriftlig, de to sidste mundtlig. 5 Kandidater udexamineredes, 3 fra den theoretiske og 2 fra den praktiske Afdeling.

Abel Lien erholdt i Hovedkarakter for theoretisk Dygtighed Meget godt (1.9), for praktisk Dygtighed Meget godt (2.4).

Jacob Edvard Jørgensen for theoretisk Dygtighed Meget godt (1.9), for praktisk Dygtighed Meget godt (2.3).

Hans Nødshilder for theoretisk Dygtighed Meget godt (2.3), for praktisk Dygtighed Meget godt (2.3).

Waldemar Grunnet for theoretisk Dygtighed Meget godt (1.7), for praktisk Dygtighed Meget godt (2).

Bernt Julius Larsen for theoretisk Dygtighed Meget godt (2.4), for praktisk Dygtighed Meget godt (2.2).

Vi har al Grund til at takke Herren for saa godt Udfald. Ved den mundtlige Examen havde vi ogsaa den Glæde at se Synodens Formand, Past. Preus, og Pastorerne A. Larsen og O. T. Lee.

Onsdag Formiddag havde vi den egentlige Afslutning. Først sang vi nogle Vers af den gribende Salme: „Staa fast, min Sjæl, staa fast i Herrens Krige", hvorpaa Prof. Stub holdt Bøn. Saa uddeltes Vidnesbyrdene. Prof. Stub oplæste derpaa et Afsnit af Skriften, hvortil han knyttede en Række Formaninger til de bortdragende. Der lagdes dem paa Hjerte, at de, som nu var kaldte til Kristi Stridsmænd i særegen Forstand, maatte føre Kampen først og fremst med sig selv, med sit eget onde Hjerte, med alle sine onde Tilbøieligheder; ellers vilde de aldrig blive Kristi sande Stridsmænd. Aldrig skulde de glemme, at de bar paa den farligste Fiende i sin egen Barm. Med dette for Øie vilde de ogsaa forstaa, hvilken Magt Synden er i de menneskelige Hjerter, som de skulde virke paa, og derfor ogsaa med Visdom og Taalmodighed, men og med Kraft og Frimodighed træde Synden udenfor dem imøde. Under denne Kamp indadtil og udadtil skulde de altid skue opad til ham, hvis Kraft fuldkommes i al vor Skrøbelighed, og ogsaa skue fremad mod den Krone, som Herren skal sætte paa enhver tro Stridsmands Hoved.

Prof. Ylvisaker sagde saa alle Farvel og udtalte Lærernes Tak til de bortdragende for Samværets Glæde. Det var ikke altid, Lærerne med saadan Frimodighed som nu havde kunnet sende vordende Prester ud. Som Lærerne altid vilde ihukomme de bortdragende, saa haabede han, at ogsaa de bortdragende altid vilde ihukomme Luther-Seminar og baade ved sit Virke og sit Liv gjøre, hvad der stod i deres Magt, for at hæve vor Anstalt og aflægge Vidnesbyrd om det Liv, som rørte sig her. Prof. Ylvisaker sluttede med Bøn og Herrens Velsignelse, hvorpaa vi tilslut istemte Salmen: „O tænk, naar engang samles skal". Det var for os alle en velsignet Stund.

Hvorvel vi nu skilles og spredes langt fra hverandre: en Tro, et Haab og en Kjærlighed binder os sammen. Vel mødt igjen, om ikke her, saa dog deroppe! H. G. S.

— For Negermissionen i Syden bestaar i Pavedømmet en særskilt Orden, Josefiterne, med et eget Seminar til Uddannelse af Negermissionærer, som er oprettet i London, og hvorfra siden 1871 et stedse voksende Tal af romerske Missionærer er udgaaet. Kardinal Gibbons har nylig besøgt denne Anstalt, og der skal nu oprettes en Underafdeling af den i Baltimore i samme Øiemed. Hvor Pavekirken gjøre saadanne Anstrengelser, skulde vi gjøre os desto mere Flid for at trænge ind gjennem den aabne Dør og af al Magt anvende Kræfter og Midler paa Negermissionens Gjerning. („Der Lutheraner".)

Norge. Det nye Diakonissehjems Kapel indviedes den 8de Juni af Formanden i Diakonisse-Anstaltens Bestyrelse, Stiftsprovst Bruun. Indvielsen foregik paa den Maade, som i Ritualet er bestemt for Kirkers Indvielse. I sin Tale søgte Stiftsprovsten at forklare dette paa følgende Maade: „Men hvorfor skulde Anstalten have egen Kirke? spurgte man; der var kort Vei til andre Kirker, og uden Kirke havde Anstalten i 20 Aar virket velsignelsesrigt. Jo, den var et eget Samfund og havde derfor Trang til egen Kirke. Der var heller neppe nogen Diakonisse-Anstalt i hele Verden, uden at den havde egen Kirke eller arbeidede for at faa en. Men Diakonisserne skulde ikke være en egen Art kristne, og deres Kirke ikke en Separatkirke. Vistnok var Faren der for aandeligt Hovmod, det laa i Gjerningens Karakter som en udpræget kirkelig Gjerning; men Faren blev ikke større, om man fik egen Kirke. Der skulde arbeides for, at den ikke blev en Sekt- og Partikirke, og derfor indviedes den med vor Landskirkes Styrelses Samtykke. En Diakonisses Vei var i Regelen tornefuldere end de fleste andres og krævede en streng Hjertets Optugtelse, og skulde Hjemmet hjælpe hende ret, maatte det være rodfæstet i og hente Myndighed og Livskraft fra Kirken."

Det nye Diakonissehjem, der ligger paa den af Grosserer Oluf Kjær skjænkede udmerket smukke Eiendom Lovisenborg bag St. Hanshaugen omgivet af en stor Have og grønne Marker, er en storartet og udmerket smuk tre-etages Bygning, indrettet i alle Dele godt og vakkert, saa det er en Lyst at se. Tegningerne til Bygningen er leverede gratis af Arkitekt Meyer; den er bygget af Bygmester Gundersen. Den toges i Brug i Oktober ifjor og var fuldt færdig til Jul, skjønt den efter Bestemmelsen først skulde været det til August iaar.

Kapellet, som ligger i Bygningens østre Fløis 3dje Etage, er meget smukt og rummer antagelig omtrent 130 Personer. Paa begge Sider af Alteret var der til Indvielsen smykket med levende Vekster. (Eft. „Fædrel.")

Det norske Luther-College

i Decorah, Iowa, begynder, om Gud vil, sin Virksomheds 28de Aar Torsdagen den 6te September 1888 Kl. 9, og Indmeldelser af nye Elever bedes indsendte helst **inden 1ste August** til Collegets Bestyrer.

Eleverne skal i Regelen ikke være under 14 Aar, og med Hensyn til Forkundskaber fordres af dem, der skal optages i den nederste Klasse, at de maa kunne læse Norsk og Engelsk med nogenlunde Færdighed, skrive en ordentlig og ikke ganske uøvet Haandskrift, regne de fire Species i ubenævnte Tal og have omtrent saa stor Kundskab i sin Kristendom, som fordres af en vel forberedt Konfirmand. Med deres Indmeldelse maa følge Attest fra deres Prester for, at de har Helbred og nogenlunde Evner til at studere, og at deres Vandel og Opførsel har været saadan, at man kan have grundet Haab om, at de i Skolen vil bøie sig under Guds Ords Tugt. Endelig anmodes de, som anmelder Elever, om at undersøge og oplyse, hvorvidt vedkommende lider af nogen Sygdom, der kunde volde særegne Vanskeligheder under Opholdet ved Skolen.

Eleverne maa selv holde sig med Bøger og Klæder, Lys, Vaskevandsfad, Sengklæder, Haandklæder og en Stol. De behøver for Vinteren mindst to gode Sengetepper og maa af alle Slags Tøi have saa meget til Ombytte, at den nødvendige Renlighed kan iagttages.

Betalingen for **Kost og Lægetilsyn** er 72 — to og sytti — Dollars aarlig. Desuden betales **Skolepenge** i nederste Klasse med $20.00 og i næstnederste med $10.00 om Aaret. Kun de, der har været her mindst et Aar, kan vente at faa nogen Eftergivelse af Kostpenge eller anden Understøttelse, forsaavidt Bidragene til Husholdningen og til trængende Studerende strækker til. Saadan Understøttelse gives dog kun til dem, der er bestemte paa at uddanne sig til Kirkens Tjeneste.

Vor Skole er beregnet paa at være en Kostskole (Boarding School); dog kan Lærerne, hvor de finder Grund dertil, tillade en Discipel at have Bolig og Kostholdudenfor Skolen. I dette Tilfælde betales som Bidrag til Ved, Bygningernes Vedligeholdelse, Skole-Inventar o. desl. $8.00 om Aaret.

De, som anmelder Elever, bedes nøie at prøve deres Anlæg og Kundskaber og dernæst saa nøiagtig som muligt at opgive os følgende, som der, hvis Rummet skulde vise sig for knapt, ved Optagelse vil blive taget Hensyn til, nemlig: 1) om de anmeldte udtrykkelig har bestemt sig til at uddannes til Prester eller Skolelærere, 2) om de har de Forkundskaber, der nødvendig fordres for Optagelse, eller muligens flere, 3) hvad deres Forældre, Slegtninge eller de Menigheder, hvorfra de er, har bidraget til Lære-Anstalten.

De Bøger, som bruges i Skolens nederste Klasse, er: Bibel, Pontoppidans Forklaring, Erikssens norske Læsebog III, Hofgaards Norsk Grammatik, Jensens Eksempelsamling, Monroes Fourth Reader, engelsk-norsk Ordbog (helst Rosings eller Geelmuydens), New Arithmetic, Guyots Intermediate Geography (ny Udgave), senere Grammar School Geography.

NB. Den 4de og 5te Septbr. holdes Examen over dem af sidste Aars

Elever, som ikke har taget Examen ved Skole-Aarets Slutning, og som tænker paa at blive opflyttede i en høiere Klasse, samt over de nye Elever, der ønsker at komme i en høiere Klasse. Alle andre Elever behøver først at være tilstede Torsdagen den 6te Septbr. Kl. 9 Formiddag, da den samlede Skole aabnes.

Decorah, Juli 1888. **Laur. Larsen.**

Indkomne Bidrag.

Til Lærerlønskassen: Ved Past. N. O. Brandt Konf.offer i Høland Mgh. $15.10; ved Past. A. J. Lee (gjennem Prof. Ræseth) Konf.offer i Solberg Mgh. $10.85; ved Past. H. J. G. Krog $18.30 (H.-P. Olsen $1, Jørund Nilsen $0.50, indsamlet ved Hans Næsgaard af ham selv $0.50, P. Punde $0.50, Ole Bjerken, Ole Dibriksen, Ole G. Berg, Mette Hilmo, Ovidia Pedersen, Sivert Hilmo, Ludvig Larsen og Hans Rodum hver $0.25, John O. Hilmo, Hans O. Hilmo og Thomas L. Sæbby hver $0.50, Krist. Lee $0.25, T. H. Thompson $0.50, Sam Andersen, John Flæk og Jens Nilsen hver $0.25, Andreas Geisnæs $1, Peter Geisnæs $0.50, Albert Geisnæs $1, Nils A. Nilsen $0.50, Henrik Geisnæs $1, Elias Geisnæs $0.25, Kristian Evensen $1, Mathea Evensen, Ole Evensen og A. T. Sæbby hver $0.25, Lewis Krogen $0.50, Oluf Larsen $0.25, Peder O. Eriksen og Thomas Larsen hver $0.50, Erik Olsen $0.25, indsamlet ved Bernt O. Jørstad af O. H. Olsen $1, Nicolai Møinichen $0.50, L. B. Møinichen $0.10, Erik O. Lane $0.30, Klara Paulsen $0.15, Jacob Svensen $0.25, Bernt Jørstad $0.50); ved Past. N. P. Xavier indf. ved O. O. Nordskog af ham selv, L. L. Sinnes og H. A. Christiansen hver $2, Ole Johnsen $1.50, O. Gjerdal $1, Ole Olsen Nordskog $1, T. O. Nordskog, Miss Kari Nordskog, Ole Nordskog, M. Christiansen og J. O. Wefeld hver $0.50, Miss Bergitha Wefeld $0.25 [heraf før kvitteret for $10, nu $2.25]); ved Past. A. Bredesen $1.50 (M. D. Larsen, McFarland Mgh., $1, John O. Larsen, do., $0.50); ved Past. V. Koren fra Past. Moses personlig $10; tilsammen $55.75.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved S. Gunderson indf. ved ham selv blandt Sangkoret og Ungdommen i Madison Mgh., Ia., Past. Wulfsbergs Kald, $17.60 (S. Gunderson $0.50, John G. Hovden $0.25, Evend K. Hovden $0.50, Edward K., Knut K. og Andres K. Hovden hver $0.25, Gunbjon N. Pladsen $0.50, Albert Anderson $0.50, Paul Hougen, Gudbrand Horgen, Magnus Larson, Kristoffer H. Fulsaas, Torgeir H. Myrand, Lauris Larson, Anton Nilson, Helge Blegeberg, Knut Knutson, Theodor Kjos, Eddi A. Bakken, Olaf O. Myrand, Ole Kristenson, Kjale Deggerud, Olawus Hanson, Anton Skaalia og O. S. Basol hver $0.25, Petter Blegeberg $0.10, Amund K. Selland $1, Torgeir Blegeberg, Randine G. Hovden, Lina Larson, Betsey H. Bakken, Kristi G. Blegeberg, Tilla N. Fjøse, Tea H. Fulsaas, Marthe Basol, Marthe Kristenson, Berthe Kristenson, Sørine Kristenson, Aase Skolland, Karoline Holstad, Gurine Skaalia og Maria A. Bakken hver $0.25, Kristi Torgerson $0.50, Torbei Seim $0.50, Mrs. E. Wulfsberg $1, Dikka Wulfsberg $1, Kaia, Lina, Henriette og Inger Wulfsberg hver $0.25, Elise Wulfsberg $1, Tilde og Bella Myrand hver $0.25); ved Past. V. Koren fra Past. Moses pers. $10; ved Past. T. H. Dahl ⅓ Konf.offer i Blue Earth Mgh. $8.81; tilſ. $36.41.

Til Skolelærer-Løn for Lærerne i Sioux Falls: Offer ved Kirke-Indvielsen i Sioux Falls $79.85.

Til Synodekassen: Ved Past. H. J. G. Krog Konf.offer i North Rush River Mgh. $23.90; ved Past. N. P. Xavier Del af Konf.offer i Ft. Ridgely og Dale Kirke $5; tilsammen $28.90.

Til Indianermissionen: Ved Ole Haga, Luther-College, Decorah, Iowa, indsamlet ved en Missionsven sammestebs $3.50 ledsaget med Bøn om Herrens Velsignelse (Klara Haga og Olvin Haga hver $0.50, Martin Haga, Oline Haga, Johanne Sønsterud,

Andrea Enger, Tora Paulsen, Karoline Paulsen, Hanna Andersen, Karoline Lund, Anne Hagen og Julie Gullikſen hver $0.25).

Til forſkjellige Kasser: Ved Paſt. N. P. Xavier indſ. ved M. C. Lee $7.75, hvoraf til Synodekassen $3, til Lærerløns-Kassen $4.75 (M. O. Lee $0.75, O. H. Berge $0.75, O. A. Landgraff, G. A. N. Bjørſelmo og L. C. Dahl hver $1, K. C. Dahl, Carl Lee og O. E. Berge hver $0.50, J. Enger, Miss Eliſe B. Enger, Miss Mina Lee, Miss Clara Lee, Mrs. H. O. Berge, Mrs. O. Berge og Johan J. Enger hver $0.25); ved Paſt. N. P. Xavier fra en ubenævnt ifølge et Løfte til Herren $5, at deles lige mellem Zulumissionen (den ſchreuderſke) og Utahmissionen.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Paſt. W. M. H. Peterſen fra J. J. Hill perſ. $1000.00; ved Paſt. H. J. G. Krog $105 (Paſt. Krog perſ. $50, P. O. Reitan, North Ruſh River, $25, Andreas Lee, do., $25, Ole Hageſeth, Baldwin Mgh., $5); ved H. B. Hustvedt fra Nils Olſen, Leigh, Nebr., Paſt. Hilmens Kald, $3; ved Paſt. V. Koren fra Paſt. J. Moſes's Kald $30 (Anund Andersen, Orleans Mgh., $25, Kittel Andersen, do., $5); ved Paſt. T. H. Dahl ⅓ Konf.offer i Blue Earth Mgh., Minn., $17.64; ved Paſt. N. P. Xavier $16 (ham ſelv perſ. $10, Amanda Xavier $5, Mrs. Oline Enger $1); ved Paſt. N. P. Xavier fra Børn og Ungdom $5.27 (Miss Mina Lee, Miss Clara Lee, Miss Laura Høimyr og Miss Ragna Enger hver et Silke-Lommetørklæde, Miss Loviſe Hageſtad, Miss Maria H. Carlſen, Miss Maria Jacobſen og Miss Serine Jacobſen hver et hvidt Lommetørklæde [ſolgt for $3.02], Miss Goergina Monſon $0.25, Karl, Johan, Anna, Marith, Sara, Paul, Henrik og Ella hver $0.25); ved Paſt. B. Harſtad fra O. Klev, Bruflat Mgh., Dak., $5; ved Paſt. E. Chriſtenſen $34.75 (Foreſt City $15, Offer ved en Børnefeſt i Trefoldighed den 4de Juli $19.75); tilſammen $1216.66.

Til Vaiſenhuſet i Garden City, Minn.: Ved Paſt. N. P. Xavier $6.59 (Barne-Offer i Palmyra $2.92, do. i Ft. Ridgely og Dale $3.67).

Til Hedningemisſ. (den norſke paa Madagaskar): Ved Paſtor M. Shirley $12.10 (Paſt. A. K. Sagen $1, Paſt. H. Strand $1, Del af Lake Madiſon Mgh., Dak., $10.10).

Decorah, Iowa, den 6te Juli 1888. G. O. Ruſtad.

Takſigelſe. Modtaget gjennem Profesſor Stub 1 Overſkjorte og 1 Kvilt. Hjertelig Tak! P. A. Thuen.

Bekjendtgjørelſe.

Om Gud vil, holder Red River Valley Specialkonferens Møde hos Paſt. Bjørgo den 24de, 25de og 26de Juli 1888. Forhandlingsgjenſtand: Hvad lærer den 5te Artikel af Konkordieformelen om Loven og Evangeliet? Alle, ſom tænker at møde, maa melde ſig til Rev. K. Bjørgo, Lake Park, Minn.

T. Rosholdt.

Adresſe.

Rev. H. Roſenquiſt, 2627 Lyndale Ave. N., Minneapolis, Minn.

Indhold: Om at ſkjelne ret mellem Lov og Evangelium ſærlig i Retfærdiggjørelſen. — Den nye norſke Bibeloverſættelſe. — Fra Synodemøderne. — Kirkekrønike. — Det norſke Luther-College.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norſke evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet beſtilles og betales helſt hos Synodens Preſter eller ogſaa ved Henvendelſe til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 20. Juli 1888. { Nr. 29.

Opfordring til Kjærlighedsvirksomhed og Oprettelse af Barnehjem i den norske Synode.

(Indsendt.)

Ligesom Guddomslivet aabenbarede sig under Tjenerskikkelsen i hin „Krybbe", ved hvilken vise fra Østen ofrede Gaver, saaledes viser Troens Guddomskraft sig i den selvopofrende Kjærlighedsvirksomhed for Børn i Oprettelse af Vaisenhuse. Den Kilde, som sprang frem i Bethlehem, flyder ind i Barmhjertighedsanstalter og virker Liv, Fred, Glæde og Velbehag. Naar man betænker den Nød, som er iblandt mange Børn, der vokser op uden kristelig Tugt, da burde man understøtte baade med Forbønner og med „Gaver og Guld", naar det gjaldt Opførelse af et Vaisenhus, hvor Børn kunde blive opdragne i sand Gudsfrygt. Paa samme Tid som der er en uafbrudt Fødsel i Synd og Elendighed, hvorover man ikke kan andet end græde, paa samme Tid skulde der være en uafladelig Fødsel og Indtrædelse i Naadens Rige, hvor Børn ved Ordet og kristelig Pleie kunde nyde godt af Jesusbarnet.

Hvilken Glæde er det ikke derfor at høre, hvorledes det lutherske Kirkefolk her i dette Land for lang Tid siden har begyndt at udfolde en velgjørende Virksomhed i denne Retning! Kun den norske Synode staar endnu tilbage. De, som derfor vil yde til et saadant velgjørende Øiemed, er med at afbetale paa den Taknemmelighedsgjæld, hvori vi er komne ved Guds store Kjærlighed i Kristo.

Synden og alskens Elendighed hviler tungt paa mange Børn, ja det er en Forbandelsens Strøm, der ofte flyder ind i deres spæde Hjerter, og den derfor, som i Troen hjælper til med Oprettelse af et Barnehjem, han sætter ikke alene en Dæmning for hin fordærvelige Strøm, men han arbeider ogsaa paa at lede Livets Elv ind i deres

Hjerter. Hvis man tøver for længe med et saadant ædelt Foretagende, vil Syndens Strømninger udmunde sig i det stormfulde Livs Hav, hvor en hel Del synker paa Grund af Mangel paa Opdragelse.

Ligeoverfor denne Nød har ingen saa mange kraftige og drivende Bevæggrunde til Kjærlighedsvirksomhed som netop den lutherske Kirke, der heltigjennem har Ordet om den ophøiede Frelser til Grundlag. Ifølge hans Ord er det „saligere at give end at tage"; men det er ogsaa godt at modtage, naar man er trængende. Vel har Gaven selv ikke det Værd i sedelig Henseende som dens Frugt; men Gaven selv kommer ogsaa tilgode, og der følger stedse en stor Velsignelse med Gavmildhed, fordi man almindelig modtager Gaven med Tak og nedbeder Guds Velsignelse over Giveren. Den, som giver i Troen, faar mere igjen, end han giver, og man bør derfor ikke mene, at det er ret, at Folk spares for Almisser til velgjørende Øiemed. O, „glemmer ikke at gjøre vel og at meddele!"

Denne Sandhed er gjentagende bleven bekræftet under Kirkens Kaar i Verden, ja lige op i vore Tider. Det gjør en derfor saa godt om Hjertet at tænke paa de mange Kjærlighedsgaver og værdifulde Sendinger, der kom lige fra fremmede Lande og Steder til A. H. Francke, der med syv Gylden i Haanden og en klippefast Tro i Hjertet grundlagde Vaisenhuset i Halle, hvorfra der er udstrømmet saa mange Velsignelser. Vi kan neppe danne os nogen ret Forestilling om, hvor mange der aandeligvis er blevne fødte i Halle, og Kristi fortsatte Liv og Gjerning har aabenbaret sig paa dette Sted. Men ogsaa vi bør beflitte os paa den Kunst at fremstille et sandt Billede af Kristus efter hans oprindelige Grundtræk og ikke blive trætte, selv om det kræver baade Tid og Midler. Denne Kunst, mod hvilken alle andre Kunster er underordnede, er af en stedsevarende Betydning, og vi burde trøste os dermed under Arbeidet. Kunde hin Kunstner, da han tænkte paa sit Billedes Ynde og Varighed, sige: „jeg maler for Evigheden", da skulde vi langt mindre kvie os for Møie, Anstrengelse og Offere, naar det angaar Evighedsbørn, der virkelig er Kunstverker.

Ligeledes er det sig stedse fortsættende Jesu Liv i Kirken en Velsignelse for hvert Sted; vistnok er det altid trængende og lader sig tjene med Gaver, men da disse bestandig modtages med et forbedende og taknemmeligt Hjerte, udgaar der fra dette Liv skjulte Strømme i videre Kredse. Den Forbøn, som opstiger fra dette Jesu forborgne Liv, er ligesaa frugtbringende i aandelig Henseende som det Vand, Solen drager til sig, og som siden kommer tilbage med Velsignelse og Frugtbarhed over Jord og Land. Et Barnehjem er en sand Planteskole, hvorfra de øvrige Stænder kan tage sine Folk, og derfor skulde de, som ikke har andre Arvinger, gjøre disse Barm-

hjertighedsanstalter arveberettigede til en Del af sit Gods; thi derved vilde de hjælpe Herrens egne Slegtninge og Blodsforvandte.

Thi skal I glæde eder ret,
At Gud og I er vorden et;
Han er nu født af e d e r s B l o d,
En evig Gud, en Broder god.

Men vil de ikke deltage i saadan opofrende Virksomhed, men hellere saa i Kjødet, da skal Høsten blive efter deres Udsæd. Da skal deres Forhaabninger slaa feil, og deres Storverker styrte sammen, medens Børnene alligevel vil blive hjulpne og faa et sorgfrit Hjem. Vil ikke den velhavende hjælpe Barnet, men hellere søge sin egen Ære og Nydelse, saa skal Barnet alligevel ikke lide Nød; før skal der komme store Foræringer fra fjerne Egne, hvor Folk har seet og troet den „Stjerne, som aldrig leder vild". Det kan vel komme til at synes ringe i Forhold til de storslagne Foretagender i Verden; men Børnene skal dog blive bevarede fra Livets Farer og Fristelser samt modnes for Fremtiden.

Nedskriveren heraf kan godt erindre, at han for over 25 Aar siden hørte Dr. Passavant fremstille det salige Formaal med sin Vaisenhusvirksomhed. Han fortalte blandt andet, at han engang til et vist Klokkeslæt ventede to Børn til Pittsburgh, og at de, som sendte dem, skulde sætte et Merke i deres Huer, saa han kunde kjende dem. Passavant gik ned ved Togets Ankomst, men kunde ikke i Folkemassen finde dem. For rigtig at være vis i sin Sag gik han endnu engang over Platformen og fik endelig Øie paa de to smaa, som med det angivne Merke stod grædende mellem nogle Fustager. Omendskjønt han vidste, hvem de var, spurgte han dog, hvorfra de kom, og hvor de skulde hen, og de svarede: „Hjemme fortalte de os, at naar vi kom til Pittsburgh, skulde vi finde en Papa." Denne dybe Trang hos et Barn efter en faderlig Behandling kunde vel være nok til at bevæge et ellers ufølsomt Hjerte, allerhelst naar den ledsages af et barnligt, længselsfuldt Smil gjennem Taarer.

Derfor maa det være en af det kristne Samfunds helligste Pligter at antage sig de smaa, og Jesu Ord: „se, det er din Søn", har en blivende Betydning; thi saa længe som Kirken frister de jordiske Kaar, er den under Korset og erfarer Fornedrelsen i sin Næstes Efterfølgelse, og som saadan trænger den til Hjælp og lader sig tjene, selv om den er fri og Herre over alle Ting. „Vi er", som Luther siger, „ikke alene Herrens, men ogsaa Herrer." Men denne Fornedrelse og Strøbelighed bliver ikke borttagen, før vi ved en salig Død og Opstandelse forherliges med Kristus. Saalænge dette Korsrige varer, heder det: se, det er din Søn; se, det er din Datter, som du skal pleie. „Hvo

som annammer eder, annammer mig, og hvo som forfølger eder, forfølger mig." Atter og atter kommer disse Ord tilbage paa os med en knusende Centnertyngde baade med Trøst og Bebreidelse; Trøst for dem, der lader Næstekjærligheden blive sig en Livssag; Bebreidelse over dem, der forsætlig tilbageholder Hjælpen.

Kirkens Trængsel og Fattigdom inden Timelighedens trange Hylster bør derfor minde os om Guddommens Boen i ringe menneskelig Skikkelse, da det idelig blev gjentaget: „Salig er den, som ikke forarges paa mig." Det bliver ikke anderledes: Tro, Bekjendelse og Kors hører sammen, indtil denne grove Klædning aflægges i Døden, og da skal det forherligede Evighedsmenneske ikke trænge til mere, ligesaa lidt som den opstandne Frelser, der fremdeles er og bliver den store Barneven.

De allerfleste paa Jesu Tid nærede Ringe-Agt for hans Herlighed, som var skjult for dem, og saaledes forholder det sig ogsaa nu. Men Kristus blev dog imødekommet med Gaver og Tjenstvillighed baade i Livet og i Døden, og saa vist som han stedse lever i sin Kirke, skal han heller ikke savne Kjærlighed og Deltagelse af den Menneskehed, som han har kaldt tillive, og som altid maa forplantes. Der udgik en Strøm af Kjærlighedsgjerninger fra Kristus, og den samme Strøm udgaar fra dem, der er en Fortsættelse af hans Liv i Verden. Uagtet Verdens Børn i sin Kristusforagt er en Ligmark, selv om deres Forlystelsessteder er henrivende skjønne, og ikke vil overlade en Plet til Guds Ære, saa er der dog en hellig Familie, en sig i Gud forplantende hellig Slegt, hvoraf Kristus udgaar og pleies.

Naar vi læser om Disciplenes kjærlighedsfulde Foretagsomhed ved at hugge Grene af Træerne og brede sine Klæder paa Veien, da bør vi betænke, at dette er en Sag, der bør gjentages; og den bliver gjentagen paa hvert Sted, hvor den opofrende Kjærlighed faar aabenbare sig. Naar den ømme Moder paa den mest uegennyttige Maade tjener sine Børn med Tilberedning af Mad og Klæder, eller naar en anden medlidende Person beflitter sig paa Samfundslivets Forædling, da er det en Gjentagelse af Disciplenes Færd. Thi det er vist, at Jesu Liv fremtræder i de smaa Børn, og derfor kan man være vis paa, at Klæder bredes paa Veien for vor Konge, naar man antager sig hans egte Undersaatter. Alle Ydelser til Barmhjertighedsanstalter og andre velgjørende Indretninger er den bedste Gjentagelse af dette Forhold, som Disciplene aabenbarer; og naar Evangelisterne har omtalt „et Glas koldt Vand" som noget, der ikke skal gaa hen uden Belønning, hvis det er givet i Troen, da bør man ogsaa erindre de Ord: „Jeg var nøgen, og I klædte mig". Hvo skulde derfor ville tilbageholde et Klædningsstykke, naar det gjaldt Kristus selv eller

rettere hans forborgne Liv, som fremtræder legemliggjort i Børnene og alle troende? „Hvad I have gjort mod en af disse smaa, have I gjort mod mig."

Naar vi læser om Bonifacius, Tyskernes Apostel, at han nedhuggede den Eg, hvorunder Hedningerne havde bedrevet sine Vederstyggeligheder, og byggede en Kirke isteden, da bekjendte han den samme Sandhed i videre Forstand. Og hvem tør negte, at alle vore Missionærer, der arbeider paa Grundlæggelse af Stationer og Opførelse af Kirker ude i Hedningeverdenen, gjentager, hvad der kan tjene deres Konge til Ære? Vore egne Landsmænd her i Amerika har ogsaa øvet sig i Udøvelsen af disse Ord: „Andre huggede Grene af Trærne og strøede dem paa Veien." Hvergang de har rullet paa en Stok i den Hensigt at opføre et Hus eller gjøre noget andet til Guds Ære, har de arbeidet paa denne Vei, hvor Kongen fremdeles vil føre sine Børn. Ja, nogle af vore Forsamlingssteder er endog saa prægtige og rummelige, at det vidner om en Offervillighed, som maatte strække til selv til Opførelse af et Hjem for faderløse eller for Børn, hvis Forældre er ganske ruinerede i sedelig Henseende. Og dersom vi forsætligen undlader dette, vil Stenene i Væggen raabe imod os. Dog gjælder ogsaa den Regel her: „at gjøre det ene og ikke forsømme det andet".

(Fortsættes.)

Blomstermissionen.

Tidlig paa Vaaren 1874 blev en Snekloffe og tvende Violer indlagt i et Brev til en af Arbeidersfferne ved en Fabrik i London. Disse vandrede nu fra Haand til Haand gjennem hele hendes Afdeling, som bestod af to Hundrede fattige Enker, forat alle maatte faa nyde af de smaa Blomsters søde Vellugt. Tilsidst uddeltes de blandt tre døende kristne, af hvilke den ene udaandede sit sidste Suk, idet han med Inderlighed sluttede dem i sin Haand.

Fra denne Stund begyndte en Kvindeforening at samle Blomster og om Sommeren at uddele dem til flere Hospitaler og enkelte syge. Et lidet Skrift, kaldet „Blomsternes Tjeneste", skildrer Foretagendet i dets Begyndelse, og da man havde havt Anledning til at se deres underbare Indflydelse ikke blot i at glæde de syge under deres Smerter, men ogsaa i at smelte Hjerterne og gjøre dem tilgjængelige for Evangeliets Prædiken, troede man, at en ordnet Blomstermission, sat i Verk af en Kvindeforening, skulde med Guds Velsignelse kunne blive en Hjælp til at bringe Herrens Ord ind i mange Hjem og Hjerter, paa

samme Tid som den ogsaa kunde blive en kraftig Hjælp ved Besøg i enkelte Huse.

Hovedstationerne for Blomsternes Modtagelse aabnedes den 30te Mars 1875. Kvinderne kommer sammen hver Tirsdag og Torsdag for at modtage Blomsterforsendelserne og ordne dem i Buketter, ved hvilke fæstes Bibelsprog. Derefter bærer de dem til Sygehjem, Arbeidshuse og Hospitaler, samtaler med de der boende og synger aandelige Sange for dem. Hver Uge er der af denne Forening blevet udsendt et Antal af omkring tre til fire Tusende Buketter. 32 Hospitaler, 11 Arbeidshuse og 8 Missionshuse er blevne forsynede med Blomster.

De, som har paataget sig at gjøre Husbesøg, har formedelst Blomsterne fundet Indgang i saadanne Hjem, som ellers sikkert var blevne lukkede for dem. Buketterne er undertiden blevne forvarede endog i tre Uger, og Bibelsprogene gjemmes omhyggelig.

Aldrig bortgives nogen Buket, uden at den er omsluttet af et Bibelsprog, eftersom Hensigten med denne Mission er gjennem Blomsternes formildende Indflydelse at berede Rum for Evangeliets glade Budskab; det har ogsaa næsten altid vist sig, at Bibelsprogene saavelsom Sangene er blevne ligesaa høit vurderede som Blomsterne, ja stundom høiere. Det er næsten umuligt at skildre den Glæde, med hvilken Blomsterne modtages, og hvor taknemmelige Modtagerne viser sig; man kommer som Følge deraf let i Samtale med dem, og Bibelteksterne tilbyder en ypperlig Anledning til at vidne om Guds Kjærlighed.

Maatte denne Missions Velsignelser sprede sig over hele Landet! For vore Venner paa Landet var det en kjær og bekvem Maade at hjælpe dem i Byerne, om de sendte til dem eller, hvad som bedre var, selv tog med sig en Kurv med Blomsterbuketter og dertil fæstede Bibelsprog, opsøgte de lidende og paa samme Tid sang en liden Sang om Jesus og hans Kjærlighed. Det skulde da ofte blive lettere at besøge de fattige og syge, som man havde faaet paa sin Afdeling. „Giver, saa skal eder gives; en god, knuget og skubbet og overflødig Maade skulle de give i eders Skjød; thi med den samme Maade, som I maale med, skal eder maales igjen" (Luk. 6, 38.). Og tænk, hvilken særegen Glæde for de Børn, som har sine egne Blomsterbed at passe, at ogsaa de saaledes kan berede en liflig Kjærlighedsgave til syge og bedrøvede!

Engang fik en Ven til sin Fødselsdag en overordentlig Mængde Blomster, flere end han kunde faa Rum til. Nogle Damer tog da straks fat paa at lave smaa Buketter, medens en fandt Bibelsprog. De blev bragte til et Sygehus, og et lyst Glædessmil gik over Hundreder af Ansigter, som laa med sine Buketter paa Smertens Leie og opmerksomt læste Bibelsprogene.

(Joh. 15, 27.)

Naar den Herre Jesus taler
Kun et Ord, i hvad det er,
Er det, som han liflig maler,
Troller frem et Farveskjær,
Viser os i jordisk Dragt
Noget af al Himlens Pragt.

„Ser til Liljerne paa Marken!“
Hvor dog dette ringe Ord
Hver en Vaar i Blomsterparken
Er mangfoldiggjort paa Jord!
Hver en Spire, hvert et Straa
Maa som Ordets Tolker staa.

Vidne vil de med Guds Vilje
Om Guds første Skaber-„Bliv“
Og om ham, den Paaskens Lilje,
Førstegrøden af alt Liv,
Ja at hver en Sjæl, som tror,
Gjenfødt op til Livet gror, —

Vidne trods al Vintrens Kulde
Om en evig, herlig Vaar,
Om at Kjødet frem af Mulde
Engang rent og skjært opstaar,
Vidne om Skjærsommers Trøst,
Sandheden i Jesu Røst.

Det er os en Glæde at kunne berette, at en Virksomhed som den fra London berettede ogsaa har været øvet i Norge i de sidste Aar.

I 1881 samledes nemlig nogle kristelige Venner for, om muligt, paa samme Maade at kunne glæde de Hundreder af lidende, som til enhver Tid findes henlagte paa Smertens Leie i Byens mange Sygehuse og Hospitaler uden at kunne faa se noget til den skjønne Natur, til Vaaren, som syge og friske længes saa meget til efter den kolde, triste Vinter.

Den Opfordring, som senere hver Sommer fra disse syges Venner har staaet i flere Blade, om at indsende Blomster til Uddeling, er efterkommet af mange saavel af Kristianiaboere som fra Landet, og Markblomster har ofte været til end mere Fryd for Modtagerne end Haveblomster.

Der kunde meddeles mange rørende Beviser paa, hvor endog saadanne, som har vaandet sig i Smerter, har fundet Glæde og ligesom Lindring fra Smerten i den uventede kjære Gave. Naar

der efter Uddeling i en Stue ikke har været mere tilbage end kun afdryssede Blomsterblade, har det hændt, at en og anden af dem, der intet fik, har bedet om at kunne faa disse; thi, har der været sagt, „de lugter dog saa friskt og godt".

Den Kjærlighed, som gjennem disse Besøg og den uventede Gave har mødt Modtageren, har ofte banet Indgang for det Guds Ord, som den besøgende har ladt tilbage i Samtalen, et Bibelsprog eller en liden Traktat. (Eft. „Fædrelandet".)

Fra „Antimissourierne"s Møde i Baldwin.

„Antimissourierne" begyndte sit Møde paa Rinken i Baldwin, Wis., den 21de Juni Kl. 2 med Prædiken af Past. P. A. Rasmussen. Fra Mandag den 25de holdt man sine Møder i den nye halvfærdige Kirke ved Woodside, 4 Mil fra Byen. Tiden for Møderne bestemtes fra Kl. 9–12 og 2–5. En midlertidig Fuldmagtskomite nedsattes, bestaaende af Pastorerne Krohn og O. H. Lee samt Hr. Nils Jacobson.

Fredag Formiddag aabnedes Mødet med Prædiken af Past. Bjørn. Efterat Fuldmagtskomiteen havde rapporteret, valgte man følgende Embedsmænd for Mødet: Formand Prof. Mohn, Viceformænd Past. Ellestad, Past. Krohn og Hr. Iver Larsen (den sidste havde 25 Stemmer, Past. Bjørn 24 og Past. Gundersen 1, ialt blev 50 Stemmer afgivne), Sekretær Past. Kildahl, Hjælpesekretærer Pastorerne C. J. M. J. Grønlid, Haakonson, Olav Lie og Sysfestad. Den midlertidige Fuldmagtskomite godkjendtes.

Komiteen for Kollokvium med „Missourierne" indberettede ved Past. Muus. Han havde henvendt sig til den norske Synodes Formand, og disse to var blevne enige om, at man skulde komme sammen en og en rundt omkring, ikke til offentlig, men til privat Samtale om de omstridte Punkter, og senere meddele Resultatet, om der blev noget Resultat af disse Forhandlinger. Men dette huede ikke Forsamlingen. Dr. Schmidt foreslog en Komite af 3 til at gjøre Forslag desangaaende. Dette Forslag antoges. 2 stemte for det, 1 imod — rimeligvis et talende eller rettere stumt Bevis paa den store Interesse, med hvilken Forening med den norske Synode omfattes. Den Komite, som var nedsat i denne Anledning, kom til at bestaa af Professorerne Schmidt og Bøckman samt Past. Muus og fremlagde Mandag Eftermiddag følgende Indstilling, som antoges: „Norske Lutheranere, forsamlede til Møde i Baldwin, Wis., opfordrer til Kollokvium med Missourierne angaaende de missourisk-antimissouriske Stridigheder." Past. Rasmussen bad Onsdag Formiddag om Lov til at faa tilføie Protokollen, hvorfor han ikke havde stemt angaaende Kollokvium. Han havde intet imod Kollokvium, naar blot Missourierne vilde forlange samme.

Komiteen til at tale Foreningssagen ved de forskjellige Samfunds Aarsmøder rapporterede. En Del af dens Medlemmer havde været ved de

forskjellige Samfunds Aarsmøder. En Syvmands-Komite var bleven nedsat ved Augustanasynodens og Konferensens Aarsmøder til at møde en lignende Komite fra Antimissourierne. Augustanasynoden vilde forene sig med Antimissourierne, selv om ingen anden vilde. Ved Hauges Synodes Aarsmøde mødte man flere Vanskeligheder, da man der vilde vide, hvorledes de stillede sig især til Verdens-Retfærdiggjørelsen, Søndagsspørgsmaalet og Lægmandsvirksomheden. Endelig blev ogsaa her en Syvmands-Komite valgt. Disse fire Syvmands-Komiteer møder isommer. Beslutningen angaaende denne Sag, som antoges Onsdag Formiddag, lyder saa: „I Foreningssagen henholder vi os til Beslutningen i Minneapolis og vil bede og arbeide for denne Sag." Hovedindholdet af Minneapolis-Mødets Beslutning er: „Vi vil gjøre alt, hvad vi kan, for at undgaa at danne et femte Samfund."

Fredag Eftermiddag, Mandag, Tirsdag og Onsdag Formiddag anvendtes til Læreforhandlinger angaaende Matth. 18, 3.: „Uden at I omvende eder og blive som Børn, komme I ingenlunde ind i Himmeriges Rige." De, som deltog i Forhandlingerne om disse Ting, var: Kildahl, Schmidt, Bøckman, Bjørn, Roalkvam, P. A. Rasmussen og Hr. Nils Raabølle. Hovedindholdet eller den røde Traad, som gik igjennem det hele, var for det første, at den norske Synode ikke prædiker Omvendelse, og for det andet, at vi med vort gode Forhold bestemmer Gud. Past. Roalkvam fremholdt meget varmt det første. Han havde siddet under Prædikestolen Søndag efter Søndag uden at høre en eneste Omvendelsesprædiken. Hr. Nils Raabølle fremsatte ved Forhandlingens Slutning en Lægmands Syn paa Sagen. Han glædede sig over, hvad der var sagt. Menneskets Forhold var et vigtigt Moment i denne sørgelige Strid, da vore kirkelige Modstandere lærer, at Gud ikke tager noget Hensyn til vort Forhold. Han havde været Skolelærer i Norge og lærte allerede der, at det var et saare vigtigt Moment, hvorledes vi bar os ad i Omvendelsen. Pontoppidan viser Veien. Hvis du ikke omgaaes ret med Guds Ord og stræber alvorlig, saa at du siger med Samuel: „Tal, Herre, din Tjener hører", saa kan du ikke blive omvendt. Guds Ord bringer os efter Forklaringen til Eftertanke; men hvis vi letsindig undlader dette, saa kan ikke Guds Ord faa draget os. Erfaringen lærer os ogsaa, at det kommer meget an paa vort Forhold. Hvad lærer saa Guds Ord angaaende den forberedende Naade? Forklaringen siger, at saa mange, som modstaar den forberedende Naade, ikke kan blive omvendte. Angaaende Kaldet lærer Forklaringen, at Gud har i Kaldet sørget for, at det bringer Kraft og Evner til at omvende sig. Han vilde fatte sig meget kort, men havde Trang til at udtale disse Ord. Forklaringen er nu engang Lægmandens Bog.

Hele Lørdag førtes en interessant og lærerig Diskussion angaaende en Paragraf i det Udkast til en Menighedsordning, som forelaa trykt og har staaet at læse i de forskjellige Blade. Det er den anden Paragraf i den første Artikel. og den lyder saaledes: „The general purpose of this congregation shall be religious worship and teaching in accordance with the articles of faith enumerated in article 2d section 2, and as

said articles of faith are held and understood from time to time by a majority of the voting members of this congregation."

Prof. Mohn, Udkastets Fader, gav en historisk Udvikling af, hvorledes Synodens Konstitution blev til, og paaviste, hvorledes den i de senere Aar havde vist sig at være mangelfuld, idet den ikke levnede Menigheden dens Ret. Dernæst gav han den Grundtanke, hvorefter Komiteen havde arbeidet. Staten har intet at gjøre med Kirken, men derimod med Eiendom og Personer. Nu anerkjender imidlertid Staten Kirken som en Korporation, medens den før kun anerkjendte et „board of trustees", og kun disse kunde holde Eiendom. Staten har intet at gjøre med Religion og vil ikke have noget med den at bestille. Men hvis der nu bliver Spørgsmaal om Eiendom, da bliver Staten ogsaa nødt til at afgive Kjendelse i Læren. I den norske Synodes Konstitution staar, at i Tilfælde af Splittelse skal Eiendommen tilhøre den Part, som bliver den lutherske Lære tro. Det er en skjøn Tanke; men den har havt sørgelige Følger. Vi har seet, hvorledes Religionsspørgsmaal er blevne overgivne til en „Jury", som i Almindelighed bestaar af 12 „Eiriser". For at undgaa, at lignende skulde gjentage sig, havde man udarbeidet denne Konstitution. Men forat der ikke skulde blive noget Pøbelherredømme, saa havde man særskilte Betingelser for at blive Medlem af Menigheden og af Korporationen. En voksen Mand kan ifølge dette høre til Menigheden, uden at han behøver at høre til Korporationen og altsaa har Stemmeret. Spørgsmaalet er her: hvor skal Afgjørelsen af Læresspørgsmaal ligge? i Menighedens eller i en Jurys, i 12 „Eiriser"s, Hænder? Vi har ikke vidst nogen sikrere Plads at lægge Afgjørelsen end i Menighedens egne Hænder.

Past. Muus tror, dette er vanskelige Sager, og betviler, at man nu kan løse, hvad man har forsøgt at løse i de sidste 1800 Aar. Han havde været med at forfatte den norske Synodes Konstitution og havde øvet al sin Skarpsindighed, og mange dygtigere Mænd end han havde øvet al sin Skarpsindighed paa at løse dette Spørgsmaal; men de havde ikke fundet noget bedre end at overlade det til Guds Ord. Der er visse Mangler ved Synodens Konstitution, og hvem ved ikke det? Men hvem skal afgjøre, hvad den rette Lære er? Pavekirken siger: „Paven skal afgjøre det." Episkopalkirken siger: „Biskoperne og de andre, som sidder i de to Huse, skal afgjøre det." Komiteen siger: „Majoriteten — den flygtende Majoritet —, saaledes som den fra Tid til anden vil finde for godt, skal afgjøre, hvad den rette Lære er." Det kommer igrunden ud paa et. Det er papistisk altsammen. Det er istedenfor den eneste sande Gud at sætte den flygtende Majoritet. Det er Synd mod det første Bud. Det er Afgudsdyrkelse. Ingen har Lov til med Autoritet at sige: Saa og saa lærer Guds Ord. Ifølge denne Konstitution er der to Kilder, hvorefter man skal dømme om en Lære: Guds Ord og en Majoritet. Komiteen har maaske ikke ment det saa galt; men den har ikke faaet udtrykt sin Mening. Denne Paragraf burde aldrig staa i en Konstitution for en kristen Menighed. Dette vilde nok være godt ved kirkelige Processer; men det er ikke „the general purpose" — den almindelige Hensigt — med en Menighed,

at den skal splittes. Det hører tvertimod til Undtagelserne. Her opkommer en større Vanskelighed: Hvorledes skal en kristen Prest stille sig, naar han skal rette sin Prædiken efter Majoriteten? Disse Folk tilbeder ikke den sande Gud, men den skiftende Majoritet. Ved Affattelsen af Synodens Konstitution forudsaa vi Vanskeligheder; men hvorledes skulde vi gjøre det bedre end ved at overlade det til Guds Ord? Denne Komite har fundet noget andet: den overgiver det til „a majority".

Iver Larsen holdt et heftigt Forsvar for Paragrafen. Det, som stod i den, kunde dog ikke være saa rent Hedenskab alligevel, mente han; thi der stod i en anden Paragraf, at man har Bibelen og den lutherske Bekjendelse. Hvor har Gud lagt Magten? hos Pave? hos Prest? hos Biskop? hos Synoder? Nei, hos Menigheden. Den lutherske Kirke i Amerika ligger efter min Overbevisning sikrere hos Menigheden end paa noget andet Sted. Erfaring har lært, at al Strid er kommen fra Presterne.

Dr. Schmidt troede, at den sidste Tale aldeles ikke hørte hjemme her, dersom Spørgsmaalet ikke var om at afsætte disse dumme Prester og Professorer og sætte Iver Larsen og andre Lægmænd isteden. Hvad Muus angaar, saa tror han, at han har misforstaaet Sagen. Majoriteten er dog den, som for Staten er den rette Menighed. Han henviste til Reformationen og til Synoden.

Nils Raabølle er enig med Mohn. Han vil ikke skjende paa Presterne; men Historien viser, at de ikke er at stole paa.

Past. Muus: Det vil ikke hjælpe, at man i Lovgivning har den rette Mening, naar Ordene ikke er rette. Dr. Schmidt siger, at jeg ikke har forstaaet dette. Jeg tror, at Dr. Schmidt ikke har forstaaet det. Denne Gang har jeg forstaaet det bedre; ialfald skal jeg give Grunde, hvorfor jeg anser denne Paragraf for ukristelig. Her staar: „the general purpose" — den almindelige Hensigt — skal være ikke at dyrke og tjene Gud efter Guds Ord og den lutherske Lære; men den almindelige Hensigt skal være religiøs Tilbedelse — „religious worship" —, og det saaledes som „a majority" fra Tid til anden maatte bestemme. Vi har jo Bibelen, siger man. Ja, det siger begge Parter midt i Uenigheden. Forklaringen af Bibelen afgjør Sagen. Det skal være saa dumt, at Eiendommen skal tilhøre den, som tror Guds Ord, og det er latterliggjort, at 12 „Eiriser" skal dømme i Læresager. Jeg vil ikke presse dette; ellers kunde man maaske, naar en Majoritet skal afgjøre Læresager, faa se et Syn, som ikke var saa meget bedre end de 12 „Eiriser". Vi vil tjene Gud; kanhænde det er dumt, men lad os da faa noget bedre isteden.

Past. Jaastad holdt et længere historisk Foredrag om, hvorfra al vrang Lærdom var kommen. Han var enig i Meningen af Paragrafen, men troede, at Ordene var misvisende.

Prof. Mohn gav en historisk Udvikling af Komiteens Arbeide. Den samlede Lovbøger fra de forskjellige Stater. Gordon E. Cole, en af de bedste Korporationsadvokater i Nordvesten, gav denne Paragraf Ord til andet. Er

det dumt, faar man skrive det paa en af de bedste Advokaters Regning i Nordvesten. Cole sagde ogsaa, at denne Konstitution ikke vilde behage de gamle. Konstitutionen skal ikke være et Banner for de kristne. Nei, det er bare en Kontrakt mellem Staten og Kirken, og man har derfor ikke Lov til at dømme en Menigheds Lære efter dens Konstitution.

Ole Aslakson er enig med Mohn.

Dr. Schmidt har nu, efterat Muus har presset det — thi ellers vilde vi maaske ikke have seet det —, ogsaa faaet Betænkeligheder og vilde nu neppe underskrive en saadan Kontrakt hverken som Prest eller Menighedslem. Det gaar ikke an at sige, at dette kun er en Kontrakt med Staten.

Past. Kildahl gav en sproglig Forklaring. „From time to time“ betyder: saaledes som disse Artikler har været forstaaede ned gjennem Tiden.

Iver Larsen forudskikkede den Bemerkning, at der laa noget i, hvad han sagde om Formiddagen. Saa vilde han ogsaa sige det, at Presten var Medlem af sin Menighed. Er det en god, redelig og tro luthersk Prest, som som vi nu haaber at vi har, saa kan det være godt og bra, om man har den gamle Konstitution; en saadan Menighed trænger den ikke anderledes.

Past. Haakonson tror, at denne Paragraf vilde virke som et Skræmmebillede for Forening.

Past. Muus: Spørgsmaalet er ikke her, om Menigheden skal regjere sig selv; men denne Paragraf vil bringe Menigheden ind under Trældom. Kildahls Oversættelse vilde forbedre det lidt; men den gaar nu ikke an. Jaastad har givet en vidløftig Forklaring af, hvorledes Presterne har afstedkommet alt ondt i Verden, og foreslaar, at Presterne ophæves. Han troede ikke, det var det, vi var komne sammen for. Cole havde sagt, at denne Konstitution ikke vilde behage de gamle. Det er sandt. Var vi saa sandt enige i alle andre Ting! Det er et ønskeligt Maal, man har sat sig; men man har valgt et meget uønskeligt Middel.

Prof. Mohn: Førend man dundrer løs paa denne Konstitution, vil jeg bede om, at man bruger ogsaa de samme Argumenter for, at vor Dom over Iowa Distrikts Beslutning var gal. Synoden har blendet os med at fremhæve Individets Ret. Men vi har ikke hørt, at Menigheden som en Enhed har nogen Ret. Det er ikke sandt, naar man siger: „Corporations have no souls.“

Dr. Schmidt tror nu, at det vilde være meget farligt at antage et saadant svævende, vaklende Foranderlighedens Princip. Past. Kildahl havde sagt, at denne Paragraf gav en Sikkerhed mod indsnigende Vildfarelser; Taleren syntes akkurat det modsatte.

Udfaldet blev, at man igjen overgav Sagen til Komiteen, efterat denne var forsterket med Past. Muus og Hr. Langemo fra Goodhue Co. Iver Larsen vilde ikke staa i Komiteen, hvis denne Paragraf blev forandret, og Past. Muus troede, at det var bedre han gik, hvis man skulde tvinge denne Paragraf frem.

(Fortsættes.)

Kirkekronike.

Amerika. Fra den norsk-danske Konferens's Aarsmøde maa vi endnu berette noget, uagtet vi allerede i Nr. 25 og 27 har bragt Meddelelser derfra. „Vort Blad" gjør opmerksom paa, at saaledes som Forslaget i „Foreningssagen" kom fra Komiteen, indeholdt det ikke et eneste Ord om Sammenslutning mellem Samfundene og „var derfor ligesaa lidt et Svar paa Antimissouriernes Henvendelse, som den tilfredsstillede Foreningens Venner". Der blev derfor straks af Past. G. Ostedal foreslaaet et Substitut, som skulde raade Bod herpaa; men det blev nedstemt. Efter en længere Debat om Komiteforslaget i dets Almindelighed gik man om Eftermiddagen over til dets punktvise Behandling. Ved Punkt 1, som bestemmer Nedsættelsen af en Syvmands-Komite til at møde lignende Komiteer fra de af den norske Synode udtraadte, Hauges Synode og Augustasynoden, foreslog Past. J. A. Bergh tilføiet de Ord: „for at forhandle om Sammenslutning eller Fællesarbeide mellem et eller flere af ovennævnte Samfund"; men dette Amendment nedstemtes med 78 mod 71 Stemmer. Saaledes havde de, som ønskede Sammenslutning, tabt de to første Slag; men det tredje vandt de. Seiren bestod i, at de med stor Majoritet fik strøget de Ord i 3 a, som bestemte, at ogsaa den norske Synode skulde have Anledning til at være med i det paatænkte Fællesmøde. Man vilde, hedte det i Begrundelsen, „ikke blande disse to Ting sammen, de almindelige Fælleskonferenser til Forhandling om Læren og disse, hvor der maa blive Tale om Sammenslutning; her kunde ikke Missourierne blive med". Men Hovedslaget stod egentlig i Anledning af Punkt 3, c, 1. Her foreslog Past. J. A. Bergh, at der som første Gjenstand for et kommende Fællesmødes Behandling skulde sættes: „Om hvorledes en Sammenslutning bedst kan komme istand", og dette Forslag fandt, siger „Vort Blad", „straks en sterk Tilslutning" og blev efter en længere Diskussion antaget med stor Majoritet, efterat Komite-Indstillingens Punkt 3, c, 1 om, at „Forholdet til Læren om Naadevalget" skulde være første Forhandlingsgjenstand ved et kommende Fællesmøde, først var strøget.

Blandt dem, som især talte mod „Sammenslutning", kan nævnes Professorerne Oftedal og Sverdrup. Hvad der gjorde Tanken mindre smagelig for mange, var det, at man som Forudsætning for saadan „Sammenslutning" tænkte sig de bestaaende Samfunds Opløsning. Antimissourierne dannede jo endnu intet Samfund og havde erklæret, at de meget nødig vilde oprette et nyt saadant ved Siden af de allerede bestaaende; men for disse at opgive sit Navn og sin Organisation for sammen med de af den norske Synode udtraadte at begynde et nyt Samfund vilde ialfald være et meget større Offer.

I Anledning af et Tilbud fra Antimissourierne om fælles Presteskole havde Direktionen for Augsburg Seminar — „til manges Forundring", siger „Vort Blad" — indstillet, at det ikke modtages, før man faar se, hvorledes det gaar paa næste Fællesmøde. Om Lørdagen, Dagen efter, at „Foreningssagen" havde været behandlet, antog Konferensen et Forslag om at overlade Direktionen at handle i denne Sag, „efterat Fællesmødet er afholdt".

Ifølge Indberetninger fra Kassereren og Seminariets Board of trustees, som fremlagdes paa Mødets første Dag, var der til Professorløn indkommet i Fondsrenter 2700 Dollars og i Bidrag fra Menighederne 419 Dollars, hvilket er saa langt fra tilstrækkeligt, at denne Kasse megetmere er kommen næsten 1700 Doll. tilkort. „Fondet" skulde jo, da Indsamlingen dertil først afsluttedes, beløbe sig til 50000 Doll.; men dette gamle Fond regnes nu ikke for mere end 40000. Den nye Fondsindsamling, hvorom Fondskomiteens Formand siger, at der for Øieblikket intet mere kan gjøres derved, beløb sig, efterat en Mængde Indsamlere havde arbeidet derfor, til 23000 Doll., og dog udgjør det hele Fond kun 52000 Doll. 7000 Doll. deraf er nemlig brugt til at betale Gjæld, og dog har Samfundet endnu Gjæld. Af Samfundets 400 Menigheder har 230 været med i sidste Fondsindsamling, 37 har betalt Professorløn, 133 har intet gjort. I Anledning af disse mislige Forhold blev der af vedkommende Komite foreslaaet, at de Menigheder, som fremdeles vægrer sig ved at deltage i Samfundets Udgifter, fra Nyaar 1890 ikke mere maa betjenes af Prester fra Konferensen. Dette Forslag, som bl. a. forsvaredes af Professorerne Oftedal og Sverdrup, blev dog efter en lang Debat Tirsdag Formiddag forkastet, og isteden derfor antoges et Forslag af Past. Müller-Eggen om i endnu et Aar at formane de forsømmelige Menigheder og saa rapportere til næste Aarsmøde.

— Den norske Augustanasynode holdt sit Aarsmøde i Milan, Minn., i Past. Salvesens Menigheds smukke og rummelige Kirke. Mødet var mere end almindelig godt besøgt. Til Formand valgtes A. Wright, Sekretær J. C. Jenssen og Kasserer A. Klove. Wright bad sig paa Grund af svag Helse m. m. undskyldt for at paatage sig Formandsgjerningen, hvilket indvilgedes, og O. J. Hatlestad valgtes i hans Sted. Han modtog Embedet og er saaledes atter Synodens Formand, hvortil han har en tidligere ti-aarig Erfaring.

Ved Mødets Begyndelse var fra de af den „norske" Synode udtraadte tilstede Pastorerne Biørn og Kildahl og Hr. Aslakson. Det tillodes dem at fremføre sit Erende, hvilket de gjorde ved at fremlægge til Antagelse den Plan, som var udarbeidet om Foreningssagen paa „Antimissourierne"s Møde i Minneapolis sidstleden Vinter. Planen foresloges antaget, og Forslaget antoges. Wright talte mod at have flere Folkemøder om Foreningssagen for det første. Han sagde, at paa disse Møder var Augustanasynoden svagt repræsenteret, og dens Virkning paa Forsamlingen yderst liden. Han vilde, at Synoden ikke skulde indtage nogen vaklende Holdning i Foreningssagen, som den havde arbeidet længe for, og som han sagde han havde været med at indlede for over 18 Aar siden. Han talte for, at Synoden skulde blive staaende ved den Beslutning, den fattede i Sagen ifjor, og nu begynde at udarbeide et Forslag til en Konstitution, som skulde forelægges Menighederne til Antagelse, og naar dette var gjort, skulde der holdes Fællesmøde af alle, som antog Konstitutionsforslaget, for at fuldstændiggjøre Organisationen. Han fremholdt, at ved at gaa Beslutningen fra ifjor forbi gjorde Samfundet et Skridt tilbage, hvilket

tjente til kun at udhale Tiden og virke svækkende paa Synodens Institutioner. Heri støttedes han af A. Klove fra Leland, som foreslog, at Synoden fastholder sin Beslutning fra ifjor, men frafaldt senere sit Forslag. Da Forslaget om at antage „Antimissourierne"s Plan antoges, stemte ingen imod. Senere i Mødet nedsattes en Komite, som skulde fremkomme med Forslag om de Foreningsbetingelser, Samfundet krævede; men det fik kun en meget liden Majoritet for sig.... Synodens næste Møde er bestemt til Afholdelse paa Highland Prairie, Minn., og begynder den 22de Mai 1889.

Saa langt Synodens Blad „Luthersk Kirketidende". Ifølge en Beretning i „Decorahposten" var 22 af de med Synoden forenede Prester tilstede ved Mødet, 7 var fraværende, og over 30 Menighedsrepræsentanter var fremmødte. Til Medlemmer af Synmands-Komiteen for Forening valgtes Pastorerne J. C. Jenssen, A. Wright, D. Lysnes og O. J. Hatlestad samt Lægmændene A. A. Klove, Jens Venem og Chr. Halvorsen. Som en af de vigtigste Sager, der forelaa til Afgjørelse, nævnes Trustiernes Forslag at kalde Past. K. O. Lomen til theologisk Professor ved Seminariet i Beloit, Iowa. Han har, heder det, i 10 Aar forberedt sig til Lærergjerningen og blev nylig med hædrende Vidnesbyrd udeksamineret fra det theologiske Seminar i Philadelphia. Han blev enstemmig valgt.

Bernt Fryslie, som i 6 Aar — fra 1878 til 1884 — tilligemed sin Hustru forestod Husholdningen ved Luther-College og derfor er vel kjendt blandt Collegets Disciple og Venner, er ifølge et fra hans Hustru modtaget Brev den 4de Juli afgaaet ved Døden i Norway Lake Menighed og den 6te begraven sammesteds. Han var allerede i den senere Tid af sit Ophold ved Colleget saa sygelig, at hans Søn for en stor Del maatte overtage Arbeidet for ham, og hans Tilstand blev ikke bedre, efterat han var flyttet herfra. Før sin Død havde han sin fulde Bevidsthed. Han begjærede og fik den hellige Nadver og bekjendte til det sidste Troen paa sin Frelser. „Jesus er min bedste Ven", det var de sidste Ord, man hørte ham sige.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. N. P. Xavier Del af Konfirmationsoffer i Ft. Ridgely og Dale $14.79.

Faribault, Minn., den 5te Juli 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Pastor J. W. Preus ½ Offer i Vor Frelsers Menighed i Eau Claire $16.58.

Madison, Wis., den 6te Juli 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Pastorerne Harstad og Allen $77.55 (Offer i Gran Mgh. $15, fra L. S. Orwoll, Yellow Medicine Co., Minn., $2, Konf.offer i Bruflat Mgh. $29.75, do. i Bang Mgh. $18.25, do. i Norman Mgh. $12.55).

Faribault, Minn., den 6te Juli 1888. H. W. Rasmussen.

Til „den gamle Enkekasse" (Fru Hattrems Pension) er indkommet fra Pastor A. Turmo, Past. H. J. G. Krog og Past. J. G. Nilsen tilsammen $5.

Bristol, Iowa, den 9de Juli 1888. T. A. Torgerson.

Til Indremissionen: Ved Past. M. Koefod fra Kodſ. i øſtre Del af Jndherred og veſtre Del af Glenwood Mghh. $20.

Faribault, Minn., den 10de Juli 1888. H. W. Rasmusſen.

Til Indremissionen: Fra Wm. Ellingboe, Immanuels Mgh., Rock Co., Minn., Paſtor A. Turmos Kald, $1.10; ved Paſtor E. Chriſtenſen Konſ.offer i Rock Prairie $16.25; ved Paſtor T. A. Torgerſon $64.83 (Konſ.offer i Silver Lake $32.95, do. i Concordia $31.88); tilſammen $82.18.

Decorah, Jowa, den 12te Juli 1888. Chr. Næſeth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Paſt. H. J. Strand ſendt ved Syvert Lund af Northwood, Ja., $5; ved Paſt. J. A. Thorſen fra Øſtre St. Olaf $65 (Lars K. Brekke $25, Sjur N. Vale [3 Femtedeles Subſkription] $15, Chriſten Hellekſen $25); ved Paſt. J. A. Thorſen fra Veſtre St. Olaf $45 (M. J. Ellingſen $25, Chr. M. Beaver $10, Ole O. Thorsnes $5, Johannes Hanſen $5); ved Paſt. O. N. Fosmark fra Ole Jenſen, Hatton, Dak., $20; ved Paſt. P. T. Hilmen $15 (Math. Legsnes, Halvor Bjørnſen og Helge Berg hver $5); fra H. B. Hustvedt, Decorah, Ja., perſ. $20; ved Paſt. P. T. Hilmen $6 (Thoſten Olſen, Newman Grove, $1, Jørgen Evenſen, Cloſter, Nebr., $5); ved Paſt. M. Fr. Wieſe $40 (Konſ.offer i Marengo Mgh. $12.88, Fjeldberg Mgh.s Kodſ. ved Cicilia Wieſe $15.28, Paſtor M. Fr. Wieſe perſ. $11.84); ved Paſtor V. Koren $115 (før kvitteret for $100, disſe 215 Dollars er fra T. A. Enger $20, A. Hegg $25, Haaken Gjevre $5, Erik E. Sørkand $50, Paſt. V. Koren perſ. $50, P. Kittelsby $25, L. O. Moen $15, Haavard Knudſen $25); fra Paſt. P. H. Dahl perſ. $9.48; ved Paſt. P. A. Dietrichſon fra Mrs. Mari Samuelſen, Froens Mgh., $5; tilſ. $345.48.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Paſt. O. N. Fosmark fra Ole Jenſen, Hatton, Dak., $5; ved Paſt. J. B. Frich (gjennem Prof. L. Larſen) Del af „Børnebladet"s Overſkud $300; ved Paſt. J. Johanſen Konſ.offer i Otis Grove Menighed $21.10; tilſammen $326.10.

Til Lærerløns-Kasſen: Ved Prof. Joh. Ylvisaker fra M. Starkſen, Vor Frelſers Mgh., Madiſon, Wis., Prof. Stubs Kald, $2.

Til Synodekasſen: Fra H. B. Hustvedt, Decorah, Ja., perſ. $5.

Til forſkjellige Kasſer: Fra Kittel Evenſen (Paſt. J. M. Dahls Kald), Winnebago Co., Ja., $10, hvoraf til Lærerløn $5, til det nye Seminar i Minneapolis $5.

Rettelſe. I Bidragene til Lærerløn i Nummer 27 ſtaar: L. S. P. Volden, P. M. Næſet og T. R. Avlsgaard; ſkal være: H. P. Volden, P. N. Næſet og T. R. Avelsgaard.

Decorah, Jowa, den 12te Juli 1888. G. O. Ruſtad.

Adresſer.

Rev. M. Borge, Waſhington Prairie, Winneſhiek Co., Jowa.

Fra 1ſte Auguſt 1888 vil Paſtor A. K. Sagens Adresſe blive: Rev. A. K. Sagen, 706 – 4th Str. S., La Crosſe, Wis.

Rev. Otto C. Otteſen, 1416 Monroe Str. N. E., Minneapolis, Minn.

Indhold: Opfordring til Kjærlighedsvirkſomhed og Oprettelſe af Barnehjem i den norſke Synode. — Blomſtermisſionen. — Fra „Antimisſourierne"s Møde i Baldwin. — Kirkekrønike. — Dødsfald.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norſke evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet beſtilles og betales helſt hos Synodens Preſter eller ogſaa ved Henvendelſe til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.
Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 27. Juli 1888. { Nr. 30.

Missionens Stilling i Kina og Japan.

Hvor mange Mennesker der bor i Kina, kan ikke med Sikkerhed siges; men at Tallet er umaadelig stort, er bekjendt nok. Et engelsk Blad, der udkommer i Kina, anslaar efter Opgaver fra Regjeringen Folketallet i Kina (Thibet og Korea ikke medregnet) til 392 Millioner. Man regner da, at Befolkningen vokser med 2½ Million aarlig. Under alle Omstændigheder er det sikkert, at Folkemængden er i sterkt Tiltagende, uden at det kan siges, at en eneste en af Provinserne hidtil er overbefolket. Megetmere synes flere Omstændigheder at tyde hen paa, at Kina kunde underholde to til tre Gange saa mange Beboere, som det har.

Forholdsvis er Tallet paa de evangeliske kristne i Kina endnu saare lidet; det naar under alle Omstændigheder ikke meget opover 50000 og er saaledes forsvindende. Men Tilvekften har været meget rask; derfor er Stillingen forhaabningsfuld.

Den evangeliske Mission er endnu forholdsvis ny i Kina. Vistnok kom den første evangeliske Missionær, Robert Morrison, allerede i 1807 til Kina; men først fra 1860 kan Landet siges at have været virkelig aabnet for den evangeliske Mission. Til en Oversigt bemerkes: I 1853 var der 26 evangeliske Missionsstationer i Kina, 59 indfødte Prædikanter og 350 kristne; i 1868 var der 306 Stationer, 365 indfødte Prædikanter og 5740 kristne; i 1886 var der 700 Stationer, 650 indfødte Prædikanter og 30000 kristne. Den sidste Angivelse, fra 1886, er ganske vist ikke absolut nøiagtig; men det tør i ethvert Fald siges, at den ikke er for høi. I „Baseler Missionsmagazin" anslaaes Tallet ved Udgangen af 1887 endog til 130000. Selv om Udviklingen for Fremtiden kun kom til at foregaa i samme Forhold som hidtil, vilde der ved dette Aarhundredes Slutning være adskillig mere end en Million kristne. Men det tør paaregnes, at den vil foregaa meget hurtigere.

I Japan er dog ganske vist Missionens Udsigter fortiden endnu

meget bedre. Dette Rige har efter Folketællingen i 1885 næsten 30 Millioner Mennesker. Det er ikke mere end 16 Aar, siden den første Menighed i Japan grundlagdes, og nu tæller man allerede 200 Menigheder med omtrent 15000 Medlemmer. Af Menighederne underholder 64 sig selv. Der er henved 100 indfødte Prester og 170 unge Mænd, som gjennem theologisk Studium forbereder sig til at blive Evangeliets Tjenere. Offervilligheden er hos de unge japanesiske kristne meget stor; skjønt de gjennemsnitlig neppe tjener mere end omtrent 80 Øre (21 Cts.) om Dagen, saa gav de dog i forrige Aar henved 100000 Kroner til Missionsformaal. Og en Rigmand gav desuden alene Kr. 30000.

Landets hidtilværende Hovedreligion, Buddhismen, har tabt sin Magt og Indflydelse. Selv Regjeringsbladet nødes til med Beklagelse at tilstaa, at Buddhismen ikke kan holde sig længere, og at Kristendommen vil komme til at seire over hele Japan.

Der er i de unge Menigheder en udpræget Missionsaand. Næsten overalt forener Menighedens Lemmer sig for at bringe Evangeliet videre omkring blandt sine Landsmænd. Denne Missionstrang vil ganske vist i en ikke fjern Fremtid komme til at strække sig ogsaa udenfor Landets egne Grænser. Der er allerede gjort Forsøg paa at danne Foreninger for Ydremission, men hidtil rigtignok uden Resultat, fordi Arbeidet hjemme endnu stiller saa store Fordringer til de nydannede Menigheder. Indtil denne Tid har man ikke kunnet række mere end Arbeidet inden Landets Grænser.

Et godt Vidnesbyrd om den Indgang, Missionen vinder i Japan, er det ogsaa, at den hellige Skrift vinder en rask Udbredelse i Landet. En hjemvendt Missionær meddeler bl. a. i den Henseende følgende Træk: Engang bemerkede jeg, at den hellige Skrift blev solgt paa et Sted, hvor jeg slet ikke ventede det. Jeg traf nemlig langt inde i det indre af Landet paa en liden Boglade, der var opført lige ved Siden af et Buddhisttempel, saaledes at den endog stod paa Templets Grund. Blandt Bøgerne lagde jeg Merke til, at der fandtes ogsaa Bibler og andre kristelige Skrifter. Jeg var overrasket og spurgte Boghandleren: „Tillader da Presterne eder at sælge disse Bøger her?“ Manden svarede: „Ja vel, de kjøber dem selv; de hører til mine bedste Kunder.“ Jeg gik derpaa ind i Templet, hvor jeg traf en Prest, der straks var rede til at høre, hvad jeg havde at sige, og til at kjøbe af mine Bøger.

Hvor hurtig det gaar med Kristendommens Udbredelse i Japan, derom afgiver følgende Meddelelse af en amerikansk Missionær (De Forest) i Landets nordlige Del et Vidnesbyrd: „Da jeg for et Aar siden første Gang besøgte disse nordlige Egne, havde vi i Mizusava syv eller otte kristne; nu er der fem Gange saa mange, og tre af dem

befinder sig allerede i Kioto for at studere Theologi. I Wakamatsu var der tretten kristne; nu er der femti. I Fukusjona var der ingen; nu er der tyve, og mange af de indflydelsesrigeste Personligheder er blevne ivrige Tilhørere hos vor indfødte Prædikant."

Ogsaa i Kina er Menighedernes Offervillighed ganske betydelig. Man regner, at de kinesiske kristne paa et Aar har bragt tilveie omtrent 12000 Kroner. Forresten gjælder det for Missionærerne at behandle Kineserne med stor Varsomhed for ikke at sætte deres nationale Forfængelighed i Bevægelse. Man maa vogte sig for at lade dem føle, at man som Europæer anser sig dem og deres Kultur overlegen. En Missionær af Indlandsmissionen udtaler: „Det er en stor Fristelse for os at fortælle Kineserne om Forholdene i Vesten og at benytte disse som Bevis for Vestens Overlegenhed og som Hovedpude for ens eget Hjertes Stolthed. Djævelen vil paa en meget indlysende Maade forestille os, at vi skal vise vor Overlegenhed, forat man skal have mere Respekt for os og skjænke vor Lære mere Opmerksomhed. Men saadanne Ord bærer ikke Kristi Billede og Overskrift. Jesus gjorde ingen Undergjerninger for at tilfredsstille Mængdens Skuelyst og paa den Maade berede sig Indgang. Han fornedrede sig selv. Den, der følger hans Eksempel, naar dog tilsidst sikrest til Menneskenes Hjerter."

I den store By Kanton med dens 1½ Million Mennesker er der nu 15 evangeliske Kapeller, hvori Missionærerne og deres indfødte Medhjælpere ikke alene om Søndagen, men Dag efter Dag forkynder Evangeliet snart for smaa og snart for store Tilhørerskarer. Naar Missionæren er færdig, fortsætter de indfødte Prædikanter. Derpaa følger utvungne Samtaler. Paa forskjellige Steder er der ogsaa Værelser, hvor der samtales med de enkelte, og hvor der er udlagt kristelige Bøger og Traktater. Saadanne sælges ogsaa i stort Antal. Netop i den varmeste Aarstid, fra Juli til September, og i den hedeste Tid paa Dagen, fra Middagen til Kl. 3, er disse Steder sterkest besøgte. Tusender og atter Tusender af fremmede, som kommer til Byen, har allerede hørt Evangeliet og tager det med sig ofte Hundreder af Mile, langt ind i Landets indre. Missionærerne træffer ofte paa sine Reiser saadanne Folk og kan ofte til sin store Glæde faa høre, hvorledes de ved at gjentage, hvad de har hørt i Kapellerne i Kanton. Den Dialekt, hvori de fleste af Missionærerne prædiker, er „Punti", et Sprog, der forstaaes af 20 Millioner Kinesere.

Om en Kinesers ensomme, men salige Død beretter en engelsk Missionær i Shanghai: I flere Uger havde jeg interesseret mig meget for en ung Bogbinder, der allerede tidligere havde hørt Evangeliet paa andre Steder og nu havde sluttet sig til vort Missionshus som en alvorlig søgende Sjæl. Han var meget forstandig og lagde for Dagen

en inderlig Erkjendelse af sin Synd og en virkelig Trang til Naade. Efter nogen Tids Forløb blev han borte, og da vi begyndte at anstille Undersøgelser efter ham, viste det sig, at han var baade død og begraven. Vi fik vide, at han for 14 Dage siden, netop som han i vort Kapel havde talt med den indfødte Evangelist om sin forestaaende Daab, var bleven heftig syg om Aftenen Kl. 6 og var død to Timer senere. Da han maatte gaa tilsengs, bad han sine Husfolk, at de vilde løbe til Kapellet og hente Evangelisten. „Jeg vilde gjerne fortælle ham", sagde han, „at jeg tror fast og sikkert; men jeg vilde dog derhos gjerne vide, om Gud vilde være misfornøiet med, at jeg endnu ikke er døbt." Men de svarede ham: „Nei, vi ved godt, hvad det er for et Sted; vi vil ikke tilkalde nogen af Jesus-Religionen for at hjælpe dig." „Saa hjælp mig da i det mindste at komme op", sagde han; „jeg vilde saa gjerne knæle ned til Bøn." Men nei, ingen vilde røre en Finger for at staa en kristen bi i hans Dødskamp. Saa døde han alene i Nød og Kummer. Og dog var han visselig ikke alene. Heller ikke dette knækkede Rør har Herren knust, og heller ikke denne rygende Tande har han slukket. Vi sørger over Tabet af en forhaabningsfuld Daabslærling; men Menigheden derhjemme har faaet en Tilvekst.

Navnlig for Japans vedkommende maa det dog ved Siden af Lysbillederne erindres, at der er sterke Magter paafærde for at forstyrre den evangeliske Missionsgjerning. Der er mange vantro Lærere ved høiere Skoler af forskjellig Art, som bestræber sig for at drage de unge dannede Japanesere fra deres Hedenskab og lige ind i den fornegtende europæiske Vantro. Romerske og græsk-katholske Missionærer bidrager heller ikke til et enigt Missionsarbeide. Den russisk-græske Kirke har 16 europæiske Missionærer og 104 indfødte i Virksomhed i Japan. Rusland vil i det hele gjerne øve Indflydelse i Japan. Der er en aaben Dør, men ogsaa mange Modstandere. Der trænges Forbøn. („Norsk Missionstidende".)

Om Sønderskjærelsen iblandt os.

(Af O. Jonassen.)

I.

Det er tungt, sørgelig tungt at tænke paa, hvor mange der er, som kaster Stene paa det Samfund, de dog engang agtede og elskede saa høit. De mener sig i sin gode Ret, naar de nu simpelthen sparker til den gamle Moder, Synoden, der nu maa græde over saa mange af sine Børn. Visstnok er det intet Under, at mange løfter sin Hæl

mod den norske Synode og skjelder den ud for baade det ene og det andet; men at de samme Mennesker, der siger sig at være saa ivrige for Læren — for Guds Sandhed, for den lutherske Bekjendelse, — at de samme Mennesker kan kjæle og klappe en saadan Lære, som føres i „Lutherske Vidnesbyrd", ja bænke den i Høisædet og kalde den for luthersk, det er underligt og — bedrøveligt. At man, naar man læser antimissouriske Skrifter, maa tro, at Synoden fører fremmed Lære, det er ikke saa underligt; men at man ikke ogsaa netop der — i de antimissouriske Opsatser og Skrifter — kan se falsk Lære, det er underligt. Jeg synes, at naar man læser, hvad der skrives i disse, saa maatte man ufravigelig komme til at tænke: Ja, Synodens Lære er nok ikke ret luthersk; men Antimissouriernes Lære er heller ikke luthersk; jeg finder for mange rare Ting i den til det. Og skulde saa ikke den Tanke liste sig ind paa en: Mon virkelig Synodens Lære er saadan, som den fremstilles for mig her?

Past. Rasmussen har i „Luth. Vidn." gjort en Kraftanstrengelse til bedste for sit Parti. Ja saa grovt lærer da de Synodeprester nu, og den falske Lære er efter hans Mening aldrig bleven saaledes lagt i Dagen som netop nu i den senere Tid i Past. Halvorsens Opsatser i Kirketidenden. Jeg kan nu ikke se noget mistænkeligt, endsige noget falskt i Halvorsens Læerefremstilling; men hos Rasmussen er det nok ikke saa frit for, at der er noget iskykker. Naar han f. Eks. gjør Forskjel paa Tro og frelsende Tro og siger, at omend et opvakt Menneske ikke har den frelsende Tro paa den Herre Jesus, saa har det dog nogen Tro, og at et saadant Menneske uden den frelsende Tro kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, thi det er opvakt og saaledes paa Omvendelsens Vei: — saa er dette en grovkornet falsk Lære, ligesaa grovkornet, som naar Past. Kildahl i „Norden" inddeler Menneskene i 3 Grupper: vantroende, endnu ikke troende og troende, og gjør saaledes en Forskjel paa Vantro og Ikketro. At ikke Pontoppidan lærer noget sligt, forstaar vi blandt andet af det Sted af Guds Ord, han anfører under Svaret paa Spørgsmaal 552 i „Sandhed til Gudfrygtighed": „Vi vide, at Gud hører ikke Syndere; men dersom nogen er gudfrygtig og gjør hans Vilje, den hører han." Det er jo den blindfødtes Svar til Farisæeren, som den Helligaand her har ladet nedtegne hos Johannes (Kap. 9). Med dem, som er „paa Omvendelsens Vei", mener da Pontoppidan saadanne Sjæle, som er komne gjennem Omvendelsens Port, men som endnu er ubevidste troende, altsaa saadanne, som længes efter Troens Fred og Forvisning. Og idet de altsaa raaber og beder til Gud i Jesu Navn om Troen og Forvisning om Barnekaar hos Gud, saa skal der ikke siges til saadanne Sjæle: Ja, hold paa, bed, bed, arbeid, arbeid og benyt den fore-

kommende Naade ret vel, og se, gjør du dette, da vil nok Gud rette sig efter dit Forhold og skrive sig din vedholdende Bøn bag Øret og skjænke dig den virkelige frelsende Tro. O nei, vis en saadan Sjæl bort fra hans Bøn, Arbeide, Taarer og Følelser og hen til det slagtede Guds Lam og lad ham i Gudssønnens Gjerning se sin Retfærdighed og Fred. Thi i Omvendelsens og Troens Kampe kommer det ikke an paa Rørelser og Følelser; det er ikke dette, vi maa forlade os paa, men paa Guds usvigelige Ord og netop Ordet efter dets bogstavelige Betydning. Vel siger Past. Kildahl os, at de Ord: „Uden Tro er det umuligt at behage Gud", ikke just maa tages strengt efter Ordene, men Lutheranerne har nu altid været svært ømme paa dette Punkt; thi de ved, at den Helligaand forstaar ligesaa godt at udtrykke sig som vi Mennesker. Og Pontoppidan siger jo ogsaa bent ud, at „det, som ikke sker af Troen, er endogsaa Synd".

Vi ved, at i Pavekirken havde de saa svært meget at sige om det saakaldte Bodens Sakrament; vi ved ogsaa efter den augsburgske Bekjendelse, hvorledes de lutherske vilde have Boden forstaaet. Til den sande Bod eller den sande Omvendelse hører Anger og Tro; det ene uden det andet er ingen Omvendelse, ingen Bod i dette Ords rette Betydning. Naar derfor Pontoppidan taler om bodfærdige, saa mener han saadanne, som angrer og tror. At der hos Pontoppidan staar bodfærdige og troende, bør ikke vildlede nogen, der ved, at der i den augsburgske Konfession flere Gange bruges Udtrykket: „de hellige Skrifter og Guds Ord", der jo er et og det samme og ikke to forskjellige Ting. Men i Konfessionen har de lutherske udentvil fremsat det saaledes for at betone, at kun det er de hellige Skrifter, den ufeilbare Regel og Norm, som er Ordet fra Gud, givet i den hellige Bibelbog. Og naar Pontoppidan efter „bodfærdige" tilføier „troende", saa er det for at gjøre opmerksom paa, at kun den Bodfærdighed er egte og sand, som tror, at Gud for Kristi Skyld forlader Synderne og ikke for nogen min Gjernings eller Fortjenestes Skyld, end ikke for min Anger, Bøn og Taarer, der dog kommer fra et oprigtigt Hjerte. Og beder ikke Guds Menighed i en af vore Salmer: „Gud, lad mig dø i sand Bodfærdighed"? Men hvad hjalp vor Anger os, om den ikke var forenet med Troen, og hvad hjalp vor Tro, om den ikke netop var den virkelige frelsende Tro, en Tro grundet ikke paa noget hos os, hverken Forhold, Bøn eller andet, men paa Kristi Fortjeneste og Forbøn hos Faderen? Ja, da er der sand Bodfærdighed, naar den rette Anger virket af Guds Aand ved Loven er der, og den rette frelsende Tro virket af den samme Aand gjennem Evangeliet ogsaa er der; og da kommer det nye Forsæt, der altid gaar ud paa at tjene ham, der har friet mig fra Synd, Død og Satans Rige med sit eget dyrebare Blod.

Hvor ligger den egentlige Anstødssten?

Med Glæde og Tak til Gud maa vi erkjende, at vor Synode har været og er i Besiddelse af den store og vigtige Hovedsandhed, at vi bliver retfærdige og salige alene af Naade ved Troen uden Lovens Gjerninger. Vore Prester har derfor altid erkjendt det for sin Opgave at forkynde Evangeliet, hvorved, som Bekjendelsen siger, Troen frembringes i Hjerterne. Det har været deres Opgave at forkynde den saakaldte objektive Forladelse, eller hvad Gud ved Kristi Forløsning har gjort for at frelse Menneskene. Naar Modstanderne baade før og nu derfor har mistænkt, udskjeldt og bekjæmpet os for falsk Lære, hvor ligger da, fra deres Side betragtet, fornemmelig Grunden dertil, eller hvor er den egentlige Anstødssten, som hindrer dem fra at antage og forkynde denne Lære?

Vi kan vel ikke antage, at Grunden altid ligger i det Fiendskab, som er blevet denne Lære og vort Samfund til Del. Jeg tror, at det, som især volder Modstanderne megen Vanskelighed, er, at der findes saa megen Ugudelighed og Ryggesløshed blandt Menneskene; derfor kan de ikke, mener de, hverken selv forkynde Guds fri Naade i Kristo uindskrænket eller bifalde, at andre gjør det. At ogsaa de, som nu skiller sig fra den norske Synode, har saadanne Tanker, synes jeg fremgaar af Prof. Schmidts Svar til Past. Halvorsen. Han indrømmer, at det er en trøstelig Lære, Halvorsen fører, men tror ikke, at de missouriske Menigheder særlig skulde trænge til den. (Tror han da ikke, at der kan være de Personer i dem, der trænger til den?)

Til saadanne Tanker var det, jeg vilde faa Lov til at sige nogle Ord; jeg vilde sige, at det er ikke derved, vi skal forbedre Tilstanden, at vi slaar af paa, fordunkler eller fortier Evangeliets klare Lære, som saa mange synes at tro. Ak, en daarlig Forbedring vilde det blive! Herren har derfor givet os det glade Budskab, forat det skal forkyndes uforfalsket og rent, som vi finder det i hans Ord; han vil, at det skal forkyndes for al Skabningen, at det skal udraabes i al Verden, det skal ikke forties. Men naar der nu er saa megen Sikkerhed, at Evangeliet ikke kan ret fattes, saa har vi et andet Middel, et andet Ord, den hellige Lov, som skal berede Hjertet for Evangeliet. Derved skal Menneskene vækkes op af sin Sikkerhed, saa de ser sin Synd og Nød. Vi behøver ikke at flikke paa Guds Ord, men vi maa bruge alt Guds Ord og anvende det ret; men dertil behøves Visdom fra det høie. Her maa forkyndes alt Guds Raad til Salighed, som Apostelen Paulus siger, at han havde gjort; Loven maa forkyndes i hele sin Strenghed, og Evangeliet i al sin Lifligheb,

uforfalsket og uindskrænket. Dette er de Midler, Gud har givet os til at forbedre Tilstanden; og vil vi gjøre det paa anden Maade, saa viser det kun, at vi er blinde. Ja, saadan Klogskab viser sig kun at være Daarlighed for Gud. N. Thorstensen.

En underlig Beslutning.

Paa „Antimissourierne"s Møde i Baldwin er, som det sees af Beretningen, følgende Beslutning fattet: „Norske Lutheranere, forsamlede til Møde i Baldwin, Wis., opfordrer til Kollokvium med Missourierne angaaende de missourisk-antimissouriske Stridigheder."

Jeg ser her, at disse Folk selv kalder sig „Lutheranere"; de, som de vil konferere med, kalder de „Missouriere", hvilket i deres Mund er et Ogenavn. Jeg for min Part antager, at vore Mænd, som er valgte til at føre de kirkelige Embeder, neppe er berettigede til at møde frem og forhandle paa Grundlag af en saa fantastisk Beslutning, som viser, at man ikke anser det for nødvendigt endog at bruge den tarvelige Høflighed at nævne et Kirkesamfund ved dets rette Navn.

En Læser.

Aftensang.

Kan synges som: Jeg ved mig en Søvn i Jesu Navn.

Nu Solen gaar ned for denne Dag
Og svinder bag gyldne Høie;
Alt Skyggen nu falder paa Taarn og Tag,
Og Søvnen paa trætte Øie.
Snart Natten os favner moderlig
Og byder os Ro for Møie.

I Hytter og Hus, hvor fromme bo,
Der Hjerter i Bøn sig rører;
Der bedes om Naade, Fred og Ro,
Der takkes den store Velgjører;
Der Engle sig leirer trindt omkring
Og glade vor Lovsang hører.

Mit Hjerte ret glædes inderlig,
At jeg et Guds Barn kan være
Og løfte min Stemme gladelig
For Lovsang min Gud at bære.
Det er mig en Naade stor af Gud,
En uudsigelig Ære.

Og dertil han har paany en Dag
Mig hjulpet igjennem trolig;
Han signed' min Sved og fremmed' min Sag,
Han vogted' mit Hjem og Bolig.
Thi frygter jeg ei for noget ondt,
Men lægger mig tryg og rolig.

O Herre, hvad er du hjertehuld,
At du mig alt godt forunder!
O gid nu af Tak min Sjæl var fuld
Og kunde dig alle Stunder
Ret takke for baade dagligt Brød
Og Frelsen i Jesu Vunder!

Og nu i din trygge Faderhaand
Befaler jeg mig og mine;
Du løse enhver af Satans Baand
Og fri ham fra Synder sine!
Gud unde os Saligheden sød
Og skaan os for Helveds Pine!

B. A.

Grundstenlægning

for det nye theologiske Seminar ved Minneapolis fandt Sted Søndag Eftermiddag den 15de Juli. Lidt efter Kl. 2 forlod et Træn med 7 fuldpakkede Passagervogne Union Depot og ankom efter faa Minuters Forløb til Parker Station tæt ved den paabegyndte Bygning, hvor allerede mange Festgjester var ankomne tilvogns. Handlingen indledes med Afsyngelse af Salmen „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske“ og Bøn af Past. Vangsnæs paa Engelsk. Derpaa blev Salmen „Old Hundred“ (All people that on earth do well Sing to the Lord with cheerful voice) afsungen, og Prof. Stub holdt en engelsk Tale, som vi i næste Nummer haaber at kunne meddele. Efter denne Tale blev atter en engelsk Salme sungen, nemlig „Rock of ages, cleft for me“, og Prof. Larsen oplæste derpaa en Del Papirer, som skulde nedlægges i Grundstenen. Disse var

1) Følgende Bibelsteder:

Es. 28, 16.: Se, jeg lægger til Grundvold i Zion en Sten, en prøvet Sten, en kostelig Hjørnesten, som er vel grundet.

Ps. 118, 22.: Den Sten, som Bygningsmændene forkastede, er bleven til en Hovedhjørnesten; det er skeet af Herren og er underligt for vore Øine.

Rom. 9, 33.: Hver den, som tror paa ham, skal ikke beskjæmmes.

1 Kor. 3, 11.: Thi ingen kan lægge en anden Grundvold end den, som er lagt, hvilken er Jesus Kristus.

1 Pt. 2, 4. 5.: Kommer til ham, den levende Sten, der vel er forskudt af Mennesker, men er udvalgt og dyrebar for Gud, og vorder selv som levende Stene opbyggede til et aandeligt Hus, et helligt Hus til at frembære aandelige Offere, velbehagelige for Gud ved Jesus Kristus.

Mt. 16, 18.: Men nu siger ogsaa jeg dig, at du er Peter, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Menighed, og Helvedes Porte skulle ikke faa Overhaand over den.

Ef. 2, 19 ff.: Saa ere I da ikke mere Gjester og fremmede, men de helliges Medborgere og Guds Husfolk, opbyggede paa Apostlenes og Profeternes Grundvold, idet Jesus Kristus selv er Hovedhjørnestenen.

Es. 49, 6.: Det er for ringe en Ting, at du er min Tjener til at opreise Jakobs Stammer og omvende de bevarede af Israel; men jeg satte dig til Hedningernes Lys at være min Salighed indtil Jordens Ende.

2) Følgende historiske Beretning:

Af den i 1864 i Grundstenen for Luther-College nedlagte Beretning meddeles her følgende:

Aar 1839 begyndte Indvandringen fra Norge til Illinois og Wisconsin.

Aar 1844 kom W. Dietrichson som den første Prest fra Norge.

Aar 1850 kom Nordmænd først til Iowa, lidt senere til Minnesota.

Aar 1852 ordnedes først den norsk-lutherske Synode i Amerika; den havde da 7 Prester.

Aar 1857 besluttedes Oprettelse af et norsk Professorat ved det tysk-lutherske Concordia-Collegium i St. Louis, Mo.

I 1859 blev Professoratet i St. Louis besat med Past. L. Larsen, forhen Prest ved Rush River, Pierce Co., Wis.

I 1861 besluttedes Oprettelsen af en egen norsk-luthersk Lære-Anstalt i Decorah, Iowa; men midlertidig begyndte denne Skole sin Virksomhed i Halfway Creek Prestegaard, La Crosse Co., Wis.

Aar 1862 forflyttedes Skolen til Decorah, Iowa, hvor den nu er. Professor Laur. Larsen er dens Bestyrer.

Nu, da denne Grundsten lægges, tæller den norsk-lutherske Synode i Wisconsin 13, i Iowa 5, i Minnesota 5, i Illinois 2, tilsammen 25 Prester.

Pastor Herman Amberg Preus til Spring Prairie, Wis., er Synodens Formand.

Til denne Beretning fra 1864 føies her følgende:

Luther-College i Decorah kom aldrig til at blive, som først paatænkt, ogsaa theologisk Seminar.

Synodens theologiske studerende uddannedes fremdeles ved Missourisynodens Seminarier, og i Januar 1872 blev Prof. F. A. Schmidt den norske Synodes Professor i St. Louis.

Aar 1876 oprettede Synoden sit eget praktiske theologiske Seminar i Madison, Wis. Professorerne F. A. Schmidt og O. Asperheim var dets første Lærere.

Aar 1878 blev ogsaa den theoretiske Afdeling af Seminariet oprettet i Madison, og Past. H. G. Stub, hidtil Prest i Minneapolis, blev kaldet til Professor.

Samme Aar var Prof. Asperheim fratraadt.

Aar 1879 blev Prof. H. G. Stub Seminariets Bestyrer.

Samme Aar blev Past. Joh. Ylvisaker, hidtil Prest i Zumbrota, Minn., kaldet til Professor ved Seminariet.

Aar 1886 fratraadte Prof. Schmidt.

Aar 1887 besluttedes Flytning af det theologiske Seminar fra Madison til Minneapolis.

Samme Aar blev Past. J. B. Frich kaldet til Professor ved Seminariet.

Aar 1888 paabegyndtes denne Bygning. Arkitekt C. F. Struck har leveret Tegninger til den. J. J. Næset er Formand for Arbeidet. Bygningskomite er J. J. Næset, Past. O. P. Vangsnæs, A. C. Haugan, O. Dahl og P. Andersen.

Synodens Trustees er Formændene H. A. Preus, V. Koren, J. B. Frich og B. Harstad samt Hr. J. J. Næset.

Synodens Kirkeraad er de samme samt Dhrr. A. K. Finseth, S. B. Lund og M. Wollan.

Synodens Formand er Past. H. A. Preus.

Fakultetet ved Luther-College bestaar af 7 Lærere. Prof. Laur. Larsen er fremdeles Bestyrer.

Past. A. Mikkelsen, forhen Prest i Chicago, er kaldet til Bestyrer af det nye Skolelærer-Seminarium, som Synoden nu bygger i Sioux Falls, Dak.

3) Følgende Dokument:

I Jesu Navn
under Bøn til Gud
nedlagdes denne Grundsten til det norske Luther-Seminarium
den 15de Juli 1888.
Emigrerede Nordmænd og deres i Amerika fødte Børn,
lutherske kristne boende i de Forenede Stater,
tilhørende Synoden for den norske evangelisk-lutherske Kirke i Amerika,
forenede sig til denne Bygnings Opførelse for der at opdrage Kirkelærere,
gjennem hvis Tjeneste ved Herrens Naade det saliggjørende Evangelium
i Ord og Sakramenter
kunde bevares for deres Efterkommere uforfalsket
efter den lutherske Kirkelære i den uforandrede augsburgske Konfession.
Gud lade det ske!
Amen.
Lad din Gjerning sees for dine Tjenere og din Herlighed over deres Børn!
Og Herrens vor Guds Lifligbed være over os,
og befæst vore Hænders Gjerning hos os, ja befæst vore Hænders Gjerning!
Salme 90, 16. 17.

Efter denne Oplæsning blev første og sidste Vers af Salmen „Nu har jeg fundet det, sig grunder Mit Salighedens Anker paa" sungne, og Past. H. A. Preus, Synodens Formand, holdt Festens Hovedtale, som vi ogsaa i næste Nummer haaber at meddele. Efter Afsyngelsen af Salmeverset „Guds Ord det er vort Arvegods" nedlagde han derpaa med tre Hammerslag Grundstenen i den treenige Guds Navn. Endelig sang man „All hail the power of Jesus' name!" og Past. Harstad holdt Slutningsbøn og lyste Herrens Velsignelse over Forsamlingen.

Efterat saaledes den festlige Handling var tilende, blev en Subskription til Seminariet optagen, hvorved der indkom 704 Doll., deraf $58.65 kontant. Festen begunstigedes af det allerheldigste Veir. Der var hverken for varmt eller for koldt, og Himlen var overskyet, men der kom ikke Regn. Der antages at have været en 8–900 Mennesker samlede ved Festen.

Kirkekronike.

Amerika. Vort nye theologiske Seminar kan ikke blive færdigt til at tages i Brug ved den Tid, da et nyt Skole-Aar maa begynde, selv om man vilde udstrække Tiden derfor temmelig langt. Imidlertid har Kirkeraadet besluttet, at Undervisningen for vore theologiske studerende dog skal begynde i Minneapolis ihøst. Paa Grund af de med Flytningen forbundne Besværligheder og den Tid, som det vil tage at komme i Orden paa et nyt Sted, har man dog troet det nødvendigt at udsætte Skolens Aabning til den 3dje Oktbr. Den nye Professor, Past. Frich, flytter allerede meget snart, idet han fratræder sit Embede som Prest i La Crosse og Formand i Østlige Distrikt den 1ste August.

— Ordination. Søndag den 8de Juli ordinerede Past. J. A. Ottesen efter Fuldmagt fra vedkommende Distriktsformænd 4 af de fra vort theologiske

Seminar sidst udexaminerede Kandidater, nemlig P. T. W. Grunnet, A. E. Lien, B. J. Larsen og H. Rødshilder. En nærmere Beretning faar vi ikke Plads til i dette Nr.

— Past. K. Bjørgo i Lake Park, Minn., er bleven kaldet til Præst for Red Wing og Zumbrota og har modtaget Kaldet. Past. Berven i Red Wing er af Kirkeraadet, som hertil har Fuldmagt, bleven kaldet til midlertidig at betjene Blue Earth og annekterede Menigheder i Minnesota.

— Den Fælleskomite, som er nedsat af Augustanasynoden, Konferensen, Hauges Synode og de af den norske Synode udtraadte for at istandbringe kirkelig Forening mellem disse Parter, indkaldes af Past. P. A. Rasmussen til Møde i Eau Claire fra 15de til 23de August.

— Om Vaisenhussagen oplyser „Amerika" for forr. Uge følgende: „Den Komite, som isommer af Synodens Minnesotadistrikt blev nedsat for at gjøre Forberedelser til et Vaisenhus, holdt i forrige Uge Møde i Mankato. Tilstede var Past. N. A. Quammen, L. O. Thorpe fra Willmar og paa Past. Harstads Vegne Past. O. P. Vangsnæs. En Mr. Tincomb i Mankato havde tilbudt sig at skjænke 5 Acres straks udenfor Byen til dette Formaal. Komiteen erklærede da, at hvis Byen vilde give 5 Acres til samt 1000 Doll. i Kontanter, vilde dette Tilbud anbefales til Kirkeraadet. Dersom Mankato ikke vilde gjøre dette, vilde Komiteen være villig til at modtage et Tilbud om 28 Lotter i Garden City, hvis 1000 Doll. extra vilde bevilges af denne By. Dersom heller ikke dette blev gjort, vilde Sagen overlades til Kirkeraadet." Hertil kan vi føie, at Kirkeraadet har besluttet at afvente flere Tilbud og opfordret Komiteen til fortsatte Undersøgelser. Til Medlem af Komiteen har, som omtalt i Nr. 28, Iowa Distrikt valgt Past. E. Christensen, medens Østlige Distrikt intet særskilt Medlem har valgt, men kun anerkjendt de af Minnesota Distrikt valgte som sine.

Norge. De nye Skolelove. Efter lange og skarpe Debatter, som varede gjennem tre Formiddags- og tre Eftermiddags-Møder, har Odelstinget den 16de Juni Kl. 10 om Aftenen med 48 mod 36 Stemmer besluttet at udsætte Behandlingen af Forslaget til ny Skolelov for Byerne og dernæst mod 23 Stemmer besluttet ogsaa at udsætte Behandlingen af Forslaget til ny Landsskole-Lov.

— Theologisk Embedsexamen har i Juni Maaned 23 Kandidater underkastet sig ved Kristiania Universitet. 8 fik bedste, og 15 næstbedste Karakter.

— Den nye Høimesseliturgi har man i den senere Tid fra Norge hørt lidet om. Nu ser vi i „Fædrelandet", at den, efter at have været brugt paa Prøve siden Nyaar, enstemmig med omtrent 150 Stemmer er vedtagen til fast Brug i Bremnæs og med 81 mod 4 Stemmer i Moster, begge Sogn hørende til Finnaas Prestegjeld i Bergens Stift. Ligeledes beretter „Luth. Kirketid.", at den i Menighedsmøde af 60 Husfædre enstemmig er besluttet indført i Mariakirkens Menigheder i Bergen. I denne Bys øvrige Menigheder er endnu intet afgjort om dens Indførelse.

— Missionslæge Chr. Oftebro i Zululandet afgik ved Døden den 30te April og begravedes med stor Høitidelighed paa Ekjowe den 2den Mai. Han efterlader sig Enke og en Datter, 6 Aar gammel. Oftebro hørte til de yngre Missionsarbeidere og var en legemlig sterk Mand. Han gjennemgik i sin Tid Missionsskolen i Stavanger; men da Kursuset ved denne var tilende i 1874, og hans Kammerater gik til Missionsmarken, blev han sendt til Edinburgh for at gjennemgaa et Kursus ved Lægemissions-Anstalten der. I 1876 blev han sendt til Zululandet, hvor han har virket paa forskjellige Steder. Hans sidste Sygdom var Gigtfeber, som fængslede ham til Sygeleiet i 4½ Uge. Han bekjendte til det sidste frimodig sin Tro paa Kristus.

— Dissenterloven. Et Forslag til Forandring i denne Lov behandledes i Obelstinget den 21de og 22de Juni. Hidtil har ingen kunnet udmelde sig af Statskirken, før han var 19 Aar gammel. Nu foresloges af Komiteen, at det skulde hede: „Ingen kan udmelde sig af Statskirken før det fyldte 15de Aar; dog kan Udtrædelse ske i yngre Alder med Samtykke af Forældrene eller dem, der er i Forældres Sted.“ Den sidste Del af dette Forslag, nemlig om mulig Udtrædelse endog før 15 Aars Alderen, forkastedes, medens den første Del antoges.

Tyskland. Den gamle, ærværdige Slotskirke i Wittenberg, hvor Dr. Luther saa ofte prædikede, og hvor han ogsaa ligger begraven, skal, efter hvad „Luth. Kirchenzeitung“ beretter, med en Bekostning af 150000 Dollars restaureres, forat dette Mindesmerke om den lutherske Reformation kan blive bevaret for det tyske Folk.

Rom. Paven modtog for nogen Tid siden 60 Delegater fra den tidligere pavelige Hær. Ved denne Leilighed udtrykte han sin Beklagelse over, at man havde berøvet ham hans Hær; dog, sagde han, blev denne Sorg lindret ved det Haab, at den Dag ikke var fjern, da han atter vilde være omgiven af sine tro Krigere. Efterat han havde modtaget den ham af Delegaterne overrakte Gave, et med Juveler besat Blækhus og Pen, sagde han, at han først paa den Dag vilde bruge disse Ting, paa hvilken han vilde undertegne en Forordning til Hærens Reorganisation. Saaledes taler Antikristen. Men den Herre Kristus siger: „Mit Rige er ikke af denne Verden“ (Joh. 18, 36.). (Eft. „Gemeindeblatt“.)

Det norske Luther-College

i Decorah, Iowa, begynder, om Gud vil, sin Virksomheds 28de Aar Torsdagen den 6te September 1888 Kl. 9, og Indmeldelser af nye Elever bedes indsendte helst **inden 1ste August** til Collegets Bestyrer.

Eleverne skal i Regelen ikke være under 14 Aar, og med Hensyn til Forkundskaber fordres af dem, der skal optages i den nederste Klasse, at de maa kunne læse Norsk og Engelsk med nogenlunde Færdighed, skrive en ordentlig og ikke ganske uøvet Haandskrift, regne de fire Species i ubenævnte Tal og have omtrent saa stor Kundskab i sin Kristendom, som fordres af en vel forberedt Konfirmand. Med deres Indmeldelse maa følge Attest fra deres Prester for, at de har Helbred og nogenlunde Evner til at studere, og at deres Vandel og Opførsel har været saadan, at man kan have grundet Haab om, at de i Skolen vil bøie sig under Guds Ords Tugt. Endelig anmodes de, som anmelder Elever, om at undersøge og oplyse, hvorvidt vedkommende lider af nogen Sygdom, der kunde volde særegne Vanskeligheder under Opholdet ved Skolen.

Eleverne maa selv holde sig med Bøger og Klæder, Lys, Vaskevandsfad, Sengklæder, Haandklæder og en Stol. De behøver for Vinteren mindst to gode Sengetepper og maa af alle Slags Tøi have saa meget til Ombytte, at den nødvendige Renlighed kan iagttages.

Betalingen for **Kost og Lægetilsyn** er 72 — to og sytti — Dollars aarlig, som betales forskudsvis med $18.00 hvert Fjerdingaar (6te Septbr., 20de Novbr., 1ste Febr. og 10de April). Desuden betales **Skolepenge** i nederste Klasse med $20.00 og i næstnederste med $10.00 om Aaret, som ogsaa erlægges forskudsvis med en Fjerdedel ved Begyndelsen af hvert Kvartal. Kun de, der har været her mindst et Aar, kan vente at faa nogen Eftergivelse af Kostpenge eller anden Understøttelse, forsaavidt Bidragene til Husholdningen og til trængende studerende strækker til. Saadan Understøttelse gives dog kun til dem, der er bestemte paa at uddanne sig til Kirkens Tjeneste.

Vor Skole er beregnet paa at være en Kostskole (Boarding School); dog kan Lærerne, hvor de finder Grund dertil, tillade en Discipel at have Bolig og Kostholdd udenfor Skolen. I dette Tilfælde betales som Bidrag til Ved, Bygningernes Vedligeholdelse, Skole-Inventar o. desl. $8.00 om Aaret.

De, som anmelder Elever, bedes nøie at prøve deres Anlæg og Kundskaber og dernæst saa nøiagtig som muligt at opgive os følgende, som der, hvis Rummet skulde vise sig for knapt, ved Optagelse vil blive taget Hensyn til, nemlig: 1) om de anmeldte udtrykkelig har bestemt sig til at uddannes til Prester eller Skolelærere, 2) om de har de Forkundskaber, der nødvendig fordres for Optagelse, eller muligens flere, 3) hvad deres Forældre, Slegtninge eller de Menigheder, hvorfra de er, har bidraget til Lære-Anstalten.

De Bøger, som bruges i Skolens nederste Klasse, er: Bibel, Pontoppidans Forklaring, Erikssens norske Læsebog III, Hofgaards Norsk Grammatik, Jensens Eksempelsamling, Monroes Fourth Reader, engelsk-norsk Ordbog (helst Rosings eller Geelmuydens), New Arithmetic, Guyots Intermediate Geography (ny Udgave), senere Grammar School Geography.

NB. Den 4de og 5te Septbr. holdes Examen over dem af sidste Aars Elever, som ikke har taget Examen ved Skole-Aarets Slutning, og som tænker paa at blive opflyttede i en høiere Klasse, samt over de nye Elever, der ønsker at komme i en høiere Klasse. Alle andre Elever behøver først at være tilstede Torsdagen den 6te Septbr. Kl. 9 Formiddag, da den samlede Skole aabnes.

Decorah, Juli 1888. **Laur. Larsen.**

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. E. P. Jensen fra Kodj. i Newburg $11.42; ved Past. T. A. Torgerson Konf.offer i Lime Creek $31; tils. $42.42.

Decorah, Iowa, den 19de Juli 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Lauritz Thoen, Chicago, fra Søren Hansen, Rush River Mgh., Wis., Past. M. Thorsens Kald, $10; ved G. Sætrang indsamlet ved S. O. Rærum i Østre Painted Creek, Ia., $16.25 (S. O. Leikvold og Mrs. Leikvold hver $2, Miss Inga og Miss Marie Leikvold hver $0.50, E. O. Leikvold, Mrs. E. O. Leikvold, Torkel Leikvold og Mrs. T. Leikvold hver $1, Henry, Gilbert, Albert, Julia og Alma Leikvold hver $0.25, Helge Syversen og Mrs. H. Syversen hver $0.50, Ole Storla $3, Mrs. Thora Storla $2); ved Past. O. E. Solseth fra F. H. Teigen, Zions Mgh., $2.50; fra en unbenævnt i Grantsburg, Wis., $10; ved Past. K. L. Guttebø $13.50 (Kollekt i Ny-Skandinavia Mgh. $3.10, do. i Hay River Mgh. $4.20, Mathias Svensen $1, Anna Lien $1, Christ. P. Hansen $0.50, Mrs. Helene Andersen $0.25, Barnebidrag i Hay River Mgh. af Anna Mørk, Olaus Mørk, Anton Bold, Anton Lee og Clara Dahl hver $0.25, Henry Hansen $0.20, Olaf Johnsen $0.20, Martin Grøthe og Iver Klevstad hver $0.15, do. i Concordia Mgh. af Carl Edvard Monseng, Jim Solberg og Marie Breen hver $0.25, do. i Solums Mgh. af Carl Johnsen $0.50, Olianna Krogen $0.25); ved Knud Olsen, Stoughton, Wis., Pastor A. Bredesens Kald, $55 (Jacob Qvale $30, Knud Olsen $25); ved A. C. Haugan, Minneapolis, $68.65 (Dr. Th. Thams $10, Kollekt ved Seminariets Grundstenlægning $58.65, nemlig ved Hr. Johnsen, Stillwater, $8.05, ved Past. Harstad $4.60, ved Prof. Larsen $5, Subskription af M. H. Fjeldstad $10, Julius Thompsen $5, Marie Petersen $1, O. O. Braaten, Holden, Minn., $25); ved Past. O. A. Norman en anden Tredjedel af hans Subskription $75; tils. $250.65.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. N. Giere ½ Konf.offer i Crow River Mgh. $9.83; ved Past. Joh. Halvorsen fra Elmar Railson $0.50; ved S. Gunderson indsamlet af Skolebørn i Madison og Lincoln Mghh., Past. Wulfsbergs Kald, $9.05 (Madison Mgh.s Distrikt Nr. 3: Norah Gilbertson $0.25, Mathilda og Louise Ask hver $0.15, Louise Gilbertson $0.10, Inga Horgen $0.20, Sofia Aasland $0.15, Olava Basol $0.10, Ferdinand Bakken $0.25, Adolf Gilbertson og Louis Brække hver $0.15, Edd Gilbertson $0.10, Rudolf Gilbertson $0.10, ved Anna Vangsnæs i Lincoln Menigheds Distrikt Nr. 3: Anna og Bella Vangsnæs hver $0.10, Tina Hopperstad $0.10, Teodor Hopperstad $0.05, Tilda, Julie og Ole Hopperstad hver $0.10, T. K. og Bella Mellang hver $0.10, Bertine og Kristine Vangsnæs hver $0.10, Anna, Minie, Henry og Rolland Halvorsen hver $0.25, T. E. Seim $0.50, Ellen Seim $1, ved Albert Espeseth i samme Distrikt: Anders, Ansof, Caroline og Ella Espeseth hver $0.25, Henry Albertson $0.20, Ida Brenne $0.10, Ole Brenne $0.15, John Linde $0.25, Eddi Linde $0.10, Henry Linde $0.15, Peder Anderson $0.25, Anna og Emma Anderson hver $0.10, Albert og Anna Espeseth hver $0.15, John og Josefine Espeseth hver $0.10, Klara Ellingson $0.25, Ole Sjærven $0.50); tils. $19.38.

Til Skolelærer-Seminariet i Wittenberg, Wis.: Ved Pastor N. Giere $28.90 (½ Konf.offer i Crow River Mgh. $9.83, Konf.offer i Big Grove $19.07).

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. O. E. Solseth $16.75 (indf. ved T. Jørgensen, Immanuels Mgh., af Hans og Sjur Østensen hver $2, Jacob Skellum $1.50, Throud Østenseu $1, T. Jørgensen $1, indf. ved O. P. Saue, Immanuels Mgh., af ham selv $1, Ole Norheim $0.75, Peder Myrstuen, Abraham Johnsen, Ole Christiansen og Christian Myrstuen hver $0.50, Christian Halvorsen $1, ved Nils Iversen, Zions Mgh., $2, fra F. H. Teigen ½ Bidrag $2.50); ved Past. O. A. Norman fra Clitherall Mgh. $10 (indf. ved K. W. Bonby af John Hovren $2, Knut Myhre $1, Ludvig Jensen $1, Iver Bonby $0.50, indf. ved E. Hole af Torger Holt $3, Martin Christiansen $1, E. Colbjørnsen $1, Nils Hansen $0.50); ved Past. N. A. Qvammen fra Valley Grove Mgh. $5.50 (indf. ved Halvor Hope af T. E. Bonde $4, Halvor Hope, Jacob Jellum og Hans Landing hver $0.50); tilsammen $32.25.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Ved Prof. Larsen fra E. T. Helgesen, Discipel ved Luther-College, $1.

Til Luther-College: Ved Past. A. K. Sagen testamentarisk Gave fra afdøde Lars O. Ramberg, Calmar, Iowa, $25.

Til Synodekassen: Ved Pastor Joh. Halvorsen $11.85 (Del af Offer i Vestre Norway Lake Mgh. $5, Del af do. i Østre do. $6.85).

Decorah, Iowa, den 19de Juli 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. Juul Jukam, Discipel ved Luther-College, har modtaget fra Story City, Iowa, af Margrethe Larsen $2, S. Larsen $5, Lars Larsen $3, H. Larsen $3, Louis Larsen $1, Gerhard Larsen $1, fra K. Knudsen og Mrs. Knudsen, Mishicott, Wis., $2. Hjertelig Tak til Giverne.

Norsk-engelsk Skolelærer ønskes.

Trefoldigheds og Zions Menigheder ved Stanwood, Wash. Terr., har i Forening besluttet at kalde en norsk-engelsk Skolelærer, og de lover ham mindst 6 Maaneders norsk Skole i Aaret og 30 Doll. og Kost pr. Maaned. Desuden antages det som vist, at en duelig Lærer vilde faa adskillig engelsk Skole, som her betales med 40 til 50 Doll. pr. Maaned uden Kost. Reflekterende bedes om at indsende sine Ansøgninger, saa snart som ske kan, ledsagede af paalidelige Vidnesbyrd om Duelighed og kristelig Vandel til Rev. C. Joergenson, Stanwood P. O., Snohomish Co., W. T.

Adresse.

Rev. L. Sherven, Box 215, Calmar, Iowa.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.
Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 3. August 1888. { Nr. 31.

Taler ved Grundsten-Lægningen til det nye theologiske Seminar i Minneapolis.

I.

(Af Prof. H. G. Stub.)

Dear Christian Friends:—The grace of the Lord Jesus Christ and the love of God and the communion of the Holy Ghost be with you all! Amen.

The hearts of thousands of Norwegian Lutherans are filled with joy, and from rejoicing hearts thanksgiving and praise come before the throne of the triune God.

To-day the corner-stone of the new theological institution, belonging to the largest body of Norwegian Lutherans in America, shall be laid.

40 or even 50 years ago the Norwegians in old Norway commenced to emigrate to this country to settle down here. They came from a rocky and poor country, and consequently did not bring much gold and silver; but many of these poor emigrants had learned to love the greatest of all treasures, the word of the living God. This treasure they took along.

A number of zealous young ministers, who now have turned gray in the service of the church, left their fatherland and homes and friends to supply the emigrants with the living bread and water, served in the Lutheran way.

The first years were years of struggles and hardships for our fathers. It was a pioneer life in the full sense of the word. But God blessed the work of their hands, and as a result we find all over this great country, but especially in the states of Wisconsin, Iowa, Minnesota and Dakota prospering Norwegian settlements.

"Man, however, does not live by bread alone but by every word that proceedeth out of the mouth of God." In order to live in the

true and real sense our souls must live in communion with God, our lives must be hid with Christ in God. But this real true life of man is only effected and preserved by the means of grace, by the word of God and the sacraments.

Our pioneer fathers, therefore, did not only build their own homes, but they clearly saw the necessity of forming congregations and building churches, in which the Lutheran faith should be preached and the sacraments administered according to the word of Christ. They also saw that in order to accomplish the great work of building up a strong Lutheran church it would be necessary for the congregations to go together and form an organization.

In 1853 the Synod for the Norwegian Evangelical Lutheran church of America was organized. From the very beginning until this day the guiding star of this religious body has been the word of God. The first principle laid down in the first article of its constitution is, that the word of God shall be the only rule and guide for our faith, our doctrine, and our life. The supreme tribunal, from which there is no appeal, is the word of God and the word of God only, no pope, no council, no Synod, no congregation, no majority. The second principle inscribed on the banner of this Synod is, that man is justified and saved not by the works of the law, but solely by believing in Jesus Christ as our only Saviour from sin, from the power of the devil, and from death. The third principle is, that every justified sinner necessarily must do good works, the works of the law from love to God, as fruits of living faith.

As the life of our fathers was a rough pioneer life, so the life of our church has been a life of struggles and hardships. Its mission has been to fight the battles of the Lord with one hand and with the other to do the work of peace. Many have the enemies of our church been, deviating more or less from the doctrines laid down in the confession of the Lutheran church. But God has visibly blessed our church.

During the time of our great civil war, the large college, called Luther College, in Decorah, Iowa, was built as a preparatory school for all who wanted to serve our church. From this college our students went to Concordia Seminary, St. Louis, Missouri, or to Springfield, Illinois, to study Theology. At each of these theological seminaries our Synod had their own professor.

In 1876 our own theological seminary, called Luther Seminary, was located in Madison, Wisconsin, on the shore of the beautiful Monona Lake. For 12 years it has sent out a large number of laborers in that field, where the harvest truly is plenteous, but the laborers few.

In the course of time, however, the great twin cities of Minneapolis and St. Paul, the centre of the Northwest, got to be the centre of the Norwegians in this country. It was, therefore, decided to locate our seminary in Minneapolis, with its more than 50000 Scandinavian inhabitants, and in the very heart of the Norwegian element. We have decided to locate it here in the hope, that we might be able to do our best in the interest of the Lutheran church.

Our hearts are filled with joy. God has done great things among us. Yes, it is wonderful to behold. A severe struggle, that in later years threatened our dear church with ruin, has ended in victory. And the first great work of peace is the erection of this seminary, the corner-stone of which is to be laid in the name of Jesus Christ. I say in the name of Jesus, because the word of God, our only guide, says: "And whatsoever ye do in word or deed, do all in the name of the Lord Jesus, giving thanks to God the Father by him" (Col. 3, 17.).

Without Jesus Christ we could have no hope for times to come. He, and he alone, is the chief corner-stone of the church. He is the foundation for our faith, our hope, and our love. He is the corner-stone of our spiritual, our eternal, and even our temporal happiness. Whatever we do in word or in deed must be done in his name, must rest upon Jesus Christ as its foundation, if we shall have any guarantee of success and any promise of blessing.

We are convinced, that the work of our church has been done in the name of Jesus. And for the future we have the brightest hopes. None but Jesus Christ shall be the foundation of this our seminary. None but Jesus Christ shall be our leader. Nothing shall be taught in this seminary, that is inconsistent with his name. By his name and in his name our Lutheran church shall be a power in this country.

With might of ours can naught be done,
Soon were our loss effected;
But for us fights the Valiant one
Whom God himself elected.
Ask ye who is this?
Jesus Christ it is,
Lord of Sabaoth,
There is no other God,
He holds the field forever.

In his name, then, our seminary will take up its blessed work and prepare young men for the ministry, not only in the Norwegian, but also in the English tongue.

Our aim, our mission is not to keep our faith for ourselves in our native tongue, but to proclaim the Lutheran faith in that

language which rules this country. For our people this great country has been open. We want to pay our debt of gratitude by bringing the genuine Lutheran faith, or the word of God, or Jesus Christ, as near the hearts of everybody as we possibly can, in order to effect a sound and true Christian life.

In his blessed name: Forward! In his name we trust. By that sign we shall conquer. Our hearts rejoice and give thanks to God, the Father by him! Amen.

II.

(Af Past. H. A. Preus.)

Tekst 1 Kor. 3, 11.: „Ingen kan lægge en anden Grundvold end den, som er lagt, hvilken er Jesus Kristus."

Dyrebare medforløste og Trosforvandte! Naade og Fred fra Gud vor Fader og hans Søn, vor Herre Jesus Kristus!

Med Lov og Pris møder vi her; thi utallige er Herrens Velgjerninger mod os. Vi kom her en liden Hob; han har gjort os til et stort Folk. Hans Miskundhed har daglig været ny over os, og rundelig har han velsignet os i det legemlige og i det aandelige. Han tugtede os, vi paakaldte ham i vor Nød, og han udfriede os. Han bevarede sit Ord iblandt os; derfor priser vi ham og siger: Min Sjæl, lov Herren, og alt, hvad i mig er, love hans hellige Navn! Min Sjæl, lov Herren og glem ikke alle hans Velgjerninger!

Vort Folk fik med sig fra Fædrelandet til sin nye Hjemstavn i dette Land en herlig Arv — mere værd end al Verdens Guld og Sølv —, Guds Ord. En stor Del af vort Folk har, Gud være lovet! levet paa denne Arv. Vi havde allerede i Hjemmet lært at skatte den eller lærte det her under Guds Prøvelser. Hvad den frugtbare Jordbund, Landets mange herlige Institutioner ikke kunde skjænke, indeholdt den Arv: den sande Spise, som stiller Sjælens Hunger og opholder til et evigt Liv.

Vi har søgt at verne om denne dyrebare Arv og bevare den ren og uforvansket. De mange Kampe, som vort Samfund uafbrudt har havt at gjennemkjæmpe, har fornemmelig været for Lærens, for Guds Ords Bevarelse. Og Gud være lovet! Herren har af sin Naade ladet det lykkes for os, saa at vi — vel ikke uden mangt Merke efter Kampen og mangt sørgeligt Tab — dog har beholdt den og kan efterlade den til Efterslegten uforvansket, som vi har modtaget den fra Fædrene. Vi har ogsaa efter fattig Leilighed søgt at aagre med denne vor Arv. Derom bærer ikke blot vore Menighedsskoler, men ogsaa vore høiere Lære-Anstalter Vidnesbyrd, fornemmelig vort Luther-College i Decorah, Iowa, og vort Luther-Seminar i Madison, Wisconsin.

Det er en ny Bolig for dette Seminar, som her nu skal opføres. Det er ikke af et forfængeligt Ønske om at erholde staseligere Bygninger eller for paa nogen Maade at glimre, at Synoden har bestemt sig for denne Flytning. Det Hensyn, som har været det afgjørende, er, at den troede her bedre at kunne aagre med sin Arv, og at Seminariet i dette Centrum af den norske Befolkning bedre kunde udvide sin Virksomhed og i videre Kredse øve sin Indflydelse til den lutherske Kirkes Udbredelse og Guds Ords Bevarelse blandt vore kjære hertil indvandrede Landsmænd end paa sit tidligere, forøvrigt saa smukt beliggende Sted i Madison.

Nu har vi forsamlet os paa dette Sted for høitidelig at lægge Grundstenen til denne Bygning. Denne Handling, tre Hammerslag i den treenige Guds Navn, har jo sin egentlige Betydning som symbolsk Handling. Ikke Handlingen selv, men det, som den betegner, og hvorom den skal erindre os, er det da egentlig, som har samlet os paa dette Sted. Denne synlige Grundsten, som jo er af liden Værdi, skal minde os om den usynlige Hjørnesten, hvorpaa det aandelige Bygge-Arbeide, som her skal drives, maa være grundet og hvile, om det skal lykkes og blive bestandigt. Dette har vi tildels ogsaa villet betegne ved de Skrifter, som nu skal nedlægges i Grundstenen. Disse er: Bibelen og Konkordiebogen, Synodens Salmebog, Forklaring og Billed-Bibelhistorie, Fællessynodens Beretning for 1887, et Nummer af „Evang.-luthersk Kirketidende" indeholdende „en Redegjørelse", Frikirken. (Desuden nedlægges et Nummer af „Amerika", „Fædrelandet og Emigranten" samt „Børnebladet", et Uddrag af den Beretning, som er nedlagt i Grundstenen ved Luther-College, og en kort Beretning om Synodens og dens Lære-Anstalters senere Udvikling.) De her først nævnte Skrifter skal bære Vidnesbyrd for kommende Slegter om, hvilken den Hjørnesten er, paa hvilken vi bekjender, at vort aandelige Bygge-Arbeide i disse Haller skal være grundet.

Det gjælder jo ved enhver jordisk Bygning, som Menneskehænder opfører, at der lægges en solid Grundvold med faste Hjørnestene, paa hvilken den trygt kan hvile, saa at ikke det første heftige Vindstød blæser den omkuld, eller en Regnstrøm undergraver den og bringer den til Fald. Dette vil jo være Tilfældet, dersom den opføres paa den løse Sandgrund. Uden saadan fast Grundvold er al Bekostning og Møie, selv det solideste Arbeide, spildt. End mere maa det være Tilfælde ved en aandelig Bygning, at den, om den skal blive bestandig, maa have en fast, urokkelig Grundvold, som kan trodse alle Tidens Storme og Omskiftelser. Det er, hvad Herren i sit Ord ogsaa vil lære os, naar han siger: „Hver den, som hører disse mine Ord og gjør efter dem, den vil jeg ligne ved en forstandig Mand, som

byggede sit Hus paa en Klippe, og en Skylregn nedfaldt, og Vandløbene kom, og Vindene blæste og faldt an paa samme Hus, og det faldt ikke; thi det var grundfæstet paa en Klippe."

Til Grundvold for det aandelige Bygge-Arbeide, hvilket denne nye Bygning skal tjene, vil vi ikke lægge denne Verdens høitpriste Visdom og filosofiske Systemer eller Tidens stadig skiftende Strømninger og Meninger eller vor egen Fornufts ofte vaklende og vildfarende Domme, skjønt vi vil agte Fornuften som en Guds Gave og bruge den inden den Sfære, Gud i sit Ord har anvist den; heller ikke vil vi bygge paa nogen menneskelig Autoritet, den hede Pave eller Synode eller Kirkefædre eller Majoritet, der alle tilhobe mere eller mindre er udsatte for Vildfarelser; en aandelig Bygning, opført paa saadan løs, forgjængelig Sandgrund, maa altid blive vaklende og underkastet Forgjængelighed. Nei, vi vil ikke lægge nogen egen, selvgjort Grundvold, men blive ved den, som lagt er, hvilken den Helligaand selv omtaler i vor Tekst, nemlig Jesus Kristus. Thi saa har den samme Aand vidnet allerede ved Profeten Esaias: „Se, jeg lægger til Grundvold i Zion en Sten, en prøvet Sten, en kostelig Hjørnesten, som er vel grundet; hvo der tror, haster ikke." Det er den samme Grundsten, som Apostelen Petrus formaner os at komme til, naar han siger: „Kommer til ham, den levende Sten, som vel blev forskudt af Menneskene, men er udvalgt og dyrebar for Gud."

Om denne Grundvold er det, Apostelen i vor Tekst siger: „Ingen kan lægge en anden Grundvold end den, som er lagt, hvilken er Jesus Kristus." Ja, Jesus Kristus, han er vor Saligheds Grund og Klippe, og udenfor ham er ingen Frelse; i ham er alle Salighedens Skatte skjænkede os. Thi han, Guds og Marias Søn, sand Gud og sandt Menneske, har med sit hellige Liv og med sin ubillige og uskyldige Død forløst os og er vor Retfærdighed for Gud, som skrevet staar: „Hvilken er bleven os Visdom fra Gud og Retfærdighed og Helliggjørelse og Forløsning."

Men ligesom Jesus Kristus er vor eneste Saligheds Grund, saa maa og skal han ogsaa være Grundvolden for det aandelige Bygge-Arbeide, som her skal drives til Menighedens Opbyggelse og Guds Riges Udbredelse, idet unge Mænd, drevne af Guds Aand, her uddannes til som Ordets Tjenere at gaa ud og forkynde Guds Raad til Menneskenes Salighed. Thi han, som fra Evighed af var Ordet, han har aabenbaret sig for os i Guds Ord, forkyndt ved Profeternes og Apostlenes Mund. Derfor siger og Herren selv om dette Ord: „Mine Ord ere Aand og ere Liv", og atter: „Himmel og Jord skulle forgaa, men mine Ord skulle ingenlunde forgaa." Og Apostelen Paulus skriver til de Efeser: „Saa ere I da ikke mere Gjester og

fremmede, men de helliges Medborgere og Guds Husfolk, opbyggede paa Apostlenes og Profeternes Grundvold, saa at Jesus Kristus selv er Hovedhjørnestenen." Paa denne Grundvold har Petrus grundet sin Tro, om hvilken han aflægger den freidige Bekjendelse: „Du er Kristus, den levende Guds Søn", en Betjendelse, hvis Sandhed Herren stadfæster ved sit Svar: „Paa denne Klippe vil jeg bygge min Menighed, og Helvedes Porte skulle ikke faa Overhaand over den."

Og nu, Brødre! af denne Guds Ords Klippegrund skal den Troens Bekjendelse, som i disse Haller daglig skal aflægges, udspringe som Vandstrømme af et Kildevæld; paa denne Grund skal alt Vidnesbyrd, som her skal lyde, hvile. Og naar Gud hertil giver sin Naade, hvorom vi nu og altid vil anraabe ham, da kan vi, Brødre! ogsaa være trøstige for, at ingen Fiende, om noksaa træsk og mægtig, skal kunne forstyrre Gjerningen og bringe den aandelige Bygning, som her opføres, til Fald. Nei, selv om den Grundsten, vi nu lægger ind i denne jordiske Bygning, engang vakler, og Bygningen selv synker i Grus, — det aandelige Bygverk, som den kun skal tjene, se, det skal dog bestaa og fortsættes i Tidernes Løb, maaske under andre Forhold og i andet Sprog, men i samme Aand; thi om Gjerningen skal da gjælde den Forjættelse, vi hørte Herren udtale om Grundvolden, paa hvilken den hviler: „Helvedes Porte skulle ikke faa Overhaand over den."

Nu er det vistnok saa, at ved dette aandelige Bygge-Arbeide alt Materiale, som vi har at fremdrage og benytte, ikke er lige vigtigt og kostbart eller har samme Betydning for Bygningens Fremme og Fuldendelse, eller — for at tale uden Billede: der er Trossandheder, hvis Fortielse eller Fornegtelse vilde medføre, at Grundvolden selv blev forrykket og gik forloren, medens der er andre, som man kan mangle Kjendskab til uden at komme bort fra Grundvolden, som er lagt. Men heraf følger ingenlunde en Berettigelse til at vise Slaphed, til f. Ex. at være ligegyldig, om ikke saadanne mindre vigtige Trossandheder bliver fremstillede i sin Renhed eller endog som uvæsentlige ganske forbigaaede. En saadan Betragtnings- og Behandlingsmaade af Guds Ord og de guddommelige Sandheder, som ufeilbart maa lede til en falsk Unionisme, er og bliver dog en Krænkelse af den guddommelige Majestæt, der aabenbarer sig i sit Ord og udtaler Forbandelse over hver den, som tager noget fra eller lægger noget til det eller paa anden Maade omgaaes letsindig med det og saaledes tager Herrens Navn forfængelig. Som en liden Brist i en Klokke ganske fordærver dens Klang, og som en Feil ved et eneste lidet Hjul i Urverket kan forstyrre dets regelmæssige Gang og vise os en gal Tid, saaledes vil den urigtige Opfatning og Fremstilling af en eneste

Trosartikel, f. Ex. om Guds Naade, Kristi Fortjeneste, Menneskets fri Vilje, Naademidlernes Kraft o. s. v., kunne forrykke selve Grundvolden og sætte vor Salighed paa Spil, som vi jo ikke kan blive delagtige i ved en falsk Tro, men alene ved den sande. Da Paulus skal skilles fra de ældste i Efesus, ligger det ham paa Hjerte at udtale: „Jeg vidner for eder paa denne Dag, at jeg er ren fra alles Blod; thi jeg har ikke undladt at forkynde eder alt Guds Raad."

Endnu et vil jeg her minde om, Brødre! nemlig de fortræffelige Hjælpemidler til baade at bygge paa den rette Grundvold og give hvert Slags Materiale den rette Plads i Bygningen, hvilke den lutherske Kirke byder saavel i Bekjendelsesskrifterne som i Fædrenes, fornemmelig Luthers Skrifter. Om vi ikke lægger dem til Grundvold eller bygger paa dem som saadan, saa agter vi dem dog som en velsignet Naadegave af Herren, hvis rigtige Benyttelse vil tjene meget til at fremme den Gjerning, som her skal drives. Derom skal ogsaa Navnet Luther-Seminar bære Vidnesbyrd.

At nu de, som skal være Arbeidere ved dette aandelige Bygverk, baade Lærere og Disciple, maa faa Naade til saaledes at blive ved den Grundvold, som lagt er, hvilken er Jesus Kristus, og bygge paa den Guld og Sølv og kostbare Stene, derom vil vi flittig anraabe Herren. Ogsaa derom vil vi bede Herren, at Arbeidet ved denne Bygning af Træ og Sten, som reises til Tjeneste for hint aandelige Bygverk, og til hvilken nu Grundstenen skal lægges, maa omfattes af Menighederne med Velvilje og støttes ved rige Gaver, at det maa skride lykkelig fremad og velsignes af Herren, saa denne Bygning snart kan staa der fuldfærdig med sit Taarn pegende opad som Symbol paa, at ligesom Grundvolden for det aandelige Arbeide der er lagt dybt paa den faste Klippe, at det ikke skal rokkes, saa gaar Arbeidernes Stræben der altid opad, og Maalet for alt deres Arbeide er det himmelske, det evige og uforgjængelige.

Nu, Herre! vi bøier vore Hjerter for dig og beder dig i Jesu Navn: Lad alt Arbeide her vel lykkes, baade det ydre og det indre, baade det legemlige og det aandelige! „Lad din Gjerning sees for dine Tjenere, og din Herlighed over deres Børn! Og Herrens vor Guds Liflighed være over os, og befæst vore Hænders Gjerning over os! Ja befæst vore Hænders Gjerning! Amen i Jesu Navn.

Saa lægger jeg da denne Grundsten til vort Luther-Seminar i Navnet Faderens, Sønnens og den Helligaands. Herren befæste den til sit Navns Forherligelse og sin Menigheds Opbyggelse! Amen i Jesu Navn.

Preste-Ordination.

Den 6te Søndag efter Trinitatis blev i Østre Koshkonong Kirke det hellige Prædike-Embede overdraget fire unge Brødre, som alle er udgangne fra vort Luther-Seminar, nemlig **Peter Timotheus Waldemar Grunnet, Abel Edvard Lien, Bernt Julius Larsen** og **Hans Nødshilder.**

Prof. H. G. Stub intimerede ved at oplæse Ordinandernes Levnetsløb og dertil knytte en kort Betragtning over Matth. 4, 23-25. I Henhold til denne Tekst skildrede Taleren skjønt og gribende Frelserens velsignede Virke blandt de aandelig og legemlig syge i Galilæa, og hvorledes han ogsaa idag er den eneste Læge for Verdens Brøst og Elendighed. Vistnok vandrer han, den store Overlæge, ikke synlig omkring blandt os som engang blandt Jøderne; men han sender ud sine Underlæger med Naadens og Livsens Ord som det ufeilbare Lægemiddel. Og har vi selv i Herren og hans Ord fundet Lægedom og Frelse, maa vi af Hjertet ønske og bede: O at dog denne store Læge maatte naa frem til de mange syge i Verden! O at dog alle maatte lære dette velsignede Lægemiddel at kjende og blive helbredede! Naar da Herren idag ved at sende disse sine fire Underlæger ud i Verdens store Sygehus klart giver tilkjende, at han hører saadan vor Bøn, da skal vi takke og prise Herren og bede ham velsigne disse sine Tjenere og deres Gjerning.

Ordinationshandlingen udførtes af den ærværdige Fader i Kristo, Past. J. A. Ottesen, som i den samme Kirke havde baade døbt og konfirmeret en af Ordinanderne, nemlig Kandidat Abel Edvard Lien. Teksten for Ordinationstalen var Josva 8, 35.: „Der var ikke et Ord af alt det, som Moses havde budet, hvilket Josva ei lod udraabe for al Israels Forsamling, endog for Kvinderne og de smaa Børn og den fremmede, som vandrede midt iblandt dem." Ifølge denne Tekst paamindede og formanede Ordinator inderlig og alvorlig de kjære unge Brødre at følge Josvas Eksempel og frembære **alt** Guds Raad for **alle**, endog for Kvinderne og Børnene og den fremmede iblandt os, og viste dernæst, hvorledes de skulde dygtiggjøres til denne Gjerning, samt Frugten af saadan Troskab i Embedet baade for dem selv og for deres Tilhørere.

Foruden de allerede nævnte Prester deltog ogsaa Prof. Ylvisaker og undertegnede i den hellige Handling. Altergangen forrettedes af Prof. Ylvisaker. Et Offer optoges, og de indkomne $37.35 overraktes de fire nye Herrens Tjenere som et Bidrag til at bestride Reisen til deres respektive Virkepladse.

Kandidaternes af dem selv forfattede Levnetsløb lød saaledes:

Peter Timotheus Waldemar Grunnet, Søn af Past. Niels Petersen Grunnet og Maria Magdalena Mathilde Grunnet, f. Vatter, er født i Kjøbenhavn den 28de Februar 1863 og konfirmeret i Martinskirken 1877. Hele sin Tid har han levet i sine Forældres Hus og der nydt godt af deres kjærlige og kristelige Opdragelse. Som Barn havde han Lyst til at blive en Herrens Tjener; men da han blev ældre, tabte denne Lyst sig, og han

kom kort efter sin Konfirmation i Boghandelen hos P. G. Philipsen i Kjøbenhavn, hvor han var i 7 Aar. I denne Tid fik Fristelserne i den store By Magt over ham, indtil han, greben af en kjær Broders Død, ved Guds Naade kom til Erkjendelse af sin Synd, paa samme Tid som Lysten til at blive en Herrens Tjener igjen vaktes hos ham. Efter Ønske fik han af sine Forældre Tilladelse til at ansøge om Optagelse som Student ved Missourisynodens praktisk-theologiske Seminar i Springfield, Illinois, for der at blive uddannet til Prest. Efter en heldig Reise ankom han den 24de August 1885 til Springfield og blev der optagen som Student. Her studerede han et Aar under Professorerne Crämer og Wyneken, hvem han takker for deres Kjærlighed mod ham. I 1886 ansøgte han efter Opfordring om Optagelse ved Luther-Seminar i Madison. Her studerede han til 1888 og blev ved den fra 15de til 20de Juni afholdte Examen befunden dygtig til at overtage det hellige Prædike-Embede. Med Tak til Gud, Forældre og Lærere fremstiller han sig til Ordination efter at have modtaget Kaldelse som personel Kapellan hos sin Fader.

I Følelsen af sin Ringhed og Udygtighed til at overtage dette saa vigtige og ansvarsfulde Kald udbeder han sig denne og andre Menigheders Forbøn om Guds Velsignelse over ham og hans Gjerning. Idet han nu staar i Begreb med at forlade Amerika for at reise hjem, takker han den norske Synode for dens Gjestfrihed imod ham og ønsker, at Guds Velsignelse maa følge den og hans kjære Lærere nu og al Tid.

Bernt Julius Larsen er født den 24de September 1859 paa Gaarden Vardeberg i Stange Prestegjeld i Norge af Forældrene Lars Johannesen og Dorthe Johannesen, f. Hemmingsen. Han blev døbt den 1ste Januar 1860 af Past. Bull og konfirmeret i September 1874 af Past. Hille. I sin Barndom nød han en god og kristelig Opdragelse. Hans Lyst var til Skolen og Bøgerne; men han blev adskillig hindret i sin Skolegang paa Grund af daarlig Helbred. Efter sin Konfirmation besøgte han et Par Vintre en Skole, og i Mellemtiden var han hjemme og hjalp sine Forældre.

Da hans Fader døde Høsten 1879, og han ikke havde nogen større Lyst til Gaardsbrug, saa forlod han med sin Moders Tilladelse sit Fødeland for at drage over til Amerika Vaaren 1880. Det første Aar tilbragte han mest med almindeligt Arbeide. Siden holdt han i 3 Aar norsk Religionsskole for Past. Em. Christophersen. Hans Tanke var nærmest at ofre sig for denne Gjerning; men der var flere, som raadede ham til at reise paa Skole for at uddanne sig til Prest. Han havde i lang Tid havt Lyst dertil, men frygtede for, at hans Bevæggrunde ikke var de rette. Efter grundig Overveielse og Raadførsel med Past. Christophersen kom han til den Beslutning i Guds Navn at forsøge. Past. Christophersen tilbød sig at hjælpe ham med Latin og andre Fag, som maatte ønskes, hvilket Tilbud han med Glæde modtog. Høsten 1884 reiste han til Decorah, hvor han blev optagen som Elev ved Luther-College. Her tilbragte han to Aar, hvorefter han blev dimitteret til det praktisk theologiske Seminar i Madison. Høsten 1886 reiste han til Ma-

dison, hvor han den 3dje September blev optagen som theologisk Student. Ved Examen, som afholdtes fra 15de til 20de Juni 1888, blev han befunden dygtig til at overtage det hellige Prædike-Embede. Han har modtaget Kald til Prest for den norsk-danske evangelisk-lutherske Menighed i Manistique, Mich.

Idet han nu ser tilbage paa den hensvundne Tid, maa hans Hjerte fyldes med Lov og Tak til Gud, som har hjulpet saa vel indtil denne Dag, om det end ofte kan have været trangt og seet mørkt ud. Næst Gud vil han frembære sin Tak til Past. Christophersen og andre, som har hjulpet ham under hans Studietid. Han vil ogsaa frembære sin Tak til sine Lærere saavel ved Luther-College som ved Luther-Seminar for bevist Kjærlighed. Idet han nu fremstiller sig til Ordination, sker det i Følelsen af sin egen Ringhed og Uværdighed til et saadant Embede, men ogsaa i Tillid til Guds Naade og Barmhjertighed. Han beder derfor om medkristnes Forbønner, at Herren maatte salve ham med sin Aand og give ham Kraft og den rette Visdom til at udføre den vanskelige og ansvarsfulde Gjerning, som han har betroet ham.

Abel Edvard Lien er født paa Østre Koshkonong den 5te Mars 1863 af Forældrene Henrik Larsen Lien og Gunhilde Johannesdatter Næset. Han nød i Hjemmet en kristelig Opdragelse og blev konfirmeret af Past. J. A. Ottesen. Allerede tidlig havde han Lyst til at udvide sine Kundskaber. Tilskyndet af sin Sjælesørger opholdt han sig en kort Tid ved Monona Academy i Madison, Wis. Høsten 1879 optoges han som Elev ved Luther-College i Decorah, Iowa. Efter at have gjennemgaaet det regelmæssige Kursus graduerede han derfra i 1885. Samme Aar blev han indskreven som Student ved Concordia-Seminar i St. Louis, Mo., hvor han forblev et Aar. Høsten 1886 reiste han til Luther-Seminar i Madison, Wisconsin., hvor han studerede i to Aar. Ved den fra 15de til 20de Juni afholdte Examen blev han befunden dygtig til at overtage det hellige Prædike-Embede.

Han frembærer Tak til den trofaste Gud, som saa naadig har fulgt ham med sin Velsignelse. Dernæst takker han sine Forældre, sin Sjælesørger og sine Lærere for den Kjærlighed og Velvilje, de har vist ham. Han har modtaget Kald som Hjælpeprest til Wild Rice og annekterede Menigheder i Norman Co., Minn. Naar han idag fremstiller sig til Ordination, da er det i Følelsen af sin egen Uværdighed til den hellige og ansvarsfulde Gjerning; men han har den Tillid til Gud, at han, som selv har kaldet ham til en Sjælesørgers Gjerning, ogsaa ved sin gode Helligaand vil gjøre ham skikket dertil og styrke ham indtil Jesu Kristi Dag. Han begjærer denne Menigheds og medkristnes Forbøn.

Hans Rødshilder er født den 8de Mai 1859 i Sunds Prestegjeld i Norge af Forældrene Hans Johannessen og Malene Johannessen, født Johannesdatter. Hans Fader døde meget tidlig, og da det blev vanskeligt for Moderen, som sad igjen i smaa Kaar, at ernære sig og sine, var der en Slegtning af hende, som tog sig af ham. Her fik han Undervisning i Hjemmet og blev tillige holdt flittig i Skole, indtil han i 1874 blev konfirmeret af Provst Greve. Hans Lyst var til at kunne fortsætte paa Skole; men Mangel

paa Midler holdt ham tilbage. Vaaren 1879 udvandrede han til Amerika. Efterat han var kommen herover, begyndte atter Lysten til at studere at komme op hos ham. Høsten 1882 blev han optagen som Elev ved Luther-College i Decorah, Iowa. Her opholdt han sig som Elev i 4 Aar. Høsten 1886 blev han optagen som Student ved Synodens Lære-Anstalt, Luther-Seminar i Madison, Wis., hvor han studerede to Aar. Ved den fra 15de til 20de Juni 1888 afholdte Examen blev han befunden dygtig til at overtage det hellige Prædike-Embede.

Naar han idag tænker tilbage paa Fortiden og alt det gode, som er blevet ham tildelt, da føler han Trang til først og fremst at takke Gud for al hans Naade. Dernæst frembærer han Tak til sin Moder, sine Søskende, sine Lærere og Venner for alt godt, han har modtaget af dem. Herren lønne dem alle med en evig Velsignelse! Han har modtaget Kald fra Brainerd og Vaale evangelisk-lutherske Menigheder i Minnesota. Naar han idag fremstiller sig til Ordination, saa er det i Følelsen af sin egen Ringhed og Uværdighed og af Kaldets Storhed og Ansvar. Det er kun i Tillid til Guds Naade og Bistand, han tør overtage denne vigtige og ansvarsfulde Gjerning. Han beder om denne Menigheds og andre medkristnes Forbøn.

Herren være lovet, som kommer vor Trang ihu og atter udsender Arbeidere i sin Høst iblandt os! Han ledsage de kjære unge Brødre og dygtiggjøre dem til al god Gjerning i sin Tjeneste! Han hjælpe dem til Troskab og velsigne deres Arbeide til dyrekjøbte Sjæles Frelse! Adolf Bredeien.

Grundsten-Lægning.

Den 8de Juli lagdes Grundstenen til Vor Frelsers skandinaviske evangelisk-lutherske Menigheds Kirke i Lansingburgh, N. Y. I Grundstenen nedlagdes en Blikkasse, indeholdende en Bibel, den augsburgske Konfession med de tre Hoved-symboler, Luthers lille Katekismus, Pontoppidans Forklaring, den norske Synodes Konstitution, et Par Nummere af Kirketidenden, Menighedens Konstitution og Historie samt Medlemmernes Navne, „Amerika", „Illustreret Ugeblad" og et Par engelske Aviser samt nogle amerikanske, danske, norske og andre Mynter. Kirken bliver en Framebygning med Brickbasement, 22×45 Fod, og ventes færdig om et Par Maaneder.

Kirkens Herre, den Herre Jesus Kristus, lægge sin Velsignelse til dette Foretagende, ham til Ære og dyrekjøbte Sjæle til Frelse og Salighed!

Lansingburgh, N. Y., 18de Juli 1888. P. Mortensen.

Fra „Antimissourierne"s Møde i Baldwin.

(Slutning fra Nr. 29.)

Som Tilsynskomite for Antimissouriernes Skoler valgtes Pastorerne L. M. Biørn, N. J. Ellestad og J. Krohn samt Hhrr. Ole Aslakson, Michael Johnson og Tollef Sanderson. Denne Komite supplerer sig selv. Hr. Even Thykesen, som imidlertid ikke var tilstede ved Mødet, var af Valgkomiteen indstillet til Medlem af denne Komite. Men der gjordes af nogle Indvending derimod, fordi det kunde se rart ud, at man til en Post som denne skulde tage en Mand, som ikke var tilstede ved Mødet, og som endnu stod i en Menighed, der tilhørte Synoden. I hans Sted valgtes Tollef Sanderson. Denne Komite indstillede bl. a. følgende: „Luthersk Presteskole forbliver i Northfield." Dertil oplyste Past. Rasmussen, at Seksmands-Komiteen havde ansøgt Augsburg Seminar, om man kunde kombinere en Del Klasser med denne Skole. Desuden mente man at have Haab om at kunne faa en Kombination istand enten med Hauges Synodes eller Augustanasynodens Skoler. Augustanasynoden, som er villig til Forening, havde kaldet som sin anden theologiske Professor Kandidat Lomen fra Philadelphia. Det vilde især for den engelske Undervisnings Skyld være meget fordelagtigt for Antimissourierne at forene sin Skole med denne. Past. Muus udtalte sig i samme Retning. Forslaget blev antaget med den Forandring, at Syvmands-Komiteen bemyndiges til, hvis den finder det tjenligt for Foreningssagen, at kombinere Luthersk Presteskole med en eller anden af de tre Samfunds Skoler.

De gamle Professorer gjenvalgtes med samme Løn som tidligere. Iver Larsen gjenvalgtes til Kasserer med samme Løn som forrige Aar. Han takkedes ved Reisning for den Dygtighed og Nidkjærhed, hvormed han havde udført sit Arbeide. Kassereren oplyste, at han forrige Aar havde givet sin Løn til Kassen for trængende studerende som den Kasse, der var mest i Underbalance. Paa Grund af, at Overskuddet dette Aar kun var omkring 300 Doll. mod 2400 Doll. ifjor, og fordi man dette Aar maatte underholde en ny Collegeklasse ved St. Olaf's School, saa trængtes omkring 50 Procent mere end ifjor, forat man kunde holde Alting gaaende. Han opmuntrede derpaa især Presterne til at samle Penge og forklarede, hvorledes de skulde gaa frem hermed. Det var ikke nok at have 2 til 3 Trustees til at samle. Det bliver for meget Arbeide paa hver. Presten kunde f. Eks. have 10 Lister og 10 Roder i hver Menighed. Derved vilde der ikke blive saa meget Arbeide paa nogen. Han vilde ikke netop, at Presten skulde være „Collector"; men Presten kunde gjøre meget ved f. Eks. at holde et Foredrag om Skolerne og Samfundets Arbeide. Han troede ikke, det vilde være upassende at anvende en Søndag til dette. Det gjaldt om at faa alle med. Ticenterne og Femogtyve-Centerne var ikke at foragte. Derved, at Folket gav til Skolen, vilde Interessen vækkes for Skolens Arbeide. Naar man først fik Hjerterne med, saa vilde nok Pengene strømme ind.

Komiteen for midlertidig Organisation og Indremission anbefalede, at

Menigheder, som lider Trængsel og Forfølgelse for sin Tros Skyld, skulde hjælpes. Past. Rasmussen vilde nødig give det Skin af nogen fast Organisation og vilde ikke binde Menigheden for meget. Et Forslag af Past. Farseth om, at Antimissourierne tillader sine Prester at missionere, antoges. Pastorerne Biørn, Ellestad og Krohn blev valgte til et Slags Komite, med hvem Menighederne kunde underhandle. Der taltes om at ansætte tre Hjælpeprester hos disse tre Medlemmer af denne Komite. Til Redaktion for „Luth. Vidnesbyrd" valgtes Dhrr. Kildahl, Bøckman og Mohn, og som Medlemmer af Redaktionen tilføiedes Pastorerne Rasmussen og Biørn.

En Resolution i Anledning af Past. Fjelds Død indbragtes af Past. Biørn. Past. Muus gjorde Indsigelse mod, at man bare udtrykte sin Sympathi paa Papiret. Han troede, man burde gjøre noget mere. Past. Syftestad som den, der var bedst kjendt med Forholdene, gav en Del Oplysninger. Enken sad i smaa Kaar. Han havde henvendt sig til den gamle Enkekasse, men havde ikke faaet noget Svar. Resolutionen blev derpaa antagen med det Tillæg, at Past. Syftestad anmodes om at se til, at den afdødes efterladte ikke lider nogen Nød.

Der holdtes under Mødet, især om Aftenen, en Række Prædikener i Omegnen. Søndag Formiddag prædikede Prof. Bøckman i den nye Kirke i Woodside, ¾ Mil i Vest fra Synodens Kirke paa North Prairie og 4 Mil fra Baldwin. Samme Dags Eftermiddag Kl. 4 nedlagdes Grundstenen til denne Kirke af Past. Biørn. Der oplystes, hvorfor man havde seet sig nødt til at gaa ud af den gamle Menighed og bygge en ny Kirke. Det var ikke Smaating, det her kom an paa, sagde Past. Biørn. Det var nogle af de vigtigste Sandheder i Guds Ord, hvorom Striden her dreiede sig. Vore Modstandere (skal vel være „Missourierne") lærer, at Gud fra Evighed har delt Menneskene i to Hobe, som begge er lige skyldige. Den ene Del har han udvalgt til Salighed, den anden til Fordømmelse. De, som skal blive salige, tager han og løfter dem opad og opad, Trin for Trin paa Ærens Stige, indtil de kommer ind i den evige Salighed, uden at de selv behøver at gjøre nogen Ting til sin Salighed. Saadant falsk Vidnesbyrd mod Næsten er altsaa lagt som Grundvold for denne Kirke.

Mandag Aften holdt Dr. Schmidt Foredrag paa Rinken i Baldwin om „Barnedaaben". Tirsdag Eftermiddag Kl. 4 prædikede Missionær Walen i den nye Kirke. Et Offer optoges. Indbydelse til næste Aarsmøde forelaa fra Otter Creek Menighed, Wis., betjent af Past. O. Næss. Men Tid og Sted for næste Møde overlodes det til en Komite at bestemme. Man haabede, at Foreningsarbeidet da vilde have gjort et saadant Møde overflødigt.

Mødet sluttede Kl. 4 Onsdag den 27de Juni. Prof. Mohn takkede Missionær Walen for hans Besøg, og Walen frembar paa Missionsselskabets Vegne Tak for den Velvilje, hvormed han var bleven mødt. Past. Rasmussen takkede Prest og Menighed. Herpaa svarede Past. Arveien, som takkede Gjesterne, forbi de kom.

Onsdag Eftermiddag, efter det egentlige Mødes Slutning, ordineredes

Kandidat Henrik Voldal fra Augsburg Seminar til Prædike-Embedet af Past. Biørn. Past. Roalkvam oplæste Ordinandens Levnetsløb. Han havde gjennemgaaet Balestrands Lærerskole, været 5 Aar Skolelærer, gaaet 2 Aar paa Past. Storjohanns Skole i Kristiania og kom til Augsburg Seminar i 1882. Han havde antaget Kald fra Perry Menighed, Dane Co., Wis.

Med Prester, Professorer og Kandidater fra alle Samfund og Delegater og besøgende fra længere bortliggende Menigheder bestod dette Møde af 111 Medlemmer, hvoraf 58 Prester. Følgende Prester fra den norske Synode var ogsaa tilstede under en Del af Mødet, dog uden at være optagne som Medlemmer: Krog, M. Thorsen, P. A. Dietrichson, A. J. Anderson, W. M. H. Petersen og Prof. Stub. Heller ikke Redaktørerne Husher og Th. Bothne, som begge var tilstede under hele Mødet, var Medlemmer.

Indkomne Bidrag.

Til den nødlibende Missionsprest, som er omtalt i Nr. 15: Ved P. C. Brevig, Sacred Heart, Minn., fra Anna S. Brevig $3. F. L. K. Red.

Til det paatænkte Barnehjem: Ved Pastor A. G. H. Overn $119.85 (Martin Aal, Glenwood, Minn., $0.75, Past. K. Bjørgo, Lake Park, Minn., $2, Past. H. Rosenquist, Minneapolis, Minn., $1, Hendrik T. Eide, Stony Run, Minn., $1.50, O. O. Maltrud, Granite Falls, Minn., $1, Hans Listerud, Beaver Falls, Minn., $2, L. H. Schjøll, Norseland, Minn., $1, O. Quamsoe, Willmar, Minn., $1, Pastor R. Brandt, Brandt, Dak., $1, G. Markhus, Chicago, Ill., $1, Henry Gilbertsen, Portland, Dak., $0.50, Past. G. Erdahl, Barrett, Minn., $1, Past. J. E. Bale, Norman, Dak., $1, Peder P. Holenseth, Hector, Minn., $0.50, A. T. Strand, Sacred Heart, Minn., $1, Michael Elie, Starbuck, Minn., $0.50, O. S. Reishus, Vineland, Minn., $1, Andreas Olsen, Mailand, Minn., $1, John Løken, Willmar, Minn., $0.50, Syvert J. Wibstad, Garfield, Minn., $1, Ole Sesseng, Minneapolis, Minn., $1, Amund Clemetsen, Hole, Minn., $1, Herman Larsen, Barrett, Minn., $1, H. Pedersen, St. Paul, Minn., $1, Ole O. Storli, Lakeville, Minn., $1, T. C. Sætra, Portland, Dak., $2, Lasse Bendiksen, Sunburgh, Minnesota, $1, H. A. Paulsen, Sacred Heart, Minn., $1, M. J. Sithney, Minneapolis, Minn., $1, C. G. Cormontan, Franklin, Minn., $1, P. H. Listerud, Sacred Heart, Minn., $2, Pastor Otto C. Ottesen, Minneapolis, Minn., $2, T. L. Brevig, Starbuck, Minnesota, $1, T. G. Mandt, Stoughton, Wis., $4, Past. O. A. Norman, St. Olaf, Minn., $2, Past. O. R. Fosmark, Fergus Falls, Minn., $2, E. P. Lieberg, Mankato, Minn., $1, Peder E. Underløs, Sacred Heart, Minn., $2, Martin Bredesen, Willmar, Minn., $1, Pastor H. Magelssen, Elkton, Dak., $1, Lars S. Svingeset, Swift Falls, Minn., $0.25, P. C. Brevig, Sacred Heart, Minn., $2, C. K. Fieldstad, Toronto, Dak., $0.25, Jacob Midbø, Hanly Falls, Minn., $2, N. W. L. Jæger, Minneota, Minn., $5, Ole K. Roe, Rock Dell, Minn., $0.25, Lars O. Elton, New Lisbon, Minn., $0.25, Martin Christiansen, Hector, Minn., $0.25, Amund G. Hagen, Sacred Heart, Minn., $1, A. Larsen, Glencoe, Minn., $0.50, Oluf Dale, Camp, Minn., $0.50, F. A. Husher, Minneapolis, Minn., $1, Past. Joh. Halvorsen, Minn., $1, Past. Laur. Carlsen, Minn., $5, Parelius Rognlie, Vineland, Minn., $1, John Stensrud, Sacred Heart, Minn., $1, Ole Andersen, Fairfax, Minnesota, $0.50, C. Helleksen, Byron, Minn., $1, Carl Carlsen, Renville, Minn., $0.50, Paul E. Foslien, Brandon, Minn., $1, Ole Fuglesksjel, Sacred Heart, Minn., $0.50, John L. Johnsen, Henley, Minnesota, $0.25, Simon Johnsen, Sacred Heart, Minn., $1.50, Andreas Aastad, Gibbon, Minn., $1, Ole O. Lende, Vineland, Minn., $1, Anton Dybsand, Sacred Heart, Minn., $1, Peter Hamre, do., $0.20, Ole Agre, do., $0.25, Sven Olsen, do., $0.25, Prof. Laur. Larsen, Decorah, Ia., $5, Pastor H. A. Preus $3, Halvor Olsen, Stillwater, Minn., $1, J. Johnsen, St. Paul, Minn., $1, Mrs. L. O. Thorpe, Willmar, Minn., $2, Past. O. T. Lee, Leeds, Dak., $1, Past. W. M. H. Petersen, St. Paul, Minn., $2, E. H. Holmes, do., $1, Past. B. J. Muus $2, L. O. Thorpe, Willmar, Minn., $10.40, Past. O. P. Vangsnæs, Minneapolis, Minnesota, $5, Ole Skov, Rapidan, Minnesota, $2, Pastor A. G. H. Overn, Mankato, Minnesota, $5). A. G. H. Overn.

Til Indremissionen: Ved Past. Joh. Halvorsen $11.85 (Del af Offer i Vestre Norway Lake Mgh. $5, Del af do. i Østre do. $6.85); ved Past. Laur. Carlsen Offer ved Missionsfest i Moe Kirke den 4de Juli $38; tils. $49.85.

Faribault, Minn., den 24de Juli 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved C. Krüll (gjennem G. O. Rustad) fra Mrs. A. S. Nelson, San Francisco, Cal., $5.

Decorah, Iowa, den 26de Juli 1888. Chr. Ræseth.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Engebret Lien af Erik G. Bøe, Washington Prairie, Ia., $2; ved Prof. L. S. Reque fra Jørgen Simonsen, Appleton, Minn., $5; ved Past. J. Th. Ylvisaker fra Vestre Freeborn Mgh. indsamlet ved Karl Gustavsen $15; ved Pastor T. Rosholdt Offer ved Kirke-Indv. i Søndre Immanuels Mgh. den 10de Juli $60.80; ved C. Krüll, San Francisco, Cal., $20 (Pastor O. Grønsberg $2, C. Krüll $2, Mrs. A. S. Nilsen $5, A. H. Lange $1, J. Lindner $7, A. Holstad, C. A. Kruger og Chas. J. Lurky $1); ved Past. E. Dale (gjennem H. B. Hustvedt) fra Knut Paulsen, Brule Creek, Dakota, $5; ved Past. Laur. Carlsen $8 (Iver Olsen $1, Ole Synvertsen $1, Jens Olsen $1, Past. Carlsen pers. $5); ved Pastor J. A. Ottesen $10 (Joh. C. Onstad og Ole G. Venaas, begge af Østre Koshkonong Mgh., hver $5); ved T. Stabeck Offer i Rock Run Mgh., Ill., Past. T. K. Thorvildsens Kald, $12.55; ved Past. H. O. Koefod Konf.offer i Glenwood Mgh., Minn., $19.15; tilf. $157.50.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. St. S. Reque fra Amund G. Lunde, Spring Grove, Minn., $5; ved Pastor P. T. Hilmen $7 (Olaf Olsen, Trefoldigheds Mgh., Nebr., $5, Ole J. Haugen, do., $2); ved Past. A. Bredesen $50 (Asle Kjærsland Halvdel af hans Subskription $25, Gaute Ingebretsen [før $30] $20, Ole Wettlesen $5); ved Past. H. J. Strand $32 (S. B. Lund, Northwood Mgh., Ia., $30, Bertha Lund, do., $2); ved Past. J. A. Ottesen $160 (Mrs. Kari Lone $20, Bjørn Hustvedt $30, Gunnar Edwards, Liberty Prairie, $25, Vestre Koshkonong af J. A. O. Preus $5, Miss Hanna C. Ottesen, J. A. O. Stub og H. A. Stub den yngre hver $10, Pastor J. A. Ottesen pers. $50); ved Pastor M. Langeland fra Svennung Fetvedt $5; ved Past. O. O. Sando $46.50 (Nidaros Mgh., Dak., af Joh. Williamsen $5, Past. O. O. Sando pers. $5, Sivert Kringen, Anders Kisvold, Tosten Ravlo og Lars Ulvilden hver $3, Jens Flaamo $2, Halvor Ulsterud $2, Peder Krogstad $1, Ole Johannesen $1, Leganger Mgh. af Halvor Clausen $5, Østen T. Austin $3, Elias Andersen $3, Alfred Andersen $1.50, Emil, Ole, Carl og Anton Andersen hver $1); ved Past. N. Pedersen $100 (Navnelisten trykkes senere); tilsammen $405.50.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved G. Amlund Offer ved Margrete Larsen under en Søndagsskole-Fest foranstaltet af St. Petri Menigheds Søndagsskole-Forening, Story City, Ia., $22.60; ved Pastor G. Erdahl Barnekollekt i Immanuels Mgh., Grant Co., Minn., $6.02; ved Past. E. Dale (gjennem H. B. Hustvedt) fra Christian Braastad, Brule Creek, Dak., $0.25; ved Past. Chr. Stolz fra Th. Olsen, Wood River Mgh., Burnett Co., Wis., $5; ved Past. J. A. Ottesen Offer fra Skolebørnene ved en Katekisation i Østre Koshkonong Kirke $11.65; ved Past. C. F. Magelssen samlet ved en Skole-Udflugt i Sheboygan $3.85; tilf. $49.37.

Til trængende studerende i Madison: Ved Prof. H. G. Stub fra Monona Kvdf. i Madison, Wis., $20.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. R. O. Brandt fra J. H. Dahl, Canby, Minn., $5, hvoraf til Lærerløns-Kassen $2.50, til Synodekassen $2.50; ved P. C. Brevig, Sacred Heart, Minn., fra vestre Sogn af Vor Frelsers Mgh.s Kvdf. (Past. J. Berghs Kald) $30, at deles lige mellem Hedningemiss. (den norske paa Madagaskar), Indianermissionen og Negermissionen.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved C. Krüll, San Francisco, Cal., $6 (A. H. Lange, San Francisco, Cal., $1, Vor Frelsers Skandinaviske Kvdf. sammesteds $5).

Til Indianermissionen i Wittenberg, Wis.: Ved C. Krüll, San Francisco, Cal., fra A. H. Lange sammesteds $1; ved Past. M. Langeland fra Kvdf. i Hedemarkens Mgh., Minn., $63; tilf. $64.

Decorah, Iowa, den 26de Juli 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. Herved bringes Menigheden i Østre Koshkonong vor Tak for den ligesaa velkomne som uventede Hjælp, de ydede os, idet de paa vor Ordinationsdag ofrede til os $37.35. Gud lønne og velsigne dem alle derfor!

B. J. Larsen. A. E. Lien. H. Rødshilder. W. Grunnet.

Taksigelse. Menigheden i Liberty med dens Prest, Past. Ottesen, bringes herved min hjerteligste Tak for det Offer, $19.15, de bragte mig som Hjælp til min Reise. Gud lønne og velsigne dem alle derfor! W. Grunnet.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.
Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 10. August 1888. { Nr. 32.

Vore Bygge-Arbeider.

I de to foregaaende Nummere har vi læst om Grundsten-Lægningen til den nye Bygning for vort theologiske Seminar i Minneapolis, og seet de Taler, som der blev holdte. Vi har ogsaa seet, at Kirkeraadet har besluttet, at Seminariets Gjerning allerede ihøst skal begynde i Minneapolis, og dets nye Lærer, Prof. Frich, er allerede flyttet derop. Heri ligger, at Arbeidet paa den nye Bygning maa drives med al Kraft, forat Skolen saa snart som mulig kan komme til at blive holdt under eget Tag. Paa samme Tid ved vi, at der bygges paa vort nye Skolelærer-Seminar i Sioux Falls, og at der altsaa endelig er gjort Alvor af at skaffe vort Samfund et Skolelærer-Seminar, som vi saa længe har sukket efter, men som vel for de fleste af os stod som noget i det fjerne blaa, man just ikke havde stor Udsigt til at naa frem til.

Naar vi ser tilbage til Stillingen for ikke stort mere end et Aar siden, synes det os næsten som en Drøm, at disse Byggeforetagender nu virkelig gaar for sig og udføres med fuld Kraft. Synodemødet i Stoughton kunde med Glæde takke Gud for, at den mere end syv-aarige Lærestrid inden Samfundet endte med Sandhedens Seier; men man kunde dog heller ikke andet end frygte for, at denne Seier vilde følges af en maaske ikke ringe Udtrædelse og dermed Formindskelse af Samfundet. Under en almindelig Følelse af, at en Flytning af vort theologiske Seminar til Minneapolis eller St. Paul var ønskelig, besluttede dog Synoden at bemyndige Kirkeraadet til at sælge Seminar-bygningerne i Madison, saasnart et antageligt Bud kunde opnaaes, og flytte vor Presteskole til et passende Sted. For at opnaa det bedst mulige Tilbud kunde man ikke binde Kirkeraadet til en bestemt By; men ved Stemmegivning blev det dog med stor Majoritet givet tilkjende, at en af de to Tvillingbyer, som danner Nordvestens Midtpunkt,

var det Sted, man helst ønskede. At man skulde kunne flytte uden først at sælge de gamle Bygninger og derved faa Penge til de nye, faldt vel ingen ind; men for mangen var det vist en Gaade, hvor man da skulde gjøre af Skolen i Mellemtiden mellem Salget af de gamle og Opførelsen af de nye Bygninger. At Synoden ikke tænkte sig det nye Seminar bygget anderledes end for det gamles Salgssum, sees ogsaa deraf, at den udnævnte en Finanskomite, som ikke alene skulde virke til en bedre Ordning med Bidrag til de Kasser, hvoraf Samfundets løbende Udgifter bestrides, men ogsaa til at faa Samfundets Gjæld betalt. Paa at samle Penge til nyt Seminarium og siden sælge det gamle for dermed at betale Gjælden syntes ingen at tænke.

Men det gik anderledes. Gud hjemsøgte os med et Uaar, saa man maatte opgive Tanken paa at betale Gjælden. Udtrædelserne af Synoden blev temmelig talrige; de kom ikke med en Gang, men lidt efter lidt, indtil der efter et Aars Forløb, da Distriktssynoderne isommer samledes, var udtraadt omtrent 100 Menigheder og 35 Prester. Hvem skulde under saadanne Omstændigheder have tænkt at noget større Foretagende, som krævede betydelige Penge-Udlæg, kunde sættes iverk? Men Sagen var, at dersom der skulde kunne skaffes Tomt til Seminariet i eller ved Minneapolis eller St. Paul, saa maatte — saa hurtig som disse Byer vokser — ingen Tid spildes; der var allerede tabt altfor megen Tid og gunstig Leilighed, medens Samfundets Kræfter var optagne med Lærestrid. Man satte sig derfor i Bevægelse for at faa Tomt paa et af disse Steder, hvor Synoden havde udtalt at den helst ønskede Seminariet, og efter Skuffelser og mislykkede Forsøg, som man jo under saadanne Omstændigheder maatte være forberedt paa, forelaa endelig et bestemt Tilbud om 10 Acres Land ved Crystal Lake og en Sum Penge til Hjælp ved Opførelsen af Bygninger. Landet var vakkert og ansloges at være værd 1000 Doll. pr. Acre. Det laa udenfor Minneapolis's Bygrænse, og der er i dets nærmeste Nærhed ikke Tegn til By. Men Manitobabanen gaar lige forbi og vilde anlægge Station lige ved Seminariet, og Afstanden fra Union Depot, der vel maa betragtes som Minneapolis's Centrum, var kun 5 Mil. Der vilde ogsaa, netop fordi Omegnen er saa lidet bebygget, være god Anledning til at faa en hel norsk Koloni bosat rundt om Seminariet. Men en Betingelse for at faa Landet var, at der skulde bygges for 30000 Doll. paa det, og dette skulde være gjort inden to Aar. Her var en stor Vanskelighed at komme over. Men nidkjære og fremsynte Mænd, som skjønte, at *nu eller aldrig* maatte Seminariet flyttes til Nordvestens Brændpunkt, havde allerede begyndt at tegne Subskription, og da Kirkeraadet i November maatte fatte sin Beslutning, blev der af den netop samlede Fælleskonferens af Syn-

odens Prester stillet saadanne Bidrag i Udsigt, at det ikke godt kunde andet end i Guds Navn vove at modtage Tilbudet og love at opfylde Betingelserne. Saa blev der da arbeidet baade med Planer til den nye Bygning og med fortsat Subskription og delvis Indsamling af Penge. Med Vaarens Komme begyndte selve Bygge-Arbeidet, og skjønt det forsinkedes ved den sene og vaade Vaar, saa gik det dog fremad, og nu, efterat Grundmuren er opført, blev der, kort efter Grundsten-Lægningen den 15de Juli, sluttet Kontrakt om at opføre Ydervægge og Tag for en Sum af omtrent 13000 Doll. Nu arbeides der forhaabentlig af al Kraft for at faa denne Del af Bygverket færdig saa snart som mulig, og forat man derefter kan komme til at tage fat paa den indvendige Indredning.

Distriktssynoderne udtalte — visselig ganske enstemmig — sin Tilfredshed med, hvad der i denne Sag var gjort, og i Wisconsin, hvor man dog maa se Seminariet flyttet udenfor Distriktets Grænser og tre af Distriktets dygtigste Mænd som Lærere for Seminariet drage over til Minnesota, viste man paa selve Synodemødet en Iver for at tegne Bidrag til det nye Seminar, som ikke kan andet end opflamme til Efterligning i videre Kredse. Vi nærer derfor ingen Tvil om, at der vil indkomme Midler nok til at faa Seminariet i fuld Stand; men det kan der nok være Grund til at frygte for, at Pengene ikke vil komme hurtig nok. Den varme Sommertid er ikke saa gunstig for Penge-Indsamling som for Opførelse af Bygninger. Man betænke imidlertid, at der nu til Bygge-Arbeidet bruges over 1000 Doll. om Ugen, og at man ialfald ikke kan slutte Kontrakt om Arbeidets Fortsættelse, før man har betalt den Del af Arbeidet, som nu er bortsat. Man betænke ogsaa, at hvis de Bygninger, som nu opføres, betales ved de Penge, som indkommer til dette Øiemed, saa kan de Penge, som indkommer ved Salg af Eiendommen i Madison, anvendes til at betale Synodens Gjæld, og Samfundet saaledes gjøre sig Haab om at blive nogetnær gjældfrit.

Men vi har jo ogsaa et andet stort Bygge-Arbeide igang, nemlig Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls. Ogsaa med denne Sag er det gaaet langt over vore dristigste Forventninger. Synoden i Stoughton vovede ikke med Hensyn til Skolelærer-Seminar at beslutte mere end at opfordre sine Medlemmer til at søge at faa Tilbud om Tomt og Bidrag og overlade til Kirkeraadet at træffe Valg mellem de Tilbud, som maatte indkomme, og sætte Seminariet igang saa snart som mulig. Et Forslag om, at det skulde sættes igang senest til Høsten 1888, blev med Majoritet forkastet, da de fleste ansaa det uforsvarligt at begynde et saa betydeligt nyt Foretagende, førend Samfundets Pengesager kom paa en bedre Fod. Saa kom da Tilbudene; men

blandt disse traadte det fra Sioux Falls snart saaledes i Forgrunden, at der ikke blev Tale om andre. Sioux Falls er allerede en betydelig By, og den vokser hurtig. Vi har Menighed der, som eier baade Prestegaard og Kirke, vistnok med Gjæld, men dog er denne ikke stor i Forhold til Eiendommens Værdi. Heller ikke har nogen af „Foreningssagen"s ivrige Talsmænd endnu i Sioux Falls søgt den „Tilnærmelse" mellem Samfundene, som bestaar i at danne en Modmenighed ved Siden af vor og bygge en Kirke Væg i Væg med vor Menigheds. Vort Samfund har mange Prester og Menigheder rundt om Sioux Falls. Der er Adkomst til Byen ved flere Jernbaner, og endnu flere bygges. Stedet syntes ogsaa at have en passende Beliggenhed i Forhold til de Steder, hvor vi har vore andre Lære-Anstalter. Decorah, Minneapolis og Sioux Falls danner Hjørnerne i en vakker Trekant.

Men hvorledes kunde man tænke paa at bygge Skolelærer-Seminar samtidig med nyt theologisk Seminar? Ja, det syntes umuligt; men Tilbudet fra Sioux Falls var saa over Forventning godt. Vi skulde faa 4 Acres Land 1½ Mil fra Byens Centrum, og dette Land ansaaes værd 3000 Doll. Der skulde endnu isommer blive lagt Streetcar-Linje lige forbi den vordende Bygnings Dør. Desuden blev der af de solideste Mænd garanteret 8000 Doll. til Bygningens Opførelse, og disse Penge skulde være at faa dels under Arbeidet, dels ved dets Fuldendelse. Og for alt dette skulde vi kun tilpligtes at bygge for 12000 Doll. Naar fremmede vilde gjøre saa meget for os, naar Folket i en opblomstrende By gjorde saadanne Opofrelser for at faa vort Seminar i sin Midte, skulde vi da ikke kunne gjøre det, som endnu manglede? — vi, som dog skulde eie og styre Skolen og høste Frugter af den for vor Kirke! Dersom vi lod et saa gunstigt Tilbud gaa fra os, naar kunde vi da vente, at et lignende skulde blive gjort? Man har beskyldt os for, at vi ikke har ment noget alvorlig med vor Tale om, at vi burde se at faa et Skolelærer-Seminar; kunde man ikke havt Grund for en saadan Beskyldning, hvis vi havde ladet en saadan Leilighed til at faa det gaa os forbi ubenyttet? Alle ved vi, at vort Samfund ikke mangler Evne til at skaffe disse faa Tusender, og hvem tviler paa, at det mangler Vilje? Det vilde kun komme an paa at finde en heldig Maade til at indsamle smaa Bidrag fra ret mange, om mulig, alle — saa vilde det nok blive tilstrækkeligt. Kirkeraadet modtog altsaa Tilbudet fra Sioux Falls, og Synoden har nu i alle sine Distriktsmøder — visselig ligesaa enstemmig som for det theologiske Seminars vedkommende — stadfæstet dets Handling.

Der er i Sioux Falls udnævnt en Bygningskomite, og denne har i Slutningen af Juni bortsat paa Kontrakt den hele Bygnings Ud-

førelse for omtrent 13000 Doll., at leveres færdig til 15de Decbr. Bygningen opføres af den rødagtige Sten, for hvilken Sioux Falls er saa bekjendt; den skulde altsaa — hvad Materialet angaar — blive den solideste af alle Bygningerne for vore Lære-Anstalter. Arkitekten havde efter det Opdrag, som var ham givet, lagt Plan til en Bygning for 12000 Doll.; men Komiteen har med Kirkeraadets Bifald gjort nogle Forbedringer i Planen, og det laveste Beløb, hvorfor man da kunde faa Kontrakten overtagen af en paalidelig og ansvarlig Mand, var noget over 13000 Doll. Vi kan med Tryghed sige, at den hele Sag er i gode Hænder, og til yderligere Betryggelse skal ogsaa Hr. J. J. Næset, som har Opsyn med Bygge-Arbeidet i Minneapolis, derfra reise til Sioux Falls saa ofte, som han anser det fornødent, for at besigtige Arbeidet der.

Men nu Pengene da til dette Arbeide? Vi har ingen Subskription optagen inden vort Samfund og vilde anse det uheldigt at sætte en saadan igang ved Siden af den til det theologiske Seminar. Man har tænkt sig, at Børnene kunde samle de Penge, som behøves for at bygge Skolelærer-Seminariet, ikke bare blandt sig selv, men ogsaa blandt de voksne. Vort Luth. Publ. House i Decorah har fuldt op af de bekjendte Tønder til denne Indsamling, og de koster bare 2 Cts. Stykket, ialfald naar man tager et noget større Antal. Det har ogsaa smukke Billeder af Bygningen tilsalg for 10 Cts. Stykket, saa at Indsamlere kan faa Anledning til at vise Folk, hvordan Bygningen vil blive. Gjør ikke netop hvert Barn til Indsamler, men dog temmelig mange, saa man kan være vis paa, at hver eneste Sjæl i Menighederne faar Opfordring til at yde noget. Saare faa vil da vist vægre sig ved at give noget, adskillige vil forhaabentlig lægge ikke saa smaa Pengestykker i Tønden. Den er for liden til at faa en hel Sølvdaler ned i den; men den er mere end stor nok til Femdalere af Guld. Og en Ting gjælder det ogsaa om ved denne Indsamling: lad den ske snart, **straks, uopholdelig.** Til en saadan Indsamling er den ene Tid omtrent saa god som den anden, og Børnene har maaske bedst Tid nu, da de fleste har Skoleferier. Det gaar ikke an, at vi lader Folket i Sioux Falls alene staa for at skaffe Penge nu, da der skal store Summer ud hver eneste Uge. Lad dem ikke faa det Indtryk, at vi ikke vil gjøre vort.

Lad os da heller ikke glemme idelig og altid at bede Gud velsigne disse vor Synodes Byggeforetagender; thi „dersom Herren ikke bygger Huset, arbeide de forgjæves, som bygge derpaa".

Om Sønderskjærelsen iblandt os.

(Af O. Jonassen.)

II.

Past. Rasmussen forsvarer ogsaa i nævnte Opsats Menigheders Antagelse af nye Symboler. Han siger, at det er Tyranni, naar det negtes Menigheder frit at antage en ny Bekjendelse til de enfoldiges Nytte. Hertil er at bemerke, at Menigheder, som vil staa i et luthersk Samfund, og som da naturligvis anerkjender dette Samfunds Symboler som sine Bekjendelsesskrifter, de kan ikke antage en ny Bekjendelse — den være rigtig eller falsk — paa egen Haand og endog true med Ban den eller dem inden Menigheden, som ikke vil tilstemme en saadan Bekjendelse. Her hos os har vi dog de samme Symboler, som den lutherske Kirke i vort Fædreland er forpligtet paa. Naar nu ikke disse er nok eller enfoldige nok, hvordan har det sig da med den norske Kirke, som der ofte smigres saa for? Lærerne der er jo blot forpligtede paa de nævnte Symboler og den augsburgske Konfession og Luthers lille Katekismus. Der menes det dog, at disse er baade gode og enfoldige nok, og den norske Synode er af samme Mening; derfor vil den ikke taale af nogen af sine Medlemmer, at de saaledes i Strid med al kirkelig Orden opstiller Særsymboler, der endog skal være klarere og gjælde mere end de Symboler, der findes i den Bog, vi kalder Konkordiebogen.

Naar Past. Rasmussen i samme Artikel beklager sig over Formand Preus — som han spydig kalder Synodens Biskop —, der i sin Indberetning til Fællessynoden ifjor kun anfører en Del løsrevne Stumper af Antimissouriernes Lærefremstilling, saa synes jeg, det er vel meget forlangt fra Past. Rasmussens Side, naar han vil, at Formanden skal anføre i sin Helhed alt det, der har været skrevet fra den anden Side i denne Strid, og føre det frem for Synoden i sin Indberetning. Formanden har vel ogsaa andet og bedre at gjøre end at afskrive saadant, og Synoden har vel andet at bestille end at sidde og høre paa en saadan enestaaende Indberetning, der vistnok kom til at tage Uger, ja Maaneder at oplæse.

Og efter Past. Rasmussens Paastand skulde Past. Koren saa omtrent være den eneste af Synodens Prester, der i denne Strids Begyndelse stod paa den saakaldte missouriske Side. Det var Past. Koren, siger han, som gik i Skranken og slog Slag for Læren og gjorde det med Held. Om saa er Tilfældet, da er den ærværdige Formand for Iowa Distrikt en anden Luther, der løftede Bibelordet op som det Banner, der skulde føre an i Striden. Derfor har ogsaa den nye Bekjendelse faaet den Dom, at den norske Synode ikke vilde

vedkjende sig andre Symboler end netop dem, som indeholdes i Konkordiebogen. Lad Antimissourierne antage saa mange nye Bekjendelser de vil, — den norske Synode har dog nok med de Bekjendelser, den allerede har.

III.

Det er ikke af Had mod Personer, at Synoden efter Guds Ord og Bekjendelsen har udtalt Dommen over den Lære, som Oprørerne i Synoden har ført; endog en Past. Muus er endnu ikke udelukket af Synoden trods den vrange Lære, han fører. Det er af Nidkjærhed for Guds Sandhed, at Synoden har udtalt sit bestemte: En saadan Lære kan ikke taales inden Synoden. Synoden vil være luthersk, det er derfor, den maa fordømme al synergistisk og halvpelagiansk som al anden vrang Lære. Den antimissouriske Lære er blot en ny og forbedret — forværret, skulde jeg have sagt — Udgave af den gamle i Kirken før fordømte semipelagianske og synergistiske Vranglære. Og det er denne Lære, som har afstedkommet hin Søndersplittelsens Gjerning iblandt os.

Naar Past. Rasmussen siger, at Synoden vil gjøre Pontoppidan til Synergist, saa svarer Synoden: Nei, det er Past. Rasmussen og hans Venner, som gjør Pontoppidan til en saadan. Naar disse nemlig beskylder Synoden for Kalvinisme, saa kan den vel ikke gjøre Pontoppidan til noget andet, end den selv er, al den Stund den siger sig at være i fuld Trosenighed med Pontoppidan. Past. Rasmussen ved dette saa vel; jeg vil kun minde ham om Past. Frichs Udtalelse for to Aar siden paa Synoden og henvise ham til Past. Korens Udtalelser om denne Sag i Kirketidenden ifjor. Den norske Synode anerkjender Pontoppidan som sin Lærer og taaler ikke, at der tillægges ham den Lære, som disse fører, der nu har forladt Synoden. Om ikke Past. Rasmussen tør læse Synodens Organ og ikke tør lade nogen af dem, for hvilke han er gjort til aandelig Formynder, læse det, saa haaber vi dog paa, at Sandheden vil kjæmpe sig frem til Seier. Modpartens falske Lære er vel aldrig paa en saa kort og grei Maade fremstillet i sin Nøgenhed som netop af hine gjæve Mænd deroppe i Past. Biørns forrige Menighed; intet Under, at ikke det sandhedstro Organ „Luth. Vidnesbyrd“ turde aabne sine Spalter for saadant Vidnesbyrd.

Maa jeg tilsidst gjøre et Spørgsmaal? Hvad Forhold, hvad Selvbestemmelse udviser det lille Barn, før Gud omvender og gjenføder det i Daaben? Troen faar det jo, og det er Gud, som virker den, — hvad Forhold var der nu hos Barnet, som Gud tog Hensyn til saaledes, at han gav det den frelsende, den saliggjørende Tro? Gamle Prof. Caspari nævner intet Forhold eller nogen fri Selvbestemmelse hos Barnet, og dog lærer han, at Barnet i Daaben virkelig

bliver gjenfødt, idet det faar ikke blot et Sædekorn til Tro, men den virkelige, frelsende Tro, som har Kristi Gjerning til sit Grundlag. Troen hos Barnet er vel ingen bevidst Tro som hos den voksne, og dog er Barnets Tro ikke en ringere Sort Tro eller kun en Mulighedsbetingelse for Tro. Var det saa, da blev ikke Barnet i Daaben overført fra Syndestanden til Naadestanden, og Barnedaaben var da en blot tom Ceremoni og ikke et virkeligt Gjenfødelsens Bad.

Boganmeldelse.

1. Vogts Bibelhistorie med Billeder. Den norske Synodes Forlagskomite har nylig beriget vor Skolelitteratur med et meget værdifuldt Arbeide, nemlig en Udgave af Vogts Bibelhistorie med Billeder. Vi ved alle, hvor de kjære smaa er glade i at se Billeder. Naar da fromme Forældre har flittig fortalt dem om de vigtigste Begivenheder af den hellige Historie, er det meget godt at kunne vise dem Billeder, som fremstiller disse Begivenheder. Det er ikke blot saa, at de derved desto lettere husker Historien; men de faar ogsaa ligesom et mere levende Billede af Begivenheden i sin Sjæl, naar de ofte kan se den fremstillet i et træffende Billede. Indsenderen husker saaledes fra sin Barndom, at Historien om Abraham, som skulde ofre Isak, altid stod saa levende og uudslettelig for hans Sind, forbi der i det Værelse, hvor han gjerne sad og læste, var en gammel, stor enetages Kakkelovn, hvis ene Bredside forestillede hele denne Begivenhed. Abraham stod der med dragen Kniv over Isak, som laa bunden paa den opstablede Ved. Engelen kom ned fra Himmelen og greb i Kniven, medens en Væder saaes indviklet med Hornene i et Krat lidt bagenfor. Og skjønt Billedet i kunstnerisk Henseende vist var meget tarveligt, var det dog, som om Barnefantasien kunde læse baade Smerte og Glæde i Abrahams Aasyn: Smerte over at skulle gjøre det tunge Offer og Glæde ved, at Engelen løste ham fra Herrens Bud. Og det var, som om man hørte Røsten: „Læg ikke din Haand paa Drengen og gjør ham intet; thi nu kjender jeg, at du frygter Gud og har ikke sparet din Søn, den eneste, for mig." Og naar det saa ligesom brændte i Barnehjertet ved Tanken paa, hvor svart det maatte være for Abraham at ville ofre sin Søn, saa mindede et andet Billede af Korsfæstelsen om, at Gud virkelig ofrede sin Søn, den eneste, for os.

Men det er ikke Anmelderens Hensigt her at gaa nærmere ind paa Nytten af Billeder til at indprente Begivenheder i Barnets Sind. Enhver, som forstaar sig lidt paa den Ting eller har lidt Kjendskab til Børn, vil indrømme, at det er opmuntrende for Børn at se det afbildet, som de skal læse om og lære. Selv om Billederne forresten er noksaa ufuldkomne, saa hjælper de Barnets Fantasi. End mere da, naar, som her i denne Bog, Billederne er rigtig smukke Kopier af berømte Mesteres Verker, saa Barnets Kunstsans ogsaa vækkes og øves ved, at det ser paa dem.

Hele Udstyret er særdeles net, og det er en Fornøielse at se, at nutildags kan saa smukke Billeder leveres til saa billig Pris. De gamle kunde fristes til at ønske, at de var Børn igjen, naar de ser vor Tids smukke Billedbøger og tænker paa, hvor ringe, fra Kunstens Side, de Billeder var, som de selv havde som Børn, enten det nu var paa den gamle Kakkelovn eller i deres gamle Skolebøger. Korrekturen maa være læst med særdeles Dygtighed og Omhu. Nedskriveren af disse Linjer har i alle Fald ikke fundet en eneste Trykfeil, som er værd at nævne.

Hvad Bogen i sig selv angaar, da er det tilvisse unødvendigt at anbefale den. Vogts Bibelhistorie er saa kjendt og elsket blandt os, at der ikke behøves nogen Lovtale over den. Kun vilde vi minde om, at foruden som Lærebog egner den sig og fortræffelig til Læsebog for de smaa, da dens Stil er saa overordentlig let og smuk, at ethvert Barn uvilkaarlig faar Lyst til at læse den atter og atter, naar det først faar Øie for, hvor let Fortællingen flyder. Vi hørte saaledes om et Barn, som havde faaet denne nye Udgave med Billeder af sin Bedstefar, straks den kom ud ivaares, og som allerede nu i Juli Maaned kunde fortælle, at det havde læst den helt igjennem flere Gange. Og Barnet var bare 8 Aar gammelt! Da her hos os Undervisningen i Norsk ofte er saare mangelfuld, vilde vist denne Bibelhistorie være meget egnet til at være Barnets første Læsebog, hvor det ikke blot lærte de vigtigste Dele af Bibelens Historie, men ogsaa fik Øvelse i at læse et skjønt og godt Sprog. Her er jo, som bekjendt, Bibelens Sprog saa meget beholdt, og det er jo det skjønneste og bedste Sprog.

Bogen har 58 rigtig smukt udførte Billeder og sælges for den billige Pris af 45 Cts. i Lutheran Publishing House og hos alle dets Agenter. Som Julegave vil den vist være meget kjærkommen for alle Børn, som fra „Moders Skjød" eller „Bedstefaders Knæ" har hørt disse Fortællinger om den himmelske Faders store Kjærlighed til os arme Mennesker. —n.

---

2. „Beretning om det 8de ordentlige Synodemøde i Iowa Distrikt af Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika, afholdt i Sioux Falls, Dak., fra 22de til 28de Juni 1888."

Det har i de senere Aar været en almindelig Klage, at Synodalberetningerne har været for lange og har kommet for sent ud. Begge Dele har man iaar søgt at rette paa, bl. a. ved at fatte Bestemmelser om en ikke ubetydelig Indskrænkning af deres Omfang. Efterat Sagen af Forlagskomiteen var bragt for Kirkeraadet og behandlet saavel af dette som af en af det udnævnt Komite, fattede Minnesota Distrikt Beslutning om, hvad de trykte Synodalberetninger skulde indeholde, og denne Beslutning tilstemtes af de to andre Distrikter. Paa denne Maade bliver vistnok Synodalberetningerne større end efter det af Kirkeraadet fremlagte Forslag; men de bliver dog betydelig mindre end før, og det, som var en Hovedtanke i Forslaget, — at Distriktsberetningerne fornemmelig skulde indeholde Læreforhandlinger og saa-

ledes væsentlig blive belærende og opbyggelige Traktater — er dog opnaaet, hvis vi kan dømme efter den første udkomne Beretning efter den nye Plan, nemlig den for Iowa Distrikts Møde iaar. En anden Hensigt har man ogsaa opnaaet, nemlig større Prisbillighed, idet den nævnte Beretning, skjønt omtrent 100 Sider stor, kun koster 20 Cts.

Skjønt Iowa Distrikts Møde holdtes 23 Dage senere end Minnesota og 15 Dage senere end Østlige Distrikts Møde, udkommer dog dets Beretning først. Den 28de Juni sluttede Iowa Distrikts Møde i Sioux Falls, og den 28de Juli trykkes Beretningens sidste Blade i Decorah. Den indeholder næst efter Oplysning om Mødets Ordning og Medlemmer Formandens indledende Bemerkninger og hans Indberetning. Derefter følger Læreforhandlinger fra Side 13 til 69. Disse, som optog den største Del af 4 Formiddags- og 1 Eftermiddagssession, slutter sig nøie til, hvad Formanden i sine Indlednings-ord havde fremsat som Forslag til Forhandling ved Mødet. Han havde deri paapeget, hvorledes det fra først af havde været den norske Synodes Opgave at bevare Guds Ord, som vi havde faaet i Arv fra vore Fædre, rent og uforfalsket og her i Landet fortsætte den Kirke, hvis Børn vi fra Fødelandet havde været. Men vilde vi være tro mod vor Moderkirkes sande Grund-sætninger, saa maatte vi som egte Lutheranere med alt Alvor hævde, hvad vi finder paa de første Sider i vor Barnelærdom, nemlig for det første, at den hellige Skrift er den eneste visse og fuldkomne Rettesnor for vor Tro og vort Levnet, og for det andet, at Jesus Kristus er Veien til Salighed for alle troende Sjæle, eller m. a. O. det lutherske Skriftprincip og den lutherske Retfærdiggjørelseslære. Havde vi nu end i Begyndelsen ikke været klare i disse Principers Anvendelse paa alle enkelte Spørgsmaal, saa havde det dog ved Guds Naade været vort Formaal at være Principerne tro, og i Livets strenge Skolegang blev vi snart opøvede i deres Anvendelse og Gjennemførelse. Efter den tunge Kamp, vor Synode netop havde gjennemgaaet, troede han det efter Samraad med Embedsbrødre tjenligt nu at spørge os selv, hvilke „praktiske Opgaver der nu foreligger den norske Synode", og blandt de 7 Punkter, han opstillede som Svar paa dette Spørgsmaal, nævnte han først „1) at verge om det lutherske Skriftprincip, 2) at stræbe at tilegne os Læren om Retfærdig-gjørelsen med specielt Hensyn til de Afvigelser, som under den sidste Tid er komne tilsyne". Dernæst opstillede han som 3dje Opgave „at indskjærpe os den Sandhed, at Kristendom er Liv". Disse tre Punkter blev da Gjenstand for Mødets Læreforhandlinger, idet der paa hvert af de to første anvendtes 2, paa det sidste 1 Session.

Efter at have gjennemlæst det Referat, som nu foreligger af disse Lære-forhandlinger, tør vi trygt sige, at de vil være til megen Belærelse og Op-byggelse for enhver alvorlig og opmerksom Læser. De vil ogsaa hjælpe meget til at forstaa den norske Synode. Netop efter den Opgave, den har stillet sig, var det umuligt andet, end at den har maattet blive Gjenstand for megen Misforstaaelse; men for enhver, som ikke med Forsæt vil misforstaa den, er her en god Anledning given til at komme til en ret Forstaaelse af den.

Medens nu den Del af Synodalberetningen, vi her har omtalt, er den vigtigste, saa er de øvrige Dele heller ikke uden stor Interesse. Ved de saakaldte Forretningssager, som optog omtrent Halvdelen af Synodens Tid, er kun Beslutningerne meddelte; men disse er for alle Samfundets Medlemmer vigtige at kjende. De angaar fornemmelig Lære-Anstalterne og Missionen; desuden er der Beslutninger om Menigheds-Skolevæsenet, om Oprettelse af et Barnehjem, om Forlagssager, Revision af Ritual og Alterbog, Foreningssagen o. s. v. Saavidt vi ved, lykkedes det denne Distriktssynode at komme igjennem med alle de Forretningssager, som forelaa. Beslutningerne har vel for en stor Del allerede været meddelte baade i denne Tidende og i mange andre Blade; men her foreligger de naturligvis samlede, fuldstændige og i nøiagtig Form.

Endelig udgjør de forskjellige Indberetninger for Aaret en vigtig Del af det lille Skrift, vi her anmelder. Distriktsformandens Indberetning oplyser om de vigtigste Forandringer inden Distriktet i det forløbne Aar. Den udfyldes ved Parokialrapporterne, som dog kun meddeles i Sammendrag. Fællesformandens Aarsberetning er især vigtig, forbi den gjør fuldstændig Rede for de Vanskeligheder, Synoden har havt med at faa sin Eiendomsret til Indianermissionen fuldt anerkjendt. Regnskaberne er meddelte i kortere Form end før; men vi antager, at Læserne vil have meget lettere for at forstaa dem i deres nuværende end i deres tidligere Form. De store Tabeller over, hvad der fra hvert Prestegjeld er indkommet til hver Kasse, er dog bibeholdte; ja Distriktssynoderne har endog besluttet, at i hver enkelt Distriktsberetning skal disse Tabeller leveres for alle tre Distrikter, og saa er det da ogsaa gjort.

Maatte nu denne Synodalberetning faa ret megen Udbredelse og blive flittig læst! Da skal den vist stifte Velsignelse. Den faaes i Luth. Publ. House, Decorah, Iowa, portofrit for 20 Cts. I Partier Rabat.

Fra „Antimissourierne"s Møde i Baldwin.

Til det, som allerede er meddelt fra Mødet i Baldwin, skal ogsaa jeg faa Lov at føie lidt, som forekom mig ganske karakteristisk.

Onsdag Formiddag taltes afskilligt om praktisk Omvendelsesprædiken. Hovedtaleren var Prof. Schmidt. Jeg kunde ikke verge mig for det Indtryk, at de i Kirketidenden offentliggjorte Forhandlinger fra vor Prestekonferens i Minneapolis ifjor Høst havde været til Gavn for Prof. Schmidt. Past. Korens Referat og de Forhandlinger, som knyttede sig dertil, søgte fremfor alt at tale et vækkende Ord til os Prester; alvorlig og kraftig blev der advaret mod en tør og død Prædikemaade, og de mest indtrængende Formaninger blev rettede om at anvende paa sig selv, hvad man prædikede før andre. Havde nu Prof. Schmidt istedenfor at give det Skin af, at hans Forsøg paa at tale

vækkende og at mane til Selvprøve skulde staa i Modsætning til Theori og Praxis inden den norske Synode, erklæret, at en større Del af, hvad han havde udviklet, — naturligvis bortseet fra visse Eiendommeligheder — var sagt baade klarere og mere gribende af dem, man kalder med Øgenavnet „Missouriere", saa havde han gjort Sandheden og Retfærdigheden en Tjeneste.

Under Behandlingen af Foreningssagen fik Past. Ellestad Tilrettevisning af Prof. Schmidt, fordi han efter Professorens Mening for sterkt betonede, at det var Gud alene, som kunde faa istand en sand Forening mellem Samfundene. „Jeg er", sagde Professoren, „Antimissourier ogsaa her. Jeg tror, det kommer an paa os. Ikke sandt, Past. Ellestad?"

Under denne samme Sags Behandling vilde Prof. Schmidt, at man skulde tage fat paa „Lægmandsvirksomheden" for at komme paa det rene med, hvorledes „Antimissourierne" stod i dette Stykke.

Past. Rasmussen var øiensynlig meget bange for, at man skulde røre ved denne kildne Sag. For ham var Hovedsagen Sammenslutning. Han gik ud fra, at der allerede var Enighed mellem dem og de Samfund, man ønskede Sammenslutning med.

Past. O. Lee fandt, at det var en bagvendt Maade at tage Sagen paa, først slutte sig sammen og saa se efter, om man virkelig var enig. Han troede, man burde gaa den omvendte Vei.

Prof. Schmidt var enig med Past. Lee. Han talte alvorlig mod dette Raab: Forening, Forening, Forening for enhver Pris! Dersom man ikke paa Forhaand var enig, vilde den tilsyneladende Forening blive en umoden Frugt. og man vilde afstedkomme en større Forvirring, end der allerede var. Han kunde ikke slaa en Streg over alt gammelt. Han maatte kræve et Opgjør i visse Ting. Der var f. Eks. inden Konferensen bleven ført ialfald e n Lære, som var ligesaa skrækkelig som Missouriernes. Professoren oplyste imidlertid ikke Forsamlingen om, hvad han sigtede til. Jeg spurgte en antimissourisk Prest, hvad det var Professoren mente. Han havde ogsaa hørt Professoren udtale sig som anført, men var ikke paa det rene med, hvad han havde for Øie.

Past. Rasmussen søgte i en senere Tale at godtgjøre, at Prof. Schmidt kom i bestemt Modsigelse med sig selv. Som Bevis herfor oplæste han et Stykke af Forhandlingerne fra „Antimissourierne"s Møde i Minneapolis, hvoraf det fremgik, at Prof. Schmidt der havde udtalt, at man var enig med de andre Samfund i Tro og Lære. H. G. S.

Kirkekronike.

Amerika. Luther-Seminariums Fakultet holdt den 16de Juli Møde i Minneapolis. Prof. Stub, som nu i 9 Aar har været Seminarets Bestyrer, foreslog Prof. Frich til Bestyrer. Forslaget antoges, og fra Oktober Maaned vil alt vedkommende Luther-Seminariums Bestyrelse ordnes af Prof. Frich.

— Fra Wittenberg, Wis., skriver Past. T. Larsen, vor Indianermissions Bestyrer, den 20de Juli: Ved Skole-Aarets Slutning havde vi 50 Indianerbørn, nu har vi 29 tilbage. 20 reiste hjem, og en Pige reiste til Harmony, Minn., for at være der i Ferien.

— Uopdragenhed. For ikke længe siden prædikede jeg i Hudson, Wis., efter Opfordring af Past. Krog. Paa første Bænk lige overfor mig sidder Tønnesen Lee, iaar udgaaet fra Northfield, Prest for Past. Krogs Oppositionsmenighed, tilligemed 2 af hans Menighedslemmer. Disse tre, som altsaa havde indtaget de mest iøinefaldende Pladse, reiser sig ikke, medens jeg oplæser det Herrens Ord, som skulde være min Tekst, ikke heller under Velsignelsen. Under Salmesangen sidder Lee og ser sig rundt til alle Kanter for rigtig at vise sin Ringe-Agt. Det hele maatte være beregnet paa at vække Opsigt. Thi havde det kun været Hr. Lee om at gjøre at høre mig prædike, uanseet af hvilke Grunde, saa kunde han have sat sig nede ved Døren, hvor vanskelig hans Færd vilde vakt synderlig Opsigt. Men at udvælge sig en Plads i Kirken, hvor alle maatte blive opmerksomme paa ham, for der at lægge sin Uopdragenhed for Dagen, er atter et Vidnesbyrd om, at min Advarsel mod denne Mand for et Aar siden var berettiget. Det er vel overflødigt at bemerke, at hans Færd vakte almindelig Forargelse. H. G. Stub.

— Ivaar blev Grundstenen lagt til Philadelphia-Seminarets nye Bygning i Mt. Airy i den nordlige Udkant af Byen. Med fuld Indredning er Bygningens Kostende anslaaet til $50000 Doll.; dens Størrelse er 113×108 Fod, og de to Fløie omslutter et Gaardsrum 37×80 Fod. Hele Bygningen skal inddeles i 7 Afdelinger og kommer til at indeholde 80 Værelser.

— Embedsjubilæum. Præses J. Bading, Formand for Wisconsinsynoden, feirede isommer sit 25 Aars Jubilæum. Synoden holdt til denne Ende sit Aarsmøde i Jubilarens Menighed i Milwaukee. Samfundet skjænkede ham i Anledning af Dagen et værdifuldt Guldkors. „Det har han ogsaa vel fortjent", bemerker „Luth. Kirchenzeitung"; „naar en i 25 Aar har været Formand for en Synode og da efter alt Kors og alle Møisommeligheder beholder sine fulde fem, saa tilkommer der ham ganske vist et stort Guldkors besat med Diamanter."

Norge. Ny Katekismusforklaring. Blandt det meget andet nye, som der nu arbeides paa at faa indført i den norske Kirke, er ogsaa en ny Katekismusforklaring. Pontoppidan skal ikke længere kunne bruges hverken i sin oprindelige Skikkelse eller i noget af de foreliggende Udtog. Ikke engang Sverdrups Udtog, som dog igrunden er en Omarbeidelse, finder Naade for den herskende Nyhedssyge og Forandringslyst. Der er da ogsaa efter Regjeringens Opfordring indkommet en hel Del Udkast til nye Forklaringer; men ingen af disse findes i sin nærværende Skikkelse tilfredsstillende, og der tiltrænges fortsat Bearbeidelse. Til dette Øiemed har da ogsaa Stortinget i Møde den 30te Juni paa Forslag af Seminariebestyrer Saxe med 53 mod 52 Stemmer bevilget 1000 Kroner.

Den nye Postil.

Efter Opfordring vil Subskriptionen paa den nye Postil, som udgives af Past. Wulfsberg, blive holdt aaben til 1ste November. Den bliver færdig til Jul, og Bogladeprisen bliver $2.50; men alle Subskribenter, som er anmeldte inden 1ste November, faar den for $2.00 indbunden.

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

Østlige Distrikts Synodalberetning

ventes at blive færdig, inden dette Nummer af Kirketidenden naar sine Læsere. Bestillinger vil altsaa kunne fyldes i Slutningen af denne Uge.

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. U. C. S. Hjermstad Konf.offer i Halfway Creek Mgh. $29.15; ved Past. J. G. Nielsen Konf.offer i Utica Mgh. $15.20; tilſ. $44.35.

Madison, Wis., den 1ste August 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Pastor Theod. J. E. Tønnesen indsamlet ved G. C. Gorder $3 (G. C. Gorder $1, Johannes Krogen $1, Syvert Dyrstad $0.50, Olaf Vinge $0.50); ved Pastor H. A. Preus $50.02 (Hans O. Gjerde, Spring Prairie, $5, Endre K. Fadnæs, do., $3, Jens J. Nordnes, Norway Grove, $5, Johannes Linde, do., $5, L. S. Grinde, do., $5, Erik Este, do., $1, Lars Ingebrechtsen, do., $5, Ole Davidsen, do., $1, Erik Kjos, do., $5, Konf.offer i Bonnet Prairie Mgh. $12.52, Sigurd Huse, Bonnet Prairie, $2, Halvor Svendsen, do., $0.50; heraf er før kvitteret for 40 Doll., nu $10.02); ved Past. Chr. Pedersen fra Samson Olsen, Benson, Minn., $1; ved Sv. Wiprud indſ. ved ham selv i Past. Kr. Magelssens Kald $4.50 (G. B. Tveten $1.50, O. C. Swenson $1, Mrs. Kasberg $1, Anne Grønlid $0.50, Sv. Wiprud $0.50); ved Pastor N. Pedersen $2.50 (Wm. Rossing $1, T. Williamsen $1, John Aasheim $0.50); tilſ. $21.02.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. J. Nordby $50 (Viking Jøssendal $25, Lars Olsen $25); ved Prof. L. Larsen fra N. A. Nelson, Lansing, Ia., $5; ved Past. H. A. Preus $100, hvoraf tidligere er kvitteret for $84.98, nu $15.02 (Tom Larsen Lee, Spring Prairie, $5, Hans O. Gjerde, do., $50, Iver Huse, Bonnet Prairie, $1, Turine Brekketo, do., $1, Jens J. Nordnes, Norway Grove, $5, Johannes Linde, do., $5, Lars G. Grinde, do., $5, P. J. Linde, do., $5, Erik Ese, do., $1, Niels Johnsen, do., $5, Lars Ingebrechtsen, do., $10, Ole Davidsen, do., $2, Erik Kjøs, do., $5); ved Pastor Em. Christophersen fra Pigeon Creek Mgh. $50 (Michael O. Lyngdal $5, Olaus Knudsen $5, Joh. Moe $10, B. T. Moe og Berte Tangen hver $1, Helene Marie og Anne Karine Knudsen hver $0.50, Pastor Em. Christophersen persſ. $25, Andreas Lerud $2); ved Pastor N. Pedersen $100.75, hvoraf tidligere er kvitteret for 100 Doll., nu $0.75 (T. A. Rossing $15, N. Pedersen $10, C. A. Rossing $8, Mons K. Haug, Hans A. Sørlien, A. Gullixsen, C. O. Olsen, O. J. Olsen og O. K. Grefstad hver $5, O. L. Kløve $2.50, P. Williamsen, G. Christiansen, James J. Gangestad, H. Christiansen og L. K. Opheim hver $2, J. N. Johnson og J. A. Aasheim hver $1.50, Svend Andersen $1.25, Martin Christiansen, S. M. Gangestad, H. Hansen, A. H. Pedersen, L. B. Gangestad, W. G. Williamsen, O. J. Lomme, H. C. Granseth, John C. Dale, Markus Saudal og Mrs. O. Gullixson hver $1, Brita Kløve, Nils Eriksen, John Kløve og Anne Rasmussen hver $0.50, O. N. Tangedal $5, Wm. L. Rossing $3); ved Past. M. Thorsen $70 (Jens B. Jensen, Ellsworth, $30, Hans Standi, River Falls, $25, Peder Wahl, Martel, $10, Bardon Jensen, Gilman, 1 Femtedels Subskription $5); ved Past. J. Th. Ylvisaker $13 (Nils Nilsen, Freeborn Mgh., Minnesota, $3, Hans Kristofersen, do., $10); ved

Past. B. Harstad $75 (T. E. Sætra, Bruflat Mgh., Dak., $25, Helge H. Skadeland, do., $50); ved Past. N. P. Xavier $23.71 (følgende Kvinder: Mrs. Marith Langlie $1.50, Mrs. Kari Wold $0.75, Mrs. Marith Ingebregtsen $0.75, Mrs. Eline Halvorsen $0.50, Mrs. Thora Jacobsen $1, Mrs. Gunhild Larsen $0.50, Mrs. Johanna Blæker $2, Mrs. Anne Christofersen $0.50, Mrs. Inger Mathea Olsen $1, Mrs. Christine Arnesen $1; følgende unge Piger: Miss Christine Olsen $0.62, Miss Hattie Johnsen $0.23, to Søstre Ellingsen $0.95, Miss Kari Andersen $0.82, Miss Sara Nilsen $0.17, Miss Betsy Nilsen $0.22, Miss Josefine Olsen $0.30, Miss Lena Larsen $0.20, Miss Bergithe Larsen $0.50, Miss Lovise Larsen $0.45, Miss Anne B. Nilsen $0.66, Miss Deoline Swensen $0.37, Miss Ingeborg Sannum $0.50, Miss Mathilde Larsen $0.40, Miss Anbjørg Sannum $0.40, Miss Elen Torbensen $0.24, Miss Karen Wold $0.26, Miss Caroline Torbensen $0.25, Miss Oline Olsen $0.50, Miss Helga Hoeem $0.55, Miss Sofie Hoeem $0.35, Miss Alida Ellefsen $0.30, Miss Maria Loftnes $0.40, Miss Antonette Monsen $35, Miss Christine Monsen $0.40, Miss Maria Brunsberg $0.25, Miss Ingeborg Sørensen $0.40; følgende Børn: Marie Larsen $0.32, Emma Larsen $0.75, Gjertrud, Elen, Bergithe og Anna Sofie Nilsen i Forening $1.10, Christine og Hanna Dalen $0.50); tilf. $302.48.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Mons Andersen, Lanesboro, Minn., Past. Kr. Magelssens Kald, $1.50 (Augusta og Hanna Andersen hver $0.30, J. og A. Andersen $0.40, Peter Abrahamsen $0.50; ved Elsie O. Bergland, Crookston, Minn., (gjennem Prof. Larsen) $1.45 (Halvor Steenersens to Børn $0.20, Mrs. Nilsen $0.25, Mrs. Mosfinsen $0.25, A. O. Sander $0.25, Austin Larsen $0.20, Truman Bjørn $0.10, K. T. Aiken $0.20); ved Mrs. O. A. Sauer fra Ullensvang Mgh., Iowa, $2.60 (Jacob Opheims Børn, Ole, Georg, Sina, Johan og Julia, i Forening $1, O. A. Sauers Børn, Ambrosius, Karl, Herman, Rudolf, Lorens og Adolf, hver $0.10, Stewart Olsens Børn, Malene, Olaus, Klara, Alette, Manda, Anton og Stina, hver $0.10, Lewis Olsens Børn, Henriette og Oscar, hver $0.10, Kari Olsens Datter Julia $0.10); ved Past. H. A. Preus $9.30 (Mrs. Elsie Bergeland, Crookston, $5, hendes 23 Børnebørn hver $0.10, Ingeborg og Dorthea Dahle, Waupeca, $2); ved Fru Koren $3 (N. A. Viken, G. O. Viste og M. O. Viste hver $1); ved Past. J. A. Ellie $17.10 (½ Konf.offer i Lone Rock $7.10, ½ do. i Oslo $10); ved T. L. Brevig, Willmar, Minn., Tønde-Indsamling ved Børn i Willmar og Omegn og indleveret ved en Skolefest den 29de Juli $31.48; ved Pastor N. P. Xavier $4.11 (Del af Barne-Offer i Clear Lake $2, Del af do. i Bergen $2.11); ved Past. H. A. Preus $2 (Gørti N. Johnsen, Norway Grove, $1, Kristian K. Preus's Børn $1); tilf. $72.54.

Til trængende studerende: Ved Past. H. A. Preus $17 (Bertha Grove, Spring Prairie, $1, Konf.offer i Spring Prairie $16).

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Pastor H. A. Preus fra Arne Bøe, Spring Prairie, $2.

Til Negermissionen (Synodalkonferensens): Ved Past. J. Johansen Missionsoffer i St. Petri danske ev.-luth. Mgh. $15.

Til forskjellige Kasser: Ved Pastor Paul Koren indf. ved ham selv i Wausau $21, hvoraf til Lærerløn $10, til det nye theol. Seminar i Minneapolis $6, til Skolelærer-Seminaret i Sioux Falls $5 (E. H. Vik $2, Simon Enge $2, Ed. Johnsen $1, John Eriksen, Andrew Johnson, Rasmus Tvedt og Simon Wik hver $1, Peder Christiansen $2, Nels Christiansen $1, Mrs. E. Opdahl $2, en ubenævnt $3, Peter Jarnes $2, John Hansen $1, Paul Erlandsen $1); fra Mons Andersen, Lanesboro, Minn., $5, hvoraf til det nye Seminar i Minneapolis $2, til Lærerløn $2, til Synodekassen $1.

Til det paatænkte Barnehjem: Ved Pastor N. Pedersen fra Gulbrand Christiansen $1; ved Elsie O. Bergeland, Crookston, Minn., (gjennem Prof. Larsen) $16.50 (Mrs. Elsie O. Bergland $5, Halvor Tvedtens 4 Børn hver $0.50, Lena Olsen $0.50, Mrs. Andrew Nilsen $0.50, Mrs. Halvor Stenersen $0.25, Mads A. Mosfeiin $2, Enok Knudsen $0.50, J. Foberg, J. Torske og G. Tovensen hver $0.25, K. T. Eiken $0.50, John Alberman $0.50, Austin Larsen $2, Mrs. Andrew Eiken $1, T. H. Bjørei $0.50, Caroline Halvorsen $0.50); tilf. $17.50.

Til Indianermissionen i Wittenberg, Wis.: Ved Past. Chr. Pedersen fra den norske ev.-luth. Kobf. i Swift Co., Minn., $30; ved Fru Koren $10 (Washington Prairie Kobf.s vestre Afdeling $17, midtre do. $23); ved Terje Ellefsen fra Vinge Mgh.s østre Kobf., Past. Estrems Kald, $10; ved Past. N. P. Xavier $12.70 (en ubenævnt $1, Filip Johannessen $1, ½ Konf.offer i Bergen Mgh. $8.70, Del af Barne-Offer i Clear Lake $2); tilſ. $92.70.

Til Vaisenhuset i Wittenberg Wis.: Ved Past. N. P. Xavier Del af Barne-Offer i Bergens Mgh. $2.11.

Rettelse. I Nr. 30 under Lærerløns-Kassen staar: „Hans og Sjur Østensen hver $2", skulde være: „Hans Østlie og Sjur Østensøe hver $2; sammesteds staar der: „Thrond Østensen", skulde være: „Thrond Østensøe". I Nr. 31 under Lærerløns-Kassen i Linje 2 staar: „Jørgen Simonsen", skulde være: „Jørgen Simmons".

Decorah, Iowa, den 2den August 1888. G. O. Rustad.

Luther-Seminarium

begynder, om Gud vil, sin Virksomhed i Minneapolis Onsdag Formiddag den 3die Oktober. Foruden de tidligere Professorer, Ylvisaker og undertegnede, vil nu ogsaa Prof. Frich overtage sin Post. Der vil ogsaa blive gjort, hvad gjøres kan, for at skaffe saa megen engelsk Undervisning som muligt.

Alle, som ønsker at optages, ville behage at indsende sine Ansøgninger ledsagede af Attester til undertegnede. Indtil 15de Septbr. vil min Adresse blive: Luther Seminary, Madison, Wis.; fra 15de Septbr. sendes Breve in care of Rev. O. P. Vangsnæs, 1321 – 7th Str. South, Minneapolis.

Høsten er stor, men Arbeiderne er faa. Maatte Herren selv hos mange faa vækket Lyst til at indtræde i Kirkens Tjeneste! H. G. Stub.

Nordvestlige Wisconsin Specialkonferens

afholder, om Gud vil, Møde i Eau Claire fra 21de til 23de August incl. Offentlig Forhandlingsgjenstand: Den femte Bøn.

Eau Claire, Wis., den 23de Juli 1888. J. W. Preus.

Nordvestlige Minnesota Specialkonferens

holder, om Gud vil, Møde hos Past. Joh. Halvorsen, Norway Lake, Minn., fra Tirsdag den 18de til Torsdag den 20de Septbr. førstkommende. Forhandlingsgjenstande: 1) Den 6te Bøn; 2) fortsat Behandling af den 4de Bøn; 3) Exegese over Rom. 3, 9 flg.; 4) Disposition over Evangeliet paa 17de Søndag efter Trinitatis; 5) Samtale over det kirkehistoriske Foredrag fra forrige Møde. Gud velsigne vort Møde!

Benson, Minn., den 25de Juli 1888. Chr. Pedersen, Sekr.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 17. August 1888. { Nr. 33.

Fra vor Indianermission.

Address delivered to the scholars of the Indian Mission School of Wittenberg, Wis., at the closing exercises, June 30th, 1888.

(BY AXEL JACOBSON.)

DEAR SCHOLARS:—Today we close our first school-year. With thanks to God for his fatherly protection, for the blessings he has bestowed upon us by promoting this noble work in gathering also you into that fold which awaits the glory of God, is it that we gather here today to reflect a few moments on the past year.

To every true scholar, boy or girl, man or woman, I may say, who claims to be more than a mere lounger or idler, undoubtedly arise such questions as these, as he or she reflects upon a past year: How have I spent this year? Have I availed myself of the good opportunities God has afforded me by so graciously extending to me another year? Have I used this precious time the way I ought to, or have I carelessly thrown it away? Have I behind me a year of charity and good deeds, or is it a year of wickedness and misdeeds?

Bearing in mind the fact that we have to answer before God and man as to how we use time, these become serious questions. Time is not ours; we can only accept it and thank God for it as it comes to us, second by second. One second we live, the next we are dead and enter before the throne of God to answer for our use of time. Woe, then, if we be found among those who carelessly have thrown away time or those who have used time to satisfy their lusts and commit misdeeds.

As we reflect upon the past we see undoubtedly faults behind; we see many things wrongly done and others neglected. We see we have disobeyed and dishonored our superiors, been unthankful both to God and man; neglected our duties.

We are, as you all are aware of, weak and sinful and unable to perform our task to perfection, but we are all able, with God's assis-

tance, to do something in the line of duties to our fellowmen. Such as kindness, obedience, and thankfulness, we may all show our fellowmen. These reflections should teach us a lesson for coming years. Point out what is wrong one year and better it the next.

That we have accomplished nothing the past year would be an unjust saying. I have not been with you the whole of the past year, but the time I have been with you I think we have made a little progress. I was astonished at my arrival here to find you so far advanced in studies; almost on a level with your white brothers and sisters.

During my stay hitherto we have given considerable time to bodily work although quite a number of you have made great progress in mental work. The time given to bodily work should not be regarded as lost. Without bodily exercise our bodies will become weak and feeble and get the appearance of a plant grown in a cellar. A feeble and weak body does not support a sound and healthy spirit, hence the necessity of bodily exercise to make good progress in studies. Not as some of our boys think, bodily work is injurious to the human system, it is on the other hand strengthening, encouraging both to body and soul. Now that we fell in sin through our father Adam, God did so wisely ordain it that each one got something to do so that sin and misery should not become our rulers. Look at the idlers and loungers, where do they end their lives? Let us all learn while young to appreciate work, not to despise it, to look upon it as a blessing, not as a curse. If we want to become men and women in the right sense of the word we must learn to work and be active and not spend our lives in idleness.

The principal aim of this institution is to make you heirs of the heavenly treasures that are in store for all those that seek God and do his will. To this end you have been instructed by our ardent and faithful wellwishers Rev. and Mrs. Larson. They sacrificed the comfort and pleasure of a pleasant home to take upon themselves the cares and responsibilities of this position. They could have taken it easy which would have been nothing but just, as they are far advanced in years, but the love for you, that they might bring unto you the word of God and teach you the road to salvation, was it that brought them here. It is not an easy task they have taken upon themselves. Through the kindness of people around they have been able to clothe and feed you. They have taken care of you, as they would, had you been their own beloved children. Ought you not to be thankful? It must be because you do not stop to think what care and trouble you are to them, that you ofttimes show misbehavior. Keep this always in mind, that it is not easy days they are having

here, toiling from morning til night for the sake of your comfort, and that they do not delight in finding fault with you and punishing you, but it is their duty towards you as your guardians. If you but would appreciate this their kindness towards you, how encouraging would it not be to them, how happy would it not make them! It would make the burden but half as heavy. One way in which you might all show your thankfulness would be by observing the rules and avoiding what you are forbidden to do. How much more pleasant would it not be if every one would do his duty without grumbling and with a cheerful heart!

To those who are about to leave us for home during vacation I would say this: In whatever you do, take God with you, and do nothing but what pleases him. Remember the advice of your teachers and the word of God which has been read and explained to you here morning and evening. I hear your parents say they are going to have a "big time" in Oneida the 4th of July. As Rev. Larsen has just stated, there is nothing wrong in celebrating a day if you but do it rightly; if you celebrate so that your Father in heaven be pleased.

Most of you who are going home know the road to salvation, and to those I would say: Tell your parents, your brothers and sisters about this Jesus who has suffered and died for us, that they also might join the fold which moves towards Zion. Could you also save them from destruction by your visit home, we should all say it was a blessed visit. It pleases us very much to hear so many of you want your bibel-histories with you. Show, not only in words, but in actions and deeds, that you wish to live him who died for our transgressions.

I wish to see you all back again when the next school-year commences, September 1st, 1888, but if it be not in our lot to meet again here on earth, let us strive to meet where God has prepared a dwelling for those that seek him and do his will; this we may by living according to his word and believing in Jesus Christ as our Saviour and Redeemer. May God grant this for Jesus' sake!

Lidt om Schmidtianernes Forbedring af Religionen.

Den 8de Søndag efter Trinitatis var Past. Grønlid her vest ved Devils Lake og stiftede en Schmidtmenighed imod den allerede bestaaende „Konferens"-Menighed. Lige efter Gudstjenesten gav han en Redegjørelse, hvorfor han var kommen herud; han sagde, at han

var sendt af en Konferens af Schmidtprester i Red River Dalen. De havde hørt, sagde han, at der var meget af kirkelig Ugreie her, og han var da sendt for at prøve paa at faa ordne det og arbeide til Fred og Enighed. Efter Gudstjenesten samme Dags Aften erklærede han en ny Menighed at være stiftet. En Del syntes da, at dette var en underlig Maade at arbeide til Fred og Enighed paa; og at det ikke tjente til at stifte Fred og Enighed, viste sig straks i Forsamlingen. Man kom da ogsaa uvilkaarlig til at tænke, at enten forsøgte Past. Grønlid ikke paa at udføre det, som han selv sagde at han var sendt for at gjøre, eller saa talte han Usandhed lige efter Prædikenen om Formiddagen. Den næste Dags Aften holdt Past. Grønlid Menighedsmøde, hvorpaa der blev antaget en midlertidig Konstitution. Ved Mødets Begyndelse afgav han igjen en Redegjørelse, hvorfor han havde stiftet denne Modmenighed, og han oplæste og udlagde to Bibelsteder, som skulde bevise, at han her havde handlet efter Guds Ord. Men dersom de to Bibelsteder beviste nogen Ting i denne Sag, saa beviste de det stik modsatte af det, som han vilde faa dem til at bevise. Det ene af Bibelstederne var 1 Kor. 1, 10., som lyder saaledes: „Men jeg formaner eder, Brødre, ved vor Herres Jesu Kristi Navn, at I alle skulle tale det samme, og at der ikke skal være Splid iblandt eder, men at I skulle være fast forenede i det samme Sind og i den samme Mening." Det andet Bibelsted var Ef. 4, 3.: „Beflitter eder paa at bevare Aandens Enhed i Fredens Baand."

Da de skulde begynde med Konstitutionen, sagde Past. Grønlid, at han havde et Udkast; det var maaske ikke saa godt, som det burde være, men det var det bedste, han kunde give. Da ingen anden havde noget Udkast, saa blev dette oplæst, og siden antoges en Del af det paragrafvis; deriblandt kom da ogsaa den bekjendte Paragraf, at Menighedens Hovedformaal skal være religiøs Dyrkelse, og at Menighedens Tro og Lære skal være den, som Majoriteten af de stemmeberettigede Medlemmer af Menigheden siger er Guds Ords og luthersk Lære. Past. Grønlid vil altsaa, at Menighedens Hovedformaal skal være religiøs Dyrkelse; vi skulde have ventet, at de havde sagt, at de vilde dyrke Gud; men de siger, at de vil have religiøs Dyrkelse. Hedningerne dyrker ikke Gud, men de har religiøs Dyrkelse; saaledes vil Schmidtpresterne, at deres Menigheder skal have religiøs Dyrkelse. De har dog ment dette bedre, end de har sagt det; det gamle er ikke godt nok for dem, de maa forbedre det; men her har de villet forbedre bare Udtrykkene, ikke Religionen. Men de siger i Paragrafen noget andet, som er meget værre; og der er det ikke bare forkjerte Udtryk, men de mener ogsaa netop, hvad de siger, nemlig at Menighedens Tro og Lære skal være den, som Majoriteten bestemmer eller siger

er Guds Ords og luthersk Lære. Sæt at der var en Menighed paa 30 Familier, saa at der var 60 voksne Personer, og at hver Familie havde 3 Børn, altsaa tilsammen 90 Børn og ialt 150 Sjæle. Blev der da holdt Menighedsmøde om et eller andet Lærepunkt, saa var der 30 stemmeberettigede Medlemmer, og 16 var en Majoritet af de 30. De 16 skal da have Ret til at bestemme, hvad de øvrige 134 Sjæle skulde tro. 8 Dage senere kunde de igjen have Menighedsmøde om den samme Sag; men inden de 8 Dage kunde nogen have meldt sig ind i Menigheden, og disse kunde da maaske slutte sig til Minoriteten, saa at den da blev Majoritet. Saa maatte da Menigheden forkaste en Del af den Tro og Lære, som den havde for 8 Dage siden, og antage en ny. Om 8 Dage til kunde de endnu have et Møde om Læren, og da kunde der være nogen reist bort fra Menigheden, saa at der da blev en Majoritet af et tredje Slags, og saa maatte Menigheden igjen forkaste den Tro og Lære, den for 8 Dage siden havde, og atter antage en ny, og saa videre indtil Dagenes Ende. Dette skal da være en Forbedring af Religionen.

Folket i den norske Synodes Menigheder synger: „Herre, tal, din Tjener hører"; men Schmidtpresterne vil da, at Folket i deres Menigheder skal synge: „Majoritet, tal, din Tjener hører." Denne Tilbagevenden til den papistiske Menneskeforgudelse skal da formodentlig være en Forbedring af den lutherske Religion. Papisterne siger: Paven har Ret til at bestemme, hvad Kirken skal tro; Schmidtianerne siger: Majoriteten har Ret til at bestemme, hvad Menigheden skal tro. I den norske Synode gjør man det saaledes, naar der opstaar Strid om en Guds Ords Lære, at man straks spørger: Hvad siger Gud i sit Ord om denne Lære? medens Schmidtianerne vil spørge: Hvad siger Majoriteten om denne Lære? Dette er da at gaa Gud forbi og at tage sin Tilflugt til Mennesker, og det er efter vor Barnelærdom purt Afguderi. Dette maa da vel være en Forbedring af Religionen, saa det kan forslaa noget.

Endnu et. Hvad Slags Prest vil da en saadan Menighed have? Jo, en Prest, som ingen Samvittighed har. Hvorledes? De siger jo i Konstitutionen, at den Prest, de vil have, skal have Menighedens Tro, og han skal underskrive Konstitutionen og da ogsaa denne Paragraf. Hvad Slags Tro og Bekjendelse Menigheden har, kan han ikke finde ud af Konstitutionen; men Presten maa finde det ud af Majoriteten af de stemmeberettigede Medlemmer i Menigheden. Presten maa forpligte sig til at tro, lære og prædike saaledes, som Majoriteten vil have det, eller med andre Ord: han skal lære og prædike saaledes, som Ørene kløer. Presten forpligter sig paa Forhaand til at skifte Tro og Lære, saa tidt Majoriteten skifter. Jeg synes, at selv Past. Grønlid,

som fik Menigheden til at antage denne Paragraf, ikke kan ville paastaa, at en saadan Prest har nogen Samvittighed. Men, vil man sige, Konstitutionen blev antagen blot midlertidig; der blev jo valgt en Komite, som skulde udarbeide en permanent Konstitution, og denne Komite kan da forbedre Paragrafen. Ja, en Ting er sikker, og det er, at Paragrafen kan forbedres. Men denne Komite har vist, at den ikke besidder den Gave at kunne „prøve Aanderne“, og da de har hørt, at den fremlagte Konstitution var det bedste, Presten kunde give dem i denne Sag, og da de ikke fandt noget at udsætte paa Paragrafen, saa er det vel mest rimeligt, at den bliver staaende uden Forbedring, undtagen Komiteen bliver belært fra andre Hold. Og om Paragrafen bliver staaende uforandret, saa er det ikke noget underligt; thi man holder jo paa at antage denne samme Konstitution i hele den schmidtske Leir for da igjen at give den til alle sine Menigheder, og Paragrafen havde allerede været antagen iblandt dem, havde det ikke været for det, at enkelte faa iblandt dem hidindtil har faaet forhindret det. Denne Paragraf er da en Prøve paa, af hvad Beskaffenhed Schmidtianernes Forbedring af Religionen er.

O. H. Aaberg.

Af et Brev fra Amerika,

dateret 27de Juni og optaget i det norske Blad „Fædrelandet“ i Kristiania, hidsætter vi følgende:

De norsk-lutherske Kirkesamfund har nu i denne Maaned holdt sine Aarsmøder. Ved samtlige Aarsmøder var Missionær Walen tilstede, prædikede og optog Missionsoffer. Walen virker betydelig ved sin bramfri, ligefremme, elskelige Optræden til at befæste Kjærligheden til den norske Mission i manges Hjerter her. Han rækker ikke til at komme omkring saa meget, som det ønskes.

Augustanasynoden, Konferensen, Hauges Synode og Antimissourierne, der er traadte ud af den norske Synode, har hver valgt en Sydmands-Komite til at forberede et Fællesmøde, der tænkes at skulle forhandle om disse Lutheraneres Sammenslutning. Ligedan som Past. Clausen, da han var traadt ud af den norske Synode og vilde forene sig med Augustanasynoden, forlangte, at denne Synode maatte opløses, førend han og hans Menigheder kunde forene sig med den, saaledes kræver ogsaa disse fra den samme norske Synode udtraadte, at baade Augustanasynoden og Konferensen og Hauges Synode skal opløse sig og danne en ny Organisation, hvis de vil have dem (Antimissourierne) til at forene sig med dem. Antimissourierne har

erklæret, at de kan for Lærens og Forfatningens Skyld gaa til de nævnte Samfund; men de vil ikke gaa sammen med dem, uden de opløser sig. Hvor let og behændig dette vil gaa, ved ingen uden Herren. Medens nogle mener, at disse Organisationer gjerne kan løses, da de kun er menneskelige Ordninger og Foreninger, mener andre, at skal man opløse Samfundene, hvergang en Fraktion i et Samfund kommer i Konflikt med sit Samfund, saa er det umuligt i Længden at faa levere en ordnet Forfatning og bygge i Ro under dens Hegn en fremadskridende, stabil norsk-luthersk Kirke i Amerika. Disse mener, at hvis Læren og Bekjendelsen ikke er til Hinder, kan de forene sig med et eller flere af de bestaaende Samfund, dersom det ei er den personlige Ære, som der særlig tages Hensyn til, idet man ei vil have den Skam at bøie sig til at gaa ind i et Samfund, man før har bekjæmpet, men derimod kjækt staa som de, der maa faa formet det hele saaledes, at Folk ikke faar det Indtryk, at de er gaaet ind eller over til de andre, men at de mødtes lige meget paa begge Sider, paa Halvveien. Sandt nok, det er ydmygende for Kjød og Blod at gaa over til en Kirkekreds, mod hvem man i sin Tid har løftet Sverd temmelig høit; men den enkelte maa gaa den Vei, naar han ser, at det er Herrens Stier, han har at betræde; og fordi det er Herrens, er det alt vel, selv endog Nederlaget enten for flere eller for den enkelte. En ydre Tilslutning for at mindske Samfundenes Antal og forene de kirkelige Kræfter til Fællesskab i at bygge Guds Kirke er nu alles Ønske; men Maaden at faa gjort det paa, saaledes at baade Sandhed og Respekt faar sit, er her det store Problem.

Antimissourierne har erklæret, at de ikke længere vil forhandle med Missourierne om Forening, og det ser ud til, at Kløften mellem den norske Synode og de andre Samfund bliver fortsat ligesaa stor, som den har været nogensinde. Den norske Synode fortsætter ihærdig, bygger Lærerseminarium i Sioux Falls, Dakota, og Presteseminarium i Nærheden af Minneapolis, Minnesota, og der berettes om fredelige Aarsmøder, efterat Antimissourierne er udtraadte. Fra de andre Samfund berettes ogsaa om fredelige Forhandlinger. Det Samfund, som næst den norske Synode har havt Rivninger inden sig, saa der har været Tale om „den nye og den gamle Retning“, er „Konferensen“. Men disse Retninger var i det ydre forsvundne iaar, saa der viste sig enigt Samvirke i det hele. Konferensen har 107 Prester og Professorer, deraf 1 Prest i den norske Mission paa Madagaskar. I Forbindelse med Konferensen staar Zionsforeningen for Israel, der holdt sit Aarsmøde samtidig med Konferensen. Den har en Emissær virksom blandt vort Folk heromkring og 1 Missionær i St. Petersburg, 1 i Baltimore. De 2 Missionærer lønnes med 1000 Dollars aarlig

hver. Zionsforeningen besluttede nu at søge at formaa Past. Walen, naar han vender tilbage til Norge, til at gjøre en Inspektionsreise paa Zionsforeningens Vegne til Israelsmissionen i St. Petersburg.

Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved det nævnte Foreningsarbeide skal bemerkes, at naar nu Otteogtyvemands-Komiteen har været samlet og forberedt et Fællesmøde, og naar dette Fællesmøde er afholdt, skal Resultatet deraf forelægges Aarsmøderne i næste Aars Juni Maaned (1889). Bifaldes der Fællesmødets Beslutninger, forelægges Sagen til Behandling i de konfererende Partiers — Samfunds — Menigheder, som hver afgiver Erklæring til deres Samfunds Aarsmøder i 1890, hvor da Sagen behandles, og der i Tilfælde af Tilslutning i Menighederne nedsættes Konstitutionskomite, som udarbeider Forslag til en Organisation, hvilken da alle de konfererende Parter kan forene sig om ved Aarsmøderne i 1891 og derved slutte sig sammen til en Kirke. Man agter nu at fare mere sagte og forsigtig frem end Konferensstifternes Hovedledere i 1870.

Kirke-Indvielse.

Tirsdagen den 10de Juli indviedes Søndre Immanuels Menigheds Kirke i Ottertail Co., Minn. Kirken er udentvil en af de smukkeste her i Nordvesten, ligesom den er en af de største. For Menighed og Prest maatte det være en gribende Dag; thi efter mange mislykkede Forsøg og efter en alvorlig indbyrdes Kamp og Strid staar nu Kirken der paa en vakker Prærie, pegende til Himmelens Hvile med sit opadstræbende Taarn, omplantet med pene Træer, og det omtrent uden Gjæld. Kun faa har forladt Menigheden, og den er gaaet styrket ud af Striden. Kirken koster rundt 6000 Dollars. Stedets Ungdom har anskaffet en Kirkeklokke, der veier næsten 1800 Pund, og som koster 335 Dollars.

Foruden Stedets Prest, Past. T. Rosholdt, var følgende Prester tilstede: Prof. H. G. Stub, Pastorerne L. Carlsen, K. Bjørgo, M. Langeland og O. J. Growe. Da Kirkeklokken kaldte Forsamlingen sammen, var Kirken aldeles fuld. Indgangsbønnen læstes af Past. Bjørgo. Derpaa istemtes Salmen „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske". Past. Carlsen talte fra Alteret om den Glæde, Menigheden skulde fyldes med paa denne Dag, nemlig Glæde over den Gjerning, som skulde øves i dette Hus, og han indbød Menigheden til at glæde sig herover. Til Grund for sin Tale lagde han Salme 27, 4.: „En Ting har jeg begjæret af Herren, den vil jeg søge efter: at jeg maa bo i Herrens Hus alle mit Livs Dage, at beskue Herrens Deilighed og at undersøge i hans Tempel." Han paaviste, at Mennesket ikke i noget jordisk kan finde Glæde eller Trøst for sit Hjerte, om det end jager derefter, men at

Gud har bragt Glæde til den trøstesløse Verden. I Guds Hus finder vi denne Glæde. Der tilbringer Guds Børn sine bedste Stunder. Det er deiligt at have et Guds Hus at samles i og fryde sig over de herlige Ting, som Herren der lader os nyde. Han opforbrede Menigheden til at glæde sig derover og ønskede den Guds Velsignelse dertil. Saa istemtes Salmen 253 i Synodens Salmebog, der for længe siden af Menigheden er indført til udelukkende Brug. Efterat en Kollekt var messet, blev Salme Nr. 125 sungen, og mellem hvert Vers blev de forordnede Stykker af Guds Ord oplæste af de tilstedeværende Prester.

Efterat Salme Nr. 275 var sungen, besteg Prof. Stub Prædikestolen og holdt Indvielsesprædikenen over 1 Petr. 2, 4-9. Indholdet af denne Prædiken var omtrent følgende:

Huset med Grundvold, Indredning og Taarn taler mægtigt til os, skjønt stumt; men et kraftigere Sprog skal lyde til os i dette Hus. Den første Hovedsandhed, som skal lyde til os fra dette Sted, er, at der er lagt en Hovedhjørnesten i Zion, Jesus, i hvem du finder Fred, naar Guds Vrede formedelst Loven forfærder dit Hjerte, i hvem du alene finder Haab om evig Frelse. Jesus som Hovedhjørnesten er sit Zions aandelige og evige, ja ogsaa timelige Velsignelse. Den anden Hovedsandhed, som skal lyde i dette Hus, er, at vi skal komme i personlig Forening med Jesus: „Kommer til ham, den levende Sten!“ Vi kan ikke af vor Styrke eller Fornuft komme til Kristus; men den Helligaand kan gjøre det, og i Daaben kom vi til ham og blev som levende Stene opbyggede til et helligt Tempel. Snart ramler dog den ene Sten efter den anden ned og synes ei at skulle komme op igjen paa sin Plads; men „Gud vil ingen Synders Død, men at han skal omvende sig og leve“. Ligesom Murmesteren arbeider først med sin sterke Hammer for at tildanne Stenene, saaledes er den Helligaands forberedende Gjerning med Lovens Hammer at gjøre Mennesket afmægtigt i sig selv, og saa kommer han med det søde Evangelium om Jesus, der bringer et saadant Hjerte Liv istedenfor Død. Ogsaa andre Røster lyder til os udenfra: „Kom hid til os“, og mange lytter til disse falske Røster. Agt ikke paa disse Røster, de bringer kun Trøstesløshed og tilsidst Helvedes Ild. Det er dog ikke nok engang at være kommen til Jesus; vi skal opbygges til et aandeligt Hus. Vi skal som et Tempel være udsondrede fra Verden til at tjene Gud. Ikke som Presterne i det gamle Testament skal vi frembære blodige Offere, men a a n d e l i g e O f f e r e. Som Prest og Prestinde skal du ofre Gud dig selv, dit Hjerte og derved dit hele Liv. Enhver Gjerning i vort Liv skal gjøres for Herren. Da bliver den ogsaa, hvor ringe den end er, anderledes betragtet og taalt af os, og er den end ufuldkommen, saa er den dog velbehagelig for Gud for Jesu Skyld. Her i dette Hus skal altsaa ogsaa lyde Opfordring til at øve gode Gjerninger. Satan afmaler Kristendommen mørk og fæl; men han er en Løgner og Morder. Der er igrunden ingen lykkeligere paa Jorden end de troende; thi „hvo som tror paa ham, skal ingenlunde beskjæmmes“. De har et vist Haab og er sterkere end de sterkeste, hvor usle de end ser ud. Dette skal lyde i dette

Hus til Trøst for de bekymrede, lidende og elendige. Men Jesus er ogsaa en Forargelses Klippe for mange. Dette er rystende Ord. Gud har dog ikke bestemt nogen til ikke at tro Ordet eller til at fordømmes; det er bespottelig Lære at paastaa saadant; men Gud har bestemt, at de, som ikke vil tro Ordet, skal fordømmes. Vor Tekst siger her netop det samme som det Ord af Jesu Mund: „Hvo som ikke tror, skal blive fordømt." Og denne Lære skal lyde som en Tordenrøst fra denne Prædikestol. Lov og Evangelium skal lyde i dette Hus, forat Syndere kan komme til Jesus.

Saa erklæredes Huset indviet i den treeniges Navn. Under Afsyngelsen af Salme Nr. 318 optoges et Offer til Lærerløns=Kassen, hvorved viste sig en almindelig Deltagelse i Samfundets fælles Gjøremaal. Herren holde sin Haand over Menigheden og Huset, som den har bygget til Herrens Ære!

Paul Vigenstad.

Boganmeldelse.

„LAJLA, A TALE OF FINMARK, by Prof. I. A. Friis. Translated from the Norwegian by Ingerid Markhus. New York and London. G. P. Putnam's Sons. 1888."

Hvorvel Kirketidenden ikke befatter sig med Anmeldelse af Skjønlitteratur, saa tror jeg dog, at der en og anden Gang kan være Opfordring til det. Det er nu flere Aar, siden jeg læste „Lajla" paa Norsk; men jeg har med stor Interesse læst den i dens nye, engelske Dragt. Skildringen af Naturen yderst mod Nord, den levende Fremstilling af Lappernes Liv mellem Rensdyr, Hunde og Ulve, de fine Karaktertegninger — jeg vil særlig nævne Jaampas — den vilde, gjærende Natur under Kvindens og Kristendommens Paavirkning — maa fængsle. Der er et Renhedens Skjær over det hele, som ikke kan andet end virke velgjørende.

For vor Ungdom er „Lajla" en fortræffelig Bog. Den burde ikke blot findes i alle Foreningers Bibliotheker, men Gutter og Piger, som har Interesse for god engelsk Læsning, burde anskaffe sig denne Bog. De vil ikke angre det.

Mrs. Ingerid Markhus, Enke efter Past. L. J. Markhus, fortjener megen Tak, forbi hun har gjort denne Bog tilgjængelig for Amerikanerne. De vil forhaabentlig finde, at her leveres noget andet, end man saa ofte er vant til at faa. Oversættelsen er, saavidt jeg kan bedømme den Ting, overmaade godt udført og vidner om et Kjendskab til det engelske Sprog og en Evne til at behandle det, som fortjener Anerkjendelse. Mrs. Markhus, som sidder i smaa Kaar og har flere Børn at sørge for, har til Trods for megen Sygelighed dog magtet at faa denne fortræffelige Oversættelse af „Lajla" istand i Haab om, at hun derved kunde faa nogen Hjælp til sine Børns Opdragelse.

Prester, Skolelærere og alle andre, som vil udbrede gode Bøger, vilde

gjøre vel i baade selv at anskaffe sig denne Bog og anbefale den, hvor de havde Anledning. Dersom Mrs. Markhus, som utvilsomt har litterært Anlæg — det, hun har skrevet paa Norsk, vidner ogsaa herom —, fik den Opmuntring, hun fortjener, kunde vi maaske om ikke saa lang Tid faa et nyt Arbeide fra hendes Haand. Jeg tror, vi bør støtte enhver, som viser sig i Besiddelse af litterære Anlæg, saa Evnerne kan faa Anledning til at udvikle sig.

Bogen er meget godt udstyret, stor, prægtig Tryk, tykt Papir, smagfuldt indbunden. Den koster kun 1 Dollar og kan faaes ved at henvende sig til G. P. Putnam's Sons i New York eller Mrs. Ingerid Markhus, Willmar, Minnesota.

H. G. Stub.

Naar vi tror at burde afvige fra, hvad der ellers er Regel, ved at optage en Anmeldelse af en Bog som ovennævnte i vor Kirketidende, saa har vi dertil særlig to Grunde: For det første den, at Oversætteren er en af vore Preste-Enker, hvem Kirken skylder Understøttelse, og som det maa være os alle kjært at se virksom for paa en saadan Maade som gjennem dette Skrift at udbrede god og skjøn Læsning og Kjendskab til vore egne Forhold blandt det amerikanske Folk. Men dernæst belyser denne Bog et vigtigt religiøst og kirkeligt Spørgsmaal, som ogsaa har sin store Betydning for os, Spørgsmaalet nemlig om Forholdet mellem Sprog og Nationalitet paa den ene Side og Religionen paa den anden. Den viser, hvorledes først opofrende Missionærer med Held bragte Lapperne Guds Ord i deres eget Sprog, men hvorledes den danske Regjering i forrige Aarhundrede vilde tvinge Lapperne til at lære Guds Ord paa Norsk, bede paa Norsk og bivaane norsk Gudstjeneste, og hvorledes denne Tvang virkede til at drive dem tilbage til det gamle Hedenskab. Navnlig er dette Spørgsmaal tiltalende behandlet i en længere Samtale mellem en gammel forstandig Lap og en nidkjær og velmenende, men dog haard og tyrannisk norsk Prest.

Vi ønsker af Hjertet, at dette vakre lille Skrift maatte faa en vid Udbredelse baade blandt de norske, som kan læse Engelsk, og blandt Amerikanerne.

Red.

Til Venner af Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls.

Da det rygtedes, at der nede i Decorah var nogle smaa Tønder at faa, som var særdeles egnede til at samle Penge i, saa sendtes efter 50 af dem, og 41 blev delte ud til Børn omkring i Menigheden. Jeg sagde til mine Skolebørn, at det var bestemt, at Børnene skulde bygge Seminariet. De smaa tog med Smil imod Tønderne og trillede afsted med dem, som om hele Ansvaret paalaa dem, og paa lidt over en Uge kom 27 Tønder trillende tilbage til en Skolefest den 29de Juli hos Past. Estrem med $31.48, altsaa gjennemsnitlig $1.16 i hver Tønde.

Festen holdtes i det fri. Past. Estrem holdt om Formiddagen en Skoleprædiken. Udpaa Eftermiddagen læste jeg med Børnene og sagde nogle Ord til Afsked, naturligvis ikke glemmende at takke de smaa for den flittige Trillen og den Iver, de havde vist, og lovede dem som Rente at se til, at de i Fremtiden fik en Lærer, som ikke var altfor slem. Det var en Lyst at se, hvor ivrige de smaa var til at arbeide.

Der findes ikke det Setlement eller den Menighed, som ikke paa denne Maade kan samle en liden Sum. Prester og Lærere, tag i med! Hvor I saa er, bliv med! Sæt eder i Spidsen og skaf Børnene Tønder, og de vil nok gjøre Arbeidet og være glade ved at gjøre det. Lad alle være med, saa de siden kan sige: „Der har ogsaa jeg gjort lidt." Det vilde være en Skam for dem, som ikke havde hjulpet dem til at arbeide, om Børnene siden skulde sige: „Vi vilde saa gjerne været med; men vor Prest og Skolelærer brød sig ikke noget om det, og saa fik vi ikke gjøre noget." Alle Børnene vil, bare man giver dem Anledning.

Tønderne koster kun 2 Cts. Stykket og faaes i Luth. Publ. House, Decorah, Iowa. Lad ingen holde sig tilbage. T. L. Brevig.

En ny Udgave af Konkordiebogen paa Engelsk.

Det engelsk-lutherske kirkelige Blad „Lutheran Witness" gjør i sit Nr. for 21de Juli d. A. opmerksom paa, at den eneste Udgave af Konkordiebogen i engelsk Oversættelse, som nu er at faa (Prof. Jacobs's), er saa kostbar ($6.00), at kun forholdsvis faa har Raad til at skaffe sig den. Bladet mener derfor, at en billigere Udgave burde besørges, og fremkommer i det Øiemed med følgende Plan: „End ikke den billigste Udgave vil godt kunne leveres uden med et Udlæg af omkring et Tusend Dollars. Og hvem skal bære denne Byrde? Naturligvis de, som trænger til og vil have Bogen. Af den Grund vil vi foreslaa, at en Subskriptionsplan forsøges. Hvis der kunde findes syv Hundrede Subskribenter, som var villige til i Løbet af et Aar at anvende en Dollar og femti Cents for det gode Formaal at faa den engelske Konkordiebog paany udgiven i seks Leveringer, saa tør vi love, at Arbeidet med Guds Hjælp skulde blive udført med Troskab. Idet vi imødeser en alminbelig Interesse for det velsignede Foretagende og et beredvilligt Svar, vil vi bede alle, som ønsker at blive Subskribenter, at sende sine Navne til: ‚Lutheran Witness', 16 Harvey Str., Zanesville, Ohio."

At Konkordiebogen i en god engelsk Oversættelse burde være lettere tilgjængelig, end Tilfælbet er, vil visselig mange ogsaa blandt vore Læsere have sandet. I Mangel af en anden og bedre kunde ovenstaaende Plan være værd at forsøge. Men da burde der gives mulige Subskribenter nøiagtigere Oplysninger f. Eks. om, hvad Udstyr man tænkte at give Bogen (Format, Tryk, Papir), hvilke Oversættelser man tænkte at benytte, eller hvis en ny skulde foranstaltes, hvad Garanti man da kunde have for, at den vilde blive tilfredsstillende. At det er af høieste Vigtighed, at Oversættelsen bliver saa god som paa nogen Maade muligt, det er naturligvis alle enige i, og en saadan Bog bør ogsaa være pent udstyret og rigtig læselig, paa samme Tid som den er billig nok for enhver.

Kirkekronike.

Amerika. Past. A. Walen har bestemt sig til at hvile i August og September paa Grund af Overanstrengelse. Han vil benytte denne Ferie til at reise en Tur til Norge og vil derefter fortsætte sin Emissærvirksomhed i Amerika fra Begyndelsen af Oktober indtil Vaaren. Han har nu reist i 9 Maaneder og prædiket henimod 200 Gange og indsamlet 5300 Dollars til Hedningemissionen. Herren føre ham vel frem og tilbage over Havet og give ny Kraft til det velsignede Arbeide! („Lutheraneren".)

— Den „evangelisk-lutherske Kirke" (det saakaldte „Ellingssamfund") holdt Aarsmøde i Taylor, Wis. Ifølge Samfundets Organ, „Den kristelige Lægmand", er Presternes Navne: P. Thompsen, M. J. Langeteig, J. Johnsen, P. P. Havreberg, O. K. Vangsnes, E. J. Ollis, hvoraf Ingbr. Johnsen valgtes til Formand, P. P. Havreberg Viceformand. E. A. Andersen blev Sekretær. Dernæst haves et Ældsteraad og en Missionsbestyrelse. Forhandlingerne dreiede sig hovedsagelig om, hvem der bør prøve og ordinere Prester, og man enedes om, at det bør ske af Menighedernes og Samfundets ældste i Forening, efterat vedkommende Ordinand har været paa Prøve i en Menighed et Aar. („Lutheraneren".)

Norge. Generalforsamlingen for det norske Missionsselskab holdtes i Kristianssand fra 5te til 7de Juli. Om de vigtigste af dens Beslutninger og Forhandlinger meddeler vi efter „Fædrelandet" følgende:

„Generalforsamlingen godkjender de Skridt, som Hovedbestyrelsen i Overensstemmelse med Kredsmøderne og Indlandsmissionærernes Konferens har foretaget til en Udvidelse af Missionens Arbeidsfelt paa Madagaskar, og billiger derfor ogsaa den af Hovedbestyrelsen i dette Øiemed foretagne Fordeling af de ved Missionsskolens Kursus uddannede Missionærer."

„Generalforsamlingen bemyndiger Hovedbestyrelsen til efter nærmere Forhandlinger med Missionærkonferenserne at gjøre et Forsøg med Udsendelse af dertil skikkede og uddannede Kvinder i Missionens Tjeneste."

Angaaende en fast, aarlig Samlingsdag for Hedningemissionen havde Hovedbestyrelsen foreslaaet: „Generalforsamlingen anmoder Hovedbestyrelsen for Missionsselskabet om paa dens Vegne at lade udgaa en almindelig Opfordring til vort Lands Menigheder og Missionsforeninger saavelsom til Menighederne paa vore Missionsmarker om at gjøre St. Hansdag til en almindelig Fest- og Samlingsdag for Missionsgjerningen ved paa nævnte Dag at samles til Missionsgudstjenester, Missionsforedrag, Bønnemøder og lignende Sammenkomster, helligede Guds Riges Udbredelse i Hedningeverdenen." Flere foretrak Helligtrekongersdag som en af Kirkens ældste Festdage og frygtede, at en Samlingsdag som St. Hansdag vilde støde sammen med Fællesforeningen for den indre Mission, medens derimod andre fastholdt St. Hansdag, da Aarstiden gjorde den særlig skikket som Samlingsdag. Efter en livlig Debat vedtoges følgende Forslag af Pastor Knudsen (Drammen):

„1) Generalforsamlingen glæder sig over, at Helligtrekongersdag almin-

delig benyttes til Afholdelse af Missionsgudstjenester, og ønsker, at det i stedse stigende Udstrækning vil ske. 2) I Forbindelse hermed anmoder Generalforsamlingen Hovedbestyrelsen" o. s. v. (Bestyrelsens Forslag).

Dernæst vedtoges: „Det norske Missionsselskabs 19de Generalforsamling udsættes til Aaret 1892, forat dette Møde kan falde sammen med Missionsselskabets femti-aarige Jubilæum. Den nævnte Generalforsamling bliver at afholde i Stavanger, og anmodes Hovedbestyrelsen om at træffe alle fornødne Forføininger for denne høitidelige Leilighed."

Det norske Luther-College

i Decorah, Iowa, begynder, om Gud vil, sin Virksomheds 28de Aar Torsdagen den 6te September 1888 Kl. 9, og Indmeldelser af nye Elever bedes indsendte **snarest muligt** til Collegets Bestyrer.

Eleverne skal i Regelen ikke være under 14 Aar, og med Hensyn til Forkundskaber fordres af dem, der skal optages i den nederste Klasse, at de maa kunne læse Norsk og Engelsk med nogenlunde Færdighed, skrive en ordentlig og ikke ganske uøvet Haandskrift, regne de fire Species i ubenævnte Tal og have omtrent saa stor Kundskab i sin Kristendom, som fordres af en vel forberedt Konfirmand. Med deres Indmeldelse maa følge Attest fra deres Prester for, at de har Helbred og nogenlunde Evner til at studere, og at deres Vandel og Opførsel har været saadan, at man kan have grundet Haab om, at de i Skolen vil bøie sig under Guds Ords Tugt. Endelig anmodes de, som anmelder Elever, om at undersøge og oplyse, hvorvidt vedkommende lider af nogen Sygdom, der kunde volde særegne Vanskeligheder under Opholdet ved Skolen.

Eleverne maa selv holde sig med Bøger og Klæder, Lys, Vaskevandsfad, Sengklæder, Haandklæder og en Stol. De behøver for Vinteren mindst to gode Sengetepper og maa af alle Slags Tøi have saa meget til Ombytte, at den nødvendige Renlighed kan iagttages.

Betalingen for **Kost og Lægetilsyn** er 72 — to og sytti — Dollars aarlig, som betales forskudsvis med $18.00 hvert Fjerdingaar (6te Septbr., 20de Novbr., 1ste Febr. og 10de April). Desuden betales **Skolepenge** i nederste Klasse med $20.00 og i næstnederste med $10.00 om Aaret, som ogsaa erlægges forskudsvis med en Fjerdedel ved Begyndelsen af hvert Kvartal. Kun de, der har været her mindst et Aar, kan vente at faa nogen Eftergivelse af Kostpenge eller anden Understøttelse, forsaavidt Bidragene til Husholdningen og til trængende studerende strækker til. Saadan Understøttelse gives dog kun til dem, der er bestemte paa at uddanne sig til Kirkens Tjeneste.

Vor Skole er beregnet paa at være en Kostskole (Boarding School); dog kan Lærerne, hvor de finder Grund dertil, tillade en Discipel at have Bolig og Kostthold udenfor Skolen. I dette Tilfælde betales som Bidrag til Ved, Bygningernes Vedligeholdelse, Skole-Inventar o. desl. $8.00 om Aaret.

De, som anmelder Elever, bedes nøie at prøve deres Anlæg og Kund-

skaber og dernæst saa nøiagtig som muligt at opgive os følgende, som der, hvis Rummet skulde vise sig for knapt, ved Optagelse vil blive taget Hensyn til, nemlig: 1) om de anmeldte udtrykkelig har bestemt sig til at uddannes til Prester eller Skolelærere, 2) om de har de Forkundskaber, der nødvendig fordres for Optagelse, eller muligens flere, 3) hvad deres Forældre, Slegtninge eller de Menigheder, hvorfra de er, har bidraget til Lære-Anstalten.

De Bøger, som bruges i Skolens nederste Klasse, er: Bibel, Pontoppidans Forklaring, Erikssens norske Læsebog III, Hofgaards Norsk Grammatik, Jensens Eksempelsamling, Monroes Fourth Reader, engelsk-norsk Ordbog (helst Rosings eller Geelmuydens), New Arithmetic, Guyots Intermediate Geography (ny Udgave), senere Grammar School Geography.

NB. Den 4de og 5te Septbr. holdes Examen over dem af sidste Aars Elever, som ikke har taget Examen ved Skole-Aarets Slutning, og som tænker paa at blive opflyttede i en høiere Klasse, samt over de nye Elever, der ønsker at komme i en høiere Klasse. Alle andre Elever behøver først at være tilstede Torsdagen den 6te Septbr. Kl. 9 Formiddag, da den samlede Skole aabnes.

Decorah, Juli 1888. **Laur. Larsen.**

Indkomne Bidrag.

Til den nødlidende Missionsprest: Ved Past. H. A. Preus $2 (Else Bergsland og Henry Gilbertsen, begge af Crookston, hver $1). E. L. K. Ned.

Til Indremissionen: Ved Past. J. A. Thorsen fra Kvds. Nr. 1 i Vestre St. Olaf ½ Bidrag $20 og fra Kvds. Nr. 1 i Østre St. Olaf Del af Bidrag $20; tils. $40.
Faribault, Minn., den 8de August 1888. H. W. Rasmussen.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. J. Waage $25.60 (Bloomer Kvds. $15, Konf.offer i Cedar Lake Mgh. $10.60); ved J. J. Næset fra Pastor H. Rosenquist, Minneapolis, $20; ved Pastor M. Thorsen $35 (K. M. Jensen, River Falls, $25, Amund Vinger, Martel, Del af Subskription $10); ved Pastor J. A. Thorsen fra forskjellige i Kasson, Minnesota, $35 (C. M. Nelson $15, C. Nelson halv Subskription $10, A. G. Nelson $10); ved Prof. Larsen fra Jacobine Blixrud, Decorah, $10; fra E. N. Haugen (Past. Thorvildsens Kald) ifølge Subskription paa Synodemødet i Wisconsin $25; ved Past. N. G. Tvedt fra Andreas Gran, Lime Creek, Nebr., $1; ved Pastor N. Pedersen fortsat Subskription i St. Olafs Mgh. $14 (C. M. Rivenes $10, Johan Sørlien $3, Mons O. Monsen $1); ved Past. P. H. Dahl fra Mdl. af Vangens Mgh. $4 (J. Bruget $3, Josef Lee $1); ved Pastor B. Aikevold fra A. J. Otterholm $0.50; ved Prof. H. G. Stub fra John Benson, Capron, Ill., $5; ved Past. K. Bjørgo $10 (E. S. Kvam, Solums Mgh., $5, Theodor Olsen, Lake Park, $5); tils. $187.10.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Prof. L. Larsen fra Peter Gjems, Decorah Mgh., $10; ved Past. K. Bjørgo indsamlet ved Lars Mikkelsen i Solems Mgh. $10.50 (ham selv $1, Martin L. Mikkelsen og Nils L. Mikkelsen hver $0.50, Mrs. Mikkelsen, Sofie Mikkelsen og Louise Mikkelsen hver $0.25, Mathilde Mikkelsen $0.10, O. N. Sund, Ole Bergland og Narve Narvesen hver $1, August Narvesen, Christine Storla og Lars Pedersen hver $0.50, Sigrid Omberg $0.10, Halvor Omberg $0.25, Anne Omberg $0.05, Louise Bergland $0.50, Bernt Eriksen $0.25, Severin Dahl $1, A. H. Dahl $0.50); tils. $20.50.

Til Indianermissionen: Ved Pastor J. A. Thorsen $30 (Kvds. Nr. 1 i Vestre St. Olaf ½ Bidrag $20, Kvds. Nr. 1 i Østre St. Olaf Del af Bidrag $10); ved Jacob Shellum fra Kvds. i Østre Immanuels Mgh., Past. O. E. Solsets Kald, $15; tilsammen $45.

Til trængende studerende: Ved Past. J. A. Thorsen fra Kvds. Nr. 1 i Østre St. Olaf Del af Bidrag $15 bestemt til Stud. O. K. Ramberg ved Luther-Seminar; ved Past. H. J. Strand $70 (Konf.offer i Elk Grove Mgh. $21, do. i Shell Rock, Northwood og London Mghh. $32.11, do. i Round Prairie Mgh. $16.75); tils. $85.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved H. Johnshøy indf. ved Skolel. J. Meisfjord af Skolebørn i Immanuels Mgh.s østre Distrikt, Pope Co., Minn., $2 ledsaget med Bøn om Herrens Velsignelse; ved H. Kildal fra Børn i Audubon og Lake Park Mghh., Pastor K. Bjørgos Kald, $6.05 (Peter og Olaf Herberg hver $0.25, Ole Haukedal $1, Hans og Paul Larsgaard hver $0.25, Hanna og Malla Ekajem $0.50, Michael og Jacob Kildal $0.50, Olaf, Edvard og Karoline Beaver $0.30, P. Martinsens

Børn $1, Clara, Nelle og Karl Fojs $1.50, Miss Inger Austen $0.25); ved Pastor H. Shirley Tønde-Indsamlinger $3.30 (Ella Nelsou $1.30, Julia Shirley $1, Theoline Shirley $1); ved Past. H. J. Strand $10 (Navnelisten trykkes senere); ved Past. N. C. Tvedt $3 (hans to Børn hver $0.50, Andreas Gran, Lime Creek, Nebraska, $1, hans fire Børn hver $0.25); ved Past. E. Dale fra Clay Creek, Dak., $16.65 (Knudt Olsen $15, Lewis Lewisen $0.40, Miss Oline, Anne, Eley, Hans og Lotte Lewisen hver $0.25; ved Jacob Shellum indsamlet ved ham selv i Past. O. E. Solseths Kald $11.70 (S. O. Østensø, Lars T. Sarberg, Knut Agrimsen og Jacob Shellum hver $1, Jørgen Christensen, Søndre Aleksen, Edward Solseth, Anton Solseth, Albert Jacobsen, Halvorsen og Ole Saue hver $0.50, Helga Østensø, Olaf og Amanda Østensø, Hilda og Louise Solseth, Rudolph og Philip Jacobsen, Albert og Carl Eriksen og Torjer Amundsen hver $0.25, Carl og Ole Christensen, Maria Saue og Elise Mo hver $0.15, Hans og Nels Saue, Ole og Amund Norheim, Paul og Maria Svingen, Ole Skalkeberg, Thorvald Mo, Henry Johnsen og C. J. Israelsen hver $0.10, Caroline og Gustav Sivertsen $0.05); ved Past. B. Askevold $3.40 (ham selv $1, indsamlet ved T. T. Wiprud af Skolebørn i Tracy $2.40, nemlig af Jørgen Lewis $0.10, Elise Johnsen $0.15, Emma Andersen, Hjalmar Andersen og George Rialsen hver $0.25, Henry og Klara Tvedt $0.15, Thomas Sandbo $0.10, Emma og Ida Schultz og Albert Molin $0.25, Ella Thompsen $0.10, Ole E. Pedersen $0.10, Sivert Sivertsen $0.05, Martin og Hans Larsen hver $0.10, Theodor Haugen $0.25, Gilbert og Otis Thompsen hver $0.10); ved Past. H. Rosenquist fra Skolebørn i Immanuels Mgh., Grove City, Minn., $7.10; tilf. $81.20.

Til det paatænkte Barnehjem: Ved Past. J. A. Thorsen fra Kvdf. Nr. 1 i Østre St. Olaf. Del af Bidrag $10.

Foruden Opgivelse, til hvilken Kasse: Ved Pastor N. O. Brandt Konf.offer i Wood Lake Mgh. $13.80.

Decorah, Jowa, den 10de August 1888. G. O. Rustad.

Til Kirken i Denver: Ved Past. P. T. Hilmen Offer i Trefoldigheds Mgh., Newman Grove, Nebr., $10. Hjertelig Tak! J. Reini.

Merk!

▭ Under mit Fravær paa Reise til Norge bedes Breve, som angaar Formandsembedet, adresserede til den fungerende Formand, Prof. L. Larsen, Decorah, Jowa. Breve til mig personlig addresseres Past. H. A. Preus, Adr. Brigadelæge W. Preus, Kristiania, Norway, Europe.

H. A. Preus.

Minnesota Distrikts Prestekonferens

holder Møde i Glenwood, Pope Co., Minn., fra Onsdag Morgen Kl. 9 den 12te September til Onsdag Aften den 19de. Alle Medlemmer anmodes om snarest muligt at anmelde sin Ankomst til Hr. M. Wollan, Glenwood, Minn.

B. Harstad.

Adresse.

J August Maaned bliver min Adresse: in care of Rev. H. Rosenquist, 2627 Lyndale Ave. N., Minneapolis, Minn. J. B. Frich.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 24. August 1888. { Nr. 34.

Den forberedende Afdeling af Luther-College.

Som bekjendt, blev det Forslag, som Fakultetet ved Luther-College ivaar fremsatte om en Del Forandring i Undervisningens Ordning i den forberedende Afdeling af Colleget, kun antaget af et af Synodens Distrikter, nemlig det, som sidst holdt Møde, Iowa Distrikt. Forslaget var egentlig fremsat for Kirkeraadet i den Tanke, at dette skulde afgjort det; men i sit Møde i Begyndelsen af Mai Maaned, hvorved alle dets Medlemmer paa et nær var tilstede, besluttede Kirkeraadet enstemmig at forelægge Sagen for Synoden og mod en Stemme at anbefale Forslaget til Antagelse. Saa kom det da først op i Minnesota Distrikt.

I de Aar, da Synoden holder Distriktsmøder, kommer det første af disse altid til at bruge mere Tid og Møie paa saakaldte Forretningssager end de følgende. I det første Møde holdes de første og derfor ogsaa ofte de vanskeligste Diskussioner; der sker ogsaa mangen en Afgjørelse, som bliver bestemmende for de følgende Distriktsmøder. Er en Sag antagen af det første Distriktsmøde, kan den Forberedelse, den der har faaet, bringe den til at gaa saa meget lettere paa de følgende; er den forkastet, kan de følgende ofte spare sig Umagen med at behandle den, forbi de ved, at den dog ikke kan blive afgjort før næste Aar. Man har gjerne villet, at Distriktssynoderne fornemmelig skulde ofre sin Tid til opbyggelige og lærerige Forhandlinger om de guddommelige Sandheder og disses Anvendelse paa det kristelige Liv, og at Forretningssager saa meget som mulig skulde afgjøres paa Fællesmøderne; men dels kan det dog aldrig undgaaes i et Samfund, som kraftig og levende udvikler sig, at der hvert Aar vil være Forretningssager, som trænger til at afgjøres af Samfundets høieste Myndighed; dels var det naturligt, at der nu i vor Synode, efterat den langvarige Lærestrid er kommen til en Afgjørelse, maatte vær

mange Ting at ordne for de første Aarsmøder efter Striden, selv om disse kun var Distriktsmøder. Saaledes havde da vort Minnesota Distrikt, som samledes i de sidste Dage af Mai, en Mængde Arbeide for sig; og paa den anden Side føltes der vistnok ogsaa en saadan Trang til atter at styrke og kvæge Aanden med fredelige, broderlige Forhandlinger om Guds Ords Lære, at man gjerne vilde tage saa meget som mulig af Mødets Tid ogsaa til saadanne.

Paa denne Maade gik det til, at Forslaget til en Forandring ved den forberedende Afdeling af Luther-College først kom til Behandling den næstsidste Eftermiddag af Minnesota Distrikts Møde. Den følgende Formiddag var sat tilside for at forhandle om Menighedsskolen, og i den øvrige Del af den Tid, som endnu var tilbage, skulde ogsaa en hel Mængde andre Sager afgjøres. Imidlertid kunde dog den Tid, som blev anvendt paa Forslaget om Luther-College, have været mere end tilstrækkelig, dersom ikke den hele Sag fra først af var kommen i et uheldigt Gjænge. Det Forslag, som Fakultetet havde indsendt, var ikke udarbeidet til Fremlæggelse for Synoden, men kun for Kirkeraadet. Det gik derfor ind i mange Enkeltheder, som gjorde det vanskeligt for en større Forsamling at beholde dets Hovedpunkter klart for Øie. Og Udfaldet blev da, at Distriktsmødet, efter at have anvendt en større Del af de to sidste Eftermiddage paa dets Behandling, udsatte Sagen. Østlige Distrikt, som saa, at Sagen altsaa ikke kunde afgjøres iaar, valgte da ikke at behandle den, men kun at anbefale den til omhyggelig Overveielse til næste Aar. Iowa Distrikt derimod, som har Colleget i sin Midte og dets Lærere til sine staaende Medlemmer, troede at burde gaa i Spidsen i denne Sag og antog efter nogen Diskussion enstemmig Forslag fra sin Komite for Lære-Anstalterne om, at Skole-Aaret ved Collegets forberedende Afdeling skulde inddeles i tre Terminer, med den Forstaaelse, at der, saavidt mulig, i hver Termin skulde læses noget helt. Desuden besluttedes med Majoritet at opfordre Kirkeraadet til, om muligt, at indføre Forandringen allerede i dette Skole-Aar.

Den egentlige Kjerne i det af Fakultetet fremsatte Forslag var netop dette, som vedtoges i Iowa Distrikt, at Skole-Aaret for den forberedende Afdelings vedkommende skulde deles i tre Terminer, af hvilke Vinterterminen skulde være den længste og udgjøre 16 Uger, og at der i hver Termin, saavidt mulig, skulde læses noget helt og sammenhængende. Man vilde herved søge at imødekomme de mange unge Mennesker, som ikke har Anledning til at gaa paa Skole det hele Aar, og som har lettest for at anvende Vintermaanederne til Skolegang. Man vilde ikke i mindste Maade indskrænke Kravene til hver Klasse; men man vilde gjøre det lettere at tilfredsstille disse Krav

for dem, som ikke netop var istand til at være ved Skolen et helt Aar itræk. Desuden vilde man søge at samle Kræfterne mere paa et mindre Antal Fag i hver Termin istedenfor at sprede dem paa mange Fag gjennem det hele Aar.

For at vise Kirkeraadet, at der til Opnaaelsen af disse Øiemed krævedes langt mindre Omordning, end man paa Forhaand skulde anse rimeligt, havde Fakultetet ogsaa fremlagt en Redegjørelse for, hvilke Forandringer det tænkte at foretage med Fagenes Ordning. Og disse Forandringer var efter dets Overbevisning ikke større, men hellere mindre end flere, som tidligere var foretagne dels med Kirkeraadets Samtykke, dels uden at dette havde været indhentet. Da man f. Eks. begyndte at bruge Engelsk som Meddelelsesmiddel ved Undervisningen i Græsk, og da man afskaffede Latin som Undervisningsfag i nederste Klasse, da var dette større Forandringer end nogen af dem, man nu tænkte at indføre.

En anden Hensigt med de foreslaaede Forandringer var at bringe vor forberedende Afdeling — hvad Undervisningsfagene angaar — mere i Overensstemmelse med andre Skoler her i Landet og derved gjøre det lettere for dem, som en Tid havde besøgt saadanne, at passe ind i vor Skole; man vilde derved opmuntre dem, som havde begyndt paa en anden Skole, til at søge hen til vor istedenfor, ved at indrette sig ganske anderledes end ved andre Skoler, at afskrække dem derfra. Dette er imidlertid ingen ny Tanke. Den er, som vi nedenfor skal se, udtalt i den Fakultetsskrivelse, som laa til Grund for Synodens Beslutning af 1881 om et syvaarigt Kursus, og den blev anført som en Hovedgrund til, at man i 1883 afskaffede Latin i nederste Klasse.

Et Grundtræk i de foreslaaede Forandringer var ogsaa Udvidelse af Brugen af det engelske Sprog som Undervisningsmiddel. Men dette var heller ikke noget nyt; thi saadan Udvidelse har stadig fundet Sted ved Colleget. Naar et større Skridt har været taget i denne Retning, har Kirkeraadets Samtykke været indhentet; men mindre Udvidelser har Fakultetet foretaget paa egen Haand.

Et andet Grundtræk ved de foreslaaede Forandringer var en Stræben hen til at lade Undervisningen i den forberedende Afdeling saa vidt mulig blive noget helt og afsluttet. Men heller ikke dette er noget nyt. Lige siden Collegets Kursus ved Synodens Beslutning i 1881 blev udvidet til et syvaarigt, er de tre nederste Klasser blevne betragtede som en forberedende Afdeling, og de fire øverste som det egentlige College. Saadan er jo Ordningen ved Skolerne her i Landet, og vort Luther-College har aldrig lagt an paa at lukke sig hermetisk til eller stænge sig af fra Indflydelse af sine Omgivelser. Tvertimod har dets Lærere altid søgt at følge med Tiden og holde

sig bekjendte med Skoleforholdene og deres Udvikling saavel i Europa som her i Landet.

I den Skrivelse fra Fakultetet, som laa til Grund for Synodebeslutningen af 1881, finder vi følgende Udtalelser:

„Vi har altid bestræbt os for en saadan Koncentration af Undervisningen, at vi, hvor det lod sig gjøre, tog et mindre Fag et større Antal Timer og derved blev færdige dermed i en kortere Tid for derpaa at tage et andet mindre Fag paa samme Maade.... Men ved Forlængelsen af vort Kursus til et syvaarigt tror vi at kunne gjennemføre dette Princip i en videre Udstrækning og derved tillige nærme os noget den ved de amerikanske Colleges brugelige Inddeling i et tre-aarigt forberedende eller Akademikursus og et firaarigt egentligt Collegekursus. Dette vil ikke i nogen Maade forandre Grundprincipet for Undervisningen.... Men man vil i den nederste (tre-aarige) Afdeling lægge mere Vind paa Engelsk og Norsk og bringe følgende Fag til Afslutning: Bibelhistorie, Nordens Historie, de Forenede Staters Historie, Arithmetik, Naturhistorie og Geografi (saavel fysisk som almindelig), og tillige faa gjennemgaaet en ‚Introduction' til Algebra. I den øverste Afdeling (paa 4 Aar) vil man da.... mere udelukkende kunne ofre sin Tid og Kraft paa Skolens Hovedfag, de historisk-klassiske Studier.... Paa den anden Side vil de, som kun gjennemgaar den nederste (tre-aarige) Afdeling, faa noget mere helt end de, som nu" (d. e. før 1881) „gjennemgaar de to eller tre første Aar i Colleget.... Men vil man ikke anse dette Hensyn for at være af nogen Betydning, saa er der et andet, som ikke kan oversees, nemlig at en stor Del af vore Elever tidligere har gaaet paa andre Skoler, og at det vil falde meget lettere at faa saadanne passede ind i de nederste Klasser efter den nye Plan end efter den gamle. Derved vil en hel Del Extra-Arbeide og Møie spares baade for Lærere og Disciple, og det vil blive mere opmuntrende for dem, der har gaaet paa andre Skoler, at komme ind paa vor." (Se Synodalberetningen for 1881.)

Der vedlagdes ogsaa en Plan for, hvorledes Fakultetet havde tænkt sig Fagfordelingen i det syvaarige Kursus, og i denne Plan er de tre nederste Klasser kaldt „den forberedende Afdeling", og de fire øverste „College-Afdelingen".

Komiteen for Lære-Anstalterne indstillede dengang: „Synoden bifalder Lærerkollegiets Forslag om Kursussets Forlængelse fra et seks- til et syvaarigt", og denne Indstilling antoges af Synoden. I den korte Gjengivelse af Debatterne om Sagen heder det bl. a.: „Under den nye Ordning, som Skoleplanen vil faa ved et syvaarigt Kursus, vil i de tre første Aar de fleste Realfag blive afsluttede, og

de fire sidste Aar mere udelukkende blive anvendte til Studiet af Historie og de gamle Sprog, hvorved et bedre Grundlag for det theologiske Studium vil blive lagt."

I fuld Overensstemmelse hermed finder vi da ogsaa, at da Colleget først begyndte at udgive aarlige Kataloger, heder det i den første af disse, nemlig for Skole-Aaret 1882–83: „At a meeting of the Synod held in June 1881 a resolution was passed to the effect, that the course offered at the College should be extended from six to seven years, the whole course to be divided into a preparatory department of three years and a collegiate of four." Og i de tre sidste Aar, da der ogsaa har været udgivet norske Kataloger, har der i disse hvergang været sagt om „den forberedende Afdeling", at „man her faar et godt, afsluttet og for det borgerlige Liv saare nyttigt Forraad af Kundskaber", og fremdeles: „Den forberedende Afdeling i sin Helhed kan saaledes, om man vil, betragtes som en Skole for sig selv, omtrent lig Borgerskolerne hjemme i Norge. Fra denne kan man enten strats gaa ud i det praktiske Liv og i dets Stillinger tilgodegjøre det vundne Kundskabsforraad eller studere videre."

Paa det Grundlag, som blev lagt i 1881, har altsaa Fakultetet, tro mod Synodens Beslutning, i de følgende Aar bygget videre, indtil det nu fremlagde et Forslag, der, som Minnesotadistriktets Komite for Lære-Anstalterne i sin Indstilling udtalte, „danner det sidste Led i de Ordninger, som i de senere Aar har været gjorte", og „imødekommer ved Indførelsen af tre Terminer istedenfor de tidligere fire Kvartaler et tidsmæssigt Krav."

Om de Forandringer, som ifølge det fremlagte Forslag tænktes foretagne med Undervisningsfagene, var i den baade før og under Synodemøderne uddelte norske Katalog oplyst følgende: „Mere Tid vil blive anvendt paa Mathematik og Naturfag. I Mathematik vil blive gjennemgaaet ikke alene hele Arithmetiken, men ogsaa hele den elementære Algebra og Geometri. Blandt Naturfag vil ved Siden af Fysik og Zoologi ogsaa blive optaget Fysiologi og Botanik. Undervisningen i de Forenede Staters Historie vil blive udvidet, og dertil føiet ‚Civil Government'. Derimod vil Nordens Historie bortfalde og blive henvist til College-Afdelingen; en Del Kjendskab til den vil faaes ved Norskundervisningen gjennem de ved denne benyttede Læsebøger. I Religionsundervisningen vil blive gjort nogen Forandring. Før har man i den forberedende Afdeling læst den største Udgave af Vogts Bibelhistorie, repeteret Udtoget af Pontoppidans Forklaring og læst den første Halvdel af Dietrichs Forklaring. Efter det nu fremlagte Forslag skulde den bibelske Historie læses efter Bibelen selv,

ikke efter nogen Lærebog, og Dietrichs Forklaring skulde udsættes til College-Afdelingen, medens man i den forberedende kun skulde grundig gjennemgaa Pontoppidans Udtog og i sidste Aar lære den lille Katekismus paa Engelsk."

Der har været ytret Betænkeligheder ved, at herved vilde Religionsundervisningen blive indskrænket; men dersom man, som paatænkt, for at blive færdig med Dietrichs Forklaring i de to første egentlige Collegeklasser, i disse vilde anvende 3 Timer ugentlig paa den Bog, saa vilde man væsentlig være vendt tilbage til den for nogle Aar siden brugte Ordning og for de 7 Klasser faa 19 Timers Religionsundervisning om Ugen mod dengang for 6 Klasser 18. Ved at læse Bibelhistorie efter Bibelen istedenfor efter Vogts større Lærebog mente man ogsaa at kunne give Disciplene et ligesaa stort Udbytte af to Timers ugentlig Undervisning i dette Fag som nu af tre. Overhovedet, naar Disciplene i den forberedende Afdeling faar nøiagtig og grundig indprentet og forklaret Pontoppidans Udtog, som de lærer til sin Konfirmation, naar de derhos bliver gjorte fortrolige med sin Bibel og faar læst omtrent alt det historiske deri, og naar de endelig tilsidst faar lært den lille Katekismus paa Engelsk, da skulde dog vel dette maatte ansees for at være en baade passende og tilstrækkelig Religionsundervisning for den forberedende Afdeling.

Hvad endelig Udvidelsen af det engelske Sprogs Brug angaar, saa vilde den efter det fremlagte Forslag for nederste Klasse beløbe sig til 4 Timer ugentlig, for næstnederste til 5–6 og for øverste Klasse i den forberedende Afdeling til ikke 1 Time ugentlig.

Vi haaber, at naar vort Samfunds Medlemmer faar Tid og Anledning til at sætte sig ind i, hvad Fakultetets Forslag virkelig indeholdt, vil dette til næste Aar blive antaget med ligesaa stor Enstemmighed i de to andre Distrikter, som det nu blev antaget i Iowa Distrikt. Men da Kirkeraadet ikke har anseet det rigtigt — blot støttet til e t Distriktsmødes Beslutninger — at sætte Forslaget i Kraft allerede for det nu begyndende Skole-Aar, vil det vist være tjenligt at oplyse om, hvor meget deraf der dog i dette Skole-Aar kan gjennemføres, uden at Fakultetet derved gaar Synodens eller Kirkeraadets Myndighed for nær.

Termininddelingen kan naturligvis ikke indføres. Men det vil gaa an for Lærerne i de to Vinterkvartaler fra 20de Novbr. til 10de April eller maaske i 1½ af disse Kvartaler (fra 20de Novbr. til 5te Mars) at søge at faa læst, omtrent hvad der skulde været læst i Vinterterminen, som skulde vare fra 30te Novbr. til 31te Mars.

For nederste Klasses vedkommende at afskaffe Vogts Bibelhistorie og vende tilbage til den gamle Skik at læse Bibelhistorien efter Bibelen

selv og dertil som før bruge 2 Timer ugentlig, medens man til Vogt har brugt 3, vil Fakultetet vist ikke have nogen Betænkelighed ved. Og at forlægge den kortfattede Oversigt over Verdenshistorien, som hidtil har været læst i nederste Klasse, til næstnederste og isteden derfor i nederste Klasse læse deskriptiv Zoologi og Fysiologi, som efter den nye Plan skulde læses der, kan visselig ogsaa ske uden at indhente høiere Myndigheders Samtykke. Men dermed vil den nye Plan være fuldstændig indført i den nederste Klasse paa Termininddelingen nær. I de to følgende Klasser, som har begyndt efter den ældre Plan, maatte nu denne alligevel for en væsentlig Del befølges, og der kunde kun ske Tillempninger her og der til den nye. Hvor meget eller hvor lidet der af disse kan iverksættes i dette Skole-Aar, er endnu ikke afgjort; men man kan være vis paa, at Fakultetet vil søge at indrette alt saa tjenlig som mulig ogsaa for Disciplene i disse Klasser.

Maatte da Luther-College i det nye Skole-Aar faa saa stor en Søgning, at ret mange kunde faa nyde godt af de Fordele, det fremfor andre Skoler her i Landet kan byde den opvoksende Slegt af norske Lutheranere! Og Gud lægge sin Velsignelse til dets Gjerning, at den maa blive til hans Navns Ære og hans Kirkes Gavn!

Opfordring til Kjærlighedsvirksomhed og Oprettelse af Barnehjem i den norske Synode.

(Indsendt.)

(Fortsat fra Nr. 29.)

Det gjør en saa tung om Hjertet at tænke paa, at saa mange „Smaabørn gaar hen i Jammer og Nød“. Og at det er saa, kommer især deraf, at mange Forældre er i den Tilstand, som Apostelen har betegnet med Ordet „levende død“. Vel kan det ikke negtes, at mange er komne i Jammer og Nød, selv om de er stræbsomme og sedelige, ja endog kristelige; men i Regelen kommer Nøden af Udsvævelser og Usedelighed, der drager anden Jammer efter sig, saasom Hovmod, Dovenskab, Uvillighed til Anstrengelse, hvilket atter fremkalder Mangel, Fattigdom og Trætte. Der er saaledes mange Forældre, der er som døde for sine egne Børns aandelige Vel, om de er ilive; ja, der kan endog være Forældre, som kanske kunde udøve en bedre Indflydelse, om de laa i sin Grav, end nu, da de ligger begravne i Laster og drager Barnet ned i samme Faldgrube. De yder ingen ret Pleie, de øver intet sandt Tilsyn, naar det angaar Sjælens evige Velfærd;

derfor skulde andre træde hen til Lastens Grav, hvor mangen en Lazarus stinker allerede. Ak, Liglugten merkes altfor tidlig hos mange Ynglinge; derfor bør man hjælpe til med Oprettelse af Lasaretter, Hospitaler og Barnehjem, hvor der er „Guds Kundskabs Vellugt“.

Som Træet er, saa bliver Frugten: enten ond eller god, enten ormstukken eller vissen og nedfaldende ved den mindste Blæst. Saa oplivende som de mangefarvede Blomster med sin Vellugt virker om Foraaret, saa skuffet bliver man ofte ved Indhøstningen. Denne Tegning er neppe overdreven, om den anvendes paa de sedelige Tilstande, der møder det iagttagende Øie, og det gjør en saa ondt, at tusende Smaabørn gaar hen i Jammer og Nød blot paa Grund af en sørgelig Opdragelse.

Naar man betænker, hvilken Velsignelse det er for Børn at have et godt Hjem, og sammenligner dem, som har dette Gode, med dem, som ikke har det, da kan man snart merke den store Forskjel, som vil vise sig gjennem hele det kommende Liv baade her og hisset. Medens de Børn, som har et kristeligt Hjem, udvikles ligesom Blomsten i Morgenstunden, saa merker Menneskevennen, at de Børn, som er fra et Hjem, hvor Udyder og Vantro faar vokse, og hvor de kanske bliver benyttede til Lynafledere for Vrede, — er som Slyngplanten, der søger efter en Pæl, hvorom den kan sno sig. Som Blomsten ikke trives der, hvor den maa savne Solens Lys og Varme, saaledes vil heller ikke det Barn, som altid savner Kjærlighedens Alvor og Inderlighed, trives, men vil, fordi dette Lys er udestængt, blive forkrøblet, og det gjør en saa ondt. En saadan Plante tilføies altfor tidlig dødelige Saar, som den sjelden eller aldrig vil forvinde, men have Mindelse af, lige til den bøier sig i Døden.

Er derimod Forældrene befæstede i religiøs Henseende, saa at de har et aabent Øie for Religionens Indhold, som er Kristus, da vil Barnet med Tiden komme til den Overbevisning og Karakterstyrke, at det ikke lader sig paavirke af enhver fristende Magt. Og hvor vigtigt er det ikke for Forældrene at kunne iagttage den korte Sædetid, medens Børnene er hjemme! Anvendes der megen Flid og Omhyggelighed paa at dyrke en Have, bortluge Ugræs, afskjære Vanskud o. s. v., ja, kjøber man endog Agerdyrkningsredskaber for at kunne naa sin Hensigt, da er det end mere fornødent at agte paa Børnenes egentlige Dannelsestid, da det gjælder at støbe deres Sind i den Form, der ned igjennem Livets Skole har vist sig at være bedst for dem. Det er mere magtpaaliggende at kultivere Barnets Sjæls Kræfter end noget andet, efterdi de er af en saa overordentlig Værdi. Kommer vore Huse f. Eks. i Brand, da spørger man ikke saa meget efter at redde andre Ting som netop Børnene. Og naar Lysternes urene Ild

kanske allerede har begyndt at tære paa deres indre, da er det bedst itide at søge efter Midler til at slukke den.

Naar man derfor tænker paa de Børn, som løber hjemløse omkring, ofte uden den fornødne Bedækning, og ved Siden heraf bander, taler bespottelig og er ublu i sin Opførsel, og saa lader Tanken dvæle ved dem, som har Hjem og nyder Forældrenes Pleie og Tilsyn, da burde denne skrigende Modsætning bevæge en til at understøtte med Raad og Hjælp. Eller hvis Forældrene er døde, og Børnene da enten bliver optagne i kristelige Familier eller førte til gode Barnehjem, — hvilken Forskjel er der da ikke paa disses Lod og hines, som gaar hen i Jammer og Nød! Den, som engang har seet den Tugt og Omhu, der anvendes paa de Børn, som er optagne i kristelige Vaisenhuse, føler vistnok Smerte ved at se Tusender af Smaabørn, som gaar hen uden at blive vænnede til Renlighed, endsige sedelig Tugt, hvorved den urene Tilbøielighed bliver dæmpet. Men hvorledes kan det være anderledes, naar Forældrene har været efterladne, hvad dette angaar? Men der vilde indtræde et ganske andet Forhold, om Barnet blev antaget af kristelige Familier eller ført til et Barnehjem, hvor det bliver omgivet af Kjærlighedens Deltagelse; den religiøse Spire, der altfor ofte bliver nedtraadt hos Børnene, begynder da at slaa fastere Rødder i den nye Jordbund, hvori Planten er bleven omsat.

Derfor er en saadan Forandring nødvendig; thi naar Forældrene er bortrevne ved Døden, det være sig enten den naturlige eller aandelige, da burde Nøden blive Gjenstand for Medlidenhed. Ved Berøvelse af Fader og Moder — og især Moderen — kjender Barnet for første Gang Livets Alvor. Her bliver der i ethvert Fald stillet et alvorligt Krav til den kristelige Velgjørenhed paa at træffe saadanne Foranstaltninger, som kan skaffe Lindring og Hjælp. Vore Børn har jo i en vis Henseende Fremtiden i sin Magt; Tiden bliver ond eller god i Forhold til de Menneskers Sind, som skal leve i den. Efterdi altsaa Børnene kommer til at træde paa vort Støv, da var det godt at paavirke dem til at fatte gode Beslutninger angaaende sin Fremtid, saa at de ved Guds naadige Bistand kunde blive en Velsignelse og selv igjen virke forædlende paa sin Efterslegt. Naar vi derfor har de Traade i vor Haand, som vedrører den kommende Tids Ve og Vel, da lad os endelig ikke ligegyldige slippe dem ud af vore Hænder. Ellers fordærver Roden det opvoksende Træ, som engang ved en ubønhørlig Gjengjældelsesret med Stamme og Grene skal udryddes fra Top til Rod. „Gud hjemsøger Fædrenes Ondskab paa Børnene i tredje og fjerde Led, og han gjør det med saadan Strenghed og Alvor, at hverken Dyrtid, Blodsudgydelse eller Pest er sterke Ris nok. Den første Verdens Undergang og mange store Stæders Plyndring har

bevist det. Byer og Stater er sporløst forsvundne paa Grund af Forsømmelighed i Barne-Opdragelsen, og det døde Hav er et talende Vidnesbyrd, som bør vække os op af vor Uagtsomhed.

Og dog er Gud saa barmhjertig, at han „gjør Miskundhed indtil tusend Led mod dem, som elske ham". Her kan vi fra Aarsagerne slutte til Virkningerne, og omvendt. Er hans Nidkjærhed og Forbarmelse stor, da burde ogsaa vor Frygt og Kjærlighed være derefter. Mange har længe nok været blinde for denne Aarsagsforbindelse. Men skal hans Barmhjertighed, som rækker til tusend Slegter, faa Magt over os, da maa vi i sand Bodfærdighed lære vore Børn at kjende hans Væsen og Vilje, da maa de lære hans Ord. Kun paa den Maade kan vi udøve en velgjørende Indflydelse paa vor Efterslegt og saaledes naa langt ind i de useede Dage. Dette gjorde Abraham, idet han sørgede for sit Hus og Folk og blev Fader for en stor Mængde; dette gjorde David, der talte og sang om ham, der skulde som en „Kvist opgaa af Isai Stub" og forædle hans hele Slegt. Davids Afkom var næsten udryddet paa Grund af lidet Bekjendtskab til Frelsens Brønd, der omtales allerede paa Syndefaldets Dag, og hvoraf alle hellige i det gamle Testament øste. Denne „Brønd, som ser mig", eller den „seende Kilde" bragte Liv og Lys ind i Eftertiden lige til de fjerneste Slegter. Jo nærmere Folket har holdt sig til denne Frelsesbrønd, des bedre; men jo længere de har holdt sig fra den, des mere tørre og „ufrugtbare til al god Gjerning" har de været. Her er derfor „Davids Rod", „Vekst og Grøde", som er den egentlige Grundaarsag til alle Barmhjertighedsanstalter, som har virket og fremdeles skal virke oplivende paa vore Børn og Efterkommere.

Skulde vi da ingen Pleie yde vore forældreløse Børn, især naar vi hører, at det afvender store Straffe og Forbandelser? Eller kan vi med frelst Samvittighed undlade at pleie dem, naar vi af Skrift og Erfaring merker den Velsignelse, som det tilvender baade for dette og det tilkommende Liv? Men selv om de naturlige Forældre undlader saadan Pleie, saa bør vi ikke staa ledige og se paa, at den ene Yngling efter den anden styrter ned i timelig og evig Jammer. Er Forældrene berøvede Midler og Anledning til at skaffe dem Undervisning, da er det vor Pligt at træde hjælpende til, hvilket jo ogsaa vore Menigheder gjør i de Religionsskoler, som oprettes. Selv om Forældrene er ilive, men forsømmer sin Pligt, da kan vi vel paa en eller anden Maade faa aabenbare vor kjærlige Omsorg. At fremføre Raad og Hjælp er ikke alene noget, som følger af den almindelige Kristenkjærlighed, men ogsaa overensstemmende med de særegne Forpligtelser i det kristelige Liv.

Dersom vore Fædre ikke havde udrakt sine Hænder til os, da var

vi, deres Børn, blevne liggende i Nøden; og skulde vi nu have et tillukket Hjerte lige overfor den Elendighed, der raader i vor umiddelbare Nærhed, da ligner vi ikke vore Forfædre, da synker vi i Utaknemmelighed, som selv Hedningerne holdt for at være den forteste Last. Men har vore Fædre hjulpet os baade legemlig og aandelig paa den mest uegennyttige Maade alene af Kjærlighed til Herren, hvis Ære de vilde fremme, da bør vi slegte dem paa ved at vise, hvilken Herre vi tjener og ærer. Da ophøier vi hans Navn, da bekjender vi hans store Godhed og Langmodighed, da udbreder vi hans Rige, naar vi arbeider paa at befri vore Børn fra de sanselige Begjærligheders Strøm, som især i dette Land synes at være saa faretruende for vore Børn og Efterkommere. Men „det Folk og Rige, som ikke vil tjene Herren, skal ødelægges". Er vi blevne hjulpne og forsørgede af Gud, som gjennem andre har bragt os Hjælp, da bør vi af denne hans inderlige Kjærlighed bevæges til at foretage noget, naar det gjælder at træffe kjærlige Foranstaltninger som Bevis paa vor Taknemmelighed mod Gud og Omsorg for Børnenes timelige og evige Velfærd. (Fortsættes.)

Boganmeldelse.

„Beretning om det ottende ordentlige Synodemøde i Østlige Distrikt af Synoden for den norske ev.=luth. Kirke i Amerika, afholdt i Rush River, Wis., fra 7de til 13de Juni 1888."

Allerede i forrige Nr. skulde vi anmeldt denne Synodalberetning, som var færdig fra Trykkeriet for 14 Dage siden; men vi hindredes ved Mangel paa Plads. Om imidlertid vor Anbefaling kommer en Uge senere, end vi havde ønsket, skal den derfor ikke blive mindre varm. Vi maa for det første udtale vor Glæde over, at ogsaa denne Beretning kommer saa meget tidligere, end man har været vant til. De Sager, som den omhandler, har endnu Nyhedens Interesse, og det kirkelige Arbeide, der i Synodemøderne tager ligesom et nyt Udgangspunkt, kan bedre blive baade sat igang itide og drevet med tilbørlig Kraft, naar man saa betimelig faar den authentiske og officielle Rapport om, hvad Synodemøderne har foretaget sig.

Beretningen er affattet efter de samme Regler som den for Iowa Distrikt; thi disse vedtoges omtrent ligelydende af alle tre Distrikter. Den er derfor kortere end tidligere Aarsberetninger, men derved visselig ogsaa mere skikket til at give Læseren Oversigt over Samfundets Anliggender og Indsigt deri. Næst efter Oplysning om Mødets Ordning og Medlemmer m. m. følger Distriktsformandens Indberetning, som omfatter ikke mindre end 7 trykte Sider og er særdeles oplysende og interessant. Da dette er Past. Frichs sidste Aarsberetning som Distriktsformand, efterat han i 12 Aar har indehavt

dette Embede, er det, ligesom han mere udførlig og indtrængende end sedvanlig har villet lægge Distriktets Medlemmer alle dets kirkelige Anliggender paa Hjerte, og vi haaber, at hans gode Ord maa have fundet og fremdeles vil finde et godt Sted baade i deres Hjerter, til hvem det nærmest er talt, og hos andre.

Efter Formandens Indberetning følger Læreforhandlingerne. De dreiede sig, som bekjendt, om det Emne: „Ligesom Gjerningerne er døde uden Troen, saaledes er og Troen død uden Gjerninger.“ Desværre sees Distriktsmødet blot at have kunnet anvende tre Sessioner paa denne Sag, nemlig Fredag Formiddag samt Lørdag Formiddag og Eftermiddag; men Forhandlingerne er dog saa udførlig gjengivne, at de omfatter 32 Sider i det trykte Referat. De er ogsaa meget lærerige og opbyggelige. I den første Del af dem — at „Gjerningerne er døde uden Troen“ — kommer man meget ind paa, hvad der under vor sidste Lærestrid har været diskuteret, navnlig det Spørgsmaal, om Bøn uden Tro er Gud velbehagelig; og her aflægges da mangt et klart og kraftigt Vidnesbyrd. Glædeligt er det at finde saa mange Stykker af vore Bekjendelsesskrifter og af Luthers Skrifter anførte under Forhandlingerne. Ogsaa Pontoppidan anføres, navnlig Spørgsmaal 323 i „Sandhed til Gudfrygtighed“, som med sit Svar lyder saaledes: „Er da Hedningernes og de uigjenfødte kristnes Bønner, Almisser og saadanne Øvelser ogsaa gode Gjerninger? Nei, ikke sande gode for Gud; thi hvad som ikke gaar af Troen, er endogsaa Synd.“ I den anden Del af Læreforhandlingerne — om, at „Troen er død uden Gjerninger“ — kom man ind paa en Sag, som er høist nødvendig at indskjærpe til alle Tider, men allermest naar man har været tvungen til at kjæmpe for de store Sandheder, at vi retfærdiggjøres af lutter Naade alene ved Troen uden Lovens Gjerninger, og at et Menneske ikke selv kan medvirke til sin Gjenfødelse. Og ogsaa her aflægges skjønne Vidnesbyrd for, at det er „falskeligen“, at „vore beskyldes for, at de forbyder gode Gjerninger“ (augsb. Konf. 20de Artikel).

Den øvrige Del af Beretningen omhandler hovedsagelig de saakaldte Forretningssager, og i disse er saagodtsom kun Beslutningerne meddelte. Det er for en stor Del saadanne, som angaar den hele Synode og derfor de samme som i Iowa Distrikt; men der er ogsaa nogle, som særskilt vedkommer Østlige Distrikt og derfor alene vil findes omtalte i dettes Beretning. Der er saaledes en Del Komite-Indstillinger og Beslutninger angaaende Udtrædelser af Synoden og Menigheders Splittelse. Dernæst er der udførlig Redegjørelse for Past. O. Næs's Suspension, hvorved de forskjellige Dokumenter er tilføiede, saa at det hele udgjør henved 9 Sider. Komiteens Indstilling i denne Sag gik ud paa, at Synoden godkjender Past. O. Næs's Suspension, anerkjender Minoriteten i Otter Creek Menighed som den rette til Synoden hørende Menighed og den af denne valgte Repræsentant Hr. Fr. Larsen som Otter Creek Menigheds retmæssige Repræsentant ved Mødet. Denne Indstilling blev enstemmig antagen af Synoden.

Som Bilag til Beretningen er vedføiet ligesom for Iowa Distrikt Fælles-

formandens Indberetning, som giver en god historisk Oversigt over vor Indianermissions Udvikling og nuværende Stilling, og Sammendrag af Hovedkassererens Regnskab. Forresten indeholder Beretningen ligesom den for Iowa Distrikt Sammendrag af Distriktets Parokialrapporter, dets Presters Adresser, Fortegnelse over saavel Fællessynodens som Distriktets Embedsmænd, Regnskab over Luther-College's Husholdningskasse m. m.

Beretningen er ikke fuldt saa stor som Iowa Distrikts. Den udgjør — foruden de tre Tabeller over, hvad der i hvert Distrikts forskjellige Prestegjeld er indkommet til de forskjellige Kasser — 88 Sider og faaes portofrit fra Luth. Publ. House, Decorah, Iowa, for 20 Cts.

Den lutherske Kirkes tidligste Missionsforsøg.

For Aarhundreder siden har ikke alene Luther strevet for Missionens Sag, men lutherske Fyrster har ogsaa taget fat paa Udførelsen deraf. Blandt de lutherske Regenter var Gustav Wasa (Konge af Sverige fra Aaret 1523 til 1560) den første, som begyndte Missionsgjerningen paa samme Maade, som den endnu den Dag idag drives. Til de forskjellige Stammer blandt Lapperne sendte han en Mængde lutherske Missionærer, hvis Underhold han selv trolig sørgede for. Finnerne lod han meddele grundig Undervisning i den lutherske Lære, lod dertil den hellige Skrift oversætte i deres Modersmaal, ligesom han ogsaa blandt det arme Folk lod uddele et stort Antal aandelige Sange, Bibler og Salmebøger i det finske Sprog. Den svenske Konges gode Eksempel fulgte mange lutherske Fyrster i forgangne Aarhundreder. Her være endnu kun nævnt Karl den niende af Sverige (1602–11), Christoph af Würtemberg, Hertug Ernst den fromme af Sachsen-Coburg-Gotha, der i Aaret 1663 sendte Wansleben som Missionær til Abyssinien i Afrika, Kong Fredrik den fjerde af Danmark saavelsom Kong Gustav Adolf af Sverige og hans Kansler Oxenstjerna, som var virksomme gjennem den fra New Sweden ved Delaware-Floden udgaaende Mission blandt Indianerne i dette Land. Fredrik den fjerde af Danmark grundede Missionen i Trankebar i Ostindien, hvori han understøttedes af den fromme August Hermann Francke, som skaffede ham Missionærerne Plütschau og Bartholomæus Ziegenbalg. Sidstnævnte (død 1719) oversatte det nye Testament paa Tamulisk. Det halleske Vaisenhus har skaffet denne ostindiske Mission mangen brav Missionær, deriblandt Christian F. Schwartz (død 1798), som virkede i denne Missions Tjeneste i næsten et halvt Hundrede Aar.

Ovenstaaende er oversat fra „Herold u. Zeitschrift". Vi vil ved Siden af de her nævnte Missioner endnu kun minde om den grønlandske, som grundedes i Kong Fredrik den fjerdes Tid af den bekjendte norske Prest Hans Egede.

Kirkekronike.

Amerika. Fra Chicago berettes i „Amerika", at Past. Krohn har været i Byen for at „hjælpe" de misfornøiede i Past. Juuls Menighed, og at Resultatet er blevet, at omtrent 20 af disse er udtraadte, hvilke da tillige med nogle tidligere udtraadte har dannet en ny Menighed og vil kalde egen Prest. Past. Brun af Konferensen, som er en ivrig Ven af „Foreningssagen", lader dem midlertidig benytte sin Kirke. Før denne sidste Udtrædelse af Past. Juuls Menighed var der i denne en Del Strid i Anledning af Prestens Valg til Formand i Østlige Distrikt. Selv de, som ellers var for, at han skulde modtage Valget, vilde, at han skulde afslaa det, dersom han derved kunde tilfredsstille den anden Part; men da disse nu gik ud, blev det med 39 mod 2 Stemmer vedtaget, at Menigheden gav sit Samtykke til, at han overtog Formandsembedet.

Norge. Norske Missionærer. „Norsk Missionstidende" Nr. 13 indeholder Navnefortegnelse med tilføiet Bosted og Adresse for alle de Missionærer, som fortiden arbeider i det norske Missionsselskabs Tjeneste, og tillige Opgave over, hvor længe de har været i denne Tjeneste. Det fremgaar heraf, at Selskabet i Zululand nu har 10 og i Natal 4 Missionærer, altsaa tilsammen i dette Strøg, som regnes for en Missionsmark, 14. Af disse blev 2, nemlig O. Oftebro og L. Larsen, udsendte i 1849, 7 i 1865, 1, nemlig O. Stavem, Tilsynsmand over denne Missionsmark, i 1869, og 4 i 1880. En af Missionærerne i Natal, nemlig Past. Borgen, er Bestyrer af Skolen for Missionærbørn paa Umpumulo, en af dem i Zululand, Past. L. Berge, er fortiden uden Station. Paa Madagaskar virker i Indlandet 20 og paa Vestkysten 4 Missionsprester. Desuden er der i Indlandet foruden Fru Borchgrevink, som bestyrer et Pige-Asyl i Hovedstaden Antananarivo, 6 ugifte Kvinder i Missionens Tjeneste. Af Missionærerne er 1 tillige Læge, nemlig Past. Borchgrevink, som er Tilsynsmand over Indlandets Missionsmark, 1, nemlig Past. Selmer, Bestyrer af Skolen for Missionærbørn i Antananarivo. Af Kvinderne er 2 Lærerinder ved samme Skole, 1 ved Fru Borchgrevinks Asyl, 1 ved Menighedsskolen i Antananarivo, 1 Diakonisse ved Hospitalet sammesteds og 1 Bestyrerinde af et Pige-Asyl i Fisakana. Den sidste blev udsendt i 1880, de øvrige Kvinder mellem 1883 og 87. Af Missionærerne blev Borchgrevink og 3 andre udsendte i 1869, 4 i 1874, 3 i 1880, 1 — Selmer — i 1885, 8 i 1886. For de sidste er endnu intet Bosted angivet. Af de 4 Vestkyst-Missionærer blev 1 udsendt i 1874, 1 i 1880, og 2 i 1886. Desuden er fortiden 3 Missionærer, som alle har sit Arbeidsfelt i Madagaskars Indland, hjemme paa Besøg, nemlig Engh, Stueland og Walen, af hvilke den sidste nu har tilbragt henved et Aar i Amerika.

Musik til Hymn Book.

En hel Del har spurgt efter Musik til den af Lutheran Publishing House, Decorah, Jowa, udgivne Hymn Book. Som Svar kan jeg meddele, at Spørgerne vil finde det ønskede i den af mig udgivne Koralbog til Synodens, Landstads og flere Salmebøger. Se „Index of Tunes to English Hymns", nærmest foran det norske Register. At jeg har sat en Mængde af the Hymns til lutherske Koralmelodier, medens de før ofte har været sungne til reformerte, ofte ukirkelige og platte Visetoner, haaber jeg vil bifaldes, ialfald af Folk med kirkelig Smag.

Coon Valley, Wis. E. Jensen.

Billede af Skolelærer-Seminariet.

Efter Arkitektens Tegning har vi faaet istand et Billede af Seminariet, som nu er under Opførelse i Sioux Falls. Det er trykt paa plate paper omtr. 12×14 Tommer og viser, hvorledes Bygningen fuldt færdig kommer til at se ud. Enkeltvis sendes Billedet portofrit til hvilkensomhelst Adresse for 10 Cts. I Partier gives betydelig Rabat.

Luth. Publ. House, **Decorah, Jowa.**

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Pastor N. P. Xavier ½ Konfirmationsoffer i Bergens Menighed $8.70.

Faribault, Minn., den 14de August 1888. H. W. Rasmussen.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. O. G. Jukam fra K. Knudsen, Michicott, Wis., $3; ved Past. N. A. Quammen Konf.offer i Christiania Mgh., Minn., $15.30; ved Pastor J. A. Thorsen fra Østre St. Olafs Mgh. indj. ved Joh. Rasselsen $1; ved Past. D. J. Growe Kollekt i Ringsaker Mgh. 10de Søndag efter Trinitatis $5.15; ved Past. H. J. G. Krog $5 (Peder O. Grunaas $1, indj. ved L. P. Nilsen $4, nemlig af J. Melgaard $0.50, P. C. Thompsen $0.50, Emil Rasmussen $1, Gunda Norby $0.50, Ed. Haagensen $0.25, P. O. Jensen $0.50, Sven Svensen, Joh. Gaustad og Andrew Foslee hver $0.25); tilsammen $29.45.

Til Synodekassen: Ved Past. M. Koefod ½ Konf.offer i Indherred Mgh. $13.57; ved Past. J. Waage Konf.offer i Holden Mgh. $17.55; tils. $31.12.

Til Understøttelseskassen: Ved Past. H. J. G. Krog Konf.offer i Baldwin bestemt for Isaac Kvam ved Luther-College $14.65.

Til Indianermissionen: Ved Past. J. Waage fra Holden Mgh.s vestre Kodj., Wis., $10.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Knud Olsen, Stoughton, Wis., fra Iver A. Quale, Stoughton Mgh., $50; ved Past. L. Carlsen fra Joh. L. Høibergsmo $3; ved Pastor D. J. Growe fra Hilda og Hanna Growe, Pelican Rapids, Minn., $5; ved O. A. Thompsen, Rock Run, Ill., Past. Thorvildsens Kald, $45 (Mrs. E. Knudsen $15, T. Knudsen $10, A. E. Thompsen $15, T. A. Thompsen $5); fra Past. J. Nordby pers. Subskription $50; fra Past. D. Kvaase pers. Subskription $25; ved Pastor P. T. Hilmen $25 (Elias Bruland $10, Ole M. Fristad $10, Petter Kjørlag, Immanuels Mgh., Nebr., $5); ved Past. H. J. G. Krog $30 (Nils Gunvalsen, Ole Jensen og Sjur Nilsen hver $10); ved Past. O. E. Solseth fra L. P. Sarberg $10; ved Past. W. M. H. Petersen fra forskjellige i Stillwater $35 (Nils N. Johnsen $10, Ole Olsen, Halvor Olsen, Jens Olsen og J. G. W. Johnsen hver $5, K. R. Rasmussen $2); tilsammen $278.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Skolelærer L. O. Lillegaard, Calmar, Jowa, $3.37 (en ubenævnt $0.95, Ole Heen $0.30, Dana Wangsnes $0.12, L. O. Lillegaard $2); ved Past. L. Carlsen $28.71 (Barne-Offer ved Katekisation i østre Kirke $5.05, do. ved do. i Moe Kirke $23.66); ved Past. G. A. Lunde $5.60 (Barne-Offer i Fagernes Mgh. $2.35, indj. ved Andreas Larsen i samme Mgh. $3.25); ved

J. Næss indſ. ved ham ſelv blandt Skolebørn i Norway Grove, Wis., Paſt. H. A. Preus's Kald, $3.65 (Molſtads Børn: Ingeborg, Edle og Nelly hver $0.10, Chriſtian $0.25, en ubenævnt i De Foreſt $0.50, E. Njøs's Børn, Kari, Elina, Anna, Johanna, Emma, Martin og Andreas, hver $0.10, L. Larſens Børn, Britha, Ingeborg og Paul, hver $0.10, Joſefine Davidſen $0.25, Martha Horvei $0.35, Randi Erikſen $1); tilſ. $41.33.

Decorah, Jowa, den 17de Auguſt 1888. G. O. Ruſtad.

Bekjendtgjørelſe.

J alle Blade har der været givet udførlige Skildringer af den Nød, ſom er fremkaldt ved de ſtore Ildebrande i Sundswall og andre Steder i det nordlige Sverige. Opfordring til at yde Hjælp er ſkeet ogſaa til vore Landsmænd og vort Kirkefolk, og mange iblandt os føler vel Trang til og finder det at være ſin Pligt ogſaa her at være med at lindre Nøden, om der end kan være mange nærmere liggende Krav paa vore Kjærlighedsydelſer. Jeg vil derfor bekjendtgjøre, at Bidrag til de brandlidte i Sverige kan indſendes til vor Synodes Kasſerer, G. O. Ruſtad, Decorah, Jowa, ſom vil ſørge for, at Pengene ſikkert kommer i de rette Hænder.

Decorah, 10de Aug. 1888. Laur. Larſen,

f. T. forrettende Formand for den norſke Synode.

Norſk Lærer.

En Mand, der i 11 Aar har været Lærer i Norge, er netop ankommen hertil og ſøger Anſættelſe i norſke Menigheder. Særdeles gode Atteſter haves. Man kan henvende ſig til Rev. O. P. Vangsnæs, 1321 – 7th Str. S., eller til Manden ſelv, H. J. Peterſen, 1503 – 2d Str. N., Minneapolis, Minn.

Bekjendtgjørelſe.

Til Veiledning for de Preſter, ſom agter at overvære Minneſota Diſtrikts Preſtekonferens i Glenwood, Minn., fra 12te til 19de Septbr. 1888, bekjendtgjøres herved, at Tog paa Minneapolis & Pacific eller „Soo" Banen afgaar fra Minneapolis Kl. 9,55 Form. og 4,25 Efterm. og ankommer til Glenwood ſamme Eftermiddag Kl. 3,12 og 9,25. Tog fra Veſt paa ſamme Bane ankommer til Glenwood Kl. 5,45 Form. og 12,16 Efterm. De, ſom kommer fra Veſt med Fergus Falls Diviſion af Manitoba Banen, gaar til Sauk Centre og derfra med Northern Pacific Banen til Glenwood, afgaar fra Sauk Centre Kl. 5,45 Efterm. og ankommer til Glenwood ſamme Aften Kl. 7,55. De, ſom reiſer med Breckenridge Diviſion af Manitoba Banen, gaar til Morris og derfra med Northern Pacific Banen til Glenwood, afgaar fra Morris Kl. 4,30 Form. og ankommer til Glenwood ſamme Morgen Kl. 7.

M. A. Wollan.

Adresſe.

Rev. O. Klevjord, Dunlap, Brule Co., Dak.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 31. August 1888. { Nr. 35.

Lidt mere om Luther-College.

I.

Vi paaviste i forrige Nummer: 1) At Luther-College, siden dets Kursus i 1881 blev forlænget til et syvaarigt, har været delt i to Afdelinger, en forberedende tre-aarig og den egentlige College-Afdeling paa fire Aar.

2) At der hele Tiden, siden den nævnte Forandring skede, har været arbeidet hen til, at den forberedende Afdeling, saavidt mulig, skulde give et afsluttet og for det almindelige Liv nyttigt Forraad af Kundskaber.

3) At man ogsaa har bestræbt sig for at indrette Undervisningen i den forberedende Afdeling saa meget som mulig i Overensstemmelse med andre Skoler her i Landet, forat Disciple, som en Tid har besøgt saadanne, derved saa meget lettere kunde passe ind i vor Skole.

4) At man altid ved Luther-College har anseet det ønskeligt, at ikke for mange Fag blev drevne paa en Gang ved Siden af hverandre, men at man hellere tog færre Fag ad Gangen og da anvendte saa meget mere Tid paa dem.

5) At man i den forberedende Afdeling navnlig skulde se til at bringe en god Del af de saakaldte Realfag til Afslutning for derpaa i College-Afdelingen at kunne lægge saa meget mere Vind paa Sprog og Historie, hvorved et bedre Grundlag vilde blive lagt for det theologiske Studium.

6) At Brugen af det engelske Sprog ved Undervisningen ved Luther-College stadig er bleven udvidet.

Vi paaviste ogsaa, at Collegets Fakultet, ved at arbeide til de her nævnte Maal og efter de her nævnte Grundsætninger, har handlet i fuld Troskab og Loyalitet mod det Samfund, hvem Colleget tilhører, og hvis Tjenere de er; thi dels har de havt Synodens ligefremme Beslutning at støtte sig til, dels har de stadig offentlig gjort saaledes Rede for sin Fremgangsmaade, at Samfundet og dets Embedsmænd

har havt den fuldeste Anledning til at kontrollere denne og gjøre Indsigelse, dersom de ikke var tilfredse dermed.

Men alligevel kunde det Spørgsmaal reise sig: Har denne Fremgangsmaade været heldig? Det kunde jo hænde, at Synoden, som især i de senere Aar under sine Møder har været overlæsset af Arbeide, havde forhastet sig og besluttet, hvad den ikke burde. Det kunde jo hænde, at Synoden eller dens Embedsmænd ikke havde været paapasselige og aarvaagne nok, ikke lagt tilstrækkelig Merke til Fakultetets offentlige Redegjørelser og derfor ladet det ske, som ikke burde være skeet. Og nu, da man ved et Forslag om Termin-Inddeling er kommen til „det sidste Led i de Ordninger, som i de senere Aar har været gjorte", kunde det være paatide (thi sent er jo bedre end aldrig) at sætte en Stopper for Forandringerne og bringe alt ind i de gamle eller ialfald i andre Spor. Vi anser det derfor saare ønskeligt, om vort Kirkefolk nu kunde sætte sig ret ind i disse Ting og tænke vel over dem, forat de kunde se, hvorvidt denne Skole, for hvilken de har gjort saa store Opofrelser, og som medrette har været kaldt deres Øiesten, er i de rette Spor eller ikke, og forat de med fuld Indsigt kunde forhandle og beslutte om den paa sine Møder.

Lad os da for det første se lidt paa det Punkt: *Er det ønskeligt, at Collegets forberedende Afdeling bestræber sig for, saavidt mulig, at give et afsluttet og for det almindelige Liv nyttigt Forraad af Kundskaber?* Der kunde være dem, som hertil vilde svare Nei. Luther-College er, kunde de da sige, oprettet for at forberede til senere theologisk Studium. Det har nok ogsaa aabnet sine Døre for dem, som ikke vilde uddanne sig til Prester, og dengang, da her næsten ingen andre Skoler var, havde det en stor Tilstrømning af saadanne. Men det kan ikke afpasse sin Undervisning efter disses Behov, og nu, da her er saa mange Skoler at gaa til, kan slige Folk gaa til dem, og Luther-College saaledes mere og mere blive en Skole alene for vordende Kirkens Tjenere. Og for dem er det da bedre, at de først ved at gjennemgaa den hele Skole faar en virkelig afsluttet Undervisning. Jo mere de ved Udgangen af hver eneste Klasse ser, at det, de har lært, kun er Brudstykker af mange Ting og ikke noget helt, desto mere vil de opfordres til at gaa videre og ikke stanse, før de kommer helt frem til Enden af Skolen, det eneste Punkt, hvor de virkelig opnaar noget sammenhængende og afsluttet Kundskabsforraad. Skulde man paa noget lavere Trin give Undervisningen en vis Afslutning, saa maatte det dog hellere være for at imødekomme saadanne, som skulde gaa til den praktiske Afdeling af vort theologiske Seminar. Men at sørge for, at Disciplene ved at gjennemgaa de første tre Aar af Kursusset skulde

faa et „godt, afsluttet og for det borgerlige Liv saare nyttigt Forraad af Kundskaber“, som de da „i det praktiske Liv og i dets Stillinger kan tilgodegjøre“, det maa jo være ligefrem at friste Disciplene til her at afbryde sit Studium og gaa ud i det praktiske Liv istedenfor at fortsætte sin Skolegang, indtil de kan graduere, og derefter studere Theologi.

Saadanne Tanker kan let opstaa hos en oprigtig Kirkens Ven; men da vi ikke tror de er rigtige, vil vi gjerne imødegaa dem lidt.

Og da vil vi først bede, at man her sætter tilside Hensynet til dem, der skulde forberedes til det praktiske Seminar. Det gaar ikke godt an at indrette en Skole efter flere uensartede Formaal. Vi har i en Aarrække søgt at forbinde et Skolelærer-Seminar med vort College; men det har ikke villet gaa. Uden at skyde Skylden herfor over paa Personer har man visselig Grund nok hertil deri, at det var to ganske uensartede Skoler, man her vilde forbinde. Saaledes er ogsaa en Forberedelsesanstalt for et praktisk theologisk Seminar noget med et College saa uensartet, at man ikke bør tænke paa en Kombination af dem. Men hermed er ikke sagt, at vor Skole ikke kan forberede unge Mænd for det praktiske Seminar. Vi har ogsaa i de senere Aar, da vi ingen Skolelærer-Afdeling har havt, forberedt vordende Skolelærere, og vi vil kunne gjøre ligesaa med dem, som skal uddannes til det praktiske theologiske Seminar. Vi har oftere givet „special students“ et „select course“, og vi vil altid ogsaa paa denne Maade søge at imødekomme enhver, der søger hen til vor Skole.

Men Spørgsmaalet er, om det er til Skade for Collegets egentlige Hovedformaal, at dets nederste Klasser indrettes saaledes, som det nu sker, og som der end mere arbeides hen til. Hertil maa vi svare et bestemt Nei. Dersom man kun vil søge efter saadanne Disciple for Colleget, som paa Forhaand kan bestemme sig til at gjennemgaa dets syvaarige Kursus og derpaa et tre-aarigt theologisk (begge Dele med 9–10 Maaneders Skoletid om Aaret), saa er vi bange, at man ikke vil faa mange Disciple. Man maa dog i Regelen være temmelig ung for at kunne paa Forhaand afsætte ti Aar af sit Liv til Skolegang, og netop i saa ung en Alder kan man ikke vente, at ret mange Gutter enten selv skal kunne bestemme sig derfor eller af sine Forældre og foresatte blive bestemte derfor. Selv om en Gut kan have det Sind, at han gjerne vilde blive Prest, saa vil Tanken paa et saa langt Kursus let skræmme ham. Men der er nok af unge Mennesker, som gjerne vil lære noget; og kan vi da byde dem en god Skole, ja — som vi burde kunne — en bedre Skole end nogen anden, de kunde søge hen til, — kan vi byde kristelige Familier en helt igjennem af Kristendommens Aand besjælet Skole, som tillige giver en bedre

Undervisning end andre Skoler: — da kan vi vente mange Disciple. Ja da burde vi kunne faa saa mange Disciple, at vi kun maa være glade ved, at der rundt omkring oprettes lutherske Akademier, som kan forberede Disciple for os til næstnederste eller tredjenederste Klasse eller endog maaske til College-Afdelingen og derved befri os fra at faa de nederste Klasser altfor overfyldte. Og da trøster vi os til med Guds Hjælp at give Disciplene i vor forberedende Afdeling en saa god Undervisning og i det hele gjøre Opholdet her saa tiltrækkende, at begavede og lærelystne Ynglinge ikke skal kunne stilles fra os, naar de har gjennemgaaet den forberedende Afdeling, men kun higer efter at komme videre frem paa Kundskabens Bane og derfor gjennemgaa det hele College. Vi haaber, at fremdeles som hidtil mange af vore Disciple aldeles ikke skal ville lade sig nøie med den „Afslutning“ af deres Kundskaber, som de har faaet i den forberedende Afdeling, men at de skal have faaet saadan Smag paa høiere Liv og Virksomhed i Aandens Sfærer, at de ikke skal tænke paa at „tilgodegjøre det vundne Kundskabsforraad i det praktiske Liv og i dets Stillinger“, men kun paa at „studere videre“. Og det videre Studium, som da frembyder sig for dem i den egentlige College-Afdeling, det er da netop af den Art, at det baade paa bedste Maade forbereder til det theologiske Studium og tillige indbyder og opfordrer dertil, hvorfor vi da ogsaa ser, at de fleste, som graduerer fra vort College, søger hen i prestelig eller Lærerstilling. Desuden skulde den religiøse Paavirkning, som sker ikke alene gjennem Religionsundervisning, men ogsaa ved den offentlige Gudstjeneste, Prests og Menigheds Indflydelse, daglig Andagt og leilighedsvise Skole-Gudstjenester, kristelig Omgang og Tugt fra Lærernes Side, Undervisningens af Kristendommen gjennemtrængte Aand o. s. v., — denne Paavirkning, som øves fra Skolens nederste til dens øverste Trin, skulde dog ventes at maatte drage de unges Hjerter ikke alene til Gud, men ogsaa til Theologiens Studium og gjøre dem villige til at træde i Kirkens direkte Tjeneste. Og paa den anden Side vil jo denne religiøse Paavirkning i Forening med den gode, solide Undervisning bringe sin Velsignelse ogsaa for de Disciple, som kommer i andre Livsstillinger, saafandt de ikke — hvad jo desværre altid vil kunne ske — falder af fra Sandheden og bliver utro mod sin himmelske Herre.

Overhovedet, ved at faa vor forberedende Afdeling vel fyldt kan vi ogsaa haabe at faa mange Disciple i College-Afdelingen og mange vordende Theologer. Men har vi faa Disciple i den forberedende Afdeling, saa vil vi — selv om alle disse er bestemte paa at gaa Skolen igjennem og blive Prester — kun faa et lidet Antal af Graduates og Theologer.

Missionskonferensen i London 9de til 19de Juni 1888.

(Af Past. Dahle i „Norsk Missionstidende".)

Da det faldt i min Lod at repræsentere det norske Missionsselskab ved nævnte Konferens, er jeg af Missionstidendens Redaktion bleven opfordret til at give dens Læsere en kort Oversigt over Mødets Forhandlinger. Saa gjerne som jeg vilde imødekomme denne Opfordring, finder jeg det dog overmaade vanskeligt i faa Ord at kunne give noget samlet Billede af et saa storartet Møde. Følgende Linjer maa derfor ogsaa kun betragtes som et løst Omrids af Konferensens Sammensætning og Karakter og et svagt Forsøg paa at gjengive det Totalindtryk, jeg fik af samme. Naar Konferensens Forhandlinger foreligger trykte, vil jeg muligens komme til at meddele udførligere Referater af enkelte Punkter, som kan antages at have mere almen Interesse.

Mødets Sammensætning var isandhed storartet, hvad enten man ser hen til Antallet af de repræsenterede Selskaber eller til den brogede Brimmel af de fremmødte 1254 deputerede; af disse var 150 fra de Forenede Stater, 27 fra Canada, 22 fra Europas Fastland, og hele Resten (1055) fra Storbritannien og Irland. De af Konferensens Sekretariat udgivne Fortegnelser viser, at der var fremmødt deputerede („delegerede") fra ikke mindre end 128 Selskaber, af hvilke 52 tilhørte de Forenede Stater, 6 Canada, 52 Storbritannien og Irland og 18 Europas Fastland. Vistnok var enkelte af disse (som Bibelselskaber, Traktatselskaber o. s. v.) ikke Missionsselskaber i strengeste Forstand, om de end har havt meget med Missionen at gjøre, idet de paa forskjellige Maader har understøttet den og forsaavidt var berettigede til at lade sig repræsentere ved et saadant Møde; men selv om disse fraregnes, bliver der dog altid tilbage henimod 120 Selskaber. Og dog var ikke alle repræsenterede. Det store høikirkelige Propagationsselskab afslog Indbydelsen, antagelig fordi det ikke ønskede at mødes med saa mange Selskaber, som tilhørte andre Bekjendelser, kanske ogsaa fordi dets Forhold til flere af disse ude paa Missionsmarken har været saa lidet hensynsfuldt, at det af denne Grund ikke kunde vente sig megen Hygge af et Møde med disse, især da Konferensens Program antydede, at man agtede at protestere mod saadan Hensynsløshed. Tre mindre engelske Selskaber af væsentlig samme Farve fulgte dets Eksempel. Ellers var nok omtrent alle engelske og amerikanske Selskaber repræsenterede. Flere af de kontinentale havde beklaget, at de ikke havde nogen at sende, som var det engelske Sprog tilstrækkelig mægtig til at kunne deltage i et saadant Mødes Forhandlinger, og at de derfor ikke kunde lade sig repræsentere. Af mere bekjendte Selskaber,

som ikke var repræsenterede, kan jeg nævne: Leipzig, Hermannsburg, den svenske Kirkes Mission og Fosterlandsstiftelsen.

Med Hensyn til Bekjendelsen var et saadant Møde selvfølgelig farveløst, kun at alle bekjendte sig til den hellige Skrift og vilde fastholde denne som eneste Erkjendelseskilde og Trosgrund. Forøvrigt sad her den orthodoxe Lutheraner ved Siden af den strengeste Kalvinist eller den bekjendelsesløse Repræsentant for Kinas eller Kongos Indlandsmissioner. Og saa broget som Bekjendelsens Farve var ogsaa Hudens, Nationalitetens og — Politikens. Her var ikke Spørgsmaal om liberal eller konservativ, om sort eller hvid. Her havde jeg paa den ene Side en høitidelig østerlandsk Patriark og paa den anden en gammel sort Negerbiskop. Her mødtes graahærdede Arbeidere fra det kolde Norden med dem, som i en Menneske-Alder havde baaret Dagens Byrde og Hede under de tropiske Landes brændende Sol. En overveiende Del af de fremmødte var Missionærer fra de forskjellige Lande i Verden, Amerikas Skove, Afrikas Ørkener, Asiens gamle Kulturlande, Sydhavets Øer, — alle var de mere eller mindre repræsenterede igjennem sine Arbeidere.

Ogsaa de i Missionen eller for Missionen arbeidende Kvinder var sterkt repræsenterede. Af de ovennævnte 52 Selskaber fra de Forenede Stater var saaledes de 20 Kvindemissions-Selskaber, der sendte sine egne kvindelige Repræsentanter til Mødet. Af de 52 engelske var ialfald 7 Kvindemissions-Selskaber. Iblandt de 6 fra Canada var de 2 Kvindemissions-Selskaber. Derimod var der ingen saadanne iblandt de 18 Selskaber paa Europas Fastland. Flere af de fremmødte Damer holdt Foredrag eller Taler ved Mødet, dog som Regel kun i den Afdeling af samme, som beskjæftigede sig med Kvindemissionen.

Mødet begyndte den 9de Juni i den store Sal i Exeter Hall. Dette var dog blot et Eftermiddagsmøde, ved hvilket de delegerede blev modtagne og budne velkomne af Mødets Præsident, Jarlen af Aberdeen; flere af de delegerede frembar en kort Hilsen fra sine Missionsselskaber, og Past. Peploe (Anglikaner) holdt en meget varm Bøn for det forestaaende Møde. Salen, der rummer 4–5000 Mennesker, var propfuld. Det samme var ogsaa Tilfældet ved de følgende Dages Aftenmøder fra Kl. 7–9, der ligeledes stod aabne for enhver og mere lignede almindelige Missionsmøder, i hvilke fremragende Talere fra England og Amerika dels leverede Beretninger fra de forskjellige Missionsmarker, dels talte begeistrede og bevingede Ord til Belivelse af Missionssansen i Hjemmet. Forresten var jeg sjeldnere tilstede i disse Møder; thi man havde samtidig egentlige Forhandlingsmøder i mindre Lokaler i Exeter Hall, der blot var tilgjængelige for delegerede og havde større Interesse for disse, hvorfor jeg gjerne indfandt mig der. Tiden

fra 10de til 19de Juni var — naar Søndagene og disse Aftentimer undtages — optagen af Forhandlinger med Undtagelse af Lørdag den 17de, da vi kun havde et Bønnemøde om Formiddagen og tilbragte Eftermiddagen paa Dallis Hill hos Jarlen af Aberdeen, hvorhen ogsaa gamle Gladstone, der var en Ven af Huset, kom for at hilse paa os. Som et Eksempel paa, hvorledes Stemningen er, kan jeg nævne, at medens flere amerikanske delegerede udtalte, at de gjerne vilde reise over Havet blot for at have den Fornøielse at kunne trykke Gladstones Haand (han tog os nemlig alle i Haanden, idet han hilste paa os), saa var der nok dem iblandt de engelske, som næsten ansaa det for en ren Besmittelse at hilse paa en saadan Mand. Jeg for min Del var ikke istand til at tilegne mig hverken den ene eller den anden af disse yderliggaaende Opfatninger af den gamle Kjæmpe, der, hvad man nu end mener om hans Politik — noget, som heldigvis ikke vedkommer mig —, maa erkjendes at have øvet en stor og vidtrækkende Indflydelse paa sin Samtid.

Forhandlingsmøderne aabnedes og sluttedes regelmæssig med Salmesang og Bøn. Desuden havde vi gjerne et særskilt Bønnemøde om Morgenen, før Forhandlingerne begyndte. Dog var det de færreste af os, som kunde deltage heri, da vi boede saa langt borte. Vi var nemlig mestendels indkvarterede som Gjester hos engelske Rigmænd, der boede i Byens Udkant eller endog udenfor Byen, saa at enkelte af os havde indtil en norsk Mil at reise hver Morgen og Aften. I Forbindelse hermed maa jeg tillade mig at sige, at den engelske Gjestfrihed ogsaa ved denne Leilighed fuldt ud hævdede sit gamle Ry. Saaledes var navnlig vi udenlandske delegerede oftere indbudne til Middag eller Aften hos engelske Rigmænd, og det hændte da ikke saa sjelden, at en saadan havde indtil 200 Gjester ved sit Bord. Sligt kan man naturligvis kun gjøre i London. (Fortsættes.)

Hvad er en Missourier?

Efter Opfordring optager vi her atter et Svar paa ovenstaaende Spørgsmaal, som findes i Nr. 44 af denne Tidende for 1884, og som er oversat fra Dr. Walthers Forord til „Der Lutheraner" 29de Aargang (1872–73). Svaret er følgende:

....„En Missourier er en evangelisk-luthersk kristen, intet andet, intet mere og intet mindre; og at den gamle evangelisk-lutherske Kristendom atter maa blive plantet og have Fremgang, det er, hvad han vil. En Missourier er et Men-

neske, som ved Guds Naade er kommen til den faste Overbevisning, at Luther var den i den hellige Skrift forud forkyndte Engel eller Guds Sendebud, som, efterat den kristne Kirke ved Pavedømmet var bleven bragt i den yderste Fordærvelse, skulde flyve midt igjennem Kirkehimmelen med det ‚evige', altsaa med det rene, uforfalskede guddommelige Evangelium (Aab. 14, 6.).

„En Missourier er et Menneske, som fremdeles ved Guds Naade er kommen til den faste Overbevisning, at den lutherske Kirkereformation virkelig var en sand Reformation af Kirken, nemlig en Forløsning fra Antikristens Tyranni og en Gjenoprettelse af den gamle, oprindelige kristne Kirke i dens første apostoliske Renhed. En Missourier er et Menneske, som derfor ogsaa er kommen til den faste Overbevisning, at vor evangelisk-lutherske Kirke er Jesu Kristi rettroende synlige Kirke paa Jorden, som efter tusendaarig Undertrykkelse atter er opreist af allehaande indtrængte menneskelige, ja djævelske Lærdommes Grus og Støv (1 Tim. 4, 1.), og at dens Bekjendelsesbog, den saakaldte Konkordiebog (og fremfor alt den deri indeholdte uforandrede saakaldte augsburgske Konfession, som i Aaret 1530 offentlig blev overrakt Keiser Karl den femte paa Rigsdagen i Augsburg) i alle Punkter paa det nøieste stemmer overens med Apostlenes og Profeternes Skrifter. En Missourier er et Menneske, som derhos ogsaa har fast overbevist sig om, at Luther i alle de Troslærdomme, hvis Bekjendelse han til sin Død har fastholdt, har været et af Gud opvakt, høit oplyst og til den hele Kristenhed sendt Sandhedens Vidne, og at denne Sandhed er nedlagt til trofast Bevarelse i Luthers efterladte Skrifter som i et uvurderligt Skatkammer, Gud har betroet den lutherske Kirke.

„En Missourier agter overmaade høit de Skrifter, som vor Kirkes Theologer i det 17de Aarhundrede har efterladt sig, saavel lærde Verker som Opbyggelsesskrifter, hvori de har anvendt og udviklet den Lære, som Luther bragte for Dagen, f. Eks. Skrifter af en Joh. Gerhard, Ægidius og Nikolaus Hunnius, Jesper Brochmand, A. Quenstedt, Henrik Müller, Chr. Scriver og andre, og han antager ogsaa med inderlig Tak, hvad godt de senere lutherske Theologer indtil den nyeste Tid har frembragt og bidraget af Guds Ord; men en Missourier retter*) ikke vor Kirkes Bekjendelsesskrifter og Reformationens Lære efter de senere Skrifter, men han retter disse efter hine....

„En Missourier vil ikke bringe noget nyt op, men med Luther og hele det 16de Aarhundredes lutherske Kirke vende tilbage til Apostlenes Kirke og Lære. Hvad de kristne til Apostlenes og Luthers Tid har

*) Udhævet af Indsenderen.

troet, det vil en Missourier ogsaa tro; hvad hine har lært og bekjendt, det vil en Missourier ogsaa lære og bekjende; hvad hine har forkastet og fordømt, det vil han ogsaa forkaste og fordømme; som hine har levet, vil han ogsaa leve; den Vei, hine har gaaet, vil han ogsaa gaa; paa den Maade, som hine er blevne salige, vil han ogsaa blive salig....

„Den apostoliske og lutherske Kirke har stedse og altid lært, at en Prest ikke har nogen Ret til at paalægge sin Menighed nogen Lov eller at befale eller byde den noget, men at Menigheden og enhver kristen megetmere er fri for alle Menneskebud, og at der intet mere kan blive krævet af dem end Tro og Kjærlighed....

„Den apostoliske og lutherske Kirke har stedse og altid lært, at Menneskets fri Vilje er intet i aandelige Ting, at Mennesket vel ved sin ondskabsfulde Modstand er skyldig i sin uomvendte Tilstand og Fordømmelse, men at Omvendelsen og dets Udvælgelse til Salighed er en blot og bar Naadegave af Gud, hvortil Mennesket ikke kan medvirke det ringeste, at saaledes Saligheden ganske er tagen ud af Menneskenes Hænder og alene ligger i Guds Haand og fri Forbarmelse"....

„Specielt, at han bekjendte, at Missourierne førte falsk Lære."

„Jøderne var allerede komne overens om, at dersom nogen bekjendte ham at være Kristus, skulde han blive udelukket af Synagogen.... Da kaldte de anden Gang til sig den Mand, som havde været blind, og sagde til ham: Giv Gud Æren! Vi vide, at dette Menneske er en Synder."

Disse Ord i Johannes's Evangelium Kap. 9 V. 22 og 24 kom mig uvilkaarlig i Tanke, da jeg nylig læste en Erklæring af Past. Muus om hans Forhold til de saakaldte „Missouriere". Past. Muus var af Past. Løkensgaard anmodet om at indvie en Kirke. Og da det var Past. Muus „bekjendt, at Past. Løkensgaard bekjendte sig til vor Kirkes Lære, og specielt, at han bekjendte, at Missourierne førte falsk Lære", siger han, saa lovede han at efterkomme Anmodningen. Men da det saa efter Kirke-Indvielsen blev bekjendtgjort, „at en Missourier skulde prædike der om Aftenen", saa vilde Past. Muus ikke have mere at gjøre med Past. Løkensgaard, end han var nødt til, og gik sin Vei.

Vi ser heraf for det første, at en Grund, hvorfor Past. Muus lovede at indvie Kirken, var den, at Past. Løkensgaard ogsaa „be-

kjendte, at Missourierne førte falsk Lære". Past. Muus er altsaa ikke tilfreds med, at man bekjender sig „til vor Kirkes Lære"; man maa ogsaa „bekjende, at Missourierne fører falsk Lære". Vi ser dernæst, at Past. Løkensgaard efter Past. Muus's Mening havde herved „givet Gud Æren"; men da han saa ikke efterlever denne Bekjendelse, saa udelukker Past. Muus ham af sin Synagoge ved at opsige Forbindelse med ham, hvilket han da ogsaa bekjendtgjør for sine „Trosbrødre".

Men hvad er det nu, Past. Muus og flere med ham fordømmer hos de saakaldte Missouriere? Jo, det er dette, at „Missourierne lægger sin Saligheds Aarsag i Gud"; de ved sig ingen anden Aarsag til Saligheden end „Guds Naade i Kristus", medens Past. Muus med Parti vil, at der ogsaa i Mennesket skal være en Aarsag dertil, noget, som skal bevæge Gud til at gjøre dem salige, et Forhold, som Gud skal „tage Hensyn til". Thi medens Missourierne grunder sit Haab om Salighed paa den Herre Kristus og „ikke ved sig noget andet til Salighed", saa siger Past. Muus, at det vilde være en ret Bekjendelse, om en sagde, at han „byggede sit Haab om Salighed derpaa, at han havde ladet sig indlede i Saliggjørelsens Orden, og at hans Forhold i denne Henseende havde været, som det burde" („Luth. Vidn." 1886 S. 117).

Gjenkjender vi ikke i saadan Past. Muus's Bekjendelse den Mand af Jøderne, som i Templet bekjendte sit gode Forhold og stolede derpaa til Salighed? Han havde ikke Brug for Kristus; med de andre Farisæere arbeidede han imod Kristus og sagde: „Han forfører Folket", medens en Tolder stod „langt borte" og havde intet godt Forhold at stole paa; han behøvede derfor Kristus og fik ham af Naade.

Vi saakaldte „Missouriere" faar da, omend med Bedrøvelse, lade Schmidtianerne stirre paa sig selv og sit gode Forhold som en Aarsag til Salighed og dermed ikke se Kristus med Naaden i ham saa stor og herlig, som den er og behøves for Syndere. Vi faar lade dem med hin Mand i Templet med Munden „takke Gud" for sit gode Forhold og saaledes „fint omklæde sin Selvophøielse med Berømmelse af Guds Kraft" (Rosenius). Vi, som ikke har noget godt Forhold at se hen til som en Aarsag til Salighed, vi ser derfor kun bort fra os selv og alene hen til ham, som Gud gav til at vise et ret Forhold for os, Jesus Kristus. „Han er vor Salighed alene"; thi han er den, i hvem Gud „har Velbehag". Saa faar Past. Muus og alle andre af hans „udmerkede Parti" efter sin Mening give Gud Æren ved at fordømme vor Tro og Lære og vor Bekjendelse af „Guds Naade i Kristus". Saa faar de udelukke os fra Retten til de kristnes Samfund, udelukke os af sin Synagoge og ligne os med et Figentræ,

som ikke er til andet end at omhugges. Vi skal dog ved Guds Naade bekjende Kristus og Saligheden, som vi har i ham alene „af Naade, idel Naade". Det kan da ikke skade os, om vor Modpart udelukker os af sin Synagoge; vor Kristus vil nok kjendes ved os.

Imidlertid skal vi kristelig pligtskyldig minde vore Anklagere om de tre sidste Vers af samme 9de Kapitel i Johannes's Evangelium, hvor det heder: „Jesus sagde: Til Dom er jeg kommen til denne Verden, forat de, som ikke se, skulle vorde seende, og de, som se, skulle vorde blinde. Og dette hørte de af Farisæerne, som var hos ham, og de sagde til ham: Ere ogsaa vi blinde? Jesus sagde til dem: Vare I blinde, da havde I ikke Synd; men nu sige I: Vi se. Derfor bliver eders Synd." Thi det gjør os ogsaa ondt for dem, da vi tror, at „de ere nidkjære, men ikke med Kundskab". H. A.

Indførelse.

Den 11te Søndag efter Trinitatis blev Past. Abel E. Lien indført som Medarbeider i Ordets Tjeneste i Wild Rice og annekterede Menigheder, Norman Co., Minn. Wild Rice nye store Kirke var fyldt indtil Trængsel af opmerksomme Tilhørere. Undertegnede talte fra Kordøren og paaviste i Henhold til 1 Kor. 4, 1. 2., at Prædike-Embedet er en Jesu Kristi Tjeneste, hvorledes det skal forvaltes, og hvorledes det skal bruges, at det store og herlige Maal maa naaes — Sjæles Frelse. Denne Tjeneste vilde man nu faa udført iblandt sig i rigere Grad, end det havde været muligt før, og de tilstedeværende opfordredes derfor til at takke Gud for, at han saaledes velsignede os med al aandelig Velsignelse i det himmelske i Kristo Jesu.

Derpaa besteg Past. Lien Prædikestolen, og med Rom. 1, 16. som Grundlag gjorde han Rede for, hvad man kunde vente af ham i den Gjerning, hvortil han var kaldet. Han havde ikke noget nyt at byde frem, men det samme gamle Korsets Evangelium, som Paulus var redebon til at prædike for den kristne Menighed i Rom. Han følte sin egen Uværdighed og Udygtighed til dette herlige og vigtige Embede; men han havde Tillid til, at han, som havde sendt ham, vilde staa ham bi og lade Gjerningen vel lykkes.

Maatte da den Dag og de Ord, som blev talte, efterlade en varig Velsignelse paa Hjerterne! Gud har gjort store Ting imod os i denne Egn baade i timelig og aandelig Henseende, og derfor bør vi være glade. Det har vistnok ikke manglet paa, at den gamle Erkefiende af al Guds Gjerning ogsaa har forsøgt sig her med at stifte Splid og Forvirring, at udsaa Uenighedens og Mistænksomhedens Frø; men Gud være Tak, det har i det store og hele taget ikke lykkedes ham. Past. K. Bjørgo var den, som organiserede de fleste af disse Menigheder og i flere Aar med megen Møie og Opofrelse betjente

dem. I Aaret 1879 fik de fast Prest i Past. A. K. Sagen, som betjente dem i omtrent 6 Aar. Fra Høsten 1884 har de været betjente af undertegnede.

Herren sætte da ogsaa denne nye Medarbeider til megen Velsignelse iblandt os! Ja, han velsigne vort Fællesarbeide her, hans store Navn til Pris og Ære og mange Sjæle til evig Salighed! H. Johnson.

Kirkekronike.

Amerika. Afsked og Indførelse. 10de Søndag efter Trinitatis, den 5te August, tog Past. J. B. Frich Afsked fra sine gamle Menigheder i La Crosse og Nord La Crosse. Samme Dag indførte han i La Crosse Menighed dens nye Prest, Past. A. K. Sagen.

— Missionær Walen offentliggjør i flere Blade en Kvittering for de Gaver, han fra Begyndelsen af Mars til Midten af Juli d. A. paa sine Reiser her i Amerika har modtaget til det norske Missionsselskab. Summen af dem beløber sig til $2944.56. „Lægges hertil", siger han, „de $2394.25, som jeg samlede til Udgangen af Februar d. A., og for hvilke der allerede er kvitteret, saa beløber det hele sig til $5338,81. For al udvist Velvilje og Kjærlighed baade mod mig personlig og mod Hedningemissionen bringer jeg herved min hjerteligste Tak." Han lover fra Begyndelsen af Oktober at fortsætte sin Virksomhed her og vil da forsøge at komme rundt til de Menigheder, som endnu venter paa hans Besøg.

Desværre benytter enkelte af vore herværende Blade ogsaa Missionær Walens Besøg til at udsaa Uvilje mod den norske Synode og „Missourierne". Ved vore Presters Fælleskonferens i Minneapolis ifjor Høst var Past. Walen tilstede, og han blev da spurgt, om han havde noget imod, at de Offere, som optoges ved hans Besøg i vore Menigheder, delvis blev anvendte ogsaa til andre Missioner end det norske Missionsselskabs, f. Eks. vor Indianermission og Indremission. Der blev gjort opmerksom paa, hvorledes vi ofte brugte at dele vore Missionsoffere mellem Hedningemission og Indremission, og at det nu baade paa Grund af Uaaret ifjor og de betydelige Arbeider, vi havde for os, var vanskeligt for os at skaffe Penge til alt. Hertil svarede Past. Walen, at al kristelig Mission laa ham paa Hjerte, og at han aldeles vilde overlade det til Yderne selv at raade over de Gaver, som indkom ved hans Besøg. Men Konferensens Organ „Lutheraneren" kunde ikke undlade at klandre os for en saadan Begjæring, og andre Blade har fulgt i Sporet, indtil nu først Hauges Synodes Organ „Budbæreren" og efter denne det Fredens og Foreningssagens Organ, som kalder sig „Vort Blad", men som ialfald ikke viser sig som vort Blad, nylig har havt følgende Meddelelse: „Ved den norske Synodes Møde ved Sacred Heart, Minn., lod Missionær Walen Offeret blive tilbage, da man der, efterat Offeret var optaget, kun vilde give det halve til den norske Hedningemission. Den anden Halvdel vilde Missourierne beholde for sin Indremission." Altsaa ikke engang den

Høflighed kan disse Blade vise mod vort Samfund og dets Medlemmer at benævne dem med deres rette Navn, men maa kalde dem med, hvad der i deres Mund er et Øgenavn. Men forresten maa de undskylde, at vi indtil videre ikke tror, hvad de fortæller om Past. Walen. Det vilde jo stride aldeles mod hans egne Udtalelser lige overfor vor Prestekonferens i Minneapolis. Men at han ikke personlig modtog Pengene, var jo naturligt nok. De blev, som sedvanligt med vore Missionsbidrag, sendte til vedkommende Kasserere, og den Halvdel, som skulde tilfalde den norske Mission, fra Kassereren videre til Stavanger. Offeret i Sacred Heart beløb sig til over 85 Dollars, og for den ene Halvdel, som skulde gaa til den norske Hedningemission paa Madagaskar, er kvitteret i Kirketid. Nr. 24 af Synodens Kasserer G. O. Rustad, for den anden, som skulde anvendes til Indremissionen, i Nr. 25 af Minnesota Distrikts Kasserer H. W. Rasmussen.

— Om Hauges Synodes sidste Aarsmøde indeholder Samfundets Blad „Budbæreren" udførlig Beretning i sine Nummere 26 til 32. Mødet holdtes fra 6te til 14de Juni ved Aspelund, Goodhue Co., Minn. I Formandens Indberetning oplyses, at foruden 3 Prester, som blev ordinerede paa forrige Aarsmøde, var endnu en Prest bleven ordineret i Juli 1887. Med Bistand af andre Prester havde Formanden faaet visiteret de fleste af Samfundets Menigheder i Aarets Løb. Saavel han som de andre Visitatorer havde paa de allerfleste Steder fundet Børnene meget flinke i sin Barnelærdoms-Kundskab. Paa de fleste Steder driver Menighederne baade Hverdags- og Søndagsskole. Der har ingen Strid været i Samfundet i det forløbne Aar, og Forholdet til de andre norske lutherske Samfund her i Landet har ogsaa, saavidt Formanden bekjendt, været fredeligt. I forskjellige Menigheder har der været ikke liden Vækkelse, og Antallet af dem, som søger til Nadveren, er betydelig forøget. Fra andre Steder klages der over aandelig Død og Nadverens Forsømmelse, og om en Bymenighed siges det, at den „neppe har Brug for Konfirmation og Nadveren". Om de fleste af Presterne siges, at de lider under nedbrudt Helbred. Om en Prest, O. J. Kasá, siges det, at han „vedbliver fremdeles at vægre sig for at bruge den norske Alterbogs fulde Form ved Forvaltningen af Alterens Sakrament", og Formanden tror derfor, at Synoden faar „afgjøre, om den vil tillade sine Prester vilkaarlig at afvige fra de af Samfundet og den hele norske lutherske Kirke vedtagne Former i Sakramentforvaltningen". Om Synodens Lære-Anstalt i Red Wing oplyser Formanden, at den i det sidste Aar har havt 5 Lærere, hvoraf 2 fast ansatte. Han siger: „Det har i de senere Aar været paalagt Kirkeraadet at sørge for den nødvendige theologiske Lærerhjælp, og dette var saa heldigt at faa Prof. H. Bergsland ansat for det sidste Aar. Nu maa Tiden være kommen, at Synoden tager Sagen i sine egne Hænder. Jeg vil raade til, at den søger at sikre sig de Lærere, som det sidste Aar har arbeidet ved Skolen, og fast ansætte dem." En betydelig Indremissions-Virksomhed har Samfundet ifølge Formandens Indberetning udfoldet.

Ifølge Indberetning fra Bestyreren for Samfundets Skole i Red Wing

Prof. Meland har denne i det forløbne Aar havt 112 studerende, hvoraf 21 i den theologiske og 91 i den forberedende Afdeling. I denne sidste er der endnu kun 3 Klasser, da man ikke fik Disciple nok til at danne en 4de Klasse. Den nederste Klasse, som fik 56 Disciple, har efter Nyaar været delt i to Afdelinger. Skole-Aaret i den forberedende Afdeling har kun varet fra 4de Oktbr. til 27de April. Ifølge den „Oversigt", som gives over, hvad der i det forløbne Aar har været læst ved Skolen, har den forberedende Afdeling ikke læst saa meget, som der ved Luther-College læses i de tre nederste Klasser, og det er jo heller ikke at vente med et henved tre Maaneder kortere Skole-Aar. Understøttelses-Kassen for trængende studerende sees at have havt en Indtægt af $311.19 og en Udgift af 269 Dollars.

Aarsmødet bestod af 134 Medlemmer, hvoraf 30 Prester, 72 af Menighederne valgte Delegater, 3 Professorer, 3 Medlemmer af Board of Trustees, 8 theologiske Kandidater og 18 Menighedsælbste. Der var nemlig vedtaget følgende Beslutning: „Samtlige tilstedeværende Professorer ved Red Wing Seminarium, theologiske Kandidater, Menighedsælbste, fast ansatte Skolelærere, Medlemmer af Board of Trustees, Skoledirektion og Kirkeraad samt Samfundets Emissærer optages som faste Medlemmer af Aarsmødet." 18 Prester nævnes som fraværende.

Ved Valg paa Embedsmænd blev Past. P. Hanson gjenvalgt som Formand, Past. A. O. Utheim som Viceformand og Hr. C. Lillethun som Sekretær. Samfundet har en Mængde Embedsmænd. Dets Kirkeraad bestaar af 8 Medlemmer foruden Formanden, Skoledirektion af 7, Board of Trustees af 9 Medlemmer. Redaktionen af „Budbæreren" bestaar af 3 Medlemmer, nemlig Pastorerne M. G. Hansen og K. C. Holter samt Hr. C. Lillethun.

Med Hensyn til den i Formandens Indberetning omtalte Past. O. J. Kasa besluttede Synoden: „Hvis ikke Past. O. J. Kasa kan bekvemme sig til at praktisere efter Alterbogen, da erklærer Synoden ham afsat fra det prestelige Embede." Det oplyses ikke, om der var nogen Debat eller Uenighed om denne Beslutning, som dog er et saa aabenbart Indgreb i Menighedernes Rettigheder.

Om det Forslag til en ny Liturgi, som vedtoges paa et Prestemøde i St. Paul i Januar Maaned, og for hvis Skyld dette Fællesmøde af Synodens Prester holdtes (se vor Kirketid. Nr. 15), oplyses, at 16 Menigheder har forkastet, og 2 antaget det. Synoden besluttede: „Da der for nærværende ingen Udsigt er til, at Hauges Synodes Menigheder kan enes om nogen fælles Liturgi, saa bliver Prestemødets Forslag og den hele Sag indtil videre nedlagt." Det samme Prestemøde havde ogsaa faaet istand et Forslag om, at „den ved Slutningen af Skriftetalen brugelige Absolutionsformel bortfalder". Herom indstillede nu den Komite, som skulde gjennemgaa Formandens Indberetning, at dette Forslag skulde optages til Behandling paa Aarsmødet; men Synoden besluttede at henlægge Sagen til Behandling paa næste Aarsmøde og udnævnte en Komite til at forberede den til da. Som

Medlemmer af Komiteen valgtes Pastorerne P. Hanson, A. O. Utheim og M. G. Hanson.

Med Hensyn til Skolen i Red Wing besluttedes, at 1) Prof. Meland ansættes som Bestyrer for Skolen for det kommende Aar med en Løn af 900 Doll., 2) at Prof. Bergsland ansættes som fast Lærer med en Løn for det kommende Aar af 800 Doll. og frit Hus, 3) at Prof. Hill ansættes som fast Lærer med en Løn for det kommende Aar af 750 Doll. og frit Hus, 4) at Prof. Elstad ansættes som fast Lærer med en Løn for det kommende Aar af 600 Doll. og fri Brug af to Værelser i Skolebygningen, 5) at to Mænd sendes omkring i Samfundets Menigheder for at indsamle Penge til Afbetaling paa Skolens Gjæld, 6) at Professorløns-Kassereren skriftlig anmoder de Menigheder, som lidet eller intet har ydet til Lærerløn i det forløbne Aar, om snarest mulig at indsende sine Bidrag til Dækkelse af Underbalancen og, om muligt, mere. Denne Underbalance sees dog af Regnskaberne kun at udgjøre 30 Doll., uagtet der er betalt 400 Doll. resterende Professorløn for det foregaaende Aar. Indtægten har bestaaet i $1370.55 Skolepenge (tuition), $70.44 Fondsrenter, $2533.87 indkommet fra Menighederne, tilſ. $3974.86.

Indkomne Bidrag.

Til „den gamle Enkekasse" (Fru Hattrems Pension) har Past. E. Jensen indbetalt $1.50. Endnu er det ikke nok. Bidrag fra andre end Medlemmerne modtages med Tak.

Bristol, Jowa, den 16de August 1888. T. A. Torgerson.

Til Indremissionen: Ved Past. M. Koefod ½ Konfirmationsoffer i Indherred Menighed $13.58.

Faribault, Minn., den 22de August 1888. H. W. Rasmussen.

Til Kirken i Denver: Ved Past. P. T. Hilmen fra Immanuels Mgh. $10.47, fra Vor Frelsers Mgh., Nebr., $8.10, fra Past. Hilmen personlig $5. (Ialt modtaget ved Past. Hilmen $33.57.) Hjertelig Tak!

Denver, Col., (310 – 12th Str. S.). J. Reini.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved S. Gundersen fra Past. E. Wulfsbergs Mghh. $10.35 (Elling E. Vold $4, Lisa O. Vold $1, indsamlet ved John Dyrland af Børnene i Madison Mgh.s Distrikt Nr. 4 $2.30, nemlig af Karl Dyrland $0.10, Lars Risdal, Sørine Ferkingstad, John Dyrland, Laura Dyrland, Ole O. Hove og Albert O. Hove hver $0.25, Christina Vikre $0.20, Theodor Vikre, Gunder Næss, Kari Næss, Amalia Dyrland og Kjerstina Dyrland hver $0.10, indſ. ved Edward Brække af Børnene i Lincoln Mgh.s Distr. Nr. 4 $3.05, nemlig af Edward Brække, Ella Brække, Lars Johnsen, Theodor Thompsen, Christian Johnsen, Ada Johnsen og John Johnsen hver $0.25, Ellert Brække og Ole Opstedal hver $0.15, Lina Brække, Hans Johnsen, Maria Johnsen, Alek Johnsen, Oscar Hove, Anna Thompsen, Tilda Thompsen, Helena Thompsen og Anders Andersen hver $0.10, Henry Hove og Theodor Andersen hver $0.05); ved Pastor L. P. Jensen Tønde-Indsamling i Nordre Freborn Mgh. $10.21 (ved Isak Thompsen $1.53, ved Ane Christiansen $0.43, ved Cora L. Johnsen $2, ved Laura Hansen $1.22, ved Hanna Opsal $2.07, ved Anna Amundsen $0.76, ved Ada Olsen $2.20); ved Past. Otto E. Ottesen Tønde-Indsamling ved Søndagsskole-Børn i Immanuels Mgh., Minneapolis, $25.68 (Jørgen Johnsen $1.13, Oluf Johnsen $0.81, Stenus Nilsen $0.05, Stefanus Nilsen $0.20, Edward Dahl $0.75, Nils Nilsen $0.01, John Andersen $0.30, Martin Andersen $0.25, Oluf Olsen $0.71, Anna Pedersen $2.01, Anna Eggen $1.25, Maria Nilsen $0.35, Stina Pedersen $4.10, Walborg Nilsen $0.87, Johanna Nilsen $0.40, Ulrik Nilsen $0.83, Sina Olsen $2.30, Johanne Olsen $1.15, Gjertine Olsen $0.80, Stina Pedersen $0.04, Anna Knudsen $0.15, Mette Pedersen $1.28, Helga Hansen $0.76, Oline Andersen $1.01, Gyda Gundersen $1.01, Karen Almaas $0.06, Karen Røkke $0.40, Gunda Andersen $0.43, Martin Johnsen $0.56, Lydia Rasmussen $1.71); ved Past. A. J. Andersen Barnebidrag fra Scandia Mgh. indſ. ved Jens Hansen $2 (Julia og Olivia Lindstad og Henrik Hansen hver $0.10, Jens og Anna Hansen hver $0.25, Fritz, Mathilde og Albert Hansen, Albert, John, Gina, Edward, Antonette og Berhard Lindstad hver $0.05, Alma Ewoline Andersen $0.75); ved Prof. Joh. Ylvisaker $27.50 (Andrew Jensen, Edgerton Mgh., $25, Prof. Ylvisakers

Børn $2, en Smaapige-Forening $0.50); ved Past. G. A. Lunde Barne-Offer i Tamarakdalen $5; ved Prof. L. Larsen $5 (N. A. Nelson, Lansing, Jowa, 2.50, dennes Børn Martha T., Hulda M., Noru E., Clara S., Thomas Albert og Thrond Walter Nelson hver $0.50); tilsammen $85.74.

Til trængende studerende: Ved Past. T. Rosholdt $33.50 (Konf.offer i Nordre Immanuels Mgh. $9.75, do. i Søndre do. $23.75).

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. Vangsnæs (gjennem A. C. Haugan) $20 (Ole E. Lien, Minneapolis, $5, H. P. Volden, Zumbrota, $5, John Asp og Otto Halmrast, Minneapolis, hver $5); ved S. H. Hellebø fra Roche a Cree Mgh., Wis., Past. Borgens Kald, $15 (Christen Holm, John Heyer og S. H. Hellebø hver 5); ved Past. J. A. Ottesen $150 (John A. Subo, Vestre Koshkonong, $25, J. A. Ovammen, Liberty Prairie, $25, Tjostolv Tollefsen, Østre Koshkonong, $25, Ole Larsen Bolstad, do., $25, Henry L. Lien, do., $25, Halvor L. Kravig, do., $10, Gisle H. Venaas, do., $5); ved Prof. Larsen fra O. T. Vik, Decorah Mgh., $5; ved Past. H. J. G. Krog $20 (Andreas og Albert Geisnæs hver $10); ved Past. A. Larsen $10 (Navnelisten trykkes senere); ved Pastor A. O. Alfsen fra forskjellige Børn $5 (Dora, Ella og Agne Alfsen hver $1, Agne Jensen $1); ved G. Sætrang $10 (indsamlet ved Ingebret Dehli i Østre Painted Creek, Ia., af P. J. Ask $2, Mrs. Ask $2, Hjalmar og Miss Martha Ask hver $0.50, indf. ved Mons Andersen af Throud Jacobsen $2.50, Martin T. Jacobsen $1.50, Miss Anethe og Miss Karoline Jacobsen hver $0.50); ved Prof. H. G. Stub fra Kongresmand N. P. Haugen, Washington, D. C., $50; ved Prof. Joh. Ylvisaker $200 (Andrew Jensen, Edgerton Mgh., $150, Ole G. Felland, Sun Prairie, $25, Ole Gundersen, do., $25); fra Martin Madsen, Lille Norge, Wisconsin, $5 ledsaget med Bøn om Herrens Velsignelse; tilsammen $490.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Pastor H. J. G. Krog fra Nils Olsen $0.25; ved Pastor J. A. Ottesen $15.50 (Tosten Gjøtil, Vestre Koshkonong, $5, indsamlet ved J. Torstad, Vestre Koshkonong, af ham selv $1.50, Mrs. N. Torstad $0.50, Halvor K. Teisberg $2, Knut Teisberg $1, Tjostolv Tollefsen, Østre Koshkonong, $5, Skolel. Theodor J. Nore, do., $0.50); tilsammen $15.75.

Rettelse. I Nr. 32 er under Indianermissionen udeglemt følgende: „ved Past. J. A. Blilie $17.10 (½ Konf.offer i Lone Rock $7.10, ½ do. i Oslo $10)". Det i Nr. 33 kvitterede Konfirmationsoffer ved Past. R. O. Brandt er ifølge senere Oplysning bestemt for Lærerløns-Kassen. I Nr. 52 for forrige Aar staar under Lærerløn: „Martin Madson, Black River Falls"; skulde være: „Martin Madson, Lille Norge".

Decorah, Jowa, den 24de August 1888. G. O. Rustad.

Luther-Seminarium

begynder, om Gud vil, sin Virksomhed i Minneapolis Onsdag Formiddag den 3die Oktober. Foruden de tidligere Professorer, Ylvisaker og undertegnede, vil nu ogsaa Prof. Frich overtage sin Post. Der vil ogsaa blive gjort, hvad gjøres kan, for at skaffe saa megen engelsk Undervisning som muligt.

Alle, som ønsker at optages, ville behage at indsende sine Ansøgninger ledsagede af Attester til undertegnede. Indtil 15de Septbr. vil min Adresse blive: Luther Seminary, Madison, Wis.; fra 15de Septbr. sendes Breve in care of Rev. O. P. Vangsnæs, 1321 – 7th Str. South, Minneapolis.

Høsten er stor, men Arbeiderne er faa. Maatte Herren selv hos mange faa vækket Lyst til at indtræde i Kirkens Tjeneste! H. G. Stub.

Adresser.

Min Adresse er indtil videre som før: Dell, Minn. Jamestown, Kan., som opgivet i Jowa Distrikts Synodalb., er feilagtig. T. H. Dahl.

Rev. A. E. Lien, Strand P. O., Norman Co., Minn.

Indhold: Lidt mere om Luther-College. — Missionskonferensen i London 9de til 19de Juni 1888. — Hvad er en Missourier? — „Specielt, at han bekjendte, at Missourierne førte falsk Lære." — Indførelse. — Kirkekrønike.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 7. September 1888. { Nr. 36.

Uddrag af det norske Missionsselskabs 45de og 46de Aarsberetning.

A. Missionsgjerningens Stilling i Hjemmet.

Missionsforeninger.

Ifølge Beretninger fra de 8 Missionskredse, hvori vort Land nu er delt, var der ved Udgangen af 1887 omtrent 900 almindelige Missionsforeninger i Virksomhed. Kvindeforeningernes Antal er kun opgivet for et Par Kredse; det er sandsynligt, at dette Tal for det hele Land nu udgjør omtr. 3000. Fra en enkelt Kreds — Kristianssands — er Bidraget fra Kvindeforeningerne opgivet til omtrent 11000 Kroner, en Opgave, som viser, hvilken Betydning det kvindelige Missionsarbeide inden vort Land har for vor Kirkes Missionsgjerning.

Forøvrigt viser Kredsberetningerne med voksende Styrke, hvorledes Missionsarbeidet altid drages mere og mere ind i Missionsvennernes daglige Liv og Tanke. Det fremgaar nemlig saavel af disse Beretninger som maaske end mere af de Meddelelser, hvormed Missionsbidrag indsendes direkte til Hovedbestyrelsen, at Hedningemissionen ihukommes ved de forskjelligste Anledninger i Livet: ved Barnedaab og Egteskabsstiftelse, ved Konfirmationen og Begravelse, paa Dødsleiet og ved andre Begivenheder i Livet. Den større Tilgang af Midler, som det norske Missionsselskab i de senere Aar har havt, har for en væsentlig Del sin Forklaring i denne Omstændighed. Og som en Kjendsgjerning, der viser, at vort Lands kristne ved Guds Naade har faaet Øinene mere og mere opladte for, at Guds Riges Sag skal tjenes ogsaa ved vort Gods og vort dagligdagse Arbeide, ikke blot ved festlige Leiligheder erindres med smukke Ord eller affærdiges med nogle Øre i Missionsbøssen, fortjener denne Kjendsgjerning at

fremhæves; den viser en glædelig Vekst i sundt, daadskraftigt, kristeligt Livssyn, der, om Herren fremdeles faar styrke og befæste det, efterhaanden igjen vil fremstille Guds Folk som den ungdomsfriske, virkelystne Flok, som det efter Guds Ord skal være, til Velsignelse for sig selv og andre.

Ved Siden af disse glædelige Vidnesbyrd om et voksende Missionsarbeide inden vort Land berettes der om hele Bygdelag og store Strøg, hvor der enten lidet eller intet gjøres saavel for Hedningemissionen som for andre kristelige Samfundsopgaver. Her er derfor endnu meget at bedrøves over for alle dem, der har erfaret Velsignelsen ved at være med i Arbeidet for Guds Riges Komme. Og Spørgsmaalet om, hvorledes der bedst skal arbeides for at faa saadanne Strøg med, bør derfor aldrig tabes afsigte.

De norsk-amerikanske Kirkesamfund.

Fra vore Landsmænd i Nord-Amerika har Deltagelsen i Missionsarbeidet fremdeles været voksende. Bidragene til Missionen er forøgede; de udgjør for 1887 omtr. 45000 Kroner, deri indbefattet nogle større Beløb, som er indsamlede under Missionær Walens Reiser. Dette Bidrag viser en Forøgelse fra nærmest foregaaende Aar af 10–12000 Kroner.

En tilsvarende Vekst har været at spore i Antallet af Abonnenter paa „Norsk Missionstidende“ med dets Følgeblad. Dette Tal er for Amerikas vedkommende efterhaanden gaaet op til omtr. 1000. Nogen mere samlet Oversigt over den Stilling, Arbeidet for Hedningemissionen indtager i de forskjellige Samfund af norske Lutheranere i Amerika, sendes ikke til Hovedbestyrelsen. Men i de mangfoldige Breve, hvori Bidragene oversendes dels fra Samfundenes Missionskasserere og dels fra de enkelte Menigheder og Foreninger, gives der oftere kortere Meddelelser om Sagen. Disse Meddelelser er i det hele prægede af en varm Kjærlighed for „det gamle Lands“ Missionsgjerning, medens der selvfølgelig ogsaa oftere berettes om Ligegyldighed eller ligefrem Modstand mod Missionsgjerningen. En fra Aar til Aar voksende Interesse og Iver for vor norske Mission paa Madagaskar og i Zululand er det dog, de modtagne Breve oftest fremhæver. De største Bidrag er indsendte fra Konferensens Missionskasserer Past. L. Lund, Menomonie, Dunn Co., Wis., fra Past. P. A. Rasmussen i Lisbon, Ill., fra Kassereren for den lutherske Presteskole i Northfield Hr. Iver Larsen, Decorah, Iowa, fra den norske Synodes Kasserer Hr. G. O. Rustad, Decorah, Iowa, og fra Kassereren for Hauges Synode i Red Wing, Minn. Men en Mængde større og mindre Beløb er desuden indsendte direkte til Hovedbesty-

relsen dels fra de enkelte Menigheders Prester, dels fra de enkelte Foreningers Kasserere og dels endelig fra enkelte Givere.

I Midten af forrige Aar ankom Missionær Hogstad til Norge fra Amerika. Som tidligere berettet, er Hogstad uddannet ved Konferensens Presteskole, Augsburg Seminar i Minneapolis, Minnesota, og derefter indtraadt i det norske Missionsselskabs Tjeneste. Han afreiste fra Norge til Madagaskar i August forrige Aar og ankom med sin Hustru til Madagaskar i Aarets Slutning. Det er Bestyrelsens Haab, at han ikke er den mindste af de Gaver, der er tilflydte Missionen fra vore Landsmænd og Trosbrødre i Amerika, ligesom vi ogsaa tør tro, at han — omend den første — dog ikke vil blive den eneste af den for Kirkens Tjeneste opdragne og uddannede norskamerikanske Ungdom, som føler sig kaldet af Herren til at forkynde Evangeliet for Hedningerne.

I Slutningen af September afreiste Missionær Walen til Amerika for efter Opfordring at tale Missionens Sag derover. Af Beretninger fra ham og om ham, som vi siden har modtaget, fremgaar det, at han er bleven modtagen med megen Kjærlighed overalt, og at talrige Anmodninger om Besøg rundt om i Menighederne er strømmede ind til ham. For at kunne imødekomme flest mulig af disse Anmodninger har han maattet forlænge sit Ophold i Amerika flere Maaneder, antagelig til ud paa Høsten.

Missionsskolens Virksomhed.

(Af Forstanderens Beretning.)

Det femte fuldstændige Kursus ved Missionsskolen begyndte 1ste Oktbr. 1880. Efterat Prøve-Aaret var forbi, optoges 9 faste Elever ved Skolen. Afgangsexamen for disse afholdtes i Novbr. 1886, og Udfaldet tilfredsstillede alle rimelige Fordringer.

Enkelte af Missionskandidaterne opholdt sig paa Skolen til henimod Jul, medens et Par straks drog til sine Hjem, og en eller to allerede før Jul reiste til Kristiania for at studere videre. Over Nyaar samledes de alle derinde, hvor de udover Vinteren modtog Undervisning i populær Medicin og Sygebehandling af Hr. Korpslæge Finne, der ogsaa skaffede dem Adgang til forskjellige af Rigshospitalets Afdelinger, forat de der kunde se den praktiske Fremgangsmaade; desuden læste de Gassisk med Missionsprest Jørgensen, hvad de ogsaa fortsatte med ombord paa Udreisen under Missionsprest Nygaards Veiledning. Denne Undervisning i det gassiske Sprog har været af stor Betydning for dem, idet den har sat dem istand til hurtigere end ellers at begynde det direkte Missionsarbeide.

I April samledes de paa Missionsskolen igjen for at modtage

Kirkens Indvielse til sin Missionsgjerning. Dette skede den 4de Mai, da de af Hr. Biskop Smitt blev ordinerede i Petri Kirke i Stavanger, hvorpaa de afreiste med Dampskib til England for i Liverpool at gaa ombord paa Missionsskibet og med det fortsætte Reisen til Missionsmarkerne.

Den 1ste Februar begyndte det nye Kursus ved Missionsskolen. De to første Maaneder var en foreløbig Prøvetid, et Slags udvidet Optagelseseksamen. Til denne Prøve havde Hovedbestyrelsen givet 24 af de 39 Ansøgere Adgang; et Par af dem trak sig dog straks tilbage. I Hovedbestyrelses-Møde, afholdt den 28de Mars, blev det afgjort, hvem der skulde optages som Elever ved Missionsskolen, og man enedes om at beholde 15, skjønt dette Tal var noget større end sedvanlig; men da det hyppig hænder, at nogle i Kursussets Løb træder tilbage, og der tillige i den senere Tid har været saa stor Mangel paa Arbeidskræfter ude paa Missionsmarkerne, besluttede man dog at beholde saa mange. Hurtigere, end nogen anede, formindskedes dog Flokken; thi allerede en Dags Tid efter Afgjørelsen angrebes Laurits Titlestad (Søn af Missionær Titlestad i Zululand) af en heftig Hjerne- og Rygmarvs-Betændelse, der efter 8 Dages Sygeleie bortkaldte den haabefulde Yngling fra Arbeidet og Kampen hernede til hans Herres Glæde.

Trods al Forsigtighed har Helbredstilstanden blandt Eleverne været mindre god og oftere lagt Hindringer iveien for Arbeidet. Alvorligere Sygdomme har vi, Gud ske Tak, været næsten ganske forskaanede for; men flere af Eleverne har den meste Tid lidt af Hovedpine og Halsonder. Grunden hertil maa vistnok søges dels i det forandrede Arbeide, dels i Missionsskolens veirhaarde Beliggenhed, idet de raa, kolde Vinde og den fugtige Havluft altid stryger over den. Gjerningen har dog gaaet sin jevne Gang, og vi tør vel haabe, at Eleverne nu har vænnet sig til de nye Livsvilkaar. Elevernes Opførsel har været god og ingen Anledning givet til alvorligere Anke, som det jo ogsaa maa ventes af Ynglinge, der vil vie sit Liv til Herrens Tjeneste.

Administrationen.

Da Missionsselskabets Sekretær, theol. Kand. O. Gjerløw, i Slutningen af 1886 underrettede Hovedbestyrelsen om, at det var hans Agt i en nærmere Fremtid at søge sig ind i prestelig Stilling, henvendte Hovedbestyrelsen sig til Kredsbestyrelserne med motiveret Forslag om at kalde den hidtilværende Tilsynsmand for Missionen i Madagaskars Indland, Past. L. Dahle, der havde ansøgt om Hjemreise-Tilladelse i 1887, til at overtage Sekretærstillingen i Hjemmet, ligesom Bestyrelsen foreslog, at Dahle for det Tilfælde, at han modtog

Kaldelsen, paa Hjemveien skulde besøge Missionsmarken i Zululand og Natal for at sætte sig ind i Forholdene sammesteds. Kredsbestyrelserne tiltraadte alle dette Forslag, og Past. Dahle modtog det til ham udgaaede Kald. Han fandt ogsaa paa Hjemveien Anledning til at besøge Missionsmarken paa Madagaskars Vestkyst og i Syd-Afrika.

Samtidig foreslog ogsaa Hovedbestyrelsen, at Missionsselskabets hidtilværende Sekretær skulde udsendes til Syd-Afrika for ved personlig og mundtlig Forhandling at søge opklaret visse Misforstaaelser, som var opstaaede blandt Missionærerne med Hensyn til Forstaaelsen af Instruksens Bestemmelser om Forholdet mellem Missionærernes Konferens og Hovedbestyrelsen, samt for sammen med Brødrene og Past. Dahle at overveie de Midler og Veie, som under Herrens Velsignelse maatte antages at tjene til Arbeidets Fremme nu, da der var tilveiebragt saavidt faste Forhold i Landets Styrelse, at der turde haabes paa bedre Tider for Missionsgjerningen blandt Zulufolket. De fleste af Kredsbestyrelserne sluttede sig til den i Forslag bragte Udsendelse af Sekretæren. De Betænkeligheder, som af enkelte Kredsbestyrelser blev gjort gjældende, i Forening med de Tvil, Sekretæren personlig havde om sin Skikkethed for dette Hverv, medførte, at han gjentagende afslog den til ham udgaaede Opfordring. Tilsidst, da ogsaa Missionærerne i Zululand og Natal af egen Drift fremsendte et Andragende til Bestyrelsen i samme Retning, troede Sekretæren det en Pligt for sig at efterkomme Opfordringen. Han tiltraadte Reisen i Begyndelsen af December f. A. og kom tilbage de første Dage af April d. A. Det er vort Haab, at som denne Sendelse af Forholdene selv var paakrævet, saa vil den ogsaa blive vor trængselsfulde Zulumission til Velsignelse.

Missionslitteratur.

Missionsselskabets Blade „Norsk Missionstidende“ og „Missionslæsning for Kvindeforeninger“ har i Tre-Aaret havt en jevnt voksende Udbredelse i Fædrelandet og blandt vore Landsmænd i Amerika. Missionstidenden har været trykt i et Oplag af 10000 Eksemplarer, som nu er yderligere forøget. Og „Missionslæsning“ har havt et raskt voksende Abonnement, skjønt Bladet kun er nogle faa Aar gammelt. At begge Blade endnu ikke har faaet den Udbredelse, som er at ønske og vente, er imidlertid kun altfor sandt.

Af ny Missionslitteratur er paa Missionsselskabets Forlag udkommet: „Sakalaverne og deres Land“ (fem Foredrag af Missionær L. Røstvig) samt „Madagaskars Sydost-Kyst“ (en Reisebeskrivelse efter Missionærerne Walens og Nilsen-Lunds Dagbogs-Optegnelser paa deres Undersøgelsesreise i 1877). Begge Bøger sælges til en overmaade lav Pris og haves i større Oplag.

Missionsselskabets Indtægter og Udgifter.

Der er, saavidt Bestyrelsen kan se, ialfald ikke noget Tegn til, at Missionsbidragene er synkende, men flere Tegn, som tyder paa, at de er stigende baade i Fædrelandet og blandt Nordmændene i Amerika.

Af Regnskabet for 1886–87 vil det sees, at Hjemsendelse og Udsendelse af Missionærer og Udstyr for ny-udsendendes Arbeidere samt Underhold for hjemmeværende Missionærer andrager til betydelige Beløb. Det vil være i Missionsvennernes Erindring, at Antallet af udsendte og hjemvendte Missionærer i dette Tre-Aar har været overordentlig stort. Missionsskibet er gaaet ud og kommet hjem med et Passagerantal, der har varieret mellem 20 og 30 Personer. At disse mange Personers Underhold paa den lange Søreise og Ophold i Hjemmet maatte kræve betydelige Udgifter, er let at indse. At Missionen har kunnet bestride dem saa godt, som skeet er, derfor har vi væsentlig at takke den Omstændighed, at vi har havt et Missionsskib; thi uden dette vilde Udgifterne have svulmet ganske anderledes op.

Den gunstige økonomiske Stilling, hvori vor norske Mission — trods alle Krav, der er stillede til den i Tre-Aaret — dog befinder sig, bør imidlertid ikke friste nogen til at spare sine Bidrag for Fremtiden. Den Udvidelse af Arbeidsmarken, hvortil vi er gaaede, vil kræve et betydeligt Tillæg til de nuværende Udgifter til Missionsmarkerne. Og de mange nye Arbeideres Underhold vil stille den samme Fordring. (Fortsættes.)

Lidt mere om Luther-College.

II.

Vi paaviste i forrige Nr., hvor ønskeligt det er, at Collegets forberedende Afdeling bestræber sig for, saavidt mulig, at give et afsluttet og for det almindelige Liv nyttigt Forraad af Kundskaber, og hvorledes dette ikke vil være til Skade for Collegets egentlige Formaal, men megetmere vil fremme dette. Lad os nu denne Gang se lidt nærmere paa, hvad det er, som læres i den forberedende Afdeling.

Vi vil begynde med Religionsundervisningen som den, der er og med Guds Hjælp altid skal blive Hovedfagen i alle Klasser ved den hele Skole. Vi tror ogsaa, at de Kundskaber, som ved den erhverves, maa regnes til dem, som er „nyttige for det almindelige Liv“; thi der staar skrevet, at „Gudfrygtighed er nyttig til alle Ting, da den har Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det tilkommende“, og

der staar ogsaa skrevet, at „Herrens Frygt er Visdoms Begyndelse". Nu vel, ved Religionsundervisningen har vi efter den hidtil fulgte Plan i den forberedende Afdeling først repeteret Udtoget af Pontoppidans Forklaring, som Disciplene jo skulde have lært før sin Indtrædelse i Skolen, og dernæst læst den første Halvdel af Dietrichs Forklaring, d. v. s. første Part og de to første Artikler af anden Part. Desuden har vi læst Vogts „større Bibelhistorie for Middelskoler", den største af de tre Lærebøger, som Vogt i dette Fag har udgivet. I det Forslag om Termin-Inddeling, som i Mai Maaned var fremsat for Kirkeraadet, var der imidlertid omtalt en paatænkt Forandring i denne Undervisning. Vi vilde ogsaa for Religionens vedkommende bringe det derhen, at den forberedende Afdeling gav noget helt og afsluttet. Vi fandt det da mindre heldigt i denne Afdeling at begynde paa en ny, udførlig Katekismusforklaring som Dietrichs og deraf bare faa læst første og en Del af anden Part. Vi vilde hellere indskrænke os til ret grundig og alvorlig at faa indprentet den Forklaring, som læses i alle vore Skoler og ved Konfirmationsforberedelsen, og desuden i det sidste Aar faa læst Katekismen paa Engelsk. Om det end nemlig for de fleste af vore nuværende Disciple endnu er naturligst at benytte det norske Sprog ved sin Bøn og Gudstjeneste, saa vokser dog snart den Slegt op, hvis Hjertesprog vil være Engelsk; mere og mere bliver der holdt engelsk Gudstjeneste i vore Kirker, mere og mere bliver der ogsaa om Religionens Anliggender talt og forhandlet paa Engelsk, og for den, som skal faa saa megen Uddannelse, som vor forberedende Afdeling giver, maa det da visselig synes ønskeligt at blive noget bekjendt ogsaa med engelsk Kirkesprog. Og hvad den bibelske Historie angaar, saa har vi fra Skolens Stiftelse af i en lang Række af Aar læst den efter Bibelen og ingen Lærebog benyttet. Hertil vilde vi nu atter vende tilbage. Der opnaaes herved, at Disciplene bliver kjendte med sin Bibel og vante til at bruge denne. Ved Vogts store Bibelhistorie har vi fundet den Feil, at den i sin Gjengivelse af Bibelens historiske Stof betydelig afviger fra Bibelens Ordlyd, saa at Disciplene ved at lære den udenad lærer Vogts Ord — hvilket har saare lidet Værd — istedenfor Skriftens egne Ord, som har evigt og uendeligt Værd, ja hvoraf ikke en Tøddel skal forgaa, omend Himmel og Jord forgaar. Vi vil i det nye Skole-Aar indrette Religionsundervisningen i den nederste Klasse efter denne i Mai Maaned for Kirkeraadet fremlagte Plan, medens det i de to høiere Klasser i dette Aar vil gaa efter den hidtil brugte. Vi er forvissede om, at dette vil finde Kirkeraadets og kommende Synodemøders Bifald, og at vi fra næste Aar kan gjennemføre Forandringen ogsaa længere op. Desuden har Fakultetet altid kunnet gjøre saadanne mindre Forandringer paa egen

Haand. Det spurgte ingen høiere Myndighed om Tilladelse til at indføre Vogts Bibelhistorie, og det behøver heller ikke at indhente Samtykke til at afskaffe den.

Vi har her opholdt os saa længe ved Religionsundervisningen, fordi det ivaar fremsatte Forslag har givet Anledning til adskillig Tale derom. Vi faar da med Hensyn til de øvrige Fag fatte os lidt kortere. Det vigtigste at lære næst efter Guds Ord maa være det eller de Sprog, som man i sin daglige Omgang med Mennesker og i sin jordiske Kaldsgjerning betjener sig af; og af saadanne Sprog har vi Norske jo her i Amerika to, nemlig baade Norsk og Engelsk. I begge disse søger vi i den forberedende Afdeling at bringe Disciplene saa vidt, at de kan tale, læse og skrive dem med nogenlunde Færdighed og Korrekthed; men da det dog er temmelig vanskeligt fuldstændig at tilegne sig to Modersmaal i saa kort en Skoletid som tre Aar, saa anser vi det mest magtpaaliggende, at det engelske læres saa godt som mulig. Men vi har jo ogsaa andre Sprog at lære. Som forberedende Afdeling af en Latinskole maa vore nederste Klasser naturligvis læse Latin, og derpaa anvendes i de to sidste af de tre Aar en Undervisningstime hver eneste en af de 6 Ugedage. Selv i dette Fag giver den forberedende Afdeling til en vis Grad noget helt og afsluttet, idet man bliver fuldstændig færdig med Grammatikens Formlære og faar læst ikke saa lidet af de Forfattere, som man i dette Sprog gjerne begynder med, nemlig Nepos og Cæsar. Studiet af det latinske Sprog har altid været erkjendt som et ypperligt Middel til at øve Tanken, skjærpe Forstanden og navnlig opnaa Klarhed og Nøiagtighed i Brugen af hvilketsomhelst Sprog. For Engelsken er det jo desuden af den Grund vigtigt, fordi saa mange Ord deri har sin Rod i Latinen. Og saa læses der endnu et Sprog i vor forberedende Afdeling, nemlig Tysk. Hermed begyndes først i det tredje Aar, og efter den nugjældende Plan anvendes dertil 4 Undervisningstimer om Ugen, medens der med Termin-Inddeling skulde falde 5 Timer derpaa i de to sidste Terminer. Men denne Tid er tilstrækkelig til at bringe Disciplene i den forberedende Afdeling forholdsvis ligesaa langt i Tysk som i Latin. De faar gjennemgaaet en Begynderbog, hvorved de skulde blive sikre i Formlæren og faa et vist Ordforraad til sin Raadighed. At dette Studium af Tysk er nødvendigt som Forberedelse til den egentlige College-Afdeling, forstaar sig selv; men hvilken Discipel, som anvender tre Aar paa at skaffe sig en høiere Uddannelse end den, Almuskolen kan give, vil ikke anse det for en saare ønskelig Ting, ikke mindst hertillands, at han derunder ogsaa faar et godt Grundlag af Kundskab i det tyske Sprog?

Vi kommer dernæst til Geografi og Historie. I den almindelige,

politiske Geografi læses først en mindre, dernæst en større Lærebog; men vi lader os ikke, som ved de fleste Skoler hertillands, hovedsagelig nøie med at lære Amerikas Geografi. Vi lægger ogsaa særlig Vegt paa at gjøre Disciplene bekjendte med de andre Verdensdele og af de enkelte Lande fornemmelig med Norge. Vi lærer dem da ogsaa de rette Navne paa Byer, Elve o. s. v., f. Eks. at Østerrigs Hovedstad heder Wien, og den Elv, hvorved den ligger, Donau, om man end paa Engelsk kalder dem anderledes. Dernæst læser vi i tredje Aar fysisk Geografi. I Historie har vi før fulgt den Plan, at nederste Klasse skulde faa en kort Oversigt over hele Verdenshistorien, den følgende Klasse læse Nordens, og den øverste de Forenede Staters Historie. Men vi har fundet, at Verdenshistorien falder for vanskelig for nederste, og Nordens Historie ligesaa for vanskelig for næstnederste Klasse, og efter den nye Plan skulde derfor Nordens Historie henvises til College-Afdelingen, og Verdenshistorien flyttes op i næstnederste Klasse, medens de Forenede Staters Historie skulde udvides med Undervisning i Civil Government. Af disse Forandringer vil i det nu begyndende Skole-Aar saa meget blive indført, at Nordens Historie bortfalder i næstnederste og Verdenshistorien i nederste Klasse, som begge isteden derfor faar Naturfag.

I Mathematik har hidtil i den forberedende Afdeling været læst Arithmetik og Algebra, undtagelsesvis en Gang noget Geometri. Efter den nye Plan vil man i nederste Klasse læse Arithmetiken fuldstændig og repetere den i tredje Termin af tredje Aar, i andet Aar blive færdig med den elementære Algebra, og i de to første Terminer af tredje Aar blive færdig med den elementære Geometri. Denne Plan vil for den største Del kunne blive iverksat straks.

Af Naturfag har hidtil i tredje Aar været læst Zoologi og Fysik, medens Kemi har været henvist til Colleget. Efter den nye Plan vil Naturfag blive læste i alle tre Klasser, og til de hidtil læste vil blive føiet Botanik og Fysiologi. Ogsaa her vil den nye Plan for en stor Del allerede straks blive gjennemført.

Hertil kommer nu endelig Undervisning i Skrivning (penmanship), Sang og Gymnastik. I Skrivning har vi fremdeles den samme udmerkede og vel bekjendte Lærer, Prof. C. H. Valder, som i en Række af Aar har undervist deri ved vort College, og som nu har oprettet et Business College i Decorah. Sangundervisningen vil overtages af den som Musikus ogsaa allerede bekjendte Haldor Hansen, som i 1883 graduerede fra vort College. Til Gymnastikundervisningen har vi et stort og bekvemt, med Apparater allerede ganske godt forsynet Lokale, som endnu kun mangler en indvendig Bordklædning for at være varmt nok i den koldeste Del af Vinteren; og som Lærer i

Gymnastik vil ogsaa iaar fungere Hr. Halland, som ifjor dreb denne Underbisning og da havde Anledning til at sætte sig nøie ind i den.

Vi har ofte hørt Klage over, at der har været gjort for lidet for at gjøre vort College kjendt, og at vort Folk for lidet ved, hvilken Skole det deri eier. Der kan være noget sandt heri, og vi vil gjerne rette paa Feilen og tage det forsømte igjen. Her har vi da oplyst om, hvad der læses i Collegets forberedende Afdeling, og vi vil nu haabe, at ret mange vil drage sig dette til Nytte. En norsk-amerikansk Yngling, som har Anledning til at benytte denne Skole og ikke gjør det, se vel til, om han ikke derved staar saavel sit eget som andres bedste og Lykke iveien.

Boganmeldelse.

1. „Beretning om det ottende ordentlige Synodemøde i Minnesota Distrikt af Synoden for den norske ev.-luth. Kirke i Amerika, afholdt i Sacred Heart, Minn., fra 30te Mai til 5te Juni 1888."

Nu er da ogsaa den tredje af vore Synodalberetninger for dette Aar udkommen. Det er Beretningen om det af de tre Møder, som først afholdtes; og naar den alligevel udkommer sidst, saa finder dette sin Forklaring i, at den er betydelig større end de andre. Den udgjør med de samme Bilag, som er føiede til de øvrige Distriktsberetninger, fulde 10 Ark eller 160 Sider foruden de tre Tabeller, som ogsaa findes i de øvrige Beretninger, over Bidrag fra Prestekaldene til alle Kasser.

De første 10 Sider optages af Fortegnelse over Mødets Medlemmer saavelsom over fraværende, optagne og udtraadte samt af Distriktsformandens Indberetning. Dernæst kommer Læreforhandlingerne, som, skjønt kun fire Formiddagsjessioner anvendtes dertil, er saa vidløftig refererede, at de omfatter 77 Sider. De er ogsaa værd en udførlig Gjengivelse. De behandler, som bekjendt, Læren om Forsoningen og Retfærdiggjørelsen. Det blev strax ved Forhandlingernes Begyndelse af Referenten, Prof. Stub, erklæret, at han ved at opstille de Punkter, hvortil Forhandlingerne efter hans Mening skulde knytte sig, hovedsagelig havde havt for Øie, at man kunde føres, saavidt muligt, ind i den hellige Skrift, saavel det nye som det gamle Testament; og dette Øiemed er vistselig ogsaa paa en heldig Maade opnaaet. Ved talrige Henvisninger til det gamle Testament er paavist, hvorledes Forsoningslæren findes der, og hvorledes den Forsoning, som der læres, er for den ganske Verden. Dernæst paavises, hvorledes den samme Lære indeholdes i det nye Testament, og endelig, hvorledes den for alle skete Forsoning i Troen maa tilegnes til Retfærdiggjørelse. En omhyggelig Gjennemlæsning af disse Forhandlinger kan ikke andet end være til megen Velsignelse.

Tirsdag Formiddag var straks ved Mødets Begyndelse sat tilside til Forhandling om Religionsskolen, og Referatet af disse Forhandlinger, som omfatter 11 Sider, viser, at der ogsaa for denne Sag er vakt iblandt os en ny, frisk Iver, som lover godt for Fremtiden.

Fra Side 100 af omfatter Beretningen væsentlig de saakaldte Forretningssager. Blandt disse indtager „Lære-Anstalterne og Synodens Kasser" stor Plads, idet baade Skrivelsen fra Lærerkollegiet ved Luther-College til Kirkeraadet om Forandring i Planen for den forberedende Afdeling og andre Forslag, som dels ikke antoges, dels ikke engang behandledes, er aftrykte. Dernæst optager ogsaa „Missionssager" en betydelig Plads. Her vil især en af Past. T. Larsen indsendt længere Beretning om vor Indianermission, som ikke findes i de andre Distriktsberetninger, være af Interesse. Endelig, ligesom Minnesotadistriktet har lidt mere end de andre Distrikter ved Udtrædelser og Splittelser, saaledes optages ogsaa Beretningen om dette Distrikts Aarsmøde mere end de øvrige Distrikters af Erklæringer, Forhandlinger og Beslutninger om saadanne Sager. Tilslut kommer Sammendrag af Parokialrapporter, Adresselister, Regnskaber o. s. v. som i de andre Distriktsberetninger.

Vi anbefaler ogsaa Minnesota Distrikts Synodalberetning saavelsom dem fra de to andre Distrikter paa det bedste til omhyggelig Gjennemlæsning. De vil alle give ikke alene mange og vigtige kirkelige Oplysninger, men ogsaa megen kristelig Belærelse og Opbyggelse. Den nu sidst udkomne Distriktsberetning koster portofrit 25 Cts. og faaes som de øvrige i Luth. Publ. House, Decorah, Iowa.

---

2. Billed-ABC. Nærmest i Uddrag af „Barnets første Bog". Ved Johannes Jøssendal, Decorah, Iowa. Den norske Synodes Forlag. 1888.

Ja, „de gamle kunde fristes til at ønske, at de var Børn igjen, naar de ser vor Tids smukke Billedbøger". Saaledes hedte det nys i vor Kirketidende i Anledning af Vogts Bibelhistorie med Billeder. Og vi kunde trygt sige det samme om den Bog, vi her anmelder. For hvert Bogstav er der et Billede, som fremstiller saa smukt den Ting, som skal afbildes. Men ikke nok med, at Billederne er saa pene; ogsaa Indholdet er saa letvindt og tiltalende for Barnesindet, saa man kunde ønske at være Barn igjen, naar man læser det.

Som Titelbladet udviser, er denne Billed-ABC nærmest et „Uddrag af Barnets første Bog". Denne lille Bog blev prisbelønnet af det offentlige i Norge fremfor mange Konkurrenter. Det er derfor intet Under, at den er saa ualmindelig god. Bogens Methode er vel nærmest beregnet paa den nye, nu mest brugelige Stavemethode, men den kan ogsaa let bruges til den gamle Stavemaade. Det kommer her, som overalt, mest an paa, hvad Stavelæreren er dygtigst til, enten denne er gamle Bedstemor i Gyngestolen eller en Lærer lige fra Seminariet. Begge kan godt bruge Bogen, hver paa sin Vis. Men for begge Methoder falder de valgte Øvelser saa lette og naturlige, at Børnenes Interesse vil vækkes derved. De ofte anvendte kvikke Bogstavrim falder saa morsomt: f. Eks. ask mask bask vask, vær nu rask! yst kyst lyst byst, mod i

brydst! vagt bagt magt jagt, giv nu agt! art part bart fart, tag dit kart! Og naar saa et smukt Billede kommer til, er det endda fornøieligere for Barnet at se og læse. Under et net Billede af en Rad pene Smaabørn, som staar og læser i hver sin Bog, heder det f. Eks.: læs nu, børn, i en fart, høit og klart! hvem kan bedst? en to tre, lad os se.

Under et Billede af en liden Gut, som kjører to Par Støvler, der forestiller hans to Spand Heste, medens Søsteren staar med en Dukke og ser paa ham, staar følgende Vers:

Hop, hop, i galop!
lige til jeg siger stop!
Borken, Brunen, Svarten, Blakken.
træk nu hurtigt op ad Bakken.

Hop, hop, i galop!
lige til jeg siger stop!
Søster Hanne, gaa tilside,
mine Heste kunde bide.

Hop, hop, i galop!
lige til jeg siger stop!
mine heste kunde spænde
dig og dukken overende.

Saadant vil vist Børnene more sig ved at læse. Efter saadanne Stave-Øvelser og Smaavers kommer og et lidet Udvalg af Smaafortællinger, som ogsaa i det hele taget er heldig valgte, saa Barnet kan faa Lyst til at læse dem. Og tilsidst kommer det meste af Katekismens Tekst og de sedvanlige Bordbønner samt Morgen- og Aftenbøn og allersidst: Gud, lad os i din Kundskab fremmes, at det, vi lærer, aldrig glemmes o. s. v.

Bogens hele Udstyr er særdeles smukt, og vi anbefaler den paa det bedste. Den er at faa for 15 Cts. i Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa, og hos alle dets Agenter og vil vist anbefale sig selv hos alle Skjønnere, saasnart de faar se den, som en af de peneste og bedste Billed-ABC-bøger, som er udkomne hos os. I alle Fald har ikke jeg seet nogen hverken her eller fra Norge, som jeg har likt bedre. Men „tag og læs" og prøv den selv!

—n.

Kirkekronike.

Amerika. „Tønde-Indsamlingen har her vist sig at være en udmerket Plan. Sidste Søndag bragtes 18 af de 35 uddelte Tønder tilbage, og der fandtes $68.50 i dem. De øvrige Tønder skal tilbagesendes ved næste Gudstjeneste." Saa skriver en Prest i Dakota, og vi meddeler det til Opmuntring og Efterfølgelse. Indsamlingen holder nemlig desværre ikke Skridt med Bygge-Arbeidet.

— „Fælleskomiteen" for de tre Samfund og de af den norske Synode udtraadte mødte efter Bekjendtgjørelse i Eau Claire fra 15de til 23de

August. Fra Antimissourierne fremmødte 7 Medlemmer: Prof. Schmidt, Pastorerne Ellestad, Kildahl og Rasmussen samt Lægmændene O. Aslakson, M. Johnson og A. Kirkelie. Fra Augustanasynoden fremmødte Prof. Lysnæs, Pastorerne Hatlestad, Jensen og Wright og Lægmændene Chr. Halvorsen, A. Klove og J. Venem. Fra Hauges Synode fremmødte Prof. Bergsland og Past. Eisteinson. Fra Konferensen fremmødte Prof. Sverdrup, Pastorerne Dahl, Hovme og Joh. Olsen og Lægmændene O. Aanstad, A. Eriksen og L. Swenson. Komiteen forelægger for Fællesmødet, som tænkes afholdt i Midten af Novbr. d. A., 3 Dokumenter: 1) et Opgjør af alle gamle Lærestridigheder; 2) et Forslag til Foreningsartikler eller Foreningsbetingelser; 3) et Konstitutionsforslag for Fællessamfundet, som tænkes dannet i 1890. Det er Tanken at begrave de gamle Lærestridigheder og herefter at prøve at staa endrægtige paa den lutherske Bekjendelses Grund. Af Foreningsartiklerne er den vigtigste, at der dannes en fælles Presteskole, og at der til denne samles tilstrækkeligt Fond, før Forening sker. Foreningsbetingelserne forelægges Aarsmøderne i 1889 og sendes fra dem til Menighederne til Overveielse. Alle disse tre Dokumenter vil snarest muligt blive trykte og omsendte sammen med „Lutheraneren" og de andre Samfunds Blade. (Eft. „Lutheraneren".)

— Om Hauges Synodes sidste Aarsmøde fik vi i forrige Nr. ikke ganske fuldendt vor Beretning og fortsætter derfor her, fremdeles efter „Budbæreren".

Komiteen for Missionssager foreslog bl. a.: „Vi henstiller til Synoden, at den vil tage under Overveielse, om der drives nogen Mission blandt Indianerne i dette Land, som vi kan og bør støtte." I Henhold hertil besluttede Synoden: „En Komite af 3 Medlemmer nedsættes til at undersøge denne Sag og at give Menighederne nærmere Oplysninger desangaaende." Forøvrigt angaar Beslutningerne i Missionssager fornemmelig Indremissionen, som aabenbart søges dreven med mest Kraft. Et Komiteforslag, som antoges af Synoden, lød saaledes: „Synoden paaminder sine Menigheder om under Delingen af sine Missionsbidrag at have Tanken mere henvendt paa den indre Mission, end som før har været Tilfældet." Og dog viser Regnskabet fra vestre Distrikt (fra noget andet Distrikt ser vi intet Missionsregnskab), at Indremissionskassen begyndte Aaret med en Beholdning af 869 Doll., og efter en Udgift af 1285 Doll. endte det med en Beholdning af 743 Doll., medens der til Missionsselskabet i Stavanger var afsendt 1351 Doll., og som Bidrag til Jødemissionen sendt til Norge 200 Doll.

I Salmebogs-Sagen besluttedes: „Grundet paa, at der fra Medlemmer i vort Samfunds Salmebogs-Komite er klaget over, at den er hindret i sit Arbeide ved den ifjor i den Sag vedtagne Resolution, besluttes herved, at denne Resolution rekonsidereres, og at der gives Salmebogs-Komiteen fri Hænder i sit Arbeide. Den ifjor nedsatte Salmebogs-Komite besluttes at blive staaende ogsaa for næste Aar."

Med Hensyn til Kirke i Red Wing besluttedes, at Synoden betaler det halve af dennes Kostende, mod at den faar Eiendomsret til Halvdelen af

Kirken, og at Menigheden holder Kirken vedlige. Det overlodes til Samfundets Board of trustees at ordne denne Sag med Menigheden.

Ifølge Sekretærens Indberetning udgjorde Samfundets Sjæletal omkring 17800, hvoraf 9360 konfirmerede. Ved Mødets Slutning ordineredes 8 nye Prester, de to af disse ikke paa Menighedskald, men til Missionsprester, d. v. s., til at virke i den indre Missions Tjeneste.

— Den norsk-danske Konferens's Jødemissionær P. Werber skriver ifølge „Lutheraneren" i Brev dateret Baltimore 26de Juni 1888 bl. a.:

Uagtet jeg ikke har store Seire at berette om, saa har jeg ikke desto mindre rig Grund til at berømme Herrens Godhed. Siden min sidste Skrivelse har Arbeidet, Gud ske Lov, gaaet sin jevne Gang. Jeg har søgt trolig at kjøbe Naadetiden. Thi ogsaa for mig kommer jo Natten, da jeg ikke mere kan arbeide. I sin Almindelighed gjør jeg den Iagttagelse, at Jøderne nu ikke alene er villigere til at høre Guds Ord, end de tidligere har været, men at de ogsaa i de fleste Tilfælde taler med større Ærefrygt om vor Herre og Frelser.

Indvandringen fra Europa, navnlig fra Rusland og Østerrige, har atter antaget store Dimensioner. I April Maaned alene skal der være ankommet ikke mindre end 10000 Jøder til dette Land. At en tung Lod venter dem ogsaa her, kan man nok tænke sig, naar man kjender til deres Levevis i det gamle Land. De rige Jøder herover bringer vistnok store Offere for at lindre sine Stamforvandtes Nød; men det er kun materielle Offere, de bringer, og Mennesket lever ikke af Brød alene. Ogsaa til mig kommer der saadanne trængende Jøder. Jeg behøver ikke at opsøge dem, da en sender ti andre. Jeg kan vistnok ikke yde dem megen materiel Understøttelse, men jeg kan, Gud ske Lov, give dem noget bedre. Ofte røres jeg til Taarer, naar en Jøde, som er stedt i Angest og Nød, retter det Spørgsmaal til mig: „Hvorfor bedrager Rabbinerne os baade med Hensyn til dette og det tilkommende Liv?" Ja, hvorfor? Eller naar en anden spørger, efterat jeg i Korthed har fremstillet Guds Frelsesplan for ham: „Naar vil Jesus komme igjen? Det er paa høi Tid; vi Jøder formaar ikke at bære vor Kummer længere." Saadanne og lignende Spørgsmaal er ikke sjeldne. Det arme Folk sukker under Trykket af sin Syndebyrde og længes efter Forløsning. Ak, at dog de troende kristne maa komme til Bevidsthed om sin Pligt lige overfor dette stakkels Folk!

Som De vil have seet af „Der Freund Israels", blev den tidligere omtalte Yngling, Victor Goldbergs Broder, døbt den 29de April sidstleden. Jeg gav ham saa grundig Undervisning, som hans Fatte-Evne tillod. Hans Opførsel lod intet tilbage at ønske. Jeg troede, jeg med god Samvittighed kunde døbe ham paa hans egen Begjæring. Daabsfesten overvares af omkring 20 Jøder, som forholdt sig stille og anstændige. Jeg tror, at de tog med sig et godt Indtryk. Herren give det! Allerede før Daaben saa jeg mig om efter en Plads for denne Yngling, men forgjæves. Nu har han været hos en Bager en Maaneds Tid. Han maa arbeide haardt for liden Løn. Det fik

dog gaa an; men de Folk, han arbeider og bor sammen med, er slette Mennesker, som forøder sin Fortjeneste i et vellystigt Liv. Jeg maa derfor se mig om efter en anden Plads for ham for at befri ham fra dette slette Selskab. Om jeg kan finde noget bedre, er et andet Spørgsmaal. Det er overmaade vanskeligt at faa Plads for saadanne Proselyter. Man vil ikke have dem, simpelthen fordi de er Jøder.

Fra Victor Goldberg har jeg atter erholdt Underretning. Han vedbliver tappert at forkynde Guds Ord for sine Brødre. Jeg sender ham hver Maaned omkring 200 Eksemplarer af det hebraiske Tidsskrift og har desuden sendt ham omkring 500 andre Traktater. Jeg kan ikke udtrykke, hvilken Glæde jeg har i denne unge kristen. Maa den kjære Gud velsigne og bevare ham!

Naar de hede Sommermaaneder er forløbne, tænker jeg, om Gud forunder mig Helbred dertil, at foretage en længere Reise, nemlig til Philadelphia, Newark og New York. Paa disse Steder er der visselig Arbeide nok. Ja, selv om vi havde en Missionær paa hvert Sted, skulde de finde nok at gjøre. Imidlertid skal dog Evangeliet alligevel fra Tid til anden lyde over til disse Steder. Paa Tilknytningspunkter mangler det mig ikke.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Pastor E. P. Jensen fra Kobs. i Riceford $15.
Decorah, Iowa, den 30te August 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. P. T. Hilmen fra Hans Skillestad $1; ved Past. M. Thorsen $55 (O. Andersen, El Paso, $25, J. M. Johnsen, do., $10, Tollef Nyhagen, Gilman, $15, Morten Johnsen, El Paso, ½ Subskription $5); ved Past. G. A. Lunde fra en ubenævnt i hans Mgh. $25; ved Past. St. S. Reque $10 (Gulbr. A. Gubberud og Ole T. Skotland, begge af Spring Grove, hver $5); ved Past. C. K. Preus $242 (H. G. Haugan, Milwaukee, $91, J. J. Lee $100, N. P. Sværen $25, Aaste Gunnuldsen $1, Past. C. K. Preus personlig $25); ved Past. Em. Christophersen $16.75 (Andreas og Peter Skaarstad $5, Kari Skaarstad $0.50, L. J. Tomte $0.25, Peter Estensen $2, Math. Sjuggerud $2, N. J. Hagen $1, Gina Ekern $0.25, Math. Borkhus $1, Martin G. Sivesind $1, Johan Egge $1, Chr. Engebregtsen $0.50, Anna Engebregtsen $0.25, Ole J. Haffstad $2); ved Prof. Joh. Ylvisaker Past. O. C. O. Hjorts Subskription $25; ved Past. N. Førde fra New Hope Mgh. $104.50 (Johan N. Løberg $20, Miss Løberg $10, Nils Løberg 10, Karl Løberg $10, Anton Løberg $8, Mrs. A. Løberg $2, Anna, Emma og Ida Løberg hver $1, Julius Løberg $0.50, David Bøe $10, Ingeborg Bøe $2, Dina Bøe $5, Else Bøe $1, Henrik Lysne $6, Edwin Lysne $10, Luian Lysne $2, Oline Lysne $1, Hans Hansen $2, Willie Voller $1, Ole Volden $1); ved Past. N. A. Ovammen fra T. E. Bonde i Valley Grove $5; tils. $484.25.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. P. T. Hilmen $13 (L. M. Hilmen $10, inds. ved Maria Gladem $0.94, ved Ida Gladem $0.97, ved Gunda Hilmen $1.05); ved Pastor J. A. Thorsen fra Chr. M. Blom, Vestre St. Olaf, $5; ved Pastor St. S. Reque indf. ved Skolebørn i Spring Grove Mgh. $45.10 (Sara Reque $4.25, Rosalia Wilhelmsen $3.40, Ida Halvorsen $3.36, Bolethe Johnson $3.45, Severin Hendrichsen $0.50, Karen E. Solberg $0.81, Emelia Næss $5.01, Dor Hoegh $1.91, Liv Ovarve $1.45, Maria Jacobsen $4.85, Gerhard Reque $3.02, Ingerid Solem $2.35, Theoline Olsen $0.86, Anna Reiersen $4.14, Hans H. Hilden $2.27, Maria Budahl $2.97, Laura A. Lee $0.50); ved Past. C. K. Preus $1 (Aaste Gunuldsens Børn: Cora, Amanda, Agnes og Gunnuld hver $0.25); ved Past. A. Larsen fra Skolebørn i St. Paul evang.-luth. Mgh., Washington Co., Nebr., $4.91; ved Past. Em. Christophersen $20.70 (indf. ved Skolebørn i Beef River $4.93, do. ved do. i Ovre Pigeon Creek $4.71, do. ved do. i Pigeon Creek og Whitehall $11.06); ved Past. A. Larsen $1 (Skolebørn i Wisner, Nebr., $0.50, J. Sateren $0.50); ved Past. Joh. Halvorsen $1.05 (Tønde-Indsamling ved Elmar Railsen $0.65, fra Bennie, Herman, Justin og Marie Haavelsen hver $0.10); ved Past. M. Fr. Wiese indsamlet ved Børn i Fjeldberg Mgh. $39 (Navnelisten trykkes „Børnebladet"); ved Past. O. O. Sando 18 Tønde-Indsamlinger ved Børn i Nidaros

Menighed, Dak., $68, hvoraf fragaar for 50 Tønder med Expreß samt Vekselgebyr $1.65 (Pauline Gilseth $1.20, Peter Oluf Boland $3.30, Gustav Brenda $10.55, Mathea Sæther $6.70, Anne Sörken $1.95, Peter Hilmo $1.66, Marit Blestervold $0.30, Christine Christensen $1.65, Mathea Røsten $6.40, Oline O. Langnes $4.92, Ole Johan Krogstad $4.07, Anne T. Berven $2.16, Anne K. Helbal $3, Henrikke Eggen $7.15, Caroline Carlsen $5.70, Louis Haugen $1.90, Gilbert T. Ravlo $3); ved L. O. Lillegaard fra P. O. Sandaker, Calmar, Ja., $5; ved Past. E. Dale $34.99 (Navnelisten trykkes i „Børnebl."); tils. $239.25.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Pastor O. Estrem fra Chr. Lien, Willmar, Minn., $5; ved Past. St. S. Reque $6.30 (Spring Grove Mgh. af en ubenævnt $1.30, Kn. K. Storlie $1, Kn. E. Onsgaard $1, Reier Ellingsen $1, Klemmet Reiersen $1, Wilmington Mgh. af Peder A. Dale $0.50, Ingo Tvedt $0.25, Peder Tvedt $0.25); ved Past. C. K. Preus $17 (Arne Bø $2, J. J. Lee $10, Torkel Horvei $5); tils. $28.30.

Til Synodekassen: Ved Pastor M. Koefod ½ Konfirmationsoffer i Immanuels Menighed $16.75.

Til de brandlidte i Sverige: Fra Fin Gjerdrum, Decorah Mgh., $1; ved Past. Vik fra Nord La Crosse ev.-luth. Mgh. $15.77; tils. $16.77.

Merk! Det i Nr. 24 kvitterede Bidrag ved Past. A. Larsen, bestemt for det nye theol. Seminar i Minneapolis, er ydet af følgende Personer: Pastor A. Larsen pers. $5, John Sæteren og Martin Hoff, begge af Wisner, Nebr., hver $5, Halvor Halvorsen, Stanton, Nebr., $2, ubenævnt $3.

Decorah, Jowa, den 31te August 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Vestre Painted Creek af Martin Andersen 1 Sæk Havre og 1 Sæk Rug. E. Clausen.

Bekjendtgjørelse.

Da Past. O. Juul nu med sine Menigheders Samtykke har overtaget Formandsembedet i Østlige Distrikt, henvises herefter alt vedkommende dette Embede til ham.

Minneapolis den 23de August 1888. J. B. Frich.

Jowa Distrikts Prestekonferens

afholdes, om Gud vil, i Decorah fra 17de til 23de Oktober d. A. Forhandlingsgjenstande: 1) Skriftens Inspiration med særligt Hensyn til Nutidens Indvendinger; 2) Aandelig Vækkelse, dens Forhold til Omvendelsen, og hvorledes den virkes og ledes. Presterne behage at melde sig senest 14 Dage før Mødet til Prof. Chr. Næseth, Box 923, Decorah, Ja. Prester fra de andre Distrikter er hjertelig velkomne. Ligelig Fordeling af Reise-Udgifter. V. Koren.

Adresse.

Rev. O. Grønsberg, 1631 Howard Str., San Francisco, Cal.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 14. September 1888. { Nr. 37.

Uddrag af det norske Missionsselskabs 45de og 46de Aarsberetning.

(Slutning.)

B. Missionsmarkerne.

I. Zululandet og Natalkolonien.

Zululandets politiske Ordning og Indførelsen af en af hvide haandhævet Retspleie frembyder for den kristelige Mission flere Fordele. Zulugaarbene vil herefter være tilgjængelige for Guds Ords Prædiken og Undervisning i de kristelige Sandheder; et Folkemassen omspændende Arbeide vil kunne begynde. Vore Missionærer ser derfor ogsaa med større Forhaabninger hen til Fremtiden; der er vundet Trosfrihed for Landets Børn, Ret til at slutte sig til en anden Religion end Zuluernes egen. Visselig vil der meget og strengt Arbeide og mange og store Offere til for at overvinde Zuluens grænseløse Materialisme og Selvtilfredshed; men for Gud og hans Ord er alt muligt. Naar kun dette Ord faar frit Løb, saa skal det seire. Vore Arbeidere paa denne Missionsmark har derfor søgt at sprede sine Kræfter udover Landet; de gamle Stationer er gjenoptagne, Biforsamlinger er anlagte og anlægges fremdeles i større Udstrækning udover Distrikterne, og indfødte Arbeidskræfter søges erhvervede. Missionærerne saavelsom den hjemlige Menighed kan nu med Grund have det Haab, at vor Zulumission for Alvor kan begynde saaledes, som en Mission maa drives, hvis den skal blive en virkelig Folkemission. Det har lykkedes Missionen i de sidste Trængselsaar at faa gjenopbygget de fleste af de ødelagte Stationer paa en saadan Maade, at de kostbare og tidsspildende Bygge-Arbeider nu vil være paa det nærmeste tilendebragte. I et Land, hvor alle Ting er dyre, og hvor det dyreste er at bygge, har vor Mission nu faaet op solide, rummelige, murede Vaaningshuse paa de fleste Stationer. De væsentligste Bygge-Udgifter vil herefter falde paa Stationsdistrikternes Biforsam-

linger, til Forsamlingshuse for Gudstjeneste og de nødvendige Rum for Skolerne.

Det norske Missionsselskab har for nærværende i det hele 11 Missionsstationer i Zululand og Natal. Paa de 10 af disse virker der nu 14 Missionærer, medens den 11te, Missionsstationen Entumeni, indtil videre er overladt Schreudermissionen som Arbeidsfelt. Der har om denne vor Missions ældste Station i Zululand været ført temmelig vidløftige Forhandlinger siden Biskop Schreuders Død i 1882. Medens Schreudermissionens Komite i Kristiania straks efter Biskopens Død af egen Tilskyndelse erklærede, at den hverken ønskede eller fandt sig berettiget til at drive Mission paa denne Station, fastholdt den afdødes Enke en Paastand, som Biskopen før sin Død havde gjort gjældende, at Entumenistationen ved Begivenheder, som havde fundet Sted efter Biskopens Opsigelse af sin Tjeneste i det norske Missionsselskab, tilhørte ham som personlig Eiendom og følgelig nu maatte tilfalde hende som Arv. Denne Fordring blev imidlertid afvist af de engelske Regjeringsmyndigheder, medens Schreuderkomiteen senere i Modsætning til sine tidligere gjentagne og uforbeholdne Erklæringer fremsatte og i en længere juridisk Fremstilling udviklede den Paastand, at Schreudermissionen alene havde Retten til denne Missionsstation. Da den engelske Regjerings „Statssekretær for Kolonierne" oversendte denne Komiteens Fremstilling til Hovedbestyrelsen og æskede dens Erklæring angaaende samme, gav denne et kort Tilsvar, hvori den fremholdt Sagens faktiske Omstændigheder, belyste nærmere Komiteens Paastande og fastholdt Missionsselskabets Ret til Stationen, paa samme Tid som den erklærede, at saalænge Schreudermissionen havde de fornødne Midler til at drive Arbeidet paa Entumeni, og saalænge den holdt en norsk Missionær sammesteds, fandt ikke Hovedbestyrelsen nogen Grund til at gjøre Fordring paa, at Stationen skulde overleveres igjen til Missionsselskabet. Den engelske Regjerings Statssekretær for Kolonierne formulerede sin Afgjørelse i Overensstemmelse med Hovedbestyrelsens Udtalelser: Entumeni skulde betragtes som tilhørende det norske Missionsselskab paa samme Maade som dets øvrige Missionsstationer i Zululand, medens Schreudermissionen skulde være berettiget til at drive Mission der, saalænge den holdt en norsk Missionær paa Stedet, og den afdøde Biskops Enke have Ret til at bo der, saalænge hun ønskede. Paa Foranledning af en Svarskrivelse fra Komiteen opstillede dernæst Statssekretæren disse nærmere Betingelser for de Vilkaar, under hvilke Schreudermissionen skulde være berettiget til Erstatning for udførte Forbedringer paa Stationen, naar den maatte opgive dens Drift m. m., og disse Betingelser blev vedtagne af begge Missioner.

Den norske Missions Arbeidsfelt er blevet udvidet paa denne Missionsmark i Tre-Aarets Løb, idet der, som i tidligere Beretninger anført, er blevet anlagt 2 nye Stationer i Natal i Forbindelse med vor ældste Missionsstation Umpumulo. Derved har vor norsk-evangeliske Mission paa denne Side Tugela betydelig udvidet sit Arbeidsfelt, og i Forening med Schreudermissionens Station Untunjambili og Hermannsburgernes Missionsstationer danner den evangelisk-lutherske Mission nu en større og sterkere Kjede i den østlige Del af Natalkolonien. Den nyoptagne Arbeidsmark synes i det hele at være lovende, som det jo ogsaa i længere Tid har vist sig lettere at missionere mellem Koloniens indfødte Befolkning end mellem Zululandets.

Arbeidets synlige Resultater har i Tre-Aaret stillet sig saaledes paa denne Missionsmark: Døbte: i 1885 70, i 1886 67, i 1887 90, i Tre-Aaret 228; Antal Menighedslemmer: i 1885 400, i 1886 470, i 1887 500; Antal kirkesøgende paa Stationerne, Biforsamlinger og Prædikepladse: i 1885 omtr. 500, i 1886 omtr. 1800, i 1887 omtr. 2000; skolesøgende, voksne og Børn: i 1885 200, i 1886 320, i 1887 448; Daabslærlinge: i 1885 65, i 1886 92, i 1887 110; Biforsamlinger eller Prædikepladse: i 1885 20, i 1886 28, i 1887 32; indfødte Lærere og Prædikanter: i 1885 8, i 1886 12, i 1887 16.

II. Madagaskars Indland.

Af Tilsynsmandens, Past. Dahles, Aarsberetning til Missionærernes Konferens i 1887.

Vort Forhold til Landets Regjeringspersoner saavel i Hovedstaden som ude paa Landet har ogsaa i det sidst forløbne Aar baaret det samme venskabelige Præg som før. Om vor Stilling til andre Selskaber er der intet videre at bemerke. Vistnok har Londonerne i Syd-Betsileo af og til begyndt at se paa os med misundelige Øine, og Jesuiterne har jo i de sidste Maaneder atter aabnet sit Felttog mod Nord-Betsileo; men ingen af Delene har hidindtil generet os synderlig. I Folkets Stilling til Guds Ord i vore Distrikter er der neppe foregaaet nogen merkbar Forandring. Kirkebesøget har jo ogsaa været omtrentlig det samme som i det næstforegaaende Aar. Dog har Tilstrømningen af Katekumener været noget større end før, især paa vore ældste Stationer, hvorfor ogsaa Antallet af døbte i Aarets Løb har naaet det betydelige Tal 3000, hvilket er adskillig mere end i noget tidligere Aar. Som Statistiken udviser, har vi nu omtrent 12000 Menighedslemmer. Skole-Elevernes Antal holder sig paa vel 30000.

Af Mangel paa Arbeidskræfter har vi, som bekjendt, maattet lade Seminariet hvile fremdeles og har heller ikke noget Haab om at faa det igang igjen, førend de to Lærerskoler er blevne færdige

med hvert sit Kursus. Af disse sidste er den i Fianarantsoa allerede sat igang med 30–40 Elever, medens den paa Masinandraina af forskjellige Grunde ikke har kunnet paabegynde sit Kursus endnu; men dette vil forhaabentlig kunne ske umiddelbart efter indeværende Aars Konferens. Pigeskolen i Fisakana paabegyndte sit nye Kursus i sidste Halvdel af afvigte Aar med omtrent 30 Elever. Det paatænkte industrielle Tillægskursus (i Spinding, Vævning o. s. v.) kunde ikke komme igang dels af Mangel paa de fornødne Arbeidsredskaber (Vævstole, Rokke o. s. v.), dels af Mangel paa Elever, idet nemlig flere af Eleverne fra det nylig afsluttede første Kursus allerede var blevne gifte, ansatte som Lærerinder eller paa anden Maade forhindrede fra at komme. Af vore to Asyler har Gutte-Asylet været mindst heldig stillet lige siden Borgens Afreise, idet vi af Mangel paa Kræfter har maattet saa at sige slæbe det frem som et Tillæg til en Mands Arbeidsbyrde. Borchgrevink, som sidst har havt Overopsynet ogsaa med Gutte-Asylet, har jo boet temmelig langt borte fra Stedet og dertil været saa aldeles overlæsset med Arbeide, at han selvfølgelig har maattet overlade det daglige Tilsyn med Gutte-Asylet til den indfødte Hans Rabehony, der bor paa Stedet. Denne har vistnok samvittighedsfuldt gjort, hvad han har kunnet; men dels kan man jo neppe vente, at han fuldt ud skulde magte en saadan Gjerning, og dels har hans Tid været sterkt optagen med Lageret og Kommissionerne. Pige-Asylet har jo den hele Tid været ganske anderledes heldig stillet.

Anstalten for Missionærernes Børn har ogsaa i det forløbne Aar havt store Vanskeligheder at kjæmpe med. Elevantallet har været meget varierende. I første Halvaar var Antallet 18, af hvilke dog kun 14 boede paa Anstalten. Ved Brødrene Enghs og N. Nilsens Hjemreise mistede Skolen ikke mindre end omtrent 10 af disse fine Elever. Men saa kom der tre nye til, saa Antallet blev 11. Hertil er siden Nyaar kommet tre af Rosaas's Børn, saa Skolen fortiden har 14 Elever, hvilket Antal dog i indeværende Aar atter vil svinde ind betydelig ved Hjemreiser. Det er denne idelige Skiften af Elever og Vanskelighed ved at skaffe Lærerhjælp nok til de i Forhold til Elevantallet temmelig mange Klasser, som gjør det saa vanskeligt at have en saadan Anstalt herude.

I vort Missionspersonales Historie har det svundne Aar været et Merke-Aar, som længe vil mindes med Vemod som et tungt Sorgens og Bedrøvelsens Aar. Foruden Tab ved Dødsfald og Sygdom har vi jo mistet mange Arbeidskræfter ved Hjemreiser i afvigte Aar, idet Brødrene Engh, N. Nilsen og Guldberg har forladt os, to af dem antagelig for stedse. At vi efter alt dette maa være i stor Nød for Arbeidskræfter, siger sig selv. Hvor stor denne Nød er, viser sig jo

bedst derved, at saa mange af Brødrene maa betjene to — en enkelt endog tre — Stationsdistrikter. Overlæsselse med Arbeide har da ogsaa i Forbindelse med Klimatet taget saaledes paa de flestes Kræfter, at det ikke altid har staaet saa vel til med Helbreden for Missionen i det sidste. Vore indfødte yder os jo en aldeles uundværlig Bistand, men de kræver et stadigt Tilsyn for at kunne arbeide godt. Dertil kommer, at vi har for faa indfødte ordinerede i Forhold til de nu tildels temmelig store Menigheder og den betydelige Tilstrømning til Daaben paa flere Steder. Det bliver derfor absolut nødvendigt at skaffe mere ordineret indfødt Hjælp.

Af Tilsynsmandens, Past. Borchgrevinks, Tre-Aars-Beretning.

Til Trods for alle Hindringer og al Modstand maa vi til Herrens Lov og Pris sige, at han har styrket det, han har gjort for os. Aar for Aar har Missionens velsignede Gjerning faaet gaa sin Gang. Aar for Aar er flere og flere Sjæle ved Daaben føiede til Menigheden. Samtidig hermed hjemsendes nogle statistiske Data fra Tre-Aarets Resultater, hvoraf det vil sees, at i Tre-Aaret 9589 Sjæle ved Daaben er indlemmede i den synlige Kirke. Menighedslemmernes Tal udgjorde ved Udgangen af Tre-Aaret nær 16000. Ved Udgangen af forrige Tre-Aar var Menighedslemmernes Tal mellem 6 og 7000. I Tre-Aaret har altsaa Menigheden mere end fordoblet sig. Dette er isandhed et forbausende glædeligt Resultat, særlig naar Hensyn tages til alle de Hindringer, Missionen har havt at kjæmpe med. Vistnok maa vi ikke overse, at en stor Del af disse døbte maa befrygtes at have fulgt med Strømmen, der nu i enkelte Strøg af vor Missionsmark — særlig omkring vore ældste Stationer — begynder at gaa stertt i Retning af almindelig Overgang til Kristendommen. Med dette for Øie er det nu paa disse Steder Missionærens største Opgave at lede Strømmen i de rette Spor. Masserne begynder at presse saadan paa med Begjæring om Daab, at der skal særegen Visdom og Naade til for at lede Bevægelsen saaledes, at samtidig med de store Massers Indsamling Menigheden kan bygges af levende Stene til Herrens sande Pris. Men omend Frygten for, at Klinten bliver saaet sammen med Hveden, vil kaste Bæven ind i vor Glæde, saa maa vi dog inderlig glæde os og takke Gud for disse Resultater, der saa klart bekræfter Sandheden af Herrens Udtalelser om Surdeigen, der lidt efter lidt gjennemsyrer den hele Deig.

Noget anderledes stiller Forholdet sig for Skoledisciplenes vedkommende. I Begyndelsen af Tre-Aaret havde vi noget over 38000 Børn indskrevne i vore Skoler, ved Udgangen af samme omtr. 2000

Børn færre. Dette mindre glædelige Resultat har dels sin Grund deri, at en Del Børn er udexaminerede eller paa anden Maade tagne ud af Skolerne, uden at andre er indskrevne i deres Sted, dels i Katholikernes ivrige og udholdende Anstrengelser for at fraride os vore Disciple, noget, som dog ikke er lykkedes dem i synderlig større Udstrækning. Dog har de — dels ved forskjellige Slags Bestikkelser, dels ved at udbrede ufordelagtige Rygter om vor Mission — berøvet os flere Hundrede Børn. Under saadanne Forhold forekommer det mig, at vi kun kan glæde os over, at vi ikke har mistet flere Disciple fra vore Skoler. Vi tør kanske faa Lov til at tage det som et Vidnesbyrd om, at Folket paa den af os optagne Missionsmark i det hele og store hænger saa fast ved os og vor Mission, at det vil falde meget vanskeligt for vore Modstandere at gjøre os nogen følelig Skade. Forhaabentlig vil det følgende Tre-Aar atter bringe nye Skole-Indskrivninger og dermed ogsaa forøget Skole-Ungdom ind i vore Skoler.

Statistiken viser fremdeles, at vi ved Udløbet af Tre-Aaret havde 299 Forsamlinger mod 219 ved dets Begyndelse og 872 Lærere mod 684 ved dets Begyndelse. Dette forøgede Tal af Forsamlinger og Lærere er forresten ikke udelukkende af det gode. Paa mange Steder har vi paa Grund af Katholikernes Efterstræbelser været nødte til at dele Forsamlingerne og de med dem forbundne Skoler. Folket ønsker nemlig saa korte Veie som mulig til Kirke og Skole, og naar saa Jesuiterne lader opbygge Forsamlinger for dem, forat de kan faa kortere Vei, bliver vi nødte til at hjælpe saadanne Kommuner til nye Huse, forat ikke vor Gjerning paa denne Maade lidt efter lidt skal glide over i Jesuiternes Hænder. Derved bliver Arbeidet adskillig kostbarere og besværligere, end det ellers vilde blive. Naar Statistiken endvidere viser, at vi ved Udgangen af Tre-Aaret havde 16 indfødte Prester mod 6 ved dets Begyndelse, da er dette kun et glædeligt Vidnesbyrd om, at den Tid mere og mere nærmer sig, da Missionsarbeidet skal gaa over til Menighedsarbeide, besørget ved Arbeidere tilhørende Folket selv. Uden dette gode Tillæg af indfødte Prester vilde det i det førløbne Tre-Aar været umuligt at have udført Arbeidet tilfredsstillende.

Men det er ikke blot for den Gjerning, vi fik her i Indlandet, at det nu forløbne Tre-Aar har været et betydningsfuldt Tidsafsnit. Der er ogsaa bleven lagt Grundvold for en Udvidelse af vor Mission til de udenfor de hidtil optagne Strøg boende endnu fuldstændig hedenske Stammer. Efterat denne Tanke allerede længe har beskjæftiget Missionsmenigheden i Hjemmet, har den ogsaa givet Stof til adskillige Forhandlinger paa de sidste Konferenser. Resultatet af Forhandlingerne paa Konferensen i 1887 blev, at en af Brødrene,

Past. P. Nilsen-Lund, efter hans eget derom udtalte bestemte Ønske fik det Hverv at undersøge Bara-Landet og de paa Sydost-Kysten boende Stammer. Det var i Haabet om snarlig Hjælp fra Hjemmet, at vi tænkte os Muligheden af allerede i den nærmeste Fremtid at kunne tage fat paa en ny Missionsmark. Og dette Haab blev ikke skuffet. Endnu inden Nilsen-Lunds Undersøgelsesreise var tilendebragt, fik vi den Glæde at modtage Norges og Amerikas forenede Missionsmenigheders 8 nye Udsendinge. Flere af disse Brødre (Eilertsen, Thorbjørnsen, Hogstad og Gahre) var allerede paa Forhaand af Hovedbestyrelsen antydede som Arbeidere paa den paatænkte nye Missionsmark paa Sydost-Kysten. Da den allerede i længere Tid af os paatænkte Del af denne Kyst just før de sidstankomne Brødres Ankomst alt var optagen af Londerselskabets Udsending Rev. Shaw, maatte det afhænge af den af Broder Nilsen-Lund foretagne Undersøgelsesreise, om vi skulde kunne sende nogen af de nys udkomne Brødre nedover til Sydost-Kysten eller ikke.

Broder Nilsen-Lund kom tilbage til Fianarantsoa omkring Midten af November forrige Aar efter en fire Maaneders høist merkelig Reise. Hans Reiseberetning er forhaabentlig nu forlængst læst af alle dem, der møder frem til Generalforsamlingen, og af Tusender ellers af Hjemlandets varme Missionsvenner. Hvor hidtil forgjæves Missionærer og andre havde søgt at bane sig Vei gjennem Røverhorder og febersvangre Strøg og til andre Tider gjennem folketomme, ørkenagtige Strækninger, har Nilsen-Lund, ledet af Herrens Haand, fundet Vei. Paa sin Fod satte han tversover Madagaskars sydlige Fjerdedel, idet han efter at have gjennemkrydset Bara-Landet i forskjellige Retninger og tillige besøgt det syd for samme liggende venlige Tanosy-Land, der ligger en 3 til 4 Dages Reise fra Tulear, herfra drog tvers igjennem Landet til Fort Dauphin paa Øens Sydost-Spidse, en Vandring, som alle, der kjendte Landet, forsikrede ham at han aldrig vilde kunne fuldføre. Men Herren, som havde befalet ham at være sterk (dette kan siges i flere Henseender; thi da vi var sammen med ham ved forrige Aars Konferens, var han saa svag efter gjentagende haarde Feberanfald, at det var med Nød og neppe, han kunde gaa op en ganske ubetydelig Bakke), styrkede ham saa kraftig til denne Gjerning, som det var hans Vilje skulde udføres, at han med sine faa Ledsagere naaede vel frem efter omtrent 5 Ugers Vandring, under hvilken han i 11 Nætter maatte berede sit Leie under aaben Himmel. Nilsen-Lunds Reise har vakt almindelig Opmerksomhed og Beundring hos alle, der har hørt om den. Londonerne har bedet om at faa Beretninger i dette Aars „Antananarivo Annual", Kvækerne, der udgiver Skolebøger og Karter, har anmodet Nilsen-Lund om hans

Hjælp til at forbedre Madagaskars Kart. Den franske Resident inviterede ham til sig og holdt en meget smigrende Tale til ham, hvori han roste ham som en modig og selvopofrende Mand, der høilig fortjente at hædres. Han vilde af al Magt have hans Reiseberetning paa Fransk for at faa den offentliggjort i Frankrige, da et Foretagende som dette fortjente at blive videst mulig bekjendt.

Som maaske det vigtigste Resultat af Reisen kunde Nilsen-Lund pege paa Sydost-Kysten fra Fort Dauphin til Vangaindrana som et Strøg, der syntes at være særlig skikket til at paabegynde Missionsarbeide i. Tillige vilde han foreslaa, at vor Mission udstraktes til Bara-Landet og det vestlige Tanosy-Land. Alle Brødrene enedes om, saasnart det paa nogen Maade blev os muligt, at tage fat paa Missionsarbeidet paa Sydost-Kysten, medens Optagelsen af Bara-Landet og maaske andre Strøg blev henstillet til Konferensens Behandling.

Sydostkyst-Missionen er derfor allerede paabegyndt. Den til en heldig Udførelse af Arbeidet nødvendige Grænselinje mellem vor og Londonerselskabets Arbeidsmark kom uventet heldig istand uden nogensomhelst Uenighed, og det ligeledes for meget ønskelig ansede Anbefalingsbrev fra Regjeringen til Hova-Autoriteterne paa Sydost-Kysten fik vi ogsaa uden synderlig Vanskelighed. Forsynet med Regjeringsbrevet og andre Anbefalingsbreve til Myndighederne paa Kysten drog Nilsen-Lund nedover i Midten af Mars for at sætte de nødvendige Forarbeider igang. Ved vor tilstundende Konferens i Mai og Juni haaber vi atter at kunne have ham i vor Midte for at kunne modtage hans værdifulde Vink ved Bestemmelsen af de Stationer, der skal anlægges. Af Forhandlingerne ved denne Konferens vil det da ogsaa afhænge, om vi skal søge paabegyndt nye Missionsforetagender blandt Bara- og Tanosy-Stammerne og maaske de vestenfor vor Missionsmark mellem Nord-Betsileo og Morondava liggende Betsirivy-Folk. Alle disse sidstnævnte Strøg vil udentvil komme til at frembyde langt større Vanskeligheder end Sydost-Kysten. Men skal Hedningernes Elendighed være Lod i Vegtskaalen, saa vil den nok veie dybt ned for disse Stammers vedkommende, og da disse Folk ligger nærmere ind paa vor Missionsmarks Grænser end noget andet protestantisk Selskabs, synes det, som om det er til os, Kaldet nærmest lyder, naar det gjælder at bringe disse Hedninger Hjælp. Det er derfor vort inderlige Ønske, at det snart maa blive os muligt at sende Frelsens Budbærere ogsaa til disse Folk.

Uddrag af Statistik for Tre-Aaret 1885–87.

Døbte: i 1885 2597, i 1886 3001, i 1887 3981, i Tre-Aaret 9579; Menighedslemmer: i 1885 8873, i 1886 11949, i 1887 15950;

indskrevne Skolebørn: i 1885 38831, i 1886 37481, i 1887 36792; læsedygtige Disciple: i 1885 18148, i 1886 18839, i 1887 18574; Forsamlinger: i 1885 219, i 1886 235, i 1887 299; Lærere: i 1885 684, i 1886 816, i 1887 872; ordinerede indfødte: i 1885 6, i 1886 5, i 1887 16.

III. Madagaskars Vestkyst.

Arbeidet paa denne Missionsmark har ogsaa i dette Tre-Aar frembudt Billedet af mange ydre Trængsler og megen indre Kamp. Men det har dog lykkedes trods alle Hindringer at holde Stillingen, ligesom vore Missionærer har faaet opleve Vidnesbyrdene om, at de ikke forgjæves har fortæret sin Kraft. I det uafhængige Sakalav-Rige Fiherenga, indenfor hvilket Missionsdistriktet Tullear ligger, er den gamle, svage Kong Lahimorisa død og efterfulgt af den ældste Søn Tompohemana. En af den nye Konges første Handlinger var at fordrive sine yngre Brødre, der i længere Tid havde plaget de indfødte, de europæiske Handelsmænd og Missionen med sine uafladelige Plyndretog. Imidlertid har der senere vist sig flere Tegn til, at det ikke var Kongens Agt at skaane sine „hvide Venner" for skamløse Udpresninger — kun, at han vilde have denne Ret for sig selv alene. Det er dog altid en Vinding at have en Udpresser istedenfor mange, og Missionærerne i Tullear har forsaavidt kunnet glæde sig over den indtraadte Forandring. Tompohemana har i sin Regjeringstid vist sig som en stolt og vild Konge, der er meget frygtet og har givet beklagelige Vidnesbyrd om sin Voldsomhed og Rovgriskhed overfor Europæerne. I Morondava-Distriktet har Missionær Aas gjennem hele Tre-Aaret havt at kjæmpe med Røvere, Urostiftere og en elendig Hova-Guvernør. Han har dog kunnet holde Stillingen og kunnet se Gjerningen skride fremad, omend Veksten ikke har været stor. Missionær Røstvig, som var hjemme i den første Halvdel af dette Tre-Aar, kom i Midten af 1886 tilbage til Tullear, hans Hustru og Børn i Slutningen af samme Aar. I Løbet af 1887 fik Vestkyst-Missionen den saa saare nødvendige Forsterkning, idet Missionærerne Aarnæs og Andreassen ankom til denne Missionsmark med Missionsskibet. Aarnæs var bestemt for Morondava-Missionen, Andreassen for Tullear-Missionen. Begge de nye Sendebud har hidtil fundet sig vel paa sin Post, hvad Breve fra dem har oplyst Missionens Venner om.

Tullear havde ved Røstvigs Hjemreise i 1884 kun et Par kristne. Efter Missionærens Tilbagekomst er dette Tal forøget ved Daab af flere. De sidste Efterretninger tyder paa, at Guds Ord ogsaa her begynder at føles som en Magt, der vækker til Alvor og Eftertanke. Den ældste af de kristne, Jonasy, fører et alvorligt, kristeligt Liv, den yngre, Daniel, er trods hans hedenske Slegts store

Fiendskab ikke blot forbleven standhaftig, men er voxet frem til altid større kristelig Kraft og Modenhed. I Begyndelsen af 1888 blev der døbt to Egtepar. Skolen paa Missionsstationen har været besøgt af flere; men mange synes at ville gjøre en slet Brug af, hvad de har lært. Dog ser Arbeiderne fremad med Haab.

Morondava-Menigheden er i Tre-Aarets Løb voxet fra 70 Sjæle til noget over 100. I 1887 er der døbt 15 Personer; 10 indfødte har dels selv modtaget en videregaaende Undervisning hos Missionær Aas, dels hjulpet ham med Prædiken og Skole-Undervisning paa den gamle Station (Bethania) og den nye (Bethel) samt paa flere Prædikepladse. Ny Kirke er opført. De kirkesøgendes Antal var omtr. 400, i Skolerne undervistes 50, af Daabslærlinge havde Aas omtr. 40, hvoraf dog mange viste, at det ikke var Alvor med deres Ønske om at blive kristne.

I Tre-Aaret 1885–87 er der paa vore 3 Missionsmarker optaget i den kristne Menighed 10024
Antal Menighedslemmer inden de norske Missionsmenigheder paa de 3 Missionsmarker (ved Udgangen af forrige Tre-Aar var Antallet 6846) 16555
Skolesøgende (voxne og Børn) omtrent 37500
Kirkesøgende omtrent 44000
Ordinerede indfødte Prester 16
Indfødte Lærere og Evangelister omtrent 900
Forsamlinger og Prædikepladse omtrent 340

Til Kirketidendens Læsere.

Fra forskjellige Hold er der blevet berettet om gode Resultater opnaaede ved at benytte de oftere siden sidste Synodemøde omtalte Tønder til Indsamling af Bidrag til Normalskolen i Sioux Falls. Efterat vi her i vore Menigheder har gjort et Forsøg dermed, skal jeg tillade mig at meddele Resultatet, da det maaske kunde være en Opmuntring for andre, som endnu ikke har gjort noget i den Retning.

I Bergen Menighed uddeltes 8 Tønder en Søndag efter Gudstjenesten. Børnene gaves enkelte Vink om, hvorledes de burde gaa frem ved Indsamlinger, og anmodedes om at bringe dem tilbage til næste Gudstjeneste; da skulde de aabnes, og Indholdet tælles. Syv af Tønderne bragtes tilbage (den 8de kommer senere) med en samlet Sum af $13.21, hvilket gjennemsnitlig er $1.88 i hver Tønde. I Vangen Menighed uddeltes paa samme

Maade 16 Tønder, som alle er bragte tilbage og befandtes tilsammen at indeholde $50.94, hvilket gjennemsnitlig er $3.18 paa hver Tønde.

Det var en ren Fornøielse at iagttage, med hvilken Iver, Lyst og Glæde de smaa udførte det dem paalagte Hverv, og med en Følelse af Velbehag og Tilfredshed bragte de efter fuldført Arbeide Tønderne med Indholdet tilbage. Smilende gik de bort fra enhver Person, som ikke afslog deres Anmodning om en Gave. Lad de smaa rundt omkring i vore Menigheder faa Anledning til at tage Del i dette Arbeide. Deres Interesse for Skolen saavel nu som senere vil blive desto større, og deres Arbeide for den vil bringe forøget Velsignelse med sig. Ingen Menighed burde undlade at sørge for at sætte en saadan almindelig Indsamling igang; ingen Menighed er saa liden og fattig, at den ikke kan yde lidt, og nogen tjenligere Fremgangsmaade for Øiemedet end den omtalte er det vist vanskeligt at hitte paa.

Kirketidenden gjorde, saavidt jeg husker, for en Tid siden opmerksom paa, at uagtet man ikke kunde putte hele Sølvdalere i Tønderne paa Grund af Aabningens Trangbed, saa kunde man dog faa ind Femdollars Guldstykker. Jeg skal hertil bemerke, at ved Aabningen af Tønderne her befandtes det, at en havde gjort Forsøg med at putte ind en Femdollar „Greenback", og Resultatet havde været ganske tilfredsstillende; den fandtes ved Aabningen af Tønden liggende inde i den i god Behold. Jeg nævner dette for at minde om, at der vist er mange, som kunde have Raad til at lægge ind lignende større Beløb. Skulde ikke enhver kristen, som har Børnenes Vel for Øie, gjerne ville støtte en saadan Sag? Kjære Læser, hvem du er, yd med Bøn til Gud din Gave hertil og opmuntre andre til at gjøre ligedan. Det, som saaledes ydes til en Sag som denne, er ikke bortkastet, det skal komme igjen med rige Renter.

Hermed anbefaler jeg Tønde-Indsamlingen paa det bedste til alle Menigheder, hvor saadan endnu ikke er bleven sat igang.

Gayville, Dak., 3dje Sptbr. 1888. Eders ringe Medbroder

P. H. Dahl.

Kirkekronike.

Amerika. Fra Past. H. A. Preus er kommen Efterretning om, at han paa sin Norgestur var kommen til Cherbourg den 18de August og havde havt en overmaade heldig Reise saa langt. Han havde tænkt paa at gaa med Geyser, men skiftede Sind og reiste med Hamburgerlinjens Skib Rugia. Gud bevarede ham saaledes for at drages med i Geysers Ulykke.

— Luther-College begyndte sit 28de Skole-Aar til den regelmæssige Tid, den første Torsdag i September, den 6te Kl. 9 Form., efterat de to foregaaende Dage var anvendte til Examinationer. Man samledes i den store Sal, hvor „Vor Gud han er saa fast en Borg" blev sunget, Davids 37te Salme læst, og Bøn om Guds Velsignelse i det nye Aar holdt af Skolens Bestyrer. Derefter blev gjort Rede for nogle Forandringer ved

Skolens Personale. Hr. O. K. Haga og Hustru, som i fire Aar havde forestaaet dens Husvæsen, var nu vendte tilbage til sin Farm i Madison Menighed straks vestenfor Decorah. Skjønt de desværre ikke nu var tilstede, blev dog i Skolens Navn udtalt den taknemmelige Anerkjendelse af den Troskab og Flid, hvormed de havde udført sin Gjerning her; især vilde vistnok Disciplene sent glemme den moderlige Omsorg, som Mrs. Haga altid havde vist for dem. Til nu at forestaa Husvæsenet var antagen Hr. C. Clausen og Hustru fra Past. Sandvos Menigheder i Dakota. De var begge tilstede og ønskedes hjertelig velkomne. I Lærerpersonalet var indtraadt den Forandring, at Prof. Monrad havde begjæret Afsked. Han havde dog endnu ikke forladt Decorah og var tilstede ved Aabningsfesten, hvor der udtaltes til ham Skolens Tak for hans Arbeide i de fem Aar, han havde været her, og for den Interesse, hvormed han havde omfattet ikke blot sine egne Fag, men Skolens Gjerning i det hele. Da Colleget ved forrige Skole-Aars Udgang mistede sin Sanglærer, Hr. Sperati, sikrede man sig for Musikens Skyld den som Musikus allerede bekjendte Haldor Hansen; men da man endnu ikke ser sig istand til at holde en Lærer, som udelukkende underviser i Musik, overtager han ogsaa Undervisning i flere andre Fag, hvortil han er fuldkommen dygtig, da han for fem Aar siden med Ære har gradueret fra Colleget og havt adskillig Øvelse som Lærer. Han kommer nu for det første til at træde istedenfor baade den forrige Sanglærer og Prof. Monrad, uden at han dog dermed netop overtager dennes Fag. Colleget kommer saaledes for det første til at miste saa megen Lærerkraft, som svarer til de 5 Timers Sang-Undervisning, Hr. Sperati ugentlig gav. Men uagtet Hr. Hansen i sin store Iver for Musiken ikke vil lade sig nøie med mindre end 8 Sangtimer, er det dog ved Lærernes opofrende Villighed til at overtage end mere Arbeide end før lykkedes at ordne Undervisningen saa, at der bliver mindre Kombination af Klasser; saaledes bliver f. Eks. de to øverste Klasser skilte i Græsk, som de ifjor maatte læse sammen. Medens der ifjor ialt blev undervist 182 Timer ugentlig, bliver der iaar undervist 185. Imidlertid søger man efter mere Lærerhjælp, hvilken især da kunde tiltrænges, hvis Discipeltallet længere ud paa Høsten, f. Eks. ved 2det Kvartals Begyndelse den 20de Novbr., skulde betydelig forøges.

Forøvrigt faar Skolen iaar de samme Lærere som ifjor. Kun indtræder den Forandring i Hr. Ramstads Stilling, at han nu er bleven fast ansat som Professor. Han skal fornemmelig som hidtil undervise i Naturfag, Geografi og Mathematik.

Efterat disse Oplysninger var givne, blev Navnelisten over Disciple oplæst, og der viste sig da at være 72 tilstede. Af 37 nyindmeldte var 25 tilstede, af forrige Aars Disciple 47. En Klasse, Secunda, var fuldtallig; den ventes i dette Aar at komme til at bestaa af 9 Disciple, og alle disse svarede til sit Navn, da de blev opraabte. Af Prima derimod, som ventes at faa 10 Disciple, var kun Halvdelen ankommen. En Mængde Undskyldninger indløber, hvori vedkommende beklager, at de ved Høstarbeide, Skolehold

o. s. v. hindres fra at komme i rette Tid. Det viser sig mere og mere, at man af Hensyn til saadanne Forhold maa indføre Termin-Inddeling, og Skolen vil da ogsaa iaar indrette sig saa, at Begyndelsen af 2det Kvartal, den 20de Nvbr., vil blive som Begyndelsen af en ny Termin.

Efter Navnelistens Oplæsning holdt Bestyreren en Tale, hvori han gjorde Rede for Skolens Ordning og Plan, navnlig Forholdet mellem den forberedende og College-Afdelingen. Derefter begav Disciplene sig til sine Klasseværelser, hvor Lærerne gav dem Lekser. I Løbet af Dagen ankom endnu 5 Disciple, og den 7de Sptbr. begyndte Undervisningen med 77 Disciple, nemlig i Prima 5, Secunda 9, Tertia 8, Qvarta 9, Qvinta 18, Sexta 15, Septima 13.

— „Foreningssagen“ er, mener „Lutheraneren“, ikke høit agtet i den norske Synode, og som Bevis herfor anfører Bladet, at vi ikke billiger det Slags „Tilnærmelse“ mellem Samfundene, som bestaar i at danne Modmenighed ved Siden af et andet Samfunds Menighed og bygge Kirke Væg i Væg med en saadan Menigheds Kirke. Det ser altsaa ud, som om „Lutheraneren“ virkelig mener, at saadan Virksomhed hører med til „Foreningssagen“ og stemmer godt med Arbeidet for denne. Nu ja, det er jo godt, at slige Meninger ligefrem bekjendes. Da har man maaske ikke Ret til at beskylde vedkommende for Hykleri. Men selvmodsigende bliver det ialfald, naar man paa en og samme Tid vil forene Samfundene og deres Menigheder og dog tillige stifter Modmenigheder og reiser Modaltere mod dem, man paastaar at ville forenes med.

— Fra Kittson Co., Minn., skriver Past. Birkeland af Konferensen i „Folkebladet“ og beklager sig i sterke Udtryk over det Splittelsens Arbeide, som de saakaldte Antimissouriere driver i Konferensens Menigheder, paa samme Tid som de udstrækker Armene mod Konferensen til Forening. Disse Folks „Indremission“ er — paastaar han — et Adsprędelsens Arbeide stik imod Foreningssagens Interesse og leder henimod en Fare, større end vort stakkels Kirkefolk hidtil har oplevet. Derfor maa han, skjønt ung og uerfaren i mange Ting, bryde den uhyggelige Taushed og kræve Antimissourierne til Ansvar for deres Fremgangsmaade. Han ved, at det af mange ansees som en Forbrydelse at røre ved disse Ting; de vil, at man skal tie og glemme for Foreningssagens Skyld; men han mener, at her kan noget udrettes ved at tale, men intet ved at tie.

„Naar Antimissourierne“, siger han, „ikke vil organisere sig som et Samfund, men vil Sammenslutning med os andre, som de kalder Trosbrødre, hvad betyder saa i det hele taget deres Indremission? Det har jeg og mange med mig ofte undres over. Af deres Foreningsbestræbelser synes jeg at forstaa, at de anser sig at være komne ind i et kirkeligt Uføre, og jeg tror, deres Stilling kan betegnes saa; men maa da ikke deres Indremission nødvendigvis føre ogsaa andre ind i den samme ubehagelige Tilstand? Er saadant Arbeide forsvarligt? Maaske det er politisk klogt. Men er der Ærlighed i det?....

„Vil de Sammenslutning med os, lad dem arbeide Side om Side med

os i broderlig Forstaaelse, indtil Forening kunde komme istand. Og har de optaget et Missionsfelt, vilde neppe nogen af os finde paa at trænge dem ud. Og er det ubilligt at vente det samme af dem igjen? Men hvor utroligt og hvor uklogt det end høres — det er en simpel Sag at bevise, at de trænger sig ind paa os for at forstyrre vore Menigheder og vort Arbeide snartsagt overalt, hvor de har den ringeste Anledning."

Past. Birkeland taler dernæst om, hvorledes vort Folk begynder at blive saa træt af Kirkestriden, at mange tænker: „Det er bedst ikke at høre til noget Samfund." Og dette, siger han, benytter de „antimissouriske" Prester sig af, idet de kommer ind i Konferensens Menigheder, holder Gudstjeneste der og derpaa anbefaler sig som dem, de burde have til Prester, fordi de har den Fordel, at de ikke hører til noget Samfund.

„Tilslut", siger han, „skylder jeg at oplyse, at denne Fremstilling er bygget paa virkelige Kjendsgjerninger, saaledes som de har vist sig i min umiddelbare Nærhed. Specielt vil jeg nævne Past. Andersens og Roalkvams Virksomhed paa disse Kanter. Men jeg vilde ikke skrevet, som jeg har, om jeg ikke havde indhentet Vidnesbyrd om, at saadan forargelig Virken langtfra er Undtagelser, og jeg gjentager det: det er ene og alene i Foreningssagens og vor Kirkes Interesse, at disse Linjer er blevne til, og for samme Sags Skyld maa jeg paa det bestemteste protestere mod den oprivende Gjerning, som fra dette Hold drives paa de Kanter, hvor Gud og hans Menighed har kaldt mig ikke til at strides med Trosbrødre, men til at bygge Guds Kirke."

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. H. A. Preus fra Arne Boe, Spring Prairie, $2; ved Past. D. Kvaase fra den ev.-luth. Mgh.s Miss.forening i Chicago $60; tils. $62.
Madison, Wis., den 29de August 1888. Joh. Ylvisaker.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. J. Moses fra Ole O. Baala, Little Turkey Mgh., $10; ved Pastor J. A. Ottesen $285 (Østre Koshkonong af Ole Ellingsen $30, P. J. Stedje $25, Vestre Koshkonong af T. O. Langemo $25, Even Myklejord $10, Tosten Gjøtil $25, Halvor O. Haugan $10, Liberty Prairie af Knud O. Gjerjord $25, Ole L. Qvale $25, John Berge $25, Sam Samsen $10, Anders A. Torsto $25, Liberty Prairie Kvds. ved Mrs. E. A. Quammen $50); Past. Em. Christophersens Kald inds. ved A. O. Dolven i White Hall Mgh. $5.50 (L. L. Solsrud $1, M. E. Olsen $1, S. Mortrud $0.50, Christen A. Spangerud $1, E. J. Stuve $1, John Wellen $0.50, E. T. Gilbertsen $0.50); ved Pastor J. Bale fra forskjellige i Sheyenne Mgh. $1 (Albert, Emma og Clara Husebh hver $0..5, Oscar og Mina Husebh $0.25); ved Pastor R. P. Xavier $13.81 (G. O. Lunder $5, Mrs. Tange $1, Mrs. Kolseth $0.60, Mrs. Anne Swensen $0.75, Mrs. Cari Evensen, Mrs. Ellingsen og Mrs. Ingeborg Swensen hver $0.50, Miss Anne Evensen $0.71, Miss Christine Aagaard $0.50, Miss Karen Larsen $0.50, Mrs. Christine Swensen $0.30, Miss Oleana Amundsen $0.31, Miss Kari Amundsen $0.29, Miss Emma Johnsen $0.25, Miss Theoline Tollessen $0.25, Miss Mina Hammerstrøm $0.50, Miss Carolina Hammerstrøm $0.50, Karen M. Halvorsen $0.50, Caroline Sukke $0.35); fra Prof. Chr. Næseth, Decorah Mgh., pers. $15; ved Past. T. Larsen, Wittenberg, Wis., $13.50 (Fru T. Larsen $10, Axel Jacobsen $1, T. Lønnevig $1, Miss Hilda Erhard, Miss Sarah Helgeland og Miss Amalia Jacobsen hver $0.50); ved Past. O. O. Sando $28 (Nidaros Mgh. $8.50, nemlig af Ole Halvorsen, Ole Larsen og Jacob Hildal hver $1, Gudmund O. Brende $4, Johannes Aarstad $1.50, Leganger Mgh. $14.50, nemlig af Claus Clausen, Ole Andersen, Mikkel Larsen og Elias L. Hjelle hver $1, Ole J. Carson $3, Anders L. Rygg, Martin Austin og Martin Karsrud hver $2, Torjus Kvale $1.50); ved A. E. Haugan fra forskjellige i Minneapolis $15 (Enoch Christiansen, Anton Andersen og Andreas Saltnes hver $5); ved Past. St. S. Reque fra de unge Pigers kristelige For-

ening i Spring Grove, Minn., $50; ved Pastor J. Reini ½ Offer ved en Missionsfest $8; ved Past. N. Pedersen fra E. J. Eriksen, St. Olafs Mgh., Jowa, $2; ved Past. M. Thorsen fra Bardon Jensen, Gilman, Wis., $20 (før $5); tils. $461.81.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. J. Moses Tønde-Indj. $15.94, hvoraf fragaar for Tønder, Baand og Money-Order $1.40 (Little Turkey Mgh. $9.38, nemlig ved Hanna O. Natvik $3.08, ved Gurine K. Stensland $2.55, ved Ingeborg P. Landsværk $1.70, ved Kari S. Ellefsen $1.25, ved Kari Sørensen $0.80, Crane Creek Mgh. $6.56, nemlig ved Maria L. Helgegaard $2.58 [Erik E. Slinde $0.50, Anders Thompsen $0.50, Lars R. Helgegaard $0.50, Ansin Nilsen $0.13, Ole Olsen $0.10, Torkild Atlesen $0.35, Anders A. Thompsen $0.25, Melchior Johnsen $0.25], ved Otto O. Dæhlen $0.50, Jane Sørensen $0.83, Emma Mathisen $0.75, Sigrid Atlesen $0.25, Kari T. Ellestad $1.25, Adolf Monsen $0.40); ved Pastor G. A. Lunde Barne-Offer i French Creek Mgh. $8.46; ved Pastor J. A. Ottesen Tønde-Indj. ved Skolebørn i Skolelærer O. O. Moes Distrikter, Vestre Koshkonong Mgh., $27.81 (Inga Gjøne $6.58, Tilla Edwards $5.10, Caroline O. Teisberg $4.70, Tilla G. Bringa $2.08, Julia H. Ebingsaas $4.78, Hanna E. Myklejord $2.48, Tilla A. Juve $2.09); ved Past. L. P. Jensen indj. ved forskj. i Østre Freeborn Mgh. $30.80 (Ida Ingebregtsen $5, Anna J. Ruphus $2.07, Ellen L. Bell $2.55, Josefine B. Vinjum $3.82, Kari A. Bøe $2.22, Kaja K. Bagaasen $2.05, Anna Dyrdal $3, Karoline Ovregaard $3.56, Jager Bagaasen $2.06, Bennie Gudvangen $1.05, Martin H. Hansen $3.42); fra Pastor T. Larsen, Wittenberg, Wis., $10; ved Skolel. O. H. Berg, Glenwood Mgh., Jowa, $23.87 (O. C. Karlsberg $1, Tønde-Indj. ved Skolebørn $22.87, nemlig ved Sophia Ask $3.15, ved Henriette Hørsrud $4.65, ved Josephine Vestby $2.35, ved Minnie Dalen $2.35, ved Otto Løvstuen $1.25, ved Ida Kirkeby $1.50, ved Amanda Roksvold $1.32, ved Olene Næseth $2.41, ved Emma Blegen $0.90, ved Ida Eggemoen $2.11, ved Sillie Teslo $0.88); ved Past. P. H. Dahl Tønde-Indj. $64.15 (Bergen Mgh., Dak., $13.21, nemlig ved Oline Larsen $4.62, Lewis Thompsen $2.82, Ida Sivertsen $1.66, Syvert Myron $1.24, Sigvart Myron $0.38, Johanne Eriksen $0.92, Anne Tollefsen $1.57, Vangen Mgh., Dak., $50.94, nemlig ved Berthe Larsen $2.15, Ole Freng $1.79, Tilla Bruget $1.10, Hulda Segard $2.50, Gina Hansen $2.93, Martha Simonsen $2.61, Berthe Nilsen $8.90, Oliver Aaseth $3.40, Bergitte Johnsen $2.24, Berner Alsager $2.77, Anna Olsen $3.43, Ingeborg Dahl $1.91, Hans Dahl $1.90, Oscar Olsen $5.21, Pauline Bagstad $3.10, Nellie P. Johnson $5); ved Past. Chr. Stoltz $15.02 (Tønde-Indj. i Wood River Mgh., Burnett Co., Wis., $10.97, nemlig ved Karoline Thorsen $1.46, Henry Halvorsen $1.25, Ingeborg Paulsen $0.55, Tillu Olsen $1.05, Hanna Thorsen $0.45, Willie Jensen $1, Hans Andersen $0.64, Albert Andersen $1.28, Ida Nygaard $0.27, Peder Thorsen $0.20, John Pedersen $1.30, John Tollefsen $0.65, Anna Johnsen $0.42, Silas Thorsen $0.45, Indsamling ved en Fødselsdags-Fest hos J. Jensen $4.05); ved Pastor M. Shirley $9.40 (Tønde-Indj. ved Maria Sunde $5.40, do. ved Josie O. Løvlien $4); ved Past. A. Rasmussen fra Mrs. B. Dusterud, Callender, Ja., $1; ved Past. T. A. Torgerson Tønde-Indsamling i Lime Creek Menighed $24.57 (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); tils. $231.02.

Til Lærerløns-Kassen: Ved H. B. Hustvedt fra Ole A. Ruste, Barber, Wis., $4; ved Past. J. Bale indj. ved H. Ulsaker fra forskj. i Goel Mgh. $5 (C. Gilbertsen $1, Mrs. Gilbertsen $0.50, Christine, Gustav og Ole Gilbertsen hver $0.25, Helene Køso $0.50, Peder A. Nepstad $1, Engebret J. Halbjørnhus $0.50, Engebret O. Ulnes $0.50, Ole H. Ulsaker $0.25); ved Past. N. P. Xavier indj. ved O. O. Nordskog $5 (O. Svento $1.50, H. Svento, Miss Andrea og Miss Maria Svento hver $1, Miss Dorthea Svento $0.50); ved Past. J. Reini ½ Offer ved en Miss.fest $8; tils. $22.

Til trængende studerende: Ved Past. St. S. Reque fra Spring Grove Pigeforening $29.15.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. N. P. Xavier $8.25 (Kollekt i Bergen Mgh. $6.25, J. A. Bergley og N. P. Xavier hver $1); ved Past. Th. Johnsen fra Nicollet Mgh. $7.60; ved Past. T. H. Dahl Offer i Søndre Blue Earth Mgh. $26.17; tilsammen $42.02.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Past. J. Th. Ylvisaker $24.51 (½ Offer i Hartland Sogn, Vestre Freeborn Menighed, $12.88, ½ Offer i Østre Freeborn Menighed $11.63).

Til forskjellige Kasser: Ved Past. C. K. Preus fra Spring Prairie Kvds. $10, hvoraf til Indianermiss. $5, til trængende studerende $5; fra Ole E. Glesne, Browntown, Wis., $11, hvoraf til Skolel.-Seminariet i Sioux Falls $5, til Indianermiss. $3, til Vaisenh. i Wittenberg, Wis., $3; ved Past. St. S. Reque fra Immanuel Kvds. i Wilmington, Minn., $55.40, hvoraf til de brandlidte i Sverige $18, til Indianermiss. $18.40, til Skolel.-Seminariet i Sioux Falls $19.

Rettelse. I Nr. 35 under det nye theol. Seminar er blandt Giverne ved Past. J. A. Ottesen udeglemt: „O. J. Holmen, Liberty Prairie, $10"; Hovedsummen er rigtig. I samme Nr. under Lærerløns-Kassen staar: „Skolel. Theodor J. Nore. Østre Koshkonong, $0.50", skulde være: „Skolebarn Th. J. Nore" o. s. v., og Pengene er bestemte at skulle gaa til Skolel.-Seminariet i Sioux Falls. I Nr. 31 under det nye theol. Seminar ved G. Sætrang staar: „indj. ved Mons Andersen", skulde være: „indj. ved Thomas Andersen".

Decorah, Jowa, den 7de September 1888. G. O. Kustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Pastor E. Wulfsberg 4 Sække Havre.

C. Clausen.

Albert Lea Specialkonferens

holder, om Gud vil, Møde hos Past. Ylvisaker fra Tirsdag den 2den Oktbr. Kl. 9 Form. til og med Torsdag den 4de Oktbr. Forhandlingsgjenstande: 1) Epistelen paa Nyaarsdag, Gal. 3, 23–29.; 2) Skriftens Lære om Naadeløn; 3) Livsassurance; 4) kirkelige „Fairs", „Suppers" o. s. v. En Dag anvendes til offentlig Forhandling i Menigheden. Gud velsigne Mødet!

J. Johansen, Sekr.

Luther-Seminarium

begynder, om Gud vil, sin Virksomhed i Minneapolis Onsdag Formiddag den 3dje Oktober. Foruden de tidligere Professorer, Ylvisaker og undertegnede, vil nu ogsaa Prof. Frich overtage sin Post. Der vil ogsaa blive gjort, hvad gjøres kan, for at skaffe saa megen engelsk Undervisning som muligt.

☞ Alle, som ønsker at optages, ville behage at indsende sine Ansøgninger ledsagede af Attester til undertegnede in care of Rev. O. P. Vangsnæs, 1321 – 7th Str. South, Minneapolis.

☞ Høsten er stor, men Arbeiderne er faa. Maatte Herren selv hos mange faa vække Lyst til at indtræde i Kirkens Tjeneste! H. G. Stub.

Skolelærer-Post ledig.

I Rock Prairie Menighed er Skolelærer- og Kirkesanger-Posten ledig. Der holdes 8–9 Maaneders Skole om Aaret, hvoraf 1 Maaned holdes i et af Annekserne. Lønnen er 1 Dollar Dagen og Kost. Kirkesanger-Posten lønnes med et vist aarligt Bidrag af hver Familiefader samt Offer paa de store Høitider. Der sees ikke paa, om vedkommende kan synge og spille eller ikke, da Menigheden har Organist og Sangkor. En, der er uddannet i Amerika, foretrækkes. Ansøgninger ledsagede af Attester indsendes til undertegnede til Udgangen af September.

T. K. Thorvildsen, Orfordville, Wis.

En norsk Skolelærer ønsker Ansættelse.

☞ En ung Mand, 22 Aar gammel, som har gjennemgaaet Kristianssands Stiftsseminar og har faaet Diplom derfra med gode Karakterer, ønsker Ansættelse som Lærer i en norsk Menighedsskole. Hans Navn er Johan Eiesland. Han har i et Par Maaneder opholdt sig her i Chicago, og efter det Bekjendtskab, jeg har til ham, har jeg al Grund til at tro, at han vil blive en flink Skolelærer. De, som maatte ønske hans Tjeneste, kan tilskrive ham under min Adresse. O. Juul, 219 W. Erie Str.

Adresse.

Rev. P. Mortensen, 414 – 6th Ave., Lansingburgh, N. Y.

Indhold: Uddrag af det norske Missionsselskabs 45de og 46de Aarsberetning. — Til Kirketidendens Læsere. — Kirkekrønike.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. | Decorah, Ia., 21. September 1888. | Nr. 38.

Lidt om Schmidtpresternes „gode Forhold".

Da Past. Grønlid for en Tid siden stiftede en Schmidtmenighed her, lovede han, at han eller en anden Schmidtprest skulde om en Tid komme igjen. Dette Løfte holdt han da ogsaa saa godt, at der kom to Prester istedenfor en. De tænkte formodentlig, at en af dem kunde prædike i deres egen Menighed, og den anden kunde maaske faa Anledning til at trænge sig ind i en af mine Menigheder og prædike for den. Ja hvad de nu end tænkte eller ikke, saa gjorde de det dog saaledes. En Mand af en af mine Menigheder og Past. Grønlid bestemte Gudstjeneste i en af mine Menigheder, uden at Presten og Menigheden vidste noget om det. Lørdags Aften blev der sendt Bud omkring i Menigheden, at om Morgenen skulde der holdes Gudstjeneste; nogle har sagt til mig, at de vidste ikke, hvem der skulde prædike. Da Past. Grønlid kom, havde man endnu ikke faaet Nøglen til Skolehuset, hvor Prædikenen skulde holdes; thi den Mand, som havde Nøglen, vidste, hvem der skulde prædike, og han kjendte til Hensigten med Past. Grønlids Komme; men da mange af Menigheden kom sammen, fik de tilsidst Nøglen. Efter Prædikenen havde Past. Grønlid, som man kan tænke sig, Lyst til at stifte en Schmidtmenighed inde i Synodemenigheden; ja han havde ikke bare Lyst til det, men han forsøgte ogsaa derpaa, og det paa den mest nærgaaende Maade. Han spurgte ligefrem, om der ikke var nogen, som vilde lade sine Navne optegne til en Menighed, og i det samme tog han sin Tegnebog frem og stod færdig til at nedskrive Navnene paa dem, som vilde melde sig. Men da Past. Grønlid blev saa nærgaaende, gik Forsamlingen ud, og saa blev der ikke mere af den paatænkte Modmenighed. Af en eller anden Grund udspurgte han ogsaa, hvor stor Løn Menigheden gav sin Prest. Havde der været flere af samme Mening

som Past. Grønlid, havde der nu været to Menigheder, og den ene Nabo havde været imod den anden, og maaske det ene Medlem af en Familie imod det andet. Dette er altsaa den Maade, hvorpaa Schmidtprester viser sit „gode Forhold", og det er intet Under, at de selv synes, at det er saa godt, at deres Salighed skal delvis afhænge af det. Mon der ikke skulde være nogen iblandt Schmidtpresterne selv, som ogsaa synes, at sligt er dog altfor grovt og en altfor stor Iver for at stifte Modmenigheder inde i andre Samfunds Menigheder? Eller mon alle tilsammen af dem tror, at alt muligt kan kaldes et „godt Forhold", hvoraf deres Salighed skal være afhængig? Dersom jeg gik hen i Past. Grønlids Menigheder og paa en saa graadig Maade forsøgte paa at stifte Modmenigheder, da vilde han vel kalde min Gjerning et ondt Forhold; men naar han gjør det saaledes imod mig og mine Menigheder, da skal det vel være ret, og da skal det vel være et „godt Forhold", som endog hans Salighed skal være afhængig af.

Men hvad er da Grunden til, at Schmidtprester viser en saadan brændende Lyst til at oprive Synodens Menigheder og oprette Modaltere der? Jo, Grunden er den, at Synodens Prester lærer, at et Menneskes Salighed afhænger af Gud alene og ikke af Menneskets „gode Forhold", ja lærer, at naar der bliver Tale om Ting, af hvilke vor Salighed afhænger, da „duer vore bedste Gjerninger slet intet". Dette synes Schmidtpresterne er en skrækkelig Lære, og at de stakkels Menigheder, som har Prester, der lærer saaledes, maa hjælpes; og kommer da Kirkens Orden hindrende ind imellem, da maa Kirkens Orden brydes. Synodens Prester har lært det første Bud i Katekismen saaledes, at Menneskene skal over alle Ting frygte og elske Gud og forlade sig paa ham alene. Synodens Prester tror, at dette er ret, og derfor prædiker de for sine Menigheder, at de skal forlade sig paa Gud alene, og det ikke mindst i sin Saligheds Sag. Og naar Herren ved Profeten Hoseas siger: „Din Fordærvelse er af dig selv, o Israel, men i mig er din Hjælp", saa tror, lærer og prædiker Synodens Prester, at naar et Menneske fordærves og fortabes, da er det Mennesket selv, som har forvoldt det, men naar nogen bliver hjulpen, frelst og salig, da er det af Gud alene. Dersom vi prædikede over det første Bud saaledes, at Menneskene skal forlade sig paa Gud og sit „gode Forhold", da vilde Schmidtpresternes Modstand imod os ophøre; og dersom vi prædikede over Hoseas 13, 9. saaledes, at Menneskenes Hjælp er hos Gud og i deres eget „gode Forhold", da vilde Schmidtpresterne lade os faa være i Fred og Ro. Grunden til, at Schmidtpresterne saa inderlig gjerne vil trænge sig ind i vore Menigheder, er ogsaa den, at de har en saadan inderlig Længsel efter at bringe vort Menighedsfolk det glade Budskab, at Menneskene er

ikke saa fordærvede og uduelige til det gode, som Synodens Prester har prædiket og endnu prædiker for dem. Nei, mener de, naar et Menneske kommer ind i den evige Salighed og faar være der blandt Guds Engle, da maa dette ikke tilskrives Gud alene, men tildels ogsaa deres eget „gode Forhold“. Schmidtpresterne har en saadan brændende Lyst til at faa ind i vore lutherske Menigheder den gamle Munkelære, at et Menneskes Salighed afhænger ikke af Gud alene, men ogsaa af dets „gode Forhold“. Ogsaa Luther var engang Munk, og saalænge han var Munk, havde han netop den samme Mening, som Schmidtianerne nu har, om denne Lære. Luther troede, saalænge han var Munk, fuldt og fast, at hans Salighed ikke var afhængig af Gud alene, men ogsaa af hans gode Forhold; derfor drev han den Sag med Alvor, saa at medens andre Munke tog det let og ligegyldig, fortærede Luther alle sine Kræfter for at vise det gode Forhold. Men det gik dog galt med Luther som Munk; da han havde fortæret alle sine Kræfter, maatte han give tabt, og han følte sig med hele sit gode Forhold „fortabt og fordømt til den evige Død“. Ja, denne Lære, som bragte Luther paa Fortvilelsens og Afgrundens Rand, er det, Schmidtpresterne nu med saadan brændende Længsel vil faa ind i vore lutherske Menigheder, og de synes, at det er saa nødvendigt, at selv Kirkens Orden maa brydes, hvor det ikke kan gjøres anderledes.

Efterat Luther var kommen ud af den Vildfarelse, at hans Salighed ikke var afhængig af Gud alene, men ogsaa af hans eget gode Forhold, siger han, idet han ser tilbage paa sit Munkevæsen: „Dette er dog heller intet mere end en forgjæves menneskelig Trøst og Forhaabning uden Grund i Guds Ord.... Thi naar det kommer til Samvittigheds Nød, og det gjælder at kjæmpe og at staa for Guds Dom, da er al saadan Trøst forsvunden fra Hjertet, og intet bliver tilbage uden idel Tvil, ja Frygt og Forsagthed under saadanne Tanker: Ak, jeg har ikke levet hellig nok, hvorledes skal jeg bestaa for Guds Dom? o. s. v.“ Luther fandt det ud, at naar det gjaldt at staa for Guds Dom, havde han ikke levet hellig nok, og at da vil Menneskets gode Forhold ikke hjælpe; men Schmidtianerne vil dog overbevise Menneskene om, at de kan leve saa hellig, og at de kan vise et saa „godt Forhold“, at deres Salighed skal for en Del være afhængig deraf. Luther kom dog ikke længere i sit gode Forhold, end at det bragte ham „Tvil, ja Frygt og Angest“; men med Schmidtianerne er det anderledes. Men hvorledes fandt da Luther Trøst, naar han tænkte paa sin Saligheds Sag? Jo, det siger han selv, naar han siger, det „er taget aldeles ud af vore Hænder og alene stillet i Guds Haand, at vi bliver fromme. Og det er ogsaa i høieste Grad nødvendigt. Thi vi er saa skrøbelige og ustadige, at hvis det stod til os,

da blev tilvisse intet Menneske saligt, men Djævelen vilde visselig overvælde os alle." Luther siger, at hans Salighed laa i Guds Haand, men Schmidtianerne siger, at „vor Salighed ikke ligger alene i Guds Haand, men at den er lagt i Menneskets Haand". Det lader nu til, at Schmidtpresterne vil ret for Alvor vise sit „gode Forhold" ved at nedbryde Kirkens Orden, trænge sig ind i Synodens Menigheder og bringe Nød og Elendighed over Synodens Prester og deres Menigheder.

O. H. Aaberg.

Missionskonferensen i London 9de til 19de Juni 1888.

(Af Past. Dahle i „Norsk Missionstidende".)

(Slutning fra Nr. 35.)

Forhandlingstiden var: Kl. 10½–1, 3–5 og 7–9, dog saaledes, at Aftenmøderne, som ovenfor antydet, kun delvis anvendtes til Forhandlinger, idet man samtidig havde Missionsforedrag for et større Publikum. Forhandlingsgjenstandene var baade mange og betydningsfulde. For at give Læseren en Forestilling om, hvad vi havde for os, skal jeg her nævne de vigtigste, forbeholdende mig senere at meddele Brudstykker af Forhandlingsreferaterne.

1. Missionsmethodik, d. v. s. de forskjellige Midler, hvorved, og Maaden, hvorpaa man skal udbrede Guds Rige paa Jorden. Herunder taltes da blandt andet om Missionærernes Kvalifikationer og Uddannelse, deres Gjerning som Prædikanter og Lærere; Uddannelse af indfødte Lærere og Prester; deres Forhold til de hedenske Religioner og Hedningefolkenes sociale Forhold; Reiseprædiken o. l.

2. Missionens Stilling til Skolevæsenet. Herunder om Missionsskolernes Omfang og Lavmaal; Lærerne; Skoler for kristne Børn og Hedningebørn; Søndagsskoler; Asyler; høiere Uddannelsesanstalter; Skolepenge; Samarbeide mellem de forskjellige Selskaber paa Skolens Omraade o. l.

3. Organisation af Menigheder paa Missionsmarken; Tiden og Maaden for saadan Organisation; de indfødte Presters Stilling og Aflønning; Menighedernes Selvforsorg o. l.

4. Lægemissionen, dens Opgave og Virkemaade, dens Betydning for og Stilling til Missionsarbeidet i Almindelighed.

5. Kvindemissionen, dens Stilling til Missionen i det hele, hjemme og ude, dens Arbeidere (navnlig deres Uddannelse) og Virkemaade; kvindelig Lægemission; Zenanamissionen; Kvindens Gjerning i Missionens Skoler; Uddannelse af indfødte „Bibelkvinder" o. s. v.

6. Missionærens Stilling til Arbeidet for Litteraturen og Videnskaben o. s. v.

7. Selskabernes indbyrdes Forhold til hverandre hjemme og paa Missionsmarken.

8. Arbeidet for Missionen i Hjemmet (Vækkelse af Missionsfans).

Se, dette var da nogle af de vigtigste Forhandlingsgjenstande, som kom paa Tale paa vor Konferens. Med Hensyn til Behandlingsmaaden skal jeg bemerke, at Ordføreren for vedkommende Spørgsmaal og Afdeling først kortelig indledede Sagen i mere almindelige Udtryk, hvorpaa de, der paa Forhaand havde meldt, at de havde noget at foredrage betræffende et eller andet Punkt i vedkommende Emne, fik 15–20 Minuter hver til at forelæse sit Indlæg i Sagen. Der var gjerne 2 eller 3 saadanne skrevne Indlæg (papers) i hvert Møde. Derpaa gaves Ordet frit, idet enhver delegeret, som indleverede sit Visitkort til Afdelingens Sekretær, fik tale, og det i den Orden, i hvilken hans Visitkort var indleveret, dog saaledes, at ingen fik tale mere end en Gang i samme Møde. Resolutioner fattedes ikke; Adgangen hertil var paa Forhaand afskaaren ved Konferensens Reglement.

Det er en Selvfølge, at der i en Forsamling af saa mange sagkyndige maatte falde mangt et Guldkorn; men jeg maa dog tilstaa, at Forhandlingerne i det hele skuffede mine Forventninger, og jeg ved, at ialfald flere delegerede fra Tyskland havde samme Følelse. Vi savnede Grundighed og Alsidighed og var tildels ogsaa mindre vel tilfredse med Anlægget af det hele. Hvad jeg for min Del har at udsætte paa Mødet, er væsentlig følgende:

1) Man havde ordnet det saaledes, at man samtidig behandlede tre forskjellige Emner i tre forskjellige Værelser. Altsaa blev det ikke muligt for nogen at overvære mere end en Tredjedel af Forhandlingsmøderne. Dette var jo meget utilfredsstillende. Man var vistnok ved denne Ordning gaaet ud fra, at ikke alle vilde interessere sig for de samme Spørgsmaal; men der var dog vist ikke mange delegerede, som ikke med stor Interesse vilde have fulgt omtrent alle de ovenfor nævnte Forhandlingsgjenstande. Men dette lod sig nu ikke gjøre. Saaledes fik jeg intet høre om Lægemissionen, da jeg saare nødig vilde være fraværende ved Behandlingen af Missionsmethoden; og jeg maatte ligeledes give Afkald paa Spørgsmaalet om Skolevæsenet i Missionen, fordi jeg gjerne vilde faa høre lidt om Kvindemissionen.

2) Mange af de forelæste papers (Afhandlinger) var vistnok meget gode; men da vedkommende i Regelen kun havde 15–20 Minuter at udvikle sine Tanker i, blev de enten meget ufuldstændige, eller ogsaa blev Følgen af en større Fuldstændighed den, at vedkommende maatte bryde af, naar han havde læst det halve, fordi Tiden da var udløben.

Dette var jo unegtelig lidet tilfredsstillende baade for ham selv og Tilhørerne, om vi end kan trøste os med, at det hele antagelig i sin Tid vil finde en Plads i de trykte Forhandlinger.

3) Endnu værre var det med Talerne; thi disse havde meget sjelden 7–10 Minuter, ofte blot 5 og hyppig kun 3 til sin Raadighed. Eksempelvis kan jeg nævne, at af de fem Gange, jeg talte nogle Ord ved Mødet, havde jeg en Gang 7 Minuter, to Gange 5 og to Gange blot 3 til min Disposition. Dette er unegtelig en meget knap Tid, naar man overhovedet har noget at sige. Men det giver da til Gjengjæld Folk en god Øvelse i at sammentrænge sine Tanker og undgaa den Bredde og Omstændelighed, som Tyskere og Skandinaver saa let henfalder til. Englænderne er Mestere i at fatte sig kort, naar det gjælder. Men saa er det ogsaa ulige vanskeligere at gjøre dette i et fremmed Sprog end i ens eget, hvorfor ogsaa de fleste udenlandske delegerede undlod at tale. Værst var jeg stillet, da jeg i 3 Minuter skulde forsøge at paavise, hvad der burde være det karakteristiske ved en Prædiken og Undervisning for Hedninger, et Punkt, man besynderlig nok ganske havde forbigaaet under „Missionsmethoden", uagtet det dog ubestridelig havde mere Ret til at komme tilorde der end f. Eks. Spørgsmaalet om Missionærers Uddannelse, som dog fik Lov til at optage megen Tid. Her kunde jeg kun kortelig antyde, hvad jeg vilde have talt om, hvis der havde været Tid dertil.

Følgen af denne Praxis blev da gjennemgaaende den, at vi kun fik halve Taler. Dette var nu saa meget mere at beklage, som gjerne enhver god Taler gjemmer det bedste til sidst. Efterhaanden begyndte man dog, belært af Erfaringen, først at fremholde det Resultat, hvortil man vilde stile, og saa gaa baglængs i Udviklingen, saa langt man rak, indtil Klokken lød. Englænderne syntes ikke at generes synderlig af dette. For dem var det øiensynlig meget om at gjøre at faa se og høre saa mange Talere som mulig. At det kun blev halve Taler, fik saa være; man syntes at trøste sig med, at „to halve Hoveder udgjør et helt".

4) Flere Spørgsmaal af indgribende Betydning (f. Eks. det ovenfor antydede og Spørgsmaalet om Missionærens Forhold til Slaverne o. s. v.) kom slet ikke videre tilorde, væsentlig fordi de ikke traf til at „være i Belten" i den engelske Folke-Opinion for Øieblikket.

De fleste af disse og beslegtede Mangler var nu vistnok for en Del en Følge af, at man havde „taget sig Vand over Hovedet", idet man havde optaget paa Programmet langt mere, end man kunde række at behandle med nogen Grundighed i den fastsatte Tid. Dog vilde det have hjulpet meget, om man havde havt færre Talere og givet disse Tid til at tale ud. Da vilde ogsaa færre forlangt Ordet; thi

Grunden til, at saa mange forlangte det, var jo ofte netop den, at de hos de foregaaende Talere savnede saa meget, som disse vistnok vilde have berørt, om de havde havt Tid dertil. Og det er sandelig ingen Tidsbesparelse at lade ti Talere udtale „stubbevis", hvad en enkelt kunde have udviklet langt bedre i Sammenhæng i Halvdelen af den Tid, som medgik til de ti.

Men alt Menneskeverk er nu engang ufuldkomment. Vi trænger alle Overbærelse og skylder Overbærelse. Der forekom enkelte Udtalelser, som bedrøvede mig (f. Eks. en temmelig slap Opfatning af Kirkens Forhold til Polygamiet); men i det hele var der dog en god Aand i Mødet. Og et storartet Møde var det, vistnok det største i sit Slags, som Verden har været Vidne til. Og ikke det mindst betydningsfulde ved det var den Anledning, det gav os til at stifte personligt Bekjendtskab med en saa stor Skare af Missionens ledende Mænd over hele Verden. Vi kan bedre forstaa hverandre, bedre bede for hverandre og stride med hverandre, naar vi har seet hverandre Ansigt til Ansigt. Enighed og Samarbeide, broderlig Samvirken og gjensidig Forbøn i Guds Riges store Sag var da ogsaa den Grundtanke, som besjælede det hele Møde. Dette er jo ogsaa en Tanke, som den Tid, hvori vi lever, særlig lægger os nær. Hver Tid har jo ved Siden af det for alle fælles almenkristelige sin særlige Opgave. Det var den gamle Kirkes særlige Opgave at klargjøre og udvikle Læren om Gud og Mennesket. Reformationen stillede Foreningen af begge i det rette Lys ved sin Lære om Retfærdiggjørelsen af Troen. Det synes først at være vor Tid forbeholdt ret at forstaa og udvikle Læren om Kirken som de helliges Samfund, i hvilket alle troende af de forskjellige Bekjendelser har sin Plads og skal medvirke, hver efter sine eiendommelige Anlæg, til det samlede Legemes fælles Opbyggelse til ham, som er Hovedet. I en Tid, da de nedbrydende Kræfter bliver mere og mere aabenbare, da Kristendommens Grundsandheder frækt fornegtes, og den guddommelige Aabenbaring stilles i Klasse med Løgn og Tant, er det visselig paa sin Plads, at kristne Brødre slutter sig sammen om den fælles Fane, Guds hellige Ord, selv om deres Opfatning af det paa flere Punkter ikke saa ganske falder sammen. Der er endnu meget at udrette, før Herren kommer, og vi har ingen Tid at spilde og ingen Kræfter at bortødsle paa en unyttig Strid mellem Brødre. Vi vil fastholde Sandheden, saa langt vi har erkjendt den, men dog med den Bevidsthed, at vi alle herneden kun „forstaar stykkevis" (1 Kor. 15, 9.). Og i denne Bevidsthed vil vi sammen med alle troende Brødre søge at erobre Verden for Kristus, som har forløst den. Vi har ingen Tid at tabe. Ethvert Minut bør anvendes, enhver Kraft udnyttes for Herren, enhver kristen indskrives som en

Soldat under hans Banner. Gjør vi kun dette troligen, da arbeider vi ogsaa frugtbart paa Løsningen af den Opgave at forene det adskilte i Guds Menighed, idet vi forbereder den Dag, da Kristi Gjenkomst skal kaste sit forklarende Dagskjær over alle Livets Gaader, og alt det stykke-vise skal vige for den fulde Erkjendelse i Glansen af Herrens Herlighed.

Det har været os kjært at kunne optage denne Beretning fra et saa storartet Missionsmøde, „vistnok det største i sit Slags, som Verden har været Vidne til", især da Beretningen kommer fra en saa fremragende og høit anseet Mand som Past. L. Dahle, der saa længe har været Tilsynsmand over den norske Mission paa Madagaskar og nu skal blive det norske Missionsselskabs Sekretær. Men vi maa beklage, at en Del af de Slutningsord, han har føiet til sin Beretning, ikke stemmer med den hellige Skrift.

Vi ved vel, at Kirken er de helliges Samfund og bestaar af alle dem, som isandhed tror paa Kristus, hvor de saa end maatte findes. Vi ved ogsaa, at de findes ikke alene inden den rettroende Kirke, som i alle Stykker betjender Guds Ord purt og rent, men ogsaa indenfor de Sekter og Partier, som i flere eller færre Lærepunkter fornegter og forvrænger Sandheden. Ja de sande troende, der ikke har noget andet Salighedshaab end alene til Kristum, findes endog inden den værste af alle Sekter, den romersk-katholske Kirke, som har selve Antikristen til sit Hoved. Men derfor at sige, at „alle troende af de forskjellige Betjendelser....skal medvirke, hver efter sine eiendommelige Anlæg, til det samlede Legemes fælles Opbyggelse til ham, som er Hovedet" — det er ikke efter den sunde Lærdoms Form. De „forskjellige Betjendelser" har nemlig ikke, som Past. Dahle siger, sin Grund i, at de kristnes „Opfatning af Guds hellige Ord paa flere Punkter ikke saa ganske falder sammen", men deri, at nogle har været gjenstridige mod Sandheden. Ved da ikke ethvert Barn, som har lært lidt af Kirkens Historie, at Grunden til den saakaldte reformerte Kirkes forskjellige Betjendelser oprindelig er den, at Zwingli og Calvin og alle de, som fulgte dem, ikke vilde tro Jesu Ord: „Dette er mit Legeme"? Naar Past. Dahle paa den store Londonnerkonferens sad sammen med mangfoldige, som ifølge sin egen og sit Samfunds Betjendelse ikke tror, at Jesu Legeme og Blod er i Nadveren, bedømmer han da dette saaledes, at „deres Opfatning ikke saa ganske falder sammen med vor"? Og naar den hellige Skrift taler om Kirken som et Legeme med mange Lemmer, hvis Hoved er Kristus, mener den da med disse Lemmer de forskjellige „Betjendelser", som tildels afviger meget fra Skriften, og de Samfund, som hylder dem? Nei, den mener de enkelte troende,

som i Aanden er forenede med Kristus, men hvis Gaver er forskjellige, og som derfor har hver sin Opgave i Kirken.

Og naar Skriften siger, at vi „forstaar stykkevis", har den da dermed — saaledes som Past. Dahle forklarer det — villet undskylde de forskjellige fra Guds Ord afvigende Lærdomme, som Sekterne fører? Nei, den har megetmere villet forbyde den Mestren af Guds Ord, som disse gjør sig skyldige i, naar de ikke kan faa de forskjellige Lærestykker til at rime sig sammen og da efter sin egen Fornufts Tanker formaster sig til at lægge til eller tage fra. Eller er det, fordi vi „forstaar stykkevis", at de reformerte negter Jesu Legems og Blods Tilstedeværelse i Nadveren? Nei, det er, fordi de ikke vil bøie sig for Guds klare Ord i dette Stykke om Nadveren. Det er, fordi de netop ikke vil lade sig nøie med at forstaa stykkevis, men forlanger at se — hvad Gud her i Verden ikke har givet os at se — den indre Sammenhæng mellem de forskjellige Stykker eller Dele af Læren. Dette Stykke, at Jesu Legeme og Blod virkelig er i Nadveren i, med og under Brødet og Vinen, er dog i Skriften aabenbaret med saa tydelige Ord, som der kan findes i menneskeligt Sprog. Men der læres ogsaa i Skriften, at Jesus er faren til Himmels, og dette Stykke synes de Folk ikke rimer sig med hint, at han er i Nadveren, og derfor formaster de sig til at forkaste det, som mest støder deres naturlige Fornuft. Saaledes lærer Skriften ogsaa klarlig, at Gud er en, og ingen, som vil tro dens ligefremme Ord, kan negte dette. Men naar den saa tillige lærer, at Faderen er Gud, og Sønnen Gud, og den Helligaand Gud, og at enhver af disse tre er en særskilt Person, saa kan Fornuften ikke faa dette Stykke til at rime sig med hint, og derfor gaar da Unitarierne hen og forkaster Læren om, at Kristus er Gud, og at den Helligaand er Gud. Vil Past. Dahle, som nu skal blive det norske Missionsselskabs Sekretær og dermed faa den største Indflydelse paa dets Styrelse, ogsaa undskylde denne Unitariernes Færd dermed, at vi „forstaar stykkevis"? Det kunde være godt for os, som elsker og støtter den norske Mission, at faa et uforbeholdent Svar paa dette Spørgsmaal. Red.

Kom Indremissionen ihu!

Den trænger de kristnes Forbøn og milde Gaver. Vi har nu ikke saa faa Arbeidere, som under mange Savn reiser omkring til sine vidt adspredte smaa Menigheder og forkynder Kristi Evangelium for smaa og store. Nogen ordentlig Løn har vi endnu aldrig kunnet love nogen af de Grænseprester, der reiser om og besøger de Nybyggere, som de kan naa til fra sit egentlige Kald.

I dette Stykke staar vi langt tilbage for enkelte andre Samfund, der

tager sig til uden noget Kald fra nogen Menighed at stationere Prester hist og her, stundom midt iblandt vore Menigheder, og lover dem nogle Hundrede Dollars i Løn for Aaret. Naar vi har været istand til at skaffe enkelte af vore Prester Kjøreredskaber, Reisepenge til sit Kald og saa noget til Vinterklæder, saa har vi i Missionskomiteen syntes, at vi fik gjort meget for dem. Vi har Brug for dobbelt saa mange Prester paa Udkanterne, som vi kan skaffe, og vi burde hjælpe de smaa Nybyggermenigheder til at skaffe sine Hyrder og Lærere Føde og Klæder. Alle Menigheder i vort Distrikt bedes inderlig om at være med os. Ogsaa her gjælder det at bede og arbeide. Bede om Guds naadige Velsignelse, Kraft og Frimodighed fra det høie over Missionærerne. Ingen, som er uerfaren i Missionsarbeidet blandt os, kan forestille sig, hvor tungt og vanskeligt det er. Indvortes vil gjerne Frygt og Ængstelse for Udygtighed nedtrykke den ensomme Arbeider. Han føler sig som et Faar blandt Ulve. Udvortes er Strid og Vanskeligheder af mange Slags. Naar han da skal reise omkring sulten og forfrossen og ængstelig over en Gjæld, som han enten før har maattet stifte eller nu ser sig nødt til at stifte, da vil kanske en Del, som har prøvet lidt i Verden, bevæges til inderlig Medlidenhed. Men det er ogsaa tungt for Missionskomiteen at vide om saadannes Nød og ofte ikke kunne hjælpe saaledes, som vi burde. Derfor beder vi om eders Kjærlighedsgaver. Det trænges virkelig, at vi giver og meddeler ogsaa Penge til Missionen. Denne Gang skal jeg anføre blot noget af enkelte Breve, som Missionskomiteen faar. For to Uger siden skrev en: „Jeg er i stor Forlegenhed for Penge. Kunde det være muligt at faa noget af Missionskassen? Jeg kan vist trygt sige, at jeg i de 17 Maaneder, jeg nu har været her, ikke har faaet ind saa mange Penge ialt baade fast og løst, som Reisen hid kostede." En anden skriver: „Jeg har i Aarets Løb faaet $32.10 som Løn, og jeg burde faa lidt mere." Dog er der egentlig ingen Klager fra dem, som har det knappest. Vil nu alle Menigheder komme Missionen ihu med Forbøn og Bidrag, saa behøver ingen at lide Nød. Lad Missions- og Høstfestene ofre til Indremissionen. Gud elsker en glad Giver.

Mayville den 11te Sptbr. 1888. Venligst

B. Harstad.

Fra Missionsmarkerne.

Amerika. Fra Synodalkonferensens Møde i forrige Maaned beretter „Die Missionstaube" for September, hvad der foretoges med Hensyn til Negermissionen. To Stationers Oprettelse besluttedes. Den ene var den gamle Station Meherrin i Virginia, hvis Nedlæggelse Synodalkonferensen for to Aar siden havde besluttet, men hvor den lille Menighed saa indstændig bad om fortsat Betjening, at Missionskomiteen i Mars Maaned dette Aar maatte sende den en Student, som senere med stort Held har drevet Arbeidet. Gudstjenesterne besøges talrig, Skolen har 50 Børn, og 13 voksne nyder Undervisning. Synodalkonferensen gav derfor sit fulde Bifald til

Gjenoptagelsen af denne Station. Den anden Station, som oprettedes, var i Springfield, Ill., hvor Komiteen allerede havde kjøbt en Byggetomt for 900 Doll. og sidste Vaar ansat en Missionær. Synodalkonferensen besluttede at optage denne Station og at udsende en Opfordring til Bidrag til en Kirke der, hvilken det er meget magtpaaliggende at faa opført før Vinteren. Missionens Indtægter har i de sidste to Aar været $21308.02 mod $11388.21 i de foregaaende to Aar.

Afrika. Fra Zululand meddeler „Lutheraneren" efter „Vestlandsposten" af et Privatbrev fra 30te Juni følgende: „Vi staar nu vel foran en Zulukrig igjen. Generalen gik her forbi iforgaars, kommende direkte fra Kap. Steenbergs, Norgaards, Braatvedts, Gundersens er alle samlede paa Eshowe. Jeg talte med to af dem igaar. Usibepu, som har faaet Ordre til at være rolig, er to Gange slagen allerede. Fire Handelsmænd oppe i Landet er dræbte, andre berøvede alt sit Gods. Mange indfødte er myrdede af Dinizulus Folk. Man frygter meget for Udfaldet denne Gang, da det er saa langt oppe i Landet."

Fra Madagaskar har Past. P. A. Rasmussen modtaget fra Fru Borchgrevink et Brev af 8de Juni, som er offentliggjort i flere Blade, og hvori oplyses om, at Missionærernes Konferens har besluttet, at en Mission paa Østkysten skal sættes igang under Ledelse af Nilsen-Lund, som netop var kommen tilbage fra Vangaindrano, hvor han havde kjøbt Byggegrund for Kirke og Station. Han skulde om 14 Dage drage nedover og senere efterfølges af de nye Missionærer Eilertsen, Gahre og Hogstad, den sidste bestemt for Fort Dauphin. Dernæst skal Baramissionen paabegyndes under Ledelse af Meeg. Der besluttedes ogsaa, at Missionær Egenæs skal forsøge at faa igang Arbeidet blandt det røverske Betsirivy-Folk i Vest for Ambohimasina, Soavina og Betafo, fra først af fornemmelig med indfødte. Men senere vil ogsaa Missionen fra Soavina tage virksom Del i dette Arbeide.

Kirkekronike.

Amerika. Om vort theologiske Seminar i Minneapolis oplyser Prof. Frich i Skrivelser af 11te og 12te, at Past. Vangsnæs er kaldet til at bistaa ved den engelske Undervisning. Da Undervisningen for det første skal holdes i det lige ved hans Kirke og Prestegaard beliggende Skolehus, vil dette falde bekvemt. Heller ikke skal Studenterne besværes ved lange Veie i den store By, da det Logishus, som Synoden har leiet til Brug for disse, indtil Seminarbygningen bliver færdig, kun ligger 1½ Block fra Kirken. Synoden betaler naturligvis det leiede Logis, og i det hele vil Udgifterne for Studenterne ikke blive større iaar end før. Med Arbeidet paa den nye Bygning gaar det godt. Da Prof. Frich skrev, holdt man allerede paa med Taget. Brickveneering'en var begyndt. Plastring og Indsættelse af Varme-Apparat var bortsat.

Norge. Den Tale, som Sogneprest Lange holdt ved Selvmorderen Statsminister Richters Begravelse, findes „meddelt paa Foranledning" i

Kristiania „Luthersk Kirketidende". Hans Tekst var de Ord, hvormed Stefanus kort før sin Martyrdød endte sin Tale til Jødernes Raad: „Se, jeg ser Himlene aabnede og Menneskens Søn staaende ved Guds høire Haand." Taleren nævner dette Stefanus's Syn som det lysleste af de lyse Syner, de kristne har i Livet og i Døden; men, siger han, disse Syner maa „befølges". „Den Lov kommer ingen dødelig udenom, han staa nu lavt eller høit i Livet... Intet jordiskt Kaar kan fri for denne Lov, at Troens Lydighed i taalmodig Villighed til at lide ondt og gjøre godt — det er Veien til at seire over Verden med dens Synd og Sorg og til at gaa glad og med levende Haab ud af den i Guds Time."

Saa langt kan en kristen følge Taleren uden Anstød, om han end kan undres over, hvorledes en saadan Tekst som den, han her har valgt, kan passe ved en Leilighed som denne. Men saa gaar Taleren med en Gang over til at sige: „Denne høitstillede Mand havde Tro, men han havde ikke dens Lydighed", og i disse Ord samler sig, hvad han udtaler om den afdøde. Paastanden om, at denne havde Tro, hviler paa, at han paa sin Pult havde efterladt et Papir, hvorpaa han havde skrevet: „Jeg tror paa Guds Forbarmelse, selv midt i Fortvilelsens mørke Nat." „Han vilde", siger Taleren, „fastholde Troen uden at ville eller kunne fastholde dens Lydighed.... Forbarmelsen vilde han fastholde og Troen paa den, men Troens Lydighed, som er Forbarmelsens Maade og Vei, magtede han ikke at fastholde." Og han tilføier: „Er han enestaaende her? i dette at ville have Troen, men ikke dens Lydighed? Mon ikke det hele Samfund, af hvilket han var et Lem, her mangfoldig har Mangel og Brøde fælles med ham?"

Paa disse sidste Spørgsmaal kan vi vist alle svare Ja. Det har til alle Tider været manges Vis at ville have Troen, men ikke dens Lydighed, — at ville have Troen og gjøre Krav paa at ansees som troende uden at bære Troens Frugter. Og dersom Sogneprest Lange havde indskrænket sig til at sige om den „høitstillede Mand", ved hvis Baare han stod, at han vilde have Troen og mente at kunne have Troen uden at have Troens Lydighed, saa kunde visselig ingen kristen forarget sig derover. Men naar han ved en Leilighed som denne, da et helt Folk, ja endnu flere vogter paa hans Ord, udgiver det for Guds Ords Lære og kristelig Sandhed, at en Mand kan have Troen uden dens Lydighed, da bør der i den enfoldige Kristendoms Navn protesteres, da bør det siges til denne Prest: Du lyver ved Guds Navn, og ve dig, som besmykker saadan Tale med Guds hellige Navn!

Vi undrer os over, at hverken „Luth. Kirketidende", som optager Talen, eller, saavidt vi har seet, noget andet Blad i Norge har sagt et Ord derimod.

— Resolution om Kirkers Benyttelse. Under 22de August d. A. har det ifølge „Folk. Av." naadigst behaget Hs. Maj. Kongen at anordne følgende Regler for Lægmænds Adgang til at holde Opbyggelser i Kirkerne:

§ 1. Enhver i Embede værende Sogneprest kan give Lægmænd, der tilhører Statskirken, og som fra kjendte og paalidelige Mænd har godt Vid-

nesbyrd om Liv og Lære, Adgang til fra Korbøren at holde Opbyggelse i Prestegjeldets Kirker. Naar Spørgsmaal om at give Lægmænd saadan Adgang opstaar, bør Sognepresten raadføre sig derom med Sognets Medhjælpere, og saafremt Flertallet af disse maatte fraraade, bør Tilladelsen ikke gives.

§ 2. Naar en Kirke benyttes i Henhold til denne Resolution, har den, der leder Forretningen, Ansvaret for, at alt foregaar sømmelig og med Orden, samt at Kirkebygningen med Tilbehør behandles med Omhu og Forsigtighed.

§ 3. Sognepresten har at paase, at de ved Kirkens Benyttelse i de her omhandlede Tilfælde foranledigede Udgifter bliver dækkede. („Fædrel.")

— Følgende Meddelelser findes i „Norsk Missionstidende": Missionsselskabets hidtilværende Sekretær, Sogneprest O. Gjerløw, er efter henved 8 Aars trofast og dygtigt Arbeide fratraadt sin Stilling i Missionsselskabets Tjeneste for at overtage Hammerø Sognekald i Nordland, hvortil han udnævntes for noget over et Aar siden. Da hans Eftermand, Past. L. Dahle, ikke kommer til at tiltræde før Aarets Udgang, vil Missionsskolens Forstander, theol. Kand. Schøning, i Mellemtiden bestyre Sekretariatet.

Missionsskibet „Paulus" afseilede fra Fredrikstad den 21de August til Port Natal.

— Fra Generalforsamlingen i Kristianssand 5te–8de Juli 1888 skriver en Deltager i „Norsk Missionstidende" bl. a. følgende: Den Diskussion, der rimeligvis bragte mest Udbytte for Missionsvennerne, var vistnok den, der knyttedes til Spørgsmaalet om Udvidelsen af vor Missionsmark. Egentlig forelaa ikke Spørgsmaalet til Forhandling; thi Sagen var forud afgjort efter Beslutning af samtlige Kredsforsamlinger, og nu begjæredes kun Godkjendelse af de som Følge heraf foretagne Skridt; der var heller ingen, som havde noget at anke over; men Dirigenten og Forsamlingen med ham fandt dog, at man ikke for hurtig burde forlade denne Sag, da Hjerterne trængte til at opvarmes for den. Da det nu var saa heldigt, at flere hjemmeværende Missionærer var tilstede, blev der en meget livlig Forhandling. Spørgsmaalet om Missionsarbeidets Udvidelse ogsaa til Bara-Folket, der bor mellem Vestkysten af Madagaskar og vor nuværende Missionsmark i Indlandet, blev ogsaa forhandlet, og særlig Missionsprest Engh udtalte sig for denne Sag. Saa blev der Spørgsmaal om vor Zulumission og dens Udsigt. Den Tanke laa vel skjult under hos mange: lønner det sig at missionere længere i Zululand? bør vi ikke hellere opgive denne lidet frugtbare Arbeidsmark og lade alt samle sig om Madagaskar? Særlig opfordredes da Sekretæren, Sogneprest Gjerløw, der nylig var kommen tilbage fra sin Inspektionsreise, til at udtale sin Mening. Han gav da ogsaa en længere Udsigt over Missionsarbeidet dernede og fremhævede med Eftertryk, at der ikke kunde være Tale om at opgive Arbeidet, og at naar det havde taget saa lang Tid, inden Kristendommen vandt fuld Indgang i vort Fædreland, kunde det vel ikke forundre nogen, om det tog 30 Aar dernede, inden man saa større Virkninger af sit Arbeide. Men nu, da Zulu-Stoltheden maa være brudt ved de mange Nederlag, de har lidt, skulde der vel blive

bedre Udsigter for Missionen. I lignende Retning udtalte ogsaa Past. L. Dahle sig; ligesom Sognepræst Gjerløw havde han havt Anledning til paa nært Hold at se Zulumissionen under sit Besøg i Landet paa Hjemreisen fra Madagaskar.

Søndag Eftermiddag Kl. 6 samledes man til en Friluftsfest oppe i Egelunden, omtrent 20 Minuters Gang fra Byen. Heldigt var det, at Veiret blev saa vakkert; thi der var solgt over 2000 Adgangstegn, og det havde neppe været muligt at skaffe Husrum til hele denne Menneskemasse. Der blev næsten hele Tiden holdt Taler eller sunget. Nedskriveren af disse Linjer fæstede sig især ved to Foredrag, det ene af Sognepræst Gundersen i Vigmodstad, det andet af Emissær Faste Svendsen. Den første havde allerede engang under Generalforsamlingens Forhandlinger antydet, at man burde fatte det faste Forsæt, at naar man næste Gang samledes til Generalforsamling, skulde Indtægten være fordoblet, en Forøgelse altsaa af 300,000 Kroner om Aaret, og han oplyste tillige, at han kjendte et Middel, hvorved dette meget let kunde ske; men hvad det var, vilde han først meddele paa Festen. Det kan derfor ikke undre nogen, at Folk stimlede sammen, da man saa ham træde frem for at tale i Egelunden; og han var ogsaa værd at høre. Det kunde vistnok have interesseret Missionstidendens Læsere at faa et fuldstændigt Referat af hans Tale; men dertil ser jeg mig ikke istand. Dog vil jeg ikke forholde nogen det Middel, som han anviste. Det bestod i Øre-Indsamling ved Konfirmanderne. Det havde i hans fattige Prestegjeld indbragt 150 Kroner om Aaret, og dersom en saadan eller en lignende Indsamling blev iverksat i alle vort Lands Menigheder, saa havde man de omtalte 300,000 Kroner. Derefter fortalte Faste Svendsen i et udmerket, halvt humoristisk Foredrag, hvorledes man i det trondhjemske havde ordnet sig med Missionslam og Missionsblomster.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved G. O. Rustad fra Ole E. Glesne, Green Co., $5.
Madison, Wis., den 11te September 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Pastor M. Koefod ½ Konf.offer i Immanuels Mgh. $16.75; ved Past. T. H. Dahl fra Blue Earth af Ole Weberg $1, Helene Langsev $0.50; fra Peter Paulsen, Ottosy, Dak., $1.50; tilſ. $19.75.

Faribault, Minn., den 11te September 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. J. Th. Ylvisaker $102 (⅜ Offer i Nordlands Sogn af Vestre Freeborn Mgh. $22, ⅜ Offer i Østre Freeborn Mgh. $20, Offer i Vestre Freeborn Mgh. $35, Offer i Nordre Freeborn Mgh. $25); ved Peter M. Olsen (gjennem G. O. Rustad) Konf.offer i Highland Prairie Menighed, Past. Kr. Magelssens Kald, $15.53; tilsammen $117.53.

Decorah, Iowa, den 13de September 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Fra Past. N. Førde pers. Subskription $25; ved Past. J. G. Nilsen fra en ubenævnt $2; ved Prof. H. G. Stub $135 (E. Torbensen $15, A. Brække $20, Ole Bestul $15, Jens Torgersen $10, Jacob Bestul $15, Ole Hoyord $10, John og Nils Bestul hver $10, Nils Næss, John

Petersen, Thomas Torgersen, Oscar Hovord og Martin Thorsen hver $5, Dr. Sether [1 Femtedels Subskription] $5); ved Past. J. A. Ottesen $205 (Mrs. Christi J. Melaas $25, Mrs. Anne A. Skolaas $25, Jørgen O. Langemo $10, Ole Hermansen Moen $5, Nils J. Vig $10, Knud Obden $25, Thore E. Smitbak [halv Subskription] $25, Tjarand Torsen $5, E. O. Tollessen $50, Johs. E. Onstad $25 [alle af Østre Koshkonong]); ved Past. A. Bredesen fra Ole Thorsen Kjærsland, Stoughton Mgh., Wis., $30; tilſ. $397.

Til Lærerløns=Kassen: Ved Past. K. L. Guttebø Konf.offer i Concordia Mgh., Wis., $10; ved Knud Bulie fra Fredrik Bergh, Washington Prairie, Ja., Høstoffer fra forrige Aar $1; ved Past. U. C. S. Hjermstad fra Syver Olsen $3; ved Past. H. J. Strand $4 (Ole Blegen, John Foss, John Kalstad og Johannes Dahlseide hver $1); ved Pastor H. Rosenqvist Konf.offere fra Immanuels Mgh., Grove City, Minn., og Atwater Mgh., Kandiyohi Co., Minn., $20.50; tilſ. $38.50.

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Past. J. G. Nilsen $6 (ubenævnt $5, Mrs. Martha Jetmundsen $1); ved Past. H. J. Strand fra Mrs. Martha Dahlseide $3 bestemt til Mabagaskarmisſ.; tilſ. $9.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. C. B. Jacobsen Offer ved en Misſ.=fest $18, hvoraf til Lærerl.=Kassen $10, til Synodekassen $8; ved Past. M. P. Ruh $14.16 (½ Offer i Østre Lemonweir Mgh., at deles lige mellem Jøde= og Indianermisſ.).

Til Indianermissionen: Ved Pastor C. B. Jacobsen $11.65 (Ole T. Helgeland $1.50, Lewis, Oline og Margrethe Helgeland hver $0.20, Henry Helgeland $0.05, indſ. ved John Gittelsen af Thom Johnsen $0.50, Peter Egenæs, Peder Ferkingstad, Jonas Johnsen, Johanne Johnsen, Johannes Ludvig og Peder A. Hansen hver $0.25, indſ. ved Iver Helvig af Sven Johnsen $0.50, dennes Hustru og Børn $0.45, Abel Olsen $1, Iver Helvig $0.50, Oliver Iversen $0.25, Ole Helgeland $0.50, Johannes Kørvig, Marshall Hansen og Albert K. Helvig hver $0.25, Abel Helvig $1, Ole S. Røe og Anne Haaland hver $0.50, Martha Ambal $0.10, John Tvedt $0.50, Edward Helland $0.25, Lars Tollefsen $0.20, Ole J. Tvedt $0.50).

Til Skolelærer=Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. J. G. Nilsen fra en ubenævnt $2; ved Past. U. C. S. Hjermstad Barne=Offer i Halfway Creek Misſ.forening ved en Søndagsskole=Fest $10.71; ved Pastor J. Th. Ylvisaker $47.19 (Freeborn Mgh. $10.60, nemlig indſ. ved Alfred Henriksen $1.60, Sara Hansen $0.89, Oluf A. Styve $1.70, Isak Talle $1, Henry Bugge $3.10, Henry Gjellum $0.93, Betsey Pedersen $1.38, Vestre Freeborn Mgh. $34.71, nemlig indſ. ved Bertine Rødsæter $5.68, Marie Thoresen $10, Louise Henriksen $4.37, Albertine Nilsen $5.69, Klara Thygesen $7.20, Mina Ræss $1.77, Nordre Freeborn Menighed indſ. ved Stella Johnsen $1.88); ved Past. J. A. Ottesen Tønde=Indſ. ved Skolebørn i Skolelærer O. O. Moes Skoler $15.90 (Olaf A. Kjersland $3.32, Betty Arlsen $3.09, Anne O. Drotning $2.77, Caroline Jensen $2.96, Oline P. Norblie $1.50, Oscar O. Moe $2.26); ved Pastor G. Dale $13 (Navnelisten trykkes i „Børnebl."); ved Pastor P. H. Dahl fortsat Tønde=Indſ. i Bergen Mgh. $3.53 (ved Louis Hanson $1.69, ved Marie Dahl $1.60, ved Hanna Pedersen $0.24); ved Pastor H. J. Strand fra unge Piger i Northwood Mgh. $13.25 (Johanne Olsen $1.50, Nellie Svendsen $1.25, Anne Torkelsen, Helene Hansen, Begga Børsheim, Sarah Børsheim, Tina Andersen, Anne Gulliksen, Bertha Lund og Anna Syversen hver $1, Helena Børsheim, Lisa Iversen, Lina Evensen, Alette Syvertsen og Anna H. Huns hver $0.50); ved Ole E. Hove Tønde=Indſ. ved Børn i Orleans Menighed, Past. J. Mojes's Kald, $29.45, nemlig ved Hilda Andersen, Josephine Gabrielsen, Oline O. Hovey, Bertha H. Melaas, Gustine Bold, Nora Andersen, Jessie Nilsen, Inga Chr. Vestby og Emma O. Hellen; tilſ. $135.03.

Til Kirken i Denver, Col.: Ved Peder M. Olsen, Highland Prairie, Minn., Past. Kr. Magelssens Kald, ½ Konf.offer $15.52.

Til Synodekassen: Ved Past. U. C. S. Hjermstad Konf.offer i La Crosse Valley Mgh., Wis., $24.31; ved Prof. Joh. Ylvisaker Konf.offer i Edgerton Mgh., Wis., $28.21; tilſ. $52.52.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Past. J. Th. Ylvisaker $13.54 (Vestre Freeborn Mgh. $10.12, Nordre do. $3.42).

Til trængende studerende: Ved Past. J. A. Ottesen Resten af et Offer til et andet Øiemed i Østre Koshkonong Kirke Søndagen den 22de Juli $4.90.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Ved Prof. L. Larsen fra College-Elev J. Kongtorp $5.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. B. H. Dahl Offer i Bergen Mgh., Dak., $19.09, hvoraf fragaar $0.12 i Forsendelsesomkostninger.

Rettelse. I Nr. 36 under Skolel.-Seminariet i Sioux Falls er Tønde-Indf. ved Past. Sando opført med: „$68", skulde være: „$68.50", og desuden er et Barns Navn og Bidrag udeglemt, nemlig „Ida Mathilde Ulstrud $2.89; i samme Nummer og under samme Rubrik staar: „Chr. M. Blom, Vestre St. Olaf", skulde være: „Chr. M. Beaver" o. s. v.

Decorah, Iowa, den 14de September 1888. G. O. Rustad.

Luther-Seminariets

Studenter henvende sig, naar de ankommer, til Past. O. P. Vangsnæs, 1321 – 7th Str. S., Minneapolis. Undervisningen foregaar indtil videre i Skolehuset ved hans Kirke, og Logisbygning for Studenterne er indtil videre tæt ved derved. Undervisningen begynder, som før af Prof. Stub bekjendtgjort, Onsdag Formiddag den 3dje Oktober. J. B. Frich.

Skolelærer-Post ledig.

I Rock Prairie Menighed er Skolelærer- og Kirkesanger-Posten ledig. Der holdes 8-9 Maaneders Skole om Aaret, hvoraf 1 Maaned holdes i et af Annekserne. Lønnen er 1 Dollar Dagen og Kost. Kirkesanger-Posten lønnes med et vist aarligt Bidrag af hver Familiefader samt Offer paa de store Høitider. Der sees ikke paa, om vedkommende kan synge og spille eller ikke, da Menigheden har Organist og Sangkor. En, der er uddannet i Amerika, foretrækkes. Ansøgninger ledsagede af Attester indsendes til undertegnede til Udgangen af September.

T. K. Thorvildsen, Orfordville, Wis.

En norsk Skolelærer ønsker Ansættelse.

En ung Mand, 22 Aar gammel, som har gjennemgaaet Kristiansands Stiftsseminar og har faaet Diplom derfra med gode Karakterer, ønsker Ansættelse som Lærer i en norsk Menighedsskole. Hans Navn er Johan Eisland. Han har i et Par Maaneder opholdt sig her i Chicago, og efter det Bekjendtskab, jeg har til ham, har jeg al Grund til at tro, at han vil blive en flink Skolelærer. De, som maatte ønske hans Tjeneste, kan tilskrive ham under min Adresse. O. Juul, 219 W. Erie Str.

Adresse.

Prof. Joh. Ylvisaker, 1908 – 14th Ave. S., Minneapolis, Minnesota.

Indhold: Lidt om Schmidtpresternes „gode Forhold". — Missionskonferensen i London 9de til 19de Juni 1888. — Kom Indremissionen ihu! — Fra Missionsmarkerne. — Kirkekrønike.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 28. September 1888. { Nr. 39.

Tilsvar til Past. Homme.*)

(Af H. A. Preus.)

Past. Homme har i forskjellige Blade leveret en lang Artikel, væsentlig indeholdende Angreb paa mig i Anledning af mine Udtalelser i Stykket om Indianermissionen i min Indberetning til Synoderne. Jeg fik først se Artikelen paa Reisen til Norge. Jeg har afleveret alle Dokumenter vedkommende Indianermissionen og kan derfor ikke her levere nogen udførlig Imødegaaelse. Men det kan heller ikke være nødvendigt. Min Indberetning indeholder Fakta i Sagen, dokumentarisk godtgjorte. Næst at anmode de ærede Redaktioner, som har optaget Past. Hommes Angreb, om at fremlægge min Indberetning for Læserne har jeg kun at bede om Plads for nogle Bemerkninger, som jeg anser det nødvendigt at vedføie.

Past. Homme siger, at „det er mildest talt sørgeligt, naar Preus blander sig ind i denne Sag, som han nu gjør". „I sin Indberetning var han kommen med ærekrænkende Beskyldninger mod mig"; „nu kommer en Mand, som neppe har lagt to Stikker i Kors, og giver mig et Spark til Tak for det hele, stempler mig offentlig i alle Blade som en Bedrager og Kjeltring, fordi jeg ikke har ordnet det saa, at Missourierne fik det hele".

Det er ikke for at komme Past. Homme tillivs, at jeg har handlet i denne Sag. Jeg har ligesaa lidt villet berøve ham noget af den Ære, der tilkom ham, som gjøre ham til Martyr. At Indianermissionen var Synodens, dreven af den og ved dens Bidrag, det er et Faktum; ingen tænkte noget andet. Som Synodens Formand

---

*) Vi optager dette Tilsvar efter „Fædrelandet og Emigranten" og „Skandinaven"; men paa Grund af vort Blads knappe Rum ser vi os nødte til at udelade, hvad der synes os mindre fornødent til den Sags Belysning, hvorom det her gjælder. Red.

paalaa det mig at have Tilsyn med den og dens Eiendom, et Paalæg, Kirkeraadet gjentagende indskjærpede mig. Jeg har den hele Tid, fra denne Mission sattes igang, været i stadig Korrespondance om den, vel ikke med Past. Homme, men med Missionens Formand, Past. Larsen, og trods Hommes Benegtelse opmuntret til Gjerningen. Mine og Larsens Breve beviser det.

Jeg har ikke i min Indberetning, som Homme siger, kastet en Skygge paa Komiteens Ærlighed. Det er kun Past. Homme, Anklagen gjælder, og der er kun en eneste Beskyldning, som kan berøre Past. Hommes Ærlighed paa nævnte Maade, nemlig den, at han har brudt sit Løfte til Komiteen og bedraget os ved at deed'e Eiendommen ikke, som af Komiteen besluttet, til Synodens Komite, men til dens Medlemmer personlig. Som Sagen stod, vilde Eiendommen ved deres Død tilfalde deres Bo. Mine øvrige Anker gjælder Past. Hommes Forsømmelighed i at aflægge Regnskab.

Men Homme mener, jeg ved min Anklage har forsyndet mig mod Matth. 18. Homme maa læse sin Bibel om igjen. Det var en offentlig Handling, Homme paa Synodens og Komiteens Begne havde at udføre. Jeg kunde allerede ved Synoden i Stoughton 1887 anklaget Homme for hans Vilkaarlighed og Brud paa Løfte. Jeg gjorde det ikke i det Haab, at jeg i Mindelighed skulde faa opgjort Sagen. Jeg fremlagde den i Komitemødet i Wittenberg Høsten 1887, og Homme blev der dadlet for sin Fremgangsmaade. Jeg hørte der intet om, at han, som han nu siger, ikke havde erindret Komiteens Beslutning. Vil Homme imidlertid undskylde sig med sin Glemsomhed, hvorfor da ikke give deed, saasnart han blev opmerksom derpaa?

Men i vort Møde i Wittenberg negtede Homme ligesom i Synodemødet at give Synoden deed. Hvad gjorde jeg da? Fastholdt jeg, at det maatte ske, eller ogsaa blev der Proces? Nei. Jeg forlangte blot, at Sagen maatte blive ordnet, og fremsatte Forslag om en Deling af Eiendommen, som blev bifaldt af Komitteens Medlemmer undtagen af Homme, som intet vilde erklære. Homme giver det i sin Artikel ofte Udseende af, at vi forlanger det hele, og at vi af Fortørnelse over ikke at faa det hele æreskjender ham. Det er en falsk, forvrængt Fremstilling. Fra først af fordrede jeg i Synodens Navn deed til den, fordi jeg var overbevist om, at den tilkom deed, og Homme havde lovet at give Synodens Komite deed. Men da han og Dahl negtede det, frafaldt jeg Fordringen hellere end at have Proces og foreslog Deling af Eiendommen. At faa det istand og saaledes ordnet den hele Sag, derpaa har mine Bestræbelser med Kirkeraadets og Prestekonferensens Bifald senere gaaet ud; men Homme har ingen Imødekommen vist.

Homme giver det Udseende af, at jeg anklager halve Komiteen for Brud paa Løfte ved Udfærdigelsen af deed'en. Det er atter falsk Fremstilling. Det gjælder blot Homme; med ingen Tøddel sigtes de andre; men Homme vil krybe i Skjul bag dem. Han vil ogsaa med stor Uret gjøre dem ansvarlige for dè Bevæggrunde, som ledede ham til at bryde sit Ord og deed'e Eiendommen til sig selv og de andre tre personlig. Han siger saaledes: „Kan man da undres over, at vi under slige Omstændigheder holdt os til Eiendommen for at holde os selv skadesløse?" Og at Homme saa sig nødt hertil, det skulde være foraarsaget ved, at jeg gav Kassereren Ordre til indtil videre at stoppe med Udbetalinger til Missionsarbeidet. Og dog blev denne Ordre given, længe efterat Homme havde udstedt deed'en til sig og de tre, og Hommes Handlemaade var netop Aarsagen til, at den blev udstedt. Forholdet er altsaa omvendt af, som Homme fremstiller det.

I min tidligere „Liden Forklaring" til Referatet i „Amerika" om Hommes Kvittering af modtagne Bidrag over Past. Larsens Navn siger jeg: „Ingen vilde falde paa den Tanke, at Past. H. vilde tilvende sig disse Bidrag; thi han havde jo offentlig kvitteret for dem. Det var jo vistnok ogsaa tænkeligt, at Homme holdt Bidragene ligesom deed'en tilbage i Schmidtianernes Interesse." Herom siger Homme: „Hans ‚Liden Forklaring' har hellere gjort Sagen værre; han udkaster der nyt Stof til Mistanke." Det synes, at Past. H. ikke kan gjøre Forskjel paa, at han holdt Bidragene ligesom deed'en tilbage i Schmidtianernes Interesse, og at han skulde ville tilvende sig disse Bidrag. Og dog udvikler han selv, hvorledes det er netop i sine Venners Interesse, han baade har skjødet Eiendommen paa sig og beholdt Bidragene selv.

Jeg beklager, at jeg der forsømte at gjøre opmerksom paa, at Past. Hommes Fremgangsmaade med disse Bidrag maaske stod i Forbindelse med, at han endnu ikke havde afleveret fuldstændigt Regnskab og maaske ogsaa havde gjort Udlæg for Missionen. Han selv forklarer dog i sit Indlæg, at han vilde varetage deres Interesse, som stod paa hans Side.

Naar Past. Homme med megen sentimental Pathos udtaler sin Frygt for, at Synoden vil anfalde ham og røve ham, og hvilken gribende Tale han vil holde til Folket, naar han „er falden blandt Røvere", da er det kun at beklage, at Past. Homme ikke skjønner, at han kun gjør sig latterlig ved paa den Maade at søge at røre Læserne og søge at vinde deres Sympathi. Han glemmer, at det er ham selv, som — efter at have søgt at sikre sig selv og Venner — lægger Synoden Hindringer iveien for at komme til en Ordning af Sagen, saa

den dog kan faa en Del af Eiendommen. Han selv gramser til sig, hvad han kan, men afmaler Synoden som den glubske Røver.

Af min Indberetning til Synodemøderne angaaende Indianermissionen.

Ved Behandlingen af Indianermissionen i Fællessynoden ifjor gav Pastorerne Homme og J. M. Dahl — Medlemmer af den af Synoden nedsatte Missionskomite — den for mange vist overraskende Erklæring, „at Komiteen ikke kunde betragtes som Synodens, da den ikke var fuldtallig, at Missionseiendommen var deed'et til Komiteens enkelte Medlemmer, der ikke vilde deed'e den til Synoden, og at Missionen vilde trives bedre, naar den stod uden Samfundsforbindelse, fælles for alle lutherske Samfund". Synoden fattede følgende Beslutning: „Synoden anerkjender som Medlemmer af sin Indianermissions-Komite de tidligere valgte to Medlemmer af denne Komite, som er valgte af Iowa Distriktssynode, og de to Medlemmer af Komiteen, som er valgte af Østlige Distriktssynode. Dernæst vælger Synoden tre nye Medlemmer ind i den staaende Komite for Indianermissionen. Af disse tre nye Medlemmer vælges mindst to fra Minnesota Distrikt." Til at supplere den hidtil af Pastorerne L. Larsen, J. M. Dahl, Homme og Ruh bestaaende Komite valgtes Pastorerne O. Juul, Xavier og J. A. Thorsen.

Efter Samraad med og Opfordring fra saavel Kirkeraadet som flere Komitemedlemmer sammenkaldte jeg et Komitemøde til den 28de Sptbr. forrige Aar i Wittenberg. Paa min Indkaldelse fik jeg fra Past. Homme en Skrivelse, hvori han siger: „Du tager ogsaa feil, hvis du regner os med til Synodens Komite." „En Indblanding fra Synodens Side paa den Maade, at den vil gjøre sin Eiendomsret til den gjældende, vilde kun forkvakle det hele.... Dersom du kommer med Fred for at fremme denne Fredens Gjerning, som vi har drevet i disse Aar, saa er du velkommen; men kommer du og de andre med dig for at gribe forstyrrende ind i vor Gjerning her, saa er det bedst, at I ikke kommer."

Fra Past. Dahl modtog jeg en Skrivelse, hvori det heder, „at vi ikke anerkjender det Valg, som Synoden gjorde isommer, og ikke er beredte til at overdrage Indianermissionens Eiendom til noget enkelt Parti, hverken paa den missouriske eller antimissouriske Side, men vil holde den in trust for Missionsvennerne paa begge Sider og i den lutherske Kirke i Amerika. Vi kan ikke indse, at Synoden som saadan har nogen Ret til Missionseiendommen; men den tilhører Missionsvenner paa begge Sider, som har givet til den, og Indianer-

børnene....Det, som for os er Hovedsagen, er, at vi er af den Overbevisning, at for selve Missionen var det bedst, at den som hidtil var en Privatsag, saa at alle Missionsvenner i den skandinaviske lutherske Kirke kunde yde til den....Af ovenstaaende Grunde kan vi ikke indrømme Dem som Synodens Formand Ret til at sammenkalde den nuværende Bestyrelse til et Møde, som om den var Synodens paa Forhaand."

Komitemødet blev formedelst Udsættelse afholdt i Wittenberg den 18de Oktbr. Pastorerne Dahl ag Ruh var ikke tilstede. Past. Homme var vel tilstede, men negtede at tage Del som Komitemedlem. I Mødet negtede Past. Homme at deed'e Eiendommen til Synodens Trustees. Komiteen blev da for at undgaa Strid enig om følgende Forslag: „Komiteens 4 Medlemmer giver deed til Synoden med den Klausul, at i Tilfælde Schmidtianerne udstiller sig af Synoden, da skal paa Fordring af en af Parterne en ligelig Deling af Indianermissionens Eiendom finde Sted." I Anledning af dette Forslag vilde Past. Homme ikke give noget andet Svar, end at han vilde overveie Forslaget. Past. T. Larsen, Missionens Bestyrer, erklærede, at han ansaa sig kaldet af Synoden og trøstede sig ved, at det var en guddommelig Kaldelse, og som valgt af Synoden drev han sin Gjerning. Komiteen afgjorde en Del Forretningssager, men fik ingen Ordning med Hensyn til Eiendommen.

I Begyndelsen af December havde de 4 ældste af Komiteens Medlemmer et Møde i Wittenberg. Heller ikke her kunde man blive enig om Ordningen af Eiendommen. Homme og Dahl foreslog at danne en Korporation af 10 Medlemmer (5 fra hver Side), til hvem Eiendommen skulde overdrages; dette vilde dog ikke Pastorerne Ruh og T. Larsen tilstemme. Dernæst foreslog de, at de to af de 4, som havde deed'en, skulde løse de andre ud ved at betale dem 1500 Doll. og betale Gjælden med 1000 Doll. Pastorerne Ruh og Larsen stemte ogsaa imod dette Forslag, da de troede ikke at kunne handle saaledes med betroet Gods hverken for den ene eller den anden Parts vedkommende. Paa Forespørgsel af Bestyreren erklærede jeg, at jeg personlig var inde for, at vi udløste dem paa de nævnte Betingelser for at undgaa al Strid og Proces. Ogsaa Kirkeraadet bifaldt Udløsning og bemyndigede Formanden til efter Samraad med Komiteen at afgjøre Sagen.

Jeg underrettede Bestyreren om, at vi var villige til at gaa ind paa det foreslaaede Forlig paa Betingelse af, at vi fik Regnskab fra Past. Homme til den Tid, Past. Larsen ifjor Sommer overtog Kassererposten, saa vi nøiagtig kunde se, hvad Status var, og at ikke en Oppositionsmission sattes igang i den Egn. I den Skrivelse, hvor-

med Past. Larsen oversender mig Indberetning, underretter han mig om, at det endnu ikke har lykkedes ham at faa Regnskab af Past. Homme. Past. Homme sees ogsaa lige til det allersidste at have modtaget og beholdt Gaver til Indianermissionen og kvitteret derfor i sit Blad.

Ved det Møde, som en Del af de Prester, som var udtraadte af Synoden, og andre holdt i Minneapolis ivinter, blev Dhrr. H. Steensland, H. Lerdall og Prof. Mohn valgte til Medlemmer af Missionskomiteen. Disse tilligemed de 4 ældste Komitemedlemmer sammenkaldte Past. Dahl som Komiteens Formand til et Møde i Recedah til den 20de Mars. Ogsaa jeg blev opfordret til at være tilstede. Der kom Hindringer iveien for Mødet; men jeg erklærede Past. Dahl, at jeg ikke kunde anerkjende et saadant Møde, hvor de tre ifjor af Synoden valgte Medlemmer ikke blev tilkaldte, for et lovligt Møde, og at jeg heller ikke kunde anerkjende de i Minneapolis — man vidste ikke af hvem — valgte Herrer for Medlemmer af Komiteen, men at jeg intet havde imod at forhandle ogsaa med de nævnte Herrer om en Ordning af den hele Sag og vilde være dem meget taknemmelig, om de kunde være os behjælpelige med at faa en saadan istand. Jeg forsøgte atter at faa istand et Møde mellem de 4 ældre Komitemedlemmer og Hr. Steensland og mig til den 22de April, men flere af Medlemmerne var den Tid forhindrede fra at møde. I sin Svarskrivelse til mig udtaler Past. Dahl atter, at det bedste vilde være at danne en close corporation, og at Indianermissionen blev dreven uafhængig af al Samfundsforbindelse. Efter Opfordring foreslog jeg endelig for Hr. Konsul Steensland, at vi to skulde komme sammen og se, om vi kunde enes om et Forslag til Ordning af Eiendommen, som vi kunde forelægge de 4 Medlemmer, til hvem Eiendommen er deed'et; men Hr. Steensland troede at burde undslaa sig, da han ikke fandt det passende saaledes at blande sig i Sagen, men rettest at forholde sig passiv. Senere har der ikke været Tid til at foretage noget videre Skridt i Sagen. Synoden vil nu selv have Anledning til at afgjøre, hvad der bør foretages.

Af ovenstaaende vil sees, at det bliver et Hovedspørgsmaal, med hvilken Ret Synoden lige overfor Pastorerne Hommes og Dahls Paastande gjør Fordring paa, at Indianermissionen er Synodens, og at dens Eiendom derfor ogsaa burde været deed'et til Synoden. Forat Synodens Medlemmer kan afgjøre dette Spørgsmaal, vil det maaske være tjenligt, at der meddeles den en Del Fakta vedrørende denne Missions Historie. Dog førend jeg gaar over dertil, vil jeg paa Komiteens og egne Vegne udtale vor særdeles Tilfredshed med Missionsbygningen og dens hele Indredning saavelsom den Maade, paa

hvilken Missionsarbeidet der blev drevet. Jeg fik det Indtryk, at der var gjort et særdeles heldigt Valg af Past. Larsen til Missionær og Bestyrer af Anstalten. Han forekom mig i høi Grad at besidde saavel de for en Lærer og Husfader ved en saadan Anstalt nødvendige Egenskaber som ogsaa det praktiske Skjøn, som udfordres for at bestyre en saadan Anstalt. Jeg kan kun af ganske Hjerte ønske den kjære Broder Herrens rige Velsignelse til hans Arbeide, saa Missionen ret maatte trives.

Jeg gaar nu over til Fremstilling af Indianermissionens Oprindelse og Historie.

I Nr. 17 af Kirketidenden for 1882 opfordrer Past. T. Larsen Synoden til at begynde en Mission blandt Indianerne i Amerika.

I 1882 fattede Synodens Iowadistrikt følgende Beslutning: „Synoden erkjender det for sin nærmeste Pligt, hvad Hedningemissionen angaar, at antage sig dette Lands endnu hedenske Folk og i den Anledning at nedsætte en Komite, bestaaende af to Medlemmer, og henstille til de øvrige Distriktssynoder at vælge lignende Komiteer, og at disse i Forening undersøger, hvorvidt en Mission blandt Indianerne kan oprettes, og da saa snart som mulig indberette til Kirkeraadet." Som Medlemmer fra dette Distrikt af en Komite til om muligt at ordne en Indianermission valgtes Pastorerne J. M. Dahl og T. Larsen. (Beretn. S. 90 og 91.)

I Minnesota Distrikt fremlagdes samme Aar følgende Komite-Indstilling: „Synoden udnævner i Lighed med de to andre Distrikter to Mænd til at undersøge, hvad vort Samfund kan gjøre for at oprette en Mission blandt Indianerne." Indstillingen blev af Mangel paa Tid ikke behandlet. (S. 95.)

Østlige Distrikt tilstemte Iowa Distrikts Beslutning angaaende Indianermissionen, og Pastorerne Homme og Ruh valgtes i dette Distrikt til Medlemmer af Indianermissions-Komiteen. (S. 85.)....

Ved sit Møde i 1883 antog Minnesota Distrikt enstemmig Komite-Indstillingen fra forrige Aar om Valg af en Komite til Undersøgelse angaaende Oprettelsen af en Mission blandt Indianerne. (S. 90.)

Valg af en saadan Indianermissions-Komite var altsaa som vedtaget af alle tre Distrikter Synodebeslutning.

(I det følgende vil vi kun gjengive Formandens Beretning i saa fuldstændigt Uddrag, som vi anser det tjenligt til nærværende Sags Belysning. Den, som vil se den uforkortet, har jo Anledning dertil i Synodalberetningen for hvilketsomhelst af de tre Distrikter saavelsom i de Blade, hvor den nu er gjengiven uden Udeladelser. — Red.)

I sin Indberetning til Synodemøderne i 1883 foreslog denne Komite (se S. 88 i Beretningen for Iowa Distrikt): „1) At Syn-

oden sætter det som sit Maal at begynde en Mission blandt Indianerne i det nordlige Wisconsin snarest mulig. 2) At Synoden opretter en Skole for Indianerbørn i Wittenberg og ansætter en Mand, der er særlig skikket for den Gjerning. 3) Hvad Missionæren angaar, burde det være en ung Mand, vel hjemme i det engelske Sprog og med Anlæg til at undervise Indianerne ogsaa i jordiske Gjøremaal, saasom bygge Huse, drive Agerbrug o. s. v. 3dje Mai 1883. E. J. Homme. T. Larsen. J. M. Dahl. M. P. Ruh."

Ved Fællessynoden 1884 meddeler Formanden i sin Indberetning, at „der har meldt sig et Par Mænd, som er villige til at ofre sig i denne Missions Tjeneste, og at Synoden burde beslutte, at der kaldes en Missionær til snarest mulig at paabegynde denne Missionsvirksomhed". Missionskomiteen indstillede ogsaa til Synoden at fatte Beslutning om Oprettelsen af en Mission blandt Indianerne. Af Mangel paa Tid blev Indstillingen dog ikke behandlet. (S. 84.)....

I Kirkeraads-Møde 16de Juli 1884 besluttet: „Kirkeraadet opfordrer den staaende Komite for Indianermissionen til at ansætte Hr. Mørstad i Wittenberg for der at begynde Missionsgjerningen." Skjønt Synoden af Mangel paa Tid ikke havde besluttet at paabegynde denne Mission ved at ansætte en Missionær, saa havde den dog besluttet Ansættelsen af en staaende Komite for at forberede Sagen; gjennem forskjellige Komite-Indstillinger var Stemningen for Sagen kommen tilorde, og Synodens Kasserers Regnskab udviste, at $289.29 var allerede indkommet til denne Mission. Kirkeraadet troede derfor, at det ifølge Kap. 6 § 3 (sml. Kap. 4 d) paalaa det paa Synodens Vegne at sætte denne Mission igang. Synoden har ved at understøtte Missionen og modtage Missionærens Rapport godkjendt Kirkeraadets Beslutninger. Missionskomiteen kaldte ifølge Kirkeraadets Opfordring Hr. Mørstad til Indianermissionær.

For Distriktssynoderne i 1885 fremlagde Missionær Mørstad en Indberetning ledsaget af Regnskab, som viser, at han havde modtaget af Synodens Kasserer 1000 Doll., hvoraf der til Missionens Udgifter var medgaaet $833.50. (Beretn. S. XXV.)....

I Iowa Distriktssynode 1885 fremlagde den staaende Komites Formand (Past. T. Larsen) en Indberetning, hvori han udtaler, at Komiteen har handlet som den af Synoden valgte Missionskomite og ifølge Kirkeraadets Beslutning kaldet Hr. Mørstad som Missionær. Missionskomiteen anbefalede i sin Indstilling den paabegyndte Indianermission paa det varmeste som den nærmeste Hedningemission. Synoden forhandlede om Missionen og gjenvalgte Pastorerne Larsen og Dahl som Medlemmer af Komiteen for Indianermissionen. (S. 136.)

Til Distriktsmøderne i 1886 fremlagdes Indberetninger fra den

staaende Indianermissions-Komite gjennem dens Formand, Past. T. Larsen, og fra Missionær Mørstad ligesom Regnskab fra Past. Homme, hvori han meddeler, at han foruden Beholdning $166.50 havde modtaget af Synodens Kasserer $1631.01 og selv modtaget til 1ste Juni 1886 $293.45, tilsammen $2090.96; deraf brugt til Kjøb af 80 Acres Land $800.00, til Missionens Drift $906.96; Beholdning $384.06.

Past. Ruh, Sekretær i den staaende Indianermissions-Komite, meddelte Høsten 1886 i Bladet „Amerika" en Beretning angaaende Synodens Indianermission, som gik gjennem flere Nummere af Bladet. I denne Beretning („Amerika" for 11te Aug. 1886) heder det: „16de Sptbr. 1885 holdt Indianermissions-Komiteen (T. Larsen, Homme, J. M. Dahl og Ruh) det 2det Komitemøde i Wittenberg, Wis. Besluttet: „Skjødet paa al Eiendom Indianermissionen vedkommende skal lyde paa: The Committee for the Indian Mission of the Norwegian Lutheran Synod and their successors in office."

I samme Beretning („Amerika" for 15de Sptbr. 1886) meddeles, at 80 Acres Land er kjøbt for 800 Dollars, og at en Bygning til 2500 Doll. skal opføres derpaa, hvorefter det heder: „Landet er nu betalt og tilskjødet den norske Synodes Missionskomite og deres Efterfølgere i Embedet."

Efter denne Komiteens Beslutning og dens Sekretærs Erklæring havde Synodens Medlemmer al Grund til at tro, at deed'en paa Missionseiendommen var bragt i Orden overensstemmende med Komiteens Beslutning. Heri blev vi dog alle sørgelig skuffede.

En kort Tid før Fællessynoden 1887 tilskrev jeg Komiteens Formand, Past. Larsen, og forespurgte mig om, hvorledes det var ordnet med deed'en. Han svarede mig, at det var af Komiteen blevet overdraget til Past. Homme at besørge Komiteens Beslutning med Hensyn til deed'en udført, og at han troede, dette var skeet, men at han nærmere skulde undersøge Sagen. Senere underrettede han mig om, at han ved nærmere Undersøgelse havde erfaret, at Past. Homme ikke havde gjort, som det var paalagt ham, og deed'et Eiendommen til Komiteen for Synodens Indianermission og deres Efterfølgere, men til Hhrr. Homme, J. M. Dahl, T. Larsen og M. P. Ruh personlig. Jeg skylder at tilføie, at saavidt jeg har erfaret det, var det de øvrige Komitemedlemmer ganske uafvidende, at Past. Homme paa denne Maade havde bedraget os ved at bryde sit Løfte til Komiteen.

Kirkekronike.

Amerika. „Det femte fælles Missionsmøde" afholdes, ifølge Bekjendtgjørelse fra Past. P. A. Rasmussen i flere Blade, i Past. Dreyers Menighed i Greenfield, Fillmore Co., Minn., fra 16de til 18de Oktober. Missionær Walen ventes tilbage fra Norge til den Tid og skal da holde Missionsprædiken. Hvad der ellers skal foretages paa Mødet, derom staar der intet i Bekjendtgjørelsen.

— Missourisynodens Distriktsmøder er i Regelen saare lærerige og opbyggelige Forsamlinger, forbi den meste Tid ved disse Møder anvendes paa at forhandle dels den kristelige Læres forskjellige Stykker, dels Spørgsmaal, som angaar det kristelige Liv, og disse Forhandlinger grundes med stor Troskab og Samvittighedsfuldhed paa Guds Ord og den lutherske Bekjendelse. Vi har derfor i Almindelighed meddelt vore Læsere lidt om disse Møder, forat vort Folk kan se, hvad man der foretager sig, og forat ogsaa vi derved kan ansporeś til at følge det gode Eksempel. Iaar har vi dog endnu kun fortalt om det Møde af Missourisynoden, som i Februar holdtes af dens sydlige Distrikt i New Orleans; vi skal nu fortsætte med at berette om de følgende, saavidt vi finder Beretninger om dem i „Der Lutheraner".

Illinoisdistriktets Møde holdtes i Schaumburg, Cook Co., Ill., fra 23de til 29de Mai. Dette Distrikt er meget talrigt, idet det som staaende Medlemmer har 192 Prester og 152 Skolelærere, medens 119 Menigheder er forenede med det. Hovedgjenstanden for Forhandlingerne ved dets Møde iaar var Bibelens Læsning i kristelige Familier. Det har til alle Tider, ytredes der, været en velbegrundet Klage, at Bibelen, selv i kristelige Familier, læses for lidet, og at den heller ikke læses paa den rette Maade. Men i vore Dage, da man har saa mange Blade at læse, viser det sig vist mere end nogensinde paa en sørgelig Maade, at selv i kristelige Familier læses den hellige Skrift ikke saa flittig, som den burde. Derfor er det visselig tidsmæssigt, at man gjensidig opmuntrer hverandre til flittig Bibellæsning, og dette søgte man da ved dette Synodemøde alvorlig at gjøre. Man spurgte først efter Aarsagerne til, at ikke den hellige Skrifts Læsning i kristelige Familier altid foretrækkes for al anden Læsning, og man fandt en Mængde saadanne Aarsager. Dernæst viste man, hvorledes det for kristne gjælder at overvinde alle Hindringer og al den gamle Adams Ulyst og regelmæssig og daglig læse den hellige Skrift, forbi den er Guds Ord, forbi Gud befaler det, og forbi Bibelens Læsning bringer usigelig Velsignelse.

Wisconsindistriktet holdt sit Møde i Milwaukee fra 30te Mai til 5te Juni. Dette Distrikt var usedvanlig fuldtalligt repræsenteret paa Mødet. 90 Prester og Professorer, 53 Skolelærere og 50 Lægrepræsentanter var tilstede; kun 2 var fraværende. Distriktet har i en Række af Aar behandlet det Spørgsmaal: „Hvilke er en velordnet, sand luthersk Menigheds Egenskaber, hvortil derfor lutherske Prester med sine Menigheder skal stræbe hen som til sit Maal?" Til Svar herpaa havde afdøde Dr. Walther

opstillet 28 Satser, og nu forelaa den 3dje Del af den 14de Sats, som lyder saaledes: „Den (nemlig en saadan Menighed) øver lige overfor sine Medlemmer den af Gud befalede Kirketugt i Lære og Liv, men paa evangelisk Vis." De to første Dele af denne Sats var allerede før behandlede, nu behandledes den tredje Del: at Kirketugten maa øves paa evangelisk Vis. Man gik dernæst over til 15de Sats: „Den (Menigheden) bringer sine Børn til Daaben og sørger for dem som for Guds Børn, der er den betroede." Her taltes først om Daabens høie Værd og store Vigtighed, dernæst om, hvorledes Menigheden har at sørge for sine døbte Børn som Guds Børn, der er den anbetroede. Der blev paavist, at og hvorledes Menigheden har at sørge for Børnene i deres Skole-Alder indtil deres Konfirmation, og at det er saavel Forældrenes som den hele Menigheds Pligt at bistaa Læreren med Raad og Hjælp, forat den Tro, som er skjænket Børnene i Daaben, kan blive bevaret og styrket. Der blev alvorlig advaret mod de religionsløse Skoler, og der blev tillige henvist til den Tid, hvori Børnene nyder Konfirmationsundervisning, og paapeget, hvorledes en Prest da maa omgaaes med dem. I Eftermiddagsmøderne blev Forretningssager behandlede. Bestyreren af Progymnasiet i Milwaukee udtalte indtrængende det Ønske, at da der dog endnu bestandig er Mangel paa Kandidater for Prædike-Embedet i Synoden, Prester, Skolelærere og Repræsentanter dog vilde opmuntre sine Menigheder til at sende ret mange dygtige og begavede Disciple til denne Anstalt, hvor der for Øieblikket ikke manglede paa Rum for dem. Af Beretningen fra Vaisenhuset i Wittenberg (der er nemlig ogsaa et tysk saadant) fremgik, at der var 39 forældreløse, og at denne Anstalt trivedes vel. Der opfordredes til at understøtte den. Distriktets seks Reiseprædikanter, som var overlæssede med Arbeide, afgav glædelige Beretninger; men det var ubetinget nødvendigt at udsende flere Arbeidere, og da hertil behøvedes Penge, opmuntredes til større Bidrag til Indremissions-Kassen; thi de Midler, denne nu har at raade over, er neppe tilstrækkelige til at underholde de Reiseprædikanter, man nu har.

Minnesota- og Dakota-Distriktet holdt sit Møde i Hamburg, Carver Co., Minn., fra 7de til 13de Juni. Til dette Distrikt hører 77 Prester, 22 Skolelærere og 30 Menigheder; men ialt betjenes der af Distriktets Prester 162 Menigheder og 125 Prædikepladse. Gjenstand for Læreforhandlingerne var det tredje Bud. Af de øvrige Forhandlinger var vel Reiseprædikanternes Beretninger om den indre Missions Gjerning det vigtigste. De fortalte mundtlig og skriftlig, hvorledes mangesteds i Byer og paa Landet deres Bestræbelse for at grunde Menigheder var bleven velsignet, men lagde heller ikke Skjul paa, hvorledes Sekter og falske Lutheranere søgte at forstyrre de Menigheder, de ofte med megen Møie havde samlet, og hvorledes dette, fordi der var Mangel paa Arbeidere i Herrens Gjerning, ogsaa her og der lykkedes dem.

Michigandistriktet holdt sit Møde i Adrian fra 20de til 26de Juni. Tilstede var 67 Prester, 49 Skolelærere og 52 Lægrepræsentanter. Optagne blev 9 Menigheder, 6 Prester og 5 Skolelærere. Gjenstand for

Læreforhandlingerne var vor Kirkes Lære om Kristi Person paa Grundlag af Konkordieformelens 8de Artikel. Herom havde Dr. Walther forfattet en Del Satser, af hvilke den første Del var behandlet tidligere; nu behandledes de syv sidste Satser, og dermed bragtes Sagen til Afslutning. Den høie Vigtighed af denne evangeliske Grundlære, dens Grund i den hellige Skrift, den lutherske Kirkes rene Fremstilling deraf i sine Bekjendelsesskrifter, navnlig i den nævnte 8de Artikel af Konkordieformelen, og endelig Vranglærernes, desværre ogsaa mange saakaldte lutherske Theologers Forvrængning deraf — alt dette blev paavist og stadfæstet med rigelige Citater. Ogsaa dette Distrikt driver en betydelig indre Mission.

Canadadistriktet holdt Møde fra 28de Juni til 4de Juli i Tavistock, Ontario. Dette Distrikt er lidet; den hele Synodalforsamling talte kun 32 Medlemmer, nemlig 16 Prester, 2 Skolelærere og 14 Lægrepræsentanter. Optagne blev 1 Prest og 7 smaa Menigheder. Men den Forhandlingsgjenstand, som var fore paa Mødet, var stor og vigtig, nemlig Barnedaaben. Det blev især klart paavist, at Barnedaaben tydelig er befalet af Gud i den hellige Skrift og altid har været brugt i den kristne Kirke. Det er saa meget vigtigere at holde sig dette klart for Øie, som Barnedaabens Retmæssighed i vore Dage overalt bestrides, navnlig i dette Land af de gjendøberske Sekter. Og desværre findes der ogsaa i lutherske Menigheder Folk, som i dette Stykke mangler den rette Erkjendelse. Men hvor Barnedaabens Nødvendighed og herlige Velsignelse levende erkjendes, der vil den Ligegyldighed og Sendrægtighed, som mange Forældre viser med at bringe sine Børn til Daaben, forsvinde, og da vil man omgaaes ganske anderledes med de døbte Børn, end nu desværre ofte sker, idet man kan lade dem gaa hen, til de kommer i Skole-Alderen, uden at lade dem vide, at de er døbte og derved blevne indpodede i Kristus. Megetmere vil man, naar man ret erkjender Barnedaabens Betydning, tidlig tale til dem om deres Gud og Frelser og minde dem om, hvor store Ting Gud har gjort mod dem i den hellige Daab, og prise Daaben for dem som deres bedste Skat, deres høieste Gode, deres dyrebareste Klenodie, deres største Ære. Ogsaa dette lille Distrikt driver kraftig Indremission og har to Missionærer i sin Tjeneste.

Det midtre Distrikt samledes den 25de Juli i Evansville, Ind. Hovedgjenstand for Forhandlingerne var Kristi Legemes og Blods Nærværelse i den hellige Nadver. At der ogsaa i dette Distrikt drives kraftig Mission, viste sig af den ene Beretning efter den anden om, hvorledes nye Menigheder stiftes, og nye Prædikepladse oprettes. Men disse behøvede endnu Understøttelse, og der opmuntredes derfor alvorlig til at yde saadan.

Danmark. Om Katholicismens Udbredelse skriver C. K. i Kristiania „Luth. Kirketidende“: Et Fænomen, der er egnet til at tiltrække sig Opmerksomhed, er Katholicismens Udbredelse i Danmark i de sidste Aar. Omend Udsigterne for den katholske Missions Seierstog gjennem Danmark ikke er saa sikre, som denne Mission selv fremstiller dem, saa er de under

alle Omstændigheder egnede til at vække Betænkeligheder. Den bekjendte Folketingsmand af Oppositionen, Holstein-Ledreborg, der er Katholik, har ved flere Anledninger optraadt med abskillig Iver for sin Tro, navnlig ogsaa nu nylig i Anledning af Pavejubilæet. I Ordrup, et meget benyttet kjøbenhavnsk Landliggersted, har Familien Berling for flere Aar siden ladet opføre et smukt katholsk Kapel, hvis Gudstjenester synes at have øvet abskillig Indflydelse paa det lille Sted. Ved Siden af Ordrup synes Svendborg og Fredericia at være de Steder, hvor Katholicismen har faaet mest Fodfæste, ældst er den i Fredericia. Men ogsaa i Aarhus, Viborg, Odense, kort sagt i saagodtsom alle lidt større danske Byer driver Katholikerne en Propaganda, der kun synes altfor lovende. Navnlig lykkes det dem at drage mange Børn til sine Søndagsskoler, ligesom deres udmerkede Hospitalstjeneste og Sygepleie ganske vist bidrager til at anbefale dem. Flere Aviser, saaledes et af det politiske Venstres Hovedorganer, „Morgenbladet", udtaler sig meget imødekommende mod de katholske Bestræbelser. Et Blad i Aarhus („Stiftstidende") begynder en ledende Artikel saaledes: „Pave Leo er sin Tids Mand; han kjender dens Brøst og dens Behov, og naar han nu taler, saa høres hans Ord med Spænding og Interesse ikke blot i de katholske, men ogsaa i de evangeliske Lande"....

Overhovedet har den katholske Kirke under Nutidens Aandsstrømning en gunstig Stilling, og selv ser den Fremtiden forhaabningsfuldt imøde. De mange Meninger og Retninger inden den protestantiske Kirke, den individualiserende Sønderrivelse i Kirkelivet som i det politiske Liv fremstiller for manges Tanke den katholske Kirke med dens massive Autoritetsindhold som en Klippe i det oprørte Hav. Den tilbyder Hvile og Ro; thi den kræver af den, der er bleven overanstrengt og aandelig nervøs af Arbeidet med Tidens stridende Tanker, kun dette, at han overgiver sig og stanser med al Selvvirksomhed. Og det er just dertil, at han føler Trang. Og de nævnte Forudsætninger for en lovende Fremtid for den katholske Kirke turde ogsaa i Danmark være tilstede i ikke saa ganske liden Udstrækning....

En Artikel i et tysk-kirkeligt Tidsskrift af Professor Beyschlag har vakt megen Opmerksomhed i Danmark og vil vistnok bidrage baade til mere at aabne Øinene for de paagaaende katholske Erobringsplaner og at samle til enigt Arbeide mod dem. Saaledes er nu Tanken fremme paa Dannelsen af en Gustav Adolfs-Forening for Danmark. Den nævnte Artikel af Professor Beyschlag meddeler, at Forfatteren fra velvillig Haand har faaet sig tilstillet et trykt Cirkulære, der omsendes til velhavende Katholiker i Tyrol og Vorarlberg. Det indeholder en indtrængende Bøn til disse om at komme „den saa haabefulde danske Mission" til Hjælp. I dette Cirkulære heder det blandt andet: „I den saakaldte Reformationstid blev den katholske Religion fuldstændig udryddet i Danmark; men som glødende Kul under Asken har den bevaret sin Livskraft, og nu flammer Troens Lys netop i Danmark op igjen. Konvertiternes (de omvendtes) Tal vokser selv i dannede og høie Kredse. Ingen Mission er vokset som netop den danske. Kjøbenhavn, Nordens Athen,

tæller nu allerede henved 3000 Katholiker, og disse besidder — med Undtagelse af det østerrigske Gesandtskabshotel — ikke engang en Kirke. Skal vi være istand til at komme videre, behøver vi fremfor alt en katholsk Kirke i Kjøbenhavn, og dertil trænger vi hurtig Hjælp. Aldrig kan milde Gaver anvendes skjønnere og bedre end netop til den danske Mission; thi det dreier sig faktisk om at gjenvinde det protestantiske Norden for vor hellige katholske Kirke." Cirkulæret er undertegnet Dr. Ferus, Prest ved den danske Mission.

I en Beretning fra den katholske Mission i Danmark, der ledsager hint Cirkulære, heder det blandt andet: „Gjennem syv Aarhundreder var Danmark som en Perle i Kransen af de katholske Kirkeprovinser, der trængte sig om Peters Stol. Og Middelalderens rige katholske Liv pulserede ogsaa der som overalt. Da kom den kirkelige Revolutionstid, og Danmark hørte op at eksistere i de katholske Staters Række. Ved den verdslige Regjerings Magtsprog og Interesser, ved Havesyge, List, Mened og Vold — bekjendt under Navnet ‚Reformationen' — blev den katholske Religion afskaffet.... Ikke i en eneste Familie kunde den katholske Tro nedarves til Børnene, ei heller i Katakomber (Gravhuler) turde det hellige Messe-Offers Høitid skjule sig; Magthavernes Haand bredte sig som et Liglagen udover hele Danmark. Saaledes varede det 300 Aar. Da bragte endelig Aaret 1849 Grundloven, som gav fuldstændig Religionsfrihed, og med den vaagnede igjen det katholske Liv i Danmark." I den samme Beretning betegnes den katholske Propagandas Resultater som isandhed store. Den danske Embedsstand betegnes som imødekommende. Der fortælles, at intelligente Protestanter i Danmark uforbeholdent ytrer: „Kun i Katholicismen er der endnu Orden og Støtte at finde under denne Nedgang af al Orden."

Antallet af Katholiker i Danmark er nu omtrent 5000. Af Presterne er 9 indfødte, og der er 95 Ordenssøstre, som gjør Tjeneste dels i Skoler og dels i Hospitaler. Den ovenfor nævnte Beretning anfører, at der er sterkt Krav paa Dannelsen af nye Menigheder saavel i Jylland som ogsaa paa Fyen, Sjælland, Bornholm, Møen, Lolland, Falster og Island. Som et Vidnesbyrd om, hvor rask Fremgang den katholske Mission har gjort i Danmark, anføres, at i Svendborg, den yngste af de 9 hidtil optagne Missionspladse, var der for to Aar siden kun to Katholiker; nu er der over hundrede. Propagandaen der ledes af en ung indfødt Prest, Whitte, Søn af Rektoren af samme Navn.

Medens Frelsesarmeen synes at have fundet sit skandinaviske Missionsfokus i Kristiania — ligesom Adventismen for faa Aar siden —, knytter Katholicismen sine skjønneste Forhaabninger med Hensyn til de skandinaviske Lande til Kjøbenhavn. Mon med Grund? Der bør jo ikke bortsees fra, at Roms Missionsberetninger altid er holdte i en yderst forhaabningsfuld Tone. Men ganske vist er der for den protestantiske Menighed i Danmark Grund til at holde Øinene oppe. Rom har Grund til at vente Vind i Seilene af den nærmeste Fremtids paaregnelige Fænomener.

Tyskland. Synoden for den evangelisk-lutherske Frikirke i Sachsen o. a. St. holdt ifølge en i „Der Lutheraner“ fra „Die Freikirche“ optagen Beretning sit Aarsmøde i Allendorf i Hessen fra 4de til 10de Juli. Alle Menigheder paa en nær var repræsenterede ved sine Prester og Lægrepræsentanter. Desuden var en Kandidat og tre Prester fra Missourisynoden tilstede som Gjester. To Prester optoges i Synoden. Læreforhandlingerne dreiede sig om den kristelige Frihed, og Gangen i dem var omtrent følgende: Kristelig Frihed er ingen naturlig-jordisk eller verdslig-borgerlig Frihed, saadan som ogsaa denne Verdens Børn har, og som de længes efter, kjæmper for og høilig priser; men den er et Kristenmenneskes indre Frihed, Sjælens og Samvittighedens Frihed fra alle aandelige Fiender og deres mørke Tyranni. Kristelig Frihed er derfor ogsaa noget, som intet Menneske af Naturen har eller kan give sig selv, men et Gode, som alene er erhvervet ved Kristus og tilegnes ved den Helligaand i Troen. Den er altsaa efter sit Væsen Frihed fra Synd, Død og Djævel, fra Verden, fra Loven, dog ikke saa, at vi nu som kristne herefter skulde være uden Lov, men at vi lever i Kristi Lov, i Frihedens Lov, ligesom jo det at være Guds Tjener er den rette Frihed. O hvor taknemmelige skulde vi ikke være for dette Frihedens høie Gode, som vi ved Guds Naade har i Kristo, og hvor omhyggelig skulde vi ikke vaage derover!

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. E. Christensen fra Forest City $7.75; ved Pastor H. J. Strand (gjennem G. O. Rustad) $1 (N. E. Thoen $0.50, A. Værket og H. Skarerud hver $0.25); tils. $8.75.

Rettelse. I Nr. 38 under Indremissionen staar: „Nordland Sogn“, skulde være: „Hartland Sogn“.

Decorah, Iowa, den 20de September 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. P. T. Hilmen fra Mathias Hendriksen $5; ved Past. Em. Christophersen $14.75 (Nils J. Moe $5, Stener Johnsen $1, Hans A. Nyberg $2, Brede O. Rødsosjen $2, Martin Foss $0.50, Chr. Stenslie $2, Magda Stenslie $0.25, Even Eriksen $1, Jens Larsen $1); ved Pastor A. Bredesen fra Gjermund Skaalen, Stoughton Mgh., Wis., $100; ved Prof. L. Larsen $52 (Past. A. E. Olsen pers. $50, J. S. Andersen, Milk Grove, Ill., $2); fra Pastor O. Juul pers. Bidrag $50; ved Prof. Joh. Ylvisaker fra Advokat John Ollis, Madison, Wis., $25; tilsammen $246.75.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. P. T. Hilmen inds. ved forskj. Børn $14.25 (ved Hans O. Sætre $1.30, Andreas J. Sætre $1.40, Tilla Kvalseth $2.19, Maria Sæter $1, Mons O. Fristad $1.35, George Kaaja $0.50, Ida O. Julsen $0.85, Eli H. Berg $1.57, Ida Lee $2.23, Anton Saarem $0.85, Henry Andersen $1); ved Past. O. O. Sando 15 Tønde-Inds. ved Børn i Nidaros Mgh., Dak., $55.62 (ved Olava Larsgaard $3.70, Paul P. Risvold $1.95, Alfred O. Fossum $3.35, Julia Langnes $8.70, Nils Tidemann $8.85, Ole J. Næsjan $2.30, Kari Lee $3.63, Wilhelm Williamsen $5.64, Lars Larsen $2.35, Erik S. Kringen $2, Mina Simonsen $3.85, Anna J. Risvold $4.01, Gunda Gundersen $1, Guttorm Aajan $1, Adolph Sando $3.29); ved Pastor Em. Christophersen inds. ved Skolebørn $8.13; ved L. O. Lillegaard (gjennem Lars Moen) fra J. S. Dalen, Calmar, Ia., $1.50; ved Past. H. J. G. Krog Tønde-Inds. ved Skolebørn i to Distrikter af Baldwin Menighed, Wis., $9.88 (Navnelisten trykkes i „Børnebl.“); ved Past. O. H. Smeby $30.41 (Konf.offer i Oakland Mgh. $15, Tønde-Inds. i Albert Lea $15.41, nemlig ved Betsey Stadhem $1, Marie Nilsen $1.87, Louise Johnsen $1.14, Bert. Hauge $1.96, Perley Johnsen $0.30, Einar Gulbrandsen $1.15, Hartvig Smeby $3.15, Lulu Teidell $1.86, Alf Andersen $0.90, Nora Torgersen $0.25, Jørgen Johnsen $1.35, Annie Jackson $0.48); tils. $119.79.

Til Indianermissionen: Ved Pastor P. T. Hilmen $2 (Oline Olsen og S. M. Hilmen hver $1).

Til trængende studerende: Fra Past. A. O. Alfsen pers. $5 bestemt til Oscar Johnsrud ved Luther-College.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. A. O. Alfsen $30.50 (Offer i Gjerpen Mgh. $25, Ole Larsen Kjærra, Knud Sortun, R. Olsen og Mrs. A. Syvertsen hver $1, Mrs. M. G. Berg $0.50, Ole K. Gigstad $0.25, Halvor Moe $0.50, Hilda Jomen $0.25); ved Pastor O. O. Sando Offer i Nidaros Menighed, Dak., $52.25; ved H. A. Paulsen, Past. J. Berghs Kald, $15; ved H. B. Hustvedt fra Nils E. Bergh, Big Canoe Mgh., Ia., $0.50; ved Truls G. Søland, Lanesboro, Minn., Offer i Elstad Mgh., Past. Kr. Magelssens Kald, $37.89; fra H. B. Hustvedt, Decorah Mgh., $1; tilsammen $137.14.

Til Synodekassen: Ved Past. O. H. Smeby fra G. A. Hauge, Albert Lea, $3.40.

Til Hedningemissionen (den norske paa Madagaskar): Ved Past. Kr. Magelssen fra Kvds. ved Blakstvedt i Elstad Mgh., Minn., $11.

Decorah, Iowa, den 21de September 1888. G. O. Rustad.

Til Kirken i Denver, Col.: Ved Past. J. B. Torrison Kollekt i Waco Kirke, Texas, $5.40. Hjertelig Tak! J. Reini.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Christen Jakobsen, Spring Grove Menighed, 1 Sæk Æbler. C. Clausen.

Luther-Seminariets

Studenter henvende sig, naar de ankommer, til Past. O. P. Vangsnæs, 1321 – 7th Str. S., Minneapolis. Undervisningen foregaar indtil videre i Skolehuset ved hans Kirke, og Logisbygning for Studenterne er indtil videre tæt derved. Undervisningen begynder, som før af Prof. Stub bekjendtgjort, Onsdag Formiddag den 3dje Oktober. J. B. Frich.

Iowa Distrikts Prestekonferens

afholdes, om Gud vil, i Decorah fra 17de til 23de Oktober d. A. Forhandlingsgjenstande: 1) Skriftens Inspiration med særligt Hensyn til Nutidens Indvendinger; 2) aandelig Vækkelse, dens Forhold til Omvendelsen, og hvorledes den virkes og ledes. Presterne behage at melde sig senest 14 Dage før Mødet til Prof. Chr. Næseth, Box 923, Decorah, Ia. Prester fra de andre Distrikter er hjertelig velkomne. Ligelig Fordeling af Reise-Udgifter. V. Koren.

Adresser.

Prof. H. G. Stub, 917 – 13th Ave. S., Minneapolis.
Rev. N. Pedersen, Bode, Humboldt Co., Iowa.
Rev. J. Grevstad, 279 Howard Str., Detroit, Mich.
Rev. J. Reini, 3320 Lawrence Str., Denver, Col.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 5. Oktober 1888. { Nr. 40.

Opfordring til Kjærlighedsvirksomhed og Oprettelse af Barnehjem i den norske Synode.

(Indsendt.)

(Fortsat fra Nr. 34.)

Vore Børn er jo Familielivets Plantning, som i Fremtiden skal pryde Kirkens Have eller vansire den. Bliver altsaa det huslige Liv undergravet ved Usedelighed, da vil dette strække sig lige ind i Kirke og Stat. Er Ret og Retfærdighed ikke indplantet i Husstanden, som er og fremdeles maa blive en Grundpille i Kirke- og Statsliv, da kan man let indse, hvorledes Retsfølelsen bliver slappet netop der, hvor det gjælder, at Retten haandhæves. Det Billede, man faar i Familien, vil med faa Undtagelser beholdes i det fremtidige Liv. Bliver ikke Stemplet indslaaet i Forældrehuset, hvor Opdragergjerningen maa tage sin Begyndelse, og hvor Kirken maa gjøre sit første oplivende og belærende Indtryk, da bliver den senere Udvikling fuld af Skjævheder, selv om den synes at være ret i det ydre. Er ikke Stoffet godt, saa kan selv den bedste Mester sjelden faa noget deraf. Er Emnet ormstukket, da forbliver det saaledes trods den gyldne Fernis. Derfor gjør det saa ondt at vide, at tusend Smaabørn gaar hen i Jammer og Nød, som før eller senere vil sprede Mørke og Ulykke i alle Stænder. O, det gjør en saa tung om Hjerte!

Mere eller mindre vil Menneskene være Slaver hellere end at vende om til Herren, som alene er Ophav til sand Frihed. Er Forældrene og de, hvem Barne-Opdragelsen paalægges, anstukne af denne Smitte, da vil den angribe de Sjæle, der er dem anbetroede. Derfor er det fremfor alt fornødent, at man lærer at kjende ham, hos hvem den sande Frihed har sit Udspring. Denne Frihed vil Gud gjerne aabenbare for alle sine fornuftige Skabninger; men da maa de lære at kjende hans Ord, som griber og forandrer Hjertet og alene kan befri

Mennesket fra al uren Sanselighed og Lidenskab. Paa denne Maade bliver Samvittigheden frigjort og fyldt med Kjærlighed, efterdi Synden er forladt, og Kjærligheden vil igjen udmunde sig blandt Menneskene og oprette, hvad Synden har nedbrudt. En saadan Strøm vil bryde sig Vei gjennem Samfundet og meddele noget af det Liv, som den fører med sig, til Forældrene. Og hvor disse er døde og har efterladt sig Børn, der vil disse bidrage sit til at gjøre Fremtiden enten ond eller god; men skal de kunne skaffe den kommende Tid nogen sand Fylde, da maa de sørges for med en Omhu, som er værd alle vore ædleste Bestræbelser.

Denne Kjærligheds-Ide var legemliggjort i Jesu hele Person og Optræden, og den ældre Kirke har i sin Kjærlighedsvirksomhed søgt at legemliggjøre denne Tanke netop ved at vise sin hjertelige Omsorg og Deltagelse for Børn, Enker, ja endogsaa for dem, som var førte for langt paa Fristelsens Bane. Den gamle Kirkes Medlidenhed med værdige trængende og forkomne var beundringsværdig; den henviste ikke alle til de sedelige Indretninger i Staten, ligesom man ofte vil gjøre i vor Tid og lægge Hænderne i Skjødet; men den traadte hjælpende til og uddrev Elendighedens Djævel efter sin Mesters Eksempel. Vil vi følge den Skik, som var bleven en Vedtægt i den apostoliske og ældre Kirke, da bør Menighederne sørge for de fattige og ikke lade sig nøie med at pege paa de Foranstaltninger, som Staten har gjort. Verdens Aand er dog en anden end den, der skulde vise sig i Kirken, ligesaa vist som dens Rige er et andet end Kristi. Vel nyder vi meget godt af de sedelige Indretninger, som Staten har oprettet; men Kirken skal dog ikke for den Sags Skyld slaa sig til Ro. Det er dog aabenbart, at der gaar en anden Aand gjennem Staten, saa længe som dens Legeme er gjennemtrængt af en Aand, der ikke er af Gud, men af Borgeren som saadan.

At ville pege paa Statens Indretninger, som den i sin rent humanistiske Iver og Egenkjærlighed har oprettet, naar der er trængende Børn eller efterladte Enker, er dels at lægge Hænderne i Skjødet lige overfor den legemlige Forsørgelse og Fattigpleien og dels at trykke de hjælpeløse ind paa Steder, hvor de kan faa Kummersbrød sammen med ikke værdige trængende. Paa den Maade kan vi ikke bevise kristen Kjærlighed og derfor heller ikke fortsætte Kristi Liv paa Jorden, det være sig enten for Børn, Enker eller saadanne Personer, som vi hellere skulde optage end „fordømme", hvis der skulde være Tanke paa at vinde dem og arbeide paa deres Forbedring. Men det har altid været lettere for en egenkjærlig og fordømmende Tidsalder at udpege Lasten end at antage sig Børn, alderstegne og Enker samt føre dem ind paa Vaisenhuse og Diakonisse-Anstalter, ihvorvel Apostlene

og den ældre Kirke — ja ogsaa den nyere Kirke — ogsaa heri har givet et godt Eksempel. Der burde være Magdalena-Stiftelser, hvor den forførte kunde faa et bedre Livssyn og ved Kjærlighedens velgjørende Magt træde af fra Synden. Hvis det Ord: „Heller ikke jeg fordømmer dig", blev gjentaget oftere med Gjerning og Sandhed i vore Dage, da skulde Straalerne af denne Sol smelte flere Hjerter, som ellers forhærdes ved haard Behandling. Men Dømmesyge og tunge Bebreidelser for begangne Synder vil altfor snart aabenbares, og det især af dem, der ikke kjender det indre Tønder, som let tager Ild af det, man ser og hører. Men Tilstanden forbedres ikke dermed.

Naar vi derfor af Kristi og Kirkens Forbillede kunde bevæges til at antage os fader- og moderløse, da vilde disse igjen efter os give baade Form og Fylde af det Liv, som bør aabenbares i hans Barmhjertigheds Rige. Antog vi os kristelige Enker, da kunde disse atter paavirke andre til at blive mere skikkede for Husvæsenet, til at opofre sig mere helt og holdent for Sygepleien, og paa samme Tid som de skaffede Lindring og Hygge, kunde de blive Middel til at bringe den døendes Sjæl ind i de evige Boliger. De for Fristelsen faldne kunde derved gjenvinde moralsk Styrke og kristelig Overbevisning nok til at blive et Salt, naar det gjaldt at modvirke Forraadnelsen hos dem, hvis Rødder var oprevne af samme Storme. Paa den Maade kom Kirken til at udgyde en Kjærlighedsstrøm til Befugtning og Vederkvægelse, og det især ved Sygeleiet, hvor Kvinden kan bevise sin Styrke og naa frem med sin Indflydelse bedre end mange andre. Derfor skal man ikke vise alt til Staten og „Townet"; disse har mere end nok med, hvad de har. De kan og maa sørge for de Ulve, som vil tude blandt Ulve og er revne af disse, og man bør derfor ikke med kold Tilbagetrukkenhed vise alle fattige hen til „the poorhouse". Om Kirken ofte har gjort det og maa takke for at kunne gjøre det herefter, saa bør den tillige saavidt mulig oprette og vedligeholde sine egne Anstalter.

Kirkens Opgave er vistnok den at bringe sit Lys til alle Folk og udøve en rensende og gjennemsyrende Indflydelse ved det hellige Evangelium og ved en almindelig Kristenkjærlighed, som bryder igjennem al Begrænsning; men den er dog først forpligtet til at sørge for sine egne, det være sig enten af sproglige eller konfessionelle Hensyn. Den maa arbeide paa at oplyse enhver Krog, hvert Hjørne med Evangeliets Lys; og hvis den ikke er tro heri, vil den rammes af Dommens Lyn til Fordærvelse. Det er derfor ikke blot Børn, gamle Folk, Enker og andre, som er faldne for Fristelsens Magt, den skal paavirke, men Folk i alle Stænder er Maalet for dens Virken. Men er der nogen, som bør være Gjenstand for dens særegne Opgave, da

er det de tusend Smaabørn, som gaar hen i Jammer og Nød. Uagtet al Nedværdigelse og Forkommenhed er de dog stemplede i den treenige Guds Raadskammer; de er skabte, gjenløste og i Daaben helliggjorte af ham, og denne deres høie Adel og Herkomst burde drive os til at tage de alvorligste Forholdsregler, naar det gjælder at frelse dem fra legemlig og aandelig Ruin. Var det nødvendigt i vort kjære Fædreland at gjøre, hvad man kunde i saa Henseende, saa var der dog ikke der den Fare for Ungdommen, som Tilfældet er her, hvor alle ydre Baand og Stængsler synes at være borttagne. Naar de raadne Vande af Vantro og Fritænkeri, som den styrende Statsmagt ikke sætter Dæmning for, synes at være faretruende for vort gamle Fædreland, hvor meget mere her, hvor der hersker en ofte saa tøilesløs Frihed, og hvor enhver kan have sine egne Ideer om Lighed og Broderskab uden Hensyn til den frigjørende Naade, som alene kan bringe os til ret Erkjendelse af disse Goder.

Naar det da forholder sig saaledes, at vore Børn, disse dyrebare Mynter, er nedfaldne i Syndens Smuds, saa at vi mangengang neppe kan læse den oprindelige Indskrift eller se Billedet paa dem, da er det vel paatide, at vi lyser efter dem. Jo mere vi deri kan slegte paa ham, som var og er „Verdens Lys“, desmere kan Kirken løse sin Opgave. Fra alle Kanter høres Klage over Ungdommen. Nogle siger: „Vi kjender den neppe igjen.“ Det er ogsaa sandt, vi kunde ikke i vor Ungdom forholdt os saaledes lige overfor vore foresatte; vi maatte lyde dem, ellers var der Tugt, og endelig lærte vi, at der var Glæde, naar vi beviste Lydighed. Den Retsfølelse og Pligttroskab, som udvistes mod vore Forældre og foresatte, er ogsaa ved Guds Naade ført hid til dette Land, hvor der ifølge Guds Ord kræves den samme Lydighed af Børnene. Vistnok finder vi til vor Bedrøvelse, at Tidsaanden med sine oprørske Retninger baade i Familie, Kirke og Stat har sat sine dybe Merker paa dem, og heller ikke kan det blive bedre ved nogensomhelst udvortes Tvang; men der kan kun blive Forandring til det bedre, naar vi lærer dem Guds Ord, som virker Overbevisning, Erkjendelse og Kjærlighed til det bestaaende.

Saa lad os derfor i Jesu Navn arbeide for Oprettelse af et Barnehjem i den norske Synode, hvor fader- og moderløse Børn og andre, som er i „Jammer og Nød“, kunde lære at læse, bede, arbeide og synge til Herrens Ære. O, gid Kristi Kjærlighed ikke alene blev virkeliggjort i et fromt Familieliv, men at ogsaa Kjærlighed og Omsorg for vore Børn blev aabenbaret ved Barmhjertigheds-Stiftelser for værdige trængende! (Sluttes.)

Hvorledes er det at forstaa, naar i den hellige Skrift Mennesket ofte opfordres til at omvende sig, da det dog ikke selv kan gjøre det?

Da jeg antager, at der er mange, hvem dette Spørgsmaal volder Vanskelighed, og som derfor gjerne ønsker en liden Veiledning, skal jeg tillade mig at anføre et Par Citater fra Professor Ylvisakers Forelæsninger over Dogmatik fra 1885, som har hjulpet mig selv til at kunne give et tilfredsstillende Svar paa ovennævnte Spørgsmaal.

Prof. Ylvisaker imødegik i sin Forelæsning de Vildfarelser, som siden Reformationen havde gjort sig gjældende med Hensyn til Omvendelsen, og anførte blandt andet en Del Indvendinger, som fra papistisk Side var gjorte mod den lutherske Lære, at det naturlige Menneske efter Faldet før Gjenfødelsen ikke har nogen aandelige Kræfter, ved hvilke det af sig selv skulde kunne berede sig til Guds Naade eller modtage den tilbudne Naade. Han citerede saaledes, hvad den katholske Theolog Bellarmin havde at indvende mod denne Lære. „Det vilde (jo)“ — siger Bellarmin — „være taabeligt at befale og opmuntre til gode Gjerninger og til Omvendelse, hvis Mennesket ikke har fri Vilje.“ „Dersom det slet ikke staar i Menneskets Magt at omvende sig, da er Bebreidelsen for, at de ikke kommer, ude af Orden“, siger den samme Bellarmin. Saavel denne som ogsaa Erasmus, der var Luthers samtidige og Modstander, anførte 5 Mos. 30, 11. 19. og Jos. 24, 15. som Bevis for sin falske Lære, altsaa netop de samme Steder, som i vor Tid Antimissourierne anfører for sin falske Lære, at Mennesket bliver stillet paa Valgets Standpunkt og da, endnu førend det er gjenfødt, faar Evne til at kunne vælge Livet eller Døden.

Men lad os nu se, hvad den wittenbergske Theolog J. Andr. Quenstedt siger hertil. Han besvarer de ovennævnte Indvendinger paa følgende Maade: „Saadanne Steder, som indeholder Bud og Befalinger, viser os vor Pligt, men ikke, hvad vore Kræfter formaar; de viser os vor Skyldighed, men ikke vor Evne. Bud og Befalinger er ikke Maalet for vore Kræfter, men Regel for vor Pligt. I Loven lærer vi ikke, hvad vi formaar at gjøre, men hvad vi bør gjøre, og hvad vi engang kunde gjøre.

„Gud befaler ofte noget, som han selv vil virke i os, og da er hans Befalinger ikke blot bydende, men tillige virkende, idet nemlig Gud ved saadanne Befalinger har til Hensigt selv at virke det, som han byder. Man kan derfor ikke sige, at det var forgjæves at befale en bunden at gaa, naar ved Befalingen Lænken faldt af ham. Heller ikke vilde det være ude af Orden at sige til en blind, at han skulde

se, naar han med det samme blev helbredet for sin Blindhed. Thi Guds Ord virker selv det, som det befaler os at gjøre. Gud befaler, hvad han vil, men giver ogsaa, hvad han befaler. Og det er en i Skriften almindelig Talemaade at sige, at vi selv gjør det, som Gud virker i os. Thi med sit Ord forbinder han den Helligaands Virksomhed. Gud befaler ofte det, han vil virke i os, og belønner dette, som om det var gjort af os selv. 5 Mos. 10, 16. siger Gud: ‚Derfor skulle I omskjære eders Hjertes Forhud'; men i 5 Mos. 30, 6. siges det os, hvem det er, som skal gjøre dette, naar det heder: ‚Og Herren din Gud skal omskjære dit Hjerte og din Sæds Hjerte' o. s. v. Ezek. 18, 31. heder det vistnok: ‚Gjører eder et nyt Hjerte og en ny Aand', men forat ingen skal mene, at dette staar i vor egen Magt, saa siger Gud ved den samme Profet Kap. 36, 26.: ‚Jeg vil give eder et nyt Hjerte og give en ny Aand indeni eder'." Saa langt Quenstedt.

Synergisterne tilegnede sig ogsaa flere af Erasmus's og Bellarmins Argumenter for at bevise den falske Lære, at Mennesket før Gjenfødelsen ved den Helligaands Hjælp til en vis Grad „skal kunne berede sig til Naaden og give, omend svagt, sit Ja dertil". De lagde ogsaa megen Vegt paa Jesu Ord i Joh. 15, 5.: „Jeg er Vintræet, I ere Grenene....thi uden mig kunne I slet intet gjøre", og drog af dette den Slutning, at det naturlige, ugjenfødte Menneske dog ved Kristi Hjælp kunde gjøre noget godt. Hertil gjør imidlertid Martin Chemnitz den Bemerkning: „Den Helligaand bliver for Synergisterne kun en Medhjælp." En anden luthersk Theolog gjendriver Synergisterne, idet han gjør Forskjel mellem ældre og nyere Synergister, paa følgende Maade: „Mange negter ikke, at Mennesket i Omvendelsens Begyndelse forholder sig blot passivt, men de paastaar dog, at Mennesket i Omvendelsens Fremgang ogsaa medvirker med Guds Naade til sin Omvendelse, vistnok ikke med sine egne medfødte Kræfter, en Mening, som tilskrives de gamle Synergister, men med de skjænkede Kræfter, nemlig med de Kræfter, som erholdes ved den forekommende og forberedende Naade, en Mening, som de nyere Synergister, f. Eks. Laterman, nærer. Paa en forkjert Maade slutter de af hint Sted (Fil. 2, 13.), at den, som bliver omvendt, maa gjøre noget for at bevirke og fremme sin Omvendelse, og det med Guds Hjælp. Men fordi det ikke kan siges om et Menneske, at det lever aandelig, førend det kan glæde sig ved Troens Liv, men det er indtil den fuldendte Omvendelse aandelig dødt, saa kan man strengt taget ikke sige om det ugjenfødte Menneske, at det bliver understøttet af den forekommende Naade; thi den, som understøttes, er selv allerede forud virksom. Enten man derfor siger, at

det endnu ikke omvendte Menneske handler af egne Kræfter og bliver kun understøttet af nogen, eller man siger, at det handler med Kræfter, som det har faaet ved Oplysning, saa bliver i begge Tilfælde paa en forkjert Maade forudsat, at Mennesket allerede lever og er udrustet med Livskræfter." Theod. J. E. Tønnessen.

Om Bønnen.

(Af O. Jonassen.)

Alle skal og bør bede; thi det er en Guds Befaling, given til alle. Men ikke alle kan bede, fordi Betingelsen for at kunne bede ret mangler hos dem. Menneskene kan inddeles i to Hovedklasser: troende og ikke-troende eller vantro. Kun de troende har Betingelsen for at kunne bede til ham, som fordrer en Tilbedelse i Aand og Sandhed. De ikke-troende, de, som endnu ikke er gjenfødte, har ikke Naadens og Bønnens Aand, og følgelig kan de derfor ikke bede som troende; deres Bøn er ingen sand Bøn.

Der er mange, som mener, at naar Gud befaler, saa maa ogsaa alle kunne gjøre, hvad Gud befaler. Det opirrer det naturlige Hjerte at høre, at det er dødt og magtesløst til at kunne gjøre det, som Gud befaler, og det siger da, at Gud er uretfærdig, som befaler at gjøre det, som jeg ikke kan gjøre. Gud befaler os at holde den hele Lov; kan vi dette? Gud befaler os at være hellige, som han er hellig; kan vi være det? Men hvorfor befaler da Gud saadant? Jo, fordi han vil vise os, at det, han forlanger af os, er nødvendigt, og for at faa os til at forstaa vor egen Mangel, „vor egen Uformuenhed paa Vilje og paa Kræfter". I alle Guds Befalinger til os er en kraftig Omvendelsesprædiken indeholdt. De viser os, hvad vi er; men de viser os ogsaa, hvad vi kunde blive. Naar Gud befaler alle at bede, saa er det hans alvorlige Hensigt, at alle skulde bede, og tænk, hvilket Naadestilbud ligger der ikke i denne hans Befaling! Han tilbyder sig at være vor Fader, Ven, Beskytter og Forsørger. Men hvem ser i ham en saadan? Jo, i „Sandhed til Gudfrygtighed" har Pontoppidan udtrykt det saaledes i Spørgsmaal 568: „Hvem kan da kalde Gud sin Fader? Svar: De gjenfødte og sande, endskjønt svage Guds Børn." Men Pontoppidan spørger i det foregaaende Spørgsmaal (567): „Kan da ubodfærdige ogsaa have den Tillid at kalde Gud deres Fader i Himmelen?" Og han svarer: „Han er vel alles Fader efter Skabelsen, Opholdelsen og sin kjærlige Vilje til at omvende og frelse dem; men dog kan de ubodfærdige ikke kalde ham Fader, saalænge de ikke gjenfødes og faar en sønlig Aand; thi ellers er deres

rette Fader i Helvede." Og Spørgsmaal 576 heder det: „Kan en ubodfærdig Synder vel bede denne første Bøn? Svar: Nei, ikke af et sandt Hjerte; thi han er selv den, som beskjæmmer og vanærer dette hellige Navn." Se ogsaa Spørgsmaal 580 og 589 i „Sandhed til Gudfrygtighed". Man merke sig ogsaa Spørgsmaal 492: „Hvad faar da egentlig et Menneske ved Gjenfødelsen, som han ikke før havde? Svar: Han faar den sande, levende Tro, som fatter Kristum, og i ham en sønlig Udkaarelses Aand med Ret til Guds Rige samt Lyst og Kraft til at gjøre Guds Vilje." Altsaa før den nye aandelige Fødsel er der ingen Tro, ingen sønlig Tillid i Hjertet; thi „Gjenfødelsen er den levende Tros Meddelelse" (se Sp. 487), og hvor den ikke har fundet Sted, er endnu Mennesket aandelig dødt, og i en saadan Tilstand kan det ikke bede.

Men den, som kjender sin Synd og sukker og længes efter Guds Børns herlige Frihed, er hans Bøn ogsaa Gud en Vederstyggelighed? O nei, lad os ikke forveksle Tro med Troens fulde Forvisning. En saadan Sjæl kan bede; thi den kjender sin Nød og ved, at kun Gud alene kan hjælpe i denne Nød, og at han vil hjælpe, det ved en saadan; thi han fremstiller sig jo for ham som en Fader og forsikrer ham om, at han har en Faders Hjertelag. Men det er ikke Bønnen, som skal bevæge Gud til at skjænke aandelige (eller legemlige) Goder og Gaver; nei, det, som bevæger Gud, er det, hvorpaa en ret Bøn skal være grundet, og Pontoppidan kalder det „Kristi Fortjeneste og Forbøn hos Faderen". Vor Bøn er altsaa ikke Aarsagen, hvorfor vi faar det, vi beder om; nei, Aarsagen er Kristi Fortjeneste og Forbøn hos Faderen. Og denne Aarsag — Grundvold — er ikke foranderlig med de foranderlige Tider og Sjælstilstande; nei, den er fast og urokkelig. Vor Bøn er op og ned, og altid har den kristne meget at udsætte paa sin Bøn; men paa Frelserens Gjerning, hans Fortjeneste og Midlerembede, derpaa finder den kristne intet at udsætte. Men er Kristi Gjerning Aarsagen til, at vi faar det, vi beder om, saa er Troens Bøn Midlet til, at vi erholder de Ting, hvorom vi beder. Men en Bøn uden Tro griber i Luften, og en Tro uden Bøn er utænkelig (Jak. 1, 6. 7.).

Missionsefterretninger.

Amerika. Jødemission driver Missourisynoden i New York ved en omvendt Jøde D. Landsmann, hvis Virksomhed vi oftere har omtalt. For nylig berettede han i „Der Lutheraner", at hans Arbeide i den sidste Tid havde forandret sig noget. Han besøger nu de jødiske Familier i deres Huse og tager Anledning — hvis de ikke kaster ham ud — til med Tale og

Skrift at forkynde om Jesus og overbevise Jøderne om, at Jesus Kristus er Verdens Frelser og saaledes ogsaa deres Messias, om hvem Moses og Profeterne har spaaet. Men her behøvede han passende Traktater i jødisk-tysk eller hebraisk Sprog, og da han ikke vidste nogen anden Udvei til at skaffe sig saadanne, udarbeidede han dem selv. De af ham forfattede Traktater bærer følgende Titler: 1) Jøde og Jødekristen. En Diskussion mellem en uomvendt og en omvendt Jøde. 2) Hvad siger Kabbala om Guds Treenighed? 3) Hvad siger Rabbinerne om Messias? 4) Memra Jehovah eller Lagos Jehovah. 5) Sabbath, Helligdage og Omskjærelse. 6) Jesus af Nazareth den sande Messias. 7) Jesus, Guds Ansigts Fyrste. 8) Bibel og Talmud, hvorledes forholder de sig til hinanden?

Men nu gjaldt det at faa disse Traktater trykte. Jøderne i New York vilde under ingen Omstændigheder gjøre det; og desuden — hvorfra skulde Pengene til Arbeidet komme? Hr. Landsmann henvendte sig da til Komiteen for Jødemissionen, og den bevilgede ham 125 Doll. Af nogle Venner fik han ogsaa privat nogen Hjælp. En jødisk Sætter paatog sig i al Hemmelighed at trykke Traktaterne. Saaledes fik han trykt 4 af dem, hver i 2000 Eksemplarer, og han fik støbt Plader til dem, saa at han naarsomhelst uden stor Bekostning kan trykke flere. Disse Traktater har han da under sit Arbeide blandt Jøderne uddelt. En stor Tjeneste har den jødiske Presse gjort den gode Sag ved at udskrige Traktaterne som Gift og paa det alvorligste advare Jøderne mod at læse dem. Dette fremkaldte en sterk Efterspørgsel efter dem. Fra St. Louis, Boston, Baltimore, Washington, Portland og Chicago fik Udgiveren Breve paa Breve med Begjæring om at faa Traktaterne, og alle disse Begjæringer har han kunnet opfylde.

Men den trofaste Gud gjorde mere. Redaktøren af den klassisk-hebraiske Tidning „Eduth lejisreel" (Vidnesbyrd for Israel) oversatte 5 af Traktaterne i høi-hebraisk Sprog til Brug for de lærde Rabbiner. Og nu styrede Gud det saa, at saavel denne Oversættelse som de fire hidtil utrykte Traktater skulde blive trykte. Dette gik saa til: Traktatselskabet i New York havde længe ønsket at udgive hebraiske Traktater. Da det hørte om Hr. Landsmanns Arbeide, tilbød det sig at trykke hans 9 endnu utrykte Traktater og derfor frit give ham 1000 Eksemplarer af hver. Dette Tilbud blev modtaget, og han fik de lovede 9000 Traktater. Dr. Delitzsch i Leipzig, den afdøde Walthers fortrolige Ungdomsven, har ogsaa fra Leipzig sendt ham 300 hebraiske Nytestamenter, og en anden Ven har fra London sendt ham 500. Naturligvis er Missionæren hjertelig glad over den rige Anledning, han saaledes har faaet til at udbrede Guds Ord i Skrift blandt sine endnu uomvendte Landsmænd.

— Mexico. I Januar har 11 forskjellige evangeliske Missionsselskaber, der arbeider i dette Land, holdt et Møde i Mexico. 83 Prester og 65 Evangelister var tilstede, hvilke betjener 177 Menigheder med 12635 Medlemmer og 96 Skoler med 2402 Børn. Af Arbeiderne er 123 udenlandske, Mænd og Kvinder. Man besluttede at oprette et fælles evangelisk Kollegium, samt at i Byer paa under 15000 Indbyggere, hvor et Kirkesamfund arbeider,

maatte intet andet optage en Gjerning, og at ingen hverken Prest eller Lægmand maatte optages fra det ene evangeliske Kirkesamfund i det andet uden paa Anbefaling af sit Kirkesamfunds Styrelse. („Alm. Kirketid.")

Afrika. Fra Zululandet bringer Missionstidenden Efterretninger fra Past. Stavem paa Ekjowe helt til den 19de Juli. Det bekræfter sig, at der har været et vidt udbredt Oprør og megen Blodsudgydelse. Om de norske Missionsstationer oplyses følgende:

En af de mest truede Stationer, Emathlabatini, blev forladt af Missionær Braatvedt, som med sin Familie nu opholdt sig paa Ekjowe. Huset var ikke ødelagt, medens en nærboende Handelsmand havde faaet sin Handelsbod plyndret.

Paa Imfule holdt Missionær Stenberg sig. Hans Okser og øvrige Kvæg var ham frarøvet, og en Zulu havde skudt efter ham, men uden at træffe. Senere følte han sig dog mere tryg. Af sit røvede Kvæg havde han faaet en Del tilbage. Det var fundet blandt de Hjorde, som Englænderne havde taget fra en slagen Zuluprins. Desuden havde han faaet Brev fra den engelske Magistrat paa Stedet, hvori han opfordres til at opgive Størrelsen af sit Tab, som man haaber at kunne skaffe ham Erstatning for.

Empangeni er bleven forladt af Missionær Norgaard med de kristne og Daabslærlingerne. Hans Hustru havde været paa Ekjowe og skulde reise hjem, men kom ikke længere end til Ungoje, hvor hun traf sin Mand som Flygtning. Saa pludselig var Oprøret brudt løst paa den Kant, at Norgaard ikke kunde frelse andet end sig selv, sine Folk og sit Kvæg. Den 17de Juli havde han dog atter besøgt Stationen og fundet Missionsselskabets Eiendom der væsentlig ubeskadiget; heller ikke var der af hans egen Eiendom ødelagt saa meget, som man havde tænkt.

Paa Umbonambi var Missionær Eriksen med Familie paa Grund af Landets Beskaffenhed afskaaren al Adgang til at komme bort. Missionærerne Gundersen og Norgaard søgte at redde dem ved Hjælp af en Baad over en Indsø, som Umthlatuzifloden danner nede ved Havet. Dette var et vanskeligt Arbeide; thi sommesteds var Vandet for grundt, og paa andre Steder var der Vand nok, men der maatte man frygte for Flodhestene. Endelig lykkedes det at bringe Fru Eriksen med Barn og en Frøken Reime over til Ungoje. Eriksen selv gik tilbage til Umbonambi; men i de sidste Dage havde der været meget uroligt, og de kristne havde tildels maattet fly til Skovene; Stationen havde dog ikke lidt nogen Skade.

Fra Missionær Berge paa Inthlazatje havde man intet hørt, da al Forbindelse med denne Station var afbrudt; men man haabede, at Faren ikke var saa stor, da Stationen ligger indenfor Hollændernes Grænser.

Om Stillingen i det hele skriver Past. Stavem den 14de Juli:

„Sidste Søndag (den 8de) gik der en Styrke ind for at undsætte og befri den omringede Magistrat Pretorius. Styrken bestod af en Del engelske Dragoner, beredent engelsk Infanteri samt et Par tusend Mand under den bekjendte John Dunn. Nogle af Hr. Dunns indfødte, som ikke fulgte Hovedhæren,

men kom bagefter, blev nedhuggede. Imidlertid har nu Pretorius faaet Hjælp, og Oprørerne i Kystdistrikterne kryber i Skjul. Jeg har idag modtaget Underretning fra Gundersen og Norgaard. Ifølge deres Meddelelser har Dunns Folk og en Afdeling leiede Abesutu i de sidste Dage brændt næsten alle Zulugaarde i hele Egnen omkring Empangeni. Disse sorte Tropper skal have faaet Ordre til at slaa ned forsode alle Mandfolk og kun spare Kvinder og Børn. Oprørerne faar nu alvorlige Lærepenge. Det har været forholdsvis koldt i de sidste Dage. Og tænk nu, at alle Gaarde og Hytter er brændte! Saa skal disse nøgne Mennesker ligge ude i Buskene og ved Flodleierne mellem Rørene i denne Tid. Det vil føles haardt for de stakkels Folk. Imidlertid har Høvdinglederne trukket sig tilbage. De ved nok i det længste at spare sit Skind.

„Zuluerne har udøvet flere Grusomheder mod engelske handlende under dette Oprør. De er nu klogere end under Zulukrigen i 1879. De stormer ikke saaledes paa som dengang; de kaster sig hellere over smaa Afdelinger af sine Modstandere; dermed kan de gjøre meget mere ondt. Imidlertid tror jeg dog, at Oprøret nu har kulmineret; det vil vist herefter gaa nedad med Dinizulus Udsigter. Lang Tid kan det dog tage, førend man bliver færdig med Kampen.

„En Del af vore Missionærer har denne Gang dels været i alvorlig Fare, dels har de siddet paa sine Stationer trods den ængstende og truende Stilling. Men Gud har bevaret dem alle hidindtil; jeg tror, han fremdeles vil gjøre det. Her paa Eshowe har ikke Faren været saa overhængende. Alligevel byggede ogsaa her de engelske Handelsmænd Skanser udenfor sine Kramboder sidste Uge.

„Vi faar nu haabe, at Gud vil vende ogsaa disse sidste skrækkelige Begivenheder til det gode. Her er atter rundet meget Blod i dette Land. Hedninger har i Mængde fundet en brat Død. Gud forbarme sig over Zulufolket for vor Frelsers, den Herres Jesu Skyld! Maatte han frelse en Rest ogsaa af dette Folk!"

Og den 19de tilføier han: „Det var da virkelig en alvorlig Prøvelse, at vi nu skulde faa Ufred igjen; men vi tør dog haabe, at det denne Gang vil gaa over uden altfor stor Skade for Missionsstationerne. Maatte saa Hjerterne bøies hen til Kristus bagefter, naar Folket er ydmyget endnu en Gang! Zuluerne synes ikke at være saa vrede paa Missionsstationerne denne Gang. Forhaabentlig forstaar de tildels ialfald, at Missionærerne intet har med Politiken at bestille. Maatte da Gud i Naade bevare baade Missionærerne og Stationerne! Saa faar vi atter bringe det frelsende Ord, bringe Lærdom, naar Folket ved sin Daarskab har bibragt sig selv de dybe Saar, og naar de maaske begynder at føle, at Saarene gjør ondt. Missionsvennerne maa ikke tabe Modet. Der bliver endnu noget at udrette i Zululand."

Kirkekronike.

Amerika. Fra Past. H. A. Preus har vi modtaget Brev, at han efter en lykkelig Reise er ankommen til Kristiania. Hans Adresse under Opholdet i Norge vil være: Oberst W. Preus, Kristian Augusts Gade, Kristiania.

— Synodalkonferensen, som bestaar af Missouri-, Wisconsin- og Minnesota-Synoderne, holdt Møde i Milwaukee fra 8de til 14de August. Satser over „Enighed i Troen", forfattede af Prof. Pieper, blev behandlede. Beslutningerne om Negermissionen har vi før meddelt. Udførlig behandledes det Spørgsmaal, hvad man burde gjøre, naar der fra en Arbeidsmark, som endnu ikke formelt hører til en Synode, sker Henvendelse til en Prest i en Søstersynode eller til dennes Formand for at faa Betjening. De med Hensyn hertil fattede Beslutninger lød saaledes:

„Ihvorvel vi fuldtud anerkjender vore Menigheders Ret til at kalde en Prest fra hvilkensomhelst rettroende Synode, saa skulde vi dog alle arbeide paa, at enhver Synode beholder de Menigheder og Missionsmarker, som den har under sin Betjening. Derfor skulde enhver Prest, naar man fra en anden Synodes Arbeidsmark henvender sig til ham med Begjæring om at hjælpe dem til at faa en Prest, først og fremst forestille dem, at vore Synoder er enige i Lære og Praksis, og derfor formane dem til fremdeles at søge Raad hos den Synode, fra hvilken de hidtil har faaet Betjening. Tillige skulde han gjøre vedkommende Synodes Formand bekjendt med Sagen. Hvis det da alligevel skulde vise sig, at Menigheden, uden at aabenbart syndige Grunde forelaa, dog holdt fast ved at ville betjenes af en Prest af en anden Synode, saa skulde man hellere overlade en saadan Mark til den anden Synode, end at Menigheden ved Betjeningens Forhaling skulde lide Skade eller endog komme i Fare for at falde i Hænderne paa falsktroende.

„Hvis en Menighed, som hidtil er bleven betjent af en Synode, uden dog formelig at have været optagen deri, direkte kalder en Prest fra en anden Synode, saa skal vedkommende Prest være forpligtet til at handle ligedan, som om det var en Synodalmenighed. Han skal, før han modtager Kaldet, melde Sagen for Formanden i den Synode, som hidtil betjente Menigheden, og hvis han modtager Kaldelsen, slutte sig til denne Synode. Er Menigheden til forskjellige Tider bleven betjent af forskjellige Synoder, saa har den Synode Fortrinnet, som sidst har betjent Menigheden.

„Formændene for Synoderne eller deres Distrikter opfordres herved til at forelægge denne Overenskomst for sine Synoder eller Distrikter til eventuel Antagelse.

„Disse Beslutninger skal offentliggjøres i Synodernes Organer."

— „Det danske evang.-luth. Kirkesamfund i Amerika" holdt sit 5te Aarsmøde i Fremont, Nebr., fra 23de til 29de August, og Beretning om Mødet indeholdes i „Kirkebladet" for 15de Sptbr. Ved Mødets Aabning var 12 Prester og 12 Delegater tilstede; senere kom 1 Prest, og 2 blev ordinerede under Mødet, saa dette kom til at bestaa af 27 stemme-

berettigede. 7 Menigheder blev optagne i Samfundet. En Hovedgjenstand for Forhandlingerne var den tredje Trosartikel. Blandt Forretningssager var alt, som angik Samfundets Skole i Blair, vel det vigtigste. Man takkede Gud for vellykket Indsamling til Afbetaling af dens Gjæld, da man havde faaet 2000 Doll. subskriberet, medens Gjælden kun var 1500. Man besluttede at kalde en theologisk Kandidat Dahm til Hjælpelærer ved Skolen for det kommende Aar med en Løn af 250 Doll. og fri Bolig. Man besluttede ogsaa atter at udstede Kald til Past. Trandberg for, om muligt, at bevæge ham til at overtage Bestyrergjerningen ved Skolen næste Aar. Af Missioner besluttedes særlig at understøtte den santaliske. Ligeledes valgtes en Jødemissions-Komite, som skulde sætte sig i Forbindelse med Jødemissionen i „Konferensen“, det Samfund, Stifterne af det danske Kirkesamfund tidligere tilhørte. Hvad Mormonmission angaar, besluttedes at støtte den danske Past. G. E. Sass fra New Zealand, som efter Forlydende skal ville begynde en Virksomhed i Utah i en nær Fremtid.

— Et methodistisk Temperanceblad, „Evangelical“, som udgives i Harrisburg, Pa., sagde for nylig, at den velsignede Kalk i den hellige Nadver under visse Omstændigheder kunde blive en Djævlebrik; derfor burde man bruge Vand istedenfor Vin i Nadveren eller ogsaa ganske afskaffe Kalken. Saa vidt kan Mennesket bringe det, naar han viger af fra Guds Ord. („Zeuge der Wahrheit“.)

— Dr. Dowling, Prest ved Euclid Ave. Baptistkirke i Cleveland, Ohio, er ifølge „Herold u. Zeitschrift“ nylig udtraadt af Baptisternes Samfund. I den Erklæring, hvori han meldte sin Embedsnedlæggelse for Menigheden, siger han: „Under omhyggeligt Studium og alvorlig Bøn har jeg fundet, at en vis Skriftfortolkning, som hidtil har gjældt for at være en af vor Kirkes Hovedlærdomme, beror paa Vildfarelse. Dette forelagde jeg det Koncil, der i Baptistkirken gjælder som sidste Instans i saadanne Ting, og spurgte, om jeg med en saadan Opfattelse kunde vedblive at betjene en Baptistmenighed. Svaret var Nei.“ Den Opfattelse, som her er Tale om, og som nødte ham til at hæve Forbindelsen med sin Menighed og sit Samfund, var den, at ogsaa saadanne, som ikke er døbte ved Neddukning eller ikke først i sin voksne Alder har faaet Daab, kan være rette kristne og maa betragtes som optagne i den kristne Kirke. Dette kan Baptisterne paa ingen Maade indrømme; det vilde være at nedbryde den Mur, de har opført som Skillevæg mellem sig og andre kristelige Kirkesamfund. Saavidt vi ved, er det samme Opfattelse, som har drevet Dr. Behrends, Dr. Penticost og andre til at forlade Baptisterne.

— A. G. Wood, Ingersolls 82-aarige Lærer, der først bibragte ham den Vantro, som han nu praler med, skal, som der berettes, i Springfield, Ill., have omvendt sig til den kristne Tro. Han vil skrive til Ingersoll og meddele ham sin Sindsforandring. („Zeuge der Wahrheit“.)

Norge. Blandt de Studenter, som paa Universitetets Stiftelsesdag immatrikuleredes og aflagde det akademiske Løfte, var ogsaa Halvor Fjeld-

stad og Olaus Rikansrud, som den 20de Juni graduerede fra Luther=College i Decorah. Festligheden holdtes iaar den 3dje istedenfor, som sedvanlig, den 2den Sptbr., forbi denne Dag var Søndag.

Sverige. Det svenske Kirkemøde aabnedes den 3dje Sptbr. med en Tale af Erkebiskop Sundberg, som sterkt fremhævede, at den svenske Kirkes Stilling for Øieblikket gav megen Grund til Bekymring. Efter Aabnings=Gudstjenesten begav samtlige Mødets Medlemmer sig til Slottet for at hilse paa Kongen. Denne skal i sit Svar paa den ham bragte Hilsen have ytret: „Om vi blot holder os til Guds Ord, saa har vi deri den rette Nøgel i vor Haand til Løsning af Tidens Gaader.“ Han mente, at den svenske Kirke skulde staa fast og ikke rokkes; thi Tidens Stormbølger bryder sig til Skum paa den Klippe, paa hvilken den er grundet. (Eft. „Fædrel.“)

England. Et Sogn i London. 1867 oprettedes Trefoldigheds=sognet i Shoreditch, der i hundrede Aar har staaet i det værste Ry og medrette betragtes som Londons Bundfald. En Autoritet paa dette Omraade siger, at der i dette Distrikt er flere Forbrydere end i hele det øvrige London. „Der kan ikke være noget Helvede herefter“, hører man almindelig siges her, „vi lever i det allerede.“ „Jeg kan ikke forstaa“, sagde en Kone paa en af Gaderne, „at man bygger Kirker for Hedningerne og slet ikke tænker paa os herhjemme.“ Det er kun altfor sandt. Thi i ovennævnte Sogn med 8000 Mennesker er der 17 Vertshuse, en Musiksaloon, de to mest berygtede Boxersalooner, men ingen Kirke. 1867 oprettedes ovennævnte Sogn, og en Bygning leiedes til midlertidig Kirke, d. v. s. et Loft ovenover en Stald, og det koster 3600 Kroner i aarlig Leie. Men slet Lugt er der nok af, og midt under Gudstjenesten hører man Larm af Heste og Vogne samt Folks Eder underneden. Nu har en Dame og nogle flere kjøbt en Grund til 36000 Kroner ved en Gyde, der har Ord for at være det værste Sted i hele London. Der vil man bygge en Kirke med Prestebolig, ikke en monumental Bygning, men en liden Kirke og Leilighed til Forsamlinger m. m., ialt til 54000 Kroner. Presten hjælpes i sin Gjerning af en Hjælpeprest, 8 Søstre (Diakonisser), 13 Brødre af St. Pauls Samfund og andre lønnede og frivillige Arbeidere. Enhver Familie i Sognet besøges. Søndagsskoler holdes af Søstrene paa to Steder, og de har 1000 Børn paa deres Lister; Mødremøderne har 600 Medlemmer. Og alt dette i et saa ryggesløst Sogn. Medrette siger „Daily Telegraph“, at den Gjerning, Past. Jay øver i Shoreditch, er maaske det største Eksempel paa Kirkens Gjerning. („Alm. Kirketid.“)

Fra Spanien beretter „Der Lutheraner“ efter et tysk Blad: Nylig traf to evangeliske Lærere i Madrid pludselig paa Gaden sammen med en katholsk Prest, som bar Monstransen med det indviede Brød, der efter katholsk Lære er forvandlet til Kristi Legeme. De kunde ikke vige tilside for at komme ind i en anden Gade. Saa søgte de da ubemerket at komme tæt forbi Husene. Men Presten havde allerede bemerket dem og kaldte paa to Politibetjente for at arrestere dem; derpaa gik han lige løs paa dem, holdt Monstransen tæt op foran dem og sagde med lydelig Røst: „Hatten af!

Hils Gud, Statsreligionens Gud!" Dermed var de to Protestanter bragte i den Stilling, at de maatte afgjøre, om de vilde vise det indviede Brød guddommelig Ære eller ikke. De negtede at gjøre det. Følgen deraf var, at de blev kaldte for Retten og ved Underdomstolen dømtes til en Pengebøde og seks Maaneders Fængsel. Da de appellerede til en høiere Domstol, blev Straffen formildet til Betaling af Sagens Omkostninger og en Dags Fængsel.

Rusland. I Østersjøprovinserne maa herefter alle Skrifter af religiøst Indhold i det esthiske og lettiske Sprog først underkastes Censur af dertil beskikkede russiske geistlige, før de kan trykkes. Hvorledes denne Censur øves, fremgaar blandt andet ogsaa deraf, at „Vor Gud han er saa fast en Borg" blev strøgen blandt de Salmer, som man vilde benytte ved en Jubilæumsfestlighed. („Herold u. Zeitschrift".)

Indkomne Bidrag.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved O. Ohnstad ⅞ Konf.offer i Menomonie Mgh., Wis., Past. P. A. Dietrichsons Kald, $15.84; ved Lars O. Moen fra P. O. Sandaker, Calmar, Ja., $10; ved Past. A. Bredesen $75 (O. O. Forton, Stoughton Mgh., $50, Elling Aaker, do., $25); ved A. C. Haugan fra Miss Ellen Howe, Minneapolis, $5; ved Past. N. Pedersen fra Andrew Torgerson $4; tilsammen $109.84.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved O. Ohnstad ⅛ Konf.offer i Menomonie Mgh., Wis., Past. P. A. Dietrichsens Kald, $7.92; ved Skolelærer S. Gundersen indsamlet ved Børn i Madison Mgh.s Distrikt Nr. 2, Past. E. Wulfsbergs Kald, $6.05 (ved Olavus G. Hovden $2.95, nemlig af Elise G. Hovden, Stener G. Hovden, Serine Skaalia, Emma Holstad, Otilla Fulsaas, Gilbert Holstad, Helene H. Melaas, Maria H. Melaas og Martin Karlson hver $0.25, Olaves G. Hovden, Amund G. Hovden, Jørgine A. Melaas og Helene A. Melaas hver $0.10, Klara Fulsaas $0.15, Tina Lundby $0.15, ved Nethie Fjøse $3.10, nemlig af Maria H. Fulsaas $0.25, Martin Hovden, Gilbert K. Hovden, Hilda Bakken, Gunnild Gundersen, Nikolai Hansen, Bennie Hansen og Nils Fjøse hver $0.10, Anton K. Hovden, Albert Bakken og Lovise Gundersen hver $0.05, Andrine Haga, Emma Bakken, Emma Fjøse, Petter H. Ask, Anton Kristensen og Gilbert Blegeberg hver $0.15, Bertha Myran, Josefine Blegeberg og Nethie Fjøse hver $0.25, Klara Larsen $0.35); ved Prof. L. Larsen Tønde-Inds. i Decorah Mgh. ved Carsten Smith $4.68; ved Past. J. A. Thorsen $12.96 (Tønde-Inds. ved Kristoffer H. Svensen, Østre St. Olaf, $5.26, do. ved Hans T. Hølen, Vestre do., $2.65, do. ved Selma Fredriksen, Vestre do., $4.05, fra Helge N. Lee, Østre do., $1); ved Past. N. G. Tvedt $6.75 (Offer i Bow Mgh. $5.75, Marcus Nilsens Børn $0.25, Aad Evensens Børn $0.25, Isak Andersens Børn $0.25, Nils Vinjes Børn $0.25); ved Abraham H. Berger inds. ved Børn i Brush Creek Mgh., Pastor Hilmens Kald, $7.20 ledsaget med Bøn til Gud om hans Velsignelse (ved Edward Storvig $2.22, John Mosbo $2.25, Tobitte Samson $1.40. Betsy Seim $1, Gjertrud Pedersen $0.33); ved Past. B. Harstad $16.72 (Tønde-Indš. i Bruslat Mgh. $1.20, do. i Gran Mgh. $3.88, do. i St. Olafs Mgh. $11.64 [Navnelisten trykkes i „Børnebl."]); ved Past. O. E. Solseth Barne-Offer i Zions Mgh. $8.86; ved Past. J. Th. Ylvisaker inds. ved forskj. Børn $12.55 (Marshall Mgh. $10.05, nemlig ved Otilia Kristensen $2.50, Anne Andersen $1.50, Klara Alsen $0.60, Maria Kirkevold $2.35, Mette Bø $0.40, Brita E. Njøs $2.70, Vestre Freeborn Mgh. $2.50, nemlig ved Maria Thoresen $0.50, Helene Sibilrud $2); ved Past. P. T. Hilmen indsamlet ved Børn $18.05 (George Gutru $1, Tina Thompsen $1.25, Anne O. Terley $1.50, Jørund K. Vengestad $2, John O. Johnsen $1.96, Tilla J. Sandersen $1.75, Tilla S. Fjeld $1.30, Margrethe Horn $2.48, Nelley Terley $1.10, Ida Berg $1.16, Adolf Knudsen $1, Eva Sandersen $1.35, A. Tisthammer $0.20); tils. $101.74.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. J. A. Thorsen ved John Dalen, Vestre St. Olaf, $1; ved Pastor J. Johansen $12.10 (Høstoffer i Blakser Mgh. $5.80, do. i Richland Mgh. $6.30); ved Past. O. E. Solseth fra L. Trisle, Immanuels Menighed, $1; tilsammen $14.10.

Til Synodekassen: Ved Pastor J. Johansen Høstoffer i Tipton Mgh. $7; ved Past. J. Th. Ylvisaker $20 (Kvds. i Østre Freeborn Mgh. $10, Kvds. i Freeborn Mgh. $10); tilsammen $27.

Til Kirken i Denver, Col.: Ved Past. N. Pedersen Del af Høst- og Miss.-offer i St. Olafs Mgh. $10.

Til Indianermissionen: Ved Past. R. Pedersen Del af Høst- og Miss.-offer i St. Olafs Mgh. $10.

Til Negermissionen: Ved Past. A. Larsen Offer ved en Miss.fest den 23de Sptbr. i Fremont ev.-luth. Mgh., Dodge Co., Nebr., $11.33.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Past. J. Th. Ylvisaker Del af Miss.offer i midtre Kirke $5.21.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. L. P. Thorkveen fra Bertil Iversen, Odin Mgh., Cottonwood Co., Minn., $1.

Rettelse. I Nr. 37 under Synodens Hedningemiss. staar: „½ Offer i Østre Freeborn Mgh.", skulde være: „½ Offer" o. s. v.

Decorah, Iowa, den 28de September 1888. G. O. Rustad.

Luther-College

begynder 20de November sit 2det Kvartal. Betalingen for Kost og Lægetilsyn er $18.00 Kvartalet, Skolepenge i nederste Klasse $5.00, i næstnederste $2.50. Indmeldelser sker til Skolens Bestyrer, Laur. Larsen, Decorah, Iowa.

Østlige Distrikts Prestekonferens

holder, om Gud vil, sit Møde i Whitehall, Trempealeau Co., Wis., fra Onsdag Morgen den 17de til Tirsdag Aften den 23de Oktbr. 1888. Deltagerne ville behage at melde sig hos Past. Em. Christophersen, Pigeon Falls, Trempealeau Co., Wis., saasnart denne Bekjendtgjørelse kommer dem ihænde. Paa Green Bay Banen til og fra Whitehall er der daglig kun 1 Træn hver Vei. B. Hovde, p. t. Formand.

Iowa Distrikts Prestekonferens

afholdes, om Gud vil, i Decorah fra 17de til 23de Oktober d. A. Forhandlingsgjenstande: 1) Skriftens Inspiration med særligt Hensyn til Nutidens Indvendinger; 2) aandelig Vækkelse, dens Forhold til Omvendelsen, og hvorledes den virkes og ledes. Presterne behage at melde sig snarest mulig til Prof. Chr. Næseth, Box 923, Decorah, Ia. Prester fra de andre Distrikter er hjertelig velkomne. Ligelig Fordeling af Reise-Udgifter. Lad ingen glemme at melde sig! V. Koren.

Adresse.

Rev. J. B. Torrison, 507 N. 11th Str., Waco, Texas.

Indhold: Opfordring til Kjærlighedsvirksomhed og Oprettelse af Barnehjem i den norske Synode. — Hvorledes er det at forstaa, naar i den hellige Skrift Mennesket ofte opfordres til at omvende sig, da det dog ikke selv kan gjøre det? — Om Bønnen. — Missionsefterretninger. — Kirkekrønike.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. | Decorah, Ja., 12. Oktober 1888. | Nr. 41.

Fælleskomiteens Indstilling til Fællesmødet.

Under denne Titel er nylig i eller med forskjellige Blade offentliggjort de Forslag, som vi i Nr. 36 oplyste om at den i August Maaned i Eau Claire forsamlede Fælleskomite havde besluttet at fremlægge for et Fællesmøde af de i den nævnte Komite repræsenterede Parter. Indstillingen er et betydeligt Arbeide. Den omfatter 10 Sider næsten saa store som vor Kirketidendes. At den ogsaa er et merkeligt Arbeide, som udentvil vil blive af stor Vigtighed, vilde det være taabeligt at negte. Thi det lykkedes virkelig de Udsendinge, som mødte sammen i Eau Claire, at faa istand en Plan til Forening, som man nu naturligvis af al Magt vil stræbe at faa gjennemført. Vi tror derfor, at det nævnte Arbeide baade fortjener at blive bekjendt ogsaa blandt vore Læsere, og at vi er skyldige til at underkaste det en liden Prøvelse; og dette vil vi da nu skride til at udføre.

Indstillingen bestaar, som allerede før meddelt, af tre Dele: 1) Opgjør af gamle Lærestridigheder, 2) Forslag til Konstitution for Fællessamfundet og 3) Forslag til Foreningsartikler eller Foreningsbetingelser. Vi aftrykker her den første Del eller Opgjøret fuldstændig:

I.

De Parter, som nu forhandler om at indtræde i Forening med hverandre, nemlig Antimissourierne, Hauges Synode, Konferensen og Augustanasynoden, erklærer:

1. At vi anser vor endrægtige Tilslutning til den hellige Skrift, den norsk-lutherske Kirkes Bekjendelsesskrifter og den i vore Samfund og Menigheder nu brugelige Barnelærdom som en fuldt tilstrækkelig Basis for kirkelig Samfundsforbindelse, da der blandt os ikke foreligger fra Samfundenes Side nogen officiel Akt, der vidner om Fornegtelse af Skrift og Bekjendelse.

2. I Anledning af den mangeaarige Uenighed angaaende forskjellige Lærepunkter, som har været drøftede blandt norske Lutheranere i Amerika, tror vi med Tak til Gud at maatte erklære, at Differenserne, forsaavidt de har dannet væsentlige Hindringer for kirkeligt Samarbeide mellem os, med Guds Hjælp er blevne udjevnede; men forsaavidt de endnu ikke er tilfulde udjevnede, er de ikke af den Art, at de kan berettige os, endsige forpligte os til at staa adskilte i hinanden mere eller mindre modarbeidende Samfund.

3. Uagtet vi haaber, at alle Parter i den nævnte Kirkestrid har havt Guds Ære og Kirkens Vel for Øie, tør vi dog ikke undlade at bekjende det og beklage det for hverandre, at ogsaa meget af kjødelig Uforstand og Parti-Aand har blandet sig ind i Striden og har frembragt dens bitreste Frugter. Man har altfor ofte uden Nødvendighed sat Sagen paa Spidsen, brugt misforstaaelige, uheldige og urigtige Udtryk, mistænkt hverandre uden Grund for at hylde kjætterske Lærdomme, tillagt hverandre Meninger, som vedkommende ikke vedkjendte sig, ført en hel Del unyttig Ordkrig og lignende. Vi nævner disse Feil og Brøst her ikke blot for med hverandre og for hverandre at bekjende dem som syndige Mangler og for at bede baade Gud og hverandre om Tilgivelse derfor, men tillige ogsaa i den Hensigt at minde os saa meget kraftigere om vor hellige Pligt til for Fremtiden med Guds Hjælp at vogte os bedre for lignende Feil og Mangler.

4. Hvad disse enkelte Differenspunkter angaar, erklærer vi os nu enige om følgende:

a) Om Forsoningen og Retfærdiggjørelsen. Hvad Forsoningen og Retfærdiggjørelsen angaar, henholder vi os til Past. Kildahls ved Willmarmødet antagne Forslag saalydende: „Til Trods for de forskjellige Udtryk, som kan have været brugte paa begge Sider, finder vi, at vi er enige i, at Kristus fuldkommen har gjort alle Lovens Krav Fyldest, betalt for alle Menneskers Synder, forsonet Gud, og at Retfærdighed og Syndernes Forladelse saaledes ved Kristus er erhvervet og rede for alle Mennesker. Men forat den enkelte Synder kan blive delagtig i Retfærdighed og Syndernes Forladelse, maa han i Troen gribe Kristi Fortjeneste. I det Øieblik Synderen tror paa Kristus, indtræder den Handling af Gud, som kaldes Retfærdiggjørelsen, i det Øieblik bliver Synderen retfærdiggjort. Derfor finder vi, at vi er væsentlig enige om Forsoningen."

Vi vil ikke være med paa at indføre eller godkjende den nye Sprogbrug, ifølge hvilken Verdens Igjenløsning fremstilles som en almindelig Verdens Retfærdiggjørelse, for hvilken Troens Retfærdiggjørelse let kommer at træde i Skyggen. Vi fastholder megetmere den i vore lutherske Symboler og Lærebøger almindelige Sprogbrug, ifølge hvilken Udtrykket „Retfærdiggjørelse" kun bruges om den Dommerhandling, hvilken Gud foretager med den enkelte Synder da, naar denne tror, idet Gud tilregner ham Kristi Fortjeneste til hans personlige Retfærdiggjørelse. (Se Augsb. Konf. Art. IV.)

b) Om Evangeliet. I Anledning af den gamle Strid om Evangeliet tror vi, at der ikke nu er nogen Uenighed om Sagen selv, idet vi alle fastholder: 1) at Evangeliet har og frembærer sit Indhold uafhængigt af Menneskets Forhold til det; 2) at ingen frelses derved uden Omvendelse og Tro.

c) Om Absolutionen. Som Opgjør af Striden om Absolutionen henholder vi os til de Udtalelser, som derom blev antagne ved Fællesmødet i Gol, og som senere er tilstemte af Konferensens Aarsmøde i 1886, saalydende:

1) „Absolutionen er Evangeliets Røst, hvori Gud ved sin Tjener tilsiger den enkelte Synder, som det begjærer, sin Naade og Syndernes Forladelse, forat denne ved saadan Guds Røst skal trøstes i sin Bedrøvelse; Tjeneren absolverer, og Synderen absolveres. Hvor Absolutionen finder Rum i et sønderknust Hjerte og forenes med Troen, der er Syndernes Forladelse, Liv og Salighed ikke blot tilsagt, men ogsaa modtaget. Synderen er retfærdiggjort eller (som ogsaa er kirkelig Sprogbrug) absolveret. Hvor Absolutionen ikke modtages, der bliver dens Foragt til Dom.

2) „Absolutionen er en særlig kirkelig Handling, hvorigjennem Gud ved sin Tjener tilsiger paa Grundlag af Evangelium den enkelte bodfærdige Synder, som det begjærer, sin Naade og Syndernes Forladelse, forat denne ved saadan Guds Røst skal trøstes i sin Bedrøvelse."

Anm. Nogle af Fælleskomiteens Medlemmer ønskede ogsaa følgende Udtalelser oversendte Fællesmødet som nærmere Forklaring:

„Absolutionen er Guds Naadeløfte eller Naadestilsagn til den enkelte om Syndernes Forladelse. Betragtet alene som et saadant Naadestilbud til den enkelte er Absolutionen ikke betinget af noget andet end Guds Barmhjertighed og Kristi Fortjeneste; men betragtet tillige som en Meddelelse af Syndernes Forladelse er Absolutionen betinget af den absolveredes sande Bodfærdighed og Tro. Eller med andre Ord: Der, hvor den absolverede isandhed er bodfærdig og troende, der er Absolutionen ikke blot et Tilbud, men tillige ogsaa en kraftig Meddelelse af Syndernes Forladelse; men der, hvor den absolverede ikke isandhed er bodfærdig og troende, der er Absolutionen vistnok et kraftigt Naadestilbud, men den kan aldrig blive til en Meddelelse af Syndsforladelse, forbi der ikke kan ske nogen Meddelelse eller Delagtiggjørelse der, hvor der ikke findes den levende Tro eller Modtagelsen af Tilbudet om Gaven."

Om den i de forskjellige Samfund nu brugelige Absolutionspraksis erklærer vi, at den til Nød er kirkeligt tilladelig, og at derfor den forhaandenværende Forskjel ikke kan gjøre det nødvendigt at opretholde forskjellige Samfund.

d) Om Søndagens Helligholdelse henholder vi os til vor Barnelærdoms Forklaring af det 3die Bud.

e) Om Udvælgelsen henholder vi os til Pontoppidans Svar

paa Spørgsmaal 548 i „Sandhed til Gudfrygtighed" og erklærer, at vor Forening ikke skal være til Hinder for et fortsat Arbeide for Opgjør og Forening mellem alle norske Lutheranere i Amerika.

5. Om den Virksomhed, som blandt os er alminbelig kjendt under Benævnelsen kristelig Lægmandsvirksomhed, erklærer vi, at vi er overbeviste om, at den har været til megen Velsignelse i vor Kirke og vort Folk, og vi tror, at den bør paa det varmeste anbefales og fremelskes iblandt os. Denne Virksomhed i dens sande Skikkelse anser vi ikke som noget Indgreb i det prestelige Embede og derfor ikke i nogen Strid med den augsburgske Konfessions 14de Artikel. Hvor saadan Virksomhed øves i ordnede Menigheder, bør den saavidt muligt sætte sig i Forbindelse med Menighedens øvrige Opbyggelsesarbeide.

6. Medens vi ikke paa nogen Maade ønsker at tilsidesætte Vigtigheden af at bevare og i paakommende Tilfælde forsvare den aabenbarede Sandheds Skat, finder vi det dog rigtigt at fremholde det som vort Maal og vor Opgave at rette vort kirkelige Arbeides Bestræbelser først og fremst paa de Ting, som efter Guds Ord og Kirkens Erfaring maatte være tjenlige til i praktisk Henseende at fremme den sande og levende Kristendoms Øvelse, Trivsel og Vekst inden vore Menigheder.

7. Alle, der ansættes som Prester og Lærere i Kirken, bør først og fremst være gjenfødte og levende kristne og desuden være i Besiddelse af den ellers fornødne Dygtighed, og det paahviler derfor alle dem, som har med saadannes Uddannelse og Ansættelse at gjøre, at prøve dem nøie og samvittighedsfuldt i disse Henseender.

8. Fællesmødet opfordrer paa det alvorligste alle de konfererende Parter til i sine Samfundsblade, i sit Menighedsarbeide og i sin Indremissionsvirksomhed saa meget som muligt at behandle hverandre som Samfundsbrødre, medens Foreningsarbeidet varer.

9. Fælleskomiteen oversender til Fællesmødet som Forslag til Antagelse Punkterne 1, 5, 6, 7 og 8 i dette Opgjør. De øvrige Punkter oversendes som en Redegjørelse for Fælleskomiteens Betragtning af de gamle Stridigheder.

Hertil vil vi da knytte nogle Bemerkninger:

Til 1. Om der ikke ellers „foreligger fra Samfundenes Side nogen officiel Akt, der vidner om Fornegtelse af Skrift og Bekjendelse", saa er dog flere, om ikke alle, af de her optrædende Parters Udskillelse fra det allerede bestaaende rettroende Samfund og deres Oprettelse af egne Samfund officielle Akter, som strider mod Skrift og Bekjendelse. Vi skal her ikke tale om, hvorledes Ellingianerne, ud af hvis Midte Hauges Synode opstod, og Augustanerne eller, som de før kaldtes, Frankeanerne i gamle Dage blev særskilte Samfund i Modsætning til den norske Synode. En grundig Paavisning

af, hvorledes det hermed gik til, vilde føre os for vidt netop her. Men ialfald staar det fast, at „Konferensen“, som nu er det mægtigste af de Samfund, der vil slutte sig sammen, og de saakaldte Antimissouriere, som i de sidste Par Aar har skilt sig fra den norske Synode, har fra først af stillet sig i Modsætning til den Sandhed, som den norske Synode bekjendte. Konferensen dannedes ved en Splittelse af Augustanasynoden, hvormed Hensigten netop var at vinde saadanne, som forlod den norske Synode, fordi de ikke kunde taale den Sandhed, som deri bekjendtes. Og at Antimissourierne har forladt den norske Synode af samme Grund, er bekjendt nok. Men her har vi da klarlig „officielle Akter, som vidner om Fornegtelse af Skrift og Bekjendelse“, selv om vedkommende ellers ikke skulde have gjort sig skyldige i saadanne.

Til 2. Hvorvidt „Differenserne“ i Læren mellem de Samfund, som nu vil forene sig, er „af den Art, at de kan berettige, endsige forpligte til at staa adskilte i hinanden mere eller mindre modarbeidende Samfund“, det vil vi nærmere se ved de forskjellige Litteræ under Punkt 4.

Til 3. I den her aflagte Bekjendelse vil ogsaa vi gjerne være med. Dog vil vi vel vogte os for at berøve Gud Æren ved at negte eller fortie, at det er hans Sandhed, vi har kjæmpet for. Os tilkommer kun vore Ansigters Blusel for den skrøbelige Maade, hvorpaa vi har ført Herrens Strid, men Gud alene Æren i al Evighed for, at han har agtet os uværdige værdige til at stride for hans Sandhed.

Til 4 a. Vi beklager, at Fælleskomiteen ikke hellere har udtrykt sin og sine Kommittenters Enighed i Forsoningslæren ved den Beslutning fra Willmarmødet, som saagodtsom alle dettes Medlemmer tilstemte, men derimod ved det af Past. Kildahl fremsatte Forslag, hvorover Afstemningen blev fremtvungen, uagtet der ikke blev Tid til Diskussion, og uagtet et stort Antal Medlemmer erklærede ikke at kunne stemme. Enhver, som læser denne Enighedserklæring, vil ogsaa have vanskeligt for at begribe det „derfor“, hvormed den sidste Sætning i Erklæringen slutter.

Den anden Del af 4 a indeholder den urigtige Paastand, at nogen har „fremstillet Verdens Igjenløsning som en almindelig Verdens Retfærdiggjørelse“. Os bekjendt har ingen gjort dette. Under den Strid, som har været ført blandt os om Retfærdiggjørelsen har, saavidt vi ved, alle altid fastholdt, at Udtrykket Retfærdiggjørelse i Skriftens og Kirkens Talebrug altid betegner en Dommerhandling; men det har vel ingen paastaaet, og det er vel ogsaa i sig selv en ren Umulighed, at en Igjenløsning, en Løskjøbelse kan

være en Dommerhandling. Om det kan nytte noget, vil vi gjerne her for den 999de Gang gjentage, at den „Sprogbrug“ med Hensyn til Ordet „Retfærdiggjørelse“, som har været omstridt, er den, at nogle af os dermed har villet betegne, hvorledes Gud ved at opreise Kristum fra de døde erklærede sig tilfreds med den Gjenløsning, han for den ganske Verden havde fuldbragt, og saaledes dømte Verden at være retfærdig i Kristus, som stod i Verdens Sted. At denne Sprogbrug har Hjemmel i Skrift og Bekjendelse, har ogsaa ofte nok været paavist, paa samme Tid som det ikke mindre villig har været indrømmet, at „Retfærdiggjørelse“ langt, langt oftere bruges om den Frikjendelsesdom, Gud fælder over den enkelte Synder, naar han tror, og Brugen af Ordet paa den førstnævnte Maade ikke har været fastholdt som nødvendig.

Til 4 c. „Som Opgjør af Striden om Absolutionen henholder“ Fælleskomiteen sig til, hvad der blev antaget ved Fællesmødet i Gol i Mai 1886 og kort efter tilstemt af Konferensens Aarsmøde. Herved er der imidlertid den slemme Omstændighed, at den nævnte Tilstemning i Gol skede, uagtet det af Debatten var aabenbart, at der i Forsamlingen ikke var Enighed i Læren om Absolutionen, og at de forskjellige Parter lagde forskjellig Mening ind i de samme Ord. Ja dette var i den Grad iøinespringende, at den fungerende Formand ansaa det for uret under saadanne Omstændigheder at sætte den foreslaaede Enighedserklæring under Afstemning og, da Forsamlingen dog forlangte, at dette skulde ske, veg sit Sæde, hvorpaa da Viceformanden ledede Stemmegivningen. At det ogsaa i Fælleskomiteen har været følt, at den vedtagne Enighedsgrund i dette Spørgsmaal var utilstrækkelig, viser sig deri, at nogle af dens Medlemmer har tilføiet en „nærmere Forklaring“, som de „ønskede oversendt Fællesmødet“.

Til 4 d. Her har Fælleskomiteen gaaet omkring et Stridsspørgsmaal som Katten om en varm Grød og ikke vovet at stikke Labben nedi. Om „Søndagens Helligholdelse“ har der vel aldrig været Strid iblandt os, men vel om det tredje Buds rette Forstaaelse. Og her havde det gjældt klart og tydelig at erklære, om man tilstemmer, hvad den augsburgske Konfession siger i sin 28de Artikel, og om man kræver mere til en ret Opfyldelse af det tredje Bud end det, som staar i den lille Katekismus. Om den store Katekismus skal vi ikke tale, da den jo ikke hører med til den norske Kirkes Bekjendelsesskrifter.

Til 4 e. Ogsaa her omgaar Fælleskomiteen Stridspunktet. Vi skal ikke dømme den strengt, fordi den ikke vil indlade sig videre paa selve Læren om Udvælgelsen. Vi har altid anseet det for en

Ugjerning at kaste en Strid om dette allervanskeligste Lærestykke ud blandt vort Folk; men siden nu Striden er der og har faaet det Omfang, den har faaet, saa ser det dog underligt ud at indgaa Forening med selve Stridens Ophavsmænd uden mere „Opgjør", end her er skeet. Langt værre er det imidlertid, at man kan ville forene sig med disse Folk uden i mindste Maade at berøre den Lære om Omvendelsen, som de under den Strid, de vakte i den norske Synode, gav tilbedste, og som de endnu fastholder.

Til 5. Hvad er „kristelig Lægmandsvirksomhed" „i dens sande Skikkelse", hvori den ikke kommer „i nogen Strid med den augsburgske Konfessions 14de Artikel"? Fælleskomiteen negter aabenbart ikke, at det „i vor Kirke og vort Folk" har været øvet „Lægmandsvirksomhed", som ikke har været af den rette Art og ikke stemt overens med den nævnte 14de Artikel. Men burde den da ikke have forklaret sig lidt nærmere over denne Sag? Isteden derfor siger den ogsaa her bare „Mum mum" og giver ingen klar Lyd i Basunen.

Til 6. Er det godt luthersk „først og fremst" at rette sit kirkelige Arbeide paa Kristendommens Øvelse i Livet og dernæst paa at bevare Læren ren? Flyder Læren af Livet, eller Livet af Læren? I vor lille Katekismus finder vi en anden Orden, naar det heder, at Guds Navn helliges iblandt os, naar 1) Guds Ord læres purt og rent, og 2) vi, som det sømmer sig Guds Børn, lader det udtrykkelig tilsyne i vort Levnet.

Til 9. Her forbauses vi ved at høre, at kun de mere almindelige og forholdsvis mindre vigtige Punkter i dette Opgjør skal foreslaaes det kommende Fællesmøde til Antagelse, men at de øvrige, som indeholder alle Udtalelserne om de gamle Lærestridigheder, kun skal betragtes som en Meningsytring af Komiteen. Vi tror, at dette Nr. 9 slaar Hovedet paa Sømmet og viser det hele „Opgjør"s unionistiske Aand. Enigheden bestaar i, at man er enig om at lade hverandre være uenige og og ikke derved lade sig forhindre fra at slutte Forening.

Brev til en Embedsbroder.

A. B. den 29de Juni 1888.

Kjære Pastor N. N.!

Ifjor sendte du mig tre Spørgsmaal, som i dit Embede voldte dig lidt Vanskelighed, og som du bad mig besvare. Dengang havde jeg virkelig ingen Tid til at gjøre noget ved dem, tænkte ogsaa, at

du selv vilde og kunde besvare dem ligesaa godt som jeg. Dette tænker jeg igrunden endnu; men da du siden baade mundtlig og skriftlig har mindet mig om Sagen, saa tog jeg igaar efter Middag fat paa den. Du begjærer „et godt og forsigtig gjennemtænkt Raad". Følgende Udtalelser er saa forsigtig gjennemtænkte, som jeg paa den korte Tid, jeg kunde anvende herpaa, kan give dig dem. Og saa godt ved jeg ogsaa det er, at det ikke strider mod Troens Analogi, men indeholder Skriftens Lære herom, uagtet Argumenterne vel er mindre klare og slaaende, end de burde være.

Du siger, du bindes ikke af Kirkeforsamlingerne, heller ikke af lutherske Theologer eller af Walther. Heri er naturligvis ogsaa jeg enig, men vil dog gjerne føie til, at vi nu maa vogte os, saa vi ikke paa Grund af alt Skraal over Missourianisme anser en Ting for at være betænkelig, fordi Dr. Walther har sagt det; heller ikke burde vi være ligegyldige for den uhyre Hjælp, de gamle Lærere kan yde os netop i vanskelige Tilfælde, fordi de til Forskjel fra Nutidens store Theologer levede i Theologien som i en af Gud skjænket praktisk Færdighed (habitus) og ikke dyrkede og drev den som en temmelig tør og upraktisk Videnskab. Nuvel, det var ikke herom, jeg vilde skrive til dig. Dog lad mig endnu sige ogsaa dette, at jeg ikke har havt Walther for mig under denne Sags Overveielse, hvilket slet ikke efter min Mening er nogen Anbefaling for Indholdet. Men havde jeg havt bedre Tid, saa vilde jeg have leveret dig nogle af Fædrenes kjernefulde, godt gjennemtænkte og vel begrundede Besvarelser paa dine Spørgsmaal. Som ærlige Lutheranere har vi ogsaa at se til, at vi befinder os i vore kirkelige Fædres Spor. Men nu til Sagen.

Dine Spørgsmaal var altsaa:

1. Kan nu en saadan Person (som tilslut brød Forlovelsen, men er forresten meget brav og er bedrøvet over det skete, men dog fast i sin sidste Beslutning ikke at egte vedkommende) forlove sig og gifte sig med en anden efter Skriften?

2. Har en luthersk Prest Ret til at vie dem?

3. Gjør den Synd, som tager en saadan tilegte?

Paa det første Spørgsmaal svarer jeg: Nei, en saadan Person kan ikke efter Skriften forlove og gifte sig med en anden, fordi han derved vilde fremture i en dobbelt Synd.

1. Det er en Synd at bryde en retmæssig Forlovelse. Dette vil vise sig ved at betragte Egtestandens Indstiftelse og Forlovelsens Beskaffenhed. Ifølge Jesu Ord Matth. 19, 6.: „Hvad Gud har sammenføiet, skal intet Menneske adskille", er Gud alene og ikke Brud eller Brudgom Egtestandens Herre. Men af dit Brev forstaar jeg, du vil sige til mig: Bevis, at Gud allerede har sammenføiet to, som

endnu ikke er gifte, men blot forlovede. Dette erkjender jeg mig skyldig til at bevise og forsøger denne Gang at gjøre det paa følgende Maade.

Er vi enige om, at Herren alene er Egtestandens Herre og den, som sammenføier Egtefolk, saa spørger vi: Hvorledes sammenføier han nu de enkelte Egtepar paa Jorden? Eller hvad er det, som danner det Egteskabsbaand, som Gud har knyttet, og som intet Menneske skal opløse? Her skal jeg ikke opholde dig med en Redegjørelse for, hvilke Personer alene kan indgaa i Egteskab, og hvem det er, som efter Guds Ord maa give sit Samtykke til Forlovelsen o. s. v., men vil minde om, at man forgjæves vil lede i Skriften efter en Vielsesformular, hvorved Egteskabet først oprettes. Dernæst vil du finde, at følgende tre Bibelsteder tydelig lærer os tre Ting, som udgjør mit Bevis: 1) At Gud har overladt enhver Frihed til enten at gifte sig eller ikke. 2) Men saasnart man ordentlig har lovet sig bort, da skal Løftet staa ved Magt. 3) Den Kvinde, en da vælger til sin, den og ingen anden skal for Gud være hans Hustru, idet Gud da en Gang for alle har sagt: „Og de to skulle være et Kjød." De Steder, jeg sigter til, er 1 Kor. 7, 28. 36–38.: „Men dersom du og giftede dig, syndede du ikke.... Men dersom nogen mener, at det er uanstændigt for hans Jomfru, dersom hun er over den mandvoksne Alder, og det maa saa være, han gjøre, hvad han vil, han synder ikke; lader saadanne gifte sig. Men den, som haver sat sig stadig for i Hjertet, som er ikke tvungen, men haver Magt efter sin egen Vilje og haver besluttet det i sit Hjerte at bevare sin Jomfru, han gjør vel; saa at baade den, som bortgifter, gjør vel, og den, som ikke bortgifter, gjør bedre." Her er dog en kristelig Selvbestemmelse i denne Sag lært os. I 4 Mos. 30, 4. 5. lærer Herren, at ogsaa en ung Piges Løfte „skal staa ved Magt", naar det sker med Faderens Samtykke. Naar nu hendes Løftes Indhold er en guddommelig Indstiftelse, som Tilfældet er i Løftet om Egteskab, skulde han da ikke ogsaa erklære, at det skal staa ved Magt og være sanktioneret af ham? Og naar Herren i Matth. 19, 5. siger: „Og de to skulle blive et Kjød", saa lyder Ordene, som om han just talte til to, som netop er blevne forlovede og først i Fremtiden skal træde sammen.

Af de anførte Bibelsteder turde det maaske allerede være klart, fra hvilket Øieblik Egteskabsbaandet er knyttet af Gud. Dog siger du i dit Brev: „At Egteskabsløftet er bindende for Livet, tror jeg, og at det er det væsentlige Egteskabsbaand. Dog kalder vi ikke dem, som har givet hinanden Løftet, gifte, heller ikke, saavidt jeg ved, gjør Skriften det." Herpaa svarer jeg, at dette indrømmes altsammen, men hvad gjør det til Sagen? Omend ikke den forlovede er eller kaldes gift, kan da det i mindste Maade bevise, at vistnok den bort-

giftede, men ikke den bortlovede er bunden til Manden? Den gamle Grundsætning: „Consensus, non concubitus facit matrimonium, d. e., Samtykke, ikke Samleie gjør Egteskabet", maa staa fast. Denne Grundsætning hævder ogsaa Staten, ellers kommer man bort i de taabeligste Urimeligheder. Tænk vel paa 1 Kor. 7, 38.: „Den, som bortgifter, gjør vel", staar her. Hvorledes kan man bortgifte en anden, dersom det ikke sker netop ved et Samtykke til og Løfte om Egteskab? Thi her tales ikke om en Handling af Brudefolkene, men om en Handling af Faderen eller Formynderen. Og dog indrømmer jeg, der er en vigtig Forskjel paa et Forlovelses- og Vielsesløfte, but that cuts no figure in this case.

I det Løfte, som gives ved Vielsen, er jo intet nyt. Endog dette om Tiden, at det engang skulde hede: nu træder vi sammen som Egtefolk, var jo ogsaa medindbefattet i Forlovelsesløftet. I Skriften er der jo ingen Forskrift om Vielse eller nyt Løfte; kun det ene Løfte maa ske med rette vedkommendes Vidende og Vilje (4 Mos. 30, 4. 5. 1 Kor. 7, 36–38.). Naar man gjør saa meget Væsen af Vielsen, medens Forlovelsen agtes lidet eller intet, da er dette efter mit Skjøn kun at snu op ned paa en alvorlig Sag. Hvad mon den unge Patriark Isak og „Gamlingerne" paa begge Sider havde gjort, om Rebekka havde negtet at ledes i Saras Telt og blive Isaks Hustru (1 Mos. 24, 67.)? Dersom jeg kan bryde Forlovelsen, der efter Guds Ord skal ske med Overlæg og fleres Samtykke, hvorfor kan jeg da ikke ogsaa ophæve Vielsesløftet, som kun er det første Løfte paa en anden Tid? Staten skrider nok ind og tvinger til at holde Vielsesløftet, det er sandt; men det gjør den ogsaa med det første Løfte, saafandt dette kan bevises saa godt som det andet. Men Tvangslovene er satte for de ugudelige, ikke for de retfærdige.

Men det vigtigste og sikreste Bevis for, at Gud allerede ved Forlovelsen har knyttet det Baand, som intet Menneske skal opløse, og at det derfor er en stor Synd dog at sønderrive det, er dette, at Gud baade kalder den forlovede Kvinde hendes trolovedes Hustru og behandler hende saaledes. I Matth. 1, 18. staar, at Maria var trolovet med Josef, men i 20de Vers kalder Herren hende dog Josefs Hustru. Og i Luk. 2, 5. siges, at hun var hans trolovede Hustru. Hermed er dog sagt, at hun var hans Hustru, paa samme Tid som hun dog kun var hans trolovede. Og naar der i Matth. 1, 19. staar, at Josef tænkte paa at skille sig fra hende (egentlig: løse hende fra sig), saa er dermed tydelig sagt, at hun var bunden til Josef. Dette maatte da være skeet ved Forlovelsen.

I 5 Mos. 22, 23. 24. kaldes den trolovede ikke alene en andens Hustru, men Herren idømmer en utro forlovet samme Straf som en

utro Egtehustru (V. 22). Du siger: „Jeg kan nu ikke finde, at disse Ord ‚egte', ‚gifte' og ‚Herre' bruges om forlovede. Der staar jo ogsaa i 5 Mos. 24, 1., at han skal sende hende fra sit Hus. De havde levet sammen. Det er om saadanne, her tales." Dette indrømmer jeg ogsaa. 5 Mos. 24, 1. beviser ikke min Paastand. Det Sted handler slet ikke om det foreliggende Spørgsmaal. Jeg begriber heller ikke, at man maa bevise, at „gifte" o. s. v. bruges om forlovede for at kunne have Bevis for, at Baandet, som ikke skal opløses, er for Gud knyttet allerede ved Trolovelsen. Jeg synes derfor, at disse to Indvendinger af dig er skudte over Maalet. Men betragt vel de to af mig anførte Steder, som netop taler om forlovede, som Spørgsmaalet netop er om.

Vil du gjøre mig opmerksom paa, at i 5 Mos. 22, 22. kaldes Egtehustruen „en Mands Egtehustru", medens den forlovede i Vers 24 kaldes sin „Næstes Hustru", da vil jeg minde om, at netop det sidste er det almindelige Udtryk for at betegne Mandens Egtehalvdel, medens det første i Vers 22 betegner Kvinden som Mandens undergivne, som behersket af sin Herre.

Saavidt jeg skjønner, har den Helligaand i disse to Vers smukt fremhævet Forskjellen mellem Egtehustruen og den forlovede. Denne har endnu ikke overtaget alle Egteskabsløftets Rettigheder og Pligter, hun er endnu ikke „behersket" og saaledes heller ikke Herskerinde i Huset, og dog kaldes og er hun en andens Mandinde, altsaa bunden til sin Mand (Matth. 1, 19.) som hans Hustru og derfor, om hun bryder sit Løfte, ligesaa strafskyldig som den gifte Egteskabsbryder.

Naar du ser nøie paa disse Steder, tror jeg, du vil kunne underskrive følgende Ord af den bekjendte Johan Ludvig Hartmann, som her udtaler, hvad, saavidt jeg ved, vor Kirkes dygtigste Mænd har lært i dette Stykke. Hans Ord er disse: „Men hvad de anførte Steder angaar (Matth. 1, 20. 5 Mos. 22, 24.), da siger vi: Baade i Kraft af den guddommelige Forordning og paa Grund af gjensidig Forlovelse og Forpligtelse er efter Retten den trolovede Kvinde i Guds Øine hendes forlovedes Hustru ikke mindre, end om hun allerede høitidelig var overgiven ham og ført hjem til ham, hvorfor der heller ikke er nogen Tvil om, at den, som bryder hint guddommelige Baand, er skyldig i Hor." (Pastorale Ev. p. 930.)

Men dersom det nu turde være indlysende, at den forlovede er bunden til sin forlovede saa fast, at hun i Guds Øine og Dom ikke har større Ret til at blive en anden Mands Kvinde, end den allerede gifte har, da er det jo let at vise, at hun ved at forlove og gifte sig med en anden end sin første forlovede for det andet ogsaa vilde synde mod Guds Ord 1 Kor. 7, 11., som siger: „Men skilles hun og fra

ham, da blive hun ugift eller forlige sig med Manden." Har hun engang bundet sig, men igjen brudt Baandet uden den i Guds Ord angivne gyldige Grund, da er hun pligtig til at gjøre Bod og forlige sig med Manden og leve med ham i Egteskab. Vil hun ikke dette, saa faar hun leve i den Stand, hun selv har sat sig i. Hun forblive ugift.

Du spørger: „Kan det med Sikkerhed paastaaes, at Kristus ikke vilde have tilladt en, som havde brudt Forlovelsesløftet, Giftermaal, naar begge Parter havde givet hinanden Friheden tilbage, som de mente?" Herpaa svarer jeg trøstig Ja. Herren kjendte alle disse Tilfælde, da han talte om dem. Han vilde i hvert Tilfælde kun, hvad der er ret. Han har klart nok sagt os sin Vilje. Det hjælper nok ikke det mindste, om to bliver enige om at sønderrive og adskille, hvad Gud havde sammenføiet. Han lader sig nok ikke overstemme. Hans Dom er klar: „Hvo som skiller sig fra sin Hustru uden for Hors Sag, gjør, at hun bedriver Hor, og hvo som tager en fraskilt tilegte, bedriver Hor" (Matth. 5, 32.).

Men du indvender: „Her tales jo om gifte." Svar: Og dog ikke bare om gifte. Regelen lyder her ganske i sin Almindelighed om det „at løse sig fra sin Kvinde", ligegyldigt enten hun kaldes gift eller forlovet Kvinde. Ovenfor har vi seet, at Matthæus bruger dette samme Udtryk at løse sig fra sin Kvinde netop ogsaa om forlovede (Matth. 1, 19.). Skal der en Fraløsning til for at blive af med sin Egtefælle (Matth. 5, 32.), saa viser den Helligaand Kap. 1, 19., at netop det samme maa til for at blive kvit sin forlovede. Naar Gud nemlig ikke her har gjort nogen Forskjel, saa gaar det dog vel ikke an for os at finde paa nogen og søge at lægge den ind i hans Ord.

Paa dit andet Spørgsmaal, om en luthersk Prest kan vie en fraskilt, som uden Grund har sveget sit Løfte, svarer jeg Nei, han skal ikke gjøre sig delagtig i andres Synder.

3. „Gjør den Synd, som tager en saadan tilegte?" Svar: Ja, Herren siger: „Hvo som tager en fraskilt tilegte, bedriver Hor" (Matth. 5, 32.).

Herren give Sandhedens Vidner Visdom og Kraft til at behandle disse og alle andre vigtige Spørgsmaal efter Skrift og efter Vidnesbyrd og ikke efter Tidens Tryk og Kjødets Tilbøielighed! Hermed en broderlig Hilsen fra din i Kristo hengivne ringe Medarbeider i Guds Kirke N. N.

Den hellige Skrifts Inspiration.

(Udarbeidet til Grundlag for Forhandlinger ved Iowa Distrikts Prestekonferens.)

1. Ved den hellige Skrift menes her kun de af Moses og Profeterne, Evangelisterne og Apostlene nedskrevne Bibelens Bøger i det gamle og nye Testaments Grundsprog.

2. Ved Inspirationen forstaas, at Gud umiddelbart har givet de hellige Skribenter isinde baade hvad og med hvilke Ord de skulde skrive, og brugt dem som sine ufeilbare Redskaber.

3. At den hellige Skrift er Guds inspirerede Ord, stadfæstes blandt andet ved følgende:

a) Skribenternes egne Udsagn,
b) Lærens Fuldkommenhed,
c) Spaadommenes Opfyldelse,
d) herlige Undergjerninger,
e) mange Blodvidner,
f) Kirkens Anerkjendelse,
g) den kristelige Religions Udbredelse og Bevarelse,
h) den Helligaands Oplysning (Erfaringsbeviset).

4. Denne Sandhed omstødes ikke:

a) ved tilsyneladende Selvmodsigelser,
b) ved forskjellige Læsemaader i det nye Testament,
c) ved de moderne Videnskaber,
d) ved de stedfundne Angreb derpaa.

5. Ordets Tjenere bør søge at bibringe sine Tilhørere en klar Erkjendelse af den hellige Skrifts Inspiration, paa det at Ærefrygt for samt Kjærlighed og Tillid til det himmelske Ord derved kan skabes og næres i Hjerterne, og dette troligen bruges som eneste visse og fuldkomne Kilde og Regel for Tro, Lære og Liv.

Kirkekronike.

Amerika. Høiesterets-Dom faldt den 18de September i Kirkeprocessen paa Koshkonong. Vi omtalte i Nr. 8 og 31 af forrige Aargang, hvorledes Østre Koshkonong Menigheds Kirke var bleven stængt af en saakaldet Korporation, som angivelig skulde bestaa af baade Østre og Vestre Koshkonong Menighed. Østre Menighed søgte da ved Rettens Hjælp at faa sin Kirke igjen; men Underrettens Dom gik den imod. Den appellerede da til Høiesteret, og der fik den Ret; Underrettens Kjendelse blev omstødt, og Menigheden fik sin Kirke igjen. Imidlertid opnaaede Modparten atter at faa sin Sag frem for Retten, idet den paastod, at den havde flere Beviser (evidence) at fremføre. Men efterat Dommeren havde hørt disse flere Be-

viser, afviste han Sagen den 15de Juli forrige Aar. Nu var det denne Parts Tur at appellere til Høiesteret; men denne har nu, som sagt, den 18de Sptbr. stadfæstet Underretdommernes Afgjørelse. Dermed beholder Østre Menighed sin Kirke i Fred.

Den Høiesteretsdommer, som har skrevet Dommen, tilføier til denne en Formaning til Menighederne til at søge at faa sine Tvistigheder afgjorte uden at føre Proces for den verdslige Ret. Denne Formaning burde visselig alle tage sig alvorlig til Hjerte i saadanne Splittelsens Tider, som vi nu lever i.

— Past. T. H. Dahl har modtaget et til ham udstedt Kald fra Lincoln, Nebr., og annekterede Menigheder, men skal dog fremdeles ogsaa betjene Jewell Centre Menighed i Kansas. 17de Søndag efter Trinitatis holdt han sin Afskedsprædiken i Søndre Blue Earth, 18de i Delavan og 19de i Nordre Blue Earth Menighed.

— Luther-Seminariums Aabning i Minneapolis foregik Onsdag Formiddag den 3dje Oktober. Efter Afsyngelsen af Salmen „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske" holdt Prof. Stub en Tale knyttet til Joh. 9, 4. og introducerede Prof. Frich som sin Eftermand i Bestyrergjerningen. Tilstede var 22 Studenter; dertil kommer 8 i Løbet af en 14 Dage, og 9 kunde ikke optages. Vi begynder altsaa med 30 Studenter. Gud ske Tak! Prof. Frich overtog nu sin Bestyrerpost, og Prof. Ylvisaker oplæste Timeplanen for det kommende Aar. Pastorerne Bangsnæs, W. M. H. Petersen, O. C. Ottesen, Rosenquist, Guttebø og ikke faa af Menigheden overvar Aabnings-Høitideligheden. Mere senere. S.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Pastor M. Koefod ½ Konfirmationsoffer i St. Johannes Mgh., $10.14; ved Pastor H. O. Koefod Offer optaget i Glenwood Mgh., $32.10; tilf. $42.24.

Faribault, Minn., den 3die Okt. 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. T. H. Dahl (gjennem G. O. Rustad) fra Blue Earth $1.50 (OleWeberg $1.00, Helene Langsev $0.50); ved Past. N. Pedersen (gjennem G. O. Rustad) en Del af Høst- og Missionsoffer fra St. Olaf Mgh., $21.59; ved Past. J. Th. Ylvisaker $60.85 (Del af Offer i midtre Kirke $15.00; fra Kvindeforening Nr. 1 i Østre Freeborn Mgh. $15.00; fra Kvindeforeningen i Freeborn Mgh. $20.00; Missionsoffer fra Marshall Mgh. $10.85); tilf. $83.94.

Decorah, Ja., den 4de Okt. 1888. Chr. Næseth.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. T. A. Torgerson, Tønde-Indf. fra Silver Lake og Concordia Menigheder $45.86, (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); ved Past. H. O. Koefod, Tønde-Indf. af Skolebørn i Glenwood Mgh. Minn., $9.21, hvoraf fragaar for Tønder, Expr. og Money-Order $1.28 lig $7.93, (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); ved Skolelærer M. Romsdal indsamlet af Skolebørn i Nordre Sogn af St. Petri Mgh., Story City, Story Co., Ja. $3.51, (nemlig Laura Osmundsen 0.11, Celia Hendersen 0.43, Turine Charlsen 0.09, Olena Engebretson 0.45, Mary Rasmussen 0.26, Henry Engebretsen 0.10, Helena Thoresen 0.12, Albert Christiansen 0.16, Julia Oddson 0.26, Andrina Larson 0.14, Malinde Breiland 0.58, Martin Svenson 0.63, Lewis Omundsen 0.18); ved Sander Bidne, Decorah Mgh., indf. i en Tønde $1.25; ved Past. E. Wulfsberg, Tønde-Indf. i Cresco Mgh. $4.42 (ved Lurine Amundsen $3.26 og Lewis Grobel $1.16); ved Skolelærer S. Gundersen, indf. i Distrikt Nr. 2 Lincoln Mgh., Past. E. Wulfsbergs Kald $4.30 (nemlig Gurine Eriksen, Ida Olsen, Walther Olsen, Lorentz Olsen, Tilda Bakken, Emeline N. Bemork, Oskar N. Bemork, Johny L. Bemork, Henry L. Bemork og Tilda L. Bemork hver $0.25, Kjersti Pedersen, Helge Kittelsen, Ingeborg Kittelsen, Mathilda Johnsen. Johny Bakken, Kornelius Kristoffersen, Luis Kristoffer-

sen, Betsey O. Rue, Lise Rue, Gilbert og Ida Ojen, Tilda og Marius Andersen hver $0.10, Anna Johnsen og Emma Olsen hver $0.15, Ole Rue, Anna Ojen, Josie Pedersen og Otto Andersen hver $0.05); ved Past. J. A. Thorsen, Tønde-Inds. af følgende Børn i Vestre St. Olaf Mgh., Tina S. Haukaas $4.10, Sisilie L. Lillehaugen $4.75, Johannes Svenby $1.82, Emma P. Bangom $1.80, tils. $12.47; ved Prof. H. G. Stub fra Ungdommen i Bestul Distriktet i Scandinavia, Wis., $17.34; ved Past. J. J. Welo Tønde-Inds. ved Søndagsskolebørn i Trefoldigheds Mgh. i Yankton, Dak., $17.06, (hvoraf fragaar for Tønder, Baand, Fragt og Vexelomkostninger $1.10) (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); ved Past. K. O. Brandt, Tønde-Inds. i Deer Creek Mgh. $12.92, (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); ved Past. B. Harstad, Tønde-Inds. af følgende i Bruflat Mgh., Thea C. Sætra $1.26, Albert Quille $0.25, Gunild Marie Hesken $1.25, Klara Svensen $1.10, Ida Tonetta Simle $2.60, Bang Mgh., Karen J. Sveen $0.40, Mayville Mgh., H. A. Strand $1.52, tils. $8.38; ved Past. B. Aikevold $6.50 (nemlig fra Martha Tagstad i St. Olaf Mgh. $0.25, samlet af H. H. Dahl i Lamberton Mgh. $6.25, ham selv $1.00, C. Johnson, L. Chester, Knudt Andersen, Mrs. N. H. Dahl, Mrs. H. H. Dahl, Wilson Quevli hver $0.50, E. Eliasen $0.25, O. C. Fredriksen og Dr. C. Quevli hver $1.00); ved Past. J. A. Ottesen, Tønde-Inds. fra Anna H. Fadnæs $3.51 af Liberty Pr.; ved Past. M. Thorsen fra Mrs. Liv T. Herrid $1.00, tils. $147.71.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Skolel. M. Romsdal fra Miss Bertina Ingebretson, Story City, Story Co., Iowa, $1.00, Carl Olsen, Decorah Mgh. $5.00; ved Past. J. A. Ottesen fra Stephan B. Hustvedt $5.00, Hans Aaby $10.00 og Henry T. J. Fadnæs $25.00, af Liberty Pr. Mgh., fra Nils Smitbak $25.00, Ole Mathisen $5.00 og Ole Gunnulsen Vehus $25.00, af Østre Koshkonong Mgh., fra Vestre Kvindeforening i Vestre Koshkonong Mgh. ved Mrs. O. K. Leisberg $15.00, tils. $110.00; ved Johan N. Løberg fra New Hope Mgh., Wis., fra Ole Paulsen $10.00, Subskription ved Synodemøde i Østre Distrikt, Samuel Paulsen $2.00, Johan S. Edward og Marie Paulsen hver $1.00, Ole Iversen $5.00, tils. $20.00; ved Past. O. O. Sando fra Leganger Mgh. $15.00 (nemlig af Charles T. Austin $5.00, Jak. J. Aga og Thomas Larsen hver $2.00, Stephan Clausen, Gunder Jaastad, Lars Tvedt og Ole A. Nyhus hver $1.00); fra Nidaros Mgh., Dak., $11.25 (nemlig af T. E. Sæther $5.00, Amund Røsten $2.00, Erik Eggen $2.00, Gutrom Nyhus $1.00 og Peder Kvernmo $1.25), tils. $26,25; ved Prof. H. G. Stub $50.00, (fra Mathias P. Hoyord, Isak Sæther, John O. Pedersen, Christen Hansen og Adolf Hansen hver $5.00, alle af Scandinavia Mgh., Wis., fra O. L. Johnsen, Long Prairie Ill. $25.00); fra Oscar M. Torrison, Elbon Lake, Minn., personlig Subskription $25.00; ved Past. M. Thorsen $77.00 (nemlig fra Halvor Isaksen, El Paso, $25.00, Amund Winger, Martel, $15.00), (før $10.00), Joh. Aanensen $10.00, Elias B. Jensen, Gilman, $5.00, Tollef Johnsen $2.00, Halvor C. Belta, Lake Crystal, Minn., $10.00, Ole B. Jørgensen, Martel, $10.00, tils. $314.25.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. A. O. Alfsen indsamlet ved Ole K. Gigstad, Valders Mgh., Wis., fra Anton O. Berge $0.50, Melvin Halvorsen $1.00, Mathia Reiersen $0.50, P. Syvertsen Skatrud $0.75, Marit G. Berge $1.00, tils. $3.75.

Til Indianermissionen: Ved Past. K. Seehus fra Kvindeforeningen i Kjome Distrikt, Big Canoe Mgh., Iowa, $20.00.

Til trængende studerende: Indsendt ved Past. J. A. Ottesen ved Fællesmødet i Koshkonong Prestegaard den 20de Sept. af Kvindeforeningerne fra alle 3 Menigheder paa Koshkonong og Liberty $35.94; indsendt ved Miss Mary Hansen fra den lutherske unge Pigeforening i Beloit, Wis., $5.00 bestemt til Ole Ottersen Luth. College, tils. $40.94.

Til Synodekassen: Ved Past. M. Koefod ½ Konfirmationsoffer i St. Johannes Mgh., Minn., $10.14.

Til Hedningemissionen paa Madagaskar: Ved Past. N. A. Quammen fra en Del Ungdom i Valley Grove Mgh., Minn., $15.00.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. O. O. Sando, et Offer i Leganger Mgh., Dak., $24.64.

Decorah, Iowa, den 5te Oktober 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Spring Grove af Mrs. Theoline Hoegh 1 Sæk Kaalhoveder, Gulrødder o. s. v., af Mrs. S. Reque 1 Krukke syltede Æbler, 1 Sæk Gulrødder og Rødbeter, 1 Peck Løg; fra Wilmington af Mrs. Mathea Tryhus 6 Kaalhoveder; fra Elstad af Mrs. Aas 2 Sække Havre. C. Clausen.

Rettelser. I „K. T." Nr. 37 under Rubrikken til Skolel.-Seminariet i Sioux Falls ved Past. J. A. Ottesen Tønde-Inds. fra Vestre Koshkonong, staar Inga Gjøne, skal staa: Inga Gjøtil $6.58. I samme Nr. 37, til Seminariet i Minneapolis, staar fra Liberty Pr. Anders A. Torsto, skal staa: Anders A. Torblo $25.00. I Nr. 38 til Skolel.-Seminariet i Sioux Falls, under Tønde-Inds. fra Vestre Koshk. staar, Betty Arlsen, skal staa: Betty Nilsen $3.09. I samme Nr. 38 til Seminariet i Minneapolis under Bidrag fra Koshk. og Liberty Pr. staar alle af Østre Koshk., skal være C. O. Tollefsen $50.00 og Johs. C. Onstad $25.00, af Østre Koshk. Mgh., Thore E. Smitbak (halv Subskription) $25.00, af Liberty Pr. Mgh. og alle de andre af Vestre Koshkonong. I Nr. 35 under Bidrag til Seminariet i Minneapolis fra Koshk. og Lib. staar J. A. Quammen Liberty Pr. $25.00, skal tilføies: halv Subskription. I Nr. 38 staar kvitteret til det nye theol. Seminar i Minneapolis ved Prof. H. G. Stub $135.00, tilføies: alle fra Scandinavia Mgh., Wis.

Luther-College

begynder 20de November sit 2det Kvartal. Betalingen for Kost og Lægetilsyn er $18.00 Kvartalet, Skolepenge i nederste Klasse $5.00, i næstnederste $2.50. Indmeldelser ske til Skolens Bestyrer, Laur. Larsen, Decorah, Iowa.

Østlige Distrikts Prestekonferens

holder, om Gud vil, sit Møde i Whitehall, Trempealeau Co., Wis., fra Onsdag Morgen den 17de til Tirsdag Aften den 23de Oktbr. 1888. Deltagerne ville behage at melde sig hos Past. Em. Christophersen, Pigeon Falls, Trempealeau Co., Wis., saasnart denne Bekjendtgjørelse kommer dem ihænde. Paa Green Bay Banen til og fra Whitehall er der daglig kun 1 Træn hver Vei. B. Hovde, p. t. Formand.

Iowa Distrikts Prestekonferens

afholdes, om Gud vil, i Decorah fra 17de til 23de Oktober d. A. Forhandlingsgjenstande: 1) Skriftens Inspiration med særligt Hensyn til Nutidens Indvendinger; 2) aandelig Vækkelse, dens Forhold til Omvendelsen, og hvorledes den virkes og ledes. Presterne behage at melde sig snarest mulig til Prof. Chr. Næseth, Box 923, Decorah, Ia. Prester fra de andre Distrikter er hjertelig velkomne. Ligelig Fordeling af Reise-Udgifter. Lad ingen glemme at melde sig! B. Koren.

Skolepost

som norsk Religionslærer søges af en norsk Seminarist, der en Tid har holdt Skole i Synodens Menigheder. De bedste Anbefalinger kan præsteres. Er færdig at begynde straks. Henvendelse ske til H. S. Hansen, Cor. Canada & 13th Str., St. Paul, Minn.

Adresser.

Rev. Daniel Kvaase, 201 Sedgwick Str., Chicago, Ill.
Rev. Abel Anderson, Montevideo, Minn.
Rev. Theo. J. L. Tønnessen, Bottineau, Dak.

Indhold: Fælleskomiteens Indstilling til Fællesmødet. — Brev til en Embedsbroder. — Den hellige Skrifts Inspiration. — Kirkekrønike.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J. J. Torgersen

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

"Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 19. Oktober 1888. { Nr. 42.

Fælleskomiteens Indstilling til Fællesmødet.

(Slutning fra forrige Nr.)

Vi kommer nu til de følgende Dele af denne Indstilling og finder, at vi ikke kan lade dem vederfares fuld Retfærdighed uden at gjengive ogsaa dem fuldstændig. De lyder saaledes:

II. Konstitutionsforslag.

Kap. I. Navn og Bekjendelse.

§ 1. Dette Kirkesamfund kaldes: „Den norsk-lutherske Frikirke i Amerika."

§ 2. Samfundet tror, lærer og bekjender, at den hellige Skrift, det gamle og nye Testamentes kanoniske Bøger, er Guds aabenbarede Ord og derfor den eneste Kilde og Regel for Tro, Lære og Liv.

§ 3. Som en kort, sand og ren Fremstilling af Guds Ords Lære antager og bekjender dette Samfund sig til den norske evangelisk-lutherske Kirkes symbolske Bøger eller Bekjendelsesskrifter:

a) de gamle Symboler: det apostoliske, nicænske og athanasianske;
b) den uforandrede augsburgske Konfession og Luthers lille Katekisme.

§ 4. Samfundet bestaar af lutherske Menigheder, der antager denne Konstitution.

§ 5. Naar en Menighed ønsker Tilslutning til Samfundet, skal den indsende Andragende derom til Samfundets Formand. Med dette Andragende skal følge:

a) Afskrift af Menighedens Konstitution og Bilove som Bevis for, at dens Lære, Bekjendelse og Kirkeordning er egte luthersk;
b) retteligt bevidnet Erklæring om, at Samfundets Konstitution er tilstemt i offentligt Menighedsmøde.

Sagen tilligemed de vedlagte Papirer forelægges Samfundet til Afgjørelse.

Kap. II. Samfundets Formaal.

§ 1. Samfundets Formaal er:

a) Den indbyrdes broderlige Formaning og Belærelse, Beiledning og Opmuntring af dets Medlemmer efter Guds Ord;
b) at afhandle saadanne Læresporgsmaal og praktiske kirkelige Spørgsmaal, som Tid efter anden maatte ansees af Vigtighed til Sandhedens Forsvar og Menighedernes Gavn;
c) drage Omsorg for vordende Presters og Religionslæreres Uddannelse til Menighedernes Betjening og Ungdommens Undervisning;
d) søge at udjevne kirkelige Stridigheder samt meddele Raad og Betænkning i kirkelige Spørgsmaal, hvor Samfundets Hjælp i saadanne Sager begjæres;
c) fremme Brugen og Udbredelsen af den hellige Skrift, rettroende Lærebøger, Salmebøger og Opbyggelsesskrifter;
f) i det hele arbeide til Guds Riges Udbredelse og Befæstelse baade blandt vore Landsmænd i Amerika ved at samle og ordne lutherske Menigheder, forsyne disse med Prester og Lærere samt drage Omsorg for Guds Ords rigelige Udbredelse, som og blandt Jøder og Hedninger ved en kraftig Deltagelse i det af Gud befalede Missionsarbeide. Til disse Formaals Opnaaelse forpligter Samfundets Medlemmer sig til at bistaa hverandre efter bedste Evne med Raad og Daad.

Kap. III. Om Samfundets Møder og disses Sammensætning.

§ 1. Samfundet samles til Aarsmøde til den Tid og paa det Sted, som Formanden ifølge Bemyndigelse af Samfundet bestemmer. Ogsaa andre Møder kan Formanden sammenkalde, naar Samfundet bemyndiger ham dertil, eller naar mindst 20 af de med Samfundet forenede Menigheder opfordrer ham dertil.

§ 2. Stemmeberettigede ved disse Møder er:

a) En Repræsentant fra hver af de med Samfundet forenede Menigheder.*)
b) Prester, som er kaldte til at betjene Menigheder, som tilhører Samfundet, og som er ordinerede efter Beslutning af Samfundet eller, om de ikke er ordinerede af Samfundet, efter fornøden Undersøgelse af Aarsmødet er optagne blandt Samfundets Prester.
c) De theologiske Professorer ved Samfundets Presteskole.

Raadgivende Medlemmer er:

*) Prof. Sverdrup ønskede tilføiet Protokollen, at han vilde indstille som en Minoritetsindstilling, at der sættes to Repræsentanter istedenfor en Repræsentant.

a) De Samfundets Embedsmænd, som ikke maatte have Stemmeret.
b) Fast ansatte Lærere ved Anstalter, der hører Samfundet til.
c) Prester, som betjener lutherske Menigheder uden Samfundsforbindelse, og som har tilstemt Samfundets Konstitution og efter fornøden Undersøgelse er anerkjendte af Samfundets Aarsmøde som rette lutherske Prester.
d) Fast ansatte Skolelærere for Menigheder, der hører Samfundet til.

§ 3. Med Undtagelse af Forandringer i Samfundets Konstitution afgjøres alle Sager ved simpel Stemmeflerhed. Hvis Stemmerne er lige delte, gjør Formandens Stemme Udslaget. Ellers stemmer Formanden ikke. Med Hensyn til Optagelse og Udelukkelse af Samfundet udfordres mindst ⅔ af de ved Mødet afgivne Stemmer.

§ 4. Skulde en Menighed enten for Samvittighedens Skyld eller paa Grund af særegne Forhold ikke kunne gjennemføre en eller anden af Samfundet fattet Beslutning, da har den inden 6 Maaneder, efterat Beslutningen er offentliggjort, at indsende sin Erklæring derom til Samfundets Formand.

Kap. IV. Om Ordination.

§ 1. En Kandidats Ordination bestemmes af Samfundets Aarsmøde eller en dertil nedsat Ordinationskomite.

§ 2. Inden nogen kan ordineres til det hellige Prædikeembede, skal Samfundet forvisse sig om, at han er ordentlig kaldet og prøvet samt har gode Vidnesbyrd for sand og levende Kristendom.

Kap. V. Kredsmøder.

§ 1. Samfundet inddeles i saa mange Kredse, som ansees nødvendigt.

§ 2. Disse holder hver for sig et eller flere Møder hvert Aar.

§ 3. For hver Kreds vælges af Aarsmødet en Visitator.

Kap. VI. Samfundets Presteskole.

§ 1. Samfundet bestyrer og underholder et theologisk Seminar for at uddanne Prester og Missionærer.

§ 2. Seminariets Professorer og Lærere vælges af Samfundet ved dets Aarsmøder med ⅔ Stemmers Majoritet af de paa Mødet afgivne Stemmer.

§ 3. Til Professorer og Lærere kaldes og ansættes saadanne, som har paalidelige Vidnesbyrd om sand og levende Kristendom, uforbeholdent antager og tilstemmer Samfundets Lære og Bekjendelse samt underkaster sig Samfundets Konstitution.

§ 4. Samfundet vælger en Seminardirektion til at føre Tilsyn med Seminariet og dets Anliggender.

§ 5. Skulde en ved Seminariet ansat Professor eller Lærer befindes at føre en Lære, som kommer i aabenbar Stid med Guds Ord og den af Samfundet vedtagne Bekjendelse, eller føre et forargeligt og ukristeligt Liv, skal Direktionens Formand, saasnart han bliver underrettet derom, strax sammenkalde Direktionen for at undersøge Sagen. Om vedkommende befindes skyldig, men ikke hører og lyder Formaning, da skal den anklagede suspenderes, indtil Aarsmødet afgjør Sagen.

Kap. VII. Om Samfundets Embedsmænd.

§ 1. Samfundets Embedsmænd er: Formand, Viceformand, Sekretær, Kasserer og Visitatorer.

§ 2. Formand og Visitator vælges af Aarsmødet hver paa 3 Aar, de andre Embedsmænd paa et Aar. De alle vælges blandt Samfundets Medlemmer. Valget sker ved Stemmesedler.

Formand, Viceformand og Visitator vælges blandt Samfundets Prester.

§ 3. Formanden skal sammenkalde og dirigere Samfundets Møder, sørge for Kandidaters Ordination og Indførelse i Embedet, vaage over Fredens og Ordenens Bevarelse inden Samfundet, afholde Visitatser hos Samfundets Visitatorer, afgive Indberetning ved hvert Aarsmøde om sin Virksomhed i det forløbne Aar og om Samfundets Tilstand.

§ 4. Viceformanden skal udføre alle Formandens Pligter i dennes Forfald.

§ 5. Sekretæren skal føre Protokol over Mødernes Forhandlinger og udgive en offentlig Beretning om samme; han skal itide tilsende enhver af Samfundets Prester et Schema til Parokialrapport, udfærdige en kirkelig Statistik, udføre de fornødne Skrivelser for Samfundet, som dette eller dets Formand maatte paalægge ham, bekjendtgjøre Sted og Tid for dets Møder mindst 6 Uger i Forveien samt opbevare dets Segl og Arkiv.

§ 6. Kassereren skal forvalte de ham af Samfundet betroede Kasser i Overensstemmelse med dets Beslutninger og ved hvert Aarsmøde aflægge Regnskab.

§ 7. Visitatorerne skal, om muligt, mindst en Gang i hvert Treaar have visiteret enhver Menighed inden deres respektive Kredse.

Kap. VIII. Forandringer i denne Konstitution.

§ 1. Med Undtagelse af Kap. I, § 2 og 3, hvis Indhold ikke maa forandres, og med Undtagelse af denne Paragraf, kan Forandringer i denne Konstitution alene ske paa følgende Maade: Forslag til Forandring fremlægges for Samfundet ved dets Aarsmøde; der-

som dette bifalder saadant Forslag med simpel Majoritet, skal Forslaget blive bekjendtgjort for nærmere at overveies til næste Aarsmøde. Ved dette sættes Forslaget under Afstemning, men antages kun ved $\frac{2}{3}$ Majoritet.

III. Foreningsartikler.

Forat de her kontraherende Parter, nemlig Antimissourierne, Augustanasynoden, Hauges Synode og Konferensen, kan danne et Samfund, gaar de hver for sig og alle tilsammen ind paa følgende Betingelser:

1. At der oprettes og drives en Presteskole.

2. Denne Presteskole bliver Augsburg Seminarium i Minneapolis.*)

3. Lærerne ved denne Skole lønnes ved Renter af Fond, som tilveiebringes paa følgende Maade:

a) Augustanasynoden bidrager sit Fond paa $15,000.**)
b) Hauges Synode bidrager sit før besluttede Fond paa $20,000.
c) Konferensen bidrager sit Fond paa $50,000.
d) Antimissourierne samler et lignende Fond, tilstrækkelig stort til, at af dets Renter mindst to Professorer kan lønnes.

Anm. Fondet bestaar dels i kontante Penge, dels i rentebærende Notes eller andre sikre Garantier.

4. Ved nævnte Skole ansættes 6 theologiske Professorer paa følgende Maade:

a) Antimissourierne ansætter to theologiske Professorer.
b) Augustanasynoden ansætter en theologisk Professor.
c) Hauges Synode ansætter en theologisk Professor.
d) Konferensen ansætter to theologiske Professorer.

5. Konstitution for nævnte Skole udarbeides, saasnart Forening er skeet.

6. Theologiske Studenter, som allerede er optagne ved ovennævnte Samfunds Presteskoler, er i Kraft af denne Optagelse adgangsberettigede til den nye Presteskole.

7. Det nye Samfund inkorporeres snarest muligt.

8. Til dette inkorporerede Samfund overdrages al Skoleeiendom — saavel fast Eiendom som Fond —, som de nævnte Samfund maatte være i Besiddelse af, den Tid Forening sker.

9. Den i Punkt 8 nævnte faste Eiendom skal, naar den overdrages til det nye Samfund, være fri for Gjæld.

10. De forberedende Afdelinger ved Augsburg Seminarium og

---

*) Past. Wright ønskede tilføiet Protokollen, at han ikke var beredt til at stemme for dette Punkt.

**) Pastor Wright ønskede tilføiet Protokollen, at han stemte mod dette Littera.

ved Red Wing Seminarium og Akademiet i Canton drives i samme Form som før mindst et Aar, efterat Forening er skeet. I Beloit, Ja., holdes ogsaa Skole mindst et Aar, efterat Forening er skeet.

11. Ved Mødet, paa hvilket Sammenslutning af Samfundene sker, vælges en Direktion af 12 Medlemmer, 3 fra hvert Samfund. Denne udfører de Funktioner, som hvert Samfunds Direktion før har havt at udføre.

12. De theologiske Professorer ved det nye Samfunds Læreanstalter lønnes det første Aar, efterat Forening er skeet, hver med $1250 og fri Bolig.

13. Antimissourierne paatager sig at opføre for nævnte Læreanstalt Bolig for to Professorer i Minneapolis.

14. De kirkelige Blade, som eies og udgives af de nævnte Samfund, forenes saaledes, at der udgives et Børneblad og et Samfundsblad.

15. Hauges Synodes og Konferensens Boghandel og Trykkerier overdrages til det nye Samfund for at forenes til en Forretning.

16. Al anden Gjæld, som noget af de nævnte Samfund maatte have paadraget sig, skal være betalt, førend Forening finder Sted.

17. Foreningen til et Samfund skal ikke medføre nogen Indskrænkning i de lokale Menigheders Ret og Frihed; ikke heller skal de nu bestaaende Prestekald derved fortrædiges eller forstyrres.

18. Fælleskomiteens Forslag til Konstitution og til Foreningsartikler og til Opgjør af Lærestridigheder oversendes til Fællesmødet; Fællesmødets Beslutninger i disse Sager oversendes til de kontraherende Parters Aarsmøder i 1889 til Behandling. Saafremt Aarsmøderne i 1889 bifalder disse Forslag, bliver Konstitutionsforslaget hvilende Forslag til Konstitutionsforandring i de tidligere organiserede Samfund og kan da antages af dem ved deres Aarsmøder i 1890. For Antimissouriernes vedkommende bliver det hvilende Forslag til Konstitution, som kan antages ved deres Aarsmøde i 1890.

19. Fra Aarsmøderne i 1889 oversendes Konstitutionsforslaget og Forslaget til Foreningsartikler til de respektive Parters Menigheder til Behandling; Menighedernes Beslutning i Sagen rapporteres saa nøiagtigt som muligt til Aarsmøderne i 1890.

20. Alle Menigheder, som ikke tilhører noget organiseret Samfund, og som tilstemmer nævnte Konstitution og Foreningsartikler, skal være berettigede til gjennem sine Prester og Delegater at deltage i det organiserende Møde, i hvilket det nye Samfund konstituerer sig og vælger Embedsmænd, og bliver derefter betragtede som Medlemmer af det nye Samfund.

21. I 1890 holder alle Parter Aarsmøde paa samme Tid og

Sted. Ved disse Aarsmøder optages nævnte Konstitutionsforslag til endelig Behandling og Afgjørelse. Forsaavidt to eller flere af de nævnte Parter antager Forslaget, træder de da og der sammen med de i foregaaende Punkt nævnte Prester og Delegater og vælger Embedsmænd for det nye Samfund.

22. De respektive Samfunds Board of Trustees, saaledes som de tidligere er valgte af Samfundene, vedbliver at fungere, efterat Forening er skeet, indtil det nye Samfund er inkorporeret, hvorefter de straks skjøder al Eiendom, som de holder som Board of Trustees, over til den nye Korporation.

23. Ved Aarsmøderne i 1890 nedsættes en Fælleskomite af to Medlemmer fra hver Part til at undersøge, om alle Betingelser i denne Kontrakt er opfyldte. Denne Komite rapporterer, førend den endelige Afstemning over Konstitutionsforslaget foregaar. Finder denne Komite, at noget Punkt i Kontrakten ikke er opfyldt, skal den til de respektive Aarsmøder fremsætte Forslag om, hvorledes Udjevning deraf kan ske.

24. Paa Aarsmøderne i 1889 vælges en Komite af et Medlem fra hver Part til at foretage de nødvendige legale Undersøgelser angaaende Overdragelsen af Eiendom og Inkorporation.

25. Om nogen af Parterne trækker sig tilbage fra dette Foreningsarbeide, skal det ikke være til Hinder for, at de andre Parter fortsætter Arbeidet.

Dette er altsaa Indstillingens to sidste Dele. Naar vi nu ikke kan andet end ogsaa hertil gjøre nogle Bemerkninger, saa stanser vi straks ved Konstitutionsforslagets første Paragraf, hvori det paatænkte nye Samfunds Navn anføres. Vi ser af Beretningerne i de forskjellige Blade, at det har voldt Komiteen megen Møie at finde paa et Navn, og at det, som tilsidst antoges, kun fik en Stemmes Majoritet. Vi kan ikke andet end forbauses over, at Navnet „den norsk-lutherske Frikirke“ overhovedet kunde faa nogen eneste Stemme for sig. Frikirke! Er her da nogen Statskirke i Amerika? Kan noget Samfund her i Landet eksistere anderledes end som et frikirkeligt? Alt, hvad her er af norske lutherske kristne i dette Land, udgjør jo tilsammen den norske lutherske Kirke i Amerika, og da denne kun kan være Frikirke, udgjør alle disse tilsammen den norske lutherske Frikirke i Amerika. Og dog drister dette nye Samfund, som skal dannes, sig til at tage dette Navn i Besiddelse for sig alene. Det udelukker derved alle andre norske Lutheranere i Amerika fra den norske lutherske Kirke, negter dem Ret til at kalde sig lutherske kristne!

Dette stemmer ikke meget godt med den „Liberalitet", som vises i Behandlingen af Læren og i „Opgjøret" af de gamle Stridigheder.

Forresten ser vi, at det nye Konstitutionsforslag har optaget meget fra den norske Synodes Konstitution. Hvor meget det har taget fra de andre her bestaaende Samfunds Konstitutioner, kan vi ikke saa ligetil sige, da vi ikke er saa bekjendte med dem; men vi glæder os over de gode Ting, det har laant hos os.

At de Mænd, som forfattede det, med vor Synode skulde ville opstille det som Samfundets Formaal at „vaage over Lærens Renhed og Enhed", kunde vi ikke vente; thi derover har flere af dem tidligere spottet for meget. Derimod er det dog glædeligt, at der blandt Samfundets Formaal er nævnt „at forhandle Læresporgsmaal", noget, som „Konferensen" ialfald i en Række af Aar ikke har befattet sig med paa sine Aarsmøder.

I Bestemmelsen om Mødernes Sammensætning ser vi, at „hver af de med Samfundet forenede Menigheder" skal have Ret til at sende en Repræsentant til Aarsmøderne, ja Prof. Sverdrup vil endog indbringe en Minoritetsindstilling om, at her skal sættes to Repræsentanter istedenfor en. Vi forstaar meget godt, at saadant Forslag kan „fungere som Lokkefugl" for at vinde Popularitet; men hvis Samfundet faar den Størrelse, som det sigter til, vil Møder med en saa talrig Repræsentation, som der ifølge disse Bestemmelser vilde være Ret til at sende, blive saa store, at det nogetnær vilde være umuligt at faa Plads til dem, medmindre det skulde gaa saa — som man maaske gjør Regning paa —, at kun de færreste Menigheder vilde benytte sin Ret. Men dette vilde dog ikke være meget heldigt, især hvis det — som jo var rimeligst — blev de nærmest Mødestedet liggende Menigheder, som kom til at afgive Massen af Repræsentationen.

En anden Bestemmelse, som hverken er folkelig eller sund kirkelig, er den, at „de theologiske Professorer ved Samfundets Presteskole" skal være stemmeberettigede paa Aarsmøderne.

At det nye Samfund skulde optage den norske Synodes Inddeling i Distrikter, var ikke at vente. Fælleskomiteen har paa dette Punkt fulgt „Konferensen"s Forbillede og foreslaaet Inddeling i Kredse med en Visitator for hver Kreds. Heller ikke vil man have noget Kirkeraad til at udføre Samfundets Beslutninger og i Tiden mellem dettes Møder handle paa dets Vegne. Til at varetage den vigtigste Gjerning, som et saadant Raad kunde have at udføre, nemlig føre Tilsyn med Samfundets Presteskole, vil man have en særskilt Direktion. Forresten vil vel Formanden og tildels Visitatorerne maatte handle paa Samfundets Vegne; men der vil da naturligvis mangle den Betryggelse, som ligger i, at der ved Siden af og over

disse Embedsmænd staar et Udvalg af de bedste Mænd fra Samfundets forskjellige Dele. Hauges Synode har dog ogsaa ligesom vor et Kirkeraad, og Antimissourierne har under sine forskjellige midlertidige Organisationer, lige fra den i Red Wing i 1885 til den i Baldwin isommer, indrettet sig med Kirkeraad; men det maa være „Konferensen"s Uvilje derimod, som har seiret i det nu fremlagte Konstitutionsforslag.

Naar endelig dette Forslag indeholder et helt Kapitel om „theologisk Seminar for at uddanne Prester og Missionærer", er det meget paafaldende, at der ikke findes et Ord deri om Uddannelse af Skolelærere. At man derimod vil have Seminariets Professorer og Lærere valgte af selve Aarsmøderne, er megel vel, hvis det lader sig udføre. Jo mere Samfundet i sin Helhed kan have at gjøre med en saa vigtig Sag, desto mere vil Sagen komme til at ligge det hele Samfund paa Hjerte, og desto varmere vil det interessere sig for den.

Missionsefterretninger.

Amerika. Synodalkonferensens Negermission har en Arbeidsmark saa vid, at man næsten kan sige, den er uden Grænser; og naar man her kun havde de fornødne Mænd og Midler, hvilken Velsignelse kunde der da ikke stiftes! En liden Paamindelse herom giver „Die Missionstaube" ved at meddele et Brev fra Houston i Texas, dateret 5te Juli 1888, hvori det bl. a. heder: „Katholikerne har for omtrent et Aar siden her aabnet en Skole for sorte og har stort Tilløb. Houston har af alle Byer i Texas den talrigste sorte Befolkning, og en stor Del af den er uden kirkelig Forbindelse. Man tør uden Overdrivelse anslaa vor Bys Negre til en Tredjedel af den hele Befolkning. Og de omliggende Landdistrikter er for det meste befolkede med sorte."

Afrika. Zululand. Til de i Nr. 40 meddelte Efterretninger om Zulukrigen skulde efter „Fædrelandet" have været føiet følgende: Zuluerne har nedlagt Vaabnene, og deres Konge Dinizulu har overgivet sig til den transwaalske Regjering paa Betingelse af, at han ikke udleveres til Englænderne.

— Fra Sydøst-Kysten af Madagaskar skriver Past. Nilsen-Lund om den der nylig paabegyndte Mission den 15de Mai 1888:

Uagtet jeg ikke har været længe i Vangainbrano, vil jeg dog sende eder et lidet Brev som Hilsen herfra. I Skumringen Paaskeaften naaede jeg hertil. Paaskedag talte jeg for en liden Forsamling om det herlige Paaskebudskab. Med Blikket paa den aabne Jesu Grav fik vi altsaa begynde Missionsarbeidet blandt de kjære Beboere paa Sydøst-Kysten. Stenen er

veltet fra Graven, Jesus er opstanden, Seiren er vunden. Døden og Graven har tabt, — dette vil give Trøst og Mod, Lægedom og Kraft, Naade og Salighed under alt Missionsarbeide, Herren vil give os Naade til at udføre. Vi tør ogsaa sige, at Stenen, der syntes at stænge os Veien til Sydøst-Kysten, er veltet bort. Herren har selv sørget for dette. Just i det Dieblik, Missionsmenigheden saa sig istand til at optage Arbeidet her, stod Veien os aaben.

Det er glædeligt, at Regjeringen er saa velvillig stemt; men ikke mindre glædeligt er det, at Hovamyndighederne i Vangainbrano modtager os med aabne Arme, og at Stedets Indvaanere fryder sig over, at vi vil bo iblandt dem og lære dem at kjende Livets Vei.

Siden jeg første Gang var i Vangainbrano, der har en større Befolkning end noget andet Sted paa Sydøst-Kysten, har jeg altid anseet det for det vigtigste Udgangspunkt for vor Sydøstkyst-Mission, og mine Tanker har derfor dvælet ofte her. Men min Interesse for dette Sted er end større nu, da jeg nærmere har lært at kjende dets Beboere, der modtager mig som sin Ven og Broder. Den Dag, da Anbefalingsbrevene, hvilke jeg bragte med fra Premierministeren og Kirkeministeren, blev kabarerede*), var der stor Fryd blandt Teisakerne. Under Kabaren udbrød ofte Forsamlingen: „Ja, ja, vi er glade over at faa Missionærer iblandt os. Vi vil lære, og vore Børn skal lære.“ Smilet laa paa alles Læber. Senere har man sagt: „I, som kommer for at lære os, er vort Skjold. Lykkelige er vi, forbi I vil undervise os. Vi tænkte at bede om Lærere i Antananarivo; men saa kom du som fra Himlen.“ Oftere har man sagt: „Byg en stor Kirke; thi vi er mange som Myren.“

Saa har jeg da begyndt paa Opførelsen af en midlertidig Kirke tæt udenfor Byen paa en Høi, hvorfra der er en deilig Udsigt udover Landet til alle Kanter. I Øst ser man Havet over det store, pene Flodleie Mananarara, og i Vest ser man den lange Fjeldkjæde, der reiser sig stolt op af Lavlandet og sætter en Grænse for dette. Kirkens Vægge opføres af Reisverk med Udfyldning af Palmestilke, og den skal tækkes med Palmeblade. Da vi holdt paa at rydde Pladsen til den, kom Guvernøren med 60 Mand, forsynede med Spader, for at hjælpe os. Jeg gjorde opmerksom paa, at dersom det var Pligtarbeide, saa maatte jeg frabede mig denne Hjælp. Men man svarede: „Nei, det er det ikke. Vi kommer af fri Vilje, og det er os en Glæde at faa være med.“ Senere kom Guvernørens Frue fulgt af flere Kvinder og bragte Mad til Arbeiderne. Da det led noget frem paa Eftermiddagen, lod han slagte et Stykke Kvæg, der blev uddelt mellem Arbeiderne, ogsaa mine Arbeidere og jeg iberegnede. En anden Dag, da vi holdt paa med Opførelsen af Reisverket, kom atter Guvernøren med en Del Mænd, der hjalp os. Dette røber jo, at man er venlig stemt mod os ....

Ved disse lyse Træk maa vi ikke forledes til at tro, at Arbeidet her vil

*) Offentliggjorte i en Forsamling af Folket.

komme til at gaa uden Kamp og Strid. Nei, her som overalt i Hedningeverdenen vil der blive meget at kjæmpe med. Jeg skal foreløbig kun pege paa den Flom af Brændevin, her tilberedes og drikkes. Noget saadant har jeg endnu ikke seet. Det er de Hovaer, som bor her, der væsentlig bærer Skylden for dette, idet de har gjort Brændevinstrafiken til sit Levebrød. Men vi gaar trøstig i Striden ogsaa mod dette Onde, haabende at vinde Seier ved Jesus Kristus.

I Haab om, at Sydøst-Kystens Folk har mange Venner og mange Forbedere baade i Norge, Sverige og Amerika og vil faa flere i Dagene, som kommer, vil jeg kun tilføie: Lad os bede Gud om, at Døren maa blive os aabnet ogsaa til Baraerne og de andre Stammer i Sydmadagaskar, hvilke vandrer i Syndens og Dødens Nat, og at vi maa faa Lov til at føie disse Folk til den opstandne Jesus, at han kan løfte sine gjennemborede Hænder over dem og udtale sit: „Fred være med eder!“ og at han kan faa tale til ethvert ængstet og saaret Hjerte: „Jeg tegnede dig paa begge mine Hænder, du er min!“

Kirkekronike.

Amerika. „Det siger sig selv, at vedkommende Prest er 'Missourier'.“ Med disse Ord slutter „Lutheraneren“ en liden Notis om „en norsk Synodeprest“, som efter Bladets sigende har faaet en Lærerpost ved en kongregationalistisk Skole, „hvor han fungerer som Lokkefugl til at drage norske Gutter til Skolen“. „Lutheraneren“ er „Konferensen“s Organ og skulde væsentlig være et Opbyggelsesblad. Den udkommer hver Lørdag, og hvert Nummer begynder med en kort Betragtning til den følgende Søndag. Men paa den sidste Side er der lidt „kirkelige Efterretninger“, og Tonen og Aanden i dem har vi her givet en liden Prøve paa. Til Opbyggelse og Belærelse for sit Samfunds Medlemmer giver Professorerne Sverdrup og Oftedal, som redigerer Samfundets Organ, den Oplysning, at naar en norsk Prest i Amerika, ialfald en „Synodeprest“, gjør noget galt, saa „siger det sig selv“, at han er en „Missourier“.

Vi har forhørt os hos vedkommende Prest om, hvorledes det forholder sig med det, „Lutheraneren“ beskylder ham for, og han oplyser derom følgende: Kongregationalisterne satte sig i Spidsen for Oprettelsen af et „Western Minnesota Seminary“ i Montevideo, men i „Board of corporation“ er der flere Methodister, Baptister, Episkopale og norske Lutheranere. Det er altsaa ikke, som „Lutheraneren“ siger, en kongregationalistisk, men en konfessionsløs Skole, ligesom jo baade de offentlige og mange andre Skoler her i Landet er konfessionsløse. De norske Lutheranere i det nævnte „Board“ vilde gjerne, at der skulde blive lidt Undervisning i Norsk ved Skolen, og at der kunde være nogen til at overtage de norskes Tarv der, da et Flertal af Disciplene er norske. Dette paatog da Past. Abel Anderson sig efter Raad-

førsel med sin Distriktsformand samt Pastorerne Solseth, J. E. Bergh og Løkensgaard, da han kunde gjøre det uden at forsømme nogen af sine Kalds-pligter. Af de nævnte Prester er, som bekjendt, Løkensgaard en „Antimissourier", saa det gaar nok ikke an at gjøre denne Sag til en „missourisk" Forsyndelse. Saa meget mindre burde „Konferensen"s Organ forsøge at gjøre den dertil, som Past. Anderson oplyser, at „Konferenspresten paa Stedet søgte at faa en af sit Samfund ind" i den Post, som Past. Anderson har overtaget.

„Lutheraneren"s Læsere har Grund til at glæde sig over, at deres Samfunds Organ meddeler dem saa paalidelige „kirkelige Efterretninger" og derved indpoder i dem et saa kjærligt, broderligt og hensynsfuldt Sindelag lige overfor andre norske Lutheranere.

— Luther-Seminar begyndte, som i forrige Nr. kortelig berørt, sin Virksomhed i Minneapolis d. 3die Oktbr. Foruden de tre Professorer var ogsaa Pastorerne Vangsnæs og Petersen, der skal bistaa med den engelske Undervisning*), tilstede; ligesaa Pastorerne O. E. Ottesen, Rosenquist og Guttebø. Af de ældre Studenter var følgende 13 tilstede: N. N. Bøe, L. A. Larsen, M. A. Mikkelsen, Chr. N. Petersen, O. K. Ramberg, J. Nørvig, W. B. Skov og E. J. Dvri af den øverste theoretiske Klasse, P. Langset af den anden do. (fraværende H. A. Blegen), D. Svensen af den øverste praktiske Klasse, P. K. Mellang, P. A. Thuen og J. Næs af den anden do. (fraværende G. Breivik og M. J. Sværen). Af de nyoptagne var 11 tilstede: Peter A. Kittelsby, J. Levorsen, C. A. Sperati og Ivar Ylvisaker (J. Tingelstad, D. E. Jordahl og G. T. Lee kommer om nogle Dage) i den theoretiske Afdeling, N. L. Blomholm, B. E. Bergesen, T. L. Brevig, A. O. Dolven, L. C. Foss, P. H. Rognlie og J. O. Sæter i den praktiske do. Desuden er L. C. Evensen, der ankommer om et Par Uger, optagen paa Prøve. Antallet af de optagne Studenter er saaledes 31. 9 flere har ansøgt om Optagelse, og enkelte af disse kan maaske optages, hvis tilfredsstillende Oplysninger og Attester skaffes. Man har troet at burde anvende den størst mulige Forsigtighed ved Optagelse af Studenter ved vort theologiske Seminar. Alle de hidtil optagne har de bedste Vidnesbyrd og ogsaa for Praktikernes vedkommende mere end almindelig gode Forkundskaber.

Den nye Timeplan blev fremlagt. Prof. Stub underviser i gammeltestamentlig Exegese og Indledning, Dogmatik og Encyklopædi, Prof. Ylvisaker i nytestementlig Exegese, Synopse og Hermeneutik, Prof. Frich Pastoraltheologi, Homiletik, Katekektik og Kirkehistorie.

Alt er hidtil tilfredsstillende ordnet med Hensyn til Logis og Board. Mange Fripladse hos Menighedslemmer har dog ikke været at erholde. Udgifterne vil naturligvis blive større, end naar man kan komme ind i den nye Bygning. Vi haaber, at vore Menigheder ikke vil glemme Seminariet hverken

*) Det er altsaa feilagtigt, hvad der har staaet i „Folkebladet" og „Vort Blad", at „Past. Vangsnæs skal midlertidig overtage den engelske Undervisning ved Synodens Seminar i Minneapolis". Red.

med Forbøn eller Gaver. Gud lægge i Naade sin Velsignelse til dets ansvarsfulde Gjerning!

Ifølge et Brev af 10de Oktbr. var da 27 Studenter komne, nemlig foruden de før nævnte Tingelstad, Jordahl og Breivik.

— Fællesmødet mellem „Antimissourierne", Augustanasynoden, Hauges Synode og „Konferensen" er bestemt til Afholdelse i Past. Ellestads Menighed i Scandinavia, Wis., fra 15de til 21de Novbr.

Norge. I Jarlsbergs Pastoralforenings sidste Møde diskuteredes om den kgl. Resolution af 22de August, hvorved der er givet Sognepresterne Tilladelse til at aabne Kirkerne for Lægmænd. Da det oplystes, at den væsentlige Grund for denne Resolution skal være den Fattigdom paa rummelige Lokaler, som er tilstede i det vesten- og nordenfjeldske, besluttedes enstemmig efter Forslag af Sogneprest H. E. Hansen (Andebo) saadan Udtalelse: „Med Lægmandsvirksomhedens Tarv for Øie og af forskjellige praktisk-kirkelige Grunde finder man, at den Tilladelse til at give Lægfolk Adgang til at tale Guds Ord i Kirkerne, som ved kgl. Resolution af 22de August 1888 er given Presterne, kun i ganske ekstraordinære Tilfælde bør benyttes her i Jarlsberg, hvor der som den store Regel ingen Mangel er paa andre Forsamlingslokaler til Guds Ords Forkyndelse."

Efter en længere Diskussion vedtoges enstemmig en af Formanden (von der Lippe) redigeret Resolution saalydende: „Jarlsbergs Pastoralforening udtaler, at da flere Brødres Erfaring gaar i den Retning, at der næres en Uvilje mod Forandringer i Kirkens liturgiske Handlinger, der gaar saa vidt, at endog Udtrædelser af Statskirken deraf ikke blot kan befrygtes, men endog sikkert vides at ville resultere, er det særdeles ønskeligt, at saadanne Forandringer paa det nærværende Tidspunkt foretages med stor Varsomhed."

(„Luth. Ugeskrift".)

Sverige. Om Ynglingeforeningernes 11te Verdenskonferens skriver Skolebestyrer H. V. Sommerfelt i Kristiania „Luth. Kirketidende" bl. a. følgende: Den 11te Verdenskonferens for de kristelige Ynglingeforeninger (Young Men's Christian Association) holdtes i Stockholm fra 15de til og med 20de August iaar. Et Antal af henimod tusend, dels Ombud for de forskjellige Foreninger rundt om paa den ganske Jord, som har sluttet sig til det saakaldte Verdensforbund, hvis Bestyrelse har sit Sæde i Genf, dels Repræsentanter for Ynglingeforeninger i Danmark og Norge, som ikke har sluttet sig til Verdensforbundet, men arbeider for den samme Sag, dels nordiske Venner af Sagen — deltog i dette Møde, det første i Skandinavien....

Tyskland har maaske de ældste Ynglingeforeninger; der gaves nemlig, efter en fremragende engelsk Deltagers Oplysninger til mig, saadanne eller ialfald tildels tilsvarende Foreninger i Tyskland allerede i det 17de Aarhundrede. Men Foreningerne i deres nuværende Skikkelse skriver sig fra England, hvor George Williams i 1844 samlede for første Gang unge Mænd til en Bibelforening. Dette er den ringe Begyndelse til „Unge Mænds kriste-

lige Foreninger“, som nu omfatter et Antal af 3785 over den hele Jord med 267,052 Medlemmer. Som Sagen i dens nuværende Skikkelse hører hjemme i England, saaledes har den ogsaa mellem de engelsktalende kristne vundet størst Fremgang. Og her gaar som saa ofte Amerika i Spidsen, hvor der findes 1240 Foreninger med 175,000 Medlemmer.

George Williams kom som ung Mand i det store Klædesfirma Hitchcock & Rogers' Forretning i London. Ved at se de mange unge Mænd uden Familie om sig i Forretningen udsatte for Verdensstadens Farer og Fristelser kom han paa den Tanke: som han selv havde funbet Næring, Trøst og Fred i den hellige Bibelbog, saaledes burde han hjælpe sine mange ligestillede til den samme trygge Havn. Han foreslog dem derfor at samles Søndag Eftermiddag paa hans Rum til Bøn, Bibellæsning og Fortolkning. Men snart kom der saa mange, at hans Rum blev for trangt, saa gik han da til sin Chef, Mr. Hitchcock, og fortalte ham, hvad de unge havde begyndt med om Søndagene, og bad ham om at faa Lov til at samles med sine Kamerater i en større Sal i Forretningslokalet, som stod ubenyttet. Husets Chef svarede straks, at det glædede ham meget at høre om denne Forening — de skulde saa gjerne faa Salen, — men han maatte faa komme med en Bøn paa sin Side: han vilde gjerne selv faa være med, og det fik han selvfølgelig, og den rige Klædeshandler blev Foreningens første Kasserer, og George Williams blev hans Svigersøn og senere tillige hans Efterfølger i Forretningen....

Det var i 1855, at tyske Foreninger kom sammen med engelske, amerikanske og franske i Paris og blev enige om at slutte et Verdensforbund til gjensidig Støtte og Belæring. Dette er den første Verdenskonferens i Paris 1855....I dette Verdensforbund er efterhaanden alle Ynglingeforeninger indtraadte med Undtagelse af de danske og de norske, der kun kaldes korresponderende Medlemmer. Denne vor Særstilling har følgende Grund: I Forbundets Statuter heder det udtrykkelig, at Foreningerne omfatter alle kristelige Denominationer, som slutter sig til det apostoliske Symbol (ikke Mormoner og Unitarier — men Katholiker, ifald de vilde, men de har ikke taget imod den fremrakte Broderhaand). Som Følge heraf er enhver Forening, som hører til Verdensforbundet, forpligtet til at optage i sin Midte Medlemmer, som hører til en anden evangelisk Denomination end den paa Stedet herskende. Vore og de danske Foreninger har derimod sluttet sig nøie til Folkekirkerne og bygger paa evangelisk-luthersk Grund. At opgive dette Standpunkt betænker man sig paa og nøier sig derfor indtil videre med at staa som korresponderende Medlemmer i Verdensforbundet, hvoraf følger Retten til at deltage i Verdenskonferenserne paa samme Vilkaar som de indmeldte Foreninger, dog uden Stemmeret.

Den næste Konferens vil blive holdt om 3 Aar, enten i Amsterdam eller i Paris; fra begge Steder er der nemlig udgaaet Indbydelse.

Kvittering.

Washington den 5te Okt. 1888.

Til Hr. Prof. Laur. Larsen

p. t. fungerende Formand for den norske Synode, Decorah, Ia.

Idet jeg herved erkjender Modtagelsen af den med Deres Skrivelse af 1ste dennes følgende Veksel for $229.34, indsamlede i den norske Synode i Amerika til de brandlidte i Norrland, tillader jeg mig at meddele, at Beløbet idag er bleven oversendt til Hs. Exc. Hr. Ministeren for de udenrigske Anliggender for videre Befordring til vedkommende Nødhjælps-Komite.

Med udmerket Høiagtelse,

Karl Woxen,

t. f. Charge d'Affaires.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Pastor N. Christensen Høstoffer fra vor Frelsers Mgh. i Genesee, Idaho, $16.55.

Faribault, Minn., den 10de Okt. 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. A. Turmo $32.89 (Offer ved Missionsfest i Beaver Cr. Mgh. $16.98; Konfirmationsoffer i Lu Verne Mgh. $15.91); ved Past. J. K. Rystad (fra Past. J. B. Torrison) Offer ved Missionsfest i Bosque Mgh., Texas, $52.75, tils. $85.64.

Decorah, Ia., den 11te Okt. 1888. Chr. Næseth.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Indsamlet af Zumbrota Menigheds Skolebørn ved Marie B. Lunde: fra Andreas P., Johan P., Tilda P., Albert P. og Oskar P. Finstuen hver $0.20, Ida H., Louise H., Klara H., Albert H., Josef H. og Julia H. Goplen hver $0.10, Maria, Karen, Julianna, Lina, Ida og Johannes B. Lunde hver $0.15, lig $2,50; inds. ved Sølva Strøm, Tønde-Indsamling $2.85; inds. ved Lina H. Bjugan, fra Annetta Finstuen, Anna Haugen, Lena, Hanna, Gitta. Josephine, Henry og Lewis T. Bjugan hver 0.25, lig $2.00; inds. ved Hilda J. Lunde, fra J. J. Lunde, Mrs. Lunde, Hilda, Johan, Marie, Susanna, Carl Meinich og Gunda Josephine hver $0.25, Tora J. Ylvisaker $0.15, Johanna N. Ylvisaker $0.25, A. Erstad $0.50, Mrs. Erstad $1.00, Mrs. Tolefsrud $0.25, og Ludvig Tolefsrud $0.10, lig $4.25; inds. ved Klara Gullerud, fra H. E. Lunde, Ingeborg Maria, Nils Albert, Christian, Peter og Adolf Lunde hver $0.25, Hanna Mathilde og Selma Lunde hver $0.20, Lina Christina Lunde $0.10, Nils og Anna Goplen $0.50, M. Gullerud, Karen, Marie, Julia, Klara, Mina, Melvin og Olaf Gullerud hver $0.25, Hans Gullerud $0.15, Torsten Raaen $0.25, Maria Raaen $0.15 og Maria Andersen Raaen $0.10, lig $5.15, tils. fra Zumbrota $16.75; ved Pastor J. Moses fra følgende i Little Turkey Mgh., Anne J. Vaala $4.53, Crane Creek Mgh., Sofie Olsen $0.68, Anne Maria Christensen $0.80, tils. $6.01; ved Past. J. Reini, inds. i Money Barrels, Jens Jensen $1.20, Lars Jensen $0.80, Anne Jensen $0.56 og Siegfried Hol i Breckenridge $0.30, tils. $2.86; ved Pastorerne Stub og Seehus, Tønde-Inds. i Big Canoe Mgh., Ia., Samlerne er følgende Børn, Alfred Olsen $1.69, Marie Gulliksen $1.04, Tilla Luraas $4.54, Alfred Larsen $2.30, Magdalena Jossendal $1.29, Gurine Hoff $1.85, Jacob Leidal $2.30, Henrik Akre $1.24, Amanda Langeland $4.23, Johanne Jossendal $1.16, Andreas Kjome $2.23, Tea A. Kjome $2.00, Gilbert A. Gjerde $2.57, Louise Seim $1.76, Marie Paulsen $1.03, Emma Josefine Næsheim $2.05, tils. $33.37, inds. i Waterloo Mgh., af Emilie Meier $1.03, Pernille Julsen $1.84, lig $2.87; ved Prof. Chr. Næseth, Kollekt i Past. E. Vik og Bertha Vistes Bryllup, Washington Pr., $13.18; ved Skolelærer H. Berg, Tønde-Inds. af Børn i Glenwood Mgh., Ia., $11.78 (ved Ludvik Egge $2.65, Klara Rocksvold $1.50, Henriette Berg $2.45, Edvin O. Ask $1.48, Bertha Borge $2.15 og Emma Ask $1.55); ved Past. Th. Johnson, Tønde-Inds. i Nicolet og Norwegian Grove Menigheder $14.14 (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); tils. $100.96.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. H. J. G. Krog, fra Kristian H. Andersen, North Rush River Mgh. Wis., som Afdrag paa hans Subskription $15.00; ved Past. Joh. Moses fra Lars J. Natvik, Little Turkey Mgh., $5.00; ved C. M. Nilsen, fra L. G. Nilsen, Kasson, Minn., Past. J. A. Thorsens Kald $10.00; ved Past. O. Juul, fra Konsul Chr. Børs i New York $25.00; ved Past. E. Wulfsberg fra efternævnte i Madison Mgh., Iowa, $82.00 (nemlig, Tosten Prestegaarden $5.00, Mrs. Aase Holstad $15.00, Marthe Holstad $1.00, Lina Holstad $1.00, Lise Vold $0.50, E. E. Vold $0.50, Anton Dahle $3.00, John Dahle $2.00, Asle Myrand $10.00, Ingri Myrand

$1.00, O. B. Olsen $5.00, Margit H. Fulsaas $1.00, Ole H. Fulsaas $1.00, Gunder O. Myrand $0.50, Ole O. Myrand $0.50, Ole Sauton $5.00, Gunhild Sauton $1.00, Helge Sauton $1.00, Mrs. Jacobsen $5.00, Narve Gilbertsen $10.00, Mrs. Kari Torstensen $1.00, Mrs. Berit Nilsen $2.00, Mrs. Sigrid Melby $5.00, O. A. Ramstad $5.00); ved A. C. Haugan, Minneapolis, fra Lina Frisvold $5.00; ved Past. V. Koren, fra C. C. Clement $20.00, Elling Ramsey (⅜ Subskr.) $10.00, O. Viste (½ Subskr.) $5.00, tilf. $35.00, (alle af Washington Pr. Mgh., Ja.); tilf. $117.00.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Prof. Larsen fra P. C. Haugen, Decorah Mgh. $2.00; ved Past. J. Moses fra Melchior Johnson, Crane Creek Mgh., Ja., $1.00; ved Past. O. Løkensgaard Offer i Palmer Creek Mgh., $5.75; ved Past. O. Juul fra Christian Leth, New York, $2.00; tilf. $10,75.

Til Synodekassen: Ved Past. A. Turmo, Offer i Trefoldighed Mgh. $11,73; ved Past. E. Wulfsberg, Offer i Lincoln Mgh., $36.38, og i Madison Mgh. $31.43, tilf. $67.81; ved Prof. L. Larsen, fra Past. A. K. Sagen, personlig $7.17; tilf. $86.71.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. Joh. Moses, Offer i Little Turkey 17de Søndag efter Trefoldighed $14.23.

Til Hedningemissionen (norske): Ved Pastorerne Stub og Seehus, fra Kvindeforeningen i Distrikt Nr. 5 af Big Canoe Mgh., Ja., $40.70.

Decorah, Jowa, den 11te Oktober 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Af Ole T. Vig, Decorah Mgh., 6 Buskel Kaalrabi. C. Clausen.

Luther-College

begynder 20de November sit 2det Kvartal. Betalingen for Kost og Lægetilsyn er $18.00 Kvartalet, Skolepenge i nederste Klasse $5.00, i næstnederste $2.50. Indmeldelser sker til Skolens Bestyrer, Laur. Larsen, Decorah, Jowa.

Skolepost søges.

En Dame, der flere Aar har praktiseret som Lærerinde, ønsker en lignende Beskjæftigelse. Gode Anbefalinger haves.

2635 – 12th Ave. S., Minneapolis, Min.

Adresse: Rev. O. T. Lee, Churches Ferry, Ramsey Co., Dak.

Rettelse.

I forrige Nr. S. 650 L. 3. f. o. staar: Underretdommernes — skal være: Underdommerens.

Indhold: Fællesskomiteens Indstilling til Fællesmødet. — Missionsefterretninger. — Kirkekrønike.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 26. Oktober 1888. { Nr. 43.

Korte Uddrag af G. Janzons Prædikener.*)

(Indsendt af O. Jonassen.)

Hvad der fordres til en ret Bøn.

(Af Prædiken paa Bønnesøndag).

Der fordres til en ret Bøn ikke blot Opvækkelse og evangelisk Oplysning, men der fordres ogsaa Tro, den Tro, at Gud bønhører netop dig; dette er at annamme Evangelium. Blot at kjende Løftet gavner lidet, det kommer an paa at tro det for sin egen Del. Apostelen Jakob siger, at vi skal „bede med Tro, ikke tvilende; thi den, som tviler, er ligesom en Havsbølge, der røres og drives af Vinden. Thi ikke tænke det Menneske, at han skal faa noget af Herren." Den, som beder og tror, at han bliver bønhørt, han er allerede bønhørt. Den, som saaledes beder, han er frimodig, uforfærdet og vis, hvor store Ting han end beder om; en saadan Bøn bad Petrus, da han faldt paa sine Knæ og bad og derpaa sagde til den døde Tabitha: „Staa op!" En saadan Bøn bad Tolderen i Templet med sine egne Synder for Øie; thi havde han ei troet, at Gud skulde forbarme sig over ham, saa var han ei gaaet retfærdiggjort derfra. Men en saadan Tro er ikke et Menneskeverk; det er den Helligaand, som skal bevirke saadant; derfor kan heller ingen bede en ret Bøn uden at have den Helligaand, han, som dog alle faar, der ei staar ham imod.

Med denne Tro staar Aarsagen til Bønhørelsen i den nøieste Forbindelse, og denne Aarsag er ikke den store Nød; thi hvor kan vel Nøden være større end hos den sikre Verden, som i sin Letsin-

*) Det er 2det Oplag af Janzons Postil, disse Uddrag er tagne fra. Oversættelsen paa Norsk er af S. B. og udkom i Molde i 1877. G. Janzon var „Kyrkoherde" i Wermdø i Sverige og har ogsaa været Prest i Stockholm.

dighed ei spørger efter, hvorledes det gaar? Nei, Aarsagen er en ganske anden, nemlig Jesu Fortjeneste. Dette ligger udtrykt i Frelserens Løfte, at alt det, Menneskene beder den himmelske Fader om i hans Navn, det skal han give dem. At bede i Jesu Navn er at vente Bønhørelse for hans Skyld, for hans Lidelse, som den troende kan fremvise som sin Fortjeneste. Om noget fattes et Menneske i verdslig Henseende, og det ved, hvor der findes Forraad af, hvad det behøver, men det intet har at kjøbe for og derfor klager sin Nød for en, som er bedre stillet, og denne siger: Efterdi du er i Trang og ikke selv har Kredit, saa gaa da og tag paa min Regning i mit Navn, — om det da kommer og tilkjendegiver sit Behov og fremviser den andens Navn, saa faar det ikke for sin egen Skyld, men for den andens, hvis Navn det kan paaberaabe sig. Omtrent saaledes gaar det til at bede i Jesu Navn. Han har ved sin Lidelse indsat en Kapital, som strækker til for alle aandelige Behov. Naar du kommer med hans Navn og Anvisning, kan du være vis paa at faa, hvad der tjener til Liv og Gudfrygtighed. Men til dette fordres Tro, og gjennem Troen bliver Mennesket et Guds Barn. Vi kommer saalunde til den Slutning, at der til en ret Bøn fordres, at være et Guds Barn, at have annammet Evangelium....

Men eftersom det alene er de faa, der er komne til Troen paa Jesum, hvilke kan bede en ret Bøn, saa maatte vel deres Bøn være saa meget kraftigere, ivrigere og mere vedholdende; dette forudsatte Jesus, da han i Luk. 18de Kapitel gav dem en Lignelse, som skulde lære dem, „at man altid bør bede og ikke blive træt“. Ak, hvor Guds Børn klager, og netop de klager over, at de ei kan bede. Der findes vel Aand hos dem, men ogsaa Kjød, fuldt af Verdslighed og Letsindighed, og derfor opstaar der ofte Hindringer hos dem for en ret Bønnens Omgang med Herren. De opsætter undertiden med Bønnen, de tænker: jeg har ei Tid nu, jeg er ei oplagt nu; men Bønnens Kraft er afhængig af Jesu Navn, ei af din Dygtighed.

Første Søndag efter Trefoldighed.

„Thi det, som var Loven umuligt, idet den var kraftesløs formedelst Kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Søn i syndigt Kjøds Lignelse og til et Syndoffer og straffede Synden i Kjødet.“

Stor og herlig er denne Sandhed; men efterdi den ikke gjør Mennesket stort og herligt, men megetmere gjør det ringe og afmægtigt, saa gaar de fleste Mennesker den helst forbi. Der findes af Naturen altfor meget Hovmod i et Menneskes Hjerte til, at det skulde medgive og antage, at det er udygtigt til at opfylde Guds Bud; dets Fornuft paastaar ihærdig, at det maa have beredt sig en lykkelig Evighed, naar det lever dydigt og retskaffent og opfylder sine Pligter.

Man indrømmer vel, at den almægtige, som frembragte Livet, ogsaa for Mennesket har et andet Maal end Tidens; men til dette Maal vil Menneskene selv bane sig Veien efter eget Valg, egne Fornuftslutninger. Paa denne Maade er Veiene blevne mange, og „alle en Mands Veie ere rette for hans Øine", siger Salomo. Saaledes har Menneskene til alle Tider for sig selv opgjort sine Livsanskuelser og sin Sedelære og ment, at naar de følger disse Anskuelser, saa vil de ufeilbarlig blive salige. Ofte har det hændt, at den enes Anskuelser har staaet i aabenbar Strid med den andens, uden at de dog har formaaet at nære Mistro til sig selv og sin Salighedsvei. Alle disse Leveregler, om de ogsaa har været sunde, ja til og med stemmende med Skriften, indbefatter dog alene Fordringer og Lovbud, til hvilke den Trusel er fæstet, at Overtrædelsen straffes. Men Kraft til at efterleve disse Lovbud eller et Middel til at faa Overtrædelsen forsonet ligger aldeles udenfor Lovens Omraade. Ja den reneste Lov, nemlig Guds i Ordet aabenbarede, formaar jo ikke at give Kraft, blot at dræbe og fordømme. Og naar et Menneske begynder at indse sin Skyld for Loven, maa det jo finde sig ulykkeligt; thi Loven formaar ikke at forsone det, som er forbrudt. I denne Henseende er det saa stort, herligt og trøsteligt, hvad Paulus siger: „Det, som var Loven umuligt, idet den var kraftesløs formedelst Kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Søn i syndigt Kjøds Lignelse og til et Syndoffer og straffede Synden i Kjødet." Rom. 8, 3....

Omend Bekymringen er vaagnet i et Menneskes Hjerte, omend dets Vilje og Evne gaar i en anden Retning end Lovens Opfyldelse, omend det er begyndt at bede: „Gud, skab i mig et rent Hjerte", og om det end i Guds Ord faar se, at Frelseren „opfyldte, hvad vi skyldte", og blev vor Retfærdighed, saa har det sine Vanskeligheder, inden Evangelium virkelig annammes; thi der er endnu saa megen Kulde i Hjertet, saa liden Andagt, Længsel efter Naade o. s. v., og alt dette er jo Lovens Fordringer og ikke Evangeliets; men ogsaa i denne Henseende gjælder det, at det, som var Loven umuligt, det gjorde Gud, da han sendte sin Søn. Har et Menneske af den Grund, at det med al sin Lovopfyldelse ikke kunde bevirke nogen Hjertets Forandring, fundet Trøst og Liv deri, at det, som Mennesket ikke kunde bevirke, just det gjorde Gud selv derved, at han sendte sin Søn til en Gjenløsning for alle, saa er det lykkeligt i Tiden og Evigheden. Og naar det føler sig ulykkeligt, saa er ufeilbarlig Lovfindet atter vaagnet hos det, saa at det foruroliges af sin egen Skrøbelighed uden derimod at kunne sætte Kristi Retfærdighed....

Til den rige Mands ulykkelige Stilling kommer Mennesket dels

derved, at det ubekymret lever i Synden og overtræder Guds Bud, dels ogsaa derved, at det omgaas saaledes med Lovens Gjerninger, at det mener at blive frelst ved den Fromhed, det selv kan tilveiebringe; „thi saa mange, som holde sig til Lovens Gjerninger, ere under Forbandelse."

Til Lazarus's lykkelige Stilling kommer et Menneske ved Evangelium, naar det har erkjendt sin Afmagt og indser, at alt, hvad det skulde gjøre og være, det har Gud fuldbyrdet ved sin Søns Lidelse og Død. .... Enhver maa betænke, at han i Evigheden skal dele enten Lazarus's eller den rige Mands Tilstand.

Tredje Søndag efter Trefoldighed.

„Du har ikkun gjort mig Besvær med dine Synder, gjort mig Møie med dine Misgjerninger."

Det er Gud som siger dette hos Es. 43, 24, og det er til ethvert Menneske, han siger: „Du har ikkun gjort mig Besvær med dine Synder, gjort mig Møie med dine Misgjerninger." Da Gud i sex Dage havde skabt Himmel og Jord, hvilede han; men — for at tale ret enfoldig — han fik snart et Arbeide at udføre, efterat Ulydigheden var begaaet, og Synden var kommen ind i Verden. Han fik med et ubændigt Folk at gjøre, et Folk, som uagtet Løftet om, at Gud skulde i Tidens Fylde paatage sig selv det tunge Arbeide at frelse deres Sjæle, dog ikke vilde vandre efter Guds Vilje. Hans Arbeide var uafladelig at lade advare, lære og undervise dem, paaminde dem om den store Forjættelse, straffe deres Overtrædelse og derefter forlade de angrende deres Synder. Dette Arbeide fortsattes Aartusender igjennem. Saa kom omsider den af Guds Visdom bestemte Tid, da „Ordet blev Kjød", da Gud, Sønnen, den anden Person i Guddommen, i et Menneskes, ja i en Tjeners Skikkelse, udførte det store Verk at forsone Syndere med Gud og borttage Lovens Forbandelse. Han maatte da baade paa Sjæl og Legeme bære al Syndens Elendighed; han kunde derfor sige til hvert Menneske: „Du har ikkun gjort mig Besvær med dine Synder, gjort mig Møie med dine Misgjerninger." Hans treogtrediveaarige Arbeide bærer Merker efter sig i hans Hænder, Fødder og Side endnu paa denne Dag, hvor han nu sidder i sin Herlighed ved Faderens høire Haand. Det havde vel gaaet an at arbeide, om det havde været et let, behageligt Arbeide; men tænk, at arbeide sig tildøde! Og for hvem var det, han udstod alt dette? Var det for taknemmelige Mennesker, som ret vurderede hans Lidelse? Nei, det var for utaknemmelige, syndige Mennesker, som lønnede ham med Had og Spot for alt dette.

Vi sukker, klager og knurrer ret ofte over vort Arbeide og synes, vi har faaet for meget paa vor Lod. Det er ikke værd at tale derom, naar vi betænker Guds uafladelige Arbeide. Han, som holder dine Tanker samlede, han, som gjør din Tunge bøielig, at du kan udtale dine Tanker, han, som gjør din Arm kraftfuld, ham er det egentlig, som gjør det Arbeide, du kalder dit. Men det Arbeide, som du aldrig, om du end er nokſaa indbildſk og egenkjærlig, kan kalde dit, er Jesu Kristi dyrebare Forsoningsverk, og det har han gjort alene; alene led han i Urtegaarden, alene paa Korset.... Har du tænkt: „Dette Arbeide udførte Guds Søn, og saaledes har han arbeidet for en saadan som mig. Det var ogsaa en at gjøre et saadant Arbeide for“?

Vi har nu antydet, hvorledes Faderen har arbeidet, hvorledes Sønnen har arbeidet for syndige Menneskers Frelse; men deltog ikke tillige den Helligaand i dette Arbeide? Det synes vel, som om intet Arbeidsfelt kunde findes for ham, naar Sønnen har gjort alt, og døende sagt: „Det er fuldbragt!“ Ja, saa var det vel ogsaa, om Menneskene forstod sit evige Vel og kunde tro paa Jesum. Men den Sandhed er jo gammel iblandt os: „Jeg tror, at jeg ikke af min Styrke eller Fornuft kan tro paa Kristum eller komme til Kristum min Herre, men det er den Helligaands Gjerning, som har kaldet mig“ o. s. v. Derfor har den Helligaand et Arbeidsfelt, som kræver hans Virksomhed indtil Dagenes Ende, og det er at kalde Syndere, føre enhver især tilbage fra hans Veis Vildfarelse. I Dagens Tekst ser vi hans Arbeide under Billedet af en Hyrdes. Og dette Arbeide er for os det vigtigste, efterat Gud er formildet ved Jesu Blod. Thi tænk blot, om den Helligaand skulde ophøre med sit Arbeide paa vore Hjerter, hvorledes skulde det da gaa? Hvorledes med Ungdommen, som i Letsindighedens Forvildelse, uden Sans og Samling, vilde samle alt mere og mere Synd over sig? Ja, den gjør vel dette endda; men ingen kunde da vide, hvorledes en Yngling skulde kunne „vandre sin Vei ustraffelig“. Hvorledes skulde det gaa med de gamle, som er komne i Vane med at synde? Hvorledes skulde de forandre sit gamle, syndige Hjerte? Men du, Helligaand, endnu er du ikke bleven træt af dit Hyrdearbeide, endnu „leder du efter det, som er tabt, og fører det fordrevne tilbage og forbinder det sønderbrudte og styrker det syge.“

Lidt mere om den sidste Zulukrig.

Vi meddelte i Nr. 18 efter Schreudermissionens „Missionsblad“ en Skildring af „Zululandets nuværende politiske Stilling“, uddragen af et Brev fra Missionsprest Hans Astrup af 20de Januar dette Aar. Nu finder vi i det netop ankomne Septemberhefte af samme „Missionsblad“ et Brev af 11te Juli fra samme Haand, hvori der i Tilslutning til det nævnte Brev af 20de Januar gives en Skildring af den nu forhaabentlig tilendebragte Zulukrig. Vistnok gaar de Efterretninger, vi fra „Norsk Missionstidende“ har meddelt i Nr. 40, lidt længere; men Past. Astrups Skildring giver et bedre Overblik og en nøiere Indsigt i hele Stillingen i dette Missionens Smertesbarn, Zululandet, og vi vil derfor her aftrykke det vigtigste deraf:

Hvad man frygtede, da de hørte, at den engelske Regjering havde givet Usibepu Tilladelse til at vende tilbage til hans forrige Land, nær ved den unge Zulukonges, Dinizulus, Territorium, og hvad jeg antydede i „Missionsblad“ om Zululandets politiske Stilling ved Begyndelsen af dette Aar, er nu skeet, idet der igjen er Krig i Zululand....

Det er i disse Dage 4 Aar, siden jeg første Gang kom her til Entumeni, idet jeg sammen med min Broder og Løitnant Altern vovede Livet for at komme til Stationen, medens impi (Krig, Hærafdeling) herjede om, hvor vi reiste. I den første Tid vaagede vi hver Nat bevæbnede; den første Nat jeg var paa Stationen, hørte vi Larm og sprang ud. Vi saa en Ild nær ved paa Stationens Grund. Det var en impi, som brændte en Kraal og dræbte 6 Mand samt saarede en til med 7 Spydstik. Han blev baaren op til det nærliggende Fort og pleiet. Der talte jeg til ham (ved Tolk) om Omvendelse og Tro. Han kom sig igjen og lever endnu i den samme Kraal (gjenopbygget tæt ved den samme Tomt). Situationen i disse Dage er meget lig den i hine Dage, kun at den nu er endnu alvorligere.

Hvad os her paa Entumeni angaar, saa kan det synes, som om vi dengang var mere udsatte, da Urolighederne dengang havde sit Hovedsæde i det nærliggende Inkandhla, Zuluernes gamle, sterke, naturlige Bjerg- og Skovfæstning. Nu er der en Magistrat deroppe med en Haandfuld sorte Politisoldater. Imidlertid er Hovedurolighederne denne Gang hidindtil paa den anden Side af Umhlatuzifloden. Folk er da heller ikke endnu fuldt saa opskræmte heromkring nu som dengang. Vi har endnu ikke Huse og Lofter samt Kirken

fulde af Flygtninger som dengang. Dog er det for Menneskers Øine neppe synderlig sikrere nu end dengang. Folk er da ogsaa saa bange, at de (efter eget sigende) farer op, hver gang de hører en Hund gjø om Natten. Ogsaa i os vækker det ofte, naar vi hører Hundeglam om Natten, og vi maa tænke, at det kan være impi og gjælde Liv og Lemmer eller ialfald vort Kvæg. Vi takker Gud hjertelig for hver Nat, som gaar rolig hen.

Jeg og min Hustru sover hver Nat med ladt Gevær og ladt Revolver i vort Værelse. Dog stoler vi mere paa Guds Bevarelse end disse Vaaben. Ja, disse Vaaben vil sandsynligvis i Tilfælde ikke være til synderlig Hjælp. Det vilde ialfald være Daarskab at begynde Fiendtlighederne fra vor Side, ifald en impi viste sig. Kun i Tilfælde at den angreb paa Livet, maatte man naturligvis sælge sit Liv saa dyrt som muligt. Vi har endnu ikke vaaget om Nætterne; men naar der nu bliver maanelysere Nætter, vil vi nok begynde. Kong Cetywayo havde i sin Tid befalet at skaane Biskopens Station. Men selv om Sønnen, Dinizulu, skulde af Pietet for saavel Faderens som Biskopens Minde gjerne ville gjøre det samme, kan han visselig ingen Kontrol have over vilde Skarer, som gaar røvende paa egen Haand. Desuden syder og bobler det oppe i Inkandhla, hvor de indfødte er aabenbart for Usutuerne (eller Kongepartiet), og hvor Magistraten Mr. Shepstone har en meget vanskelig Stilling, omgiven som han er af oprørske Elementer og Komplotter for at dræbe ham....

Faren er notorisk den (som mange Englændere tilstaar), at hvis Usutupartiet fremdeles vinder Fordele, saa vil ikke alene enkelte, men Befolkningen i det hele i den forrige Reserve — saaledes ogsaa heromtring — aabent slutte sig til dette Parti, ligesom for en stor Del deres Sympathier hemmelig er hos den unge Konge. Og hidtil har Fordelen ofte været paa den unge Konges Side. Og dette er forklarligt; thi han og hans Folk kjæmper den sidste Kamp med Fortvilelsens Mod. Mange af de sorte, som Regjeringen har opbudt mod ham, har ikke hverken Lyst eller Mod og maa, eftersom en Korrespondent fra Krigsskuepladsen skriver, drives imod Fienden som Faar. Da kan man tænke, hvad Slags Soldater der er. Mange negtede først at gaa, sigende: „Vi har ikke Spyd længere, og vi har ikke Geværer, vi er bare Kvinder". Og sandt nok, at de har ikke synderligt Mod, men de har endnu mindre Lyst. De har ikke Lyst til at kjæmpe mod umwana ka Cetywayo (C's Barn), de har ingen Begeistring, som holder dem oppe og driver dem frem — som Kongepartiet. De troende her udtalte sig omtrent paa samme Maade.....

Naar man saa den trodsige og bestemte Holdning, de to Hoved-

mænd for Kongepartiet, Dinizulu og hans Onkel Undabuko, iagttog paa den sidste Sammenkomst med Guvernøren, og de ligegyldige Miner, hvormed de modtog Budskabet om Usibepus Tilbagevenden til sit Land — som om de vilde sige: „Lad ham komme, vi skal snart have hans Hoved!“ — samt tillige vidste om, hvilke store Rustninger de havde gjort, skulde man synes at kunne forudsige, hvordan det vilde ende, og at maatte undres og spørge: Ser da ikke alle det samme?

Farerne vokser med hver Dag, thi Dinizulus Skarer vokser med hver Dag. Det heder, at han nu har 18,000 Mand, men ingen ved vel, om han ikke har mange flere. Nu nylig har Somkeli, den mægtigste Høvding i Zululand, erklæret sig for ham. Det heder, at han (S.) skal have 10,000 Mand, for en stor Del bevæbnede med Geværer. Han har nylig angrebet Magistraten paa de Kanter, Prætorius (Hollænder i engelsk Tjeneste), der havde indesluttet sig i et i en Fart opkastet Fort. Denne afslog med — der siges 6 eller 8 hvide Mand og nogle sorte Polifer — tjækt Gang paa Gang Angrebet i Haab om Forsterkning. Denne lod længe vente paa sig, men er dog nu afgaaet derhen.*) Blandt de hvide, der havde taget sin Tilflugt til Prætorius, er Datter og Svigersøn (norsk) af den norske Tømmermand her paa Entumeni.

De hvide regulære Tropper har hidtil lidet kunnet udrette paa Grund af Terrænet; Guerillakrig ligger jo ikke for trænerede Soldater. Desuden har de ventet paa Forsterkninger. De, som hidtil har gjort Usutuerne nogen Stans i deres Fremrykning, er Usibepu med hans Folk, de øvrige sorte Regjeringstropper og kanske mest Basutohøvdingen Hlubi (som for sine Fortjenester under Zulukrigen har faaet et Stykke Land i den forrige engelske Reserve) med hans Folk. Usibepu er dog nu totalt slagen, hans Folk adspredte, en Mængde af dem døde, en Mængde andre rædsomt saarede (en Krigskorrespondent siger, at nogle skal have indtil 12 Spydstik). Der siges, at han — ligesom Tilly — græd som et Barn, dog ikke, som denne, fordi det var det første Slag, han tabte. Hans Karriere er vel forbi, og dette i sig selv er neppe nogen Skade; den har været blodbestænket nok....

Vi vil ikke forlade Menigheden, saalænge den er her. Imidlertid haaber og beder vi, at Gud vil holde sin Haand over os og Stedet. Han være lovet, at vi kan drive Fredens Gjerning „midt under Fiendens Bulder og Skrig“. Vi tror, at der ikke er nogen umiddelbar Fare forhaanden. Det synes, som om Røden driver

*) Herom se Nr. 40.

til Gud; thi Kirke og Skole er godt besøgte i denne Tid. Maatte ogsaa den norske Menighed ihukomme som Moses uden at trættes at opløfte Hænderne og raabe og bede til Gud for os og vor Gjerning — og dette Folk.

Den største Handelsmand paa Eskowe har opkastet en Vold udenfor sin Butik. Vistnok er der paa Eskowe et Fort, men paa Grund af de mange Forter, som skal besættes med faa Tropper, samt den Befaling, som ofte udgaar til Tropperne, ikke at gaa ud af Fortet, men indskrænke sig til at forsvare det, er Nærheden af et saadant Fort ofte en meget tvilsom Beskyttelse.

Forsterkninger af engelske Tropper indløber dog nu; forleden kom 600 skotske Høilændere fra Kap. I det hele siges her at være 3000 regulære Soldater nu. Om de norske Missionærer er der tildels kommet meget alvorlige Efterretninger.*)

Et Eksempel paa sand Tro.

„Men det skede, der han (Jesus) kom nær til Jeriko, sad en blind ved Veien og tiggede" o. s. v. (Luk. 18, 35 flg.).

Vi vil nu i Korthed tage et Overblik over den blindes Tro. For det første hører han fortælle om Kristus, at han gik forbi, og havde ogsaa forhen hørt om ham, at Jesus af Nazareth var en god Mand, som hjalp alle, som anraabte ham derom. Efter en saadan Omtale af Kristus havde han faaet Tro og Tillid til ham, saa at han ikke tvilede paa, at han vilde hjælpe ogsaa ham. Men en saadan Tro i Hjertet havde han ikke kunnet have, dersom han ikke havde hørt og vidst om ham. Thi Troen kommer ikke uden af Hørelsen (Rom. 10, 14.). For det andet tror han fast og tviler ikke paa, at det forholder sig saaledes, som han har hørt om ham, hvorvel han dog ikke ser eller kjender Kristus, og om han end kjendte ham, dog ikke kunde se, om Kristus havde Hjerte og Vilje til at hjælpe ham; men han tror straks, hvad han har hørt om ham. For det tredje paakalder og beder han, efterat han har faaet Troen, saaledes som Paulus i Rom. 10, 13 flg. beskriver denne Orden. For det fjerde beskriver han ogsaa frit Kristus og undser sig ikke for nogen; hans Trang gjør, at han ikke agter paa andre; thi det er ogsaa den rette Tros Art, at den bekjender Kristus for at være den,

*) Herom se Nr. 40.

der kan og vil hjælpe, medens de andre stammer sig over ham for Verden. For det femte kjæmper han ikke alene med sin Samvittighed, som udentvil har rørt sig i ham og hvisket til ham om, at han ikke var værd at hjælpes, men ogsaa med dem, som truede ham og bød ham at tie stille, som dermed vilde skræmme hans Samvittighed og gjøre ham undselig, at han skulde se paa sin Uværdighed og Kristi Værdighed og forsage; thi hvor der er Tro, der foregaar ogsaa Kamp og Strid. For det sjette staar han fast, trænger gjennem og vinder og lader ikke den hele Verden rokke sig i sin Tillid, heller ikke sin Samvittighed. Dermed lærer Evangelisten os en ret god Tiggerkunst, at man gjerne kan være paatrængende lige overfor Gud og ikke skal undse sig og stamme sig ved at bede ham om noget; thi den, som vil vente saa længe, indtil han bliver værdig til, at Gud skal give ham noget, den vil visselig aldrig komme til at bede ham om noget. Saadan Bøn, som er ihærdig og ikke lader sig afskrække fra at paakalde ham, behager Gud vel, hvilket vi her ser i Fortællingen om den blinde: Saasnart han begynder at bede, forlanger Herren øieblikkelig, at han skal komme til ham, og alle maa gaa afveien; og han, den blinde, stammer sig heller ikke, lader sig hverken afholde ved sin egen Uværdighed eller ved andres Trusler. Da spørger nu Herren ham straks: „Hvad vil du, at jeg skal gjøre dig?" Som om han vilde sige: „Bed om, hvad du vil; det skal vederfares dig". Den blinde venter heller ikke længe, men siger: „Herre, at jeg maa blive seende"; og Herren svarer: „Bliv seende!" Dette synes jo at være en dristig Bøn; men den bliver meget naadig bønhørt. Saaledes gaar det alle, som bare holder fast ved Guds Ord, lukker Øinene og Ørene til for Djævelen, Verden og sig selv og ter sig, som om de og Gud var alene i Himmelen og paa Jorden. Her ser vi, hvorledes Kristus opmuntrer os til Troen med Ord og Gjerninger: med Gjerninger; idet han saa sterkt tager sig af den blinde og lader sig merke med, hvor meget Behag han finder i hans Tro, saa at han straks gjør, hvad den blinde i saadan Tro begjærer; med Ord, idet han priser hans Tro og siger: „Din Tro har frelst dig" — giver altsaa ikke sin egen Undergjerning, men den blindes Tro Æren. Kort sagt — Troen faar, hvad den beder om, og er derhos vor store Ære for Gud. For det syvende følger han Kristus efter, d. e., han gaar paa Kjærlighedens og Korsets Vei, hvorpaa Kristus gaar, gjør retskafne Gjerninger og er ærlig og oprigtig, omgaas ikke med Narreverk, saaledes som de gjerningsretfærdige gjør. For det ottende takker og lover han Gud og bringer det redelige Offer, som behager Gud (Salme 50, 23.). For det niende bevirker han, at mange andre ogsaa lover Gud ved ham;

thi en kristen er nyttig til godt Eksempel for alle; dertil priser og ærer han ogsaa Gud paa Jorden. Naar han er bleven seende, er det al hans Gjerning og Liv at love og prise Gud, og han følger med Glæde Kristus efter, saa at hele Verden undrer sig og forbedrer sig. (Luther.)

Til de norske evang.-luth. Menigheder i Amerika.

Hovedbestyrelsen for Det norske Missionsselskab bringer de amerikanske Brødre sin hjertelige Tak for den store Imødekommenhed og Velvilje, hvormed I har modtaget Missionsprest A. Walen under hans Emissærreise i Amerika. Overalt flokkedes man sammen for at høre hans Vidnesbyrd fra Hedningemissionen, og saa talrige var de Opfordringer, der indløb til ham om at aflægge Besøg i Menighederne, at han ikke formaaede at efterkomme dem alle i Løbet af de 9 Maaneder, han opholdt sig hos eder. Vi takker eder ogsaa hjertelig for det rige Bidrag, som I har ydet til det fælles Arbeide for at udbrede Evangeliets Lys i Hedningeverdenens Mørke! Gud velsigne rigelig den norsk-lutherske Kirke i Amerika og give den at lyse som Staden paa Bjerget!

Da Pastor A. Walen i Slutningen af Juli d. A. forlod Amerika, var det hans Mening at vende tilbage ud over Høsten for at fortsætte sin Emissærreise. Imidlertid ønskede Hovedbestyrelsen, at han af Hensyn til sin fremtidige Virksomhed paa Missionsmarken skulde forblive i Hjemmet Vinteren over; men for at imødekomme Missionsvennerne i Amerika har den kaldet Pastor S. E. Jørgensen til at fortsætte den ved Walens Hjemreise afbrudte Emissærvirksomhed. Pastor Jørgensen, der er theologisk Kandidat fra Kristiania Universitet, reiste i 1875 ud til Madagaskar i det norske Missionsselskabs Tjeneste. Her har han med megen Dygtighed og Iver virket som Bestyrer af det theologiske Seminarium i Antananarivo, og Frugten af hans Arbeide er en Skare Lærere og ordinerede Prester rundt om i vore Menigheder paa Madagaskar.

Det er nu vor Bøn til eder, at I vil modtage Pastor Jørgensen med den samme Kjærlighed og Tillid, som I viste Pastor Walen, og vi er forvissede om, at det Raab om Hjælp, som gjennem ham lyder til eder fra Hedningeverdenen, ikke vil blive ubesvaret, men vil vække og styrke Kjærligheden og Iveren for Hedningemissionens store Sag hos eder. Gud give dertil sin naadige Hjælp!

Stavanger 28de September 1888. Hans Landstad,
Formand i Hovedbestyrelsen.

Ovenstaaende Henvendelse til Menighederne ledsagedes af følgende Skrivelse:

Hr. Prof. L. Larsen.

Hovedbestyrelsens Henvendelse til de norske ev.-luth. Menigheder i Amerika, som jeg herved giver mig den Frihed at sende Dem, ønskes bragt til disse Menigheders Kundskab gjennem de kirkelige Blade derover. Dersom De da kunde skaffe denne Henvendelse en Plads i „Evang.-luth. Kirketidende", vilde vi være Dem meget taknemmelige derfor.

Vi erkjender tillige, at vi skylder Bladet vor oprigtige Tak for alt, hvad det velvillig har meddelt sine Læsere om og fra det norske Missionsselskabs Virksomhed til Hedningernes Frelse.

Stavanger 29de Septbr. 1888. Ærbødigst

K. Schøning,
forett. Sekr.

Kirkekronike.

Amerika. Fra Decorah Menighed er der endelig givet Svar til Synoden paa den Henvendelse til Menigheden, som de tre Distriktsmøder isommer besluttede. Disses Beslutning lød saaledes: „I Anledning af den vanskelige Stilling i Decorah Menighed, hvor Presten har dømt vort Samfund for falsk Lære og derpaa er udtraadt af Synoden, besluttede Synoden følgende: Synoden opfordrer Kirkeraadet til enten personlig eller ved en af det selv opnævnt Komite eller Udvalg at forhandle med Decorah Menighed og søge opnaaet en tilfredsstillende Løsning af den Vanskelighed, som er opstaaet." Ved sit Møde i Minneapolis 16de og 17de Juli valgte Kirkeraadet til Udførelsen af dette Hverv Prof. J. B. Frich og Hr. A. K. Finseth. Disse havde Møde med Menigheden og udrettede sit Hverv den 15de og 16de August, men fik intet Svar. Inden de reiste den 17de, henvendte de sig til Menighedens Prest, Past. Th. Eggen, med skriftlig Begjæring om, at Synoden maatte faa et Svar snarest mulig. Da dette deres Brev den følgende Søndag efter Gudstjenesten forelagdes de ved denne forsamlede, besluttedes det at udsætte med Forhandling om Svar til Synoden indtil det regelmæssige Kvartalsmøde den 1ste Oktbr. Imidlertid blev andre Møder holdte, hvis Forhandlinger dog igrunden bar hen paa den samme Sag, hvorom Synoden havde henvendt sig til Menigheden. Blandt disse Møder var to Visitatsmøder, som holdtes af Distriktsformanden. Det traf sig saa, at det ene af disse blev holdt den 1ste Oktober, og Kvartalsmødet bortfaldt derved. For dog endelig at faa givet Synoden det skyldige Svar holdtes Søndag Eftermiddag den 14de Oktober et Møde, hvor da følgende Svar vedtoges:

„Decorah norske evangelisk-lutherske Menighed

„1) vil gjerne søge opnaaet en for begge Parter tilfredsstillende Løsning af den Vanskelighed, som er opstaaet; men den

„2) anser det ikke for raadeligt under de nuværende Forhold at anmode Past. Eggen om at resignere, heller ikke vil den opfordre ham til at søge Gjenoptagelse i Synoden."

Det første Punkt af denne Beslutning vedtoges enstemmig, det andet med 82 mod 44 Stemmer. Det er altsaa ikke den hele Menighed, som har givet Synoden ovenstaaende Svar. 45 stemmeberettigede Medlemmer havde først stemt for følgende Forslag: „Menigheden finder, at Synoden har Grund til Klage over det mislige Forhold, som nu eksisterer her, og lover, at den vil søge at faa rettet derpaa.“ Men da 82 stemte mod dette Forslag, blev det naturligvis anseet som forkastet.

Forresten er det af Majoriteten antagne Forslag ogsaa af den Grund uheldigt, at det giver et urigtigt Indtryk af, hvad Synoden har forlangt. Det giver Skin af, at Synoden eller dens Udsendinge har forlangt, at Past. Eggen skulde resignere eller søge Gjenoptagelse i Synoden. Ingen af Delene blev forlangt. Overhovedet forlangte Synodens Udsendinge intet; men de henstillede til Menigheden at være med at søge at finde en Løsning og nævnte som en saadan, der muligens kunde bruges, at begge Menighedens Prester kunde resignere, og Menigheden enes om at kalde en ny Prest. Men dette er jo noget ganske andet, end hvad der staar i det nu af Majoriteten vedtagne Svar.

— Luther-College's Indvielsesfest kunde iaar ikke, som sedvanlig, feires den 14de Oktbr., forbi denne faldt paa en Søndag; men istedenfor, som man under saadanne Omstændigheder har pleiet, at feire den den følgende Dag, blev den iaar udsat til Torsdag den 18de, forat Iowa Distrikts Prestekonferens, som da var samlet, kunde deltage deri. Festen begunstigedes ikke af Veiret, da det smaaregnede hele Dagen. Men Illuminationen om Aftenen tog sig som altid glimrende ud, og den derpaa følgende festlige Sammenkomst i Gymnastiklokalet var i høi Grad vellykket. Taler holdtes af Disciplene O. Otterson af Prima og T. O. Tolo af Secunda samt af Prof. Ramstad. Sang og Instrumentalmusik, som ledebes af Prof. Haldor Hansen, vandt særdeles Bifald. Og tilslut modtog man kjære Lykønskninger fra vore theologiske Studenter i Minneapolis og fra fordums Collegedisciple paa de forskjelligste Kanter af Landet. Den 14de Oktober hævdede ogsaa iaar sin Rang som en herlig og velsignet Festdag for Luther-College, og det var visselig til gjensidig Glæde og Opmuntring, at saa mange af Synodens Prester dennegang kunde være med at feire den.

Kom Indremissionen ihu!

Kassen for Indremissionen i Østlige Distrikt er aldeles tom. Flere af vore missionerende Prester har faaet Anvisninger paa nævnte Kasse, men Kassereren kan kun sende dem den Besked, at Kassen er tom. Saa maa de, som er satte til at bygge Guds Rige i Nybygget, slide sin Tid med at lide Nød og Mangel, „ofte i Nattevaagen, i Hunger og Tørst, ofte i Fasten, i Kulde og Nøgenhed“. Det Ord: „Hvor deilige ere deres Fødder, som for-

kynde Fred, som forkynde godt Budskab!" gjælder vel den Dag idag; thi endnu glæder Folk sig til Prestens Komme og ser ham gjerne baade paa Bjergene og Sletterne; men disse Fødder er ofte trætte. Og dog gjør disse Mænd den allerherligste Gjerning. De kommer med Høitid og Solskin til mangt et Hjerte, de lægger Grunden til mangen skjøn Bygning. Men uden sin Løn kan de ikke fortsætte sin Gjerning.

Nu er den Aarstid kommen, da flere Slags Offere efter Sedvane optages rundt om i Menighederne, baade til Mission og andet, og Reformationsfesten forestaar. Der er altsaa god Anledning nu til at fylde den tomme Kasse. Bidrag til denne Kasse sendes til Emil Børresen, State Bank, La Crosse, Wis.

Venligst

Chicago 12te Oktober 1888. O. Juul.

Ny Forsyning

af følgende Bøger fra Norge:

Bibelen, det norske Bibelselskabs Udgave. I helt Skindbind $2.25.
— Do. i hel Morocco og Guldsnit $5.00.

Luthers Postil, Lindners Udgave, helt Skindbind $3.50.

Den stille Trøster, 92 udvalgte Sprog af den hellige Skrift til huslig Trøst og Opmuntring. Især skikket til at ophænges ved Sygesengen. 31 Sider, 12 × 18 Tommer, meget stor Tryk $0.75.

Ahlfeldt, Menneskelivet i Guds Ords Lys $1.25.

Jensen-Fogh, Bibelnøgle. En Veiledning til Bibelens Læsning og Forstaaelse. 342 Sider. Indb. $1.25.

Lochmann, Dr. F. Den nyere Naturanskuelse. 60 Sider. Heftet $0.35.

Wallace, Gen. Lew. Ben Hur, en Fortælling fra Kristi Tid. 303 Sider Oktav. Heftet $1.45.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved G. O. Rustad fra Past. M. P. Ruhs Kald $16.08 (Cazenovia $8.55, Vestre Lemonweir $7.53).

Minneapolis, 12te Okt. 1888. Joh. Ylvisaker.

Til Indremissionen: Ved Past. K. Seehuus fra Highlandville Kvindeforening, Big Canoe Mgh. (Pastorerne H. A. Stubs og K. Seehuus's Kald) $10.00; ved Past. E. P. Jensen fra Kvindeforeningen i Newburg $5.20; ved Past. A. Turmo Offer ved en Missionsfest i Immanuels Mgh. $21.37; ved Past. P. H. Dahl $24.59 (Offer i Bergen Mgh., Dak., $14.10; Del af Offer i Vangen Mgh. $5.49; fra Ringsaker Kvindef. af Vangen Mgh. $5.00, og disse $5.00 er bestemt til den trængende Missionsprest); tilsammen $61.16.

Decorah, Ja., den 18de Okt. 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. Em. Christophersen fra Eimoen $2.00, Ole E. Foss og Svenning T. Yesta $1.00 hver, G. Rørstebøn og Nils Overby $0.50 hver, N. C. Kaas og H. C. Martinsen $1.00 hver, John L. Tomte $3.00, Anton Eriksen $2.00, O. J. Lien $0.50, M. N. Klomste $3.00, J. K. Lien $0.25, O. A. Hegg $0.50, Chr. Iversen $1.00, tilf. $17.25; ved Past. A. G. H. Overn fra A. R. Ekle, Mankato, Minn., $10.00; ved Past. Lauritz Carlson fra Eivin E. Foslien $2.00, Prof. E. Petersen $5.00, tilf. $7.00; ved Past. H. Rosenqvist fra Wilson

$10.00, Ole Wilson $5.00, A. Stenersen $1.00, J. J. Solberg $1.00, Miss Anna Mælon $5.00, tilf. $22.00; ved Past. St. S. Reque fra L. Budahl $5.00, og H. E. Kieland $5.00, tilf. $10.00 begge af Spring Grove Mgh.; ved Past. E. Wulfsberg, Madison Mgh., Iowa, $41.50 nemlig: Mrs. Barbra Fulsaas $5.00, Mrs. Aagot Blegeberg $5.00, Ole Blegeberg $5.00, Caroline Nygaard $0.50, Peder Fulsaas $10.00, Ole Fulsaas $5.00, Gustav Bakken $3.00, Karelius Lunby $2.00, Oline Melaas $1.00, Helge H. Oen $5.00; ved Past. A. Bredesen, Stoughton Mgh., Wis., $21.00 (nemlig fra Anders Tensum $15.00, fra Miss Tonetta Lie $5.00 og fra Miss Maria Hveem $1.00); ved Past. A. Bredesen fra Mrs. Ingeborg Gjerjord, Stoughton Mgh., Wis., $5.00; ved Hr. Gabriel Hatland (Past. P. T. Hilmens Kald) fra Høit Halvorsen, af vor Frelsers Mgh., Nebr., $1:00; ved Past. E. Christensen, fra Forest City Mgh., Iowa, $13.00; tilf. $147.75.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. E. P. Jensen, indsamlet ved Børn i Riceford Mgh., Minn., $13.38 (Navnelisten trykkes i Børnebladet); ved Past. Em. Christophersen fra Whitehall Mgh., indf. ved Anne Marie Dølven (Efterskud) $0.73; ved Past. A. G. H. Overn Tønde-Indf. $19.22, indf. af følgende Børn i Mankato: Ovidie Olsen $3.05, Sofie Kuff $1.65, Jennie Ekle $1.36, Anna Odbjord $0.31, samt af Lærerinde Miss Lieberg blandt Skolebørn $0.30, tilf. $6.67, i St. Peter: Stella Svensen $2.36, Emma Mørk $1.46, Hanna Mørk $1.23, Cora Mørk $0.89, tilf. $5.94, i Jackson Lake: Knut Thorstensen $1.90, Halvor Olsen $1.04, Peter Petersen $0.68, Christian Pedersen $0.43, Anna Langen $0.35, Anna Christine Johnsen $0.06, tilf. $4.46, i Rapidan: Lærer Torsten Halvorsen fra Skolebørn $1.85, Bina, Sofie og Ingvald Larsen hver $0.10 lig $0.30, tilf. $2.15; ved Past. L. Carlsen: Børneoffer i Brandon $1.60; ved Past. J. K. Nystad Tønde-Indf. $16.00, nemlig ved Magrete Nilsen $1.45, ved Laura Grineland $1.20, ved Julia Nilsen $1.65, ved Anne Branstad $2.30, ved Mathia Senderud $3.75, ved Palmar Pedersen $3.75, ved Ole Ringnes $1.35 og ved T. Høgvold $0.55; ved Past. St. S. Reque Tønde-Indf. ved Skolebørn $26.22, i Spring Grove: ved Nelius Lindalen $2.63, Bolette K. Overgsten $1.16, Helmer Bergsrud $1.12, Andrew Landsemb $0.66, Maria Engell $1.77, Sam Dyrdal $0.76, Mathilde Nilsen $1.45, Oscar Hallan $1.40, Julia Treangen $1.36, tilf. $12.31, i Wilmington: ved Mathilde Tryhus $2.92, David Østedahl $2.70, Thomas Stenerhjem $3,68, Ole A. Engene $3.45, tilf. $12.75, i Black Hammer: ved Gunhild Ingvaldsen $1.16; ved Past. Stub og Seehuus, Fortsættelse af Tønde-Indf. i Big Canoe Mgh., ved Niels Akre $1.85, John N. Kjome $1.34, Torand Traaen $1.55, Sevald Dyre $1.35, Henry Rygh $1.39, do. i Waterloo: ved Ole Morken $1.43, tilf. $9.91; ved G. Amlund indf. blandt Søndagsskole-Børn i Story City af følgende: Erik Pedersen $0.62, Margrete Amlund $1.36, Julia Eriksen $0.56, Bueford Larsen $1.85, Anna Jørgensen $2.10, Ida Eriksen $0.65, Laura Olsen $1.16, Karen Amlund $2.83, Minnie Jacobsen $0.46, Anna Dale $0.70 og Rikka Bonde $0.40, med Fradrag for Veksel $0.10, tilf. $12.19; ved Past. N. A. Quammen fra Børn i Fox Lake Mgh., samlet ved Helge Halvorsen: fra Henry Ellingsen $0.15, Julia Ellingsen $0.10, Osvald Ellingsen $0.10, Albert Ellingsen $0.05, Elmar Ellingsen $0.10, Adolph Fredriksen $0.10, Carl Do. $0.10, Oskar Do. $0.05, Serine Juverud 0.10, Theodor Juverud 0.15, Clara Olsen 0.25, Anton Juverud 0.25, Oscar Hansen 0.15, Clara Hansen 0.10, Helge Halvorsen 0.25, Konrad Halvorsen 0.10, Bernt Halvorsen 0.05, Anne Thompsen 0.10, Fredrik Thompsen 0.10, Ida Thompsen 0.05, Anton Thompsen 0.05, Anne Juverud 0.25, Fredrikka Uggen 0.10, Annetta Do. 0.10, Oscar Do. 0.10, Albert Do. 0.10, Martin Do. 0.05, Julia Do. 0.05, Rebecca Mæland 0.25, Ella Mæland 0.20, Helge Egen 0.25, Torvald Rostby 0.25, Nese Ellingsen 0.25, Maria Olsen 0.25, tilf. $4.65; ved Past. A. Bredesen fra Miss Dora Lie $5.00 og fra Miss Marie Hveem 0.50, begge fra Stoughton, Wis.; ved Past. H. Allen, indf. i Bruflat Mgh.: Nils A. Hestin $0.25, St. Olaf Mgh.: Sven Johnsen $0.50, Herman Hermandsen $1.03, Gran Mgh.: Oscar P. L. Bakke $1.20, Henry Nilsen $0.36, Nils N. Hansen $1.22, tilf. $4.56; ved Past. O. Klevjord indf. ved Søren Stenersen $1.50; ved Past. A. Bredesen fra Mrs. Ingeborg Gjerjord, Stoughton Mgh., Wis., $5.00; ved Past. J. A. Thorsen Tønde-Indf. i Vestre St. Olaf Mgh., Minn., ved Karine E. Garvig $4.78, ved Bertine O. Brækketo $3.18, Marie Larsen $4.00, tilsammen $11.96; ved Past. A. Turmo, Offer $18.30, Tønde-Indf. $22.82, tilf. $41.12, Navnelisten over Tønde-Indf. trykkes i „Børnebladet"; ved P. H. Dahl, Tønde-Indf. ved Clara Solberg i Bang Mgh., Dak., $2.49; tilf. $175.53.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. E. P. Jensen fra Black Hammer Mgh., Minn., $14.00, (Knud Eke $5.00, Kornelius Otternes, Ole Otternes, Bottolf Vium, Joh. Skøjem, Nils Ere, Ole Vinjum, Jens Vinjum hver $1.00, Joh. Bergvam jun., Iver Otternes, Peder Holje, Hans Holje hver $0.50), Riceford: fra Narve Larsen $3.00, tilsammen $17.00; ved Hr. Gabriel Hatland, samlet i vor Frelsers Mgh., Nebr., (Past. P. T. Hilmens Kald) fra Jørgen Sandersen $1.00, Mathia Losnes $1.00 og Høit Halvorsen $1.00, tilf. $3.00; ved Past. J. Norby Gave til Luther College fra H. A. Eben $70.00; ved Past. P. H. Dahl fra Ringsaker Kvindef., Bangen Mgh., Dak., $10.00, T. Nilsen $5.00, tilf. $105.00.

Til de brandlidte i Sverige og det paatænkte Vaisenhus: Fra Mrs. Elsie Bergeland, Crookston, Minn., (gjennem Prof. Larsen) til de brandlidte i Sverige $1.00; fra Mrs. L. Mosjesin til det paatænkte Børnehjem i Minn., $0.50, ledsaget med Bøn om Herrens Velsignelse.

Til Hedningemissionen (den norske): Ved Past. N. Amlund fra Kvindeforeningen i Story City, Iowa, $20.00.

J. J. Torgerson

Til Synodekassen: Ved Past. A. Larsen fra ham selv pers. $2.00; ved Past. P. H. Dahl fra Ringsaker Kvindeforening, Vangen Mgh., Dak., $10.00.

Til Negermissionen: Ved Past. A. Larsen, ¼ Missionsoffer i St. Pauls ev.-luth. Mgh. i Washington Co., Nebr., optagen den 7de Okt. 1888 $9.06.

Til Indianermissionen: Ved Past. Stub og Seehuus fra Highlandville Kvindeforening i Big Canoe Mgh., Iowa, $10.00; ved Past. A. Bredesen fra Mrs. Tonetta og Mrs. Dora Lie $2.00, tilſ. $12.00.

Til Kirken i Denver, Col.: Ved Past. P. H. Dahl, Del af Offer i Vangen Mgh., Dak., $5.49.

Decorah, Iowa, den 18de Oktober 1888. G. O. Rustad.

Rettelse: „K. T." Nr. 42 S. 667 staar: fra Past. J. B. Torrison; skulde være: pr. Past. J. B. Torrison.

Taksigelse.

Modtaget fra Søndagsskole-Kassen i Red Wing Menighed $12.00, hvorfor takkes hjerteligst.

Minneapolis 12te Okt. 1888. Johan Rørvik.

Luther-College

begynder 20de November sit 2det Kvartal. Betalingen for Kost og Lægetilsyn er $18.00 Kvartalet, Skolepenge i nederste Klasse $5.00, i næstnederste $2.50. Indmeldelser sker til Skolens Bestyrer, Laur. Larsen, Decorah, Iowa.

Merk!

Alt vedkommende Østl. Distrikts Indremissionskasse sendes herefter til Suppleant for Kasserer Emil Børresen, State Bank, La Crosse, Wis.

Minneapolis 16de Okt. 1888. Joh. Ylvisaker.

Kredsmøde

for nordvestlige Wisconsin afholdes i Froens Menighed 13de og 15de Novbr. incl. Forhandlingsgjenstand: Det aandelige Præstedømme.

P. A. Dietrichson,
p. t. Formand.

Adresse: Prof. J. B. Frich, Parker, Hennepin Co., Minn.

Indhold: Korte Uddrag af G. Janzons Prædikener. — Lidt mere om den sidste Zulukrig. — Et Eksempel paa sand Tro. — Til de norske evang.-lutherske Menigheder i Amerika. — Kirkekrønike. — Kom Indremissionen ihu.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 2. November 1888. { Nr. 44.

Pastor L. M. Biørn som Snigprædikant.

Snigprædikanter eller Snigere kalder Luther slige Personer, som uden Prestens Vidende og Vilje og uden et ret Kald foretager sig at lære og prædike i en Menighed og saaledes at udøve en Del af det Embede, hvis Udførelse er overdraget Menighedens Prest. (Se Luthers Skrift: „Om Snigerne og Vinkelprædikanterne" i „Luthersk Folkebibliothek", 2det Bind, S. 122.) Om de samme Personer siger Apostelen Peter, at de trænger sig ind i en fremmed Bestilling. Han advarer mod at gjøre dette og siger: „Thi ingen af eder lide som en Morder eller Tyv eller Misdæder eller som den, der trænger sig ind i en fremmed Bestilling" (1 Petr. 4, 15.).

At Pastor Biørn er en Snigprædikant og en, som trænger sig ind i en fremmed Bestilling, vil følgende vise.

Den 18de Søndag efter Trefoldighed blev der holdt Prædiken og forrettet Barndaab af Pastor Biørn i en liden Kirke, som tilhører den herværende Hauges Synodes Menighed, og som ligger vel 3 Mile fra Østre St. Olafs Kirke. Hvem var han kommen at prædike for? Ikke for Hauges Menighed; den har sin egen Prest, og det var ikke paa dens Begjæring, han var kommen. Det ene rimelige er, at han var kommen for at prædike for Folk af St. Olafs Menigheder; thi for hvem skulde det ellers være? At det var Medlemmer af de mig betjente Menigheder, han vilde have fat paa, viste sig tydelig samme Dags Eftermiddag.

Da jeg ikke havde Anledning til at være tilstede ved Past. Biørns Forretning i Hauges Kirke, saa skal jeg ikke indlade mig paa at meddele mere derom.

Til Eftermiddagen havde Past. Biørn bestemt Gudstjeneste i

Vestre St. Olafs Menighed. Indenfor dens Grænser er ingen anden Kirke end vor, og saa maatte han se at faa et Skolehus til Afbenyttelse. Der var valgt et, som ligger midt i Menigheden og i et Skoledistrikt, hvor alle hører til min Menighed med Undtagelse af en Tysker, der for nogle faa Aar siden flyttede ind i Distriktet. Et Par Dage i Forveien havde en Mand fra Vestre Menighed meddelt mig, at han havde hørt, Past. Biørn skulde komme. Jeg var da straks paa det rene med, at det var min Pligt at indfinde mig der, hvor Past. Biørn skulde prædike. I Forbigaaende være det sagt, at Skolehuset blev aabnet for ham, uagtet en Del Mænd i Skoledistriktet havde protesteret derimod, hvilket Past. Biørn maatte være vel vidende om.

Da jeg kom ind i Skolehuset, var Past. Biørns Forretning begyndt. Den bestod i, at en Salme blev sungen, en Prædiken holdt, og saa tilslut igjen nogle Salmevers. Da han var færdig, bad jeg Forsamlingen vente lidt, da jeg havde noget at sige, ligesom jeg ogsaa bad Past. Biørn vente.

Jeg udtalte da, at det havde været min Mening at sige noget, før Forretningen begyndte; men jeg var kommen for sent og havde derfor troet det rettest at vente, indtil Past. Biørn var færdig. Derpaa henvendte jeg mig til Past. Biørn og spurgte, hvilken hans Hensigt var med at forvalte Prædikeembedet her midt i min Menighed. „Er det Deres Hensigt at støtte og være mig behjælpelig i min Gjerning, eller er det Deres Hensigt at forstyrre den?" Hans Svar lød: Han var kommen for at samle Sjæle til Guds Rige, og da han vel maatte antage, at jeg gjorde det samme, saa maatte hans Gjerning betragtes som en Hjælp for mig, om han end vilde indrømme, at ikke jeg var den, som mest trængte Hjælp. Jeg mindede ham om, hvordan Forholdet mellem os nu er, at han har forladt den norske Synode og gjør nu, hvad han kan, for at faa Folk til at tro, at Synodens Prester og da ogsaa jeg fører falsk og sjæleforbærvende Lære; og saa spurgte jeg, om det virkelig var hans alvorlige Mening, at hans Gjerning under disse Omstændigheder kunde være beregnet paa at være en Støtte og Hjælp for mig i min Gjerning i Menigheden. Hans Svar blev det samme.

Saa rettede jeg det Spørgsmaal til Past. Biørn: „Af hvem er De *sendt* til at prædike her i Menigheden, hvem har *kaldet* Dem?" Han nølede med at svare. Endelig siger han: „Jeg skylder ikke Past. Thorsen Regnskab for, af hvem jeg er kaldet." Jeg gjentog mit Spørgsmaal og mindede ham om, at han var skyldig at give mig Svar, da han optraadte som Prest midt i en Menighed, hvor jeg er ansat som Sjælehyrde, og jeg sagde ham tillige, at der

var flere af de tilstedeværende end jeg, som forlangte at høre af ham, af hvem han var kaldet. Men vi fik det samme Svar. Han var ikke skyldig, sagde han, at gjøre nogen Regnskab for, hvem der havde kaldet ham. Spørgsmaalet til ham gjentoges endnu flere Gange, men altid samme Svar.

Saa læstes for ham følgende Ord af Luther: „Men at Apostlene ogsaa først gik i fremmede Huse og prædikede, dertil havde de Befaling og var dertil kaldte og sendte, at de skulde prædike overalt, som Kristus sagde i Mark. 16, 15.: Gaar bort i al Verden og prædiker Evangelium for al Skabningen. Men siden den Tid har ingen mere saadan almindelig apostolisk Befaling, men enhver Biskop eller Prest har sit bestemte Kirkesogn som St. Petrus i 1 Petr. 5, 3. ogsaa derfor kalder kleros, d. e. Del, at enhver har sin Del af Folket, ligesom St. Paulus ogsaa skriver til Petrus; indenfor denne skal ingen anden eller nogen fremmed uden hans Vidende og Vilje understaa sig til at lære hans Sognebørn, hverken hemmelig eller offentlig; heller ikke skal nogen paa nogensomhelst Maade høre paa ham, men sige fra og melde det til sin Prest eller Øvrighed. Og dette skal man ligeledes holde fast, at heller ingen Prest, hvor from eller retskaffen han end er, skal understaa sig til at prædike for en Papists eller kjættersk Prests Menighed, eller hemmelig lære den uden samme Prests Vidende og Vilje. Dette er ham nemlig ikke befalet; men hvad der ikke er befalet, det skal man lade være; vi har nok at gjøre, hvis vi vil udrette, hvad der er os befalet.“ („Frikirken“ S. 57.)

I Haab om, at disse Luthers Ord maaske kunde have virket noget paa Past. Biørn, gjentog jeg atter mit Spørgsmaal: „Af hvem er De kaldet hid?“ Han gav da følgende Svar: „Dersom nogen kan have Fornøielse af at vide det, saa kan jeg sige saa meget, at den, som har kaldet mig hid, ikke er Medlem af Thorsens Menighed.“ Hvem var denne udenforstaaende? Det kunde vi ikke faa at vide. Jeg har senere søgt at faa Rede paa det; men alle, som jeg har talt med fra dette Skoledistrikt, siger, at de kjender ingen udenforstaaende i Distriktet uden Tyskeren, der, saavidt jeg ved, ikke forstaar et Ord Norsk; det er derfor selvfølgelig ikke ham, som har kaldet Pastor Biørn.

Endnu var vi ikke tilsinds at spare Past. Biørn for Svar. For at vise ham, at den Behandling, han fik, slet ikke er ny og ukjendt i vor lutherske Kirke, læstes for ham følgende Ord af Luther: „Det geistlige (Embede) maa i Sandhed altid og med Flid undervise Folket, indprente det disse ovennævnte Stykker, saa

at de ikke giver nogen Sniger Adgang til sig, men sikkert erkjender dem for Djævlebud og lærer at spørge dem: Hvorfra kommer du? Hvem har sendt dig? Hvem har befalet dig at prædike for mig? Hvor har du Segl og Brev paa, at du er sendt af Mennesker? Hvor er dine Undere til Tegn paa, at Gud har sendt dig? Hvorfor gaar du ikke til vor Sognepræst?" („Frikirken" S. 58.) Efterat dette var oplæst, rettedes atter det samme Spørgsmaal til Past. Biørn: „Hvem har kaldet Dem hid?" Svaret blev det samme: Han skylder ingen at give Svar paa et saadant Spørgsmaal.

Altsaa, uden paa nogensomhelst Maade at henvende sig til Menighedens Prest og vel vidende om, at det, han gjør, er aldeles imod Prestens Vilje, lader Past. Biørn sammenkalde en anden Prests Menighedslemmer for at forvalte Prædikeembedet for dem, og det i et Distrikt, hvor alle norske hører Menigheden til. Og naar der forlanges, at han skal bevise sit Kald til en saadan Gjerning, saa afviser han et saadant Forlangende med den Erklæring, at han skylder hverken Menighed eller Prest Regnskab i saa Henseende. Er da ikke Past. Biørn en Snigprædikant?

Da det var aldeles umuligt at faa Oplysning af Past. Biørn om, hvem der havde kaldet ham, saa spurgte jeg ham, om han ikke kunde indse, at det er galt af en Prest at trænge sig ind i en Menighed paa den Maade, han her havde gjort det. Om han havde en Følelse af, at det dog ikke godt kunde gaa an uden videre at besvare dette Spørgsmaal med nei, ved jeg ikke. Men nu mandede han sig op og siger: Hvis Past. Thorsen var en luthersk Prest, vilde Sagen blive anderledes for ham. Men, fortsætter han, „Thorsen er ingen luthersk Prest, han prædiker ikke Kristi Evangelium, han føder ikke Sjælene med Brød, men giver dem Mask, Svineføde.". Nøiagtig saaledes lød Past. Biørns Ord.

I sin Prædiken havde han nylig sagt, at de, som hørte ham, og som alle godtsom uden Undtagelse hører til den mig betroede Menighed og altsaa er mine Tilhørere, var uden Undskyldning, om de ikke havde modtaget Guds Kald; thi de havde jo, sagde han, hørt Guds Ord, og det lige indtil denne Stund. Og da der var Spørgsmaal om, hvilken hans Hensigt var med at komme hid for at prædike, havde han sagt, at det skede for at hjælpe mig, da han maatte antage, at ogsaa jeg arbeidede for at samle til Guds Rige. Men nu med en Gang er jeg en Kjætter, ja den argeste Kjætter, som Jorden kan bære; thi noget værre kan vel ikke siges om en Lærer i Kirken, end at han ikke prædiker Kristi Evangelium.

Dette var dog mere, end en Del af mine tilstedeværende Menighedslemmer kunde rolig høre paa. De forlanger derfor straks af Past. Biørn Bevis for disse frygtelige Beskyldninger mod deres Prest. Han var ikke straks villig til at indlade sig paa Beviser. Han sagde, at dersom Thorsen vilde sammenkalde et Menighedsmøde, saa skulde han der møde frem og bevise, at han er en falsk Lærer. Der blev svaret, at der var ingen, som havde begjæret Past. Biørns Tilstedeværelse paa vore Menighedsmøder, ligesom det heller ikke kunde indsees, at han havde nogen Pligt paa sig til at indfinde sig der. Men her for denne Forsamling, hvor han havde fremført sine gruelige Beskyldninger, var det hans Pligt at bevise, hvad han havde sagt, og dertil blev han saa paany opfordret.

Saa maatte han da frem med sine Beviser. For det første skulde jeg lære falsk om Udvælgelsen. Og mit Kjætteri her skulde især bestaa deri, at jeg lærer — saa fortalte Biørn —, at Gud er Aarsag i, at mange Mennesker gaar fortabt. Jeg henvendte mig først til de tilstedeværende, af hvilke flere har været mine Tilhørere i alle de 19 Aar, jeg har været Prest her i Menigheden, og spurgte dem, om nogen havde nogensinde hørt mig lære saadant som det, jeg nu af Past. Biørn var beskyldt for. Flere svarede: Nei. „Har jeg ikke mange Gange lært netop det modsatte, nemlig at Gud aldeles ikke er Aarsag i, at Mennesker gaar fortabte?" Flere svarede: Jo. Derpaa siger jeg til Past. Biørn, at jeg, som han selv meget vel maatte vide, hader af mit ganske Hjerte den forfærdelige Lære, at Gud er Aarsag i, at noget Menneske gaar fortabt, og jeg erklærede mig fuldt ud enig med afdøde Dr. Walther, der oftere har sagt, at den, som lærer, at Aarsagen til Menneskers Fortabelse ligger i Gud, han gjør Gud til en Djævel. Da Biørn ikke kunde stille andet imod mine Tilhøreres og min egen Erklæring end nogle usandfærdige Paastande samt nogle mod Guds Ord stridende Fornuftslutninger, saa var vi snart færdige med dette Punkt.

Men saa paastod Past. Biørn, at jeg lærte falsk om Kaldet. Om dette Spørgsmaal opstod en noget længere Diskussion, og denne Diskussion blev, Gud ske Tak, ikke uden Velsignelse for flere af de tilstedeværende. Det blev klarere for flere, end det før havde været, at det er Past. Biørn, som med sine Spekulationer har fordunklet Kristi Evangelium, og ikke Past. Thorsen.

Som Eksempel paa, hvilke Lærdomme Past. Biørn vedkjendte sig og forsvarede, skal anføres følgende: Efter at have sagt, hvad sandt er, at Gud ikke omvender nogen ved Tvang, paastod han, at det Menneske, som kaldes, har en fri Vilje; saasnart Kaldet kommer til et Menneske, sættes det paa et frit Valgets Standpunkt, det kom-

mer i Besiddelse af en fuld Valgfrihed, Omvendelse og Salighed lægges da i Menneskets Haand. Et Menneske kan før sin Omvendelse og Gjenfødelse bede paa en Gud velbehagelig Maade, det er ikke nødvendigt at have Troen for at kunne gjøre Gud velbehagelige Gjerninger, alt i Overensstemmelse med, hvad han tidligere har skrevet: „Det gaar altsaa an, at en (aandelig) død gjør en Livets Gjerning." Og saa paastod han, at gamle Pontoppidan ogsaa lærer slige Ting. Et Bevis herpaa mente han at finde deri, at Pontoppidan siger, at den, som er paa Omvendelsens Vei, kan bede paa en Gud velbehagelig Maade. Om Skriftbevis hørtes intet. Jalfald kan jeg ikke erindre, at han anførte et eneste Guds Ord, som skulde bevise hans Lære.

I fuld Samklang med de anførte Paastande af Past. Biørn staar en Udtalelse af ham i den Prædiken, han nylig havde holdt. Han vilde fremhæve, hvilken dyb Trang, ja inderlig Begjærlighed, der er i Menneskehjertet efter Guds frelsende Naade, og saa paastod han, at der i ethvert Menneske er „en af Gud indplantet Attraa efter at befordre sin sande Velfærd og Salighed". Past. Biørn anførte her ordret noget af vor Katekismusforklaring. Men Ordene staar der i en ganske anden Forbindelse, nemlig som Svar paa, hvori den rette Selvkjærlighed bestaar. Spørgsmaal 102 lyder i „Forklaringen" saa: „Hvori bestaar den ordentlige og uskyldige Selvkjærlighed?" Svar: „I en af Gud indplantet Attraa efter at befordre sin sande Velfærd og Salighed." Pastor Biørns Lære er altsaa den, at ethvert Menneske er i Besiddelse af den ordentlige og uskyldige Selvkjærlighed. Han blev gjort opmerksom paa, hvad han havde sagt, men gjorde intet for at rette derpaa.

Og saa lidt af det, der blev anført mod Past. Biørns Lærdomme. Det blev paavist, at Pontoppidan ikke lærer det, som Biørn paastod han lærer. Der blev mindet om, at Pontoppidans Lære er den, at Mennesket er aldeles grundfordærvet ved Syndefaldet, at „det faldne Menneske i sin naturlige Stand ingen fri Vilje har til det (aandelige) gode, som er ham ganske imod". Vistnok siger Pontoppidan, at et Menneske, som er paa Omvendelsens Vei, kan bede paa en Gud velbehagelig Maade; men det er ikke det samme som at sige, at et uomvendt Menneske kan gjøre det. Til Bevis for, at Pontoppidan ikke lærer, at et uomvendt eller uigjenfødt Menneske kan bede paa en Gud velbehagelig Maade eller gjøre Gud velbehagelige Gjerninger, anførtes Spørgsmaal 323 af hans Bog „Sandhed til Gudfrygtighed", som med sit

Svar lyder saaledes: „Er da Hedningernes og de uigjenfødte kristnes Bønner, Almisser og saadanne Øvelser ogsaa gode Gjerninger?“ Svar: „Nei, ikke sande gode for Gud; thi hvad som ikke gaar af Troen, er endogsaa Synd.“

Især blev det dog vist af Skriften, at Past. Biørn farer vild. Mod hans Lære om „Menneskets fri Vilje“, om dets „Besiddelse af fuld Valgfrihed“ før Gjenfødelsen blev anført Rom. 8, 7.: „Kjødets Sans er Fiendskab mod Gud; thi den er ikke Guds Lov underdanig; thi den kan ikke engang være det.“ Der blev mindet om Pauli Ord 2 Tim. 2, 26., hvor det heder, at saalænge Menneskene lever i sin kjødelige Modstand, „er de fangne til at gjøre Djævlens Vilje“.

Mod hans Paastand om, at ogsaa en uigjenfødt kan bede paa en Gud velbehagelig Maade og gjøre Gud velbehagelige Gjerninger, anførtes følgende Skriftsteder: „Saaledes bærer hvert godt Træ gode Frugter, men et raaddent Træ bærer onde Frugter. Et godt Træ kan ikke bære onde Frugter, og et raaddent Træ kan ikke bære gode Frugter“ (Matth. 7, 17. 18.). „Uden Tro er det umuligt at behage Gud“ (Ebr. 11, 6.). „Alt det, som ikke er af Tro, er Synd“ (Rom. 14, 23.).

Naar nu Past. Biørn, som vi har hørt, lærer, at ogsaa det uigjenfødte Menneske, „det raadne Træ“, kan bære gode Frugter, det kan, siger han, gjøre Gud velbehagelige Gjerninger, det kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, — er saa ikke Past. Biørns Lære i dette Stykke en ganske anden end Skriftens Lære?

Tilslut blev Past. Biørn mindet om, at han, som i saa mange Aar har nydt Velsignelsen af at tilhøre et ret luthersk Kirkesamfund, burde vide bedre end det, han nu taler og gjør. Vildfarelser, som han før med os har forkastet, forsvarer han nu; Sandheder, som han før med os har bekjendt og stridt for, forkaster han nu. Og saa trænger han sig ind i fremmede Menigheder og øver en Praksis, som han før med os har vidnet imod.

Da det sidste var talt til Past. Biørn, ytrede jeg, at jeg tænkte, vi nu kunde være færdige. En Del begyndte at røre paa sig. Men saa siger en, at Past. Biørn burde faa forsvare sig. Der blev en liden Pause. Men da Past. Biørn ikke gjorde Mine til at forsvare sig, saa gik jeg, og Forsamlingen fulgte efter.

Give Gud, at Past. Biørn og andre forvildede maatte faa Naade til at vende tilbage til de gode gamle Stier, medens der endnu gives Tid!

J. A. Thorsen.

At ovenstaaende Beretning er rigtig, bevidnes af os undertegnede:
Hellek G. Baatvedt. Erik E. Himle. Knudt G. Kvil.
John P. Tverberg. John J. Tverberg.
J. L. Oksendal. Bernt O. Ro. Jens J. Alrek.
Torgrim T. Mohn, jun. Helge R. Lie.

Lidt om Subskriptionen til det nye Seminar.

(Af et Brev).

Jeg har nu været ude i min Landmenighed i tre Dage denne Uge og optaget Subskription til det nye Seminar og paa den Tid faaet tegnet $280 af 14 Personer. Blot 2 af disse er gjældfri Farmere; de andre 12 har allesammen flere Hundrede Dollars Gjæld paa sig, og i den Menighed taler man nu om til næste Sommer at bygge ny Kirke. Den befinder sig altsaa i samme Stilling som mangfoldige andre Menigheder i Samfundet, der af slige Grunde gjerne vil anse sig for omtrent fritagne for Udgifter til Samfundet. Aldrig har det gaaet saa glat at optage en Subskription; flere tegnede sig for $25, og jeg maatte minde enhver om, at de ikke maatte give saaledes, at de kom til at angre paa det bagefter. Men de mente, at det ikke gik an at se paa Udkomme denne Gang. Gud havde friet Samfundet af en saadan Nød, at det vilde være en Synd ikke at lægge sin Taknemmelighed mod ham for Dagen ved denne Gang at tage i saaledes, at det virkelig kunde kaldes en Opofrelse, sagde de. Og eftersom du forklarer Sagernes Stilling, saa skjønner vi, at vi har al menneskelig Garanti for, at det denne Gang kan lønne sig at give, da der er gode Udsigter til, at Samfundet kan blive gjældfrit. Jeg havde været ængstelig for Udfaldet i mine egne Menigheder, da vi nu i to Aar itræk har havt Uaar, og Menigheden i Byen til næste Sommer maa istandsætte sin Kirke. Men hidtil er jeg bleven skamfuld ved at erfare, hvor stor Villigheden har været, Jeg har allerede Løfte paa over $450, og endda har jeg ikke været hos en Fjerdedel, saa jeg ikke kan skjønne andet, end at jeg maa kunne skaffe en $800 til Samfundet fra mit lille Kald.

Jeg har nævnt mit Prestekalds Stilling og mit Held hidtil med Subskriptionen til det nye Seminar, forat det kan tjene som en Opmuntring for Prester i lignende Stilling.

Preste-Ordination.

Den 20de Søndag efter Trinitatis blev Cand. theol. Jakob Edvard Jørgensen indviet til det hellige Prædike-Embede. Ordinationen fandt Sted i Rush River Kirke og udførtes af Pastor M. Thorsen, som havde faaet Fuldmagt dertil af Østlige Distrikts Formand.

Hvad der særlig gjorde Dagen til en Høitids- og Glædesdag for Rush River Menighed og dens Prest, var, at Ordinanden var opvokset og konfirmeret der i Menigheden. Pastor Thorsen talte derfor ogsaa som en Fader til sin Søn, idet han som Tekst for sin Ordinationstale oplæste 2 Tim. 4, 1—8 og paa Grundlag heraf lagde den unge Medbroder alvorlig og indtrængende paa Hjerte Apostelens Formaning: „Prædik Ordet". Ordet, Guds Ord, er det, som skal prædikes, ikke vore egne Tanker, vore egne Følelser, heller ikke, hvad andre mener, selv om de er noksaa lærde og noksaa fromme. Kun Guds Ord er det, som kan gjøre os salige, og derfor gjælder det for en Ordets Tjener kun at prædike dette, men ogsaa det hele Guds Ord. Men Ordet indeholder baade Lov og Evangelium, begge disse maa altsaa prædikes, Loven i dens fulde Strenghed, ikke som en Saligheds-vei, men som Tugtemester til Kristus, og Evangeliet i dets fulde Sødme uden nogensomhelst Betingelse, som den arme Synder først maa opfylde. Og som det gjælder for en Herrens Tjener at prædike baade Lov og Evangelium, saa gjælder det ogsaa for ham at anvende begge Dele ret, saa man ikke trøster den sikre eller anvender Loven paa de bekymrede, men nøie overveier, hvorledes man ved sin Prædiken kan træffe alle sine Tilhørere, „overbevise, straffe, formane med al Langmodighed og Undervisning".

Men det gjælder ikke at blive træt, „holde ved i Tide og Utide"; thi den Tid er kommen, „da de ikke skulle fordrage den sunde Lære, men efter sine egne Begjæringer tage sig selv Lære i Hobetal, eftersom deres Øren klø", og da „de skulle vende sine Øren fra Sandheden, men vende sig til Fabler". Derfor maa ogsaa en tro Evangeliets Tjener være forberedt paa baade at fristes til at give op og paa at lide ondt. Verden hader Sandheden, og forfølger Sandhedens Forkyndere; noget andet maa vi ikke vente os. Men saa har vi Trøsten i den Forjættelse, som Guds Ord giver os, at vi, naar vi som tro Tjenere i vor Herres og Frelsers Samfund har stridt den gode Strid og fuldkommet Løbet, engang skal faa arve Livsens Krone og gaa ind til vor Herres Glæde.

Intimationstalen holdtes over Matth. 9, 37–38 af undertegnede, som ogsaa holdt Skriftetale.

Ordinandens Levnetsløb, som blev oplæst, lyder saaledes:

Jeg, Jakob Edvard Jørgensen, er født 4de Jan. 1860 i Mo, Helgeland, Norge, af Forældrene Ole Benjamin Jørgensen og Elen Eliasdatter født Andfiskaa. Seks Aar gammel fulgte jeg mine Forældre til Amerika, hvor de bosatte sig i det nordvestlige Wisconsin.

Femten Aar gammel blev jeg konfirmeret af Past. M. Thorsen; han

ønskede, at jeg straks efter skulde have uddannet mig til Skolelærer. Dette blev intet af, og først Høsten 1881 kunde jeg besøge Luther-College i Decorah. Efter at have gjennemgaaet denne Skole reiste jeg Høsten 1886 til Luther-Seminar, Madison, Wis. Allerede efter to Aar maatte jeg afbryde mine Studier og underkaste mig Embedsexamen.

Jeg har nu modtaget Kaldelse fra Vor Frelsers Menighed, Madison, Wis., Edgerton norske evang.-luth. Menighed, Long Prairie norske evang.-luth. Menighed, Boone Co., Ill., og Otter Creek norske evang.-luth. Menighed i Iowa Co., Wis.

At jeg er kommen saa langt, har jeg næst Gud mine Forældres Kjærlighed og Opofrelse at takke for, noget, som kun Gud tilfulde kan lønne.

I Tanken paa min vanskelige Gjerning og egen Svaghed udbeder jeg idag denne Menigheds og alle kristnes Forbøn.

Maatte da Herren i sin Naade styrke og dygtiggjøre denne nye Arbeider i sin Kirke og lægge sin Velsignelse til hans Gjerning, saa at mange Sjæle ved ham kunde vindes for Guds Rige. H. J. G. Krog.

Kirkeindvielse i Calmar, Iowa.

Søndagen den 20de Oktober blev Calmar Menigheds nye Kirke høitidelig indviet til Guds Ære og Tjeneste.

I den Provstetale, hvormed Menighedens forhenværende Sjælesørger, Past. Sagen, indledede den hellige Handling, ytrede han bl. a.: „Dette er det tredje Hus, som indvies paa dette Sted, hvor vi idag er samlede. Det første Hus tog vi selv bort for at reise et skjønnere og tjenligere i dets Sted. Og det lykkedes langt over, hvad vi kunde haabe og vente.... Der hvilede ingen trykkende Gjæld paa dette Hus. De Anstrengelser og Opofrelser, vi maatte gjøre, blev gjorte med Lyst, og føltes ikke som nogen tung Byrde. Med Huset var der alminbelig Tilfredshed. Det knyttede Menigheden endnu fastere sammen. Dette Hus var vor Glæde og vor Øiesten... Det var, som om Huset drog os til at samles om Ordet. Men Herren tog det bort for vore Øine. Han lod Ild fra Himlen falde paa Huset, og om et lidet var det fortæret. Der stod vi igjen med forfærdede og raadvilde Hjerter. Vort skjønne Gudshus, som i næsten to Aar havde været os til megen Glæde og Hygge, var borte. Med Sorg saa vi hen til det Sted, hvor det havde staaet saa venlig indbydende og dog saa alvorlig pegende opad mod Himlen, mindende os om ham, der saa trofast er kommen til os som en Naadekonge med Livjens Ord, men som ogsaa engang vil komme igjen for at dømme levende og døde. Vi merkede, at Herren havde tænkt paa os; men det syntes, som om han havde tænkt paa os i Vrede og til Ulykke. Ligesom vort skjønne Gudshus var fortæret af Ild fra Himlen, saaledes fortæredes ogsaa vore Agre og vore Enge af Tørke, som Herren

sendte. Naar og hvorledes vi atter skulde faa et Hus, hvor vi kunde samles om Herrens Ord, det var Spørgsmaal, som vi stillede til os selv og til hverandre. Og se! kun lidt mere end et Aar efterat Herren tog vort skjønne Gudshus bort fra os, er vi atter forsamlede her for idag at indvie et nyt Hus til Ordets og Sakramenternes Brug. Dette er det tredje Hus, større og skjønnere end noget af de foregaaende!.... Herren har besøgt os paa særegen Maade og derefter gjort store Ting imod os til sit Navns Forherligelse og til vort Gavn."

I Oplæsningen af de for Kirkeindvielser bestemte Skriftsteder og Bønner deltog Presterne Sagen, Ylvisaker, C. B. Jacobsen, Wiese, Paul Koren og Bredesen. Selve Indvielsen forrettedes af Menighedens ærværdige Sjælesørger Past. V. Koren, der gjennem en Menneskealder har betjent den med Ordet og Sakramenterne. Som sin Tekst havde han valgt Jesu Ord: „Hvor to eller tre ere forsamlede i mit Navn, der vil jeg selv være midt iblandt dem." Først udlagde han denne merkelige Forjættelse paa en letfattelig og dog tillige grundig, skjøn og gribende Maade; derpaa viste han, hvilken stor, ja overvældende, men tillige opløftende og trøsterig Tanke det er, at Frelseren er personlig tilstede blandt dem, som er samlede i hans Navn.

Paa mig som en Gjest fra det fjerne gjorde det et dybt Indtryk at se den ærværdige Herrens Tjener, Past. Koren, paa sin egen Prædikestol omringet af sin kjære Calmar Menighed. Det gjorde ens Hjerte godt at se den Andagt og Opmerksomhed, med hvilken den store Forsamling fulgte hvert Ord, som faldt fra dens gamle Sjælesørgers Mund. I mange, mange Aar har han paa dette Sted frembaaret det gamle Budskab om Synd og Naade; men Guds Ord er og bliver evig nyt, det saaes her.

Efter Prædikenen frembar Menigheden et Takoffer bestemt til vor indre Mission. Offeret beløb sig til noget over 80 Dollars. Om Aftenen prædikede Past. Bredesen paa Engelsk over Luk. 17, 10.

Den nye Kirke er bygget af D'Hrr. A. O. Flaskerud & Co., efter Tegning af Hr. Lars Moen, og koster omkring $5000, hvilket maa kaldes særdeles billigt. Den er nøiagtig modelleret efter den nedbrændte Kirke, men fem Fod længere. Skibet er 60 × 36 Fod; Koret er 18 × 22 Fod med et Sakristi paa hver Side; Taarnfoden er 14 × 14 Fod, og Taarnet 112 Fod høit. Kirken er fuldt udstyret med Lysekroner, Tepper, Orgel, Klokke m. m. Fra den forrige Kirke benyttedes Prædikestolen, Døbefunten og Alterkarrene — det eneste, som reddedes.

Over den nye, skjønne og bekvemme Kirke hersker almindelig Glæde og Tilfredshed. Bygningskyndige Medlemmer af Menigheden udtalte, at Bygmestrene „har gjort mere, end de efter Kontrakten var pligtige til, og har gjort alt saa godt, som det kunde gjøres."

Herren være da med den kjære Calmar Menighed og lade den med Hensyn til sin nye Kirke faa sande det Ord af Patriarken Jakob: „Herren er paa dette Sted.... Dette er ikke andet end Guds Hus, og dette er Himmelens Port."

Gjest.

Missionsefterretninger.

Amerika. Synodalkonferensens Negermission havde, som vi i Nr. 38 oplyste, en Indtægt af over 21,000 Doll. i de sidste to Aar mod noget over 11,000 Doll. i de to nærmest foregaaende Aar. Af det fuldstændige Regnskab for denne Mission for Tiden fra 1ste Aug. 1886 til 23de Juli 1888 fremgaar det, at af denne Indtægt var over 15,000 Doll. komne fra Missourisynoden (deri indbefattet $4000, som Synoden ved sit Fællesmøde ifjor bevilgede af sin Hedningemissions-Kasse), 62 Doll. fra Minnesota- og 487 Doll. fra Wisconsinsynoden (de to Synoder, som nu sammen med Missourisynoden danner Synodalkonferensen), $583 fra den norske Synode, $162 fra den sachsiske Frikirke og $209 fra Negermenighederne i New Orleans. Af Udgifterne er over 15,000 Doll. anvendte paa de 4 Stationer i New Orleans, henved $2000 i Little Rock, henved $700 i Springfield og lidt over $300 i Meherrin, Va.

Den 15de Søndag efter Trinitatis blev paa to af Stationerne i New Orleans nye Lærere høitidelig indførte i sine Embeder, nemlig for St. Pauls Skole istedenfor den ivaar afdøde Lærer Berg Hr. A. Scheffler, udexamineret fra Skolelærer-Seminariet i Addison, og paa den nye Station Bethlehem, hvor Past. Burgdorf for nogle Maaneder siden havde grundet en Skole paa over 100 Børn, Hr. Edw. Rischow, ogsaa uddannet i Addison. Den følgende Dag begyndte de nye Lærere sin Virksomhed. Hr. Scheffler havde i sin Skole omtrent 100 Børn, hvilket er alt, hvad der paa nogen Maade er Rum til; et stort Antal Børn maatte af Mangel paa Plads negtes Optagelse. Hr. Rischow underviser omtrent 130 Børn, og ogsaa her maatte flere afvises.

Paa de to andre Stationer aabnedes Skolerne den 3dje September. I Mt. Zions Skole fik Lærer Vix en Medarbeider i Hr. Berkhalter, en Neger, som i de sidste Par Aar har studeret hos Past. Frank i Zanesville, O., og derpaa i Springfield, og som nu efter Missionskomiteens Bestemmelse ogsaa af og til skal prædike paa Stationerne. I denne Skole udgjorde Børnenes Antal over 100, i Trinity-Skolen nogle og sytti; men man ventede, at begge disse Skoler allerede i Oktober skulde faa omkring 300 Børn.

I Springfield blev paa 17de Søndag efter Trin., den 23de Sptbr., en Prest ordineret for den derværende lille Negermenighed, nemlig Hr. Knabenschuh, Kandidat fra Missourisynodens praktiske theologiske Seminar sammesteds. Ordinationen udførtes efter Fuldmagt fra Synodalkonferensens Præses, Past. Bading, af Missionskomiteens Formand, Past. Sapper, med Bistand af Past. Schmidt fra St. Louis. Da det Hus, som denne Mission benytter til Skole, kunde forudsees at maatte blive altfor lidet paa Ordinationsdagen, forrettedes den hellige Handling i Seminariets Festsal, hvoraf omtrent tre Fjerdedel var fyldt med Negre, medens det øvrige Rum optoges af Studenter, tyske Menighedslemmer og andre. Man føler sterk Trang til en egen Kirke for Negermissionen i Springfield. (Eft. „Die Missionstaube".)

— Missionær Hogstad skriver i Brev af 31te Juli til Augsburg Seminariums Missionsforening; „Missionærernes Konferens har bestemt, at jeg skal gaa til Fort Dauphin paa Madagaskars Sydost-Spids eller Sydspids. Vi har nu en Reise paa 20 Dage eller derover, før vi kommer frem. Idag fik vi Anbefalingsbrev fra Regjeringen til Guvernøren i Ft. Dauphin; tillige skal der følge os en Soldatereskorte fra Vangaindrano af for at beskytte os for Overfald paa Veien. Nu maa vi bare skynde os afsted hurtigst muligt. Ja, saa er der da aabnet os Vei. Alle Tegn peger i den Retning, at Gud virkelig har villet have os her ude paa Madagaskar. Regjeringen har aldrig været saa liberal som nu, og et stort Virkefelt har aabnet sig for os, ikke alene Sydost-Kysten, men hele Sydmadagaskar. Ja, naar vi skuer ud over disse Vidder i Sydmadagaskar, Sydost-Kysten, Baralandet, Tanosilandet, Tandroy- og Mahafalilandet, alt dette staar nu aabent for os, saa maa vi vel sige: „Høsten er stor, men Arbeiderne ere faa." Kjære Venner, vær med at bede Høstens Herre, at han uddriver Arbeidere i sin Høst! („Lutheraneren".)

Kirkekronike.

Amerika. Det femte fælles Missionsmøde afholdtes i Greenfield Mgh. — Past. P. Dreyer — fra 16de til 18de Oktbr. Foruden Stedets Prest fremmødte Pastorerne O. J. Hatlestad og J. J. Næsse af Augustanasynoden, Pastorerne Bu, Krohn, Kildahl, Rasmussen, Lunde, Sævig og Waldeland af Antimissourierne, Pastorerne Hoyme, Lund, L. O. Pedersen og Prof. Sverdrup af Konferensen, samt Past. Haakensen. Under Mødet prædikede Prof. Sverdrup, Past. Rasmussen og Past. Hoyme, og desuden holdtes flere Opbyggelser ved de tilreisende Prester. Der ofredes til Jødemissionen ca. $45.00 og til Hedningemissionen ca. $130.00. Mødet vedtog følgende Beslutninger:

1) Det femte fælles Missionsmøde udtaler sin Glæde over, at Herren har aabnet Veien for det norske Missionsselskab til at missionere i hele den sydlige Del af Madagaskar og givet Selskabet Frimodighed til med Kraft at tage fat paa Arbeidet paa denne nye Missionsmark.

2) Mødet ønsker at udtale, at det er dets Overbevisning, at Uddannelsen af indfødte Prester er en af de allervigtigste Sider af Missionsarbeidet paa Madagaskar, og at derfor, om muligt, Presteskolen for indfødte bør drives med forøgede Kræfter.

3) Mødet anser Udsendelse af Kvinder i Missionens Tjeneste for et betydningsfuldt Fremskridt og haaber, at den snart vil blive iverksat af det norske Missionsselskab.

4) Mødet udtaler sin dybe Medfølelse med Missionens Trængsler i Zululandet og beder Missionsselskabet og Missionærerne at holde ud i Troskab, forvisset om, at deres trofaste Arbeide ikke skal være forgjæves, men i sin Tid bære rig Frugt for Guds Riges Komme blandt det arme Zulufolk.

5) Mødet sender sin hjerteligste Tak til Missionsselskabet og til Pastor Walen for hans Besøg iblandt os. Vi tror at udtale vort hele Kirkefolks Følelse og Stemning herigjennem; og som det har været en Skuffelse for mange at erfare, at han ikke vender tilbage ihøst, saa er det os desto mere en Trang at ønske ham rig Velsignelse i hans nye Gjerning som Bestyrer af Presteskolen paa Madagaskar.

6) Mødet hilser med Glæde Past. Jørgensen velkommen iblandt os og haaber, at Herrens Naade og Velsignelse vil følge ham i hans Virksomhed som det norske Missionsselskabs Udsending.

7) Mødet anbefaler paa det varmeste Udbredelsen af „Norsk Missionstidende“ og „Missionslæsning“ for Kvindeforeninger og beder alle Missionsvenner arbeide for en Forøgelse af dette udmerkede Blads Abonnentantal i Amerika.

8) Mødet er glad over, at der er unge Mænd blandt vore theologiske Studenter, som føler Kald til at gaa ud som Missionærer, og haaber, at disses Tal vil forøges, eftersom Missionssansen mere vækkes baade i Menighederne og ved Presteskolerne.

9) Mødet ønsker at henvende Missionsvennernes Blik paa Jødemissionens Betydning for Guds Riges Udvikling og beder dem ihukomme Zionsforeningens Gjerning med Bøn og Arbeide.

Det besluttedes ogsaa at fortsætte med de fælles Missionsmøder, og en Komite valgtes til at forberede det næste Møde. Fra Past. J. Tolleffen, Tacoma, W. T., modtoges et Brev om Nødvendigheden af en Mormonmission; men Tiden tillod ikke at tage det under Behandling, hvorfor det henvistes til et senere Fællesmøde og til Samfundenes Aarsmøder.

(„Lutheraneren“.)

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. L. J. Jerdee Offer ved en Missionsfest hos H. B. Tvedten ved Crookston, Minn., $40.00; ved Past. R. O. Brandt Konfirmationsoffer i Leganger Mgh., $25.92, tilſ. $65.92.

Faribault, Minn., den 23de Okt. 1888. H. W. Rasmussen.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. W. M. H. Petersen fra J. J. Hill, St. Paul, Minn., $1000.00; ved Past. H. J. G. Krog fra Sjur L. Hesthammer af North Rush River Mgh., Wis., $5.00; ved Past. O. O. Sando, Leganger Mgh., Dak., fra G. Grønsdal $2.00 og fra L. J. Aga $2.00, tilſ. $4.00; ved Past. J. Th. Ylvisaker fra Personer i Vestre Freeborn Mgh., fra Ellef Andersen $10.00 fra Nils Pedersen $5.00 fra Mrs. Ole Andersen $5.00, tilſ. $20.00; ved Past. E. P. Jensen fra Newburg Mgh.: Bottolf Olsen $10.00, Ole Garnaas $5.00, Riceford: Erik E. Eriksen $5.00, Gunder Traaen $5.00, tilſ. $25.00; ved G. Sætrang, Østre Painted Creek, Iowa, fra J. L. Seim $2.00, Mrs. Seim $1.00, L. P. Seim $0.25, tilſ. $3.25; ved Past. H. Aanestad fra Kristian Lee $5.00; ved Past. E. Wulfsberg fra Madison Mgh., Ja., $43.00, nemlig: Gunnar Blekeberg $10.00, Mrs. Torbjørn Myrand $5.00, Iver Dahl $5.00, Asbjørn Melaas $5.00, Semon Holstad $5.00, Anne Fretheim $1.00, Lars Haldorsen $1.00, Ole Tveten $3.00, Halvor Haaversen $5.00 og Lars K. Haga $3.00; ved Past. J. A. Ottesen [$102.00: fra Ole P. Sverrig $15.00, Ole K. Teisberg $10.00, (Afdrag paa

Subskription $25.00), P. K. Norblie $25.00, Ole A. Melaas $15.00, Michael S. Fliseram $2.00, Halvor K. Teisberg $10.00, Halvor E. Gebset $25.00, alle fra Vestre Koshkonong Mgh.; ved Past. N. J. Wisnes fra Johannes Eriksen $5.00, T. Blom $5.00, P. Myhre $3.00, tils. $13.00; ved Past. P. T. Hilmen fra Enken Mina Hoff $1.00, Hans Olsen $1.00, Ole Gregarsen $10.00, tils. $12.00; ved Past. K. L. Guttebø Offer i Hay River Mgh., $5.00; ved Past. M. Thorsen fra Jens Isaksen, Martel, Wis., $50.00; tils. $1284.25.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. H. J. G. Krog, fra Mrs. Anne Larsen af North Rush River, Wis., $1.00; ved Past. Kr. Magelssen, Elstad Mgh., Minn., fra John Hauske $0.50, Tollef Eriksen $0.50, Ole Darbo $0.25, tils. $2.25.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Past. O. H. Smeby fra Albert Lea Mgh. ½ Offer $11.00, fra Hayward Mgh. ½ Offer $5.40, fra Oakland Mgh. ½ Offer $4.50, tils. $20.90; ved Past. N. P. Xavier fra Palmyra $22.68, tils. $43.58.

Til Synodekassen: Ved Past. O. N. Fosmark, et Offer fra Aurdal Mgh., $20.08; ved Past. T. H. Dahl, Offer ved Høstfest i Blue Earth, $19.35; ved Past. N. P. Xavier fra Clear Lake, $14.69, fra Fort R. og Dale $22.46, tils. $76.58.

Til Negermissionen: Ved Past. C. B. Jacobsen fra Rolands Kvindeforening, Bergens Mgh., $15.00.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. Lauritz Carlsen, et Offer i Moe Kirke $22.90; ved Past. M. Shirley fra Carthage Mgh., $4.20, tils. $27.10.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. O. O. Sando, Tønde-Indf. fra Skolel. L. J. Agas Skolebørn i Leganger Mgh., Dak., $40.46, (fragaar for Tønder og Expreß $1.15); ved Past. J. Th. Ylvisaker samlet af følgende Børn: Andrew Ackland $2.04, Hanna Rue $2.63, Karoline Andersen $2.35, Agnes Sibilrud $4.00, Karoline Bergersen $8.00, tils. $19.02; ved Past. C. B. Jacobsen samlet af følgende: Margrethe Hegland $15.53, Alice Thorkelsen $1.45, Peder Haugaas $0.65, Josefine Helland $0.89, Geirhard Johnson $2.55, Lewise Helgesen $2.45. J. A. Kolnæs $1.25, Anne Eriksen $3.45, Ole Rasmussen $0.84, Line Bakke $1.88, Karine Teig $0.92, Oskar Birkeland $3.25, John Egenes $1.90, Charles Hegland $4.35, Betsey Jacobsen $0.98, Ellen Tvedt $3.47, Christine Olsen $0.90, (Gave af Reier Andersen $0.80), tils. $47.51; ved Past. Kr. Magelssen, Tønde-Indf. i Highland Prairie Mgh. $16.00, do. i Elstad $12.08, tils. $28.09, (Navnelisten trykkes i „Børneblabet"); ved Past. R. O. Brandt, indf. paa Tønder af følgende Børn i Woodlake Mgh., $9.89 (Navnelisten trykkes i „Børnebl."); ved Past. E. Christensen fra West Prairie, ved Kari Qvam $1.83, Emma Olsen $0.42, Karen Gulliksen $1.10; North Prairie, ved T. Qvale $1.72, ved Ida Kjos $0.54, Mathilde Ulve $0.75; Trefoldigheds Mgh., ved Christense Elvebak $2.84, ved Anne Elvebak $2.80, ved Maria Nilsen $2.03, tils. $14.03, alt Tønde-Indf.; ved Past. T. H. Dahl af Børnenes Tønde-Indf. $38.75 (Navnelisten trykkes i „Børnebl."); ved Past. L. P. Jensen indf. ved K. Ingebregtsen fra County Commissioners af Freeborn Co., Minn., $4.75, nemlig: K. Ingebregtsen $1.00, T. A. Helvig $1.00, Louis Marpe $1.00, R. Van Vechten $0.50, Wm. Christi $1.00, Victor Gillerup $0.25; ved Past. J. A. Ottesen, Tønde-Indf. fra Ole O. Moes Skolebørn, Vestre Koshkonong Mgh.: Josephine O. Vetlesen $2.74, Sara S. Jordal $2.26, Trine Jøtil $1.93, Ella Melaas $1.10, tils. $8.03; fra Liberty Pr. Mgh., ved O. E. Robby, Tønde-Indf. fra Emili Quamen $5.28, Adolf Andersen $1.05, Johnny Andersen $0.68, tils. $7.01, fra Østre Koshk. Mgh. ved Skolelærer Hetland fra Sørine Kampstad $1.00, Rhoba Torgersen $1.14, Dikka Johnsen $1.18, Kora Andersen $0.42, tils. $3.74, lig $18.78; ved Past. N. J. Wisnes fra Johannes Eriksen $2.00; ved Past. P. T. Hilmen, samlet ved Berthe Bøe $1.60, Marie Strand $1.30, Sørine O. Freistad $2.47, ubenævnt $0.30, tils. $5.40; ved T. L. Brevig, (Past. M. Koefods Kald) Tønde-Indf. ved Edwin Thompsen, A. L. Brevig og E. A. Brevigs Børn, (af Immanuels Mgh.) $2.45; ved Past. M. Shirley, fra Marta Hauge $2.13, Kari Aaland $1.70, May Johnson $1.00, Alette Mosessen $0.75, Trine Frøiem $0.10, lig $5.65, tils. $236.78.

Til Afbetaling paa Synodens Gjæld: Ved Past. T. H. Dahl fra Ole Hovland, Blue Earth Mgh., Minn., $25.00.

Til Kirken i Denver, Col.: Ved Past. T. H. Dahl, et Offer i N. Blue Earth Mgh., Minn., $7.80.

Til Jødemissionen: Ved Past. M. P. Ruh fra St. Stefans Mgh., $5.75.

Til Hedningemissionen (Madagaskar): Ved Past. E. Wulfsberg fra Lars K. Haga og Hustru $40.00.

Til Indianermissionen: Ved Past. Stub og Seehuus fra Kvindeforeningen i Distrikt Nr. 2 og 3 i Big Canoe Mgh., Ja., $19.36.

Til Israelsmissionen: Ved Past. N. P. Xavier fra en Mand i Clear Lake ifølge et Løfte til Herren $2.50.

Decorah, Jowa, den 24de Oktober 1888. G. O. Rustad.

Til trængende studerende: Fra Mrs. Elene Knoff, Spring Grove, 3 Par Strømper. Laur. Larsen.

Til et nyt Piano for Luther-College: Ved Jowa Distrikts Prestekonferens af Pastorerne Hjort, K. Magelssen, Wulfsberg, Sagen, Moses, E. B. Jacobsen, Sando, Strand, N. Pedersen, C. P. Jensen, J. A. Thorsen, J. Norbby, J. A. Ottesen og Gutteb hver $1.00, M. F. Wieje, P. H. Dahl og Turmo hver $0.50, tilſ. $15.50; af J. Levorsen $1.15, E. Mellem og O. J. Kvale hver $1.00; alt tilſ. $18.65. Laur. Larsen.

Taksigelse. For $10.00, som jeg har modtaget fra Vestre Freeborn Kvindeforening, frembærer jeg herved min hjerteligste Tak. T. G. Opsahl.

Luther-College

begynder 20de November sit 2det Kvartal. Betalingen for Kost og Lægetilsyn er $18.00 Kvartalet, Skolepenge i nederste Klasse $5.00, i næstnederste $2.50. Indmeldelser sker til Skolens Bestyrer, Laur. Larsen, Decorah, Jowa.

Merk!

Alt vedkommende Østl. Distrikts Indremissionskasse sendes herefter til Suppleant for Kasserer Emil Børreſen, State Bank, La Crosse, Wis.

Minneapolis 16de Okt. 1888. Joh. Ylvisaker.

Kredsmøde

for nordvestlige Wisconsin afholdes i Froens Menighed 13de og 15de Novbr. incl. Forhandlingsgjenstand: Det aandelige Prestedømme.

P. A. Dietrichson,
p. t. Formand.

Adresse: Rev. E. O. Vik, 1349 Berlin St., North La Crosse, Wis.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ia., 9. November 1888. { Nr. 45.

Hvortil bruges Synodekassen?

Ved Synodemøderne isommer besluttedes at opfordre alle de Menigheder, som betjenes af Synodens Prester, til en Gang hvert Aar at optage et Offer til Synodekassen. I to af Distrikterne (Minnesota og Iowa) tilføiedes de Ord: „helst tidlig i Regnskabsaaret", og naar ikke det samme skede i Østlige Distrikt, saa var Grunden dertil udentvil kun den, at ingen kom til at tænke paa Ønskeligheden af, at en saadan Bestemmelse tilføiedes. Da Indsamlingerne til de Kasser, hvoraf Synodens løbende Udgifter skal bestrides, fornemmelig foretages til bedste for Lærerlønskassen, medens Synodekassen ofte glemmes eller forsømmes, var det saare fornødent, at der blev optaget særskilte Offere til denne; og da de nævnte Indsamlinger, uagtet de almindelig benævnes Høstoffere, dog i de fleste Menigheder først foretages ud paa Vinteren, ja paa Vaarkanten, saa var det visselig godt, om Ofrene til Synodekassen blev optagne tidlig i Regnskabsaaret. Dersom da Kassereren i Begyndelsen af Aaret fik mere ind i Synodekassen, end han netop da havde at udbetale af denne, kunde han jo foreløbig laane dette Overskud til at betale Lærerne noget af deres Løn, som de nu i Regelen paa den Tid af Aaret maa vente paa i Maaneder. Og henimod Slutningen af Regnskabsaaret, naar Bidragene til Lærerløn flyder rigeligere ind, kunde han deraf betale Laanet tilbage.

Men — kunde nogen her spørge — hvad skal Synodekassen til? hvortil bruges de Penge, som kommer ind i den? Vi skjønner nok det, at Synoden maa lønne sine Lærere ved de Skoler, den har oprettet for at uddanne Prester og kristelige Skolelærere; men hvad Synodekassen skal være til, forstaar vi ikke. Paa saadanne Spørgsmaal skal her forsøges givet et kort og tydeligt Svar.

Dersom vi sammenligner Synoden eller Kirkesamfundet med et stort Maskineri, saa kan vi sammenligne Synodekassen med Oljen, som behøves til at holde dette Maskineri smurt, og med Veden, som skal til under Maskinens Kjedel for at holde Dampen oppe. Ingen kan negte, at Synoden er et stort Maskineri. Den er en Samling af flere Hundrede Menigheder, som har en hel Del Ting tilfælles og en hel Del fælles Arbeide at udføre. Derfor har den sine Embedsmænd: Formand, Kirkeraad, Sekretær, Kasserer, Revisorer samt Trustees saavel for Synoden selv som for dens College. Alle disse Embedsmænd gjør sit Arbeide for Samfundet uden Løn alene med Undtagelse af Kassereren, som har en i Forhold til sit Arbeide og Ansvar liden Løn. Synodens Formand, som ifølge sit Embede maa være borte fra sine Menigheder en stor Del af Aaret, maa derfor have Kapellan, og dertil har han Godtgjørelse af Synoden; men for sit Arbeide som Formand har han intet. Af de øvrige Embedsmænd maa især Kirkeraadsmedlemmerne ofre meget af sin Tid i Synodens Tjeneste, og herfor har de ingen Godtgjørelse.

Men omend saaledes det meste af det Arbeide, som kræves for at holde Synodens store Maskineri igang, udføres uden Godtgjørelse, saa har Synoden dog disse to Lønninger at udrede: til sin Formands Kapellan og til sin Kasserer, og det er af Synodekassen, at Pengene skal tages. Og saa kommer hertil, at Synodens Embedsmænd har en hel Del kontante Udlæg i Synodens Tjeneste, som dog maa erstattes dem. Man vil dog ikke vente, at Kirkeraadsmedlemmer eller Trustees — foruden at ofre sin Tid — ogsaa skal selv betale sine Reise-Udgifter til Møderne; men hertil gaar nu, da ingen mere har Fripas paa Jernbanerne, og da mange Møder har været nødvendige, ikke saa faa Penge. Enkelte af Synodens Embedsmænd har ogsaa store Udgifter til Postporto, Cirkulærer, Telegrammer, Pengeforsendelse o. dsl., som de naturligvis ikke bør betale af sin egen Lomme. Men ogsaa til at dække disse Udgifter skal Synodekassen bruges.

Og her lægge man Merke til, at det ikke er Distrikternes Embedsmænd, som lønnes af Synodekassen; men hvert Distrikt maa selv lønne sine Formænds Kapellaner, og de øvrige Distriktsembedsmænd har vel ingen Løn.

Derimod er der en Del andre uundgaaelige Udgifter, som ogsaa maa bestrides af Synodekassen, fordi Synoden ikke har nogen anden Kasse at tage dem af. Det er alle andre Udgifter ved Lære-Anstalterne end netop Lærerløn. Saaledes har Synoden bevilget 100 Doll. aarlig til Luther-College's Bibliothek og samme Sum til det theologiske Seminars Bibliothek; og disse Penge skal efter dens egen Bestem-

melse tages af Synodekassen. Ligesaa Reparationer paa Bygninger. Endvidere Husleie, hvor der til Lære-Anstalterne selv ikke hører de fornødne Bygninger. Saaledes har i Decorah i en Række af Aar Boliger været leiede til flere af Collegelærerne, og nu er der en ganske betydelig Husleie at betale i Minneapolis, inden man kan tage den nye Seminarbygning i Brug. Hertil kom da ogsaa nu iheft Flytningsomkostninger for Seminariet fra Madison til Minneapolis.

Efter dette vil enhver let skjønne, at det er ganske betydelige Udgifter, som skal bestrides af Synodekassen. I de senere Aar har de beløbet sig til omkring 2000 Doll., men iaar vil de ved den meget forøgede Husleie blive adskillig større. Og næsten aldrig har denne Kasses Indtægter paa langt nær strukket til; i Regelen har vel Indtægten ikke været Halvdelen af Udgiften, og Følgen deraf er bleven, at denne Kasse er kommen i en Underbalance, som ved sidste Aarsregnskabs Afslutning den 1ste Mai udgjorde $7,283.51. Sagen er nemlig den, at disse Udgifter i det hele taget er saadanne, som Synoden paa en eller anden Maade maa klare, dersom den skal kunne bestaa som Samfund. Vistnok kan der være en og anden af dens Embedsmænd, som paa Grund af Kassens daarlige Forfatning ikke engang kræver Godtgjørelse for alle sine kontante Udlæg i Samfundets Tjeneste (var dette skeet, vilde Udgifterne have været større); men den større Del af de nævnte Udgifter maa dog betales, selv om man skal laane Pengene. Og dette har man da maattet gjøre. En stor Del af Synodens Gjæld er altsaa forvoldt derved, at der Aar efter Aar ikke er kommet Penge nok ind i denne Kasse, som maa have Penge, forat Samfundets Maskineri skal kunne holdes gaaende.

Men dette er saa meget sørgeligere, som der skulde saa overmaade lidet til, forat denne Kasse kunde faa nok. Vi antager, at hver eneste Menighed, som betjenes af en af Synodens Prester, maa kunne skjønne, at den dog paa forskjellige Maader nyder nogen Nytte af, at Synoden uddanner Prester, udbreder Skrifter o. s. v. Men skjønner den dette, saa burde den ogsaa være villig til at yde et lidet Bidrag til, at Synoden kan bestaa. Det er ikke store Summer, her spørges om. Dersom bare hver eneste Menighed en Gang om Aaret vilde optage et Offer til Synodekassen, saa vilde denne — selv om Offeret ikke blev stort paa hvert Sted — have nok, ja mere end nok til at udrede sine Udgifter og efterhaanden ogsaa kunne dække sin Underbalance og dermed betale sin Del af Synodens Gjæld. Hvor meget der ved en saadan almindelig Ofring kan komme ind, saa man for nogle Aar siden, da Kirkeraadet om Sommeren opfordrede til et Extraoffer til Synodekassen i alle Menigheder. I det Aar,

1883–84, havde Synodekassen en Indtægt af over 7000 Doll., og dens Underbalance gik ned fra henved 5000 til 13–1400 Dollars. Men siden er man atter kommen tilbage i den gamle Slendrian, at forholdsvis kun faa Menigheder gjør noget for denne Kasse, af hvilken de dog alle har Nytte, saa at dens Gjæld nu paa disse 4 Aar, som sagt, er vokset til over 7000 Doll.

Det er nu ikke længere „tidlig i Regnskabsaaret". Den første Halvdel af dette, fra 1ste Mai til 1ste Novbr., er forbi, og Kvitteringerne i Kirketidenden viser endnu kun faa Bidrag til Synodekassen. Det er at haabe, at man dog rundt om i vore Menigheder vil komme ihu denne lille Pligt mod Samfundet, og at ingen vil holde sig tilbage fra at opfylde den. Maatte vi dog inden Nyaar faa se, at enhver Menighed, som betjenes af en af Synodens Prester, har fulgt Synodens Opfordring og ydet sit — større eller mindre — Bidrag til at bestride de Udgifter, som er nødvendige for at opretholde et ordnet Samfund.

Altid sig selv lig.

Prof. F. A. Schmidt, som ikke længere er Redaktør af det Blad, han selv grundede, skriver dog under Merket „S." stadig deri og kan ikke fornegte sin bekjendte Lyst til Kjevl og Krangel. Saaledes har han i Nr. 40 af „Lutherske Vidnesbyrd" en Artikel, hvori han besvarer det Spørgsmaal: „Lover Gud alle Mennesker det, at han vil frelse dem uden Hensyn til deres Forhold?" Henimod Slutningen af denne Artikel siger han: „Hvoraf kommer det vel, at de norske Missouriere, især ‚Kirketid.' som deres Organ, aldrig har villet give et bestemt Svar paa det opstillede Spørgsmaal? Flere Gange har det været forelagt dem; gjentagende har de været opfordrede til at svare; men de forholder sig tause, de rører ikke ved dette for dem rigtignok kildne Spørgsmaal." Dette fortæller altsaa Prof. Schmidt til Læserne af „Luth. Vidn.", som naturligvis ikke læser Kirketidenden, men formodentlig tror sine Ledere i alt, hvad de fortæller om os. Men er da dette sandt? Vore Læsere ved, at det er ikke. Vi behøver kun at minde om en Skriftvexel, vi i Slutningen af forrige Aar havde med Past. J. A. Bergh og det af ham udgivne Blad, som dengang kaldtes „Ugeblad for Kirken og Hjemmet", og navnlig om en længere Artikel i Nr. 45 for 1887. Men vore Læsere vilde tabe Taalmodigheden, om vi atter og atter skulde vedblive at gjendrive de

allerede saa ofte gjendrevne Angreb fra vore Modstanderes Side, som aldrig synes at blive trætte af at gjentage dem.

I Nr. 41 fortsætter da „S." med en ny Artikel med Overskrift: „Hvem er det, som negter at fortsætte med Kollokvier? Er det Missourierne eller Antimissourierne?" Denne Artikel begynder saa: „I Nr. 33 af ‚Kirketidende' læses følgende merkelige Oplysning: ‚Antimissourierne har erklæret, at de ikke længere vil forhandle med Missourierne om Forening.' Denne Paastand er greben ud af Luften. Aldrig har Antimissourierne ‚erklæret' noget saadant. ‚Kirketidende' ved ogsaa meget vel, at de aldrig har gjort det. Alligevel udbredes en saadan usand og uretfærdig Beskyldning blandt Synodens Kirkefolk." Og saa fortsættes i samme Tone Side efter Side.

Vi maa tilstaa, at vi blev lidt ængstelige, da vi læste den her anførte kraftige Begyndelse paa den nævnte Artikel. Man kan jo saa let af Uagtsomhed, især naar man har meget at gjøre eller oftere er fraværende — som jo gjerne er Tilfældet om Sommeren —, komme til at lade noget slippe ind i Bladet, som ikke lader sig forsvare; og vi tænkte, at saa kunde være skeet her. Men vi blev trøstede, da vi fik se, hvordan det hang sammen. I Nr. 33 optog vi fra Bladet „Fædrelandet", som udkommer i Kristiania i Norge, et Stykke „af et Brev fra Amerika". Vor Hensigt dermed var først og fremst at lade vore Læsere se, hvad man faar høre om os i Norge, og hvorledes vore kirkelige Forhold der bliver fremstillede. Men desuden indeholder dette Brev, som synes at skrive sig fra en Konferenspræst, Oplysninger om de paatænkte Foreningsplaner, som vi dengang endnu ikke havde seet offentliggjorte i noget Blad her i Amerika. Hovedtrækkene i de Beslutninger, som Fælleskomiteen i Eau Claire fattede i Dagene efter 15de August, var allerede angivne i dette Brev, som var dateret 27de Juni, kun med den Forskjel, at efter Brevet skulde Foreningen fuldbringes i 1891, efter Beslutningerne i Eau Claire allerede i 1890. Det har altsaa vist sig, at denne Brevskriver var en vel underrettet Mand; men da vi aftrykte hans Brev, kunde vi ikke vide dette. Vi optog det med den Resiko, at de Fremtidsudsigter, som deri stilledes os for Øie, kunde vise sig at være Fantasifostre af en, som maaske selv mente sig at være noget, men om hvem andre ikke havde samme Mening. Det havde dog, som sagt, sin Interesse at se, hvad der blev skrevet til Norge om vore kirkelige Forhold.

I dette Brev er det da, at hine Ord staar, som bringer Prof. S. til at sige, at vi udbreder en „usand og uretfærdig Beskyldning blandt Synodens Kirkefolk". I den Grad skal vi gjøres ansvarlige for, at vi har fortalt, hvad en amerikansk Brevskriver har udbredt i

Norge. Vi maa tilstaa, at vi føler os ikke meget skyldige, men overlader trygt Dommen over os i denne Sag til retfindige og rimelige Mennesker.

Det er forresten aabenbart, at den ellers saa vel underrettede Brevskrivers Paastand ikke saa ganske „er greben ud af Luften“. Den grunder sig paa, at Antimissourierne ved sit Møde i Minneapolis i Februar med stor Majoritet nedstemte et Forslag om, at ogsaa „den norske Synode“ skulde nævnes blandt de Samfund, med hvilke man vilde se at faa et Fællesmøde istand med det Maal for Øie at faa dannet et norsk-luthersk Kirkesamfund i Amerika istedenfor de eksisterende fire eller fem. Dermed skulde visnok Arbeidet paa at komme til Enighed med den norske Synode ikke være udelukket. Men det har dog vist sig, at det saakaldte nye Foreningsarbeide, hvorfra den norske Synode er udelukket, nu har saaledes optaget Tankerne, at alt andet Foreningsarbeide er gaaet istaa. Og negtes kan det heller ikke, at den norske Synode selv nu efter de 8 Aars Strid har Hænderne saa fulde med at bygge Guds Rige paa sin egen Mark, at den ikke finder megen Tid og Kraft til at arbeide paa dem, som efter saa megen Belærelse og Formaning har forladt den. Og allermindst skal vi opmuntres dertil ved en Beslutning som den, Antimissourierne fattede isommer, saalydende: „Norske Lutheranere, forsamlede til Møde i Baldwin, Wis., opfordrer til Kollokvium med Missourierne angaaende de missourisk-antimissouriske Stridigheder.“ En af vore Læsere, en Lægmand, har allerede i vort Nr. 30 i en kort Indsendelse kaldt dette „en underlig Beslutning“, og visselig medrette. Hvem er det, disse „norske Lutheranere“ opfordrer til Kollokvium? Det staar ikke i Beslutningen. Og hvem mener de med „Missourierne“? Er det den norske Synode eller dens Medlemmer, saa burde det været sagt. Men skjønt hin Indsender antager det som givet, at saa er Meningen, og da finder Benævnelsen mindre høflig, saa skulde vi næsten fristes til at tro, at han heri tager feil, da vi endnu ikke har hørt om nogen Henvendelse til nogen i den norske Synode for at faa et saadant Kollokvium istand. Men nu kommer Prof. S. og klandrer os sterkt, fordi denne Indsendelse er vort eneste Svar paa hin „Opfordring“.

I Nr. 42 og 43 af „Luth. Vidn.“ fortsætter „S.“ sine Stridsartikler med Angreb paa, hvad Pastorerne Halvorsen og Tønnesen har skrevet i vor Kirketidende Nr. 21 og 40; men vi faar overlade til disse vore Brødre selv at svare herpaa, om de finder det fornødent.

Kvindernes Tjeneste i det gamle Testament.*)

(Efter et Foredrag i Diakonissehuset i Ludwigslust af Pastor Krabbe).

Det var min Hensigt denne Gang at føre eder langt tilbage lige til Diakonissegjerningens Begyndelse. Denne er et Barn af den nytestamentlige Tro. Men saa tænkte jeg: skulde man dog ikke allerede i den gamle Pagt kunne finde den første Spire dertil? Oldkirken peger jo ogsaa tilbage til det gamle Testaments hellige Kvinder, naar den i Indvielsesbønnen for Diakonisser, som endnu er os opbevaret, fremstiller Mirjam, Debora, Hanna og Hulda, salvede med Guds Aand, som Forbilleder for kristne Diakonisser. Var det ikke endvidere en Diakonissetjeneste, som Abigael viste Davids af Kampen udmattede Krigere? Og et sluttet Samfund af tjenende Kvinder finder vi ogsaa i den gammeltestamentlige Gudsstat.

I ved, at Israel feirede sin Fødselsstund som Pagtesfolk ved Sinai Bjerg, og allerede straks efter hører vi om Kvinder, der tjente ved Tabernaklet (2 Mos. 38, 8.). I en sildigere Tid, kort før Kongedømmet blev oprettet, træffer vi atter tjenende Kvinder i Templet, og ved Indgangen til den nye Pagt staar den gamle Anna, der tjente Gud i Templet (Luk. 2, 37).

Hvori den Tjeneste bestod, som hine Kvinder ydede, vilde jeg gjerne kunne berette eder udførligere, men vi har kun sparsomme Kilder at øse af. I samlet Skare drog de regelmæssig til Tabernaklets Dør til sin Tjeneste; formodentlig havde de at holde alle Kar, der benyttedes ved Ofringerne, rene og pudsede. Dog tør vi vist ogsaa antage, at de havde et andet Arbeide. I har hørt om de kostbare Tepper, hvormed Tabernaklet var beklædt. Særdeles kunstfærdige var især de to Forhæng foran det hellige og det allerhelligste. De bestod af et Stykke omtrent ti Alen i Firkant og forarbeidet af tvundet hvidt Byssus-, mørkeblaat Hyacinth-, mørkerødt Purpur- og lyserødt Karmesingarn. Den hvide Byssus (et Slags overordentlig fint, silkelignende Lin) skulde afbilde Gud Herrens Hellighed, den blaa Farve hans himmelske Væsen, det kongelige Purpur hans

*) Skjønt dette Foredrag er holdt for saadanne Kvinder, som i vore Dage under Navn af Diakonisser ofrer sig for kristelig Sygepleie, ser vi dog, at det mere handler om Kvinders Virksomhed for Guds Riges Sag i Almindelighed end netop om denne enkelte Gren af samme. Og da der ogsaa blandt os er en Stræben efter, at denne Virksomhed kan mere og mere udfolde sig, har vi troet, at det kunde være baade kjært og nyttigt for alle, som har nogen Erkjendelse af denne Virksomheds store Vigtighed, at læse fornemmelig de Henvisninger til Kvindernes Tjeneste i det gamle Testament, som det indeholder.

E. L. K. Red.

Herlighed, og Blodets Farve hans Livsfylde. Disse Forhæng var dels kunstfærdig malede i stribede eller rudede Mønstere, dels sindrigt udførte i Kunstvæveri i Lighed med vor Damaskvævning, med Figurer som Keruber og lignende. Alle disse Arbeider havde jødiske Kvinder udført. Men ogsaa for mere uøvede Hænder frembød de grovere Fletninger ved Helligdommen velkomment Arbeide (2 Mos. 35, 25. 26). Ligger det nu ikke nær at antage, at de tjenende Kvinder ved Tabernaklet ogsaa havde den Opgave at reparere disse Tepper og Forhæng og, naar det tiltrængtes, arbeide nye? Efter dette vilde Paramentik*) være en af de ældste Virksomhedsgrene for det kvindelige Diakoni.

Maaske det heller ikke er for dristigt at tilskrive disse kvindelige Samfund en særlig Udøvelse af en anden Kunst, der ogsaa flittig øves i Diakonissehusene, nemlig Sangens ædle Kunst. Israelitinderne elskede Sang. Da Farao var omkommen i det røde Hav, anførte Mirjam Kvindernes Kor, som priseде Gud og ledsagede Sangen med Haandpauker. Efter Sisseras Undergang sang Debora sin Triumfsang, og da David som Seierherre vendte tilbage, modtog Kvinderne ham med sine Sange. I Helligdommen var det, at Hanna istemte det gammeltestamentlige Magnificat, en Lovsang, som i en høiere Forstand blev gjenoptagen af Maria i hendes Lovsang ved Begyndelsen af den nye Tid. Blandt Melodierne fra det gamle Testaments Tid findes ogsaa en, der kaldes Alamoth, hvilket antages at betyde for kvindelig Stemme og svare til, hvad vi kalder Sopran. Omend ikke hine kvindelige Samfund havde nogen Anvendelse for sin Sangkunst ved Gudstjenesten, skulde de dog ikke i snævrere Kredse have prist Herren med Salmer og yndige Lovsange?

I vil vel undre eder, naar jeg siger, at Sygepleie, Barneopdragelse, Fattigpleie, og hvad der ellers nutildags hører med til Diakonissernes Kaldsgjerning, ikke blev øvet i disse Kredse; men dels var der ved de simplere, naturlige Forhold dengang ikke den Trang dertil som nu for Tiden, dels blev den afhjulpen paa anden Maade.

Dog alt dette er jo ydre Ting; det kommer fremfor alt an paa Hjertet; thi det rette Hjerteforhold kan alene skabe en ret Diakonisse, og i denne Henseende kan disse kvindelige Samfund være eder et Forbillede. Israelitiske Kvinder vilde gjerne pynte sig, anvendte ofte lang Tid dertil hver Morgen og bar altid et Haandspeil hos sig. (Es. 3, 16 ff. viser os, hvorledes en Dame i hin Tid prydede sig.) Dette skal ogsaa forekomme nutildags og ikke blot i jødiske Kredse. De Kvinder derimod, som vilde træde ind i Tempeltjenesten, ofrede Herren sit Speil og forsagede derved Pynt og Stads. Kjendte de

*) Hellige Steders Prydelse. — E. L. K. Red.

end ikke det Ord: „Deres Prydelse skal ikke være udvortes, ... men Hjertets skjulte Menneske", saa øvede de dog Sagen selv, idet de forsagede Forfængeligheden. Ogsaa deri er de et Forbillede for den evangeliske Diakonissegjerning, at de tjente frivillig og uden at binde sig for Livstid. Fremfor alt ser vi imidlertid den dybere Hjertegrund hos en egte Herrens Tjenerinde fremstillet for os i, hvad der siges om Anna, at hun „tjente Gud med Fasten og Beden Nat og Dag".

Det er en Diakonisses egentlige Væsen; hun vil tjene Gud med sit Hjerte og med sin Haand, under Fasten og Beden, i Arbeide og i Stilhed, i Troskab og Taalmodighed paa Troens Grund, og denne Kjerne er til alle Tider den samme. Den særegne Art af hendes Tjeneste derimod, de Opgaver, der til enhver Tid foreligger for hende, lader hun sig foreskrive af Herren, og de er Forandring underkastede. Saaledes vil da heller ikke en ret Diakonisse noget høiere, end hvad der siges om hine kvindelige Samfund, nemlig at tjene ved Helligdommens Dør (2 Mos. 38, 8.)

(„Fra Diakonissehuset".)

En venlig Paamindelse til lutherske Prester.

(Indsendt.)

Naar I lyser Velsignelsen fra Prædikestolen, skal I sige: --- „og give dig Fred". I skal ikke sige: --- „og give dig sin Fred", eller som enkelte siger: — „og give dig sin evige Fred".

Naar I tiltaler Kommunikanterne efter Nadveren, skal I sige: „Den korsfæstede og opstandne Kristus Jesus, som nu har bespiset og skjænket eder med sit hellige Legeme og Blod, hvormed han har fyldestgjort for alle eders Synder, han styrke og opholde" o. s. v. I skal ikke sige: --- „og derved har forladt eder alle eders Synder, han styrke" o. s. v.

Naar I tiltaler Fadderne efter Daaben, skal I sige: „I gode kristne, som har været Faddere" o. s. v. I skal ikke sige: „I kjære kristne, som har" o. s. v. De, som kan kaldes „kjære kristne", kan ogsaa kaldes „gode kristne".

Naar der staar: „Fra Synd, fra Død, fra Satans Rige, fra det onde", da skal I ikke sige: „Ifra Synd, ifra Død, ifra Satans Rige, ifra det onde." Hvis da nogen vil klandre eder herfor, da skal I kun svare: „Der staar skrevet".

Saa vilde jeg ogsaa spørge alle Prester i den norske Synode, om det ikke er mest passende at bruge den foreskrevne Kirkebøn, som staar i Synodens Salmebog, efter Prædiken istedenfor en fri Bøn,

som enkelte Prester gjør. En Prest har jo god Anledning til at bruge fri Bønner før Prædiken.

Saa vilde jeg ogsaa med det samme melde, at en Prest burde vænne sig til ikke at gjøre sine Prædikener altfor lange, især Brudetaler, Skriftetaler og Ligtaler; de burde aldrig være lange, men hellere korte. Prædikener over Søndagsteksterne burde heller ikke vare over en Time. Fra 30 til 40 Minuter tror jeg er passeligt.

Ærbødigst

En Ikke-Prestehader.

Kirke-Indvielse.

Fredagen den 5te Oktbr. samledes Elk Grove Menighed i Worth Co., Iowa, til Indvielse af sin nye Kirke. Dagen var libt kold og sur, især fra Morgenen af, og dette i Forbindelse med Tresksemaskinernes ringe Agtelse for alle religiøse Høitideligheder gjorde, at Huset ikke var fyldt saa godt, som man ellers er vant til ved saadanne Handlinger.

Past. T. A. Torgerson af Worth Co. holdt Provstetale over Fil. 4, 4: „Glæder eder i Herren altid! Atter siger jeg: Glæder eder!" Past. E. Christensen fra Winnebago Co., Iowa, holdt Indvielses-Prædikenen. I Indledningen talte han om Israels Børns Glæde over at have Guds Helligdom i sin Midte. Hovedgjenstanden for hans Prædiken var: „Guds Helligdom paa Jorden". I den første Del talte han om, hvorpaa Guds Helligdom kjendes, og i den anden Del om, hvilke Forjættelser den har i Eie. Prædikenen blev lyttet til med stor Opmerksomhed. Foruden de to nævnte Prester og Stedets Prest, H. J. Strand, var ogsaa Pastorerne O. H. Smeby og J. Th. Aaviksaker tilstede og deltog i Forretningen.

Kirken er ikke meget stor, men godt bygget og smukt indrettet. Menighedens Kvinder har været meget opofrende for at skaffe tilveie Alterkar, Gulvmatter, Tepper og de nødvendige Prydelser af Alter og Prædikestol m. m. Bygnings-Komiteen har ogsaa fortjent Menighedens Tak for den Skjønsomhed og Flid, den har lagt for Dagen. Snedkerarbeidet er udført af Hr. N. Større fra Worth Co., Ia., og Malerarbeidet af Hr. Andersen fra Albert Lea. Ungdommen i Menigheden anskaffede et Alterbillede, forestillende Jesu Opstandelse, malet af Hr. W. F. Wehle i Milwaukee.

Herren holde sin Haand over dette Hus og lade sit Ord der altid lyde purt og rent til Sjæles Opvækkelse og Lebsagelse ind i det Hus, som ikke er gjort med Hænder! S.

Høstfest.

Mandag den 15de Oktober feirede Blue Earth Menighed, Nordre og Søndre Sogn, Høstfest. Pastor Overn fra Mankoto holdt en meget lærerig og opbyggelig Prædiken over Salme 103, 1. 2. Et Offer optoges til Synodekassen, stort $19.35. Nordre Blue Earth Kvindeforening serverede Middag for 10 Cts. pr. Person. Tilslut havde Kvindeforeningen Udsalg af en Del Haandarbeide. Det led mod Aften, da hver drog hjem til sit; og jeg tror vist, at ingen angrede, at han havde ofret denne Arbeidsdag til Guds Ords Hørelse; thi vi trænger til ofte at paamindes om, hvorfor og hvorledes vi skal takke Herren. T. H. Dahl.

Kirkekronike.

Amerika. Fra Chicago skulde vi allerede for nogen Tid siden have berettet, at Past. Dan. Kvaase, som siden ivaar midlertidig har betjent Past. Mikkelsens forrige Menighed, er bleven kaldet til denne Menigheds faste Prest og har modtaget Kaldet. Til Kapellan hos Past. Juul, der som Formand i Østlige Distrikt tiltrænger Hjælp til sin Menigheds Betjening, er Past. Isaac Torrison i Waco, Texas, kaldet og har modtaget Kaldet. Han har dog begjæret, at hans Modtagelse kun maa betragtes som midlertidig, og derpaa har Menigheden gaaet ind.

— Missourisynodens Jowadistrikt holdt sit Møde i Ft. Dodge den 5te Sptbr. og følgende Dage. Hovedgjenstand for Forhandlingerne var 7 Satser om „Alvor, Iver og Troskab i Kristi Efterfølgelse i denne sidste onde Tid“, af hvilke de 4 første blev gjennemgaaede. Arbeidet for den indre Mission blev skjænket megen Opmerksomhed. Kollekter optoges til Hjælp for Trosbrødre i Tyskland og paa New-Zealand. Da der ikke viser sig tilstrækkelig Deltagelse i at fremme det store Verk, en Udgivelse af Luthers samtlige Skrifter, blev der under Mødet tegnet Subskription herpaa, og Udbyttet var, at der subskriberedes paa ialt over 300 Bind af Luthers Skrifter. (Eft. „Der Lutheraner“.)

England. Den saakaldte pananglikanske Synode har i dette Aar været samlet fra 7de til 28de Juli. Fra 1868 af træder nemlig samtlige anglikanske Biskoper sammen hvert tiende Aar til fælles Raadslagning. Dette var saaledes den tredje af disse Synoder. Det var en imponerende Forsamling. Man har sagt om den, at den i høi Grad mindede om de gamle økumeniske Koncilier. Ikke blot dannede de 145 Biskoper i og for sig en meget imponerende Forsamling, men hertil kom, at Synoden paa en Maade omspændte hele Verden ved Repræsentanter ikke blot fra den anglikanske Kirke i Moderlandet, men ogsaa i Amerika og Australien samt fra Missionsmarkerne i Asien og Afrika.

Konferensens Forhandlinger holdtes ikke for Offentligheden, hvorimod Biskoperne, især de fra Kolonierne, daglig prædikede i Londons Kirker og deltog i de mange Aarsmøder, som i denne Tid holdtes af kristelige Foreninger for indre og ydre Mission. Paa en Maade fortsætter ogsaa Synoden sit Arbeide gjennem flere af den nedsatte Kommissioner. Men foreløbig er der allerede gjort Rede for Resultatet af Synodens Forhandlinger i en Encyklika (Rundskrivelse), rettet til „de paa Kristum Jesum troende". Den indeholder de vedtagne Resolutioner samt de allerede afgivne Kommissionsbetænkninger.

Den første Del af denne Encyklika behandler moralske Spørgsmaal. Allerførst udtaler den sig om Afholdssagen. Den erklærer, at totalt Afhold fra spirituose Drikke vistnok er et værdifuldt Middel for et godt Formaal, men paa ingen Maade selv kan være Maalet. Resolutionen slutter med en Erklæring om, at Brugen af virkelig Vin (ikke ugjæret Druesaft eller andre Surrogater, som de mere radikale Totalister i England og Amerika har villet indføre) er nødvendig ved Forvaltningen af Nadverens Sakrament. Men til Udtrykket „virkelig Vin" føies Ordene „blandet eller ublandet", hvad der har vakt stor Tilfredshed i den ritualistiske Leir, da Sakramentvinens Blanding med Vand hører til et af de mest angrebne Punkter hos dette Parti. Fremdeles omhandles i dette Afsnit Magdalene-Sagen, Egteskabsskilsmisse og Polygami, et Forhold, som har fremkaldt mange Vanskeligheder paa Missionsmarken overfor Mænd, som før sin Daab har havt flere Hustruer. Synoden erklærer i utvetydige Ord Polygami for uforeneligt med den kristelige Daab. Derpaa følger Omtalen af Søndagen, ved hvilken Synoden gjør sig til Tolk for en Opfatning af Herrens Dag, der holder en lykkelig Mellemvei mellem den sædvanlige engelske Sabbatarianisme og den kontinentale (d. e. andensteds i Europa herskende) Slaphed i dette Stykke. Endelig omhandles Socialismen og Kravet paa aandelig Omsorg for Emigranterne.

Det andet Hovedafsnit beskjæftiger sig med de Midler, hvorved Trossandhederne kan udbredes som Grundlag for den kristelige Moral. For Forældre og Faddere gjøres Børnenes kristelige Opdragelse til Pligt, ligesom bedre Tilsyn med Søndagsskolen fra de geistliges Side, omhyggelig Udarbeidelse af Prædikenen samt større Brug af den offentlige Katekisation anbefales dem. Opdragelsesspørgsmaalet har nemlig saameget større Betydning for England, som de egentlige Folkeskoler er religionsløse. De læge kristnes Brug af Bibelen bliver indskjærpet, og det anbefales de geistlige i sine Prædikener at tage tilbørligt Hensyn til de Tvil, som de nyere videnskabelige Forskninger har fremkaldt. Men fremfor alt paalægges det dem at stille Jesum Kristum i Midtpunktet af al sin Forkyndelse som „Sonofferet for vore Synder, som Lægen for vor Syndesygdom, som Kilden til vort aandelige Liv og som Forbilledet for vor sædelige Vandel".

Som Grundlag for en nærmere Forstaaelse med Dissenterne fastslaar Konferensen følgende Artikler: 1) Den hellige Skrift indeholder alt, som er fornødent til Salighed, og er den høieste Regel og Rettesnor; 2) den apostoliske Trosbekjendelse maa anerkjendes som den korteste Fremstilling af den kristelige Lære; 3) begge Sakramenter maa forvaltes efter Kristi Indstiftelse og med Benyttelse af hans Ord; 4) det historiske Episkopat, der bliver at afpasse efter de lokale Forhold og Behov, maa anerkjendes. Enhver Sekt, der antager disse fire Sætninger, kan modtages til videre Forhandlinger. Disse Sætninger skal tillige gjælde paa Missionsmarken ved Grundlæggelsen af selvstændige Nationalkirker. Vistnok skal ogsaa den episkopale Kirkes 39 Artikler kræves her, dog alene efter sit væsentlige Indhold, ikke efter sin hele Form.

Ligeledes anbefales paa Grundlag af disse Artikler venskabelig Forbindelse særlig med de skandinaviske Kirker, fornemmelig den svenske, der har bevaret den biskoppelige Succession; og der udtales Ønsket om, at Forskjellighederne kunde fjernes, saa at Nadverfællesskab (intercommunion) lod sig tilveiebringe. De gammelkatholske Bestræbelser anerkjendes. Forholdet til denne Retning havde været Gjenstand for længere Tids forberedende Forhandlinger. Efter Opdrag af Erkebiskopen af Canterbury som den anglikanske Kirkes Primas havde i Forveien 2 engelske Biskoper foretaget en Rundreise til de gammelkatholske Menigheder for at samle Materialer desangaaende til at forelægges Konferensen. Begge disse Biskoper har udtalt sig for en Tilnærmelse. Men forøvrigt har det høikirkelige Parti spaltet sig i dette Spørgsmaal og har indsendt en Mængde Adresser baade for og imod. Konferensen har valgt at indtage en Mellemstilling. Den tilbyder Gammelkatholikerne et begrænset Nadversamfund og udtaler Ønsket om en senere, mere formel Forbindelse, men afslaar enhver direkte Indblanding i deres Anliggender. Erkebiskopen skal udnævne en lignende Kommission af Biskoper til at underhandle med Herrnhuternes Broderunitet og afgive Beretning om disse Forhandlinger inden Aarets Ende, forat det kan vise sig, om en nærmere Forbindelse med disse kan ansees for mulig eller ønskelig. Med den græsk-katholske Kirke ønsker Konferensen at tilveiebringe nærmere Forbindelse; istedenfor at søge at gjøre Proselyter fra denne Kirke erklærer den, at den anglikanske Kirkes Bestræbelser megetmere bør gaa ud paa gjennem Forbøn og virksom Gjerning at hjælpe den til en Selvreformation. Mod Muligheden af en Gjenforening med den romerske Kirke bliver — under Henvisning til Dogmerne om Pavens Ufeilbarhed og om Marias ubesmittede Undfangelse — udtrykkelig nedlagt Protest.

De ikke-episkopale Samfund faar den Anerkjendelse, at det øiensynlig har behaget Gud at betjene sig af dem til sit Riges Opbyggelse, og at man baade forstaar og ved at skatte deres Overbevisningstroskab. Indtrængende anbefales mere Kjærlighed og mere Forbragelighed under Behandlingen af Stridsspørgsmaalene.

Endelig bliver Biskopen opfordret til at tage dertil egnede Personligheder

paa Raad for at tilveiebringe en engelsk Oversættelse af den nicænske og den athanasianske Bekjendelse.

Encyklikaen slutter med følgende af Konferensen afgivne Trosbekjendelse: „Vi erklærer, at vi under vort guddommelige Hoved er forenede i den almindelige og apostoliske Kirkes Samfund, idet vi holder fast ved den samme Tro, som er aabenbaret i den hellige Skrift, fastsat i Kirkens Symboler, forsvaret af den gamle Kirke og hævdet af de ubestridte økumeniske Koncilier. Som Trosregler erkjender vi fremdeles Book of Common Prayer ved Siden af Katekismen og de 39 Artikler som den engelske Kirkes særegne Arvedel."

Det viser sig i det hele, at Resultatet af Konferensens Forhandlinger er en Række Kompromisser mellem de forskjellige Retninger og Partier. Men saa maadeholden Tonen end er, og saa forsigtig Kompromisserne end er affattede, saa lader det sig ikke negte, at denne sidste panangликanske Konferens bærer et langt mere høikirkeligt Præg end begge de foregaaende, og at den høikirkelige Strømning saaledes maa have vundet større Magt inden Episkopatet i de sidste Aar. Fra alle Kanter indrømmes det dog, at denne Synode har givet et utvetydigt Bevis paa Livskraften i den Kirke, som den paa saa værdig Maade har repræsenteret, hvor meget end den Tanke: at kunne paa Grundlag af den apostoliske Succession forene i et Interkommunion-Samfund saadanne Modsætninger som de ritualistiske Grækere og de evangeliske Skandinaver, Brødremenighedens fromme Følelseskristendom og Gammelkatholikernes rationaliserende Anstaltmageri, viser, hvilke Urimeligheder det fører til, naar udvortes Forfatningsformer gjøres til det kirkedannende Midtpunkt.

(Efter „Luth. Ugeskrift".)

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. N. P. Xavier fra Kvindeforeningen i Fort N. og Dale $5.00, Franklin $5.00; ved Past. M. Shirley Konfirmationsoffer fra Howard Mgh. $14.81; ved Past. Chr. Pedersen ½ Konf. Offer fra Benson $10.30; tilſ. $35.11.
Faribault, Minn., den 31te Okt. 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. O. H. Smeby $47.89 (fra Albert Lea Mgh. ½ Offer $22.10; fra Hayward Mgh. ½ Offer $10.60; fra Oakland Mgh. ½ Offer $9.04; fra Glenville helt Offer $6.15); ved Past. C. P. Jensen $53.84 (Konf.offer fra Newburg Mgh. $18.00; do. fra Black Hammer $20.04; do. fra Riceford $15.80); ved Past. C. B. Jacobsen $43.53 (Rolands Kvindef., Bergen Mgh. $15.00; Offer i Bergen Mgh. $28.53); ved Past. H. Aanestad $29.28 (Konf.offer i St. Paul Mgh. $17.35; do. i Rosendal Mgh. $11.93); ved Past. T. H. Dahl (pr. Rustad) fra Mrs. Helene Langsev, Blue Earth $0.50; fra K. Throndsen af Decorah Mgh. perſ. $1.00; ved L. O. Moen (pr. Rustad) Offer ved Kirkeindvielsen i Calmar (Past. B. Korens Kald) $81.00; ved Past. C. Christensen $24.30 (Offer i West Prairie $13.00; do. i North Pr. $11.30); tilſ. $281.34.

Rettelse: „K. T." Nr. 43 S. 682 staar: fra Kvindef. i Newburg $5.20: skulde være: fra Kvindef. i Newburg, Mabel Distrikt $5.20.
Decorah, Ia., den 1ste Nov. 1888. Chr. Næseth.

Til Skolelærer=Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. Ed. Borgen samlet ved Christian Christiansen blandt Konfirmander i Lewiston Mgh.: fra Anne Rasmussen $0.25, Caroline Rasmussen, Hansine Christensen, Emilie, Agnes og Lovise Christensen hver $0.10, tils. $0.75; ved Past. O. N. Fosmark, inds. af nogle Børn i Fergus Falls $12.25; ved Past. E. Christensen, inds. i North Prairie Mgh. ved Minnie Anga Garnes $3.45, Jorgen Johnsen $1.08, Ida Knudson $3.74, og i West Pr. Mgh.: Ole Ambrosen $0.30, tils. $8.52; ved Past. W. M. H. Petersen, Tønde=Indf. ved Børn i St. Paul: Ottine Negaard $1.00, Emma Larsen $3.06, Tillie Olsen $1.01, Tillie Eriksen $0.98, Minnie Berg $0.90, Julie Jensen $1.30, Anna Kittelsen $0.50, Ragnhild Sander $0.50, Jørgen Lomm $0.90, Selmer Johnson, Stillwater Mgh. $1.74, Lovise Fause, Syd Stillwater $0.95, Willie Thompson, New Richmond, Wis., $0.46, tils. $12.80; ved Past. C. K. Preus fra Mrs. S. M. Engesæter $1.00; ved Pastorerne B. Harstad og Allen fra A. G. Molden $0.50; ved Past. E. Dale $5.53, indf. i Brule Creek, Dak., af Miss Sophie Larsen $3.45, Miss Rachel Abrahamsen $1.10, i Clay Creek af Elai Lewisen $0.50, i Lodi af Johanna Orton $0.47; ved Past. Chr. Pedersen, indf. ved Amalie Mathilde Mikkelsen $0.20, Mina C. Erikson $1.25, Hilda Kjølstad $0.68, Sjonette Corneliussen $0.55, tils. $2.68; ved Past. E. Christensen, indf. i West Pr. Mgh. ved Helene Roalsen $0.41, Mathilde Thorbjørnsen $1.06, K. Johnsen Bim $3.16, tils. $4.63; ved Past. M. Shirley fra Marie Grove, Carthage Mgh., Dak., $4.00, tils. $52.66.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Johan N. Løberg, fra Torger P. Beslie $5.00, Mrs. T. P. Beslie $1.00, tils. $6.00 (begge af New Hope Mgh., Wis.); ved Past. R. O. Brandt, fra Anund Gundersen af Porter Mgh., Minn., $1.00; ved Past. J. Bale $77.00; a) Sheyenne Mgh.: Ole Tryhus $5.00, Hans Trongsrud $5.00, G. C. Glæsrud $5.00, Endre Lykken $5.00, Hans E. Bjerke $5.00, Sven Ulsaker $5.00, Ingvald Ulsaker $1.00, Ole Svensen $3.00; b) Nordre Sheyenne Mgh.: Ole Holmen (før $2.50) $2.50, Henry M. Petersen $5.00, Christian Brink $3.00; c) Goel Mgh.: Peder Ellingsen $1.00, A. H. Petersen $1.00, Anna Petersen $1.00, A. Jersin $0.50; d) Kristiania Mgh.; Nils Livdahl $5.00, Knut Hoff $3.00, Palmer Enger $3.00, Helmer Fredriksen $5.00, John Cannestorp $2.00, Teodor Johnsrud $3.00, Johannes Nilsen $3.00; ved Past. J. B. Frich fra Gunda, Mabel og Gustav Bensen i La Crosse Mgh. $0.75; ved Past. C. K. Preus $15.00: fra Mikkel Engesæter, (nyt Bidrag) $5.00, Lars M. Engesæter $5.00, S. Olsen, Whitehall, Wis., (Past. Em. Christophersens Kald) $5.00; ved Past. B. Harstad og Allen fra G. A. Harstad $20.00, tils. $119.75.

Merk: De $33.35 som staar kvitteret for til det nye theol. Seminar i „K. T." Nr. 18 ved Past. E. Christensen, er fra Past. Christensen perf. $20.10, Forest City $3.25, West Prairie: indf. ved O. O. Ulve $10.00.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. Ed. Borgen, Hattekollekt fra Lewiston N. E. L. Mgh. $4.60.

Til Lærerløns=Kassen: Ved Past. C. K. Preus, fra Mikkel Engesæter $5.00 og Lars H. Haugen $1.00, tils. $6.00; ved H. A. Paulsen, Konf. Offer i Sacred Heart Kirke, Past. J. Bergs Kald $57.07; ved Pastorerne Harstad og Allen Offer i Norman Mgh. $18.02, Past. B. Harstad perf. $5.48, tils. $23.50; ved Past. Chr. Pedersen ½ Konf. Offer fra Zions Mgh. $21.10, tils. $107.67.

Til Synodekassen: Fra Past. B. Harstad perf. $5.00; ved Past. E. Dale Offer i Clay Creek, Dak., $7.50; ved Past. Chr. Pedersen (½ Konf.offer fra Benion Mgh. $10.30, ½ Konf.offer fra Zions Mgh. $21.10, tils. $31.40); ved Past. A. Rasmussen, Kollekt i Vinje Mgh., Callender, Iowa, $6.61; ved Past. O. E. Solseth, ½ Konf.offer i Imanuels Mgh., Chippewa Co., $25.23; ved Past. J. Nordby, Offer i Lee Co. Mgh., $15.00, tils. $90.74.

Til Indianermissionen: Ved Past. C. K. Preus fra Mrs. M. Engesæter $2.00, ubenævnt $1.00, tils. $3.00; ved Past. O. E. Solseth fra O. T. Røe $1.00, tilsammen $4.00.

Til Hedningemissionen (den schreuderske): Ved Past. Daniel Kvaase, fra en ubenævnt $4.00, ledsaget med Bøn om: Herren lægge sin Velsignelse hertil.

Decorah, Iowa, den 31te Oktober 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Spring Grove af Mrs. Antoinette Lunde 2 Dusin Eg, Mrs. Gunhild Wilhelmsen 3 do., Mrs. Kirsti Hougen 3½ do., Mrs. Anna Foss 1½ do. og 2 Kaalhoveder, Mrs. Gunhild Rosendahl 1 Sæk Rødbeter og Poteter og 2 Dusin Eg, Mrs. Marget O. Halvorsen 2 Dusin Eg, Mrs. Liva Müller 4 do., Mrs. Johanna Pedersen 2 do., Mrs. Martha Bergerud 3 do. samt 1 Sæk Poteter og 1 do. Kaalhoveder og 2 Gal. Syrup, Mrs. Gunhild Wilhelmsen 1 Sæk Crab Apples, Mrs. Olaug Quarve 6 Kaalhoveder, Mrs. Kirsti Enderud 1 Sæk Crab Apples, Mrs. Julia Nilson 1 do., Mrs. Kirsti Sylling 1 Sæk Poteter, Mrs. Martha Engell 1 do., Mrs. Ingeborg Morken 1 do., Mrs. Anbjørg Solum 1 Sæk Rødbeder og en do. Kaalhoveder, Mrs. Berit Stenerodden 1 Sæk Poteter, Mrs. Ingeborg Jensen 1 Sæk Gulerødder, Mrs. Cecilia Reque 1 Sæk Poteter, Mrs. Ole Johnsen Svartebraaten 2 Sække Poteter 1 Bushel Gulerødder 1 Bushel Rødbeder og en ½ do. Løg; fra Riceford af Mrs. Rev. E. P. Jensen 2 Dusin Eg, Mrs. Guro Traaen 2 do.; fra Black Hammer af Mrs. Ingeborg Stajem 5 Kaalhoveder og en Del Løg; fra Brandon, Minn., af Prof. E. Petersen $5.00.

E. Clausen.

Til trængende studerende: Fra Mrs. Pedersen Sulem, Glenwood, Iowa, 2 Par Strømper.

Laur. Larsen.

Taksigelse. Herved bringes min hjerteligste Tak til Rush River Menighed for et Offer af $19.47, som bragtes mig til Reisepenge 21de Søndag efter Trinitatis. Gud lønne eder derfor!

J. E. Jørgensen.

Sioux Falls Specialkonferens

holder, om Gud vil, sit næste Møde hos undertegnede den 20de, 21de og 22de November. Forhandlingsgjenstande: 1) Pietismen; 2) Bønnen; 3) Hvad lærer Skriften om Afhold?

Keyes, Dak. den 27de Okt. 1888. O. O. Sando.

Indhold: Hvortil bruges Synodekassen? — Altid sig selv lig. — Kvindernes Tjeneste i det gamle Testament. — En venlig Paamindelse til lutherske Prester. — Kirke-Indvielse. — Høstfest. — Kirkekrønike.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. | Decorah, Ja., 16. November 1888. | Nr. 46.

Lidt om Lærestriden i New Hope, Wis.

Den Lærestrid, som saa tankeløst kastedes ind paa vort Samfunds Menigheder, har forvoldt Menighedssplittelse ogsaa her i New Hope. Denne foregik sidste Vinter, idet Presten, Past. Eidahl, med en Majoritet følger Prof. Schmidt og hans Meningsfæller paa den Bane, disse har slaaet ind paa, medens en Minoritet ikke vilde forlade de gamle Stier og derfor saa sig nødt til at frasige sig Presten og ordne sig paa den gamle Grund. Derpaa opstod en Skriftveksel mellem de to Parter. En Sydmands-Komite blev nedsat af Majoriteten. At Past. Eidahl er første Mand i nævnte Komite, siger sig selv, ligesom han vistnok er Forfatter af dens til os sendte Skrivelser. Skrivelserne omhandler de Ting i Lære og Handling af Prest og Majoritet, hvorpaa vor Erklæring er grundet. (Se Nr. 6 d. A. af „Ev. luth. Kirket."). I vor Svarskrivelse mener vi at have bevist, hvad vi har sagt i vor Erklæring, medens vor Modpart i sin Imødegaaelse heraf bestemt negter, at saa er Tilfælde o. s. v. Saaledes staar vi nu.

Jeg vil her anføre lidt af disse Skrivelser angaaende det ene Punkt, nemlig Læren om Bønnen.

Vi tror, at ingen, saalænge han er uigjenfødt, kan bede paa en Gud velbehagelig Maade. Efterat vi, som vi mener, tilstrækkelig har bevist dette ved Steder af den hellige Skrift, siger vi: „At vor Kirke lærer, at ingen kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, medmindre han staar i Trossamfund med vor Herre Jesus Kristus, er igjenfødt, har Naadens og Bønnens Aand, behøver ikke at bevises". Vi mente virkelig, at denne Sandhed var saa vel kjendt, at det var overflødigt at sige mere herom; men nei, heri tog vi feil lige overfor vor Modpart, Komiteen. Her følger dens Svar:

„O! hvorledes det er hjerteskjærende for en troende kristen at se, at I har formaaet at bruge eders Haand til at underskrive følgende: ‚At vor Kirke lærer, at ingen kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, medmindre han staar i Trossamfund med vor Herre Jesus Kristus, er igjenfødt, har Naadens og Bønnens Aand, behøver ikke at bevises.‘ Ak! den arme Synder eller Synderinde, som vaagner af Syndens Søvn og ser, at han ikke ‚staar i Trossamfund‘ med Kristus, men ser sig fortabt og fordømt til den evige Død, og Gud i Ordet siger til ham: ‚kald paa mig paa Nødens Dag!‘ og den Helligaand leder og drager ham til at bede til Gud om Naade, om Omvendelse, om Tro, om Syndernes Forladelse, om et nyt Hjerte, og den arme Synder saa under den Helligaands Dragelse bad om Naade for Kristi Skyld, førend han ‚staar i Trossamfund‘ med den Herre Jesus Kristus, da skulde dog efter eders Ord hans Bøn ikke være ‚Gud velbehagelig‘, men en Vederstyggelighed. O, hvilken Jammer! Og saa dømmer I Past. Eidahl for en falsk Lærer, fordi han endnu lærer, at de, som ‚er paa Omvendelsens Vei‘, kan bede til Gud paa en behagelig Maade for Kristi Skyld. Naar I siger: ‚vor Kirke lærer‘, saa mener I vel den missouriske*) Kirke. At den lærer saaledes, som I siger, kan vel desværre ikke negtes.“

Dette er da Komiteens egne Ord. Det er mig rent ufatteligt, hvorledes Folk, som er opdragne i den lutherske Kirke, og dertilmed Prester, kan komme ind paa og tro saadanne Vildfarelser, ja endog mene, at dette er luthersk Lære. Vore Lære- og Opbyggelsesbøger vidner dog om det modsatte.

Pastor Eidahl med Komiteen paastaar altsaa, at en „arm Synder“ kan blive velbehagelig for Gud, førend han tror paa Kristus, saa at han kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, ja under den Helligaands Dragelse bede „om Naade for Kristi Skyld, førend han staar i Trossamfund med den Herre Jesus Kristus“. Men kjære, hvad er nu dette for en Lære? Er ikke dette en Bespottelse mod Jesus, som siger: „Uden mig kunne I slet intet gjøre“? Efter denne Lære kan et Menneske blive velbehageligt for Gud uden Kristus; thi saalænge et Menneske ikke har grebet Kristus i en sand Tro, er det uden Kristus. Kristi Fortjeneste gavner ingen uden Tro, eller førend en staar i Trossamfund med ham. Og kan et Menneske blive velbehageligt for Gud, førend det tror, da bliver jo Kristus overflødig, og Troen unødvendig; thi et Menneske kan jo her i Verden ikke blive mere end velbehageligt for Gud.

„Nei, der er nok intet andet, som gjør os velbehagelige for Gud,

*) Alle Udhævelser er af Komiteen.

end Troen paa Jesus Kristus, naar Kristus bor formedelst Troen i vore Hjerter, da er vi velbehagelige for Gud, vor Bøn ogsaa." For mig er Guds Ord i Ebr. 11, 6. tilstrækkeligt. Der staar: „Men uden Tro er det umuligt at behage Gud". Hvad Gud her siger er umuligt, skulde ingen formaste sig til at sige og lære er muligt.

Efter denne nye Lære sættes Bønnen før Troen. Luther sætter i vor lille Katekismus Troen før Bønnen. Jeg tror, Luther har den rette Orden. Pontoppidan lærer, at Bønnen skal være den troende kristens idelige Øvelse. Spørgsm. 549 i „Sandhed til Gudfrygtighed" lyder saa: „Hvad skal en troende kristens idelige Øvelse være? At omgaas med Gud i Bønnen og hellige Betragtninger, ligesom man omgaas og taler fortrolig med sin Ven. Salme 19, 15. Ef. 6, 18."

Sp. 559: „Kan Børn og enfoldige Folk vel udtrykke deres Hjerters Tanker med egne Ord? Ja, thi med Gud kan man tale ligesaa, ja mere enfoldig end som med Menneskene, og dertil giver han sine Børn Naadens og Bønnens Aand."

Sp. 567: „Kan da ubodfærdige ogsaa have den Tillid at kalde Gud deres Fader i Himmelen? Han er vel alles Fader efter Skabelsen, Opholdelsen og sin kjærlige Vilje til at omvende og frelse dem; men dog kan de ubodfærdige ikke kalde ham Fader, saalænge de ikke igjenfødes og faar en sønlig Aand; thi ellers er deres rette Fader i Helvede."

Sp. 568: „Hvem kan da kalde Gud sin Fader? De igjenfødte og sande, endskjønt svage Guds Børn."

Vor Modpart paastaar, at Pontoppidan i det omtvistede Punkt har samme Tro og Lære om Bønnen, som de har, og anfører da Sp. 552, der lyder saa: „Men kan alle Mennesker bede paa en Gud behagelig Maade? Nei, ikke de ubodfærdige, hvis Bøn er Gud en Vederstyggelighed, men de, som enten er omvendte eller paa Omvendelsens Vei. Joh. 9, 31: Vi vide, at Gud hører ikke Syndere, men dersom nogen er gudfrygtig og gjør hans Vilje, den hører han. Se mere Salme 50, 15—17. Salme 66, 18. Salme 145, 18. 19. Ordspr. 28, 9. Es. 1, 15. o. s. v." Her, siger de, ser man at Pontoppidan inddeler Menneskene i tre Klasser eller Tilstande: 1) de ubodfærdige, 2) de omvendte eller troende og 3) de, som er „paa Omvendelsens Vei". Disse sidste er da hverken ubodfærdige eller omvendte. Derimod er de bodfærdige, men ikke troende, mener man (se Past. Kildahls Opsats i „Norden" for 27de Mars d. A.); og da disse erkjender og angrer sin Synd, saa kan de dog bede paa en Gud velbehagelig Maade, om de end endnu ikke har nogen sand Tro paa Kristus.

Men lærer da ogsaa Pontoppidan virkelig dette? Nei, man gjør Pontoppidan stor Uret ved at paadutte ham en saadan Lære, ihvorvel Ordene „enten — eller" i ovennævnte Svar synes at hentyde dertil, hvis man betragter alene dette Udtryk og ikke kjender mere til, hvad han herom lærer. Men det holder jeg for vist og sikkert, at Pontoppidan ikke vil have Udtrykket „paa Omvendelsens Vei" saaledes forstaaet, at det bliver stik imod det Skriftsted, han selv anfører som Bevis for, at hans Lære stemmer overens med Guds Ord. I Skriftstedet Joh. 9, 31. (se ovenfor) tales kun om to Slags Mennesker, og vor Modpart kan vel heller ikke paastaa, at den, som „er gudfrygtig og gjør hans Vilje", er en uigjenfødt, en „ikke troende", eller at en kan være gudfrygtig og gjøre Guds Vilje, „førend han staar i Trossamfund med den Herre Jesus Kristus." Dernæst viser Pontoppidan paa andre Steder tydelig, at han ikke fører den Lære, som Schmidtianerne her vil paadutte ham. I Sp. 323 siger han: „Er da Hedningernes og de uigjenfødte kristnes Bønner, Almisser og saadanne Øvelser ogsaa gode Gjerninger? Nei, ikke sandelig gode for Gud; thi hvad som ikke gaar af Troen, er endogsaa Synd." Læg Merke til, hvad han her siger om de uigjenfødte kristnes Bønner. At Pontoppidan skulde lære en „Mellemtilstand" mellem aandelig Død og aandeligt Liv, mellem at være i Syndestandeu og i Naadestanden, mellem Satans Rige og Guds Rige, vil man forgjæves lede efter i hans „Forklaring". Den, som endnu ikke har undersøgt dette, bør selv se efter. Nei den, som vil lægge „Omvendelsens Vei" før Gjenfødelsen, altsaa medens Mennesket endnu er i Satans Rige (thi „under hans Regimente staar alle uigjenfødte saa længe, indtil de omvendes", se Sp. 581), kan ikke sige med Sandhed, at de, som er paa denne Omvendelsens Vei, kan bede paa en Gud velbehagelig Maade. Og den, som paastaar, at Pontoppidan ogsaa fører en saadan Lære, beskylder ham dermed for den største Selvmodsigelse: at han nemlig, efter at have udtalt sig derom i Sp. 323, skulde i Sp. 551 lære det stik modsatte. Jeg tror ikke, han gjør sig skyldig i en saadan Selvmodsigelse, og at han er en saadan upaalidelig Lærer.

Men hvem mener da Pontoppidan med dem „paa Omvendelsens Vei"? Han kan kun mene dem, som er paa selve Overgangspunktet i Gjenfødelsen, men som maaske endda ikke er sig nogen Tro bevidst, saadanne, som har en inderlig Længsel efter Naaden, men ikke nogen fast Forsikring om den. At han ikke mener de uigjenfødte, sees jo af ovenanførte Sp. 323.

Da Conr. Dietrichs „Grundig Forklaring over Dr. Martin Luthers lille Katekismus" var udkommen i norsk Oversættelse (Past.

Eidahl har ogsaa studeret den paa Presteskolen), saa jeg efter i den for at finde, hvorledes han begrunder dette Udtryk: „paa Omvendelsens Vei". Ligeledes i Speners „Forklaring over den kristelige Lære efter Dr. Martin Luthers lille Katekismus", som ifølge „Oversætterens Forord" er den Bog, hvoraf Pontoppidans „Sandhed til Gudfrygtighed" nærmest kan betragtes som et Uddrag; men da disse store Lærere ikke bruger Udtrykket „paa Omvendelsens Vei", fandt jeg ikke det, jeg søgte. Nogle Vidnesbyrd af disse Lærere anføres dog her for at vise, at Bønnen maa komme af Troen, skal den være ret.

Dietrichs Forklaring Sp. 337: „Hvad er Bønnen? Det er den Gudstjeneste, hvorved vi formedelst vor Midler Kristus i sand Tro paakalder den sande og levende Gud og dels beder ham om de Goder, som vi tiltrænger, dels lover og takker ham for dem, som vi har modtaget." Sp. 353: „Hvorledes skal vi bede? 1) I Jesu Navn, 2) i sand Tro, 3) uden Tvil, 4) i Aand og Sandhed."

Speners Forklaring Sp. 798: „Hvorledes kan vi af Gud faa Troen og alle andre gode Ting? Ligesom Gud lader tilbyde og række os sin guddommelige Naade, Troen og alle andre gode Ting gjennem Ordet og Sakramenterne, saaledes maa vi ogsaa bruge disse Ting ret i hans Orden, og til dette Brug hører ogsaa en andægtig Bøn. Naar vi derfor i den første Part har lært at kjende vore Synder, og hvorledes vi skal vandre for Gud, og i den anden Part fattet Troen paa Kristum, saa følger derpaa i den tredje Part Bønnen som Troens Frugt og Middel."

Sp. 799: „Hvad er Bønnen? Det er et troende Mennesskes Samtale med Gud, hvori han enten begjærer noget af ham eller priser ham eller takker ham for det, som han har faaet."

Sp. 801: „Men hvem skal bede? Alle Mennesker er skyldige at gjøre det, og end ikke Børn er undtagne; men de formaar ikke alle at bede saaledes, at det behager Gud; men hvo som vil bede saa, at han kan bønhøres, han maa staa i en hjertelig Bodfærdighed og sand Tro. Men hvo som lever i Ubodfærdighed og herskende Synder, hans Bøn er Gud en Vederstyggelighed."

Sp. 811: „Hvorledes skal Bønnen ske? Med hjertelig Andagt og saaledes i et Sprog, som man forstaar, med ydmyg Erkjendelse af sin Uværdighed lige overfor Guds hellige Majestæt, i Troen og i en fast Tillid om, at man bliver bønhørt i det, man begjærer, paa Guds Ord og Forjættelser, i Jesu Kristi Navn, det er, paa hans Fortjeneste og Forbøn, uden hvilken ikke vor Bøn kan behage Gud, og fremfor alt i Aand og Sandhed."

I sin store Katekismus III. 7. 45. siger Luther: „Saaledes har Gud paa det korteste forelagt os al Nød, som nogensinde kan træffe os, forat vi slet ingen Undskyldning skal have, om vi undlader at bede. Men her er det nu magtpaaliggende, at vi ogsaa lærer at sige Amen dertil, det er, ikke tvile paa, at det visselig er bønhørt og vil ske. Thi det er intet andet end et Ord af en Tro, som ikke tviler, som ikke beder paa det uvisse, men ved, at Gud ikke lyver, fordi han har forjættet at give det. Hvor der nu ikke er en saadan Tro, der kan der heller ikke være nogen ret Bøn. Derfor er det en skadelig Indbildning, naar man beder saaledes, at man ikke af Hjertet tør sige ja dertil og sikkert slutte, at Gud bønhører, men bliver i sin Tvil og siger: Hvorledes skulde jeg være saa driftig at rose mig af, at Gud hører min Bøn? Jeg er jo en fattig Synder. o. s. v. Dette kommer deraf, at man ikke ser hen til Guds Forjættelse, men til sine egne Gjerninger og sin egen Værdighed, hvorved man foragter Gud og gjør ham til en Løgner, hvorfor man da heller ikke faar noget, som St. Jakob siger: Hvo der beder, han bede med Tro, intet tvilende; thi den, som tviler, er ligesom en Havsbølge, der røres og drives af Vinden. Thi ikke tænke det Menneske, at han skal faa noget af Herren (Jak. 1, 6. 7.). Se, saa magtpaaliggende er det Gud, at vi skal være visse paa, at vi ikke beder forgjæves, og at vi paa ingen Maade skal agte vor Bøn ringe.“ (Konkordiebogen, Lisbon Udgave S. 294.).

I Apologien Art. 9, 4 staar: „Bønnen maa komme af Troen“, og „Bøn uden Tro er ikke nogen Bøn.“ (Konkordiebogen S. 147.).

Luther siger i sin Bog „Frelsens Olje“, udgiven af Lisbon Forlagsforening, saaledes: „Bønnen er nemlig en kristens rette, egentlige og eneste Gjerning. Førend vi blev kristne og tog ved Troen, vidste vi jo nemlig slet ikke, hvorom eller hvorledes vi skulde bede, og selv naar et Menneske beder nok saa inderlig paa egen Haand, er Naadens Aand dog ikke tilstede. – – – – Nei, en egte kristelig Bøn skal og maa fremgaa af Naadens Aand og lyde saaledes: Lad mig have levet, saa fromt jeg magter, saa beder jeg, at du ikke vil ihukomme mit Liv og min Gjerning, men derimod din Barmhjertighed og Naade, som du har forjættet ved Kristum, og at du af denne Grund vil opfylde min Bøn. Det gjælder altsaa under Bønnen om i oprigtig Ydmyghed at slippe vort eget og alene klynge os til Naadens Forjættelse med den fulde og faste Forvisning om, at Gud bønhører os, eftersom han har befalet Bønnen og forjættet Bønhørelsen. Derfor føier han ogsaa selv tydelig nok det lille Ord „i mit Navn“ til for at minde om, at uden Troen kan ingen

Bøn bedes, og at udenfor Kristus kan ingen fremføre en eneste Stavelse, som gjælder for Gud og er ham velbehagelig, som det jo gaar med alle Tyrkers, Jøders, Munkes og Hyklereſ Bønner." (Side 74 og 75.).

„Naar I først, siger han (Jesus nemlig) kommer i Besiddelse af det her omtalte Vidnesbyrd (Aandens Vidnesbyrd om Kristus) og tilegner eder den klare Aabenbaring i Troen, saa vil det næste, eller Bønnen i mit Navn, følge af sig selv; thi denne dobbelte Forjættelse er given Menigheden, at Gud efter Kristi Opstandelse vil udgyde sin Aand over alt Kjød som Naadens og Bønnens Aand. Ligesom I derfor skal annamme Naadens Aand til Oplysning om, hvad der er Faderens Vilje, og hvad han ved mig har udrettet og skjænket eder, saaledes skal I ogsaa faa Del i Bønnens Aand, forat I kan paakalde ham af Hjertet i mit Navn. Han viser altsaa her, at der ikke er nogen Bøn mulig uden Erkjendelse af og Tro paa den nysnævnte Artikel om Kristus, der ikke kan erstattes af alle de andre tilsammentagne. Disse to Stykker er altsaa saaledes sammenlænkede, at ingen kan bede rettelig uden ved Naadens Aand, der forvisser Hjertet om, at det ved Kristus har en naadig Gud, som det trøstig kan kalde Fader." (Side 403.) Se mere Side 393 og 394 og 404 og 405 i samme gode Bog.

Johann Arnd siger: „Ligesom Gud virker store Ting i de ydmyge Hjerter, saaledes virker ogsaa den Helligaand den sønlige Bøn. Thi uden den Helligaand sker ingen sand Bøn; thi den Helligaand raaber og sukker i vor Sjæl og er vore Sjæles Tale og Raab, ja vort Liv (Rom. 8. Gal. 4.). Thi ligesom Sjælen er vort Legemes Liv, saaledes lever Sjælen og den Helligaand, og han er vor Sjæls Liv. Men nu er den Helligaand et Vidne om vor Barneret hos Gud og den himmelske Fødsel af Gud." („Sande Kristendom" 3dje Bogs 19de Kap.)

Den samme: „Bønnen er en Samtale med Gud, et Stykke af det indvortes, aandelige og himmelske Liv, et paa Kristum troende Hjertes Egenskab og Kjendetegn, en bestandig Bevægelse af den Helligaand; thi denne er Naadens og Bønnens Aand (Sak. 12), en Virkning af den guddommelige Salvelse" o. s. v. („Sande Kristendom" 5te Bogs 10de Kap.) Se mere i 2den Bogs 20de og 21de, 34te og 37te Kap.

Den norske Synode har paa to Synodemøder og det temmelig udførlig behandlet Læren om Bønnen. (Se Synodalber. for 1876 og Beretn. fra Minnesota Distr. 1877.) Som Grundlag for Forhandlingerne var lagt 11 Satser af Past. Muus, der var Referent ved

nævnte Møder. Tre af disse Satser lyder saa: Sats 7: „Den, som virker Bøn i os, er den Helligaand. – – – Følgelig kan ingen uden en sand kristen bede." Sats 9: „Bøn er, at en troende kristen hæver sit Hjerte op til den treenige Gud og i Ydmyghed og Tro taler til ham." Sats 10: „Bøn er ikke et Naademiddel, men en Troens Øvelse."

Alle var enige i disse Satser dengang, hvilket noksom viser de nuværende Schmidtianeres forandrede Standpunkt i Læren om Bønnen. Nu paastaar disse Folk, at en „ikke troende" kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, ja at en under den Helligaands Dragelse kan bede om Naade for Kristi Skyld, førend han staar i Trossamfund med den Herre Jesus Kristus. Hvilken Forandring! Hvilket Frafald fra Guds Ords Sandhed og den lutherske Kirkes Lære!

Om det end er „hjerteskjærende" for den førnævnte Komite at høre det, saa skal det endnu engang siges, dem til et Vidnesbyrd: „at ingen kan bede paa en Gud velbehagelig Maade, medmindre han staar i Trossamfund med vor Herre Jesus Kristus, er igjenfødt og har Naadens og Bønnens Aand."

Det er en stor Trøst for en ængstet Samvittighed at vide, at Gud ogsaa er tilfreds med en svag Tro, saafremt den er sand og oprigtig, hvilket kjendes derpaa, at man har en „inderlig Længsel efter Naaden og et alvorligt Had til Synden", ja at en saadan svagtroende har den hele Kristus med al hans Naade og Gave ligesaa vel som den sterktroende. Det er saa langt fra, at denne Bevidsthed gjør ham træg og ligegyldig i hans Salighedssag, at den megetmere bringer ham til at forarbeide sin Salighed med Frygt og Bæven for ikke at miste Skatten. Se herom Johann Arnds Sande Kristendom 2den Bogs 51te Kap.: „Trøst imod Svaghed i Troen".

E. P. Kalstad.

Læsefrugter.

Stræber alvorlig at gaa ind igjennem den snævre Port (som endnu staar eder aaben til Himmeriges Rige, Matth. 7, 13 flg.)! Thi mange siger jeg eder, skulle søge (netop der, hvor denne Port nu er tillukket) at komme ind (i Guds Rige) og skulle (paa deres egne selvvalgte Veie trods al Anstrengelse) ikke kunne (fordi Indgangen ikke lader sig tilvinge, men afhænger af Guds Naade, som har sine Grænser, og denne Indgang i Guds Rige kan kun ske paa den eneste af ham forordnede smale Vei).

I det var Liv, og Livet var Menneskenes Lys (Joh. 1, 4.). I Johannes's Mund indeslutter det ædle (54 Gange i Evangeliet forekommende) Navn Liv bestandig et guddommeligt Livsindhold. I vort Sprog taler vi vel, som ogsaa Skriften ellers hist og her, om et Liv uden Gud, et syndigt, verdsligt, jordisk, forgjængeligt, usaligt Liv; Johannes derimod har udelukkende helliget Navnet „Liv" til det, som er væsentlig Liv (1 Tim. 6, 19.), d. e. til det, som har sit Udspring af den guddommelige Livsfylde og i Samfundet med Gud har sin Bestaaen. Da Gud saa alt det, han havde gjort, og se, det var saare godt (1 Mos. 1, 31.), da saa han lutter Liv af sit Liv, og hans Velbehag hvilede over den hele Skabning; uforgjængeligt Liv og uforvisnelig Blomstren udgjød sig uden Afladelse fra alt Livs Kilde. Siden Jorden, og hvad den frembringer, ikke mere er saare god, men er fordærvet ved Synden og løsreven fra Gud, har Døden faaet Magt (Rom. 8, 20.); men ogsaa siden og endnu idag lever det, som midt i en hensygnende Verdens Død har Liv, kun i ham, hvis Kjærlighed er sterkere end Døden, og hvis Livsaande fornyer Verdens Skikkelse (Salme 104, 30. Ap. Gj. 17, 18. Kol. 1, 17. Hebr. 1, 3.). (Besser.)

Ligesom ved et Bryllup ikke Bruden beiler til Brudgommen, men Brudgommen til Bruden, var ogsaa Brudgommen en Kongesøn, og Bruden en ringe Pige, saa stiger ikke den menneskelige Natur op til Himmelen, men Gud selv stiger ned til den, hvor ringe og fuld af Forsmædelse den ogsaa er. (Chrysostomus.)

Indførelse.

Past. T. H. Dahl blev af undertegnede indført i Zions ev.-luth. Menighed ved Union Creek, Stanton Co., Nebr., 26de Oktbr., i Wisner og West Point ev.-luth. Menigheder, Cuming Co., Nebr., 28de Oktbr. og i Creston ev.-luth. Menighed i Platte Co., Nebr., 29de Oktbr. Den Herre, som gjennem sine troende i disse Menigheder har kaldet denne Ordets Tjener, forlene ham ogsaa Naade til at arbeide saaledes med Troskab iblandt dem, at baade han selv og Menighederne kan frelses! A. Larsen.

De 2 sidstnævnte Menigheder har tidligere været betjente af Past. P. A. Hendricksen fra Omaha, de 2 førstnævnte af mig. A. L.

Past. Dahls Adresse er: Cor. 8th & D Str., Lincoln, Nebr.

Boganmeldelse.

„The Augsburg Confession. Translated from the Latin in 1536. By Richard Taverner....With the Variations of the English Translations, directly or indirectly dependent thereon. Edited....by Henry E. Jacobs....Philadelphia: Lutheran Publication Society 1888."

Ovenstaaende er en Del af Titelen paa en liden Bog, som vistelig mange af vore Læsere og især Presterne vilde have Interesse af at gjøre nærmere Bekjendtskab med. Bogen kan, saa langt det lille Oplag paa 500 Eksemplarer strækker, faaes for $1.00. Den er optrykt fornemmelig for at bruges ved Udarbeidelsen af en ny revideret engelsk Oversættelse af den augsburgske Konfession. Nylig lykkedes det nemlig General Council at komme i Besiddelse af et Eksemplar af den Oversættelse, som Richard Taverner paa Thomas Cromwells Foranstaltning udarbeidede i 1536; og en Komite bestaaende af Medlemmer fra General Council, Generalsynoden og The United Synod of the South, holder nu paa med en ny Revision for, om muligt, at faa istand en Oversættelse, som alle engelsktalende Lutheranere kunde enes om at anerkjende og benytte.

Blandt de Oversættelser, som indirekte er Revisioner af Taverners, og hvis Afvigelser fra Taverner altsaa anmerkes, er ogsaa den Oversættelse, som findes i vor Synodes engelske Udgave af den augsburgske Konfession. Denne Revision skriver sig, som bekjendt, fra afdøde Prof. J. D. Jacobsens Haand, og det vil visselig interessere Prof. Jacobsens Disciple og hans mange andre Venner, naar vi her kan tilføie, at en Authoritet som Dr. udi Theologien Prof. Henry E. Jacobs af Philadelphia Seminary (i et Brev til Fakultetet ved Luther-College) kalder denne den bedste Oversættelse af den augsburgske Konfession i det engelske Sprog.

„Evangelisk-luthersk Folkekalender for Aaret efter Kristi Fødsel 1889."

Ogsaa iaar har vor Synodes „Publishing House" udgivet en Kalender, som burde være en velkommen Gjest i kristelige Hjem istedenfor de Patentmedicin-Almanakker og andre daarlige Kalendere, som her er en saadan Overflod af. Naar man skal se efter i Almanakken for at finde, hvad Datum det er, hvad Søndag man har i Kirkeaaret, hvad Tid en Festdag eller en Formørkelse indtræffer, da er det godt, at Øiet overalt kan møde noget kristeligt og opbyggeligt; og det gjør det i denne Kalender. Slaar man op en eller anden Maaned i Aaret, saa findes paa den ene Side alle de Oplysninger, som det hører til en Almanak at give, og paa den anden Side Smaastykker af religiøst Indhold. Har man da ikke altfor stort Hastverk, saa læser man et eller flere af disse, og som ædle Sædekorn kan de da under Guds Velsignelse fæste sig i Hjertets Jordbund og bære Frugt langt over, hvad vi kan bede eller forstaa. Har man lidt bedre Tid, læser man et af de større og mindre Stykker, som følger efter den egentlige Almanak,

og kan deraf have baade Nytte og Fornøielse for langt mere end de 10 Cts., som Kalenderen koster. Vi skal her give Titlerne paa disse Stykker; de er følgende: „Bønnens Magt, en sandfærdig Fortælling" fra Side 28 til 40, „Den skjulte Skat, en Fortælling fra Frankrig fra forrige Aarhundrede" S. 41—55, „Vantroens Væsen", „Tror du ogsaa, naar du beder?" „Den gudfrygtige Moses", „Den voksende Forhærdelse", „Om den gjerriges Afgudæri", „Egteskabelig Troskab"; alle disse sidste er kortere og rækker tilsammen fra Side 56 til 69.

Derefter følger Oplysninger om Synodens Lære-Anstalter, saavel dem, som er Synodens Eiendom, nemlig dens theologiske Seminar i Minneapolis, dens College i Decorah og dens Skolelærer-Seminar i Sioux Falls, som andre Skoler, hvis Virksomhed falder indenfor Synoden, uden at de dog er dens Eiendom, nemlig Lutheran Institute i Willmar, Lutheran Academy i Bode og Albert Lea Lutheran High School. Fremdeles er der Oplysninger om Tidsskrifter og Blade indenfor Synoden, nemlig „Evangelisk-luthersk Kirketidende", som er Synodens Eiendom, samt det af Prof. Frich udgivne „Børneblad", den af Past. Krog udgivne „Missionsvennen" og et „Illustreret Familieblad", som fra Nyaar af skal udkomme ugentlig for 1 Doll. aarlig. Endelig kommer der da ogsaa Oplysninger om Synodens Missioner, nemlig Emigrant-, Indre-, Australia- og Indianermissionen.

Efter dette følger en Fortegnelse paa 5 Sider over Synodens Prester og Professorer med deres Adresser. Tallet paa dem er 175; men det forekommer os, at der i denne Fortegnelse er opført nogle faa, som ikke hører hjemme der. Paa en Side er opgivet Navn og Adresse paa 38 „Religionsskolelærere inden den norske Synode"; men ogsaa her tror vi der er nogle Navne for meget, medens paa den anden Side end flere turde mangle, som burde staaet der. Endelig finder vi en Del „andre Adresser", nemlig for saadanne Personer, som har et eller andet Embede inden Synoden, og tilslut de norsk-svenske Konsulers Adresser i de Forenede Stater.

Modtagne Gaver.

Herved erkjendes modtaget fra Pastor M. Fr. Wiese til Luther-Colleges Bibliothek „Den danske Kirke- eller geistlige Ret", første Del, trykt i Kjøbenhavn 1775. Ligeledes ved Prof. H. E. Jacobs, D. D., fra en Komite for Udgivelsen af en revideret engelsk Oversættelse af den augsburgske Konfession, et Eksemplar af "The augsburg Confession. Translated from the Latin, in 1536. By Richard Taverner. With the Variations of the English Translations, directly or indirectly dependent thereon". Philadelphia 1888. Hjertelig Tak.

Decorah, Ja., den 26de Oktbr. 1888. Chr. Næseth, Bibliothekar.

Missionsefterretninger.

Amerika. Synodalkonferensens Negermission. Den nye St. Paulskirke i New Orleans blev ifølge „Die Missionstaube“ for Novbr. indviet den 23de Sptbr. Den er 54 Fod lang og 28 Fod bred, og dens Taarn er 55 Fod høit; desuden er der en Tilbygning paa 22 og 16 Fod, som bruges til Sakristi, Konfirmandundervisning og til Undervisning af voksne. Kirken koster noget over 2000 Doll., hvoraf Menighedens Medlemmer har bidraget 170. Menigheden paa denne Station bestaar af 73 Sjæle; dens Ugeskole tæller 104, Søndagsskolen 116 Børn. Men Kirken har en meget stor Missionsmark rundt omkring sig.

Fra Springfield, Illinois, hvor nylig en egen Missionær blev ansat, beretter denne om god Fremgang i Arbeidet; men dette hindres dog overmaade meget ved det elendige og altfor lille Lokale, hvori Gudstjenesterne og Skolen maa holdes. Derfor opfordrer saavel Missionæren som Missionskomiteen indtrængende til Bidrag, forat man endnu denne Høst kan faa bygget et lidet Kapel.

Afrika. Fra Zululand skriver i „Norsk Missionstid.“ Tilsynsmanden Past. Stavem om Forholdene i Landet fra Eshowe*) den 11te August bl. a. følgende:

Hvad Landsens Forhold angaar, saa er nu Oprøret knækket. I Nedlandet er alt roligt. Br. Norgaard gaar i disse Dage tilbage til sin Station, Empangeni, som er væsentlig ubeskadiget. Umbonambistationen har ingen Skade lidt. Paa Imfule mistede vistnok Steenberg sit Kvæg, men han skal faa fuld Erstatning ved Styrelsens Hjælp. Paa Emathlabatini er kun nogle Vindusruder knuste, og Br. Braatvedt skal nu gaa opover, saasnart Oksevognen, der er under Reparation, bliver færdig. Inthlasakse har jo ogsaa undgaaet Ødelæggelse, da gamle Br. Larsen atter en Gang har overredet Stormen deroppe. De to gamle sad nemlig rolig igjen ogsaa denne Gang.

Missionens Herre og Konge har denne Gang bevaret baade Missionens Sendebud og Missionens Eiendomme. Hans Navn være lovet! Broder Norgaard har vistnok paa Empangeni mistet en hel Del Klæder m. m. Skaden er dog ikke saa stor, som vi havde ventet. Og desuden har Magistraten dernede i Landet, Mr. Pretorius, udtalt, at Zuluerne skulde gjøres ansvarlige for denne Skade og betale Norgaard.

Landets politiske Stilling er nu i Korthed denne: Oprøret er kuet; flere Høvdinger har overgivet sig; disse venter nu sin Straf. Men Oprørets Hovedmænd, Dinizulu og hans Onkel Undabuko, med flere Høvdinger er flygtede til Transwaal. Saa nu kommer Forhandlingernes Tid. Det kommer an paa, hvad Republikens Regiering vil gjøre. Maaske udleverer den

*) Saa skriver „Norsk Missionstidende“ nu Navnet paa den Station, som den før har skrevet Ekjowe. E. L. K. Red.

disse Høvdinger; maaske ikke. Negter Hollænderne at udlevere Dinizulu, kan man ikke være sikker for dennes fremtidige Agitation. Imidlertid staar jo ogsaa denne Sag i Herrens Haand.

Zuluerne skal denne Gang paa en egen Maade have bedet til Gud istedenfor til Fædrenes Aander, før de gik i Slag. En Hedning fra Umbonambi, som har været meget paa Missionsstationer, har t. Eks. fortalt, at „Fadervor" blev bedet, før Oprørerne i Nedlandet angreb Magistraten, Mr. Pretorius. Oppe i Landet skal Dinizulu have benyttet Bønnebøger paa samme Maade, som hans Fader benyttede sine Trylledmidler. Tilliden til Fædrenes Aander, amatHlosi, synes at være betydelig rokket blandt Zuluerne, naar de kan gribe til saadanne Midler.

Kirkekronike.

Amerika. En værdifuld Tilvekst har vor Synodes Presteskab faaet i Past. O. L. Skattebøl, som indtil 1ste Oktbr. har været Sogneprest til Gol i Hallingdal, men paa Kaldelse fra Blue Earth Menigheder ankom til disse den 30te Oktbr. og allerede den følgende Søndag holdt sin Tiltrædelsesprædiken i Søndre Blue Earth. Past. Skattebøl er født 1847, har taget alle sine Examina ved Kristiania Universitet med bedste Karakter og har siden 1875 været Prest i den norske Statskirke. Han er en Fætter af Past. Sando i Dakota og kom ved dennes Besøg i Norge ivaar paa den Tanke at tjene Herren blandt Landsmænd i Amerika. I Juli Maaned sendtes ham pr. Telegram Kaldelse fra de Menigheder, han nu har overtaget, og han modtog Kaldet. Han søgte da Afsked fra sit Embede i Norge og fastholdt denne sin Afskedsansøgning trods foresattes Opforbring til at tage den tilbage. Herren velsigne hans Indgang blandt os!

— Paa vor Seminarbygning i Minneapolis er Arbeidet for iHøst afsluttet i Begyndelsen af denne Maaned. Det har i længere Tid været begunstiget af det skjønneste Veir og har gaaet baade raskt og vel fra Haanden. Den ydre Overklædning med Mursten er færdig. Ligesaa er Plastringen færdig paa den sidste Afpudsning (finishing coat) nær. Vinduerne er indsatte. Den 2den Novbr., da den sidste Efterretning, vi har modtaget, var skreven, stod kun tilbage at male Taget over endnu en Gang og faa Spirene paa Taarnet og Gesimserne satte paa; men formodentlig er dette nu gjort, da Veiret fremdeles har været saa vakkert. Man anser det tjenligere for Bygningen at udsætte med den indre Afpudsning og Indredning til paa Vaarsiden, men haaber, hvis Pengene kommer hurtig nok ind, at blive færdig til Indflytning til Paaske. Endnu er der ikke kommet ind Penge nok til at betale det Arbeide, som er udført; og det skulde jo være gjort, ligesom der skulde være ikke saa liden en Sum i Kassen, forat man skal kunne gaa videre.

— Den svenske Augustana Synode har i Chicago og dets Forstæder 12 Menigheder. Immanuelsmenigheden, som blev stiftet 1853, og hvis Kirke staar paa Hjørnet af Sedgwick og Hobbie Str., er den største. Ifjor havde den 1558 Kommunikanter. . . . I Humboldt Park har Synoden begyndt med en engelsk Mission. Der er stiftet en Menighed, og man har erhvervet sig et Grundstykke, hvorpaa Kirke skal opføres.

(„Herold u. Zeitschrift".)

— I Seminariet i Filadelfia er der nu 65 Studenter, nemlig 23 i øverste, 18 i mellemste og 24 i nederste Klasse.

(„Luth. Kirchenblatt".)

— Dr. B. M. Schmucker, som næst efter Dr. C. P. Krauth er den, der har gjort sig mest fortjent af General Council, døde pludselig af et Slagtilfælde den 15de Oktbr., medens han var paa en Reise fra Pottstown til Filadelfia. Han var en Søn af den bekjendte Dr. Schmucker af Gettysburg og meget anseet paa Grund af sin ualmindelige Begavelse og store Lærdom. Hans værdifulde Bibliothek skal ifølge hans sidste Vilje skjænkes det lutherske Seminar i Filadelfia. Dublikater skal tilfalde Mühlenberg College i Allentown.

Norge. Folkehøiskolelærer Ullmann blev baade af Under- og Overretten dømt til Bøder, forbi han, skjønt Lægmand, i sit Hjem havde meddelt Nadveren. Nu er han af Høiesteret bleven enstemmig frikjendt. Rettens Flertal (5 Medlemmer) fandt dog Handlingen utvilsomt lovstridig; men man mente, at han havde handlet i god Tro og ikke engang villet give sig Skin af at øve nogen Embedsmyndighed. (Efter „Fædrelandet".)

Italien. En Bibeludgave. Ganske merkeligt er det, hvad vi hører fra Italien. Udgiveren af Bladet Secolo i Milano meddeler, at han er ifærd med at udgive en Folkeudgave af Bibelen i Hefter til 4 Øre. Det udkomne Hefte er paa 16 Sider i farvet Omslag, smukt trykt og med mange Billeder. Den er ogsaa ledsaget af mange Anmerkninger af Martini, Erkebiskop af Florens i Slutningen af forrige Aarhundrede. Det er ogsaa hans Oversættelse, der følges, hvilken er efter Vulgata, den latinske Bibel, og derved er der kommet en Del Feil ind, f. Eks. 1 Mos. 3, 15: „Hun (d. e. Kvinden, Maria) skal knuse Slangens Hoved". Det er ikke kristelig Interesse, der har fremkaldt denne Udgave, men alene Spekulation. Udgiveren siger: „Der er en Bog, som rummer den hele Menneskehedens Poesi og Naturvidenskab, og det er Bibelen; med den kan ingen Bog i nogen anden Litteratur sammenlignes. Det er en Bog, som Newton læste til Stadighed, som Cromwell havde i sin Sabeltaske, som Voltaire altid havde paa sit Studerebord. Det er en Bog, som troende og vantro i lige Grad skulde studere, og som burde findes i hvert Hus. Allerede er 50,000 Eksemplarer af denne Udgave trykte, og næsten alle solgte, heder det i seneste Meddelelser.

(„Alm. Kirketid.")

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. O. E. Solseth ½ Konf.offer i Immanuels Mgh. Chippewa Co., Minn., $25.22; ved Past. W. M. H. Petersen fra Kvindeforeningen i St. Paul $14.00; ved Past. R. A. Quammen Offer fra Christiania Mgh. $21.00; ved Past. G. Erdahl Offer fra Elbow Lake Mgh., Grant Co., Minn., $4.83, tils. $65.05.

Faribault, Minn., den 7de Nov. 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. O. Juul fra Miss Inga Halvorsen $5.00; ved Past. A. Bredesen fra Misses Tonette og Dora Lee af Stougthon Mgh. $2.00; ved Past. Em. Christophersen $13.75 (hvoraf fra Whitehall Mgh. $6.40, øvre Pigeon Creek $7.35), tils. $20.75.

La Crosse, Wis., den 5te November 1888. C. R. Borresen.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. K. Bjørgo fra H. Beaver, Lake Park, Minn., $5.00; ved Past. R. Pedersen fra C. F. Gulliron, St. Olaf Mgh. Iowa, $2.00; ved Past. P. T. Hilmen fra Ole Davik $2.00; ved Past. E. Wulfsberg Madison Mgh. Iowa, $25.00, nemlig fra Guttorm Hovden $15.00 og Andreas Bakken $10.00; ved Past. A. Bredesen fra Sven O. Haugan, Stoughton, Wis., $10.00; ved E. E. Pedersen Janesville Mgh. Wis., (Past. T. K. Thorvildsens Kald) $36.00, nemlig: E. E. Peterson $5.00, S. Trulson $5.00, Anton Berknes $1.00, John Berknes $1.00, J. Halvorsen $0.50, R. A. Johnson $1.00, Herman Erickson $1.00, Ole Paulson $1.00, A. Knudson $1.00, John Holt $0.50, H. Lunde $1.00, H. Trofton $1.00, Gilbert Gilbertson $0.50, S. Hoveland $0.50, H. Gilbertson $0.50, Paul Iverson $2.00, Louise Hanson $1.00, Henry Hanson $1.00, Carrie Larson $1.00, A. T. Olson $1.00, Mary Olson $1.00, Lena Gunnes $1.00, Tilla Olson $1.00, Hilda Anderson $1.00, Andrine Johnson $1.00, Hanna Sunne $1.00, Kristine Sunne $1.00, P. S. Peterson $1.00, O. B. Bronson $0.50 og J. Johnson $1.00); ved Past. J. Th. Ylvisaker Konf.offer i Vestre Freeborn Mgh. Kirke $39.00, Konf.offer i Freeborn Kirke $22.60, tils. $61.60; ved Past. L. P. Jensen fra Østre Freeborn Mgh., Konf.offer $18.48, Nordre do. $12.40, tils. $30.88; ialt $172.48.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. U. V. S. Hjermstad Søndagsskolernes Indsl. $60.49, fra Lærer J. O. Saeters Skolebørn i Lewis Valley Mgh., Lar Co., Wis., Abilda Øftedahl $0.64, Olava Hoff $1.54, Olivia Larson $1.05, Sofia og Josie Aas $0.69, Ida Johnson $2.09, Clara Knutson $0.10, Nitta Stoff $1.83, Carl Hillestad $0.52, Mathis Knutson $2.00, Odell Efern $2.20, Oscar Larson Haave $0.62, Josef og Rudolf Johnsen $1.00 og Christian Aas $0.93, tils. $15.21; ved Miss Marie Hjermstads Skolebørn i La Crosse Valley Mgh., fra Martin Hagom $1.05, Ole Johnson $0.92, Mary Jostad $1.54, Johannes Hulberg $1.47, Netta Torgerson $0.16, Mathea Olson $0.03, Anna Larson $0.01, Anna Anderson $0.87, Emma Christianson $0.64, Anna Hulberg $1.00, Mathilda Poulsen $0.23, Theodor Torgerson $0.85, Miss Karen Fossum $2.07, tils. $10.84; ved Onalaska første norsk-luth. Mgh., La Crosse Co., Wis., fra Josefine Davidson $1.15, Helga Moe $0.78, Maggie Matheson $0.43, Oscar Anderson $0.26, Oline Krogstad $1.07, Bertine Davidson $1.24, Bernt Anderson $0.27, Simen Hanson $0.85, Netta Nilson $0.41, Bertha Fredrikson $0.55, Caroline Nilson $0.90, Mathilde Svenson $1.48, Peder Sæther $1.08, Martha Kittelson $0.63, Bertine Svenningsen $0.70, Dalbert Davidson $0.34, Rosanne Kraabol $0.90, Betsey Konsel $0.78, Gerhard Engelstad $1.10, Emilie Engelstad $1.84, Marie Fredriksen $0.57, Clara Olson $0.52, Carolina Mikkelson $0.51, Minnie Kraabol $0.90 og Herman Pederson $1.40, tils. $19.66; ved Miss Mathilda Molstads Skolebørn i et Distrikt af Half Way Creek Mgh., La Crosse Co., Wis., fra Alfred Thoreson $1.76, Manley Olson $1.54, Sina Larson $1.90, Elmer Vollum $0.70 og Freddie Zapffe $1.53, tils. $7.43; ved Burns Valley Mgh., La Crosse Co., Wis., fra Edvard R. Johanson $0.82, Hanna Hanson $0.16, Emma Nasselson $0.62, Inga Evenson $1.13, Hilda Resine Løken $2.01, Louise Emilie Christopherson $2.61, tils. $7.35; ved Past. H. J. G. Krog $5.88 (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); ved Past. P. A. Dietrichsen $0.30

(Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. Kr. Magelssen Tønde-Indsl. i Elstad Mgh. Minn., $5.92; ved Past. P. T. Hilmen indsl. ved Theodor Browntn $0.71; ved Past. T. A. Torgerson Tønde-Indsl. ved Anne Myli $1.10, ubenævnt $0.40, tilf. $1.50; ved Past. J. Th. Ylvisaker ved Oskar Morreim $1.43, Margrethe Madsen $3.90, tilf. $5.33; ved Past. Stub og Seehuus Fortf. af Tønde-Indsl. i Big Canoe $6.79 (nemlig Marie Bently $1.74, Ivar Takle $1.27, Anne Jarland $2.00 og Hanna Torsen $1.78); ved Past. Harstad og Allen $3.86, (neml. fra Laurits Larsen, Gran Mgh., $1.32, O. J. Hagen, St. Olafs Mgh. $0.40, George G. Moen, Mayville Mgh. $1.39, Ida Sæthra, Bruflat Mgh. $0.75); tilf. $90.78.

Til Synodekassen: Ved Past. K. Bjørgo Konf.offer i Lake Park $52.07; ved Past. E. Dale (Del af et Offer i Brule Creek $15.00); ved Past. P. T. Hilmen Konf.offer i Immanuels Mgh., $14.00, Ref.offer i Newman Grove 31te Okt. $18.45, fra John Schau, Plum Creek $1.00, tilf. $33.45; ved Past. T. A. Torgerson Offer optaget i Concordia Mgh. $18.85; ved Past. John Moses Konf.offer i Little Turkey og Crane Creek Mghdr., 22de Søndag efter Trefoldighed $17.68; ved Past. Joh. Halvorsen Offer i Østre Norway Lake Mgh. $19.00, tilf. $154.05.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. P. T. Hilmen $9.00, fra Jørgen J. Bøe $2.50, Bernt Bøe $2.00, Mæland $2.50, Ant. Morud $2.00, i Rapid City Dak.; ved H. B. Hustvedt fra A. Sørensen New Richland, Minn., (Past. Melbys Kald) $1.00; ved Past H. Johnsen Offer fra Wild Rice Mgh., Norman Co., Minn., (Past. Johnsen og Past. Liens Kald) $13.95; ved Past. O. P. Vangsnes gjennem Prof. Stub fra Red Wing Mgh. $20.95, tilf. $44.90.

Til Understøttelseskassen: Past. J. W. Preus pers. bestemt til Engel Olsen ved Luther College $5.00.

Til Indianermissionen: Ved Past. B. Aaskevold Offer i Lake Shetek Mgh. $4.80.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. U. C. S. Hjermstad fra Kvindeforening Nr. 1 Half Way Creek Mgh., Wis., ved Mrs. Georgina Hjermstad $30.00, deraf til Indianermissionen $10.00, til de brandlidte i Sverige $10.00 og til Børnehjemmet i Wittenberg, Wis., $10.00.

Decorah, Iowa, den 8de Novbr. 1888. G. O. Rustad.

Til et nyt Piano for Luther-College: Ved Past. P. Koren fra Wausau, Wis., af Karen M. Opdahl og Leonharda Opdahl hver $1.00. Før modtaget $18.65, ialt $20.65. Hjertelig Tak! Laur. Larsen.

Adresse: Rev. T. H. Dahl, Cor. 8th & D Str., Lincoln, Neb.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J. J. Torgeson

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 23. November 1888. { Nr. 47.

Lidt mere om „Fælleskomiteens Indstilling".

En Lægmand tilskriver den 25de Oktbr. Redaktionen følgende: Naar De i Deres Kritik over „Fælleskomiteens Indstilling til Fællesmødet" ikke omtaler, at der som Betingelse for Forening ogsaa er opstillet Tilveiebringelsen af en Sum Penge, saa er det vel ikke, fordi De bifalder saadant. Mig forekommer det at være Mistillid til Gud og ligeledes til de „kjære Brødre", „Antimissourierne". Er de sidstnævnte „husvilde og i Nød", som de selv paastaar, saa maatte det vel være kristelig Kjærlighed af de andre Samfund at aabne baade Hus og Pengepung for disse fine Trosbrødre.

Ligeledes forekommer det mig, at Paragraf 8 i Kap. 6 i Indstillingens 2den Hovedddel, hvori det heder: „Til Professorer og Lærere kaldes og ansættes saadanne, som har paalidelige Vidnesbyrd om sand og levende Kristendom", er kun en Omskrivning af de gamle Ellingianeres Paragraf, som lød omtrent saaledes: „Ingen optages i vort Samfund uden de, som er omvendte eller paa Omvendelsens Vei." Hvem kan eller skal give „paalidelige Vidnesbyrd" om, at en har Troen, hvilket vel maa menes med „sand og levende Kristendom"? Smager ikke saadant af Hjertekjenderi?

I Anledning heraf vil vi aftrykke noget af, hvad Past. P. A. Rasmussen i sin „Kirkelig Tidende" for Mai 1857 skrev om den Paragraf i Ellingianernes gamle Konstitution, hvortil vor Indsender sigter. Past. Rasmussen siger der:

Spørger maa nu: Ja, antager du da ikke denne Konstitution, og bekjender du dig ei længere til den? saa maa jeg hertil aabent, ligefremt og uforbeholdent sige: nei, det hverken kan, ei heller tør jeg gjøre. Spørger man igjen, hvad Aarsagen dertil er? saa maa

jeg hertil svare: Desaarsag, fordi at jeg finder den i enkelte Punkter at være stridende baade med Guds Ord og ogsaa mod vor lutherske Kirkes symbolske Bøger samt tillige mod mange Vidnesbyrd af vore troende Fædre i deres private Skrifter. Siger man atter herimod: Ja, hvorfor har du da med dit eget Navns Underskrift offentlig bekjendt dig til samme, naar den skal indeholde Vildfarelse? saa er mit Svar ogsaa hertil: Det gjorde jeg i Uvidenhed, i Mangel paa Erkjendelse af den lutherske Kirkes Lære i de Punkter. Man bebreide mig ikke for denne min Tilstaaelse og Erklæring; thi det er vist ingen Skam, naar man har feilet, da at erkjende sine Feil baade for Gud og Menneskene og søge at rette samme. Feile kan vi alle, men det er visselig enhver kristens Pligt, naar han i Ordets Lys ser sig overbevist om sin Feil, enten samme nu finder Sted i Lære eller Levnet, da at erkjende samme og tilbagekalde sin Vildfarelse. Det er tvertimod ei at rose, naar nogen har feilet, og man senere ser sig overbevist derom, man da, blot fordi man engang har sagt eller gjort saa, og fordi man ikke vil staa aabenbart som feilende af Frygt for at tabe sin Agtelse og Tiltro hos Menneskene, man da dog ikke vil erkjende eller tilstaa sin Feiltagelse, men blot i Stivhed blive staaende paa sit. Desaarsag skammer jeg mig slet ikke for at erkjende og tilstaa, at jeg ved paa hint Møde paa Koshkonong at underskrive ovenstaaende Konstitution feilede og for vild, saa meget mindre som det jo er bekjendt, at jeg i længere Tid har udtalt mine Betænkninger angaaende samme Konstitution, hvorved ogsaa paa et Aarsmøde, som afholdtes her i Lisbon i Juni Maaned 1854, enstemmig blev besluttet, at Konstitutionen skulde undergaa en Forandring, efterat det var blevet bevisliggjort, at samme ei stemmede overens med vor Kirkes symbolske Bøger, hvilket alt er at se af de trykte Beretninger om samme Møde. Ved nu at betænke dette, vil vist ingen, som vil dømme retfærdigen heri, kunne beskylde mig for Nedbrydelse og Overtrædelse paa Grund af, at jeg erkjender offentligen, hvad jeg offentligen har feilet udi; endda mindre vil man kunne beskylde mig for at have brudt mine gjorte Forpligtelser ved Paatagelsen af det Hyrde-Embede, som er blevet mig paalagt; thi for det første saa blev jeg kaldet af Menigheden her i Lisbon ikke paa Konstitutionen, men til at føre Bekjendelsen og Lærdommen i Overensstemmelse med Guds Ord og den lutherske Kirkes symbolske Bøger, for det andet saa blev jeg heller ikke ved min Ordination forpligtet paa nogensomhelst Konstitution, men aflagde derved høitidelig Forpligtelse paa den lutherske Kirkes samtlige symbolske Bøger. Og just derfor, at jeg har aflagt saadan Forpligtelse, og jeg vil blive samme tro, derfor er det, at jeg ei kan antage eller bekjende mig til oven-

staaende Konstitution, da samme kommer i aabenbar Strid og Uoverensstemmelse med hine symbolske Bøger. Hvad jeg her siger, vil jeg ogsaa bevisliggjøre, hvorfor jeg da nu vil bede den kjære Læser med Opmerksomhed at følge mig i de Bemerkninger, som jeg nu vil skride til at fremlægge angaaende denne Kirkekonstitutions Indhold. Dog maa jeg forud bede enhver ei at miskjende mig og at anse dette som et Angreb paa mine egne Brødre, hvoraf jeg ved, at mange fremdeles baade bekjender sig til samme Konstitution og forsvarer den i den gode Mening, at intet andet, end hvad som ret er, indeholdes i samme; nei, mine Bemerkninger herover maa ikke saaledes betragtes, men mere som en Oplysning, jeg er bleven nødtvungen til at fremlægge paa Grund af de mange Beskyldninger om Frafald, Afvigelse og Vildfarelse, som bliver mig til Del derfor, at jeg ikke kan bekjende mig til eller antage hin Konstitution.

Enhver ved vel, at i en Kirkekonstitution, Forfatning eller Ordning den eller de Paragrafer, som bestemmer Regelen for Tro og Lære, er at betragtes som Hovedparagrafer, hvormed de øvrige Paragrafer ei maa komme i Strid, men stemme overens, og at, hvor saadant skulde ske, at nogle Paragrafer skulde befindes at staa i Strid med saadanne Hovedparagrafer, man da er skyldig og pligtig at rette hine efter disse. I ovenstaaende Konstitution maa vel Hovedparagrafen være den første, hvilken bestemmer, at „Samfundet er og skal stedse forblive at være overensstemmende med den egte lutherske Tro og Lære og bygget paa Guds Ord i den hellige Skrift i Forening med de apostoliske og augsburgske Troesartikler, der tilligemed Ordet er Regel for vor Kirkeorden og for vor Tro og Bekjendelse“. Skal nu denne Bekjendelse være sand og ei et tomt Ordspilleri, saa maa ogsaa de andre Paragrafer komme i Overensstemmelse hermed; men nu er det just det, som ikke er Tilfældet, idet det kan bevisliggjøres, at der er forskjelligt i Konstitutionen, som ikke er egte luthersk Tro og Lære, og som ikke er reguleret efter den augsburgske Konfession. Og nu spørger jeg da: Hvo er Sandheden mest tro, og hvo er mest falden i Vildfarelse af dem, der har understrevet denne Konstitution, enten de, som bliver ved denne Hovedbestemmelse om Betjendelsens Overensstemmelse med den egte lutherske Tro og Lære, og som desaarsag ikke vil antage, hvad som er afvigende herfra, eller de, som antager og forsvarer det afvigende uden at bekymre sig om, hvad som er sat som Regel for Tro og Lære i Samfundet? At der nu virkelig findes det i Konstitutionen, som er modstridende denne Hovedparagraf, det skal nu vises.

I 2den Paragraf bestemmes Betingelserne for Optagelsen i Samfundet, og derom heder det da, „at ligesom intet almindeligt eller

urent kan indkomme i det nye Jerusalem, saa kan og ingen optages som Medlem i Samfundet, uden han har gjennemgaaet en sand Omvendelse eller og er paa Omvendelsens Vei, saa han har en kjendelig Sorg over Synden og Hunger og Tørst efter Retfærdighed" o. s. v. Her har man jo ingen Forskjel gjort imellem, hvad Kirken i dens egentlige Forstand er, og hvorledes den synligen aabenbarer sig i Verden, ei gjort Forskjel imellem den usynlige Kirke og det udvortes synlige Samfund. Spørger man, hvad Kirken egentlig er, da maa man visselig erkjende, at den er Samfundet af alle omvendte og troende Guds Børn, og at til Kirken i den Forstand ei hører nogen Hykler eller noget ubodfærdigt og uomvendt Menneske. Et ret Kirkens Lem med virkelig Delagtighed i Kirkens Goder er man ei blot derfor og dermed, at man er døbt, hører til et rettroende Samfund, gaar til Kirke, til Alters m. m., naar Hjertet ikke er retskaffen omvendt til Herren; thi rette Kirkens Lemmer er kuns de, som har den Helligaand indvortes i Hjertet, ved hvis Naadevirkning den sande levende Tro paa Kristus virkes i Sjælen, som gjør dem til nye og andre Mennesker, i hvilken Tro de og ved den samme Aand fornyes i deres Sinds Aand i daglig Afførelse af det gamle Menneske med dets Lyster og Begjæringer og Iførelse af det nye Menneske, som er skabt efter Gud i Sandheds Retfærdighed og Hellighed.

Men aabenbarer nu Kirken sig saaledes udvortes? Jeg mener: gestalter den sig i sin synlige Aabenbarelse som et af blot saadanne omvendte og troende Mennesker bestaaende udvortes Samfund? Visseligen var saadant at ønske, at alle Kirkens udvortes Lemmer var saadanne levende Lemmer; men desværre, baade Guds Ord vidner det, og Kirkehistorien i alle Tider stadfæster det, at saadant hverken er blevet opnaaet og vil allermindst blive opnaaet i disse sidste Tider, om hvilke den Herre Kristus dog selv vidner, at i dem Troen neppe vil blive funden paa Jorden. Selv de apostoliske Menigheder kunde ikke fremstille sig saaledes, og naar har Kristendommen staaet i saadan Flor og Blomstren som da? Naar har Aandens Udgydelse med saa mange Gaver og Kræfter kommet Kirken tilgode som da? Og dog skriver Apostelen Paulus til den korinthiske Menighed: „Der ere mange skrøbelige og svage iblandt eder, og en hel Hob sove", 1 Kor. 11, 30. Og som Straf over den uværdige Nadvergang, som fandt Sted hos nogle i Menigheden, siger han V. 17. i samme Kapitel: „I komme sammen ikke til det bedre, men til det værre."*) Alene Blodskjænderen blev udelukket og ud-

---

*) Om aabenbare onde siger samme Apostel: „Men nu haver jeg skrevet

stødt af Menigheden, men dog senere igjen optagen, da han blev ført til hjertelig Anger og Ruelse over Synden.

Efterat derfor den augsburgske Konfession i dens 7de Artikel beskriver, hvad Kirken egentlig er, nemlig hellige Menneskers Forsamling, hvilket ogsaa gjentages straks i den 8de Artikel med de Ord: „Endog den kristelige Kirke egentlig ikke er andet end de helliges og rettroendes*) Forsamling og Samfund“: saa viser igjen den følgende Del af samme Artikel, at man med saadan Forklaring af Kirken har beskrevet den usynlige**) Kirke, ikke den synlige Kirke, det udvortes Samfund; thi det heder derefter: „Dog efterdi i dette Liv er mange Hyklere og falske kristne saavelsom aabenbare Syndere iblandt de fromme, da maa man bruge Sakramenterne, om de end betjenes og uddeles af dem, som er ugudelige og onde; saasom Kristus giver tilkjende Matth. 22, 2: Paa Mose Stol sidde skriftkloge og Farisæer o. s. v. Thi Ordet og Sakramenterne er kraftige for Kristi Befalings og Ordnings Skyld.“ Denne Artikel bliver af mange meget ilde udtydet, som skulde den augsburgske Konfession hermed ligesom indbyde de ugudelige i Kirken, og som skulde den agte omvendte og uomvendte Læreres Tjeneste i Kirken lige god og lige meget. Men dersom vi ret saa ind i denne 8de Artikels Forstand, saa vilde vi just finde den at være særdeles og overmaade trøstelig, ei for de uomvendte og ugudelige, men just for de omvendte og troende Guds Børn; thi til Trøst for dem og for dem alene er samme Artikel skreven. Thi her vises os, at Sakramenternes Kraft ikke er afhængig af Personerne, som forvalter dem, men at de har sin Kraft i sig selv, naar de blot bliver uddelte i Overensstemmelse med Herrens Indstiftelse af samme. Dersom det ikke saa skulde være, saa maatte al vor Tro blive uvis og usikker; thi var Sakramenternes Kraft afhængig af Personerne, som forvaltede samme, saa maatte jo min Daab være ugyldig, dersom jeg vidste, den var bleven

eder til, at I skulle ikke beblandes med disse, dersom nogen, der kaldes en Broder, er en Skjørlevner eller gjerrig eller en Afgudsdyrker eller en Skjendegjest eller en Dranker eller en Røver; at I skulle ikke end æde med saadan en“, 1 Kor. 5, 11.

*) Dette Ord er feilagtig oversat; der skulde staa: „isandhed troendes“.
E. L. K. Red.

**) Kirken kaldes usynlig ikke i den Forstand, som skulde dens Lemmer ei være her paa Jorden og sees af os, men fordi at Troen, som gjør os til Kirkens rette og sande Lemmer, er en indvortes, usynlig Ting, og ligesom Kristus siger: „Se, Guds Rige er inden i eder.“

mig meddelt af en uomvendt Lærer, da vilde jeg ikke have faaet Jesu Legeme og Blod under Brød og Vin i den hellige Nadver til Syndernes Forladelse, hvis en uomvendt Prest havde rækket mig samme, om jeg end havde gaaet dertil paa en værdig Maade og nydt samme i Troen. Og naar saadant skulde være, saa kunde min Tro heller aldrig blive vis; thi om jeg end mente, det var en omvendt og troende Lærer, jeg modtog Sakramenterne af, saa kunde jeg dog aldrig være saa vis derom, at jeg kunde grunde min Tro derpaa, og at ikke den Tvil jo kunde komme: ja, er du ogsaa fuldkommen vis paa, at din Lærer er et sandt Guds Barn? end om han kunde i sit Hjerte ikke mene det, som han bekjender? end om han kunde være en Hykler? Og hvorledes skulde jeg nu herunder kunne faa Vished for min Tro? Se, derfor er denne 8de Artikel i den augsburgske Konfession saa dyrebar og saa trøstelig for alle troende Guds Børns Hjerter, at de kunde vide og være visse paa, at om de end maatte være nødsagede at modtage Sakramenterne af uomvendte Lærere, de dog derved ikke vilde tabe eller miste noget af sammes salige Kraft og Virkninger, efterdi de har sin Kraft i sig selv, i det med samme sammenføiede Guds Ord, uden at være afhængig af dem, som forvalter samme. Saaledes bliver denne Artikel en Trøstens Artikel for alle troende Guds Børn uden at give nogen Sikkerhedsstøtte for saadanne uomvendte Lærere; thi de hører dog ikke til Kirken, er ikke Kirken, men er blot i det ydre Samfund efter Navnet uden i Gjerningen at være Kirkens rette Lemmer, ja er ei Kristi Lemmer, men Djævelens Lemmer, saalænge de ikke af Hjertet omvender sig til Herren og lader sig føre til den levende Tro paa Guds Søn, hvad enten de er Biskoper, Provster, Prester eller Tilhørere.

Slutningen af samme Artikel indeholder nu en Forkastelse af dem, som herom lærer anderledes, idet det heder: „Her fordømmes de Donatister og det Selskab, som sagde: man maatte ikke bruge de ugudeliges Tjeneste i Kirken; thi de falskelig mente, at den Tjeneste var unyttelig og foruden nogen god og gavnlig Udrettelse." For dem, som lidet eller intet kjender til de Donatister, vil jeg her give en kort Oplysning om dem.

Donatisterne, saaledes kaldte efter deres fornemste Leder Donatus Magnus, var et Parti, som opkom og udvillede sig i det 4de Aarhundrede. De klagede meget over Kirketugtens Forsømmelse, hvortil de og for en stor Del havde den fuldeste Berettigelse; men saa gik de hermed endelig saa vidt, at de frakjendte Kirken Karakteren af en kristelig Kirke, fordi den tællede onde og uomvendte iblandt sig, og sagde sig ganske løs fra samme. De paa-

stod, at Kirken, hvis den skulde være en kristelig, ikke alene maatte være ren i Læren, men ogsaa fremstille sig som ren, hellig og uden Pletter i alle dens Lemmers Vandel, saa den ei maatte tælle andre Lemmer end blot omvendte og igjenfødte, og selv gav de sig ud for at udgjøre en saadan Kirke. Men medens de berømmede sig af saadan deres Renhed, faldt de dog selv i mange og svare Synder og Laster; thi da fra Modpartens Side endog haarde Forholdsregler blev brugte mod dem, saa, istedenfor at bevise sin større Renhed ved taalmodig at lide Forfølgelse, greb de til Vaaben for at forsvare sig, og mange af dem gjennemstreifede skarevis sine Modstanderes Landeiendomme, ødelagde Agrene, antændte Husene og øvede mange Grusomheder. Fremfor alle modstod dem den bekjendte Augustinus, der med det guddommelige Ords rette Vaaben søgte formedelst grundig Belærelse paa Overbevisningens Vei at føre dem tilbage fra deres Vildfarelser. Men de vilde ei høre hans advarende Røst, ihvorvel de frygtede for hans Aands Overlegenhed. Han foranstaltede i Karthago Aaret 411 en Religions-Samtale, i hvilken 286 rettroende og 279 donatistiske Biskoper tog Del; men uagtet ogsaa der blev besluttet imod dem, saa blev de dog ved sine Paastande og vilde ei lade sig overbevise. Formedelst flere Splittelser iblandt dem selv, hvoraf atter hver Del vilde udgjøre den alene rene og hellige Kirke, opløstes Partiet efterhaanden.

Den augsburgske Konfessions Apologi i dens 4de Artikel om Kirken viser nu ogsaa klart Forskjellen imellem, hvad Kirken egentligen er, og hvorledes den synligen aabenbarer sig. Det heder deri herom: „Derfor er den rette Kirke Kristi Rige, det er alle helliges Forsamling, thi de ugudelige regjeres ikke formedelst Kristi Aand.... Dersom Kirken, som jo visselig er Kristi Rige, er adskilt fra Djævelens Rige, saa kunde de ugudelige, som er i Djævelens Rige, jo ikke være Kirken, ihvorvel de i dette Liv, fordi Kristi Rige endnu ikke er aabenbaret, er iblandt de rette kristne og i Kirken, har ogsaa deri Lære-Embede og andre Embeder inde.... Derfor siger og slutter vi ifølge den hellige Skrift, at den rette kristelige Kirke er deres Flok hist og her i Verden, som sandelig tror Kristi Evangelium og har den Helligaand. Og vi bekjender dog ogsaa, at saalænge dette Liv paa Jorden varer, mange Hyklere og onde er i Kirken iblandt de rette kristne, hvilke ogsaa er Kirkens Lemmer, forsaavidt det angaar de udvortes Tegn."

— Efter derpaa at have anført en Del Vidnesbyrd af Luther, J. Arnd og Spener og dernæst imødegaaet nogle Indvendinger fortsætter Past. Rasmussen saaledes:

Saa maa det og paavises, at det baade er daarligt og tillige

ganske stridende mod Kristi egne udtrykkelige Ord, at man i denne Paragraf om Indlemmelsen i Samfundet har brugt hint Sprog af Aabenbaringen, at „ligesom intet almindeligt eller urent kan indkomme i det nye Jerusalem“ o. s. v. Siger ikke vor Frelser os med hin Lignelse om Bryllupsgjesterne, hvorledes i Kirkens synlige Samfund ogsaa Hyklere og uomvendte indblander sig, medens, naar Besigtelsen sker af ham, som har Øine som Ildsluer, det da bliver aabenbaret og stillet for Lyset, hvem som har Bryllupsklædningen paa, og hvem som ikke er iført den, hvo som altsaa er sande kristne, og hvo som er falske kristne?

Jeg har da nu her belyst denne 2den Paragrafs Uoverensstemmelse med baade Guds Ord og vor Kirkes Symboler, vore Fædres Vidnesbyrd og endelig ogsaa med den 1ste Paragraf i samme Konstitution. Det bliver da altsaa for os enten at erkjende Guds Ord, Symbolerne og Fædrenes Vidnesbyrd, antage og følge samme og da forkaste denne 2den Paragraf eller ogsaa at erkjende som Sandhed denne Paragraf, men saa dermed forkaste Guds Ord, Symbolerne og vore oplyste Lærefædres Vidnesbyrd; det staar til at vælge.

Det norske Bibelselskabs 72de Beretning,

udgiven af Selskabets Centralkomite i Kristiania, er nu udkommen.

Beretningen indeholder en Oversigt over de Arbeider til ny Bibeloversættelse, der af Selskabet har været iverksatte. Det meste af Oversættelsernes Historie vil være „Fædrel.“s Læsere bekjendt fra vor tidligere Artikel om den nye Bibeloversættelse.*)

Vi skal dog hidsætte nogle Ord om Arbeidet i den sidste Tid. Den sidste Revision af det gamle Testaments Oversættelse afsluttedes ved Nyaar 1888 af d'Hrr. Professor Caspari og Johnson, hvilken sidste var indtraadt i Komiteen ved Prof. Nissens Udnævnelse til Statsraad. Et Nytestamente tryktes hertil i det væsentlige efter vor Stereotypudgave, og den saaledes fremkomne Udgave, der var udkommen heftevis, blev for den større Del af Oplagets vedkommende (ca. 4700 Eksemplarer) bestemt afsat som samlet Bibel til samme Pris som den ældre Udgave. Disse Bibler er udgaaede i Løbet af et Par Maaneder, og et nyt Oplag af denne Udgave vil derfor søges tilveiebragt, saasnart ske kan. Et Aars Tid vil dog nok medgaa, inden den kan komme i Handelen.

Fra 1ste Februar d. A. er Revisionskomiteen gaaet over til at

---

*) Delvis optagen i Nr. 28 af „E. L. K.“

gjennemgaa det af Professor F. W. Bugge fremlagte Udkast til ny Oversættelse af det nye Testament. Professor Bugge deltager nu ogsaa i Komiteens Forhandlinger, ligesom Professor Joh. Storm er tiltraadt samme som sproglig Konsulent. Det er Tanken først at udgive et Evangelium som Prøve.

Den lappiske Oversættelse af første Mosebog er under Trykning paa Bibelselskabets Bekostning. Revisionen af den øvrige Del af Hættas Udkast fortgaar paa Tromsø efter Biskopens Foranstaltning.

Af Bibelen for blinde har vort Selskab fra tidligere Tid paa Lager: 4 apostoliske Breve, Apostlenes Gjerninger, Matthæi og Johannes's Evangelier, trykte med almindelig Skrift. I sidste Aar har vi gjennem det kgl. danske Blindeinstitut erhvervet et Oplag af Lukas's Evangelium, trykt med Punktskrift.

Det norske Bibelskabs Udgifter er i stigende; thi de nye Tider stiller større Krav, end de gamle gjorde, og Selskabets eget Arbeide fører ogsaa Stigningen med sig som en naturlig Følge. Indtægterne stiger imidlertid ikke i samme Forhold som Udgifterne, og saa maa Kapitalen angribes. Men et Forlagsselskab, som Bibelselskabet er, trænger Kapital og nu større Kapital end forhen. Foruden det tidligere Forlag med den ældre Bibeludgave, som man, selv naar et nyt Bibeloplag bliver færdigt, ikke vel endnu ganske kan lade gaa ud af Handelen, da adskillige vil foretrække den, paakræves et nyt Oplag af den nye Bibeludgave, hvorved ikke ubetydelig Kapital vil bindes. Desuden bliver Begjæret nu saa sterkt efter en praktisk Lommeudgave*), at Selskabet, efterat den nye Oversættelse af det gamle Testament foreligger, ikke vel kan lukke sine Øren derfor. Hertil udfordres imidlertid ogsaa Kapital. Vi trænger da ikke alene, at vore Venner støtter Selskabets Gjerning som hidtil; men der trænges mere Støtte end forhen, nogen Anstrengelse, om Selskabet skal kunne sættes istand til at løse de voksende Opgaver.

Men hvad skulde ogsaa ligge nærmere at arbeide for end dette, at vort Folk kunde faa Bibelen ihænde i Udgaver, som kunde blive det kjære og let tilgjængelige? Vi maa udtale vor Tilslutning til den af Hedrums nystiftede Underafdeling oversendte Hilsen: „Blandt alle kristelige Gjøremaal maa dog Arbeidet for den hellige Skrifts Udbredelse indtage den vigtigste Stilling, ikke mindst i vor betænkelige Tid.“

*) I Mangel af en national saadan afsættes i vort Land for Tiden adskillige danske.

Vor Indianermission i Wittenberg, Wis.

(Af T. Larsen).

Fem Maaneder er nu henrundne, siden jeg skrev min Indberetning til Synodemøderne. Vor kjære himmelske Fader har ogsaa i dette Tidsrum været god og naadig mod os, derfor være hans høie og hellige Navn lovet og priset! De kristne, som har hjulpet os med Forbønner og Gaver, være ogsaa hjertelig takkede.

Uagtet Regjeringen giver "The Contract Schools" Tilladelse til at lade Børnene gaa hjem eller andenstedshen i Ferien (Juli og August) og lader dem faa fuld Betaling ogsaa for den Tid, saa beholdt vi dog 28 Børn, da vi troede det bedre for dem at være her; og forat de ikke skulde glemme, hvad de havde lært, men komme videre, holdt vi Skole næsten hele Tiden, dog med den Forskjel, at vi havde kun 1½ Time hver For- og Eftermiddag istedenfor 3 Timer.

Den 31te August bragte jeg 16 Børn hid fra Oneidareservationen, dels af dem, som havde været her før, dels andre. Nogle af de større Børn reiser enten til Carlisle, Penn., eller Hampton, Va. Nogle af dem, som har været her og vil komme tilbage, havde Dienspgdom, da jeg var derborte, men vilde komme, saasnart de blev bedre. Fra to Søskende har jeg faaet Brev, at de vil komme, naar jeg sender dem Jernbanebillet. Vi tænker ogsaa iaar at optage 50—60 Børn, trods det at der staar i den Kontrakt, som jeg har gjort med "Commissioner of Indian Affairs", at vi ikke skal have mere end 30 paa en Gang. Da vi ifjor skulde udfærdige Kontrakt, blev der sendt os "Blanks", som vi selv udfyldte, efterat vi havde faaet Tilbud om, at Regjeringen vilde betale for 25 Børn; men hvor mange vi skulde have Lov til at tage paa en Gang, lod vi staa „blank". Paa Forespørgsel blev der svaret, at vi foruden de 25 Børn kunde tage saa mange, som vi kunde forsørge i Overensstemmelse med de opstillede Betingelser. Iaar blev "the agreement" udfyldt i Washington, og „30" sat ind som det høieste Antal Børn, vi skulde have paa en Gang. Jeg skrev da og spurgte, om vi ikke kunde holde os til det, som var os lovet ifjor, men har ikke erholdt Svar. Vi tænker, at man har sat ind Tallet 30, og det skulde kun gjælde de Børn, som Regjeringen betaler for; thi man vil ikke, at Kontraktskolerne skal tage for mange Børn ad Gangen og saa kanske ikke holde Skole 10 Maaneder i Aaret; thi der betales efter "the average". Om vi har tænkt rigtig, vil Fremtiden vise.

Regjeringen kan maaske sige, at jeg har brudt Kontrakten, siden jeg har taget mere end 30 Børn, og vi kan saaledes miste den Understøttelse, som vi venter os derfra. Men jeg syntes ikke, at jeg burde handle anderledes; thi vi havde sagt til de Børn, som reiste hjem i Ferien, at vi ønskede at se dem tilbage her ved Skoleaarets Begyndelse; derfor syntes jeg ikke, jeg kunde sige til dem: „Vi har ikke Lov af Regjeringen at tage flere end 30 Børn iaar, derfor kan I ikke komme tilbage"; og vi vilde heller ikke vise nogen

bort af dem, vi havde. Skal det nu gaa saa galt, at vi mister vor Understøttelse fra den Kant, saa haaber jeg, at kristelige Venner vil yde os saa rigelig Understøttelse, at vi kan drive vor Mission uden at være afhængige af "Uncle Sam".

Jeg tror ikke, som Past. Homme, at det er Striden i Synoden, som har foraarsaget dette, men snarere den katholske Agent i Keshena i dette County; thi han liker naturligvis ikke, at Lutheranerne skal faa paa sin Skole saa mange Børn, som Katholikerne gjerne vilde have. Kanske dog jeg tager feil.

Nogle mener, at det er skadeligt, at Børnene kommer hjem i Ferien; for en Del tror jeg det ogsaa, men det kan ogsaa have en gavnlig Virkning. Hr. Jacobsen, vor Lærer, og jeg skrev Breve til Børnene, som var hjemme i Ferien, og fra to af dem fik vi tre Breve. Den mindste (en Gut paa 7 Aar) siger: „Jeg er glad ved at være hjemme, men jeg vil ganske vist komme tilbage; thi jeg liker at gaa paa Skole." Han siger endvidere: „Jeg har ikke glemt, hvad jeg lærte der; jeg kommer ever altid ihu." Den anden (10 Aar gammel) skriver: „Jeg er glad, at jeg ikke har glemt, hvad jeg lærte der paa Skolen. Jeg kan endnu fremsige alle mine Bønner. Mama liker at høre vor Sang, saa synger vi altid for hende. Jeg er glad, at du kommer os ihu" — og undertegner sig: „Din Søn Alphius". Disse to Brødre kom tilbage samt en ældre Søster af dem og nogle af deres bekjendte.

Vi venter og venter, at Winnebagoerne skal engang bekvemme sig til at sende sine Børn hid. Fornylig talte jeg atter med en af dem herom, og han erklærede sig villig dertil. Vi faar nu se.

To af Winnebagoerne har været i Washington for at faa udvirket en Lov, som vilde blive til bedste for Stammen, især for Børnenes Skolegang. Jeg skrev i den Anledning til vore skandinaviske Kongresmænd og bad om deres velvillige Bistand. Fra Hon. K. Nelson fik jeg et meget venligt Svar. Han siger, at han med Glæde vilde gjøre noget for dem; men det var maaske for sent for den Session, da den var saa nær sin Afslutning; men i den næste, som begynder i December, vil der blive god Anledning. En lysere Fremtid vil forhaabentlig snart oprinde ogsaa for disse Folk. Lad os bede og haabe!

I Oktober gjorde jeg to Reiser til Bad River Reservationen i Nærheden af Superiorsøen. Der og paa Red Cliff bor Chippewaer. Fra disse to Steder fik jeg 12 Børn, trods det at Katholikerne har Skoler der. Vi vilde prøve at faa nogle ogsaa af denne Stamme, forat Børnene sig imellem maatte tale mere Engelsk. Iblandt disse er der en pen Gut, 17 Aar gammel, Søn af en "Elder" i den presbyterianske Kirke. Forældrene ønsker, at han maa blive Prest, Missionær eller Lærer. Lad os bede med og for ham og hans Forældre!

Med Skolen gaar det særdeles godt. Næst Gud, har vi vor dygtige, tro og nidkjære Lærer, Axel Jacobsen, at takke derfor. Vort øvrige Tjenerskab takkes ogsaa hjerteligt for sin Troskab, hver i sit Kald.

Hr. Hans Wood arbeider nu paa det føromtalte Gymnastiklokale eller Legestue for Gutterne. Det er snart færdigt og koster mere end først beregnet; men saa er det ogsaa bedre og penere. Det er 18 × 40 Fod samt 16 Fod høit — 2 Etager. I den første Etage skal være Legestue, Vaske- og Baderum; i den anden Snedker-, Skomager- og Skræddervækksted, hvis vi kan faa det til.

Ogsaa denne Gang har jeg at melde, at en Gut er løben bort fra vor Skole. Det er saa meget mere nedslaaende, som det var en af dem, som havde været her længst og nu er 14 Aar gammel. Han blev to Gange greben i Synd mod det 7de Bud — den sidste Gang den 9de Oktbr., den Dag han rømte. Jeg var ikke hjemme; men Læreren brugte ikke andet end moralsk Bestraffelse. Enten det nu var Skammen eller Frygt for Straffen eller begge Dele, som bragte ham til at rømme, ved vi endnu ikke. Vi har ladet hans Fader vide om Sagen, og han har sagt, at han vil sende ham tilbage. Jeg har lovet at tage ham tilbage paa den Betingelse, at han bekjender sin Synd, beder om Forladelse og lover Bedring.

Vi har nu det største Antal Børn, vi nogensinde har havt (54). Det er med en vis Ængstelse, at vi har optaget saa mange samt lovet flere Plads. Levnetsmidlerne er dyrere end forrige Aar. Gaverne kommer mere sparsomt ind, hvilket kan have sin Grund i, at mange tænker, at siden vi faar Understøttelse af Regjeringen, saa behøver vi ikke saa meget. Dette er sandt, saa langt det rækker; men om vi nu faar Betaling for 25 Børn, hvilket endnu er uvist, saa har vi dog 29 desforuden, som ogsaa skal have Mad og Klæder. Vi søger at hjælpe os med saa liden Tjenerhjælp som mulig; men de, vi har, bør dog have Kost og Løn i rette Tid. Hidindtil har det gaaet saa bra, at vi har havt „dagligt Brød" og har betalt $300 paa Laan og omtrent en lignende Sum for den nye Bygning; men saa har jeg rigtignok ikke regnet nogen Løn for min Hustru og mig. Staa os fremdeles bi, kjære medkristne!

En vakker Julegave for Slegt og Venner i Norge.

Vor nye Postille, som nu er færdigtrykt, vil om nogle Uger blive færdig til Forsendelse. Den vil egne sig til Julegave til Slegtninger i Norge, og da vi ved, at mange ønsker at sende den hjem, har vi ordnet det saaledes, at vi kan sende den til hvilketsomhelst Postkontor i Norge eller Danmark for samme Pris, som vi sender den til hvilketsomhelst Postkontor i de Forenede Stater, nemlig $2.50.

Naar man sender os dette Beløb og opgiver os tydelig og nøiagtig Adresse, paatager vi os at forsende Bogen og betale Portoen paa samme, uden nogensomhelst Udgift for Modtageren i Norge eller Danmark.

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

Kirkekronike.

Amerika. Hvilken en mangetunget Nation vi er blevne, kan bl. a. sees deraf, at for at forsyne Staten Pennsylvanias Befolkning med Guds Ord maa Bibelselskabet skaffe Oversættelser af Bibelen i niogtyve forskjellige Sprog. ("The Workman".)

— „Den almindelige engelsk ev.-lutherske Konferens i Missouri og andre Stater" er Navnet paa en ny Synodalforbindelse, som i Lære og Praksis vil staa paa Missourisynodens Grund. Den konstituerede sig i St. Louis den 22de Oktober og bestaar foreløbig af 12 Prester, 8 Menigheder og 2 Lærere, hvilke samtlige har underskrevet Konstitutionen. "Lutheran Witness" blev overtaget som Samfundets Organ. Men fremfor alt tog man fat paa Udgivelsen af en god engelsk-luthersk Salmebog, ligesom man havde under Behandling Spørgsmaalet om Oprettelse af gode engelske Menighedsskoler, Høiskoler, Colleges og Seminarier. Særlig hædrende mindedes man naturligvis Dr. Walther, som selv havde ønsket at opleve, at der blev oprettet et engelsk Presteseminar. Ved Siden af meget andet glædeligt ser vi af det hele, at Missourierne ogsaa forstaar at behandle „Sprogspørgsmaalet" praktisk, og vi forudsiger dem megen Velsignelse deraf. („Luth. Kirchenblatt".)

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. D. J. Growe ½ Konf.offer i Baxtevolds Mgh. Allehelgenssøndag $9.90; ved Past. J. A. Thorsen Del af Bidrag fra Kvindeforening Nr. 3 (Bestyrerinde Mrs. Kjersti J. Heltene) Vestre St. Olaf Mgh. $10.00; ved Past. N. J. Wisnæs ½ Konfirmationsoffer $21.00, tilf. $40.90.

Faribault, Minn., den 14de Nov. 1888. H. W. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. A. K. Sagen fra en ubenævnt $2.00; ved Past. M. Thorsen fra Kvindeforeningen i South Rush River Mgh. $25.00; ved Past. H. J. G. Krog fra Woodville Kvindeforening $25.00, tilf. $52.00.

La Crosse, Wis., den 10de Nov. 1888. E. R. Borresen.

Til Indremissionen: Ved Past H. Aanestad Konf.offer i Nordre Split Rock Mgh. $11.00; ved Past. H. J. Strand (pr. Rustad) Offer fra Elk Grove Mgh. $28.20, tilsammen $39.80.

Rettelse: „K. T." Nr. 45 S. 714 staar: „Offer i St. Paul Mgh.": skal være: „Offer i St. Paulus's Mgh."

Decorah, Ia., den 15de Nov. 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. V. Koren Wash. Pr. Mgh., fra Johannes Amundsen $5.00, J. J. Dalen $5.00, Jul Kvale $10.00, tilf. $20.00; ved Past. D. J. Growe fra følgende i Baxtevold Mgh. Minn.: Edd. Busnæs $2.50, Hans Kittelsen $1.00, Brynjel Syvertsen $0.50, fra Venner af Synoden i Grove Lake Mgh.: Johs. Krogstad $2.50, Anton Clausen $2.50, tilf. $9.00; ved Past. J. A. Ottesen fra J. A. Quammen (Rest. paa Subskription $50.00) $15.00, L. L. Bolstad (Afdrag paa Subskr. $25.00) $10.00, N. M. Erdahl $25.00 (alle af Liberty Mgh.), Torgeir B. Tveten $25.00, Livor Kittelsen $25.00 (begge af Vestre Koshk. Mgh), tilf. 100.00; ved Past. M. Shirley fra K. K. Hauge $1.00, Kapt. J. J. Johnsen $1.00, ubenævnt $1.00,

en Antimissourier $5.00, tilſ. $8.00 (alle af Howard Mgh., Dak.); ved Paſt. H. J. G. Krog $25.00, nemlig: Jens Olſen $10.00, Lars Olſen $10.00, Peter Geisnæs $5.00 (alle af North Ruſh River Mgh., Wis.); ved Paſt. H. J. Strand $15.00, nemlig: G. N. Haugen $10.00, E. G. Mellem $5.00; ved Paſt. O. E. Solſeth fra Iver Kauten af Zion Mgh., (halv Subſkr.) $10.00, Jørgen Chriſtenſen af Immanuels Mgh. $5.00, tilſ. $15.00; ved Paſt. O. N. Fosmark fra T. G. Berſtad $25.00, Sven Johnſen $20.00, Edward, Peter og Chriſtine Peterſen hver $1.50, og fra følgende 3 Piger i Chicago: Siſſie Hanſen, Valborg Brekke og Anna Bothne, tilſ. $10.00, ialt $59.50; tilſ. $251.50.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Paſt. D. J. Growe Tønde-Indſ. ved Børn i Bartevold Mgh. Minn., $8.71 (Navneliſten trykkes i „Børnebl."); ved Paſt. Th. Johnſen Tønde-Indſ. ved Børn $14.85 (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Paſt. J. E. Bergh Tønde-Indſ. ved Konf. i Sacred Heart Mgh. $25.25 (Navneliſten trykkes i „Børnebl."); ved Paſt. J. A. Otteſen fra Torgeir B. Tveten $5.00, Tønde-Indſ. ved O. E. Robby, Deerfield, fra Mali Grinde, Lib. Pr. Mgh. $2.00, Tønde-Indſ. ved O. O. Mo, Veſtre Koſhk., fra Sina J. Vik $1.91, Tønde-Indſ. ved A. Hetland, Øſtre Koſhk., fra Nora Larſen $1.55, Nina Onſtad $0.90, Olette Olſen $.05, Ludvig Larſen $0.81, tilſammen $14.22; ved Paſt. M. Shirley fra Alida Reimaſtad, Howard Mgh., $2.54; ved Paſt. E. F. Magelsſen fra Kvindeforeningen i Immanuels Mgh. i Marinette $7.00, indſ. i Manitowoc Mgh.: Norman Torriſon, Andrew Torriſon, Oren Torriſon, Willie Torriſon, Anna Magelsſen, Magdalena Magelsſen hver $0.50, Bjørn Sinſthagen, Martin Hanſen, Lina Hanſen, Oscar Jonsrud, Halvor Jonsrud, Georg Jonsrud, John Jonsrud og Knud Rude hver 25 Cents, Guſtav og Hanna Preſterud hver 20, Charley Hendrikſen 15, Jonnie Johnſen, Charley, Joſefine, Hilda, Bertha og Anton Johnſen, Hildegord Magelsſen, Chriſtine Vindingſtad, Hanna Vindingſtad, Marie Vindingſtad, Norman Thompſen, Guſtav Thompſen, John M. Jonsrud, Marie Jonsrud, Ingeborg Jonsrud, John Rude, Hanna Rude, Marie Hendrikſen og Allen Hendrikſen hver $0.10, Georgina Rude $0.05, Alfred Johnſen $0.10, Carl Jonsrud $0.10, tilſ. $14.70; ved Melvin Enger Decorah Mgh., indſ. i Tønde $2.11; ved Paſt. H. J. Strand indſ. i følgende Menigheder: London Mgh., fra Henry Hanſen $0.25, Roſe $0.20, Marie $0.20, Peder $0.20 og John Hanſen $0.15, Ivar Børsheim $0.25, Julia $0.10, Anna $0.10, Nella $0.10, Sina $0.10 og Anetta Børsheim $0.05, Oskar Anderſen $0.25, Roſe Anderſen $0.25, Albert M. Leidal $0.25, Roſina Leidal $0.25, Eliſe Olſen $0.25, Marie J. Holm $0.25, Lewis $0.15, Sven $0.10, Bertine $0.10, Eliſa $0.10, Perry $0.10, Joſeph $0.10, Karoline $0.10, Lauritz $0.10 og Emma Holm $0.10, P. P. Wøien $0.50, lig $4.65; Sir Miles Grove Mgh., fra O. T. Lund $5.00, Ida Lund $1.00, Mrs. O. T. Lund $0.50, John J. Lindland $2.00, T. Guttormſen og Familie $1.00, Andreas Olſen $0.10, H. Omoth $0.25, Gullik Gullikſen $0.50, Halvor Thorſon $0.50, Mrs. K. Ahleſen $0.50, Elling Levorſen $0.25, Ludvig $0.25, Guſtav $0.10, Thora $0.25, Alma $0.10, Olga $0.10 og Selma Levorſen $0.10, Klara Caſtlee $1.00, George Caſtlee $1.00, Hermo Amundſon $0.20, Aamun Aslakſon $0.25, lig $14.95: Elk Grove Mgh., fra A. A. Albertſen $0.50, Gabriel $0.50, Randine $0.25, Anne $0.25 og Ella Albertſen $0.15, Erik Sævre $0.25, Seſelia $0.25, Bertinius $0.25, Karl $0.15, Elling $0.10, Melvin Sævre $0.10, Gertrud Sævre $0.10, Klara Sævre $0.10 og Leonora Sævre $0.10, L. L. Tue $0.50, Knut Anderſen Randi Anderſen $0.25, Knnt Anderſen $0.10, $0.25, C. O. Hanſen $0.25, A. O. Hanſen $0.25, Ole Siverſen $0.50, Mrs. Sigrid Sævre $0.10, N. E. Thoen $1.00, Ole A. Tenold $1.00, Mrs. Holmen $1.00, Nicoline Rudſen $1.00, Andrew N. Hagen $0.50, T. Elverum $0.50, T. A. Orke $0.50, Albert T. Pederſen $1.00, Albert Stensrud $1.00, Erik $0.25, Carl $0.15, Bertine $0.10, B. Nærbye $0.50, Ole Nielſen $0.10, Nicolai $0.25 og Martin Stensrud $0.25, lig $14.35: Round Prairie Mgh., fra Gurine O. Torgerſen $0.10, Helick Torgerſen $0.15, Chriſtian E. Flaſkerud $0.25, Theodor $0.25, Olava $0.10, Anna $0.10, Maria $0.10 og Edvard Flaſkerud $0.10, N. E. Hagen $1.00, Gina Hagen $0.10, Carl A. Utabjaa $0.25, Anne H. Haraldſen $0.50, Anne O. Flaſkerud $0.10, Carl $0.10, Martin $0.10 og Marie Flaſkerud $0.10, Gilbert Hagen $0.50, Loviſe $0.25 og Theodor Hagen $0.25, A. A. Thompſon $0.50, Theodor Haraldſen

$0.50, Andrine Haraldsen $0.25, Maria Isaksen $0.50, Randine Haraldsen $0.25, Gunhild Tollessen $0.25, Hilda Larsen $0.25, Alice Larsen $0.10, Anne Hovland $0.25, K. Knudsen $0.50, Bolette Flasserud $0.10, Josef $0.10 og Ottina Flasserud $0.25, Anne J. Larsen $0.10, Christian Larsen $0.10, Petra Støvern $0.50, Elling Støvern $0.25, Johan J. Svensserud $1.00, Nora B. Hagen $0.25, Gunda P. O. Opgaard $0.20, Nora Opgaard $0.15, Olive J. Sveun $0.25, Hans Sandager $0.50, Christina G. Overland $0.50, Betsey $0.25, Knud A. $0.50 og B. Overland $0.50, J. P. Larson $0.25, Gunder Gundersen $0.50, Edvard Oppegaard $0.25, Albertine Berg $0.25, Julia Korstad $0.50, Martha Isacson $0.25, Svenna Groven $0.25, Mons H. Monsen $0.25, Carl Johnsen $0.25, Ingvald Moen $0.25, Christian $0.25, Ida $0.10, Gunda $0.10 og Edvart Moen $0.10, Ole Kaarstad $0.50, Maria $0.25 og Ida Kaarstad $0.25, Hanna Johnsen $0.25, Reinert Johnsen $0.15, John J. Kalstad $0.50, Malla Skararud $0.25, Sophia Hendriksen $0.10, Ellen Hendriksen $0.10, Johannes J. Kalstad $0.50, E. E. Stene $0.25, M. E. Stene $0.25, Hellik Halvorsen $0.25, Ole Huvestad jr. $0.25, John Hei $0.15, Halvor Hei $0.25, tils. $21.00: Shell Rock Mgh., fra Julia Svensrud 25 Cents, Lena 25, Tilda 25, Martin 10, Louis 10 og Ella Svensrud 10, Ole Olson 50, Lars Tollessen 50, Else Tollessen 25, Aslaug B. Losthus 25, O. T. Losthus 50, Aleck J. Lee 40, Martha Lee 40, Marget Lee 20, Maria Paulsen 25, Olaus Paulsen 25, Hans P. Pedersen 50, Anton 25, Anne 15 og Maren Pedersen 10, Ole L. Tenold 25, Lars 15 og Maria Tenold 10, Thrond Hansen 50, Edvard 15, Kari 25 og Henry Hansen 10, Ole P. Ringøen 50, Kari 20, Severt 10, Anton 10 og Gida Ringden 10, A. O. Tenold 50, Elling A. 25, Gilbert A. 25, Hannah 25, Emma 15, Andrina 10 og John A. Tenold 25, Jacob Nilsen 25, E. O. Mælum 25, Ole Dahlseide 50, Jens S. Spilde 50, Andrine Mellem 50, Lewis 70, Emil 25, Gust 25, Minni 25, Carl 50 og Nettie Mellem 15, Olga Wigen 15, Clarence Wigen 10, Levi Johnsen 25, Bertha Tuphdal 25, Ida Hove 25, Bertha 50 og Martha Hove 50, Gabriel Johnsens Børn $1.10, Olaf L. Gresthen 10, Marthin H. 25, Gustaf A. 10, John G. 10, Emil A. 10, Christine E. 15, Julia O. 10 og Lina J. Gresthen 10, Gunneld Hagen 15, Ida 10, Hanna 10, John D. 10, Betsey 10 og Andreas Hagen 10, tils. $18.65, tils. $73.60; ved Past. T. A. Torgerson Tønde-Indf. i Lime Creek Mgh., fra Aune Marie Dale $1.46; ved Past. O. Juul Tønde-Indf. ved Martin Buslee $4.03, Alfred Johnsen $2.16, Minnie Mikkelsen $1.90, Gina Leth $1.19, Dorthea Lilleskou $1.49, Otto Thoen $0.50, Martin Juul $1, Axel Juul $1, tils. $13.27; ved Past. J. A. Blilie $5.10 (kvitteres i „Børnebl."); ved Past. J. Johansen fra A. Jensens Børn $0.55; ved E. Knutsen indf. af Skolebørn i Rock Dell Sogn af Vor Frelsers Mgh. i Renville og Redwood Co., Minn., fra Hanna Darud $1.29, Ellen Olsen $2.76, Julius Jensen $0.67, Helge Hagdal $1.30, Wilomine Hagdal $1.21, Anna Davidsen $2.33, Anne Johnsen $1.67, Hjertrue Hjelnæs $2.01, Reier Grytting $1.50, Helina Hansen $1.11, Clarence Olsen $1.34, Kaja Kortgaarden $0.22, tils. $17.41; ialt $193.77.

Til trængende studerende: Ved Past. J. A. Thorsen bestemt for Stud. O. K. Ramberg, Luther Seminary, Minneapolis, Del af Bidrag fra Kvindeforeningen Nr. 3, Bestyrerinde Mrs. J. Heltene $7; ved Past. B. Askevold Konf.offer fra Lyons Mgh., bestemt til T. T. Wiprud $16.50, tils. $23.50.

Til Hedningemissionen (Madagaskar): Ved Past. H. J. Strand fra Mrs. Martha Dalseide $2.

Til Indianermissionen: Ved Past. B. Hovde fra Trempealeau Valley Kvindeforening $33.73.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Ved Prof. L. Larsen fra Hans L. Hansen, Discipel ved Luther College $5.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. J. A. Thorsen fra Vestre St. Olaf Mgh., indf. ved Ole E. Sølvernæs $2; ved T. Stabeck Høstoffer fra Rock Run Mgh. Ill., $9.60 (Past. Thorvildsens Kald); ved Past. O. Juul af Ref.offer i Vor Frelsers Kirke, Chicago, $22.35; ved Past. W. M. H. Petersen, et Offer i Stillwater $13.80; ved Past. M. Fr. Wiese fra Fjeldberg Mgh., Konfirmationsoffer $32.06; ved Past. B. Hovde fra K. K. Hagestad (aarl. Bidrag) $5, J. K. Hagestad (aarl. Bidrag) $5; indf. ved Ole

O. Korsveien: Ole O. Korsveien 50 Cents, Betsy E. 25, Emma L. 10, og Mary S. Korsveien 10, Edward J. Olson 5, Lauritz Ammundsen 25, Mattie Ammundsen 25, Bennie Wheeler 5, John Ammundsen 10, Mary 25 og Adolf Ammundsen 25, Karen Pedersen 15, Ole T. Olsen 15, Ammund Iskatsen 10, Lars Graasletten 25, Julius Ammundsen 5, H. C. Eriksen 25, Peder Larsen 25, Mrs. Halvorsen 25, Albert 20, Hilma H. 5, Chas. 5 og Anna O. Halvorsen 10, Inger H. Helle 10, Hans O. Helle 25, Anna J. Larsen 15, Nils T. Larsen 10, tilſ. $14.60; ved Paſt. D. J. Growe Bartevold Mgh., fra Ebb Busnæs $2, Hans Kittelsen $1, Brynjel Syvertsen $0.50, fra Venner af Synoden i Grove Lake Mgh.: Joh. Krogstad $2.50, Anton Clausen $2.50, tilſ. $9; ved Paſt. J. Bergh fra Ole Sørensen $1.00; tilſ. $104.41.

Til Synodekassen: Ved Paſt. T. A. Torgerson, Offer i Lime Creek Mgh. $28.01; ved Paſt. J. A. Thorsen Offer i Østre St. Olaf $14.80; ved Paſt. O. E. Solseth fra Paul Goli af Immanuels Mgh. $1; ved Paſt. M. Fr. Wiese fra Fjeldberg Menigheds Kvindeforening $15.84; ved Paſt. D. J. Growe ½ Konfirmationsoffer i Bartevold Mgh., Allehelgensdag $9.90; ved Paſt. C. K. Preus Offer i Spring Pr. Mgh. $24.48, Offer i Norway Grove $15.00, Offer i Run Creek $6.65, Offer i Lodi $14.15, ilg $62.28; ved Paſt. B. Hovde Ref.offer i Trempealeau Valley $5.69; tilſ. $137.02.

Til forſkjellige Kasser: Ved Paſt. N. G. Tvedt Konfirmationsoffer i Lime Creek, Nebr., $11.00, hvoraf $5.00 til Lærerløns kassen og $6.00 til Synodekassen; ved Paſt. P. A. Dietrichson Offer fra Froens Mgh. $16.80 at deles ligt mellem det nye Seminar i Minneapolis og Indianermissionen.

Decorah, Iowa, den 15de Novbr. 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Washington Prairie af Jørgen Linnevold 2 Sække Havre og 2 Sække Mais. C. Clausen.

Takſigelse. Undertegnede erkjender at have modtaget følgende Bidrag til Anſkaffelse af naturvidenſkabelige Apparater ved Luther College: Fra Chicago af Dr. N. C. Nemmen, O. M. Kalheim, Gilbert Mauritzen, Eugene Krohn, George Markhus, Oskar Johnson hver $5.00, tilſ. $30.00. O. Ramstad.

Rettelſer: I „K. T." Nr. 44 under Bidrag til Seminariet i Minneapolis fra Vestre Koshk. ſtaar: Halvor Svensen Gedſet $25.00, ſkal være: Halvor Svensen Gulſet $25.00. I Nr. 45 under Bidrag til det nye theol. Seminar i Minneapolis ſtaar: Christian Brink $8: ſkal være $5, og Jacob Storſtad med $3 er udeglemt, hvilket herved tilføies.

Preſtekraver.

Nye Preſtekraver ſyes, og gamle opſættes ſom hidtil af Miſs Marie Sivesind, hvis Adresſe indtil videre bliver: Story City, Story Co., Iowa.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norſke evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet beſtilles og betales helſt hos Synodens Preſter eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 30. November 1888. { Nr. 48.

Tale ved Albert Lea lutherske Høiskoles Aabningsfest den 1ste Novbr. 1888.

Kjære Trosbrødre og Søstre i Almindelighed og I kjære Lærere og Disciple ved Albert Lea lutherske Høiskole i Særdeleshed! Naade og Fred i Kristo Jesu, vor Herre, vorde eder mangfoldig til Del!

I mange Aar har det været en kjær Tanke for nogle af os at oprette en høiere Skole i denne By for vor kjære opvoksende Ungdom af begge Kjøn. Men stedfundne Omstændigheder, særlig den nys tilendebragte Lærestrid i vort Samfund, er traadt hindrende iveien. Endelig har vi med Herrens algode Bistand kunnet lægge Haand paa Verket og gjøre en Begyndelse, i hvilken Anledning vi er komne sammen idag til denne Aabningsfest.

Det viser sig klart, at vi ikke tog feil i vor Formening, at her var Trang til en Anstalt af denne Art. Aldrig før i vort Folks Historie i dette Land har nogen høiere Skole, saavidt vides, faaet en saa rigelig Søgning lige fra Begyndelsen af. Ikke mindre end over hundrede*) Elever er indmeldte, af hvilke forhaabentlig de fleste er ankomne, og flere Disciple kan endnu ventes i Aarets Løb.

Naar jeg tænker paa, hvorledes det har lykkets os at vinde for vor Skole de nærværende Lærere, som vi tror og haaber vil vise sig vel skikkede for Stillingen, — naar jeg ser paa denne store Skare af kjære unge Brødre og Søstre, som er strømmet hid fra nær og fjern, som her vil tilegne sig gode Kundskaber, nyttige Færdigheder og ædle Kunster, — som begjærer her at forfremmes i den Visdom, som er herovenfra, saa maa jeg udbryde: Sandelig, dette er skeet af Herren! Han har øiensynlig bekjendt sig til vort Forehavende og

*) Den Dag var Tallet 108.

opfylder vore ydmyge Begjæringer; ja han har gjort langt over, hvad vi kunde bede og forstaa. Denne vor Aabningsfest er derfor en Glædesfest. Herren være høiligen priset!

Det er mange af eder bekjendt, at her er stiftet en Korporation, et Selskab af lutherske kristne med det Formaal: „at oprette og vedligeholde en luthersk Høiskole, som kan byde opvoksende Mænd og Kvinder iblandt os Anledning til paa egte luthersk kristeligt Grundlag at tilegne sig en høiere alsidig praktisk Dannelse end den, som kan faaes ved de hos os forhaandenværende almindelige Skoler for Børn og Ungdom.“ Paa denne Korporations Vegne har jeg den Ære at byde eder velkomne. Saa vær da alle tilhobe, Lærere og Disciple, hjertelig velkomne til Albert Lea lutherske Høiskole! Vær forvissede om, at ligesom mange Huse og Værelser aabnes for eder her, saaledes slaar vore Hjerter eder varmt imøde. Det er vort Ønske og vor Bøn til Herren, at I maa trives ved vor Anstalt, og at den Gjerning, I er komne sammen for at drive i Fællesskab, maa bære rigelig og velsignet Frugt til Guds Ære, til gode Slegtninges og Venners Glæde, til eders Tilfredshed og sande Gavn.

Vor Skole skal give Anledning til, at de Anlæg og Gaver, som Herren har nedlagt hos enhver af eder, kjære Disciple, kan udvikles, og I beriges med solide Kundskaber, at I kan udrustes og prydes med tjenlige Færdigheder og skjønne Kunster, som kan være til Gavn og Hygge i det praktiske Liv. Vor Anstalt vil fremme eders timelige Vel.

Men vi kjender alle vor Frelsers alvorsfulde Ord: „Hvad gavner det et Menneske, om han vinder den ganske Verden, naar han tager Skade paa sin Sjæl? Eller hvad vil et Menneske give til Vederlag for sin Sjæl?“ Men da vilde en tage Skade paa sin Sjæl, naar hans aandelige Vel blev aldeles forsømt og tilsidesat for det timelige. Vi ved ogsaa, at verdslig Visdom uden sand Gudsfrygt ofte anretter stor Skade i Verden, og at den aldrig kan fremme sin Eiermands aandelige og evige Vel. Dette kan alene Guds Ord udrette. Herrens Ord skal derfor raade ved vor Anstalt, og Guds gode Aand derigjennem føre Regimentet. I skal her faa Anledning til at vokse i en levende Erkjendelse og hjertelig Tilegnelse af vor lutherske Barnelærdom samt i at gjøre den rette Brug og Anvendelse deraf for en kristelig Vandel. Vor Skole vil befordre eders Sjæles Frelse.

Hensigten er, at alt, som medrette kan kaldes Humbug, al Overfladiskhed og alt tomt Skin skal holdes borte fra vor Skole; og vor Attraa staar til, at vor Anstalt maa udmerke sig ved Grundighed, god Orden og kristelig Tugt, parret med tilbørligt Hensyn til de Fordringer, som det praktiske Liv stiller til Mand og Kvinde.

Her skal hovedsagelig haves for Øie at bibringe Disciplene eller nære hos dem en isandhed kristelig Livsanskuelse.

Det gjælder for os alle at have en hjertelig Erkjendelse af og levende Bevisthed om, at det Maal, vor Herre har sat os, ikke er hernede, men hiskoppe i Lyset for Guds Aasyn; at hverken timelige Goder, Penge og Gods, verdslig Visdom og Kultur, borgerlig Magt og menneskelig Ære eller sanselige Glæder kan tilfredsstille vor Tragten efter Lykke, men at Gud alene og derfor kun den aandelige Velsignelse i det himmelske i Kristo Jesu kan give os sand Ro og salig Fred. Det gjælder at komme ihu, at vi er Pilegrimme her i Udlændighedens Land, og at vort rette Hjem er i det nye Jerusalem, — at vi skal vandre paa Jorden med et himmelsk Sind — at her er Tiden til at saa, hisset skal der høstes, og at den, som saar i Kjødet, skal høste Forkrænkelse af Kjødet, men den, som saar i Aanden, skal høste det evige Liv af Aanden, — at vi ikke skal leve os selv, men ham, som er død og opstanden for os, — at vi er dyrekjøbte og derfor skal ære Gud med vort Legeme og vor Aand, hvilke hører ham til. Det gjælder at erindre, at hæderligt, omend nokſaa simpelt Arbeide ikke skal foragtes, og at enhver i en hæderlig Virksomhed skal gjøre Guds Vilje og bruge sine Evner og Kræfter i Næstekjærlighedens Tjeneste, redelig ernærende sig og sine i sit Ansigts Sved, — at man ved Valg af en Livsstilling ikke skal lade sig bestemme af Mageligheb og Hensyn til, hvor der er den lyseste Udsigt til at komme frem i Verden, men at det afgjørende skal være, hvor man bedst kan anvende sit Pund, sine særlige Anlæg og Gaver, til Guds Ære og Næstens bedste, — at Sindelag for dette og Dygtighed dertil maa komme fra Herren. Det gjælder ikke at glemme, at vi skal bede flittig til Gud, love og prise hans hellige Navn; og at Naadens Midler maa rettelig bruges. Kort sagt, det gjælder, at vi ved Troen er rige i Gud og i Kjærligheden bliver rige paa gode Gjerninger.

Det er isandhed et Maal, som er værd at oprette og besøge en Skole for. Der kan ingen Tvil være om, at dette Maal jo er Gud velbehageligt, at det jo fortjener at haves for Øie, og at Lærere og Disciple gjør vel i at anspænde sine Evner og Kræfter til det yderste, ja at sætte hele sin Eksistense ind for med Herrens Bistand, saavidt muligt, at naa dette herlige Maal. Lad os alle tilhobe flittig anraabe Gud om, at det maa lykkes.

Betænk ogsaa, kjære Lærere og Disciple, hvor vigtigt det er for eder selv og tillige for Skolens Fremtid, om Verden skal staa en Stund endnu, at her gjøres af eder, enhver i sin Stilling og paa sin Vis, en rigtig god Begyndelse og Fortsættelse, at den rette

luthersk-kristelige Aand, at Grundighed og Hensigtsmæssighed ved Undervisningen, at Orden og Punktlighed, at Flid og en god Opførsel fra først af faar Indpas og Raadighed ved vor Anstalt. Hvor meget beror ikke næst Gud paa eder med Hensyn til, hvilket Omdømme der vil danne sig og gjøre sig gjældende om vor Skole, hvilken Søgning den siden vil faa, og hvor megen Nytte og Velsignelse den skal faa Anledning til at stifte. Hvor vigtigt er det ikke ogsaa for de Familier og Menigheder, fra hvis Skjød I er udgangne, og af hvilken Betydning er det ikke for denne By og særlig for vor herværende lutherske Menighed, hvis Indbyggere og Medlemmer venlig byder eder velkomne til sine Arner, ja for Guds Kirke og vort Land i det hele taget, at I beviser eder som hørende til Blomsten af vor lutherske Ungdom, idet I beflitter eder paa at vandre det himmelske Kald værdig, med hvilket I er kaldte, og at opføre eder, som det sømmer sig dannede kristne.

Vi kommer eder imøde med Tillid og gode Forhaabninger. Men lad os dog ikke glemme, at en kristelig Anstalt som vor og den gode Gjerning, som her skal drives, har sine Fiender at bekjæmpe og sine Vanskeligheder at overvinde, og at Opholdet ved vor Skole ligesaa lidt som andre Steder og anden Sysselsættelse vil være fri for Fristelser og Farer af mange Slags i denne onde Verden. Skulde derfor ikke enhver af eder behøve trolig at staa paa Vagt og standhaftig at bevise sig som en god Jesu Kristi Stridsmand? I vil visselig ikke tage det ilde op, naar jeg beder: Vandrer varsomt og forsigtig!

Omgaas da hverandre som en stor kristelig Familie, hvis Lemmer er forbundne med ømmere Baand end Blodets! Omfat hverandre med inderlig Kjærlighed, antag eder hverandre og hjælp hverandre til det gode! Glem ikke, at det var den onde Kain, som sagde: „Mon jeg være min Broders Vogter?“

Lad mig til Slutning endnu kun minde eder om og bede eder at lægge paa Hjerte og tage med eder ind i eders Skoleliv til daglig Opmuntring og Efterlevelse blandt andet følgende Bibelsprog, nemlig 1 Joh. 3, 1—3.: „Ser, hvor stor en Kjærlighed Faderen har bevist os, at vi skulle kaldes Guds Børn! Derfor kjender Verden ikke os, fordi den ikke kjender ham. I elskelige! Nu ere vi Guds Børn, og det er endnu ikke aabenbaret, hvad vi skulle vorde; men vi vide, at naar han aabenbares, skulle vi vorde ham lige; thi vi skulle se ham, som han er. Og hver den, som har dette Haab til ham, renser sig selv, ligesom han er ren.“

Videre Fil. 4, 8.: „Iøvrigt, Brødre, hvadsomhelst der er sandt, hvad der er ærbart, hvad der er retfærdigt, hvad der er rent, hvad

der er elskeligt, hvad der tales vel om, enhver Dyd og alt, hvad priseligt er, derpaa giver Agt!"

Fremdeles Kol. 3, 17.: „Alt, hvad I gjøre i Ord eller Gjerning, det gjører alt i den Herres Jesu Navn, takkende Gud og Faderen ved ham."

Og endelig Fil. 2, 6.: „Det samme Sindelig være i eder, som var i Kristus Jesus."

Maatte da alle rette vedkommende, Korporationen og dens Embedsmænd, Lærere og Disciple og alle vor Anstalts Velyndere, samt alle Herrens Tilskikkelser og Førelser med den under Guds naadige Styrelse virke i skjøn Harmoni til bedste for vor Albert Lea lutherske Høiskole! Saa velsigne Herren eders Indgang og eders Udgang fra nu og indtil evig Tid for Jesu Kristi Skyld!

Prædikener over Kirke-Aarets Evangelier af Prester i den norske Synode.

Der har oftere — med mere eller mindre Anstrøg af Dadel — været talt om, at den norske lutherske Kirke i Amerika, uagtet den allerede har bestaaet her i over en Menneske-Alder, dog har frembragt meget lidet af kirkelige og kristelige Skrifter. Den har udgivet en Del Blade, Beretninger om sine Møder og et og andet Leiligheds-skrift, som da for det meste har været et Stridsskrift, ligesom ogsaa Bladene og Beretningerne har vidnet mere end ønskeligt om al den Strid, hvoraf den lutherske Kirke blandt vore Landsmænd her har været hjemsøgt; men ellers er her saagodtsom ingen kirkelig Litteratur frembragt blandt os. Vi kan ikke negte, at de, som taler saa, taler sandt; men vi mener, at vor Kirke har været undskyldt, naar dens Skribentvirksomhed har været saaledes indskrænket. Vi vil ikke indlade os paa at besvare det Spørgsmaal, hvorvidt Kirkestriden kunde og burde have været undgaaet; men naar den engang var der, maatte den afføde Stridsskrifter og Stridsartikler. At der derimod under alt det Nybyggerstræv, som vor Kirke her havde at gjennemgaa, ikke kunde levnes den megen Tid til at udgive andre eller flere Skrifter end saadanne, som Tidsomstændighederne og Nødvendigheden krævede, er naturligt nok. Imidlertid har der, naar især udenforstaaende ofte har dømt vor Kirke som altfor meget en stridende, hertil været svaret, at man ikke maatte tro, at den Strid, som kom frem i offentlig Skriftveksel, var det, som mest optog Kirkens Tid og Kraft. Nei, har man sagt, den udgjør kun en ringe Del af Kirkens Arbeide, og

selv de forholdsvis faa Personer, der offentlig optræder som Deltagere i den kirkelige Strid, anvender dog langt mere af sin Tid og Kraft paa den ligefrem opbyggende Fredens Gjerning i Herrens Hus.

At der nu ogsaa for Offentligheden kunde blive fremlagt et Vidnesbyrd herom, maatte jo være ønskeligt; og et saadant Vidnesbyrd har vi i den Samling af Prædikener holdte af den norske Synodes Prester, som nu er udgaaet fra denne Synodes Bogtrykkeri i Decorah. Hvad man naturligvis allerede før ved, nemlig at den norske Synodes Prester ikke bare fører Strid, men ogsaa prædiker, det stilles i den netop udkomne Postil ligesom mere levende frem for alles Øine og dermed ogsaa for deres Bevidsthed. Og for dem, som vil, er her da ogsaa given en Anledning til at se, hvorledes de prædiker, hvorledes Guds Ord forkyndes i de Kredse, hvor disse Prester virker. Har nogen maaske før havt urigtige Forestillinger herom, saa kan han her faa disse fine Forestillinger berigtigede. Lad være, at Postillen kun indeholder en Aargang Prædikener, og at disse kun skriver sig fra en mindre Del af de Prester, som har virket og virker i Synoden, saa er dog de, som har holdt Prædikenerne, saa mange og saa forskjellige i Alder og Uddannelse, at de tilsammen vistnok giver et nogenlunde rigtigt Udtryk for den Maade at prædike paa, som er den herskende i Synoden.

Men ikke alene som et saadant Vidnesbyrd er Postillen af Vigtighed. Den kan ogsaa med Guds Hjælp blive et saare virksomt Middel til Opbyggelse og Belærelse rundt om blandt vort Folk. Vi ved jo, hvor mange der desværre er, som ikke paa langt nær kan komme til Kirke hver Søndag. Og hvor ønskeligt, om da saadanne altid om Søndagen kunde læse en Prædiken hjemme i sine Huse. Men de, som kjender til det, siger, at det er utroligt, hvor mange Huse der er, hvori der ikke findes en Prædikensamling. Her vil imidlertid nogen straks bemerke, at naar vi vil raade Bod paa denne Mangel, saa kan vi jo udbrede de gode Prædikensamlinger, vi allerede har, saasom af Luther, Walther og andre. Og det er sandt, at vi bør gjøre, hvad vi kan, for at udbrede disse, og at Presterne i den norske Synode vist aldrig tænker paa at blive saadanne Prædikanter som de store Mænd, Gud ellers har givet sin Kirke, og hvis Forkyndelse ligger for os i deres Skrifter.

Men her kommer to Omstændigheder i Betragtning. Der er dog en stor Del af vort Kirkefolk, som med varmt og tillidsfuldt Hjerte hænger ved den norske Synode og dens Prester. Man kjender en hel Del af disse Prester, især dem, som har arbeidet længe i Vingaarden og været Foregangsmænd i Arbeidet. Maaske finder man sin egen nuværende eller fordums Prest blandt dem, som har

leveret Bidrag til Samlingen. Saadant gjør, at mangen kanske hellere kjøber denne Postil end selv Luthers, og Følgen bliver, at han paa denne Maade faar en Postil i Huset, medens han ellers ingen vilde faaet. Den anden Omstændighed, som vi vilde fremhæve, er den, at med al Ærbødighed for andre Postiller saa kan dog ingen af disse tale saaledes for vor Tid og vore Forhold som denne, der er en Gjenklang af det Vidnesbyrd, som lyder midt iblandt os. Ved ingen anden vil vort Folk saaledes som ved denne kunne sige: „Denne Gang er det Kjød af mit Kjød og Ben af mine Ben." Ingen anden burde saaledes kunne tilfredsstille vort Behov som denne. Om den gjør det, derom vil man bedst overbevise sig, naar den har været brugt en Tid. Men det tror vi dog efter et nøiagtigt Gjennemsyn at kunne sige, at der er to Ting, som man skal maatte indrømme at denne Postil bærer Præg af. Den første er, at den er bibelfast, ikke alene rigelig forsynet med Henvisninger til Skriften, men helt igjennem urokkelig grundet paa denne. Det andet er, at man dog neppe kan undgaa at faa det Indtryk af den, at for disse Prædikanter er det en alvorlig Hjertesag, at deres Tilhørere kan blive ikke alene vel underviste i den rene Lære, men fremfor alt faa sine Sjæle frelste og blive salige.

Postillen indeholder 69 Prædikener (der var kun lovet 68), nemlig for alle Søndage, for alle de i Norge brugelige Helligdage og desuden for Helligtrekongersdag, Reformationsfest og Taksigelsesdag. Disse Prædikener er holdte og skrevne af følgende Prester: H. A. Preus, V. Koren, H. G. Stub og Johs. Ylvisaker hver 4, J. A. Ottesen, J. B. Frich, O. Juul, H. Halvorsen og O. P. Vangsnes hver 3, Laur. Larsen, J. A. Thorsen, M. Thorsen, Em. Christophersen, H. J. G. Krog, N. P. Xavier, W. M. H. Petersen hver 2, H. A. Stub, C. F. Magelssen, A. Mikkelsen, T. A. Torgerson, E. Christensen, C. Wulfsberg, G. Erdahl, L. Sherven, A. O. Alfsen, M. Borge, A. Bredesen, B. Harstad, P. T. Hilmen, J. Nordby, Chr. A. Næseth, J. K. Rystad, A. K. Sagen, P. H. Dahl, J. Th. Ylvisaker, Joh. Halvorsen og de afdøde Prester O. J. Hjort, N. T. Ylvisaker og J. D. Jacobsen samt en ubenævnt hver 1. Paa Grund af den forholdsvis korte Tid, hvori Samlingen er kommen istand, har det ikke været Udgiveren muligt ved Valget af Prædikanter at tage alle de Hensyn, som kunde ønskes, ikke at tale om, at han jo ikke kunde paalægge nogen Prest at levere Prædikener, men maatte tage dem, hvor han kunde faa dem. Men det skal dog vist enhver indrømme, at de 39 Mænd, hvis Prædikener findes i Samlingen, og om hvem korte biografiske Oplysninger er tilføiede foran i Bogen, tilhører de forskjelligste Aldere (den ældste er 66 Aar gammel og har

været Prest i 40 Aar, den yngste er 27 Aar gammel og har været Prest i 4 Aar) og tillige paa en heldig Maade repræsenterer de forskjellige Slags Uddannelse, hvorigjennem vort Presteskab er blevet forberedt til sin Gjerning. At der er flere Prædikener af vore ældste Prester og af vore theologiske Professorer end af andre, vil vist enhver finde rimeligt. Ligesaa vil man vist være Udgiveren taknemmelig for, at han har været istand til at levere Prædikener af tre afdøde Herrens Tjenere, og det saadanne, som baade i sin Levetid stod høit iblandt os, og hvis Minde efter deres Bortgang bevares i Kjærlighed og Ærbødighed.

Postillens ydre Udstyr er i enhver Henseende udmerket. Papiret er smukt og godt, Trykken stor og tydelig, den typografiske Ordning smagfuld, Bindet solid og vakkert. Den er ogsaa prydet med et veltruffet Billede af den Mand, som nu i 26 Aar har været Synodens Formand. Prisen for en saa stor og vakker Bog — den udgjør 736 Sider stort Oktav — maa kaldes billig. Den var for dem, som iforveien havde subskriberet paa Bogen, $2.00 og er nu, efterat Bogen er kommen i Handelen, $2.50.

„Vor Gud han er saa fast en Borg".

Past. Dr. E. Pick i Allegheny City, Pa., har i mange Aar lagt sig efter at samle Oversættelser af denne herlige Salme af Luther, og han mener, at næst efter Fadervor er der intet i Verden, som er blevet oversat i saa mange andre Sprog som denne. „Aarelang Søgen", skriver han i Pittsburgerbladet „Freiheitsfreund", „i Forbindelse med en Brevveksling, som strækker sig lige til Indien, har sat mig istand til at samle Oversættelser af denne Salme i omkring 30 forskjellige Sprog. Den ældste Oversættelse er vel en plattysk, da denne allerede i 1531 findes i en Salmebog, som det Aar udkom i Riga; allerede tidlig oversatte man Salmen paa Latin, Græsk og Hebraisk; men min ældste latinske Oversættelse er fra Aaret 1578, den græske fra 1648. Ogsaa vor Tid har Oversættelser at opvise i disse Sprog; saaledes har jeg en græsk fra 1876, en hebraisk fra 1877 og en latinsk fra 1883. Talrigst er Oversættelserne paa Engelsk; af disse har jeg 51, og det er vel neppe det halve Antal; den ældste udkom 1708.... At vor amerikanske Digter Longfellow har oversat Salmen paa Engelsk, er vel meget lidet bekjendt. Til de nyere og bedste engelske Oversættelser hører den, som er skreven af Thos. C. Zimmermann, Udgiver af Readingbladet „Times and Dispatch". Ogsaa paa Fransk gives der flere Forsøg til Oversættelser. Jeg har

en fransk Salmebog fra Aaret 1722, hvori den findes; men da mit Eksemplar af Bogen ifølge Titelbladet er af sjette Oplag, saa maa vel ogsaa denne Oversættelse af Salmen datere sig længere tilbage. Salmen synges i Wales, Holland, Danmark, Sverige, Norge, Island, Litthauen, Lifland, Rusland, Polen, Lausitz (vendisk), Bøhmen, Ungarn, Finland, Lapland, Esthland og ikke at forglemme i Spanien og Italien. Den spanske Oversættelse blev sungen for første Gang i 1877 ved Indvielsen af det protestantiske Jesuskapel i Madrid. Paa Grønland synges Salmen i det kolde Nordens Sprog, men den toner ogsaa i det varme Afrikas Tungemaal."

(„Luth. Kirchenblatt".)

„Illustreret Familieblad".

Vi har allerede, idet vi anmeldte „Evang.-luth. Folkekalender" for næste Aar, havt Anledning til at nævne, at her fra Nyaar af vil udkomme et ugentligt „Illustreret Familieblad" for 1 Doll. om Aaret. Vi er nu istand til at give lidt nærmere Oplysning herom.

Det nævnte Blad udkommer nu i Norge i sin 2den Aargang. Dets Forlægger er C. Andersen paa Horten, dets Redaktør Georg Smidt, og som Medarbeidere nævnes Fru Thora Lundh, Past. Thv. Bugge, Kand. J. Utheim, Adjunkt Bugge og S. A. Ramsvig. Det udgjør 8 meget store Sider, af hvilke de 3 ganske eller næsten ganske optages af udmerket smukke Billeder. Læsestoffet bestaar af Digte, Fortællinger, populære videnskabelige Afhandlinger, Reisebeskrivelser, Biografier af bekjendte Mænd (gjerne ledsagede af Portrætter), Gaader o. l. Bladet vandt, straks det udkom, saadant Bifald, at det i det første Aar fik det for Norge uhørte Antal af 16000 Abonnenter.

Det selvsamme Blad skal nu fra Nyaar af udkomme i en amerikansk Udgave for den overordentlig billige Pris af 1 Doll. om Aaret, ufravigelig i Forskud.

Vi har seet nogle Prøvenummere af Bladet, og de svarer fuldkommen til den rosende Omtale, det har faaet i Norge. Vi har seet Uddrag af, hvorledes det er anmeldt i norske Blade af de forskjelligste Farver, og alle er enstemmige i at rose og anbefale det. „Morgenbladet" siger, at det er „et fortrinligt Familieblad, der har stillet sig til Opgave at arbeide i Lysets Tjeneste"; endvidere, at „Bladet er udmerket udstyret, og intet illustreret Blad af lignende Størrelse kan maale sig dermed i Prisbillighed og smukt Udstyr". Paa den anden Side erklærer de fornemste af de Blade, som er „Morgenbladet"s politiske Modstandere, at „Indholdet er sundt og godt", at Bladet „har et meget vekslende Indhold" og „mange vakre Billeder", og at det kan med Hensyn til Illustrationer og smukt Udstyr fuldkommen stilles

ved Siden af lignende danske Blade, som finder stor Udbredelse her i Landet", ja at „det rager i enhver Henseende fuldkommen op mod sine danske Konkurrenter". Ved Siden af disse Prøver paa, hvorledes Bladet omtales i Norge, vil vi nævne, at et svensk „theologisk Tidsskrift", som redigeres af Prof. Johansson i Upsala, siger om det: „Paa denne fortræffelige illustrerede Tidende ønsker vi at fæste vore Læseres særdeles Opmerksomhed."

Efter hvad vi her har seet af Prøvenummerne, maa vi fuldkommen tilstemme, at Bladet er udmerket udstyret, og vi vil tilføie, at det, hvad Udstyret angaar, ogsaa kan, om ikke stilles ved Siden af, saa dog taale Sammenligning med de bedste illustrerede amerikanske Blade, som dog er saa langt kostbarere. Noget, som udentvil vil gjøre det end mere kjært for vort norske Folk i dette Land, er, at saa mange af Billederne fremstiller norske Personligheder og norske Scener. I 4 Nummere, som ligger for os, er der saaledes Portrætter af Ludv. M. Lindemand, Jonas Lie og Ivar Aasen samt Billeder af Borgunds Kirke, et Stykke af Vossebanen og Parti fra Guldalen.

Bladet bestilles under Adresse „Illustreret Familieblad", Decorah, Iowa. Prøvenummere sendes frit; man behøver bare at skrive efter dem og opgive sin Adresse.

Aabningsfest ved Albert Lea Lutheran High School.

At den ene høiere Skole efter den anden skyder op iblandt vore Landsmænd og Trosbrødre, kan vel ikke ansees anderledes end som et godt Livstegn. Blandt dem, som er komne forbi Nybyggerlivets Kampe for Tilværelsen og er stillede i nogenlunde gode økonomiske Kaar, er der vel ikke mange, uden at de gjerne vilde se, at deres Børn fik en bedre Uddannelse end baade den, de selv har nydt, og den, vort lavere Skolevæsen kan byde dem. Det begynder ogsaa de fleste at indse, at den bedste Arv, som de kan efterlade sine Børn her i Verden, er næst Guds rene Ord en grundig og kristelig Oplysning. Der har derfor været følt Trang til disse Skoler.

Det var saaledes med megen Glæde, at mange forleden Sommer læste i Bladene Bebudelsen af, at der i Albert Lea den 1ste November d. A. skulde begyndes en saadan høiere Læreanstalt, og det baade for Piger og Gutter. For vore Gutters vedkommende har vi endda været heldig stillede. Thi for dem af os, som ønskede at give vore Sønner en grundig og god kristelig Uddannelse, har nu i snart en Menneskealder vort kjære Luther-College tilbudt en fortræffelig Anledning. Paa samme Tid som dygtige og kristelige Lærere med al Flid og Troskab der har indprentet dem solide og nyttige Kundskaber, har de ogsaa stadig været under Guds Ords Paavirkning og kristelig Tugt og er blevne ledede i en sand luthersk kristelig Aand.

Men med vore unge Piger har vi ikke været saa heldig stillede. Der har vistnok ikke manglet paa høiere amerikanske Skoler omkring os. Men enten er disse religionsløse eller i Hænderne paa saadanne, som har en ganske

anden Tro og Lære end vi. Til saadanne Skoler, hvor det vigtigste mangler — Kristendommens rette Aand og Tugt —, kan jo ikke samvittighedsfulde kristelige Forældre uden videre sende sine Børn. De ved, at skal de handle forsvarlig mod sine Børn, maa de fremfor alt se til, at disse ikke tager Skade paa Sjælen; de maa derfor se til, at de kan faa saadan Skole for dem, hvor de ved Siden af god Undervisning og grundige Kundskaber, ogsaa kan befæstes i Kristendommen og lære at bedømme Livet omkring sig i et kristeligt Lys og efter Guds Ords Maalestok. En saadan Skole var det jo, som stilledes i Udsigt at faa i Albert Lea Lutheran High School. Og jeg tror, vi har al Grund til at haabe, at den skal blive en saadan. I det mindste har de, som har sat sig i Spidsen for dette Foretagende, gjort sig al Flid for, at dette vigtige Maal kan opnaas.

At Folket der i Omegnen havde Tillid til Skolen og omfattede den med Kjærlighed, viste sig allerede ved dens Aabningsfest den 1ste November. Ikke mindre end 109 Elever havde da meldt sig til Optagelse. Næsten alle var tilstede, og mange af deres Forældre og Slegtninge var ogsaa fremmødte for at overvære denne Festlighed. Ogsaa Nedskriveren af disse Linjer havde den Glæde at faa overvære den, og derfor vilde jeg her gjerne give en kort Beretning derom.

Festen blev holdt i Albert Lea norsk ev.-luth. Kirke. Mange fra Nabomenighederne havde indfundet sig og ikke faa af Menigheden i selve Byen. Festen begyndte med Afsyngelsen af Salmen: „I Jesu Navn skal al vor Gjerning ske", hvorpaa Past. T. A. Torgerson holdt den egentlige Festtale eller Aabningstale, som Læserne vil finde andenstedes i dette Blad. Jeg haaber, den vil blive opmerksomt læst af mange; de vil derved faa et godt Indblik i, hvad man har havt til Maal for Skolen, hvorledes man tænker at drive den, og hvad den skal tjene til. Derpaa holdt Past. Smeby en Tale paa Engelsk, som jeg haaber han vil lade offentliggjøre, især da saa mange af hans Venner har saa indstændig anmodet ham derom. Efter ham talte Skolens Principal, Prof. L. S. Swenson, ogsaa i det engelske Sprog. Det var en Tale, som vidnede om Dygtighed og et ret Syn paa den Sags store Vigtighed, som han her var sat til at arbeide for. Derefter blev flere af de tilstedeværende fremkaldte for at tale Formanings eller Opmuntrings Ord til Skolen, Opfordringer, som ogsaa de fleste efterkom. Korte Taler blev saaledes holdte af Skolens anden Lærer Prof. Granrud samt Pastorerne Strand, Ylvisaker, L. P. Jensen og undertegnede, hvorpaa Festen afsluttedes med Afsyngelsen af Salmen: „Guds Ord det er vort Arvegods", og Herrens Velsignelse.

I at faa Lokale for Skolen har man været meget heldig. Det ligger i anden Etage af et af Byens prægtigste Forretningshuse i den vakreste Del af Byen og bestaar af en Række store, lyse, luftige og rummelige Værelser. Ligesaa heldig tror jeg man har været i at faa begavede og dygtige Lærere, saa Albert Lea lutherske Høiskole synes isandhed at have god Udsigt til at blive, hvad man har villet den skulde blive. En Ting er vis, at de Mænd,

som staar i Spidsen af dette Foretagende, synes mig særdeles skikkede dertil og er begeistrede og ivrige for, at det store Maal, de har sat sig, skal naaes. Past. Smedy er det nu især, som med stor Ufortrødenhed og Opofrelse har været virksom til alle Kanter og har udvist stor Indsigt og Skjønsomhed saavelsom utrættelig Flid. Saadanne Egenskaber er det, som seirer. Ja, Herren give, at han maa se mange skjønne Frugter af sine ædle Bestræbelser!

Hermed være da Albert Lea Lutheran High School paa det bedste anbefalet til den kjære lærelystne lutherske Ungdom. Maatte ret mange benytte sig af denne gode Anledning til at berige sig med Kundskaber og samle sig den sande Oplysnings og Dannelses kostelige Skatte, Gud til Ære, sig selv og andre til Glæde og Velfærd!

Spring Grove i November 1888. St. S. Reque.

Kirkekronike.

Amerika. Om vor nye Seminarbygning i Minneapolis kan vi som Tillæg til, hvad vi i Nr. 46 berettede, oplyse, at i det gunstige Veir, som fremdeles har været, er Taget blevet malet anden Gang, Gesimser, Spir og Altan paa Taarnet gjort færdigt, medens Kontraktøren for Dampopvarmnings-Apparatet fremdeles holder paa med sit Arbeide. Man har ogsaa fortsat med Planering og Rydning af Tomten, efterat Arbeidet paa selve Bygningen var afsluttet. Alt Arbeide siges at være smukt og godt udført. Tagets Bedækning bestaar af "metallic shingle", som baade skal være meget varig, beskytte mod Ildebrand og bedre end Lynildsafledere sikre mod Lynild.

— En Jødes Daab. 21de Søndag efter Trinitatis feiredes der i den tydsk ev.-luth. Treenighedskirke i St. Louis en sjelden Fest. Efterat Eftermiddagsgudstjenesten var tilende, blev nemlig en Jøde ved Navn Pollack døbt i Nærværelse af Menighedens Forstandere og omkring 20 andre Vidner. Han fik i Daaben Navnet Johannes. Et Aars Tid havde han hos Pastor Otto Hanser nydt Katekismusundervisning og været en flittig, opmerksom Kirkegjænger. Med stor Iver lærte han Guds Ord, med taknemmelig Glæde optog han det i sit Hjerte. Særlig velsignet var for ham Prædikenen første Paaskedags Formiddag, og han erklærer selv, at dette var den Prædiken, i hvilken Frelseren aabenbarede sig for ham som hans Frelser og Messias. Fra den Tid af begjærede han indtrængende at blive døbt; men dels fordi hans Undervisning endnu ikke var tilendebragt, og dels fordi han først i nogen Mon skulde bevise sin Standhaftighed, gav man først den 31te Søndag efter Trinitatis efter for hans inderlige Ønske om at faa Daab. Desto taknemmeligere var nu hans Glæde, desto inderligere hans Bekjendelse. Efter en kort Tale examinerede Past. Hanser ham i alle Katekismens Hovedlærdomme, og de forsamlede Vidner hørte med Lyst og Forundring hans raske

og sikre Svar. Hr. Pollack er født i Wien, er 25 Aar gammel og har været i Amerika i 3 Aar. („Rundschau".)

— Det romersk-katholske Emigranthus i New York, „Leohuset", skal, efter hvad der berettes i „Luth. Kirchenblatt", snart træde i Virksomhed. Tyske romerske Katholiker i de Forenede Stater har samlet i dette Øiemed en 50—60 Tusend Dollars, og Indsamlingen er endnu ikke afsluttet. Huset Nr. 6 State Str. er allerede kjøbt for $76,000 og skal saa hurtig som mulig ombygges og indrettes til Emigranthus. Huset skal drives efter samme Grundsætninger som det lutherske, skjønt naturligvis i katholsk Aand.

— Den tyske Jowa-Synode vokser hurtig. Den tæller nu 246 Prester og 179 til Synoden hørende Menigheder foruden 208 andre, som betjenes af Synodens Prester. Det samlede Sjæletal er 65,210 med 49,626 Kommunikanter. Synodens Anstalter er i en blomstrende Tilstand.

(„Luth. Kirchenzeitung".)

England. Angaaende Søndagsskolernes Udvikling og velsignede Virksomhed i England berettede Past. Edwards fra London ved Søndagsskole-Kongressen i Berlin følgende: I de engelske Søndagsskoler er der nu 600,000 Lærere og Lærerinder og 5 Millioner Elever, saa at altsaa dog hver femte Person blandt Englands Indbyggere hører til Søndagsskolen. Af dem, som nu hører til den kristne Kirke der i Landet, er 75 Procent komne fra Søndagsskolerne. („Luth. Kirchenblatt".)

Frankrig. En Bibeloversættelses-Historie. En fransk, meget anseet Advokat, Henri Laserre, der tillige har været meget anseet af Paven, til hvem han 1860 foretog en politisk Mission angaaende Polen, hvis Resultat var den Politik, Paven har fulgt i dette Spørgsmaal siden 1863, og som har forfattet en dygtig Gjendrivelse af Renans Roman, Jesu Liv, samt en Bog om Notre Dame de Lourdes og andre Skrifter, opdagede en Dag de 4 Evangelier og saa i deres Skildring af Jesu Liv netop, hvad det franske Folk trængte til. Han oversatte dem paa smukt Fransk og udgav dem med en merkværdig Fortale. I denne beklager han „den bekjendte Kjendsgjerning, at de 4 Evangelier neppe nogensteds læses af dem, som kalder sig ivrige Katholiker, og aldrig af Mængden af de troende (rom. Kath.) .... Af hundrede, der benyttede Sakramenterne, er der sjelden en, der har aabnet Evangelierne ... Evangelierne, den skjønneste Bog i Verden er bleven en ukjendt Bog." Han paaveger, at det ikke altid har været saaledes, og „at ingen af de store Mænd eller Helgener har fraraadet en eneste Sjæl den direkte Adgang til Vorherres Ord". Bogen udkom i Slutningen af 1886 eller Begyndelsen af 1887 med Erkebiskopen af Paris's Billigelse og med Pavens Velsignelse. Allerede det er jo ganske merkværdigt, men nu kommer det merkværdigste. Bogen fandt en uhyre Udbredelse, 25 Udgaver paa et Aar; da kom en Fordømmelsesdom over Bogen fra Kongregationen i Rom, og Følgen var, at alle Eksemplarer af Bogen kaldtes tilbage, og nu er den ikke til at faa. Den stakkels Pave, han udraabes som ufeilbar og

som Kristi Statholder paa Jorden, og saa er han kun en Marionetdukke i Jesuiternes Hænder og maa i Kraft af sin Ufeilbarhed gjenkalde, hvad han (ligeledes ufeilbar) kort forinden har godkjendt! Men de Tusender af Laserres Oversættelse, der er blevne udbredte, vil nok gjøre sit Gavn og aabne Øinene paa mange for, at Pavens Kristendom er ikke Vorherres Jesu Kristendom. („Alm. Kirketid.“)

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. A. Bredesen, Offer i Stoughton Mgh. $26.15; ved Past. O. Juul $15.00 (hvoraf $10.00 ofret ved Reformationsfesten i Vor Frelsers Mgh. og $5.00 fra Menigheden i Whitewater); ved Past. O. E. Brandt inds. i Cleveland Mgh. fra ham selv $2.00, Cathrine Brandt $1.00, Marie Friestad $2.00, Thos. Thoreson $1.00, Nils Malling $1.00, Clara Johnson $1.00, C. J. Knudsen, Th. Christenson og J. Hanson hver $0.50, M. Mikkelsen, A. Anderson, S. Dybo, H. P. Nilson hver $0.25, tils. $10.50; ialt $51.65.

La Crosse, Wis., den 19de Nov. 1888. E. N. Borresen.

Til Indremissionen: Ved Past. E. Christensen Offer i Trefoldigheds Mgh. $6.71; ved Past. O. O. Sando halvt Konfirmationsoffer i Nidaros Mgh., Dak., $29.00; tils. $35.71.

Rettelse: I „K. T.“ Nr. 47 staar: ved Past. Aanestad .... $11.00, skulde være: ved Past. Aanestad .... $11.60.

Decorah, Ja., den 22de Nov. 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. Lauritz Carlsen fra Paul Foslien $10, Andr. Bjørke $5, lig $15.00; ved Past. N. J. Wisnæs $51.60, nemlig fra B. Tingelstad $5, A. Livdal $3, Chr. A. Sundet og Mrs. N. Livdal hver $4, inds. ved L. Ryen: fra ham selv $10, J. O. Hamre og T. Reitan hver $3, M. C. Ryen, K. C. Ryen, H. C. Ryen, A. L. Frøsli, Ellef E. Mitaune, J. O. Langseth, T. O. Langseth, Torger Olsen, Nils L. Egge, S. T. Reitan hver $1, J. Reitan $2, H. L. Ryen, M. L. Ryen, H. L. Frøsli, O. Resting, H. Anderson, Olaf Langseth, J. M. Adserø, M. M. Adserø hver $0.50, A. Anderson $0.35, A. L. Ryen, C. L. Ryen, T. O. Resting, K. O. Resting, A. Solberg, O. T. Langseth, Nils T. Langseth, J. T. Langseth, J. T. Langseth, M. N. Egge, E. K. Olsen, J. Reitan, Anne Solberg hver $0.25; ved Past. Chr. Pedersen inds. ved Halvor Aslaksen i Østre Zions Mgh. $29.75, fra Halvor Aslaksen $5, Gunder Tharaldsen $5, Sven Andersen $2, Olaus Pederson $1.50, Ole Mortensen $2, Knud Aslaksen $1.50, Lars O. Dokken, Aamund Torgersen, Hans Nilsen, Paul Torgersen, Engebret Andersen, Knud Knudsen, Ole A. Aaberg. Petter Pedersen hver $1, Anders Andersen $0.25, G. Berget og Martin Mortensen hver $0.50, John Aslaksen $1.50, Gulbrand Knudsen $2; ved Past. G. Guldbrandsen $16.20, fra L. Suchow $5, Fru Guldbrandsen $5, (Kollekt i Trefoldigheds Mgh. Ja., $6.20); ved Past. N. P. Xavier $30.00, Navnelisten senere; ved Past. N. O. Braudt $33.00, fra N. W. L. Jaeger, Immanuels Mgh., Minneota, Minn., pers. $30.00, K. S. Nomeland, Porter Mgh., Minn., $3; ved Past. B. Koren $35.00, fra Elling Ramsey (før $10) $5, O. J. Remme $10, L. Østensen $5, A. Brandhagen $10, J. J. Warley (før $5) $5, alle af Wash. Pr. Mgh.; ved Past. A. Chr. Olsen fra Peder Anensen d. æ., Coal City, Ill., $5; ved Past. Johannes Halvorsen (ham selv pers. $20) og fra Thomas Blom $5, tils. $25.00; ved Past. M. Shirley $10, fra Lars Sunde $5, J. P. Grinager $2, L. Olsen $2, O. Rye $1; ved Past. Em. Christophersen $4.75, fra Elias Børresen $1, Lars Givestad $1, Math. Hallingstad $1, Augusta Hallingstad $0.50, Andr. do. $0.25, Niels Heggen $1; ved Past. E. Wulfsberg fra Madison Mgh., Iowa, $36.00, fra Ole Fretheim $5, Ole Thompsen $3, Søren

Engen $2, Lars Haugstvedt $4, Nils Fiøser $5, Ole Stengrimsen $2, Johannes Kjos $5 og Mrs. Ingeborg Hellerud $10; tilſ. $291.30.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. O. T. Lee $10.37, med Fradrag for Veksling o. ſ. v. $1.50, plus $1, Summa $9.87 (Navnelisten trykkes i „Børnebl."); ved Past. N. O. Brandt $11.96, indſ. af følgende Børn i Wood Lake Mgh.: Nellie Petersen $8.54, Ragnild Moen $0.94, Stina Hansen $0.53: St. Johannes Mgh., fra John Johnsen $.75: Høiland Mgh., fra Ole Berger $0.82, Thea Larsen $0.38; ved Past. M. Shirley fra Kari Selland, St. Petri Mgh., Dak., $1.80; ved Skolel. S. Gundersen indſ. af Børn i Ridgeway (Past. Wulfsbergs Kald), fra John Thompsen $0.25, Anton Gulliksen $0.25, Theodor Ringøen $0.20, Emma Ringøen $0.20, Georg Botner $0.15, Rekart Botner $0.15, John Ellingsen, Ole Ellingsen, Adolf Aaker og Jacob Hildal hver $0.10, Ole Hildal $0.05, Josie Pedersen $0.05, tilſ. $1.70; ved Kirkeſ. J. J. Hagen fra Live Nobelle, Wilmington, Minn., i en Tønde $0.50; ved Past. Johannes Halvorsen fra Betsey og Theoline Ellestad $0.74, Johanne Blom $2.00, tilſ. $2.74; ialt $28.57. Desuden er der tidligere indſ. ved Past. Johannes Halvorsen Børnebidrag ved Tønde-Indſ. $31.58, Navnelisten sendt til „Børnebl." den 24de Oktober. Ligeledes er der indſ. ved Past. J. H. Børnebidrag $1.36, Navnel. sendt til „Børnebladet" den 8de November.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. C. B. Jacobsen et Offer fra Bergen Mgh. $21.00; ved Prof. L. Larsen fra Mrs. Mari Sponheim, Hatton, Traill Co., Dak., $10.00, Dr. J. W. Magelsſen, Rushford, Minn., $5.00; ved Past. Em. Christophersen fra Pigeon Creek Mgh., Wis., $24.42; ved Past. H. Johnsen Offer fra følgende Menigheder (Johnsens og Liens Kald, Twin Valley $6.65, Nanstad $3.00, St. Petri $6.35), tilſ. 16.00; fra A. Andersen, Des Moines, Iowa, hans Høstbidrag $10.00, tilſ. $86.42.

Til Synodekassen: Ved Past. Lauritz Carlsen perſ. $2.50; ved Past. N. P. Xavier Offer fra Bergen Mgh. $20.20; ved Past. O. N. Fosmark et Offer i Fergus Falls Mgh. $18.35; ved Past. M. Shirley fra St. Petri Mgh., Dak., $2.25; ved Past. T. A. Torgerson et Offer i Silver Lake Mgh., $15.85; ved Past. A. G. H. Overn fra Mankato ½ Offer $5.28, Jackson Lake do. $9.06, St. Peter do. $3.12, Kapidan $1.60, lig $19.06; ved Past. B. Harstad fra John L. Johnsen, Cottonwood Mgh. $15.00; ved E. N. Borreson, La Crosse, Wis., Offer i La Crosse Mgh. (Past. A. K. Sagens Kald) $26.40; ved B. Aſkevold Konf.offer i Høland Mgh. $13.38; ved Past. E. Wulfsberg fra John T. Brænne i Lincoln Mgh. $2.00; tilſ. $125.02.

Til Understøttelseskassen: Ved Past. Lauritz Carlsen Konf.offer i Moe Kirke $47.90; ved Past. N. P. Xavier Konf.offer fra Clear Lake $8.05; tilſ. $55.95.

Til Indianermissionen: Ved Past. N. J. Wisnæs ½ Konfirmationsoffer $21.02, fra P. E. Moe $2.00, tilſ. $23.02; ved Past. N. P. Xavier ½ Konf.offer fra Palmyra Mgh. $13.87; ved Past. C. Christensen fra Jørgen Gjelde, Tref. Mgh. $3; ved „Skandinaven"s Boghandel fra C. K. i Kansas, ved Past. J. Jensen, Cedar Falls, Iowa, $2.05; tilſ. $41.94.

Til Kirken i Denver, Col.: Ved Past. Lauritz Carlsen, Offer paa Reformationsfesten i Mo Kirke $8.60.

Til Negermissionen: Ved Past. N. J. Wisnæs ½ Konfirm.offer $21.00.

Til Zulumissionen: Ved Past. N. P. Xavier Ungdomsoffer fra Ft. R. og D. $5.85, ½ Konf.offer fra Palmyra $13.88; tilſ. $19.73.

Rettelser: I „K. T." Nr. 45 under Rubrikken Til Skolelærerſeminariet i Sioux Falls, Side 715, 3dje Linie fra neden, ved Past. C. Christensen, indſendt i West Pr. Mgh. o. ſ. v., ſkal ſtaa: North Prairie. Paa ſamme Side under Til det nye theol. Seminar i Minneapolis, under „Mærk": ſtaar West Pr.: indſ. ved O. O. Ulve $10.00, ſkal ſtaa: North Prairie.

Decorah, Iowa, den 22de Novbr. 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Black Hammer af Mrs. G. O. Otternæs 2 Dusin Eg, Mrs. O. J. Vinjum 1 do., Mrs. E. Hermundsen 2 do., Mrs. O. G.

Otternæs 1 do., Mrs. N. Eie 1½ do., Mrs. L. Skajem 1½ do., Mrs. J. Larsen 1 do. og Mrs. C. P. Onstad 2 do.; fra Spring Grove af Mrs. Even Solberg 4 Dusin Eg, Mrs. Knut Onsgaard 3 do., N. N. 3 do., Mrs. B. Anderson 2 do., Mrs. S. S. Reque 6 do. og Kn. Onsgaard 1 Sæk Poteter; fra Wilmington af Mrs. Martha Offtedahl 4 Dusin Eg og en Sæk Poteter, Mrs. Guro Sælland 3 Dusin Eg og en Sæk Poteter; fra Madison, Iowa, af Mrs. Blekaberg 2 Sække Havre og 1 Sæk Kaalhoveder, Mrs. Tveten 1 Sæk Kaalhoveder; fra Washington Pr. af Endre G. Hougen 2 Sække Havre; fra Glenwood af Ole E. Næset 1 Sæk Poteter og 50 Pd. Ost; fra Decorah af Mrs. Karen Bergesen 3¾ Galoner Melk.

C. Clausen.

Til trængende studerende: Af Mrs. Lisa Johnson, Cottonwood Rgh., Minn., 1 Kvilt.

Laur. Larsen.

Prestekraver.

Nye Prestekraver syes, og gamle opsættes som hidtil af Miss Marie Sivesind, hvis Adresse indtil videre bliver: Story City, Story Co., Iowa.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 7. December 1888. { Nr. 49.

Guds kjærlige Indbydelse.

Et af de trøsteligste Ord i Livets Bog er den guddommelige Indbydelse hos Esaias 55, 1, 2: „Nu vel, hver, som tørster, komme hid til Vandene, og den, som ikke har Penge, komme hid! Kjøber og æder og gaar! Kjøber uden Penge og uden Betaling Vin og Melk! Hvi veie I Penge der, hvor I kunne mættes? Hører mig nøie og æder det gode, saa skal eders Sjæl forlyste sig med det fede." Hvilken Samling af de kosteligste Fortrøstninger fra Naadens Have! Visinok er den ikke for aandelig rige, for med sig selv tilfredse og for stærke Mennesker; den tilhører kun dem, der lig Kvinden i Evangeliet har udgivet alt deres Gods til Lægerne og dog ikke fundet Lægedom. Men at der midt iblandt os gaar mange saadanne, som, ikke længere ridende paa stolte Heste, inderlig vilde glæde sig, om en barmhjertig Samaritan vilde løfte dem op paa sit Æsel og pleie dem i Naadens Herberge uden Betaling, det er udenfor al Tvil. Maatte da deres Bryst ved hint store Ord udvides til den Triumfsang: „Jeg er bleven overflødig mættet; thi han har ladet de tørstige finde sit Hjerte!" Og maatte de andre aabne deres Mund til Esaus Suk: „Har du kun denne ene Velsignelse? min Fader! Velsign mig, ogsaa mig! min Fader!" (1 Mos. 27, 38.)

„Nu vel!" begynder Ordet, friskt som et opmuntrende Trompetstød. Det er ikke et Menneske, som raaber saa; fra den almægtiges Trone toner det ned; den indbydende er Gud Herren. Dog forskrækkes ikke derfor, I Syndere! Det er ingen Indkaldelse for Retten; til hellige Goder, til evige Glæder bliver I indbudne. „Vi? — I Overtrædere! Thi vid, at dette opmuntrende „Nu vel!" kommer ikke paa Vilkaarlighedens Vinger farende ned fra den blaa Himmel, men Bethlehems og Golgathas Under er dets Grund! Det guddommelige

Indbydelsesbrev blev skrevet med vor Forsoners Blod, og da Naaden udfærdigede det, har derfor den guddommelige Hellighed, Retfærdighed og Sandhed undertegnet det, og alt er i bedste Orden.

De, til hvem Guddomsordet udgaar, bliver betegnede som „tørstige“ og „Mennesker uden Penge“. Nogen anden Berettigelse til Indgangen i Herrens Helligdom behøves ikke. Tørst betyder smertelig følt Trang. Trængende og arme er vi vel alle af Naturen; med ikke alle ved eller vil vide det. Verden ligner, med Hensyn til de fleste af dens Børn, et Galehospital, hvor de galeste Indbildninger øver deres Herredømme, og hvor f. Eks. Betlere, der drømmer at være Konger, — Uslinger, der gebærder sig som Helte, — Slaver, der synger Frihedssange, hører til de hverdagslige Syn. Hvem helbreder for saadant Vanvid? Med Menneskekunst er her intet at udrette. Enhver bliver i sin Daarskab, indtil Gud træder imellem og med sit „Effatha“ („Lad dig op“) løser Trolddommen, forjager Trylleriet. Da er det forbi med Fantasiernes Rige, Grillerne viger, den nøgne Virkelighed afslører sig, og i Sjælen, der er kommen til sig selv, opstaar en aldrig kjendt Tørst, ikke længere efter denne Verdens tomme Glæders Drik, men en Tørst efter Gud og hans Naade. Til denne Trang vender det guddommelige „Nu vel!“ sig. De aandelig „arbeidende“ og „besværede“ gjælder den evige Kjærligheds „Kom!“

Det guddommelige Opraab træffer Menneskene ligesom samlede paa et Marked, den ene Bod ved Siden af den anden; Stilte hænger rundt om i broget Mængde, lydelige Udraab fra alle Kanter, og pralende Lovtaler over de falbudne Varer. Her en Moralist efter nyeste Smag, paa det rigeligste forsynet med „Dydsspeil“ for „dannede“, lovende „Sindsmunterhed“ og „Gjensyn efter Døden“! Og hvad er Prisen paa en saadan Skat? En Smule „Sedelighed“ og nogen Mildhed mod fattige. Og Mottoet paa hans Stilt? „Vi tror alle paa en Gud.“ Det er hans venlige, alt udjevnende og sammenblandende Motto. Der — en af Gamaliels Skole? Det synes næsten saa. „Vil I indgaa i Himmelen“, heder det her, „saa fremsig Bønner, vær gudfrygtige, læs gudelige Bøger, hold Andagtstimer!“ Og se! om denne Sælgers Bod er der en stor Trængsel; alle roser Varens Billighed, og førend vi ser os om, dreies en aandelig Rosenkrans i manges Hænder. Hist ser vi atter en anden, i Munkedragt, med sure Miner og bøiet Hoved. Hvad er hans Anvisning? „Frasig eder Glæden“, heder det, „se bedrøvede ud, fly Verden, gaa fastende i Sæk og Aske! saa er Kronen eders.“ Dette er hans Raad. Her er en fjerde, mere værd at høre paa end hine, om ogsaa mindre yndet, snart kjendt som en

Mose Discipel; paa hans Skilt Devisen: „Gjør det, saa skal du leve!“ Og den, som her kunde betale Prisen, vilde virkelig leve. En fuldendt Lydighed mod den guddommelige Lov skulde ikke gaa Glip af Kronen. Men hvem kan vel udrede denne Sum, efterat den store Familieforarmelse er indtraadt? Hvo der nogensinde har forsøgt at betale, høstede kun Bitterbevidsthed for sin Møie. Dog, sku hist en femte, hvorledes han lover Salighed for en til Fuldkommenhed modnet Tro paa den Herre Jesum, for en flammende, daadrig Kjærlighed til denne herlige. Af alle staar han Sandheden nærmest, og hvor langt er han dog ikke fjernet fra den! Men I merker, hvor mange af dem, som omringer hans Telt, der dog vil opfylde Fordringen; alligevel merker I ikke mindre, hvorledes andre staar der med sænket Blik, udgydende sig i Sukke: „Hvor er den Grube, fra hvilken man henter saadan Tro, saadan Kjærlighed?“ De sidste er allerede blevne bankerot ved Tilveiebringelsen af den forlangte Pris. Hør en sjette! „Seirer“, raaber han, „saavel over eder selv, som over Verden, Satan og hans Hær!“ Og mange ruster sig og triumferer: „Vi vil blive Konger og Selvherskere og efter Retsprinciper arve Kronen, idet vi stiger fra det ene Hellighedstrin til det andet!“ „Kun fremad!“ tilraaber vi dem, forsøger eder, ser, hvad I kan bringe istand!“ En syvende — — dog nok! I ser, at den ene fordrer dette, den anden hint; alle fordrer, og der er Fordring uden Maal og Ende, og Forvirringen er stor. „Hvilket af hine vise Raad“, spørger man hist og her, „skal man nu tro? hvilken af de anbefalede Veie skal man betræde?“ Man spørger, man forsker. — — Da lyder i Markedsvrimmelen en mægtig Røst. Det er Guds Stemme. „Hvorledes handler I der med hverandre?“ raaber Herren. „Hvi veie I Penge der, hvor ikke er Brød, og eders Arbeide der, hvor I ikke kunne mættes? Hører mig nøie og æder det gode! Kommer hid, kjøber uden Penge og uden Betaling Vin og Melk!“ Og dette Raab bliver til en Storm, som omstyrter alle hine Boder, og som, hvor det bliver forstaaet, rydder Markedspladsen. Thi, hvad er det andet end et afgjørende Dommersprog om, at alt hint Markskrigeri kun er lutter Bedrag, og at Saligheden aldeles ikke er tilfals for hine Priser. Betalingen for de evige Goder er skeet, og det, hvorpaa det fra vor Side kommer an, er kun sammes Modtagelse og Tilegnelse. Livets Træ er plantet; vi behøver kun at ryste det og æde dets Frugt. Sjælens Hunger giver den gyldige Ret til Guds Statte. Himmeriget er „Tolderens og Synderens“ med den saarede Sjæl; de besidder det; de er Konger og bor i Fredshytter. Store, hellige Sag!

(„Evang. luth. Maanedsskrift“ af N. P. Grunnet).

Om Fællesmødet i Scandinavia

foreligger nu udførlige Beretninger i mange Blade, og da vi gjerne vil give vore Læsere en Oversigt over dette Møde, men selv ikke havde nogen Korrespondent der, skal vi forsøge at levere et Uddrag af disse.

Mødet begyndte den 15de Novbr. med Gudstjeneste, hvorved Past. P. A. Rasmussen prædikede. Efter Gudstjenesten kaldtes Mødet til Orden af Fælleskomiteens Formand Past. Hoyme, som nedsatte en midlertidig Fuldmagtskomite, der skulde rapportere til om Eftermiddagen. Efter dennes Rapport viste der sig at være fremmødt henved 225 stemmeberettigede Prester og Delegater; men dette Tal forøgedes snart til henved 300. Af Prester og Professorer skal der have været af „Antimissourierne“ 49, af Augustanasynoden 11, af Hauges Synode 14, af „Konferensen“ 37, og desuden 4 andre, blandt hvilke Missionær Jørgensen. Af Lægdelegater opgives Tallet til 69 fra „Antimissourierne“, 11 fra Augustanasynoden, 13 fra Hauges Synode og 61 fra „Konferensen“. Af de Prester, der opføres som Antimissouriere, finder vi en hel Del, som har været staaende Medlemmer af den norske Synode, men ogsaa temmelig mange, som ikke har været dette; disse sidste er dels uddannede ved den norske Synodes Presteseminar, dels i Northfield, dels andensteds. Til Mødets Formand valgtes Past. Hoyme, til Viceformand Past. Rasmussen. Past. Oppegaard af Hauges Synode foreslog, at Afstemningerne i Mødet skulde foregaa samfundsvis, og han understøttedes heri af flere andre i Hauges Synode; men efter længere Debat vedtoges et Forslag af Prof. Oftedal om, at alle Sager skulde afgjøres ved Majoritet af alle de afgivne Stemmer. Pastorerne Oppegaard og Utheim forlangte det tilføiet Protokollen, at de havde stemt mod det antagne Forslag. Længere kom man ikke den første Dag.

Om Fredagen begyndte Sessionen med Oplæsning af en Mængde Breve, som var rettede til Fællesmødet saavel fra Menigheder som Enkeltpersoner. De fleste af disse udtrykte Tilfredshed og Tilslutning til det Arbeide, som Mødet skulde udføre; men flere havde dog Betænkeligheder og udtalte Misnøie med forskjellige Punkter i det fremlagte Komiteforslag. Alle disse Skrivelser overgaves til en Komite af 5, som opnævntes af Formanden. Past. N. M. Minne, hvis Navn den foregaaende Dag var opført paa Listen over Mødets stemmeberettigede Medlemmer, blev udstrøgen af denne Liste, fordi det oplystes, at han „endnu“ var Medlem af den norske Synode; vi

undres paa, om ikke det samme er Tilfældet med enkelte andre af de opførte og dog ikke senere udstrøgne Medlemmer af Mødet.

Man gik dernæst over til Behandlingen af det første Punkt i Fælleskomiteens Indstilling, som udtaler, at de forhandlende Parter anser sin Tilstemning til den hellige Skrift, Bekjendelserne og Barnelærdommen som fuldt tilstrækkeligt Grundlag for Forening, da der ikke fra Samfundenes Side foreligger nogen officiel Akt, som vidner om Fornegtelse af Skrift og Bekjendelse. Herom udspandt der sig en lang Debat, idet der af flere Medlemmer af Hauges Synode gjordes Indvending mod Antagelsen af dette Punkt. Det var vel nok, blev der sagt, at tale om Tilslutning til Skrift og Bekjendelse; men Faktum var nu, at der før havde været stor Forskjel i Opfatelsen af flere vigtige Spørgsmaal, og skulde Foreningen blive varig, maatte man faa nogenlunde Sikkerhed for, at denne Forskjel var bleven udjevnet. Hauges Synode kunde f. Eks. ikke forene sig med „Antimissourierne", dersom det ikke blev dem klart, at disse nu havde skiftet Mening om Sager, som før havde været oppe. De var jo udgaaede af den norske Synode, og Spørgsmaalet var, om de havde erkjendt sine Feil og frigjort sig fra de „officielle Akter" af denne, hvori de før havde været meddelagtige. Den opstillede Basis var ikke nok; thi ogsaa den norske Synode tilstemmer jo denne.

Disse Indvendinger blev ivrig imødegaaede af et Medlem af Hauges Synode, Past. Eistenson, og af flere andre. Den første sagde, at han var kommen til Amerika for 17 Aar siden og fandt da den lutherske Kirke delt i mange Partier. Han vendte sig først til en Mand i den norske Synode, en Lærer i Kirken; men denne forelagde ham saa mange Spørgsmaal om Absolutionen, Slaveri, Lægmandsvirksomhed o. s. v., at han vendte sig fra ham og gik til en Haugeprest. Denne fandt det tilstrækkeligt, at han tilstemte Barnelærdommen, og her følte han sig hjemme, skjønt her hverken var lange Kjoler eller hvide Kraver. Vi skulde derfor ogsaa nu søge at komme dertil, at den enfoldige Barnelærdom atter blev os nok, og paa den skulde vi staa sammen med vort store Hoved eller vort lille Hoved istedenfor at gaa paa Jagt efter Meninger for at bringe alle smaa Hoveder under den vældige Hat, som bæres af de store. Af de andre Talere, som optraadte, udtalte Delegaten fra Konferensmenigheden i Stoughton, Hr. A. Eriksen, at man ikke vilde have Satser, som der er saa meget af i et Samfund, som ikke var repræsenteret ved Mødet, og at det var nok, at man var enig i alle Hovedting, Smaating fik gaa. Prof. Sverdrup udtalte, at Spørgsmaalet ikke var, om man var enig med alle enkelte Personer, men om man var enig med Guds Ord og den lutherske Bekjendelse og Barnelær-

dommen. Man vilde aldrig blive færdig, dersom man skulde undersøge, om alle forstod alt i Guds Ord paa samme Maade. Det var nok til Samarbeide, naar alle erkjendte Guds Ord som eneste Regel for Lære og Liv. Og naar man da tillige var enig om, at den lutherske Bekjendelse er i Overensstemmelse med Guds Ord, da var det vel sjelden, at nogen havde kunnet begynde Samarbeide med saa stor en Enighed. Inden lutherske Samfund i den gamle Verden er der Tvil endog om Skriften selv, og man faar høre mange Slags Opfattelser af den lutherske Kirkes Bekjendelsesskrifter; men de staar dog sammen og arbeider sammen. De, som ikke ansaa den her foreslaaede Foreningsgrund tilstrækkelig, burde spørge sig selv, om det var større Sikkerhed for en varig Forening, at man idag fandt, at man var enig i alle Tvistepunkter, som før havde ligget Samfundene imellem. Han vilde spørge, om det var ret, at man før havde staaet adskilt; han mente, at man aldrig burde gaaet fra hverandre.

„Norden" siger om denne Prof. Sverdrups Tale, at „det var velgjørende at høre" den, og om denne Mands Optræden ved Fællesmødet i det hele siger samme Blad: „Det var ham, som med sikker Haand styrede Forhandlingerne. Han var vel forberedt. Han havde studeret den Komite-Indstilling, som Mødet behandlede, og naar der var nogen, som gjorde Indvendinger eller ønskede Forklaring, kunde Prof. Sverdrup udrede Sagen med saadan Sikkerhed og Klogskab, at der, naar han havde talt, ikke var stort mere at sige om den Sag." Vi for vor Del kan dog ikke negte, at vi vilde havt meget at sige til den Tale, vi her har forsøgt at gjengive, og at der endnu er meget i den, hvorover vi skulde ønske Forklaring. Naar Prof. S. f. Eks. siger, at det ikke gjælder om at være enig med enkelte Personer, men med Guds Ord, saa synes dette os at være en Leg med Ord; thi Kirken bestaar jo af enkelte Personer, og naar disse er enige med Guds Ord, saa maa de jo ogsaa være enige indbyrdes. Er nogle af dem ikke enige, saa bør de ikke foragtes, hvad enten de er faa eller mange, hvad enten de af sig selv eller andre ansees for smaa eller store, men søges hjulpne tilrette ved det Guds Ord, som de siger at de tilstemmer; men indtil dette sker, er der faktisk ikke Enighed, hvor meget man end fra de forskjellige Sider gjør Fordring paa at tilstemme Guds Ord. Det gjælder nemlig om ikke blot at sige, at man tilstemmer Guds Ord, men om virkelig at gjøre det. Derfor har det heller aldrig før i Kirken været anseet for nok til Samarbeide, som Sverdrup synes at mene, blot at erkjende Guds Ord som eneste Regel for Lære og Liv; thi isaafald kunde jo alle Protestanter, saavel Lutheranere som reformerte, gaa sammen til

fælles kirkeligt Arbeide. Og at man tillige har krævet Tilstemning til de enkelte Kirkers Bekjendelser, er vist saa langt fra nogen Sjeldenhed, at man hellere skal lede efter Eksempler paa det modsatte. Men Prof. Sverdrup synes endog at ville som Betingelse for kirkeligt Samarbeide lade sig nøie med en Tilstand som den, der finder Sted i de europæiske Statskirker, hvor endog Skriftens Guddommelighed fornegtes, uden at derfor Samfundsbaandet brydes. Og naar han endelig udtaler, at de norske Lutheranere i Amerika aldrig burde gaaet fra hverandre, — hvilken Dom udtaler han da dermed over sit eget Samfund, som kom istand ved at „gaa fra“ Augustanasynoden for derved at vinde dem, som var „gaaet fra“ den norske Synode? Og hvilken Dom udtaler han over de saakaldte Antimissouriere, som nu er „gaaet fra“ den norske Synode, og for hvis Skyld dette Foreningsarbeide er kommet istand, hvorved alle de, som deltager deri, „gaar fra“ den norske Synode? Intet Under, at man ikke ønsker, at der skal røres op i de gamle Sager.

Lige efter denne Tale af Prof. Sverdrup blev der gjort Forslag om at afskjære Debatten; men Past. M. G. Hansen af Hauges Synode advarede mod paa den Maade at binde Munden paa Minoriteten, og Prof. Oftedal ytrede, at det var uklogt og ubroderligt at afskjære Debatten, saalænge saa mange dygtige Mænd endnu havde noget at sige. Forslaget blev derfor nedstemt med stor Majoritet, og Forhandlingerne fortsattes. Skarpe Ytringer faldt fremdeles fra Hauges Synodes Side. Saaledes mente Past. Dale af dette Samfund, at der forelaa „officielle Atter“ fra den norske Synodes Side, som viste, at denne havde ført falsk Lære, og som Bevis herfor henviste han til tidligere Konferens- og Synodemøder, saasom i 1861, 1862 o. s. v. Der sad Mænd i Forsamlingen, som havde været med i disse Ting, og han vilde ikke gaa ind i et Samfund, hvor disse Mænd var, før de havde fralagt sig disse forfærdelige Lærdomme. Past. P. A. Rasmussen derimod mente, at Tilslutning til Guds Ord og Bekjendelsesskrifterne var en tilstrækkelig Foreningsbasis, og at det vilde blive altfor vidtløftigt at give en udtømmende Udredning af, hvorledes man forstod disse Skrifter. Han havde nylig læst op igjen alle de gamle Historier fra Femtiaarene og, hvad der havde været strevet Samfundene imellem fra den Tid, og han var da kommen til den Overbevisning, at den norske Synode ofte havde feilet ved at opstille uvigtige Sager som nødvendige til Trosenighed og ved at fælde altfor strenge Domme om andre Samfund; men han kunde heller ikke se, at de andre Samfund var saa aldeles rene for Overdrivelser. Past. J. A. Bergh troede, at man hidtil havde krævet for meget som Betingelse for Forening, og at der var

ligesaa stor Enighed Samfundene imellem som inden disse selv. Prof. F. A. Schmidt forsvarede ogsaa Indstillingen og mente, at man ikke havde Ret til at forlange fuldkommen Enighed i alle Spørgsmaal. Fra Hauges Synodes Side erklæredes atter ligesom før, at de var ligesaa varmt inde for Forening som nogen anden, men de vilde gaa forsigtig tilverks. De var bange for at rives med i en Strøm, hvor der vel ogsaa var saadanne, som i sin Virksomhed havde søgt at hemme den religiøse Vækkelse.

Hidtil var al Mislyd kommen fra Hauges Synode; men nu optraadte ogsaa Past. Hartmann mod Fælleskomiteens Indstilling. Han fandt, at der laa noget papistisk deri, at Komiteens Medlemmer havde havt et Slags Opgjør mellem sig med Hensyn til de gamle Stridspunkter mellem Samfundene og nu vilde, at dette skulde gjælde ogsaa for andre. Han sigtede hermed aabenbart til, at Komiteen havde besluttet, at Punkterne 2, 3 og 4 i dens Opgjør ikke skulde oversendes Fællesmødet „som Forslag til Antagelse", men kun „som en Redegjørelse for Fælleskomiteens Betragtning af de gamle Stridigheder". Skjønt vi i Nr. 41 har meddelt disse Punkter fuldstændig, skal vi til bedre Forstaaelse her oplyse, at Hovedindholdet af Punkt 2 er, at Differenserne i Læren er tilstrækkelig udjevnede, af Punkt 3 en Bekjendelse af, at man har feilet i sin Stridsmaade, af Punkt 4 en Enighedserklæring i de omstridte Lærepunkter om a) Forsoningen og Retfærdiggjørelsen, b) Evangeliet, c) Absolutionen, d) Søndagens Helligholdelse, e) Udvælgelsen. Denne Enighedserklæring skulde altsaa efter Komiteens Mening ikke forelægges Fællesmødet „til Antagelse", hvilket maatte synes saa meget merkeligere, som dog Punkt 5 om „kristelig Lægmandsvirksomhed" og dennes Forhold til den augsburgske Konfessions 14de Artikel foreslaaes antaget af Fællesmødet. Med Grund kan man vel spørge: Hvorfor skal Fællesmødet selv aflægge en Bekjendelse om sin Enighed i Spørgsmaalet om Lægmandsvirksomheden, men i de andre, aabenbart vigtigere Lærestykker lade sig nøie med, at Komiteen er bleven enig?

Hauges Synodes Medlemmer fortsatte imidlertid med sine Indvendinger. Prof. Bergsland mente, at man satte Maalet for høit, naar man vilde faa istand en fælles Organisation. Dette var et Arbeide hen imod Folkekirken, og den havde han ingen Tro paa. Past. Eistenson derimod erklærede, at Hauges Synode isommer officielt havde erklæret sig enig med Antimissouriernes Repræsentanter, og at de af dette Samfund, som nu gjorde Indvendinger, ikke havde fulgt med i Arbeidet, men var bagenfor Tiden. Antimissourierne havde gaaet længere end andre i at erkjende sine Feil; Hauges Syn-

ode havde ogsaa feilet, men ikke gjort saa meget som de for at rette paa Feilene. Hertil svarede dog Past. O. Hansen, Hauges Synodes Formand, at de, der hørte til Hauges Synode, nok engang havde gjort noget til at splitte Kirken i dette Land, men de havde erkjendt og rettet det. I den foreliggende Sag var han fuldstændig enig med Past. Hartmann. Han skjønte ikke, hvorfor man ikke havde taget Missourierne med i dette Foreningsarbeide; thi de tilstemmer jo ogsaa Guds Ord og den lutherske Bekjendelse. Endelig optoges Punkt 1 i Fælleskomiteens Indstilling til Afstemning og antoges; men de fleste af Presterne i Hauges Synode forlangte tilføiet Protokollen, at de ikke kunde stemme. Længere kom man ikke om Fredagen, Mødets 2den Dag. (Fortsættes.)

Et andet gammelt Vidnesbyrd.

Den samme Lægmand, som gav os Anledning til i Nr. 47 at optrykke et Stykke, som Past. P. A. Rasmussen offentliggjorde i 1857, skriver ogsaa:

Høistærede Prof. L. Larsen! For at vise, hvem det er, som har forandret Standpunkt, burde De optrykke igjen en Prædiken som De holdt for 20 Aar siden den 2den August 1868 ved Indvielsen af Nordre Lisbons Kirke (Past. P. A. Rusmussens Kald), og som er „trykt paa Menighedens Opfordring“ i „Kirkelig Maanedstidende“ Nr. 20 for 15de Oktober 1868. Thi hvad De lærte dengang, og hvad De lærer nu, er saa ligt som to Draaber Vand. Se f. Eks. Side 313 og 14.

Det her udtalte Ønske vil vi gjerne imødekomme og aftrykker derfor af den nævnte Prædiken følgende Stykke, som formodentlig er det, vor Brevskriver sigter til:

Og forat vi ikke skal rose os af Troen, saa lad os komme ihu, at ogsaa den er en Guds Gave. Vi kan ikke af egen Styrke eller Fornuft tro paa Kristum eller komme til Kristum, vor Herre, men det er den Helligaands Gjerning, som har kaldet os ved Evangelium. Evangeliet er nemlig ikke blot et Budskab og en Beretning om Forløsningen, ikke blot en Aabenbaring og Visdom fra Gud, men ogsaa en Kraft, der mægtigen griber Hjertet og skaber Troen derinde. Hvorledes skulde vel ogsaa vi, som er aandelig døde, kunne skabe en saadan levende og kraftig Ting som Troen? Troen, ved hvilken Jesus bor i vore Hjerter og gjør dem til Guds Templer! Nei, den Helligaand alene gjør denne Gjerning. Den Helligaand alene er det

derfor ogsaa, som har bragt Jesus ind i dit Hjerte, du sande, oprigtige, troende Kristensjæl, og den Helligaand alene er det, som maa overvinde dig, du ulyksalige, som endnu ikke har aabnet dit Hjertes Dør for den Frelser, som staar udenfor og banker paa og saa gjerne vil drage ind deri.

Men, vil du maaske vove at sige, saa er det jo hans Skyld og ikke min, at jeg endnu ikke er kommen til Troen. Du Daare! hvorledes vover du at gaa irette med din Gud? Maa ikke hans Domme være dig uransagelige, og hans Veie dig usporlige? Men dette maa du dog, dersom du nogenlunde kjender din Fordærvelse, kunne skjønne, at du intet kan gjøre til din Salighed, men at Gud alene maa gjøre alt, og at hans alene er Æren, naar en Synder bliver salig, men Menneskets alene Skammen og Skylden, naar det bliver fordømt. Og det maa du ogsaa kunne skjønne, dersom du nogenlunde kjender Guds uendelige Kjærlighed, at han fra sin Side vil gjøre alt, hvad han kan til Syndernes Frelse, og at dersom derfor en Synder fortabes, saa er Skylden ikke Guds, men hans egen. Gud giver dig sit Ord og sine Sakramenter og sender gjennem dem sin Helligaand og gjør derved alt, hvad han, den almægtige, formaar, for at bringe dig til Troen. Du selv derimod, o Menneske, kan intet gjøre uden modstaa den Helligaand, og kun Gud kan bøie denne Modstand. Bøies den, saa har Gud gjort det; vedbliver du deri, saa har du selv Skylden. O, saa tag da ikke denne Skyld paa dig! lad dig overvinde af Gud, medens det endnu heder idag! „Idag, naar I høre hans Røst, forhærder ikke eders Hjerter", ligesom Israels Børn gjorde „i Forbitrelsen' paa Fristelsens Dag i Ørken (Ebr. 3, 15.). Kommer ihu, at I ikke vide, hvor langt eders „idag" rækker; „hvad Morgendagen har at vente, er forborgent". „Idag er Naadens Tid"; lad os bruge den saa, at ikke blot Gud maa bo iblandt os ved Ordet og Sakramenterne, men at han ogsaa kan faa drage ind og bo formedelst Troen i vore Hjerter!

Kirkekronike.

Amerika. „Antediluviansk" kaldes egentlig det, som er saa gammelt, at det er før Syndflodens Tid. Spottende bruger man det om noget, som man anser for aldeles forældet og ikke passende for vor Tid. Past. L. M. Biørn kalder i „Luth. Vidnesbyrd" Nr. 47 de Udtalelser af Luther, som Past. J. A. Thorsen læste op for ham ved det i vor Kirketidende Nr. 44 omtalte Møde mellem disse to, „antediluvianske Paastande", som han ikke „anser sig bunden af". Forat vore Læsere kan se, hvad det er for Ord af Luther, som Past. Biørn bedømmer saaledes, skal vi her gjentage det

vigtigste af dem. Det lød saaledes: „Enhver Biskop eller Prest har sit bestemte Kirkesogn.... Indenfor dette skal ingen anden eller nogen fremmed uden hans Vidende og Vilje understaa sig til at lære hans Sognebørn, hverken hemmelig eller offentlig.... Og dette skal man ligeledes holde fast, at heller ingen Prest, hvor from eller retskaffen han end er, skal understaa sig til at prædike for en Papists eller Kjættersk Prests Menighed eller hemmelig lære den uden samme Prests Vidende og Vilje. Dette er ham nemlig ikke befalet; men hvad der ikke er befalet, det skal man lade være; vi har nok at gjøre, hvis vi vil udrette, hvad der er os befalet." Det er slige Ord af Luther, som altsaa forkastes og haanes af Past. Biørn.

— Af og om Dr. C. F. W. Walther vil vel efterhaanden mere og mere komme for Offentligheden. Saaledes reises der ham netop nu i den 44de Aargang af det af ham grundlagte Kirkeblad „Der Lutheraner" et Æresminde i en udførlig Levnetsbeskrivelse. I disse Dage er ogsaa udkommet et Skrift af ham, som er samlet af hans efterladte Papirer. Dets tyske Titel er „Ansprachen und Gebete, gesprochen in den Versammlungen der ev. luth. Gesammtgemeinde und ihres Vorstandes", og det indeholder korte Taler, som han i Menigheden har holdt til nyoptagne Medlemmer, og Bønner ved Aabningen af Menigheds- og Forstandermøder. Hvilket Indblik ikke alene i denne Mands Virksomhed, men ogsaa i de Menighedsforhold, hvorunder han arbeidede, giver ikke dette Skrift! Menighedslemmer blev ikke bare simpelthen optagne ved en Votering; men efterat de havde underskrevet Menighedens Konstitution, blev der holdt en Tale til dem om deres herlige Rettigheder og hellige Pligter. Og med disse Taler gjorde en Mand som Walther sig saadan Flid, at han for en stor Del nedskrev dem, saa at de nu har kunnet trykkes uforandrede efter hans Papirer. Saaledes har man ogsaa fundet Bønnerne fuldt udskrevne efter ham. Vi skulde ønske, at disse Taler og Bønner var i et Sprog, som alt vort Folk kunde forstaa; men vi faar haabe, at vore Prester vil gjøre sig nøie bekjendte med dem, og at de gjennem dem ogsaa kan komme vore Menigheder tilgode. Det smukt udstyrede Skrift paa 206 Sider stort Oktav faaes for $1.00 i Concordia Publ. House i St. Louis.

England. Samtidig med den pananglikanske Synode var der iaar i London samlet en anden betydningsfuld kirkelig Forsamling, nemlig det almindelige presbyterianske Koncilium. Dette samles hvert fjerde Aar. Iaar var det den fjerde Gang, det var samlet; første Gang holdtes det i Edinburg, anden Gang i Philadelphia og for fire Aar siden i Belfast. Ogsaa denne Forsamling havde en økumenisk Karakter. Fra alle Verdensdele var Presbyterianernes Førere fremmødte. Fornemmelig var Storbritannien og Amerika sterkt representerede, men ogsaa Tyskland, Østerrig, Ungarn, Schweitz, Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Spanien, Australien og Persien havde sine Repræsentanter paa Mødet. I en Oversigt over de presbyterianske Kongregationer blev der af Sekretæren Dr. Matthews, opgivet, at de tilsamnen talte omkring 20 Millioner Menighedslemmer og

omkring 4 Millioner Kommunikanter. De aarlige frivillige Indtægter blev opgivne til 6 Mill. Pd. St. (omkr. 120 Mill. Kroner).

Samlingstiden (fra 3dje til 12te Juli) blev særdeles vel benyttet. En Mængde Foredrag og Diskussioner baade over praktiskkirkelige og opbyggelige og over mere theoretiske og videnskabelige Spørgsmaal blev holdte. Saaledes over „Livet i Bøn" af Theodor Monod fra Paris, over „Det organiserede kristelige Arbeide" af Dr. Pearson fra New York, over „Nutidens aandelige Bestræbelser" af Dr. Chambers fra New York, over „Kristendommens Oprindelighed" af Edm. de Pressence fra Paris, over „Vor Tids spekulative Bestræbelser" af Dr. Ellinwood fra New York. Men det Foredrag, som uden Sammenligning vakte den største Opsigt, var af Dr. Dod over Spørgsmaalet: „Hvorvidt er Kirken ansvarlig for Nutidens Skepticisme?" Han besvarede Spørgsmaalet tildels bekræftende. Kirken, udtalte han, har ladet Troen paa Kristus blive til et Antal af Dogmer og derved gjort det vanskeligere at komme til Troen. Den skulde ikke fordre mere, end Kristus selv fordrede, nemlig Efterfølgelse af ham. Man skulde ikke forveksle Troen paa Kristus med Tro paa Bibelen eller en bestemt Lære om Forsoningen. Dette forvirrer og afskrækker. Det brændende Spørgsmaal, der adskiller kristne og Skeptikere, er Spørgsmaalet om Kristi Opstandelse. Kirken er derfor ansvarlig for Skepticismen, naar den giver det Indtryk, at man alene har Valget mellem at antage Bibelens Ufeilbarhed eller ganske at forkaste den. Dette Foredrag, hvori en moderne rationaliserende Theologi for første Gang kom til Orde midt i Presbyterianernes Leir, hvor man har sat en Ære i at have holdt sig fri for de Paavirkninger af den moderne Spekulation, der bl. a. har vakt saa megen Splittelse iblandt Baptisterne, vakte en overmaade sterk Uro i Forsamlingen. Stormen brød dog først løs en af de følgende Dage. Især blev Angrebet paa Bibelens Inspiration mødt med den dybeste Indignation. Der blev tilsidst udtalt en alvorlig Dadel mod Komiteen for, at den havde givet Dr. Dod i Opdrag at holde dette Foredrag, som ogsaa hans Meningsfæller fandt uforsigtigt. Forhandlingerne derom endte med, at Konciliet efter Forslag af Dr. Hall fra New York udtalte sig mod Dr. Dod.

Af andre Foredrag kan merkes et af Pastor Monod over vor „Ansvarlighed for Troen". Derefter holdt Dr. Moore fra Andover et Foredrag over Forholdet mellem „Den historiske Forskning og den kristelige Tro". Med Henvisning til den Stadfæstelse, som en stor Del af det gamle Testaments Historie har faaet gjennem den senere Tids arkæologiske Opdagelser, opfordrede han til frygtløs at gaa til Forhandling med den nyere Historieforskning og den moderne Videnskab overhovedet. Ogsaa Kirkens sociale Opgave var Gjenstand for temmelig omfattende Forhandlinger, uden at der dog kan sees, at Forsamlingen kom ud over de kristelige Almenlatser. Af større Betydning var det, at Konciliet vedtog en Resolution angaaende de forskjellige evangeliske Kirkesamfunds Samvirken i Hedningemissionen. Efter Forslag af Prof. Lindsay fra Glasgow udtalte Forsamlingen enstemmig,

at „man med Glæde hilste Unionens store Grundsætninger paa Missionsmarken og opfordrede de enkelte Kirker til at gjennemføre dette i Praksis".

Om „Kvindens Arbeide i Kirken" holdt Dr. Chesteris fra Edinburg Indledningsforedraget. Fra alle Sider udtalte man sig for Nødvendigheden af dette Arbeides Organisation og — under Henvisning til Tysklands og Skandinaviens Diakonissanstalter — for Kvindernes Opdragelse og Uddannelse for dette Arbeide. Man forhandlede videre om Indremissionsarbeidet i de store Byer, om Forholdet mellem „Kontinentet og Kolonierne", især med Hensyn til de presbyterianske Samfunds Missionsarbeide, og endelig om „Familielivet og Ungdommen", særlig hvorledes man skulde drage den voksne Ungdom til Kirken.

Næst efter Dr. Dods Foredrag var der intet, der vakte saadan Bevægelse som et af Pastor Bersier fra Paris om Gudstjenesten. Her udtalte han sig nemlig imod Presbyterianernes tørre Liturgi med den ensidige Betoning af Prædikenen. Han krævede en fyldigere Liturgi med en almindelig Synds- og Trosbekjendelse. Fremdeles krævede han, at der foruden Davids Salmer skulde synges andre Salmer. Overhovedet krævede han, at man ei skulde forsmaa Kunsten i Kristendommens Tjeneste, og at man skulde lære af den gamle Kirkes Liturgi. Lignende Tanker udtalte Dr. Apple fra Amerika og Dr. Donald Fraser. Den første krævede Plads for et Kirkeaar og for dets Feste ved Siden af Søndagen, og den sidste anbefalede en fyldigere Gudstjenesteordning. Disse Udtalelser, som jo maatte lyde meget kjætterske i de strenge Presbyterianeres Øren, mødte ogsaa sterk Modsigelse. En Del, især mange Damer, forlod paa meget demonstrativ Maade Forsamlingen, og to orthodoxe Presbyterianere fra Skotland erklærede, at det vilde blive en meget skjæbnesvanger Dag for den presbyterianske Kirke, naar disse Anskuelser seirede. Man vilde holde sig strengt til Guds Ord. Om Festdage var der ikke Tale i Skriften, derfor vilde de heller ikke have saadanne. Ligesaa lidt var der Tale om menneskelige Sange ved Siden af de inspirerede Salmer. Dersom man bestandig var bleven staaende ved Skriften, saa vilde hele Kirken været presbyteriansk.

Den 12te Juli holdtes Slutningsmødet. Ved dette udtalte Dr. Donald Fraser en Anke over den anglikanske Kirke. Erkebiskopen af Canterbury havde nemlig sendt Missionærer til Nestorianerne i Persien, der kun tæller omkring 100,000 Sjæle, iblandt hvilke presbyterianske Missionærer havde virket i 50 Aar. Derved var disses Arbeide blevet forstyrret. Konciliet vedtog denne Protest. Men samtidig vedtog det ogsaa et Forslag fra samme Dr. Fraser, at det skulde sende en Broderhilsen til den samtidig forsamlede pananglikanske Biskopskonferens. Tilsidst udtalte Ordføreren, at i de sidste Aar af dette Aarhundrede var det fælles Løsen inden Kirken overalt blevet: Enhed indenfor Forskjellene (unity in diversity). Man turde derfor haabe, at Tiden vilde komme, da ikke blot den presbyterianske og den anglikanske Kirke, men da ogsaa den lutherske Kirke vilde slutte sig til dette Broderskab.

(Eft. „Luth. Ugeskrift").

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. A. Chr. Olsen $17.60, Reformationsoffer i Grand Prairie Mgh. $7.25, i Mill Grove Mgh. $6.85, i Clifton Mgh. $1.50 og Ref.-offer i Coal City $2.00; ved Past. H. J. G. Krog $16.00 (hvoraf fra North Rush River Kvindeforening $15.00 og fra Sjur Nilson i Baldwin Mgh. $1); tils. $33.60.

Rettelse: I min Kvittering i Nr. 48 til Past. O. E. Brandt skulde ogsaa være $0.50 fra E. A. Gillo og fra E. J. Knudsen $1.00 istedenfor $0.50.

La Crosse, Wis., den 26de Nov. 1888. E. R. Borresen.

Til Indremissionen: Ved Past. A. G. H. Overn ½ Offer fra Vor Frelsers Mgh. i Mankato $5.27, ½ do. fra Jackson Lake Mgh. $9.06, ½ do. fra St. Peter Mgh. $3.12, ½ do. fra Rapidan Mgh. $1.60; tils. $19.05.

Faribault, Minn., den 28de Nov. 1888. H. W. Rasmussen.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Fra Past. W. M. H. Petersen pers. Bidrag $50.00; ved Past. J. Bale fra følgende Mghdr.: a) Sheyenne Mgh.: fra Petter Trana (før $5) $5, Haaken Haakensen $5, Knut Tryhus $1, Ole O. Brekke $1, Tollef A. Braaten $1, Ole P. Qually $5, Ole O. Perhus $5, Bernhard H. Trangsrud $5, Johan B. Qually $1, Hans N. Nyhus $1, Nils N. Myhre $0.50, Andreas P. Qually $2, b) Goel Mgh.: fra Ole J. Kinneberg $5, Jens Olsen $5, Ole R. Olsgaard $10, T. Grampp $1, Knut A. Ripstad $1, Halvor Jacobsen $1, Thore Dahl $1, c) Kristiania Mgh.: fra Tobias Simmons $5, Olaus Johnsen $5, Gustav Johnsen $5, fra Fargo: Eggen Bros. $5, tils. $76.50; ved Past. P. A. Dietrichson ½ Offer i Bærum Mgh. $6.80; ved Past. G. A. Lunde fra Ole O. Semb i Hardee Creek Mgh. $25.00; ved Past. C. B. Jacobsen indj. ved Barbra O. Andersen, fra hende selv $3, Berthe Jacobs $1.25, Thea Thompsen $2.50, Gurine Birkeland $2.50, Karine Thompsen $3, Malene Pedersen $2, Inger Reiersen $1, Serine Eriksen $1, Alice Thompsen $4, Julia Sevde $1, Oline Herem $2, Gusta Teig $1.50, tils. $24.75, Ole T. Hegland $50.00, Past. C. B. Jocobsen $25.00, tils. $99.75; ved Past. H. Rosenquist $41.00, fra A. J. Floren, Grove City, Minn., $25.00, Johan Sørensen, Minneapolis, Minn., $5, S. Syversen, do., $5, A. Nilsen, do., $3, P. L. Lækvold, do., $3; ved Past. J. A. Thorsen fra Kvindef. Nr. 2, Vestre St. Olaf Mgh., (Bestyrerinde Ingeborg Vaatvedt) $10; ved Past. O. Juul fra B. Edwards, Chicago, $50; ved O. A. Thompsen, Davis, Ill., $10, fra M. Svenningsen $5 og O. A. Thompsen $5, (første Termin); ved Past. M. Shirley fra følgende i Howard Mgh., Dak., A. Henden $2, J. Langeland $2, G. Fjellestad $1, S. Hauge $1, K. M. Hauge $1, H. Thorsen $0.50 og J. Frøiem $0.50, tils. $8; ved Lars Isaksen, Fountain, Minn., indj. i Root Pr. Mgh. (Past. J. Krohns Kald), fra Even Eriksen $2, John Johnsen $3, Gunder Odegaarden $3, Lars Isaksen $2, Halgrim Asleseu $1, Narve O. Norli $2, Ole Kristiansen $1, Adolph Sørensen $1, Andreas Sørensen $2, Mrs. Margrith Isaksen $0.50, Mrs. Kari Tollessen $0.50, Miss Christine Odegaarden $0.50, Miss Elise Odegaarden $0.50, Mrs. Live H. Miller $0.50, A. Petersen $0.50, A. Bensen $0.50, H. C. Miller $0.50, Edward Swendsen $0.25, Edward N. Norli $0.25, Torger Johnsen $0.50, Julius Sørensen $1, Theodor A. Sørensen $1, Ole J. Tangen $1, Anton E. Hall $0.50, Erik Hansen $0.25, Even A. Spelhaug $0.25, F. G. Fingersen $0.50, Thor Bakken $0.25, Ole H. Kanshaga $1, E. K. Blexrud $1, J. K. Roverud $1, Ole Narvesen $0.25, Edward Thorvaldsen $1, tils. $31.00, ledsaget med Bøn om Herrens Velsignelse; ved Past. O. O. Sando $14.00, nemlig fra Nidaros Mgh., Dak., $10.00 (af John O. Hildal og Torsten Næsan hver $2, Knud Larsen $5, Jacob Hildal $1), fra Leganger Mgh., Dak., $4, (Lars A. Taakheim og P. A. Karsrud hver $2); ved Past. M. Thorsen $50.00, fra Gunuld Shellang (½ Subskription) $5, Anders Tønnesen $25, Chr. Aasletten $10, John Eriksen $10; ved Past. J. A. Ottesen fra O. O. Cherry $10, P. B. Grinde $25, (begge af Liberty Mgh.), fra Lars G. Vik af Vestre Koshk. Mgh. $10, fra Kittel E. Onsgaard af Østre Koshk. Mgh. $25.00, tils. $70.00; ved A. C. Haugan fra følgende i Minneapolis, Johan Kjerrum $5, Anna

Halvorsen $5, Anna Sanders $5, Petrine Abelsen $5, Elias Vangaard $10, tils. $30.00; ved Past. Chr. Pedersen Offer i Long Lake Mgh., Swift Co., Minn., $14.65; ved Past. P. T. Hilmen $33.00, fra Iver Berg $20, Levor Gutru $5, Thorsten Olsen $2, Mons Knudsen $2, Ole Olsen $3, Gullik Texley $1; ved Past. O. R. Fosmark fra Ole Hallan i Aurdal Mgh. $20; tils. $639.70.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. J. Bale $37.26 (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. H. Rosenquist $13 (Tønde-Inds. ved Børnene i Søndagsskolen i Zions Mgh. i Minneapolis, fra Julie Nilsen $0.20, Anna Christiansen $1.25, Mina Bentsen $0.26, Helena Eggen $0.50, Amanda Haugen $1.04, John Større $0.25, Constance Andersen $0.22, Ole Lækvold $0.43, Olina Eggen $0.40, Iver Warmdahl $0.83, Lina Draxten $0.62, Marie Enger $0.24, Ingeborg Større $0.25, John Johnson $0.19, Nils Nilsen $0.20, Anton Christiansen $0.51, Albert Christiansen $0.32, Sigrid Solem $0.67, Karen Eggen $0.17, Alfred Christiansen $0.20, Hjalmar Syversen $0.34, Lissie Johnson $1, Sigvald Syversen $0.26, Christine Pedersen $0.62, Nora Nilsen $0.27, Eddy Nilsen $0.18, Melkin Solberg $0.21, John Ekre $0.48, Peder Solem $0.16, John Solem $0.11, Oskar Pedersen $0.36, Randel Solberg $0.11 og Ingeborg Nilsen $0.15); ved Past. D. Kvaase Kollekt optagen i hans Søndagsskole paa Reformationsfesten $25.50; ved Past. M. Langeland fra Hamar Mgh. $29.18, Manston Mgh. $4.18, Hedemarken $15.33, tils. $48.69; ved Past. H. Johnson Tønde-Inds. i Wild Rice Mgh. fra følg. Børn: Tilda Urdal og Maria Kval $5, Johanne Kirkeberg $2.17, Jens William Jensen $0.45, Josephine Johnsen $0.80, Severine Holum $0.50, Hanna Narum $1.20, Anne Mathilda Hansen $1.03, Martha Haugan $1.58, Martin Granden $0.37, Christian Helle $1.10, Anna Urdal $0.99, Halfert Hanson $1.91, Minnie Skovstad $1.44, tils. $18.57, Past. H. Johnson selv for Tønder og Expres $1.70; ved Past. M. Thorsen $11.88, (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. H. J. G. Krog $6.09 (Navnel. trykkes i „Børnebladet"); ved Past. J. A. Ottesen fra O. O. Cherry, Liberty Mgh. $3, Tønde-Inds. ved O. O. Moe, fra Dikka Swan $1.20, Betzy J. Sudø $3.03, do. ved T. L. Eriksen fra Petra Gustine Lie $1.31, Anne Oline Mørkvold $0.85, Betzy Lindbo $2.29, Sophie Kittelsen $1.42, do. ved A. Hetland fra Marie Christiansen Rambek $0.51, Dora Hetland $0.82, tils. $14.43; ved Past. Chr. Pedersen Tønde-Inds. ved Konfirmander i Vestre Zions Mgh., Pope Co., Minn., fra Anna T. Lien $5.16, Lina A. Aavak $3.63, Anna Knudsen $3.23, Anna Caroline Andersen $2.43, Olia A. Aaberg $2, Peder Johnsen $1.18, Ingeborg J. Helgemo $1.16, Serine H. Svenstad $0.93, Anna Furbord $0.61, Berte Maria K. Pedersen $0.38, Julia E. Samsal, Six Mile Grove $0.37, tils. $21.08, fra Past. Chr. Pedersens Børns Sparebøsser: Paul Hagbart $0.50, Alfred Konrad $0.50, Alma Katinka $0.50, Amandus Christoffer $0.25, tils. $22.83, fragaar for Tønder og Moneyorder $0.30, netto $22.53; ved Past. H. J. G. Krog $6.09 (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. O. R. Fosmark fra Børn i Aurdal Mgh. $21.50 (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); ialt $219.45.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. J. Bale fra Nordvestre Distrikt af Cheyenne Mgh., fra Karen Olerud, Hans J. Dæhlen, Anne O. Dæhlen, Anton P. Dæhlen, Sigrid Elton, E. J. Andersen, Oluf M. Dæhlen, J. H. Svensen, Caroline Augedahl, Mrs. Cullen, Betsy Svensen hver $0.25, Nils Braaten, P. P. Dæhlen og O. P. Dæhlen hver $0.50, J. J. Huseby $1, tils. $5.25; ved Past. P. A. Dietrichson ½ Offer fra Bærums Mgh. $6.80; ved Past. O. Juul fra Louis Thuen $1; ved H. B. Hustvedt fra en ubenævnt $1 (tror det er Past. M. Thorsens Kald); ved Past. J. A. Thorsen inds. ved Jens Olsen, Østre St. Olaf $8.65; ved Past. M. Langeland Konfirm.offer i Hamar Mgh. $26.20; ved Past. Chr. Pedersen fra Aslak Halvorsen $0.50; ved Past. P. T. Hilmen $4, fra Thorsten Olsen $1, Mons Knudsen $3; ved Past. O. R. Fosmark $8, fra Ole Hallan, Aurdal Mgh. $5, T. G. Berstad $3; tils. $61.40.

Til Synodekassen: Ved Past. J. Bale, Cheyenne Mgh.: Konf.offer $17.30, fra Kindred Mgh. $4.10, fra Wolcott Mgh., Offer $8.46, Kristiania Mgh., Offer $14.95, tils. $44.81; ved Past. J. A. Thorsen Offer i Vestre St. Olaf Mgh. $17.15; ved O.

Paulsen Offer i Janesville Mgh., Wis., (Past. Thorvildsens Kald) $6.25; ved Past. O. O. Sando Konf.offer fra Leganger Mgh., Dak., $18.45; ved O. E. Brede, Ref.offer fra Vor Frelsers Mgh., Minneapolis, Minn., $37.08; tilf. $123.74.

Til Indianermissionen: Ved Past. E. Christensen Kollekt optagen i Vor Frelsers Mgh., ved A. O. Stutelie $3.50; ved Past. J. A. Thorsen fra Kvindeforening Nr. 2, Vestre St. Olaf Mgh., $5.00; ved Past. J. G. Nilsen ½ af et Høstoffer i Utica Mgh. $6.47; ved Past. J. A. Ottesen fra O. O. Cherry, Liberty Mgh. $2.00; tilf. $16.97.

Til forskjellige Kasser: Ved H. B. Hustvedt fra Jens P. Urnes, Wanamingo, Minn., $3, hvoraf til Lærerløns-Kassen $1.50 og til Synodekassen $1.50; ved H. P. Solstab, Fisher, Minn., som Gave fra ham selv og Familie $22.50, med Ønske at fordeles som følger: fra ham selv perf. til det nye theol. Seminar i Minneapolis $10, do. til Lærerløns-Kassen $5, til Synodens paatænkte Barnehjem fra Mrs. Marie Solstab $2.50, til Skolel.seminariet i Sioux Falls fra Josef, Peder, Martin, Alfred og Tideman Solstab hver $1.00, ledsaget med Ønske om, at der maatte komme ind mange Penge.

Til det paatænkte Barnehjem i Minnesota: Ved Past. J. A. Thorsen fra Kvindef.ening Nr. 2, Vestre St. Olaf Mgh. $5.00.

Rettelse: I „K. T." Nr. 47 under Rubrikken Til trængende studerende staar: ved Past. B. Askevold Konf.offer fra Lyons Mgh., bestemt til T. T. Wiprud $16.50, skal staa: Zions Mgh.

Decorah, Iowa, den 29de Novbr. 1888. G. O. Rustad.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Madison Mgh. af Ole Haga 2 Sække Korn og 1 do. Havre, fra Thor Halvorsen 3 Sække Havre. C. Clausen.

Til den i Nr. 15 omtalte trængende Missionsprest fra Østre Koshkonong Kvindeforening ved Mrs. T. L. Eriksen $5. E. L. K. Red.

Prestekraver.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

J J Torgerson

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 14. December 1888. { Nr. 50.

„Vor Gud han er saa fast en Borg".

digtet i Worms 1521.

Skjønt det af lærde Forskere er indrømmet, at „den Antagelse var tidligere mest udbredt og er forbleven den gjængse blandt Folket, at Luther digtede denne Salme paa Turen til Worms 1521", og at „man maa tilstaa, efter indre Grunde lader der sig ikke tænke noget Tidspunkt i Luthers Liv, som passer bedre til Salmen end det, hvori han stod i Begreb med at gaa til Worms (1521)", saa bliver det dog nuomstunder af mange erklæret for at være umuligt, at Luther digtede denne berømte, heltemodige Trøstesalme i Aaret 1521; ja, man anser endog denne gamle og i Folket rodfæstede Antagelse for saa grundløs, at man ikke engang vil værdige den Omtale. Saa skulde man ikke gjøre; thi det turde dog maaske endnu blive erkjendt, at er der nogen Antagelse angaaende Tiden, da denne Salme blev til, som kan paavise de bedste baade ydre og indre Grunde for sin Rigtighed, saa er det denne, at Luther digtede „Sangenes Sang" eller „Sangenes Konge", som man benævner „Vor Gud han er saa fast en Borg", i Worms 1521.

Efter de nyere Forskeres Undersøgelser staar Sagen for Tiden saaledes. Den Antagelse, som indtil for omtring 8 Aar siden gjaldt for saagodtsom eneberettiget, nemlig at Salmen var digtet 1529, og at dens Tilblivelse sattes i Forbindelse med Rigsdagen i Speier dette Aar, er nu opgiven, da det oplyses, at den allerede maatte være trykt tidligere. Dr. Køstlin holder for, at Salmen er digtet 1527 og trykt i Begyndelsen af næste Aar; til væsentlig selvsamme Resultat er ogsaa Dr. Knaake kommen. Den nyeste og vel ogsaa grundigste Forsker paa dette Omraade, Dr. Johannes Linke, holder for, at Salmen er digtet 1525. Ja Camill Gerbert i Zürich mener

at have bevist, at Salmen maa være digtet senest 1524. Kun Dr. Achelis i Marburg skal — hvis vi ikke tager feil — henlægge dens Tilblivelse til 1521. Saaledes staar altsaa denne Sag endnu uafgjort.

Der er stræbet meget, overmaade meget om denne Reformationens mægtige Trøstesalme, og foretaget saadanne omfattende Undersøgelser angaaende dens Tilblivelse, at man fornylig har udtalt, at alt maatte nu være saaledes undersøgt, at „man maa indrømme, at nyt bibliografisk Bevismateriale, som definitivt kan løse Spørgsmaalet, neppe mere vil være at finde". Dette er imidlertid en forhastet Udtalelse. Nedskriveren heraf har nemlig siden 1868 været i Besiddelse af et vigtigt og i Henhold til de foreliggende Oplysninger formentlig afgjørende Vidnesbyrd, som i hvert Fald fortjener ogsaa lærde Hymnologers udelte Opmerksomhed. Dette Vidnesbyrd er af ingen ringere Mand end Dr. Martin Chemnits, og det findes i en Prædiken af ham over Evangeliet paa fjerde Søndag efter Helligtrekongers-Dag, Matth. 8, 23–27.

Efterat nemlig Chemnits her har anført Davids 46de Salme, „som vi pleier at synge saaledes: Vor Gud han er saa fast en Borg o. s. v.", fortsætter han, som følger:

„Her ser I, hvor vældigt David taler om og berømmer den Trøst, som Guds Kirke har i Gud den Herre Zebaoth, at naar den nemlig har ham hos sig i sit Skib, naar han er ombord, saa behøver vi ikke at frygte, omend Djævelen og hele Verden staar os imod. Saaledes har den hellige Guds Mand Doktor Luther kunnet gjøre sig denne Salme til Nytte og til sin Trøst bragt den i Sangform, da Gud i Aaret 1521*) paa den mægtige Keiser Karl V's Tid

*) Her skylder vi dog at gjøre et Par Bemerkninger. For det første staar der ovenfor i Originalen ikke „i Aaret 1521", som vi har sat, men i „Anno dreyssig"; og for det andet saa er der lige udfor i Randen bemerket: „Luthers Heltemodighed paa Rigsdagen i Augsburg Anno 30." Men at det første er en Trykfeil eller dog i hvert Fald en Feil her, det er saa aabenbart af hele Sammenhængen, at vi kun behøver med et Ord at gjøre opmerksom derpaa; og at det ubestrideligt skal være „i Aaret 1521", det kræver ligeledes hele Sammenhængen, og derfor har vi uden videre Betænkning straks sat det saaledes i Teksten ovenfor. At dernæst Randbemerkningen (som vel grunder sig paa Feilen i Teksten) her er aabenbart urigtig og aldeles misvisende, det fremgaar ogsaa af Sammenhængen og stadfæstes end yderligere derved, at Luther jo slet ikke var tilstede paa Rigsdagen i Augsburg 1530. Det maa iøvrigt ikke oversees, at man i sin Tid ligesom ogsaa senere har havt en sterk Tilbøielighed til, saaledes som f. Eks. i foreliggende Tilfælde, at sætte Begivenheder i Forbindelse med den berømte Rigsdag i Augsburg, som dog ikke hører hjemme der.

Fremdeles tillader vi os ogsaa her at gjøre opmerksom paa følgende. Naar Luthers trofaste Ven og Husfælle (1527—35), Hieronymus Weller, i et Skrift fra 1560 er kommen til at sige, at Luther digtede vor Salme i Augsburg (hans tidt anførte Ord er disse: „Denne Sang har Luther digtet paa den Tid, da Evangeliets Fiender paa Rigsdagen i Augsburg vilde øde ham og alle kriste-

havde bragt ham i Skibet, forat han offentlig for Keiseren og hele Riget skulde forsvare Evangeliets Lære, som han da allerede i nogle Aar havde prædiket og udbredt i hele Tydskland, medens Satan og hele Verden dengang vilde vove Gods og Blod paa, at denne Lære kunde blive udryddet, og dette Kristi Skib sænkes i Dybet; hvorover fast enhver, som hidtil havde bekjendt sig til denne Lære, blev modløs, og den hellige Guds Mand selv begyndte at blive kleinmodig. Da han kom til Worms, hvor Rigsforsamlingen holdtes, der har han, da han havde overvundet Kleinmodigheden og var kommen til sig selv igjen, for dermed at trøste sig selv og andre forfattet denne Salme i en freidig Sang: 'Vor Gud han er saa fast en Borg, han er vort Skjold og Værge' o. s. v.; og han har deri sat saa modige Ord, som billig skulde glæde vort Hjerte og gjøre os modige, som den da saa freidig lyder: Vor Gud han er saa fast en Borg." [Her gjengives omtrent hele Luthers Salme.] „Det er Ord, som fremvælder af en rig Aand, og som er strømmede af den Guds Mands, den kjære Luthers, Hjerte, da han var i sin største Nød og Fare, — den skal vi lære med freidig Aand at eftersige, naar Gud ogsaa lader os komme i Nød og Fare, Trængsel og Ulykke, og trøste os med, at hvor sur end Djævelen og Verden stiller sig mod os og sætter ind paa os, saa behøver vi dog ikke derfor at frygte os tildøde, men skal lade det være vor Trøst, at vi har den Mand med os og paa vor Side, som kan afverge al Ulykke og Fare samt beskjerme og forsvare os mod alt." (Postille. 1593. I, 323 f.)

M. F. Wiese.

---

lige Lærere"), saa er jo dette, som enhver ved, en Feil, formentlig, ligesom ovenfor hos Chemnits, kun en Trykfeil, som hverken kommer paa Wellers eller paa Chemnits's, men paa Korrekturlæserens Regning. Weller kan ialfald ikke med Flid have skrevet Augsburg (heller ikke Speier—1529), da netop han saa godt vidste, at Salmen allerede tidligere forelaa trykt; men i hans Vidnesbyrd maa der ganske sikkert istedenfor Augsburg læses Worms. Baade Sammenhængen, andre Udtalelser i Wellers Bog (f. Eks. „nu snart i 40 Aar" og „for 39 Aar siden" — husk paa, at Weller skrev sin Bog 1560) og flere andre Vidnesbyrd stadfæster dette, saa at der nu neppe længere kan være Skygge af Tvil om, at Luther virkelig digtede „Vor Gud han er saa fast en Borg" i Worms 1521, som Chemnits udtrykkelig siger. (Melodien derimod er maaske først bleven digtet af Luther, da han under Rigsdagen i Augsburg opholdt sig paa Borgen Koburg.) Her i „Kirketidenden" er ikke Stedet til at udrede denne Sag; men maaske vi en anden Gang og paa et andet Sted kan faa Anledning til at levere en nærmere Paavisning af Berettigelsen af foranstaaende. Forholder Sagen sig altsaa saaledes, saa vil det ikke være saa urimeligt, som mange mener, at en af Reformationens Prædikere, den ildfulde Herman Tast, ifølge J. M. Krafts, E. Pontoppidans og andres Beretning, sang vor Salme i Sønderjylland allerede 1524 og vel endnu tidligere. Isaafald foreligger der ogsaa her andre Omstændigheder, som kan yde Bidrag til Besvarelsen af Spørgsmaalet om, hvorfor Salmen, ialfald efter hvad hidtil er kjendt, først flere Aar senere forekommer trykt. Dog, vi forbeholder os at give nærmere Oplysninger herom senere.

Om Fællesmødet i Scandinavia.

(Fortsættelse.)

Om Lørdagen gik man da over til Komite-Indstillingens Punkt 5 om Lægmandsvirksomheden. En Prest af Hauges Synode gjorde Indsigelse mod at springe over de mellemliggende Punkter 2, 3 og 4; men Formanden erklærede ham ude af Orden. I Punkt 5 har Komiteen, som vi før har paapeget, faaet istand en meget uklar Bekjendelse. Der anbefales en Lægmandsvirksomhed „i dens sande Skikkelse“, og som ikke er „i nogen Strid med den augsburgske Konfessions 14de Artikel“; men der gives ingen Forklaring over, hvordan denne Lægmandsvirksomhed er beskaffen. Hauges Synodes Folk vilde have Rede paa dette; de holdt, blev der sagt, mere end nogen anden fast paa Lægmandsvirksomheden, og de var bange for, at man i det paatænkte nye Samfund kunde komme til at ville hindre denne Virksomhed. De fik imidlertid liden Besked. Der indrømmedes, at der paa dette Punkt vist ikke var nogen absolut Enighed, men man fik lade sig nøie med det, som var sagt i Komiteens Indstilling; dette gav al den Frihed, man trængte til i denne Sag. Baade Prof. Schmidt og Past. Rasmussen udtalte sig, men uden — saavidt vi af Referaterne kan se — at gjøre nogen ligefrem Tilbagekaldelse af, hvad de før som Medlemmer af den norske Synode har lært om denne Sag. De sees rigtignok ikke at have modsagt Ytringer fra Hauges Synodes Side, hvori den norske Synodes Lære ligefrem forkastes; men selv brugte de ikke skarpere Ord om dette, end at den norske Synode ikke har vist megen Venlighed mod Lægmandsvirksomheden, som Past. Rasmussen sagde. Dog, hvor imødekommende man end søgte at være lige overfor Hauges Synode, saa var dennes Medlemmer ikke fornøiede. Og det kan man ikke saa meget undres paa; thi paa intet Punkt har vel dette Samfund staaet skarpere imod den norske Synode end paa dette. Efter en ikke meget lang Debat blev Afstemning besluttet, og Punktet antaget; men flere af Hauges Synode erklærede, at de ikke var beredte til at stemme. I „Budbæreren“ for 24de Novbr. heder det om denne Afstemning: „Vi beklager, at Fællesmødet paa den Maade pressede dette vigtige Punkt igjennem.“

Man gik dernæst over til Punkt 6, hvortil vi allerede i Nr. 41 har gjort det Spørgsmaal, om det er godt luthersk — som dette Punkt siger at det nye Sumfund vil — „først og fremst“ at arbeide for kristeligt Liv og d e r n æ s t for at bevare Læren ren. Der var nok flere paa Mødet, som fandt, at dette Punkt ikke var, som det skulde være, og derfor blev der gjort en hel Del Forslag til Forandringer;

men efter hvert som Debatten skred frem, blev man mere og mere enig om, at Punktet kunde stryges, og saa skede da ogsaa endelig enstemmig, idet man mente at have sin Tanke udtrykt i mere fyldig Form i Konstitutionsforslagets Kapitel II om Samfundets Formaal. Deri findes dog intet, hvorved Livet sættes foran eller over Læren.

Punkt 7 er det, som har givet en Lægmand i vort Nr. 47 Anledning til at spørge, om ikke deri indeholdes den samme Vildfarelse, som bragte Past. P. A. Rasmussen til at optræde mod de saakaldte Ellingianeres gamle Konstitution. Det sees ogsaa, at Betænkelighed i denne Henseende har ytret sig ved Mødet i Scandinavia. Indvendingerne kom fra Hauges Synode, men blev gjendrevne af Prof. Sverdrup. Han sagde — ifølge Referat i „Vort Blad“ —, at der i dette Punkt staar, at man skal prøve Lærerne, men ikke, at man skal afgjøre, om de er sande kristne. Ved at efterse Punktet vil man imidlertid finde, at der staar, at man skal „nøie og samvittighedsfuldt“ prøve dem, der ansættes som Prester, i begge Henseender, baade om de er „gjenfødte og levende kristne“, og om de er „i Besiddelse af den ellers fornødne Dygtighed“. Punktet blev, med Undtagelse af nogle faa Stemmer, enstemmig antaget, og man gik over til Punkt 8, hvori der opfordres til, at man skal behandle hverandre som Samfundsbrødre, medens Foreningsarbeidet varer. Ogsaa her kom Betænkeligheder især fra Hauges Synodes Side, og Past. O. Hansen fandt dette Punkt efter Ordlyden forfærdeligt. Han stemte ogsaa derimod, da det kom til Afstemning. Man synes tildels at have ment, at der i de Ord: „medens Foreningsarbeidet varer“, skulde ligge, at man ikke senere skulde behandle hverandre som Samfundsbrødre.

Hermed var man da færdig med den første Hoveddel af Fælleskomiteens Indstilling, nemlig om Opgjøret, og man besluttede at gaa over til den tredje Hoveddel, Foreningsartiklerne; den anden, Konstitutionsforslaget, skulde da tages senere. Men idet man nu skulde udføre denne Beslutning, erklærede flere af Hauges Synode, at Mødet havde vist altfor stort Hastverk i Antagelsen af Opgjøret, da der var flere vigtige Punkter deri (2, 3 og 4), som det ikke havde behandlet, og saalænge de ikke vidste, paa hvilket Grundlag Foreningen skulde ske, kunde de ikke stemme over Foreningsartiklerne. Man vedtog derfor paa Forslag af Prof. Sverdrup at rekonsiderere den netop fattede Beslutning og at behandle de Punkter i Opgjøret, som før var blevne forbigaaede. Man tog da først fat paa Punkt 2, hvori erklæres, at man anser den gamle Uenighed i Læren for tilstrækkelig udjevnet til, at man kunde indgaa Forening. Her var nu Tid for dem, som mente, at saadan Udjevning ikke var skeet, til

at paavise de Punkter, som trængte til nærmere Forhandling, og vor gamle Ven Simon Rustad nævnte da den Sag, som der i gamle Dage havde været mest Strid om, nemlig Slaveriet, medens der fra Hauges Synodes Side ytredes, at Fællesmødet burde erklære, at det ikke vedkjendte sig den norske Synodes gamle Udtryk i de Spørgsmaal, hvorom der havde været Strid. Men nu erklærede Prof. Schmidt og Past. Bjørn, at det ikke var deres Mening, at Synoden havde havt Uret i alt, som der før havde været stridt om, og hvis man forlangte en saadan Erkjendelse af dem, saa fik Foreningsarbeidet gaa. Efter en Flom af Forslag og Modforslag vedtoges endelig et Forslag af Prof. Oftedal om, at man skulde følge Fælleskomiteens Plan og ikke lade Punkterne 2, 3 og 4 blive Gjenstand for Debat. Saa var man altsaa efter et forgjæves Forsøg paa at behandle de gamle Stridspunkter atter kommen dertil, at man fandt det tjenligst at lade dem ligge; men at de, som gjerne vilde have dem op, ikke fandt sig synderlig tilfredse hermed, er ikke at undres paa. Vi kan derfor godt forstaa, at Udsigterne ved Slutningen af Lørdagsmødet var, som en Korrespondent siger, temmelig mørke, men saa havde man da ogsaa Søndagen til at tænke over, hvorledes man dog skulde kunne overvinde Vanskelighederne.

Mandag Morgen fremsatte Past. O. Hansen, Formand for Hauges Synode, atter Begjæring om, at der maatte blive givet Anledning til at tale om de gamle Stridspunkter. Prof. Oftedal mente, at man ikke havde Tid dertil, og foreslog, at Fællesmødet skulde 1) gjøre en gjensidig Bekjendelse af Fortidens Synder, 2) erklære, at de gamle Stridigheder skulde ansees som opgjorte, og 3) takke Fælleskomiteen for dens Arbeide. Gamle Past. Paul Anderson, nu bosat i Colorado, fik her Anledning til at lægge for Dagen, at han ikke havde glemt, hvilke Feil og Synder han havde fundet hos de første norske Prester her i Landet, hvilke han erklærede for „uomvendte Mænd og Fiender af alt kristeligt Liv“; men med dem, som nu mødtes i Scandinavia, stod det anderledes og bedre til, saa at det vel var værd at reise 1600 Mil for at komme til et saadant Møde. Det besluttedes at give Hauges Synodes Medlemmer en Time til at fremføre den Sag, som laa dem paa Hjerte, og de fremlagde da skriftlig Forslag om tre Ting: 1) Ordet „let“ i Komite-Indstillingens Punkt 4 a skulde stryges. Det hedte i Indstillingen, at naar man fremstiller Verdens Igjenløsning som en almindelig Verdens Retfærdiggjørelse (hvilket forresten, som tidligere omtalt, ingen har gjort), saa kan Troens Retfærdighed let komme til at træde i Skyggen derfor. Hauges Synodes Mænd mente, at dette ikke alene let sker, men nødvendig maa ske. 2) Dernæst skulde An-

merkningen til Punkt 4 c gaa ud. Det anstødelige heri var, at Absolutionen erklæres for et kraftigt Naadestilbud ogsaa til dem, som ikke isandhed er bodfærdige og troende. 3) Endelig forlangtes som en uforanderlig Paragraf optaget i Konstitutionen følgende: „Vi vil paa det varmeste anbefale og fremelske iblandt os den Virksomhed, som er almindelig kjendt under Benævnelse: kristelig Lægmandsvirksomhed, i dens sande Stikkelse, saadan som den blev dreven iblandt Hauges Venner i Norge. Denne Virksomhed er ikke noget Indgreb i det prestelige Embede og derfor ikke i nogen Strid med den augsburgske Konfessions 14de Artikel. Hvor saadan Virksomhed øves i ordnede Menigheder, bør den saa vidt som mulig sætte sig i Forbindelse med Menighedens øvrige Opbyggelsesarbeide." Det besluttedes at overgive disse Forslag til de tilstedeværende Medlemmer af Fælleskomiteen, og dermed gik man da over til den anden Hoveddel af dennes Indstilling, Konstitutionsforslaget, ikke, som før bestemt, til Foreningsartiklerne.

Den første Paragraf i Konstitutionen indeholder Bestemmelse om det nye Samfunds Navn. Med Hensyn hertil syntes nu alle at være komne til den Erkjendelse, at det af Fælleskomiteen (skjønt kun med en Stemmes Majoritet) foreslaaede Navn, „den norsk-lutherske Frikirke i Amerika", ikke gik an. Vi er ikke, ytrede Prof. Schmidt, den norsk-lutherske Kirke i Amerika; hvorfor skal vi da kalde os saa? Paa Forslag af Past. N. C. Brun (af Konferensen) antoges Navnet „den forenede norsk-lutherske Kirke i Amerika"; men vi tror, at ogsaa ved dette Navn er Grund til at spørge: Er da det nye Samfund, hvad det hermed kalder sig? Dersom det maa erkjendes, at Samfundet ikke er den norsk-lutherske Kirke i Amerika, men kun en Del deraf, saa har det vel end mindre Grund til at kalde sig den *forenede* norsk-lutherske Kirke i Amerika. Dette Tillægsord „forenet" maa dog end sterkere betegne Samfundet som den *hele* norsk-lutherske Kirke i Amerika. Og vil man sige: „Nei, det betegner kun den Del deraf, som er forenet", saa vil vi atter spørge, om da ikke f. Eks. den Del af Kirken, som er i den norske Synode, er forenet. Bestaar ikke denne ligesaa vel som det nye Samfund af en Forening af Menigheder? Eller mener man kanske at kunne kalde den norske Synode „den splittede norsk-lutherske Kirke i Amerika", medens det nye Samfund er „den forenede"? Det turde vise sig, at Foreningen mellem Menighederne i den norske Synode er fuldt saa sterk som den, man har faaet istand ved Fællesmødet i Scandinavia. Men det kan være værd at tænke over, hvad der vel kan være Grunden til, at det nye Samfund har saadan Nød med at finde et passende Navn. Er det, fordi „Synoden for den norske evangelisk-

lutherske Kirke i Amerika" har optaget det eneste Navn, der tilfulde passer for et Kirkesamfund, som gjerne vilde omfatte alle norske Lutheranere i Amerika?

Af de følgende Paragrafer vakte først § 4 nogen Diskussion. Den lyder saaledes: „Samfundet bestaar af lutherske Menigheder, der antager denne Konstitution." Past. Brun foreslog, at der efter Menigheder skulde tilføies „og Prester". Prof. Oftedal mente, at Presten indtager en saa fremragende Stilling, at han for dens Skyld bør have Stemmeret paa Samfundets Møder. Tilsidst blev dog Paragrafen antagen uforandret. I § 5 nævnes Betingelserne for, at en Menighed kan optages i Samfundet. Blandt disse var nævnt, „at dens Lære, Bekjendelse og Kirkeordning er egte luthersk"; men Ordet „egte" blev strøget, man fandt „luthersk" at være nok.

I Kap. II nævnes Samfundets Formaal. Blandt disse skulde være at „d) søge at udjevne kirkelige Stridigheder samt meddele Raad og Betænkning i kirkelige Spørgsmaal, hvor Samfundets Hjælp i saadanne Sager begjæres". Herom udspandt sig nogen Debat, og der fremkom en Mængde Forslag, men som alle blev forkastede. De, som havde Indvendinger at gjøre, mente, at Samfundet ikke skulde have Ret til at blande sig ind i Stridigheder i Menigheder, medmindre dets Mellemkomst begjæredes af begge Parter. Da Punktet var antaget, begjærede ikke faa at faa tilføiet Protokollen, at de havde stemt derimod. I Lit. f i samme Kapitel blev Ordene „forsyne disse" (nemlig Menighederne) „med Prester og Lærere" forandrede til: „hjælpe disse til at faa Prester og Lærere".

I Kap. III § 2 tales om, hvem der skal være stemmeberettiget paa Aarsmøderne. Her fremsatte Prof. Sverdrup sin allerede tidligere bebudede Minoritetsindstilling, at der for hver Menighed skulde være to stemmeberettigede Lægrepræsentanter, og han anførte herfor den Grund, som saa ofte har været anført, og hvis Vegt er saa almindelig anerkjendt i den norske Synode, nemlig at det er godt at have en talrig Lægrepræsentation. Hermed var Dagens regelmæssige Mødetid tilende; men i den Extrasession, som holdtes om Aftenen, udspandt der sig en lang og ganske varm Debat om denne Sag. Der blev mod Prof. Sverdrups Forslag anført Umuligheden af at faa Rum til en saa stor Forsamling, som det vilde blive; hvis hver Menighed sendte to Repræsentanter, fremdeles den ulige Fordeling i Repræsentationen, idet de nærmestboende Menigheder vilde blive talrigst repræsenterede, og endelig ogsaa Frygt for, at enkelte „store Hoveder" blandt Prester og Professorer skulde gjøre sig til Høvdinger i disse Masseforsamlinger. Men alligevel blev tilslut antaget et Forslag af Prof. Oftedal om, at der istedenfor „en Re-

præsentant" skulde sættes „en eller to Repræsentanter". De øvrige Bestemmelser om stemmeberettigede saavelsom raadgivende Medlemmer af Aarsmøderne blev derpaa næsten uden Debat antagne. Der blev altsaa ikke foretaget nogen Forandring i det Punkt, som gjør theologiske Professorer stemmeberettigede. Men det er en daarlig Hævdelse af Menighedernes Rettigheder, at Personer, som ikke repræsenterer nogen Menighed, paa Grund af sin „fremragende Stilling" skal faa stemme i Menighedernes Anliggender. Naar alt kommer til alt, har nok alligevel ikke disse Augsburgprofessorer, som har gjort Barnelærdommen og Menighedsfriheden til sit Løsen, saa stor Rede paa egte frikirkelige Principer, og „Antimissourierne", som i den norske Synode har lært bedre, — tier eller bliver overstemte.

Efter en mindre betydelig Rettelse i § 3 af samme Kapitel blev § 4 strøgen. Den indeholdt, at en Menighed, som fandt, at den ikke kunde være med paa at gjennemføre en Samfundsbeslutning, inden 6 Maaneder skulde indsende Erklæring herom. Det var Past. Hatlestad, som foreslog at stryge dette Punkt, og Prof. Oftedal understøttede ham, fordi han ikke ønskede i Konstitutionen at give Menighederne en Anvisning til, hvorledes de skulde kunne tilsidesætte Samfundets Beslutninger. Prof. Sverdrup mente, at Menighederne gjennem sine Repræsentanter paa Aarsmøderne selv havde været med at fatte Beslutningerne, og der kunde ikke være Tale om, at en Menighed bagefter kunde omstøde disse Beslutninger; men saa maatte man ogsaa huske, at ingen Magt i Verden kunde tvinge den enkelte Menighed til at gjøre, hvad den ikke ønskede.

Derpaa blev Kapitel IV og V vedtaget uden synderlig Debat; men Kap. VI „om Samfundets Presteskole" blev adskillig debatteret og noget forandret. Saaledes blev i § 2 Ordene „og afsættes" indsatte efter „vælges", og det blev dermed bestemt, at ikke alene Valg, men ogsaa Afsættelse af Seminariets Lærere sker ved Aarsmøderne med to Tredjedeles Majoritet. I § 3 blev Ordene „som har den fornødne Dygtighed, og" indskudte efter „saadanne", og dermed den fornødne Dygtighed opført som et Krav til dem, der skal ansættes som Professorer. I § 5, som handler om Suspension af Seminariets Lærere, blev foran Ordene „befindes skyldig" indskudt „af Direktionens Majoritet". Endelig blev som § 6 tilføiet: „Direktionens Formand skal sammenkalde Direktionen, naar mindst tre af dens Medlemmer begjærer det." Hermed endte Forhandlingerne Mandag Aften. (Sluttes.)

Fra Sioux Falls

har vi modtaget følgende Skrivelse af 26de Novbr., som vi desværre ikke fik Plads til i forrige Nummer:

Det er glædeligt at kunne berette, at det gaar overmaade godt med Normalskole-Bygningen. Den er nu færdig for Plastrerne. Dersom vi bare havde Varme-Apparaterne i Bygningen, kunde Skolen meget godt begynde ivinter. Det, som for Øieblikket er det mest interessante ved Sagen, er det, at alle, som ser den, er af den Mening, at det er en af de vakreste Bygninger i Sioux Falls. Dernæst er det ogsaa overmaade glædeligt at høre Bygningskomiteens Udtalelser om, hvor godt det har gaaet med Penge-Indsamlingen. De siger, at det er mere, end de havde ventet, da det saa ofte gaar trægt at faa Penge ind itide til saadanne offentlige Foretagender. En af dem sagde til mig sidste Lørdag: „Jeg har aldrig havt med noget at gjøre af denne Art, hvortil Pengene er komne saa regelmæssig som til dette Foretagende." Hver Betalingsdag har vi havt de fornødne Penge i Banken. Tak skal alle de kjære Børn have og alle med dem, som saa ihærdig har taget sig af denne store og gode Sag. Men lad os nu saa meget mere anspores til at fortsætte og fuldføre Arbeidet. Den unge Slegt reiser sig nu et herligt Monument i denne Skole, som gjennem de kommende Tider skal fortælle om den usvækkede Kraft og Virkelyst, vi ved Guds Naade eier; den skal nu være et af de bedste Midler til at befæste os paa den gamle, gode Grundvold, hvorpaa vi staar. Lad os derfor fortsætte, til vi er færdige; vi maa ikke lade det spørges, at vi kun gaar halvveis; helt ud til Maalet maa vi, før vi tør hvile.

Det andet, jeg vilde berette om, er, at vi har oprettet et norsk-luthersk Hospital her, som bærer Navnet St. Luke's Hospital. Det er endnu i sin Begyndelse, men dog allerede fuldt. Vi kommer vist til at leie et Hus til snart. Vi har nemlig en meget dygtig Læge, Dr. M. Johnson, her i Sioux Falls, som ved sin Duelighed har vundet ikke blot Landsmænds Tillid, men ogsaa mange andres; de bedste amerikanske Familier søger ham. Hans Praxis har været saa stor, at han har seet sig nødt til at tilkalde Hjælp; og den har han da ogsaa faaet i den unge Doktor Seehuus fra Chicago, som afvigte Vaar graduerede med Udmerkelse fra Rush College. Vi stak da vore Hoveder sammen og kom til det Resultat, at et norsk-luthersk Hospital vilde være i sin Orden. Mange Patienter kom med sine kroniske Tilfælde fra omliggende Settlementer og maatte ligge omkring paa Boardinghusene; og det er ikke Stedet for syge. Nu har vi en egen Plads til dem, hvor de faar udmerket Stel. Hospitalet er vakkert møbleret, med lyse og luftige Værelser; der har vi en flink Sygevogterske, der har 30 Aars Erfaring som Gjordemoder og meget gode Attester fra Norge; saa har vi ogsaa en duelig Husholderske. Det er en Glæde at høre, hvor vel de syge befinder sig ved at være der; de har foruden sine Sengeværelser et større Frontværelse, hvor de kan modtage Besøg af sine bekjendte og Slegtninge; der

lægger vi Bøger og Tidsskrifter, som er til Afbenyttelse for dem, der af Lægen faar Lov til at læse. Ved Siden af dette Frontværelse ligger Operationsværelset; det er rummeligt og lyst, med Operationsbord, Apothek o. s. v. Anstalten er, omendskjønt liden, meget net; den strengeste Orden opretholdes. Dr. M. Seehuus har Overopsynet med Hospitalet. Der er vel neppe nogen Tvil om, at vi vil have Held med dette Foretagende; et længe følt Savn er blevet afhjulpet. Det er ogsaa Tanken at skaffe Hospitalet Forbindelse med vor Normalskole. Vore Elever i Decorah betaler jo hvert Aar 2 Doll. som Lægepenge; og vore Normalskole-Elever, som vist ogsaa kommer til at have samme Regel, kan jo betale disse to Doll. til Hospitalet og faa den fornødne Pleie der i paakommende Tilfælde. Et Sygeværelse paa Skolen er ikke videre bekvemt, og det vil vist blive vanskeligt at finde et saadant i vor forholdsvis lille Seminarbygning. Ialfald kan man med god Grund — efter Tilstrømningen af Elever til Luther-College, Willmarskolen og Albert Lea, samt Bode-Akademierne — tro, at vi ikke vil have for stor Plads her. Naar Synoden samles, om Gud vil, til Sommeren, vil vi derfor forelægge den Sagen og se at formaa den til at tage sig af Foretagendet, ialfald saavidt, at den anerkjender Hospitalet som Skolens Hospital og lader Elevernes Lægetilsynspenge gaa til det. At det vil udøve en moralsk Indflydelse paa disse Kanter at have et Hospital, som vor Kirke kontrolerer, behøver jeg vel neppe at paapege. Naar altsaa Synoden vil interessere sig for denne Sag, og vi faar beholde vore flinke Læger, hvilket jeg ikke tviler om, da har vi gode Udsigter til Held; vi burde have det; dette Hospital er, saa vidt jeg ved, det første norsk-lutherske Hospital, ialfald i Vesten. H. B. Th.

Til Kirketidendens Redaktion.

I Nr. 48 af „Kirket." forekommer der noget i en Artikel om „Prædikener over Kirkeaarets Evangelier af Prester i den norske Synode", som slet ikke staar klart for mig, hvorfor jeg da i al Ærbødighed vil bede Redaktionen om lidt nærmere at gjøre Rede for disse Udtalelser.

Redaktionen siger vistnok „at Presterne i den norske Synode vist aldrig tænker paa at blive saadanne Prædikanter som de store Mænd, Gud ellers har givet sin Kirke, og hvis Forkyndelse ligger for os i deres Skrifter", men fortsætter saa: „Den anden Omstændighed" (den første, som Kirketidenden omtaler, skal her for det første forbigaas), „som vi vil fremhæve, er den, at med al Ærbødighed for andre Postiller saa kan dog ingen af disse" (nemlig vore gamle Postiller af Luther, Gerhard, Arnd, Walther o. s. v.) „tale saaledes for vor Tid og vore Forhold som denne" (Prædikener over Kirkeaarets Evangelier af Prester i den norske Synode). Videre: „Ved ingen anden" (Postil) „vil vort Folk saaledes som ved denne" (for Korthedsskyld kaldt den norske Synodes) „kunne sige: ‚denne Gang er det Kjød af mit Kjød og Ben af mine Ben'." Videre: „Ingen anden" (Postil af Luther, Gerhard,

Arnd, Walther, Heuch o. s. v.) „burde saaledes kunne tilfredsstille vort Behov som denne“ (den norske Synodes Postil).

Nu, Hr. Redaktør, er min Opfattelse af denne Sag netop den modsatte. Jeg maa, fra mit nuværende Standpunkt, uden bedre Belærelse, sige: Med al Ærbødighed for de forskjellige ærede Mænd, som kommer tilorde i denne vor nys udkomne Postil, saa kan dog ingen af disse tale saaledes for vor Tid og vore Forhold, som netop Luther, Gerhard, Arnd, Walther o. s. v. gjør i sine Postiller. Ved ingen anden (Postil) vil vort Folk saaledes som ved disse (Postiller af Luther, Gerhard, Arnd, Walther o. s. v.) kunne sige: „denne Gang er det Kjød af mit Kjød og Ben af mine Ben“. Ingen anden (Postil) burde saaledes kunne tilfredsstille vort Behov som disse (Postiller af Luther, Gerhard, Arnd, Walther o. s. v.).

Skulde jeg være kommen ind i et „Uføre“ i Opfattelsen af denne Sag, saa vil vist Kirketidendens Redaktion komme mig til Hjælp. Forresten vil, om jeg herefter kommer til at tale i denne Sag, Dr. Walther blive mit Skjermbret, naar han nemlig taler om Postiller, saavel gamle som nye, og hvorledes vi som Prester bør stille os lige overfor samme.

G. Gulbbrandsen.

Vi tror ikke netop, at vor ærede Indsender er kommen ind i noget „Uføre“, men at han ser den Sag, hvorom han skriver, noget ensidig, ligesom vi gjerne indrømmer, at ogsaa vore Udtalelser er komne til at se lidt mere ensidige ud, end vi har ment dem. Vor Mening var kun at gjøre opmerksom paa det ubestridelige Faktum, at Postiller fra andre Tider og andre Folk umulig kan tage Hensyn til den Tid og de særegne Forhold, hvorunder vort norske lutherske Kirkefolk i det Herrens Aar 1888 lever her i Amerika, og at dette for os var et Fortrin ved vor egen Postil, selv om den i alle andre Henseender maatte staa tilbage for andre, som her kunde haves. Forresten er vi ganske enige med Indsenderen i, at saadanne Postiller, som han nævner, er for alle Tider og alle Folk, og at lutherske kristne altid deri vil gjenkjende „Kjød af sit Kjød og Ben af sine Ben“.

Paa samme Tid som vi her villig giver Plads for ovenstaaende Bemerkninger og benytter dem til at gjøre den Rettelse, som vi ser at vore tidligere Udtalelser tiltrænger, maa vi med Beklagelse omtale, at Konferensens Blad „Lutheraneren“, redigeret af Professorerne Oftedal og Sverdrup, fortæller sine Læsere den Usandhed, at vi om Indholdet af den nye Postil har sagt, „at det er udmerket“. E. L. K. Red.

Kirkekronike.

Amerika. „Stall's Lutheran Year Book“ kommer ikke til at udkomme for 1889. Grunden er, efter hvad der berettes i „Herold u. Zeitschrift“, at Udgiveren finder det utilfredsstillende i financiel Henseende at holde paa med

Arbeidet. Skjønt han nemlig i flere Aar har ladet trykke store Oplag og har havt Indtægten af mange Avertissementer, saa har Afsætningen ikke været stor nok til paa forsvarlig Maade at lønne den Møie og Bekostning, som har været anvendt paa Bogen. For Fremtiden agter han at lade Verket udkomme en Gang hvert tredje eller hvert femte Aar.

— Af Luthers Skrifter har Concordia-Boghandelen i St. Louis atter udgivet et Bind. Det er 18de Bind af Walchs Udgave, som denne Gang er valgt; men det er betydelig revideret. Det indeholder Luthers Stridsskrifter mod Papisterne fornemmelig fra Aarene 1516 til 1525. Af særlig Interesse vil her hans Skrift om den fri Vilje mod Erasmus være. Dette som de fleste i dette Bind optagne Skrifter er oprindelig skrevne paa Latin, men i Walchs Udgave oversatte paa Tysk. Disse gamle Oversættelser trængte til mange Rettelser og er derfor nøie reviderede efter den latinske Original og for det meste erstattede ved nye Oversættelser. Navnlig er dette Tilfældet med Skriftet om den fri Vilje. „Den historiske Indledning, som gjør Rede for, hvorledes de i dette Bind aftrykte Skrifter er opstaaede, og saaledes tillige indeholder et vigtigt Stykke Reformationshistorie, er" — heder det i Fororbet — „ligeledes et ganske nyt Arbeide, hvorved man ved Siden af det gamle Materiale ogsaa har udnyttet de nyeste Forskninger." Med Hensyn til Betydningen af disse Luthers Skrifter siger „Der Lutheraner" med-rette: „Saa stor og uforlignelig Luther er som Prædikant, Kateket og Skrift-fortolker, saa er han dog først og fremst Kirkens Reformator. Og netop hans Stridsskrifter er Vidnesbyrd og Mindesmerker om Reformationens store Gjerning og Kamp.... Ligesom Luther efter Apostlene var Kirkens største Lærer, som førte den tilbage til den apostoliske Renhed, saaledes var han ogsaa den tapreste Stridsmand for Guds Ære, den Stridsmand, som skulde slaa Antikristen."

Indkomne Bidrag.

Til Understøttelse af trængende Presteenker: Fra Pastorerne Blilie, E. F. Magelssen, W. M. H. Petersen, H. Halvorsen, A. E. Olsen, Scheie, Thorvildsen, E. Jensen, Guttebø og Turmo hver $3, Past. N. Christensen $6 og Past. Th. Eggen $5.

Ridgeway, Iowa, den 1ste December 1888. Einar Wulfsberg.

Til Indremissionen: Ved O. Paulsen Offer i den norsk-luth. Kirke i Janesville, Wis., (Past. T. K. Thorvildsens Kald) $10; ved Past. J. G. Nilsen, Rising Sun, Wis., ½ af et Høstoffer i Utica Mgh. $6.47; ved Past. U. E. S. Hjermstad, ved Mrs. Carl Helgesen fra Kvindeforening Nr. 2, Half Way Creek Mgh., La Crosse Co., Wis., $15; ved Past. A. Frøse Offer i Holton Mgh., Muskegon Co., Michigan, $12.15; ved Mrs. T. L. Eriksen fra Østre Koshk. Kvindeforening (Past. J. A. Ottesens Kald) $49.79; tilsammen $93.41.

La Crosse, Wis., den 1ste December 1888. E. N. Borresen.

Til Indremissionen: Ved Past. T. Rosholdt ½ Offer ved Missionsfesten $12.43; ved G. O. Rustad fra Jørgen Broe (Past. B. Harstads Kald) $1; ved do. Offer i Wood Lake Mgh., Dak., (Past. K. O. Brandts Kald) $9.55; ved Past. B. Askevold

$8.40 (fra Johannes Jacobsen af Hølands Mgh. $1, Offer fra St. Olafs Mgh. $7.40); tilsammen $31.88.

Faribault, Minn., den 4de December 1888. H. B. Rasmussen.

Til Indremissionen: Ved Past. O. O. Sando fra Nidaros Mghs. Kvindeforening $13.94; ved Past. B. Koren (pr. G. O. Rnstad) ½ Takkeoffer i Washington Prairie Kirke den 29de Nov. '88 $19.80; tilf. $33.74.

Decorah, Iowa, den 6te December 1888. Chr. Næseth.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved A. E. Haugan fra Lewis H. Selbon, Minneapolis, $500; ved Past. Rosholdt $54.90 (P. E. Thompsen $20, H. A. Stabum $5, John Petersen $1, O. Aamodt $1, O. Kittelsrud $1, P. Melbostad $1; Børn, hvis Navne trykkes i „Børnebl." $25.90); ved Past. B. Koren $33 (T. O. Storla $15, Johan Stenset $10, Mrs. Eli Enga $5, Anne Enga $1, Thea Enga $1, Lars Helgesen $1); ved Past. B. Harstad $15.00 (Ole Tveden $2, Thor Hovet $2, Knut Hovet $1, Jørgen Broe $10); ved Past. J. Th. Ylvisaker $4.00 (Johannes Nilsen $3, Knut Slette $1); ved Past. E. Christensen, indf. ved O. Ulve $9.00; ved Past. N. Christensen, Genesee, Idaho, $41.00 (pers. $10, H. J. Listo, H. T. Tvedt hver $5, G. Tegland $3, A. Borgen, Lars Olsen, G. A. Halvorsen, Fru N. Christensen, Miss Gunhild Felland hver $2, John Nilsen, Ole Skuggerud, A. H. Nordli, Ole Sundby, Mrs. Dorothea Borgen, Mrs. Turine Møller, Mrs. A. L. Halvorsen, G. A. Skuggerud hver $1); ved Past. R. O. Brandt $5.00 (E. Distad $2, C. J. Petersen $3, begge af Wood Lake Mgh.); ved Past. J. A. Thorsen $28.25 (Sjur W. Vale, Østre St. Olaf $10 (før $15), Vestre St. Olaf: Aslak A. Aaby, $10 (før $10), Ole K. Roe $2, Thorsten Haukaas $2, Ole E. Sølvernæs $1.50, Bendik Simonsen $2, Karl Sølvernæs $0.50, Jøran Lien $0.25); ved Past. St. S. Reque fra Ingeborg L. Skajem, Black Hammar $3; ved Past. G. Gulbbrandsen fra Fenstad Mgh., Ia., $7.50; ved Past. Chr. Stoltz $2 (J. Jensen $1, Ole Hansen $1); ved Past. E. Wulfsberg fra Madison Mgh., Iowa, $77.00 (A. L. Haakensen $5, Johannes Fretheim $5, Ole K. Haga $25, Elling O. Bold $10, John H. Fulsaas $2, Andreas Ask $2, Mrs. Aase Dale $5, Kristen Hørgen $3, Ole Bakken $5, Herbrand Fulsaas $10 og Hans Melaas $5); ved Past. N. Pedersen fra følgende Personer i St. Olaf Mgh.: T. Williamsen $2, T. A. Hallanger $1, L. Eløve $1; tilf. $783.65.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. E. O. Vik $18.56 Tønde-Indf. i North La Crosse $15.33, i Sparta, Wis., $3.23 (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. B. Harstad Tønde-Indf. $7.33 (Chr. A. Ulland $0.70, Olaf A. Ulland $1.66, Nicolai Skauge $1.10, Math. Brenden $1.35, Simon T. Nestingen $1.23, Sina T. Nestingen $1.29); ved Past. J. Th. Ylvisaker $1.96, indf. af Jens Jordal i Freeborn Mgh.; ved Past. E. Christensen Tønde-Indf. i North Prairie Mgh. $0.39; ved Past. Kr. Magelssen $16.10 (fortsat Tønde-Indf. i Elstad Mgh. $11.39, indf. i Whalan Mgh. $4.71); ved Pastorerne Stub og Seehuus $3.95 (forts. Tønde-Indf. i Big Canoe: Maria Vibne $0.99, John Albert Thompsen $0.15, Maria Thompsen $0.12, Ingvald Opheim $0.81, Albert B. Horwey $0.85, fra Waterloe: indf. af Elisabeth Overhaug $1.03); ved J. Røinestøl Tønde-Indf. ved Skolebørn i hans Distrikt i Stavanger Mgh., Iowa, (Anne Bjoa $0.35, Anne L. Kloster $1.35, Kristine Enga $1.30, Lars Kloster $0.10, Anne Nesvig $0.80, Tilla Eide $0.85, Johanne Egeland $1, S. Tvedt $0.20, Tilla Laatvedt $0.60, G. Halvorsen $0.70, W. Leirbo $0.60, B. Bergesen $0.40, B. Eriksen $0.25, Lena Stensland $0.05, M. Torke $0.15, tilf. $8.70, fragaar for Expreisomkostninger $0.25 lig $8.45); ved Past. N. P. Xavier Tønde.Indf. og ellers $64.39 (Navnel. trykkes i „Børnebladet"); ved N. J. Hong Offer fra Skolebørn i Vikør Mgh. (Past. Estrems Kald) $2.12; Børnenes Navne er: Ole, Martin, Lewis og Julia Arness, Marthe og Gurine Alvig, Louis og Marthe Fladebø, Carl, Magnus og Julia Sletten, Johan og Ole Rykken; ved Past. N. A. Quammen fra Skolebørnene, indf. ved O. Aslaksen, Jennie Henry og John Thompsen $4.75 fra følgende: Jenny 25 Cents, Sophia Henry 10, Ester Henry 5, Ebby Henry 15, Julia Hulleberg 10, Martin Henry 15, Andrew Henry 10, Louise Larsen 15, Peter Larsen 15, Julia Hansen 20, Sophia Larsen 3, Betsey Knudsen 2, Henry Derecks 25.

Albert Andersen 5, Ella Andersen 5, Sophia Storli 10, Nils Storli 10, Albert Hofford 10, Amund Aslaksen 15, Ole Storli 10, Sarah Alfsen 10, Fredricka Hofford 15, Sveinung Aslaksen 10, Kristopher Hofford 10, Knut Alfsen 20, Anne Alfsen 20, Even Thompsen 25, Ole Ellingbø 5, Marit Ellingbø 7, Anne Ellingbø 2, Thea Ellingbø 2, Lewis Thompsen 10, Herman Markhus 10, Johan Thompsen 10, Jørgine Thompsen 10, Idon Thompsen 5, Maren Thompsen 5, Berit Ellingbø 5, Marit Ellingbø 5, Clara Quammen 25 og Albert Quammen 29 Cents; ved Past. J. A. Thorsen $9.30 Tønde-Indf. i Østre St. Olaf, af Lawrence Eriksen $4.25, af Anna Thorsen $5.05; ved Sophie Dahl, Grand Forks, Dak., indf. ved hende $5.50 (Caroline og Marie Dahl hver $0.50, Sophie, Hilda og Ole Dahl hver $0.25, Mina Dahl 15, Clara Dahl 10, Ida Thorresen, Alma, Hanna og Olaf Thorresen hver $0.25, Arne H., Thorvald J., Ragna A. og Hanna Higden hver $0.20, Theodor Thorresen $0.25, Lucy M. og Frank L. Cummings hver $0.25, Caroline Gigstad $0.25, Arne Brandt $0.25), ledsaget med Bøn om Herrens Velsignelse; ved O. A. Grangaard, Willmar, Minn., Tønde-Indf. ved Peder Hong $1.80, og fra O. A. Grangaard $2.00, tilf. $3.80; ved Past. St. S. Reque $6.54 Tønde-Indf. i Wilmington: ved Ole D. Østby $3.50, Tilla H. Hefte $1.70, Emma Børtnæs $1.15, Spring Grove: Amos Gilbertsen $0.19; ved Past. Rosholdt $44.45 Tønde-Indf., (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. Chr. Stoltz $4.09 Tønde-Indf., Joh. Strømmelie $0.85, E. Hilmen $1.50, G. O. Smestad $0.35, O. Holt $0.53, N. Olsen $0.86; tilf. $201.68.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. T. Rosholdt $5.00 (Steffen Hansen $2, Gunnerius Haarstad $2, Martin Kopperud $1); ved Past. A. E. Lien fra North Wild Rice Mgh. (Past. Johnsens og Liens Kald) $5.75; ved Past. B. Harstad $10 (Jørgen Broe $2, Louis Volding $5, E. Ellertsen $3); ved Past. J. Th. Ylvisaker $8.20, indf. af Knud Knudsen, Vestre Freeborn Mgh.; ved G. Gaarder, Albany, Wis., (Past. Thorvildsens Kald) Takkeoffer i Albany Mgh. $15.75; tilf. $44.70.

Til Synodekassen: Ved Past. E. Christensen Konf.offer i North Prairie Mgh. $5.55; ved Past. Kr. Magelssen Offer paa Takkedagen, fra Highland Pr. Mgh. $20.41; ved Pastorerne Stub og Seehuus Takkeoffer i Big Canoe Mgh. $20.60; ved Past. W. M. H. Petersen Offer fra St. Paul Mgh. $31.85; ved Past. J. A. Thorsen, af Joh. Raffelsen, Østre St. Olaf $1; ved O. A. Grangaard, Willmar, Minn., Takkeoffer fra Vinje Mgh. (Past. O. Estrems Kald) $39.85; ved Past. St. S. Reque Offer i Spring Grove $53.00; ved Past. N. Giere Offer i Crow River Mgh. $26.80; ved Past. Chr. Stoltz $9.91 (Konfirm.offer i Wood River); tilf. $208.97.

Til Understøttelseskassen: Ved Past. B. Harstad $17.00, bestemt til Stud. A. O. Dolven, (Hendrik Hesken $5.00, Ole Espelien $5.00, Anne Hesken $1.00, Ingri Hesken $1.00, Past. B. Harstad $5.00); ved Prof. Larsen fra Past. L. P. Jensen som Afbetaling paa, hvad han selv tidligere har modtaget, og bestemt til J. E. Ingebrigtsen ved Luther College $25.00; ved Past. H. Rosenquist Takkeoffer fra Immanuels Mgh., Grove City, Minn., og Atwater Mgh., bestemt til trængende Studenter i Minneapolis $21.55; tilf. 63.55.

Til Indianermissionen: Ved Past. P. Koren ½ Takkeoffer fra Waih. Pr. Mgh., Iowa, $19 81; ved Past. T. Rosholdt ⅓ Offer ved Missionsfesten $12.43; ved Past. Kr. Magelssen fra Kvindeforeningen ved Hans Dammen i Elstad Mgh. $10.00; ved Past. B. J. Larsen Offer paa Taksigelsesdagen i den norsk-danske ev. luth. Mgh. i Manistique, Mich. $5.40; ved P. C. Brevig $20.81 (Offer fra Vor Frelsers Mgh. Vestre Sogn og Vangs Mgh., ved en fælles Gudstjeneste paa Taksigelsesdagen, holdt af Past. Løkensgaard); tilf. $68.46.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. E. O. Vik Hattekollekt i Sparta Mgh., Wis., $9.22.

Til Negermissionen: Ved Past. T. Rosholdt ⅓ Offer ved Missionsfesten $12.43.

Til Luther-College's Gymnastiklokale: Ved Prof. L. Larsen fra Discipel ved Luth. College, J. Landsverk $5.00; ved N. Torrison $21.00 (T. N. Hefte

$2.00, N. J. Brevig $5.00, O. L. Brevig $5.00, J. Molstad $5.00, A. S. HeSla $2.00, P. J. Magelssen $2.00); ved Past. St. S. Reque ved „vesle Nils" fra ham selv og endel Skolebørn i Otternæs Robe, Black Hammer $1.00; tilſ. $27.00.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Past. J. A. Thorsen af Lars Chr. Hansen af Østre St. Olaf $2.00.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. B. Askevold fra Johannes Jacobsen af Hølands Mgh. til Seminariet i Minneapolis $3.00, og til Lærerlønskassen $1.00, tilſ. $4.00; ved Past. N. A. Quammen fra Kvindeforeningen i Kristiania Mgh., Dakota Co., Minn., indſ. af Mrs. Julia Olberg, Mrs. Maria Henry, Mrs. Gunild Abrahamsen og Miss Isabel E. Lee $62.20; deraf til Indianermissionen $14.00, til værdige theol. studerende $10.00, til det nye theol. Seminar $19.10, til Lærerløns-Kassen $19.10.

Decorah, Iowa, den 4de December 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. For $5, som jeg har modtaget ved Past. O. Juul i Chicago, frembærer jeg herved min hierteligste Tak. P. A. Thuen.

Med hjertelig Tak har undertegnede modtaget: Offer fra Vinje Mgh., Minn., $27.83, do. fra Vikør Mgh., Minn., $7.73, fra L. O. Thorpe i Wilmar, perſ. $5; tilſ. $40.56.

P. Langseth.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Past. Stubs Menighed af Urians Olsen 1 Sæk Havre, Magne Langeland 1 do., Halvor Førde 1 do., John Førde 1 Sæk Corn, Amund Førde 1 Sæk Havre og 44 lb. Kjød, Johannes Istad 1 Sæk Corn, Nils Istad 2 Sække Havre, Ole Falbet 1 Sæk Corn (alt samlet og indsendt af John A. Førde); fra Calmar Menighed af Johannes Dalen 60 Pd. Kjød; fra Madison Menighed af Elling Bold 25 Hons. C. Clausen.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 21. December 1888. { Nr. 51.

En Julesang.

(Af K. Throndsen.)

Mel. Jesus er mit Liv i Live.

Maa du her i Verden klage,
At dit Kors dig trykker ned,
Og at daglig du maa smage
Modgangs Tort og Bitterhed,
O, da skal du ikke glemme,
At du har i Himlen hjemme;
Du er i din Prøvestand
Her i Verdens Ørkenland.

Er dit Hjerte svagt og bange,
Er i Sjælen du saa mat,
Og er Verden med dens Gange
Dig saa mørk og gudforladt,
O, da skal du ei forsage,
Men i Jesu Fodspor drage;
Naar paa Korsets Vei du gaar,
Jesus ved din Side staar.

Maa du end blandt Skygger lede
Tidt om Veien, som gaar hjem,
Ordets Stjerne dog skal sprede
Lys om Sjælens Bethlehem;
O, saa løb ei mer med Daarer,
Som dig Hjertet blodigt saarer!
Tag din Velfærd ret i Agt
Og Guds Kjærlighed betragt!

Gud sin egen Søn har givet
For en Slegt, som var fordømt;
Forat du kan arve Livet,
Har han Dødens Bæger tømt.
Han, som kunde Døden twinge,
Kom til Verden dog saa ringe:
I en Stald og fattig Vraa
Hviler han paa Hø og Straa.

Verden vil hovmodig bramme
I Paladsers Glans og Pragt;
Gud gjør Verdens Lyst tilskamme:
Himlen blev i Krybben lagt.
Did, o Sjæl, du maa dig skynde
Og din Himmelvei begynde;
Ær din Gud i denne Stald
Med et ydmygt Fodefald!

Staa ei mer i Oprørsflokken,
Følg ei mere Ondskabs Hær!
Lyt ei mer til Syndens Lokken,
Himmelkaldet lydig vær!
Jesus vil dig atter smykke,
Skabe ny din tabte Lykke:
Han jo kom af Himlen ned
For at give Jorden Fred.

Den, du ser i Krybben hvile
Som et lidet Buggebarn,
Sønderbryder Dødens Pile,
Sønderriver Satans Garn.
Tag det Barn paa dine Arme,
At det kan dit Hjerte varme!
Tag med Tro ham i din Favn,
Kald ham ved hans Frelsernavn!

* * *

Kjære Jesu, du maa seire
I os alle, — vær vor Gjest,
Saa vi kan i Aanden feire
Denne nye Julefest!
Hjælp, at vi dig ret maa kjende,
Saa at Troens Lamper brænde!
Saa skal vi af Hjertet da
Synge vort Halleluja.

Om en naadehungrig Sjæls Bøn.

(Af O. Jonassen.)

Om Bønnen i Jesu Navn siger Biskop Gislesen i „Prædikener af norske geistlige“, at den maa ske i sand Tro paa Jesum, hans Person og Gjerning; dette er Guds Ords og den lutherske Kirkes bestemte Lære. Men naar nu en Sjæl sukker ved Nat og ved Dag i Jammer og Nød: „Jesu, din søde Forening at smage o. s. v.“, — er det da en ikke troende Sjæl, der beder saadan? Er det en, som er opvakt, men endnu ikke har nogen sand Tro paa Jesum? O, nei — dette er netop Merket paa den sande kristne, at han altid hungrer og tørster efter mere og mere af Jesu søde Forening at smage. Altid ser han hos sig selv Mangler; men hos sin Jesus ser han lutter Fuldkommenheder. Og hvor ofte beder ikke netop den kristne om Troen! Hvor ofte lyder det ikke netop fra ham: „Herre, jeg tror, hjælp min Vantro“! At bede om Troen forudsætter ikke, at der hos en saadan bedende ingen sand Tro er; nei, men paa Troens Glæde, Frimodighed og Forvisning kan det ofte skorte. Altsaa, en isandhed naadehungrig Sjæls Bøn er en Bøn i Tro og Tillid, og en saadans Bøn hører Gud gjerne. Han maa selv længe nok mene sig ikke at have Troen, — til hans Trøst skal det siges: „Vær frimodig, din Tro har frelst dig.“ Den, „som gjerne vil være en kristen“, — hvor ofte støder vi ikke paa dette Udtryk i Luthers Skrifter! Mon ikke Luther har udtrykt sig saa med Flid? Luther siger ogsaa: Bed om Troen, ellers forbliver du evindelig uden Tro.

Nei, den norske Synode lærer ikke denne Vederstyggelighed, som den beskyldes for: At en naadehungrig Sjæls Bøn er Gud en Vederstyggelighed. Men den lærer, at en naadehungrig Sjæls Bøn fremkommer fra et Hjerte, som søger sin Hjælp alene hos Gud i den Forvisning, at han alene er mægtig og villig til at hjælpe og stille det arme Hjerte tilfreds. Det er den ubevidste Tro, der kjæmper med Gud — „uværdig, uværdig!“ klinger det for den kjæmpende Sjæl —, og den erkjender sig og uværdig til den mindste Naade og Ære; den pukker ikke paa noget Fortrin fremfor andre lige overfor Herren, den stiller sig gjerne i Klasse med Tolderen og hin kananæiske Kvinde; den beder om Smulerne, og derfor faar den ogsaa det Svar: „Dig ske, som du vil“, og nu bliver Graadens Klage omvendt til Frydesang. Hvor langt bort fra Guds Ord er ikke de komne, som lærer, at der kan være Hunger efter Naaden og en hjertelig Henvendelse til Gud i Jesu Navn, uden at der i et saadant Hjerte er den sande Tro tilstede! Hvor elendig, hvor usfel er ikke en saadan

Lære! Hvis de med Troen mener Troens Forvisning eller den bevidste Tro, saa lad dem tilstaa dette. Eller mon ikke andet end bevidst Tro kan være en „virkelig frelsende Tro“? Barnedaaben, Barnetroen, hvorban gaar det saa med dem?

Til ovenstaaende vil vi føie et Vidnesbyrd af den gamle Lærer Johan Brenz, som i Krigen efter Luthers Død led Forfølgelse for sin Tros Skyld og ved Guds underfulde Styrelse i 14 Dage blev holdt ilive ved en Høne, som hver Dag lagde et Eg tæt ved hans Skjulested. Han skriver til Ap. Gjern. 8, 22. følgende:

Tilslut, efterat Synden er paapeget, og Fordømmelsesdommen er udtalt over den, anviser Petrus Veien, paa hvilken Simon kan opnaa Syndsforladelse og undfly Fordømmelsen, idet han siger: „Omvend dig fra denne din Ondskab og bed Gud, om maaske dit Hjertes Tanker maatte forlades dig!“ Her ser du nu, hvortil Apostelens Straf og Fordømmelse skal føre, nemlig ingenlunde dertil, at de, som saaledes straffes og fordømmes, evig skal blive fordømte og fortabte, men at de herved skal blive ledede til sand Omvendelse og Salighed. Han bliver, siger Paulus (1 Kor. 5), overgiven Satan til Kjødets Fordærvelse, paa det at Sjælen maa frelses paa Jesu Kristi Dag. Og paa et andet Sted (Tit. 1, 13.): Straf dem strengt og med fuldt Alvor, — hvorfor? at de skal fortabes? Det være langt fra, men „at de maa blive sunde i Troen“. Paa saadan Maade har nu Petrus i det foregaaende straffet og fordømt Simon for hans Synds Skyld; hvorfor? forat han skulde blive i Fordømmelsen? Ak nei, paa ingen Maade, men forat han skal undgaa Fordømmelsen og blive salig. Derfor viser han ham Veien, paa hvilken han kan undfly den, sigende: „Omvend dig fra denne din Ondskab!“ Men at omvende sig er intet andet end at erkjende Synden og alvorlig tro, at Synden i Kristus er tilgiven, og bære Omvendelsens værdige Frugter. Men blandt Omvendelsens Frugter er den fornemste den at paakalde Guds Navn eller Bønnen. (Joh. Brenz, Forklaring over Apostlenes Gjerninger, Nürnberg 1551.)

Red.

Om Fællesmødet i Scandinavia.

(Slutning.)

Tirsdag indkom Fælleskomiteen med sin Indstilling i Anledning af de tre den foregaaende Dag skriftlig fremsatte Forslag fra Medlemmer af Hauges Synode. De to første af disse vilde den at man

skulde gaa ind paa. Baade Ordet „let" i Punkt 4 a og Anmerkningen til Punkt 4 c kunde udgaa, da de ikke var „nødvendige eller væsentlige", men Komiteen vilde ikke dermed have dem betegnede „som falske eller vranglærende". To af Komiteens Medlemmer, Professorerne Schmidt og Bergsland, begjærede dog tilføiet Protokollen, at de ikke stemte i denne Sag. Med Hensyn til det tredje Forslag fra Hauges Synodes Side, nemlig til en Paragraf i Konstitutionen om, at man paa det varmeste vilde anbefale og fremelske en saadan Lægmandsvirksomhed som den, der blev dreven af Hauges Venner i Norge, erklærede Komiteen, at den ikke kunde anbefale den foreslaaede Paragraf til Optagelse i Konstitutionen i den Form, hvori den forelaa. Under Debatten blev der gjort opmerksom paa det urimelige i at have en særskilt Paragraf i Konstitutionen om denne Sag, da der var andre Lærepunkter af langt større Vigtighed, som ikke havde faaet nogen særlig Omtale der; og allermest urimeligt var det at ville gjøre en saadan Paragraf uforanderlig, som af nogle var forlangt. Der blev ogsaa talt om, hvor vanskeligt det vilde være for Prester uddannede her i Landet at underskrive en Konstitution, som forudsætter Kjendskab til, hvorledes Lægmandsvirksomheden blev dreven af Hauges Venner i Norge, og at det om hundrede Aar vilde blive et historisk Spørgsmaal at afgjøre, hvordan denne Maade var.

Paa Forslag af Prof. Sverdrup blev den første Del af Fælleskomiteens Indstilling (nemlig at man skulde gaa ind paa de to første Fordringer, som Medlemmer af Hauges Synode havde opstillet) antagen. Og dernæst antoges følgende Forslag af Prof. Oftedal, der væsentlig var det samme som det, han den foregaaende Dag havde fremsat:

Med Hensyn til den af Fælleskomiteen oversendte og nu amenderede „Redegjørelse" beslutter Fællesmødet:

1. At det af fuldt Hjerte slutter sig til den deri udtalte Erkjendelse og gjensidige Bekjendelse af de under den langvarige Kirkestrid begangne Feil og Synder.

2. At det med Tak til Gud erkjender, at han i sin store Naade har ført den kirkelige Udvikling blandt os saa, at vi nu baade kan og vil anse de gamle Samfunds- og Lærestridigheder som opgjorte og begravne, saa at de her konfererende Parter herefter baade kan og bør arbeide sammen i broderlig Forstaaelse og under en Organisation til Guds Riges Opbyggelse og Udbredelse blandt vort Folk i dette Land.

3. At Fællesmødet udtaler sin fulde Tilfredshed med den Indsigtsfuldhed og gjensidige Fordragelighed, hvormed Fælleskomiteen har udført det den betroede Hverv.

Hvert af disse Punkter antoges omtrent enstemmig ved Reisning; kun ved Punkt 2 var der en, nemlig Prof. Bergsland, som stemte imod; to eller tre stemte ikke. Et Par Prester af Hauges Synode begjærede nu, at deres Navne maatte stryges af Listen over dem, som tidligere havde stemt mod Punkt 1 det af Fælleskomiteen foreslaaede „Opgjør".

Derpaa gik man over til fortsat Behandling af Konstitutionsforslaget. Man var kommen til Kap. VII om Samfundets Embedsmænd, som antoges uden megen Debat og med ubetydelige Forandringer. Men før man nu gik over til det sidste Kapitel om, hvorledes Forandringer i Konstitutionen skulde foregaa, blev det paa Forslag af Prof. Oftedal besluttet at gaa tilbage til Spørgsmaalet om Optagelse i Konstitutionen af en Bestemmelse om at fremme Lægmandsvirksomheden. Herom opstod nu en længere Diskussion. Past. Rasmussen ytrede under denne, at han var glad i Lægmandsvirksomheden; der havde været den Tid, da han var bleven kold for denne; men han var nu kommen tilbage til sit gamle Standpunkt og saa, at denne Virksomhed er til stor Velsignelse for Menighederne. Prof. Schmidt indvendte mod det fra Hauges Synode gjorte Forslag blandt andet, at deri indeholdes en bestemt Afgjørelse af et omtvistet Lærespørgsmaal, og at denne Afgjørelse søges fastslaaet som en Trosartikel. Ogsaa Hr. Nils Raabølle gav sig og de fleste af „Antimissourierne" det Vidnesbyrd, at de nu i dette Spørgsmaal stod anderledes end det Samfund, de havde forladt, nemlig den norske Synode. Endelig antoges et Forslag af Prof. Bøckman om, at der i Konstitutionens Kap. II om Samfundets Formaal under Lit. f skulde tilføies „fremelske den kirkelige Lægmandsvirksomhed" lige efter Ordene „hjælpe disse" (nemlig Menighederne) „til at faa Prester og Lærere". Efter dette tog atter to Prester af Hauges Synode sine Navne tilbage fra sin tidligere Protest mod Punkt 1 i Fælleskomiteens „Opgjør".

Dernæst blev der foreslaaet og vedtaget Rekonsideration af et den foregaaende Dag antaget Punkt, nemlig Kap. II d, hvor der blandt Samfundets Formaal var nævnt at „søge at udjevne kirkelige Stridigheder samt meddele Raad og Betænkning i kirkelige Spørgsmaal, hvor Samfundets Hjælp i saadanne Sager begjæres". Nogle mente, at denne Bestemmelse aabnede Veien for Samfundets Embedsmænd til at faa istand Strid i Menighederne; thi efter den kunde jo disse skride ind, selv om kun en eneste Person begjærede det. For at sikre Menighedernes Selvstændighed blev det derfor foreslaaet, at der istedenfor „begjæres" skulde staa „Menigheden begjærer". Andre mente dog, at heller ikke dette var nok, men at hele

dette Punkt burde udgaa; thi i den norske Synode var det Regel, at Samfundets Hjælp maatte begjæres af begge de stridende Parter, og dog havde det ikke hjulpet. Ved Votering blev imidlertid Forslaget om at lade Punktet udgaa forkastet, og det foreslaaede Amendment antaget. Derpaa antoges Kap. VIII i Konstitutionsforslaget uden Forandring, og endelig blev den hele Konstitution og derpaa ligeledes det hele „Opgjør" antagne under et.

Man gik derefter over til den 3dje Hoveddel af Fælleskomiteens Indstilling, Foreningsartikler. Her blev de to første Paragrafer uden videre antagne; men da man kom til § 3, som bestemmer, at Lærerne ved Presteskolen skal lønnes ved Renter af Fond, viste det sig, at flere var imod dette. Past. Waldeland udtalte, at hans Menigheder var bange for at være med paa Fond, da de var skræmte af bitter Erfaring. Men Tiden for Mødet var udløben, og Sagens videre Behandling blev besluttet udsat til et Extramøde om Aftenen.

I dette Møde talte først Prof. Oftedal. Han erklærede, at „Konferensen" vistnok ikke var kommen til Mødet for at forlange noget andet, end at Enighed maatte komme istand; men var der nogen Sag, som særlig laa den paa Hjerte, saa var det Fondssagen. Et Fond var det eneste Middel til, at Presteskolen kunde gjøre sin Gjerning uforstyrret af opkommende Strid. Et Fond gjør Skolen uafhængig af alle Slags Strømninger udenfor. Et Fond vilde være til bedste for Presten, som da ikke idelig vilde behøve at være beskjæftiget med at tigge om Penge. Og et Fond vilde være til bedste for Menighederne, som da ikke vilde fristes til at knurre Aar efter Aar, naar de skal punge ud til Samfundets Presteskole. Past. O. Paulson af „Konferensen" talte ogsaa for Fond; han mente, det vilde være nødvendigt for det nye Samfund ogsaa af den Grund, at flere af dem, som nu slutter sig sammen, allerede har Fond.

Past. J. A. Offtedahl af „Antimissourierne" mente, at ingen af dem, der kaldtes med dette Navn, er imod Fond, og at de allerfleste af dem vilde begynde at arbeide derfor; men han troede, de vilde møde store Vanskeligheder, og han vilde spørge, hvorledes det vilde gaa, dersom de nu ikke netop kunde skaffe saa mange Tusender, som der var forlangt af dem. Hr. Tollefson sagde, at han var fra „den berygtede St. Ansgar Kreds". Her havde man været ikke saa lidet imod Fond; men dette havde sin Grund i den Maade, hvorpaa denne Sag var bleven truet ind paa dem. Fondssagen var bleven gjort til en Trosartikel, og det vilde de ikke være med paa. Det havde gaaet godt i St. Ansgar Menighed med at samle til Skolen, indtil der kom den Befaling, at man absolut maatte samle paa den Maade, som andre mente var den rette. Past. Utheim af Hauges

Synode erklærede, at hans Samfunds Fond paa 20,000 Doll. mest stod paa Papiret og neppe kunde indsamles, da Interessen var kjølnet. De havde erfaret, at det ikke gjorde Skade, at Presten hvert Aar samler til Skolen. Han frygtede, at Foreningsarbeidet vilde strande paa Fondssagen, og foreslog, at Lærerne skulde lønnes enten ved frivillige Bidrag eller ved Renter af Fond, eftersom Menighederne selv maatte bestemme. Past. Rasmussen derimod talte for Fond; Skolen burde fikres for os og for Efterslegten paa denne Maade. Han mente, at Glæden over det Foreningsarbeide, som her var gjort, vilde gjøre Folk villige til at bidrage til Fond.

Past. Dale af Hauges Synode mente, at dersom man faar Fond, vil Skolen gaa som en Maskine, og det er bedre, at Presterne en Gang om Aaret kommer rundt for at samle Penge til Skolen og derved faar Anledning til at tale med Folk om denne. Past. Kildahl derimod talte for Fond, som jo var noget saa almindeligt hertillands. Han havde ikke fundet en eneste Mand i sine Menigheder, som var imod Forslaget om Fond. De („Antimissourierne") vilde ikke komme tomhændede ind i det nye Samfund til dem, som allerede havde samlet en hel Del. Past. Biørn mente ogsaa, at var der kun den rette Aand, vilde det ikke være saa vanskeligt at samle Fond. Han maatte beundre den Taalmodighed og Seighed, som i denne Sag var vist i „Konferensen"; dog maatte det ikke ventes, at de paa to Aar skulde bringe ind i sine Menigheder den samme Forstaaelse, som det havde kostet „Konferensen" 15 Aar at faa ind i sine.

Der taltes fremdeles for Fond af Past. T. H. Dahl af „Konferensen" samt Professorerne Oftedal og Sverdrup. Prof. Schmidt mente, at Menighederne burde beholde Fondet i sin Midte, og advarede mod at gjøre en Afgud af Fondet. I Modsætning til flere fordums Medlemmer af den norske Synode, som havde klaget bittert over, at de havde mistet, hvad de havde bidraget til denne, udtalte Hr. A. A. Klove af Augustanasynoden, at han havde været med at bidrage til saa mange Anstalter og seet dem falde i andre Hænder; men han angrede ikke paa sine Gaver; Herrens Gjerning drives fremdeles i disse Anstalter, skjønt maaske ikke netop paa den Maade, som han kunde ønske det. Men derfor burde Menighederne ikke tabe Modet; tvertimod burde de gaa ivei og samle nyt Fond. Det vilde være en bedre Arv at efterlade sine Børn at lægge 1000 Doll. ind i et Fond til Samfundets Ophold end at lade dem faa denne Sum i kontante Penge. Mange andre talte ogsaa, og man syntes at blive mere og mere enig om Fond og ivrig for at samle det. Den ene efter den anden udtalte, at de før havde været imod det, men nu stiftet Mening og var for det. Men dels begjæredes der fra de

Samfunds Side, som ikke allerede havde Fond, Tid til at samle det, dels udtaltes Ønske om, at det ikke maatte blive indsendt, men beholdes i Menighederne. Herfor udtalte saaledes Konsul Stensland sig, som tillige gav det Raad at indkræve Pengene strats; thi Erfaring lærer, at Notes paa lang Tid er lidet værd.

Past. Eisteinson gjorde en Syndsbekjendelse for de Ord, han tidligere i Mødet havde ladet falde mod sine Samfundsbrødre i Hauges Synode. Han følte sig ogsaa bedrøvet, fordi han havde været efterladen i at samle Fond, som hans Samfund for 9 Aar siden havde besluttet.

Da endelig Afstemning skede ved Aftenmødets Slutning, blev Forslaget om, at § 3 skulde lyde saaledes: „Lærerne ved denne Skole lønnes ved frivillige Bidrag eller ved Renter af Fond", forkastet, og den oprindelige Indstilling antagen mod 5 eller 6 Stemmer.

Onsdag, Mødets sidste Dag, fortsatte man med Foreningsartiklerne. Trods den store Enstemmighed, hvormed det var besluttet, at Presteskolens Lærere skulde lønnes med Renter af Fond, blev der dog adskillig Vanskelighed, da man kom til de derpaa følgende nærmere Bestemmelser om, hvor meget hvert Samfund skulde bidrage til Fondet. Lit. a, at Augustanasynoden skulde „bidrage sit Fond paa 15000 Doll.", antoges enstemmig; men med Lit. b, at „Hauges Synode bidrager sit før besluttede Fond paa 20,000 Doll.", gik det ikke saa let. Denne Synodes Formand, Past. Ø. Hansen, sagde, at de ikke kunde love at gaa ind paa dette, og flere andre af samme Samfund talte ogsaa derimod og mente, at der ikke var nogen Mulighed for Forening, dersom dette skulde være en nødvendig Betingelse. Past. Strand af „Konferensen" fandt den Maade, hvorpaa man søgte at drive denne Sag igjennem, urigtig og troede, at man hellere uden Hensyn til Samfundsgrænser burde se at faa et Fond paa 145,000 Doll. og da helst samle det blandt dem, som tidligere intet har gjort. Af Hauges Synode talte kun Past. Eisteinson for Komiteens Forslag, men af de andre Samfund bl. a. Professorerne Oftedal, Sverdrup, Schmidt og Bøckman, Past. Rasmussen og Hr. Ole Aslakson. Ved Afstemningen antoges Lit. b, men flere af Hauges Synode begjærede det føiet til Protokollen, at de stemte imod. De følgende Punkter gik let igjennem. Lit. c bestemmer, at „Konferensen bidrager sit Fond paa 50,000 Doll." Lit. d kom paa Forslag af Past. Rasmussen til at lyde saaledes: „Antimissourierne bidrager med et Fond paa mindst 50,000 Doll." Den derpaa følgende Anmerkning: „Fondet bestaar dels i kontante Penge, dels i rentebærende Notes eller andre sikre Garantier", blev gjort til Lit. e. Senere

foreslog Konsul Steensland dette saaledes forandret, at det skulde lyde: „Fondet kan foreløbig bestaa enten i kontante Penge eller i rentebærende Notes, men bør, saasnart det kan ske, anbringes i rentebærende Panteobligationer." Herom havde han og Prof. Schmidt en liden Holmgang; men Prof. Oftedal kom til Undsætning, og Punktet blev staaende, som det var. Ifølge et andet Referat blev Steenslands Amendement antaget.

De følgende Paragrafer antoges uden synderlig Debat. Da man var færdig med det hele, foreslog Past. Joh. Olsen et Tillæg, som blev antaget og sat som § 21. Det bestemmer, at Menigheder, som ikke hører til nogen af de fire her repræsenterede Parter, og som overensstemmende med § 20 slutter sig til det nye forenede Samfund, efter Evne skal bidrage til Fondet. Dette Tillæg vakte dog først en ikke ganske kort og temmelig bitter Debat, især da Prof. Oftedal havde foreslaaet, at der skulde sættes „efter sin Størrelse" istedenfor „efter Evne".

Der blev dernæst paa Forslag af Past. Joh. Olsen besluttet nedsat en Komite af 4 Mænd fra hver af de 4 Parter for at besøge Samfundenes Aarsmøder og der tale Foreningssagen. Der forelagdes ogsaa en Forespørgsel fra Past. Tobias Larsen, om man vilde overveie, om ikke denne Komite ogsaa burde besøge den norske Synodes Aarsmøder; men denne Sag lagdes paa Bordet.

Om Eftermiddagen samledes man til Slutningsgudstjeneste med fælles Altergang, og efter denne holdtes Afskedstaler af Pastorerne Hatlestad af Augustanasynoden, M. S. Hanson af Hauges Synode, Prof. Oftedal af „Konferensen" og Past. Bjørn af „Antimissourierne". Mødets Formand, Past. Hoyme, takkede paa Mødets Vegne for bevist Gjestfrihed, og herpaa svarede Stedets Prest, Past. Ellestad.

Kirkekronike.

Amerika. „Ganske uigjenkjendelig" kalder „Lutheraneren" en Tale af Prof. Sverdrup i den Form, som vi i Nr. 49 har givet den. Vi beklager dette meget, men kan ikke hjælpe det. For at levere en saa god Beretning som mulig om Fællesmødet i Scandinavia har vi gjennemgaaet omtrent alt, hvad der i de forskjellige Blade har været skrevet derom, og har efter bedste Skjøn gjort vort Uddrag og Sammendrag deraf. Vi haaber, at der vil blive Anledning til at faa den nævnte Tale i dens rette Skikkelse, og at væsentlige Feil, som ellers maatte findes i Bladenes Referater af Fællesmødet, vil blive saaledes korrigerede af vedkommende, at ogsaa vi kan blive istand til at berigtige, hvad vi mod vor Vilje maatte have berettet feilagtig.

— Missionær Jørgensen offentliggjør i „Norden“ en Takſigelſe for Gaver, han under ſit Ophold her i Amerika har modtaget til det norſke Missionsſelſkab. De udgjør i Tiden fra 14de Oktober til 1ſte December $1474,77. Søndag den 9de Decbr. prædikede han i Decorah, hvor der ofredes over 90 Doll. til Madagaskarmissionen. Mandag Morgen holdt han et Foredrag ved Luther-College om Madagaskar.

Norge. Det kirkelige Stiftsmøde for Kriſtiania Stift aabnedes 20de Novbr. Efterm. Kl. 5. Sognepreſt Sv. Brun indledede Mødet, idet han udtalte ſin Glæde over det ſtore Antal fremmødte (omkring 6—700), ſom de fremſatte Spørgsmaals Beſkaffenhed havde bevæget til at møde. Det gjaldt dennegang ikke nærmeſt Kirkens indre Ordning og ydre Organiſation; men det gjaldt at afverge de fløgtige, underminerende Angreb, der rettedes mod Kirken i Forſøgene paa at vanhellige Egteſkabet og affriſtne Skolen. Men ſaaſandt Guds Ord var et evigt Ja og Amen, ſkulde Kirkens Venner, naar de holdt ſammen til Modſtand, ſeire over alle Sandhedens Fiender.

Til Dirigent valgtes Sognepreſt Sv. Brun og til Vicedirigent Sognepreſt Chr. Knudſen. Statsraad N. Hertzberg indledede derpaa med et Foredrag Diskusſionen om Programmets førſte Spørgsmaal: „Om det Forhold, hvori Forſlagene til nye Love for Folkeſkolen ſætter Folkeſkolen til Kirken.“

Store Forandringer vilde de nye Skolelovforſlag medføre i Skolens Forhold til Kirken. Saa meget beklageligere var da den altfor korte Tid, der var levnet til at ſætte ſig ind i dem. Sagens ſtore Betydning havde imidlertid fremkaldt en intereſſant Diskusſion og ſterk Bevægelſe blandt Landets Lærere, der i ſtørre og mindre Møder udtalte ſig for Udſættelſe af Sagens Behandling til nærmere Prøvelſe, medens ogſaa en ſtor Del udtalte ſig direkte mod enkelte Punkter i Lovudkaſtet. I Skolen laa Samfundets Fremtid; og Forſigtighed med Forandringer, navnlig i dens Forhold til Kirken, var derfor berettiget. Taleren ſkulde ſe paa de foreſlaaede Forandringer i dette Forhold.

Sognepreſten ſom ſelvſkrevet Medlem og Ordfører i Skolekommisſionerne, hvorved Preſten tilpligtedes et ſtadigt Tilſyn med Opdragelſen og Undervisningen i Skolen, at den ſkulde gaa i kriſtelig Aand, vilde det nye Forſlag afſkaffe. Skolekommisſionens Formand kunde efter dette godt være en Disſenter. En Disſenter ſom Medlem og maaſke Formand i vor evangeliſk-lutherſke Kriſtendomsſkole! Dette Skoleſtyre ſkulde ogſaa have Hals og Haand over Undervisnings- og Timeforbelings-Planen. Biſkopen ſkulde viſtnok have Ret til at føre et Slags Overtilſyn, men kun med Religionsundervisningen.

Skole-Undervisningen var en Samfundsſag; tillod Samfundet ikke, at Barnet legemlig forkom, kunde det endnu mindre tillade dets aandelige Ødelæggelſe. Det var Samfundet, ſom paalagde Skolepligten ved Lov, og Samfundet, der uddannede og prøvede Skolens Lærere. Skolen var ingen Kommuneſag. Den nye Lov vilde imidlertid udvide Lokalſtyret til næſten eneraadende, medens det mangelfulde Overtilſyn, ſom tillodes, maatte

gaa Domstolens Vei med sine Anker. Sligt havde Taleren ikke seet i noget af de mange Landes Skoleordning, som han havde studeret. Det var heller ikke saa, at den gamle Organisation var forhadt, havde krænket Forældrenes eller Kommunens Ret eller skadet Skolens Udvikling. Udtalelserne havde gaaet i modsat Retning. Kommunernes Overtagelse af Skolens Organisation kunde føre til det merkelige, at hver Skolekommune i Landet fik en særegen Undervisningsplan.

Vor Skoles Historie gav ogsaa Kirken Ret til et Tilsyn med den; thi fra Kirken var vor Folkeskole udgaaet, og havde Landet ikke gjennem Aarhundreder havt en saavel for den borgerlige som den kirkelige Undervisning varmt interesseret Geistlighed, havde vort Folk ikke været saa langt fremme. Det var fra selve Kirken, den første Undervisning var udgaaet, og det var Konfirmationen, der havde medført Skoletvangen. Var det nu nødvendigt at forandre denne Kirkens arvede Magt over Skolen? Havde den ikke kunnet løse sin Opgave? Det var Troens og Kristendommens Fiender, der vilde løsrive Skolen og vilde udestænge Skolens ældste Undervisningsfag, Religionen, fra den. Kun for Dissenteres Skyld kunde dette være nødvendigt; men disse udgjorde i vort Land kun ½—¾ Procent. For dette Faatals Skyld kunde man ikke skille Skole og Kirke.

Ogsaa i Skolens Overtilsyn maatte Kirken være repræsenteret, hvis Grundlovens § 2 skulde overholdes. Og dog skulde den efter den nye Lov ingen Kontrol have hverken med Lærernes Uddannelse eller Skoleplanerne. Denne Kirkens Udelukkelse fra al Magt over Skolen vilde føre til en bekjendelsesløs Skole, der jagede Kristendomsundervisningen bort fra Barneopdragelsen.

Taleren foreslog derfor en Resolution, som senere antoges i følgende noget forandrede Form:

Stiftsmødet udtaler: Som Garanti for, at den lovbefalede Folkeskole kan beholde sin Karakter som evangelisk-luthersk, kræves:

1. At vor Landskirke gjennem det kirkelige Embede faar beholde den Andel, den fortiden har i Folkeskolens Overbestyrelse, navnlig ved Fastsættelsen af Undervisnings- og Timeforbelings-Planen samt ved Ansættelsen og og Afskedigelsen af Lærere.

2. At det kirkelige Embedes Tilsyn med Undervisningen ikke indskrænkes til Undervisningen i Kristendom alene, men at det beholder den Adgang, som det nu har, til at føre Indseende med Skolens hele undervisende og opdragende Gjerning.

3. At Sognepresten, eller, hvor der er flere faste Prester, en af disse vedbliver som hidtil at være Skolekommissionens Ordfører.

4. At ingen kan ansættes i selvstændig Lærerpost eller blive Medlem af Skolekommissionen uden at tilhøre Statskirken.

5. At Forslagene til nye Skolelove i de nævnte Henseender ikke tilfredsstiller de Krav, som bør stilles til en kristelig evangelisk-luthersk Folkeskole.

(Efter „Fædrelandet").

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Fra Past. P. Mortensen, Lansingburgh, N. Y., (tilbage Reisepenge) $15.00; ved Miss Dina Boe, fra Kvindeforeningen i New Hope Mgh. (Prof. Ylvisakers Kald) $15.00; ved Past. M. P. Ruh Offer ved Østre Lemonweir Mgh., Wis. $19.04; ved Past. O. Juul, Chicago, fra Jacob Conradsen $1.00; fra Mrs. O. O. Forton, Stoughton, Wis., (Past. Bredesens Kald) $9.15; tilſ. $59.19.

La Crosse, Wis., den 8de December 1888. E. R. Borresen.

Til Indremissionen: Ved Pastorerne B. Harstad og Allen en Del af et Offer i Perry Mgh. $3.92; ved Past. J. Bale fra Goel Mgh. $8.00; ved Past. O. Løkensgaard fra O. Flugstad $1.00; ved Past. M. Koefod $27.60 (fra Kvindeforeningen i Indherred Mgh. (midtre Del) $17.60, fra Kvindeforeningen i Indherred Mgh. (østre Del) $10.00; tilſ. $40.52.

Til Indremissionen og Synodekassen: Ved Past. G. Erdahl Konfirmationsoffer fra Immanuels Mgh. $50.38, do. fra Elbow Lake Mgh. $19.78, Offer paa Takkedagen i P. D. T. Lake Mgh. $11.75, Offer paa første Søndag i Advent i Lincoln Mgh. $6.40; tilſ. $88.31, hvoraf $10.00 til Synodekassen, sendt til Kasserer G. O. Rustad.

Faribault, Minn., den 12te December 1888. H. W. Rasmussen.

Til Studenternes Husholdning i Minneapolis: Fra Kvindeforeningen i Past. Quammens Mgh., Kristiania, ved Prof. Stub en Kuffert med allehaande; fra følgende Kvinder af Zumbrota Mgh., Minn., ved Past. Bangsnæs: Mrs. Erstad, Brusegaard, Bjugan, Johnsen, Raaen, Gullerud, H. C. Lunde 108 Pd. Ost, Mrs. H. C. Lunde og J. J. Lunde 10 Pd. Smør, Mrs. Gullerud en Krukke Jelly, Mrs. Strøm en Krukke syltede Æbler; fra Anders Baage, Hof Mgh. $1.00; fra Brooklyn Mgh. ved Past. O. C. Ottesen: O. Halvorsen 3 Sække Poteter, O. Eriksen 1 do., B. Olsen 1 do., P. Thronsen 1 do., B. Johnsen 4 do., T. Udhus 4 do., John Andersen 2 do., T. P. Leren 2 do., Paul Petersen 2 do., Ole B. Draksen 3 do., Chr. Svensen 2 Sække Kaalrabi; fra Grove City Mgh. ved Past. Rosenquist: P. O. Swinaas 100 Pd. Kjød, Reitan & Christensen 97 Pd. Kjød; fra New Hope Mgh., Wis., ved Prof. Ylvisaker: Mrs. J. R. Loberg 5 lb. Smør, Mrs. H. Waller 5½ do., Mrs. T. P. Weslie 10 do., Mrs. Marie Paulson 6 do., Mrs. Ole Paulson 4 do., Mrs. A. Nebrelo 4½ do., og 17½ lb. Ost, Mrs. Henrik Lysne og David Bø 5 lb. Smør og 12 lb. Ost, Mrs. Ole Iverson $1.00 og Mrs. Edvard Helgesen $0.50; ved Prof. Stub fra følgende Kvinder i Scandinavia Mgh., Wis.: Mrs. Ole R. Bestul 10 Pd. Primost, Mrs. Ole R. Bestul 11 Pd. Smør, Mrs. Thomas Torgersen 6¾ Pd. Smør, Mrs. A. A. Brække 8½ do., Mrs. Ole P. Hoyord 6 do., Mrs. Jacob R. Bestul 10 do. og 6 Pd. Ost, Mrs. Nels R. Bestul 9½ do. og 11 Pd. Ost, Mrs. Matheas P. Hoyord 10½ Pd. Smør.

Hjertelig Tak! Maatte flere og flere følge det givne Eksempel! H. G. Stub.

Til trængende studerende i Minneapolis: Efter et Foredrag af Prof. Stub i Zumbrota, Minn., $10.95 (delt mellem Studenterne Bøe og Nørvik).

H. G. Stub.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. K. Bjørgo fra følgende Personer i Solems, Richwood og Lake Park Mghdr. $100.00 (O. J. Berg $10, A. Klemetsen $10, Ole H. Aas $10, Sivert Bjerke $10, K. Bjørgo $5, M. A. Schelbrup $25, Ole H. Solem $5, Ole Klemmetsen $5, M. Mikkelsen $5, Theodor Olsen $5, Erik Kvam $10); ved Past. O. S. Rygg $31.76 (Konf.offer fra hans Mghdr. $21.30, fra Ole Aslesen $5, Karl Johnsen $2, Helge Klemmetsen $1, Mikkel L. Mikkelsen $1, Offer fra Børnene i Atlanta $1.46); ved Past. Em. Christophersen $1.50 (fra L. P. Flikkeshoug $1.00, G. G. Lewis $0.50); ved Past. O. R. Fosmark $63.00 (H. B. Tvedten $25, A. Danielsen $25, begge fra Crookston, Anders Brastad $7 og H. Eriksen $6, begge fra Aurdal Mgh.); ved Past. F. A. Møller $22.50 (Simon Halvorsen $0.50, Gunner Paalsen $1, Henry Andersen $1, Anders Ottesen $2, Syvert Hansen $3, Arnt Løre $5, Anders Espelund $10);

ved Past. O. T. Lee $14.75 (fra Viking Mgh., Benson Co., Dak.: K. Wisnes $2, A. Lindahl $0.75, O. K. Gilbertsen $0.50, O. A. Wisnes $1, Elling Jensen $2.50, O. A. Bloom $2, A. L. Aanderud $1, Martin L. Arne $1, Timan Kvarve $2, K. Lindahl $1.50, Ellef B. Ruud $0.50); fra Past. M. P. Ruh pers. $5; ved Past. O. O. Sando $4.00 (Gilbert Austin af Leganger Mgh., Dak., $2 og Knut Hildal af Nibaros Mgh., Dak., $2); ved Past. N. P. Xavier $52.00 (Navnelisten trykkes senere); ved Past. H. J. Strand fra J. O. Knudsen $5; ved Past. Th. Johnson fra Johannes Andersen, Swan Lake Mgh., $10; fra St. Petri Mgh., inds. ved S. S. Larsen $81.50: S. S. Larsen $25.00, Louis Larsen $2.50, Gerhard Larsen $2.50, Halvor Larsen $5.00, O. Brække $5.00, H. Halleland $2.00, T. T. Henryson $1.00, Mikkas Henryson $1.00, E. L. Eriksen $2.00, G. Amlund $4.00, L. J. Tjernagel $10.00, Thor Eriksen $10,00, John Butler $5.00, John Molstre $2.50, Christ Olsen $2.50, H. Amlund $1.00, Ole Johndal $0.50; ved Pastor O. P. Vangsnæs pr. A. E. Haugan $8.00 (Marie Berg $5.00, B. Moe $3.00); ved Pastor N. Pedersen $5.25 (John J. Dale $5, Erik E. Dale $0.25); ved Past. J. Bale $22.50 (Lars Olsen af Nordre Sheyennne Mgh. (før $2.50) $2.50, Rangdi Eriksen af Goel Mgh. $2.00, Elling Flatland $5.00, Nils G. Myrah $2, Halvor J. Dahler $1.00, J. Bale pers. $10, alle af Sheyenne Mgh.); ved Ole A. Ruste, Barber, Wis., $26.00 (Ole A. Ruste $18, Anton O. Ruste $8); ved Past. H. J. G. Krog fra Hans Jensen, North Rush River Mgh., $5; ved Past. P. H. Dahl $6.92 (Navnel. trykkes i „Børnebl."; tilsammen $464.68.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. K. Bjørgo $54.27 (Navnelisten trykkes i „Børnebl."); ved Past. J. Bergh Tønde-Inds. af Otto Flom $0.56; ved Past. E. Dale $4.25 Tønde-Inds. i Brule Creek, Dak.: ved Karen Eriksen $0.90, af Thomas Andersen, Ingvald Andersen og Charles Krause hver $0.25, Halvor Lewisen $0.15; ved Kjestine Bredal $3.35; ved Past. O. S. Rygg $29.66 Tønde-Inds. ved Børn i Buffalo River: Oskar Jahr $1.03, Nora Herseth $2.20, Lars Midtdal $0.26, Peder Hartie $1.00, Nils Kaas $0.25, Jens Løwald $1.10, Simon Mikkelsen $1.35, Albert Johnsen $2.04, Gustav Lyseng $0.90, tils. $10.13, ligeledes i Keene Mgh.: Henry Brønna $2.21, H. O. Renslo $0.80, Petter Johnsen $0.29, Anton Søthu $1.36, Synneve Kopperdal $0.59, Emelia Norbby $1.71, Maria Langerud $0.65, tils. $7.61, ligeledes i Atlanta: Iver P. Bergo $0.51, Selma Dahly $1.27, Albert Spangelo $0.52, Olaus Hauge $0.82, Evind Sande $0.28, Sisil Aspevig $1.13, Tea Mørk $0.80, Annette Andersen $0.32, Nora Berg $0.48, Maria Jakobsen $0.54, Karoline Jakobsen $1, tils. $7.67, ligeledes i Wild Rice: Julia Børtnæs $0.40, Peder Børtnæs $0.87, Kristine Klemmetsen $0.82, Albert Aslesen $2.16, tils. $4.25; ved Past. B. Harstad Tønde-Inds. ved Edgar Ellertsen $2.24; ved Past. M. Shirley fra Anne Gudaa $3.52 (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. H. Allen Tønde-Inds. $9.70 (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Pastorerne Stub og Seehuus $3.22, inds. af Oskar Sheldal $1.51 og Teodor Sheldal $1.71; ved Past. T. H. Dahl $1.50 Tønde-Indj. i Blue Earth Mgh., Minn., af Haaver Christophersen; ved Past. U. E. S. Hjermstad Tønde-Indj. i Burns Valley Mgh., af Ole Adolf Andersen $1.48; ved Past. J. A. Blilie $20.85 (Navnel. trykkes i „Børnebl."); ved Past. M. Shirley fra M. Olsen Løvlien $5.00; ved Past. J. Bale $31.35 (Navnel. trykkes i „Børneblade"); ved Past. M. Koefod Tønde-Indj. $34.55 (Navnelisten trykkes i „Børneblade"); tilsammen $206.90.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. B. Harstad Del af Offer i Perry Mgh. $3.98; ved Past. E. Christophersen $18.40 (fra Søndre Beef River Mgh. $9.20, Whitehall Mgh. $9.20); ved Past. O. N. Fosmark fra A. Brastad, Aurdal Mgh. $3; ved J. J. Ræjeth, Staughton, Wis., (Past. A. Bredesens Kald) $21.00; ved Past. M. Shirley $7.00 (M. Olsen Løvlien $5.00, John Petersen $2.00, begge af Lake Madison Mgh., Dak.); ved Past. O. O. Sando $22.00 (fra Kvindeforeningen i Leganger Mgh., Dak., $17.00, E. J. Johnsen i Dell Rapids $5.00); ved Past. H. J. Strand fra Ole Dahlseide $3.00; ved Past. U. E. S. Hjermstad fra K. K. Blegen, Halfway Creek Mgh. $1.00; ved Past. J. Bale $22.65 (fra Goel Mgh. samlet ved H. Ulsaker fra følgende: Halvor Ulsaker

$1.00, Estrem H. Ulsaker $0.50, Henrik H. Ulsaker $0.25, Ingeborg Ulsaker $1.00, Halvor Bakken $1.00, Ulrik Berg $1.00, Kristine O. Berg $0.10, Oline O. Berg $0.10, Kristine P. Berg $0.25, Oline P. Berg $0.10, Bjørn Køso $1.00, Andrine Køso $0.50, Thorine Køso $0.50, Peder Thue $0.25, Gustav Watre $0.25, Amund Sørli $1.00, Olan Sørli $0.25, Albert Sørli $0.25, Peder Ellingsen $1.00, A. H. Pedersen $0.50, Thore Bendiksen $0.50, tilſ. $11.80; fra Nordre Sheyenne Mgh., indſ. ved H. M. Petersen fra følgende: Chr. Brink $1.00, H. M. Petersen $1.00, Ole Andersen $0.25, Chr. Paulsen $0.50, Johannes Holmen $1.00, Martin Hagen $0.50, L. O. Sønderaab $1.00, Jacob Storstad $0.50, Nudor Storstad $0.60, Nils N. Kjos $0.50, Caroline Brink $1.00, Sophie Sønderaal $0.50, Lina Storstad $0.50, Ole Holmen $1.00, Lars Olsen $1.00, tilſ. $10.85); ved Ole A. Ruste, Barber, Wis., $9.00 (Anton O. Ruste $2.00, Christian O. Ruste $2.00, Allen A. Ruste $5.00); tilſ. $110.98.

Til trængende Studerende: Ved Past. Em. Christophersen $21.00 (fra ham perſ., bestemt til A. O. Dolven ved Luth. Sem. i Minneapolis $15.00), fra John Wellen $1.00, fra Past. Em. Christophersen perſ., bestemt til J. Tomassen (Luther-College) $5.00.

Til Synodekassen: Ved Past. O. E. Rygg $8.74 (Offer fra Atlanta $4.24, Offer fra Søndre Wild Rice $4.50); ved Past. P. H. Dahl, Høstoffer i Bergen Mgh., Dak., $15.75; ved Past. Johannes Halvorsen Offer i Vestre Norway Lake Mgh., $14.50; ved Past. M. Fr. Wiese, Høstoffer fra Fjeldberg Mgh. $35.30; ved Past. O. G. Jukam fra Menigheden i Gibson, Manitowoc Co., Wis., $10.75; ved Past. H. J. Strand fra London Mgh., Iowa, $5.50; ved Past. U. C. S. Hjermstad $23.10 (Takoffer i Halfway Creek Mgh.); ved Truls G. Søland, Lanesboro, Minn., Offer fra Richland Mgh. $19.00; ved Past. J. Bale, Offer i Nordre Sheyenne Mgh. $8.25; tilſ. $140.89.

Til Indianermissionen: Ved Past. U. C. S. Hjermstad fra August Andersen, Halfway Creek Mgh., Wis., $0.50; ved Past. H. J. Strand fra Mrs. Martha Dahlseide $5.00; tilſ. $5.50.

Til Hedningemissionen (Norske): Ved Past. O. Juul fra Kvindeforeningen i Vor Frelsers Mgh., Chicago, $48.00.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Past. M. Koefod fra Kvindeforeningen i Immanuels Mgh., vestre Del $48.40.

Til forskjellige Kasser: Ved Past. J. Bergh, Høstoffer i Rock Dell af Vor Frelsers Mgh. $25.20, hvoraf til Lærerløns-Kassen $12.60, til Synodekassen $12.60; do. fra Nils Sandager, Høstoffer $1 af hver 100 Bushel af sin Hvedeavling: $7.00, hvoraf til det nye theol. Seminar $3.00, til Lærerløns-Kassen $2.00, til Past. T. Reishus $2.00; ved Past. U. C. S. Hjermstad fra Kassereren for Kvindeforening Nr. 2 i Halfway Creek Mgh., Mrs. Carl Helgesen $25.00, hvoraf til Indianermissionen $10.00, til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis., $15.00; ved Past. N. Giere fra Bethlehem Kvindeforening i Big Grove $38.77, hvoraf til Hedningemissionen $23.77, til Vaisenhuset i Wittenberg, Wis., $15.00; ved Past. O. Løkensgaard fra O. Flugstad $11.00 at fordele saaledes: til det nye theol. Seminar i Minneapolis $5.00, til Skolel.-Seminariet i Sioux Falls $1.00, til Lærerløns-Kassen $3.00, til Hedningemissionen (Madagaskar) $2.00.

Rettelse: I „K. T." Nr. 46 i Rubrikken til Synodekassen ved Past. G. Tale, Del af Offer i Brule Creek, staar $15.00, skal staa: $13.00.

Decorah, Iowa, den 13de December 1888. G. O. Rustad.

Taksigelse. Modtaget fra Bruflat Kvindeforening ved Past. H. Allen, Portland, Dak., $10.00. Hjertelig Tak! J. Tingelstad.

Med hjertelig Tak erkjendes herved Modtagelsen af en Samling til Luther-College af Stenøkser og Pile, fundne i Jorden i Wisconsin og indsendte ved Past. Bredesen fra ham selv og fra Sjur Johnsen og Ole A. Skare i McFarland, Dane Co., Wis.

O. Ramstad.

Lærerpost ønskes.

En ung Mand, 22 Aar gammel, ved Navn Johan Krøger, Søn af Sognepreſt til Brunlanæs Th. Krøger, er for nylig ankommen hertil og søger en passende Ansættelse. Han har taget Examen artium og anden Examen med gode Karakterer, har i et Kursus været Lærer ved Dagsskolen i Bø, hvorfra han har en udmerket Attest for Skikkethed til Lærergjerningen; ligesaa har han god Attest fra Laurvigs Almusskole, hvor han flere Gange har vikarieret. Han har ogsaa gode Attester for Færdighed i Orgel- og Pianospil og har tillige befattet sig lidt med at instruere i Sang. Denne saa vel udrustede unge Mand vilde nu gjerne overtage en Lærerpost i et af vore Akademier eller i en almindelig Menighedsskole. Paa Grund af hans fortræffelige Attester kan jeg ikke andet end anbefale ham paa det bedste. Reflekterende kan tilskrive ham under min Adresse.

O. Juul, 219 W. Erie St., Chicago, Ill.

„Evang.-luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.-luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ia. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ia.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

Evangelisk Luthersk Kirketidende.

„Kirkelig Maanedstidende"'s 33te Aargang.

Entered at the post-office at Decorah as second class matter.

XV. Bd. } Decorah, Ja., 28. December 1888. { Nr. 52.

Opfordring til Kjærlighedsvirksomhed og Oprettelse af Barnehjem i den norske Synode.

(Indsendt.)

(Slutning fra Nr. 40.)

Hvis derfor den norske Synode vil opstille for sig Kristi og den ældre Kirkes Forbillede, naar det gjælder at antage sig de nødlidende, da har den sterke Bevæggrunde, som ogsaa vil give al fornøden Kraft. Den største Barneven har jo sagt: „Lader de smaa Børn komme til mig". Skal vi nu følge hans Eksempel i denne Henseende, da maa vi ikke alene lade dem komme ind i Kirkens Skjød ved den hellige Daab, men vi maa ogsaa lade dem komme til ham ved en fortsat Undervisning, hvorved de omsider kan opnaa et bevidst Liv, grundet paa den virkelige Naade, som de fik i Daaben.

Naar der allerede er blevet antydet, at den ældre Kirke udførte denne Herrens Gjerning med en særegen Troskab, saa bør det ligeledes siges om den nyere Kirke, hvori ogsaa Jesus fortsætter sit Liv, at den atter har begyndt den samme Kjærlighedsvirksomhed. Vel blev dette Diakonat, som bestod i at uddele Kirkens Gods til de trængende, allerede i det 4de Aarhundrede for en stor Del optaget af en anmassende Presteſtand, saa at dette Embede om ikke ret længe kom til at bestaa blot i Oplæsning af Skriften. Men efter Reformationen blev Diakonembedet ligesaa vel som meget andet efterhaanden anvist dets rette Plads i Kirken. Ifølge Apost. Gjern. 6te Kap. er en Diakon tilsat for at „tjene" og uddele Kirkens Gods, altsaa ikke blot til at oplæse visse Afsnit af den hellige Skrift. Dette kan jo ogsaa de gjøre, som især „ville blive varagtige i Bøn og Ordets Tjeneste".

Den lille Rest af den Gjerning, som Diakoner og Diakonisser udførte i Oldtidskirken, blev i Middelalderen udført af Munkene og Nonnerne i Klostrene. Og det bør blive sagt, at den store Kjærlighedsvirksomhed, som disse i flere Henseender har vist mod syge, fattige, faderløse og forfulgte, ofte er bleven undervurderet. At den salige Luther angreb Klostrene og fik dem ophævede, især i de Lande, hvor Reformationen fik slaa Rødder, skede paa Grund af de tvungne Løfter, og fordi Egenretfærdighedens falske Lære blev fostret derinde. Vor Kirkefader var ikke blind for, at Kjærligheden i Gjerninger maa følge Troen, om Menigheden skal leve et sundt og sandt Liv. At Luther ikke var mod Klostrene, naar den gode Aand raadede i dem, derom kan blandt andet anføres som Vidnesbyrd hans Udtalelse til Brødrene af det fælles Liv i Herford. Han skriver til Forstanderen for deres Broderhus: „Saadanne Klostre og Broderhuse holder jeg overmaade meget af. Gud give, at alle Klostre var saaledes, saa var alle Prestekald, Stæder og Lande godt hjulpne."

Fattig- og Sygepleien blandt Valdenserne var afmaalt efter det oprindelige Diakonats Embede, som blev indført af Apostlene. Luther roser dette og ønsker, at saadanne Diakoner og Diakonisser maatte ansættes til Syge- og Fattigpleien; men han tilføier: „Vi har ikke Personer dertil; derfor tror jeg mig ikke til at begynde dermed, indtil den Herre Gud gjør kristne." Og videre: „Diakonembedet er ikke en Tjeneste til at læse Evangeliet eller Epistelen, som nutildags er brugeligt, men til at uddele Kirkens Gods til de fattige, forat Presterne, befriede fra Besværingen med Uddelingen af de timelige Goder, saa meget flittigere og friere kunde holde ved med Bønnen og Guds Ord. Thi i denne Hensigt er Diakonerne indsatte, som vi læser i Apost. Gjern. 6, 3."

Men da man allevegne saa, at Ungdommen sank ned i Uvidenhed paa Grund af liden eller ingen Undervisning, og forstod, at Pavekirkens falske Lære havde indført et fordærveligt Liv saavel i Klostrene som blandt Folket i Almindelighed, saa blev det en nødvendig Frugt af Reformation, at der maatte indtræde en Forandring. Det tidligere misbrugte Klostergods blev derfor inddraget og anvendt til Skole- og Opdragelsesanstalter for syge og fattige. Hvorledes der blev et nyt, ukjendt Opsving i det hele Undervisningsvæsen, vil man bedst forstaa, naar man betænker, at før denne Kirkeforbedring fandtes der paa mange Steder slet ingen Skole. Luther opmuntrede ogsaa til, at man skulde ansætte Lærerinder ved saadanne Anstalter.

Dog det oprindelige Embede, saadant som det var i den apostoliske og ældre Kirke, var desuagtet gaaet iglemme. Derfor blev

Savnet af denne Indretning alt mere og mere følt i de protestantiske Lande, og selv om der blev indført Diakoner og Diakonisser i Nederlandene og af Zinzendorf, saa blev dog det Spørgsmaal: „hvorfor har ikke den senere Kirke bibeholdt denne Indretning?“ ubesvaret. Men efter en indtrængende Bøn og omhyggelig Raadslagning gav dog Herren endelig Svar, da hans Tid var kommen. Det gjør en derfor saa godt at læse om Theodor Fliedners og Wilhelm Løhes Foretagender i Tyskland. Siden deres Optræden er der, hvad disse Barmhjertigheds-Stiftelser angaar, indtraadt en Tid, da det oprindelige Embede for Fattig- og Sygepleien er kommet til sin Ret og har øvet en mægtig Indflydelse i alle kristne Lande. Den kristelige Kvinde er paa den Maade bleven hævet til den Stilling, hun indtog i den kristne Kirkes første Tid, da hun ikke alene pleiede de fattige, syge og fangne, men ogsaa underviste de kvindelige Katekumener. Kvindens medlidende Hjerte og opfindsomme Kjærlighed kan naa længere end nogen anden baade ved Tilsynet med Børnene paa Vaisenhuse og ved andre Tilfælde i Livet.

Gid vi derfor havde mange Velgjørenhedsindretninger, hvor kristeligsindede Kvinder kunde optræde og virke til Herrens Ære! Men den katholske Kirke gjør her Skam af os med alle sine storartede Anstalter, det være sig Hospitaler eller Barnehjem, hvor de saakaldte Søstre udøver en beundringsværdig Indflydelse saavel paa dens egne Børn som paa andre, der trænger Tilsyn og Pleie paa katholske Hospitaler, netop fordi Protestanterne staar tilbage i denne Henseende. Gaar man rundt i de større Byer, finder man saadanne Anstalter overalt. Men dette er nedslaaende, at Katholikerne med sin falske Lære, der udbreder Antikristens Rige, skal gaa foran os med en ihærdig og opofrende Virksomhed i Livet. Ingen tør negte, at „the sisters of charity“ gjør en god Gjerning, forsaavidt som de lindrer den syges og fattiges Smerter. Ingen tør heller benegte, at jo deres Hospitaler og Barnehjem efter sin Bestemmelse er velgjørende Indretninger; men hvorfor skal de have saa mange, og vi saa faa? Det er saa altfor ydmygende, at vi skal være saa trygge og efterladne og stride saa meget om den fra Apostlene og Luther nedarvede Lære, medens hine med sin opskræmte og trøstesløse Samvittighed skal være saa enige, at de, som Luther siger, gjerne kunde bygge en Kirke i Rhinfloden.

Men hvor nedslaaende det er, saa lad os lære noget deraf. O hvor forunderligt er det ikke i Verden, i Korsriget! Medens vi beder, at Herren vil oplade Hjerter og Hænder til Gavmildhed, saa kan Katholikerue faa det fornødne ved et tvingende Magtbud. Men det er jo ogsaa sandt, at den verdslige Aand er sig selv lig til alle

Tider. Medens Frelseren maatte tage tiltakke med en Stald, kunde andre nyde godt af Bekvemmelighederne i „Herberget“. Og dog tror vi, at Sandheden skal seire og komme til at vinde Skikkelse ogsaa i det ydre baade til Oprettelse af Barnehjem og andre Barmhjertigheds-Anstalter. Gud lade dette ske for Jesu Skyld! Amen.

Perler af Henrik Müllers Skatkiste.

(Indsendt.)

2 Tim. 1, 9: „Gud frelste os og kaldte os med et helligt Kald, ikke efter vore Gjerninger, men efter sit eget Forsæt og Naaden, som er given os i Kristus Jesus fra evige Tider af.“

Gud længes efter Menneskenes Salighed, som en Moder efter at give sit Barn Die. Han bestemte os ikke til Vrede; men efterat vi var blevne Vredens Børn, har han sendt os sin Søn; denne har erhvervet os Saligheden. Men Gud den Helligaand er det, som kalder os til Delagtiggjørelsen i samme. Hertil bevæger intet andet den fromme Gud end hans Naade. De Midler, hvorved Guds Kjærlighed drager dig til sig, er Ordet og de hellige Sakramenter. Daaben er Døren til Kirken, Ordet Skatkisten, og den hellige Nadver Seglet derpaa. Ved disse Naademidler kalder Gud den Helligaand os. Han kom over Jesu Apostle, forat de skulde prædike Evangelium og indbyde al Verden til Daabens og den hellige Nadvers Naade; han ledsager endnu stedse Sakramenterne og sit Ord med sine velsignelsesrige Naadevirkninger. Han har udgydt sig over dig i din Daab og søger gjennem Ordet at bringe dig til Troen, lokker og tilskynder dig til din egen Frelse, lader kundgjøre dig dine Synders Forladelse, og vil du tvile, saa besegler han dig samme i den hellige Nadver. Saa god viser den treenige Gud sig imod dig, følg hans Kald og sæt Pris paa hans Barmhjertighed.

Tit. 3, 5–8: „Han har, ikke for de Retfærdigheds Gjerningers Skyld, som vi have gjort, men efter sin Barmhjertighed frelst os ved Gjenfødelsens Bad og Fornyelsen ved den Helligaand, hvilken han har rigeligen udøst over os ved Kristus Jesus vor Frelser, forat vi, retfærdiggjorte ved hans Naade, skulle efter Haabet vorde Arvinger til det evige Liv. Dette er en troværdig Tale.“

Her slaar Apostelen først til Jorden al Selvros, som om Mennesket kunde fortjene Saligheden ved egen Retfærdigheds Gjerninger. Nei, siger han, men af lutter Barmhjertighed har Gud frelst os, idet han ved den hellige Daab tilsikrede os sin Naade, Syndernes

Forladelse og det evige Livs Arv. Uden dette maatte vi være Frygtens Træle vort hele Liv igjennem; ved Gjenfødelsens Bad derimod blive vi Børn, som raaber: Abba, kjære Fader! Just der har Gud udgydt sin Helligaand over os ligesom Regn over et tørt Land. Regnen maa gjøre Marken blød og give den Kraft, forat den skal kunne optage Sæden i sig og give god Vekst. Ligesaa begynder den Helligaand i Daaben at berede Hjertet til at kunne annamme Evangeliets Sæd i Troen og bære Frugt deraf. Men hvad er det for en Frugt, som skal komme deraf? Et nyt Menneske, som er skabt efter Gud i Sandhedens Retfærdighed og Hellighed. Ved Guds Ord er Mennesket i Begyndelsen skabt i Guds Billede, og ved Guds Ord skal det igjen fornyes efter Guds Billede. Af Ordet skaber den Helligaand Troen; denne er det nye Menneskes Rod. Af denne Rod fremspirer Gudserkjendelse og Kjærlighed til Gud, Fortrøstning, Bøn, Andagt, Haab, Hengivenhed, Guds Lov og Pris. Dette er Grenene paa Træet, som stiger opad til Gud; paa disse vokser da igjen frem Næstekjærlighed, Glæde, Fred, Langmodighed, Ydmyghed, Mildhed, Godhed, Sagtmodighed, Afholdenhed. Det er Frugterne, som kommer frem af Grenene og hænger ned, saa at Næsten kan plukke. Disse Frugter tør ikke mangle; ellers virker ikke Daaben længere, hvad den skulde. Paa Begyndelsen maa Fortsættelsen følge, efter Gjenfødelsen maa Fornyelsen komme og fortsættes, indtil den endelig fuldendes i de dødes Opstandelse, da ogsaa det dødelige Legeme igjen skal iføres Udødelighed.

Efes. 1, 18: „Gud lade eders Forstands Øine blive oplyste, at I kunde kjende, hvilket det Haab er, hvortil han har kaldet eder, og hvilken hans Arvs herlige Rigdom er blandt de hellige."

Vor Forstand er formørket ved Synden og blind i Guds Hemmeligheder. Saa meget som en blind kan se, saa meget kan det naturlige Menneske erkjende Gud. Intet Lys hjælper en blind; saaledes hjælper selv ikke Guds Ord vor blinde Sjæl. Dens Øie maa først blive opladt, forat den kan se Retfærdighedens og Naadens Undere deri; derfor ønsker Apostelen os vor Forstands oplyste Øine, forat vi skulde kunne forstaa Guds Ord og deraf ret erkjende Gud og vort Naadekald. Men han forudskikker (V. 17) det Ønske, at Visdoms Aand maa blive given os; thi denne, den Helligaand, er det, som giver de aandelig blinde Synet. I hans Lys ser vi Lys. Naar hans Lys gjennemtrænger vore Hjerter, da viger al Skygge, Tvil, Vildfarelse og Mørke, og Sjælen bliver fuld af Klarhed, Troen fuld af Fortrøstning og Freidighed, Kjærligheden fuld af Ild.

Kirkekronike.

Amerika. Missourisynodens østlige Distrikt holdt iaar sit Møde i Buffalo, N. Y., fra 18de til 24de August. Deltagere var 85 Prester, 29 Skolelærere og 57 Lægmandsrepræsentanter fra Menigheder. Fraværende var af staaende Medlemmer 12 Prester og 15 Skolelærere; 13 Menigheder havde ikke sendt Repræsentanter. Læreforhandlingerne dreiede sig om det Spørgsmaal: „Hvad paaligger os for i Fremtiden at bevare den Enighed, vi nu har?" Her blev nu forhandlet 1) om Enighedens høie Værd, 2) hvori den sande kirkelige Enighed bestaar, 3) hvad der kræves for at bevare den. Forhandlingerne vilde have sin særlige Nytte at læse for os norske Lutheranere netop i disse Tider, da „Foreningsarbeidet" er saa sterkt fremtrædende iblandt os.

Nebraskadistriktet af samme Synode var samlet fra 13de til 19de Sptbr. i Hampton, Nebr. Dette Distrikt er i de sidste to Aar siden dets forrige Møde vokset meget og har nu af staaende Medlemmer 71 Prester og 11 Skolelærere, medens 40 Menigheder hører til det. Synodens Fællesformand, som var tilstede, søgte at sætte dette temmelig nye Distrikts Medlemmer nærmere ind i Samfundets fælles Anliggender og bringe dem til levende Deltagelse deri. Som et Eksempel paa, hvilken Frugt dette havde, kan nævnes, at der ved Mødet tegnede sig Subskribenter paa 300 Bind af den nye Udgave af Luthers samlede Verker, som udkommer i St. Louis. Dette Distrikt driver kraftig Indremission; det underholder ikke mindre end 12 Reiseprædikanter, 3 Missions-Skolelærere og 1 Bymissionær. Indremissionens Indtægter beløb sig til 8273 Doll., dens Udgifter til 7807. Særlig blev der under Forhandlingerne fremhævet Vigtigheden af at drive Mission i Byerne. I North Omaha tiltrængtes en Kirke; men da den derværende lille Menighed umulig kunde bestride Omkostningerne derved, idet en Tomt alene vilde koste 3–4000 Doll., besluttede Distriktssynoden at opfordre Menighederne til at optage en Kollekt for dette Øiemed. Læreforhandlingerne ved Mødet dreiede sig om Guds Væsen og Egenskaber.

Kansasdistriktet, som indbefatter Kansas og Colorado, er et nyt Distrikt, oprettet af forrige Aars Fællessynode. Det havde sit første, organiserende Møde i Leavenworth, Kansas, fra 25de Sptbr. Hovedgjenstand for Forhandlingerne var: Velsignelsen af at være forenet med en rettroende Synode. Der blev henvist til, hvorledes Erkjendelsen af den rene Lære og Enighed deri fremmes, medens falsk Lære modarbeides ved rettroende Synodalsamfund; fremdeles hvorledes saavel Prester som Menigheder derved beskyttes i sine Rettigheder og holdes til tro Opfyldelse af sine Pligter. Endelig blev det paapeget, hvorledes rettroende Synodalsamfund er det virksomste Middel til at fremme særegne kirkelige Øiemed, som er fornødne til Guds Riges Udbredelse. Om den indre Mission blev der forhandlet meget; naturligvis er der et vidt Felt for denne baade i Kansas og Colorado. Der subskriberedes paa 243 Bind af Luthers Verker.

— J. Kyllingstad, i sin Tid Missionsmedhjælper i Zulu, er bleven ordineret til Prest af Kongregationalistkirken. Han virker for nærværende i det sydlige Dakota. („Budbæreren".)

— Frikirkeligt. Flere Blade har i den senere Tid — aabenbart ikke af Venskab for den norske Synode — uleiliget sig med at aftrykke en Erklæring, som Pastorerne H. A. Preus og J. A. Ottesen i 1860 har afgivet om Forholdet mellem Synode og Menighed. Vi kan ikke noksom takke disse Blade herfor. Det er isandhed aldeles forfriskende for en oprigtig luthersk Frikirkemand at læse saadanne Grundsætninger som dem, der er fremsatte i hin Erklæring. Og det gjør en gammel Synodemands Hjerte godt at se, at de Mænd, der da som nu stod i fremmeste Række i Samfundet, allerede saa tidlig havde en saa klar Erkjendelse og aflagde en saa frimodig Bekjendelse om disse Ting. At de, som ikke kjender anden Frihed end Kjødets, vil misforstaa og misbruge Erklæringen, forstaar sig af sig selv. Saadanne pleier ikke at bruge sin Frihed efter en i Guds Ord bunden Samvittigheds Krav, men efter sin egen kjødelige Vilkaarlighed.

— Luther-College havde sin sidste Skoledag før Jul den 21de Decbr. og begynder i det nye Aar, om Gud vil, sit Arbeide den 4de Januar. Det har i den forløbne Del af Skoleaaret havt 126 Disciple.

Norge. Den nye Høimesse-Liturgi antoges den 18de Novbr. paa Menighedsmøde i Gamle Aker. Flere ytrede Betænkeligheder og ønskede helst Udsættelse, men denne Tanke fandt ingen Tilslutning. Et Par optraadte bestemt mod Liturgien, som paa den anden Side blev tagen varmt i Forsvar af Prof. Johnson, Provst Deinboll m. fl., ligesom nogle i Enkelthederne fremsatte Indvendinger blev imødegaaede af Statsraad Sverdrup, som tilhører denne Menighed. Efter en Times Ordskifte blev Presternes og Medhjælpernes Forslag om den nye Liturgis endelige Antagelse bifaldt med ca. 50 mod 2 Stemmer. („Fædrelandet").

— Det kirkelige Stiftsmøde i Kristiania. Den Resolution, som vi i forrige Nummer berettede at Stiftsmødet fattede i Anledning af Skolesagen, vedtoges mod saare faa Stemmer. Mod Punkt 3 (at Presten som hidtil bør være Ordfører i Skolekommissionen) stemte 19, mod de øvrige Punkter fra 2 til 9. Punkt 2 fik paa Forslag af Past. Flood følgende Tillæg, som antoges mod 3 Stemmer: „fremdeles at et Udvalg af Skolekredsens Fædre faar mere aktiv Deltagelse i Tilsynet med Skolen i Forening med det kirkelige Embede." Denne Stemmegivning tillægges — og vistnok medrette — en stor Betydning. Mødet var, heder det i „Fædrelandet", „en saa fyldig og alsidig Repræsentation for Stiftets Menigheder, som det paa et frivilligt Møde under vore Forhold vel er muligt at opnaa. Det var ingenlunde nogen Repræsentation for kun en enkelt Retning; det sees straks ved et løseligt Blik paa Deltagernes Navne .... De med et saa overvældende Flertal fattede Beslutninger er et kraftigt Vidnesbyrd om, i hvilken Grad vore Menigheder i det store og hele fastholder Forbindelsen mellem Kirken og Skolen og derfor stiller sig fiendtlig lige overfor det fore-

liggende radikale Skolelovforslag. Menighederne i Kristiania Stift ialfald har her talt et Sprog, som ikke kan misforstaaes."

Den næste Sag, som behandledes, var det Spørgsmaal: „Hvad Krav stiller de sekteriske Bevægelser i vore Menigheder til Kirkens Lemmer?" Indledningsforedraget holdtes af Past. Klaveness, og „Fædrelandet" erklærer det for „udmerket". Men deri kan vi efter samme Blads korte Gjengivelse af det slet ikke være enige; megetmere finder vi det saa uklart, at vi, istedenfor at forsøge paa at gjengive noget af dets Indhold, helst gaar det forbi i Taushed. Under Diskussionen udtalte Sogneprest Petersen, at det første Krav til Presterne i Forholdet til Sekterne ikke var, som Indlederen havde sagt, at de ikke skulde fordømme dem, men tvertimod, at de skulde advare mod dem; dette byd baade Skriften og vor Bekjendelse. Men hertil svarede Past. Klaveness, at det ikke gik an at anvende Herrens Ord om de falske Profeter paa Sekterne; thi vi var jo alle Medlemmer af en hellig, almindelig Kirke, og om Sekterne saa skjævt i enkelte Stykker, saa kunde det samme ogsaa være Tilfælde med den lutherske Kirke.

Den tredje Gjenstand for Mødets Forhandlinger var Spørgsmaalet om „Kvindernes Deltagelse i Ordets Forkyndelse", hvilket indledebes af Past. Blom. Han gik ud fra, at Pauli Ord i 1 Kor. 14, 33-36. 1 Tim. 2, 9-15. om, at Kvinderne skulde „tie i Forsamlingerne" og „tage mod Undervisning i Stilhed", gjælder til alle Tider, og udtalte derfor i de korte Satser, hvori han sammendrager sit Foredrag, at det „tilstedes ikke Kvinden at tale offentlig — for Menigheden"; men alligevel siger han i sin sidste Sats, at „da Grænserne ovenfor, hvad der er offentlig Forkyndelse, oftere kan være flydende, bør Kirken i de enkelte Tilfælde stille sig varsom og overbærende, saa meget mere som vi paa dette Omraade lever midt oppe i en gjærende Bevægelse, hvor endnu ikke alt har klaret sig". „Dette Spørgsmaal er" nok nemlig, som „Fædrelandet" siger, „abskillig brændende omkring i vore" (d. e. Norges) „Menigheder"; derfor denne Varsomhed og Overbærenhed. Nogen Afstemning sees ikke at have fundet Sted i de to sidste Sager.

Stiftsmødet afsluttedes Fredag Aften den 23de med en festlig Sammenkomst. Ved denne udtaltes ogsaa en Tak til de indbudne Gjester, deriblandt vor Synodes Formand, Past. H. A. Preus, for deres Nærværelse og Interesse, og særlig blev den sidste opfordret til at bringe en Hilsen til Landsmænd i Amerika. Past. Preus fremhævede i sit Svar herpaa, hvor vigtigt det var til Vern mod Sekter og Dissentere at holde fast ved Skriften som Guds Ord og ved Bekjendelsesskrifterne som Udtryk for Kirkens Tro. Festen sluttedes Kl. 11 med Andagt ved Biskop Grimelund.

Evang.-luth. Kirketidendes Redaktion

gaar fra Nyaar af over i vort theologiske Fakultets Hænder, efterat den i 21 Aar har været udført fra Luther-College i Decorah. Omstændighederne har ført det med sig, at naar vi undtager de fire første af disse Aar, har

den allerstørste Del af Redaktionsarbeidet i denne Tid hvilet paa en enkelt Mand; og da denne allerede uden dette har havt nok at varetage i sit Kald, er det vist ikke for tidligt, at han nu afløses af dem, som ifølge sin Stilling maa ansees selvskrevne til at redigere Samfundets kirkelige Organ. Den fratrædende Redaktion kan kun takke for al mod den udviist Overbærenhed og bede Venner og Uvenner om Tilgivelse for al Uret, den mod sin Vilje har begaaet. Der er jo al Grund til at haabe, at Tidenden under den nye Styrelse bedre end hidtil vil kunne fylde sin Plads og udføre sin Opgave, og vi kan derfor ikke andet end paa det bedste anbefale den til en langt større Udbredelse, end den hidtil har havt. Der burde ikke være et Hus i vore Menigheder, hvor ikke vor Kirketidende fandtes, ikke et voksent Medlem, som ikke læste den. Maatte da dette ske! Og maatte den under Guds naadige Velsignelse altid blive et trofast Vidne for Sandheden, et kraftigt Middel til kristelig Oplysning og Opbyggelse!

For at undgaa Misforstaaelse vil vi endnu bemerke, at Tidenden fremdeles trykkes i Decorah, og at al Betaling og Bestilling fremdeles som hidtil sendes til Luth. Publ. House der. Alt derimod, som angaar Redaktionen, sendes til Parker P. O., Hennepin Co., Minn.

Indkomne Bidrag.

Til Indremissionen: Ved Past. B. Hovde, Blair, Wis., $22.65 (Offer i Beaver Creek Mgh. Taksigelsesdag $12.90, Høstoffer i Blair Mgh. $9.75); ved Past. Ed. Borgen, Kilbourn City, Wis., Offer Taksigelsesdag i Newport Mgh. $22.65; tils. $45.30.

La Crosse, Wis., den 15de December 1888. E. R. Borresen.

Til Indremissionen: Ved G. O. Rustad fra Bethesda Kvindeforening i Big Grove Mgh., Minn., ved Bestyrerinde Mrs. Helene Iversen (Past. N. Gieres Kald) $45.00.

Faribault, Minn., den 19de December 1888. H. W. Rasmussen.

Til det nye theol. Seminar i Minneapolis: Ved Past. J. O. Scheie $39.00 (Heart Prairie: fra Aslak Halvorsen $5.00, Mrs. Olson Erse $5.00, Cornelius Olsen $1.00, Lars Hagan $1.00, Theodor Thompsen $1.00, Skoponong: Tellef Grane $1.00, J. O. Scheie pers. $25.00); ved Past. J. Nordby $100.00 (Helge A. Løining $25.00, Allen Johnsen $25.00, Einar Winterthun $25.00, T. R. Ness $25.00); ved Past. R. O. Brandt $15.00 (Immanuel Mgh., Minn.: K. O. Døvre $3.00, A. Lee $3.00, A. Anundsen $2.00, O. Iversen $3.00, O. Bignæs $2.00, Porter Mgh., Minn.: H. S. Romeland $2.00); ved Past. Lauritz Carlsen fra B. Bjørke $5.00; ved A. E. Haugan fra Brooklyn Mgh., (Past. Otto C. Ottesens Kald) ved Chris Svensen $64.00 (Ole Halvorsen $10.00, Axel M. Chris, Sparebank $2, Mrs. Olava Halvorsen $3, Chris Svensen $5, Mrs. G. Svensen $2, S. Svensen $3, Halvor Samstad $5, Martin Dahl $0.50, Ole Andersen $0.50, Chris. Nilsen $0.50, Barbo Olsen $1.00, Ole Bersvendson $1.00, Mrs. Marit Bersvendson $0.50, John Nilson $0.50, B. O. Beaverson $3.00, Ole T. Berge $3.00, John O. Marseth $1.00, Peder Thompson $2.00, Mrs. Olsen $2.00, Anders O. Dyrdal $1.00, Chr. Havstad $1.00, Barro Johnsen $3.00, Mrs. Sofie Johnsen $1.00, John Johnsen $2.00, Bersvend Johnsen $5.00, Christian Johnsen $3.00, John B. Johnsen $2.00, John J. Eidem $0.50), fra Ole O. Holmrast, Minneapolis, $5.00; ved Past. H. J. G. Krog fra Wellik Johannesen, North Rush River $5.00; ved Past. M. G. R. Skaar $220.32 (Chippewa Mgh. $39.15, Past. Skaar pers. $50.00, White Bear Lake $70.00, Chippewa Falls Mgh. $31.07, St. Pauli

Mgh. $30.10); ved Past. O. N. Fosmark fra Hon. Knute Nelson $40.00; ved Sam Samson, Willmar, Minn., indf. i en Del af Crow River Mgh. (Past. N. Gieres Kald) $57.75 (Sam Samson $10.00, Thor Mikkelsen $5.00, Ansin Thompsen $6.00, Claus Jørgensen $5.00, Peter Quisberg $5.00, Tosten Tollefsen $5.00, Tollef Tostensen $5.00, John Quisberg $7.00, Lars Hanson $3.00, Geo. O. Ellingsen $1.00, Anton Thompson, M. J. Mikkelson, Elling Naas, M. T. Johnson, Joseph Thorud, Nils L. Nilsen, Stephen Olsen, Claus Olsen, L. Olsen hver $0.50, T. Rasmussen, Otto Christensen, Amund Sundflat hver $0.25); ved Past. C. Wulfsberg, Madison Mgh., Iowa, $11.00 (Thor Halvorsen $5.00, Eli Hellen $1.00, Bottolf Hellen $5.00, subskriberet $15.00); ved Past. L. P. Jensen $12.00 (Ole Binjum $5.00, Ole P. Fossum $5.00, Peter Berthelsen $1.00, Andreas Dyrdal $1.00); ved Past. St. S. Reque fra Spring Grove $48.00 (E. Reiersen $10.00, Gjermund J. Lommen $10.00, Mrs. Aagot Lommen $5.00, Miss Ingeborg G. Lommen $5.00, O. E. Kieland $3.00, Mrs. Cecilia Reque $15.00); ved Past. G. A. Lunde indf. ved ham i Hardies Creek Mgh., Wis., $10.00; ved Past. Joh. Halvorsen fra Anne Theoline Ellestad $2.00; tilf. $684.07.

Til Skolelærer-Seminariet i Sioux Falls: Ved Past. M. Shirley fra Olai Overskei, Prairie Queen Mgh., Dak., $1; ved Past. R. O. Brandt $5.63 (indf. ved Karl Almor, St. Johannes Mgh. $0.90, ved Ole Hjelle, Volga, Dak., (før $3.50) $2.40, ved Ole J. Lee, Immanuels Mgh., Minn., $2.33); ved Past. A. Frøse Tønde-Indf. fra Børn i Holton Mgh., Mich., $4.24 (Elisabet Olsen $1.39, Retta og Belinda Svensen $1.14, Clara Hansen $0.18, Anna Aslakson $1.53); Tønde-Indf. i Decorah ved Bennie Hustvedt $2.28, Katie do. $1.64, tilf. $3.92; ved Past. Chr. Jørgensen, Stanwood, Wash. Terr., $32.50 (Ref.offer i Trefoldigheds Mgh. $27.50, og fra P. Gundersen $5.00); ved Past. B. Harstad Tønde-Indf.: fra Nils Peder O. Sæthra $2.01, Lina J. Rindahl $2.11, tilf. $4.12; ved Past. O. Klevjord indf. ved Ole Olsen i Brule Mgh., Brule Co., Dak., $0.60; ved Past. St. S. Reque Tønde-Indf. ved Gerhard Reque, Spring Grove, $1.00; ved Past. Joh. Halvorsen Børnebidrag $2.30 (fra Marthe Nilsen $0.70, Elmor Glesne (2den Gang) $0.80, Edward Glesne (2den Gang) $0.80); ved Past. Chr. Pedersen $3.05 (Navnelisten trykkes i „Børnebladet"); tilf. $58.36.

Til Lærerløns-Kassen: Ved Past. J. O. Scheie $15.00 (perf. $10.00, Aslak Halvorsen, Heart Pr., $5.00); ved Past. J. Th. Ylvisaker indf. af Andrea Moen i Distrikt Nr. 3, Freeborn Mgh. $8.50; ved Past. M. G. B. Skaar $54.00 (Chippewa Mgh. $20.00, White Bear Lake $19.00, Chippewa Falls $15.00); ved Past. C. Wulfsberg, Madison Mgh., Iowa, $19.35 (indf. ved Per Fulsaas $11.25, og Eivind Hovden $8.10); ved Past. St. S. Reque fra Ole T. Stotland, Spring Grove Mgh. $5.00; ved Past. A. E. Olsen Konf.offer fra Coal City Mgh., Ill., $9.56; tilf. $111.41.

Til Synodekassen: Ved Prof. H. G. Stub fra Scandinavia Mgh., Wis., $23.60; ved Past. G. Erdahl pr. H. W. Rasmussen, en Del af Offer $10.00; ved Past. Lauritz Carlsen Offer i Moe Kirke $18.75; ved Past. C. F. Magelssen fra Manitowoc Mgh., Wis., $10.00 (Chr. Jakobsen $2.50, Knud Olsen $2.50, Gjertrud Olsen $2.50, P. Christensen $2.50); ved Past. A. E. Olsen Høstoffer fra Milk Grove Mgh., Ill., $4.10, do. Clifton $2.75, Grand Prairie $8.25, St. Louis, Mo., $4.25, Webster, Mo., $5.50, tilf. $24.85; ialt $87.20.

Til Understøttelseskassen: Ved O. F. Brecke, Minneapolis, fra Vor Frelsers Mgh., Minneapolis, bestemt til Student Carl Hoel $20.00.

Til Indianermissionen: Ved Mrs. Helene Iversen, Bestyrerinde for Bethesda Kvindeforening i Big Grove Mgh., Minn., $10.00; ved Andrew Mathiassen (indsendt ved Past. N. Giere) fra Naustdals Kvindeforening, Crow River Mgh. $16.00; tilf. $26.00.

Til Barnehjemmet i Garden City: Ved Past. N. Giere fra Rains Kvindeforening i Big Grove ½ Bidrag $17.33.

Til forskjellige Kasser: Høstoffer fra Calmar Mgh., Iowa, indf. ved E. J. Dyrland $26.30 (perf. $5.00, Johannes Dalen $3.00, Asle Esgaard $2.00, Ole Haugen $1.00, Peder Dyrland $1.00, John Kolaas $2.00, L. A. Vangsnes $1.00, Gul. Hagen

$1.50, H. Pedersen $1.00, Sten. Tverberg $1.00, Ole Flasternd 4 Bush. Hvede, K. Flasterud 2 do., A. Olsen 3½ do., solgt for $7.00, H. Fristad 4 Bush. Havre, solgt for $0.80), hvoraf fire Femtedel $21.04 til Lærerløns-Kassen, og en Femtedel $5.26 til Synodekassen; ved Prof. L. Larsen fra Else K. Bergland i Crookston, Minn., til Hedningemissionen $3.00, til Jødemissionen $3.00, til Synodekassen $6.00, (ligeledes $3.00 til Indremissionen, som sendes til Kasserer H. W. Rasmussen, for Minnesota Distrikt); ved Past. A. Bredesen fra Kvindeforeningen i Landdistriktet af Stoughton Mgh. $35.40 (hvoraf til Indianermissionen $17.70 og til Understøttelseskassen $17.70); ved Ole Jacobsen, Roland, Iowa, fra Bergen Menigheds søndre Kvindeforening $25.00, deraf til Jødemissionen $10.00, til Indianermissionen $15.00; fra Mrs. C. B. Jacobsen $5.00, deraf til Jødemissionen $3.00, til Indianermissionen $2.00; ved Past. N. Pedersen fra St. Olaf Mgh. Kvindeforening $27.00, deraf til Hedningemissionen (Schreuderske) $10.00, til Synodekassen $12.00, til Negermissionen $5.00; ved Past. A. Bredesen fra Stoughton Kvindeforening $20.00, deraf til Indianermissionen $10.00 og til Student N. N. Bøe $10.00.

Til Waisenhuset i Wittenberg, Wis.: Ved Past. Chr. Pedersen fra den norsk-luth. Kvindeforening i Benson, Minn., $30.00; ved Past. N. Giere fra Rains Kvindeforening i Big Grove, ½ Bidrag $17.33; tilf. $47.33.

Til Hedningemissionen (Synodens): Ved Past. Chr. Pedersen $8.20, fra Mrs. Anne Mortensen, Østre Zions Menighed, Pope Co., Minn., $6.20, Lars O. Dokken $2.00.

Til de brandlidte i Sverige: Ved Past. T. Rosholdt Offer fra Nordre Immanuels Mgh. $6.85.

Decorah, Iowa, den 19de December 1888. G. O. Rustad.

Til trængende studerende: En Kvilt og et Par Strømper fra Mrs. Mons Monsen af Blue Earth Menighed; et Par Strømper af Mrs. P. Sulem, Glenwood.

Laur. Larsen.

Til Husholdningen i Decorah: Fra Washington Prairie Mgh. af Jul. T. Ovale 1 Sæk Mais og 2 do. Havre. To Tønder Æbler kjøbte for Bidrag fra følgende Kvinder i Spring Grove, nemlig: Mrs. Halvorsen, Mrs. Flabager, Mrs. O. B. Nelson, Mrs. S. Reque, Miss Martha Reque hver $0.50, Mrs. L. Budahl, Mrs. H. Ellefsrud, Mrs. N. Hendrickson hver $0.25, Mrs. N. Olsen $0.15, Miss Sarah Reque $0.10.

C. Clausen.

Rettelser. I Nr. 45 blandt Gaver til Husholdningen i Decorah fra Spring Grove skulde staa: Fra Mrs. Mari Tyrebakken 3 Dusin Eg; dette er udeglemt. I samme Nr. staar Mrs. Margit O. Halvorsen — skulde være Mrs. Bergit J. Halvorsen.

Taksigelse. For Julegaver fra Vestre Freeborn Kvindeforening aflægges herved hjertelig Tak. O. K. Ramberg.

Kvittering.

Af et Legat paa ca. $1000 oprettet af Miss Helene T. Lee, Lake Mills, Iowa, hvis Renter skal anvendes til bedste for vort Luther-Seminar i Minneapolis, har jeg gjennem Past. T. A. Torgerson modtaget $152.09, hvorfor herved kvitteres.

Parker d. 14de Decbr. 1888. J. B. Frich.

Ledig Skolelærerpost.

I Concordia Menighed, Worth Co., Ia., trænges en Skolelærer til at holde 9 a 10 Maaneders norsk og engelsk Skole om Aaret i et Skolehus. For den engelske Skole betales $35.00 om Maaneden, naar Læreren har „first grade certificate"; og for den norske Religionsskole ydes $25.00 for samme Tidslængde og frit Ophold hos Farmerne, saalænge den holdes. Det ønskes, at Læreren kan lede et Sangkor. Reflekterende behage at indsende Attester og Anbefalinger til undertegnede senest en Maaned efter Offentliggjørelsen af denne Bekjendtgjørelse.

Bristol, Worth Co., Ia., i December 1888.

T. A. Torgerson, nævnte Menigheds Prest.

Norsk Lærer.

En Mand i sin bedste Alder, der isommer kom fra Norge, hvor han i mange Aar har været Lærer dels ved større By=Almuskoler, dels ved høiere Skoler, søger Lærerplads enten fra Nyaar eller senere. Han er udgaaet fra Askers Seminar med første Grads Karakter og er i Besiddelse af særdeles tilfredsstillende Attester fra Skolebestyrere og andre. Man kan henvende sig til H. J. P. Bernsten, Amboy, Blue Earth Co., Minn.

En vakker Gave for Slegt og Venner i Norge.

Vor nye Postil er nu færdig og allerede omsendt til de fleste af dem, som har subskriberet derpaa. Den vil egne sig til Nyaarsgave til Slegtninger i Norge, og da vi ved, at mange ønsker at sende den hjem, har vi ordnet det saaledes, at vi kan sende den til hvilketsomhelst Postkontor i Norge eller Danmark for samme Pris, som vi sender den til hvilketsomhest Postkontor i de Forenede Stater, nemlig $2.50.

Naar man sender os dette Beløb og opgiver os tydelig og nøiagtig Adresse, paatager vi os at forsende Bogen og betale Portoen paa samme uden nogensomhelst Udgift for Modtageren i Norge eller Danmark.

Prisnedsættelse

– paa –

Illustreret Familie=Bibel,

indeholdende det gamle og nye Testaments kanoniske Bøger tilligemed det gamle Testaments apokryfiske Bøger **med ca. 750 Illustrationer** efter Cassel's Illustrated Family Bible.

Verket, som er trykt paa fint Papir, koster nu:

Indbundet i helt Skindbind med Guldsnit.....$14.00.
Indbundet i halv Morocco med Guldsnit.......$15.00.
Indbundet i Chagrin med Guldsnit..........$16.00.

Før var Priserne respektive $17.00, $19.00 og $22.00.

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

Indhold: Opfordring til Kjærlighedsvirksomhed og Oprettelse af Barnehjem i den norske Synode. — Perler af Henrik Müllers Skatkiste. — Kirkekrønike. — Evang.=luth. Kirketidendes Redaktion.

„Evang.=luth. Kirketidende", Organ for „Synoden for den norske evang.=luth. Kirke i Amerika", udkommer paa Synodens Forlag hver Fredag i Decorah, Ja. Pris for en Aargang portofrit i Amerika $1.00, i Norge $1.35 eller 5 Kroner. Bladet bestilles og betales helst hos Synodens Prester eller ogsaa ved Henvendelse til Luth. Publ. House, Decorah, Ja.

EVANGELISK LUTHERSK KIRKETIDENDE, a religious Journal, published weekly by LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Iowa.

